Broj: 02-04-29943-10/26
Sarajevo, 11.06.2026. godine

Na osnovu člana 26. i 28. stav (4) Zakona o Vladi Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 36/14 - Prečišćeni tekst i 37/14 - Ispravka), član 33., i 45. stav (2) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 36/22 i 28/25) i Odluke Vlade Kantona Sarajevo o davanju prethodne saglasnosti za osnivanje visokoškolske ustanove - Visoke škole „Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche für gesundheitsstudien“ Sarajevo, broj: 02-04-29085-18/26 od 04.06.2026. godine, Vlada Kantona Sarajevo, na **132.** sjednici održanoj **11.06.2026.** godine, donijela je

Z A K LJ U Č A K

1. Utvrđuje se prijedlog Odluke o davanju saglasnostiza osnivanje visokoškolske ustanove - Visoke škole „Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche für gesundheitsstudien“ Sarajevo.

2. Prijedlog Odluke iz tačke 1. ovog zaključka dostavlja se Skupštini Kantona Sarajevo na nadležno odlučivanje.

3. Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja.

P R E M I J E R

Nihad Uk

Dostaviti:
1. Predsjedavajući Skupštine Kantona Sarajevo,
2. Skupština Kantona Sarajevo,
3. Zamjenici predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo (3x),
4. Premijer Kantona Sarajevo,
5. Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo,
6. Evidencija,
7. A r h i v a.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
СКУПШТИНА КАНТОНА САРАЈЕВО

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
ASSEMBLY

Na osnovu člana 46., a u vezi sa članom 45. stav (3) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 36/22 i 28/25) Odluke o davanju prethodne saglasnosti za osnivanje visokoškolske ustanove Visoke škole „Austrijsko – Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija / Hochschule Osterreichisch – Deutsche fur gesundheitsstudien" Sarajevo broj: 02-04-29085-18/26 od 4.6.2026. godine i člana 119. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 41/12, 15/13, 47/13, 47/15, 48/16, 9/20, 14/20 i 16/20), Skupština Kantona Sarajevo na _____ sjednici održanoj _____ 2026. godine, donijela je

Prijedlog

O D L U K U
O DAVANJU SAGLASNOSTI ZA OSNIVANJE VISOKOŠKOLSKE USTANOVE VISOKA ŠKOLA „AUSTRIJSKO – NJEMAČKA VISOKA ŠKOLA ZDRAVSTVENIH STUDIJA / HOCHSCHULE OSTERREICHISCH – DEUTSCHE FUR GESUNDHEITSSTUDIEN" SARAJEVO

I

Daje se saglasnost za osnivanje visokoškolske ustanove Visoka škola: „Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche für gesundheitsstudien" Sarajevo.

II

Ova odluka objavit će se u „Službenim novinama Kantona Sarajevo" i stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja.

PREDSJEDAVAJUĆI
SKUPŠTINE KANTONA SARAJEVO

Elvedin Okerić

Broj: 01-05-_____/26
Sarajevo, _____ 2026. godine

O B R A Z L O Ž E N J E

I – PRAVNI OSNOV

- član 26. i član 28. stav (2) Zakona o Vladi Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 36/14 – Novi prečišćeni tekst i 37/14), kojim je propisano da Vlada Kantona Sarajevo, u ostvarivanju svojih nadležnosti utvrđenih ustavom, donosi uredbe, odluke, rješenja i zaključke, te da se odlukom uređuju pojedina pitanja ili propisuju mjere Vlade Kantona, daje saglasnost ili potvrđuju akta drugih organa ili organizacija i odlučuje o drugim pitanjima o kojima se ne odlučuje uredbom;
- član 33. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 36/2022 i 28/2025), kojim je propisano da se visokoškolska ustanova može osnovati kao univerzitet ili kao visoka škola;
- član 36. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 36/2022 i 28/2025), kojim je propisano da je visoka škola visokoškolska ustanova koja provodi najmanje jedan nastavni program iz jedne naučne ili umjetničke oblasti;
- član 41. stav (3) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 36/2022 i 28/2025), kojim je propisano da zahtjev sa dokumentacijom iz stava (1) navedenog člana te mišljenje Savjeta, Ministarstvo dostavlja Vladi na razmatranje sa prijedlogom odluke o davanju saglasnosti za osnivanje nove visokoškolske ustanove;
- član 42. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 36/2022 i 28/2025), kojim je propisano da za potrebe ocjene elaborata o osnivanju visokoškolske ustanove, Ministarstvo imenuje ekspertnu komisiju;
- član 43. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 36/2022 i 28/2025), kojim je propisano da Ministarstvo u procesu podnošenja zahtjeva za osnivanje visokoškolske ustanove može tražiti mišljenje Savjeta iz člana 16. Zakona, te da mišljenje Savjeta nije obavezujuće za Ministarstvo;
- član 11. Pravilnika o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u Registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 46/23), kojim je propisano da Ministarstvo, nakon dostavljanja urednog zahtjeva, rješenjem imenuje ekspertnu komisiju radi razmatranja zahtjeva i davanja stručnog mišljenja odnosno preporuke o dostavljenom elaboratu o osnivanju visokoškolske ustanove, te da Ministarstvo zahtjev sa pratećom dokumentacijom može dostaviti na mišljenje Savjetu, a čije mišljenje nije obavezujuće;
- Odluka Vlade Kantona Sarajevo o davanju prethodne saglasnosti na osnivanje visokoškolske ustanove Visoka škola „Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija / Hochschule Österreichisch-Deutsche für Gesundheitsstudien“ Sarajevo, broj: 02-04-29085-18/26 od 4.6.2026. godine.

II – RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo zaprimilo je Zahtjev za osnivanje visokoškolske ustanove - Visoke škole pod nazivom: „Austrijsko-Njemački Fakultet zdravstvenih studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien, protokolisan pod brojem: 27-34-13911/25 od 08.09.2025.godine zajedno sa prijedlogom Elaborata o osnivanju visokoškolske ustanove, prijedlogom Statuta, prijedlogom Pravila studiranja za prvi ciklus studija, nastavnim planovima i programima, dokazima o raspolaganju prostorom, dokazima o planiranom nastavnom i saradničkom kadru, bankarskom garancijom, dokazom o uplati sredstava za troškove postupka, kao i drugom dokumentacijom propisanom Zakonom o visokom obrazovanju i Pravilnikom o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u Registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo.

Postupajući u skladu sa članom 42. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 36/2022 i 28/2025) i članom 11. Pravilnika, Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo donijelo je Rješenje broj: 27-34-3584/26 od 05.02.2026. godine, kao i izmijenjeno Rješenje broj: 27-34-3584/26 od 18.02.2026. godine, kojim je imenovana Ekspertna komisija sa zadatkom da izvrši stručnu ocjenu Elaborata o osnivanju predmetne visokoškolske ustanove.

Ekspertna komisija je, u okviru svojih nadležnosti, izvršila detaljnu analizu dostavljenog Elaborata i njegove dopune, pri čemu je rad organizovala kroz više sjednica i kontinuiranu stručnu komunikaciju između članova komisije. Tokom postupka razmatrana su pitanja koja se odnose na organizaciju nastavnog procesa, strukturu nastavnog i saradničkog kadra, prostorne i materijalno-tehničke kapacitete, pravne i organizacione aspekte osnivanja ustanove, kao i usklađenost dostavljenog Elaborata sa odredbama Zakona i Pravilnika.
U toku rada Ekspertne komisije od osnivača je zatražena dopuna Elaborata radi dodatnog pojašnjenja pojedinih elemenata, nakon čega je dostavljen korigovani i dopunjeni Elaborat sa dodatnom dokumentacijom, uključujući ugovore o korištenju prostora, tehničku dokumentaciju, fotodokumentaciju prostora i opreme, raspored realizacije nastave, dodatne dokaze o nastavnom i saradničkom kadru, kao i druge relevantne priloge.

Nakon izvršenog uvida u dostavljenu dokumentaciju, Ekspertna komisija je utvrdila da Elaborat, zajedno sa dopunom Elaborata, sadrži sve elemente propisane članom 44. Zakona o visokom obrazovanju i članom 9. Pravilnika, te da su isti obrazloženi na način koji omogućava sagledavanje koncepta osnivanja visokoškolske ustanove.

Ekspertna komisija je u svom Izvještaju posebno naglasila da ocjena u ovoj fazi postupka predstavlja stručnu i formalnu ocjenu usklađenosti Elaborata sa propisanim elementima, te da ista ne prejudicira konačnu ocjenu ispunjenosti standarda i normativa za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, što će biti predmet postupanja stručne komisije u narednoj fazi postupka.

Komisija je jednoglasno usvojila zaključak kojim daje pozitivno mišljenje o dostavljenom Elaboratu o opravdanosti osnivanja visokoškolske ustanove pod *Visoka škola: „Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija / Hochschule Österreichisch-Deutsche für Gesundheitsstudien“ Sarajevo* i preporuku da isti bude predmet daljnje procedure.

U odnosu na mišljenje Savjeta za visoko obrazovanje, Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo nije dostavljalo Elaborat Savjetu na razmatranje.
Naime, članom 43. stav (1) Zakona o visokom obrazovanju propisano je da Ministarstvo može tražiti mišljenje Savjeta, dok je stavom (2) istog člana propisano da mišljenje Savjeta nije obavezujuće za Ministarstvo. Također, članom 11. stav (2) Pravilnika propisano je da Ministarstvo zahtjev sa pratećom dokumentacijom može dostaviti na mišljenje Savjetu, a čije mišljenje nije obavezujuće. Dakle, pribavljanje mišljenja Savjeta nije propisana obavezna faza postupka osnivanja visokoškolske ustanove, već predstavlja diskreciono pravo Ministarstva. Prilikom odlučivanja o potrebi dostavljanja Elaborata Savjetu, Ministarstvo je posebno cijenilo okolnosti koje su se odnosile na funkcionisanje Savjeta u predmetnom periodu, uključujući činjenicu da je mandat Savjeta bio pred istekom, kao i otežano održavanje sjednica zbog nedostatka kvoruma. U prethodnom periodu sjednice Savjeta su u više navrata morale biti višestruko zakazivane radi obezbjeđenja uslova za rad i odlučivanje. Imajući u vidu obimnost i kompleksnost predmetnog Elaborata, kao i potrebu efikasnog provođenja postupka, Ministarstvo je ocijenilo da bi dostavljanje Elaborata Savjetu moglo dovesti do značajnog usporavanja postupka bez odlučujućeg uticaja na konačnu ocjenu, posebno imajući u vidu da mišljenje Savjeta nema obavezujući karakter.
S tim u vezi, Ministarstvo je, postupajući u okviru ovlaštenja propisanih članom 43. Zakona i članom 11. Pravilnika, odlučilo da predmetni Elaborat ne dostavlja Savjetu na mišljenje, već

da, na osnovu pozitivnog stručnog mišljenja Ekspertne komisije, predmet dostavi Vladi Kantona Sarajevo na dalje razmatranje i odlučivanje.

Vlada Kantona Sarajevo je na sjednici održanoj 04.06.2026. godine donijela Odluku broj: 02-04-29085-18/26 kojom je dala prethodnu saglasnost na osnivanje visokoškolske ustanove Visoka škola „Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija / Hochschule Österreichisch-Deutsche für Gesundheitsstudien“ Sarajevo.

Imajući u vidu sve naprijed navedeno, Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo predlaže Vladi Kantona Sarajevo da usvoji predloženi zaključak.

III – PRILOZI

1. Izvod iz čl. 26. i 28. Zakona o vladi Kantona Sarajevo;
2. Izvod iz čl. 33., 36., 41., 42. i 43. Zakona o visokom obrazovanju;
3. Izvod iz člana 11. Pravilnika o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u Registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo;
4. Odluka Vlade Kantona Sarajevo o davanju prethodne saglasnosti na osnivanje visokoškolske ustanove Visoka škola „Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija / Hochschule Österreichisch-Deutsche für Gesundheitsstudien“ Sarajevo, broj: 02-04-29085-18/26 od 4.6.2026. godine;
5. Zahtjev za osnivanje visokoškolske ustanove, broj: 27-34-13911/25 od 08.09.2025.godine;
6. Prijedlog Elaborata o osnivanju visokoškolske ustanove;
7. Odluka Vijeća Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu broj 01/06-135/10-2018 od 05.04.2018. godine o izboru u zvanje redovnog profesora za prof. dr. Emira Turkušića;
8. Potvrda Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu broj 02/01-509/2-2025 od 21.03.2025. godine o radnom stažu na Univerzitetu u Sarajevu za prof. dr. Emira Turkušića;
9. Uvjerenje Općinskog suda u Sarajevu broj 65 0 Kr 4445 25 od 24.03.2025. godine kojim se potvrđuje da protiv Emira Turkušića nije podignuta optužnica koja je stupila na pravnu snagu, niti je izrečena osuđujuća presuda za krivično djelo;
10. Izjava Emira Turkušića, ovjerena u Općini Novo Sarajevo, kao dokaz o ispunjavanju uslova iz člana 40. stav (6) Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo;
11. Dokaz o uplati sredstava u iznosu od 20.017,92 KM za troškove rada komisije i postupka davanja saglasnosti za osnivanje visokoškolske ustanove (izvod iz banke i pregled uplata vlastitih prihoda Ministarstva finansija Kantona Sarajevo);
12. Dokaz o bankarskoj garanciji u iznosu od 1.000.000,00 KM za planirani broj studenata (dokumentacija izdavanja garancije i potvrda o prijemu garancije);
13. Prijedlog Statuta visokoškolske ustanove;
14. Prijedlog Pravila studiranja za prvi ciklus studija;
15. Nastavni planovi i programi predloženih studijskih programa (Gerontologija, Okupaciono-radna terapija i rehabilitacija i Kozmetologija);
16. Nastavne baze za realizaciju studijskih programa;
17. Kopije ugovora o zakupu i korištenju poslovnih prostora, uključujući i dokumentaciju o namjeri korištenja dodatnih prostora;
18. Predugovori i sporazumi o saradnji koji se odnose na realizaciju nastavnog i istraživačkog procesa, kao i odgovori na pisma namjere;
19. Predugovori o radu za akademsko i drugo osoblje i Izjave o raspoloživosti nastavnog i saradničkog kadra;
20. Rješenje o imenovanju Ekspertne komisije broj: 27-34-3584/26 od 05.02.2026. godine;
21. Rješenje o izmjeni Rješenja o imenovanju Ekspertne komisije broj: 27-34-3584/26 od 18.02.2026. godine;

22. Izvještaj o radu sa stručnim mišljenjem Ekspertne komisije.

c) steklo pravo upisa na odgovarajući ciklus studija i
d) dostavilo dokaz nadležne institucije o statusu lica sa invaliditetom i procentu invaliditeta.

(5) Student koji plaća školarinu i prvi put je upisan u tekuću godinu i koji je položio sve ispite iz tekuće školske godine i prema postignutom prosjeku iz prethodne studijske godine spada u 20% studenata sa najvišim prosjekom, oslobođen je plaćanja školarine za nastavak studija na tom ciklusu.

(6) Studenti iz stava (3) ovog člana su oslobođeni plaćanja školarine ukoliko drugi put za redom nisu upisali neku od narednih godina studija.

(7) Svojim zaključkom, a najkasnije 30 dana prije početka upisa u novu školsku godinu, Skupština Kantona Sarajevo na prijedlog Vlade, može utvrditi dodatne kriterije i uslove za oslobađanje od plaćanja školarine ili gubitak statusa studenta oslobođenog od plaćanja školarine za studente prvog i drugog ciklusa studija, te integrisanog studija prvog i drugog ciklusa studija koji se realizuju u okviru javne visokoškolske ustanove.

Član 32.
(Utvrđivanje broja studenata na javnim visokoškolskim ustanovama)

(1) Javna visokoškolska ustanova predlaže Vladi broj i strukturu studenata za upis u prvu godinu prvog i drugog ciklusa studija te prvu godinu integrisanog studija prvog i drugog ciklusa studija.

(2) Svojom odlukom Vlada utvrđuje broj studenata za upis u prvu godinu prvog i drugog ciklusa studija te integrisanog studija prvog i drugog ciklusa studija, javne visokoškolske ustanove i članice univerziteta u okviru studijskih programa, za koje se troškovi školarine u potpunosti ili djelimično finansiraju iz Budžeta Kantona Sarajevo, odnosno koji su oslobođeni od plaćanja školarine od strane Vlade.

(3) Odlukom iz stava (2) ovog člana Vlada odobrava i broj studenata koji finansiraju svoj studij ili čiji studij finansiraju drugi subjekti, vodeći računa da taj broj ne može biti veći od broja studenata za koji javna visokoškolska ustanova i članica univerziteta, odnosno studijski program mogu osigurati realizaciju nastavnog procesa u skladu s normativima i standardima za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo.

(4) Broj studenata iz stava (2) ovog člana određuje se u skladu sa Strategijom razvoja visokog obrazovanja Kantona Sarajevo, kao i normativima i standardima za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo.

(5) Visokoškolska ustanova može upisati i veći broj kandidata koji su ispunili formalne uslove za upis od broja predviđenog odobrenim planom upisa uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva, a uz dokaz da će se realizacija studijskog programa odvijati u skladu sa standardima i normativima za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo.

(6) Javna visokoškolska ustanova, odnosno članica univerziteta ima pravo za broj kandidata koje oslobodi plaćanja troškova školarine u skladu sa članom 31. st. (3) i (4) ovog zakona proširiti broj studenata koje upisuje u prvu godinu studija kandidatima koji ispunjavaju formalni uslov za upis, i to u statusu studenata koji finansiraju svoj studij.

(7) U skladu sa statutom i općim aktima, senat javne visokoškolske ustanove utvrđuje broj studenata na III ciklusu studija, stručnom, specijalističkom, interdisciplinarnom, multidisciplinarnom i transdisciplinarnom studiju koji se u okviru visokoškolske ustanove realizuju sa drugom domaćom ili stranom visokoškolskom ustanovom, institucijom ili poslovnim subjektom te pripremne nastave, ljetnih/zimskih škola, kao i različitih oblika necikličnog i cjeloživotnog obrazovanja.

DIO ČETVRTI: VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Poglavlje I. Vrste i djelatnost visokoškolskih ustanova

Član 33.
(Vrste visokoškolskih ustanova)

(1) Visokoškolska ustanova se može osnovati kao univerzitet ili kao visoka škola.

(2) Visokoškolska ustanova se može osnovati kao javna ustanova ili kao ustanova.

(3) Visokoškolska ustanova ima svojstvo pravnog lica.

Član 34.
(Djelatnost)

(1) Visokoškolska ustanova obavlja djelatnost od posebnog društvenog i javnog interesa, a prihod koji ostvaruje obavljanjem djelatnosti visokog obrazovanja koristi isključivo za razvoj i unapređenje vlastite djelatnosti.

(2) Visokoškolska ustanova se bavi nastavnim, umjetničkim, naučnoistraživačkim i umjetničkoistraživačkim radom, te u okviru "treće misije" omogućava transfer informacija, znanja i tehnologija, inovacije, kao i kontinuirano učenje i zadovoljavanje potreba društva u pogledu razvoja i unapređenja kvaliteta života

(3) Visokoškolska ustanova se bavi nastavnom, naučnom, umjetničkom, naučnoistraživačkom, umjetničkoistraživačkim, ekspertsko-konsultantskom, stručno-konsultantskom te izdavačkom djelatnosti, kao i drugim poslovima i uslugama kojima ostvaruje vlastiti prihod, pod uslovom da se time ne ugrožava kvalitet nastave i naučnog, umjetničkog, odnosno, stručnog rada.

Član 35.
(Visokoškolska ustanova kao univerzitet)

(1) Univerzitet je visokoškolska ustanova koja provodi najmanje pet različitih akademskih studijskih programa iz najmanje tri naučne oblasti.

(2) Univerzitet je visokoškolska ustanova koja izvodi akademske studije sva tri ciklusa.

(3) Univerzitet može izvoditi i strukovne studije prvog i drugog ciklusa te uspostaviti različite forme necikličnog obrazovanja (uključujući mikrokvalifikacije), koje uključuju i obrazovanje za račun kompanija, strukovnih udruženja i/ili trećih lica koja iskažu takvu vrstu potreba.

Član 36.
(Visokoškolska ustanova kao visoka škola)

(1) Visoka škola je visokoškolska ustanova koja provodi najmanje jedan nastavni program iz jedne naučne ili umjetničke oblasti.

(2) Visoka škola je visokoškolska ustanova koja realizuje programe samo prvog ciklusa studija.

Član 37.
(Programi cjeloživotnog i necikličnog obrazovanja)

(1) U okviru svoje djelatnosti visokoškolska ustanova može realizovati programe cjeloživotnog i necikličnog obrazovanja, mikroakreditive, programe ljetnih/zimskih škola te interdisciplinarne programe iz oblasti obrazovanja iz kojih izvodi studijske programe.

(2) Programi iz stava (1) ovog člana sastavni su dio programa visokoškolske ustanove, a doprinose jačanu fleksibilnosti institucije, kao i jačanju internacionalizacije, kvaliteta i ostvarenju "treće misije" visokoškolskih ustanova, a i za njih ustanova izdaje certifikate i/ili "mikrokvalifikacije" koji su javna isprava i izdaju se, čuvaju i arhiviraju u skladu sa propisima.

(3) Uslovi i postupak realizacije programa cjeloživotnog i necikličnog obrazovanja, mikroakreditiva, kao i programe ljetnih/zimskih škola i način izdavanja certifikata i "mikrokvalifikacije", propisuju se općim aktom visokoškolske ustanove.

Član 38.
(Imovinska prava)

(1) Visokoškolska ustanova stječe imovinu, upravlja njome i koristi je u skladu sa zakonom.
(2) Osnivač visokoškolske ustanove koji je osigurao sredstva za njeno osnivanje i rad je titular imovinskih prava na tim sredstvima ukoliko aktom o osnivanju ustanove nije drugačije određeno.
(3) Imovinska prava stečena obavljanjem registrovane djelatnosti visokoškolske ustanove, kao i imovinska prava stečena na osnovu zavještanja i poklona ili na drugi zakonit način imovina su visokoškolske ustanove koja je tu imovinu stekla.
(4) Imovinska prava iz stava (3) ovog člana mogu se stjecati i koristiti samo u cilju obavljanja, razvijanja i unapređenja djelatnosti i ne mogu biti korištena u cilju promjene statusa visokoškolske ustanove.
(5) Imovinska prava iz st. (2) i (3) ovog člana se ne mogu otuđiti ili na neki drugi način opteretiti bez prethodne saglasnosti osnivača, a mogu se koristiti samo u cilju obavljanja djelatnosti u skladu s ovim zakonom.
(6) Novčana sredstva doznačena iz budžeta, vlastiti prihodi, naplaćene školarine i novčana sredstva iz drugih izvora pripadaju visokoškolskoj ustanovi i troše se u skladu sa zakonom, statutom i usvojenim finansijskim planom.

Član 39.
(Prava visokoškolske ustanove)

U skladu sa zakonom, statutom i općim aktima visokoškolske ustanove, visokoškolska ustanova ima pravo i ovlaštenje da:

a) realizuje i unapređuje nastavni, umjetnički, naučnoistraživački i umjetničkoistraživački rad;
b) utvrđuje Strategiju razvoja visokog obrazovanja Kantona Sarajevo i operativne planove poslovanja visokoškolske ustanove;
c) donosi opće akte koji uređuju pitanja vezana za rad i funkcionisanje visokoškolske ustanove i kojima se osigurava akademska i institucionalna autonomija visokoškolske ustanove;
d) kontinuirano razvija i jača kulturu kvaliteta i sistem upravljanja kvalitetom kako bi se postigli ciljevi djelatnosti visokog obrazovanja te obezbjedila transparentnost i sljedivost svih procesa i obezbjedila javnost rada, a u skladu sa zakonom, ali i principima društvene odgovornosti visokoškolskih ustanova;
e) vrši samoevaluaciju i utvrđuje preventivne i korektivne mjere, kao osnov procesa permanentnog unapređenja svih procesa na visokoškolskim ustanovama i osiguravanja realizacije strateških i operativnih planova;
f) potiče "izvrsnost sa svrhom" ocjenjujući i nagrađujući doprinos ostvarenju djelatnosti visokoškolskih ustanova za svakog zaposlenog, postignuća studenata vezana za nastavni proces, sportske aktivnosti, a posebno za međunarodna takmičenja i učešće na međunarodnim konferencijama, te za aktivizam i doprinos kvalitetu življenja zajednice,
g) kreira preventivne i korektivne mjere u borbi protiv diskriminacije, uznemiravanja na osnovu spola i seksualnog uznemiravanja, korupcije, nepotizma, mobinga i plagijarizma, a sve u svrhu jačanja akademskog integriteta i odgovornosti;
h) utvrđuje studijske programe za jasno definisane kvalifikacije cikličnih, necikličnih, dualnih studija, a koje su u skladu sa Osnovama kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini i "Dublinskim deskriptorima";
i) donosi odluku o postojanju općih nastavnih predmeta, kao i "slobodnih predmeta" na nivou visokoškolske ustanove;
j) provodi aktivnosti na izradi i odbrani doktorskih disertacija i učestvuje u provođenju postupka za stjecanje doktorata nauka/umjetnosti;
k) predlaže dodjeljivanje počasnih doktorata nauka/umjetnosti i počasnih univerzitetskih zvanja;
l) bira i opoziva članove svojih tijela u skladu sa zakonom;
m) provodi postupak priznavanja inostranih visokoškolskih kvalifikacija u skladu sa zakonom;
n) promoviše domaću i međunarodnu saradnju sa visokoškolskim ustanovama u organizaciji nastavnog, umjetničkog, naučnoistraživačkog i stručnog rada te potiče međunarodnu mobilnost studenata i nastavnog i nenastavnog osoblja;
o) promoviše i aktivno potiče stvaranje saradivačke mreže zainteresiranih strana što uključuje kompanije, druge visokoškolske ustanove, naučno-istraživačke institute i druge forma institucija za prenos znanja i poticanje inovacija, zatim vladine, nevladine institucije, a posebno one koje su fokusirane na pitanja kvaliteta života mladih i studenata te institucije koje mogućavaju povezivanje ovih aktera (različiti portali, habovi, inicijative) i na taj način stvarajući moderni ekosistem visokog obrazovanja koji povezuje fizički i kibernetički prostor;
p) osniva i ukida odsjeke, institute, centre, zavode, katedre, laboratorije, galerije, scene i druge organizacione i podorganizacione oblike u skladu s ovim zakonom;
r) planira, utvrđuje, donosi, razvija i implementira studijske programe i istraživačke/stručne/razvojne/ umjetničke projekte;
s) utvrđuje kriterije za rangiranje kandidata za upis na visokoškolsku ustanovu, vrši prijem i upis studenata i određuje metode provjere znanja u skladu sa zakonom;
t) vrši izbor akademskog osoblja i drugih zaposlenika;
u) organizuje i izvodi odgovarajuće forme naučnog, stručnog i umjetničkog usavršavanja nastavnog i nenastavnog osoblja;
v) jača vidljivost i prepoznatljivost visokoškolskih ustanova, a putem kreiranja efikasnih "kanala" interne i eksterne kominikacije (elektronski identitet zaposlenih, internet stranica, repozitorija, socijalnih mreža) i organiziranja i realiziranja izdavačke djelatnosti (izdavanje i indeksiranje časopisa, udžbenika, naučnih monografija i druge naučne i stručne literature);
z) stara se o materijalnim pitanjima akademskog osoblja i drugih zaposlenika na visokoškolskoj ustanovi;
aa) osigurava ostvarivanje svih studentskih prava utvrđenih ovim zakonom i statutom;
bb) raspolaže i upravlja zemljištem i zgradama koje su u njenom vlasništvu ili su joj date na korištenje, u skladu sa zakonom;
cc) prima i upravlja sredstvima iz bilo kojeg zakonitog izvora;

dd) utvrđuje i ostvaruje prihod od školarina i drugih izvora/naknada u skladu sa zakonom;
ee) zapošljava osoblje;
ff) sklapa ugovore za robu i usluge;
gg) ustanovljava pravne odnose sa studentima;
hh) osniva komercijalna preduzeća za obrazovne i istraživačke svrhe;
ii) sklapa sporazume s drugim visokoškolskim ustanovama u Bosni Hercegovini i inostranstvu;
jj) sklapa sporazume s poslovnim subjektima kojima se regulišu odnosi od posebnog značaja za visokoškolske ustanove;
kk) sklapa ugovorne odnose s privrednim subjektima o javno-privatnom partnerstvu;
ll) upravlja imovinom, finansijskim i drugim resursima koji su joj na raspolaganju;
mm) vrši druge poslove neophodne za djelotvorno obavljanje svojih funkcija u skladu sa zakonom, statutom i drugim aktima.

Poglavlje II. Postupak osnivanja, statusne promjene i prestanak rada visokoškolske ustanove

Član 40.
(Osnivači visokoškolskih ustanova)

(1) Osnivač javne visokoškolske ustanove je Kanton Sarajevo.
(2) Osnivač visokoškolske ustanove može biti domaća visokoškolska ustanova registrovana za obavljanje djelatnosti u oblasti obrazovanja, i to nakon registracije u vremenskom trajanju od najmanje pet godina, ustanova registrovana za obavljanje djelatnosti u oblasti obrazovanja, i to nakon registracije u vremenskom trajanju od najmanje 10 godina ili strano pravno lice koje je registrovano za obavljanje djelatnosti u oblasti obrazovanja najmanje 10 godina i ima urednu finansijsku i poslovnu istoriju, kao i strano pravno lice zajedno sa domaćom visokoškolskom ustanovom, koja je registrirana za obavljenje ovih poslova najmanje pet godina.
(3) Visokoškolska ustanova, prije stjecanja osnivačkog statusa iz stava (2) ovog člana, mora izvesti najmanje jednu generaciju studenata iz najmanje pet različita studijska programa u okviru najmanje tri naučne oblasti obrazovanja, te imati međunarodno priznate rezultate u naučnoistraživačkom radu, te urednu finansijsku i poslovnu istoriju.
(4) Osnivač visokoškolske ustanove može biti strani akreditovani univerzitet koji obavlja registrovanu djelatnost u oblasti visokog obrazovanja u matičnoj zemlji najmanje 20 godina.
(5) Osnivač visoke škole može biti domaće pravno ili fizičko lice, kao i strano pravno ili fizičko lice, koje ima minimalno 10 godina iskustva u obrazovanju i/ili istraživanju te urednu finansijsku i poslovnu istoriju u posljednjih deset godina rada.
(6) Osnivač visoke škole ne može biti fizičko lice koje je pravosnažnom presudom osuđeno na kaznu zatvora za krivična djela učinjena protiv službene dužnosti, protiv spolnog integriteta, seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta, protiv života i tijela, protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv braka, porodice i mladeži, kao ni lice koje je prekršilo kodeks profesionalne etike u skladu s ovim zakonom.
(7) Naziv visokoškolske ustanove određuje osnivač.

Član 41.
(Podnošenje zahtjeva za osnivanje)

(1) Osnivač visokoškolske ustanove podnosi zahtjev Ministarstvu za osnivanje nove visokoškolske ustanove uz koji obavezno prilaže elaborat o osnivanju, dokaze o urednoj finansijskoj i poslovnoj istoriji, po potrebi dokaz o nekažnjavanju u skladu sa članom 40. stav (6) ovog zakona, zatim registraciju i dokaz o strukturi postojećih studijskih programa na osnivaču u skladu sa članom 40. stav (3) ovog zakona, ispunjenosti standarda i normativa za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo, nacrt statuta i pravila studiranja za cikluse studija koji su obuhvaćeni elaboratom.
(2) Zahtjev sa dokumentacijom iz stava (1) ovog člana dostavlja se Ministarstvu.
(3) Zahtjev sa dokumentacijom iz stava (1) ovog člana te mišljenje Savjeta, Ministarstvo dostavlja Vladi na razmatranje sa prijedlogom odluke o davanju saglasnosti za osnivanje nove visokoškolske ustanove.
(4) Odluka Vlade iz stava (3) ovog člana je konačna, a protiv odluke se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u roku od 30 dana od dana prijema odluke.
(5) Ministar donosi Pravilnik o postupku osnivanja i vođenju registra visokoškolskih ustanova u Kantonu Sarajevo kojim se preciznije uređuju sadržaj dokumentacije u postupku podnošenja zahtjeva, kriteriji i uslovi za osnivanje visokoškolske ustanove, visina bankovne garancije za osnivanje visokoškolske ustanove u zavisnosti od njene djelatnosti i očekivanog broja studenata, imenovanje i rad komisija, odluke nadležnih tijela, donošenje rješenja o ispunjavanju uslova za početak rada, upis i način vođenja registra visokoškolskih ustanova u Kantonu Sarajevo, kao i druga pitanja koja se odnose na osnivanje visokoškolskih ustanova.

Član 42.
(Ekspertna Komisija)

(1) Za potrebe ocjene elaborata o osnivanju visokoškolske ustanove, Ministarstvo imenuje ekspertnu komisiju.
(2) Ekspertna komisija iz stava (1) ovog člana se imenuje iz reda istaknutih naučnih radnika i stručnjaka za odgovarajuće naučne, odnosno umjetničke oblasti koje su zastupljene u elaboratu, a prema Pravilniku o postupku osnivanja i vođenju registra visokoškolskih ustanova u Kantonu Sarajevo.
(3) Članovi ekspertne komisije ne smiju biti u odnosu sukoba interesa sa podnosiocem zahtjeva, o čemu su dužni dati pisanu izjavu u skladu sa zakonom.
(4) Ukoliko je ocjena ekspertne komisije o elaboratu negativna, ministar donosi rješenje kojim odbija zahtjev za osnivanje visokoškolske ustanove.
(5) Rješenje ministra iz stava (4) ovog člana je konačno, a protiv rješenja se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

Član 43.
(Mišljenje Savjeta)

(1) U procesu podnošenja zahtjeva za osnivanje visokoškolske ustanove, Ministarstvo može tražiti mišljenje Savjeta iz člana 16. ovog zakona.
(2) Na zahtjev Ministarstva, Savjet, daje mišljenje o elaboratu iz člana 44. ovog zakona, koje nije obavezujuće za Ministarstvo.

c) garanciju za osnivanje u pogledu unaprijed obezbijeđenih i planiranih finansijskih sredstava za osiguranje uvjeta za početak rada i daljnji rad, za najmanje vremenski period trajanja prvog i drugog ciklusa studija, a osnivač visoke škole za period trajanja prvog ciklusa studija;
d) dokaz o imovini kojom osnivač visokoškolske ustanove raspolaže za potrebe obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja u skladu sa normativima i standardima za visoko obrazovanje;
e) dokaz o akreditaciji pet studijskih programa za univerzitet iz člana 35. Zakona;
f) pisma preporuke alumnija i poslovnih partnera.

(3) Visina bankovne garancije iz stava (1) ovog člana utvrđuje se na način da se iznos od 500.000,00 KM sabire sa iznosom koji se dobije množenjem broja studenata planiranih elaboratom, cijenom studija i brojem studijskih godina, s tim da ukupna visina garancije ne može biti veća od 1.000.000,00 KM.

(4) Visinu drugih troškova vezanih za statusne promjene visokoškolskih ustanova te naknade za rad u komisijama propisanim ovim pravilnikom utvrdit će posebnim aktom Vlada.

Član 9.

(Elaborat o osnivanju visokoškolske ustanove)

Elaborat iz člana 8. stav (2) tačka a) ovog pravilnika sadrži sljedeće:

a) podatke o osnivaču, odnosno podnosiocu zahtjeva, sjedište i naziv podnosioca zahtjeva;
b) dokaz o ispunjenosti zakonskih uslova u odnosu na podnosioca zahtjeva (rješenje o registraciji, ID broj i sl.);
c) opis i ciljeve statusne promjene spajanja na visokoškolskoj ustanovi;
d) ciljeve osnivanja visokoškolske ustanove;
e) djelatnost visokoškolske ustanove i predviđeni broj studijskih programa i broj studenata;
f) dužinu trajanja studija;
g) godišnju cijenu studija te način osiguranja finansijskih sredstava za rad;
h) internu organizaciju nove visokoškolske ustanove, zatim predviđene članice/organizacione jedinice koje će biti u sastavu visokoškolske ustanove;
i) resurse kojima raspolaže visokoškolska ustanova (zgrade, infrastruktura, oprema, imovina), nastavni i plan broja uposlenih nastavnog, nenastavnog i naučnoistraživačkog kadra sa priloženim biografijama i izjavama o raspoloživosti i/ili ugovorima o radu te ugovore sa poslovnim subjektima kod kojih će biti organizirana studentska praksa i studentsko istraživanje;
j) način realizacije nastave, uključujući i jezike na kojima se nastava realizira;
k) obrazloženje načina ispunjenja općih i posebnih uslova za realizaciju nastavnog procesa u skladu s normativima i standardima, kao i izvore osiguranja finansijskih sredstava koja su potrebna za ispunjenje tih uslova;
l) identifikaciju i plan upravljanja finansijskim, društvenim i drugim vrstama rizika, a posebno onima kojima mogu biti izloženi studenti;
m) analizu u sektoru visokog obrazovanja, zatim analizu razvojnih prioriteta ekonomije Kantona Sarajevo, Bosne i Hercegovine i regiona te analizu razvojnih trendova na tržištu rada, kao i analizu potreba zainteresiranih strana u Kantonu Sarajevo, Bosni i Hercegovini i regionu te zaključna razmatranja o načinu na koji osnivanje visokoškolske ustanove doprinosi društveno-ekonomskom razvoju te kako se uklapa u razvojne pravce Kantona Sarajevo, Bosne i Hercegovine i regiona, i na koji način potiče jačanje ekosistema visokog obrazovanja i nauke u Kantonu Sarajevo te doprinosi dostizanju globalnih ciljeva održivog razvoja i unapređenju kvaliteta života u Kantonu Sarajevo i Bosni i Hercegovini;
n) naznaku akademskih titula, naučnih i stručnih zvanja koja se stječu po završetku studija;
o) objašnjenje primjerenosti ishoda učenja i kvalifikacija koji se stječu nakon okončanja studija s aspekta društvenih potreba;
p) naznaku o preporukama alumnija i poslovnih partnera.

Član 10.

(Ekspertna komisija za ocjenu elaborata)

(1) Ekspertnu komisiju za ocjenu elaborata za osnivanje visokoškolske ustanove čine:
a) dva predstavnika Ministarstva;
b) predstavnik podnosioca zahtjeva;
c) po jedan član naučne, odnosno umjetničke oblasti za svaki studijski program koji će se izvoditi na visokoškolskoj ustanovi;
d) vanjski članovi, eksperti za pojedine segmenta elaborata.

(2) Ekspertna komisija ima neparan broj članova.

(3) Za člana Ekspertne komisije iz stava (1) tačka c) ministar imenuje osobe koje pored uvjeta propisanih Zakonom, ispunjavaju i sljedeće uvjete:
a) najmanje izbor u zvanju docenta;
b) najmanje tri godine u nastavno-naučnom procesu na visokoškolskoj ustanovi;
c) izbor u akademsko/naučnoistraživačko zvanje na visokoškolskim ustanovama na području Kantonu Sarajevu;
d) učešće u procesu internacionalizacije, međunarodnu mobilnost kao nastavnik, te društveni doprinos u oblasti visokog obrazovanja.

(4) Ekspertna komisija se imenuje rješenjem i to pojedinačno po zahtjevu za osnivanje visokoškolske ustanove, odnosno statusne promjene.

(5) Prije početka rada predsjednik i članovi komisije potpisuju izjavu o nepostojanju sukoba interesa.

Član 11.

(Odluka o osnivanju visokoškolske ustanove)

(1) Nakon dostavljanja urednog zahtjeva iz člana 8. ovog pravilnika, Ministarstvo u skladu sa Zakonom, rješenjem imenuje ekspertnu komisiju radi razmatranja zahtjeva i davanja stručnog mišljenja/odnosno preporuke o dostavljenom elaboratu o osnivanju visokoškolske ustanove.

(2) Zahtjev sa pratećom dokumentacijom iz člana 8. ovog pravilnika Ministarstvo može dostaviti na mišljenje i

Savjetu ministarstva za visoko obrazovanje (u daljem tekstu: Savjet), a čije mišljenje nije obavezujuće.

(3) Ukoliko je ekspertna komisija negativno ocjenila elaborat, ministar donosi rješenje kojim se zahtjev za osnivanje visokoškolske ustanove odbija, a protiv ovakvog rješenja se može pokrenuti upravni spor u skladu sa zakonom.

(4) Ukoliko je ekspertna komisija dala pozitivno stručno mišljenje na elaborat, uredan zahtjev osnivača sa stručnim mišljenjem/preporukom ekspertne komisije i mišljenjem Savjeta, Ministarstvo dostavlja Vladi, koja u slučaju donošenja pozitivne odluke o podnesenom zahtjevu i elaboratu o osnivanju visokoškolske ustanove, prijedlog upućuje Skupštini Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: Skupština) na razmatranje i odlučivanje.

(5) Nakon što Skupština donese odluku kojom se daje saglasnost na osnivanje visokoškolske ustanove, Ministarstvo istu odluku Skupštine dostavlja Vladi odnosno osnivaču radi imenovanja komisije matičara i provođenja daljnjeg postupka koji vodi do upisa novoosnovane visokoškolske ustanove u registar pravnih lica kod nadležnog suda u Sarajevu (u daljnjem tekstu: sudski registar).

Član 12.
(Komisija matičara)

(1) Komisija matičara broji najmanje pet članova koju za osnivanje javne visokoškoske ustanove imenuje Vlada, a za osnivanje visokoškolske ustanove čiji osnivač nije Kanton Sarajevo, imenuje njen osnivač.

(2) Prilikom imenovanja članova Komisije matičara uzimaju se u obzir sve specifičnosti visokoškolske ustanove navedene u elaboratu, kako bi ista mogla kompetentno i adekvatno obaviti poslove iz stava (3) ovog člana.

(3) Komisija matičara obavlja slijedeće poslove:
   a) donosi nastavni plan i program;
   b) donosi opći akt o pravilima studiranja (pravila studiranja);
   c) objavljuje konkurs i vrši izbor akademskog osoblja za sve naučne/umjetničke oblasti ili nastavne predmete i za predviđene studijske godine u skladu sa zakonom;
   d) utvrđuje prijedlog statuta;
   e) objavljuje konkurs i vrši izbor članova upravnog odbora visokoškolske ustanove;
   f) predlaže broj studenata za upis u prvu studijsku godinu u skladu sa elaboratom o osnivanju;
   g) preduzima ostale potrebne aktivnosti u procesu ispunjavanja uslova neophodnih za početak rada i daljnji rad visokoškolske ustanove;
   h) dostavlja osnivaču izvještaj o ispunjenosti uslova potrebnih za početak rada i daljnji rad visokoškolske ustanove sa obrazloženim kalendarom aktivnosti, naznakom rokova za provjeru ispunjenosti uslova za početak rada i daljnji rad i sa datumom početka rada visokoškolske ustanove.

(4) Izvještaj o radu i obavljenim poslovima Komisija matičara dostavlja Ministarstvu.

(5) Ukoliko, nakon analize izvještaja o radu Komisije matičara, Ministarstvo utvrdi da nisu u potpunosti obavljeni poslovi iz stava (3) ovog člana ili da su obavljeni suprotno zakonu, Ministarstvo donosi rješenje o prekidu daljnjeg postupka.

Član 13.
(Stručna komisija)

(1) Ukoliko, nakon analize izvještaja o radu Komisije matičara, Ministarstvo utvrdi da su adekvatno obavljeni svi poslovi iz člana 12. stav (3) ovog pravilnika, Ministarstvo imenuje stručnu komisiju za provjeru ispunjenosti uslova za početak rada i daljnji rad (u daljem tekstu: stručna komisija).

(2) Stručnu komisiju iz stava (1) ovog člana od najmanje pet članova, uz njihovu saglasnost rješenjem imenuje ministar i u pravilu su to članovi koji su u konkretnom postupku bili članovi ekspertne komisije.

(3) Ukoliko iz objektivnih razloga nije moguće izvršiti imenovanje stručne komisije na način utvrđen u stavu (2) ovog člana, ministar imenuje stručnu komisiju analogno imenovanju ekspertne komisije iz člana 10. ovog pravilnika.

(4) Stručna komisija se imenuje pojedinačno po svakom zahtjevu za osnivanje visokoškolske ustanove.

(5) Prije konstituisanja stručne komisije, predsjednik i članovi potpisuju izjavu o nepostojanju sukoba interesa.

(6) Stručna komisija procjenjuje dokaze i vrši provjeru ispunjenosti uslova propisanih normativima i standardima za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo, a koji se posebno odnose na:
   a) posjedovanje kadrovskih standarda za realizaciju nastavno-naučnog procesa;
   b) posjedovanje odgovarajuće specijalizirane opreme;
   c) posjedovanje i raspoloživost specijaliziranih učionica, laboratorija i drugih prostora za realizaciju nastavno-naučnog procesa;
   d) ispunjenost zajedničkih sanitarnih i zdravstveno-higijenskih uslova;
   e) ispunjenost arhitektonskih uslova za omogućavanje pristupa ustanovi i komunikaciji lica sa invaliditetom u prostoru ustanove;
   f) raspoloživost bibliotečkog fonda i potrebnog broja bibliotekara;
   g) ispunjenost u pogledu broja radnika za obavljanje administrativnih, računovodstveno-finansijskih, drugih opštih i tehničkih/upravljačko-stručnih poslova;
   h) ispunjenost uslova u pogledu broja radnika na održavanju objekta i opreme.

(7) Stručnoj komisiji Ministarstvo dostavlja dokumentaciju proisteklu iz dotadašnjeg provođenja postupka: odluka Vlade i Skupštine, elaborat o osnivanju visokoškolske ustanove i izvještaj Komisije matičara.

(8) Dokaze o ispunjenosti uslova iz stava (6) ovog člana, osnivač na licu mjesta, odnosno u prostoru namijenjenom za rad visokoškolske ustanove prezentuje stručnoj komsiji, s tim da po jedan primjerak svih dokaza zadržava stručna komisija.

(9) Dokazi iz stava (8) ovog člana se prilažu uz izvještaj o radu stručne komisije, a koji stručna komisija dostavlja Ministarstvu.

(10) Izvještaj o radu stručne komisije izrađuje se na obrascu "SK-Izvještaj", koji je dat kao Prilog br.1 ovog pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Vlada

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
КАНТОН САРАЈЕВО
Влада

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
Government

27
1280

Broj: 02-04-29085-18/26
Sarajevo, 04.06.2026. godine

Na osnovu člana 26. i 28. stav (2) Zakona o Vladi Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 36/14 - Novi prečišćeni tekst i 37/14 - Ispravka) i člana 33., 36. i 41. stav (3) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 36/22 i 28/25) Vlada Kantona Sarajevo, na **131.** sjednici održanoj **04.06.2026.** godine, donijela je

O D L U K U
O DAVANJU PRETHODNE SAGLASNOSTI ZA OSNIVANJE VISOKOŠKOLSKE USTANOVE - VISOKE ŠKOLE „AUSTRIJSKO – NJEMAČKA VISOKA ŠKOLA ZDRAVSTVENIH STUDIJA / HOCHSCHULE OSTERREICHISCH – DEUTSCHE FUR GESUNDHEITSSTUDIEN" SARAJEVO

Član 1.

Daje se prethodna saglasnost za osnivanje visokoškolske ustanove - Visoke škole: „Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche für gesundheitsstudien" Sarajevo.

Član 2.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Dostaviti:
1. Predsjedavajući Skupštine Kantona Sarajevo,
2. Zamjenici predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo (3x),
3. Premijer Kantona Sarajevo,
4. Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo,
5. Za objavu u „Službenim novinama Kantona Sarajevo",
6. Evidencija,
7. A r h i v a.

broj 39/25
od 08.09.2025.god

(1)

Prof. Dr. Emir Turkušić
Husrefa Redžića 10
Tel: [redacted]
Mail: turkusic@gmail.com
71 000 Sarajevo

APT People Service D.O.O Sarajevo
Husrefa Redžića 10
71 000 Sarajevo

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
08 -09- 2025
27 | 34 | 3911

BOSNA I HERECEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
MINISTARSTVO ZA VISOKO OBRAZOVANJE, NAUKU I MLADE

Predmet: Zahtjev za osnivanje visokoškolske ustanove, Visoke škole pod imenom „**Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien" Sarajevo.**

Poštovani,

Pravni osnov administrativnog postupka:
Zakon o upravnom postupku Federacije BiH članovi 121. i 200. (Sl. Novine Federacije Bosne i Hercegovine broj 2/1998, 48/1999 i 61/2022), Zakon o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, članovi 40. do zaključno sa članom 47. (Službene novine Kantona Sarajevo, broj: 36/22 i broj 28/25), Standardi i normativi za o obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo, sve odredbe, (Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 17/19) i Pravilnik o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i registar akreditovanih studijskih programa visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo, članovi 5. do zaključno sa članom 14. (Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 46/23).

Na osnovu člana 41. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo (Službene Novine Kantona Sarajevo broj 36/22 i broj 28/25) i člana 8. Pravilnika o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i registar akreditovanih studijskih programa visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo (Službene Novine Kantona Sarajevo broj 46/23), podnosim Zahtjev za osnivanje Visoke škole.

Informacije o podnosiocu Zahtjeva

1. Podnosilac Zahtjeva
   Redovni profesor Dr. Sci. Emir Turkušić
2. Naziv visokoškolske ustanove
   Visoka škole **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien" Sarajevo.**
3. Službena adresa, sjedište i kontakti

Husrefa Redžića 10
Sarajevo Centar
71 000 Sarajevo
Tel: 061 207 489
Mail: bvojnikovic@apt-gruppe.at

Uz Zahtjev se prilaže;

1. Prijedlog Elaborata o osnivanju visokoškolske ustanove kao visoke škole pod nazivom „Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo“,
2. Ovjerena kopija Odluke Vijeća Prirodno-Matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu broj 01/06-135/10-2018 od 05.04.2018 godine o izboru u zvanje redovni profesor za Prof. Dr Emir Turkušić,
3. Potvrda Prirodno-Matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu broj 02/01-509/2-2025 od 21.03.2025. godine, o radnom stažu na Univerzitetu u Sarajevu za Prof. Dr Emir Turkušić,
4. Uvjerenje Općinskog Suda u Sarajevu broj 65 0 Kr 4445 25 od 24.03.2025. godine, da pritiv Turkušić Emir pred sudovima na području Bosne i hercegovine nije podignuta optužnica koja je stupila na pravnu snagu odnosno da nije potvrđena optužnica, a niti je izrečena osuđujuća presuda za krivično djelo sa propisanom kaznom zatvora do pet godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom,
5. Izjava Turkušić Emir zavedena pod brojem 2018/1086 data u Općini Novo Sarajevo izjavljena kao dokaz o ispunjavanjun uslova z člana 40. stav 6. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo,
6. Dokaz o uplati (20.017,92 KM) slovima dvadeset hiljada i sedamnaest/0,92 konvertibilnih maraka, za rad komisije i procesa dobijanja saglasnosti za osnivanje visokoškolske ustanove-isprint Izvoda iz banke bez pečata i memoranduma na njemačkom jeziku i prevod na bosanski jezik od 18.08.20205. godine-isprint Pregleda uplata vlastitih proihoda bez pečata i memoranduma iz Ministarstva finansija Kantona sarajevo od dana 29.08.20205. godine,
7. Dokaz o bankovnoj garanciji za planirani broj studenata (1. 000. 000, 00 KM) slovima milion konvertibilnih maraka-isprint Izdavanja garancije na zahjev standby akreditiva izdatog od strane Raiffeisen-Landensbank Steiermark AG upućenog Raiffeisen Bank d.d. Srajevo od dana 27.08.20205. godine na njemačkom jeziku i prevod na bosanski jezik i kopija Potvrde o prijemu Garancije br. GA3825-02384 izdata od Bosna Bank International dana 08.09.20205 godine
8. Prijedlog Statuta Visoke škole Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo,
9. Prijedlog Pravila studiranja za prvi ciklus studija na Visokoj školi Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo,
10. Nastavni planovi i programi predloženih studijskih programa (Gerontologija, Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija i Kozmetologija),
11. Kopije Ugovora o najmu prostora, Ugovora o korištenju poslovnih prostora bez naknade i mail-a Gomnazije obala o načelnoj saglasnosti za najam edukativnih prostora,
12. Kopije potpisanih Pred Sporazuma o uređivanju međusobnih odnosa u obavljanju nastavnog i izdavačkog rada, Pred Sporazuma o saradnji u realizaciji nastavnog procesa i Odgovora na pisma namjere,
13. Kopije predugovora o radu za akademsko i drugo osoblje,

14. Kopije izjava o raspoloživosti,

Napomena: Bakovna garancija na iznos od 1 000 000,00 KM je aktivna i izdata je od strane Raiffeisen-Landensbank Steiermark AG i upućena Raiffeisen Bank d.d. Srajevo dana 27.08.20205. godine, Raiffeisen Bank d.d. Srajevo je istu garanciju notirala prema Bosna Bank International d.d. Sarajevo. Osnivač se obratio Ministarstvu za nauku, obrazovanje i mlade sa zamolbom da se dostvi mail adresa na koju će se BBI obratiti radi konfirmacije prijema garancije ali je u korespodenciji i usmenim konsultacijama prihvatio da se original bankovne garancije može konfirmirati tek nakon predaje Prijedloga elaborata o osnivanju visokoškolske ustanove. Pravne sigurnosti radi osnivač kao dokaz o bankovnoj garanciji dostavalja dokumente kao pod tačkom 7. iz ovog Zahtjeva.

OSNIVAČ

Dr. Emir Turkušić

PRIJEDLOG

ELABORAT
O
OSNIVANJU
VISOKE ŠKOLE
AUSTRIJSKO-NJEMAČKA VISOKA ŠKOLA ZDRAVSTVENIH STUDIJA/HOCHSCHULE ÖSTERREICHISCH-DEUTSCHE FÜR GESUNDHEITSSTUDIEN SARAJEVO

Sarajevo, april 2026.godine

SADRŽAJ

UVOD 6
ZAKONSKA OSNOVA 6
IZVOD IZ ZAKONA O VISOKOM OBRAZOVANJU KANTONA SARAJEVO 6
(SL. NOVINE KANTONA SARAJEVO BROJ 36/22) 6
IZVOD IZ PRAVILNIKA O POSTUPKU OSNIVANJA I UTVRĐIVANJA USLOVA ZA UPIS U REGISTAR AKREDITOVANIH VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA NA PODRUČJU KANTONA SARAJEVO I REGISTAR AKREDITOVANIH STUDIJSKIH PROGRAMA VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA NA PODRUČJU KANTONA SARAJEVO ("SL. N. KS", BROJ 46/23) 7
OPŠI DIO O VISOKOM OBRAZOVANJU U BOSNI I HERCEGOVINI I KANTONU SARAJEVO 8
OSVRT NA PRIVATNI SEKTOR VISOKOG OBRAZOVANJA U BOSNI I HERCEGOVINI I KANTONU SARAJEVO 9
PRAVNA UREĐENOST VISKOG OBRAZOVANJA BOSNA I HERCEGOVINA 11
PRAVNA UREĐENOST VISKOG OBRAZOVANJA KANTON SARAJEVO 11
TEMELJI ORGANIZOVANJA VISOKOG OBRAZOVANJA U BIH I KANTONU SARAJEVO 12
STRATEGIJA RAZVOJA OBRAZOVANJA I NAUKE KANTONA SARAJEVO 13
EVROPSKI PRIORITETI, CILJEVI I TRENDOVI U OBLASTI VISOKOG OBRAZOVANJA 14
MJESTO VISOKE ŠKOLE U SISTEMU VISOKOG OBRAZOVANJA U KANTONU SARAJEVO 15
MISIJA VISOKE ŠKOLE 15
VIZIJA VISOKE ŠKOLE 15
PRIJEDLOG ELABORATA 16
A) PODACI O OSNIVAČU-PODNOSIOCU ZAHTJEVA 16
SJEDIŠTE I NAZIV OSNIVAČA 17
B) DOKAZ O ISPUNJENOSTI ZAKONSKIH USLOVA U ODNOSU NA PODNOSIOCA ZAHTJEVA 17
OPŠTI-GENERALNI CILJ VISOKE ŠKOLE 19
CILJ PLANIRANIH STUDIJSKIH PROGRAMA 20
PROCJENA ZNAČAJA CILJEVA OSNIVANJA VISOKE ŠKOLE PREMA POTREBAMA TRŽIŠTA RADA 22
PROCJENA WHO O NEDOSTATKU ZDRAVSTVENIH PROFESIONALACA 22
POTREBE TRŽIŠTA RADA U KANTONU SARAJEVO I BIH (TRŽIŠTE RADA U ZDRAVSTVU). 23
POJEDINAČNI CILJEVI STUDIJSKIH PROGRAMA 24
STUDIJSKI PROGRAM GERONTOLOGIJA 24
STUDIJSKI PROGRAM: OKUPACIONA-RADNA TERAPIJA I REHABILITACIJA 25
STUDIJSKI PROGRAM: KOZMETOLOGIJA 26
E) DJELATNOST VISOKOŠKOLSKE USTANOVE I PREDVIĐENI BROJ STUDIJSKIH PROGRAMA I BROJ STUDENATA 27
F) DUŽINA TRAJANJA STUDIJA 28

ORGANIZACIJA STUDIJSKIH PROGRAMA 28
STRUKTURA STUDIJSKOG PROGRAMA 29
USKLAĐENOST STUDIJSKIH PROGRAMA SA DOSTIGNUĆIMA ODREĐENOG NAUČNOG POLJA I TRŽIŠTA RADA TE POVEZANOST SA STANDARDIMA ZANIMANJA/KVALIFIKACIJA 30
IZVOD IZ DIREKTIVE VIJEĆA EVROPE ZA REGULIRANA ZANIMANJA 31
H) INTERNA ORGANIZACIJA 33
ORGANIZACIJA NASTAVNOG PROCESA 34
PRIJEDLOG RASPOREDA ODRŽAVANJA NASTAVNOG PROCESA 34
RESURSE KOJIMA RASPOLAŽE VISOKOŠKOLSKA USTANOVA (ZGRADE, INFRASTRUKTURA, OPREMA, IMOVINA), NASTAVNI I PLAN BROJA UPOSLENIH NASTAVNOG, NENASTAVNOG I NAUČNOISTRAŽIVAČKOG KADRA SA PRILOŽENIM BIOGRAFIJAMA I IZJAVAMA O RASPOLOŽIVOSTI I/ILI UGOVORIMA O RADU TE UGOVORE SA POSLOVNIM SUBJEKTIMA KOD KOJIH ĆE BITI ORGANIZIRANA STUDENTSKA PRAKSA I STUDENTSKO ISTRAŽIVANJE 44
OPĆI I POSEBNI USLOVE UTVRĐENI STANDARDIMA I NORMATIVIMA 45
KADROVSKI RESURSI 45
TABELARNI PREGLED UKUPNIH OPTEREĆENJA PO SVIM GODINAMA PLANIRANIH STUDIJSKIH PROGRAMA 49
PRIKAZ NASTAVNOG OPTEREĆENJA, PRIKAZ SATI TEORIJE I PRAKSE, TE UDIO UKUPNIH OPTEREĆENJA U STUDIJSKOM PROGRAMU GERONTOLOGIJA 49
PRIKAZ NASTAVNOG OPTEREĆENJA, PRIKAZ SATI TEORIJE I PRAKSE, TE UDIO UKUPNIH OPTEREĆENJA U STUDIJSKOM PROGRAMU OKUPACIONA-RADNA TERAPIJA I REHABILITACIJA 49
PRIKAZ NASTAVNOG OPTEREĆENJA, PRIKAZ SATI TEORIJE I PRAKSE, TE UDIO UKUPNIH OPTEREĆENJA U STUDIJSKOM PROGRAMU KOZMETOLOGIJA 50
PROSTOR 58
OPREMA 60
BIBILIOTEKA 61
INFORMATIČKI RESURSI 61
NASTAVNI PLANOVI-PREGLED 62
NASTAVNI I ASISTENTSKI KADAR 75
PRORAČUN POTREBNOG BROJA NASTAVNIKA I ASISTENATA U ODNOSU NA BROJ KONTAKT SATI PREDAVANJA I VJEŽBI ZA I GODINU SVIH STUDIJSKIH PROGRAMA 81
PRORAČUN POTREBNOG BROJA NASTAVNIKA U ODNOSU NA BROJ OBAVEZNIH PREDMETA 81
KOMPETENTNOST AKADEMSKOG KADRA 83
ADMINISTRACIJA I PODRŠKA NASTAVNOM PROCESU 86
FIZIČKI RESURSI I NASTAVNE BAZE 87
NAČIN REALIZACIJE NASTAVE I JEZICI NA KOJIMA ĆE SE NASTAVA IZVODITI 87
NAČIN REALIZACIJE NASTAVE 87
METODE REALIZACIJE NASTAVNIH SADRŽAJA 89

JEZICI NA KOJIMA ĆE SE NASTAVA IZVODITI 90
OBRAZLOŽENJE NAČINA ISPUNJENJA OPĆIH I POSEBNIH USLOVA ZA REALIZACIJU NASTAVNOG PROCESA U SKLADU SA STANDARDIMA I NORMATIVIMA I IZVORI OSIGURANJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA ISPUNJENJE TIH USLOVA 90
OBRAZLOŽENJE KADROVSKIH UVJETA ZA REALIZACIJU NASTAVNOG PROCESA 90
OBRAZLOŽENJE ISPUNJENJA UVJETA ADMINISTARTIVNOG I POMOĆNOG OSOBLJA PREMA STANDARDIMA I NORMATIVIMA 91
OBRAZLOŽENJE UVJETA PROSTORA, OPREME I IT TEHNOLOGIJA ZA REALIZACIJU NASTAVNOG PROCESA 92
MJESTA IZVOĐENJA TEORIJSKE I PRAKTIČNE NASTAVE U PROSTORIMA I SA OPREMOM U POSJEDU OSNIVAČA 93
OBRAZLOŽENJE IZVORA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA ISPUNJENJE USLOVA ZA REALIZACIJU NASTAVNOG PROCESA 99
IDENTIFIKACIJA I PLAN UPRAVLJANJA FINANSIJSKIM, DRUŠTVENIM I DRUGIM VRSTAMA RIZIKA A POSEBNO ONIM KOJIMA MOGU BITI IZLOŽENI STUDENTI 99
SISTEM ZA OSIGURANJE KVALITETA STUDIJSKIH PROGRAMA KAO USLOV POTPUNOG IZBJEGAVANJA RIZIKA 103
ANALIZU U SEKTORU VISOKOG OBRAZOVANJA, ZATIM ANALIZU RAZVOJNIH PRIORITETA EKONOMIJE KANTONA SARAJEVO, BOSNE I HERCEGOVINE I REGIONA TE ANALIZU RAZVOJNIH TRENDOVA NA TRŽIŠTU RADA, KAO I ANALIZU POTREBA ZAINTERESIRANIH STRANA U KANTONU SARAJEVO, BOSNI I HERCEGOVINI I REGIONU TE ZAKLJUČNA RAZMATRANJA O NAČINU NA KOJI OSNIVANJE VISOKOŠKOLSKE USTANOVE DOPRINOSI DRUŠTVENO-EKONOMSKOM RAZVOJU TE KAKO SE UKLAPA U RAZVOJNE PRAVCE KANTONA SARAJEVO, BOSNE I HERCEGOVINE I REGIONA, I NA KOJI NAČIN POTIČE JAČANJE EKOSISTEMA VISOKOG OBRAZOVANJA I NAUKE U KANTONU SARAJEVO TE DOPRINOSI DOSTIZANJU GLOBALNIH CILJEVA ODRŽIVOG RAZVOJA I UNAPREĐENJU KVALITETA ŽIVOTA U KANTONU SARAJEVO I BOSNI I HERCEGOVINI; .. 106
TRENUTNO STANJE I PRIORITETI VISOKOG OBRAZOVANJA U KANTONU SARAJEVO 109
ANALIZA RAZVOJNIH PRIORITETA EKONOMIJE KANTONA SARAJEVO, BIH I REGIONA .. 109
ANALIZA RAZVOJNIH TRENDOVA NA TRŽIŠTU RADA SA ASPEKTA VISOKE ŠKOLE 110
ANALIZA POTREBA ZAINTERESIRANIH STRANA U KANTONU SARAJEVO 111
OPRAVDANJE ZA OSNIVANJE SA ASPEKTA TRŽIŠTA RADA 111
ADRESIRANJE POTREBA STARIJE POPULACIJE 111
ADRESIRANJE POTREBA STUDENTSKE POPULACIJE 112
ADRESIRANJE POTREBA RAZVOJA EDUKACIJE ZDRAVSTVENIH RADNIKA 112
ZDRAVSTVENI I OBRAZOVNI SISTEM MORAJU BITI INTEGRIRANA CJELINA KOJA POVEZUJE STRUKOVNO OBRAZOVANJE I POTREBE POPULACIJE KOJE SE ODNOSE NA ZDRAVLJE, BLAGOSTANJE I PRIVREDU ZEMLJE, 112
JAČANJE EKOSISTEMA VISOKOG OBRAZOVANJA I NAUKE U KANTONU SARAJEVO 113
MODERNIZACIJA OBRAZOVANJA I USLUGA 113
DOSTIZANJE GLOBALNIH CILJEVA ODRŽIVOG RAZVOJA I UNAPREĐENJE KVALITETA ŽIVOTA U KANTONU SARAJEVO I BOSNI I HERCEGOVINI 115

OBJAŠNJENJE PRIMJERENOSTI ISHODA UČENJA I KVALIFIKACIJA KOJE SE STJEČU PO ZAVRŠETKU STUDIJA S ASPEKTA DRUŠTVENIH POTREBA 119
REZIME 126

UVOD

Visoko obrazovanje u Bosni i Hercegovini ima dugu istoriju, a prva visokoškolska ustanova koja je uspostavljena je škola sufizma Gazi Husrev-bega koja je osnovana 1531. godine, nakon čega je vremenom došlo do otvaranja drugih vjerskih škola. 1887. godine, za vrijeme de facto Austro-Ugarske kontrole, osnovana je Pravna šerijatska škola koja je započela sa petogodišnjim planom obrazovanja. 11. septembra 1949 osnovan je Univerzitet u Sarajevu koji je postao prvi sekularni institut visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini i gradu Sarajevu. Osnivanju Univerziteta u Sarajevu prethodilo je osnivanje Medicinskog fakulteta (1946), Pravnog fakulteta (1947), Više škole za šumarstvo i poljoprivredu (1947), Građevinskog fakulteta (1949), Dvogodišnje pedagoške škole (1946). Tokom 1950-ih dostupno je postalo post-diplomsko obrazovanje. Kao nukleus većine ili skoro svih budućih univerziteta koji su se osnivali u Bosni i Hercegovini poslužio je Univerzitet u Sarajevu i mnogim fakultetima su alma-mater bili fakulteti Univerziteta u Sarajevu. Danas postoje i mnoge druge institucije visokog obrazovanja, uključujući: Univerzitet u Banjoj Luci, Sveučilište u Mostaru, Univerzitet u Tuzli, Univerzitet u Zenici, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Univerzitet "Džemal Bijedić" Mostar, Univerzitet u Bihaću i više privatnih univerziteta.

ZAKONSKA OSNOVA

Zakonska osnova za izradu Elaborata o osnivanju visokoškolske ustanove, na području Kantona Sarajevo, zasniva se na odredbama Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo (Sl. Novine Kantona Sarajevo broj 36/22) i odredbama Pravilnika o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i registar akreditovanih studijskih programa visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo (Sl. Novine Kantona Sarajevo broj 46/23). Standardima i normativima za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo (Sl. Novine Kantona Sarajevo broj 17/19), Pravilniku o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa (Sl. Novine Kantona Sarajevo broj 21/19). Pored ovih propisa Elaborat se mora uskladiti i sa odredbama zakona i dokumenata donešenih na nivou Bosne i Hercegovine i to; Okvirni zakon o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini (Službeni Glasnik BiH, broj 59/07) i Zakon o izmjeni i dopuni Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovin (Službeni Glasnik BiH, broj 59/09), Osnove kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovin (Službeni Glasnik BiH, broj 59/09), dokumenata Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine. Na nivou Federacije, iz razloga ustrojstva visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, ne postoje zakon ili na zakonu utemeljeni dokumenti koji daju smjernice za osnivanje viskoškolskih ustanova.

Kao osnovno polazište za izradu ovog Elaborata o osnivanju visokoškolske ustanove osnivač daje izvod iz Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo i Pravilnika o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i registar akreditovanih studijskih programa visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo

IZVOD IZ ZAKONA O VISOKOM OBRAZOVANJU KANTONA SARAJEVO

(Sl. Novine Kantona Sarajevo broj 36/22)

Član 44.

(Elaborat o osnivanju visokoškolske ustanove)

Elaborat o osnivanju visokoškolske ustanove obavezno sadrži:

a) podatke o osnivaču, odnosno podnosiocu zahtjeva;

b) dokaz o ispunjenosti zakonskih uslova u odnosu na podnosioca zahtjeva;
c) sjedište i naziv osnivača;
d) ciljeve osnivanja visokoškolske ustanove;
e) djelatnost visokoškolske ustanove i predviđeni broj studijskih programa i broj studenata;
f) analizu u sektoru visokog obrazovanja, zatim analizu razvojnih prioriteta ekonomije Kantona Sarajevo, Bosne i Hercegovine i regiona te analizu razvojnih trendova na tržištu rada, kao i analizu potreba zainteresiranih strana u Kantonu Sarajevo, Bosni i Hercegovini i regionu te zaključna razmatranja o načinu na koji osnivanje visokoškolske ustanove doprinosi društveno-ekonomskom razvoju te kako se uklapa u razvojne pravce Kantona Sarajevo, Bosne i Hercegovine i regiona, i na koji način potiče jačanje ekosistema visokog obrazovanja i nauke u Kantonu Sarajevo te doprinosi dostizanju globalnih ciljeva održivog razvoja i unapređenju kvaliteta života u Kantonu Sarajevo i Bosni i Hercegovini;
g) dužinu trajanja studija;
h) internu organizaciju nove visokoškolske ustanove, zatim predviđene članice/organizacione jedinice koje će biti u sastavu visokoškolske ustanove;
i) resurse kojima raspolaže visokoškolska ustanova (zgrade, infrastruktura, oprema, imovina), nastavni i plan broja uposlenih nastavnog, nenastavnog i naučnoistraživačkog kadra sa priloženim biografijama i izjavama o raspoloživosti i/ili ugovorima o radu te ugovore sa poslovnim subjektima kod kojih će biti organizirana studentska praksa i studentsko istraživanje;
j) način realizacije nastave, uključujući i jezike na kojima se nastava realizira;
k) naznaku akademskih titula, naučnih i stručnih zvanja koja se stječu po završetku studija;
l) objašnjenje primjerenosti ishoda učenja i kvalifikacija koji se stječu nakon okončanja studija s aspekta društvenih potreba;
m) obrazloženje načina ispunjenja općih i posebnih uslova za realizaciju nastavnog procesa u skladu s normativima i standardima, kao i izvore osiguranja finansijskih sredstava koja su potrebna za ispunjenje tih uslova;
n) identifikaciju i plan upravljanja finansijskim, društvenim i drugim vrstama rizika, a posebno onima kojima mogu biti izloženi studenti;
o) preporuke alumnija i poslovnih partnera;
p) godišnju cijenu studija te način osiguranja finansijskih

IZVOD IZ PRAVILNIKA O POSTUPKU OSNIVANJA I UTVRĐIVANJA USLOVA ZA UPIS U REGISTAR AKREDITOVANIH VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA NA PODRUČJU KANTONA SARAJEVO I REGISTAR AKREDITOVANIH STUDIJSKIH PROGRAMA VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA NA PODRUČJU KANTONA SARAJEVO ("Sl. N. KS", broj 46/23)

(Elaborat o osnivanju visokoškolske ustanove)
Elaborat iz člana 8. stav (2) tačka a) ovog pravilnika sadrži sljedeće:

a) podatke o osnivaču, odnosno podnosiocu zahtjeva, sjedište i naziv podnosioca zahtjeva;
b) dokaz o ispunjenosti zakonskih uslova u odnosu na podnosioca zahtjeva (rješenje o registraciji, ID broj i sl.);
c) opis i ciljeve statusne promjene spajanja na visokoškolskoj ustanovi;
d) ciljeve osnivanja visokoškolske ustanove;

e) djelatnost visokoškolske ustanove i predviđeni broj studijskih programa i broj studenata;
f) dužinu trajanja studija;
g) godišnju cijenu studija te način osiguranja finansijskih sredstava za rad;
h) internu organizaciju nove visokoškolske ustanove, zatim predviđene članice/organizacione jedinice koje će biti u sastavu visokoškolske ustanove;
i) resurse kojima raspolaže visokoškolska ustanova (zgrade, infrastruktura, oprema, imovina), nastavni i plan broja uposlenih nastavnog, nenastavnog i naučnoistraživačkog kadra sa priloženim biografijama i izjavama o raspoloživosti i/ili ugovorima o radu te ugovore sa poslovnim subjektima kod kojih će biti organizirana studentska praksa i studentsko istraživanje;
j) način realizacije nastave, uključujući i jezike na kojima se nastava realizira;
k) obrazloženje načina ispunjenja općih i posebnih uslova za realizaciju nastavnog procesa u skladu s normativima i standardima, kao i izvore osiguranja finansijskih sredstava koja su potrebna za ispunjenje tih uslova;
l) identifikaciju i plan upravljanja finansijskim, društvenim i drugim vrstama rizika, a posebno onima kojima mogu biti izloženi studenti;
m) analizu u sektoru visokog obrazovanja, zatim analizu razvojnih prioriteta ekonomije Kantona Sarajevo, Bosne i Hercegovine i regiona te analizu razvojnih trendova na trištu rada, kao i analizu potreba zainteresiranih strana u Kantonu Sarajevo, Bosni i Hercegovini i regionu te zaključna razmatranja o načinu na koji osnivanje visokoškolske ustanove doprinosi društveno-ekonomskom razvoju te kako se uklapa u razvojne pravce Kantona Sarajevo, Bosne i Hercegovine i regiona, i na koji način potiče jačanje ekosistema visokog obrazovanja i nauke u Kantonu Sarajevo te doprinosi dostizanju globalnih ciljeva održivog razvoja i unapređenju kvaliteta života u Kantonu Sarajevo i Bosni i Hercegovini;
n) naznaku akademskih titula, naučnih i stručnih zvanja koja se stječu po završetku studija;
o) objašnjenje primjerenosti ishoda učenja i kvalifikacija koji se stječu nakon okončanja studija s aspekta društvenih potreba;
p) naznaku o preporukama alumnija i poslovnih partnera.

Analizoma citiranih članova Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo i Pravilnika o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i registar akreditovanih studijskih programa visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo nesumnjivo je da je zakonodavac cjelovito i konzistentno utvrdio sadržaj Elaborata o osnivanju viskoškolskih ustanova kao i sve postupke i korake koji vode do osnivanja visokoškolske ustanove na području Kantona Sarajevo.

OPŠI DIO O VISOKOM OBRAZOVANJU U BOSNI I HERCEGOVINI I KANTONU SARAJEVO

BiH spada u grupu najsiromašnijih zemalja u Evropi, samim tim i ulaganja u obrazovanje su nedovoljna. Prema podacima Centra za politike i upravljanje u FBiH izdvaja se oko 6% ukupnog BDP-a za obrazovanje, što je nešto više nego u zemljama regije, ali manje nego u zemljama EU. Preko 50% ukupnog izdvajanja za obrazovanje ide na osnovno obrazovanje.
Prema istim podacima struktura troškova za obrazovanje je jako nepovoljna jer 88% budžetskih sredstava namijenjenih obrazovanju se izdvaja za plaće i naknade zaposlenim, 8% za materijalne troškove, dok na kapitalna ulaganja odlazi 4%. Najveći dio sredstava predviđenih za materijalne troškove usmjeren je na

plaćanje energije i komunalnih usluga, a neznatna sredstva se izdvajaju za održavanje objekata i nabavku materijala. Troškovi amortizacije opreme i zgrada se uopšte ne planiraju. U zemljama EU izdvajanja za troškove plaća uposlenika se kreću između 60 i 70% ukupnih izdvajanja, dok se ostatak novca troši na materijalne troškove, održavanje i opremanje učionica, te profesionalno usavršavanje osoblja. Omjer plaća i drugih rashoda za obrazovanje u Sloveniji je 68% za plaće naspram 32% za druge rashode.

Glavna karakteristika trenutnog društvenog razvoja u BiH je starenje stanovništva, relativno siromaštvo, visoka stopa nezaposlenosti, odliv mladih stručnih kadrova. Kanton Sarajevo odražava stanje u zemlji što se tiče siromaštva, nezaposlenosti, odliva mladih stručnih kadrova. Pored toga u Kanton Sarajevo je znatno veći priliv stanovništva nego u nekim drugim kantonima i regijama. Migracije su uglavnom motivirane ekonomskim razlozima, ali i drugim, poput većeg izbora za školovanja djece u srednjem i visokom obrazovanju te institucijama kulture i kvalitetom sadržaja koje pruža Kanton Sarajevo.

Život u velikom gradu je mnogo kompleksniji i zahtijeva posjedovanje više elementarnih kompetencija za rješavanje svakodnevnih problema kao i vještine komuniciranja sa relevantnim institucijama. Jedna od kompetencija za 21. stoljeće jeste i kompjuterska pismenost stanovništva. U Kantonu Sarajevo, prema popisu 2013.godine, stanje kompjuterske pismenosti je slijedeće: više od 52% stanovnika starijih od 10 godina izjavilo je da je kompjuterski pismeno. Najvjerovatnije se radi o školskoj, studentskoj populaciji i dijelu stanovništava sa stalnim zaposlenjem. Bosanskohercegovačko društvo kao postratno društvo urušilo je mnoge tradicionalne vrijednosti, a nove vrijednosti koje su trebale biti utkane u nastavne sadržaje i školske kulturološke mape (poštivanje ljudskih i dječijih prava, građanske slobode, interkulturalnost, patriotizam, moralni uzori, poštenje, solidarnost, način pozdravljanja) dugo su bile potisnute u stranu i nisu bile sastavni dio dokumenata vezanih za odgoj i obrazovanje.

Budući da živimo u eri tehnološkog ubrzanog razvoja tako visoko obrazovanje Kantona Sarajevo treba težiti da bude tehnološki prilagođeno okolini u kojoj funkcionira. Pod tim treba podrazumijevati ne samo opremanje visokoškolskih ustanova tehnološkom opremom (računari, multimedijalni projektori, smart table, tableti..) nego i osposobljavanje nastavnog kadra i studenata za korištenje tehnologije, te tehnološko inoviranje svih procesa tokom studija, nastavnog kao osnovnog procesa, upravljačkog i procesa podrške. Isti tako bitno je naglasiti da se paradigma visokog obrazovanja promijenila iz tzv humboldtovog modela prema anglosaksonskom modelu gdje se uloga nastavnika od transmitera činjenica mora preobraziti u edukatora koji motivira i koji kroz modrne metode podučavanja razvija filozofiju kritičkog mišljenja i saučesništva studenata u savladavanju novih znanja i vještina, te koji će studentima predstaviti sposobnosti koje trebaju steći kroz neku studijsku materiju. Savremeni studijski programi podrazumijevaju da diplomirani-završeni student raspolaže sa sposobnostima samostalnog rada odmah po završetku studija.

OSVRT NA PRIVATNI SEKTOR VISOKOG OBRAZOVANJA U BOSNI I HERCEGOVINI I KANTONU SARAJEVO

U Bosni i Hercegovini je, prema evidencjama Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine trenutno aktivno i posjeduje licencu za rad ukupno 19 privatnih univerziteta od čega su tri u Kantonu Sarajevo i ukupno 13 visokih škola od kojih nijedna nije u Kantonu Sarajevo. U Kantonu Sarajevo sva tri privatna univerziteta imaju validnu akreditaciju izdatu od Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine. Od 2009 do 2023 godine u Kantonu Sarajevo je bila aktivna jedna visoka škola „Američka škola za ekonomiju" koja je Rješenjem nadležnog Ministastva prestala sa radom. Trenutno u Kantonu Sarajevo nema visokih škola upisanih u registar visokoškolskih ustanova.

Najstarija privatna aktivna visokoškolska ustanova osnovana u Bosni i Hercegovini je „Univerzitet za poslovni inženjering i mendžment" osnovan 12.11.2003. godine u Banja Luci, dok je 2000 godine bila

osnovana visoka škola „Visoka škola Komunikološki koledž u Banjoj Luci Kapa Fi“ koja je prestala sa radom 2021. godine

Najstarija privatna visokoškolska ustanova u Kantonu Sarajevo je Internacionalni Univerzitet Sarajevo osnovan 23.06.2004. godine.

Analizom po entitetima i distruktu Brčko može se konstatovati da je geografska distribucija univerziteta sljedeća:

U Republici Srpska aktivno je 7 privatnih univerziteta i 7 visokih škola, u Brčko distriktu aktivna su dva univerziteta i jedna visoka škola.

U Federaciji BiH aktivno je 10 univerziteta i to tri u Kantonu Sarajevo, tri u Srednjebosanskom Kantonu, dva u Hercegovačko-neretvanskom Kantonu i po jedan u Tuzlanskom i Bosansko-podrinjskom Kantonu Goražde. U Srednjebosanskom Kantonu je aktivna jedna privatna visoka škola, u Hercegovačko-neretvanskom dvije i u Tuzlanskom Kantonu dvije privatne visoke škole.

Kada se analiza kantonalna pripadnosti privatnih univerziteta i visokih škola može se konstatovati da je u odnosu na broj stanovnika i površinu Srednjebosanski Kanton sa najviše privatnih visokoškolskih ustanova ukupno 4.

U naglom trendu osnivanja visokoškolskih ustanova u BiH nakon 2003. godine, kada još uvijek nije postojala ni cjelovita legislativa koja bi regulisala osnivanje visokoškolskih ustanova, neminovno je došlo do devijantnih ponašanja i zloupotrebe ovih ustanova i zabilježen je pa čak i sudski procesuiran veliki broj zloupotreba u oblasti visokog obrazovanja i skoro sve od tih zloupotreba su vezane za privatne visokoškolske ustanove. Na osnovu analize natpisa u štampi i policijsko-sudskih javno objavljenih izvještaja ni jedan slučaj zloupotrebe visokoškolskih ustanova nije zabilježen niti vezan za privatnu visokoškolsku ustanovu licenciranu u Kantona Sarajevo, što samo po sebi nameće logičan zaključak da je provođenje propisa i kontrola iz oblasti visokog obrazovanja u Kantonu Sarajevo, kao i kvaliteti visokoškolskih ustanova u Kantonu Sarajevo na veoma visokom nivou.

Javna je tajna da je na nekim visokoškolskim ustanovama kvalitet nastavnog procesa izuzetno loš, da je akademski kadar do akademskih zvanja došao na veoma diskutabilan način, da ocjene koje studenti dobijaju nisu pokriće za nominalno navedene ishode podučavanja, da iza izdatih diploma ne stoji adekvatno znanje, vještine niti sposobnosti koje bi ti diplomirani studenti trebali imati. Državnim propisima su sve diplome izdate od akreditiranih visokoškolskih ustanova validne na cijeloj teritoriji BiH pri čemu niko nema pravo kontrolisati kvalitet stručnosti koji stoji iza već izdate diplome. Opšte je poznata javna tajna da se na nekim visokoškolskim ustanovama dobijanje diplome izjednačava sa redovnim uplatama školarina. Zbog ovakvih teško dokazivih činjenica, ali apsolutno prisutnih u svakodnevnici, postoje i urbane angdote o diplomiranju u jednom gradu dok vozač autobusa napravi pauzu.

Borba protiv zloupotreba kao i osiguranja kvaliteta u oblasti visokog obrazovanja zasniva se na tri stuba, od kojih prvi mora biti u oblasti pravne legislative, drugi u oblasti kontrole i treći u oblasti izgrađene svijesti menađmenta privatnih visokoškolskih ustanova. Kako je Kanton Sarajevo najbolje i cjelovito legislativno uredio oblast visokog obrazovanja, ima izuzetno stručnu i ekipiranu inspekciju visokog obrazovanja normalno bi bilo da i menađmenti privatnih visokoškolskih ustanova u Kantonu Sarajevo, imaju razvijenu svijest o potrebi kvalitetne edukacije svojih studenata, a što potvrđuje i već višedecenijska praksa.

Uz nespornu činjenicu da je osnivanje privatnih visokoškolskih ustanova u Federaciji Bosne i Hercegovine u kantonalnoj nadležnosti, da se priliv diploma, u Kanton Sarajevo, sa visokoškolskih ustanova nedokazanog i upitnog kvaliteta, iz drugih kantona, ne može spriječiti i uz uvažavanje neporecivih činjenica da je Kanton Sarajevo najuređeniji kanton u toj oblasti, onda je logičan zaključak da osnivanje

visokoškolske ustanove u Kantonu Sarajevo nosi najmanji rizik od zloupotreba u oblasti visokog obrazovanja. Ako se ovome doda da svaka konkurencija ima pozitivan uticaj onda je jasno da je, sa aspekta osiguranja kvaliteta i borbe protiv zloupotreba u visokom obrazovanju, osnivanje visokoškolskih ustanova u Kantonu Sarajevo u finkciji razvoja visokog obrazovanja u BiH.

Kao materijalni dokaz liberalizacije i korektnog odnosa oficijelnih struktura u Kantonu Sarajevo prema privatnim visokoškolskim ustanovama treba navesti činjenicu da je Skupština Kantona Sarajevo od 2014. godine do sada dala saglasnost za osnivanje tri privatna medicinska fakulteta i dva privatna stomatološka fakulteta te Fakultet zdravstvenih studuja pri SSST Univerzitetu, i pored toga što na Javnom Univerzitetu u Sarajevu dugo postoje i Medicinski i Stomatološki fakultet i Fakultet zdravstvenih studija.

PRAVNA UREĐENOST VISKOG OBRAZOVANJA BOSNA I HERCEGOVINA

Visoko obrazovanje u Bosni i Hercegovini je regulisano Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH, 59/07, 59/09). Važeća zakonska regulativa iz ove oblasti na nivou države Bosne i Hercegovine uključuje i sljedeće: Okvirni zakon o osnovama naučnoistraživačke djelatnosti i koordinaciji unutrašnje i međunarodne naučnoistraživačke saradnje Bosne i Hercegovine (Sl. Glasnik BiH broj 43/2009); Odluka o usvajanju prioriteta o razvoju visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini za razdoblje 2016-2026 godina (Sl. Glasnik BiH broj35/16) i Osnove kvalifkacijskog okvira u Bosni i Hercegovini (Sl. Glasnik BiH broj 31/11).

Na nivou Bosne i Hercegovine djeluje i Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvaliteta Bosne i Hercegovine i Centar za informisanje i priznavanje dokumenata (CIP). Nadležnosti Agencije se prije svega odnose na akreditaciju visokoškolskih ustanova te kreiranja uputstava o formi i sadržaju diplome i dodatka diplome koju izdaju akreditirane visokoškolske ustanove, dok su poslovi CIP-a različite poslove informativnog, koordinacijskog i savjetodavnog karaktera, koje su vezane za informisanje i priznavanje u oblasti visokog obrazovanja prema Lisabonskoj konvenciji (Konvencija o priznavanju diploma u visokom obrazovanju) Neke od važnijih kompetencija CIP-a su:
pružanje informacije visokoškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini o stranim visokoškolskim ustanovama i programima radi priznavanja stepena i diploma za dalje školovanje u BiH, davanje preporuka o priznavanju diploma stečenih van Bosne i Hercegovine s ciljem zaposlenja, nastavka obrazovanja i ostvarivanja drugih prava koja proističu iz stečene kvalifkacije.

Nadležnosti u oblasti visokog obrazovanja se, sa ustavno-pravnog stanovišta, mogu podvesti pod pojam zajedničke, odnosno paralelne nadležnosti Bosne i Hercegovine s jedne, te kantona u Federaciji BiH, Republike Srpske i Brčko distrikta, s druge strane. Paralelna nadležnost (države i federalnih jedinica), sa teorijskog stanovišta, znači da država regulira određenu oblast na općenit, načelan, okviran i principijelan način, dok se federalnim jedinicama prepušta da tu istu oblast regulišu preciznije, ali obavezno u skladu sa državnim zakonom.

Ministarstvo civilnih poslova BiH, u saradnji sa nadležnim ministarstvima, obavlja koordinacijske aktivnosti u domenu razvoja visokog obrazovanja. Ono djeluje u pravcu promoviranja: razvoja nastavnog i istraživačkog rada, mobilnosti studentata i akademskog osoblja, povezivanja visokoškolskih ustanova na nacionalnom i međunarodnom planu, te jačanja veza između visokog obrazovanja i industrije, privrede i društva općenito.

Dakle, ustavne nadležnosti u oblasti visokog obrazovanja koncentrirane su na nivou kantononalnih vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, entitetskom nivou vlasti u Republici Srpskoj, te nivou Brčko distrikta BiH. Nadležnosti državnih institucija ograničene su na poslove koordinacije.

PRAVNA UREĐENOST VISKOG OBRAZOVANJA KANTON SARAJEVO

Zakon o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo (Službene novine Kantona Sarajevo broj 36/22) usklađen sa Okvirnim zakonom. Pored Zakona o visokom obrazovanju legislativa iz oblasti visokog obrazovanja uključuje još duži niz pravilnika kao što su-Standardi i normativi za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo, Pravilnik o akreditaciji viskoškolskih ustanova i studijskih programa u Kantonu Sarajevo, Pravilnik o sadržaju javnih isprava, Pravilnik o sadržaju i izgledu, načinu vođenja matičnih knjiga i evidenciji o izdatim diplomama, Pravilnik o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i registar akreditovanih studijskih programa visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i još duži niz dokumenta koji bliže reguliraju određene materije rada viskoškolskih ustanova u Kantonu Sarajevo. Iz predočenog je potpuno nedvojbeno da je visoko obrazovanje u Kantonu Sarajevo dobro, cjelovito i kvalitetno pravno ustrojeno.

TEMELJI ORGANIZOVANJA VISOKOG OBRAZOVANJA U BIH I KANTONU SARAJEVO

Organizacija visokog obrazovanja u Kantonu Sarajevo je temeljena na principima i idejama Bolonjskog procesa koji je u Evropi pokrenut 1999. godine potpisivanjem Bolonjske deklaracije.. Pristupanjem Procesu (u Berlinu, 19. septembra 2003. godine), Bosna i Hercegovina se obavezala da će, poput ostalih država-članica, raditi na ispunjavanju sljedećih ciljeva Bolonjskog procesa:

1. Prihvatanje sistema lako prepoznatljivih i usporedivih stepena, među ostalim uvođenjem dodatka diplomi (Diploma Supplement), kako bi se promovisalo zapošljavanje evropskih građana i međunarodna konkurentnost evropskog sistema visokog obrazovanja;
2. Prihvatanje sistema zasnovanog na dva, odnosno tri, osnovna ciklusa;
3. Uvođenje bodovnog sistema, poput ECTS-a (Evropski kreditni transfer i akumulacijski sistem), kao prikladnog sredstva kako za sticanje i vrednovanje visokoobrazovnih kvalifikacija tako i za promovisanje razmjene studenata;
4. Promovisanje mobilnosti prevladavanjem zapreka slobodnom kretanju, koje ima za cilj studentima dati priliku za učenje, omogućiti im pristup studiju i relevantnim službama, nastavnicima, istraživačima i administrativnom osoblju, te priznati i valorizirati vrijeme koje su proveli u Evropi istražujući, predavajući ili učeći, bez prejudiciranja njihovih statutarnih prava;
5. Promovisanje evropske saradnje u osiguranju kvaliteta u cilju unapređivanja kvaliteta kvalifikacija i razvijanja usporedivih kriterija i metodologija;
6. Promovisanje potrebne evropske dimenzije u visokom obrazovanju, posebno u razvoju nastavnih programa, međuinstitucionalnoj saradnji, šemama mobilnosti i integrisanim programima studija, u usavršavanju i istraživanju
7. Cjeloživotno učenje;
8. Visokoobrazovne institucije i uključivanje studenata u proces reforme, te osiguravanje učešća studenata u upravljanju visokoškolskim ustanovama;
9. Promovisanje atraktivnosti Evropskog prostora visokog obrazovanja;
10. Razvoj doktorskih studija i sinergije između Evropskog prostora visokog obrazovanja (EHEA) i Evropskog prostora istraživanja (ERA)

Tokom posljednjih godina broj studenata u Kantonu Sarajevo je u stalnom opadanju. Smanjen broja studenata je zabilježen na Univerzitetu u Sarajevu kao i na privatnim visokoškolskim ustanovama. U 2019. godini na Univerzitet u Sarajevu je upisano 7.426 ili 24,1% manje studenata nego u 2014. godini. Posebno je primjetna razlika u polovima, odnosno veći broj upisanih žena nego muškaraca u Kantonu Sarajevo, u cijelom posmatranom periodu. Od ukupnog broja upisanih studenata u Kantonu Sarajevu u 2019. godini, 15.626 studenta ili 60,1% su žene, gdje je njihovo učešće na Univerzitetu u Sarajevu, 14.406 studenta ili 61,5%, a na privatnim visokoškolskim ustanovama, učešće žena je nešto manje i iznosi 1.220 studenata ili 47,7%. Od stranih studenata u Kantonu Sarajevo u 2019. godini je upisano 1.376 ili 5,3% od ukupnog broja upisanih studenata u

Sarajevu, od toga je na Univerzitetu u Sarajevu upisano 657 studenta ili 2,8%, dok je na privatnim visokoškolskim ustanovama upisano 719 stranih studenata ili 28,1% od ukupnog broja studenata.

Kao značajnu prednost Bosne i Hercegovine moramo promatrati brojnost njene dijaspore. U negativnom smislu odliv mladih, školovanih i fertilne generacije predstavlja veliki problem budućnosti BiH. Međutim pozitivnim pristupom i uzevši u obzir da
podaci na nivou BiH ukazuju na izniman potencijal tzv. povratnog odljeva mozgova putem angažovanja iseljenika s visokom stručnom spremom. Dakle pozitivnim promatranjem BiH dijaspore, koja bi mogla donijeti vrijednosti filozofija rada u uređenom društvu, rada na novim tehnologijama i filozofije cjeloživotnog učenja onda je Bosna i Hercegovina u izuzetno dobrom položaju.

U novije vrijeme odljev mozgova se smatra korisnim za zemlje iseljavanja, uslijed: priliva doznaka od kvalificirane radne snage u emigraciji, selektivne politike imigracije u zemlji domaćinu mogu povećati atraktivnost migracije za visokokvalificirane pojedince, što zauzvrat povećava privatni povrat na obrazovanje (zbog smanjene ponude na domaćem tržištu rada), te podstiče dodatno investiranje u obrazovanje kod kuće. Migracije visokokvalificirane radne snage mogu pogodovati rastu putem transfera tehnologije, trgovine i stranih direktnih ulaganja između zemalja iz kojih odlaze i onih u koje dolaze (mrežni efekti).

STRATEGIJA RAZVOJA OBRAZOVANJA I NAUKE KANTONA SARAJEVO

Bosna i Hercegovina kao i ostale zemlje regije bilježi rast broja diplomanata u visokom obrazovanju. Značajan broj reformi, posebno naglašavajući implementaciju Bolonjskih principa u visoko obrazovanje koji se odnose na poboljšanje pristupa, obuhvata i prohodnosti u visokom obrazovanju sasvim sigurno su doprinijeli povećanju broja diplomanata na ovom nivou obrazovanja.

Od ukupnog broja upisanih studenata na visokoškolskim ustanovama u Federaciji Bosne i Hercegovine, oko 41% je upisano na Univerzitetu u Sarajevu. Najveći broj upisanih se nalazi na I ciklusu Bolonjskog studija, te oko 60% njih su studentice. Skoro polovina diplomanata u Federaciji Bosne i Hercegovine, tačnije 46,5% diplomiralo je na javnim i privatnim ustanovama u Kantonu Sarajevu. Ključni nosilac procesa obrazovanja u Kantonu Sarajevo je akademska zajednica univerziteta u Sarajevu. Na području Kantona Sarajevo nju čine javne i privatne visokoškolske ustanove i to jedan javni (Univerzitet u Sarajevu) i tri privatna univerziteta (Univerzitet Sarajevska škola za nauku i tehnologiju, Internacionalni Univerzitet Sarajevo i Internacionalni Burch Univerzitet). Sve navedene institucije su akreditirane od strane Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvaliteta.

Veliki je značaj Kantona Sarajevo u cjelokupnom sistemu obrazovanja, kako sa aspekta broja studenata u odnosu na ukupni broj studenata, tako i sa aspekta organizacionih jedinica, odnosno visokoškolskih ustanova.

U dokumentu Startegija razvoja nauke i obrazovanja u Kantonu Sarajevo za period 2017-2022. u poglavlju 2.1.5.4. Zaključna razmatranja sa preporukama navodi se „S konačnim ciljem uspješne integracije na jedinstveno tržište Evropske unije, Bosna i Hercegovina mora raditi na kreiranju „ekonomije temeljene na znanju", odnosno ekonomije koja će biti konkurentna u regionalnim i globalnim tokovima. U tom kontekstu kontinuirana modernizacija sistema visokog obrazovanja Bosne i Hercegovine je imperativ. Prema Evropskoj uniji, modernizacija visokog obrazovanja temeljena na sljedećim prioritetima vodi ka ekonomskom rastu i kreiranju novih radnih mjesta:
1. Povećanje broja osoba sa univerzitetskom diplomom,
2. Poboljšanje kvalitete i relevantnosti podučavanja i učenja,
3. Promocija mobilnosti studenata i nastavnog osoblja te prekogranične saradnje,
4. Jačanje „trokuta znanja" kojim se povezuju obrazovanje, istraživanje i inovacije i
5. Stvaranje učinkovitih mehanizama za upravljanje i finansiranje za visokog obrazovanje.

Navedeni evropski prioriteti su inkorporirani u nekoliko bitnih ključnih prioriteta za razvoj visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini za period 2016. – 2026. godine koji su definisani kao rezultat IPA projekta finansiranog od strane Evropske unije. Ova činjenica se može posmatrati kao potvrda da su prioriteti visokog obrazovanja Bosne i Hercegovine u skladu sa prioritetima i strateškim opredjeljenjima zemalja članica Evropske unije. Potpuna implementacija principa Bolonjske deklaracije bi trebala biti strateško opredjeljenje visokog obrazovanja u BiH pa tako i Kantona Sarajevo, te polazna tačka za sve buduće promjene u oblasti visokog obrazovanja. Pri tome, osnovni principi Bolonjskog procesa podrazumjevaju sljedeće:

1. Ishodi učenja odnosno stečena znanja, vještine i kompetencije,
2. Harmonizacija visokog obrazovanja i integracija u Evropski prostor visokog obrazovanja,
3. Mobilnost nastavnika i studenata i
4. Osiguranje kvaliteta visokog obrazovanja."

EVROPSKI PRIORITETI, CILJEVI I TRENDOVI U OBLASTI VISOKOG OBRAZOVANJA

Globalizacija, a posebno evropeizacija visokog obrazovanja su ključni trendovi u zemljama Evrope, ali istovremeno i izazovi visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini. Pod globalizacijom visokog obrazovanja podrazumijeva se promatranje univerziteta izvan nacionalnog konteksta, dok se pod evropeizacijom visokog obrazovanja prije svega misli na slučaj internacionalizacije visokog obrazovanja, ali u evropskom kontekstu (ograničenoj internacionalizaciji na zemlje Evrope).

Postojeći Bolonjski proces je primjer evropeizacije visokog obrazovanja. Razvoj i modernizacija visokog obrazovanja su visokorangirani na popisu prioriteta na oba, nacionalnom i europskom nivou. Strategija Evropa 2020 (engl. Europe2020) je desetogodišnja strategija EU za rast i zapošljavanje koja promoviše pametan, održiv i uključiv rast posebno naglašavajući značaj obrazovanja u cjelokupnom procesu. Iz navedenog dokumenta prozilaze i sljedeće strateške inicijative:

1. Obrazovanje i usavršavanje 2020 (engl. Education and Training – ET2020)
2. Promišljanje obrazovanja (engl. Rethinking education: investing in skills for better socio economic outcomes)
3. Modernizacija visokog obrazovanja (engl. Modernising universities)
4. Internacionalizacija visokog obrazovanja (engl. Internationalisation in European higher education)

S obzirom na strateško opredjeljenje Bosne i Hercegovine ka EU integracijama, neophodno je voditi računa o trenutnim pravcima razvoja obrazovanja u zemljama EU. Sistem visokog obrazovanja Bosne i Hercegovine se mora nužno uklopiti u evropske trendove jer uzimajući u obzir značaj visokog obrazovanja, jedino se saradnjom i koordinacijom visokog obrazovanja, tehnologije, inovacija i privrede može poboljšati nacionalna konkurentnost u regionalnom i evropskom kontekstu. Oblast obrazovanja značajna je za Bosnu i Hercegovinu iz perspektive procesa pregovora za sticanje punopravnog članstva u EU. Naime iz iskustva Republike Hrvatske, vidimo da su pregovori u okviru poglavlja Obrazovanje i kultura (engl. Education and culture) okvir za internacionalizaciju obrazovanja zemlje kandidatkinje. U skladu sa Eurydice preporukama, visoko obrazovanje u EU se treba fokusirati na tri faze:

1. Pristup, što uključuje svijest o dostupnosti visokog obrazovanja, uslovima upisa te postupku upisa;
2. Zadržavanje, uključujući napredovanje kroz studijski program uz potporu koja se može pružiti u slučaju nastanka problema i
3. Zapošljivost, uključujući mjere potpore studentima u prelazu iz visokog obrazovanja na tržište rada.

Naime, trenutačni strateški okvir za saradnju EU-a u području obrazovanja i osposobljavanja definisan je u ET202027 (engl. Education and Training 2020 – ET2020), dok su širi razvojni ciljevi Evropske unije definisani u desetogodišnjoj strategiji Europa 2020 iz 2010. godine. Sa aspekta visokog obrazovanja, specificirani su sljedeći ciljevi:

1. Udio osoba u dobi od 18 do 24 godine starosti koje rano napuštaju obrazovanje i osposobljavanje trebao bi biti manji od 10%.
2. Najmanje 40% osoba u dobi od 30 do 34 godine starosti trebalo bi imati neki oblik visokog obrazovanja.
3. Najmanje 15% odraslih osoba trebalo bi sudjelovati u programu cjeloživotnog učenja.
4. Najmanje 20% visokoobrazovanih osoba i 6% osoba s početnom strukovnom kvalifikacijom u dobi do 18 do 34 godine starosti trebalo bi provesti neko vrijeme na studiju ili osposobljavanju u inostranstvu.

Bitan aspekt koji bi omogućio bolju tranziciju i dužu uključenost u obrazovni sistem jeste kreiranje politika i mjera koje bi omogućile ponovno uključivanje u obrazovanje onih koji su sistem ranije napustili. Međutim, prema podacima Evropske komisije, u svim evropskim zemljama to postoji izuzev u slučaju Makedonije, Srbije, Islanda i Bosne i Hercegovine. Što bi bio alarm da i Bosna i Hercegovina treba poduzeti sve kako bi se priključila bitnom trendu, po pitanju ponovnog uključenja u sistem viskog obrazovanja za one koji su ga ranije napustili. Strategija cjeloživotnog učenja, koja je u razvijenim zemljama postala uobičajena, je u Bosni I Hercegovini na marginama i zanemarena te bi morala predstavljati još jedan od ciljeva viskog obrazovanja.

MJESTO VISOKE ŠKOLE U SISTEMU VISOKOG OBRAZOVANJA U KANTONU SARAJEVO

Mjesto i uloga Visoke škole Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche für gesundheitsstudien Sarajevo u sistemu visokog obrazovanja u Kantonu Sarajevo i Bosni i Hercegovini se definiše prije svega kroz njenu utvrđenu misiju i viziju.

Misija Visoke škole

Realizujući studijske programe te na njima zasnovano obrazovanje studenata Visoka škola stvara visoko kvalifikovane stručnjake sposobne da odgovore zahtjevima dinamičnog okruženja i potrebama razvoja zajednice u kojoj djeluje. Kroz studijske programe i saradnju sa zdravstvenim sistemom, sistemom socijalne zaštite i industrijom ljepote, mobilnosti na međunarodnom nivou i kroz razne oblike dodatne vannastavne aktivnosti Visoka škola studentima omogućava stručni i profesionalni razvoj s ciljem uspješnog zapošljavanja. Također, brine se za razvoj kadrovskog potencijala, stalni rast kvaliteta i unapređenje međunarodne konkurentnosti nastavne djelatnosti. Razvijanje vještina učenja kao i opštih stručnih kompetencija, koje omogućavaju nastavak školovanja u smislu daljeg stručnog ili naučnog usavršavanja za rad u specijalizovanim oblastima. Misija Visoke škole je usklađena sa ciljevima studijskih programa. Periodično se preispituje usklađenost misije i ciljeva, vrednujući komplementarnost studijskih programa sa potrebama planiranja i razvoja lokalne i šire društvene zajednice.

Vizija Visoke škole

Osnovni vizioni pravci Visoke škole Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche für gesundheitsstudien Sarajevo su:
- Integracija u jedinstveni BiH i Evropski prostor visokog obrazovanja, obezbjeđenje konkurentnosti studijskih programa, uspostavljanje razmjene studenata i akademskog osoblja kroz domaće i internacionalne projekte;
- Osmišljavanje društveno korisnih obrazovnih programa i realizacija zajedničkih projekata sa javnim i privatnim sektorom koji će kroz stručni rad podsticati stvaranje novih rješenja i ideja, te postati osloncem

unapređenja zdravstva, socijalne brige i industrije ljepote utemeljenog na znanju i jačati prepoznatljivost Visoke škole kao pouzdane i poželjne visokoškolske ustanove u BiH i inostranstvu;
- Omogućavanje nastavka školovanja završenim studentima i upisa na evropske visokoškolske ustanove, u skladu sa reformom obrazovnog sistema sa preporukama iz Bolonjske deklaracije o visokom obrazovanju;
- Popunjavanje prostora između studijskih programa zdravstvenih nauka;
- Promovisanje Sistema kvaliteta u visokom obrazovanju saradnjom sa visokoškolskim institucijama u Kantonu, BiH, regionu i Evropi, kao i razvojem zajedničkih studijskih i stručnih programa u oblasti certifikovanih studijskih programa.

PRIJEDLOG ELABORATA

a) PODACI O OSNIVAČU-PODNOSIOCU ZAHTJEVA

Osnivač **visoke škole** može biti domaće pravno ili fizičko lice, kao i strano pravno ili fizičko lice, koje ima minimalno 10 godina iskustva u obrazovanju i/ili istraživanju te urednu finansijsku i poslovnu istoriju u posljednjih deset godina rada.

Osnivač: Osnivač Visoke škole: **„Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche für gesundheitsstudien“ Sarajevo** je Prof. Dr Emir Turkušić
CIPS Adresa: Behdžeta Mutevelića, broj 49, Opština Novo Sarajevo
Telefon: ++387 61 475 020

Kratki C.V Prof. Dr. Emir Turkušić
Adresa: Behdžeta Mutevelića 49.
E-mail: turkusic@gmail.com
Tel: Mob.

Lični podatci:
Državljanstvo: Bosna i Hercegovina
Datum rođenja:
Mjesto rođenja:
Obrazovanje:

1961.–1969.	Osnovna škola, Berta Kučera, Jajce
1969. –1973.	Gimnazija
1973.-1980.	Studij: Tehnološko-metalurški fakultet, Beograd
1980.	Diplomski rad: Određivanje žive u ribljim prerađevinama metodom atomske apsorpcione spektroskopije-postupkom „hladne pare“
1989.–1991.	Postdiplomski studij, Zagreb, Fakultet Tehnologije i kemijskog inženjerstva, Elektrokemija
1996.-1997.	Postdiplomski studij, Sarajevo (prepis iz Zagreba), Prirodno-matematički fakultet Sarajevo, Fizikalna hemija
1998.	Magistarski rad: "Elektrohemijska mjerenja parametara katodne zaštite kao kriterij ocjene procesa korozije i efikasnosti zaštite"
2001.	Odbrana doktorske disertacije "Razvoj nekih novih amperometrijskih biosenzora" pred mješovitom međunarodnom komisijom na Prirodno-

matematičkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Dizertacija urađena na Karl-Franzens Univerzitetu u periodu od 1997-2001, Graz, Austria, u okviru međunarodnog naučno-istraživačkog projekta "Razvoj novih biosenzora"

Kretanje u službi:

Od 1980.-1983. zaposlen u "Plivi" u Jajcu.

1983. "Energoinvest" Sarajevo.

1983.-1992. UNIS-UTL Vogošća.

Od 1996-1998, Asistent za oblast opšte hemije i fizikalne hemije, Prirodno-matamtički fakultet, Sarajevo.

Od 1998-1998, Viši asistent za oblat opšte hemije i fizikalne hemije, Prirodno-matamtički fakultet, Sarajevo.

Do 2001. Pomoćnik ministra za nauku u Federalnom ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta, angažovan u nastavi na Prirodno-matematičkom fakultetu.

Od 2002. Docent na predmetu opšta hemija, angažovan u nastavi.

Od 2003.-2007. Ministar obrazovanja i nauke u Vladi Kantona Sarajevo

Od 2012. vanredni profesor na Prirodno-matematičkom fakultetu.

Od 2018, redovni profesor na Prirodno-matematičkom fakultetu.

Pedagoška aktivnost

Nastavni proces na Prirodno-matematičkom fakultetu, Sarajevo:
Opšta hemija I i II, Opšta hemija za fizičare, Senzori i biosenzori, Senzorske tehnologije

Nastavni proces na drugim fakultetima:
Mašinski fakultet u Sarajevu, Hemija, Hemija drveta i pomoćnih materijala
International University of Sarajevo-General Chemistry
Stomatološki fakultet-dio predmeta Materijali u stomatologiji.

U Skladu sa Zakonom Prof. Dr Emir Turkušić u svojstvu osnivača i APT People Srvice D.O.O Sarajevo, u svojstvu finansijera, su svoje odnose uredili ugovorom.

SJEDIŠTE I NAZIV OSNIVAČA

Sjedište osnivača je na adresi: ulica Husrefa Redžića, broj 10, 71 000, Sarajevo.
Naziv osnivača je: Prof. dr Emir Turkušić

b) DOKAZ O ISPUNJENOSTI ZAKONSKIH USLOVA U ODNOSU NA PODNOSIOCA ZAHTJEVA

Kako je to u članu 40. stav 5. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo navedeno „Osnivač visoke škole može biti domaće pravno ili fizičko lice, kao i strano pravno ili fizičko lice, koje ima minimalno 10 godina iskustva u obrazovanju i/ili istraživanju te urednu finansijsku i poslovnu istoriju u posljednjih deset godina rada". Osnivač kao dokaze o ispunjavanju uslova prilaže:

1. Ovjerena kopija Odluke Vijeća Prirodno-Matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu broj 01/06-135/10-2018 od 05.04.2018 godine o izboru u zvanje redovni profesor

2. Potvrda Prirodno-Matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu broj 02/01-509/2-2025 od 21.03.2025. godine, o radnom stažu na Univerzitetu u Sarajevu,
3. Uvjerenje Općinskog Suda u Sarajevu broj 65 0 Kr 4445 25 od 24.03.2025. godine, da protiv Turkušić Emir pred sudovima na području Bosne i Hercegovine nije podignuta optužnica koja je stupila na pravnu snagu odnosno da nije potvrđena optužnica, a niti je izrečena osuđujuća presuda za krivično djelo sa propisanom kaznom zatvora do pet godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom,
4. Izjava Turkušić Emir zavedena pod brojem 2018/1086 data u Općini Novo Sarajevo izjavljena kao dokaz o ispunjavanjun uslova z člana 40. stav 6. Zakona o viskom obrazovanju Kantona Sarajevo

c) CILJEVI OSNIVANJA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE (STUDIJSKIH PROGRAMA)

Univerzalni cilj svakog studijskog prgrama je visokoškolsko obrazovanje i osposobljavanje, u ovom slučaju, bakalaureata iz oblasti biomedicine i zdravstva kao poveznica srednjoškolskog i visokog obrazovanja.

Visoka škola se osniva radi realizacije tri planirana studijska programa i to:
1. Gerontologija
2. Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija
3. Kozmetologija

Cilj svakog projekta je identičan. A to je da kreira vrijednost za osnivača i krajnjeg korisnika rezultata projekta. U konkretnom slučaju, s obzirom na vrstu projekta (osnivanje visokoškolske ustanove) jasno je ko je osnivač i koji su njegovi ciljevi ali se pitanje krajnjeg korisnika cilja ovog projekta mora analitički i dublje sagledati. Pošto projekt osnivanja visokoškolske ustanove ima više zainteresovanih strana, različite vrijednosti generisane su za svaku zainteresovanu stranu i u ocjeni ciljeva moraju da se uzmu u obzir i izbalansiraju sve zainteresovane strane sa cjelinom, dok se prioritet stavlja na perspektivu i beneficije korisnika-studenta.

Kao korisnici krajnjeg cilja ovog projekta pojavljuje se; složena struktira sistema zdravstvene i socijalne zaštite i industrije ljepote u BiH, regionalno i globalno, zatim društveno a posebno akademsko okruženje na Kantonalnom, Državnom i globalnom nivou i naravno student kao krajnji korisnik. Autori ovog elaborata smatraju da nije neophodno elaboritari svakog krajnjeg korisnika, već su gornje napomene date kao naglasak koliko dubok impakt mogu imati ciljevi osnivanja viskoškolske ustanove. Iz razloga što se radi o osnivanju Visoke škole koja ima namjeru provoditi studijske programe iz naučne oblasti biomedicine i zdravstva smatramo da je tim prije cilj osnivanja ovakve ustanove odgovorniji i kompleksniji, posebno iz razloga enormnog značaja za populaciju i razvoj ove naučne oblasti.

U posljednjih pedeset godina došlo je do dramatičnih promjena u svim segmentima bio-medicinskih nauka, pogotovo u gerontologiji, sestrinstvu, palijativnoj njezi, fizoterapiji, okupacionoj terapiji i kozmetologiji kao najnovijoj struci u oblasti biomedicine i zdravstva . Zbog usložnjavanja zdravstvene brige, starenja stanovništva, porasta broja hroničnih bolesti, uvođenja novih tehnologija i skupih postupaka, razvoja industrije ljepote povećana je važnost bolje edukacije svih subjekata zdravstvene struke. Sve izraženiji trend rasta industrije ljepote na globalnom nivou odrazio se i na potrebu razvoja i stvaranja stručnjaka u ovoj oblasti.

Općenito je, od strane WHO, usvojen stav da je minimalni nivo potreban za obavljanje sestrinske prakse i drugih zdravstvenih usmjerenja istog nivoa visokoškolski stepen bakalauret (engl. *bachelor*), odnosno najmanje trogodišnji studijski program sa 180 ECTS bodova. Naime, nekad su sestrinske vještine bile vrlo jednostavne i malobrojne, kao npr: namještanje kreveta, promjena položaja bolesnika, čišćenje bolesničkih soba i namještaja i primjena klizme. Danas se u opisu kompetencija i vještina zdravstvene struke nalaze

brojne, složene vještine poput kliničkog zaključivanja, primjene prakse temeljene na dokazima, interdisciplinarne suradnje i timskoga rada, promocije zdravlja i sudjelovanja u zbrinjavanju hroničnih bolesti, edukacije bolesnika s dijabetesom, hroničnom opstruktivnom bolesti pluća, njege terminalno bolesnih, uz složene vještine poput masaže otvorenog srca tokom kardiokirurške operacije. Nekadašnje sestrinstvo se razvojem ovog nivoa medicinske brige o pacijentu razgranalo na više grana i iz nekadašnje opšte vještine sestrinstva nastale su brojna zanimanja koja zahtjevaju složenije oblike edikacije i sticanja kompetencija za rad, kao što su: gerontologija, palijativna njega, laboratorijske tehnologije, radiološke tehnologije, babičarstvo, fizioterapija, okupaciona terapija, laboratorijske tehnike, sanitarni inžinjerin, njegovateljstvo, kozmetologija i slično.

Rezultat Bolonjskoga procesa, koji se provodi u BiH, kao krajnji rezultat mora imati ujednačavanje visokoga obrazovanja sa Evropskom Unijom, što će omogućiti povećanu mobilnost i zapošljavanje zdravstvenih radnika, pa tako i zdravstvenih radnika svih usmjerenja kao što su **Gerontolozi, Radni-Okupacioni terapeuti i Kozmetičari**. Prihvaćanje Bolonjske deklaracije, u Bosni i Hercegovini za posljedicu je imalo osnivanje visokoškolskih zdravstvenih studija, različitih i specifičnih usmjerenja. Visokoškolski zdravstveni studiji omogućuju uspostavljanje sistema trajne edukacije, obnavljanje znanja i usvajanje najnovijih spoznaja, kao i stalno praćenje i prepoznavanje prioriteta zdravstvenih potreba u Državi i širem okruženju.

Berlinski dokument je doveo do uvođenja tzv. evropskog modela, s tri osnovna obrazovna visokobrazovna stepena: preddiplomskog, diplomskog i poslijediplomskog, što je stvorilo evropsku zonu visokog obrazovanja.

Bosna i Hercegovina ne samo što deklarativno prihvaća principe viskog obrazovanja proklamovane u Evropskoj Uniji nego i aktivno radi na njihvoj implementaciji.

Osnivanje Visoke škole iz oblasti biomedicine i zdravstvo sa tri studijska programa mora imati više ciljeva koji međusobno i prema vani imaju interaktivni odnos. U najprostijoj analizi pojavljuju se sljedeći ciljevi osnovanja Visoke škole:

1. Opšti generalni cilj (koji je definiran odnosom Visoke škole i okruženja),
2. Cilj planiranih studijskih programa
3. Pojedinačni ciljevi studijskih programa

OPŠTI-GENERALNI CILJ VISOKE ŠKOLE

Generalni cilj osnivanja Visoke škole jeste da ponudi obrazovanje onim grupama potencijalnih studenata za stručna područja koja su nikako, nedovoljno ili malo zastupljene na području Bosne i Hercegovine i Kantona Sarajevo odnosno da se omogući obrazovanje u okviru biomedicine i zdravstva kako bi se stečena znanja i vještine unaprjeđivale i podizale na nivo postignuća Evropske Unije i najrazvijenijih zemalja, iz jednog naučnog polja i više naučnih grana. Dinamični proces tranzicije visokog obrazovanja, potaknut Bolonjskom deklaracijom, Lisabonskom agendom, i trend razvoja jedinstvenog Evropskog prostora visokog obrazovanja stvorio je novi ambijent pogodan za privatne inicijative usmjerene na razvoj kvalitetnih tradicionalnih ili inovativnih studija. Takvi studijski programi trebaju biti konkurentni i komplementarni studijskim programima koje izvode javni univerziteti i fakulteti, kako u BiH tako i u Evropskoj Uniji.

Potreba za osnivanjem Visoke škole slijedi i iz potrebe za školovanjem dodatnog broja kadrova koji mogu uspješno rješavati rastuće probleme iz domena predloženih studijskih programa. Komparativne analize i usporedbe s razvijenim zemljama pokazuju nedostatni udio stručnjaka iz polja Gerontologije, Okupacione-radne terapije i rehabilitacije i Kozmetologije u ukupnoj strukturi radno aktivnog stanovništva. U prilog ovoj konstatciji govori enorman broj kadrova iz ovih oblasti koji su posao našli van granica BiH, većinom u zemljama EU.

Potreba za osnivanjem Visoke škole, sa planiranim studijskim programima, nije nastala da bi postojeći visokoškolski sistem postao još više fragmentiran nego iz razloga da bi bosanskohercegovački obrazovni prostor dobio na konkurenciji i konzistentnosti kojom će se taj prostor mnogo više približiti evropskom području visokog obrazovanja, uključujući ENQA-strandarde i smjernice za osiguranje kvaliteta Evropskog sistema Visokog obrazovanjai posebno direktive 2005/36/EZ Evropskog Parlamenta i Vijeća o priznavanju stručnih kvalifikacija i 2013/55/ EU Evropskog Parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija.

Bez obzira na postojeći broj visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini, koji nije mali, uz činjenicu da jedan značajan broj već sada ne može pratiti zahtjeve koji proistječu iz Bolonjske deklaracije i posebno „Konvencije o priznavanju kvalfikacija visokog obrazovanja u Evropskom regionu" Vijeća Evrope/UNESCO-a iz 1997. - koja je poznata kao Lisabonska konvencija i Direktive 2005/36/EZ Evropskog Parlamenta i Vijeća o priznavanju stručnih kvalifikacija i Direktive 2013/55/ EU Evropskog Parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija. , osiguranje komparativnijeg, kompatibilnijeg i koherentnijeg sistema visokog obrazovanja kakav se već etablirao u savremenoj Evropi, ipak predstavlja bitan razlog zbog kojeg smatramo da uspostava konzistentnog akademskog prostora u Bosni i Hercegovini nije završen proces.

Argumente za suštinsku obrazovnu promjenu i unaprjeđenje instucionalnog okvira visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, ma koliko to nekome izgledalo čudno, vidimo u nedovoljnom broju onih kadrova koji mogu uspješno rješavati rastuće probleme iz domena studijskih programa koje smo planirali. Komparativne analize i uporedbe s razvijenim zemljama pokazuju nedostajući udio stručnjaka iz naznačenih područja u ukupnoj strukturi radno aktivnog stanovništva. Naša nedavna prošlost, trenutni procent nezaposlenosti i brojni prisutni problemi društvene i ekonomske oskudice, siromaštvo, neadekvatan i nepostojeć ekonomski rast, nameću potrebu za promjenama u čemu razvoj visokog obrazovanja vidimo kao bitan pokretač ekonomskog, društvenog i političkog razvoja.

U evropskom prostoru visokog obrazovanja (EHEA) i konkretnom kontekstu Kantona Sarajevo. Federacije BiH i Države Visoka škola nalazi cilj i opravdanost postojanja kroz inovativnost i konkurentske prednosti koje nude studijski programi. Premda u Evropi postoji preko hiljadu visokoškolskih ustanova, studijski programi koje bi se izvodili na Visokoj školi imaju opravdanje budući da za konkretno okruženje i gravitacijsko područje nude kvalitetnu edukaciju za profile stručnjaka koji nedostaju na tržištu rada, na globalnom nivou. Visoka škola je koncipirana kao funkcionalno integrirana cjelina koja povezuje studijske programe iz područja biomedicinskih nauka.

CILJ PLANIRANIH STUDIJSKIH PROGRAMA

Primarni zadatak kojim se želi ostvariti svrha osnivanja Vosoke škole osigurati najveći mogući nivo prijenosa znanja, stjecanja vještina i ishoda učenja koji stavljaju naglasak na praktični rad studenta, a koji prožimaju i podupiru bolonjske reforme. U svakom trenutku na ovoj visokoškolskoj ustanovi mora se tačno znati šta student zna, šta student razumije i šta je sposoban demonstrirati-raditi na kraju stečenog iskustva kao rezultata učenja.

Kadrovska popunjenost i materijalna opremljenost, temeljena na poštivanju Standarda i normativa visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo, kao i pravna uređenost Visoke škole, pruža mogućnost da se svakom studentu posveti potrebna pažnja kako bi ovladao potrebnim znanjima, vještinama, sposbnostima, stavovima i shvatanjima kao rezultatu njegove uspješne angažiranosti u određenoj studentskoj ili radnoj grupi. Stoga, nastavni planovi i programi su prilagođeni savremenim zahtjevima i novom metodološkom pristupu izražavanja indikatora praćenja uspjeha studenta. Tome u velikoj mjeri doprinose saradnja sa nastavnim bazama i stručna edukaciju, angažiranje stručnjaka iz prakse, te naučnika u područjima studijskih programa.

Integracija znanja iz pojedinih polja i grana (užih oblasti) moguća je primjenom integracija i interdisciplinarim i transdisciplinarnim povezivanjrm znanja i vještine tako da se postiže sinergija znanja, vještine i kompetencije.

Polazeći od činjenice da se Elaborat odnosi na osnivanje Visoke škole iz naučne oblasti biomedicina i zdravstvo, da su planirani studijski programi Gerontologija, Okupacinona-radna terapija i rehabilitacija i Kozmetologija i koji se imaju namjeru urediti i izvoditi prema standardima i propisima koji će svršenim studentima obezbjediti prepoznatljivost i neposredno priznavanje stečene diplome u zemljama Evropske Unije
osnivač je u utvrđivanju ciljeva osnivanja Više škole morao biti upućen na direktive **2005/36/EZ Evropskog Parlamenta i Vijeća o priznavanju stručnih kvalifikacija** i **2013/55/ EU Evropskog Parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija.**

Navedenim direktivama se treba, pod određenim uvjetima, u skladu s nadležnošću država odrediti kvalifikacije potrebne za obavljanje profesija na državnom području, kao i sadržaj i uređenost sistema obrazovanja i stručnog osposobljavanja. Direktivama se omogućuje državama članicama EU da u skladu s vlastitim pravilima priznaju državljanima trećih zemalja stručne kvalifikacije stečene izvan područja Evropske Unije. Prilikom svakoga priznavanja treba u svakom slučaju poštovati minimalne uvjete osposobljavanja za određene profesije. Dakle iz navedenog je jasno da je globalizacija visokog obrazovanja na djelu tc da i Bosna i Hercegovina mora pratiti ovaj trend.

Direktivama EZ i EU utvrđene su takozvane „regulirane profesije" koje su definisane kao; profesionalna djelatnost ili skupina profesionalnih djelatnosti čiji je pristup, obavljanje ili jedan od načina obavljanja na temelju zakonskih ili drugih propisa, direktno ili indirektno uslovljen posjedovanjem određenih stručnih kvalifikacija; posebno korištenje profesionalnog naziva koji je zakonskim ili drugim propisima ograničen na nositelje određenih stručnih kvalifikacija.

Kako se navedene direktive, u najvećem dijelu, odnose na zanimanja iz oblasti biomedicina i zdravstvo i iz razloga što se u njima čak eksplicitno navode zanimanja „medicinska sestra", „babica" i „fizioterapeut" osnivač se u koncepciji osnivanja Visoke škole opredjelio da, kroz organizacionu strukturu i curriculume studijskih programa striktno prati odrednice kako domaćeg zakonodavstva, uobičajene akademske prakse i iskustva tako i zahtjeva Evropske Unije i curriculuma studijskih programa zemalja članica Evropske Unije te se u izrade studijskih programa jednim dijelom oslonio na iskustva i nastavne planove i programe određenih studijskih programa iz Republike Austrije.

Konkretni cilj osnivanja visokoškolske ustanove generički proizilaze i vezani su za studijske programe koji su predviđeni : a) Gerontologija, b) Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija, i c) Kozmetologija a to su:

Opšti ciljevi svih planiranih studijskih programa su:

- Sprovođenje kvalitetnog i efikasnog obrazovanja koje se temelji na ishodima učenja i fleksibilnim akademskim profilima kroz prvi ciklus studija, usmjereno fleksibilnim putevima učenja, balans teorijskog i praktičnog učenja i cijeloživotnim obrazovanjem, u skladu sa potrebama zajednice, zdravstvenog sistema i razvitka društva.
- Obrazovanje i osposobljavanje kadrova koji će imati stepen znanja, vještina i sposobnosti što će im omogućiti da budu konkurentni na tržištu rada i sa kojim bi budući diplomci bez dodatnog usavršavanja mogli da se uključe u rad zdravstvenih ustanova i zdravstvene sisteme, bez obzira na državu i mjesto rada.
- Uvažavanje preporuke SZO (Health 21: Copenhagen, 1998);
- Ovladavanje kompetencijama, koje propisuje Sektorska direktiva 2005/36 EU i 2013/55 EC, a odnosi se na teoretsko obrazovanje;
- Savladavanje općim i za struku specifičinim predmetima, kao i praktično osposobljavanje uz stručni nadzor;
- Pružanje najkvalitetnijeg obrazovanja za studente i omogućavanje ličnog razvoja studenata kako bi postali odgovorni profesionalci i profesionalke, lideri i liderke u obavljanju poslova iz različitih oblasti društvenog života.
- Kreiranje privlačnog okruženja za studiranje u funkciji razvoja vladavine etičkih i moralnih načela, prava, demokratije i političke tolerancije, zdravstvene zaštite, obrazovanja, kao i prosperiteta čitavog društva.
- Održavanje najvišeg standarda i najviše reputacije utemeljenih na ključnim vrijednostima koje gajimo pri pružanju obrazovnih i profesionalnih usluga.

PROCJENA ZNAČAJA CILJEVA OSNIVANJA VISOKE ŠKOLE PREMA POTREBAMA TRŽIŠTA RADA

Definicija tržišta rada uključuje radno sposobno stanovništvo, stopu zaposlenosti kao i nezaposlenosti. Tržište rada je definisano ponudom i potražnjom radnika. Ponuda na tržištu rada u zdravstvenom sistemu uključuje znanje, vještine, nivoe obrazovanja, kvalifikacije, odgovor na potrebe društva, razvijenu emocionalnu inteligenciju i sposobnosti koje su potrebne za brigu o drugim ljudima i njihovim potrebama kada je zdravlje narušeno, kada su nemoćni, ovisni po potrebi druge osobe ili imaju neke druge potrebe koje se vežu uz zdravlje. U navedenom komtekstu neophodno je naglasiti da u Kantonu Sarajevo ne postoje studijski programi Gerontologija, Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija i Kozmetologija.

PROCJENA WHO O NEDOSTATKU ZDRAVSTVENIH PROFESIONALACA

Globalno gledano kvalitetna zdravstvena briga je privilegija manjeg broja ljudi koji žive na planeti. Razlozi tome su nedostatak i nejednaka raspodjela educiranog medicinskog osoblja, svih nivoa obrazovanja. Prema procjeni WHO trenutno se manjak zdravstvenog osoblja broji na više od 4 miliona profesionalaca. Ono što dodatno otežava tu situaciju je činjenica da nije dovoljan broj ljudi u procesu edukacije, obzirom da je jaz velik, ti se rizici i manjak svakim danom sve više povećavaju.

Prema dostupnim podatcima WHO organizacije iz 2013 godine procijenjeno je da je ukupan broj zdravstvenih profesionalaca u svijetu 43,5 miliona. Od toga je 9,8 milona liječnika, te 20,7 miliona medicinskih sestara i primalja-babica, te 13 miliona ostalih medicinskih radnike. Procjenjuje se da će rast zdravstvenih profesionalaca biti za čak 55% do 2030. godina prema potrebama populacije. Izraženo u brojevima to bi bio ukupan broj zdravstvenih profesionalaca 67,3 miliona, od toga 13,8 miliona liječnika, 32,3 miliona medicinskih sestara i primalja-babica te 21,2 miliona ostalih zdravstvenih profesionalca.

Brojevi koje je objavila WHO upućuju da postoji realna potreba za strategijom i intervencijama kako bi broj zdravstvenih profesionalaca odgovarao potrebama stanovništva.

POTREBE TRŽIŠTA RADA U KANTONU SARAJEVO I BIH (TRŽIŠTE RADA U ZDRAVSTVU)

Ljudski resursi su osnovna determinanta sistema zdravstvene zaštite. Zdravstveni radnici predstavljaju najveći i najskuplji „input" zdravstvenog sistema a istovremeno i resurs kojeg je najteže razvijati.

Kada se cilj osnivanja Visoke škole sažme u njegovu esenciju dolazi se do jednog od krucijalnih zaključaka a to je da krajnji korisnik-diplomirani student mora kao svoj krajnji cilj imati jasnu predodžbu šta mu završetak odabranog studijskog programa na Visokoj školi daje kao krajnju beneficiju. U svakom slučaju to je posao, ali u konkretnom slučaju to je posao u zdravstvenom sistemu, posao sa ljudima-pacijentima-klijentima, posao koji se tiče šireg okruženja a ne samo odnosa pojedinca i pojedinca, posao visoke odgovornosti, socijalne svijesti i izgrađenih humanih stavova. Rast broja privatnih zdravstvenih ustanova od klinika, poliklinika do opštih i specijaliziranih bolnica, privatnih ustanova socijalne brige i staranja o starim, bolesnim, iznemoglim i licima sa posebnim potrebama kao i licima i mentalnom zaostatku i posebno enorman rast industrije ljepote nesumnjivo potvrđuje jedan od ciljeva osnivanja Visoke škole.

Tržište rada u oblasti zdravstva i industrije ljepote raste nevjerovatnom brzinom u isto tako se usložnjava, strukovno se grana i specijalizira. Zbog trenda rasta tržišta rada u oblasti zdravstva pojavili su se i novi ekonomski termini kao što je „zdravstveni turizam" i „industrija ljepote". U svim razvijenim i zemljama u razvoju bilježi rast potrebe za ovakvim kadrom. Tržište rada u oblasti biomedicine je globalno tržište gdje je fluktuacija stručnog kadra u stalnom procesu. Kao buduća članica E.U, a i sada, Bosna i Hercegovine je neodvojivi dio Evropskog prostora rada, iz kojeg razloga je i jedan od ciljeva osnivanja predložene Visoke škole školovanje stručnog kadra koji je, kroz studijski program, kapacitiran raditi kako na lokalnom tako i na globalnom tržištu rada.

Prema empirijskim pokazateljima među prvih 10 najtraženijih zanimanja u Bosni i Hercegovini u 2023 godini su zanimanja iz oblasti zdravstva. Prema istraživanjima FORBES-a među pet poslova sa najvišim rastom plata u svijetu spadaju poslovi menađera medicinskih i zdravstvenih usluga.

Kao osnov za sagledavanje potreba tržišta rada u oblasti zdravstva dovoljno je pogledati statističke podatke za Kanton Sarajevo u pogledu nataliteta koji je 2017. godine iznosio 11,36% dok je 2021. godine iznosio 9,55% pri čemu je prirodni priraštaj stanovništva 2017. godine iznosio 1,12% a 2021. godine -5,31%. Statistički podatci jasno govore da će se potreba za zdravstvenim radnicima povećavati jer starenje stanovništva prirodno porazumjeva povećan obim potreba za zdravstvenom brigom. Ako ovome dodamo krajnje negativno djelovanje prema eko sistemu, zatvaranje vjetrokoridora, nekontrolisanu poluciju zagađivača u zrak, vodu i zemlju onda slika o povečanju potreba za zdravstvenim stručnjacima postaje još jasnija. O trendu rasta potražnje za uslugama iz oblasti industrije ljepote i kozmetologije dovoljno govori svakodnevna slika sa ulica i svih sredstava javnog komuniciranja, koje su prezasičene reklamama iz ove oblasti.

Statistički pokazatelji odnosa stanovnika nataliteta i prirodnog priraštaja u Kantonu Sarajevo

GODINA	BROJ STANOVNIKA KANTONA	NATALITET	PRIRODNI PRIRAŠTAJ
2017	418.542	11,36%	1,12%
2018	419.414	10,77%	1,02%
2019	420.496	10,27%	-0,25%
2020	421.555	9,98%	-2,48%

2021	419.918	9,55%	-5,31%

Djelatnost zdravstvene zaštite u Kantonu Sarajevo odvija se na više nivoa (primarni, sekundarni i tercijarni) i to u javnom i privatnom sektoru. Do nedavno je bilo nezamislivo da se tercijarna zdravstvena djelatnost odvija u privatno sektoru, međutim to je, od unazad nekoliko godina, postalo ne samo uobičajeno nego je sve više privatnih zdravstvenih ustanova tercijarnog tipa zdravstvene zaštite. Sve ovo upućuje na jednostavan zaključak da je tržište rada u oblasti zdravstvene zaštite u velikom progresu u Kantonu Sarajevo i da se taj trend neće zaustaviti u skorije vrijeme. Kada se ovome doda i činjenica da je indistrija ljepote u stalnom i nezaustavljivom trendu rasta, da se usložnjava i grana po specijalnostima onda je veza predloženih studijskih programa i tržišta rada veoma jaka i zasnovana na neporecivim činjenicama.

U kontekstu predloženih studijskih programa neophodno je posebno podcrtati svakodnevni rast broja privatnih ustanova za brigu o starim i bolesnim licima i izražen trend tzv penzionerskog turizma koji se ogleda u migraciji lica u trećem životnom dobu, iz zemalja zapadne Evrope u zemlje u tranziciji, u kojima traže jeftiniju ali kvalitetnu brigu o svojim svakodnevnim potrebama.

POJEDINAČNI CILJEVI STUDIJSKIH PROGRAMA

STUDIJSKI PROGRAM GERONTOLOGIJA

Naziv studijskog programa: Gerontologija
Ciklus: I. ciklus (dodiplomski studij 180 ECTS)
Naučno područje: „Područje biomedicine i zdravstva"
Naučno polje: Kliničke medicinske nauke/Zdravstvene nauke
Razina kvalifikacije po EQF: 6
Način studiranja: Redovno/Vanredno

Znanje koje završeni student stiče: Završetkom sudija stiču se kompetencije pružanje zdravstvenih usluga starijim, savjetovanje o sprečavanju nastanka bolesti i unapređenjem zdravog načina života u porodici starijih osoba, domovima za starije i nemoćne, udruženjima civilnog društva, bolničkom sistemu. Aktivnim sudjelovanjem u edukaciji, naučnim istraživanjima i sudjelovanjem u svim društvenim inicijativama i naporima, bečelor gerontologije provodi gerontološku i jednim dijelom palijativnu njegu starijih u svrhu unapređenja zdravlja, uklanjanju tegoba, poboljšanja funkcijskih sposobnosti, psihološke podršeke, te zagovaranja potreba starijih i starih osoba koje se obavljaju prema Standardima gerontološke i palijativne brige starijih. Studenti će biti osposobljeni da primjene sveobuhvatne mjere zdravstvene njege pacijenata bez obzira na godine i vrstu bolesti, odnosno vrstu zdravstvenog poremećaja, kod osoba u trećoj životnoj dobi. Zdravstvena njega se pruža u kliničkim i vankliničkim ustanovama te u okviru porodice, uz uvažavanje privatnosti i specifičnosti svakog pojedinca. Kroz usvajanje teoretskih i praktičnih vještina, a po završetku studija, izlazni kadar Visoke škole biće u prilici da samostalno: izvrši identifikaciju rizika po zdravlje i vrši provođenje mjera zdravstvene zaštite, planira i provodi gerontološke procedure, daje psihološku podrđšku, planira, organizuje i provodi zdravstvenu njegu zdravih i bolesnih starijih osoba, planira, organizuje i provodi terapijsku, socijalnu i mentalnu rehabilitaciju, planira, organizuje i provodi preventivne mjere za održavanje zdravlja starih lica i vrši promociju zdravlja i zdravog života, planira, provodi, organizuje i promoviše zdravlje porodice kao osnovne ćelije zdravstvenog sistema zemlje, zalaže se za sistemski pristup u prevenciji bolesti, unapređuju kontrole faktora koji ugrožavaju zdravlje, rade na unapređenju zdravstvenih programa u zemlji, te druge poslove iz domena zdravlja, zaštite i prevencije bolesti kod starih osoba.

Cilj studijskog programa

Osposobiti studenta za samostalno, odgovorno i profesionalno provođenje zdravstvene i mentalne njege starih i iznemoglih lica u kliničkim bolnicama, zdravstvenim zavodima, institutima drugim javnim i privatnim zdravstvenim ustanovama i ustanovama koje se bave brigom nad starim (ustanove tipa staračkih domova ili centara za stare osobe), bolesnim i iznemoglim osobama i starim osobama u potrebi. Omogućiti obrazovni okvir koji će potaknuti razvijanje vještina analize i kritičkog promišljanja i na taj način osigurati pristup teoriji i praksi gerontologije i njegovateljstva. Razviti svijest o relevantnim dokazima najnovijih istraživanja, te olakšati njihovu primjenu/integraciju u gerontološkoj i njegovateljskoj praksi. Razviti sposobnost pravovremenog i razumnog prosuđivanja, kao i osigurati međunarodno priznato stručno visoko obrazovanje za rad u području gerontološkog zdravstva te omogućiti studentu stjecanje potrebnih kompetencija za rad u zvanju bečelora gerontologije kao i za nastavak studija na diplomskim studijima. U profesionalnom usmjerenju cilj studijskog programa je osposobiti studente za timski rad, rukovođenja ljudskim potencijalima i drugim resursima, procesima u zdravstvu, uz primjenu savremenih načela rada u gerontologiji, studenta pripremiti za sticanje komunikacijskih vještina, kao i dodatne specijalističke vještine i znanja u svrhu saradnje s upravljačkim strukturama svih nivoa u cilju doprinosa razvoju ustanove, da student zna prenijeti svoja znanja i iskustva na druge, da je spreman prihvatati novo i drugačije, da razvija najviše etičke i humanističke principe te da je spreman na nastavka školovanja na višim ciklusima studija ili specijalističkim programima.

STUDIJSKI PROGRAM: OKUPACIONA-RADNA TERAPIJA I REHABILITACIJA

Naziv studijskog programa: Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija
Ciklus: I. ciklus (dodiplomski studij 180 ECTS)
Naučno područje: „Područje biomedicine i zdravstva"
Naučno polje: Kliničke medicinske nauke/Zdravstvene nauke
Razina kvalifikacije po EQF: 6
Način studiranja: Redovno/Vanredno

Znanje koje završeni student stiče jeste; da shvati prirodu i uzroke nemogućnosti aktivnog sudjelovanja pacijenta-klijenta u svakodnevnim životnim aktivnostima (okupacijama), donosi profesionalnu procjenu u određivanju ciljeva, metoda i ishoda terapije, Izabire i analizira postupke intervencije koristeći i prilagođavajući aktivnosti, provodi intervenciju na siguran i efikasan način, provodi istraživanja u području radne terapije, koristi stručnu literaturu i primjenjuje stečeno znanje i aktivno sarađuje sa klijentom, porodicom i drugim stručnjacima u interdisciplinarnom timu

Cilj studijskog programa

Nastavni program Studija okupacione-radne terapije i rehabilitacije ima za cilj teoretski i praktično obrazovati studente za samostalan rad pri zdravstvenim i socijalnim ustanovama, te u porodici/domu/zajednici u kojoj klijent živi. Studijski program pruža uvid u koncepte radne terapije, uz naglasak na holistički pristup u provedbi radne terapije. Program Studija okupacione-radne terapije i rehabilitacije pruža mogućnost usvajanja znanja i vještina vezanih uz provedbu radno-terapijskog procesa, koji uključuje radno-terapijsku procjenu, planiranje i provođenje radno-terapijske intervencije i evaluaciju. Integracija stečenog znanja na Studiju radne terapije treba omogućiti studentu da po završetku studija bude kompetentan da stručno, samostalno ili u timu donosi odluke, izrađuje programe i primjeni stečeno znanje na pacijentu ili klijentu, sa ciljem njegove rehabilitacije za svakodnevni život samostalno i u zajednici. Pored ciljeva u profesionalnom usmjerenju cilj studijskog programa je i osigurati međunarodno priznato stručno visoko obrazovanje za rad u području zdravstva te omogućiti studentu stjecanje potrebnih kompetencija za rad u zvanju bečelora opšteg sestrinstva i njegovateljstva kao i za nastavak studija na diplomskim studijima.

Studij radne terapije temelji se na teorijskom i praktičnom strukovnom znanju. Znanja radnog terapeuta, koncept i principi radne terapije temelje se na poznavanju bioloških, medicinskih, psiholoških, sociooloških, motoričkih znanja povezanih u cjelinu unutar psihofizičkih karakteristika pojedinca u pripadajućem sociokulturološkom okružju. Na osnovi teorijskih i praktičnih znanja, koji su u skladu s načelima profesionalne etike, radni se terapeut može svrstati u savremenog stručnjaka unutar zdravstvenog tima. Nova klasifikacija Svjetske zdravstvene organizacije ICF, podržava struku radne terapije naglašavajući povratak osobe/korisnika zdravstvene i socijalne zaštite u prirodno životno okružje (izvaninstitucionalna briga) te neovisnost i kvalitetu života kao krajnji ishod (re)habilitacije.

STUDIJSKI PROGRAM: KOZMETOLOGIJA

Naziv studijskog programa: Kozmetologija
Ciklus: I. ciklus (dodiplomski studij 180 ECTS)
Naučno područje: „Područje biomedicine i zdravstva"
Naučno polje: Zdravstvene nauke
Razina kvalifikacije po EQF: 6
Način studiranja: Redovno/Vanredno

Znanje koje završeni student stiče: student će biti u stanju prepoznati i odrediti kako tip i stanje kože tako i navesti metode i postupke određivanja tipova kože, znati patlogiju i starenje kože, ovladat će najčešćim poremećajima i bolestima kože, savjetovati o odabiru i primjeni kozmetike, kontroli kvalitete i postupcima registracije kozmetičkih pripravaka. moći analizirati nutricionističke i dijetetske navike klijenta i moći predložiti pravilnu ishranu. Student će savladati i znati primijeniti savremene metode primjene kozmetičkih tretmana, kako konvencionalnih tako i svaremenih. Kompetencije koje student dobiva: student će po završetku i ciklusa studija biti osposobljen za rad u medicini, zdravstvenom turizmu, kozmetičkom salonu, spa centru, hotelu, liječilištu, istraživačkom institute, farmaceutskoj industriji, zdravstvenim ustanovama i naposljetku i u nadležnim ministarstvima.

Cilj studijskog programa Kozmetologija

Osposobiti studenta za razumijevanje teorijskih osnova biomedicinskih nauka i razvijanje sposobnosti bimedicinskog mišljenja povezanog sa kozmetologijom, poznavanje i vladanje osnovama procesa starenja, posebno starenja kože, poznavanje anatomije kože i lica, razumijevanje, uvođenje, primjenu i evaluaciju savremenih tehnika i metoda i njihovu primjenu u stručnim područjima kozmetologije te sposobnost traženja i klasifikacije novih informacija, primjenu osnovnih procesa u izradi, analizi, pripremi, skladištenju, regulativi, primjeni i predstavljanju kozmetičkih pripravaka, svrsishodno i cjelovito razumijevanje fiziološke funkcije organskih sistema, imunološkog sistema, ovladavanje toksikološkim aspektima kozmetičkih proizvoda, specifičnosti dermatološkog kliničkog pregleda te ostalih metoda dijagnostike u dermatologiji, razvijanje zdravstvene odgovornost za njegu i održavanje dobrog stanja tijela s obzirom na principe kozmetologije. Kompetencije koje student dobiva: student će po završetku I ciklusa studija biti osposobljen za rad u, zdravstvenom turizmu, kozmetičkom salonu, spa centru, hotelu, farmaceutskoj industriji i zdravstvenim ustanovama.

Rezime ciljeva studijskih programa

- Implementacija kurikuluma studijskih programa čiji ishodi učenja korespondiraju deskriptorima kvalifikacijskih nivoa po ishodima učenja a u skladu sa bolonjskim i nacionalnim standardima.;
- Razvoj i implementacija kurseva cjeloživotnog učenja prilagođenih zahtjevima tržišta rada;
- Završeni studenti će imati veće šanse za dobivanje posla nakon sticanja diplome jer su ishodi učenja i curriculumi studijskih programa usaglašeni sa Direktivama Evropske Unije za dirigovana zanimanja;
- Zadovoljenje porasta potreba za stručnjacima u oblasti predloženih studijskih programa;
- Stvaranje uslova za mogućnosti za saradnjom sa drugim ustanovama visokog obrazovanja i zainteresiranim stranama u Bih i Evropskoj Uniji;

- Sticanje mogučnosti nastavka visokoobrazovnog procesa kroz nastavak formalnog i neformalnog obrazovanja.

Kada se ciljevi studijskih programa, koji su planirani, sublimiraju dobije se slika da Visoka škola ima za cilj da razvije znanja/vještina/kompetencije koje završeni student stiče završetkom studijskog programa, koji su odmah primjenjivi u sistemu zdravstvene i socijalne zaštite i industriji ljepote u BiH i Evropskoj Uniji u skladu sa nacionalnom BiH i EU zdravstvenom politikom.

DJELATNOST VISOKOŠKOLSKE USTANOVE I PREDVIĐENI BROJ STUDIJSKIH PROGRAMA I BROJ STUDENATA

Kako je to navedeno u Zakonu o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo visoko obrazovanje je djelatnost stvaranja, unapređenja, diseminacije, prenošenja i stjecanja znanja, vještina i kompetencija na visokoškolskim ustanovama koja studente po ispunjenju propisanih uslova studija vodi do predviđene akademske titule, odnosno do stručnog ili naučnog zvanja predviđenog propisima.

Akteri visokog obrazovanja pored nastave/obrazovanja i istraživanja, koje su njihove osnovne misije, dužni su razvijati i tzv. "treću misiju" koja podrazumijeva da oni odgovorno preuzmu ulogu vođe u stvaranju modernog društva i to kroz kombinaciju služenja i zalaganja u zajednici, a sve u cilju postizanja visokog stepena uključenosti svih interesnih društvenih grupa, kao i dostizanja globalnih ciljeva održivog razvoja

Djelatnost visokog obrazovanja je od posebnog opšteg i javnog interesa za Kanton Sarajevo i bosanskohercegovačko društvo.

Visoka škola Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche für gesundheitsstudien Sarajevo se osniva kao visokoškolska ustanova-Visoka škola koja će kao osnovnu djelatnost obavljati visoko obrazovanje prvog ciklusa studija, iz oblasti biomedicine i zdravstva nivoa 5B odnosno nivoa 6 prema ISCED nivoima i EKO-u (EQF) iz Osnova kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini, koji vode do kvalifikacije Bachelor ili Baccalaureat.

Visoka škola se osniva kao visokoškolska ustanova koja će kroz studijske programe I ciklusa realizovati tri studijska programa i to:

1. Gerontologija
2. Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija
3. Kozmetologija

Tabela studijskih programa na Visokoj školi „Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche für gesundheitsstudien“ Sarajevo:

NOSILAC STUDIJSKOG PROGRAMA	NAZIV STUDIJSKOG PROGRAMA	Kvalifikacijski stepen i broj ECTS Bodova
„Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche für gesundheitsstudien“ Sarajevo:	Gerontologija	5B odnosno 6 prema ISCED nivoima i EKO-u (EQF) 180 ECTS
„Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche für gesundheitsstudien“ Sarajevo:	Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija	5B odnosno 6 prema ISCED nivoima i EKO-u (EQF) 180 ECTS

„Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche für gesundheitsstudien“ Sarajevo:	Kozmetologija	5B odnosno 6 prema ISCED nivoima i EKO-u (EQF) 180 ECTS

Kao veoma važna napomena, prilikom definisanja studijskih programa, mora se napomenuti činjenica da su svi predloženi studijski programi iz naučne oblasti biomedicina i zdravstvo. S obzirom da je Bosna i Hercegovina potpisnik niza međunarodnih dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja, te da je pretendent na članstvo u Evropskoj Uniji i da svoje visoko obrazovanje harmonizira sa EHEA (European High Educatoin Area), tada se oblast visokog obrazovanja iz predloženih studijskih programa mora promatrati i kroz obavezu prilagodbe tih studijskih programa direktivi 2013/55/EU Evropskog parlamenta i vijeća o izmjeni direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija.

Iz razloga sigurnosti i osiguranja kvaliteta realizacije studijskih programa planirano je da se na svaki studijski program u prvoj i drugoj generaciji studenata upisanih u prvu godinu može upisati 30 studenata.

Tabela plana upisa u prvu godinu studija po studijakim programima na visokoškolskoj ustanovi „Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche für gesundheitsstudien“ Sarajevo:

NAZIV STUDIJSKOG PROGRAMA	PLANIRANI BROJ PRVI PUT UPISANIH STUDENATA U PRVU GODINU STUDIJA
Gerontologija	30
Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija	30
Kozmetologija	30

f) DUŽINA TRAJANJA STUDIJA

Organizacija studijskih programa

Studijski programi su planirani kao trogodišnji studij kroz šest semestara. Nastava na svim studijskim programima se odvija u kontinuitetu, a za detaljan prikaz odvijanja nastave bit će objavljeni rasporedi po semestrima i studijskim programima-Izvedbeni plan realizacije nastave. Prema načelima Bolonjske deklaracije predloženi studijski programi su strukturirani i vrednovani sa ECTS bodovima. Studijski programi podijeljeni su na studijske godine i semestre. U skladu s ECTS bodovima, obim studijskog programa iznosi 60 ECTS bodova u jednoj studijskoj godini, odnosno 30 ECTS bodova u jednom semestru.

Tabela trajanja studijskih programa i dodjeljenih ECTS bodova na Visokoj školi „Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche für gesundheitsstudien“ Sarajevo:

NAZIV STUDIJSKOG PROGRAMA	DUŽUNA TRAJANJA STUDIJA	BROJ ECTS BODOVA
Gerontologija	3 godine 6 semestara	180
Okupacion-radna terapija i rehabilitacija	3 godine 6 semestara	180
Kozmetologija	3 godine 6 semestara	180

Studenti mogu studirati u statusu redovnog ili vanrednog studenta. Redovni su oni studenti koji studiraju po programu sa punom nastavnom satnicom-opterećenjem od 25-30 sati aplikativne nastave (kontakt sati) sedmično. Vanredni studenti su studenti koji studijski program pohađaju uz rad ili drugu aktivnost. Količina i vrsta nastave koju su vanredni studenti obvezni pohađati te alternativno opterećenje za dio nastave koji nisu obvezni pohađati definirano je nastavnim programom svakog predmeta. Za vanredne studente organizira se nastava u punom fondu sati predvidenih studijskim programom, pri čemu je najmanje jedna trećina nastave u učionici, a ostatak može biti organiziran u učionici, na daljinu i kombinacijom ova dva modela.

Visoka škola u prve dvije generacije prvoupisanih studenata **neće** organizovati vanredni studijski program, iz razloga što smatra da za takv oblik studiranja treba minimalno organizaciono iskustvo od dvije studijske godine.

Stručna ljetna praksa-hospitacija je obavezni oblik nastavnog procesa koji se obavlja prema nastavnom planu i programu studija te izvedbenom planu nastave. Student u pravilu obavlja stručnu praksu u zdravstvenim ustanovama primarnog, sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite, ustanovama palijativne njege, ustanovama za brigu o starim, bolesnim i iznemoglim licima i ustanovama za brigu o licima u mentalnom zaostatku, ustanovama i organizacijama iz industrije ljepote-nastavnim bazama a prema dostignutom stepenu studijskih programa i rasporedu koje utvrđuje Senat svojim akademskim kalendarom. Uz suglasnost Senata student može obaviti stručnu praksu i u ustanovi ili pravnom subjektu (npr dom za stara i iznemogla lica) koja u svom sastavu ima organizacijsku cjelinu koja se bavi stručnim poslovima koji su slični stručnom profilu njegovog studija. Tokom obavljanja stručne prakse, student uči i izvodi vještine propisane studijskim planom navedene u **knjižici stručne prakse**. Uredno izvršavanje gore navedenih obaveza uslov je za ovjeru semestra i upis u viši semestar/ godinu studija.

Struktura studijskog programa

Prema Direktivi 2013/55/ EU Evropskog Parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2005/36/EZ „Osposobljavanje medicinskih sestara za opću zdravstvenu njegu obuhvaća ukupno najmanje tri godine studija, koje osim toga može biti izraženo istovjetnim bodovima ECTS, i sastoji se od najmanje 4 600 sati teoretskog i kliničkog osposobljavanja, s time da trajanje teoretskog osposobljavanja predstavlja najmanje jednu trećinu, a trajanje kliničkog osposobljavanja najmanje jednu polovinu minimalnog trajanja osposobljavanja."

Prilikom struktuiranja studijskih programa planiranih na Visokoj školi rukovodilo se da se gore navedene Direktive EU analogno primjenjuju na polja koja su slična i imaju dodirne elemente sa opštim sestrinstvom, babičarstvom ili njegovateljstvom u smislu kompetencija, brige o pacijentu, osobi sa posebnom potrebom, licima u mentalnom zaostatku, hroničnim pacijentima, djeci sa posebnim potrebama, starim i iznemoglim licima i slično. Planirani studijski programi Gerontologija, Okupaciona terapija i rehabilitacija i Kozmetologija su se pojavili nedavno i realitivno su novijeg datuma. U analizi studijskih programa iz oblasti zdravstvenih nauka ovi studijski programi se trenutno realizuje samo na jednoj visokoškolskoj ustanovi u BiH i isto tako u Republici Hrvatskoj. Studijski program Kozmetologija se u Bosni i Hercegovini i zemljama u okruženju pojavio prije četiri godine i realizuju ga visokoškolske ustanove iz oblasti biomedicine i zdravstva iz kojih razloga je i ovaj studijski program planiran za realizovati shodno gore spomenutim Direktivama E:U

Struktura studijskog programa ogleda se u broju sati pojedine vrste nastave i nastave ukupno, broju sati prakse te broju sati samostalnog rada studenta i u ukupnom opterećenju studenta koji iznosi okvirno oko 5400 sati rada u toku studijskog programa.

U odnosu na ukupan broj ECTS bodova, na izbornim predmetima stiče se najviše 1 ECTS bod semestralno na nekim studijskim programima. Svrha izbornih predmeta je detaljnija razrada ishoda učenja već stečenih na obaveznim predmetima, u skladu s preferencijama studenta.

USKLAĐENOST STUDIJSKIH PROGRAMA SA DOSTIGNUĆIMA ODREĐENOG NAUČNOG POLJA I TRŽIŠTA RADA TE POVEZANOST SA STANDARDIMA ZANIMANJA/KVALIFIKACIJA

Ciljevi, kompetencije i ishodi učenja na nivou svakog pojedinog studijskog programa definisani su na način da budu usklađeni s dostignućima naučnog polja biomedicine i zdravstva i tržišta rada te povezani sa standardima definisanih EU direktvom o reguliranim profesijama 2005/36 EC i 2013/55 EU. U svrhu usklađenosti sa dostignućima biomedicine i zdravstva nastavnici angažovani za izradu nastavnih planova i programa uzeli su u obzir suvremena dostignuća i trendove u području biomedicine i zdravstva, polju kliničkih medicinskih nauka/Zdravstvenih nauka, granama Gerontologija, Okupacione-radne terapija i rehabilitacija i Kozmetologija, koji se odnose na dodiplomski visokoškolski studij.

U svrhu usklađenosti s tržištem rada vršena je analiza potreba, stanovništva kako u BiH tako i van BiH za profesijama koje daju predloženi studijski programi.

S obzirom da u BiH ni na jednom nivou nije definisan standard zanimanja ni standard kvalifikacije, uzeti su u obzir sljedeći dokumenti:

- EU Direktive o reguliranim profesijama 2005/36 EC i 2013/55 EU,
- Smjernicama Svjetske zdravstvene organizacije o očuvanju i poboljšanju zdravlja (ciljevi WHO za 21. stoljeće)
- Minhenska deklaracija 2000.
- Odluka Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o usvajanju Mape puta za implementaciju EU direktive o reguliranim profesijama 2005/36 EC i 2013/55 EU (Službeni glasnik BiH, broj 10/16,
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti (Službene novine Federacije BiH broj 41/10 i 75/13)
- Pravilnik o pripravničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih radnika (Službene novine Federacije BiH broj 99/21),
- Pravilnik o dopunama pravilnika o pripravničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih djelatnika (Službene novine Federacije BiH broj 51/17),
- Osnove kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini (Službeni Glasnik Bosne i Hercegovine broj 31/2011)
- Odluka o uvođenju i primjeni klasifikacije zanimanja (Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine)
- Kasifikaciju djelatnosti Bosne i Hercegovine (BHAS)

Ultimativni cilj obrazovanja unutar zdravstvenog sistema je mobilizacija znanja, kritičko rasuđivanje i etičko ponašanje, stvaranje kompetencija za rad u zdravstvenim ustanovama i pružanje brige pacijentima i populaciji prema njihovim potrebama, u okviru timova koji odgovorno provode svoje profesionalne aktivnosti unutar lokalnih i globalnih povezanih organizacija. Prema ovakvom opštem cilju su određeni i studijski programi pri čemu se izuzetno vodilo računa da je i nizom državnih dokumenata utvrđeno da djelatnosti medicinskih sestara, babica, njegovateljica, fizioterapeuta i drugog osoblja u oblasti optometrije, hidroterapije, medicinske masaže, profesionalne rehabilitacije, terapije govornih mana, liječenja ekstremiteta, homeopatije, hiropraktike, akupunkture i dr., spada u ostalu zdravstvenu zaštitu stanovništva i ima šifru djelatnosti iz Klasifikacije djelatnosti BiH od 31.12.2010, godine broj 86.9 i obuhvata djelatnosti zdravstvene zaštite koje se ne obavljaju u bolnicima ali ih ne obavljaju doktori medicine ili stomatolozi: -

djelatnosti medicinskih sestara, babica, okupacionih terapeuta, fizioterapeuta, te ostalog paramedicinskog osoblja Te djelatnosti se mogu obavljati u zdravstvenim ambulantama pri preduzećima, školama, staračkim domovima, radnim organizacijama, u domovima zdravlja i poliklinikama (osim bolnica), privatnim ordinacijama, u domovima pacijenata i drugdje. Zatim djelatnosti socijalne zaštite u ustanovama sa smještajem šifra djelatnosti 87. koja uključuje djelatnosti socijalne zaštite sa smještajem u kombinaciji s njegom, nadzorom ili ostalim oblicima zaštite, ovisno o potrebama osoba koje su smještene u takvim ustanovama. Te ustanove su važan dio socijalne brige, a pružena zaštita mješavina je zdravstvenih i socijalnih usluga, gdje se zdravstvene usluge uglavnom odnose na usluge njege.

Prema navedenoj klasifikaciji područje ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE ZAŠTITE uključuje pružanje usluga zdravstvene i socijalne zaštite. Uključuje široku lepezu djelatnosti, počevši od zdravstvene njege koju pruža stručno medicinsko osoblje u bolnicama i drugim zdravstvenim ustanovama, preko djelatnosti socijalne zaštite sa smještajem, koja uključuje određeni stepen zdravstvene njege, do socijalne zaštite bez ikakvog učestvovanja stručnih zdravstvenih radnika.

Poslovi/kompetencije/ishodi učenja iz svih gore navedenih dokumenata implementirani su u kompetencije i ishode učenja na nivou studijskih programa predloženih od strane Visoke škole te se realizuju na obaveznim predmetima, kako bi se osiguralo da ih sa stečenom kvalifikacijom ostvare svi studenti.

Kao polazište za sve predložene studijske programe uzeto je da su sestrinstvo, porodiljstvo struke koje se ubrajaju u regulirane profesije koje svoje školovanje moraju uskladiti sa zahtjevima iz EU Direktive 2005/36/EC, a što je kao princip primjenjeno za sve planirane studijske programe po analogiji primjene.

IZVOD IZ DIREKTIVE VIJEĆA EVROPE ZA REGULIRANA ZANIMANJA

V.2. MEDICINSKA SESTRA ZA OPĆU ZDRAVSTVENU NJEGU
5.2.1. Program osposobljavanja medicinskih sestara za opću zdravstvenu njegu

Osposobljavanje na temelju kojeg se stječe formalna osposobljenost medicinskih sestara za opštu zdravstvenu njegu sastoji se od sljedećih dijelova:

A. Teoretska obuka

a. Zdravstvena njega: Priroda i etika struke, Opća načela zdravlja i njege,
Načela njege u odnosu na: Opštu i specijalističku medicinu, Opštu i specijalističku hirurgiju, Njegu djece i pedijatriju, Njegu rodilja, Mentalno zdravlje i psihijatriju, Njegu starijih i gerijatriju.

b. Osnovni predmeti: Anatomija i fiziologija, Patologija, Bakteriologija, Virologija i parazitologija, Biofizika, Biohemija i radiologija, Dijetetika, Higijena, Preventivna medicina, Zdravstveno obrazovanje, Farmakologija.

c. Društveni predmeti: Sociologija, Psihologija, Načela administracije, Načela poučavanja, Socijalno i zdravstveno zakonodavstvo, Pravni aspekti njege.

B. Klinička obuka

Zdravstvena njega u odnosu na: Opštu i specijalističku medicinu, Opštu i specijalističku hirurgiju, Njegu djece i pedijatriju, Njegu rodilja, Mentalno zdravlje i psihijatriju, Njegu starijih i gerijatriju, Njegu u kući.

Jedan ili više od ovih predmeta mogu se ituučavati kao dio drugih disciplina ili u vezi s njima.

Teoretska obuka se mora vrijednovati i koordinirati s kliničkom obukom, tako da se znanja i vještine navedene u ovom Prilogu mogu usvojiti na odgovarajući način.

Visoka škola ima ambiciju da bude visokoškolska ustanova koja će privući studente ne samo iz BiH nego iz Hrvatske, Crne Gore i Srbije. Zbog toga je apsolutno opravdano postojanje dodiplomskog studija iz predloženih studijskih programa gdje bi se školovao medicinski kadar za kojim postoji potreba u zdravstvenim i ustanovama socijalnog zbrinjavanja, u porodici i u indistriji ljepote kako u BiH tako i u inostranstvu. Velika potreba za stručnim kadrom profesija za koje bi se školovali studenti Visoke škole, a s obzirom na potrebe tržišta rada u javnom i privatnom sektoru, provjerena je i potvrđena kroz svakodnevnicu a to potvrđuje svaka statististika iz ove oblasti. Također prema aktuelnim podatcima zanemariv je broj nezaposlenih medicinskih gerontologa-njegovatelja, okupacionih terapeuta a posebno kozmetičara s položenim državnim ispitom.

g) *GODIŠNJA CIJENA STUDIJA TE NAČIN OSIGURANJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA RAD*

Analizom cijena koštanja školarina. Na istim ili sličnim studijskim programima, na javnim i privatnim visokoškolskim ustanovama u Kantonu Sarajevo i Bosni i Hercegovini ustanovljeno je da se godišnja cijena školarine jedne studijske godine kreće u rasponu od 3 000,00 KM do 5 000,00 KM.

Na osnovu prikupljenih informacija o cijeni koštaja studijske godine, proračuna ukupnih troškova studijske godine za osnivača te projektovanog broja upisanih studenata u periodu od tri generacije planirano je da se cijena koštanja školarine utvrdi u iznosu od 3 700,00 KM za jednu studijsku godinu.

Tabela cijene koštanja školarine na Visokoj školi „Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche für gesundheitsstudien" Sarajevo:

NAZIV STUDIJSKOG PROGRAMA	CIJENA KOŠTANJA ŠKOLARINE ZA JEDNU AKADEMSKU GODINU
Gerontologija	3 700,00 KM
Okupaciona-radna terapija i rehabilitracija	3 700,00 KM
Kozmetologija	3 700,00 KM

Visoka škola će u postupku izrade svoje legislative i drugih dokumenta izraditi i cijenovnik koštanja svih usluga koje visokoškolska ustanova pruža studentima i isti objaviti na svojoj web stranici.

Sredstva za obavljanje svoje djelatnosti u skladu sa Zakonom i Statutom, stiču se iz sljedećih izvora:

1. sredstava koja obezbjeđuje vlasnik-osnivač,
1. školarine,
2. projekata i ugovora u vezi sa realizacijom nastave, istraživanja i konsultantskih usluga,
3. naknada za komercijalne i druge usluge,
4. iz ugovora sa trećim licima,
5. donacija, poklona, zavještanja,
6. drugih izvora u skladu sa Zakonom.

Sredstva za obavljanje djelatnosti u toku jedne školske godine obezbjeđuju se na osnovu godišnjeg programa rada i finansijskog plana.

Upravni odbor i Senat samostalno planiraju raspoređivanje finansijskih sredstava čime obezbjeđuju finansijsku stabilnost i likvidnost u izvršenju svoje funkcije.

Izvori finansiranja Visoke škole su javni, informacije o njima i visini sredstava dostupna su kroz izvještaje o poslovanju koje usvajaju upravljačka tijela, kao i državne institucuje koje prate finansijko poslovanje pravnih subjekata.

h) INTERNA ORGANIZACIJA

Interna organizacija Visoke škole će pravno formalno biti utvrđena Statutom i Pravilnikom o radu, kojim se uređuju struktura Visoke škole, plata, organizacija rada, sistematizacija radnih mjesta, te druga pitanja iz radnopravnog statusa radnika. Visoka škola neće imati organizacione jednice za realizaciju nastavnog procesa, nego će imati studijske programe i katedre. Katedra kao osnovna nastavno-naučna jedinica se organizuje i formira za potrebe realizacije dva ili više pedmeta iz iste ili srodnih naučnih oblasti (prema Fraskatijevoj podjeli naučnih oblasti, polja i grana).

U projekciji interne organizacije koju ima osnivač Visoka škola će, po generalnoj podjeli, imati sljedeće poslove:

1. poslove rukovođenja;
2. poslove nastave-realizacije studijskih programa;
3. poslovi IT, marketinga i poslovi odnosa sa javnošću;
4. stručno–administrativne poslove i
5. računovodstveno–finansijske poslove

1. **Rukovođenje Visokom školom**

Rukovođenje Visokom školom ima dva aspekta a to su rukovodni poslovni i rukovodni akademski poslovi i podijeljeno je na gornji, srednji i donji menadžment i tim redosljedom se i navode.

Tijela visokoškolske ustanove kao visoke škole su:
- upravni odbor;
- senat;
- direktor;
- druga stručna i savjetodavna tijela čije se osnivanje, sastav i nadležnost utvrđuju statutom ili drugim općim aktom.

2. **Poslove nastave-realizacije studijskih programa;**

Visoka škola
Studijski program
Katedra
Nastavni predmet
Nastavne baze

3. **Poslovi IT, marketinga i poslovi odnosa sa javnošću;**

IT poslovi, kreiranje i održavanje web stranice
Izrada i održavanje platformi za studente i studentskog informacionog sistema
Odnosi sa javnošću i marketing
Ovi poslovi bi se povjerili kompaniji/kompanijama specijalizovanoj u oblasti IT, marketinga i odnosa sa javnošću

4. **stručno–administrativne poslove**

Biblioteka
Služba za rad sa studentima
Služba za opšte, pravne i kadrovske poslove

5. **Računovodstveno–finansijske poslove-poslovi tehničko-higijenske podrške**

Ovi poslovi bi se povjerili certificiranoj računovodstvenoj agenciji.

ORGANIZACIJA NASTAVNOG PROCESA

Organizacija nastavnog procesa se odvija putem studijskih programa, i za svaki studijski program se vrši izbor šefa studijskog programa koji je odgovoran i rukovodi realizaciojom studijskog programa. Za realizaciju nastavnih predmeta formiraju se katedre koje realizuju dva ili više predmeta iz iste ili srodne neučne oblasti. Katedre mogu realizovati iste ili slične predmete na svim studijskim programima u skladu sa propisima iz oblasti visokog obrazovanja. S obzirom da se najmanje 50% nastave mora realizovati kao praktična nastava i da će se veći dio praktične nastave realizovati u nastavnim bazama, koje imaju uslove za relizaciju praktične nastave, to se i organizacija nastavnog procesa dijeli na teorijsku nastavu za predmete koji se u cjelosti (teorijska nastava i vježbe) mogu realizovati u nastavnim prostorima Visoke škole i praktičnu nastavu (tzv kliničku nastavu) koja se po sadržaju i strukturi načina realizacije, u dijelu praktičnog rada studenata, mora realizovati u prostorima nastavnih baza. U cilju kvalitete realizacije praktičnog dijela nastave Visoka škola zaključuje Sporazume o saradnji sa nastavnim bazama koje imaju uslove opreme, prostora i kadrova relevantni za realizaciju sadržaja praktičnog rada studenata na savladavanju vještina i sticanju sposobnosti-kompeticija iz sadržaja programa svakog pojedinog nastavnog predmeta.

Organizacija nastave po nastavnim bazama će biti realizovana kroz model dva+tri, što znači dva dana kabinetske-teorijske nastave i tri dana praktične nastave sedmično u nastavnim bazama ili u prostorima Visoke škole, a što će decidno biti utvrđeno izvedbenim planom nastave za svaki semestar i svaki studijski program. Studenti će imati tačan raspored pohađanja svakog predmeta i modula sa utvrđenom satnicom, mjestom održavanja i akademskim osobljem koje realizuje nastavu po tom rasporedu.

Osnivač je, u skladu sa raspoloživim kadrom i nastavnim bazama, izradio prijedlog realizacije nastavnog procesa za sva tri predložena studijska programa sa utvrđenim sedmičnim rasporedom, mjestom realizacije nastave i modelom nastavne.

PRIJEDLOG RASPOREDA ODRŽAVANJA NASTAVNOG PROCESA

Studijski program Gerontologija - I semestar

Predloženi raspored nastave

Radni model rasporeda: sedmice 1-15 su organizirane kao 2 dana dominantno teorijske nastave (predavanja u ASA bolnici), srijeda kao centralni dan za vježbe predmeta koji se izvode u prostorijama Visoke škole, te četvrtak i petak kao dani za vježbe i seminare iz predmeta gerontološke njege u prostorijama Gerontološkog centra.

Sedmice 1-15: sedmični raspored

Sati / dani	Ponedjeljak	Utorak	Srijeda	Četvrtak	Petak
8-9	Zdravstvena njega i terapija u gerontologiji (S)	Naučno istraživanje i empirijska	Anatomija i fiziologija 1 (V)	Osnove gerijatrijske njege (V)	Stacionarna njega 1

9-10	Osnove gerijatrijske njege (S)	socijalna istraživanja (P/S)			
10-11	Anatomija i fiziologija 1 (P)	Komunikacija i timski rad (P/S)	Naučno istraživanje i empirijska socijalna istraživanja (V)	Nauka o njezi I (V)	
11-12					
12-13	Nauka o njezi I – (P)	Uvod u pedagošku psihologiju (P)	Komunikacija i timski rad (V)	Formalni i neformalni oblici njege (V)	
13-14	Formalni i neformalni oblici njege (P)			Zdravstvena njega i terapija u gerontologiji (V)	
14-15			Uvod u pedagošku psihologiju (V)		
15-16					

Napomena o organizaciji: zbog ukupnog fonda sati, izborni predmet se predlaže realizirati u posebnom terminu po dogovoru sa studentima

Predložena raspodjela prostora

- **ASA bolnica** - mali ili veliki amfiteatar: sva predavanja ponedjeljkom i utorkom.
- **Visoka škola-** učionice za vježbe: srijedom se u prostorijama Visoke škole izvode vježbe i odgovarajući seminarski oblici nastave za predmete Anatomija i fiziologija 1, Naučno istraživanje i empirijska socijalna istraživanja, Komunikacija i timski rad, Uvod u pedagošku psihologiju i Izborni predmet.
- **Gerontološki centar**: četvrtkom i petkom se organiziraju vježbe, seminari, demonstracije i studije slučaja iz predmeta koji se odnose na gerontološku njegu, prije svega Osnove gerijatrijske njege, Nauka o njezi I, Formalni i neformalni oblici njege, Zdravstvena njega i terapija u gerontologiji te Praktična nastava 1 - Stacionarna njega.

Predmeti obuhvaćeni ovim modelom

Šifra	Predmet	P	V	S/KP	Ukupno
VŠGL-O1	Osnove gerijatrijske njege	30	15		45
VŠGL-O2	Nauka o njezi I	15	30		45
VŠGL-O3	Formalni i neformalni oblici njege	15	15		30
VŠGL-O4	Zdravstvena njega i terapija u gerontologiji		15	15	30

VŠGL-O5	Anatomija i fiziologija 1	30	30		60
VŠGL-O6	Naučno istraživanje i empirijska socijalna istraživanja	15	30	15	60
VŠGL-O7	Komunikacija i timski rad	15	30	15	60
VŠGL-O8	Uvod u pedagošku psihologiju	15	15		30
VŠGL-O9	Praktična nastava 1 - Stacionarna njega			150	150
VŠGL-I	Izborni predmet	15	15		30

Napomena: Raspored predstavlja radni model organizacije nastave i može se dodatno prilagoditi u skladu sa dostupnošću nastavnika, prostora i specifičnih termina za stručne demonstracije.

Studijski program Gerontologija - II semestar
Predloženi raspored nastave

Radni model rasporeda: sedmice 1-15 su organizirane kao 2 dana dominantno teorijske nastave (predavanja u ASA bolnici), srijeda kao centralni dan za vježbe predmeta koji se izvode u prostorijama Visoke škole, te četvrtak i petak kao dani za vježbe i seminare iz predmeta gerontološke njege u prostorijama Gerontološkog centra.

Sedmice 1-15: sedmični raspored

<table>
<tr><th>Sati / dani</th><th>Ponedjeljak</th><th>Utorak</th><th>Srijeda</th><th>Četvrtak</th><th>Petak</th></tr>
<tr><td>8-9</td><td rowspan="2">Gerijatrijski sindromi (P/S)</td><td>Nauka o njezi 2 (P)</td><td rowspan="2">Anatomija i fiziologija 2 (V)</td><td rowspan="2">Gerijatrijski sindromi (V)</td><td rowspan="6">Ambulantna njega</td></tr>
<tr><td>9-10</td><td rowspan="2">Primjena naučnih metoda u praksi (P/S)</td></tr>
<tr><td>10-11</td><td rowspan="2">Anatomija i fiziologija 2 (P)</td><td rowspan="2">Primjena naučnih metoda u praksi (V)</td><td rowspan="2">Osnovni principi gerontologije (V/S)</td></tr>
<tr><td>11-12</td><td>Osnove obrazovne pedagogije (P)</td></tr>
<tr><td>12-13</td><td rowspan="2">Pravni aspekti zaštite starijih osoba (P)</td><td rowspan="2">Primjena naučnih metoda u praksi (P/S)</td><td rowspan="2">Etika i tanatologija (S)</td><td rowspan="2">Nauka o njezi 2 (V)</td></tr>
<tr><td>13-14</td></tr>
<tr><td>14-15</td><td rowspan="2">Etika i tanatologija (P)</td><td rowspan="2">Izborni predmet</td><td rowspan="2">Osnove obrazovne pedagogije (S)</td><td rowspan="2">Pravni aspekti zaštite starijih osoba (S)</td><td></td></tr>
<tr><td>15-16</td><td></td></tr>
</table>

Predložena raspodjela prostora

- **ASA bolnica** - mali ili veliki amfiteatar: sva predavanja ponedjeljkom i utorkom.
- **Visoka škola** - učionice za vježbe: srijedom se u prostorijama Visoke škole izvode vježbe i odgovarajući seminarski oblici nastave za predmete Anatomija i fiziologija, Primjena naučnih metoda u praksi, Etika i tanatologija, te Osnove obrazovne pedagogije.
- **Gerontološki centar**: četvrtkom i petkom se organiziraju vježbe, seminari, demonstracije i studije slučaja iz predmeta koji se odnose na gerontološku njegu, prije svega Gerijatrijski sindromi, Osnovni principi gerontologije, Nauka o njezi 2, Pravni aspekti zaštite starijih osoba te Praktična nastava 1 – Ambulantna njega .

Predmeti obuhvaćeni ovim modelom

Šifra	Predmet	P	V	S/KP	Ukupno
VŠGL-O10	Gerijatrijski sindromi	15	30	15	60
VŠGL-O11	Osnovni principi gerontologije		15	15	30
VŠGL-O12	Nauka o njezi 2	15	30		45
VŠGL-O13	Pravni aspekti zaštite starijih osoba	30		30	60
VŠGL-O14	Anatomija i fiziologija 2	30	30		60
VŠGL-O15	Primjena naučnih metoda u praksi	15	30	15	60
VŠGL-O16	Etika i tanatologija	30		30	60
VŠGL-O17	Osnove obrazovne pedagogije	15		30	45
VŠGL-O18	Ambulantna njega			150	150
VŠGL-I	Izborni predmet	15	15		30

Napomena: Raspored predstavlja radni model organizacije nastave i može se dodatno prilagoditi u skladu sa dostupnošću nastavnika, prostora i specifičnih termina za stručne demonstracije.

Studijski program Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija - I semestar

Predloženi raspored nastave

Radni model rasporeda: sedmice 1-15 organizirane su kao 2 dana dominantno teorijske nastave u Visokoj školi, srijeda i četvrtak kao dani za kabinetne vježbe, seminarske i auditorne oblike nastave u prostorijama Visoke škole, dok je petak planiran za praktične vježbe iz predmeta Analiza aktivnosti i uspješnosti i Suočavanje sa svakodnevnicom u životnim fazama u Centrima za radnu terapiju rehabilitaciju.

Sedmice 1-15: sedmični raspored

Sati / dani	Ponedjeljak	Utorak	Srijeda	Četvrtak	Petak
8-9	Elementi izvedbe performanse: osoba, radnja, okolina (P)	Osnove komunikologije u zdravstvenoj struci (P)	Osnove anatomije i fiziologije (P)	Elementi izvedbe performanse: osoba, radnja, okolina (V)	Analiza aktivnosti i uspješnosti (V)
9-10					
10-11	Osnove prakse utemeljene na dokazima (P)	Razvijanje profesionalnog stava - etika u okupacionoj terapiji (P)	Funkcionalna primjena anatomskih principa (P)	Osnove prakse utemeljene na dokazima (V)	
11-12					Suočavanje sa svakodnevnicom u životnim fazama (V)
12-13	Kako napisati naučni rad (S)	Historija i modeli okupacione terapije (P+V)	Osnove anatomije i fiziologije (V)	Osnove komunikologije u zdravstvenoj struci (V)	
13-14			Funkcionalna primjena anatomskih principa (V)		
14-15				Razvijanje profesionalnog stava - etika u okupacionoj terapiji (V)	
15-16					

Predložena raspodjela prostora
Visoka škola - Za predavanja, seminare i kabinetne vježbe iz predmeta koji je ne zahtijevaju direktnu aplikaciju praktične nastave na korisnicima ili pacijentima
Centri za radu terapiju i rehabilitaciju – Vježbe za predmete Analiza aktivnosti i uspješnosti i Suočavanje sa svakodnevnicom u životnim fazama

Predmeti obuhvaćeni ovim modelom

Šifra	Predmet	P	V	S/KP	Ukupno
VŠOT-O1	Osnove anatomije i fiziologije	30	15	0	45
VŠOT-O2	Funkcionalna primjena anatomskih principa	30	30	0	60
VŠOT-O3	Analiza aktivnosti i uspješnosti	0	45	0	45
VŠOT-O4	Suočavanje sa svakodnevnicom u životnim fazama	0	45	0	45
VŠOT-O5	Elementi izvedbe performanse: osoba, radnja, okolina	30	30	0	60
VŠOT-O6	Historija i modeli okupacione terapije	15	15	0	30

VŠOT-O7	Osnove prakse utemeljene na dokazima	30	20	0	50
VŠOT-O8	Kako napisati naučni rad	0	0	30	30
VŠOT-O9	Osnove komunikologije u zdravstvenoj struci	25	25	0	50
VŠOT-O10	Razvijanje profesionalnog stava - etika u okupacionoj terapiji	20	30	0	50

Napomena: Raspored predstavlja radni model organizacije nastave i može se dodatno prilagoditi u skladu sa dostupnošću nastavnika, prostora i specifičnih termina za stručne demonstracije.

Studijski program Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija - II semestar
Predloženi raspored nastave

Radni model rasporeda: sedmice 1-15 organizirane su tako da se ponedjeljkom i utorkom izvode vježbe iz predmeta sa izraženom praktičnom primjenom u Centrima za radnu terapiju i rehabilitaciju, srijeda je predviđena za realizaciju predavanja i vježbi u ASA bolnici, dok su četvrtak i petak planirani za predavanja i vježbe u prostorijama Visoke škole.

Sedmice 1-15: sedmični raspored

<table>
<tr><th>Sati / dani</th><th>Ponedjeljak</th><th>Utorak</th><th>Srijeda</th><th>Četvrtak</th><th>Petak</th></tr>
<tr><td>8-9</td><td rowspan="4">Faza praktičnog učenja (V)</td><td rowspan="4">Faza praktičnog učenja (V)</td><td>Okupaciona terapija u psihijatriji (P)</td><td rowspan="2">Intervencije za unapređenje komponenti sposobnosti i vještina (P+V)</td><td>Postupci ocjenjivanja i evaluacije (P+V)</td></tr>
<tr><td>9-10</td><td rowspan="3">Okupaciona terapija u psihijatriji (V)</td><td rowspan="2">Postupci u okupacionoj terapiji (P+V)</td></tr>
<tr><td>10-11</td><td rowspan="3">Vještine razgovora i usmjeravanja (P+V)</td></tr>
<tr><td>11-12</td><td rowspan="2">Intervencije orijentirane na svakodnevicu (P+V)</td></tr>
<tr><td>12-13</td><td rowspan="3"></td></tr>
<tr><td>13-14</td><td>Prijenos teorije i prakse: Priprema za fazu praktičnog učenja (V)</td><td>Stručna supervizija: Faza praktičnog učenja (V)</td><td rowspan="3">Prijenos teorije i prakse: Priprema za fazu praktičnog učenja (P)</td><td rowspan="3"></td></tr>
<tr><td>14-15</td><td>Primijenjeno profesionalno zaključivanje - terapijske intervencije (V)</td><td rowspan="2">Kreativne metode u okupacionoj terapiji (V)</td></tr>
<tr><td>15-16</td><td></td><td></td></tr>
</table>

Predložena raspodjela prostora

- **Visoka škola:** četvrtkom i petkom se u prostorijama Visoke škole realiziraju predavanja, seminari i vježbe iz predmeta koji ne zahtijevaju direktnu primjenu na korisnicima ili pacijentima, odnosno iz predmeta koji se mogu kvalitetno izvoditi kroz učionički, seminarski, kabinetni i auditorni oblik nastave. Ovdje se posebno organiziraju sadržaji iz oblasti evaluacije, terapijskih postupaka, profesionalnog zaključivanja, komunikacijskih vještina, kreativnih metoda i pripreme za praktično učenje.
- **Centri za radnu terapiju i rehabilitaciju:** ponedjeljkom i utorkom se organiziraju vježbe iz predmeta koji imaju naglašenu praktičnu primjenu i zahtijevaju neposredno usvajanje profesionalnih vještina u realnom terapijskom okruženju, prije svega iz predmeta Faza praktičnog učenja, kao i iz odabranih praktičnih segmenata drugih stručno usmjerenih predmeta.
- **ASA bolnica:** srijedom se organiziraju predavanja i vježbe iz klinički orijentiranih predmeta (Okupaciona terapija u psihijatriji), posebno iz sadržaja koji zahtijevaju povezivanje okupacione terapije sa zdravstvenim i bolničkim okruženjem, prije svega iz predmeta Okupaciona terapija u psihijatriji, kao i drugih sadržaja koji se mogu realizirati kroz bolnički i interdisciplinarni pristup.

Predmeti obuhvaćeni ovim modelom

Šifra	Predmet	P	V	S/KP	Ukupno
VŠOT-O11	Postupci ocjenjivanja i evaluacije	10	20	0	30
VŠOT-O12	Postupci u okupacionoj terapiji	10	20	0	30
VŠOT-O13	Intervencije orijentirane na svakodnevicu	10	20	0	30
VŠOT-O14	Primijenjeno profesionalno zaključivanje - terapijske intervencije	0	15	0	15
VŠOT-O15	Intervencije za unapređenje komponenti sposobnosti i vještina	15	30	0	45
VŠOT-O16	Kreativne metode u okupacionoj terapiji	0	30	0	30
VŠOT-O17	Okupaciona terapija u psihijatriji	30	45	0	75
VŠOT-O18	Vještine razgovora i usmjeravanja	15	30	0	45
VŠOT-O19	Prijenos teorije i prakse: Priprema za fazu praktičnog učenja	15	15	0	30
VŠOT-O20	Stručna supervizija: Faza praktičnog učenja	0	0	15	15
VŠOT-O21	Faza praktičnog učenja	0	0	180	180

Napomena: Raspored predstavlja radni model organizacije nastave i može se dodatno prilagoditi u skladu sa dostupnošću nastavnika, prostora i specifičnim potrebama studijskog programa.

Studijski program Kozmetologija - I semester
Predloženi raspored nastave

Radni model rasporeda: sedmice 1-15 organizirane su kao 2 dana dominantno teorijske nastave u prostorijama Visoke škole, četvrtak kao centralni dan za vježbe u kabinetima i dodatnim nastavnim prostorima Visoke škole, dok su srijeda i petak predviđen za aplikativne i stručno orijentirane vježbe iz oblasti kože i kozmetologije, uključujući realizaciju u ASA bolnici i Dermatološkoj ambulanti.

Sedmice 1-15: sedmični raspored

<table>
<tr><th>Sati / dani</th><th>Ponedjeljak</th><th>Utorak</th><th>Srijeda</th><th>Četvrtak</th><th>Petak</th></tr>
<tr><td>8-9</td><td rowspan="2">Uvod u kozmetologiju (P)</td><td rowspan="2">Anatomija i funkcionalna anatomija kože i kožnih adneksa (P)</td><td rowspan="2">Osnovna načela kozmetologije kože (V)</td><td>Anatomija i funkcionalna anatomija kože i kožnih adneksa(V)</td><td rowspan="2">Osnovna načela kozmetologije kože (P)</td></tr>
<tr><td>9-10</td><td rowspan="2">Biologija ćelije i osnove genetike (V)</td></tr>
<tr><td>10-11</td><td rowspan="2">Biologija ćelije i osnove genetike (P)</td><td rowspan="3">Fiziologija i specijalna fiziologija kože (V)</td></tr>
<tr><td>11-12</td><td rowspan="3">Fiziologija i specijalna fiziologija kože (P)</td><td rowspan="4">Internet i marketing u kozmetologiji (V)</td></tr>
<tr><td>12-13</td><td rowspan="2">Hemija sa biohemijom (P)</td></tr>
<tr><td>13-14</td><td rowspan="3">Internet i marketing u kozmetologiji (P/S)</td><td rowspan="3">Hemija sa biohemijom (V)</td></tr>
<tr><td>14-15</td><td>Internet i marketing u kozmetologiji (P)</td></tr>
<tr><td>15-16</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

Napomena o organizaciji: zbog ukupnog fonda sati, izborni predmet se predlaže realizirati u posebnom terminu po dogovoru sa studentima

Predložena raspodjela prostora

- **Visoka škola** - predavaone i dodatni prostori: predavanja iz teorijskih predmeta, seminarska nastava, auditorne vježbe, Internet i marketing u kozmetologiji, te izborni predmet.
- **Kabinet za morfološke nauke**: vježbe iz predmeta Anatomija i funkcionalna anatomija kože i kožnih adneksa, te Biologija ćelije i osnove genetike.
- **Kabinet za funkcionalne nauke**: vježbe iz predmeta Fiziologija i specijalna fiziologija kože i Hemija sa biohemijom.
- **ASA bolnica i Dermatološka ambulanta**: stručne demonstracije, aplikativni sadržaji i vježbe iz oblasti kože i kozmetologije.

Predmeti obuhvaćeni ovim modelom

Šifra	Predmet	P	V	S/KP	Ukupno
VŠK-O1	Uvod u kozmetologiju	30	0	0	30
VŠK-O2	Anatomija i funkcionalna anatomija kože i kožnih adneksa	45	30	0	75
VŠK-O3	Fiziologija i specijalna fiziologija kože	30	45	0	75
VŠK-O4	Biologija ćelije i osnove genetike	30	30	0	60
VŠK-O5	Hemija sa biohemijom	30	45	0	75
VŠK-O6	Internet i marketing u kozmetologiji	15	15	30	60
VŠK-O7	Osnovna načela kozmetologije kože	30	45	0	75
VŠK-I	Izborni predmet	15	15	0	30

Napomena: Raspored predstavlja radni model organizacije nastave i može se dodatno prilagoditi u skladu sa dostupnošću nastavnika, prostora i specifičnih termina za stručne demonstracije.

Studijski program Kozmetologija - II semester
Predloženi raspored nastave

Radni model rasporeda: sedmice 1-15 organizirane su kao 2 dana dominantno teorijske nastave u prostorijama Visoke škole, četvrtak kao centralni dan za vježbe u kabinetima i dodatnim nastavnim prostorima Visoke škole, dok su srijeda i petak predviđen za dermatološke, dijagnostičke i aplikativne vježbe iz predmeta II semestra Kozmetologije, uz realizaciju u ASA bolnici i Dermatološkoj ambulanti.

Sedmice 1-15: sedmični raspored

<table>
<tr><th>Sati / dani</th><th>Ponedjeljak</th><th>Utorak</th><th>Srijeda</th><th>Četvrtak</th><th>Petak</th></tr>
<tr><td>8-9</td><td rowspan="2">Imunologija kože (P)</td><td rowspan="2">Osnove dijagnostike u kozmetologiji/dermatologiji (P)</td><td rowspan="3">Dermatologija (V)</td><td rowspan="2">Imunologija kože (V)</td><td rowspan="4">Kozmetičko terapijske procedure i vještine (V)</td></tr>
<tr><td>9-10</td></tr>
<tr><td>10-11</td><td rowspan="2">Dermatologija (P)</td><td rowspan="2">Higijena ishrane i prehrana kože (P/S)</td><td rowspan="2">Patologija i patofiziologija kože (V)</td></tr>
<tr><td>11-12</td><td rowspan="3">Osnove dijagnostike u kozmetologiji/dermatologiji (V)</td></tr>
<tr><td>12-13</td><td rowspan="2">Patologija i patofiziologija kože (P)</td><td rowspan="2">Kozmetičko terapijske procedure i vještine (P)</td><td>Higijena ishrane i prehrana kože (V)</td><td rowspan="2"></td></tr>
<tr><td>13-14</td><td></td></tr>
</table>

14-15	Teorija forme i likovna kultura i vještine (P)			Teorija forme i likovna kultura i vještine (V)	
15-16					

Napomena o organizaciji: zbog ukupnog fonda sati, izborni predmet se predlaže realizirati u posebnom terminu po dogovoru sa studentima

Predložena raspodjela prostora

- **Visoka škola** - predavaone i dodatni prostori: predavanja iz teorijskih predmeta, seminarska nastava, auditorne vježbe, Higijena ishrane i prehrana kože, Teorija forme i likovna kultura i vještine, te izborni predmet.
- **Kabinet za morfološke nauke:** vježbe iz predmeta Patologija i patofiziologija kože te dio sadržaja iz Dermatologije koji zahtijeva morfološku i histološku analizu kože.
- **Kabinet za funkcionalne nauke:** vježbe iz predmeta Imunologija kože
- **ASA bolnica i Dermatološka ambulanta:** dermatološke, dijagnostičke i stručno-aplikativne demonstracije posebno za Dermatologiju, Osnove dijagnostike u kozmetologiji/dermatologiji i Kozmetičko terapijskih procedura i vještina

Predmeti obuhvaćeni ovim modelom

Šifra	Predmet	P	V	S/KP	Ukupno
VŠK-O8	Dermatologija	30	45	0	75
VŠK-O9	Imunologija kože	30	30	0	60
VŠK-O10	Patologija i patofiziologija kože	30	30	0	60
VŠK-O11	Osnove dijagnostike u kozmetologiji/dermatologiji	30	45	0	75
VŠK-O12	Kozmetičko terapijske procedure i vještine	30	45	0	75
VŠK-O13	Higijena ishrane i prehrana kože	15	15	20	50
VŠK-O14	Teorija forme i likovna kultura i vještine	15	30	0	45
VŠK-I	Izborni predmet	15	15	0	30

Napomena: Raspored predstavlja radni model organizacije nastave i može se dodatno prilagoditi u skladu sa dostupnošću nastavnika, prostora i specifičnih termina za stručne demonstracije.

Organizaciona shema Visoke škole

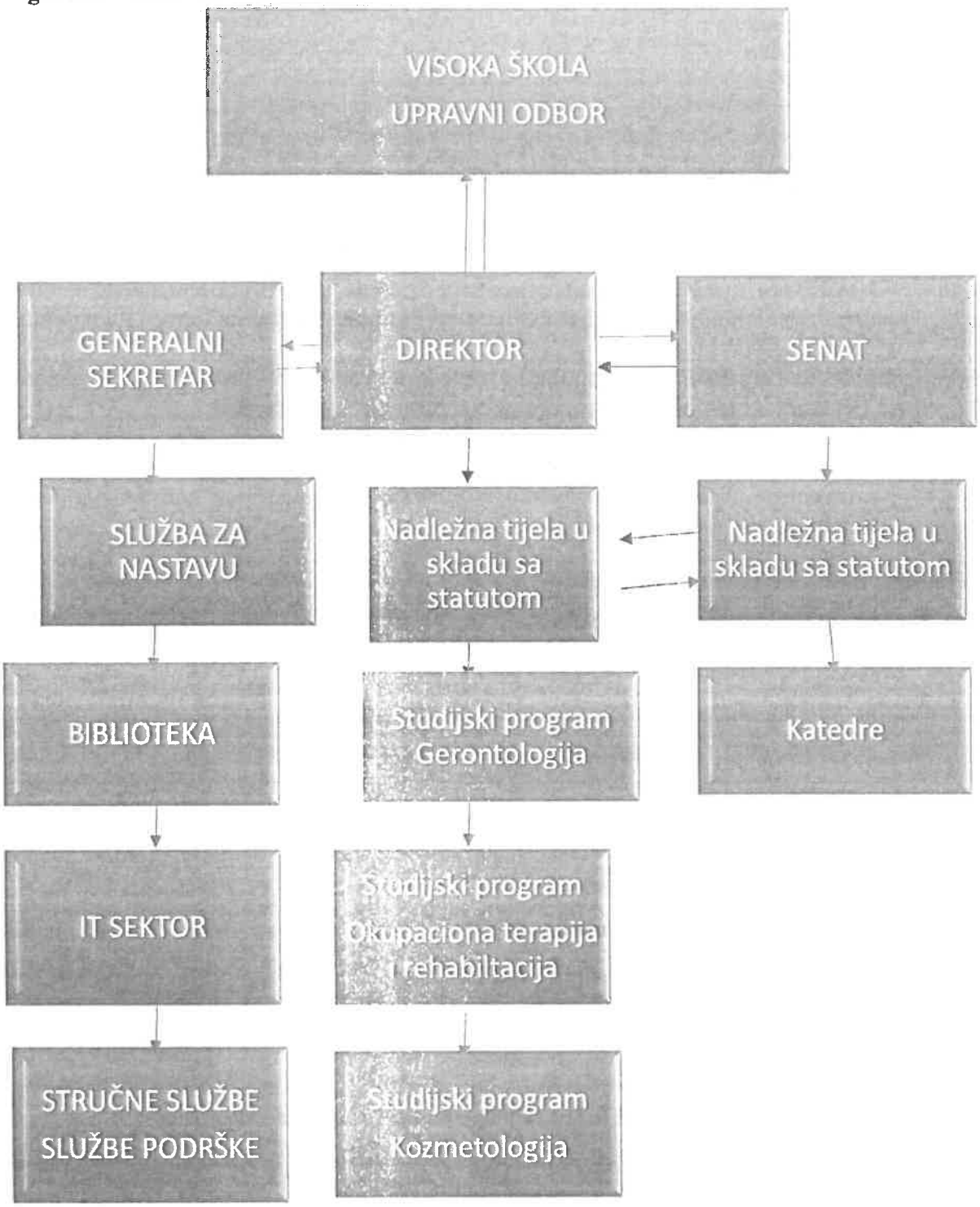

RESURSE KOJIMA RASPOLAŽE VISOKOŠKOLSKA USTANOVA (ZGRADE,

INFRASTRUKTURA, OPREMA, IMOVINA), NASTAVNI I PLAN BROJA UPOSLENIH NASTAVNOG, NENASTAVNOG I NAUČNOISTRAŽIVAČKOG KADRA SA PRILOŽENIM BIOGRAFIJAMA I IZJAVAMA O RASPOLOŽIVOSTI I/ILI UGOVORIMA O RADU TE UGOVORE SA POSLOVNIM SUBJEKTIMA KOD KOJIH ĆE BITI ORGANIZIRANA STUDENTSKA PRAKSA I STUDENTSKO ISTRAŽIVANJE

OPĆI I POSEBNI USLOVE UTVRĐENI STANDARDIMA I NORMATIVIMA

KADROVSKI RESURSI

Prije eleboracije ovog dijela Elaborata daje se izvod i aktuelnog Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo gdje je u članu 111. stav 4. utvrđeno da visoka škola dodjeljuje nastavna i umjetnička zvanja, i to: a) profesor visoke škole; b) predavač visoke škole; c) asistent. U članu 114 je utvrđeno da su uslovi za izbor u nastavna zvanja na visokoj školi a) asistent: završen stepen prvog ciklusa studija s najmanjom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5; b) predavač visoke škole: završen stepen drugog ciklusa studija, odnosno integrisani ciklus studija s najmanjom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5 i pokazani rezultati u nastavnom radu; c) profesor visoke škole: završen stepen trećeg ciklusa studija, najmanje tri naučna rada objavljena u priznatim publikacijama koje se nalaze u relevantnim naučnim bazama i pokazani rezultati u nastavnom radu. Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i lica izabrana u naučno-nastavna zvanja.

U Pravilniku o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i registar akreditovanih studijskih programa visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo u članu 12. utvrđuje se da Komisija matičara objavljuje konkurs i vrši izbor akademskog osoblja za sve naučne/umjetničke oblasti ili nastavne predmete i za predviđene studijske godine u skladu sa zakonom.

U skladu sa članom 16. stav (3) Pravilnika o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i registar akreditovanih studijskih programa visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo (Službene novine Kantona Sarajevo, broj 46/23), propisano je da ekspertna komisija obavlja zadatke u dvije faze, i to:
a) razmatra zahtjev i daje stručno mišljenje/odnosno preporuku o dostavljenom elaborate, te
b) procjenjuje dokaze i vrši provjeru ispunjenosti uvjeta propisanih zakonom i normativima i standardima.
Istim članom u stavu (4) propisano je da se procjena ispunjenosti uslova obavlja u odnosu na vrijeme početka realizacije nastave odnosno nastavni plan i program prve godine studija.

Stoga, kako izvšenje svih projektovanih kadrovskih i infrastruktumih investicija u Visokoj školu nije ni finansijski niti realno moguće za sve tri studijske godine i sva tri studijska programa, očekuje se da će nadležno ministarstvo primjeniti dosadašnji model sukcesivnog opremanja kapaciteta i zapošljavanja, najprije za prvu godinu studija.

Dakle, temeljem navedenog postupka, nakon pribavljanja pozitivnog mišljenja komisije, planira se izraditi tzv. *Izvedbeni plan* za prvu godinu studija gdje će se precizno razraditi tabela nastavnih zaduženja angažiranog osoblja na prvoj godini studija, omjer nastavnog i asistentskog osoblja u punom radnom odnosu i omjer planiranih spoljnih saradnika i dinamika i hronologija realizacije nastavnih sadržaja. Pored toga što je uvedna u nastavni program svakog predmeta, biti će precizno definisana i obavezujuća i preporučena literatura na osnovu koje se vrši realizacija sadržaja nastavnih predmeta i vrše pripreme studenata za provjere znanja, posebno u slučajevima gdje je lista obavezujuće i preporučene literature nesto šira.

Navedenim modelom omogućit će se realan vremenski okvir za pripremu prve nastavne godine, dok bi se u narednim godinama omogučio nastavak opremanja i upošljavanja akademskog kadra neophodnog za realizaciju nastavnih programa viših godina studija.

Nastavno osoblje za potrebe Visoke škole.

Broj akademskog osoblja u nastavi primamo se odreduje Standardima. Prije početka svakog semestra, odgovorno tijelo visoke škole, na osnovu izvještaja stručnih službi, vrši analize potreba u skladu sa Standardima, na osnovu čega se utvrđuje nastavno opterećenje, eventualna potreba za novim osobljem i konačno nastavno zaduženje u semestru, o čemu podnosi izvještaj Senatu i Upravnom odboru.

Standardi propisuju da visokoškolska ustanova može obavljati djelatnost visokog obrazovanja, ukoliko u odnosu na ukupno procijenjen broj potrebnog nastavnog i nenastavnog osoblja, ima najmanje dvije trećine (2/3) nastavnika, dvije trećine (2/3) saradnika i dvije trećine (2/3) ostalih zaposlenika u radnom odnosu sa punim radnim vremenom, shodno zahtjevima studijskih programa koje realizuje. Također, članom 20. stav 1. propisano je da za nastavne predmete iz studijskih programa koji se realizuju i čiji nastavni sadržaji su minimalno 70% međusobno podudarni i kompatibilni, nastavni proces se realizuje kroz formiranje jedne nastavne linije na predavanjima.

U navedenom smislu, a u cilju ispunjenja uslova za prvu godinu studija Visoka škola je zaključila pred ugovore o radu sa potrebnim brojem nastavnika i asistenata u punom radnom odnosu čija proračunata nastavna norma i akademska zvanja omogučavaju nesmetanu realizaciju na nastavnim predmetima prve godine studija.

Opredjeljenje je da se do početka prve nastavne godine zaposli i dodatan broj nastavnika, asistenata, laboranata ili administrativno-tehničkog osoblja, i da se taj broj povečava svake godine kontinuirano, u skladu sa dinamikom razvoja Visoke škole. U višim godinama, nastavnici koji budu zaduženi za grupu kliničkih predmeta, ostvarivat će i dvojni radni odnos, sa Visokom školom i zdravstvenom ili ustanovom socijalnog zbrinjavanja ili ustanovom iz oblasti industrije ljepote u kojoj rade, u skladu sa zakonom i sporazumom o saradnji.

Napominjemo da nastavno i saradničko osoblje može držati nastavu na jednom ili više predmeta u zavisnosti od ukupnog nastavnog opterećenja i norme, u skladu sa Standardima.

KRITERIJI PRIMJENJENI U PRORAČUNU POTREBNOG AKADEMSKOG KADRA

U proračunu sveukupnog nastavnog kadra potrebnog za realizaciju nastavnih programa studijskih programa Visoke škole kao polazna osnova moraju se uzeti u obzir sljedeći elementi:

a) **Obaveze prema** članu 6. (Kadrovski kapaciteti i pedagoški standardi) Pravilnika o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i registar akreditovanih studijskih programa visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo kojim je utvrđeno da visokoškolska ustanova može obavljati djelatnost visokog obrazovanja ukoliko ima minimalno dvije trećine (2/3) nastavnika, dvije trećine (2/3) saradnika i dvije trećine (2/3) ostalih zaposlenika u radnom odnosu sa punim radnim vremenom, shodno zahtjevima studijskih programa koje realizuje.
b) **Standardima i normativima za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo u kojima je u članu 9. utvrđeno da** Visokoškolska ustanova može obavljati djelatnost visokog obrazovanja ukoliko ima potreban broj nastavnog i nenastavnog osoblja u radnom odnosu sa punim radnim vremenom odnosno dvije trećine (2/3) nastavnika, dvije trećine (2/3) saradnika i dvije trećine (2/3) ostalih zaposlenika u radnom odnosu sa punim radnim vremenom,

shodno zahtjevima studijskih programa koje realizuje. Za izvođenje nastavno-naučnog procesa svaki nastavni predmet utvrđen nastavnim planom i programom mora imati verificiranog nastavnika i saradnika u skladu sa zakonom.

Tabelarni pregled kontakt sati svih obaveznih predmeta I godine studija za planirane studijske programe

Redni broj	Naziv studijskog programa i Naziv predmeta	Sati predavanja	Sati vježbi	Sati seminara/ Kliničke prakse	Ukupno
	Kozmetologija				
1	Uvod u kozmetologiju	30			30
2	Anatomija i funkcionalna anatomija kože i kožnih adneksa	45	30		75
3	Fiziologija i specijalna fiziologija	30	45		75
4	Biologija ćelije i osnove genetike	30	30		60
5	Hemija sa biohemijom	30	45		75
6	Internet i marketing u kozmetologiji	15	15	30 S	60
7	Osnovna načela kozmetologije kože	30	45		75
8	Dermatologija	30	45		75
9	Imunologija kože	30	30		60
10	Patologija i patofiziologija kože	30	30		60
11	Osnove dijagnostike u kozmetologiji/dermatologiji	30	45		75
12	Kozmetičko terapijske procedure i vještine	30	45		75
13	Higijena ishrane i prehrana kože	15	15	20 S	50
14	Teorija forme i likovna kultura i vještine	15	30		45
	UKUPNO	**390**	**450**	**50 S**	**890**
	Gerontologija				
1	Osnive gerijatrijske njege		30	15 S	45
2	Nauka o njezi 1	15	30		45
3	Formalni i neformalni oblici njege	15	15		30
4	Zdravstvena njega i terapija u gerontologiji		15	15 S	30
5	Anatomija i fiziologija 1	30	30		60
6	Naučno istraživanje i empirijska socijalna istraživanja	15	30	15 S	60
7	Komunikacija i timski rad	15	30	15 S	60
8	Uvod u pedagošku psihologiju	15	15		30
9	Stacionarna njega			150 KP	

10	Gerijatrijski sindromi	15	30	15 S	60
11	Osnovni principi gerontologije		15	15 S	30
12	Nauka o njezi	15	30		45
13	Pravni aspekti zaštite starijih osoba	30		30 S	60
14	Anatomija i fiziologija 2	30	30		60
15	Primjena naučnih metoda u praksi	15	30	15 S	60
16	Etik i tanatologija	30		30 S	60
17	Osnove obrazovne pedagogije	15		30 S	45
18	Ambulantna njega			150 KP	
	UKUPNO	**255**	**330**	**195 S+300 KP**	**780+300**
	Okupaciona terapija i rehabilitacija				
1	Osnove anatomije i fiziologije	30	15		45
2	Funkcionalna primjena anatomskih principa	30	30		60
3	Analiza aktivnosti i uspješnosti		45		45
4	Suočavanje sa svakodnevnicom i životnim fazama		45		45
	Elementi izvedbe performansa: osoba, radnja, okolina	30	30		60
5	Historija i modeli okupacione terapije	15	15		30
6	Osnove prakse utemeljene na dokazima	30	20		50
7	Kako napisati naučni rad			30 S	30
8	Osnove komunikologije u zdravstvenoj struci	25	25		50
9	Razvijanje profesionalnog stava-etika u okupacionoj terapiji	20	30		50
10	Postupci ocjenjivanja i evaluacije	10	20		30
11	Postupci u okupacionoj terapiji	10	20		30
12	Intervencije orjentirane na svakodnevnicu	10	20		30
13	Primjenjeno profesionalno zaključivanje-terapijske intervencije			15 S	15
14	Intervencije za unapređenje komponenti sposobnosti i vještina	15	30		45

15	Kreativne metode u okupacionoj terapiji		30		30
16	Okupaciona terapija u psihijatriji	30	45		75
17	Vještine razgovora i usmjeravanja	15	30		45
18	Prenos teorije i prakse:Priprema za fazu praktičnog učenja	15	15		30
19	Stručna supervizka:Faza praktičnog učenja		15		15
20	Faza praktičnog učenja-klinička praksa			180 KP	
	UKUPNO	**285**	**480**	**45 S+180**	**945+180**
	TOTAL SVI STUDIJSKI PROGRAMI (I godina)	**905**	**1260**	**240 S+480 KP**	**2430+480**

Tabelarni pregled ukupnih opterećenja po svim godinama planiranih studijskih programa

Prikaz nastavnog opterećenja, prikaz sati teorije i prakse, te udio ukupnih opterećenja u studijskom programu **Gerontologija**

Vrsta nastave	**I godina**	**II godina**	**III godina**	**Ukupno**
Predavanja	285	285	210	780
Seminari	195	180	105	480
Vježbe	360	345	345	1050
Klinička praksa	300	300	300	900
Samostalni rad	660	690	840	2190
Ukupno	1800	1800	1800	5400

Prikaz nastavnog opterećenja, prikaz sati teorije i prakse, te udio ukupnih opterećenja u studijskom programu **Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**

Vrsta nastave	**I godina**	**II godina**	**III godina**	**Ukupno**
Predavanja	285	245	130	660
Seminari	45	15	40	100
Vježbe	480	320	205	1005
Klinička praksa	180	375	720	1275
Samostalni rad	810	845	705	2360
Ukupno	1800	1800	1800	5400

Prikaz nastavnog opterećenja, prikaz sati teorije i prakse, te udio ukupnih opterećenja u studijskom programu **Kozmetologija**

Vrsta nastave	**I godina**	**II godina**	**III godina**	**Ukupno**
Predavanja	480	395	435	1310
Seminari	50		130	180
Vježbe	570	539	390	1490
Praksa		70	30	100
Samostalni rad	700	805	815	2320
Ukupno	1800	1800	1800	5400

U skladu s EU Direktivama edukacija sestara, fizioterapeuta i babica obuhvaća najmanje tri godine studija ili najmanje 4600 sati teoretske i kliničke nastave, pri čemu trajanje teoretske nastave predstavlja najmanje jednu trećinu, a trajanje kliničke nastave najmanje jednu polovinu minimalnog trajanja studijskog programa, a što je analogno primijenjeno i za planirane studijske programe. Iz prikazanih tabela se može vidjeti da su svi nastavni planovi urađeni po toj matrici.

c) **Odredbama Standarda i normativa vezanih za nastavne linije vrsti i strukturi vježbi-praktičnog rada**

Naučna oblast	Broj studenata za nastavnu liniju	Broj studenata za nastavnu liniju za vanredni studij
Medicinske nauke	70-100	70-100

Visoka škola je planirala da u I godinu upiše do 30 studenata na svaki studijski program što u ukupnom zbiru čini 90 studenata na tri studijska programa. A s obzirom da se nova nastavna linija uspostavlja ukoliko broj upisanih studenata prelazi 50% u odnosu na gornju tabelu to znači da će se opterećenje nastavnika računati za jednu nastavnu liniju.

d) **Optimalnog opterećenja nastavnika i saradnika** u pogledu broja sati predavanja, odnosno vježbi sedmično u toku jedne studijske godine, a u skladu sa normativima i standardima za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja.

Standardi i normativi za izvođenje vježbi

Vrsta i struktura vježbi	**Broj studenata prema Standardima i normativima**
Klinički nastavni predmeti iz oblasti medicinskih nauka (kliničke vježbe)	5 studenata u grupi
Laboratorijske vježbe	5 studenata u grupi
Predklinički nastavni predmeti studija medicinskih nauka Nastavni predmeti sa složenijim nastavnim procesom sa više od 50% eksperimentalnih, grafičkih, laboratorijskih ili specifičnih terenskih vježbi Laboratorijske vježbe Vježbe predviđene u nastavi stranog jezika kao glavnog predmeta	10 studenata u grupi

Nastavni predmeti koji imaju do 50% vježbi eksperimentalnog i laboratorijskog rada Vježbe iz oblasti kineziologije	15 studenata u grupi
Auditorne vježbe, računske vježbe, seminari, projekti, grupni projekti, seminarske vježbe	25 studenata u grupi

Direktno nastavno opterećenje-aplikativni nastavni sat

Opis aktivnosti	Opterećenje nastavnika	Opterećenje asistenta
Nastava (realizacija predavanja, vježbi i praktične nastave u skladu sa Zakonom)	4 do 5 sati sedmično/150 godišnje, max 180	10 sati sedmično/300 godišnje, max 360

e) Matičnim naučnim poljima i granama unutar naučnih polja

Prema Fraskatijevoj podjeli nauke na Naučnu Oblast-Naučno Polje i Naučnu Granu a prema opšteprihvaćenim principima nailazimo na generalizovane i detaljne dokumente iz državnih izvora BiH Službeni Glasnik Bosne u hercegovine 47/12 (Crna Gora i Srbija). Neki Univerziteti su izradili svoje dokumente o klasifikaciji naučnih polja i grana. Univerzitet u Sarajevu je Odlukom o utvrđivanju matičnih oblasti i matičnih predmeta broj 0101-I-1569/08 od 14.05.2008. godine utvrdio matičnost organizacionih jednica za pojedine naučne oblasti i predmete.U Bosni i Hercegovini na kantonalnom nivou Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kultru i sport Zeničko-Dobojskog Kantona je 2018 godine donijelo Pravilnik o naučnim i umjetničkim oblastima, poljima i užim oblastima, Ministastvo civilnih poslova BiH je 2012 godine donijelo Uputstvo o metodološkom okviru i principima za izradu pravilnika o klasifikaciji naučnih oblasti, polja i grana. U dostupnim dokumentima izrađivači ovog Prijedloga Elaborata nisu uspjeli pronaći dokument na nivou Federacije BiH ili Kantona Sarajevo koji je propisao podjelu naučnih oblasti, polja i grana. U dostupnoj dokumentaciji na nivou BiH, odnosno u entitetu Republika Srpska pobađen je dokument pod nazivom „Pravilnik o naučnim i umjetničkim oblastima, poljima i užim oblastima" kojeg je dinijeo Ministar nauke i tehnologije.

U odnosu na razne pristupe u podjeli naučnih oblasti polja i grana Visoka škola se opredjelila za model u kojem je definisano da je Naučna oblast **Medicinske i zdravstvene nauke** a da su polja **Osnovne medicinske nauke, Kliničke medicinske nauke, Zdravstvene medicinske nauke, Medicinska biotehnologija i Ostale medicinske nauke.**

Grane polja Osnovnih medicinskih nauka su: Anatomija i morfologija (uključujući histologiju i embriologiju), Humana genetika, Imunologija, Neurologija (uključujući psihofiziologiju), Farmakologija i farmacija, Medicinska hemija, Toksikologija, Fiziologija (uključujući citologiju), Patologija.

Grane polja Kliničkih medicinskih nauka su: Andrologija, Ginekologija i akušerstvo, Pedijatrija, Kardiologija i kardiovaskularni sistemi, Periferne vaskularne bolesti, Hematologija, Respiratorni sistemi, Medicina njege i urgentna medicina, Anesteziologija, Ortopedija, Hirurgija, Radiologija, Nuklearna medicina i medicinsko snimanje, Transplantacija, Stomatologija, Oralna hirurgija i medicina, Dermatologija i venerične bolesti, Alergologija, Reumatologija, Endokrinologija i metabolizam (uključujući dijabetes; hormone), Gastroenterologija i hepatologija, Urologija i nefrologija, Onkologija, Oftalmologija, Otorinolaringologija, Psihijatrija, Klinička neurologija, Gerijatrija i gerontologija, Interna medicina, Porodična medicina, Klinička farmakologija, Klinička mikrobiologija, Integrativna i komplementarna medicina (alternativni sistemi prakse) i ostali klinički medicinski predmeti.

Grane polja Zdravstvenih nauka su: Nauke o zdravstvenoj njezi i usluge (uključujući bolničku administraciju, finansiranje zdravstvene njege, Politika zdravlja i usluga, Sestrinstvo, Ishrana; Dijetetika, Javno zdravlje i zdravlje životne sredine, Tropska medicina, Parazitologija, Infektivne bolesti,

Epidemiologija, Medicina rada, Sportske i rehabilitacione nauke, Društvene bio-medicinske nauke (uključujući planiranje porodice, seksualno zdravlje, psiho-onkologija, političke i društvene efekte biomedicinskih istraživanja, Medicinska etika i Zloupotreba supstanci.

Grane polja Medicinske biotehnologije su: Biotehnologija povezana sa zdravljem, Tehnologija manipulacije ćelijama, tkivima, organima ili cijelog organizma (potpomognuta reprodukcija), tehnologija identifikacije funkcionisanja DNK, proteina i enzima i kako oni utiču na napad bolesti i očuvanje zdravlja (dijagnostika zasnovana na genima i terapeutske intervencije - farmakogenomika, Terapija zasnovana na genima), Biomaterijali koji se odnose na medicinske implantate, uređaje, senzore, i Etika medicinske biotehnologije.

Grane polja Ostalih medicinskih nauka su: Forenzika, Sudska medicina i druge medicinske nauke.

Nakon analize dostupnih dokumenata vezanih za izradu klasifikacija unutar naučne oblasti medicinskih, zdravstvenih i biomedicinskih nauka nameće se nimalo ugodan zaključak, da na nivou Federacije BiH, i pored postojanja Ministarstva za obrazovanje i nauku, Savjeta za nauku Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke (osnovan 2024. godine), najvećeg univerziteta u Bosni i Hercegovini i kantonalnih savjeta za nauku, nije izrađen dokument kojim bi se oficijelno definisala naučna polja i grane unutar naučne oblasti.

Sami prikaz naučnih polja i grana izrađen je radi dokumentovanja principa izbora nastavnog kadra u naučna polja, a na koji način nastavnik koji je izabran u nastavno ili asistentsko zvanje za naučno polje može realizovati nastavu iz naučnih grana koja pripadaju tom polju, što se sve temelji na odredbi člana 130. Zakona o visokom obrazovanju (Sl. Novine Kantona sarajevo 36/22).

Radna Komisija za izradu Prijedloga elaborata je na osnovu više izvora iz BiH i iz zemalja iz okruženja izradila listu grana i predmeta iz tih grana, koji pripadaju naučnom polju Zdravstvene medicinske nauke i nije ulazila u elaboraciju Osnovnih medicinskih nauka, Kliničkih medicinskih nauka i Medicinske biotehnologije. Radna Komisija smatra da su neelaborirana polja u nadležnosti medicinskih fakulteta te da su oni matični za ta polja iz naučne oblasti Medicinske i zdravstvene nauke.

NAUČNA OBLAST: MEDICINSKE I ZDRAVSTVENE NAUKE
NAUČNO POLJE: ZDRAVSTVENE NAUKE

GRANE:

NAUKA O ZDRAVSTVENOJ NJEZI I USLUGE
ZAŠTITA I NJEGA INDIVIDUALNOG ZDRAVLJA
(PREDMETI)
1. Zaštita zdravlja i njega pojedinca
2. Zaštita i njega reproduktivnog zdravlja
3. Zaštita i njega djece
4. Zaštita i njega odraslih
5. Zaštita i njega starih
6. Zaštita i njega u urgentnim stanjima
7. Bol, palijativna i terminalna njega
8. Organizacija zaštite i njege pojedinca
9. Forenzički, legalni i etički aspekt zaštite i njege pojedinca

ZAŠTITA I NJEGA ZDRAVLJA PORODICE
(PREDMETI)
1. Zdravstvena zaštita i njega porodice

2. Psiho/socijalna zaštita i njega porodice
3. Organizacija zaštite i njege porodice
4. Zakonodavni aspekti zaštite i njege porodice

ZAŠTITA I NJEGA ZDRAVLJA ZAJEDNICE
(PREDMETI)
1. Zdravlje i zaštita zdravlja zajednice
2. Evaluacija zdravstvenih potreba u zajednici
3. Interventni programi u zajednici (KVO, Maligna, Povrede, Mentalno,Navike...)
4. PZZ u zajednici
5. Zajednica kao partner i kao klijent u zdravstvenoj zaštiti
6. Istraživanja zdravlja i zaštite zdravlja zajednice

SESTRINSTVO
BABIČARSTVO/PRIMALJSTVO
(PREDMETI)
1. Uvod u ginekologiju i opstetriciju
2. Porođaj u kučnim uvjetima
3. Patologija trudnoće i porođaja
4. Ishrana u trudnoći
5. Babička njega u porodu
6. Postnatalna babička njega
7. Babička njega prije vremena rođenog djeteta
8. Babička njega normalno rođenog djeteta
9. Dojenje i prehrana novorođenog djeteta

REHABILITACIJA
(PREDMETI)
1. Naučne teorije i metodologije u fizikalnoj terapiji
2. Rehabilitacija u dječijem dobu (Cerebralna paraliza)
3. Izrada i primjena ortopedskih pomagala u rehabilitaciji onesposobljenih
4. Rehabilitacija pacijenata sa paraplegijom i quadriplegijom
5. Rehabilitacija pacijenata sa hemiplegijom i hemiparezom
6. Alternativno-medicinski postupci i metode (Manuelna terapija; Akupunktura,)
7. Primjena informacionih sistema u Fizikalnoj terapiji i Rehabilitaciji.

GERONTOLOGIJA I PALIJATIVNA NJEGA
(PREDMETI)
1. Psihologija starenja
2. Socijalna gerontologija i etika
3. Gerijatrijske bolesti i patologija
4. Palijativna njega
5. Osnove Gerontologije i gerijatrije
6. Gerontopsihijatrija
7. Zdravstvena njega i terapija gerontoloških slučajeva
8. Prevencija i unaprjeđenje zdravlja u starijoj dobi
9. Vođenje slučaja i upravljanje kvalitetom u gerontološkoj njezi
10. Palijativna i hospicijska njega

OKUPACIONA TERAPIJA
(PREDMETI)

1. Uvod u okupacionu terapiju
2. Okupaciona terapija,
3. Profesionalna rehabilitacija
4. Art terapija
5. Muzikoterapija
6. Postupci u okupacionoj terapiji
7. Evaluacije stanja i modeli okupacine terapije
8. Vještine u okupacionoj terapiji
9. Okupaciona terapija kod nezaraznih hroničnih bolesti
10. Okupaciona terapija u gerontologiji
11. Medicinske osnove za okupacionu terapiju sa djecom i omladinom

JAVNO ZDRAVLJE I ZDRAVLJE ŽIVOTNE SREDINE
OKOLINSKO ZDRAVLJE
(PREDMETI)
1. Zdravstvena ekologija-fizičke i kemijske nokse životne sredine.
2. Primijenjena epidemiologija u okolinskom zdravlju
3. Higijena radne sredine sa fiziologijom i patologijom rada
4. Planiranje i dizajniranje javnih i industrijskih objekata
5. Modeliranje ekoloških rizika i ekološko inžinjerstvo
6. Higijena zdravstvenih ustanova; obdaništa, škola, vojnih objekata.
7. Ekologija pesticida i metode i osobitosti DDDD
8. Zdravstveni projekti iz oblasti okolinskog zdravlja i humane ekologije
9. Higijensko – protivepidemijski rad u izmijenjenim uslovima
10. Epidemiologija bolničkih infekcija
11. Sanitarno medicinski značaj toksikologije i rješavanje urgentnih stanja
12. Kancerogeni i alergeni
13. Zaštita u laboratorijskim uslovima i zaštita od požara
14. Mentalna higijena u ekološkom okruženju
15. Higijena turizma

ISHRANA I DIJETETIKA
UPRAVLJANJE VODOM, HRANOM I ISHRANOM
NUTRICIONIZAM
(PREDMETI)
1. Proizvodnja i čuvanje životnih namirnica
2. Uvod u nutricionozam
3. Ekologija i hrana
4. Zakonski propisi u kontroli hrane
5. Sigurnost hrane i analiza rizika
6. Pretilost i pothranjenost
7. Ishrana kroz životne cikluse
8. Osnove dijetetike
9. Planiranje i priprema hrane
10. Ishrana bolesnika
11. Ishrana sportista
12. Analiza životnih namirnica

POLITIKA ZDRAVLJA I USLUGE
SISTEMI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE
(PREDMETI)
1. Koncepti i kategorije zdravlja, zaštite i unapređenja zdravlja i sistema zdravstvene zaštite

2. Uvod u zdravstvene sisteme-definicije, pristupi, klasifikacije, strukture, komponente
3. Teorija sistema i njena primjena u zdravlju, medicini, zaštiti zdravlja i zdravstvu
4. Pristupi, metode i tehnike analize i konstrukcije zdravstvenih sistema
5. Zdravstveni resursi, njihova mobilizacija, organizacija i korišćenje
6. Zdravstvena politika: pristupi, metode i instrumenti analiza, formulacije i primjene
7. Planiranje za zdravlje i u zdravstvu: pristupi, vidovi, metode, tehnike i instrumenti
8. Programiranje zdravstvene zaštite: linearni, vertikalni, horizontalni i interventni programi
9. Pristupi, metode, tehnike i instrumenti evaluacije zdravlja i sistema zdravstvene zaštite
10. Institucionalizacija zdravstvenog sistema: normiranje, (de)regulativa i zakonodavstvo
11. Predmet, metode i vrijednosti komparativnih analiza i studija zdravstvenih sistema

ZDRAVSTVENI MENADŽMENT
(PREDMETI)
1. Uvod u zdravstveni menadžment kao naučnu i praktičnu oblast «sui generis»
2. Teorije, sistemi, metode i stilovi menadžmenta i vođenja (liderstva)
3. Strateški i operativni menadžment: metode i tehnike odlučivanja u zdravstvu
4. Menadžment u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, (personalna, porodična, kolektivna)
5. Menadžment promjena: reformski procesi i strukturalno prilagođavanje u zdravstvu
6. Projektni menadžment-menadžment projektnim, programskim i razvojnim ciklusima
7. Menadžment radnim procesima, tehnologijama i kvalitetom u zdravstvenim ustanovama
8. Menadžment zdravstvenim resursima (osim humanih i financijskih resursa)

ISTRAŽIVANJA U SISTEMU ZDRAVSTVENE ZAŠTITE
(PREDMETI)
1. Uvod u sistem istraživanja u sistemu zdravstvene zaštite i za zdravstvenu zaštitu
2. Opšta metodologija istraživanja u zdravstvenim naukama i sistemu zdravstvene zaštite
3. Kvantitativna istraživanja (epidemiološke i statističke metode i tehnike)
4. Kvalitativna istraživanja (metode društvenih nauka, bihejvioralne, observacione)
5. Sistemska i evaluaciona istraživanja u zdravstvu
6. Operaciona i modelska (simulaciona) istraživanja u zdravstvu,
7. Istorijska i empirijska istraživanja u zdravstvu
8. Akciona i razvojna istraživanja i edukacija u zdravstvu
9. Kombinovana istraživanja (metode triangulacije, regresiona analiza, metaanaliza)
10. Istraživanje menadžmenta, za menadžment i menadžment istraživanja u zdravstvu

OSTALE MEDICINSKE NAUKE
KOZMETOLOGIJA
(PREDMETI)
1. Uvod u kozmetologiju
2. Funkcionalna anatomija i fiziologija kože
3. Osnovna načela kozmetologije kožnih adneksa
4. Imunologija kože i imunokemija
5. Osnove dermatovenerologije
6. Parametri estetike tijela
7. Kozmetički proizvodi posebne namjene
8. Osnovna načela kozmetologije kože
9. Prehrana i kožni adneksi
10. Funkcionalna kozmetologija
11. Instrumentalne metode u kozmetologiji
12. Dermatokozmetički preparati
13. Hiruške metode u kozmetologiji
14. Specijalni kozmetički tretmani kože

15. Kozmetičke usluge
16. Klinički aspekti kožnih bolesti u endokrinim, metaboličkim, bolestima prehrane i bolestima odlaganja
17. Kozmetičko-terapijske procedure

U utvrđuvanju naučnih polja i grana iz bilo koke nauke neophodno je naglasiti da je to živa materija koja se stalno inovira, dopunjuje i mijenja, da se veoma često radi o multidisciplinarnim i poljima koja se često preklapaju i stalno granaju kako se razvija i usložnjava određena naučna misao, disciplina i djelatnost. Uzevši u obzir brzinu razvoja naučnih disciplina nedvojbeno se lista polja i grana unutar polja mora permanentno nadopunjavati.

Metodologija proračuna nastavnog opterećenja:

Prethodna napomena: U standardima i normativima za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja u Kantonu Sarajevo ni jednom odredbom se ne utvrđuje broj akademskog kadra u odnosu na broj nastavnih predmeta nego se taj dokument referira samo i isključivo na nastavne sate (normu) kada se utvrđuje potreban broj akademskog kadra.

1. Za predavanja je računata norma nastavnika 180 godišnje
2. Za vježbe je računata norma asistenta 360 sati godišnje pri čemu nije uzeto u obzir da jedan asistent može voditi i do dvije student-grupe na vježbama

Fond sati Gerontologija prva godina

Vrsta nastave	**I godina**
Predavanja	285
Seminari	195
Vježbe	360
Klinička praksa	300
Samostalni rad	660
Ukupno	1800

Za 285 sati predavanja (285:180 iznosi 1,6) potrebno je angažovati optimalno 2 a minimalno 1,6 nastavnika ako je norma 150 sati godišnje

Za 195 sati seminara potrebno je angažovati jednog nastavnika

Za 360 sati vježbi za 30 studenata kada je u student grupi 20 studenata, što znači dvije student grupe optimalno po 15 studenata (360x2:360 iznosi 2) potrebno je angažovati 2 asistenata

Klinička praksa se radi u toku ljetnog raspusta kao hospitacija i bit će predmetom ugovaranja sa ustanovama gdje se realizuje.

Fond sati prve godine Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija

Vrsta nastave	**I godina**
Predavanja	285

Seminari	45
Vježbe	480
Klinička praksa	180
Samostalni rad	810
Ukupno	1800

Za 285 sati predavanja (285:180 iznosi 1,6) potrebno je angažovati optimalno 2 a minimalno 1,6 nastavnika.

Za 45 sati seminara potrebno je angažovati 0,30 nastavnika.

Za 480 sati vježbi za 30 studenata ako je student grupa 20 studenata, što znači dvije student grupe po 15 studenata (480x2:360 iznosi 2,6) potrebno je angažovati 2,6 asistenata.

Klinička praksa se radi u toku ljetnog raspusta kao hospitacija i bit će predmetom ugovaranja sa ustanovama gdje se realizuje.

Fond sati prve godine Kozmetologije

Vrsta nastave	**I godina**
Predavanja	480
Seminari	50
Vježbe	570
Praksa	
Samostalni rad	700
Ukupno	1800

Za 480 sati predavanja (480:180 iznosi 2,6) potrebno je angažovati optimalno 3 a minimalno 2,7 nastavnika.

Za 50 sati seminara potrebno je angažovati 0,30 nastavnika.

Za 570 sati vježbi za 30 studenata ako je student grupa 20 studenata, što znači dvije student grupe po 15 studenata (570x2:360 iznosi 3,1) potrebno je angažovati 3,1 asistenata.

Za sve vježbe kao standard računalo se da su vježbe koji imaju do 50% eksperimentalnog i laboratorijskog rada i vježbe auditornog modela, a što je normirano u članu 12. Standarda i normativa.

Osnivač je sigurnosti radi i zbog broja predmeta u proračunu potrebnog broja nastavnika i saradnika uzeo u obzir i obavezu (član 9 stav 3. Standardi i normativi) imanovanja verificiranog-odgovornog nastavnika na svakom predmetu ili modulu te zbog činjenice da jedan nastavnik može biti verificiran-odgovoran za više predmeta u Elaboratu naveo da je za realizaciju nastave prve godine za sve studijske programe potrebno 10 nastavnika i 14 asistenata, uz zadržavanje prava da nastavnici koji nemaju normu mogu izvoditi vježbe odnosno biti u funkciji asistenata kao i odredbe člana 130 zakona o visokom obrazovanju da nastavnik može biti biran na više srodnih naučnih grana unutar naučnog polja, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove, a o čemu će odlučivati Komisija matičara.

Visoka škola će temeljem pozitivnih propisa imati: nastavno osoblje izabrano konkursom, osoblje koji su članovi domaćih ili međunarodnih medicinsko-socijalnih i zdravstvenih ustanova sa kojima će Visoka škola imati potpisane ugovore o međunarodnoj saradnji, osoblje koje se prijavi sa drugih univerziteta, osoblje medicinsko-zdravstvenih i socijalnih ustanova sa kojima je Visoka škola već ima potpisan sporazume o saradnji i koji čine nastavnu bazu za izvođenje nastave i obavljanja prakse.

Osnivač naglašava da iz razloga što nije ishodio licencu za rad nije na osnovu člana 118 Zakona o visokom obrazovanju zaključio ni jedan ugovor sa **stručnjacima iz prakse** a što ima namjeru u slučaju ishodovanja licence za rad. Na ovaj način bi kvalitetnije i kvantitetnije obezbjedio osposobljavanje studenata za praktični rad.

Pravni osnov za angažman svih lica koja putem javnog konkursa od strane Komisje matičara budu izabrana u neko od akademskih zvanja koje dodjeljuje visoka škola je Zakon o radu F BiH i Zakon o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

PROSTOR

Viokoškolaska ustanova mora obezbijediti:

a) učionički prostor,
b) bibliotečki i čitaonički prostor,
c) prostor za kolektivni i individualni rad studenata,
d) kabinete za akademsko osoblje u radnom odnosu,
e) prostorije za vanjske saradnike,
f) prostorije za rad tijela visokoškolske ustanove,
g) prostorije za rad studentskog predstavničkog tijela,
h) kabinete i prostore za administrativne službe,
i) ostale zajedničke i višenamjenske prostore kao što su: sale za sastanke, higijensko-sanitarni prostori, sale za prijem posjetilaca, hodnici, skladišta, ostave, arhiva, liftovi, stepeništa i drugo.

Infrastrukturni kapaciteti visoke škole su utemeljeni na članu 25. Standarda za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo gdje je propisano da je optimalna površina po jednom studentu 15 metara kvadratnih te da minimalna površina po jednom studentu za pojedine oblasti studija ne može biti manja od 70% od površine utvrđene kao optimalne na način da je 70% od 15 metara kvadratnih 10,5 metara kvadratnih i da je planirano 90 studenata na prvoj godini što iznosi ukupno 945 metara kvadratnih. U Standardima i normativima nije utvrđena struktura prostora nego se koristi pojam ukupna površina po jednom studentu, pri čemu struktura prostora mora zadovoljavati osnovne preduslove za odvijanje naučno-nastavnog procesa, ali i druge životne uslove u pogledu kvadrature, kubature, svjetlosti, funkcionalnosti, temperature, bezbjednosti i slično.

Zakupom ukupno 731 metra kvadratnog na adresi Pijačna 6 i zaključenjem Ugovora o korištenju poslovnih prostorija bez naknade sa ASA Institutom, gdje je ukupna površina prostora cca 600 metara kvadratnih Osnivač je prostorne kapacitete uskladio sa propisima iz Standarda i normativa. Uzevši u obzir činjenicu da je osnivač već zaključio Sporazume o saradnji u realizaciji nastavnog procesa i Sporazume o utvrđivanju međusobnih odnosa u obavljanju nastavnog i izdavačkog rada (sa tri javne i tri privatne ustanove), u kojima je decidno utvrđeno da se nastavne aktivnosti kako praktične tako i teorijske nastave mogu odvijati u tim ustanovama, koje raspolažu sa više hiljada kvadratnih metara prostora to Osnivač smatra da su osnovni pedagoški standardi optimalnih površina ukupnog prostora za realizaciju planiranih studijskih programa adekvatno zadovoljeni.

Što se tiče prostorno-materijalnih uslova Osnivač je obezbjedio ukupno 540 sjedećih mjesta na dvije lokacije Pijačna 6 i ASA Institut i za realizaciju nastave nije mu potrebno više. Za realizaciju nastave za prvu godinu obezbjedio je funkcionalne prostore za studentsku službu, biblioteku, čitaonicu sa 15 mjesta, informatički

kabinet sa 25 računara, prostore za kabinete nastavnika sa deset radnih mjesta, prostor za rad tijela Visoke škole i studentskih tijela, mokre čvorove (ukupno četiri) kao i prilaz prostorima za lica sa posebnim potrebama.

TABELARNI PRIKAZ PROSTORA ZA TEORIJSKU NASTAVU I DIO VJEŽBI

Redni broj	Naziv prostora	Namjena	Lokacija	Površina u m2
1	Amfitetara sa 200 sjedišta	Teorijska nastava	ASA Bolnica	250
2	Sala sa 100 sjedišta	Teorijska nastava	ASA Institut	150
3	Konferencijska sala 150 sjedišta	Teorijska nastava	ASA Institut	200
4	Učionica sa 30 sjedišta-Kabinet za morfološke nauke	Teorijska nastava-seminari-auditorno pokazne vježbe	Pijačna 6	50
5	Učionica sa 30 sjedišta-Kabinet za funkcionalne nauke	Teorijska nastava seminari-auditone i praktične vježbe	Pijačna 6	50
6	Muktimedijalna učionica sa 30 sjedišta-IT Kabinet	Teorijska nastava seminari	Pijačna 6	50
7	Seminarsko-auditorna učionica	Praktične seminarske i auditorne vježbe	Pijačna 6	50
8	Biblioteka	Seminarska soba	Pijačna 6	80
9	Kapaciteti JU. DZ KS_	Praktična nastava	JU DZKS Vrazova	500 i više
10	Kapaciteti Terme Ilidža	Praktična nastava	Hotel Tereme Ilidža	500 i više
11	Dijagnostički i bolnički kapaciteti ASA Bolnice	Teorijske i praktične vježbe	ASA Bolnica	500 i više
12	Prostori za rad sa štičenicima	Praktičbe i teorijske vježbe	KJU Gerontološki centara Sarajevo	500 i više
13	Prostori za rad sa štičenicima	Praktične vježbe	JU „Terapijsku zajednicu-Kampus Kantona Sarajevo	500 i više
14	Prostori za rad sa štočenicima	Praktične vježbe	Ustanovu za socijalno zbrinjavanje, zdravstvenu njegu, odgoj i obrazovanje Pazarić	500 i više
15	Privatna Dermatovenerološka ordinacija „Dr Alendar“	Praktične vježbe	Privatna Dermatovenerološka ordinacija „Dr Alendar“ hamdije Čemerlića 3	150

OPREMA

Od fizičkih resursa- opreme za izvođenje studijskih programa raspolaže se sa učionicama sa klasičnom i savremenom audio-vizuelnom opremom, kabinetom opremljenim multimedijskom i video opremom, TV sistem, informatička oprema s najviše tri studenta na jedno računalo, knjižnica - informatičko središte, i posebno elektronskom opremom i zapisima za za izvođenje vježbi.

Temeljem potpisanih pred-sporazuma o saradnji ili pisma namjere pri izvođenju nastavnog procesa studijskih programa koriste se resursi i drugih ustanova: ASA Bolnica, ASA Institut, , JU Doma zdravlja KS, KJU Gerontološki Centar Sarajevo, JU Terapijska zajednica-Kampus Kantona Sarajevo, Ustanova za socijalno zbrinjavanje, zdravstvenu njegu, odgoj i obrazovanje Pazarić i Zdravstvena ustanova lječilište „Banja terme-Ilidža" gdje će studentima biti u potpuno dostupna sva oprema naophodna za savladavanje praktične nastave svakog predmeta iz studijskog programa.

TABELARNI PRIKAZ IZVORA OPREME I SREDSTAVA ZA PRAKSTIČNI RAD U NASTAVNIM BAZAMA

Redni broj	Izvor opreme i sredstava za praktični rad	Namjena (vježbe-praktični prikaz-praktični rad)
1	Oprema JU Terapijska zajednica-Kampus Kantona Sarajevo	Praktične vježbe i teorjska nastqava
2	Sva oprema u ASA Bolnici	Praktične vježbe svih oblika
3	Oprema Doma zdravlja Kantona Sarajevo	Praktične vježbe svih oblika
4	Oprema za gerontologiju u KJU Gerontološki Centara Sarajevo	Teorijski rad i praktični rad
5	Oprema Lječilište „Banja Terme-Ilidža"	Teorijski i praktični rad
6	Ustanova za socijalno zbrinjavanje, zdravstvenu njegu, odgoj i obrazovanje Pazarić	Teorijski i praktični rad
7	Privatna Dermatovenerološka ordinacija „Dr Alendar"	Praktični rad

PREGLED NASTAVNE OPREME I POMAGALA U POSJEDU OSNIVAČA

1. Projektori 3 komada
2. Bijela tabla tri komada
3. Flip-chart tri komada
4. Personalni računar 25 komada
5. Mikroskopi komada 7
6. Skelet ljudskog tijela
7. Modeli ljudskih organa
8. Analitička vaga SARTORIUS-201g/0,1 mg
9. Infra-red lampa
10. Kozmetološka stolica dva komada
11. Deramatoskop dva komada
12. Ultrazvučno kupatilo-Bandelin Sonorex
13. Mindray CL-900i-analizator hemiluminoscentnog imunološkog ispitivanja
14. Roche Reflotron Plus- vitro dijagnostički uređaj za kvantitativno određivanje parametara kliničke kemije
15. Koagulometar-Analyticon Coagulyzer 1-uređaj za rutinske testove PT, APTT i Fibrinogen
16. Reflotron plus- dijagnostički uređak za kvanititativno određivanja parametara kliničke hemije

17. Laboratorijska centrifuga Hettich EBA 20-centrifuga za male volumene uzoraka
18. Mindray BC-3000 Plus-analizator autohematologije
19. Mobilna lampa
20. EKG-prenosivi ESAOTE P 8000-3/12 kanalni EKG uređaj
21. Sterilizator dva komada
22. Vaga sa stadiometrom
23. Sitni laboratorijski materijal (šprice, injekcije, pipete, epruvete, kivete, menzure i sl)

BIBILIOTEKA

Standardima i normativima utvrđeno je da je viskoškolska ustanova u obavezi, u svom bibliotečkom fondu imati najmanje;
a) za obaveznu literaturu minimalno za 20% prvi put upisanih studenata u datu godinu studija-odnosno za 18 studenata,
b) za preporučenu literaturu minimalno za 10% prvi put upisanih studenata u datu godinu studija, odnosno za 9 studenata.

Visoka škola u svom bibliotečkom fondu, za potrebe realizacije I godine svih studijskih programa, treba da raspolaže sa 1152 knjiga obavezne i 590 knjiga preporučene literature. Sve knjige trba da su zavedene u inventurnu knjigu bibliteke i katalog i imaju svoj broj, te su zavedene u bibiliotečki informacioni sistem i elektronski katalogizovane.

Stdentska čitaonica pri biblioteci treba da raspolaže sa najmanje 12 mjesta za učenje.

Na osnovu planiranog broja studenata upisanih u I godinu studija Visoka škola je u obavezi imati zaposlenog jednog biblitekara.

INFORMATIČKI RESURSI

Visoka škola treba da sa personalnim računarima opremi jednu multifunkcionalnu učionicu u kojoj je smješteno ukupno 25 računara. Na studentima pristupačnom mjestu treba postaviti jedan računar na kojem studenti mogu, uz prethodnu verifikaciju pristupnog koda, slobodno pristupiti radi potreba prijave ispita, uvida u raspored održavanja nastave, ispitnih rokova i slično.

Visoka škola treba da bezbijedi internet konekciju i svim budućim studentima kojima će biti dodjeljena pristupna šifra. Nakon upisa u registar visokoškolskih ustanova Visoka škola će obezbjediti internet konekciju na domeni edu.ba.

NASTAVNI PLANOVI-PREGLED

Studijski program Gerontologija

Gerontologija I Semestar									
Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
Uvod u gerontologiju 1 (15 ECTS)	VŠGL-O1	Osnove gerijatrijske njege		30	15		105	150	5
	VŠGL-O2	Nauka o njezi I	15	30			15	60	2
	VŠGL-O3	Formalni i neformalni oblici njege	15	15			30	60	2
	VŠGL-O4	Zdravstvena njega i terapija u gerontologiji		15	15		60	90	3
Bazične medicinske nauke 1 (3 ECTS)	VŠGL-O5	Anatomija i fiziologija 1	30	30			30	90	3
Praksa zasnovana na dokazima 1 (9 ECTS)	VŠGL-O6	Naučno istraživanje i empirijska socijalna istraživanja	15	30	15		30	90	3
	VŠGL-O7	Komunikacija i timski rad	15	30	15		30	90	3
	VŠGL-O8	Uvod u pedagošku psihologiju	15	15			60	90	3
Praktična nastava 1 (5 ECTS)	VŠGL-O9	Stacionarna njega				150		150	5
	VŠGL-I	Izborni predmet	15	15				30	1
UKUPNO			**120**	**210**	**60**	**150**	**360**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Izborni predmeti	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
	P	V	S	KP			
VŠGL-I1 Fiziologija i patofiziologija ishrane VŠGL-I2 Njemački jezik 1	15	15				30	1

Gerontologija II Semestar						
Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati	SR	US	ECTS

			P	V	S	KP			
Uvod u gerontologiju 2 (12 ECTS)	VŠGL-O10	Gerijatrijski sindromi	15	30	15		60	120	4
	VŠGL-O11	Osnovni principi gerontologije		15	15		60	90	3
	VŠGL-O12	Nauka o njezi 2	15	30			15	60	2
	VŠGL-O13	Pravni aspekti zaštite starijih osoba	30		30		30	90	3
Bazične medicinske nauke 2 (3 ECTS)	VŠGL-O14	Anatomija i fiziologija 2	30	30			30	90	3
Praksa zasnovana na dokazima 2 (9 ECTS)	VŠGL-O15	Primjena naučnih metoda u praksi	15	30	15		30	90	3
	VŠGL-O16	Etika i tanatologija	30		30		30	90	3
	VŠGL-O17	Osnove obrazovne pedagogije	15		30		45	90	3
Praktična nastava 2 (5 ECTS)	VŠGL-O18	Ambulatna njega				150		150	5
	VŠGL-I	Izborni predmet	15	15				30	1
UKUPNO			**165**	**150**	**135**	**150**	**300**	**900**	30

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Izborni predmeti	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
	P	V	S	KP			
VŠGL-I3 Zdrav životni stil u starosti VŠGL-I4 Terapijske vježbe za starije osobe	15	15				30	1

Gerontologija

III Semestar

Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
Klinička gerontologija i neuropsihijatrija starije dobi (12 ECTS)	VŠGL-O19	Neuropsihijatrija	15	15	15		45	90	3
	VŠGL-O20	Farmakologija u gerontologiji 1	30	30			30	90	3
	VŠGL-O21	Nutricionizam i upravljanje ishranom	30	15			45	90	3
Promocija zdravlja i savjetovanje u gerontologiji (3 ECTS)	VŠGL-O22	Prevencija i unaprjeđenje zdravlja u starijoj dobi	15	30	15		60	120	4
	VŠGL-O23	Savjetovanje, ponašanje, motivacija i obrazovanje		15	30		75	120	4
Upravljanje, organizacija i	VŠGL-O24	Temelji organizacije u zdravstvu		30	30		60	120	4

istraživanje u gerontološkoj praksi (9 ECTS)	VŠGL-O25	Kvantitativne i kvalitativne istraživačke metode	30		30		30	90	3
Praktična nastava 2 (5 ECTS)	VŠGL-O26	Palijativna njega				150		150	5
Izborni Predmet (1 ECTS)	VŠGL-I	Izborni predmet	15	15				30	1
UKUPNO			**165**	**150**	**135**	**150**	**300**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Izborni predmeti	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
	P	V	S	KP			
VŠGL-I5 Neuroplastičnost i starenje mozga VŠGL-I6 Hronična bol kod starijih osoba VŠGL-I7 Njemački jezik 2	15	15				30	1

Gerontologija

IV Semestar

Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
Rehabilitacija i funkcionalna terapija u gerontologiji (8 ECTS)	VŠGL-O27	Koncepti njege i terapije usmjereni na očuvane funkcionalne sposobnosti 1	15	30	15		90	150	5
	VŠGL-O28	Rehabilitacija	15	30			45	90	3
Integrisana terapija i procjena gerijatrijskih sindroma (7 ECTS)	VŠGL-O29	Farmakologija u gerontologiji 2	30	30			30	90	3
	VŠGL-O30	Interdisciplinarna procjena starijih osoba	15	30			75	120	4
Upravljanje i projektni menadžment u gerontološkoj skrbi (6 ECTS)	VŠGL-O31	Menadžment i organizacija gerontoloških sistema	15	30	15		30	90	3
	VŠGL-O32	Projektni menadžment i organizacija sistema brige o starijima		15	15		60	90	3
Istraživanja i analitika u zdravstvu (3 ECTS)	VŠGL-O33	Analitičke metode u društveno-zdravstvenim naukama	15	15			60	90	3
Praktična nastava 2 (5 ECTS)	VŠGL-O34	Rehabilitacija i akutna njega				150		150	5
Izborni predmet (1 ECTS)	VŠGL-I	Izborni predmet	15	15				30	1
UKUPNO			**120**	**195**	**45**	**150**	**390**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Izborni predmeti	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
	P	V	S	KP			
VŠGL-I8 Pristupi u radu sa osobama sa demencijom VŠGL-I9 Holistički pristupi u gerijatrijskoj njezi VŠGL-I10 Programi socijalne inkluzije za starije osobe	15	15				30	1

Gerontologija V Semestar									
Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
Funkcionalna njega i psihosocijalna podrška (12 ECTS)	VŠGL-O35	Koncepti njege i terapije usmjereni na očuvane funkcionalne sposobnosti 2	15	30	15		90	150	5
	VŠGL-O36	Savjetovanje i koordinacija u gerontološkoj praksi 1	15	15			60	90	3
Okruženje, etika i kvaliteta u gerontologiji (3 ECTS)	VŠGL-O37	Gerontoekologija		30	30		60	120	4
	VŠGL-O38	Vođenje slučaja i upravljanje kvalitetom u gerontološkoj njezi	15	30	15		90	150	5
Timski projekti i strukovno obrazovanje (9 ECTS)	VŠGL-O39	Transdisciplinarni timski projekt	15	30			75	120	4
	VŠGL-O40	Strukovna pedagogija 1	30	30			30	90	3
Praktična nastava 2 (5 ECTS)	VŠGL-O41	Akutna gerontopsihijatrijska njega				150		150	5
Izborni Predmet (1 ECTS)	VŠGL-I	Izborni predmet	15	15				30	1
UKUPNO			**105**	**180**	**60**	**150**	**405**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Izborni predmeti	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
	P	V	S	KP			
VŠGL-I11 Imunosenescencija i vakcinacija starijih osoba VŠGL-I12 Kulturna gerontologija i aktivno starenje VŠGL-I13 Njemački jezik 3	15	15				30	1

Gerontologija VI Semestar									
Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS

			P	V	S	KP			
Psihološka podrška, palijativna i etička praksa u gerontologiji (7 ECTS)	VŠGL-O10	Gerontopsihologija i etika	30	30			60	120	4
	VŠGL-O11	Palijativna skrb i hospicijska njega	15	15	15		45	90	3
Terapijski koncepti i savjetovanje u praksi (7 ECTS)	VŠGL-O14	Napredna gerontološka njega i koordinacija složenih slučajeva	15	30	15		30	90	3
	VŠGL-O14	Savjetovanje i koordinacija u gerontološkoj praksi 2	15	45			30	120	4
Obrazovanje i refleksija u struci (3 ECTS)	VŠGL-O15	Strukovna pedagogija 2	15	30	15		30	90	3
Završni rad (7 ECTS)	VŠGL-O14	Završni rad					210	210	7
Praktična nastava 6 (5 ECTS)	VŠGL-O1	*Akutna stacionarna njega*				*150*		*150*	*5*
Izborni Predmet (1 ECTS)	VŠGL-I	Izborni predmet	15	15				30	1
UKUPNO			**105**	**165**	**45**	**150**	**435**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Izborni predmeti	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
	P	V	S	KP			
VŠGL-I3 Umjetna inteligencija i prediktivna medicina u gerontologiji VŠGL-I4 Kvalitet života starijih osoba VŠGL-I5 Tehnologije i inovacije u gerontološkoj njezi	15	15				30	1

Studijski program Okupacina-radna terapija i rehabilitacija

Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija
I Semestar

Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
Bazične medicinske nauke (10 ECTS)	VŠOT-O1	Osnove anatomije i fiziologije	30	15			30	75	2.5
	VŠOT-O2	Funkcionalna primjena anatomskih principa	30	30			90	150	5
	VŠOT-O3	Analiza aktivnosti i uspješnosti		45			30	75	2.5

Okupacija i zdravlje (10 ECTS)	VŠOT-O4	Suočavanje sa svakodnevnicom u životnim fazama		45			75	120	4
	VŠOT-O5	Elementi izvedbe performanse: osoba, radnja, okolina	30	30			75	135	4.5
	VŠOT-O6	Historija i modeli okupacione terapije	15	15			15	45	1.5
Praksa zasnovana na dokazima (4 ECTS)	VŠOT-O7	Osnove prakse utemeljene na dokazima	30	20			10	60	2
	VŠOT-O8	Kako napisati naučni rad			30		30	60	2
Bazične vještine 1 (6 ECTS)	VŠOT-O9	Osnove komunikologije u zdravstvenoj struci	25	25			40	90	3
	VŠOT-10	Razvijanje profesionalnog stava-etika u okupacionoj terapiji	20	30			40	90	3
UKUPNO			**180**	**255**	**30**		**435**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati

Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija II Semestar									
Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
Proces okupacione terapije 1 (5 ECTS)	VŠOT-O11	Postupci ocjenjivanja i evaluacije	10	20			30	45	2.5
	VŠOT-O12	Postupci u okupacionoj terapiji	10	20			30	45	2.5
Proces okupacione terapije 2 (8 ECTS)	VŠOT-O13	Intervencije orijentirane na svakodnevicu	10	20			45	75	2.5
	VŠOT-O14	Primijenjeno profesionalno zaključivanje-terapijske intervencije			15		15	30	1
	VŠOT-O15	Intervencije za unapređenje komponenti sposobnosti i vještina	15	30			30	75	2.5
	VŠOT-O16	Kreativne metode u okupacionoj terapiji		30			30	60	2

Ojupaciona terapija i mentalno zdravlje (5 ECTS)	VŠOT-O17	Okupaciona terapija u psihijatriji	30	45			75	150	5
Bazične vještine 2 (5 ECTS)	VŠOT-O18	Vještine razgovora i usmjeravanja	15	30			45	90	3
	VŠOT-O19	Prijenos teorije i prakse: Priprema za fazu praktičnog učenja	15	15			30	30	2
Vještine konverzacije i edukacije (7 ECTS)	VŠOT-O20	Stručna supervizija: Faza praktičnog učenja		15			15	30	1
	VŠOT-O21	Faza praktičnog učenja				180		180	6
UKUPNO			**105**	**225**	**15**	**180**	**375**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija
III Semestar

Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
Nezarazne hronične bolesti (4 ECTS)	VŠOT-22	Okupaciona terapija kod nezaraznih hroničnih bolesti	10	20			60	90	3
	VŠOT-23	Nezarazne hronične bolesti	15				15	30	1
Okupaciona terapija kod starije životne dobi (5 ECTS)	VŠOT-24	Okupaciona terapija kod starije životne dobi	10	30			80	120	4
	VŠOT-25	Okupaciona terapija u gerontologiji	10	5			15	30	1
Okupaciona terapija kod djece i adolescenata (5 ECTS)	VŠOT-26	Okupaciona terapija sa djecom i omladinom	15	30			60	105	3.5
	VŠOT-27	Medicinske osnove za okupacionu terapiju sa djecom i omladinom	20	10			15	45	1.5
Okupaciona terapija i fizičko zdravlje (8 ECTS)	VŠOT-28	Okupaciona terapija u području neurologije, traumatologije, ortopedije i reumatologije	20	20			50	90	3
	VŠOT-29	Okupaciona terapija kod neuroloških slučajeva	20	20			35	75	2.5

	VŠOT-30	Okupaciona terapija kod slučajeva iz traumatologije, ortopedije i reumatologije	20	20			35	75	2.5
Profesionalni stav i etika (4 ECTS)	VŠOT-31	Razvoj profesionalnog stava i etičko djelovanje	10	20			60	90	3
	VŠOT-32	Prijenos teorije i prakse: samosuočavanje i briga o sebi	5	10			15	30	1
Recenzija naučnog rada (4 ECTS)	VŠOT-33	Izrada i recenzija naučnog rada			15		75	90	3
	VŠOT-34	Uvod u naučni rad	5	10			15	30	1
UKUPNO			**160**	**195**	**15**		**530**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija **IV Semestar**									
Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
Grupna terapija (4 ECTS)	VŠOT-O35	Rad sa terapeutskim grupama i timski rad	10	20			30	60	2
	VŠOT-O36	Planiranje i vođenje terapeutskih grupa: Osnove i praksa	10	20			30	60	2
Zdravlje u zajednici i radnoj sredini (8 ECTS)	VŠOT-O37	Zdravo starenje- rad u zajednici	15	30			75	120	4
	VŠOT-O38	Zdravo radno okruženje	30	30			60	120	4
Terenska praksa, semestar 4 (13 ECTS)	VŠOT-O39	Faza praktičnog učenjastručni nadzor					15	15	0.5
	VŠOT-O40	Faza praktičnog učenja				375		375	12.5
Profesionalno ponašanje: Konsultacijske i liderske vještine (5 ECTS)	VŠOT-O41	Profesionalno djelovanje					30	30	1
	VŠOT-O42	Profesionalno djelovanje-vođenje i praćenje procesa promjene	15	15			45	75	2.5
	VŠOT-O43	Transfer teorije i prakse: pripremna faza praktičnog učenja 1	5	10			30	45	1.5

UKUPNO	**85**	**125**		**375**	**315**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija **V Semestar**									
Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
Uloga okupacione terapije u zdravstvenoj njezi (5 ECTS)	VŠOS-O44	Zdravstvena politika i marketing	5	10			15	30	1
	VŠOS-O45	Strategije suočavanja s izazovnim situacijama: Interprofesionalni i međunarodni konteksti	15	15			30	60	2
	VŠOS-O46	Privatna praksa - Osnove poslovne administracije		5	10		15	30	1
	VŠOS-O47	Zdravstvena zaštita i osnove prava	15				15	30	1
Terenska praksa, semestar 5 (10 ECTS)	VŠOS-O48	Faza praktičnog učenjastručni nadzor 2					15	15	0.5
	VŠOS-O49	Faza praktičnog učenja 2				285		285	9.5
Profesionalni identitet u izazovnim situacijama (3 ECTS)	VŠOS-050	Transfer teorije i prakse: pripremna faza praktičnog učenja 2	5	10			30	45	1.5
	VŠOT-O51	Vođenje profesionalne tranzicije	15	15			15	45	1.5
Proces naučnog istraživanja (5 ECTS)	VŠOT-O52	Priprema za završni ispit					30	30	1
	VŠOT-O53	Seminar za završni rad 1: Pisanje istraživačkih prijedloga		15			45	60	2
	VŠOT-O54	Istraživačke metode i pisanje završnog rada	15	15			30	60	2
Izborni predmet (7 ECTS)	VŠOT-I	Izborni predmet 1	15	30			60	105	3.5
	VŠOT-I	Izborni predmet 2	15	30			60	105	3.5
UKUPNO			**100**	**145**	**10**	**285**	**360**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija **VI Semestar**						
Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati	SR	US	ECTS

			P	V	S	KP			
Razvoj okupacione terapije (8.5 ECTS)	VŠOS-O55	Samostalne vannastavne aktivnosti					60	60	2
	VŠOS-O56	Okupaciona nauka i globalne perspektive	15	15			30	60	2
	VŠOS-O57	Razvoj okupacione terapije u različitim okruženjima i ulogama	15	15			60	90	3
	VŠOT-O58	Vođenje okupacione tranzicije - Preduzetništvo		15	15		15	45	1.5
Terenska praksa, semestar 6 (16.5 ECTS)	VŠOS-O59	Faza praktičnog učenjastručni nadzor 3					15	15	0.5
	VŠOS-O60	Faza praktičnog učenja 3				435		435	14.5
	VŠOT-O61	Primjena teorije okupacione terapije u praksi: Priprema za terensku praksu		15			30	45	1.5
Znanstveni proces istraživanja 2 (5 ECTS)	VŠOT-O62	Primijenjene istraživačke metode. Završni rad			15		135	150	5
UKUPNO			**30**	**60**	**30**	**435**	**345**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Studijski program Kozmetologija

Kozmetologija **I Semestar**								
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
		P	V	S	KP			
VŠKZ-O1	Uvod u kozmetologiju	30				90	120	4
VŠKZ-O2	Anatomija i funkcionalna anatomija kože i kožnih adneksa	45	30			105	180	6
VŠKZ-O3	Fiziologija i specijalna fiziologija kože	30	45			75	150	5
VŠKZ-O4	Biologija ćelije i osnove genetike	30	30			60	120	4
VŠKZ-O5	Hemija sa biohemijom	30	45			45	120	4
VŠKZ-O6	Internet i marketing u kozmetologiji	15	15	30			60	2
VŠKZ-O7	Osnovna nečela kozmetologije kože	30	45			45	120	4

VŠKZ-I	Izborni predmet	15	15				30	1
UKUPNO		**225**	**225**	**30**		**420**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Izborni predmeti	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
	P	V	S	KP			
VŠKZ-I1 Likovna kultura i estetika i vještine VŠKZ-I2 Pravo i etika u kozmetologiji VŠKZ-I3 Njemački jezik 1	15	15				30	1

Kozmetologija

II Semestar

Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
		P	V	S	KP			
VŠKZ-O8	Dermatologija	30	45			75	150	5
VŠKZ-O9	Imunologija kože	30	30			90	150	5
VŠKZ-O10	Patologija i patofiziologija kože	30	30			90	150	5
VŠKZ-O11	Osnove dijagnostike u kozmetologiji/dermatologiji	30	45			75	150	5
VŠKZ-O12	Kozmetičko terapijske procedure i vještine	30	45			75	150	5
VŠKZ-O13	Higijena ishrane i prehrana kože	15	15	20		10	60	2
VŠKZ-O14	Teorija forme i likovna kultura i vještine	15	30			15	60	2
VŠKZ-I	Izborni predmet	15	15				30	1
UKUPNO		**195**	**255**	**20**		**430**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Izborni predmeti	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
	P	V	S	KP			
VŠKZ-I4 Stručna terminologija VŠKZ-I5 Praćenje parametara starenja kože	15	15				30	1

Kozmetologija

III Semestar

Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati	SR	US	ECTS

		P	V	S	KP			
VŠKZ-O15	Dermatici i kozmetološki pripravci	30	30			30	90	3
VŠKZ-O16	Dermatologija kožnih adneksa preventivna i terapijska	30	30			30	90	3
VŠKZ-O17	Funkcionalna kozmetologija	30	30			30	90	3
VŠKZ-O18	Osnove dijagnostike u kozmetologiji	30	20			30	90	3
VŠKZ-O19	Hitna stanja u kozmetologiji/dermatologiji	30	45	20		85	180	6
VŠKZ-O20	Hirurške metode u kozmetologiji	30	45	20		125	210	7
VŠKZ-O21	Fizikalne metode u kozmetologiji	20	20			80	120	4
VŠKZ-I	Izborni predmet	15	15				30	1
UKUPNO		**215**	**235**	**40**		**410**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Izborni predmeti	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
	P	V	S	KP			
VŠKZ-I6 Psihologija i komunikacija u kozmetologiji VŠKZ-I7 Estetske procedure i vještine VŠKZ-I8 Njemački jezik 2	15	15				30	1

Kozmetologija

IV Semestar

Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
		P	V	S	KP			
VŠKZ-O22	Osnovni kozmetički tretmani kože	15	45			60	120	4
VŠKZ-O23	Tretmani protiv starenja kože lica	15	45			60	120	4
VŠKZ-O24	Osnovni i specijalni tretmani kožnih adneksa	15	45			60	120	4
VŠKZ-O25	Primjena aparaturne kozmetike na koži i kožnim adneksima	30	30			60	120	4
VŠKZ-O26	Aparaturna kozmetologija ultrazvuk i laser	30	30			60	120	4
VŠKZ-O27	Akupunktura i antistres u kozmetologiji	30	30			60	120	4
VŠKZ-O28	Estetska hirurgija u kozmetologija	30	45		30	45	150	5
VŠKZ-I	Izborni predmet	15	15				30	1
UKUPNO		**180**	**285**		**30**	**405**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Izborni predmeti	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
	P	V	S	KP			
VŠKZ-I9 Parametri estetike tijela VŠKZ-I10 Tehnike šminkanja	15	15				30	1

Kozmetologija V Semestar								
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
		P	V	S	KP			
VŠKZ-O29	Dekorativna kozmetika i vještine	30	45			75	150	5
VŠKZ-O30	Specijalna invazivna kozmetologija i vještine trajnog uljepšavanja lica i tijela	30	30	20		70	150	5
VŠKZ-O31	Nanotehnologija u kozmetologiji	30	45			45	120	4
VŠKZ-O32	Toksikologija kozmetičkih pripravaka	30	30	20		10	90	3
VŠKZ-O33	Dermatofarmacija	30	30			60	120	4
VŠKZ-O34	Kožni i metabolički poremećaji	30	30	20		55	135	4,5
VŠKZ-O35	Psihološke procjene u kozmetologiji	30	30	10		35	105	3.5
VŠKZ-I	Izborni predmet	15	15				30	1
UKUPNO		**225**	**255**	**70**		**350**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Izborni predmeti	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
	P	V	S	KP			
VŠKZ-I11 Estetika tijela i kose VŠKZ-I12 Reaktivni intermediati i antioksidansi za kožu VŠKZ-I13 Njemački jezik 3	15	15				30	1

Kozmetologija VI Semestar								
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
		P	V	S	KP			
VŠKZ-O36	Specijalni kozmetički tretmani kože	30	45	30		75	180	6

VŠKZ-O37	Analitika i kontrola kozmetičkih preparata	30	30	20		40	120	4
VŠKZ-O38	Biotehnologija u kozmetologiji	30	30	20		40	120	4
VŠKZ-O39	Vrednovanje kozmetičkih preparata	30	15			75	120	4
VŠKZ-O40	Marketing kozmetičkih proizvoda	30	15	20		55	120	4
VŠKZ-O41	Izrada završnog rada					210	210	7
VŠKZ-I	Izborni predmet	15	15				30	1
UKUPNO		**165**	**150**	**90**		**495**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Izborni predmeti	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
	P	V	S	KP			
VŠKZ-I14 Kozmetologija u sportu VŠKZ-I15 Biljni ekstrakti u kozmetičkoj industriji	15	15				30	1

PLAN BROJA UPOSLENOG NASTAVNOG I NENANSTAVNOG KADRA

NASTAVNI I ASISTENTSKI KADAR

U proračunu sveukupnog nastavnog kadra potrebnog za realizaciju nastavnih programa studijskih programa Visoke škole kao polazna osnova moraju se uzeti u obzir sljedeći elementi:

f) **Obaveze prema** članu 6. (Kadrovski kapaciteti i pedagoški standardi) Pravilnika o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i registar akreditovanih studijskih programa visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo kojim je utvrđeno da visokoškolska ustanova može obavljati djelatnost visokog obrazovanja ukoliko ima minimalno dvije trećine (2/3) nastavnika, dvije trećine (2/3) saradnika i dvije trećine (2/3) ostalih zaposlenika u radnom odnosu sa punim radnim vremenom, shodno zahtjevima studijskih programa koje realizuje.

g) **Standardima i normativima za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo u kojima je u članu 9. utvrđeno da** Visokoškolska ustanova može obavljati djelatnost visokog obrazovanja ukoliko ima potreban broj nastavnog i nenastavnog osoblja u radnom odnosu sa punim radnim vremenom odnosno dvije trećine (2/3) nastavnika, dvije trećine (2/3) saradnika i dvije trećine (2/3) ostalih zaposlenika u radnom odnosu sa punim radnim vremenom, shodno zahtjevima studijskih programa koje realizuje. Za izvođenje nastavno-naučnog procesa svaki nastavni predmet utvrđen nastavnim planom i programom mora imati verificiranog nastavnika i saradnika u skladu sa zakonom.

h) **Odredbama Standarda i normativa vezanih za nastavne linije vrsti i strukturi vježbi-praktičnog rada**

i) **Optimalnog opterećenja nastavnika i saradnika**

j) **Matičnim naučnim poljima i granama unutar naučnih polja**

TABELARNI PREGLED OBAVEZNIH PREDMETA I GODINE PO STUDIJSKIM PROGRAMIMA SA UDJELOM ECTS BODOVA

Gerontologija I Semestar									
Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
Uvod u gerontologiju 1 (15 ECTS)	VŠGL-O1	Osnove gerijatrijske njege		30	15		105	150	5
	VŠGL-O2	Nauka o njezi I	15	30			15	60	2
	VŠGL-O3	Formalni i neformalni oblici njege	15	15			30	60	2
	VŠGL-O4	Zdravstvena njega i terapija u gerontologiji		15	15		60	90	3
Bazične medicinske nauke 1 (3 ECTS)	VŠGL-O5	Anatomija i fiziologija 1	30	30			30	90	3
Praksa zasnovana na dokazima 1 (9 ECTS)	VŠGL-O6	Naučno istraživanje i empirijska socijalna istraživanja	15	30	15		30	90	3
	VŠGL-O7	Komunikacija i timski rad	15	30	15		30	90	3
	VŠGL-O8	Uvod u pedagošku psihologiju	15	15			60	90	3
Praktična nastava 1 (5 ECTS)	VŠGL-O9	Stacionarna njega				150		150	5
UKUPNO			**115**	**195**	**60**	**150**	**360**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Gerontologija II Semestar									
Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
Uvod u gerontologiju 2 (12 ECTS)	VŠGL-O10	Gerijatrijski sindromi	15	30	15		60	120	4
	VŠGL-O11	Osnovni principi gerontologije		15	15		60	90	3
	VŠGL-O12	Nauka o njezi 2	15	30			15	60	2
	VŠGL-O13	Pravni aspekti zaštite starijih osoba	30		30		30	90	3
Bazične medicinske nauke 2 (3 ECTS)	VŠGL-O14	Anatomija i fiziologija 2	30	30			30	90	3
Praksa zasnovana na dokazima 2 (9 ECTS)	VŠGL-O15	Primjena naučnih metoda u praksi	15	30	15		30	90	3
	VŠGL-O16	Etika i tanatologija	30		30		30	90	3
	VŠGL-O17	Osnove obrazovne pedagogije	15		30		45	90	3
Praktična nastava 2 (5 ECTS)	VŠGL-O18	Ambulatna njega				150		150	5
UKUPNO			**115**	**135**	**135**	**150**	**300**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija I Semestar									
Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
Bazične medicinske nauke 1 (10 ECTS)	VŠOT-O1	Osnove anatomije i fiziologije	30	15			30	75	2.5
	VŠOT-O2	Funkcionalna primjena anatomskih principa	30	30			90	150	5
	VŠOT-O3	Analiza aktivnosti i uspješnosti		45			30	75	2.5
Okupacija i zdravlje (10 ECTS)	VŠOT-O4	Suočavanje sa svakodnevnicom u životnim fazama		45			75	120	4
	VŠOT-O5	Elementi izvedbe performanse: osoba, radnja, okolina	30	30			75	135	4.5
	VŠOT-O6	Historija i modeli okupacione terapije	15	15			15	45	1.5
Praksa zasnovana na dokazima (4 ECTS)	VŠOT-O7	Osnove prakse utemeljene na dokazima	30	20			10	60	2
	VŠOT-O8	Kako napisati naučni rad			30		30	60	2
Bazične vještine (6 ECTS)	VŠOT-O9	Osnove komunikologije u zdravstvenoj struci	25	25			40	90	3
	VŠOT-10	Razvijanje profesionalnog stava-etika u okupacionoj terapiji	20	30			40	90	3
UKUPNO			**180**	**255**	**30**		**435**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati

Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija II Semestar									
Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
Proces okupacione terapije 1 (5 ECTS)	VŠOT-O11	Postupci ocjenjivanja i evaluacije	10	20			30	45	2.5
	VŠOT-O12	Postupci u okupacionoj terapiji	10	20			30	45	2.5

Proces okupacione terapije 2 (8 ECTS)	VŠOT-O13	Intervencije orijentirane na svakodnevicu	10	20			45	75	2.5
	VŠOT-O14	Primijenjeno profesionalno zaključivanje-terapijske intervencije			15		15	30	1
	VŠOT-O15	Intervencije za unapređenje komponenti sposobnosti i vještina	15	30			30	75	2.5
	VŠOT-O16	Kreativne metode u okupacionoj terapiji		30			30	60	2
Ojupaciona terapija i mentalno zdravlje (5 ECTS)	VŠOT-O17	Okupaciona terapija u psihijatriji	30	45			75	150	5
Bazične vještine (5 ECTS)	VŠOT-O18	Vještine razgovora i usmjeravanja	15	30			45	90	3
	VŠOT-O19	Prijenos teorije i prakse: Priprema za fazu praktičnog učenja	15	15			30	30	2
Vještine konverzacije i edukacije (7 ECTS)	VŠOT-O20	Stručna supervizija: Faza praktičnog učenja		15			15	30	1
	VŠOT-O21	Faza praktičnog učenja				180		180	6
UKUPNO			**105**	**225**	**15**	**180**	**375**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Kozmetologija									
I Semestar									
Redni broj	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
1	VŠK-O1	Uvod u kozmetologiju	30				90	120	4
2	VŠK-O2	Anatomija i funkcionalna anatomija kože i kožnih adneksa	45	30			105	180	6
3	VŠK-O3	Fiziologija i specijalna fiziologija kože	30	45			75	150	5
4	VŠK-O4	Biologija ćelije i osnove genetike	30	30			60	120	4

5	VŠK-O5	Hemija sa biohemijom	30	45			45	120	4
6	VŠK-O6	Internet i marketing u kozmetologiji	15	15	30			60	2
7	VŠK-O7	Osnovna nečela kozmetologije kože	30	45			45	120	4
UKUPNO			**210**	**210**	**30**		**420**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Kozmetologija **II Semestar**									
Redni br	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
1	VŠK-O8	Dermatologija	30	45			75	150	5
2	VŠK-O9	Imunologija kože	30	30			90	150	5
3	VŠK-O10	Patologija i patofiziologija kože	30	30			90	150	5
4	VŠK-O11	Osnove dijagnostike u kozmetologiji/dermatologiji	30	45			75	150	5
5	VŠK-O12	Kozmetičko terapijske procedure i vještine	30	45			75	150	5
6	VŠK-O13	Higijena ishrane i prehrana kože	15	15	20		10	60	2
7	VŠK-O14	Teorija forme i likovna kultura i vještine	15	30			15	60	2
UKUPNO			**180**	**240**	**20**		**430**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Iz prethodnih tabela obaveznih predmeta prvih godina može se vidjeti da nastavni planovi predloženih studijskih programa imaju u prvoj godini studija ukupno **50** obaveznih predmeta, bez kliničke prakse, koji se u većini slučajeva realizuju kroz module. Ukupni fond sati predavanja za sve obavezne predmete iznosi **905** sati, za vježbi **1260,** seminara kao oblika samostalnog grupnog rada studenata **290** i kliničke prakse **480**.

Seminar kao interaktivni metod realizacije nove nastavne jedinice će se realizovati kroz grupni rad studenata pod medijacijom nastavnika ili asistenta, uz nadzor nastavnika, i za cjelokupni fond sati planiranih kao seminar potreban je angažman jednog nastavnika.

Klinička praksa će se izvoditi u javnim i privatnim ustanovama koje imaju uslove prostora, opreme i kadrova za realizaciju programa kliničke prakse. Kao kadar koji će neposredno podučavati studente angažovat će se stručnjaci iz prakse.

TABELA UKUPNOG NASTAVNOG OPTEREČENJA-KONTAKT SATI PRVE GODINE NA SVIM PLANIRANIM STUDIJSKIM PROGRAMIMA

PREDAVANJA	VJEŽBE	SEMINAR	KLINIČKA PRAKSA
905	**1260**	**290**	**480**

PRORAČUN POTREBNOG BROJA NASTAVNIKA I ASISTENATA U ODNOSU NA BROJ KONTAKT SATI PREDAVANJA I VJEŽBI ZA I GODINU SVIH STUDIJSKIH PROGRAMA

Prilikom proračuna potrebnog broja nastavnika i saradnika kao polazište je uzeto opterećenje nastavnika u godišnjem fondu od 150 sati aplikativne nastave uz dozvoljeno povećanje maksimalnog opterećenja od 20% na osnovu člana 18. Standarda i normativa i prilikom proračuna potrebnog broja asistenata i viših asistenata polazište je opterećenje asistenata od 300 do 360 sati u realizaciji praktične nastave-vježbi godišnje pri čemu se radi o vježbama iz kategorije III i IV iz člana 12 Standarda i normativa pa je proračunata srednja vrijednost i primijenjeno da je u grupi za vježbe 15 studenata s tim da se nova grupa formira ako broj studenata bude veći za 50% (stav 3 istog člana) , te da je Visoka škola planirala upisati ukupno 90 studenata na sve studijske programe, što znači da bi ukupno bilo 4 student grupa na vježbama.

Za realizaciju predavanja na prvim godinama studijskih programa, prema Standardima i normativima, Visoka škola, **prema fondu sati i nastavnom opterećenju** 150 do 180 sati godišnje za nastavnike i 300 do 360 sati godišnje za asistente, mora imati angažovano **6** nastavnika i **14** asistenata.

Da bi zadovoljila obavezu iz člana 6 stav 2. Pravilnika o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i registar akreditovanih studijskih programa visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo, u pogledu nastavnog opterećenja, da ima 2/3 nastavnika i asistenata u punom radnom odnosu Visoka škola za realizaciju nastavnog procesa prve godine planiranih studijskih programa mora imati **u punom radnom odnosu 4** nastavnika **i 10** asistenata.

PRORAČUN POTREBNOG BROJA NASTAVNIKA U ODNOSU NA BROJ OBAVEZNIH PREDMETA

Prilikom proračuna potrebnog broja nastavnika i asitenata u odnosu na broj obaveznih predmeta uzete su u obzir odredbe člana 130. aktuelnog Zakona o visokom obrazovanju, koji u stavu 2. navodi da se član akademskog osoblja može birati na više srodnih naučno/umjetničkih grana unutar naučnog polja, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove. U ovom elaboratu dat je pregled naučnog polja Zdravstvene nauke s tim da se nije miješalo u naučna polja za koja smatramo da matično pripadaju medicinskim fakultetima (Osnovne-bazične medicinske nauke, Kliničke medicinske nauka i Medicinske biotehnologije). Senat Visoke škole će utvrditi klasifikaciju nastavnih predmeta unutar oblasti, polja i grana u skladu sa stavom 4. člana 112, Zakona o visokom obrazovanju.

Na osnovu gore navedenog, odnosno uzevši u obzir da nastavnik može izvoditi nastavu za više srodnih predmeta izvršena je klasifikacija predmeta kao prijedlog kako slijedi:

Naučno polje ili modul	**Grana-Predmet**	**Sati nastave ukupno P+V+S+KP**	**ECTS**
Bazične medicinske nauke	**Anatomija i Fiziologija 1**	**30+30**	**3**
	Anatomija i fiziologija 2	**30+30**	**3**
	Osnove anatomije i fiziologije	**30+15**	**2,5**
	Funkcionalna primjena anatomskih principa	**30+30**	**5**
	Analiza aktivnosti i uspješnosti	**0+45**	**2,5**
	Anatomija i funkcionalna anatomija kože i kožnih adneksa	**45+30**	**6**
	Fiziologija i specijalna fiziologija kože	**30+45**	**5**
	Biologija ćelije i osnove genetike	**30+30**	**4**
	Hemija sa biohemijom	**30+45**	**4**

	Imunologija kože	30+30	5
	Patologija i patofiziologija kože	30+30	5
	Higijena, ishrana i prehrana kože	15+15+20	2
Klinička medicina	Dermatologija	30+45	5
	Osnove dijagnostike u kozmetologiji/dermatologiji	30+45	5
	Stacionarna njega	150	5
	Ambulantna njega	150 KP	5
	Elementi izvedbe performansa:osoba, radnja okolina	30+30	4,5
	Straučna supervizija.faza praktičnog učenja	0+15	1
	Faza praktičnog učenja	180 KP	
Psihijatrija, psihilogija, pedagogija i mentalno zdravlje	Uvod u pedagošku psihologiju	15+15	3
	Osnove obrazovne pedagogije	15+0+30	3
	Okupaciona terapija u psihijatriji	30+4	5
	Suočevanje sa svakodnevnicom u životnim fazama	0+45	4
Javno zdravstvo i naučni rad	Naučno i straživanje i empirijska socijalna istraživanja	15+30+15	3
	Komunikacija i timski rad	15+30+15	3
	Primjena naučnih metoda u praksi	15+30+15	3
	Osnove prakse utemeljene na dokazima	30+20	2
	Kako napisati naučni rad	0+0+30	2
	Prenos teorije i prakse-Priprema za fazu praktičnog učenja	15+15	2
Humanistika i medicinska humanistika	Teorija forme i likovna kultura i vještine	15+30	2
	Razvijanje profesionalnog stava-etika u okupacionoj terapiji	20+30	3
	Pravni aspekti zaštite starijih osoba	30+0+30	3
	Etika i tanatologija	30+0+30	3
Uvod u naučno polje okupaciona terapija	Historija i modeli okupacione terapije	15+15	1,5
Uvod u naučno polje gerijatrija	Osnove gerijatrijske njege	0+30+15	5
	Nauka o njezi 1	15+30	2
	Formalni i neformalni oblici njege	15+15	2
	Zdravstvena njega i terapija u gerontologiji	0+15+15	3
	Gerijatrijski sindromi	15+30+15	4
	Osnovni principi gerontologije	0+15+15	3
	Nauka o njezi 2	15+30	2
Uvod u naučno polje kozmetologija	Uvod u kozmetologiju	30	4
	Osnovna načela kozmetologije kože	30+45	4
	Kozmetičko terapijske procedure i vještine	30+45	6
Komunikologija i vještine komunikacije IT tehnologije i marketing	Osnove komunikologije u zdravstvenoj struci	25+25	2
	Vještine razgovora i usmjeravanja	15+30	3
	Internet i marketing u kozmetologiji	15+15	2

Procesi okupacione terapije	**Postupci ocjenjivanja i evaluacije**	**10+20**	**2,5**
	Postupci u okupacionoj terapiji	**10+20**	**2,5**
	Intervencija orjentirana na svakodnevnicu	**10+20**	**2,5**
	Primjenjeno profesionalno zaključivanje-terpijske intervencije	**15 seminar**	**1**
	Intervencije za unapređenje komponenti sposobnosti i vještina	**15+30**	**2,5**
	Kreativne metode u okupacionoj terapiji	**0+30**	**2**

Na osnovu broja obaveznih i izbornih predmeta (svaki obavezni predmet ili modul ima odgovornog nastavnika u radnom odnosu na puno radno vrijeme), ukupnog fonda sati nastave predavanja i vježbi Visoka škola je, u cilju ispunjavanja obaveza iz Standarda i normativa obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja u Kantonu Sarajevu za realizaciju svih planiranih studijskih prigrama, u obavezi imati angažovano **10** nastavnika i **14** asistenata. Broj asistenata može biti i manji ukoliko nastavnici izvode vježbe, a u skladu sa Standardima i normativima.

Iz prikazanog tabelarnog pregleda obaveznih predmeta *I godine*, kao i ukupnog fonda sati predavanja, vježbi, seminara i kliničke prakse, za planirana tri studijska programa, a uzevši u obzir i srodnost premeta (naučnih grana) u okviru naučnih polja i posebno obavezu da svaki predmet/modul ima odgovornog nastavnika, za realizaciju planiranih studijskih programa potrebno je:
U radnom odnosu sa punim radnim vremenom
a) Nastavnika 4
b) Asistenata 10
U ugovornom radnom odnosu-spoljini saradnici
a) Nastavnika 6
b) Asistenata 4
c) Stručnih saradnika-stručnjaci iz prakse 3

Prilikom proračuna potrebnog broj asistenata kao osnov je uzeto da se sve vježbe kaboratorijskog i eksperimentalnog tipa ni da jedan sistent vodi vjećbe za jednu student grupu, mada je više od 80% vježbi auditornog tipa i uobičajena akademska praksa je da jedan asistent na vježbama vodi od tri do pet student grupa. Prilikom razmatranja proračuna za potreban broj asistenata treba kalkulisati i sa savremenim informatičkim tehnologijama primjenjivim u realizaciji vježbi svih oblika. Dakle, i vježbe koje su laboratorojskog i eksperimentalnog tipa se pomoću informatičkih tehnologija izvode kao vježbe auditornog tipa uz odgovarajuće 3D projekcije.

KOMPETENTNOST AKADEMSKOG KADRA

Ovaj dio osnivač, u ovom Prijedlogu elaborata, iznosi kao svoje subjektivno mišljenje bez namjere da stvara polemičke odnose, bez namjere da ni na koji način potcjenjuje ili obezvrijeđuje ičije dostignuće ili nipodaštava druge.

Radi se o tome da osnivač kao dugogodišnji nastavnik u zvanju redovni profesor na Univerzitetu u Sarajevu, a iz perspektive decenijskog iskustva i rada u akademskoj zajednici ima pravo na svoje mišljenje i da smatra da je kompetenstnost akademskog kadra usko vezana za visokoškolsku ustanovu u kojoj se taj kadar akademski razvijao i napredovao a posebno u kojoj je sticao naučna zvanja. Naime, nije nepoznato da je razvoj akademskog kadra i sticanje naučnih zvanja, na etabliranim javnim visokoškolskim ustanovama, veoma mukotrpan i zahtjevan rad. Uobičajena akademska praksa, na javnim visokoškolskim ustanovama, se zasnivala na hijerehiskom ustrojstvu i autoritetima iz naučnih oblasti koji su kvalitetno, selektivno i seriozno vršili selekciju mladih kadrova i izbore u naučna i nastavna zvanja. Tradicionalizam u akademskom okruženju je značio i kvalitet a visoki standardi prilikom izbora u akademska zvanja predstavljali su

garanciju naučnog, stručnog i edukativnog napretka. Jedna od rijetkih poslijeratnih očuvanih vrijednosti, u kvalitativnom smislu, u Bosni i Hercegovini je bila akademska zajednica javnih univerziteta, što je ostala i do danas. Iz razloga, koje nije potrebno potkrepljivati poznatim primjerima sticanja doktorata i akademskih zvanja na brzi i lagodan način, što je jedan od načina zloupotrebe u visokom obrazovanju , osnivač smatra da je jedna od najozbiljnijih garancija kompetentnosti akademskog kadra sredina u kojoj su sticali naučna i akademska zvanja. Iz ovih razloga osnivač je posebnu pažnju posvetio odabiru akademskog kadra i u tom smislu uložio veliki napor da za ideju osnivanja i rada u ovoj Visokoj školi pridobije nastavnike koji su svoje karijere, naučna i akademska dostignuća, izgradili na Univerzitetu u Sarajevu, odnosno na javnim univerzitetima.

TABELARNI PREGLED NASTAVNOG I SARADNIČKOG KADRA KOJE JE POTPISALO PRED UGOVORE/IZJAVE O DOSTUPNOSTI O ZASNIVANJU RADNOG ODNOSA SA PUNIM RADNIM VREMENOM

Ime i prezime	**Stečeno naučno zvanje**	**Stečeno naučno-nastavno/nastavno zvanje/napomena**	**Naučno polje/grana**
Emir Turkušić	Doktor nauka-Hemijske nauke	Profesor	Prirodne nauke-hemija/Izbor UNSA
Emira Kahrović	Doktor nauka-Hemijske nauke	Profesor emeritus član ANU BiH	Prirodne nauke/Izbor UNSA
Samir Arnautović	Doktor nauka Humanističke nauke-Filozofija	Profesor	Humanističke nauke/Izbor UNSA
Dijana Avdić	Doktor medicinskih nauka	Profesor emeritus	Kliničke medicinske i zdravstvene nauke/Izbor UNSA
Selma Aličelebić	Doktor medicinskih nauka nauka	Profesor	Osnovne medicinske nauke/Izbor UNSA
Đemo Subašić	Doktor nauka-Biološke nauke	Profesor	Prirodne nauke-bilogija, imunologija i mikrobiologija/Izbor UNSA
Faruk Alendar	Doktor medicinskih nauka	Docent	Kliničke medicinske nauke/Izbor UNSA
Ksenija Miladinović-Papić	Doktor nedicinskih nauka	Profesor	Kliničke medicinske i Zdravstvene nauke/Izbor UNSA
Aida Volić	Doktor medicinskih nauka	Docent	Kliničke medicinske nauke/Izbor UNSA
Sulejman Čuk	Doktor medicine	Primarijus	Kliničke medicinske nauke-specijalista ortopedije/Diploma UNSA
Amila Smajović	Doktor humanističkih nauka	Docent	Umjetnost i komunikologija/Diploma UNSA/Izbor IUS Sarajevo
Jusuf Žiga	Doktor društvenih nauka	Profesor	Društvene nauke/Izbor UNSA
Esma Karahmet	Magistar farmacije i Magistar menađmenta	PhD student Nutricionizma	Farmaceutske nauke, menadžment i

			nutricionizam/Diploma UNSA/Sveučilište Osijek
Kurtagić Ismet	Doktor nauka	Profesor	Dijagnostika i rehabilitacija osoba sa senzornim oštećenjima/Izbor UNSA
Rusmin Dizdar	MSC Fizioterapije i radne terapije		Fizoterapija i radna terapija/Diploma Sveučilište Vitez u Travniku
Skenderović Ilma	BSC Psihologije	MA student na FF UNSA	Okupacina terapija/Diploma UNSA
Hadžibulić (vjenčano Bašić) Majda	MSC Miukrobiologije		Mikrobiologija
Rijad Jahić	Doktor medicine	PhD student na MF UNSA	Bazične i kliničke medicinske nauke/Diploma UNSA
Ajla Mešić	BSC-diplomirani inžinjer medicinsko-laboratorijske dijagnostike	M.A Student Genetike na PMF UNSA	Laboratirijska dijagnostika i genetika/Diploma UNSA
Jasmina Laković	BSC Inžinjerijska genetika i bioinžinjering		Bilogija, imunologija i genetika/Diploma UNSA
Iman Karović	BSC Psihologije	M.A student na FF UNSA	Okupacina terapija i rehabilitacija/Diploma UNSA
Nedim Žiga	Dipl ecc i MSC Politologije		Ekonomika, menadžment i društvene nauke/Diploma UNSA

TABELARNI PREGLED NASTAVNOG I SARADNIČKOG KADRA KOJE JE POTPISALO PRED UGOVORE/IZJAVE O DOSTUPNOSTI U SVOJSTVU SPOLJNIH SARADNIKA U NASTAVI

Ime i prezime	**Stečeno naučno zvanje**	**Stečeno naučno-nastavno/nastavno zvanje**	**Naučno polje/grana**
Ademir Spahić	Doktor zdravstvenih nauka	Docent	Zdravstvene nauke/Izbor na UNSA
Kerim Alendar	Doktor medicine/specijalista dermatovenerologije		Kliničke medicinske nauke/Diploma UNSA
Emina Subašić	Doktor nauka-biohemija i fiziologija		Prirodne nauke-Dokjtorat na UNSA
Samir Suljagić	Magistar nauka		Socijalni rad i Humanističke nauke/Diploma UNSA
Damir Turkušić	BSC		Zdravstvene nauke-asistent/stručnjak iz prakse/Diploma UNSA

Lamija Dzino	Magistar farmacije		Medicinske nauke-farmacija/Diploma UNSA
Žana Pozderac-Jahović	Doktor medicinskih nauka	Docent na predmetu Fiziologija čovjeka	Kliničke medicinske nauke specijalista Interne medicine i subspecijalista kardiologije/Diploma UNSA/Izbor Sveučulište Vitez u Travniku
Dženan Jahić	Doktor medicinskih nauka	Vanredni profesor	Hirurgija i anatomija/Diploma UNSA/Izbor Univerzitet u Travniku

Sumarno promatrajući Osnivač je do dana podnošenja dopune Elaborata obezbjedio 22 lica koja su izrazila namjeru zaključenja ugovora o radu sa punim radnim vremenom i 8 lica koja su izrazila namjeru zaključenja ugovora kao spoljni saradnici, što ukupno čini 30 lica.

Iz gornje tabele se vidi da je akademsko osoblje, koje je izrazilo namjeru i sa kojim Visoka škola ima namjeru zaključiti ugovore o radu svoja naučna, stručna i akademska dostignuća steklo uglavnom na Univerzitetu u Sarajevu, da većina ima respektabilan akademski back-ground i da su etablirani u akademskoj zajednici Kantona Sarajevo i šire.

ADMINISTRACIJA I PODRŠKA NASTAVNOM PROCESU

Visoka škola zapošljava dovoljan broj administrativnog i drugog kadra potrebnog za podršku nastavnom procesu. na osnovu Standarda i normativa i broja planiranih studenata upisanih u I godinu studija Viska škola zapošljava jednog generalnog sekretara, jednog šefa službe za nastavu, jednog bibiliotekara, jednog radnika za podršku nastavi. Poslove higijenskog i tehničkog održavanja visoka škola povjerava servisima za higijensko i tehničko održavanje.

TABELARNI PREGLED POTREBNOG ADMINISTRATIVNOG I POMOĆNOG KADRA

Redni broj	**Ime i prezime**	**Stručna sprema**	**Naziv radnog mjesta**
1		VSS	Generalni sekretar
2		VSS	Bibliotekar
3		VSS	Šef studentske službe
4		VŠS-SSS	Administrativni radnik
5		NS-SSS	Održavanje higijene

Iz navedenih tabela a shodno nastavnim planovima pri izvođenju studijskog programa sudjeluju nastavnici u radnom odnosu te nastavnici u naučno-nastavnim i nastavnim zvanjima iz odgovarajućeg naučnog polja i grana. Redovno će se preko tijela iz sistema za osiguranje kvalitete pratiti podatci o strukturi nastavnog osoblja prema zvanju i stručnoj spremi, polna i starosna struktura, naučnoistraživačka produktivnost, mobilnost te projektne aktivnosti nastavnog osoblja.

FIZIČKI RESURSI I NASTAVNE BAZE

U obezbjeđenju fizičkih resursa I Infrastrukturnih kapaciteta visoke škole Osnivač se rukovodio odredbama člana 25. Standarda za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo u kojem nije utvrđena struktura prostora nego se koristi pojam ukupna površina po jednom studentu, pri čemu struktura prostora mora zadovoljavati osnovne preduslove za odvijanje naučno-nastavnog procesa, ali i druge životne uslove u pogledu kvadrature, kubature, svjetlosti, funkcionalnosti, temperature, bezbjednosti i slično.

Od fizičkih resursa-prostor i oprema za izvođenje studijskih programa potrebno je raspolagati sa prostorima sa klasičnom i savremenom audio-vizuelnom opremom, kabinetom opremljenim multimedijskom i video opremom, informatička oprema s najviše tri studenta na jedno računalo, knjižnica. U nastavnim bazama klinički bolnički odjeli s opremom za provođenje zdravstvene njege, laboratorijski prostori i slično.

Temeljem potpisanih pred-sporazuma o saradnji i odgovora na pisma namjere, pri izvođenju preddiplomskog studija, koriste se resursi i drugih institucija: **„ASA Bolnica“, KJU "Gerontološki Centar Sarajevo", „Banja Terme-Ilidža“, „Ustanova za socijalno zbrinjavanje, zdravstvenu njegu, odgoj i obrazovanje Pazarić“, JU "Terapijska zajednica-Kampus Kantona Sarajevo", JU DZ KS-pismo namjere i Privatna Dermatovenerološka ordinacija „Dr Alendar“.**

Kroz potpisane Pred-sporazume o saradnji u oblasti nastavnog i izdavačkog rada, sa nastavnim bazama Visoka škola je dobila na raspolaganje prostore i opremu koja može biti u funkciji kvalitetne realizacije dijela nastavnih programa za sva tri studijska programa.

NAČIN REALIZACIJE NASTAVE I JEZICI NA KOJIMA ĆE SE NASTAVA IZVODITI

NAČIN REALIZACIJE NASTAVE

Iz priloženih nastavnih planova i programa evidentno je da se nastava na planiranim studijskim programima može podijeliti:

1. **Prema vrsti i metodi realizacije nastavnih jedinica planiranih u syllabusima predmeta.**

Prema vrsti i metodama realizacije nastavnih jedinica nastava se u najgrubljoj podijeli promatra kao teorijska i praktična nastava. Teorijska nastava je u najvećem dijeli koncipirana kao kombinacija ex katedra (frontalni rad sa većim brojem studenata) i interaktivno vođenje studenata kroz nove nastavne jedinice. Kao teorijski dio realizacije nastavnog programa je i seminar kao oblik savladavanja novih znanja i vještina, kada grupa studenata pod moderiranjem nastavnika izlaže određenu nastavnu jedinicu uz naglašen analitički pristup priblemskom pitanju i seminarski rad kada student samostalno obrazlaže i iznosi određenu nastvnu jedinicu, te posebno kao problem based podučavanje kada se studentima nastavna jedinica izlaže kroz rješavanje određenog problema iz te oblasti.

Praktična nastava je koncipirana kroz praktične vježbe-praktikume u savladavnju dijela potrebnih znanja i vještina već izložene nastavne jedinice, koji se obavljaju u multifunkcionalnim kabinetima ili laboratorijama. Laboratorijske i praktične vježbe će se izvoditi i putem simulatora, fantoma ili kroz elektronske prezentacije uz pomoć informatičkih platformi izrađenih za ovu namjenu. Zatim kao hospitacija-ferijalna praksa kada student, u nastavnoj bazi ili ugovorenoj ustanovi, pod nadzorom stručnjaka iz prakse praktično radi i obavlja određeni nivo poslova struke za koju se opredijelio, pri čemu se, od strane

voditelja praktičnog rada, mora ovjeriti nivo savladanog praktičnog rada koji se traži od studenta. Studenta na ferijalnoj praksi-hospitaciji prati takozvana stažerska ili knjižica ferijalne prakse u kojoj su navedene sve praktične radnje koje student mora savladati da bi stekao tražene konkretne vještine i spsobnosti.

2. **Prema mjestu izvođenja nastavnih jedinica**

Prema mjestu izvođenja nastavnih jednica nastava se izvodi u prostrima planiranim za određene vrste i metode realizacije nastavnih jedinica. Pa se tako svi oblici teorijske nastave, seminari, izlaganje seminarskih radova izvode u učionicama opremljenim sa klasičnom i suvremenom audio-vizualnom
te multimedijskom opremom, dija-epi-grafoskop, TV sistem i interaktivne table. Sve ovo prate i, u elektronskoj formi, pripremljene prezentacije ili CD prezentacije sa odgovarajućim prijekcijama. Kao podrška nastavi nabavljena je informatička oprema sa najviše pet studenta na jedan PC. Za tu svrhu obezbjeđene su predavaonice sa multimedijalnom računarskom opremom, mogućnosti projekcije iz računala, CARNET priključka. Učionica sa više multimedijalnih konzola, mogućnosti projekcije iz računala, CARNET priključcima, potrebnim tekstualnim, grafičkim, audio, multimedijskim, simulacijskim i komunikacijskim softverima.

Za realizaciju praktičnih i laboratorijskih predkliničkih (bazičnih medicinskih predmeta) vježbi opremljeni su multifunkcionalni informatički potpšomognuti kabineti i laboratorije. Kabinet za praktičnu nastavu sa svom potrebnom opremom za provođenje mjernih postupaka i transformacijskih procesa u području Gerontologije, Radne terapije i Kozmetologije.

Za obavljanje kliničkih vježbi sačinjeni su predsporazumi sa zdravstvenim ustanovama, ustanovama za socijalnu brigu, ustanovama za medicinsku brigu i staranje, osoba sa mentalnim poteškoćama, ustanovama za brigu i staranje o starim i bilesnim licima, ustanovama zafizijatrijsku medicinu i rehabilitaciju, ustanovama za odvikavanje od svih oblika ovisnostinu i slično.

Za obavljanje ferijalne prakse-hospitacije sačinjenit će se sporazumi sa ustanovama iz javnog i privatnog sektora, koje imaju adekvatne kadrovske i druge uslove za realizaciju ferijalne prakse.

Tabelarni pregled nastavnih baza za realizaciju praktične nastave i ferijalne prakse

R. br.	Naziv pravnog lica i vrsta djelatnosti	Vrsta praktične nastave koja će se realizovati/polje/predmet	Pravni osnov	Prostori kojima raspolaže
1	Ustanova za socijalno zbrinjavanje , zdravstvenu njegu, odgoj i obrazovanje „Pazarić“	Radna-okupaciona terapija, gerijatrijsko staranje fizioterapija radna i fizioterapijska rehabilitacija, njega, poslovi opšteg sestrinstva, organizacija brige o pacijentu, multisenzorna terapija, terapija sportom. Ferijalna praksa	Sporazum o saradnji	Cca 3 000 metara kvadratnih od čega za rad sa štočenicima 2 000 metara učionica i radionica
2	Terapijska zajednica „KAMPUS“ Sarajevo	Sve vrste okupacione terapije, rehabilitacija, resocijalizacija, psihoterapijski i socioterapijski postupci, opservacija i donošenje odluka Ferijalna praksa	Sporazum o saradnji	Nepoznato
3	ASA Bolnica	Sekundarna i tercijarna zdravstvena zaštita	Sporazum o saradnji	Nepoznato
4	JU Dom Zdravlja Kantona Sarajevo	Primarna i dio sekundarne opšte i specijalističke zdravstvene zaštite	Odgovor na pismo namjere	Nepoznato

5	Gerontološki Centar Sarajevo	Sve radnje vezane za gerontološku brigu i staranje o štićenicima Ferijalna praksa	Sporazum o saradnji	Nepoznato
6	Zdravstvena ustanova lječilište „Banja Terme-Ilidža“	Sve vrste fizikalne terapije, rehabilitacija, opservacija i donošenje odluka Ferijalna praksa	Sporazum o saradnji	2 000 metra kvadratnih
7	Privatna Dermatovenerološka ordinacija „Dr Alendar“	Prakzična nastava iz oblasti kozmetologije	Sporazum o saradnji	150 metara kvadratnih

3. **Prema vrsti studentskog angažmana u realizaciji nastavnih jedinica-frontalni, individualni i grupni**

Prema osnovnoj podjeli načina angažmana studenata u realizaciji nastavog procesa on se definira kao pasivni, proaktivni i aktivni.

Kao pasivni oblik najčešće se spominje frontalni oblik (nastava u plenumu) i koji često se veže uz pojam tradicionalne nastave, u tom ovakvom slučaju nastavnik neposredno i iz pomoć nastavnih pomagala i opreme izlaže odnosno reprodukuje nastavnu jednicu te je u direktnom odnosu sa studentima i nastavnim sadržajem predstavljajući posrednika, prenosnika, između izlaganih sadržaja i studenata.

Individualan rad studenta podrazumijeva socijalni oblik rada u kojem svaki student, prema zadanim parametrima, radi samostalno na konkretnom zadatku, kojeg prezentira studentskoj grupi.

Grupni rad je kooperativni oblik učenja u kojem skupina studenata zajednički radi na rješavanju određenog problema/zadatka te rezultat na kraju predstavlja ostatku studenata koji imaju zadatak da kritički pristupe rezultazima grupe studenata. U ovu grupu aktivnog učešća studenata u realizaciji anstavnoih jednica se može ubrojiti i timski rada kada je nastavnik ili asistent viđa tima koji moderira rad studenata.

METODE REALIZACIJE NASTAVNIH SADRŽAJA

Podučavanje usmjereno na studenta pretpostavlja uvođenje nastavnih metoda i tehnika na postavkama interaktivnog i iskustvenog učenja. Metoda frontalnog predavanja koja je dominirala u tradicionalnoj nastavi usmjerenoj na prijenos informacija kombinira se s metodama saradničkog učenja, grupne rasprave, problemske nastave i individualnog učenja ili grupnim projektima. U svim studijskim programima akcent je stavljen na povezivanje teorijskog i praktičnog rada koji kao ishod mora dati nivi kompetencija u skladu sa definiranim ishodima učenja.

Akademsko osoblje Visoke škole je u obavezi primjenjivati kombinovane oblike savladavanja nastavnih sadržaja, pri čemu student mora biti u fokusu i subjekt u procesu podučavanja. Da bi se dugoročno postigao ovaj cilj akademsko soblje će biti u permanentnoj obavezi usavršavanja svojih andragoških sposobnosti i savladavanju modernih metoda prenošenja znanja i podučavanja. Kao moderne metode prenošenja znanja zasnivane na piramidi zanja (znam, znam i radim i znam radim i pokazujem) primjenivat će se, pored tradicionalnih i metode: podučavanja zasnovanog na rješavanju problema, metoda slagalice (jig saw puzzle), metoda studije slučaja. metoda simulacije, metode korištenja virtualne stvarnosti te druge metode primjerene nastavnim sadržajima. Sve matode realizacije nastavnih sadržaja su utvrđene u nastavnim programima predmeta.

JEZICI NA KOJIMA ĆE SE NASTAVA IZVODITI

Nastava će se izvoditi na B/H/S jezicima kao ravnopravnim jezicima konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini.

Ukoliko se razvojem Visoke škole steknu uslovi nastava bi se mogla organizovati i na nakom od stranih jezika, za šta se moraju obezbjediti prvenstveno kadrovski resursi i imati iskazano zanimanje studenat iz inostranstva.

OBRAZLOŽENJE NAČINA ISPUNJENJA OPĆIH I POSEBNIH USLOVA ZA REALIZACIJU NASTAVNOG PROCESA U SKLADU SA STANDARDIMA I NORMATIVIMA I IZVORI OSIGURANJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA ISPUNJENJE TIH USLOVA

OBRAZLOŽENJE KADROVSKIH UVJETA ZA REALIZACIJU NASTAVNOG PROCESA

Visoka škola će putem ugovora o radu sa punim radnim vremenom obezbijediti da su 2/3, odnosno ukupno 650 sati teorijske nastave, 900 sati praktične nasatve, i 550 sati seminara i kliničke prakse obaveznih predmeta iz svih studjuskih programa pokriveni (da će biti realizovani) od strane akademskog kadra u radnom odnosu, te da će jedna trečina, odnosno ukupno 255 sati teorijkse nastave, 360 sati praktične nastave i 220 sati seminara i kliničke prakse nastave obaveznih predmeta biti realizovana od strane akademskog kadra u svojstvu spoljnih saradnika.

Radi postizanja navedenog standarda Visoka škola je već, putem predugovora o radu obezbijedila dostatan akademski kadara za realizaciju nastave svih studijskih programa.

Tabela zaključenih pred ugovora o radu sa punim radnim vremenom i spoljnih saradnika (izjave o dostupnosti)

Redni broj	Ime i prezime i akademska titula	Naučno polje, grana ili predmet za koje ima izbor
1	Prof. Dr Emir Turkušić	Redovni profesor/Hemija i biohemija-prirodne nauke/Hemija
2	Prof. dr. Emira Kahrović	Akademik ANU BiH Profesor Emeritus/Hemija
3	Prof. Dr Dijana Avdić	Profesor Emeritus/Medicinske i Zdravstvene nauke
4	Prof. Dr Selma Aličelebić	Redovni profesor Medicinske/ bazične medicinske nauke
5	Prof. Dr Ksenija Papić-Miladinović	Vanredni profesor/Medicinske bazične i kliničke medicinske nauke/Zdravstvene nauke
6	Prof. dr Dženan Jahić	Vanredni profesor/menadžment i organizacija
7	Prof. dr Ismet Kuratagić	Vanredni profesor-isteklo zvanje/Zdravstvene nauke
8	Prof. Dr Đemo Subašić	Redovni profesor/Genetika imunologija i biologija
9	Doc. Dr Aida Volić	Docent-isteklo zvanje/Medicnske nauke
10	Doc. Dr Faruk Alendar	Docent-isteklo zvanje/Medicinske nauke-dermatovenerologija

11	Dr Sci Emina Subašić	Nema izbor/Doktor bioloških nauka/iohemija i fiziologja
12	Dr. Sulejman Ćuk	Nema izbor/primarijus specijalista ortoped
13	Doc Dr. Ademir Spahić	Docent7Zdravstvene nauke
14	Doc. Dr. Žana Pozderac-Jahović	Docent/Medicinske bazične nauke
15	Prof. dr. Samir Arnautović	Redovni profesor/Humanističke nauke/Filozofija
16	Prof. dr Jusuf Žiga	Redovni profesor/Medicinska etika i sociologija
17	Doc. Dr Amila Smajović	Docent/Vizualna umjetnost
18	Rusmin Dizdar	Nemaizbor/magistar Fizioterapije i radne terapije
19	Lamija Džino	Nema izbor/Magistar farmacije
20	Dr Sci Esma Karahmet	Nema izbor/Magistar Farmacije doktor nutricionizma
21	Bsc Ilma Skenderović	Nema izbor/ bakalaureat psihologija
22	Bsc Hadžibulić Maida	Nema izbor/ Magistar mikrobiologije
23	Dr Rijad Jahić	Nema izbor/ Doktor medicine i student doktorant
24	Msc Ajla Mešić	Nema izbor/Magistar genetike i Bakalaureat Laboratorijske tehnologije
25	Bsc Jasmina Laković	Nema izbor/ Bakalaureat genetike
26	Bsc Karović Iman	Nema izbor/ Bakalaureat psihologije i student master studija
27	M.A Nedim Žiga	Nema izbor/Magistar politologije
28	Bsc Damir Turkušić	Nema izbor/ Bakalaureat Zdravstveni tehničar
29	Mr. Sci Samir Suljagić	Nema izbor/Magistar Humanističke nauke
30	Dr Kerim Alendar	Nema izbor/Doktor medicine/specijalista deramtovenerologije

Konačni izbor u nastavna zvanja ili ekvivalenciju već stečenih naučno-nastavnih zvanja izvršiti Komisija matičara a da će Stručna komisija koju formira Ministartsvo izvršiti provjer i zakonitost rada Komisije matičara. Osnivač posebno ukazuje na činjenicu da će se izbor u nastavna zvanja na Visokoj školi izvršiti po osnovu JAVNOG konkursa.

OBRAZLOŽENJE ISPUNJENJA UVJETA ADMINISTARTIVNOG I POMOĆNOG OSOBLJA PREMA STANDARDIMA I NORMATIVIMA

Na osnovu odredbi iz Standarda i normativa za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja u Kantonu Sarajevo Visoka škola je u obavezi poptpisati ugovore o radu na puno radno vrijeme sa generalnim sekretaoma, šefom studentske službe, bibliotekarom i jednim administrativnim radnikom.

Tabela potrebnog administrativno tehničkog kadra u punom radnom odnosu

Red. broj	**Ime i prezime**	**Poslovi za koje zaključuje predugovor**
1		Generalni sekretar
2		Šef studentske službe
3		Bibliotekar
4		Administrativni radnik

Odabir i prijem u radni odnos potrebnog adminstrativno-tehničkog kadra bit će izvršen nakon sticanja pravnog legitimeta novosnovane visokoškolske ustanove.

OBRAZLOŽENJE UVJETA PROSTORA, OPREME I IT TEHNOLOGIJA ZA REALIZACIJU NASTAVNOG PROCESA

Osnovna lokacija izvođenja redovne nastave za sve studijske programe je na adresi Pijačna 6. i na adresi ASA Instituta za istraživanje-razvoj-inovacije Na lokaciji Pijačna 6 osnivač je putem ugovora zakupio ukupno 731 metar kvadratni sa smještaj učioničkog, bibliotečkog, kabinetskog i uredskog prostora. Osnivač je ugovor zaključio sa ATP-APT People Service D.O.O Sarajevo dok je ATP-APT D.O.O Sarajevo zaključilo Ugovor o zakupu poslovnog prostora sa kompanijom Forum Busines Center D.O.O Sarajevo, sa pravom davanja u podzakup (dostavljen na protokol Kantona Sarajevo dana 17.11.2025.godine) gdje je u članu 8 utvrđeno da se Ugovor zaključuje na jednu godinu dana da se isti može produžiti za naredne dvije godine. (prilog Elaboratu dostavljen na protokol Kantona Sarajevo)

U prostorima iz Ugovora nalaze se: četiri učionice kapaciteta sa po 30 stolica, pripadajućim edukativnim pomagalima, zatim se nalazi velika sala za prikazne vježbe, dalje tu je smještena biblioteka, studentska služba, uredi direktora i administracije te kabineti nastavnika i saradnika. Ukupno ima trinaest prostorija te dva muška i dva ženska toaleta. Prostorima je putem rampe i lifta obezbjeđen prilaz za lica sa posebnim potrebama. Vlasnik prostora je obezbjedio Rješenje opštinskog načelnika o tehničkom prijemu broj 03-23-3037/17H od 14.07.2017. godine, što predstavlja dokaz o zadovoljenju sanitarno sigurnosnih uslova uz posebnu napomenu da će Osnivač, ukoliko bude upisan u registar visokoškolskih ustanova Kantona Sarajevo zaključiti ugovore o higijenskom, tehničkom i sigurnosnom obezbjeđenju sa za to specijaliziranim agencijama.

Na osnovu zaključenih ugovora o najmu prostora za realizaciju teorijskog i praktičnog dijela nastavnih planova i programa iz predloženih studijskih programa-odsjeka, predsporazuma o nastavnoj saradnji zaključenih sa nastavnim bazama visoka škola raspolaže sa:
1) Iznajmljeni prostor 731 metara kvadratnih učioničkog prostora, sa 350 metara kvadratnih amfiteatarskog prostora, sa 80 metara kvadratnih bibliotečkog prostora, sa 5 prostorija-kabineta za rad nastavnog i asistentskog kadra,
2) Prostora prema predsporazumima o saradnji u oblasti nastave raspolaže sa više hiljada kvadratnih metara prostora za praktični rad studenata, sa 25 računarskih jedinica u informatičkom kabinetu sa prostrorom za rada studentske službe i prostorom za rada tijela Visoke škole i studentske organizacije. Iz navedenog se može konstatovati da Visoka škola, prema Standardima i normativima za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo u cjelosti ispunjava sve utvrđene prostorne standarde i normative.

Tabela zaključenih ugovora o korištenju prostora za obavljanje teorijske nastave

NAZIV NAJMODAVCA	OSNOV ZA KORIŠTENJE PROSTORA	VRSTA I KAPACITET PROSTORA
Zgrada u ulici Pijačna 6 Forum Busines Center D.O.O/ ATP-APT People Service D.O.O Sarajevo	**Ugovor o najmu**	**Učionički i administrativni prostor**
ASA Institut za istraživanje-razvoj-inovacije	**Ugovor o besplatnom korištenju termina**	**Amfiteatarski prostor-dvije konferencijske sale od po 200 i 150 mjesta**

ASA Bolnica	Sporazum o saradnji u realizaciji nastavnog procesa	Konferencijsla sala

MJESTA IZVOĐENJA TEORIJSKE I PRAKTIČNE NASTAVE U PROSTORIMA I SA OPREMOM U POSJEDU OSNIVAČA

KABINET ZA FUNKCIONALNE NAUKE

Opis i funkcija kabineta

Kabinet za funkcionalne nauke predstavlja specijalizirani nastavni prostor namijenjen izvođenju praktične nastave iz predmeta koji obrađuju osnovne i primijenjene aspekte fiziologije, biohemije, funkcionalne procjene organizma, fiziologije kože i nutritivne procjene. Kabinet je osmišljen kao mjesto gdje studenti povezuju teorijska znanja sa praktičnim razumijevanjem funkcije ljudskog organizma, osnovnih laboratorijskih principa i mjerenja parametara relevantnih za zdravstvene i srodne studijske programe.

Osnovna funkcija kabineta je omogućiti studentima da kroz praktične vježbe usvoje znanja o:

- osnovnim fiziološkim procesima i principima homeostaze
- funkcionalnim parametrima kardiovaskularnog, respiratornog, neurološkog i integumentarnog sistema
- osnovnim hemijskim i biohemijskim principima značajnim za zdravstvene studije i kozmetologiju
- nutritivnoj i antropometrijskoj procjeni
- osnovnim principima preanalitičke pripreme uzoraka i interpretacije laboratorijskih nalaza u funkcionalnom kontekstu

Kabinet nije zamišljen kao klasična visoko specijalizirana dijagnostička laboratorija, već kao nastavno-praktični prostor za izvođenje edukativnih vježbi niskog do srednjeg nivoa složenosti, sa posebnim fokusom na funkcionalne nauke i primijenjenu fiziologiju.

Predmeti za koje se kabinet koristi

Kabinet za funkcionalne nauke može služiti za izvođenje praktične nastave iz više predmeta različitih studijskih programa, posebno iz onih koji uključuju sadržaje iz fiziologije, biohemije, ishrane i funkcionalne procjene.

Na osnovu dostavljenih nastavnih planova i programa, kabinet je direktno primjenjiv za sljedeće predmete:

Studijski program Kozmetologija

- **Hemija sa biohemijom** - predmet uključuje osnove hemijskih reakcija, pH vrijednosti, emulzije, surfaktante, biomolekule, enzime, oksidativni stres i praktične vještine analize hemijskih supstanci i biomolekula.
- **Fiziologija i specijalna fiziologija kože** - predmet uključuje hidrataciju kože, lipidnu barijeru, termoregulaciju, mikrocirkulaciju, senzornu fiziologiju, regeneraciju i fiziološke reakcije kože na tretmane.

Studijski program Gerontologija

- **Anatomija i fiziologija 1** - u dijelu koji se odnosi na fiziologiju organskih sistema, posebno disanja, cirkulacije, homeostaze i funkcionalnih parametara, bez anatomskog segmenta koji se izvodi u posebnom kabinetu.
- **Anatomija i fiziologija 2** - u dijelu koji se odnosi na neuroendokrinu regulaciju, funkcionalnu procjenu sistema i osnovne principe homeostaze.
- **Fiziologija i patofiziologija ishrane** - predmet uključuje nutritivnu procjenu, BMI, MNA, energetski balans, metaboličke poremećaje i praktične preporuke za ishranu.

Studijski program Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija

- **Osnove anatomije i fiziologije** - u dijelu koji se odnosi na funkcionalnu fiziologiju, homeostazu, analizu pokreta, osnovne fiziološke parametre i funkcionalnu procjenu, bez anatomskog dijela koji pripada zasebnom kabinetu.

Praktične vježbe koje se mogu izvoditi u kabinetu

U Kabinetu za funkcionalne nauke mogu se izvoditi sljedeće grupe praktičnih vježbi:

1. **Vježbe iz opće i primijenjene fiziologije:** mjerenje arterijskog krvnog pritiska i pulsa, auskultacija srca i pluća, određivanje respiratorne frekvencije, mjerenje saturacije kisika, demonstracija osnovnih principa termoregulacije, procjena osnovnih vitalnih funkcija, demonstracija uticaja opterećenja ili položaja tijela na osnovne fiziološke parameter, funkcionalna procjena snage stiska šake i osnovnih neuromuskularnih funkcija, osnovno ispitivanje refleksa i senzibiliteta
2. **Vježbe iz fiziologije kože i kozmetološke fiziologije:** procjena pH kože , procjena hidratacije kože, procjena površinskih karakteristika kože, demonstracija termoregulacijskih odgovora kože, osnovna procjena senzorne funkcije kože, vizualna analiza kože uz pomoć lupe, lampe i jednostavnih analizatora, demonstracija uticaja kozmetičkih preparata na površinska svojstva kože, osnovno praćenje fizioloških reakcija kože nakon tretmana
3. **Vježbe iz hemije sa biohemijom:** mjerenje pH i razumijevanje kiselinsko-baznih svojstava, priprema jednostavnih rastvora, demonstracija pufernih sistema, demonstracija emulzija i surfaktanata, osnovni prikaz rada sa pipetama i laboratorijskim staklom, jednostavne edukativne biohemijske demonstracije vezane za proteine, lipide, ugljikohidrate i enzime, demonstracija oksidativnih procesa i antioksidativnih principa na edukativnom nivou, osnovni prikaz preanalitičke pripreme uzoraka i centrifugiranja
4. **Vježbe iz fiziologije i patofiziologije ishrane:** antropometrijska procjena: tjelesna masa, visina, BMI, obim struka i kukova, osnovna procjena nutritivnog statusa, primjena nutritivnih screening alata, edukativna interpretacija laboratorijskih nalaza povezanih s ishranom, analiza energetskih i nutritivnih potreba u različitim populacijama, praktične radionice o dehidraciji, malnutriciji, sarkopeniji i metaboličkim poremećajima
5. **Vježbe iz funkcionalne procjene i preanalitičkih laboratorijskih osnova:** pravilno rukovanje uzorcima u edukativne svrhe, razvrstavanje i priprema uzoraka, demonstracija centrifugiranja, upoznavanje s osnovnim principima laboratorijskih analiza, povezivanje laboratorijskih parametara sa funkcijom organskih sistema

Oprema koju kabinet sadrži

Kabinet za funkcionalne nauke sadrži opremu koja omogućava izvođenje praktične nastave iz fiziologije, biohemije, funkcionalne procjene, fiziologije kože i nutritivne procjene.

A. Osnovna infrastrukturna oprema: radni stolovi za praktičnu nastavu, nastavnički demonstracioni sto, ormari za odlaganje opreme i potrošnog materijala, projektor ili veliki ekran za demonstraciju, računar za nastavnika

B. Oprema za fiziološka i funkcionalna mjerenja: digitalni tlakomjeri, prenosivi EKG apparat, fonendoskopi, pulsni oksimetri, toplomjeri, vaga sa stadiometrom, metri za mjerenje obima struka i kukova, glukometar za demonstracione svrhe, neurološki čekić, dinamometar za šaku, štoperice

C. Oprema za fiziologiju kože: Wood lamp, lupa sa osvjetljenjem, infracrveni termometar za kožu, pH metar ili pH trakice

D. Oprema za edukativne hemijsko-biohemijske vježbe: laboratorijsko staklo, analitička vaga, stalci za epruvete, pipete i mikropipete sa nastavcima, pH metar, osnovni edukativni reagensi za demonstracije, posude za uzorke i držači, ormarić za hemikalije, posude za pravilno odlaganje otpada

Dodatna oprema i resursi ustanove

Fakultet već raspolaže značajnom laboratorijskom opremom i osnovnim laboratorijskim resursima, što dodatno osnažuje funkcionalnost kabineta. Dostupna oprema uključuje:

Mindray CL-900i, Roche Reflotron Plus, Koagulometar Analyticon Coagulyzer 1, Laboratorijska centrifuga Hettich EBA 20, Mindray BC-3000 Plus, prenosivi EKG i slično.

KABINET ZA MORFOLOŠKE NAUKE

Opis i funkcija kabineta:

Kabinet za morfološke nauke predstavlja specijalizirani nastavni prostor namijenjen izvođenju praktične nastave iz predmeta koji obrađuju građu ljudskog tijela na makroskopskom, mikroskopskom, ćelijskom i

tkivnom nivou, kao i osnovne morfološke promjene povezane sa patološkim procesima. Kabinet je osmišljen kao prostor u kojem studenti usvajaju i povezuju znanja iz anatomije, histologije, citologije, osnova genetike i odabranih segmenata patologije, kroz neposredno posmatranje, analizu i interpretaciju morfoloških struktura.

Osnovna funkcija kabineta je omogućiti studentima da kroz praktične vježbe usvoje znanja o:
· osnovnoj i regionalnoj građi ljudskog tijela
· histološkoj građi tkiva i organa
· građi ćelije i osnovnim principima ćelijske organizacije
· osnovama morfologije kože i njenih adneksa
· osnovnim patološkim promjenama u tkivima, naročito u koži
· povezivanju morfološke građe sa funkcijom, kliničkim manifestacijama i stručnom praksom

Kabinet za morfološke nauke nije zamišljen kao prostor za izvođenje invazivnih ili složenih laboratorijskih procedura, nego kao savremeni nastavno-praktični prostor za rad na anatomskim modelima, histološkim preparatima, mikroskopima, digitalnim prikazima i računarski podržanoj analizi morfoloških sadržaja.

Predmeti za koje se kabinet koristi
Kabinet za morfološke nauke može služiti za izvođenje praktične nastave iz više predmeta različitih studijskih programa, posebno iz onih koji uključuju sadržaje iz anatomije, histologije, citologije, ćelijske biologije, genetike i patologije.
Na osnovu dostavljenih nastavnih planova i programa, kabinet je direktno primjenjiv za sljedeće predmete:

Studijski program Kozmetologija
· Anatomija i funkcionalna anatomija kože i kožnih adneksa - predmet uključuje osnovne anatomske i histološke strukture kože i potkožnog tkiva, histološku analizu kože, mikrocirkulaciju, inervaciju, regeneraciju i starenje kože.
· Biologija ćelije i osnove genetike - predmet uključuje građu ćelije, ćelijski ciklus, diobu ćelije, strukturu DNK i RNK, osnove genetike i vezu genetskih procesa sa stanjem kože i kozmetološkom praksom.
· Patologija i patofiziologija kože - u morfološkom segmentu predmet uključuje prepoznavanje patoloških promjena u koži, upalne procese, tumorske promjene, degenerativne i autoimune poremećaje kože.

Studijski program Gerontologija
· Anatomija i fiziologija 1 - u dijelu koji se odnosi na osnovnu anatomsku organizaciju tijela, tkiva, lokomotorni sistem, kardiovaskularni i respiratorni sistem, sa naglaskom na morfološku osnovu organskih funkcija.
· Anatomija i fiziologija 2 - u dijelu koji se odnosi na anatomsku osnovu nervnog, endokrinog, digestivnog, urinarnog i reproduktivnog sistema.

Studijski program Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija
· Osnove anatomije i fiziologije - u dijelu koji obuhvata osnovne anatomske pojmove, lokomotorni aparat, neuroanatomiju i praktične vježbe na anatomskim modelima.
· Funkcionalna primjena anatomskih principa - predmet uključuje funkcionalnu anatomiju, biomehaničke komponente kretanja, posturu, analizu pokreta i primjenu anatomskih znanja u terapiji.

Praktične vježbe koje se mogu izvoditi u kabinetu
U Kabinetu za morfološke nauke mogu se izvoditi sljedeće grupe praktičnih vježbi:
1. Vježbe iz opće i regionalne anatomije:identifikacija osnovnih anatomskih ravni, pravaca i regija tijela, prepoznavanje i analiza kostiju, zglobova i mišića na anatomskim modelima, prikaz organskih sistema kroz anatomske modele i atlase, praktična identifikacija struktura nervnog sistema, krvnih sudova i unutrašnjih organa, povezivanje anatomskih struktura sa njihovom funkcionalnom i kliničkom ulogom, demonstracija topografskih odnosa među organima i sistemima

2. Vježbe iz histologije i mikroskopske morfologije, upoznavanje sa osnovnim principima mikroskopiranja, pravilna upotreba svjetlosnog mikroskopa, analiza osnovnih tkiva: epitelno, vezivno, mišićno i nervno tkivo, analiza histoloških preparata kože i kožnih adneksa, prepoznavanje histološke građe pojedinih organa i sistema, poređenje normalne mikroskopske građe i odabranih patoloških promjena, korištenje digitalnih prikaza i računarskih sadržaja za podršku histološkoj analizi
3. Vježbe iz citologije, ćelijske biologije i osnova genetike: identifikacija osnovnih komponenti ćelije na shemama, modelima i digitalnim prikazima, demonstracija osnovnih principa nasljeđivanja kroz edukativne modele i softverske prikaze, analiza hromosoma, gena, DNK i RNK na nastavnim modelima i računarskim simulacijama, interpretacija osnovnih genetičkih obrazaca relevantnih za zdravstvene studije i kozmetologiju
4. Vježbe iz morfologije i histologije kože: identifikacija epidermisa, dermisa i hipodermisa na preparatima i modelima, analiza struktura kože: folikula dlake, lojnih i znojnih žlijezda, analiza mikrocirkulacije i inervacije kože kroz histološke i shematske prikaze, poređenje normalne kože sa promjenama povezanim sa starenjem, regeneracijom i zarastanjem, povezivanje histološke građe kože sa kozmetološkim tretmanima i estetskom praksom
5. Vježbe iz osnova patologije i morfoloških promjena: prepoznavanje osnovnih morfoloških obilježja akutne i hronične upale, analiza odabranih upalnih, degenerativnih i tumorskih promjena kože na preparatima i slikovnom materijalu, razlikovanje normalne i patološki izmijenjene građe tkiva, povezivanje morfoloških promjena sa kliničkim manifestacijama bolesti, analiza kožnih promjena u kontekstu sistemskih poremećaja
6. Vježbe iz funkcionalne anatomije i biomehanike: analiza posture i osnovnih obrazaca pokreta, povezivanje anatomskih struktura lokomotornog sistema sa biomehaničkom funkcijom , analiza zglobnih osa i ravni pokreta, prikaz funkcionalne anatomije kroz modele, skice i računarske sadržaje, osnovna edukacija iz anatomske osnove transfera i rukovanja pacijentima

Oprema koju kabinet sadrži

Kabinet za morfološke nauke sadrži opremu koja omogućava izvođenje praktične nastave iz anatomije, histologije, ćelijske biologije, genetike i osnova patologije.

A. Osnovna infrastrukturna oprema: radni stolovi za praktičnu nastavu, nastavnički demonstracioni sto, projektor za demonstraciju, računar za nastavnika, pristup računarskoj sali ili računarima za studente
B. Oprema za anatomsku nastavu: anatomski modeli ljudskog tijela, anatomski atlasi i zidni prikazi, skelet ili dijelovi skeletnih modela za demonstraciju
C. Oprema za histologiju i mikroskopiju: svjetlosni mikroskopi za studentski rad, histološki preparati osnovnih tkiva i organa, histološki preparati kože i kožnih adneksa
D. Oprema za ćelijsku biologiju i genetiku:edukativni softver ili digitalni sadržaji za ćelijsku biologiju i genetiku:računari za prikaz digitalnih preparata, animacija i simulacija
E. Oprema za nastavu iz patologije i morfoloških promjena:slikovne baze patoloških promjena, patohistološki edukativni preparati, modeli i prikazi upalnih, degenerativnih i tumorskih promjena

Postojeća oprema i resursi ustanove

Fakultet već raspolaže značajnim nastavnim resursima koji omogućavaju kvalitetno izvođenje praktične nastave u Kabinetu za morfološke nauke. Dostupni resursi uključuju: salu sa računarima, mikroskope, anatomske modele, histološke preparate
Zahvaljujući postojećoj opremi, ustanova već ima veoma dobru osnovu za izvođenje praktične nastave iz anatomije, histologije, ćelijske biologije i morfoloških aspekata patologije.

DODATNI PROSTORI

Pored specijaliziranih nastavnih prostora, ustanova raspolaže i dodatnim učionicama koje su namijenjene izvođenju nastave za studente sva tri studijska programa: Kozmetologija, Gerontologija i Okupaciona-radna

terapija i rehabilitacija. Ove prostorije koriste se kao predavaone, prostori za seminarsku nastavu i auditorne vježbe, te omogućavaju fleksibilnu organizaciju teorijske, interaktivne i digitalno podržane nastave, u skladu sa specifičnostima pojedinih nastavnih predmeta i oblika rada.

MULTIMEDIJALNA UČIONICA

Opis i funkcija prostorije

Multimedijalna učionica predstavlja savremeni nastavni prostor namijenjen izvođenju teorijske i praktične nastave uz upotrebu računara i digitalnih nastavnih sadržaja. Prostorija je opremljena računarima za studente, sjedećim mjestima i radnim prostorom za nastavnika, te omogućava izvođenje nastave koja zahtijeva informatičku podršku, multimedijalne prezentacije, samostalni i grupni rad studenata.
Osnovna funkcija ove učionice je omogućiti kvalitetno izvođenje:

- predavanja
- seminarske nastave
- auditornih vježbi
- prezentacija studentskih radova
- radionica i interaktivnih oblika nastave
- digitalno podržane nastave i učenja

Učionica se može koristiti za nastavne aktivnosti koje uključuju obradu stručnih sadržaja, rad na digitalnim materijalima, prikaz prezentacija, pristup elektronskim bazama podataka, izradu seminarskih radova, analizu nastavnih slučajeva i druge oblike savremene nastave.

SEMINARSKO-AUDITORNA UČIONICA

Opis i funkcija prostorije

Seminarsko-auditorna učionica predstavlja višenamjenski nastavni prostor namijenjen izvođenju različitih oblika grupne i klasične nastave. Prostorija je organizovana tako da omogućava rad studenata i nastavnika u okviru predavanja, seminara, auditornih vježbi, diskusija, radionica i drugih oblika interaktivne nastave.
Osnovna funkcija ove učionice je omogućiti izvođenje:

- predavanja
- seminara
- auditornih vježbi
- studija slučaja
- radionica
- usmenih prezentacija i akademskih diskusija
- konsultativne i mentorske nastave

Ova prostorija je posebno pogodna za izvođenje nastavnih aktivnosti koje zahtijevaju direktnu interakciju nastavnika i studenata, grupni rad, analizu stručnih tema, seminarska izlaganja i auditorne oblike vježbi iz različitih oblasti zdravstvenih studija.

Nastavu će izvoditi nastavnici i asistenti koji od strane Komisije matičara budu izabrani u nastavna i saradnička zvanja, sa opremim iz priloga ove Dopune Elaborata kao i sa onom koju će Osnivač još nabaviti kao i sa opremom i sredstvima kojima raspolažu nastavne baze.

Mjesta-lokacije izvođenja nastave utvrđene su u rasporedu nastave, koja su načelno navedena u Prijedlogu rasporeda nastave za prva dva semestra, a što će biti u zvaničnom izvedbenom planu realizacije nastave kojeg usvaja nadležno tijelo visoke škole, prije početka svake akademske godine.

Na osnovu do sada zaključenih Sporazuma o saradnji u oblasti realizacije nastave, kao i očekivanih novih sporazuma ovog tipa nastava će se diferencirati prema određenim nastavnim bazama što su u ovom momentu i prema studijskim programima najviše ASA Bolnica i Gerontološki Centar Sarajevo.

OBRAZLOŽENJE POSEBNIH UVJETA ZA REALIZACIJU NASTAVNOG PROCESA

Kako je iz priloženih nastavnih planova i programa evidentno da u nastavnom procesu kao dio obaveznih predmeta postoje nastavne jedinice koje zahtjevaju vježbe-praktični rad studenata, da je najmanje 50% nastave planirano kroz praktičnii stručni rad studenata u određenim naučnim granama (predmetima) Visoka škola je u nastavnim bazama obezbijedila laboratorijske kapacitete, opremu i kadar na način da je zaključila predugovore o saradnji u oblasti obavljanja nastavnog i izdavačkog rada i formirala;

1. Multifunkcionalna virtualna laboratrija za hemiju, biohemiju, fiziku, biofiziku i fiziologiju
2. Multifunkcionaln virtualni kabinet za anatomiju, patologiju, histologiju i mikrobiologiju
3. Nabavila IT tehnologije koje podržavaju multimedijalne alate za prikaze određenih vježbi i praktični rad studenata
4. Sklopila prethodne sporazume o realizaciji nastave u nastavnim bazama

Tabela zaključenih sporazuma za realizaciju nastavnog procesa i obavljanje ferijalne prakse-hospitacije

Redni broj	Naziv ustanove	Vrsta djelatnosti iz registracije	Kapaciteti za rad studenata u metrima kvadratnim
1	„Ustanova za socijalno zbrinjavanje, zdravstvenu njegu, odgoj i obrazovanje Pazarić“	Socijalno i zdravstveno staranje i obrazovanje	3 000
2	KJU Gerontološki Centar Sarajevo	Socijalno staranje, gerontologija	4 000
3	Banjsko Lječilište "Terme Ilidža"	Fizijatrija i rehabilitacija radna terapija	2 500
4	Terapijska zajednica „KAMPUS“ Sarajevo	Liječenje bolesti ovisnosti	2 000
5	ASA Bolnica Sarajevo	Tercijarna zdravstvena zaštita	2 500
7	JU Dom zdravlja Kantona Sarajevo-pismo namjere	Primarna i sekundarna zdravstvena zaštita	Nepoznato
8	Privatna Dermatovenerološka ordinacija „Dr Alendar“	Dermatologija, venerologija i kozmetologija	150

PREGLED NASTAVNE OPREME I POMAGALA U POSJEDU OSNIVAČA

1. Projektori 3 komada
2. Bijela tabla tri komada
3. Flip-chart tri komada
4. Personalni računar 20 komada
5. Mikroskopi komada 7
6. Skelet ljudskog tijela
7. Modeli ljudskih organa
8. Analitička vaga SARTORIUS-201g/0,1 mg
9. Infra-red lampa
10. Kozmetološka stolica dva komada
11. Deramatoskop dva komada
12. Ultrazvučno kupatilo-Bandelin Sonorex
13. Mindray CL-900i-analizator hemiluminoscentnog imunološkog ispitivanja

14. Roche Reflotron Plus- vitro dijagnostički uređaj za kvantitativno određivanje parametara kliničke kemije
15. Koagulometar-Analyticon Coagulyzer 1-uređaj za rutinske testove PT, APTT i Fibrinogen
16. Reflotron plus- dijagnostički uređak za kvanititativno određivanja parametara kliničke hemije
17. Laboratorijska centrifuga Hettich EBA 20-centrifuga za male volumene uzoraka-slika
18. Mindray BC-3000 Plus-analizator autohematologije
19. Mobilna lampa
20. EKG-prenosivi ESAOTE P 8000-3/12 kanalni EKG uređaj-slika
21. Sterilizator dva komada
22. Vaga sa stadiometrom
23. Sitni laboratorijski materijal (šprice, injekcije, pipete, epruvete i sl)

Pored nastavne opreme, pomagala i učiula u posjedu osnivača, putem Sporazuma koje je osnivač zaključio sa nastavnim bazama studentima će biti na raspolaganju i labporatorijska i druga oprema iz nastavnih baza.

OBRAZLOŽENJE IZVORA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA ISPUNJENJE USLOVA ZA REALIZACIJU NASTAVNOG PROCESA

Finansijak sredstva potrebna za ispunjenje uslova za realizaciju nastavnog procesa će se obezbijediti:

1. Za prvu generaciju upisanih studenata iz sredstava Finansijera i Osnivača.
2. Za drugu i ostale generacije upisanih studenata iz prihoda ostvarenih prihoda kroz školarine, uz potrebno finansiranje od strane Finansijera i Osnivača.
3. Iz drugih zakonitih izvora.

Finansijer Osnivača, a po osnovu međusobno potpisanog ugovora je kompanija APT People Services d.o.o Sarajevo društvo sa ograničenom odgovornošću Sarajevo, sa sjedištem u ulici Husrefa Redžića broj 10, Općina Centar Sarajevo, Sarajevo, MBS: 65-01-1267-24, JIB: 4203438930003, kog zastupa Gerald Hermann Kaufmann, direktor bez ograničenja.

APT People Services d.o.o Sarajevo je na računKantona Srajevo, u ime i za račun osnivača Prof. Dr Emira Turkušića, izvršilo i uplatu iznosa od 20 000,00 KM, na ime troškova postupka osnivanja visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo.

APT People Services d.o.o Sarajevo je

IDENTIFIKACIJA I PLAN UPRAVLJANJA FINANSIJSKIM, DRUŠTVENIM I DRUGIM VRSTAMA RIZIKA A POSEBNO ONIM KOJIMA MOGU BITI IZLOŽENI STUDENTI

Rizik je mogućnost nastanka događaja koji može nepovoljno utjecati na ostvarenje ciljeva. Rizikom se smatraju i neiskorištene prilike ili mogućnosti za poboljšanje rada i poslovanja.

Upravljanje rizicima ključni je aspekt bilo koje organizacije, uključujući i osnivanje i pokretanje nove visokoškolske ustanove. Važno je identificirati različite vrste rizika i razviti plan upravljanja kako bi se minimizirali negativni utjecaji na studente i visokošklsku ustanovu. Jedan od odlučujućih faktora koji utiče na uspešnost poslovanja je i efikasno upravljanje rizicima. Bilo da se odvija interno – u

vosokoškolskoj ustanovi ili eksterno – uz pomoć konsultanata, potrebno je ovaj proces sprovoditi planski i kontrolisano.

Da bi se uspješno upravljalo rizicima bilo koje vrste potrebno je:
- identificirati rizik
- utvrditi količinu impakta rizika na projekat
- analizirati moguća rješenja rizika
- implementirati odabrana rješenja i
- kontrolisati efikasnost rješenja na eliminisanje rizika

U nastavku slijedi pregled nekoliko razmatranih koraka u pogledu identifikacije i alata za upravljanje rizikom, koje se namjeravaju uspostaviti i razvijati:

Identifikacija i analiza rizika:

a. Finansijski rizik:
- Nedostatak sredstava za osnivanje i održavanje visokoškolske ustanove.
- Promjene u financijskoj podršci od strane osnivača ili drugih izvora
- Nesigurnost u vezi s troškovima prostora, opreme, knjiga, nastavnika, potrošnog materijala itd

Impakt
Procjenjuje se da vjerovatnost nastanka fmansijskog rizika u principu ne postoji u nivou koji bi doveo u opasnost rad i djelatnost, odnosno da osnivač garantira svojim sredstvima za ulaganja i troškove uspostavljanja studija. Troškovi za prostor, nastavnike i sve potrebno za operativni rad su unaprijed rezervisani i planirani u studiji koja je prehodila odluci o početku procesa osnivanja visokoškolske ustanove.

b. Društveni rizik:
- Nedostatak prihvatanja od strane lokalne zajednice
- Potreba za izgradnjom pozitivnog imiđa i reputacije
- Socijalne tenzije ili politički pritisci.

Impakt
Procjenjuje se da navedeni elementi društvenog rizika postoje u nekoj manjoj mjeri, ali da su sa aspekta društvene stvarnosti i poslovanja zanemarivi. Posebno, ukoliko se uzmu u obzir otvorenost i demokratičnost BiH kao društva, savremene mogučnosti širenja informacija, dostupnost informacija. Također ovaj rizik ima mali impakt faktor i iz razloga što je trend socijalne sigurnosti u BiH u uzlaznoj putanji kao i zbog prisustva međunarodne zajednice. Pored tog, uzme li se u obzir opis atraktivnost studijskih programa Visoke škole, navedeni rizici postaju prihvatljivi. Nedostatak koji se može pojaviti je prikrivena odbojnost spram privatnih visokoškolskih ustanova i ovaj rizik je nesumnjiv. Zakon o visokom obrazovanju u članu 42. utvrđuje pravo pokretanja upravnog spora u slučaju da nadležno ministarstvo odbije Zahtjev za pokretanje postupka za osnivanje visokoškolske ustanove, dok za sve druge postupke kod kojih u odlučivanju Vlada ili Skupština mogu odbiti Zahtjev nije predviđeno pravo pokretanja postupka kod nadležnog suda, što znači da ne postoji pravni lijek bez obzira što odluke Vlade i Skupštine mogu biti, na materijalnim dokazima neosnovane, nego politički ili na drugi način motivisane.

c. Rizik za studente:

- Kvaliteta nastave i resursa
- Finansijski teret studiranja
- Potreba za prilagodbom na novu instituciju

Impakt

Procjenjuje se da navedeni elementi rizika jesu opravdani, ali ipak minorni ili premostivi, s obzirom na atraktivnost, perspektive i traženost zanimanja. Naime, s obzirom da kvalitet nastave i resursa obezbjeduje sam osnivač logično je da se, zbog istaknute tržišne utakmice, mora pobrinuti da korisnici (studenti) dobiju kvalitetnu uslugu u smislu kvaliteta nastave, ljudskih i materijalnih resursa. Pitanje cijene studiranja kao bitan element rizika je ujedno i pitanje odnosa na tržištu usluga viskoškolskog obrazovanja te osnivač i u ovom slučaju ima jasno trasiran put. Jasno je da je potrebno određeno vrijeme da se izvrši prilagodba na novu visokoškolsku ustanovu i to od strane društvenog okruženja i samih korisnika usluga. Ovo jeste kategorija koja kao varijablu ima vremenski rok, koji se sveukupnim kvalitetom rada može skratiti.

d. Rizik konkurencije:

- Prijetnja ulaska novih konkurenata na tržište
- Pružanje istih ili sličnih studijskih programa od strane konkurencije, reklamne kampanje i unaprjedenja servisa
- Pojava nove konkurencije koja će se nadmetati za pažnju i budžet istih studenata.

Impakt
Procjenjuje se da učinak drugih visokoškolskih ustanova iste ili srodne djelatnosti može stvoriti izvjestan konkurentski rizik. Medutim, prijetnja ulaska novih visokoškolskih ustanova bi samo trebala podići ljestvicu i vršiti pritisak na druge da smanje cijene, troškove i investiraju u svoje poslovanje kako bi bili konkurentni. Ustvari, aktivnosti postojećih konkurenskih visokoškolskih ustanova iz oblasti studijskih programa koje ima namjeru pružati Voska škola mogu imati samo pozitivan uticaj po pitanju broja upisanih studenata, kvalitete pružanja usluga i cijene koštanja školarine.

e. Rizik rasta i napredovanja Visoke škole:

- prekomjerno investiranje i ulaganje u ekspanziju Visoke škole može stvoriti problem solventnosti i likvidnosti
- tekuće održavanje, kvarovi na opremi, prekid u distribuciji usluga studentima ili preopterećenje zaposlenih
- neadekvatno planiranje

Impakt
Poslovni rast se obično posmatra kao pozitivan trend, ali osnivač treba da bude svjestan potencijalnih rizika. Kao prvo, prekomjerno ulaganje kapitala u ekspanziju može izazvati objektivne izazove likvidnosti. Drugo, stres na operativnoj infrastrukturi može izazvati kvarove na opremi, prekide u izvodenju nastave ili izgaranje zaposlenih, a sve to može imati finansijske posljedice. Treće, reputacija. Visoke škole i njegov imiđ može biti narušen loše planiranim prilivom studenata ili rastom broja studenata na programu za koje osnivač nije obezbijedio kapacitete, uzrokujući dugoročne finansijske probleme. Čak i najbolje prognoze i projekcije razvoja studijskog programa sadrže procjene sa različitim stepenom tačnosti.

Moguća rješenja za upravljanje rizikom:

Odgovarajuća strategija upravljanja rizikom će varirati u zavisnosti od vrste i težine rizika, kao i resursa i sposobnosti menađmenta da se nosi sa mogućim rizicima. Efikasno upravljanje rizikom uključuje odabir i implementaciju najprikladnijih strategija za svaki naprijed navedeni pojedinačni rizik, to kontinuirano praćenje i prilagođavanje tih strategija prema potrebi. Visoka škola će morati u prvim godinama svoj razvoja razviti sljedeće mjere i alate koji će potencijalne rizike svesti na naj nižu moguću mjeru, odnosno dodatno osigurati upravljanje rizicima.

a. U upravljanju finansijskim rizikom je identifikovanje potencijalnih prijetnji za osnivača. Ovo se može uraditi kroz formalni proces procjene rizika ili provođenjem SWOT analize (snage, slabosti, mogućnosti, prijetnje). Isto tako kvalitetna izrada studije izvodljivosti i isplativosti smanjuje finansijski rizik, odnosno ukazuje na dobre i loše strane projekta. U pogledu finansijskog rizika, nastojat de se da početni izvori finansiranja pored potrebnog osnivačkog kapitala imaju uporište i u ekonomskoj isplativosti projekta na duži period. Također bi aktivni pristup cjeloživotnih obuka, kao i stručnog rada mogao biti garant izbjegavanja finansijskog rizika. Objezbijedit će se analitičniji pristup praćenju troškova i budetiranja od strane osnivača, te će se pokušati izraditi i alternativni legalni prilivi potrebnog kapitala za period do samoodrživosti (stipendije, solidarni fondovi, stručni rad, lokalno poduzetništvo i sl.). Dalje, ovo može uključivati implementaciju novih procesa, procedura ili kontrola kako bi se smanjila vjerovatnoća da će se finansijski rizik pojaviti, ili postavljanje planova za nepredviđene situacije kako bi se smanjio utjecaj ako se rizik dogodi.

b. U pogledu društvenog rizika, nastojat će izraditi i primijeniti plan komunikacije za interakciju sa lokalnom zajednicom, proširiti partnerstva sa relevantnim partnerima (zdravstvenim i ustanovama socijalne zaštite, nevladinim organizacijama i slično). Menadment će nastojati pratiti okruženje kako bi identificirao trenutne i buduće prilike i prijetnje iz vanjskog okruženja, kao i snage i slabosti iz internog okruženja koje bi mogle utjecati na postizanje ciljeva. Implikacije koje se odnose na važne faktore iz okruženja treba prikupljati i sagledavati, pogotovo što se u budućnosti očekuje uspostava novih i inovatnijih studijskih programa, i još veće promjene u svim aspektima nauke i rast neizvjesnosti usljed kontinuiranog smanjenja studenata u BiH i zemljama u okruženju.

c. U pogledu rizika za studente, biće uspostavljeno puno semestralno praćenje kvaliteta nastave i resursa (putem redovitog anketiranja), razvijanje dodatnih kriterija za stipendije ili programe finansijske podrške, kao i profesionalnih programa podrške za lakšu prilagodbu, prije svega međunarodnih studenata-studenata iz zemalja iz okruženja. Cijene koštanja studiranja morat će biti prilagođene cijenama koje nude druge slične visokoškolske ustanove, pratiti standard u BiH i imati elemente olakšica za izvrsnost. Studijski programi moraju studentu garantovati priznavanje diplome ne samo u BiH nego i u zemljama Evropske Unije što će imati veliki značaj u eliminaciji rizika za studente.

d. U okviru rizika konkurencije, fokus de biti usmjeren na privlačenje studenata ne samo iz BiH nego iz cijele regije, posebno kako bi se iskoristile prednosti koje nude studijski programi usaglašeni sa Direktivama E:U te unapriedila sposobnost regrutiranja studenata iz regiona. Rast broja studenata na inovativnim studentskim programima na nedovoljno pokrivenom tržistu Zapadnog Balkana, Austrije i Njemačke, gdje je APT Gruppe prisutan i pozicioniran sa svojim drugim djelatnostima, vidi se kao novi kanal za privlačenje studenata. Postoji mogućnost izrade i tzv. *strategije razlikovanja konkurentskih prednosti,* koja bi se zasnivala na kreiranju novih i inovativnijih programa, sa istim ili nižim troškovima u odnosu na konkurenciju.

e. U okviru rizika rasta i napredovanja, realnost brzog rasta posebno je izražena kod neminovnosti povećane složenosti u poslovanju, što zauzvrat stvara uvećan poslovni rizik, rizik rasta i napredovanja. Osnivač planira u skladu sa svojom poslovnom strategijom da ostvaruje postepen rast (po akademskim godinama), sa ograničenom poslovnom politikom ciljanog ulaganja kapitala u kadrove, prostore, opremu, instrumente i laboratorije, što bi sukcesivno pratilo povećanje broja studenata i nastavnog osoblja.

Upogledu potpune implementacije, kontinuiranog praćenja i poboljšanja plana zaštite od rizika, bit će korištene i sljedeće mjere:

- Uspostavljanje odgovorne osobe za praćenje i provedbu plana
- Provjeravanje učinkovitosti plana
- Reagiranje na nove rizike koji se pojave
- Unaprjeđivanje plana temeljem iskustava i povratnih informacija.

Najbolja strategija upravljanja rizikom je njegovo **potpuno izbjegavanje**. Ovo je najlakši način da se jedan proces "odbrani" od pojedinih vrsta rizika koje je identifikovao. Izbjegavanje rizika podrazumjeva odbijanje učestvovanja u poslovima i aktivnostima za koje je poznato da nose rizik bilo koje vrste.

Da bi se mogao ispuniti bitni dio potpunog izbjegavanja rizika neophodno je razviti efikasan i operativan sistem osiguranja kvaliteta osnovnih procesa (studijskih programa) na Visokoj školi.

Sistem za osiguranje kvaliteta studijskih programa kao uslov potpunog izbjegavanja rizika

Jedno je od značajnih pitanja, koje se javlja u ustanovama visokog obrazovanja, pitanje osiguranja kvaliteta. Kvaliteta visokog obrazovanja predstavlja srž stvaranja Evropskog prostora visokog obrazovanja. Ustanove u sistemu visokog obrazovanja dužne su osigurati kvalitetu na institucionalnom, nacionalnom i evropskom nivou. Pri tome je izuzetno važno razviti zajedničke kriterije i metodologiju osiguranja kvalitete. Svaka je pojedina ustanova odgovorna je za primjenu načela institucionalne autonomije, kao i za osiguravanje kvalitete visokog obrazovanja, što je dobar preduslov za stvarnu pouzdanost visokog obrazovanja u okviru pojedinih zemalja.

Svrha, cilj, organizacija i djelovanje te područja vrednovanja sistema za osiguranje kvalitete Visoke škole moraju biti definisana *Pravilnikom o osiguranju kvaliteta.* Sadržaj Pravilnika, utvrđuje da sistem za osiguranje kvalitete čine svi učesnici u procesu realizacije djelatnosti Visoke škole i stalna ili povremena tijela za siguranje kvalitete na nivou Visoke škole, a koja su prethodno utvđena u Statutu visoke škole. Na svim studijskim programima djeluju svi odgovorni nastavnici, odgovorno osoblje za nastavu, predstavnik studenata te predstavnik administrativnog i tehničkog osoblja. Navedenim Pravilnikom definisane su nadležnosti i aktivnosti svakog tijela iz sistema za osiguranje kvalitete. Tijela zadužena za osiguranje kvalitete provode redovne aktivnosti definisane kroz akte Visoke škole. Dokumentacija na kojoj se temelji sistem osiguranja kvaliteta i interna kontrola kvaliteta rada visokoškolskih institucija i provođenja studijskih programa su adresirani Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Statutom Visoke škole, Standardima i normativima za obavljenje djelatnosti visokog obrazovanja u Kantonu Sarajevo, i ostalim relevantnim pravnim aktima,

Tokom realizacije studijskih programa planirani su sljedeći alati za osiguranje i unapređenje kvaliteta:
- evaluacija sadržaja, načina i metoda provođenja studijskih programa;
- evaluacija nastavnika od strane studenata;
- evaluacija izvedbenog plana i programa od strane participirajućih nastavnika;
- razmatranje uspješnosti i kritičnih elemenata nakon završene prve generacije studijskih programa;
- analiza rada u nastavnim bazama;
- analiza prolaznosti na ispitima;
- analiza uspješnosti završavanja studija;
- analiza/vrednovanje resursa za proces učenja i podučavanja

Studentskom evaluacijom nastave i nastavnika namjerava se dobiti uvid u kvalitetu nastave i rada svakog pojedinog nastavnika prema temelju dobijenih ocjena odrediti mjere za unaprjeđenje i poboljšanje

nastavnog procesa. Studentska evaluacija nastave i nastavnika provodit će se u skladu sa standardima evaluacije rada akademskog osoblja i uspješnosti realizacije nastavnih planova i programa.

Anketa (evaluacija rada akademskog osoblja) će se provoditi na nivou akademske godine u skladu sa relevantnim propisima iz ove oblasti.

Praćenje ocjenjivanja i studentske prolaznosti u okviru studijskih programa treba dati indikatore kvaliteta rada nastavnika i studenata u sinergiji. Kriteriji i procedure za ocjenjivanje studenata su jasno definirani i transparentni, u skladu sa Zakonom, Statutom i Pravilima studiranja za prvi ciklus studija. Kontinuiranim prikupljanjem podataka vršit će se analiza uspjeha studenata, prolaznosti i napredovanje studenata.

Vrednovanje dostupnosti resursa za proces učenja i podučavanja je jedan od bitnih faktora osiguranja kvaliteta ali i potpunog izbjegavanja rizika i treba da obuhvati

- Periodično vrednovanje ljudskih i materijalno-tehničkih resursa, bibliotečkog fonda i dr.
- Planiranje investiranja finansijskih sredstava u resurse u cilju unapređenja efikasnosti rada.

Opis postupaka informiranja javnosti o studijskim programima je još jedan bitan faktor potpunog izbjegavanja rizika i operativno se provodi kroz:

- informacioni paket o studijskim programima (nastavni plan i program, ishodi učenja, ...);
- javnost ispita;
- javnost odbrane: seminarskih radova, projekta;
- javna odbrana završnog rada.

U cilju osiguranja kvaliteta visokog obrazovanja, potrebno je provesti vrednovanje i ocjenjivanje viskoškolske ustanove kao cjeline, određenog predmetnog područja, plana i programa studija.

Da bi Visoka škola mogla vršiti vrednovanje uspjeha kao kategorije osiguranja kvaliteta i izbjegavanja rizika morat će razviti indikatore i alate za mjerenje uspjeha, kojima će dobiti egzaktne pokazatelje i rezultate, a koji se mogu primijeniti u sistemu otklanjanja uzroka nedovoljno dobrih rezultata ti indikatori se trebaju zasnivati na:

1. studentski pokazatelji (student indicators)
   - broj upisanih studenata u određenom razdoblju;
   - stvarno opterećenje studenata (sati nastave i sati pripreme ispita);
   - način (vrsta) upisa;
   - udio studenata iz inostranstva u ukupnom broju studenata;
   - prosječna starost studenata;
   - udio studentica u ukupnoj studentskoj populaciji s obzirom na područje studiranja;

2. pokazatelji zaposlenika (staff indicators)
   - broj zaposlenih (u određenom razdoblju);
   - nastavno i nenastavno osoblje kao udio ukupno zaposlenih:
   - udio više i visoko obrazovanog nenastavnog osoblja u ukupno zaposlenima;
   - udio zaposlenih po funkcijama u odnosu na ukupno zaposlene;
   - nastavno osoblje prema zvanjima kao dio ukupnog nastavnog osoblja (u postocima);
   - udio nastavnika po zvanjima kao dio ukupnog nastavnog osoblja (u postocima);
   - nastavno osoblje po dobi kao dio ukupnog nastavnog osoblja (u postocima), i slično.

3. Pokazatelj prostora i opreme (space and equipment indicators)
   - broj i vrasta nastavne opreme opreme laboratoiroji, fantomi, makete, ITоprema i sl.);
   - broj i vrsta prostora (učionice , kabineti, bibliteke, specijalni prostori amfitetari i sl.):
   - posebno IT oprema, uvezanost IT tehnologija pristup interentu;

- prosječna starost opreme i potrebe modernizacije;
- sadržaj nenastavnih prostora koji su u funkciji studentima;
- biblioteka i pristup virtualnim bibliotekama i bazama podataka;

4. Financijski pokazatelji (finance indicators)
   - udio operativnih prihoda u ukupnim prihodima i primicima;
   - udio operativnih rashoda u ukupnim rashodima i izdacima;
   - plaće i troškovi vezani uz plaće kao udio ukupnih rashoda;
   - troškovi po odgovarajućim studentskim grupama;
   - prihodi od istraživanja i drugo.

Strategija obezbjeđenja kvaliteta nastave kao uslov izbjegavanja rizika kojima mogu biti izloženi studenti

Strategija obezbjeđenja kvaliteta nastavnog procesa zasniva se na standardizaciji toga procesa i kontroli poštovanja standarda. Jedini način da se obezbijedi podizanje nivoa kvaliteta u nastavnom procesu jeste da se propišu određeni standardi koji se u tom procesu moraju poštovati i da se zatim, na adekvatan način, kontroliše sprovođenje tih standarda. Kanton sarajevo je jednim dijelom propisao Standarde i normative za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja. Svaka visokoškolska ustanova bi trebala donijeti svoj set standarda kojima će se detaljno utvrditi oni elementi koji neposredno učestvuju u samom nastavnom procesu i koji imaju uticaj na svaki konkretni nastavni proces, počevši od načina i pristupa odnosa akademski kadar-studenti, metoda realizacije svakog oblika nastavnog procesa, standardizacije provjere znanja, upotrebe nastavnih učila i pomagala, i sličnō.

Ključni faktor uspjeha ovakvog pristupa jeste "mjera" u preciznosti standarda. Oni moraju biti dovoljno konkretni i precizni da bi mogli da se koriste kao mehanizam za obezbjeđenje nivoa kvaliteta. Sa druge strane, oni ne smiju biti suviše uski da ne bi ograničili kreativnost i slobodu u radu nastavnika i saradnika. Podjednak značaj u strategiji reforme nastavnog procesa ima i interna kontrola kvaliteta kojom se utvrđuje da li realni nastavni proces odstupa od postavljenih standarda. Podizanje nivoa kvaliteta nastave nemoguće je ukoliko se ne uspostavi mehanizam za kontrolu odvijanja toga procesa. Da bismo kontrolisali kvalitet nastavnog procesa prvo moramo postaviti standarde po kojima se on odvija. Međutim, ni samo postavljanje standarda u nastavi nema smisla ako se ne kontroliše njihovo sprovođenje.

Proizilazi da su dvije osnovne komponente reforme nastavnog procesa:
- Standardizacija nastavnog procesa – izrada standarda kvaliteta nastavnog procesa,
- Evaluacija i kontrola kvaliteta nastavnog procesa – kontrola primjene standarda kvaliteta.

Proces obezbjeđenja kvaliteta nastave obuhvata tri osnovna koraka:
- definisanje postojećeg stanja nastavnog procesa,
- definisanje željenog stanja,
- tranzicija od postojećeg ka željenom stanju.

Definisanje postojećeg stanja bazirano je na uvidu u postojeći nastavni proces na vosokoškolskoj ustanovi ali i na poređenju sa ostalim visokoškolskim ustanovama u zemlji i inostranstvu. Definisanje željenog nivoa kvaliteta nastavnog procesa uključuje izradu i usvajanje prijedloga standarda u nastavi kao i metoda kontrole sprovođenja tih standarda. Najzad, tranzicija od postojećeg ka željenom stanju podrazumijeva proces upravljanja promjenama. Ovaj proces treba da dovede do sprovođenja standarda u nastavi kao i njihove kontrole. Za to će biti potrebno planirati promjene i obezbijediti resurse za njih.

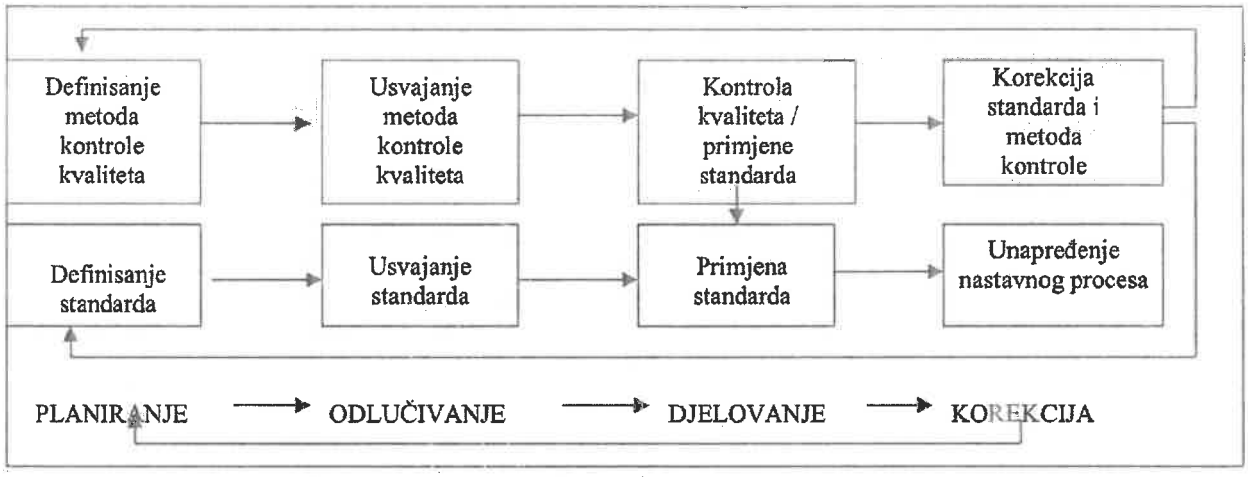

Planirani proces obezbjeđenja kvalitetea na Visokoj školi

Neophodno je napomenuti da je Osnivač, putem finansijera APT peple Service d.o.o. Sarajevo, kao garanciju za osnivanje u pogledu unaprijed obezbijeđenih i planiranih finansijskih sredstava za osiguranje uvjeta za početak rada i daljnji rad, za period trajanja prvog ciklusa studija dao bankarsku garanciju u iznosu od 1.000.000, 00 KM. Ova bankarska garancija bi se aktivirala u slučaju kada bi studenti bili izloženi finansijskom riziku gubitka uplaćenih školarina, a čiji uzrok je Visoka škola.

Bankarska garancija je izdata u cilju obezbjeđenja upisa studenata na drugu visokoškolsku ustanovu i nesmetanog nastavka studiranja koje bi bilo prekinuto greškom Visoke škole a plaćanje po garanciji bit će izvršeno kada nastupi jedan od slučajeva iz člana 54. stav 1 Zakona o visokom obrazovanjuKkantona Sarajevo, odnosno iz sredstava garancije će osigurati novčana sredstva kako bi mogla izvršiti preostale obaveze prema studentima, odnosno omogućiti završetak prvog stepena studija kod druge odgovarajuće akreditovane visokoškolske ustanove za sve studente koji su upisani prije donošenja odluke o prestanku rada, i to po cijeni studija u visokoškolskoj ustanovi u kojoj student nastavlja studij.

Ugovor o studiranju

Kao poseban pravni mehanizam zaštite studenata od rizika sa studentima će se zaključivati poseban ugovor o studiranju. Ugovorom o studiranju bit će utvrđeni i pravni mehanizmi zaštite studenata i osiguranja nastavka studija u slučaju da Visoka škola, iz bilo kojih zakonom utvrđenih razloga, prestane sa radom.

ANALIZU U SEKTORU VISOKOG OBRAZOVANJA, ZATIM ANALIZU RAZVOJNIH PRIORITETA EKONOMIJE KANTONA SARAJEVO, BOSNE I HERCEGOVINE I REGIONA TE ANALIZU RAZVOJNIH TRENDOVA NA TRŽIŠTU RADA, KAO I ANALIZU POTREBA ZAINTERESIRANIH STRANA U KANTONU SARAJEVO, BOSNI I HERCEGOVINI I REGIONU TE ZAKLJUČNA RAZMATRANJA O NAČINU NA KOJI OSNIVANJE VISOKOŠKOLSKE USTANOVE DOPRINOSI DRUŠTVENO-EKONOMSKOM RAZVOJU TE KAKO SE UKLAPA U RAZVOJNE PRAVCE KANTONA SARAJEVO, BOSNE I HERCEGOVINE I REGIONA, I NA KOJI NAČIN POTIČE JAČANJE EKOSISTEMA VISOKOG OBRAZOVANJA I NAUKE U KANTONU SARAJEVO TE DOPRINOSI DOSTIZANJU GLOBALNIH CILJEVA ODRŽIVOG RAZVOJA I UNAPREĐENJU KVALITETA ŽIVOTA U KANTONU SARAJEVO I BOSNI I HERCEGOVINI;

TRENUTNO STANJE I PRIORITETI VISOKOG OBRAZOVANJA U BOSNI I HERCEGOVINI

Visoko obrazovanje u Bosni i Hercegovini kao i u većini zemalja regije je predmetom dugih i zahtjevnih reformi. U značajnom broju slučajeva reformski procesi u posljednja dva desetljeća bili su podržani od strane velikog broja međunarodnih organizacija i institucija. Dokument „Strateški pravci razvoja obrazovanja u Bosni i Hercegovini sa planom implementiranja, 2008. – 2015." (Službeni glasnik BiH, 63/08), usvojen od strane Vijeća Ministara sredinom 2008. godine, sadrži glavne pravce razvoja obrazovanja za dato vremensko razdoblje. Navedeni dokument se oslanjao na postignuća u obrazovnoj reformi utemeljenoj na Srednjoročnoj razvojnoj strategiji Bosne i Hercegovine, dokumentima strateškog razvoja pojedinih područja obrazovanja te između ostalih i na Milenijskoj deklaraciji UN-a i ciljevima Europske unije. Tokom vremenskog razdoblja 2013.-2015. godine u Bosni i Hercegovini je trajao Zajednički projekt Europske unije i Vijeća Europe pod nazivom "Strateški razvoj visokog obrazovanja i standarda kvalifikacija" (financiran iz IPA fondova). Jedan od njegovih temeljnih ciljeva je bio definisanje prioriteta za razvoj visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini nakon 2015. godine, odnosno godine u kojoj ističu "Strateški pravci razvoja obrazovanja u Bosni i Hercegovini sa planom implementacije 2008.-2015." a koji su projicirali potpuno pristupanje Bosne i Hercegovine Europskom prostoru visokog obrazovanja.

Spomenuti IPA projekt je rezultirao definisanjem „Prioriteta za razvoj visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini za period 2016. – 2026. godina" koje je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo u martu 2016. godine (Službeni glasnik BiH, 35/16). Definirani su prioriteti ključnih područja:

1) Dobro upravljanje i menadžment, globalizacija, a posebno evropeizacija visokog obrazovanja su ključni trendovi u zemljama Evrope, ali istovremeno i izazovi visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini. Pod globalizacijom visokog obrazovanja podrazumijeva se promatranje univerziteta izvan nacionalnog konteksta, dok se pod evropeizacijom visokog obrazovanja prije svega misli na slučaj internacionalizacije visokog obrazovanja, ali u evropskom kontekstu (ograničenoj internacionalizaciji na zemlje Evrope). Postojeći Bolonjski proces je primjer evropeizacije visokog obrazovanja. Razvoj i modernizacija visokog obrazovanja su visokorangirani na popisu prioriteta na oba, nacionalnom i europskom nivou. Strategija Evropa2020 (engl. Europe2020) je desetogodišnja strategija EU za rast i zapošljavanje koja promoviše pametan, održiv i uključiv rast posebno naglašavajući značaj obrazovanja u cjelokupnom procesu. Iz navedenog dokumenta prozilaze i sljedeće strateške inicijative:
   a) Obrazovanje i usavršavanje 2020 (engl. Education and Training – ET2020),
   b) Promišljanje obrazovanja (engl. Rethinking education: investing in skills for better socio economic outcomes).
2) Modernizacija visokog obrazovanja (engl. Modernising universities) Internacionalizacija visokog obrazovanja (engl. Internationalisation in European higher education) S obzirom na strateško opredjeljenje Bosne i Hercegovine ka EU integracijama, neophodno je voditi računa o trenutnim pravcima razvoja obrazovanja u zemljama EU. Sistem visokog obrazovanja Bosne i Hercegovine se mora nužno uklopiti u evropske trendove jer uzimajući u obzir značaj visokog obrazovanja, jedino se saradnjom i koordinacijom visokog obrazovanja, tehnologije, inovacija i privrede može poboljšati nacionalna konkurentnost u regionalnom i evropskom kontekstu. Oblast obrazovanja značajna je za Bosnu i Hercegovinu iz perspektive procesa pregovora za sticanje punopravnog članstva u EU. Naime iz iskustva Republike Hrvatske, vidimo da su pregovori u okviru poglavlja Obrazovanje i kultura (engl. Education and culture) okvir za internacionalizaciju obrazovanja zemlje kandidatkinje. U skladu sa Eurydice preporukama, visoko obrazovanje u EU se treba fokusirati na tri faze:

a) Pristup, što uključuje svijest o dostupnosti visokog obrazovanja, uslovima upisa te postupku upisa;
b) Zadržavanje, uključujući napredovanje kroz studijski program uz potporu koja se može pružiti u slučaju nastanka problema i
c) Zapošljivost, uključujući mjere potpore studentima u prelazu iz visokog obrazovanja na tržište rada. Naime, trenutačni strateški okvir za saradnju EU-a u području obrazovanja i osposobljavanja definisan je u ET20202 (engl. Education and Training 2020 – ET2020), dok su širi razvojni ciljevi Evropske unije

definisani u desetogodišnjoj strategiji Europa 2020 iz 2010. godine. S aspekta visokog obrazovanja, specificirani su sljedeći ciljevi:

1. Udio osoba u dobi od 18 do 24 godine starosti koje rano napuštaju obrazovanje i osposobljavanje trebao bi biti manji od 10%.
2. Najmanje 40% osoba u dobi od 30 do 34 godine starosti trebalo bi imati neki oblik visokog obrazovanja.
3. Najmanje 15% odraslih osoba trebalo bi sudjelovati u programu cjeloživotnog učenja.
4. Najmanje 20% visokoobrazovanih osoba i 6% osoba s početnom strukovnom kvalifikacijom u dobi do 18 do 34 godine starosti trebalo bi provesti neko vrijeme na studiju ili osposobljavanju u inostranstvu.

3) Resursi,
   1) Povezanost tržišta rada i visokog obrazovanja,
   2) Standardi kvalifikacija,
   3) Studentsko iskustvo,
   4) Internacionalizacija i
   5) Statistika.

Usvojeni dokument sadrži sveobuhvatno pojašnjenje definisanih područja gdje su potrebna unaprijeđenja sa planom aktivnosti i institucijama zaduženim za njihovu implementaciju. Također, Reformska agenda za razdoblje 2015 – 2018 godine u dijelu koji se odnosi na tržište rada govori o potrebi za provođenjem reformi obrazovnog sistema u kratkom roku s ciljem boljeg povezivanja obrazovanja i tržišta rada.

Ukoliko se govori o entitetskom nivou, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke je 2012. godine usvojilo „Strateške pravce razvoja visokog obrazovanja u Federaciji Bosne i Hercegovine od 2012. do 2022. godine – Sinergija i partnerstvo" koji se odnose na ciljeve definisane u Evropskom prostoru visokog obrazovanja.

Ključni nosilac procesa obrazovanja u Kantonu Sarajevo je akademska zajednica. Na području Kantona Sarajevo nju čine javne i privatne visokoškolske ustanove i to jedan javni (Univerzitet u Sarajevu) i tri privatna univerziteta (Univerzitet Sarajevska škola za nauku i tehnologiju, Internacionalni Univerzitet Sarajevo i Internacionalni Burch Univerzitet). Sve navedene institucije su akreditirane od strane Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvaliteta. Univerzitet u Sarajevu (UNSA) je osnovan 1949. godine i najstariji je univerzitet na području Bosne i Hercegovine. U svom sastavu Univerzitet ima trideset organizacionih jedinica - dvadeset i dva fakulteta, tri akademije i pet naučno-istraživačkih instituta. unutar šest grupacija iz područja društvenih, humanističkih, medicinskih, tehničkih, prirodno-matematičkih i biotehničkih nauka te umjetnosti. Među pridruženim članicama Univerziteta su: Nacionalna i Univerzitetska biblioteka i Fakultet za javnu upravu te teološki fakulteti.

Visoko obrazovanje u Bosni i Hercegovini prolazi kroz fazu tranzicije i reforme, s ciljem usklađivanja sa standardima Europske unije. Kantonalna Vlada Sarajeva ulaže značajne napore u unapređenje kvalitete obrazovanja i prilagođavanje potrebama tržišta rada. Trenutno postoji manjak specijaliziranih programa koji kombiniraju medicinsku gerontološku njegu, radnu rehabilitaciju i kozmetologiju, što otvara mogućnosti za inovativne obrazovne inicijative.

Prethodna analiza sistema visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini upućuje na potrebu njegovog transformiranja i kvalitativnog poboljšavanja prije svega iz sljedećih razloga:

- metode rada nastavnika, kao i odnos prema studentima i dalje je daleko od onoga što zahtijevaju studenti, a to su fleksibilniji pristup, inovativne metode učenja koje se prilagođene njihovim potrebama, sposobnostima i kvalifikacijama, a koje će se realizirati na način da student po završetku školovanja može odmah biti uključen u sve radne procese i poslovne izazove;
- visoko kvalitetna radna snaga, temeljena na znanju, vještinama i kompetencijama, mora odmah po stjecanju diplome biti konkurentna na tržišnoj utakmici, jer se samo na taj način, može ostvariti zapošljavanje, a samim tim ostale ambicije mladog čovjeka, što u sadašnjim uvjetima obrazovnog sistema u Bosni i Hercegovini nije slučaj;

- evropsko tržište rada i akademski prostor pružaju jednaku mogućnost svma iz razloga što poslodavci zahtijevaju poznavanje različitih vještina i znanja koja se odnose na nove tehnologije i nova postignuća. Veliki broj postojećih viskoškolskih ustanova ne prati ove zahtjeve, zbog čega dolazi do akumuliranja nezaposlenih mladih visokoobrazovanih ljudi na zajednicama za zapošljavanje
- još uvijek postoje problemi u pogledu priznavanja stečenih diploma, što onemogućava veću mobilnost i brže zapošljavanje;
- mnoge kvalifkacije su zastarjele a neke koje su u zemljama sa razvijenim i liberalnim sistemom visokog obrazovanja već dugo postoje, nisu obuhvaćene visokim obrazovanjem, Danas su izraženi zahtjevi da nastavni planovi i programi budu prilagođeni sferama rada u oblastima kojih se tiču odnosno da nude znanja i vještine koje su primjenjive. U zakonodavstvu iz oblasti visokog obrazovanja u BiH nije poznat pojam strukovnih studija koji je u zemljema sa liberalnim pristupom visokom obrazovanju već dugo ustaljen.

TRENUTNO STANJE I PRIORITETI VISOKOG OBRAZOVANJA U KANTONU SARAJEVO

Na području Kantona Sarajevo u 2024. školskoj godini djeluju 4 visokoškolske ustanove, od toga: Univerzitet u Sarajevo sa pridruženim članicama, i 3 privatne visokoškolske ustanove, kao univerziteti. U Kantonu Sarajevo samostalno ne djeluje niti jedna visoka škola (fakultet za upravu je pridružena članica Univerziteta u Sarajevu).

Promatrajući uvodni dio Standarda i normativa za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja u Kantonu Sarajevo jasno je da je visoko obrazovanje pozicionirano kao segment od posebnog javnog interesa, da je ovu oblast neophodno zasnovati na savremenim dostignućima nauke tehnike i tehnologija, na modernoj pedagoško-andragoškoj teoriji i praksi, humanizmu i etici i staviti u funkciju osposobljavanja mladih i odraslih za rad i obezbijediti uslove za njihovu stručnu nadgradnju. Visoko obrazovanje je integralni dio jedinstvenog sistema obrazovanja Evrope (EHEA). Cjelokupni sistem i struktura visokog obrazovanja podložan je reformi i usklađivanju radi uključivanja u evropski prostor za visoko obrazovanje u skladu sa Bolonjskom deklaracijom kojom je definisana prekretnica u razvoju evropskog visokog obrazovanja. Cilj tranzicije visokog obrazovanja je da doprinese stvaranju uslova da visoko obrazovanje u Kantonu Sarajevo, a time i bosanskohercegovačko visoko obrazovanje, postigne što veću kompatibilnost i jasnu komparativnost u sistemu visokog obrazovanja u Evropi, sa otvaranjem mogućnosti, odnosno davanja značajne pomoći ka povećanju međunarodne konkurentnosti evropskog i bosanskohercegovačkog sistema visokog obrazovanja.

Dakle samo iz navedenog je jasno da su težnje Kantona Sarajevo da se stvore svi uslovi za razvoj visokog obrazovanja prema ugledu na EHEA, da visoko obrazovanje doprinese poboljšanju kvaliteta edukacije i rezultata visokog obrazovanja kao osnovnog preduslova za kompariranje sa evropskim i svjetskim obrazovnim sistemima, sa konačnim zadatkom da doprinese stvaranju dodatnih uslova za priznavanje naše diplome u evropi i svijetu, odnosno ciljem da se ove diplome jednostavnije i uspješnije kompariraju sa odgovarajućim evropskim i svjetskim diplomama.

Kanton Sarajevo se kroz zadnjih više od dvadeset godina otvorio mogučnosti osnivanja privatnih viskoškolskih ustanova, pri čemu su kriteriji za otvaranje ovih ustanova, veoma dobro osmišljeni i garancija su kvaliteta. Osnivanje još jedne visokoškolske ustanove bi u značajnoj mjeri potvrdilo imid Sarajeva kao univerzitetskog grada.

ANALIZA RAZVOJNIH PRIORITETA EKONOMIJE KANTONA SARAJEVO, BIH I REGIONA

Prije pokušaja analize razvojnih prioriteta u BiH i Kantonu Sarajevo potrebno se osvrnuti na tekstove "Smjernice ekonomske i fiskalne politike Federacije BiH za period od 2025. do 2027. godine" Vlade Federacije BiH i „Strategiju razvoja Kantona Sarajevo 2021-2027. Strateška platforma"

U Smjernicama je, između ostalog, navedeno da je put ka integriranju u Europsku uniju jedan od najznačajnijih ekonomsko – političkih ciljeva BiH, te da je otvaranjem pristupnih pregovora sa EU potvrđena europska budućnost BiH, kao i da slijedi faza usvajanja pregovaračkog okvira koji iziskuje ispunjavanje 14 ključnih prioriteta. Programom ekonomskih reformi FBiH 2024 – 2026., planiran je set strukturnih reformi koje trebaju odgovoriti na globalne izazove i ubrzati integraciju BiH u EU.
Osnovni prioriteti Vlade Federacije BiH u narednom srednjoročnom periodu, navedeno je između ostalog u Smjernicama, bit će usmjereni na kreiranje povoljnijeg poslovnog ambijenta, poticanje i rast privatnih i javnih investicija. Također, nastavit će se i podrška zdravstvenom sistemu s ciljem jačanja upravljanja i financijske održivosti zdravstvenih institucija. Iz vizure ovog Elaborata jasno je da bi osnivanje Visoke škole po predloženom konceptu predstavljalo pozitivan trend ka EU integracijama kao i kreiranju povoljnijeg poslovnoh ambijenta i i rast privatnih inicijativa. U Strategiji razvoja Kantona Sarajevo 2021-2027 definisana su četiri globalna cilja i to:
1. Unaprijediti konkurentnost privrede i povećati zaposlenost
2. Stvoriti uslove za uključujući društveno- ekonomski rast i smanjenje siromaštva i unaprijediti dostupnost i pouzdanost svih javnih servisa (zdravstvo, obrazovanje, socijalne politike, kultura i sport)
3. Odgovorno upravljati okolišem, prostorom, prirodnim i infrastrukturnim resursima
4. Unaprijediti efikasnost i odgovornost javnog sektora
U Strategiji razvoja Kantona Sarajevo može se naći niz podataka iz oblasti visokog obrazovanja ali nije data taksativno jasna slika strategije razvoja visokog obrazovanja. Naravno da se razvojni prioriteti u oba spomenuta dokumenta stavljaju u realini sektor, vladavinu prava, socijalnu zaštitu i zaštitu okoliša što je sasvim razumljivo

Ekonomija Kantona Sarajevo i BiH u cjelini prolazi kroz fazu restrukturiranja, s posebnim naglaskom na sektor usluga, turizam i **zdravstvenu industriju**. Razvojni prioriteti uključuju unapređenje **zdravstvenih usluga, promociju zdravstvenog a samim tim i turizma ljepote** te podršku malim i srednjim preduzećima (MSP). Osnivanje Visoke škole sa studijskim programima za Gerontologiju, Okupacionu-radnu terapiju i rehabilitaciju i Kozmetologijunjegu, čiji bi nastavni planovi i programi korespondirali nastavnim planovima i programima Evropske Unije, bi se savršeno uklopilo u ove prioritete, pružajući kvalificiranu radnu snagu i podržavajući rast sektora zdravstvenih usluga i turizma.

Pored toga Kanton Sarajevo odnosno Grad Sarajevo je već etabliran Univerzitetski grad u kojem djeluje najveći javni univerzitet u BiH i tri sada već javno poznata privatna univerziteta. Trend razvoja visokog obrazovanja u Kantonu odnosno gradu Sarajevu mora imati kontinuitet. Kao primjer koliko razvoj visokoškolskih ustanova može imati pozitivan efekt na razvoj lokalne zajednice treba promatrati grad Foču. U Foči po popisu iz 2013. godine živi 18 288 stanovnika i u tom Gradu se nalazi Medicinski fakultet Univerziteta Istočno Sarajevo. Mudrom politikom samo u akademskoj 2023/2024. godini na tom Fakultetu studiralo je 2114 studenata od čega 450 stranih državljana. U odnosu na broj stanovnika Foče studenata je oko 15%, koji kroz razne troškove sudjeluju u razvoju lokalne zajednice. Kroz ovaj primjer vidljivo je da Sarajevo kao grad i Kanton ima enorman potencijal da postane regionalni univerzitetski centar. Da bi osnivanjem Visoke škole napravio kvalitativni pomak razvoju ekonomije Kantona. Ako se ovome doda da je izvor investicije u osnivanje Visoke škole inozemni kapital onda je to još značajniji faktor koji utiče na privredni razvoj Kantona.

ANALIZA RAZVOJNIH TRENDOVA NA TRŽIŠTU RADA SA ASPEKTA VISOKE ŠKOLE

Na tržištu rada u Kantonu Sarajevo i BiH prisutan je rastući trend potražnje za stručnjacima u oblasti zdravstvene njege starih i bolesnih lica, rehabilitacije, rad sa licima sa posebnim potrebama, rad sa licima u mentalnim zaostatku i kozmetologije. Izmijenjene zdravstvene potrebe stanovništva, kao i neophodnost smanjenja troškova, smjestili su sve vrste zdravstvenih usluga u središnji položaj zdravstvenog sistema svake zemlje: naučna literatura ukazuje na to da su medicinske sestre svih profila, njegovatelji, stručnjaci za

palijativnu njegu, fizoterapeuti, okupacini terapeuti, porodilje kozmetičari i slično ključne za implementaciju modela budućnosti zdravstvene zaštite usmjerene ka pacijentu. Stoga je od suštinske važnosti da su svi oblici sestrinskih kompetencija, organizacija i prakse takvi da mogu efikasno doprinijeti zdravstvenom sistemu zemlje. Ovo je potaknuto sve većim fokusom na zdravlje i wellness, kao i rastućim zdravstvenim potrebama starije populacije. Regionalne analize također pokazuju slične trendove, s rastućom potražnjom za kvalificiranom radnom snagom u ovim oblastima. U razmatranju razvojnih trendova na tržištu rada, a uzevši u obzir da je Bosna I Hercegovina u postupku pridruživanja Evropskoj Uniji potrebno je tržište rada promatrati, u najmanju ruku, na globalnom Evropskom nivou. Kada se promatra na ovaj način nedvojbeno je da u Evropskom prostoru postoji iskazana potreba za stručnjacima iz oblasti za koje se osniva Visoka škola. Ako se ovoj konstatciji pridoda i činjenica da je osnivački kapital za osnivanje Visoke škole obezbjedila kompanija iz Republike Austrije te da su nastavni programi harmonizirani/prilagođeni nastavnim programima iz Republike Austrije onda se sa sigurnošću može ustvrditi da će Visoka škola educirati stručnjake za oblasti za kojima postoji potreba na tržištu rada u BiH i u Evropskoj Uniji.

ANALIZA POTREBA ZAINTERESIRANIH STRANA U KANTONU SARAJEVO

Zainteresirane strane u Kantonu Sarajevo, BiH i regiji uključuju osnivača-vlasnika, studente, resorno Ministarstvo i kao krajnje korisnike društvo odnosno zdravstvene ustanove, ustanove za brigu o starim i bolesnim, rehabilitacijske centre, kozmetičke salone, turističke agencije i nevladine organizacije. Njihove potrebe uključuju kvalificiranu radnu snagu koja može pružiti visoko kvalitetne usluge njege, gerontologije, palijativne njege, okupacione terapije, odgovarajuće rehabilitacije i kozmetologije. Visoka škola koja nudi specijalizirane programe u ovim oblastima bi direktno odgovorila na ove potrebe, pružajući studentima praktične vještine i znanja potrebna za uspješan samostalan rad u ovim sektorima.

Opravdanje za osnivanje sa aspekta tržišta rada

Adresiranje potreba starije populacije

Izraženo opravdanje za osnivanje ove visoke škole je značajan porast broja starije populacija, iznad 65 godina života, u BiH koja zahtijeva kontinuirane zdravstvene, njegovateljske i rehabilitacijske usluge. Ovaj demografski trend ističe hitnu potrebu za dobro obučenim stručnjacima koji mogu pružiti sveobuhvatnu i stalnu njegu starijim osobama, osiguravajući njihovo zdravlje i dobrobit. I najosnovnijim promišljanjem jasno je da starija populacija, posebno u društvima koja biološki stare, treba komleksna zdravstvena briga koja uključuje gerontološko njegovateljstvo, određene postupke fizioterapuju pa i okupacionu terapiju sa rehabilitacijom. Posebno treba ukazati na vrlo izrađen trend osnivanja ustanova za brigu o starim i bolesnim u privatnom sektoru, javne ustanove ne mogu prihvatiti priliv starih i bolesnih kojima treba posebna briga i njega drugih lica. Uvidom u statsističke podatke nepobitno se vidi da je trend starenja populacije u Kantonu Sarajevo i cijeloj BiH skoro pa kritičan, što nesumnjivo implicira na nužnost stvaranja kadra sposobnog i stručnog za brigu o starim licima.

Adresiranje potreba industrije ljepote

Industrija ljepote obuhvaća niz djelatnosti od proizvodnje i prodaje kozmetike, parfema i proizvoda za njegu kože i kose. Kozmetički saloni svih vrsta, solariji i banje smatraju se uslužnim sektorom industrije ljepote. Osim toga, neki ekonomisti u svoju definiciju tržišta ljepote uključuju klubove zdravlja i estetsku kirurgiju. Procjenjuje se da je prodaja proizvoda i usluga vezanih uz ljepotu diljem svijeta veća od 159 milijardi američkih dolara (USD) svake godine. Većina istraživanja pokazuje da prodaja ženama čini ogromnu većinu iznosa.

Prema poslovnim analitičarima, najprodavaniji kozmetički proizvodi su proizvodi koji čiste i uljepšavaju lice i kosu. Procjenjuje se da njega kose donosi gotovo 40 milijardi USD svake godine. Ostali vodeći proizvodi industrije ljepote vezani su uz njegu kože i kozmetiku. Procjenjuje se da njega kože generira

prodaju od oko 23 milijarde USD godišnje, što uključuje kupnju hidratantnih krema i masti protiv starenja. Procjenjuje se da kozmetika donosi oko 18 milijardi USD svake godine.

Estetska hirurgija je sada prilično uobičajena i veliki je dio industrije ljepote, s klinikama koje su dostupne za širok izbor zahvata. Pored toga u ovu oblast se svrstavaju tzv manje invazivne metode tretiranja botoxom i hijaluronom što prema utvrđenim standardima ne zahtjeva specijalistička znanja iz plastične hirurgije ili hirurugije uopšte.

Enorman porast potreba za Kozmetolozima ili kako ih još nazivaju terapeutima ljepote je veoma lako uočiti samim brojem salona, solarija, klinika za plastičnu hirurugiju i slično. I ono što je evidentno je da u raznim salonima ljepote i mjestima tretmana za ljepotu ne rade lica sa odgovarajućim školovanjem. Sručnjaci iz oblasti ljepote bi se trebali školovati na fakultetu ili drugoj visokoškolskoj ustanovi da bi bili upoznati s aspektima anatomije i fiziologije, njege lica, tretmana očiju, šminke, depilacije voskom i njege noktiju, djelovanja uv zraka ba kožu, neželjenim efektima u tretmanima kože, kose i očiju i slično. Kao i poznavanju rada sa botoxom i hijaluronom.

Adresiranje potreba studentske populacije

Polazeci od analiza potreba za kadrovima u oblasti biomedicine i zdravstva, mogućnostima njihovog zaposljavanja u Bosni i Hercegovini, kao i mogućnostima međunarodnog zaposljavanja, a imajući u vidu ograničenost kapaciteta studija biomedicine i zdravstva u našoj zemlji, procjenjuje se da bi se godišnje i dugoročno na novoj Visokoj školi moglo očekivati oko 150 studenata od čega najmanje 50 iz zemalja neposrednog okruženja. Prema nacionalnoj pripadnosti, najveći broj studenata dolazio bi iz Republika Srbije, Crne Gore i Hrvatske.

U skladu sa podacima međunarodnih agencija za posredovanje kod upisa stranih studenata, izražen je opći nedostatak upisnih kvota na studijima biomedicina i zdravstvo. Također je materijalno potkrepljena činjenica da je posao, za one koji uspješno okončaju jedan od predloženih studijskih programa, obezbjeđen na tržištu rada, što u konačnici i jeste poenta svakog školovanja.

Iz navedenog je nedvojbeno jasno da je adresiranje na potrebe studentske populacije možda i najbitniji faktor opravdanosti osnivanja Visoke škole sa predloženim studijskim programima.

Adresiranje potreba razvoja edukacije zdravstvenih radnika

Zdravstveni i obrazovni sistem moraju biti integrirana cjelina koja povezuje strukovno obrazovanje i potrebe populacije koje se odnose na zdravlje, blagostanje i privredu zemlje,

Najviše primjedbi i izazova u edukaciji zdravstvenih radnika prepoznaje se u zastarjelim i statičnim kurikulumima, koji rezultiraju profesionalcima koji ne mogu odgovoriti na potrebe društva koje su usmjerene na zdravlje.

Najčešči prepoznati problemi u obrazovanju zdravstvenih radnika:

- Neusklađenost kompetencija s potrebama klijenta-pacijenata i populacije
- Loša priprema za timski rad
- Uski tehnički fokus bez šireg razumijevanja konteksta
- Briga o pacijentu koja je manje kontinuirana a više epizodna
- Orijentacija usmjerena na bolničko zbrinjavanje a ne rješavanje problema na nižim nivoima
- Premala fokusiranost na primarnu zdravstvenu zaštitu
- Kvantitativna i kvalitativna neravnoteža na profesionalnom tržištu rada
- Manjak strategije i liderstva usmjerenog na poboljšanje performansi zdravstvenog sistema

Ultimativni cilj obrazovanja unutar zdravstvenog sistema je mobilizacija znanja, kritičko rasuđivanje i etičko ponašanje, stvaranje kompetencija za rad u zdravstvenim ustanovama i pružanje brige pacijentima i populaciji prema njihovim potrebama, u okviru timova koji odgovorno provode svoje profesionalne aktivnosti unutar lokalnih i globalnih povezanih organizacija.

Svrha obrazovanja zdravstvenih radnika je osiguranje zdravstvene jednakosti unutar i između zemalja kroz pružanje visokokvalitetnih zdravstvenih usluga. Ostvarivanje ciljeva i svrhe zahtijeva reforme u zdravstvenom obrazovanju.

Te reforme zahtijevaju slijedeće ishode:
Prekazak sa informativnog (usvajanje činjenica i sticanje vještina) i formativnog (usvajanje činjenica i rješavanje problema) na transformativno učenje i međuovisnost obrazovanja. Transformativno učenje se zasniva na tri stuba:

- Učenje zasnovano na činjenicama.
- Pretraživanje, analiza i sinteza informacija za donošenje odluka.
- Od profesionalnih akreditacija do temeljnih kompetencija za efikasan timski rad u zdravstvenim ustanovama.
- Put od pasivnog usvajanja obrazovnih modela do stvaranja sistema koji je prilagođen potrebama populacije.

Transformativno učenje predstavlja edukativni proces gdje se kompetencije i specifični konteksti prilagođavanju, osnova je bazično znanje, razvijaju se vještine liderstva i znanja iz menadžmenta.

Visoka škola je osnove edukacije na svim studijskim programima kocepcijski postavila po principu transformativnog učenja gdje je student u fokusu kao subjekt koji uz usvajanje osnovnih bimedicinskih znanja, sticanja vještina dobija kompetencije koje mu omogučavaju rješavanje problema, aktivan timski rad i permanentno prilagođavanje novim situacijama stiče spsobnosti na nivou tzv paramedicinskog stručnjaka (bakalaureat).

JAČANJE EKOSISTEMA VISOKOG OBRAZOVANJA I NAUKE U KANTONU SARAJEVO

Cilj Zakona o visokom obrazovanju iz 2022 godine je stvoriti institucionalni okvir koji će omogućiti transformaciju i efikasnu digitalizaciju visokog obrazovanja, što će dovesti do stvaranja modernog ekosistema nauke, visokog obrazovanja, inovacija i poduzetništva, uz objedinjavanje infrastrukture, ljudi, inicijativa i institucija u mrežu koja integrira fizički i kibernetički prostor, omogućavajući sektoru da postane dio Evropskog prostora visokog obrazovanja.

Modernizacija obrazovanja i usluga

Osnivanje Visoke škole sa studijskim programima koji su predloženia po uzoru austrijskih i njemačkih curriculuma omogućilo bi studentima upoznavanje s najnovijim tehnologijama i tehnikama u ovim oblastima. Kroz uključivanje predavača iz Republike Austrije, studenti bi imali priliku učiti od vodećih stručnjaka, što bi značajno unaprijedilo kvalitetu obrazovanja i usluga koje bi diplomirani studenti mogli pružati. Ova inicijativa bi Sarajevo svrstala u red modernih centara iz oblasti edukacije za gerontološku njegu i rehabilitaciju, radno terapijsku rehabilitaciju i kozmetologiju, čime bi se povećala konkurentnost i atraktivnost grada na regionalnoj i međunarodnoj sceni.

Osnivanje Visoke škole sa studijskim programima kako je navedeno u Elaboratu doprinosi društveno-ekonomskom razvoju kroz nekoliko ključnih aspekata:

1. **Podrška ekonomskom razvoju**: Škola bi obučavala kvalificirane stručnjake, čime bi se smanjio jaz između ponude i potražnje na tržištu rada, posebno u sektorima zdravstva, socijalnog zbrinjavanja, industrije ljepote i turizma.
2. **Unapređenje kvalitete života**: Pružanjem obrazovanja koje fokusira na zdravlje treće životne dobi, povratak u normalno društzveno okruženje lica sa posebnim potrebama i wellness, Visoka škola bi, kroz školovanje kvalifikovanog kadra, doprinosila poboljšanju kvalitete života u Kantonu Sarajevo i BiH.
3. **Jačanje ekosistema visokog obrazovanja**: Integracija i prilagodba austrijskog kurikuluma, iz predloženih studijskih programa u lokalni kontekst bi podigla standarde obrazovanja i potakla inovacije u metodologiji nastave i istraživanja.
4. **Doprinos globalnim ciljevima održivog razvoja**: Edukacija u oblasti zdravstva i wellnessa podržava ciljeve održivog razvoja UN-a, uključujući dobro zdravlje i blagostanje, kvalitetno obrazovanje, dostojanstveno starenje i dostojanstven rad.

Osnivanje ove škole bi se također savršeno uklopilo u razvojne pravce Kantona Sarajevo, BiH i regiona, podržavajući strateške ciljeve i pružajući direktnu korist društvu kroz unapređenje obrazovanja, zdravlja i ekonomskog razvoja.

Konkurencija kao faktor jačanja eko sistema visokog obrazovanja

Konkurencije sama po sebi znači nadmetanje ili utakmicu između poslovnih subjekata koji se bave istim ili sličnim djelatnostima u ovom slučaju pružanju usluga visokog obrazovanja na tržištu znanja. Konkurencija je uvijek vezana za slobodno tržište, te je jedan od najbitnijih preduslova stimulativnog djelovanja na kvalitet usluga koji se nudi krajnjim korisnicima. Konkurencija na tržištu visokog obrazovanja je garant postavljanja realnih kvaliteta i vrijednosti ponuđenih usluga.

Ako tržište usluga u visokom obrazovanju promatramo na način konkurentnosti i eliminacije monopola onda je logičan zaključak da osnivanje nove visokoškolske ustanove nije fragmentiranje visokog obrazovanja u Kantonu Sarajevo ili BiH nego može i jeste bitan faktor tržišne regulacije ovog segmenta društva, kojim se povečava pozitivni pritisak na sve pravne subjekte koji učestvuju u visokom obrazovanju. Tržišno natjecanje neminovno mora biti podložno zakonima konkurencije koji se validiraju kroz kvalitet, cijene, opštu korist, odnos spram učesnika u procesu visokog obrazovanja i još jako puno faktora. Sve ovo mora dovesti do profilacije visokoškolskih ustanova na one koje će se; kvalitetom usluga, priznavanjem diploma, uvezanosti ishoda učenja sa tržištem rada, permanentnim unapređivanjem svih edukativnih procesa i svim drugim mjerljivim i nemjerljivim faktorima zadržati u prostoru visokog obrazovanja i na one koje jednostavno neće uspjeti održati tempo sa drugim i nestat će iz područja visokog obrazovanja u BiH.

Ovakva konkurencija, mada je u osnovi vezana sa slobodno tržište, mora biti podržana i regulisana, odnosno pravno uređena u čemu Kanton Sarajevo prednjači u odnosu na ostali dio Federacije i BiH kao države.

Kroz konkurenciju mora doći do jasne deiferencijacije visokoškolskih ustanova koje nude kvalitetne usluge, a pod kvalitetom se najprije podrazumjeva validnost diplome kako na nivou BiH tako i u EHEA, i one koje to nisu. Tada na djelu imamo direktno djelovanje konkurencije na eko sistem visokog obrazovanja.

Smatramo da bi osnivanje Visoke škole iz Elaborata pojačalo djelovanje pozitivne konkurencije, doprinijelo amortiziranju monopola u visokom obrazovanju i stvorilo pozitivni pritisak na sve pravne subjekte iz visokog obrazovanja i stvorilo ombijent poboljšanja eko sistema visokog obrazovanja.

Posebno se daje osvrt na konkurenciju predloženih studijskih programa u smislu postojećih studijskih programa istog ili sličnog nivoa u Kantonu Sarajevo. U Kantonu Sarajevo kao članica Univerziteta u

Sarajevu djeluje Fakultet zdravstvenih studija koji kao prvi ciklus u trajanju od četiri godine (240 ECTS) realizuje ukupno sedam studijskih programa i to: Fizioterapija, Radiološke tehnologije, Laboratorijske tehnologije, Sanitarno inžinjerstvo, Zdravstvena njega, Babićarstvo-primaljstvo i Zdravstveni nutricionizam i dijetetika. Visoka škola je u Elaboratu dala prijedlog za tri studijska programa od kojih se niti jedan ne realizuje ni na jednoj visokoškolskoj ustanovi u Kantonu Sarajevo te samim tim predstavlja potpuno novi subjekt na tržištu znanja koji budućim studentima nudi veći izbor studijskih programa nego što sada postoji. Uzevši u obzir statističke podatke o smanjenu broja studenata upisanih na sve visokoškolske ustanove u Kantonu Sarajevo bitno je naglasiti i činjenicu da Visoka škola, u tom kontekstu, nije prijetnja već postojećem Fakultetu zdravstvenih studija jer nudi studijske programe koji ne postoje u Kantonu Sarajevo.

DOSTIZANJE GLOBALNIH CILJEVA ODRŽIVOG RAZVOJA I UNAPREĐENJE KVALITETA ŽIVOTA U KANTONU SARAJEVO I BOSNI I HERCEGOVINI

Održivi razvoj podrazumeva **razvoj društva koji raspoloživim resursima zadovoljava ljudske potrebe, ne ugrožavajući prirodne sisteme i životnu sredinu,** čime se osigurava dugoročno postojanje ljudskog društva i njegovog okruženja. U konkretnom slučaju osnivanje Visoke škole generalno se potpuno uklapa u gore navedenu definiciju održivog razvoja Kantona Sarajevo i Bosne i Hercegovine, posebno ako se uzme u obzir da obrazovanje spada u društvenu komponentu i nadogradnju koja podrazumijeva brigu i njegovanje zajednica uz podršku kulturološkim raznolikostima i očuvanje kulturne baštine, osiguravanje jednake dostupnosti na obrazovanje i zdravstvenu brigu, postizanje ravnopravnosti svih članova društva te unaprjeđenje socijalnih prava.

Koji su to globalni ciljevi održivog razvoja Kantona Sarajevo i Bosne i Hercegovine?

U Strategiji razvoja Kantona Sarajevo 2021-2027. Strateška platforma, kao vizija je definisano „Vizija oslikava težnju KS da postane savremena evropska regija, orijentirana na održive aspekte razvoja, gdje se razvoj posmatra kao višedimenzionalan proces ekonomske, društvene, okolišne, prostorne i institucionalne transformacije sa ciljem poboljšanja kvaliteta i standarda života građana". Na temelju strateških fokusa i vizije KS definirana su četiri strateška cilja koji osiguravaju sinergijske efekte između ekonomije, okoliša i društva, uz puno uvažavanje interesa lokalne uprave. Oni imaju prepoznatljiva sektorska težišta, ali istovremeno su integralni i povezujući. Pri tome u Strategiji razvoja Kantona Sarajevo definirana su četiri strateška cilja i to:

1. Unaprijediti konkurentnost privrede i povećati zaposlenost
2. Stvoriti uslove za društveno-ekonomski rast i smanjenje siromaštva i unaprijediti dostupnost i pouzdanost svih javnih servisa (zdravstvo, obrazovanje, socijalne politike, kultura i sport)
3. Odgovorno upravljati okolišem, prostorom, prirodnim i infrastrukturnim resursima
4. Unaprijediti efikasnost i odgovornost javnog sektora

Mada je u tački dva decidno navedeno da se radi o unapređenju dostupnosti javnih resursa, među kojima je navedeno obrazovanje, smatramo da svaka visokoškolska ustanova bila javna ili privatna mora uvažavati principe koji su definisani Strategijom razvoja svake društvene zajednice na čijoj pravnoj teritoriji djeluje. Posebno naglašavamo da visoko obrazovanje po svom karakteru ima izražen uticaj u svim nabrojanim strateškim ciljevima Kantona Sarajevo iz činjenice rasta intelektualne mase u populaciji, što smatramo nije potrebno posebno elaborirati.

Ujedinjeni narodi su u dokumentu Agenda 2030 donijeli akcijski plan sa 17 globalnih ciljeva za održiv razvoj i očuvanje našeg planeta.

Globalni ciljevi se sastoje od četiri cilja s područja okoliša, osam društvenih ciljeva i četiri cilja s područja ekonomije a to su;

Ako želimo očuvati prirodni okoliš planeta, moramo:
- osigurati pristup čistoj vodi i sanitarnim uvjetima
- suzbiti posljedice klimatskih promjena
- zaštiti morske resurse i
- spriječiti daljnji gubitak biološke raznolikosti.

Za društveni razvoj, moramo:
- suzbiti siromaštvo i glad
- postići blagostanje
- osigurati kvalitetno obrazovanje
- rodnu ravnopravnost
- pristup održivoj energiji
- učiniti gradove i naše zajednice održivima
- osigurati socijalnu pravdu te
- izgraditi odgovorne institucije.

Ako želimo postići privredni razvoj koji ne šteti okolišu i vodi brigu o društvu, potrebno je:
- osigurati dostojanstven rad za sve
- poticati održivu industriju i inovativnost
- smanjiti nejednakost unutar i između država te
- osigurati modele održive potrošnje i proizvodnje.

Analizom strateških ciljeva razvoja Kantona Sarajevo i BiH te ciljeva održivog razvoja koje su donijele Ujedinjene Nacije vidi se kompleksna veza razvoja visokog obrazovanja u jednom društvu i svih drugih ciljeva. Logično je i empirijski dokazano da društvo koje ima razvijen sistem visokog obrazovajnja te koje u populaciji ima kritičnu intelektualnu masu ima i izgrađene pozitivne trendove društvenog razvoja, očuvanja okoliša i privrednog razvoja i prosperiteta.

Pod pojmom kvalitete života obično se podrazumjevavaju faktori koji imaju uticaj na životne uslove društva ili pojedinaca. generalno se pod pojmom kvaliteta života misli na nivo blagostanja pojedinačne osobe ili grupe ljudi. Jedan od faktora je fizičko blagostanje, a pored toga postoje i brojni drugi faktori, kao što je obrazovanje, mogućnost zapošljavanja, socijalni status, zdravlje itd.

Ako gore navdenu definiciju kvaliteta života primjenimo u kontekstu osnivanja Visoke škole onda je nedvojbeno jasno da bi osnivanje ove Visoke škole imalo samo i isključivo pozitivan uticaj na kvalitet života kako pojedinca tako i Kantona Sarajevo i BiH. Smatramo da bi elboracija navedene tvrdnje bila nepotrebna i da je tvrdnja utemeljena samom definicijom kvaliteta života, posebno uzevši u obzir da se radi o osnivanju Visoke škole iz oblasti zdravstvenih-biomedicinskih stručnih studijskih programa.

n) NAZNAKA AKADEMSKIH TITULA, NAUČNIH I STRUČNIH ZVANJA KOJA SE STIČU PO ZAVRŠETKU STUDIJA

Na osnovu predloženih curriculyma studijskih programa vidljivo je da se radi o tro godišnjim akademskim studijama prvog ciklusa-dodiplomskog studija koji vode do sticanja 180 ECTS bodova i zvanja Bakalaureat iz određenog polja.

U definisanju stručnih zvanja koja se stiču završetkom jednog od predloženih studijskih programa mora se pridržavati Osnova kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini, dokumenta objavljenog 2011 godine (Službeni Glasnik Bosne i Hercegovine broj 31/11) koji se zasniva se na obrazovnoj tradiciji i sadašnjem stanju u obrazovanju u Bosni i Hercegovini, te potrebama razvoja ekonomije, pojedinca i društva u cjelini,

uz uvažavanje odrednica Evropskoga kvalifikacijskog okvira (EKO) i odgovarajućih evropskih i međunarodnih propisa na osnovu uporedivih kvalifikacionih okvira Evropske Unije. Također se mora pridržavati odredbi Pravilnika o sticanju i korištenju akademskih titula, strčnih i naučnih zvanja na visokoškolskim ustanovama na području Kantona Sarajevo (Službene Novine Kantona Srajevo broj 50/16) kojim se reguliše način sticanja i korištenja akademskih titula, stručnih i naučnih zvanja na visokoškolskim ustanovama na području Kantona Sarajevo.
Radi lakšeg pregleda daju se izvodi iz Osnova kvalifukacionog okvira BiH.

Izvod iz nivoa Osnova kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini

Nivo	Tipovi obrazovanja i obuke	Titula kvalifikacija (Pozicija na tržištu rada)	Nivo-Tip Diplome (Diploma/Certifikat/Nivo obrazovanja
6	Prvi ciklus visokog obrazovanja	Titule kvalifikacija i sadržaj Diplome i Dodatka diplomi za nivoe 6, 7 i 8 biće riješene donošenjem „Pravilnika o korištenju akademskih titula, te sticanju naučnih i stručnih zvanja“	- Diploma visokoškolske ustanove - Dodatak diplomi

IZVOD IZ NIVOA OSNOVA KVALIFIKACIJSKOG OKVIRA U BOSNI I HERCEGOVNI (tabelarni prikaz)

Odnos prema ISCED nivoima i EKO-u (EQF)		Osnove kvalifikacijskog okvira			Raniji sistem u Bosni i Hercegovini zasnovan na stepenima stručne spreme		
ISCED nivo	EKO (EQF)	Kvalifikacija	Završeno obrazovanje	Nivo	Stepen stručne spreme	Završena škola	Kvalifikacija
5B	6	Bachelor ili Baccalaureat	Prvi ciklus visokog obrazovanja	6	VI.	Viša škola	Viša stručna sprema - VŠS

Izvod iz Generičkih deskriptora kvalifikacijskih nivoa po ishodima učenja

Nivo	Znanje činjenično i teorijsko	Vještine (spoznajne, psihomotoričke i socijalne)	Kompetencije (samostalnost i odgovornost)
6	Ova osoba: • pokazuje znanje i razumijevanje u području studija, koje se nadovezuje na njihovo srednjoškolsko obrazovanje i koje je uobičajeno na tom	Ova osoba: • može primijeniti detaljno znanje i kritičko razumijevanje principa vezanih za dato područje studija/discipline primijeniti na način koji pokazuje profesionalan pristup radu ili struci, te	Profesionalne kompetencije: Ova osoba: • ima sposobnost da prikuplja i tumači relevantne podatke (obično unutar datog područja studija) na osnovu kojih donosi sudove koji sadrže razmišljanja o

	nivou, uz podršku odgovarajućih resursa za učenje (tekstova i informacionih i komunikacijskih tehnologija), koje uključuje neke aspekte koji će se zasnivati na poznavanju najnaprednijih dostignuća u datom području studija.	posjeduje kompetencije koje se obično pokazuju formiranjem i potkrepljivanjem argumenata i rješavanjem problema unutar datog područja studija; • može primijeniti osnovne metode sticanja znanja i aplikativna istraživanja u datoj disciplini, te je u stanju da odluči o tome koji pristup da upotrijebi za rješavanje datog problema, i svjesna je toga u kojoj mjeri je odabrani pristup primjeren rješavanju takvog problema; • može komunicirati koristeći znanje jednog ili više stranih jezika, i komunikacijskih tehnologija, informacije, ideje, probleme i rješenja, i auditoriju koji nije specijalizovan i koji je specijalizovan za dato područje izučavanja.	relevantnim društvenim naučnim ili etičkim pitanjima. Lične kompetencije: Ova osoba: • je izgradila vještine učenja neophodne za dalji studij, uz visok stepen autonomije i akademskih vještina i svojstava neophodnih za istraživački rad, shvatanje i procjenu novih informacija, koncepata i dokaza iz različitih izvora; • posjeduje temelj za buduće samousmjeravanje i cjeloživotno učenje; • je stekla interpersonalne vještine i vještine timskog rada, primjerene za zapošljavanje i/ili dalji studij.

Na osnovu Osnova kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini stručna zvanja koja bi se sticala na studijskim programima Visoke škole bi bila kako slijedi:

1. Nakon uspješnog izvršavanja svih obaveza utvrđenih studijskim programom-završenog studijskog programa Gerontologija završeni student bi stekao pravo na korištenje akademskog zvanja Bakalaureat/Bachelor Gerontologije skraćeno BA Gerontologije.
2. Nakon uspješnog izvršavanja svih obaveza utvrđenih studijskim programom-završenog studijskog programa Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija završeni student bi stekao pravo na korištenje akademskog zvanja Bakalaureat/Bachelor Okupacione-radne terapije i rehabilitacije izijatrije i rehabilitacije skraćeno BA Okupacione-radne terapije i rehabilitacije.
3. Nakon uspješnog izvršavanja svih obaveza utvrđenih studijskim programom-završenog studijskog programa Kozmetologija završeni student bi stekao pravo na korištenje akademskog zvanja Bakalaureat/Bachelor Kozmetologije skraćeno BA Kozmetologije.

Tabelarni prikaz:

VISOKOŠKOLSKA USTANOVA VISOKA ŠKOLA Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo	Trajanje I ciklusa studija	Akademska titula/stručno zvanje Broj ECTS

Studijski program Gerontologija	3 godine/6 semetara	Bakalaureat/Bachelor Gerontologije 180 ECTS
Studijski program Okupaciona-radna terapija i rehabilitaciju	3 godine/6 semetara	Bakalaureat/Bachelor Okupacione-radne terapije i rehabilitacije 180 ECTS
Studijski program Kozmetologija	3 godine/6 semetara	Bakalaureat/Bachelor Kozmetologije 180 ECTS

OBJAŠNJENJE PRIMJERENOSTI ISHODA UČENJA I KVALIFIKACIJA KOJE SE STJEČU PO ZAVRŠETKU STUDIJA S ASPEKTA DRUŠTVENIH POTREBA

Ishodi učenja (Learning outcomes) opisuju šta učenik / student / osoba koja uči zna, razumije i može obavljati nakon završenog procesa učenja, definisanog kroz znanje, vještine i kompetencije (EQF, 2008). Ref.: Osnove KO u BiH; Akcioni plan za izradu i provedbu KO u BiH 2014–2020)

Model učenja i poučavanja zasnovan na ishodima učenja počeo je, u Bosni i Hercegovini, sporadično zaživljavati tek s početkom primjene bolnjskih principa u visokom obrazovanju, da bi sada bio neophodni dio svakog sylabusa predmeta i curriculuma studijskih programa. U skladu s ovim promjenama došlo je i do promjene u paradigmi obrazovanja, pa se umjesto usmjerenosti na sadržaje koji se uče/poučavaju i nastavnika kao prenositelja tih sadržaja, naglasak sada stavlja na samog učesnika, odnosno studenta, kao aktivnog sudionika u vlastitom procesu učenja.

Od visokog obrazovanja se očekuje da direktno pridonosi potrebama društva za kvalificiranom, visoko djelotvornom radnom snagom koja će brzo reagovati na promjenjive uslove rada i biti sposobna za cjeloživotno učenje. Visoko obrazovanje je izuzetno podložno globalnoj kompetitivnosti Evropskog visokog obrazovanja koja zahtijeva usklađivanje nivoa i ishoda studijskih programa, a time i njihovu bolju prepoznatljivosti i usporedivost. Promjena paradigme unutar obrazovanja je donijela nove pristupe učenju i poučavanju zasnovane na konstruktivističkim idejama o prednostima poučavanja usmjerenog na studenta, a koji su se i empirijski pokazali efikasnijim za postizanje kvalitetnih obrazovnih rezultata.

U okvirima podjele znanja na deklarativno (znanje „što"), proceduralno (znanje „kako") i metakognitivno/kondicionalno znanje (znanje „kada i zašto") kroz ishode učenja se studenti moraju pripremiti upravo za kondicionalno znanje, dakle da vladaju sa stečenim znanjima i vještinama do nivoa sposobnosti da prikuplja i tumači relevantne podatke unutar područja studija, na osnovu kojih donosi sudove koji sadrže razmišljanja o relevantnim činjenicama struke u datom trenutku. Ishodi učenja u fokus stavlja studenta kao kognitivno, motivacijski, emocionalno i ponašajno aktivnog sudionika u vlastitom procesu učenja. Razvija se konstruktivizam kao pristup koji naglašava njegovu aktivnu ulogu u izgradnji vlastitog znanja. Dakako, paralelno dolazi i do promjene u teoretskim pristupima poučavanju, odnosno, sve se veći naglasak stavlja na poučavanje usmjereno na oblikovanje iskustva osobe koja uči, odnosno mora se zadovoljiti načelo znam i radim kao minimum ishoda učenja. Prema Bloomovoj taksonomija (konceptualna šemama sistematizacije prema nekoj klasifikaciji) ishodi učenja se zasnivaju na suvremenim naučnim teorijama učenja i poučavanja, te se u kognitivnoj sferi razlikuje šest nivoa: znanje, razumijevanje, primjenu, analizu, vrednovanje (evaluaciju) i stvaranje.

Analizom planiranih ishoda učenja za predložene studijske programe može se utvditi da zadovoljavaju sve elemenata na kojima se zasniva nova paradigma u definisanju ishoda podučavanja, do nivoa Bachelor ili

Baccalaureat . Student koji je uspješno savladao sve propisane obaveze studijskih programa planiranih na Visokoj školi će raspolagati:

1. Znanjem koje se određuje kao studentovo dosjećanje relevantnog znanja iz dugotrajnog pamćenja (prepoznati, dosjetiti se);
2. Razumijevanjem, koje podrazumijeva da student može odrediti značenja nastavnih poruka, usmenih, pismenih i grafičkih (interpretirati, tumačiti, klasificirati, rezimirati, zaključiti, usporediti, objasniti);
3. Sposobnostmai primjene znanja i razumijevanja, koje znači da student može provoditi ili koristiti određeni postupak u datoj situaciji (izvršavati, implementirati);
4. Sposobnostima analiziranja, koje predstavlja studentovu mogućnost rastavljanja gradiva (materijala) u njegove sastavne dijelove uz razumijevanje međusobnih povezanosti tih dijelova i njihova odnosa prema cjelini (razlikovati, organizovati, rješiti);
5. Sposobnostima vrednovanje (evaluacija), koje predstavlja mogućnost procjenjivanja prema određenim kriterijima ili standardima (provjeriti, i imati razvijeno kritičko mišljenje) i
6. Sposobnostima stvaranja, koje se određuje kao mogućnost sastavljanja postojećih elemenata u novu koherentnu cjelinu (generirati, planirati, proizvesti), a sve do nivoa Bachelor ili Baccalaureat.

Jedna od izuzetno važnih činjenica kod definisanja ishoda podučavanja/učenja jeste i to da je kroz sve studijske programe, nenaglašeno ali jasno uočljivo, predviđena mogučnost bitnih elemenata u savremenom pristupu visokom obrazovanu a to su:

1. Pripreme studenata za nastavak cikličnih oblika studiranja-učenja
2. Priprema studenata za spremnost na cjeloživotno učenje i usavršavanje

PRIMJERENOST ISHODA UČENJA PO NIVOU STUDIJSKIH PROGRAMA

Nivo 6 Bachelor ili Baccalaureat

Ishodi učenja na ovom nivou pokazuju da osoba pokazuje znanje i razumijevanje u području studija koje se nadovezuje na njihovo srednjoškolsko obrazovanje i koje je uobičajeno na tom nivou, uz podršku odgovarajućih resursa za učenje (tekstova i informacijskih i komunikacijskih tehnologija), koje uključuje neke aspekte koji će se zasnivati na poznavanju najnaprednijih dostignuća u datom području studija. Stečenim vještinama pokazuje sposobnost da može primijeniti detaljno znanje i kritičko razumijevanje principa vezanih za dato područje studija/discipline primijeniti na način koji pokazuje profesionalan pristup radu ili struci te posjeduje kompetencije koje se obično pokazuju formiranjem i potkrepljivanjem argumenata i rješavanjem problema unutar datog područja studija; da može primijeniti osnovne metode stjecanja znanja i aplikativna istraživanja u datoj disciplini, te je u stanju da odluči o tome koji pristup da upotrijebi za rješavanje datog problema, i svjesna je toga u kojoj mjeri je odabrani pristup primjeren rješavanju takvog problema; da može komunicirati koristeći znanje jednog ili više stranih jezika i komunikacijskih tehnologija, informacije, ideje, probleme i rješenja, i auditoriju koji nije specijaliziran i koji je specijaliziran za dato područje izučavanja. Stečenim kompetencijama osoba ima sposobnost da prikuplja i tumači relevantne podatke unutar datog područja studija, na osnovu kojih donosi sudove koji sadrže razmišljanja o relevantnim društvenim naučnim ili etičkim pitanjima. Stečenim kompetencijama osoba je izgradila vještine učenja neophodne za dalji studij, uz visok stepen autonomije i akademskih vještina i svojstava neophodnih za istraživački rad, shvatanje i procjenu novih informacija, koncepata i dokaza iz različitih izvora; posjeduje temelj za buduće samousmjeravanje i cjeloživotno učenje; stekla je interpersonalne vještine i vještine timskog rada, primjerene za zapošljavanje i/ili dalji studij.

U određivanju ishoda učenja krenulo se od vrha i najprije su određeni ishode učenja svakog pojedinačnog planiranog studijskog programa, zatim modula/predmeta, i na kraju nastavnih cjelina (jedinica). S druge strane pri provjeri kvaliteta procesa određivanja ishoda učenja išlo se u suprotnom smjeru, od nastavnih jedinica do programa.

GERONTOLOGIJA

Po završetku studija student će biti osposobljen:

- opisati pojam gerontologije i djelokrug rada gerontologa
- analizirati i razlikovati uloge gerontologa u kliničkom, bolničkom i drugom okruženju i ostalim domenama rada
- nabrojati područja djelovanja gerontologa
- djelovati u skladu sa profesionalnim, etičkim i zakonodavnim propisima gerontološke prakse
- prepoznavati i primjereno reagirati pri moralnim i etičkim dilemama i situacijama u svakodnevnoj praksi
- prepoznati vlastite potrebe i mogućnosti daljnjeg učenja i profesionalnog razvoja, pratiti srodne struke i znanja primjenjivati u struci, svakodnevno procjenjivati svoja znanja kako bi pospješili vlastito djelovanje i poboljšali kvalitet pruženih usluga
- raditi po načelima jedinstvene gerontološke brige poštujući individualnost pacijenta-štićenika, primjenjujući holistički pristup i partnerski odnos, ne osuđivati i biti osjetljivi prema pacijentima-štićenicima, osiguravati zaštitu pacijentovih prava, uvjerenja, želja
- sveobuhvatno procijeniti stanje pacijenta/klijenta, koristeći primjerena pomagala, uzimajući u obzir sve faktore (fizičke, socijalne, kulturološke, psihološke, duhovne i okolišne) te osiguravati privatnost i sigurnost pacijenta, očuvati samopoštovanje pacijenta,
- prepoznati i interpretirati stanja koja odstupaju od normalnog i na temelju procjene postaviti gerontološku dijagnozu
- planirati, primjeniti i evaluirati, primjerenu i individualiziranu, pruženu zdravstvenu njegu u saradnji sa pacijentom/klijentom, skrbnicima, porodicom i drugim zdravstvenim radnicima i članovima tima
- tačno i efikasno prezentovati i dokumentovati provedenu zdravstvenu njegu i ocijeniti rezultate pružene brige
- vladati znanjem i vještinama praćenja zdravstvenog stanja klijenta-pacijenta i životno ugroženih i intervenisati prema ovlašćenjima
- opisati i razlikovati osnovne elemenete procesa gerontologije
- opisati uloge i zadatke gerontologa u okviru zdravstvenih timova i timske saradnje
- argumentovati osnovna znanja i vještine prema kliničkom iskustvu zasnovana na dokazima
- opisati značaj regulisanja i poštivanja standarda u struci, te djelovanju u nacionalnim i inostranim strukovnim organizacijama
- opisati i usporediti osnovne metode procjene u gerontologiji
- demonstrirati fundamentalne praktične vještine primjene metoda subjektivnog i objektivnog pregleda u gerontologiji, te primjeniti postupke mjerenja u gerontologiji
- dokumentovati rezultate gerontološke procjene i interpretirati dobijene rezultate
- postaviti terapijske ciljeve i plan gerontološkog djelovanja
- objasniti principe i postupke primjene terapijske vježbe u okviru terapijskog procesa
- znati će i biti sposoban primijeniti teorije zdravstvene njege i gerontološke prakse, primijeniti znanja iz prirodnih, medicinskih, društvenih, humanističkih nauka te koristiti tehnologiju i informatiku u gerontologiji
- primijeniti adekvatnu i efikasnu komunikaciju (uključujući tehnologije) sa pacijentima/klijentima, porodicom, članovima tima i drugima, omogućiti pacijentima i porodici da iskažu svoje brige i primjereno reagirati, uspješno komunicirati sa osobama s komunikacijskim teškoćama
- pružiti emocionalnu podršku i prepoznati kada je potrebno uključiti druge stručnjake u brigu, brinuti se za održavanje zdrave i sigurne okoline u kojoj korisnik boravi i spriječiti sve rizike
- sarađivati u multidisciplinarnom timu i biti svjestan da se dobrobit pacijenta/klijenta ostvaruje usklađivanjem resursa i saradnjom sa svim članovima tima
- procijeniti rizike i efikasno promovirati dobrobit i sigurnost svih osoba u radnoj okolini

- kritički razmišljati, evaluirati, interpretirati stručna znanja pri donošenju kliničkih zaključaka o pacijentima, u cilju osiguravanja visokokvalitetne brige bazirane na dokazima
- sudjelovati u planiranju i provođenju dijagnostičkih i terapijskih zahvata koji su ordinirani i provode se pod nadzorom ljekara, sigurno primjenjivati propisanu terapiju
- djelovati u skladu sa profesionalnim, etičkim i zakonodavnim propisima gerontološke prakse, prepoznavati i primjereno reagirati pri moralnim i etičkim dilemama i situacijama u svakodnevnoj praksi
- prepoznati različite uloge, odgovornosti i funkcije gerontološke sestre, i prilagoditi svoje djelovanje kako bi efikasno zadovoljili potrebe pojedinca/populacije
- demonstrirati osnovna znanja i vještine saradnje unutar tima
- znati prilagoditi komunikaciju spsobnostima sagovornika i situacije

Nakon završetka studija gerontologija sa titulom Bachelor ili Baccalaureat Gerontologije, studenti će biti osposobljeni za rad na radnim mjestima u :

- radna mjesta Bachelor Gerontologije određuju poslodavci, a stajalište WCPT-a je da gerontolozi mogu raditi samostalno u svojoj privatnoj praksi, ili u privatnom sektoru zdravstva uz ostale zdravstvene profesionalce, u sistemu javnog zdravstva, domovima za zbrinjavanje starih i bolesnih, domovima za zdravo starenje, u kući klijenta-pacijenta i slično.
- radna mjesta Bachelor gerontologije danas se odnose uglavnom na većinu kliničkih područja. Tako je radno mjesto gerontologa kao člana stručnih medicinskih timova u svim slučajevima kada se radi o licima u poodmaklim godinama trećeg životnog doba. Također, radna mjesta omogućena su u specijalnim bolnicama za starije osobe, domovima za stare i bolesne rehabilitacijskim centrima i u ustanovama socijalne brige, u zdravstvenom turizmu, promociji zdravlja ali i raznim strukovnim udruženjima.
- kliničkim bolničkim centrima, općim i specijalnim bolnicama, domovima zdravlja, u ustanovama u sistemu socijalne brige, (domovi za starije i nemoćne, staranje o starim i bolesnim), u privatnim ustanovama te kao privatni poduzetnici imaju mogućnost otvarati privatne prakse (Ustanove za zdravstvenu njegu kući)
- centri za zdravo starenje i druge slične ustanove i organizacije
- specijalne jedinice intenzivnog liječenja, jedinice intenzivnog liječenja, jedinice intenzivne njege
- u neprofitnim udruženjima koje se bave zaštitom zdravlja starih i bolesnih
- posebna radna mjesta odnose se na potrebe obrazovanja gerontologa u realizaciji nastave užeg stručnog područja i kliničke prakse kao i ostalog sudjelovanja gerontologa za rad u nastavi po potrebi.
- radna mjesta Bachelor gerontologije odnose se i na rad u stručno-naučnim uređivačkim odborima, savjetničkim tijelima, stručnim i naučnim projektima.

Regulativnim odredbama u Evropskoj Uniji zanimanje gerontolog se taksativno ne navodi kao regulisana profesija, ali bi se na osnovu analogije sa opštom sestrom i fizioterapeutom moglo smatrati regulisanom profesijom u zemljama članicama, tako da u ovu svrhu može postojati poterba polaganja dodatnih ispita za sticanje licence za samostalan rad, što je regulirano administrativno kroz European Professional Card (EPC). Profesionalni status gerontologa nije regulisan Direktivom 2005/36/EC Europske komisije

OKUPACIONA-RADNA TERAPIJA I REHABILITACIJA-ISHODI UČENJA

Po završetku studija student će biti osposobljen:
- integrirati okupacione-radno terapijske teorije i pristupe u radno terapijsku praksu
- razumjeti uticaj različitih socijalnih i kulturnih faktora u okupaciono-radnom terapijskom procesu
- integrisati znanje i vještine iz različitih disciplina u donošenju odluka o provođenju okupacione-radno terapijske prakse
- procijeniti sposobnosti pacijenta-klijenta za sudjelovanje u svakodnevnim aktivnostima
- demonstrirati komunikacijske vještine u osiguranju kvalitete u timskom radu

- objasniti odnose između teorije, prakse i istraživanja
- demonstrirati razumijevanje bazičnih elemenata u istraživačkom procesu
- integrisati podatke, kliničku prcjenu, pacijentove prioritete u planiranju i evaluaciji ciljeva okupaciono-radno terapijskog procesa
- sarađivati u sakupljanju, dokumentovanju i prosljeđivanju podataka
- demonstrirati vještine u korištenju tehnologije, informatičkog sistema u provođenju procesa okupaciono-radne terapije
- pridržavati se etičkih standarda vezano uz sigurnost pacijenta, povjerljivost podataka i pacijentovo pravo na privatnost
- primjenjivati tehnologiju zavisno o pacijentovim potrebama u provođenju okupaciono-radno terapijskog procesa
- definisati status, reguliranost i ulogu okupaciono-radno terapijske profesije
- koristiti etičke principe u provođenju okupaciono-radno terapijskog procesa
- koristiti komunikacijske vještine u intervencijama sa pacijentima i porodicomelji, te s ostalim članovima tima
- prepoznati rizične faktore koji utiču na obavljanje svakodnevnih aktivnosti pojedinca i porodici u zajednici
- definisati ljudske potrebe prema različitim teorijama
- definisati radno terapijske dijagnoze, ciljeve i intervencije
- planirati, provoditi i evaluirati okupaciono-radno terapijski proces
- provoditi okupacionu-radnu terapiju prema holističkim principima
- provoditi prema pacijentu orijentiranu okupaciono-radnu terapiju zasnovanu na dokazima
- provoditi okupaciono-radno terapijsku edukaciju pacijenta i porodice/okoline
- organizovati provođenje okupaciono-radno terapijskog procesa
- razvijati kritičko mišljenje
- primijeniti znanja iz područja istraživačke metodologije potrebna u svrhu samostalnog planiranja i provođenja istraživanja
- prikazati stručnu i znanstvenu literaturu potrebnu za razumijevanje i kritičko vrednovanje okupacinih postupaka u okviru izabranog interesnog područja
- prezentirati tok i rezultate provedenog istraživanja u obliku odbrane završnog rada

Nakon završetka studija Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija s titulom Bachelor ili Baccalaureat Okupacionog-radnog terapeuta, studenti će biti osposobljeni za rad u :

- provođenju radnoterapijskog procesau javnim i privatnim ustanovama socijalnog i zdravstvenog zbrinjavanja.
- različitim (izvan)institucionalnim uslovima kao što su bolnice, rehabilitacijski centri, razvojni centri, jedinice za prevenciju i rehabilitaciju ovisnosti, dnevni centri, domovi penzionera, ustanove za zbrinjavanje psihijatrijskih bolesnika, hospiciji te u zajednici, školi i vrtiću, radnom mjestu ili domu korisnika radnoterapijske usluge.
- također će biti osposobljeni za rad sa svim starosnim skupinama te s osobama koje imaju ograničenja u obavljanju svakodnevnih aktivnosti, a koja su uzrokovana najrazličitijim zdravstvenim, medicinskim, socijalnim i drugim uzrocima.

Regulativnim odredbama u Evropskoj uniji zanimanje okupacioni-radni terapeut se, na osnovu analogije sa fizioterapeutom, može smatrati regulisanom profesijom u zemljama članicama, tako da u ovu svrhu može postojati poterba polaganja dodatnih ispita za sticanje licence za samostalan rad, što je regulirano administrativno kroz European Professional Card (EPC).

KOZMETOLOGIJA-ISHODI UČENJA

Po završetku studija student će biti osposobljen:

- za razumijevanje teorijskih osnova prirodnih nauka i razvijene sposobnosti biomedicinskog mišljenja povezanog sa kozmetologijom
- objasniti i opisati građu kože i njenih adneksa kao i tipove kože i osnovne funkcije i njenu ulogu u zdravlju čovjeka te funkciju kože kao zaštitne barijere
- objasniti i opisati patogenezu i terapiju najčešćih kozmetoloških entiteta
- opisati i objasniti sastav i svojstva najvažnijih sirovina koje se koriste za izradu kozmeceutskih i kozmetoloških proizvoda
- nabrojiti najvažnije vrste proizvoda za pojedine indikacije u kozmetologij
- navesti i objasniti način primjene, indikacije, kontraindikacije te nuspojave pojedinih pripravaka i sirovina
- za razumijevanje, uvođenje, primjenu i evaluacija savremenih tehnika i metoda za primjenu u stručnim i istraživačkim područjima kozmetologije te sposobnost traženja i klasifikacije novih informacija
- za primjenu osnovnih procesa u izradi, analizi, pripremi, skladištenju, regulativi, primjeni i predstavljanju kozmetičkih pripravaka
- za razumijevanje fiziološke funkcije organskih sistema, imunološkog sistema, toksikološke aspekte kozmetičkih proizvoda, specifičnosti dermatološkog kliničkog pregleda te ostalih metoda dijagnostike u dermatologiji
- razvijena zdravstvena odgovornost za njegu i održavanje dobrog stanja tijela s obzirom na principe kozmetologije
- usvojiti i integrirati znanje o osnovnim postavkama dermatološke kozmetologije s medicinskog i tehnološkog stanovišta.

Nakon završetka studija Kozmetologije s titulom Bachelor ili Baccalaureat Kozmetologije, studenti će biti osposobljeni za rad u sljedećim područjima:

- poslovi u zdravstvenim ustanovama koje se bave neivazivnom i nenvazivnom kozmetologijom;
- poslovi regulativno-inspekcijskog nadzora u različitim ustanovama koje provode regulativu i odobravanje kozmetičkih proizvoda;
- poslovi usmjereni na proces visokog obrazovanja;
- poslovi usmjereni na proces srednjoškolskog obrazovanja;
- javne i privatne ustanove registrirane za obavljanje djelatnosti iz područja kozmetologije;
- privatne prakse i privatne tvrtke koje u svojim proizvodnim i prodajnim asortimanima imaju kozmetičke pripravke;
- industrijski pogoni i tvrtke koje se bave kozmetičkom industrijom;
- javnim institutima, ustanovama i centrima koji se bave procesima unaprijeđenja i očuvanja ljudskog zdravlja;
- savjetovališta o očuvanju i unaprijeđenju zdravlja i ljepote;
- kao samostalni i slobodni stručnjaci (freelancer) u području kozmetologije;
- ostale ustanove u kojima se provodi proces upotrebe, izrade i pripreme kozmetičkih i sličnih proizvoda.

Regulativnim odredbama u Evropskoj uniji Kozmetologija se ne smatra regulisanom profesijom u zemljama članicama, tako da u ovu svrhu nije potrebno polaganje dodatnih ispita za sticanje licence za samostalan rad, što je administrativni regulirano kroz European Professional Card (EPC).

Predloženi studijski programi kao ishode učenja imaju sintezu teorijskog a zatim i praktičnog obrazovanja studenata za potpuno samostalan rad u sistemu zdravstvene i socijalne zaštite i u industriji ljepote. Studijski programi pružaju uvid u koncepte rada u oblastima za koje se studenti školuju, uz naglasak na cjelovit pristup profesiji koju izučavaju. Nastavni programi predloženih studijskih programa daju mogućnost

usvajanja znanja i vještina, postavljanje ciljeva za ostvarenje zadataka zanimanja za koje su se studenti opredjelili. Studijski programi koncepcijski daju mogućnost uključivanja u timski proces zdravstvene zaštite, brige, rehabilitacije i poslova u industriji ljepote.

Svi definisani ishodi učenja završenog studenta studijskih programa osposobljavaju i upućuju na obavljanje konkretnih poslova iz konkretnog zanimanja, pri čemu su tačno definisani poslovi i mjesta gdje se konkretni poslovi mogu obavljati.

Svi planirani studijski programi su iz oblasti biomedicine, njegovateljstva, zaštite i prevencije, kao i terapije u zdravtvu i kozmetologiji kao jednim dijelom zdravstvenoj grani

Kada se ishodi podučavanja i zanimanja za koja su planirani ishodi učenja, studijskih programa, promatraju sa aspekta društvenih potreba u Kantonu Sarajevo i Bosni i Hercegovini mora se imati na umu statistička činjenica da promjene u starosnoj strukturi stanovništva Bosne i Hercegovine prate dva paralelna trenda: povećanje udjela starih sa 65 i više godina i opadanje udjela mladih (0–14 godina). Podatci posljednjeg popisa stanovništva iz 2013. godine kvantifciraju demografski bilans te je broj mladih (0–14 godina) u 2013. je skoro dvostruko manji, dok je na drugoj krajnosti dobne piramide, postotak osoba od navršene 65. godine do najstarije životne dobi više nego udvostručen, kada se ti demografski podatci porede sa popisom stanovništva iz 1991. godine. Shodno iznesenim činjenicama, stanovništvo Bosne i Hercegovine zalazi u duboku starost,

Kao jedan od krajnjih rezultata starenje stanovništva BiH logički se podrazumjeva značajan porast potreba za zdravstvenom brigom, posebno brigom o starim, iznemoglim, bolesnim, penzionerima i slično. Starenje stanovništva, pored rasta potreba u industriji ljepote, u određenom smislu podrazumjeva i potrebu za školovanim kadrom u industriji ljepote. Kada se izneseno sagleda u sintetičkoj cjelosti jasno je da je potreba za stručnjacima u planiranim zanimanjima u porastu, i ako se tome doda odliv ovakvog kadra van granica Bosne i Hercegovine onda se ne može opovrgnuti činjenica o izraženom postojanju društvene potrebe za stručnjacima iz oblasti zdravstva.

Kanton Sarajevo, pa dobrim dijelom i Bosna i Hercegovina u cjelini, kao jedan od strateških pravaca razvoja ima turizam, koji u sebi sadrži i zdravstveni i turizam u oblasti industrije ljepote. Razvojem kvalitetnog, educiranog, stručnog i posvećenog zdravstvenog kadra iz stručnih oblasti planiranih u ovom Elaboratu daje se doprinos i razvoju zdravstvenog turizma u Kantonu Sarajevo i BiH. U posljednjih nekoliko godina uočen je i trend dolaska lica u trećoj životnoj dobu, iz razvijenoh zemalja Zapadne Evrope, na povremeni i privremeni boravak u kapacitetima koji im mogu pružiti odgovarajuću njegu i smještaj.

Uzevši u obzir činjenicu da su svi planirani studijski programi usklađeni sa Direktivom 2013/55/ EU Evropskog Parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2005/36/EZ jasno je da će, prema ishodima učenja/podučavanja završeni studenti planiranih studijskih programa znati i moći biti, odmah po završetku studija, uključeni u zanimanja koja su odabrali, da će biti konkurentni i kompetentni raditi u zdravstvenom sistemu i industriji ljepote.

i) NAZNAKA O PREPORUKAMA ALUMNIJA I POSLOVNIH PARTNERA

Visoka škola nema alumnija.

REZIME

Savremeni razvoj nauke i pratećih disciplina, visoke tehnologije, veliki porast broja stanovnika u gradovima i opšta migracija stanovništva, te rađanje novih industrija, uvelike su uticali na način života savremenog čovjeka. Opterećenja koja se zbog toga postavljaju pred pojedince, porodice i čitave zajednice odražavaju se na zdravlje i zdravstveno stanje, te zdravstveni sistem. U prelaznim godinama trećeg stoljeća na listama najčešćih bolesti prevladavaju hronične nezarazne bolesti, maligne bolesti, traumatizam, ali primijećen je i porast novih zaraznih bolesti. U procesima liječenja i zdravstvene njege uvedeni su visoki tehnološki standardi. Utvrđeno je da tehnologizacija, a u ovom slučaju i medikalizacija često dovode do dehumanizacije, što je duboko ukorijenjena odlika zdravstvene zaštite visoko razvijenih zemalja. Jedna od bitnih odrednica 21. stoljeća je starenje stanovništva odnosno produženje životnog vijeka stanovništva. Demografska karta Bosne i Hercegovine pokazuje enorman porast broja starijih od 65 godina života, a što neminovno povećava potrebu za zdravstvenim radnicima svih profila, posebno u oblastima gerontologije, palijativne njege, fizioterapije, njegovateljstva, radne terapije i slično..

Kao protuteža, posljednjih desetljeća javlja se pokret usmjeren na zdravlje i njegovo unapređenje čiji je pokretač Svjetska zdravstvena organizacija. Bitne karakteristike projekta "Zdravlje za sve do 2010. godine" su unapređenje i očuvanje zdravlja kroz znanje, slobodno odlučivanje i odgovornost, te osiguravanje kvalitete življenja u zdravlju i bolesti (WHO – European Health 21 – WHO Regional Committee for Europe, Copenhagen, 1998.). Jedna od najvažnijih preporuka Svjetske zdravstvene organizacije je i ostvarenje Cilja 18 – Razvoj ljudskih resursa u zdravstvu. Cilj 18 treba osigurati da sve zemlje članice Evropske unije trebaju osigurati da svi zdravstveni radnici u sistemu zdravstva, ali i u drugim srodnim područjima, posjeduju odgovarajuća znanja, stavove i sposobnosti sa svrhom očuvanja i unaprjeđenja zdravlja. Kako je naglasak stavljen na sistemsko obrazovanje svih profila zdravstvenih radnika, Minhenskom deklaracijom (WHO, 2000.) su postavljene odrednice budućeg obrazovanja medicinskih sestara odnosno ekvivalentno tome zdravstvenih radnika načelno. Rukovodeći se načelima Minhenske deklaracije da školski programi moraju biti usklađeni s potrebama struke i da moraju biti podvrgnuti kontroli kvalitete i evaluaciji, vidljivo je da su predloženi studijski programi, način realizacije i ishodi učenja koncipirani upravo na osnovama koje preporučuje WHO a posebno direktive 2005/36/EZ Evropskog Parlamenta i Vijeća o priznavanju stručnih kvalifikacija i 2013/55/ EU Evropskog Parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija.

Pretpostavljena, u skladu sa savremenim trendovima, reforma zdravstva predviđa: kategorizaciju bolnica, kategorizaciju klinika i odjela, zdravstvene zaštite, rast broja ustanova za brigu o starim, bolesnim i licima u potrebi za tuđom njegom, različite vrste zdravstvenog osiguranja i sl., što će zahtijevati i bitno drugačije profesionalne kadrove u oblasti zdravstva.

Briga društva o starim i iznemoglim, licima sa posebnim potrebama, licima sa zaostatkom u mentalnom razvoju, hroničnim bolesnicima, potreba za gerijatrijskim ustanovama i hospisima, porast broja potreba za rehabilitacionim tretmanima te rast industrije ljepote povećala je broj zanimanja i potrebu za stručnim kadrom u tim zanimanjima.

Prema preporukama i standardima Svjetske zdravstvene organizacije i Europske zajednice, na svim nivoima zdravstvene zaštite potreban je stručan i obrazovann zdravstveni radnik koji će vladati elementarnim znanjima i vještinama zdravstvene njege, ali i visokoobrazovani medicinski radnik za područje upravljanja i rukovođenja na srednjem nivou. Sve navedeno upućuje na potrebu otvaranja niza mogućnosti školovanja ili usmjerenja, posebno kad je riječ o užim specijalizacijama na području zdravstvene njege i industrije ljepote. Programi školovanja, kao i razvoj u zdravstvu u BiH moraju biti usklađeni sa svjetskim standardima.

Prilikom osmišljavanja studijskih programa Visoke škole, imajući na umu da u okviru Univerziteta u Sarajevu djeluje Fakultet zdravstvenih studija koji ima studijske programe u trajanju od četiri studijske

godine (240 ECTS bosova) osnivač je pokušao sagledati puno širu sliku, potrebe globalnog tržišta rada a posebno Strategiju razvoja viskog obrazovanja u BiH. U navedenoj strategiji za period 2016-2026. godine navedeni su prioriteti razvoja visokog obrazovanja, a kojih se prilikom izrade elaborata osnivač u cjelosti pridržavao. Osnivač koji razmišlja globalno a mora djelovati lokalno je poseban akcent stavio na povezanost tržišta rada na globalnom nivou i visokog obrazovanja na lokalnom nivou, iz kojeg razloga i jeste predložio stručne studijske programe bakalaureat 180 ECTS bodova, pri čemu nema ni jedan studijski program koji ima Fakultete zdravstvenih studija Univerziteta u Sarajevu. U navedenom smislu kod osnivanja Visoke škole se posebno obratila pažnja da se:

1. Moderniziraju postojeći i poveća broj studijskih programa za kvalifikacije koje se traže na tržištu rada i prepoznaju kao stručni poslovi;
2. Jasno definirati ciljeve koje Visoka škola treba realizirati u odnosu na tržište rada;
3. Harmoniziraju zvanja koja će se sticati na Visokoj školi kako bi se mogla bez problema koristiti na cijeloj teritoriji BiH i EU;
4. Značajno poveća nivo prakse i primjene naučenog, koristeći pri tome i iskustva stručnjaka iz prakse kao predavača;
5. Osigura da svaki studijski program bude osmišljen sa dva izlaza – za tržiste i za nastavak obrazovanja;
6. Osigura maksimalna mogućnost mobilnosti studenata i akademskog kadra unutar BiH i van njenih granica.

Prijedlog Elaborata predvida osnivanje Visoke škole Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche für gesundheitsstudien Sarajevo sa studijskim programima Gerijatrija, Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija i Kozmetologija.

Ekspertni tim za izradu elaborata uključivao je nezavisne stručnjake iz relevantnih naučnih i stručnih oblasti. U pripremi elaborata konsultirane se strane i domaće stručne prakse. Radi usklađenosti sa tržištem rada, organizovane su i neformalne konsultacije na kojoj su sudjelovali stručnjaci iz oblasti zdravstva i socijalne zaštite te industrije ljepote (predstavnici institucija javnog zdravstva, predstavnici nastavnih baza, domova zdravlja, te bolnica u FBiH), a čije su sugestije uzete u obzir prilikom izrade nastavnog plana i programa.

Prilikom izrade nastavnih planova i programa planiranih studujskih prgrama posebno su razmatrani i uzeti u obzir sljedeci dokumenti:

- Odluka o standardnoj klasifikaciji zanimanja u FBiH (Službene novine FBiH, broj 40/2004 i 73/2022), u kojima se pod kategorijom 2264 FIZIOTERAPEUT, 2269 MEDICINSKI TERAPEUT, 2269 RADNI TERAPEUT, 2230 STRUČNJACI ZA ZDRAVSTVENU NJEGU, 2269 MEDICINSKA SESTRA-TEHNIČAR i 5141 KOZMETIČAR navode zanimanja za koja se planiraju studijski programi Visoke škole. Ono što predstavlja vidljivi nedostatak ovog dokumenta je što je pravljen 2004. godine te dopunjen 2022 godine te nije dopunjavan nivoima obrazovanja za pojedine klasifikacije zanimanja, a koja su u E.U prepoznata kao zanimanja za čije obavljanje je potrebno minmalno akademsko zvanje bakalaureat.
- Direktiva EU2005/36/EC i 2013/55/ EU u skladu s kojom se utvrduje okvir drzava clanica EU-a s kojima se razmjenjuju primjeri najbolje prakse s ciljem realizacije ideja cjelozivotnog ucenja i mobilnosti, povecanja kvalitete i ucinkovitosti obrazovanja i osposobljavanja, promicanja pravednosti, socijalne kohezije i aktivnog gradanstva, te jacanja kreativnosti, inovacija i poduzetnistva.
- Smjernicama Svjetske zdravstvene organizacije o očuvanju i poboljšanju zdravlja (ciljevi WHO za 21. stoljeće)
- Minhenska deklaracija 2000.

- Odluka Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o usvajanju Mape puta za implementaciju EU direktive o reguliranim profesijama 2005/36 EC i 2013/55 EU (Službeni glasnik BiH, broj 10/16,
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti (Službene novine Federacije BiH broj 41/10 i 75/13)
- Pravilnik o pripravničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih radnika (Službene novine Federacije BiH broj 99/21),
- Primjeri nastavnih planova i programa planiranih odsjeka iz Republike Austrije i Republike Njemačke.

Poslovi, kompetencije i ishodi ucenja iz navedenih dokumenata implementirani su u kompetencije i ishode ucenja na nivou studijskih programa (bakalaureat), a iste su inkorporirane na obaveznim i izbornim predmetima, kako bi se osiguralo da sa uspješnim okončanjem studija svi studenti ovladaju takvim znanjima i kompetencijama.

Pored navedenog, Elaborat je pripremljen u skladu sa:
- Okvimim zakonom o visokom obrazovanju Bosne i Hercegovine („ Sluzbeni glasnik BiH", broj 75/100) i
- Zakonom o visokom obrazovanju („Sluzbene novine Kantona Sarajevo ", broj 36/22),
- Prijedlogom Pravila studiranja.

Studijski programi koji se namjeravaju implementirati zadovoljavaju BiH i EU kriterije;

Kratko sumirajući sve navedeno u ovom Elaboratu može se konstatovati da će se obrazovanje na Visokoj školi zasnivati na najvišem kvalitetu. Da visoka škola u svom radu ima namjeru polazit od visokih opštih i posebnih načela visokog obrazovanja; od preporuke SZO (Health 21: Copenhagen, 1998), kompetencijama, koje propisuje Sektorska direktiva 2005/36 EU i 2013/55 EC, a odnosi se na teoretsko obrazovanje, opće i specifične predmete, kao i praktično osposobljavanje zdravstvenih radnika uz stručni nadzor, te smjernicama Svjetske zdravstvene organizacije o očuvanju i poboljšanju zdravlja (ciljevi WHO za 21. stoljeće). Visoka škola, kroz predložene studijske programe, prati transformaciju prediplomskih studija, u skladu sa načelima Bolonjskog procesa i zahtjevima tržišta, osiguravajući jasno definisan obrazovni profil koji omogućuje zapošljavanje. Zbog toga preddiplomski studiji osiguravaju praktične kompetencije. Studiji će se temeljiti na modularnoj strukturi, koja omogućuje izbor i izgradnju akademskog profila za svakog pojedinog studenta, te horizontalnu i vertikalnu mobilnost, poštujući pritom temeljna načela koncepcije cijeloživotnog učenja. Transformacija studijskih programa, prema zahtjevima savremenog pristupa učenju i tržišta, bit će kontinuiran proces, a postavljeni zadaci i indikatori biti će pokazatelji uspješnosti i kontrolne tačke za upravljanje procesom.

Dobro odmjereni studijski programi, kroz odnos teorijskog i praktičnog rada, dobra organizacija njihove realizacije, kavalitetan i iskusan nastavni kadar, kvalitetne nastavne baze, i sistemska briga za napredovanje kroz studije svakog studenta, garantuje kvalitet ishoda učenja i dovoljan broj studenata koji, uz ispunjenje svih postavljenih ciljeva studijskog programa, završavaju studije, a vrijeme studiranja skraćuje na broj godina predviđen studijskim programom uvećan najviše za 1/3 trajanja studija. Time će Visoka škola dokazati svoju javnu odgovornost i postići nivo kvaliteta primjerenu EHEA.

Studijski programi, izrađeni u skladu sa koncepcijom mjerljivih ishoda učenja, omogučiće praćenje nacionalnog okvira kvalifikacija i prevođenje akademskih profila i kvalifikacija ostvarenih na Visokoj Školi u evropski okvir kvalifikacija. Studijski programi razvijaće znanja, vještine, te opšte i profesionalne kompetencije (generičke kompetencije). Zbog toga svi nastavnici moraju imati iskustvo u metodologiji definisanja ishoda učenja, izgradnje kurikuluma na temelju definisanih ishoda i razvijanje metodologije i instrument za učenje i njihovo provjeravanje.

Jedan od najčešćih prigovora koje javni sektor upućuju BiH visokoškolskim ustanovama jeste da stvaraju kadrove sa premalo praktičnih kompetencija, posebno, opštih i personalnih. Kapacitete za razvoj stručnih, opštih profesionalnih kompetencija studenata Visoka škola će tražiti u partnerstvima sa privatnim i javnim

zdravstvenim ustanovama, ustanovama socijalnog zbrinjavanja, domovima za bolesne i stare, ustanovama za lica u potrebi, zavodima za zbrinjavanje lica u mentalnom zaostatku, ustanovama i kompanijama iz industrije ljepote i slično.. Kroz ta partnerstva će uključiti veliki broj ljudi iz prakse u izvođenje studijskih programa, posebno u onom dijelu programa koji treba osigurati kompetencije kao preduslov zapošljavanja. Partnerstvima će se pojačati dijalog i razumijevanje sa svojim okruženjem.

Uspjeh jedne zemlje u velikoj , ako ne i u navećoj mjeri, zavisi od obrazovne strukture stanovništva. Ljudi su ključni resurs svake zemlje. Prema nekim procjenama u Bosni i Hercegovini ima oko 7% visokoobrazovanog stanovništva za razliku, recimo, od Južne Koreje gdje taj procenat prelazi 70%.

Ulaganje u ljude je investicija koja se najviše isplati. Ako prihvatiamo konstataciju koju je u više navrata izinio Piter Draker da " nova ekonomija dolazi ili ne dolazi , ali je sasvim izvjesno da novo društvo, društvo znanja neumitno pristiže" Upravo to novo društvo ti „ljudi znanja" će biti komparativna prednost jednih zemalja u odnosu na druge.

Provodivost Elaborata u praksi jeste bila stalna briga Osnivača. Kao što je u Elaboratu navedeno Osnivač i Investitor su ciljano izabrali Kanton Sarajevo kao mjesto osnivanja Visoke škole, a iz razloga uređenosti i kontrole u oblasti visokog obrazovanja svjesni da, bez obzira na Elaborat kao pisani dokument moraju u praksi dokazati da su svoju djelatnost kvantitativno i kvalitativno uskladili sa kompletnom legislativom visokog obrazovanja i drugih propisa Kantona Sarajevo, Federacije BiH i BiH, a posebno sa dobrom akademskom praksom.

Sa krucijalnim ciljem da se studentima obezbijedi akademski kadara koji kvalitetno može izvesti nastavu Osnivač je dokumentovano obezbjedio 22 osobe, od kojih 12 doktora nauka, koje su izrazile namjeru zasnovati ugovor o radu sa punim radnim vremenom i 7 osoba, od kojih 3 doktora nauka, koje su izrazile namjeru angažmana u svojstvu spoljnih saradnika.

Validnost akademskih zvanja koja su ranije stekla lica koja su izrazila volju zasnivanja ugovora o radu će biti riješeno u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo koji u članu 114. utvrđuje uvjete za izbor u nastavna zvanja na visokoj školi. Posebnost je u tome što većina lica koja su iskazala namjeru zasnivanja ugovora o radu sa Visokom školom umaju već ranije stečena naučno-nastavna zvanja. Ovo pitanje će od strane Komisije matičara biti rješeno na način ekvivalencije stečenih naučno-nastavnih zvanja ili izborom u neko od nastavnih zvanja koje može dodijeliti visoka škola a u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju.

Rukovodeći se svim navedenim u Elaboratu navedenim Osnivač predlaže osnivanje Visoke škole sa predloženim studijskim programima.

OSNIVAČ

Prof. Dr. Emir Turkušić

Prilozi

1. Ovjerena kopija Odluke Vijeća Prirodno-Matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu broj 01/06-135/10-2018 od 05.04.2018 godine o izboru u zvanje redovni profesor Emir Turkušić,
2. Potvrda Prirodno-Matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu broj 02/01-509/2-2025 od 21.03.2025. godine, o radnom stažu na Univerzitetu u Sarajevu za Prof. Dr Emir Turkušić,
3. Uvjerenje Općinskog Suda u Sarajevu broj 65 0 Kr 4445 25 od 24.03.2025. godine, da pritiv Rurkušić Emir pred sudovima na području Bosne i hercegovine nije podignuta optužnica koja je stupila na pravnu snagu odnosno da nije potvrđena optužnica, a niti je izrečena osuđujuća presuda za krivično djelo sa propisanom kaznom zatvora do pet godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom za Emir Turkušić,
4. Izjava Turkušić Emir zavedena pod brojem 2018/1086 data u Općini Novo Sarajevo izjavljena kao dokaz o ispunjavanjun uslova z člana 40. stav 6. Zakona o viskom obrazovanju Kantona Sarajevo,
5. Dokaz o uplati (20.000,00 KM) slovima dvadeset hiljada konvertibilnih maraka, za rad komisije i i procesa dobijanja saglasnosti za osnivanje visokoškolske ustanove
6. Dokaz o bankovnoj garanciji za planirani broj studenata (1. 000. 000, 00 KM) slovima milion konvertibilnih maraka,
7. Prijedlog Statuta Visoke škole Austrijsko-Njemačka Visoka škola Zdravstvenih Studija/ Hochschule Österreichisch-Deutsche für Gesundheitsstudien Sarajevo
8. Prijedlog Pravila studiranja za prvi ciklus studija na Visokoj školi Austrijsko-Njemačka Visoka Škola Zdravstvenih Studija/ Hochschule Österreichisch-Deutsche für Gesundheitsstudien Sarajevo
9. Nastavni planovi i programi predloženih studijskih programa (Gerontologija, Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija i Kozmetologija
10. Kopije predugovora o radu za akademsko i drugo osoblje,
11. Kopije izjava o raspoloživosti,
12. Kopije Ugovora o najmu prostora i Ugovora o korištenju termina,
13. Fotografije prostora
14. Fotografije opreme

Sala u ASA Bolnici

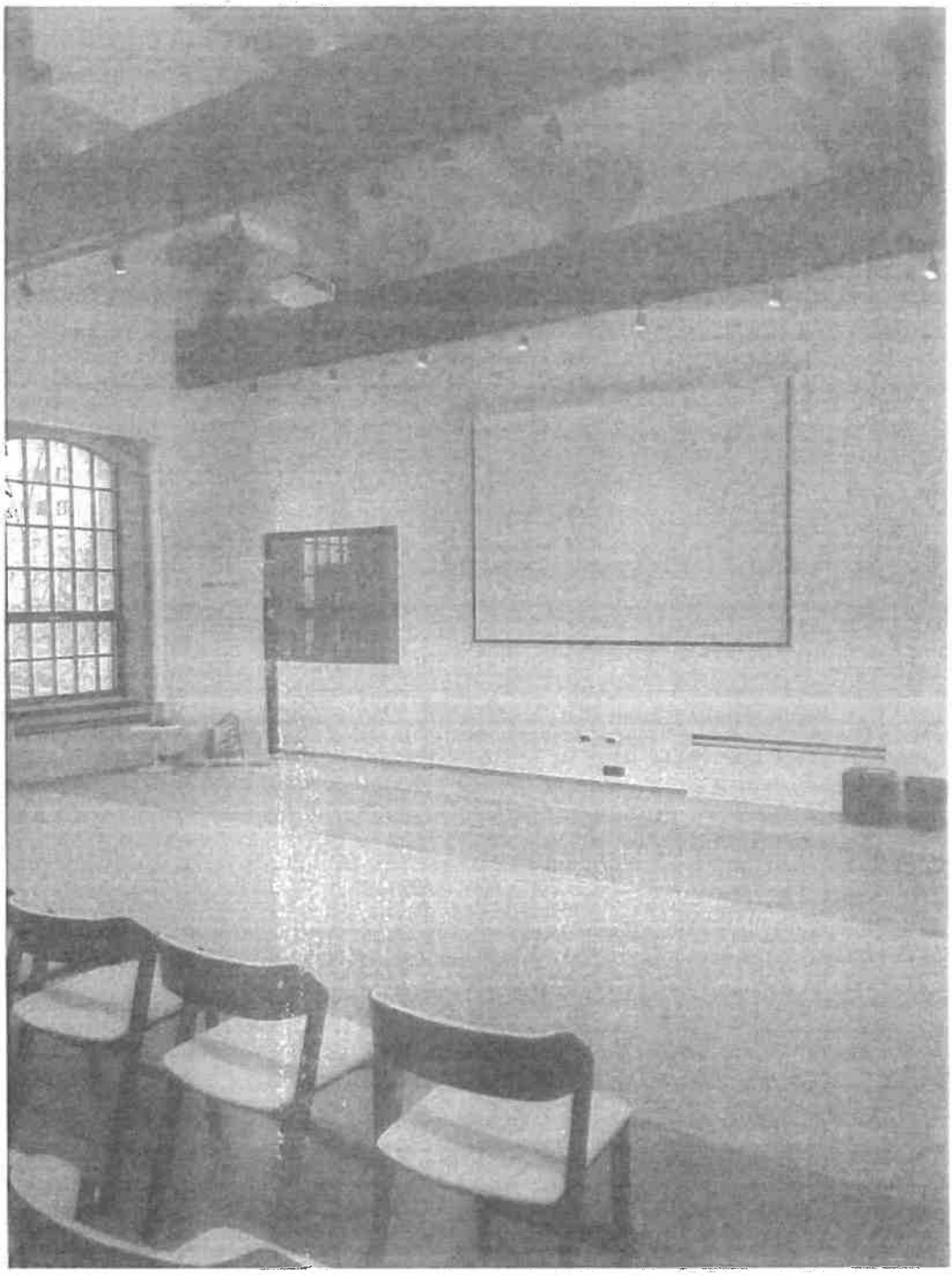

Velika konferencijska sala ASA Institut

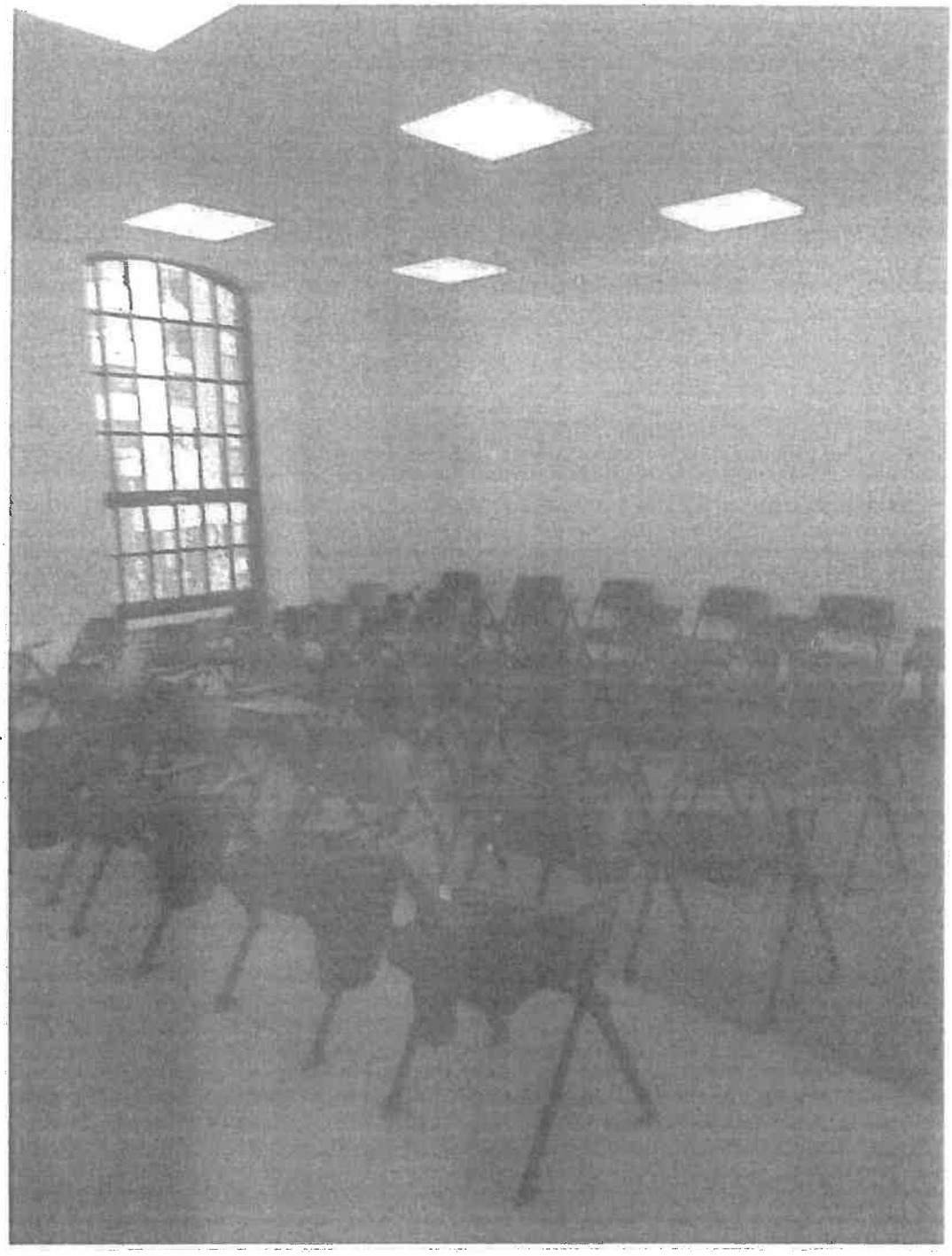

Mala konferencijska sala ASA Institut

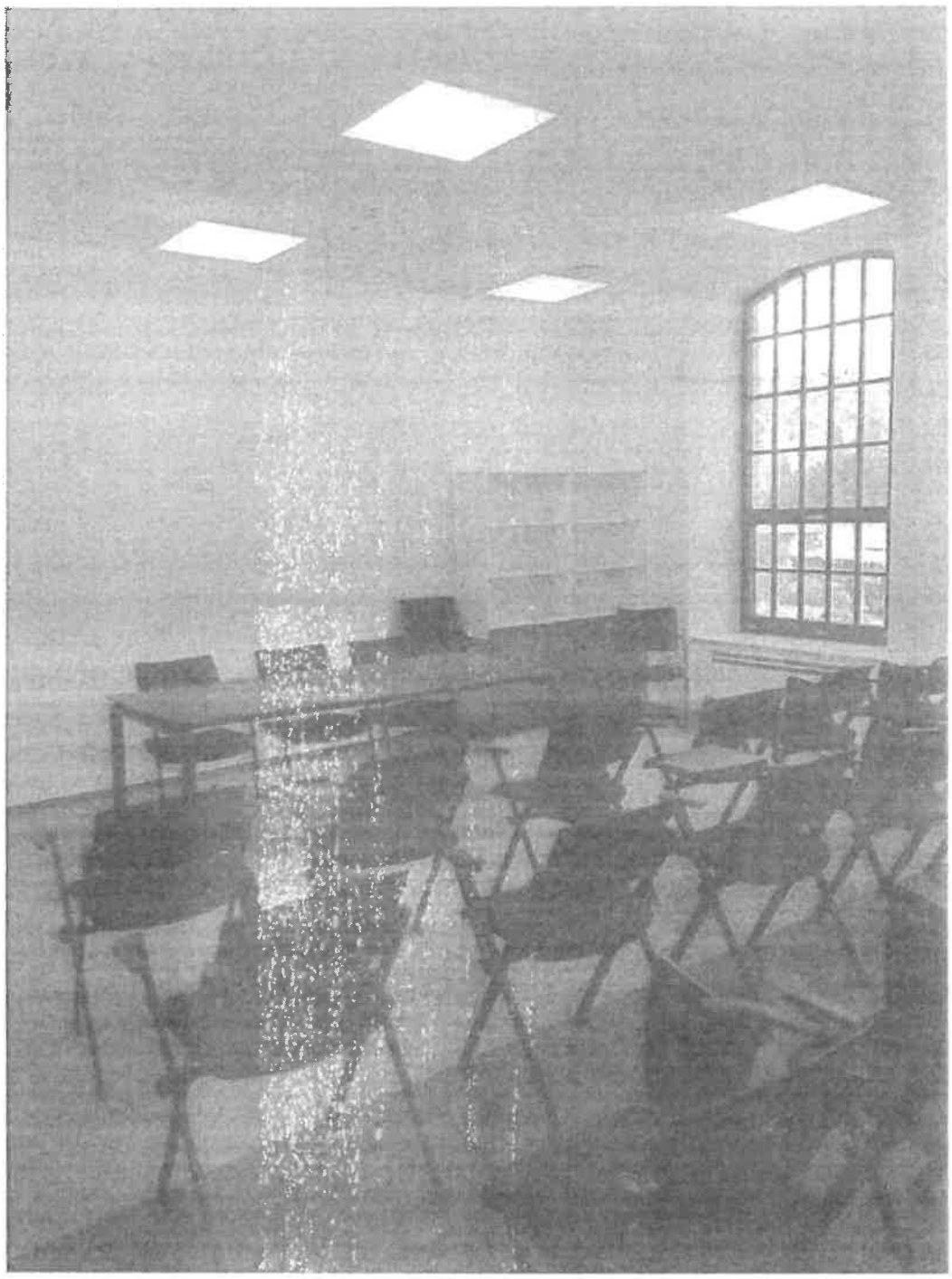

Mala konferencijska sala ASA Institut

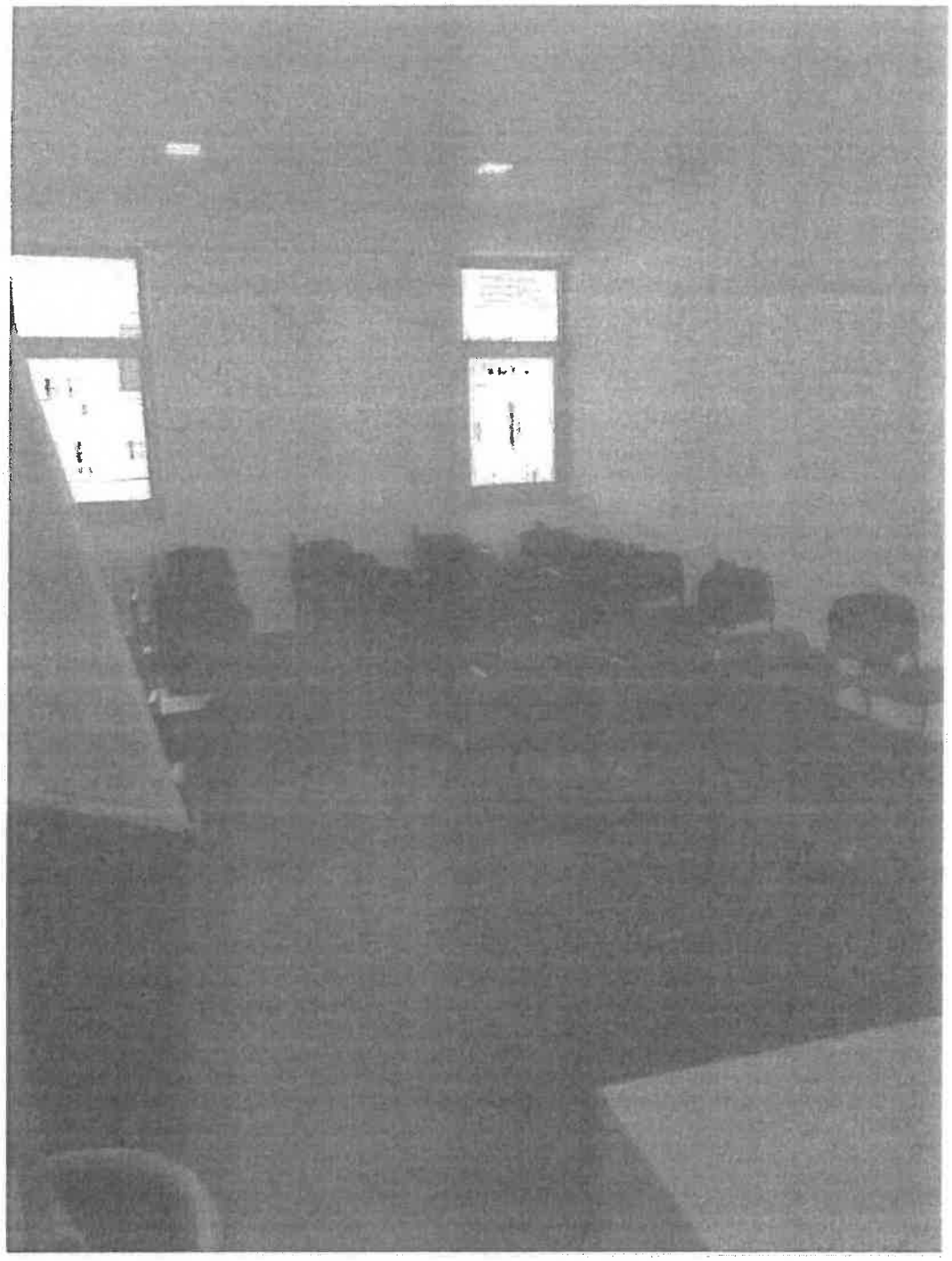

Seminarsko-auditorna ucionica- Pijacna 6

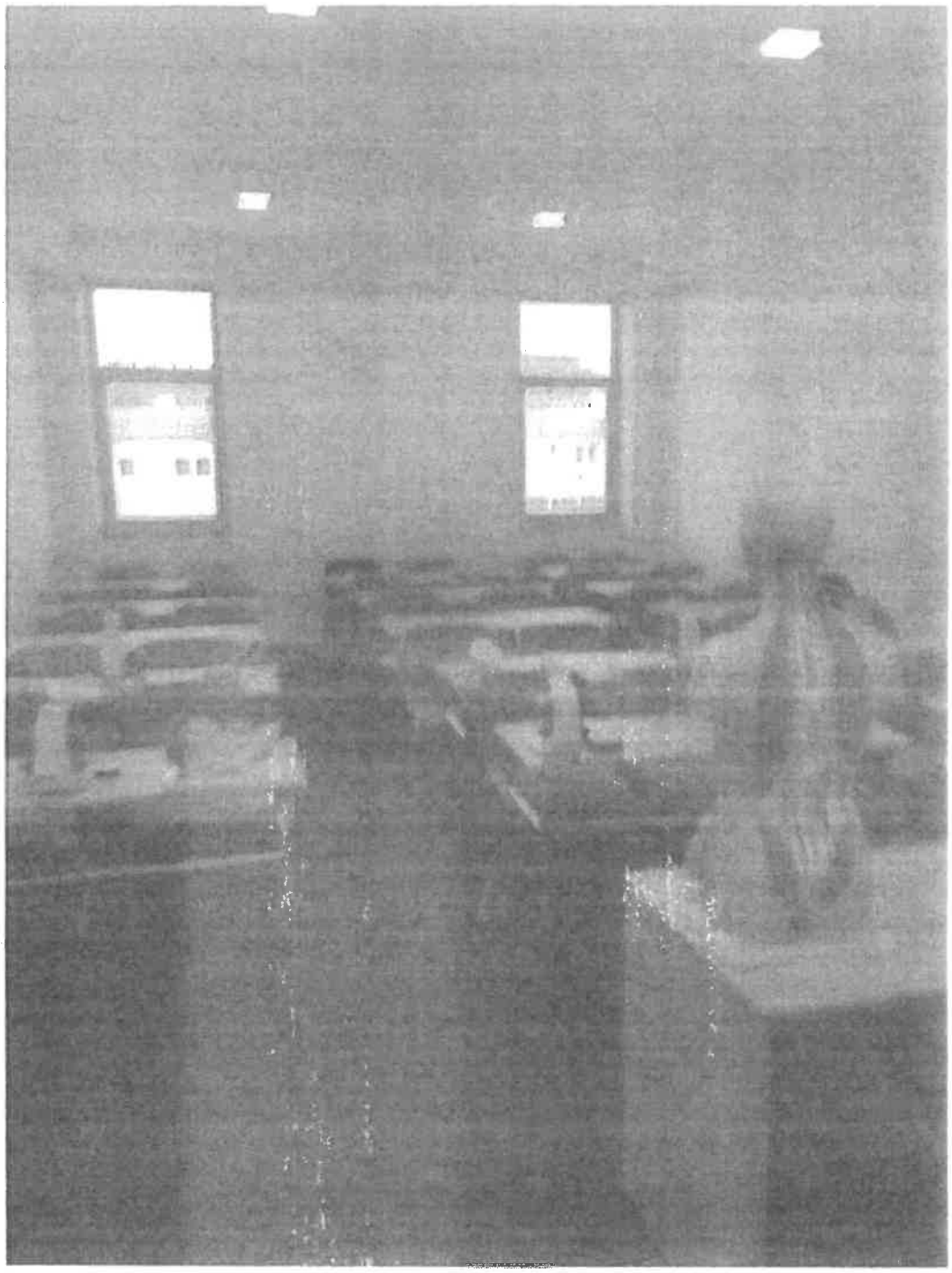

Morfoloska ucionica – Pijacna 6

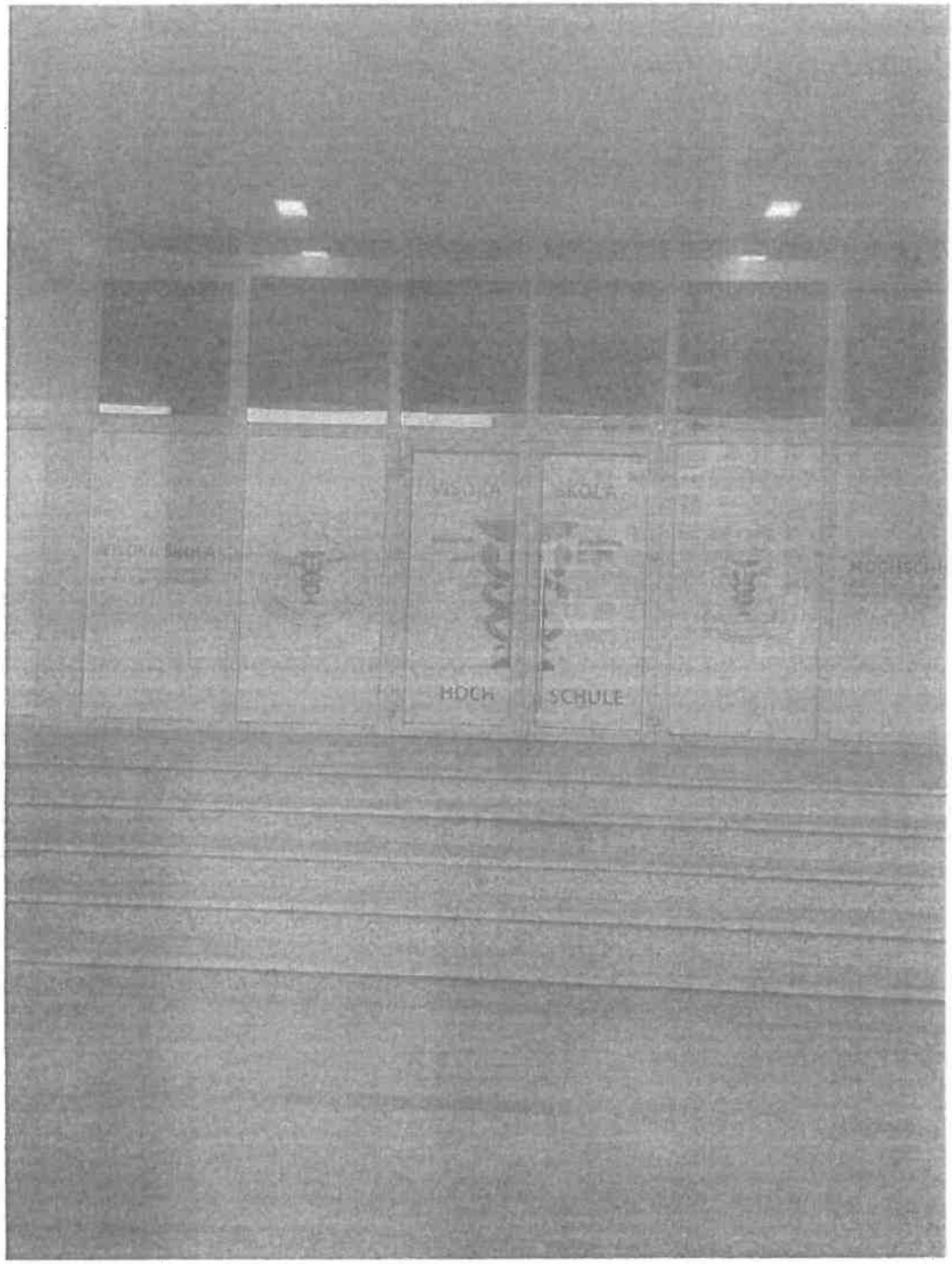

Glavni ulaz – Pijacna 6

Ulaz za lica sa posebnim potrebama u posjedu osnivaca – Pijacna 6

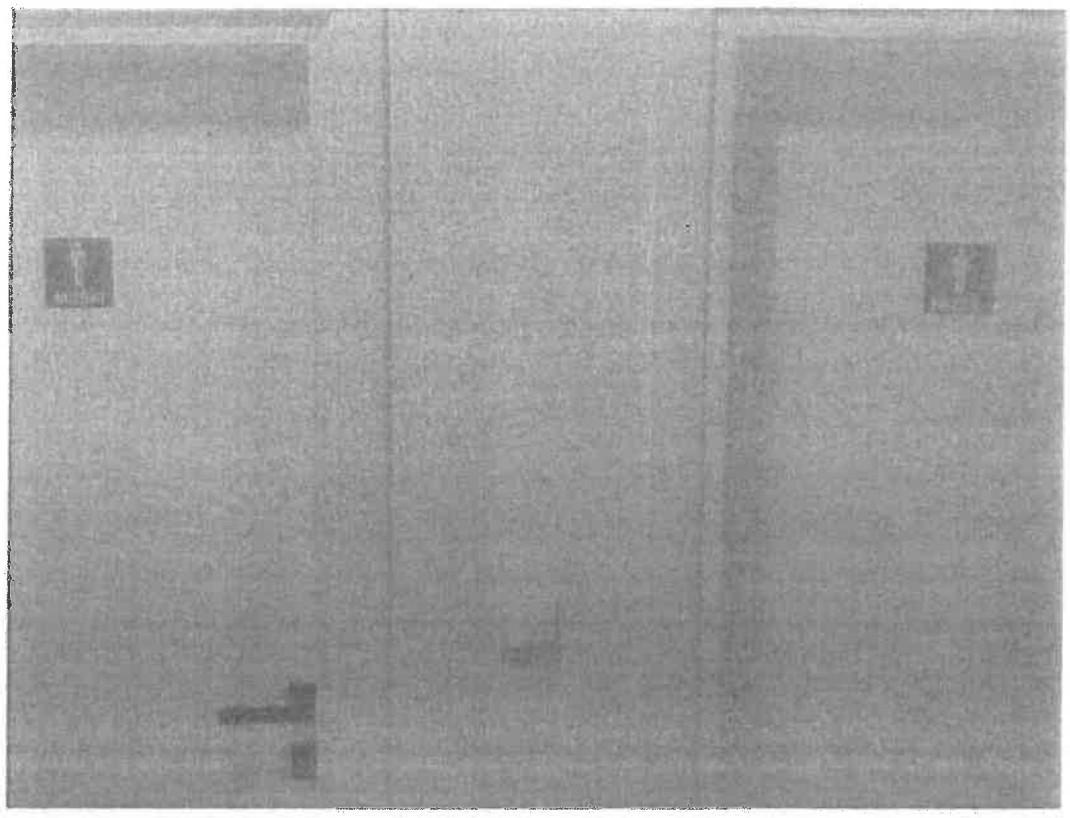

Toalet(muski,zenski)– Pijacna 6

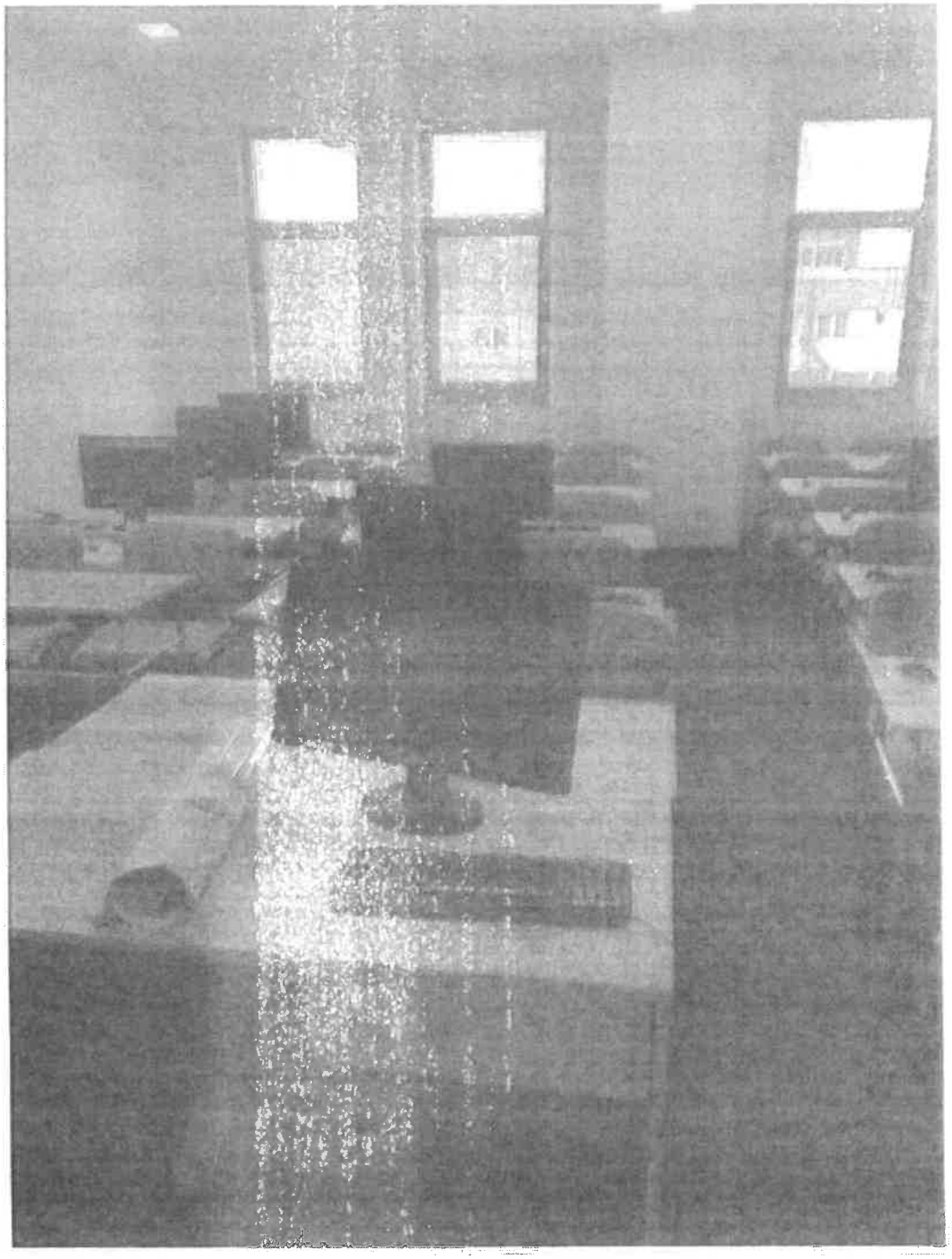

Seminarsko-auditorna-informaticka ucionica – Pijacna 6

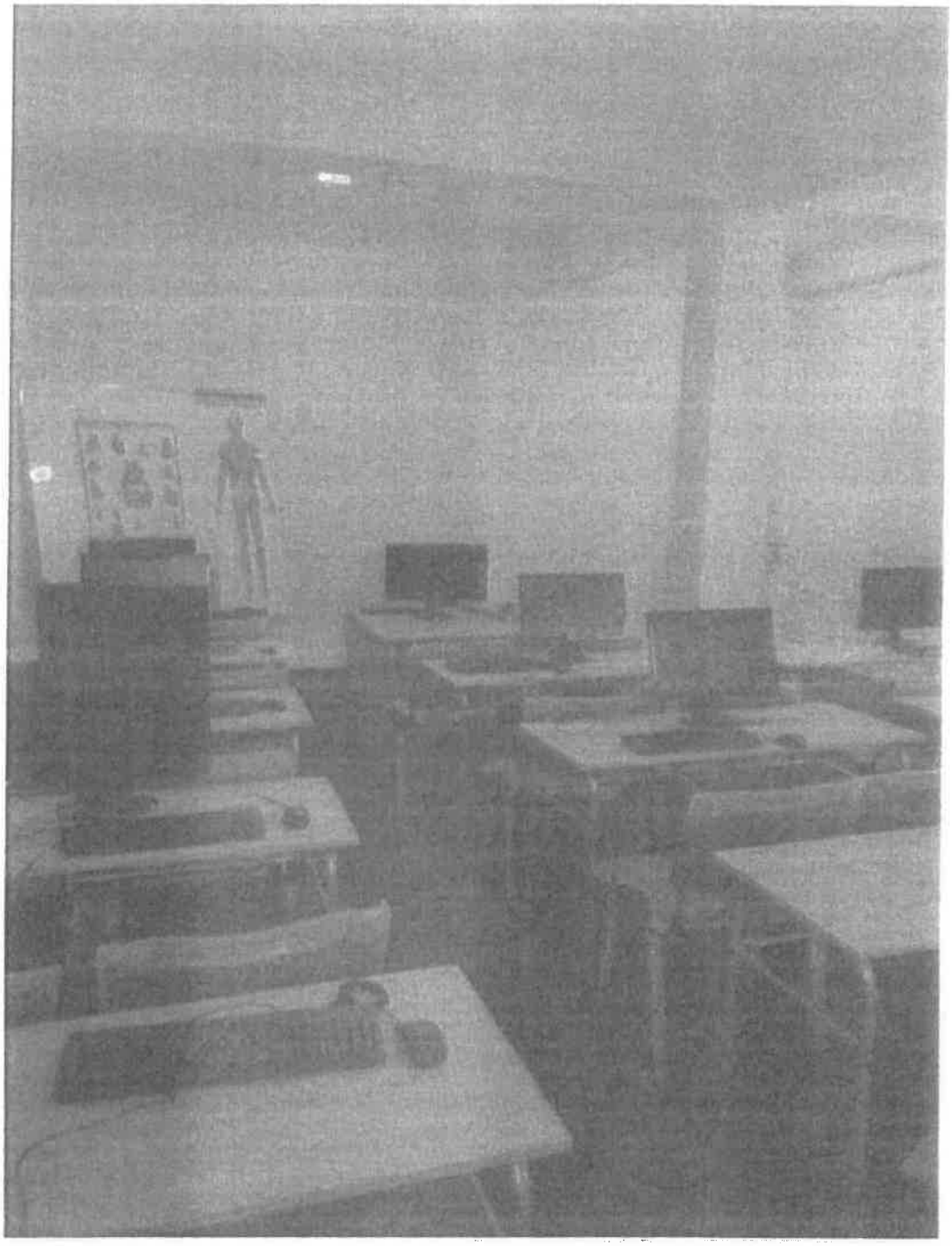

Seminarsko-auditorna-informaticka ucionica – Pijacna 6

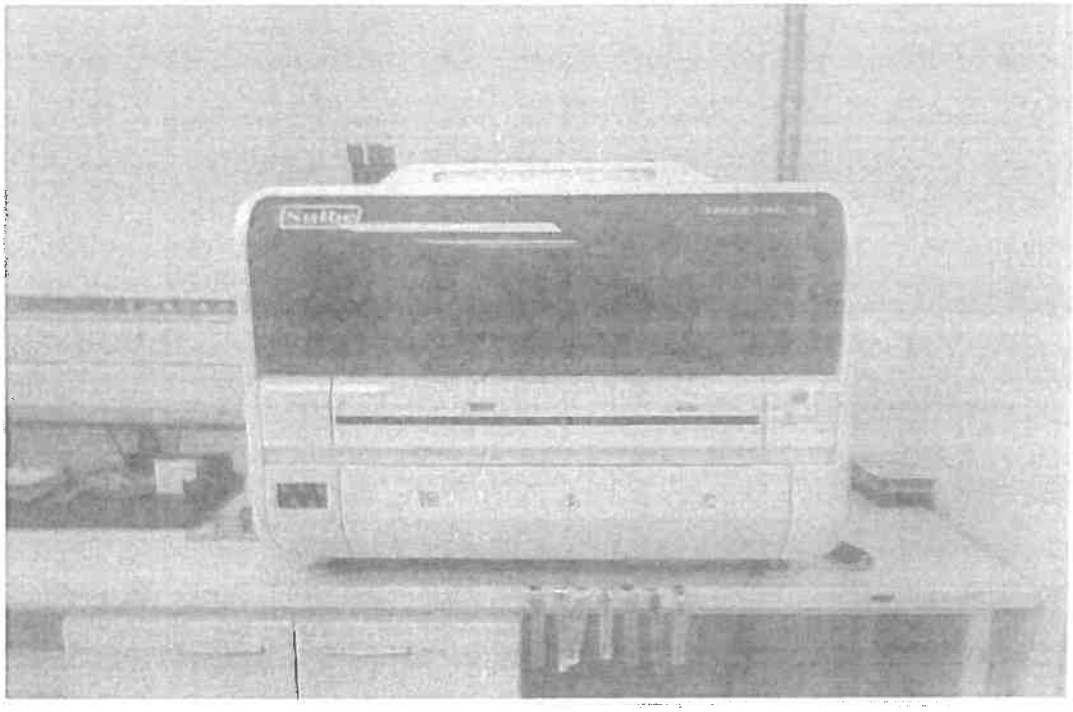

Uređaj na slici je **Maglumi X3**, potpuno automatizovani analizator za hemiluminiscentni imunoesej (**CLIA**). Proizvodi ga kompanija **Snibe Diagnostic u vlasnistvu je ASA Bolnice.**

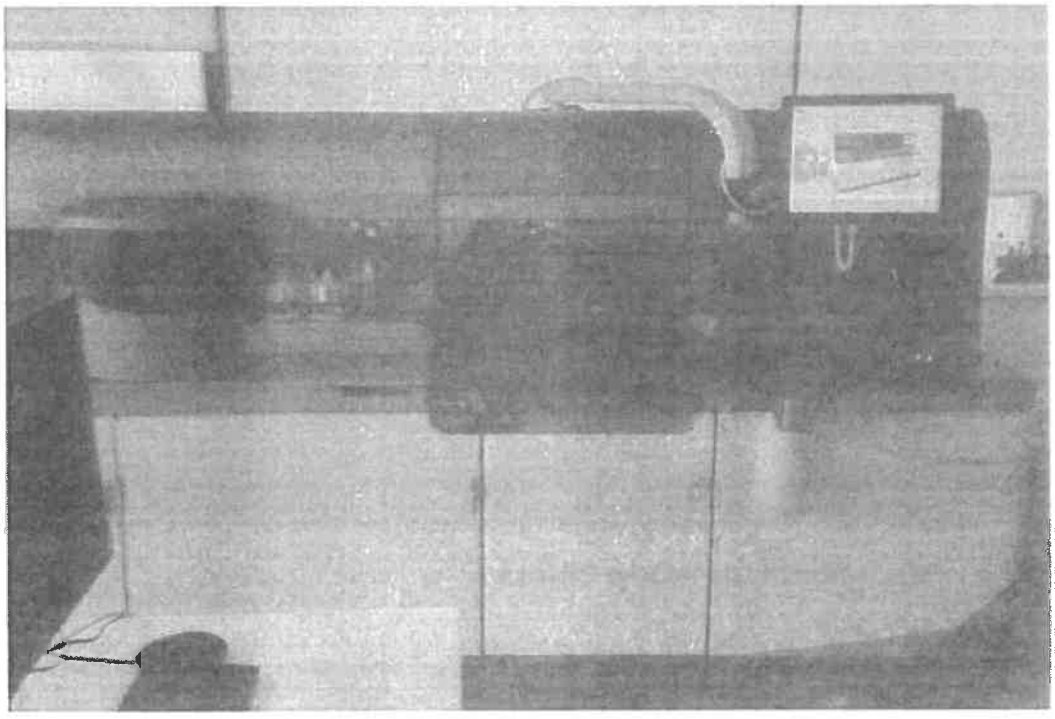

Na slici se nalazi **Snibe MAGLUMI** serija analizatora automatizirani sistem za imunohemijske testove. Nalazi se u vlasnistvu ASA Bolnica

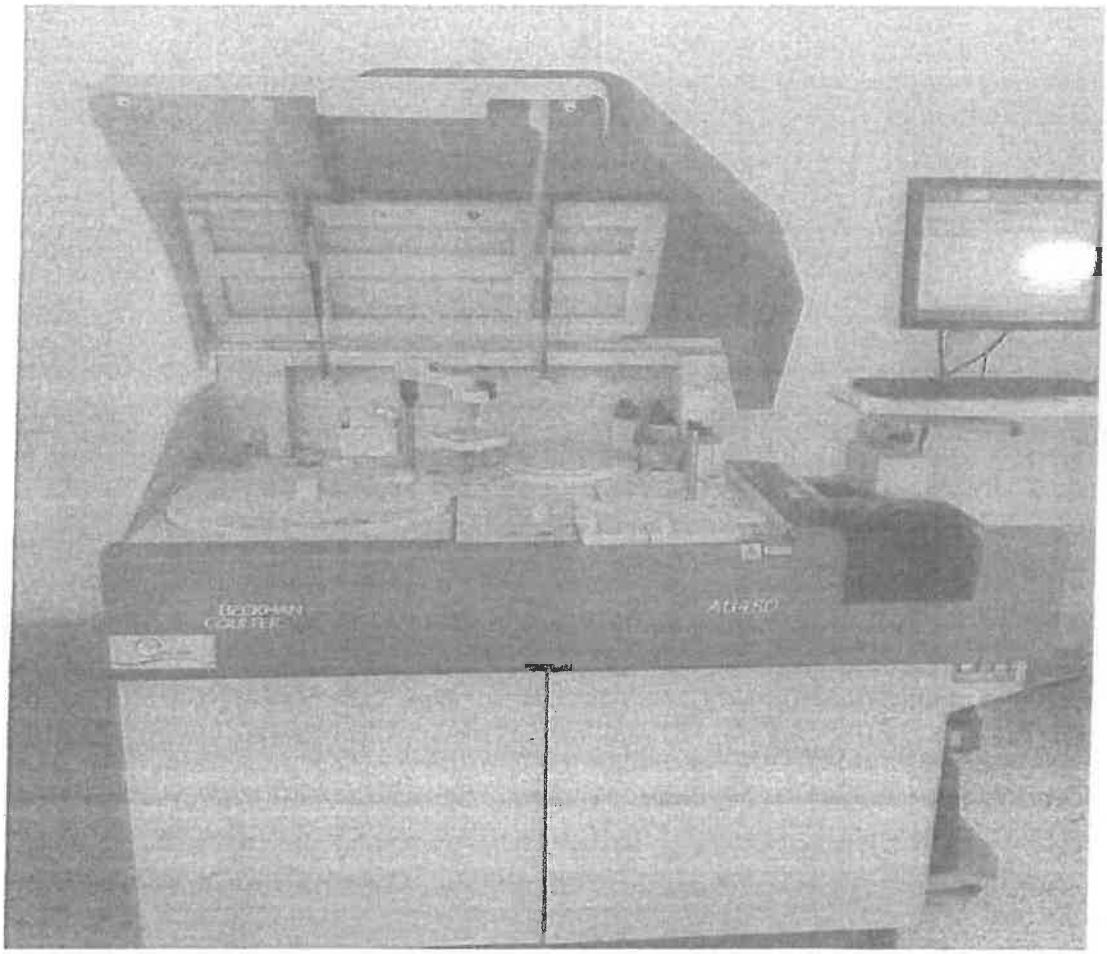

Ovaj aparat je **Beckman Coulter AU480**, potpuno automatizovani **biohemijski analizator** koji se koristi u medicinskim laboratorijama za analizu krvi, urina i drugih tjelesnih tečnosti.

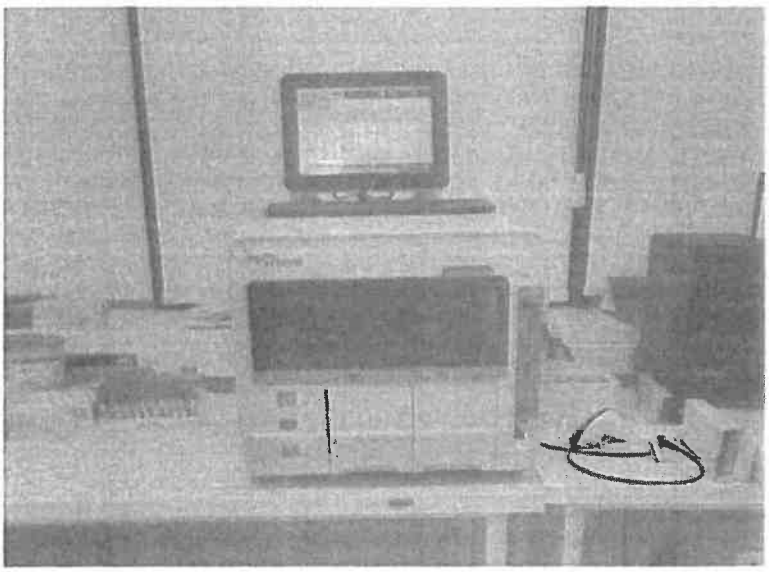

Ovaj uređaj je **Sysmex XN-550**, automatizovani **hematološki analizator** koji se koristi u medicinsko-biokemijskim laboratorijima u vlasnistvu je ASA Bolnice

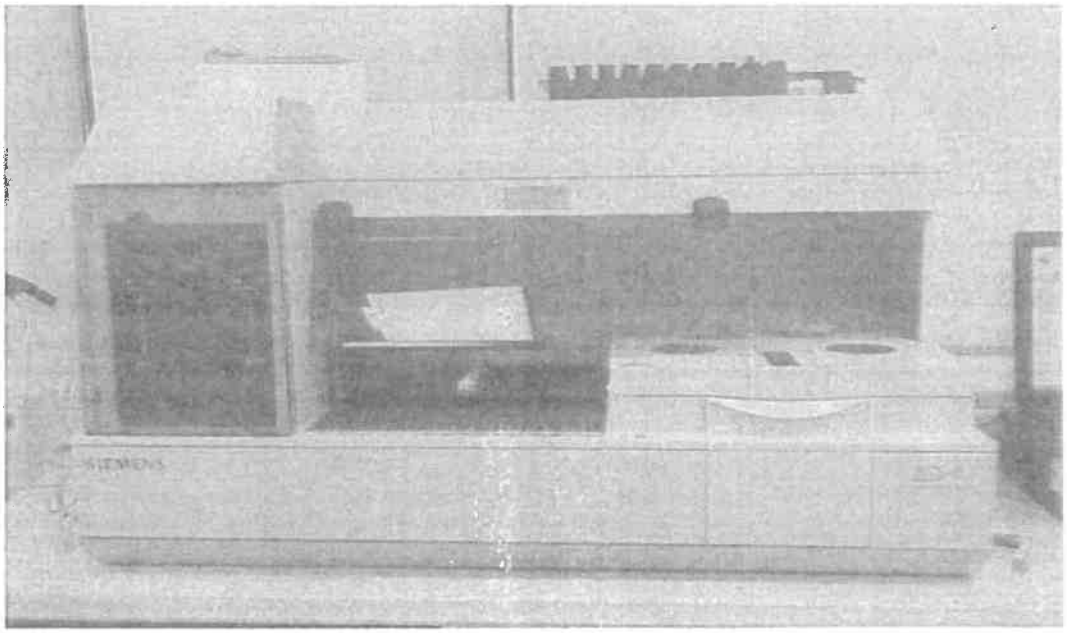

Ova sprava je **Siemens BCS XP System**, potpuno automatizovani analizator koji se koristi u medicinskim laboratorijama za **hemostazu** (dijagnostiku zgrušavanja krvi). Nalazi se u vlasnistvu ASA Bolnice.

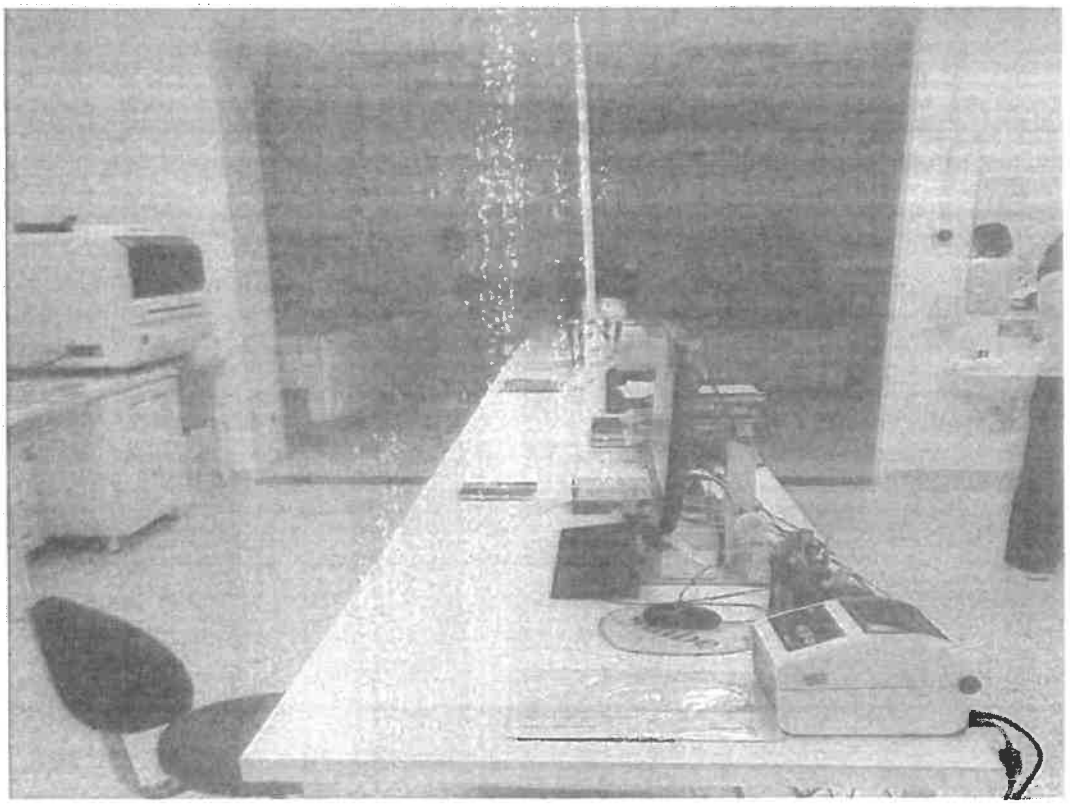

Laboratorij ASA Bolnice

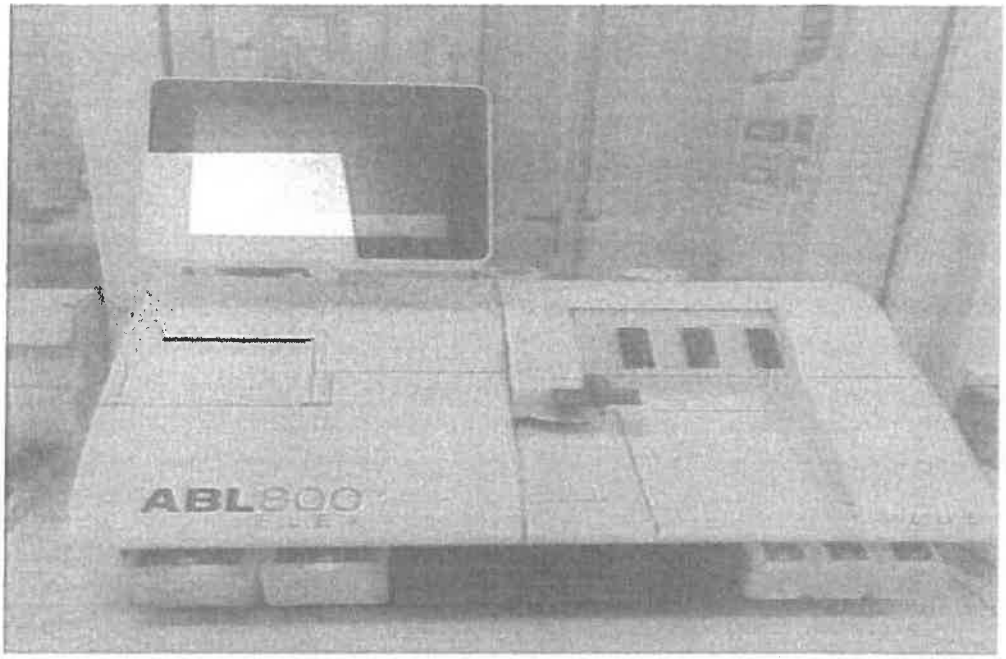

Aparat **ABL800 FLEX** je stacionarni analizator gasova u krvi koji se koristi u bolničkim uslovima, prvenstveno u odeljenjima intenzivne nege i hitne pomoći. Nalazi se u vlasnistvu ASA Bolnice.

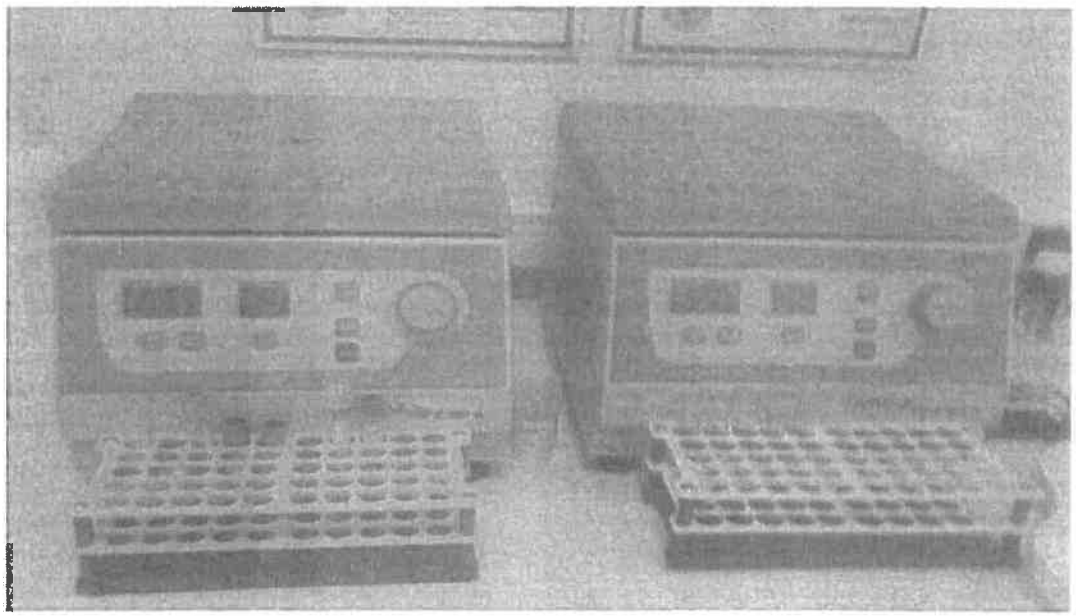

Aparat na slici je **laboratorijska centrifuga**, tačnije model **Hermle Z 206 A**. Nalazi se u vlasnistvu ASA Bolnica

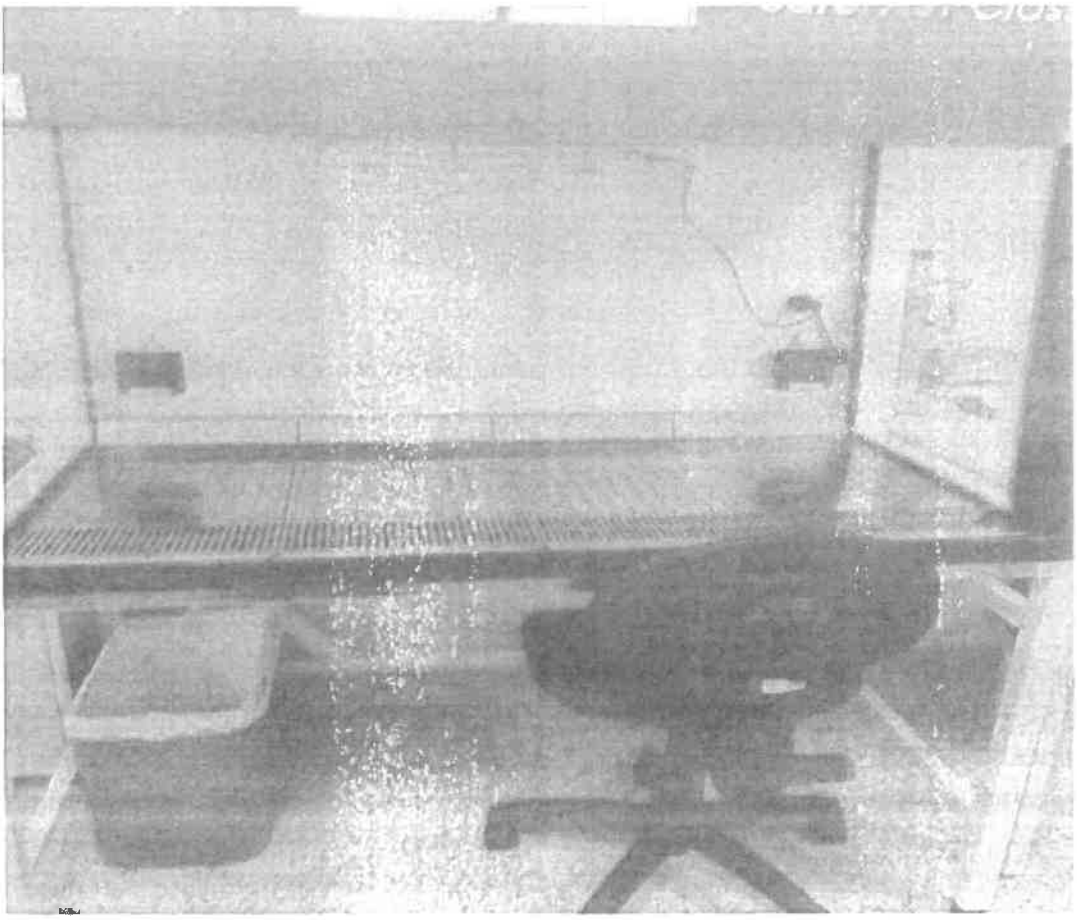

Uređaj na slici je **laboratorijska digestorska komora ili laminarna komora** (često nazivana i mikrobiološki sigurnosni cabinet.. Nalazi se u vlasnistvu ASA Bolnice.

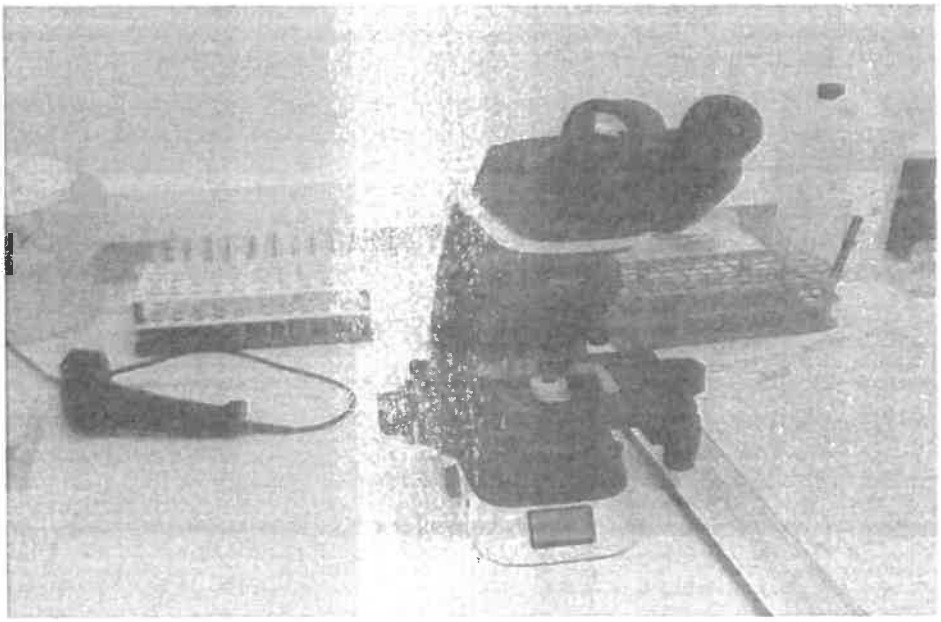

Aparat na slici je mikroskop I nalazi se u vlasnistvu ASA Bolnice.

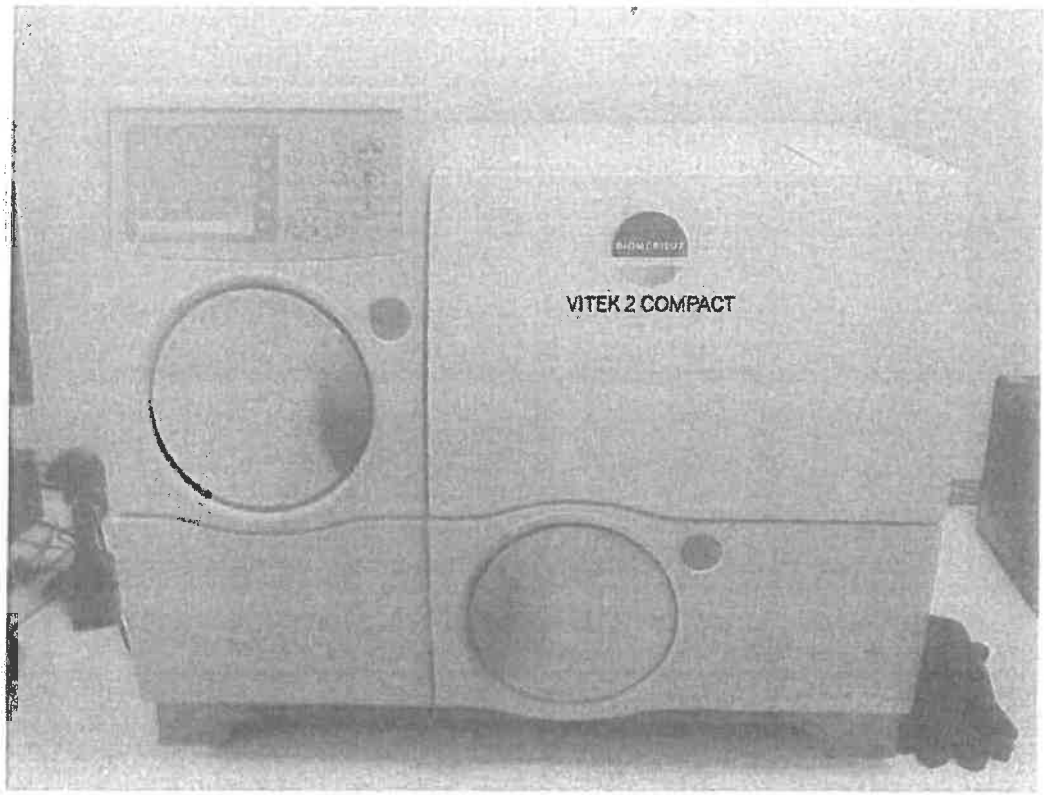

Aparat na slici je **VITEK 2 Compact,** proizvod kompanije bioMérieux. Radi se o potpuno **automatizovanom mikrobiološkom sistemu** koji se prvenstveno koristi u medicinskim i industrijskim laboratorijama. Nalazi se u vlasnistvu ASA Bolnice.

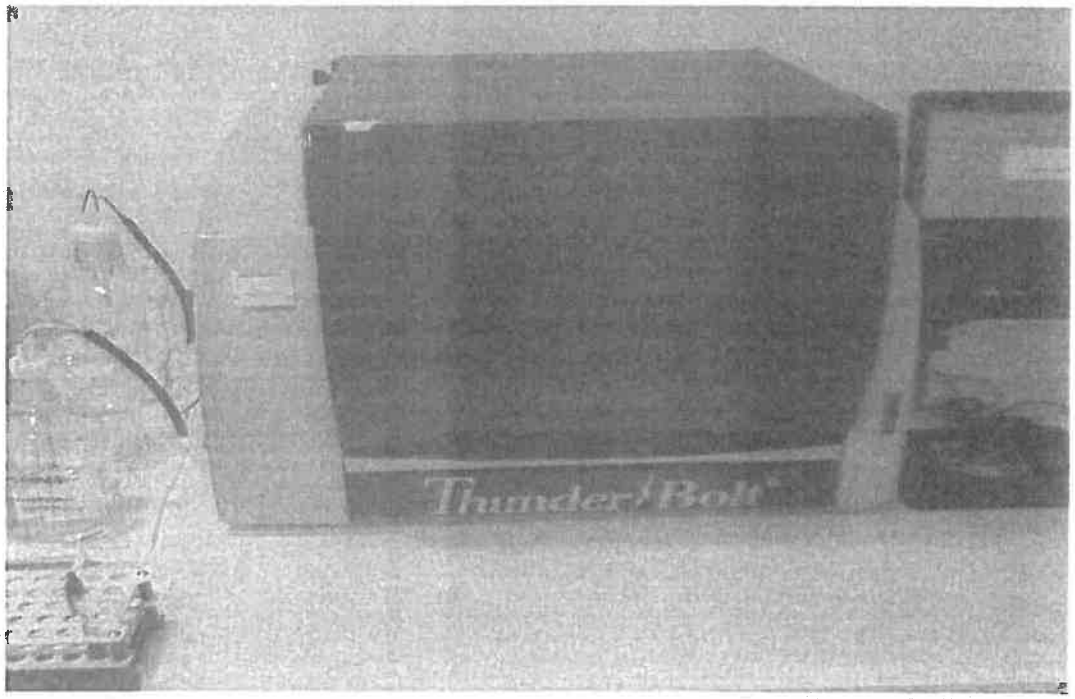

Ovaj aparat je **ThunderBolt®**, potpuno automatizovani laboratorijski sistem (analizator) kompanije **Gold Standard Diagnostics**

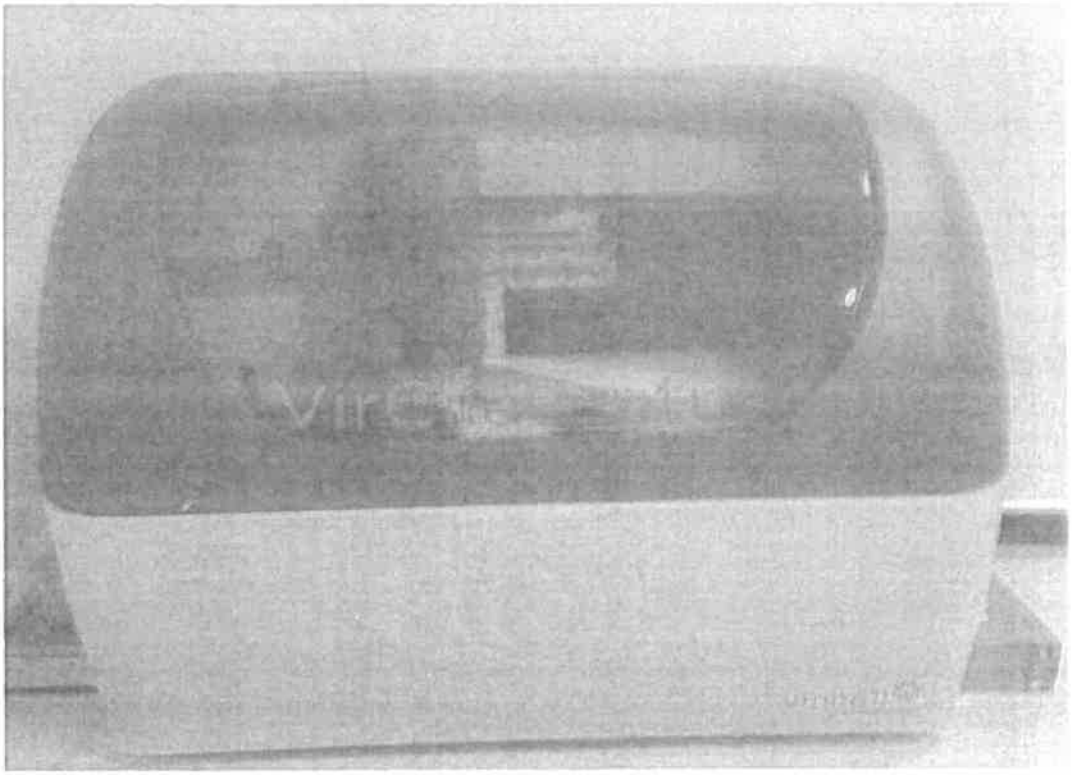

Aparat na slici je **VirClia® Lotus,** potpuno automatizirani analizator namijenjen infektivnoj serologiji. Nalazi se u vlasnistvu ASA Bolnica.

Aparat na slici je **VirClia® Lotus**, potpuno automatizovani analizator koji se koristi u laboratorijskoj dijagnostici za **infektivnu serologiju**. Nalazi se takodjer u vlasnistvu ASA Bolnica

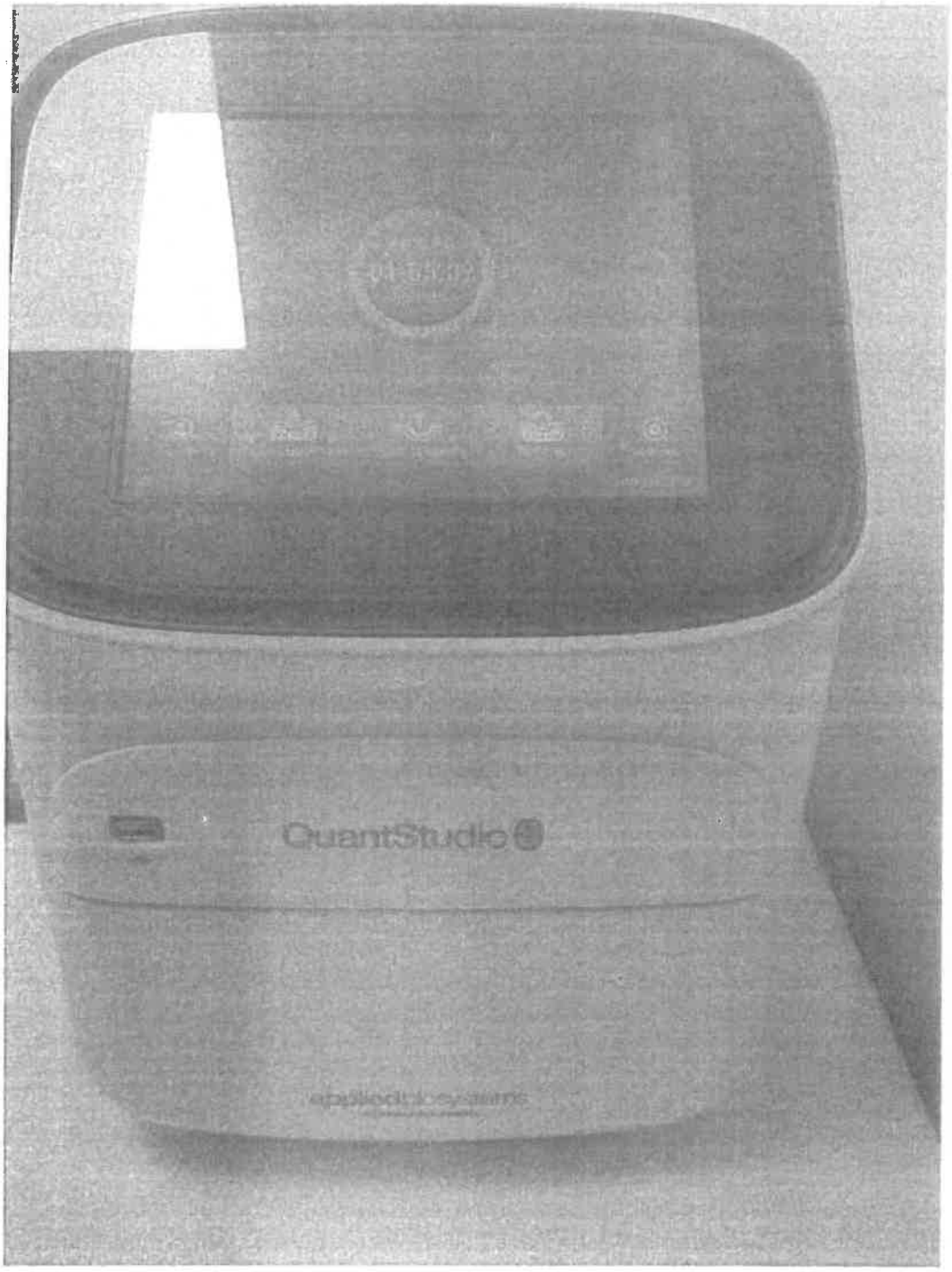

Ovaj laboratorijski uređaj koristi se za **molekularnu biologiju**, konkretno za metodu koja se zove **qPCR**(kvantitativni PCR u stvarnom vremenu. NAlazi se u vlasnistvu ASA Bolnice.

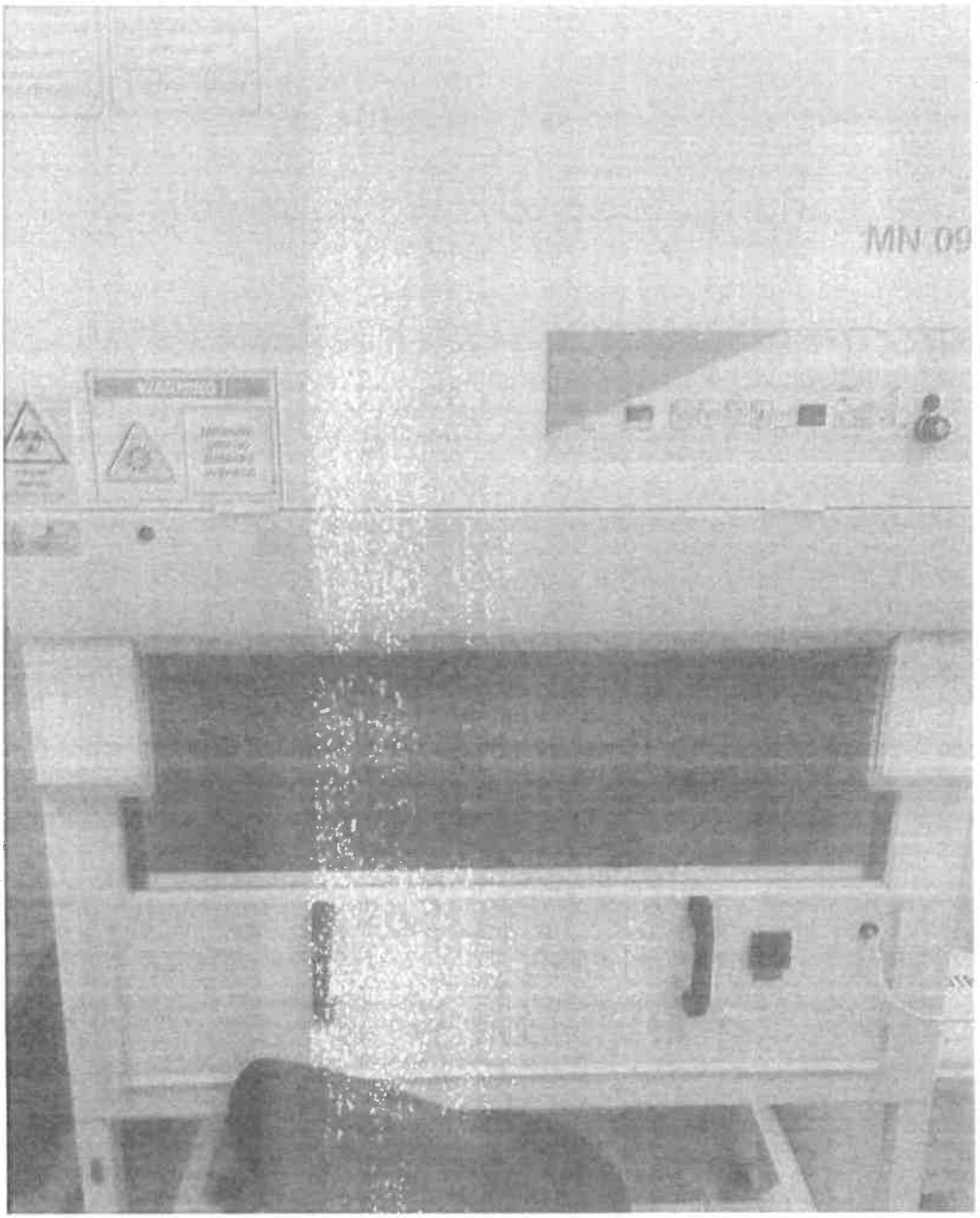

Uređaj na slici je **laboratorijski digestor** (poznat i kao napa ili zaštitni ormar). To je ključni dio laboratorijske opreme koji služi za zaštitu korisnika i okoline tokom rada sa štetnim materijama. Nalazi se u posjedu ASA Bolnice.

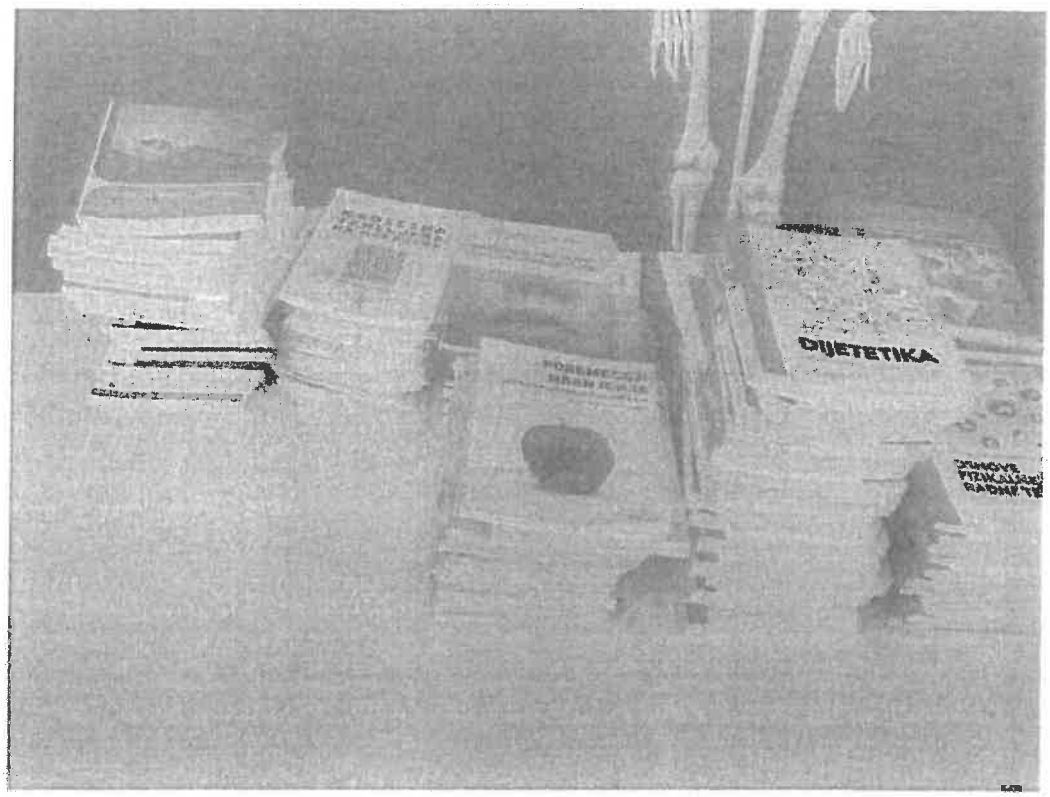

Dio nabavljene literature osnivaca – Pijacna 6

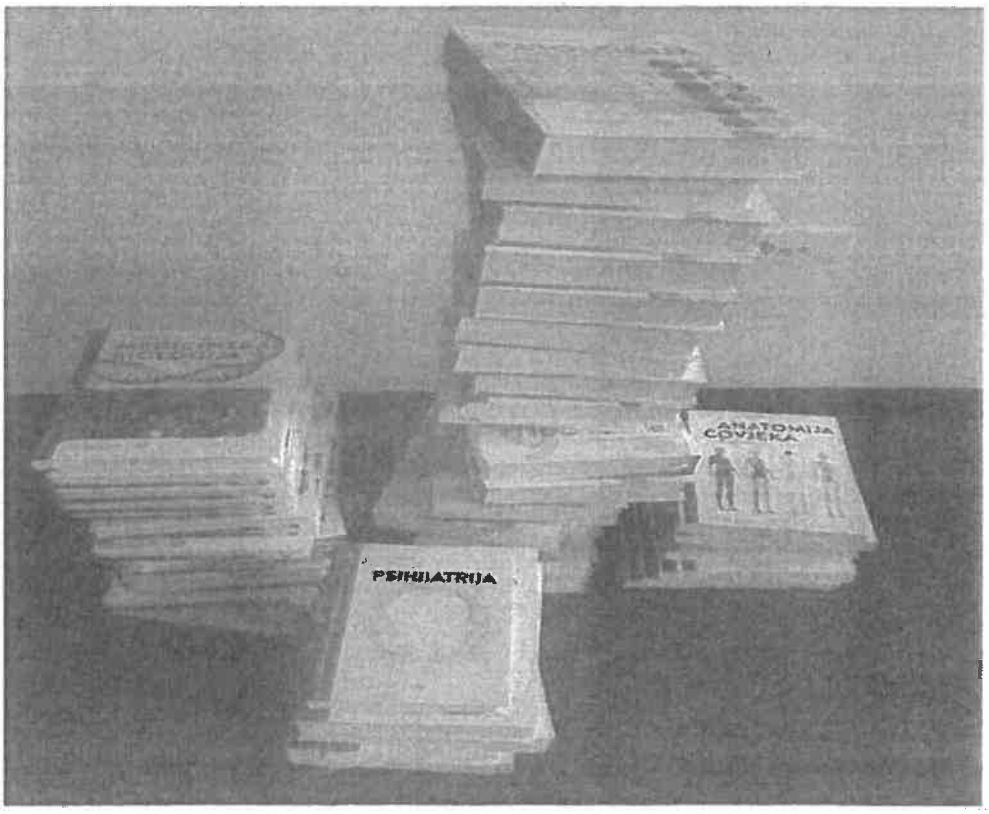

Dio nabavljene literature osnivaca – Pijacna 6

Kompletan skelet za osnivaca - Pijacna 6

Dio modela organa u posjedu osnivaca – pijacna 6

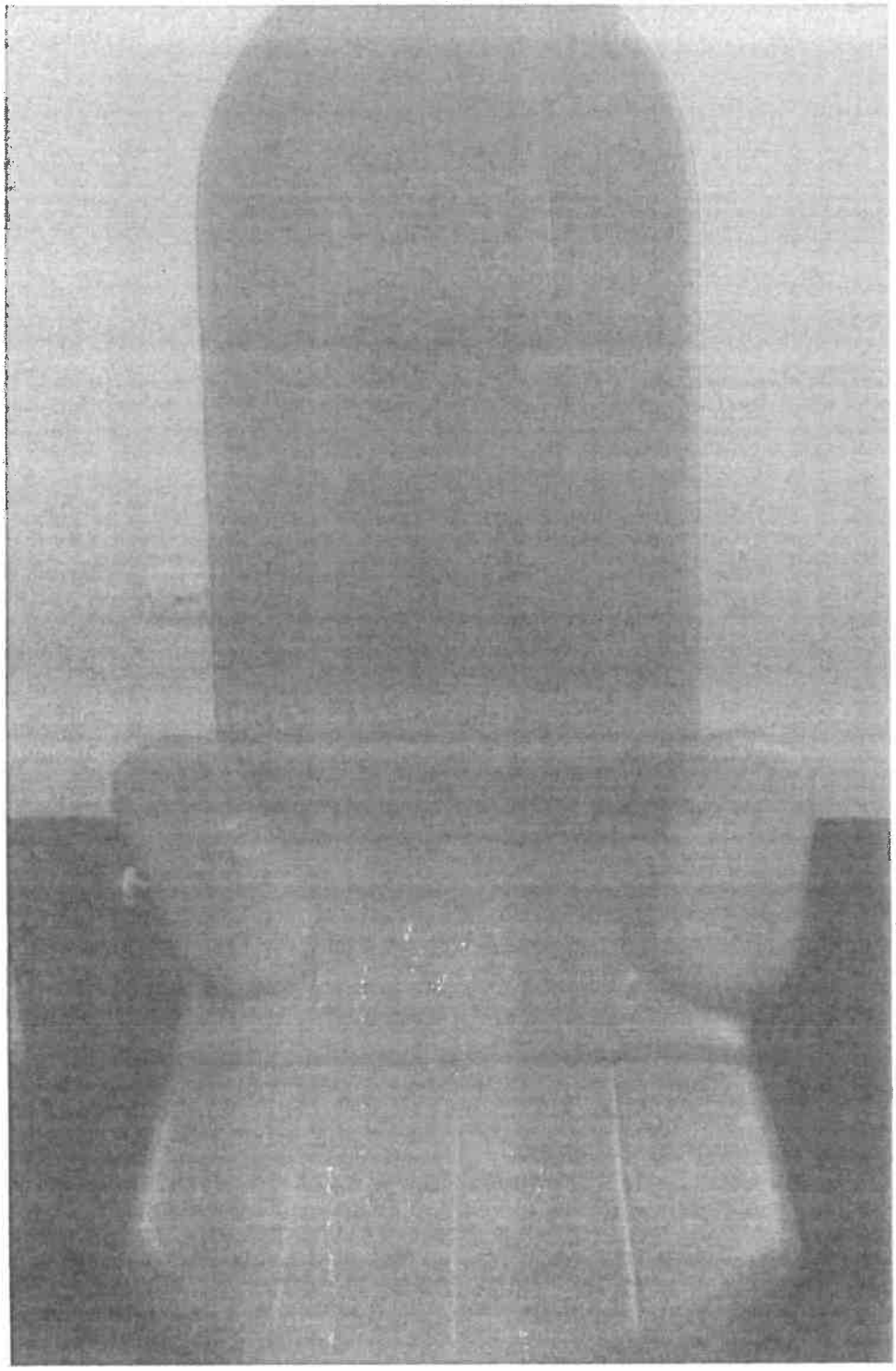

Kozmetoloska stolica u posjedu osnivaca – pijacna 6

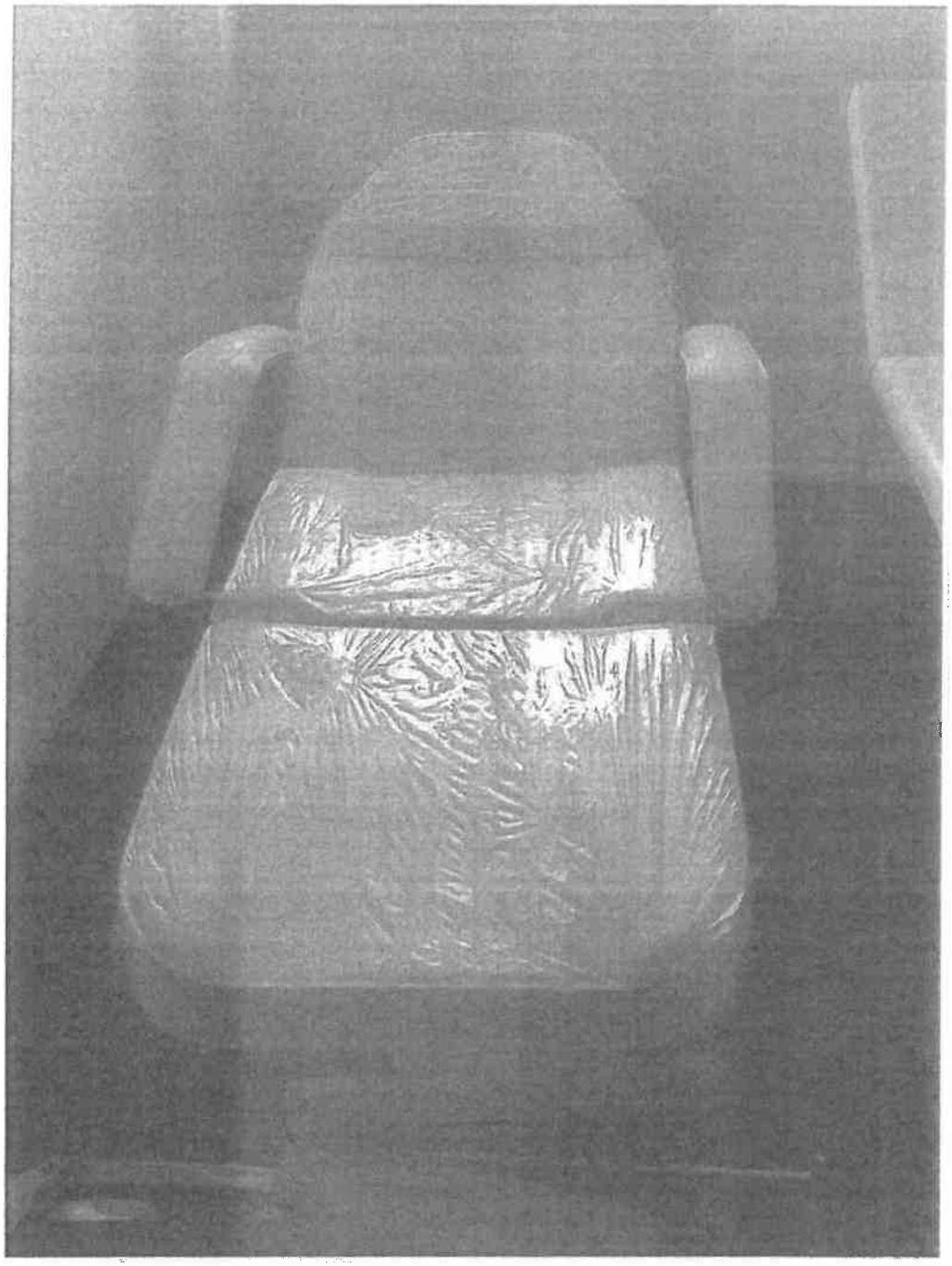

Kosmetoloska stlica u posjedu osnivaca – Pijacna 6

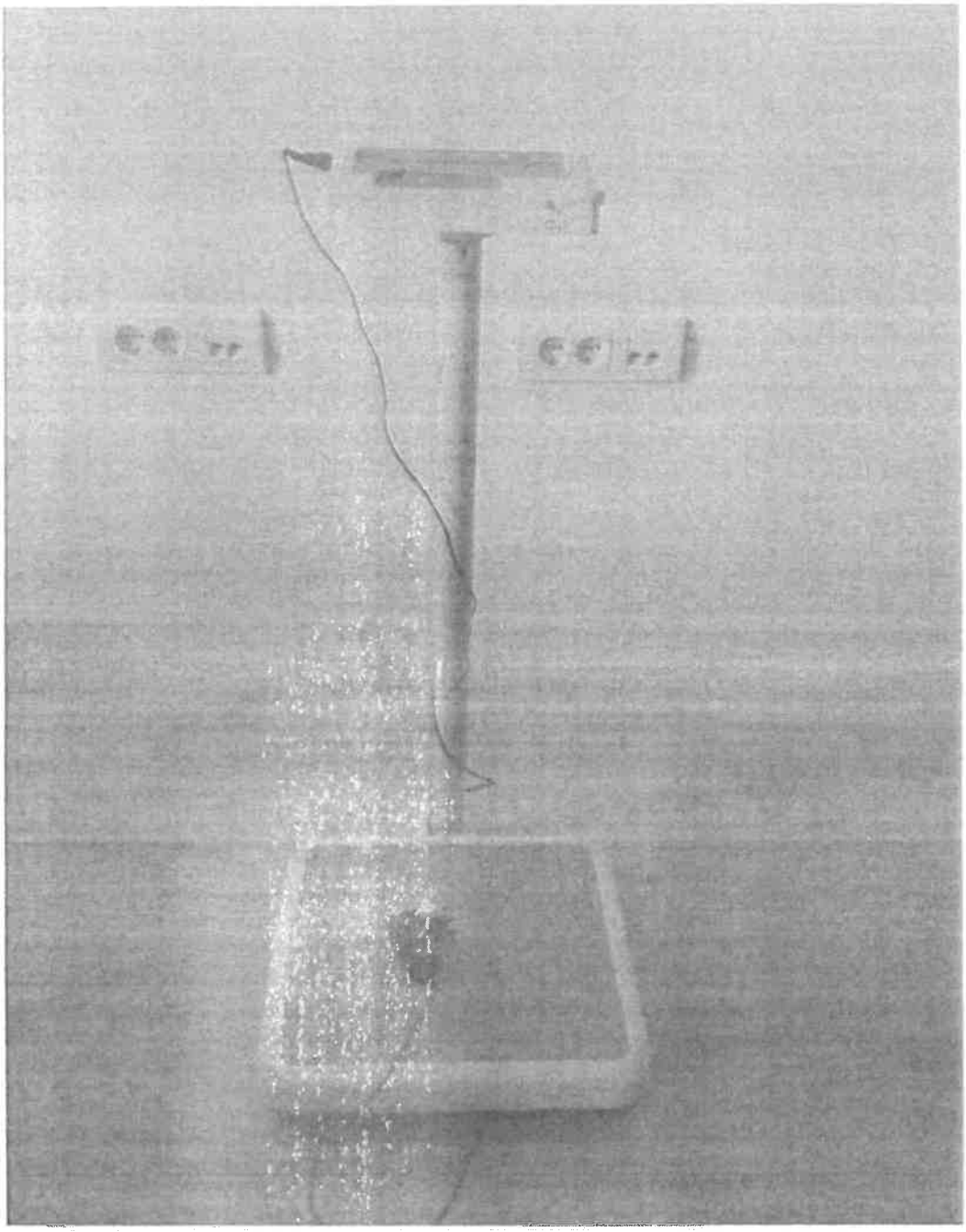

Vaga sa studiometromu posjedu osnivaca – Pijacna 6

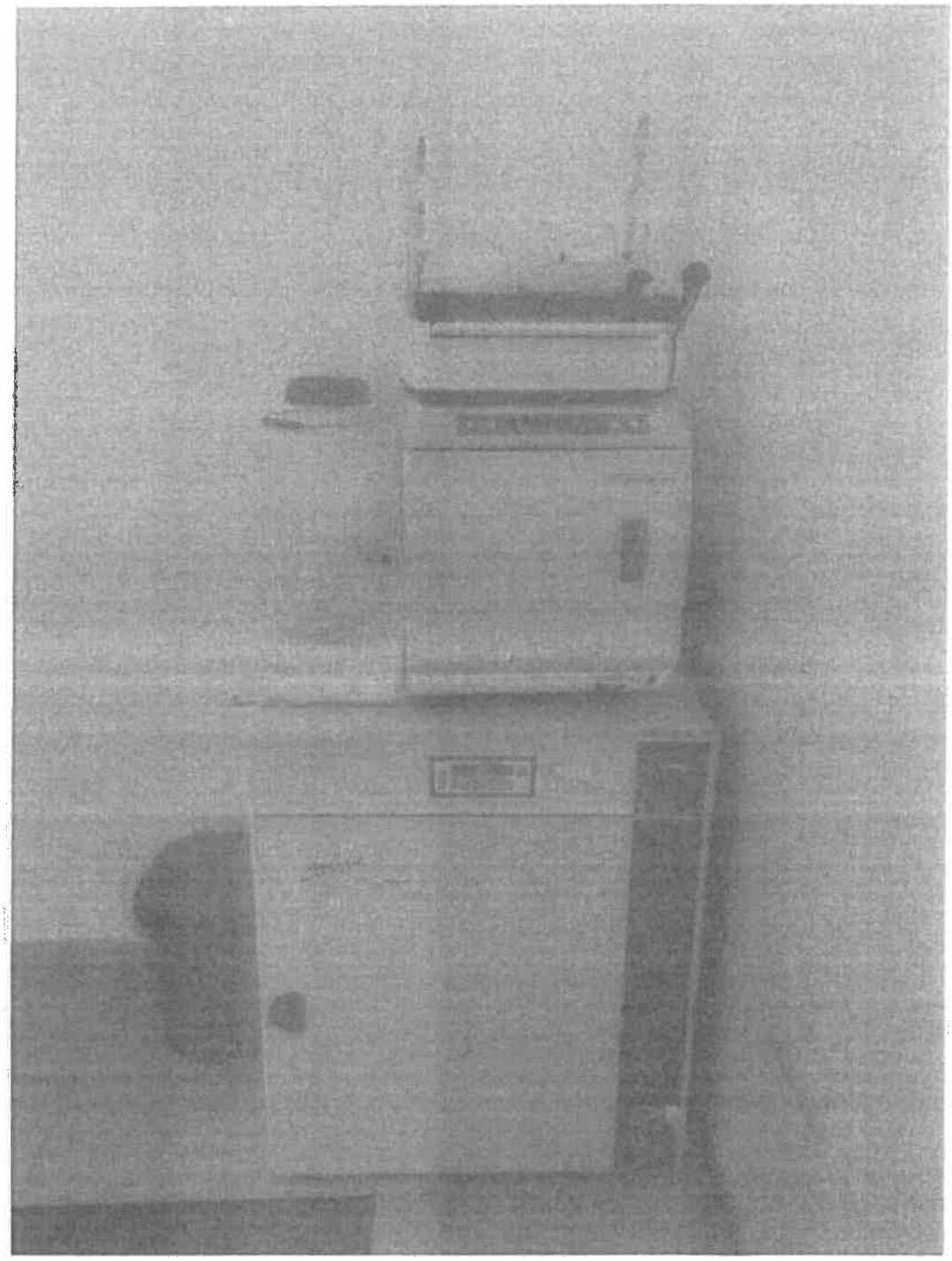

Sterilizatori 2 komada u posjedu osnivaca – Pijacna 6

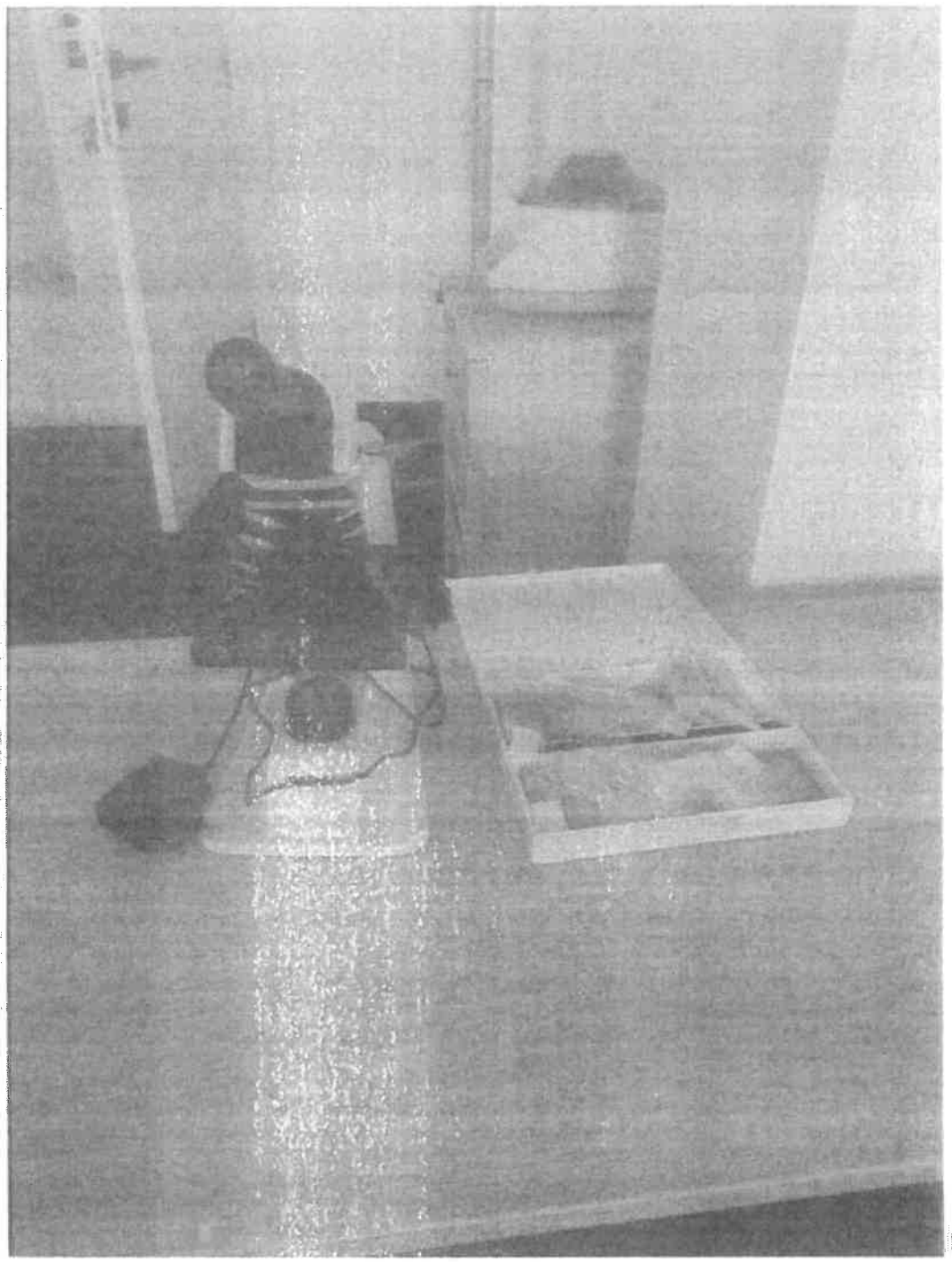

Mikroskopi sa preparatima , 6 komada u posjedu osnivaca – Pijacna 6

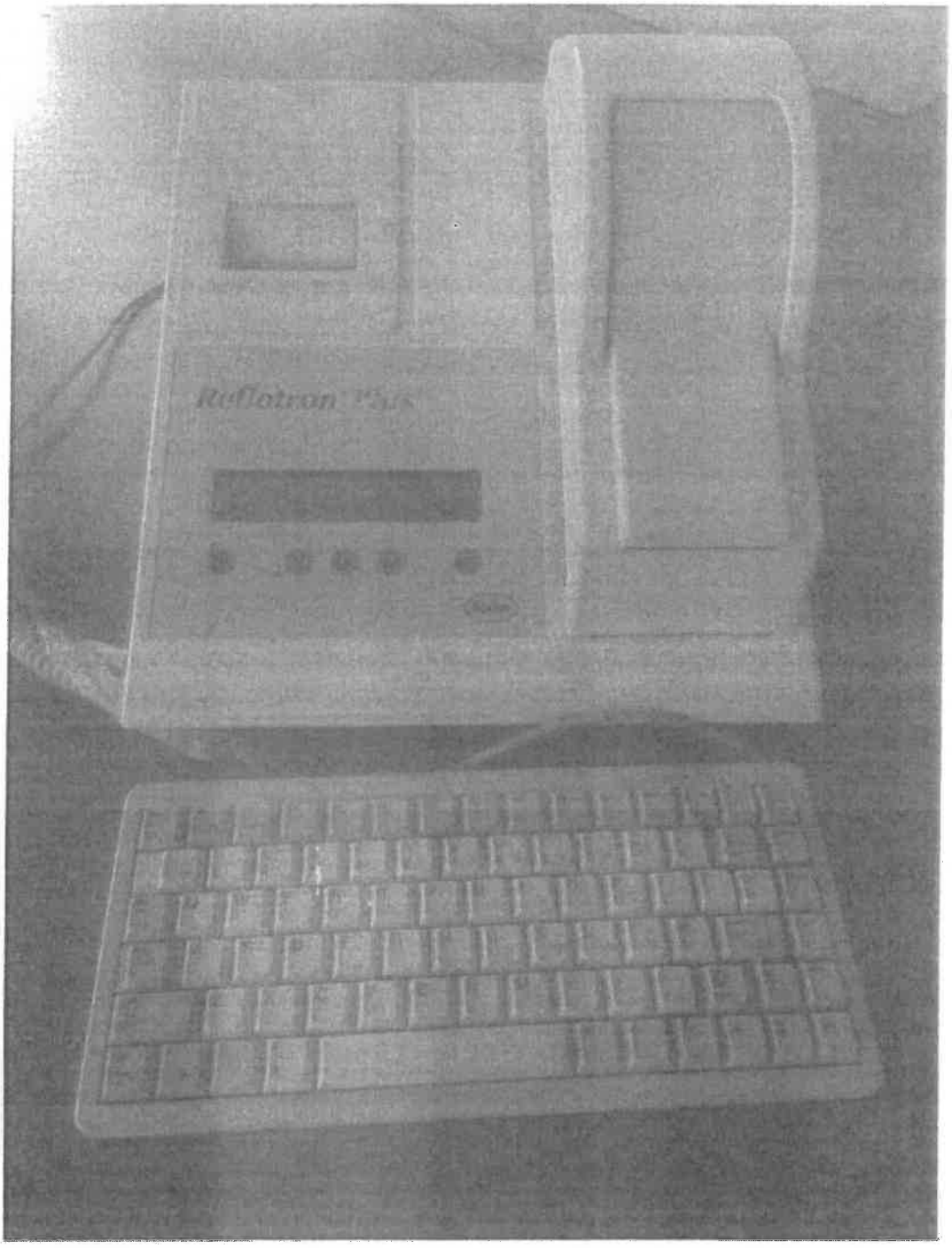

Reflotron Plus dijagnosticki uredjaj za kvantitativno odredjivanje parametara klinicko-hemijske slike u posjedu osnivaca- Pijacna 6

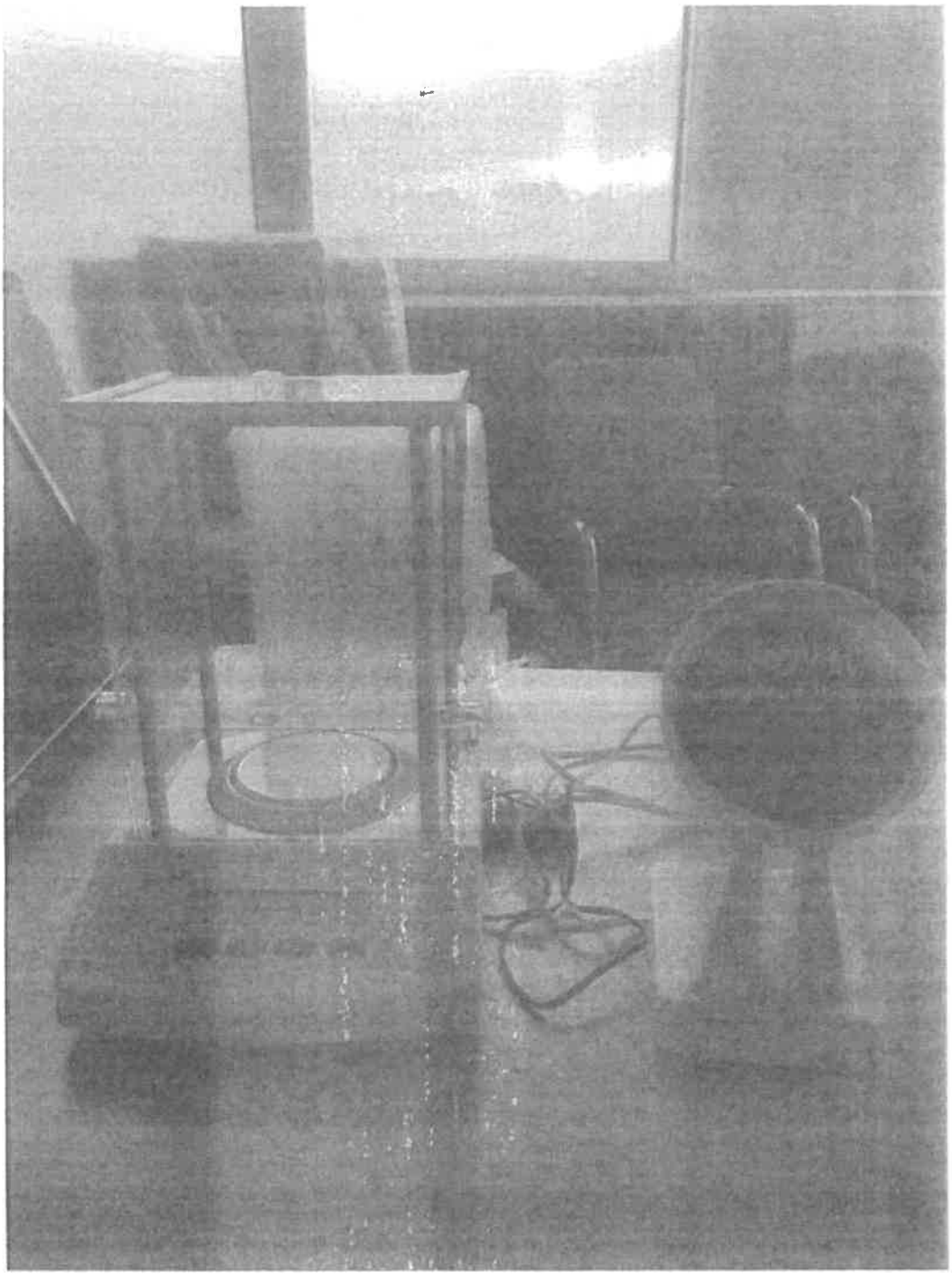

Analiticka vaga I infrared lampa u osjedu osnivaca – Pijacna 6

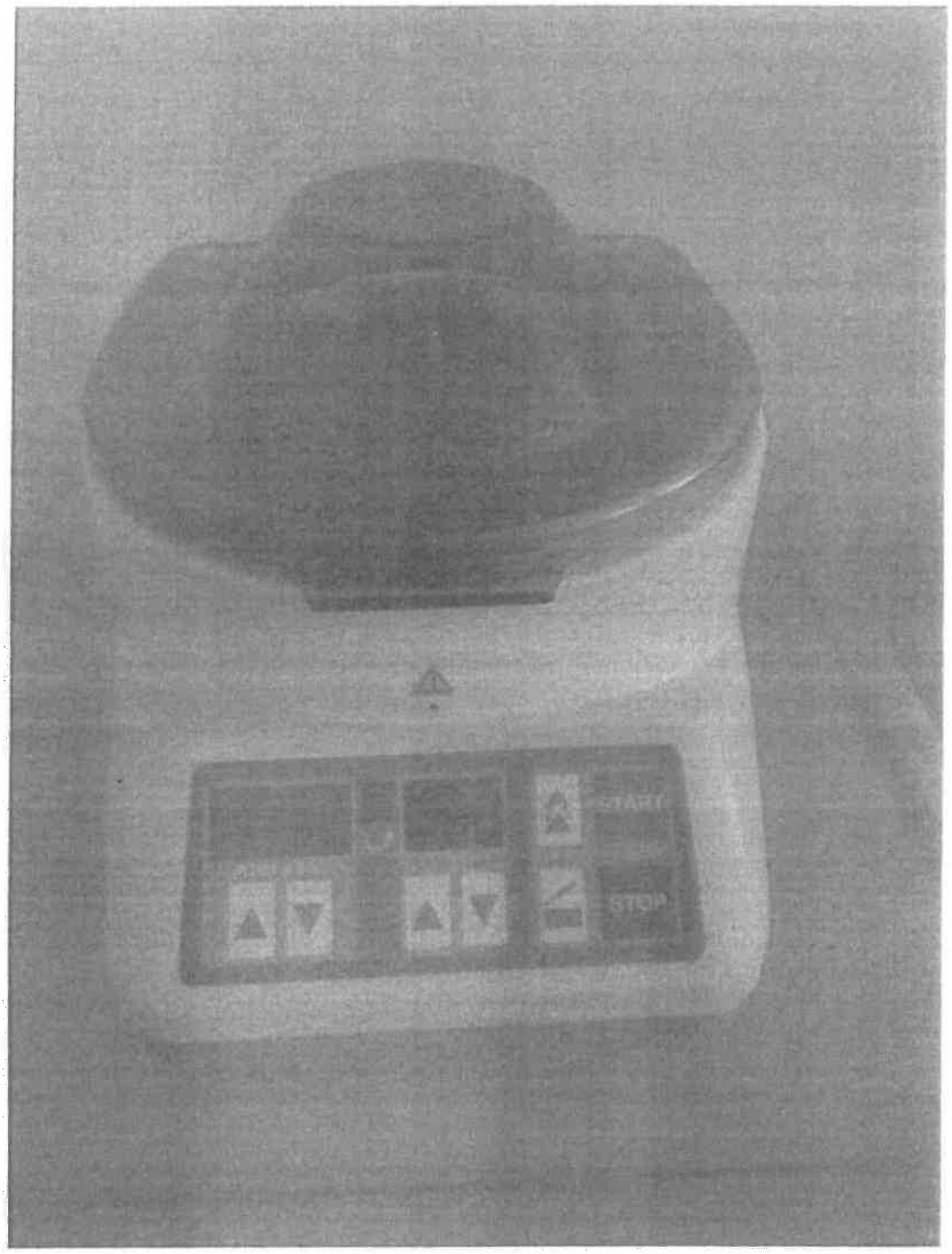

Laboratorijska centrifuga za male volumene u posjedu – Pijacna 6

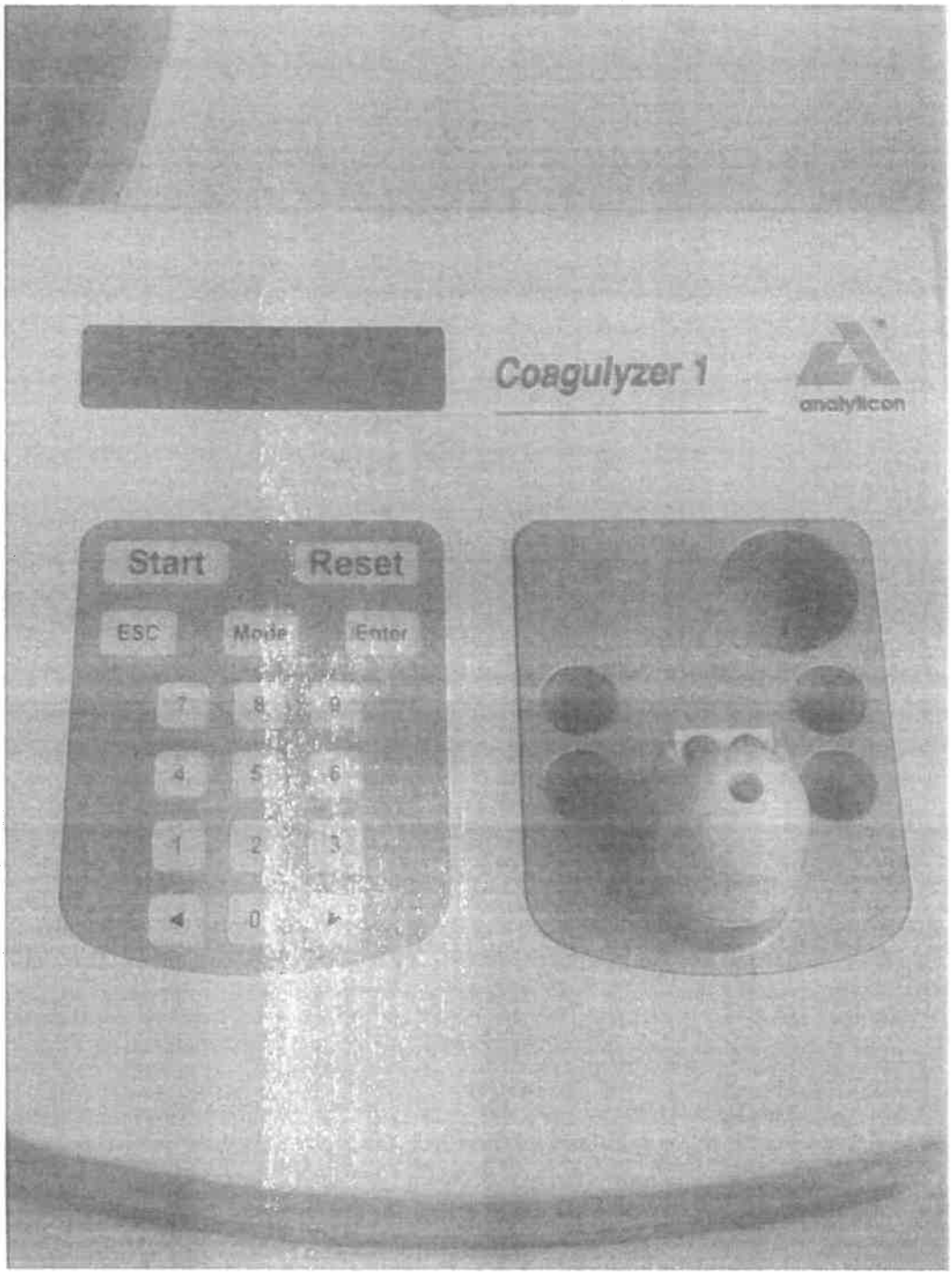

Koagulometar za rutinske testove PT,APTT i Fibrinogene -slike u posjedu osnivaca – Pijacna 6

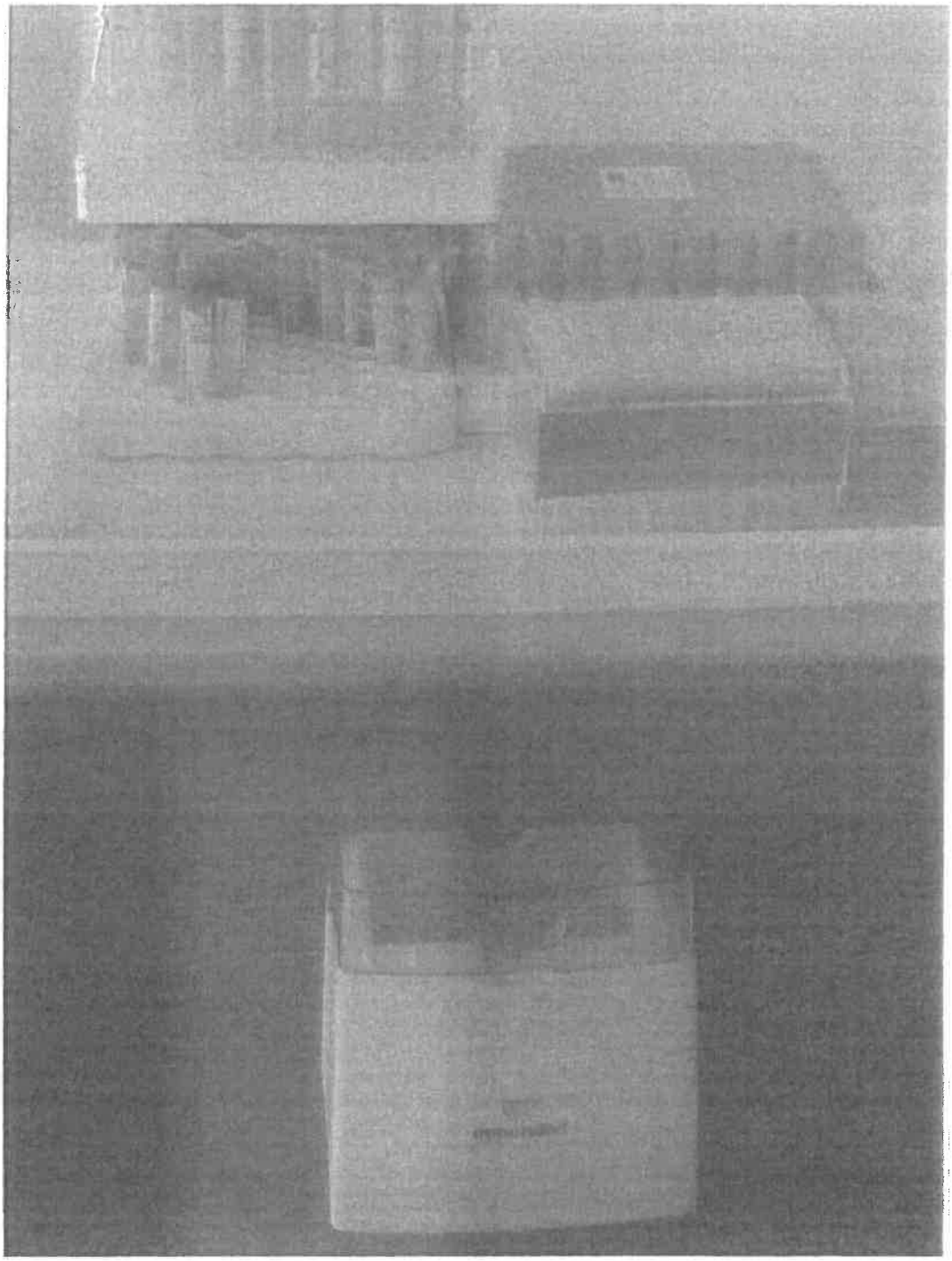

Sitni laboratorijski material u posjedu osnivaca – Pijacna 6

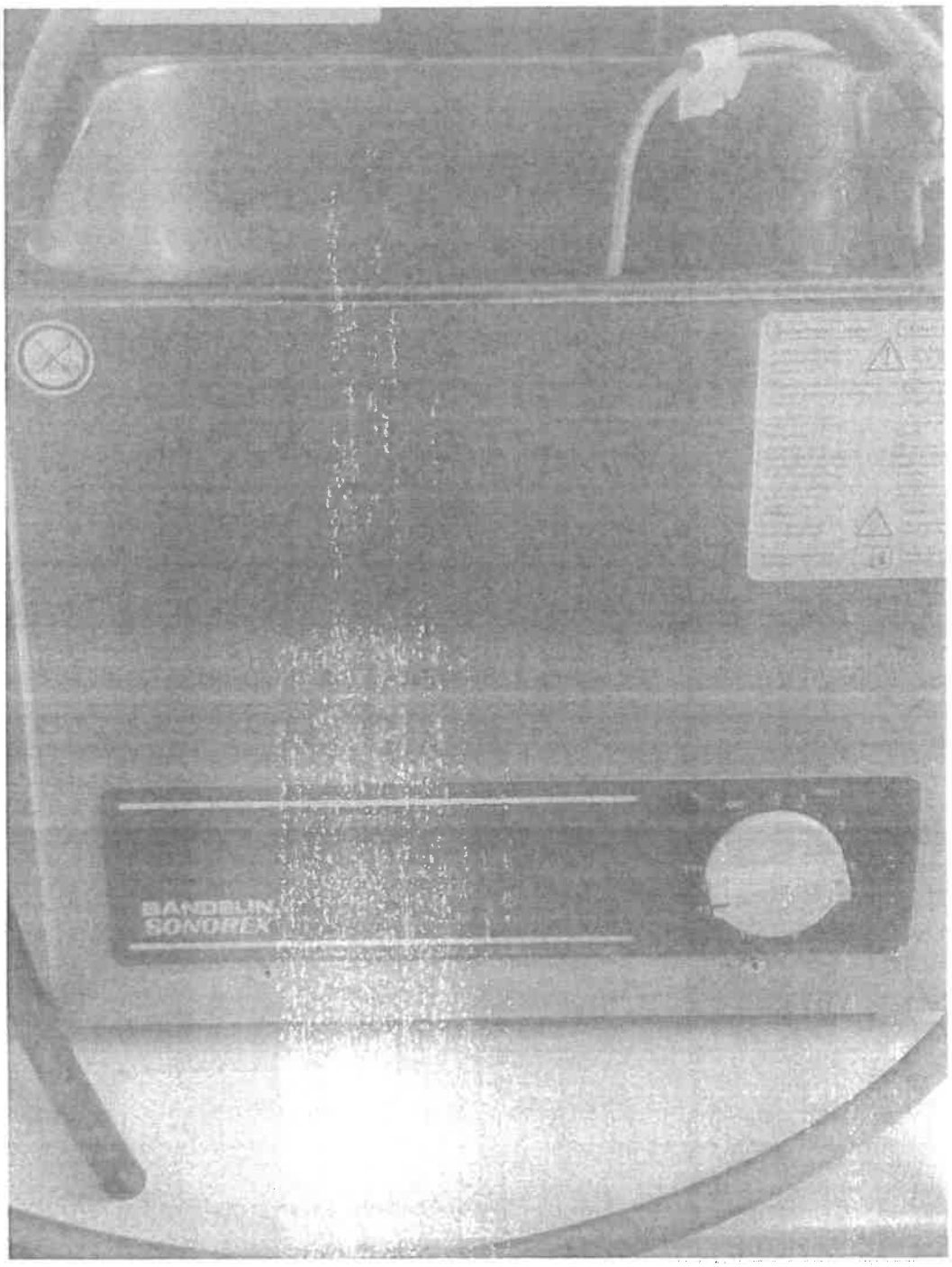

Ultra sonicno vodeno kupatilo u posjedu osnivaca – Pijacna 6

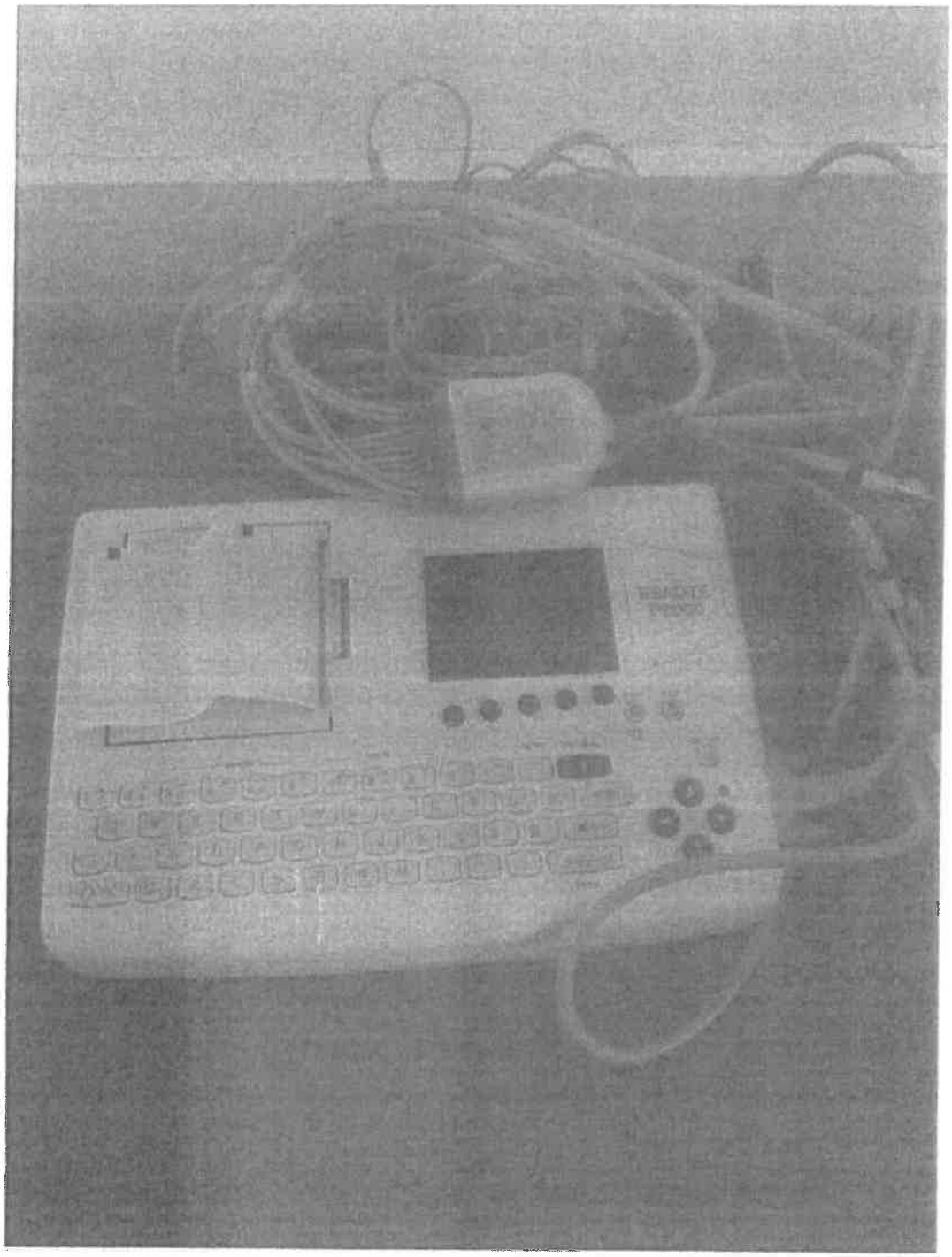

Prenosni EKG u posjedu osnivaca – Pijacna 6

Prenosiva lampa u posjedu osnivaca – Pijacna 6

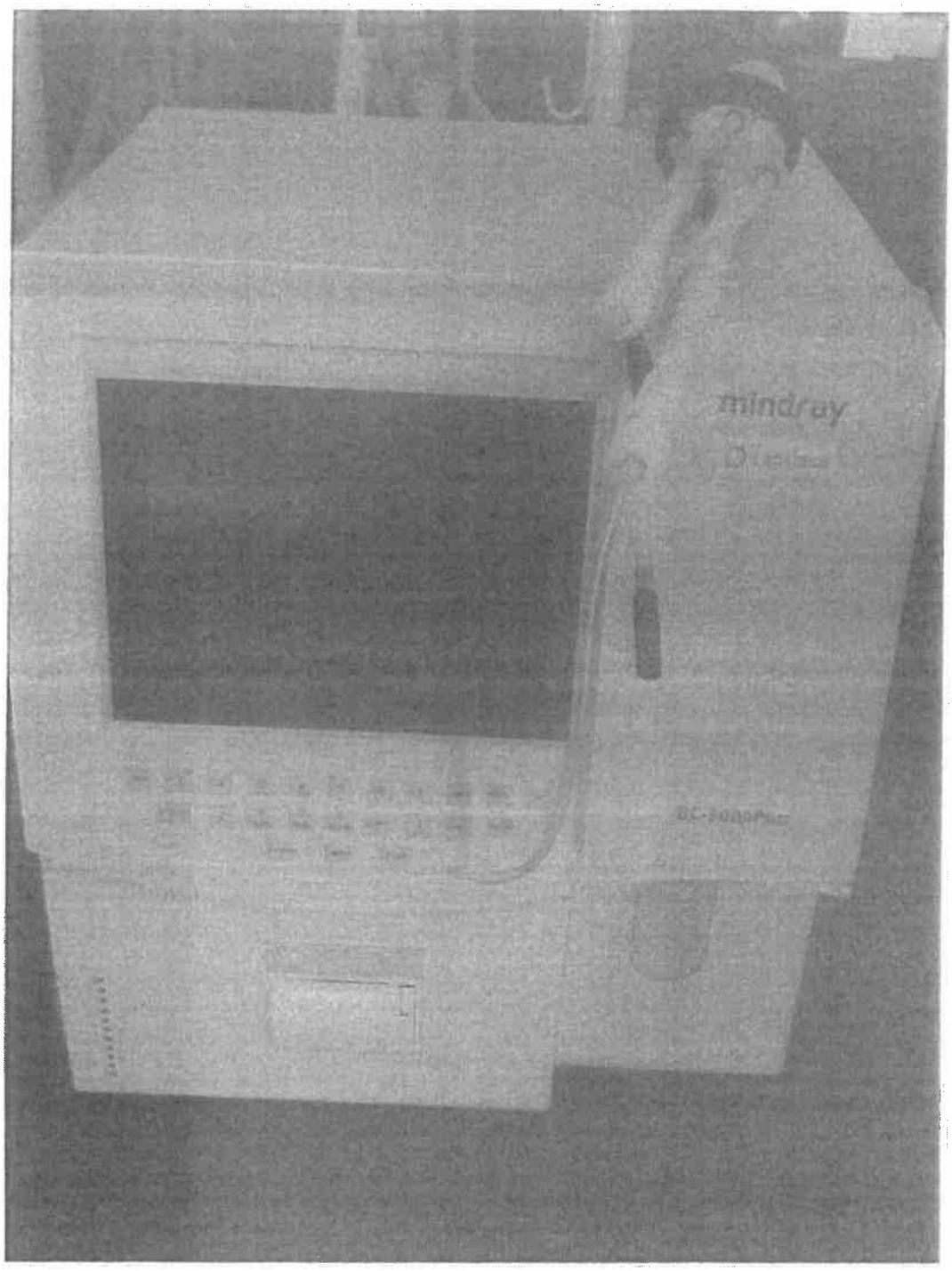

Mindray BC 3000 Plus analizator autohematoloske slike u posjedu osnivaca – Pijacna 6

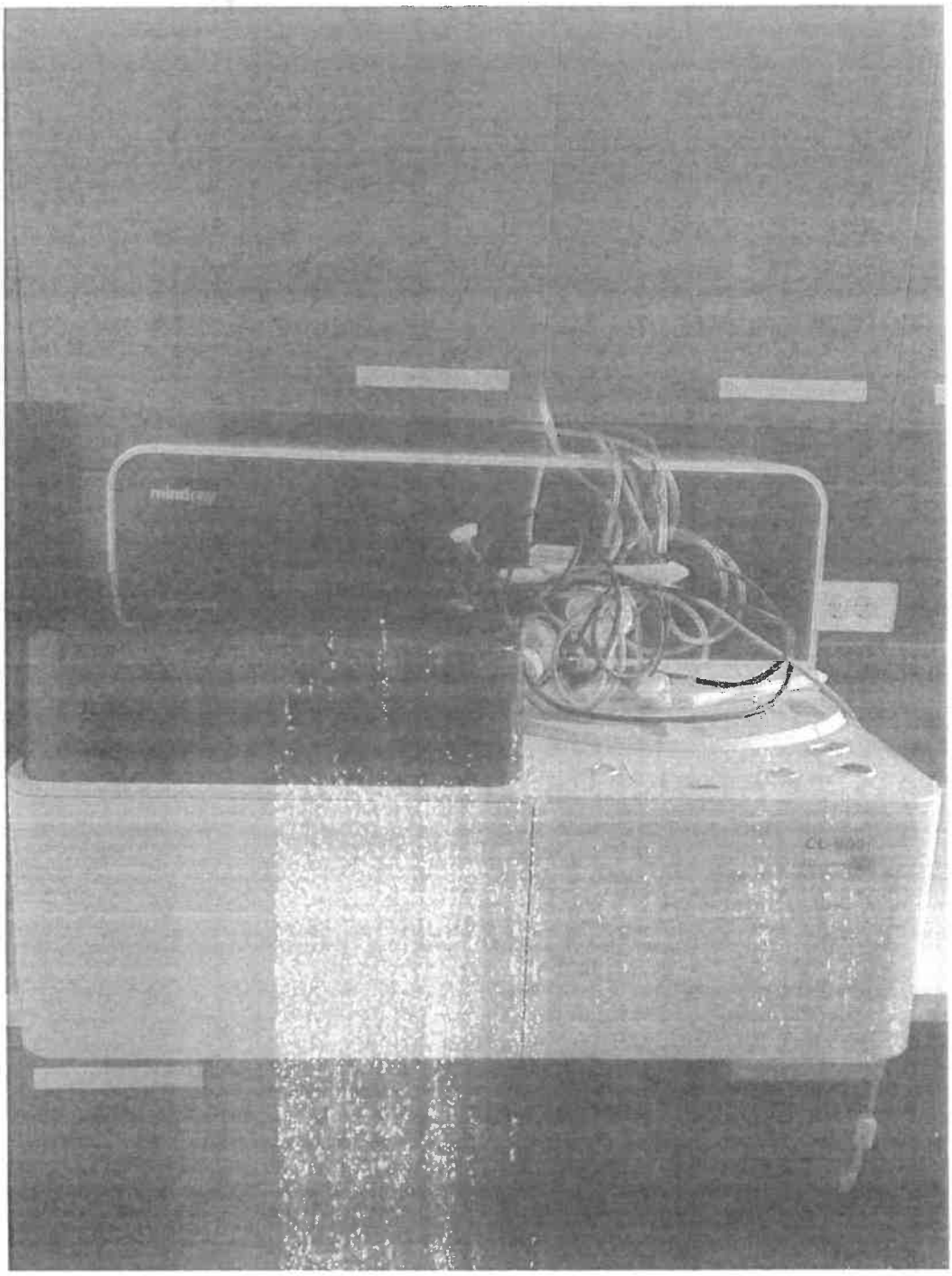

Mindray CL-900i analizator hemiluminoscentnog imunoloskog ispitivanja u posjedu osnivaca – Pijacna 6

PMF

Prirodno-matematički fakultet

UNIVERSITY OF SARAJEVO
FACULTY OF SCIENCE

Zmaja od Bosne 33-35
Sarajevo
Bosnia and Herzegovina
Phone ++387 (0)33 723723
Fax ++387 (0)33 649359

Broj: 01/06-135/10-2018
Sarajevo, 05.04.2018. god.

Na osnovu člana 135. stav (3) Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo" br. 33/17), člana 92. Statuta Univerziteta u Sarajevu i konačne Odluke Senata Univerziteta u Sarajevu, broj: 01-356/18 od 28.03.2018. godine, Vijeće Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu na 27. sjednici, održanoj 05.04.2018. godine, *donijelo je sljedeću*

O D L U K U

1) **Dr. Emir Turkušić,** vanredni profesor na Odsjeku za hemiju, **izabran je u zvanje**

REDOVNOG PROFESORA

za oblast: „**Opšta hemija**"
na Odsjeku za hemiju
Prirodno-matematičkog fakulteta
Univerziteta u Sarajevu

2) U skladu sa navedenim izborom, imenovani će sklopiti Ugovor o radu u zvanju redovnog profesora.

3) Odluka stupa na snagu danom donošenja.

DEKAN FAKULTETA
[redacted]
Prof. dr. Mustafa Memić

Dostavljeno:
Imenovanom
* Dosije imenovanog
* Odsjeku za hemiju
* Studentskoj službi
* Računovodstvu
* Dosije Vijeća
* Arhivi

UNIVERZITET U SARAJEVU
PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET

Broj: 02/01-509/2-2025
Sarajevo, 21.03.2025. godine

Na osnovu člana 169. Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH", broj: 2/98, 48/99, 9/05), a na zahtjev prof. dr. Emira Turkušića, iz Sarajeva, izdaje se

POTVRDA

kojom se potvrđuje da je prof. dr. Emir Turkušić bio zaposlen na Odsjeku za hemiju Univerziteta u Sarajevu-Prirodno-matematičkog fakulteta u periodu od 01.05.1997. do 30.06.2001. godine i u periodu od 01.03.2007. do 30.09.2021. godine.

Potvrda se izdaje u svrhu regulisanja statusnih pitanja i u druge svrhe se ne može koristiti.

DEKAN FAKULTETA

Prof. dr. Nusret Drešković

PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
Univerzitet u Sarajevu
Zmaja od Bosne 33-35
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

FACULTY OF SCIENCE
University of Sarajevo
Zmaja od Bosne 33-35
71000 Sarajevo
Bosnia and Herzegovina

Tel/Phone: +387 (0) 33 723 723
Faks/Fax: +387 (0) 33 649 359

www.pmf.unsa.ba
pmf@pmf.unsa.ba

Obrazac broj 8a

BOSNA I HERCEGOVINA
OPĆINSKI SUD U SARAJEVU
Broj: 65 0 Kr 4445 25
Datum: 24.03.2025. godine

U V J E R E NJ E

Potvrđuje se da protiv: TURKUŠIĆ EMIR JMB: rođen dana: 01.05.1954 godine u JAJCE sin od oca: OSMAN i majke: MUBERA rođene: BAJRAKTAREVIĆ, državljanin: BIH, po zanimanju: PENZIONER, nastanjen u: SARAJEVO, ulica: broj: broj lične karte/putne isprave: ... izdate od MUP KS NOVI GRAD, pred sudovima na području Bosne i Hercegovine nije podignuta optužnica koja je stupila na pravnu snagu[1], odnosno da nije potvrđena optužnica, a niti je izrečena osuđujuća presuda za krivično djelo sa propisanom kaznom zatvora do 5 (pet) godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom[2].

Uvjerenje se izdaje u svrhu: REGULISANJA STATUSNIH PITANJA, pa se u druge svrhe ne može upotrebljavati.

Taksa po tarifnom broju 25 tačke 1.i 2. Zakona o sudskim taksama („Službene novine Kantona Sarajevo" broj: 36/14) naplaćena je u iznosu od 15 KM.

Ovlašteni radnik suda

.....

(SADA HODŽIĆ)

1 Termin „nije podignuta optužnica koja je stupila na pravnu snagu" preuzet je iz odredbi ranije važećih krivično procesnih zakona na teritoriji Bosne i Hercegovine.
2 Ovo Uvjerenje se izdaje na osnovu člana 18. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, člana 19. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, člana 18. Zakona o krivičnom postupku Republike Srpske i člana 18. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

NS-OB-229

IZJAVA

Pod materijalnom i krivičnom odgovornošću izjavljujem:

Ja, Emir Turbušić, rođen u [redacted]4, sa prebivalištem na adresi Behdžeta Mutevelića 49 u Sarajevu, pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću dajem sljedeću izjavu:

Izjavljujem da imam čistu finansijsku i poslovnu prošlost

1. Da nisam osuđivan za krivična djela u vezi sa finansijskim i privrednim poslovanjem.
2. Da se protiv mene ne vodi sudski ili upravni postupak zbog finansijskih prekršaja
3. Da nemam neizmirene poreske obaveze prema BiH ili bilo kojoj drugoj državi
4. Da nisam vlasnik niti član upravnog, nadzornog ili drugog organa pravnog lica čiji je stečaj, likvidacija ili prinudna uprava.
5. Da nisam proglašen nesolventnim niti mi je izrečena zaštitna mjera
6. Da su svi moji poslovni i finansijski podaci u skladu sa zakonima Bosne i Hercegovine

Ovu izjavu dajem u svrhu ovjeravanja visokoškolske ustanove u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo radi regulisanja statusnih pitanja pred nadležnim organima. Izjava je složena i svojom voljom, uz potpunu svijest o pravnim posljedicama davanja neistinitih podataka.

IZJAVU DAO:

/ime i prezime/

LK br. [redacted]5

Izdata kod PU Nova Sarajevo

OPĆINA NOVO SARAJEVO

Ov.br. 24079

Datum 20-03-2025 godine

(prezime i ime)

(adresa)

svojeručno je potpisao-la ovu ispravu – priznao-la je za svoj potpis – rukopis na ovoj ispravi.

Identitet je utvrđen na osnovu

Napomena:

Tačno: Oslobođeno plaćanja

Ovjeravanje izvršio-la:

Početak primjene: 26.08.2022. godine

Budžetska organizacija: 3501001 Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade KS
Vrsta prihoda: 722429 722429 - Ostale kantonalne naknade
Općina:
Datum: 01.09.2025 do 30.09.2025

KANTON SARAJEVO

Izvještaj startan: 30.09.2025 14:49:26

Transakcijski raèun uplatioca Naziv uplatioca	Datum Uplate	Period od do	Poziv na broj Broj poreskog obveznika	Šifra prihoda	Opæina		Iznos uplate
3501001 Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade KS							
411945320001104	29.08.2025	29.08.2025	0000000000	722429	77	CENTAR	20.017,92
APT PHYSIKALISCHE THERAPIE HARTBERG GMBH FERDINA		29.08.2025	1111111111111	722429 - Ostale kantonalne naknade			
PROCEDURAL COSTS FOR THE ESTABLISHMENT OF A VISOKE SKOLE AUSTRIAN-GERMAN FACULTY OF HEALTH STUDIES S							
3389002208288139	19.09.2025	18.09.2025	0000000021	722429	77	CENTAR	10,00
AMNA SMAJLOVIC		18.09.2025	1509004175062	722429 - Ostale kantonalne naknade			
UPLATA JAVNIH PRIHODA							
541602005831026	23.09.2025	01.09.2025	0000000000	722429	77	CENTAR	5.000,00
INTERNATIONAL BURCH UNIVERSITY, FRANCUSKE REVOLU		30.09.2025	4201383350000	722429 - Ostale kantonalne naknade			
UPLATA JAVNIH PRIHODA							
			3501001 Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade KS :				25.027,92

BosnaBank International

Info telefon: 0800 200 20 | E-mail: info@bbi.ba
Trg djece Sarajeva bb, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

MINISTARSTVO ZA NAUKU, VISOKO OBRAZOVANJE I MLADE KS
REISA DŽEMALUDINA ČAUŠEVIĆA BB
71000 SARAJEVO

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i ...ina
KANTON SARAJEVO
PRIMLJENO: 09-10-2025
Klasifikaciona oznaka
Org. jed. 27 | 1 | M | 49115

Predmet: Potvrda o prijemu Garancije br. GA3825-02384

Poštovani,

Bez obaveze sa naše strane, ovim putem Vas obavještavamo da je Bosna Bank International d.d. Sarajevo dana 29.08.2025. godine zaprimila od Raiffeisen Bank d.d. Sarajevo SWIFT poruku MT760 – Garanciju, kao i dopunu putem SWIFT poruke MT799 dana 03.09.2025. godine. Garancija je izdata:

Po nalogu: **APT physikalische Therapie Hartberg GmbH, Ferdinand-Leihs-Strasse 57, 8230 Hartberg, Austria,**

U korist: **Canton Sarajevo, Ministry of Science, Higher Education and Youth, Reisa Dzemaludina, Causevica bb, 71000 Sarajevo, Bosnia and Herzegovina.**

Iznos Garancije: **EUR 511.291,88**

Rok važenja: **01.09.2029. godine**

U skladu s navedenim, molimo da se po izvršenoj provjeri i donošenju stava, Banci dostavi odgovarajuća potvrda uslova navedenih u MT760 od 29.08.2025. godine i MT799 od 03.09.2025. godine, kako bi se moglo dalje postupati prema banci Nalogodavca/Aplikanta.

Za sva dodatna pojašnjenja i potrebne informacije stojimo Vam na raspolaganju.

S poštovanjem.

Sarajevo, 07.10.2025

Bosna Bank International d.d. Sarajevo

BOSNA BANK INTERNATIONAL D.D. SARA... Sarajevo 6

Prilog: MT760 od 29.08.2025
MT799 od 03.09.2025

BosnaBank International

Info telefon: 0800 200 20 | E-mail: info@bbi.ba
Trg djece Sarajeva bb, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

MINISTARSTVO ZA NAUKU, VISOKO OBRAZOVANJE I MLADE KS
REISA DŽEMALUDINA ČAUŠEVIĆA BB
71000 SARAJEVO

Predmet: Potvrda o prijemu Garancije br. GA3825-02384

Poštovani,

Ovim putem Vas obavještavamo da je Bosna Bank International d.d. Sarajevo dana 29.08.2025. godine zaprimila od Raiffeisen Bank d.d. Sarajevo SWIFT poruku MT760 – Garanciju, kao i dopunu putem SWIFT poruke MT799 dana 03.09.2025. godine. Garancija je izdata:

Po nalogu: **APT physikalische Therapie Hartberg GmbH, Ferdinand-Lelhs-Strasse 57, 8230 Hartberg, Austria**

U korist **Canton Sarajevo, Ministry of Science, Higher Education and Youth, Reisa Dzemaludina, Causevica bb, 71000 Sarajevo, Bosnia and Herzegovina**

Iznos Garancije: **EUR 511.291,88**

Rok važenja: **01.09.2029. godine**

Napominjemo da predmetna garancija nije avizirana, budući da je potrebno da Korisnik garancije – Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade KS izvrši provjeru navoda i uslova iz dostavljene dokumentacije, te dostavi svoju pismenu saglasnost o prihvatanju iste.

U skladu s navedenim, molimo da se po izvršenoj provjeri i donošenju stava od strane Korisnika, Banci dostavi odgovarajuća potvrda, kako bi se moglo dalje postupati prema Banci Nalogodavca/Aplikanta.

Za sve dodatne pojašnjenja i potrebne informacije stojimo Vam na raspolaganju.

S poštovanjem,

Sarajevo, 08.09.2025

Bosna Bank International d.d. Sarajevo

STATUT
VISOKO ŠKOLSKE USTANOVE
„AUSTRIJSKO-NJEMAČKA VISOKA ŠKOLA ZDRAVSTVENIH STUDIJA/HOCHSCHULE ÖSTERREICHISCH-DEUTSCHE FÜR GESUNDHEITSSTUDIEN“SARAJEVO

SADRŽAJ

OPĆE ODREDBE	2
STATUS VISOKE ŠKOLE	3
OSNIVAČ I FINANSIJER	4
ZNAK, SUHI ŽIG I PEČAT	5
INSTITUCIONALNA AUTONOMIJA	6
ORGANIZACIJA VISOKE ŠKOLE	10
UNUTRAŠNJA ORGANIZACIJA VISOKE ŠKOLE	12
TIJELA VISOKE ŠKOLE	16
UPRAVNI ODBOR	17
SENAT	20
DIREKTOR	22
GENERALNI SEKRETAR VISOKE ŠKOLE	26
IZBOR ČLANOVA SENATA PREDSTAVNIKA NASTAVNIH BAZA	26
ODBORI I SAVJETI	27
POSLOVANJE, BUDŽET, IMOVINA I FINANSIRANJE VISOKE ŠKOLE	29
STUDIJ I STUDENTI	32
VRSTE STUDIJA	32
STUDENTI	38
TROŠKOVI STUDIJA	40
PRELAZAK U NAREDNU STUDIJSKU GODINU	43
ZAVRŠETAK STUDIJA	48
OSOBLJE VISOKE ŠKOLE	50
AKADEMSKO OSOBLJE	52
UVJETI ZA IZBOR U AKADEMSKA ZVANJA	53
STRUČNO, ADMINISTRATIVNO I TEHNIČKO OSOBLJE	60
POČASNA ZVANJA, PRIZNANJA I NAGRADE	60
SISTEM UPRAVLJANJA KVALITETOM I OSIGURANJE KVALITETA	61
INFORMACIONI SISTEM	62
DOKUMENTACIJA, EVIDENCIJA I JAVNE ISPRAVE	62
POSTUPAK PONIŠTAVANJA I OGLAŠAVANJA JAVNE ISPRAVE NEVAŽEĆOM	63
OPĆI AKTI, JAVNOST RADA I POSLOVNA TAJNA	65
PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	66

Senat visokoškolske ustamove **„Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche für Gesundheitsstudien" Sarajevo** , na osnovu člana 12. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju („Službeni glasnik BiH", broj 59/07 i 57/09), člana 56. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/22 i 28/25), uz prethodno pribavljeno pozitivno mišljenje Upravnog odbora, broj ..... od .... 202.... godine i na osnovu pozitivne ocjene Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo o saglasnosti Statuta sa Zakonom o visokom obrazovanju broj ..... od ..... 202.... godine, na ..... sjednici održanoj .... 2026.... godine donio je:

STATUT
VISOKO ŠKOLSKE USTANOVE
„AUSTRIJSKO-NJEMAČKA VISOKA ŠKOLA ZDRAVSTVENIH STUDIJA/HOCHSCHULE ÖSTERREICHISCH-DEUTSCHE FÜR GESUNDHEITSSTUDIEN"
SARAJEVO

OPĆE ODREDBE

Član 1.
(Predmet Statuta)

Statutom visokoškolske ustanove „Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche für Gesundheitsstudien" Sarajevo (u daljnjem tekstu: Statut i Visoka škola), u skladu s propisima koji reguliraju oblast visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini i Kantonu Sarajevo, preciznije se uređuju statusna pitanja, djelatnost, organizacija, način rada, upravljanje, rukovođenje, status akademskog i drugog osoblja, status studenata, finansiranje rada te druga pitanja od značaja za Visoku školu.

Član 2.
(Upotreba rodno osjetljivog jezika)

Izrazi koji se koriste u ovom statutu, a imaju rodno značenje, koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.

Član 3.
(Upotreba jezika)

(1) Na Visokoj školi se kao službeni jezici ravnopravno koriste bosanski, hrvatski i srpski na latiničnom i ćiriličnom pismu.
(2) Studijski programi i studij mogu se organizirati i izvoditi na nekom od svjetskih jezika, na osnovu odluke Senata Visoke škole i uz ispunjenje propisanih uslova.
(3) Akademske titule, naučna i stručna zvanja na javnim ispravama koje izdaje Visoka škola navode se u muškom i ženskom gramatičkom rodu.

STATUS VISOKE ŠKOLE

Član 4.
(Pravni subjektivitet)

(1) Visoka škola je licencirana i akreditirana visokoškolska ustanova koja ima svojstvo pravnog lica.
(2) Naziv visokoškolske ustanove je: „Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija" Sarajevo
(3) Naziv na njemačkom jeziku je: „Hochschule Österreichisch-Deutsche für Gesundheitsstudien" Sarajevo
(4) Sjedište Visoke škole je u Sarajevu, ulica Husrefa Redžića broj 10, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina.
(5) Visoka škola može mijenjati naziv i sjedište na način utvrđen zakonom.

Član 5.
(Pravni status)

(1) Visoka škola je registrirana..... 2026. godine kod .....Suda Sarajevo pod brojem ..... godine.
(2) Visoka škola je upisana u Registar kod Općinskog suda u Sarajevu, na osnovu Rješenja broj..... od ... ... 2026. godine i u Registar kod nadležnog Ministarstva.
(3) Na osnovu Odluke ..... Visoka škola ima svojstvo pravnog lica u okviru kojeg djeluju studijski programi bez svojstva pravnog lica.

Član 6.
(Djelatnost Visoke škole)

(1) Visoka škola obavlja djelatnost od posebnog društvenog i javnog interesa.
(2) Djelatnosti Visoke škole upisane su u registar kod Općinskog suda u Sarajevu.
(3) Visoka škola se bavi nastavnim radom, a u okviru „treće misije" omogućava transfer informacija i znanja, inovacije, kao i kontinuirano učenje i zadovoljavanje potreba društva u pogledu razvoja i unapređenja kvaliteta života.
(4) Visoka škola se bavi nastavnom, ekspertskom, konsultantskom, stručno-konsultantskom i izdavačkom djelatnošću, zdravstvenim, kao i drugim poslovima i uslugama kojima ostvaruje vlastiti prihod, pod uvjetom da se time ne ugrožava kvalitet nastave.
(5) Visoka škola može obavljati svoju djelatnost i organizirati akademske ili stručne studije i izvan područja Kantona, uz prethodnu saglasnost Skupštine Kantona i nadležnog organa u mjestu dislociranog odjeljenja.
(6) (Prihod koji ostvaruje obavljanjem djelatnosti visokog obrazovanja Visoka škola koristi u skladu s finansijskim i razvojnim planom.
(7) Unutrašnja organizacija Visoke škole utvrđuje se u skladu s djelokrugom rada i nadležnostima utvrđenim relevantnim propisima, s obzirom na vrstu, srodnost, obim i međusobnu povezanost poslova visokog obrazovanja koji se obavljaju.
(8) Visoka škola može proširiti, odnosno promijeniti djelatnost odlukom Upravnog odbora, na prijedlog Senata i nakon provedenog postupka pred nadležnim ministarstvom.

Član 7.
(Zastupanje i predstavljanje)

(1) Visoku školu u pravnom prometu bez ograničenja zastupa i predstavlja direktor.
(2) U slučaju odsutnosti ili spriječenosti direktora, zamjenjuje ga generalni sekretar, sa svim pravima i obavezama direktora. Izuzetno, direktor može pisanim putem ovlastiti i drugo lice da ga zamijeni u slučaju odsutnosti ili spriječenosti.

(3) Studijski program u sastavu Visoke škole, kao i u tijelima Visoke škole zastupa i predstavlja šef studijskog programa.
(4) U slučaju odsutnosti ili spriječenosti šefa studijskog programa, zamjenjuje ih lice koje oni ovlaste.

OSNIVAČ I FINANSIJER

Član 8.
(Osnivač)

Osnivač Visoke škole je Prof. Dr Emir Turkušić.

Član 9.
(Finansijer Visoke škole)

Finansijer Visoke škole je ATP-APT People Service d.o.o.Sarajevo.
Osnivač i Finansijer će svoje međusobne odnose urediti posebnim ugovorom.

Član 10.
(Finansiranje djelatnosti)

Finansijer putem osnivača obezbjeđuje sredstva potrebna za obavljanje djelatnosti Visoke škole; iz sopstvenih prihoda, od upisnina studenata, od poklona i donacija, te iz drugih izvora u skladu sa zakonom, i internim aktima Visoke škole.

Član 11.
(Finansijski odnos osnivača i finansijera)

(1) Finansijer ima pravo da učestvuje u raspodjeli dobiti Visoke škole, u skladu s planom razvoja i finansijskim planom Visoke škole.
(2) Osnivač, uz prethodnu saglasnost Finansijera, svojim odlukama vrši raspodjelu dobiti, odnosno viška prihoda nad rashodima, te određuje namjenu korištenja sredstava za razvoj, modernizaciju IT opreme, opreme za nastavu i unapređenje nastavnog procesa i poslovanja Visoke škole.
(3) Osnivač, na obrazložen zahtjev Finansijera, ima pravo da u svakom trenutku razriješi dužnosti člana Upravnog odbora iz reda osnivača koji postupa suprotno preuzetim obavezama, kao i posebnim uputama osnivača.
(4) Finansijer, putem Osnivača, ostvaruje i druga prava utvrđena Aktom o osnivanju i drugim aktima Visoke škole.
(5) Osnivač odgovara za rad Visoke škole do visine sredstava uloženih za njeno osnivanje i početak rada.
(6) Finansijer i Osnivač se obavezuju poštovati akademske slobode svakog nastavnika, saradnika i studenta Visoke škole u nastavnom i naučnoistraživačkom radu, u skladu s odredbama Ustava Bosne i Hercegovine, Okvirnog zakona o visokom obrazovanju BiH i Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.
(7) Visoka škola i svi njeni organi obavezni su da na najefikasniji i najefektivniji način ostvaruju ciljeve i koriste svoje ljudske, materijalne i finansijske resurse, radi postizanja što boljih rezultata u obavljanju djelatnosti za koje je Visoka škola registrovana.

Član 12.
(Način raspolaganja dobiti i pokriće gubitaka)

(1) Ako Visoka škola u obavljanju svoje djelatnosti ostvari dobit, ta će se dobit koristiti na sljedeći način:
a) za povrat sredstava uloženih u osnivanje i početak rada, a koja su obezbijeđena od strane Finansijera, i to u obimu i na način koji neće dovesti u pitanje normalno funkcionisanje i rad Visoke škole, kao i za isplatu udjela u dobiti Finansijeru;
b) ostvarena godišnja dobit, odnosno višak prihoda nad rashodima, predstavlja osnov za ulaganje u razvoj, modernizaciju i unapređenje rada Visoke škole, u skladu s odgovarajućim odlukama Upravnog odbora;
c) za pokriće gubitaka nastalih poslovanjem, Visoka škola odgovara cjelokupnom svojom imovinom.

ZNAK, SUHI ŽIG I PEČAT

Član 13.
(Znak Visoke škole)

(1) Visoka škola ima svoj znak okruglog oblika, koji se sastoji od tri koncentrična kruga.
U prvom krugu nalazi se tekst: **„Austrijsko-Njemačka Vosoka škola Zdravstvenih Studija Sarajevo"**, u drugom krugu tekst: " **Hochschule Österreichisch-Deutsche für Gesundheitsstudien Sarajevo"**, a u središnjem dijelu nalazi se amblem – Eskulapov simbol. U gornjem dijelu Eskulapovog simbola, sa lijeve i desne strane, nalaze se stilizirane boje austrijske i njemačke zastave. Oko sva tri koncentrična kruga ispisan je naziv: "Visoka škola – Hochschule".
(2) Znak Visoke škole koristi se u veličinama koje odgovaraju veličinama pečata (30, 40 i 60 mm), a kada se koristi na memorandumu, primjenjuje se na podlozi okruglog oblika prečnika 25 mm.
(3) Upravni odbor, na prijedlog Senata, posebnim aktom utvrđuje način korištenja znaka Visoke škole i znakova studijskih programa.
(4) Znak Visoke škole zaštićen je odgovarajućim pravom intelektualnog vlasništva u korist Visoke škole

Član 14.
(Suhi žig)

(1) Visoka škola ima suhi žig okruglog oblika, promjera 40 mm, čiji sadržaj čini znak Visoke škole.
(2) Suhi žig se koristi za ovjeru diploma koje izdaje Visoka škola.
(3) Upravni odbor na prijedlog Senata posebnim aktom utvrđuje čuvanje i upotrebu suhog žiga.

Član 15.
(Pečat i prijemni štambilj Visoke škole i studijskih programa)

(1) Visoka škola ima pečat okruglog oblika, prečnika 30, 40 i 60 mm, sa tekstom identičnim onom iz znaka navedenog u članu 13. ovog Statuta.
(2) Studijski programi imaju pečat okruglog oblika, prečnika 20, 30 i 50 mm, sa istim tekstom kao u stavu (1) ovog člana, pri čemu se iznad Eskulapovog znaka nalazi naziv studijskog programa ispisan velikim slovima.
(3) Pečat iz stava (1) ovog člana, prečnika 30 mm, koristi se za ovjeravanje finansijske i druge dokumentacije, dok se pečat iz stava (2), prečnika 20 mm, koristi za ovjeravanje dokumentacije na studijskom programu.
(4) Visoka škola ima prijemni štambilj pravougaonog oblika, dimenzija 60 x 25 mm, za zavođenje akata, sa tekstom naziva Visoke škole ispisanim velikim slovima, te oznakom za broj akta i datum.

(5) Upravni odbor, na prijedlog Senata, posebnim aktom utvrđuje način izrade, broj, čuvanje i upotrebu pečata i prijemnog štambilja Visoke škole.

INSTITUCIONALNA AUTONOMIJA

Član 16.
(Autonomija)

Autonomija obuhvata slobodu Visoke škole da uređuje svoju unutrašnju organizaciju, donosi statut i druge opće akte, odlučuje o studijskim programima i programima cjeloživotnog učenja, ostvaruje finansijsku autonomiju, zapošljava osoblje, upravlja imovinom i intelektualnom svojinom, te ostvaruje druge oblike autonomije u skladu sa zakonom i ovim Statutom.

Član 17.
(Akademske slobode)

(1) Akademske slobode podrazumijevaju slobodu naučnoistraživačkog rada, objavljivanja i javnog predstavljanja naučnih rezultata, slobodu javnog iznošenja stavova, izbora studijskih programa i saradnje, te individualnu odgovornost i težnju ka kvalitetu.
(2) Visoka škola priznaje i njeguje akademsku slobodu kao temeljni uslov u procesu nastave, naučnog istraživanja i stipendiranja.
(3) Članovi akademske zajednice u svojim istraživanjima trebaju se voditi principom slobode naučnog i umjetničkog stvaralaštva, u duhu objektivnosti, poštenja, odgovornosti i diseminacije znanja s ciljem afirmacije naučne istine.
(4) Visoka škola je dužna da štiti sve članove akademske zajednice od svakog oblika narušavanja, uskraćivanja ili ograničavanja akademskih sloboda.
(5) Visoka škola podstiče slobodu mišljenja i izražavanja kao jednu od temeljnih vrijednosti akademske zajednice u svim aspektima visokoškolskog rada i akademskog života.

Član 18.
(Principi rada i djelovanja Visoke škole)

(1) Visoka škola uživa autonomiju u obavljanju svoje djelatnosti u pitanjima utvrđenim zakonima, drugim relevantnim propisima i ovim Statutom.
(2) Djelovanje Visoke škole temelji se na sljedećim načelima:
a) poštivanju i afirmaciji ljudskih prava i sloboda;
b) slobodi i autonomiji stvaralaštva;
c) javnosti rada;
d) povezanosti sa sistemom obrazovanja;
e) međunarodnim mjerilima kvaliteta;
f) poticanju i uvažavanju društvenih specifičnosti i različitosti;
g) zaštiti intelektualnog vlasništva;
h) akademskim slobodama, akademskoj samoupravi i institucionalnoj autonomiji;
i) otvorenosti visokog obrazovanja prema javnosti, građanima i društvenoj zajednici;
j) nedjeljivosti nastavnog rada i naučnog istraživanja;
k) uzajamnosti i partnerstvu članova akademske zajednice;
l) akademskoj, društvenoj i etičkoj odgovornosti u postupanju i radu članova akademske zajednice;
m) evropskoj humanističkoj i demokratskoj tradiciji, te usklađivanju s evropskim sistemom visokog obrazovanja;

n) konceptu cjeloživotnog obrazovanja;
o) interakciji sa društvenom zajednicom i obavezi razvijanja društvene odgovornosti.

(3) U okviru upravljačke, organizacijske, finansijske, akademske i autonomije zapošljavanja, Visoka škola objedinjava funkcije svojih studijskih programa i, putem svojih tijela, osigurava njihovo jedinstveno i usklađeno djelovanje u skladu sa strateškim i razvojnim odlukama o akademskim pitanjima, kao i u finansijskom poslovanju, pravnom prometu, investicijama, razvojnim planovima i nastupu prema vanjskim partnerima i sistemu visokog obrazovanja.

(4) Visoka škola osigurava unutrašnju i vanjsku mobilnost studenata i nastavnika, racionalno korištenje ljudskih i materijalnih resursa, kontinuirani rast kvaliteta, te konkurentnost u nastavnom, naučnom i stručnom radu.

Član 19.
(Prava, obaveze i ovlaštenja Visoke škole)

(1) S ciljem obavljanja registrirane djelatnosti, Visoka škola ima sljedeća prava, obaveze i ovlaštenja:
- realizira i unapređuje nastavni rad;
- utvrđuje strategiju razvoja i operativne planove poslovanja;
- donosi opće akte kojima se uređuju pitanja vezana za rad i funkcionisanje Visoke škole i kojima se osiguravaju akademska i institucionalna autonomija;
- kontinuirano razvija i jača kulturu kvaliteta i sistem upravljanja kvalitetom, s ciljem postizanja ciljeva djelatnosti visokog obrazovanja, obezbjeđenja transparentnosti i sljedivosti svih procesa te osiguranja javnosti rada, u skladu sa zakonom i principima društvene odgovornosti;
- provodi samoevaluaciju i utvrđuje preventivne i korektivne mjere kao osnov za permanentno unapređenje svih procesa i realizaciju strateških i operativnih planova;
- kreira preventivne i korektivne mjere u borbi protiv diskriminacije, uznemiravanja po osnovu spola i seksualnog uznemiravanja, korupcije, nepotizma, mobinga i plagijarizma, u cilju jačanja akademskog integriteta i odgovornosti;
- utvrđuje studijske programe za jasno definirane kvalifikacije cikličnih studija, u skladu s Osnovama kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini i Dablinskim deskriptorima;
- donosi odluke o postojanju općih nastavnih predmeta i „slobodnih predmeta" na nivou Visoke škole i studijskih programa;
- bira i razrješava članove svojih tijela u skladu sa zakonom;
- promovira domaću i međunarodnu saradnju sa visokoškolskim ustanovama i podstiče međunarodnu mobilnost studenata, nastavnog i nenastavnog osoblja;
- aktivno razvija mrežu saradnje sa zainteresiranim stranama, uključujući kompanije, druge visokoškolske ustanove, institucije za prenos znanja, inovacije, kao i vladine i nevladine organizacije, posebno one usmjerene na kvalitet života mladih i studenata, te aktere koji omogućavaju njihovo umrežavanje (portali, habovi, inicijative), stvarajući savremeni ekosistem visokog obrazovanja u fizičkom i digitalnom prostoru;
- osniva i ukida organizacione oblike u skladu sa Zakonom i ovim Statutom;
- osniva i ukida studijske programe, katedre, laboratorije i druge podorganizacione oblike;
- planira, razvija i implementira studijske programe te stručne i razvojne projekte;
- utvrđuje kriterije za rangiranje kandidata, provodi upisnu proceduru i određuje metode provjere znanja u skladu sa zakonom;
- vrši izbor akademskog i drugog osoblja;
- organizuje i izvodi oblike stručnog usavršavanja za nastavno i nenastavno osoblje;
- jača vidljivost i prepoznatljivost Visoke škole putem komunikacijskih kanala (elektronski identitet, internet stranica, repozitoriji, društvene mreže), te putem izdavačke djelatnosti (časopisi, udžbenici, monografije i druga literatura);
- brine o materijalnim pitanjima akademskog i drugog osoblja;

- osigurava ostvarivanje studentskih prava u skladu sa Statutom i Zakonom;
- raspolaže zemljištem i objektima u svom vlasništvu ili posjedu, u skladu sa zakonom;
- prima i upravlja sredstvima iz zakonitih izvora;
- utvrđuje i ostvaruje prihode od školarina i drugih naknada;
- sklapa ugovore i sporazume sa domaćim i međunarodnim partnerima;
- uspostavlja pravne odnose sa studentima;
- osniva privredna društva;
- sklapa sporazume sa privrednim subjektima i drugim ustanovama o pitanjima od značaja za Visoku školu;
- upravlja imovinom, finansijskim i drugim resursima koji su joj na raspolaganju;
- provodi programe akademskih, dualnih i stručnih studija samostalno ili u saradnji sa domaćim i međunarodnim institucijama;
- organizira i izvodi kurseve, seminare, mikrokvalifikacije, pripremne nastave, ljetne i zimske škole i druge oblike necikličnog i cjeloživotnog obrazovanja;
- donosi strateške planove razvoja i prati njihovu realizaciju;
- utvrđuje nastavne planove i programe studijskih programa;
- koordinira postupke licenciranja i akreditacije;
- uspostavlja i razvija sistem osiguranja kvaliteta, uključujući nadležna tijela, postupke i dokumentaciju;
- utvrđuje politiku upisa i predlaže broj upisnih mjesta;
- izdaje diplome i dodatke diplomama;
- poništava i oglašava nevažećim diplome, dodatke diplomama i uvjerenja o stečenim zvanjima;
- planira, ugovara, realizuje i unapređuje međunarodnu saradnju;
- predlaže i izvršava vlastiti budžet u skladu sa zakonom;
- utvrđuje plan zapošljavanja i angažovanja akademskog i drugog osoblja;
- organizira i razvija jedinstveni bibliotečki informacioni sistem;
- osigurava uslove za rad studentskih organizacija;
- obavlja i druge poslove i ovlaštenja neophodna za djelotvorno izvršavanje svoje misije i funkcija u skladu sa zakonom, ovim Statutom i općim aktima.

(2) Visoka škola uvažava specifičnosti svakog studijskog programa.

Član 20.
(Strategija razvoja Visoke škole)

(1) Strategija razvoja utvrđuje: razvojne ciljeve, viziju, misiju, prioritete, kratkoročne i dugoročne ciljeve, strategiju internacionalizacije i naučnoistraživačkog rada, indikatore ostvarenja, mjere i plan aktivnosti, potrebni budžet, odgovornosti za realizaciju, upravljanje rizicima, plan praćenja i evaluacije implementacije strategije, kao i druga relevantna pitanja u vezi s djelatnošću Visoke škole.
(2) Strategija razvoja iz stava (1) ovog člana usklađuje se sa strategijama razvoja Kantona Sarajevo, drugim razvojnim strategijama u Bosni i Hercegovini, kao i sa globalnim trendovima razvoja visokog obrazovanja.
(3) Strategija razvoja iz stava (1) ovog člana donosi se za period od pet godina i dostavlja nadležnom Ministarstvu.
(4) Upravni odbor prati realizaciju strategije razvoja i Ministarstvu dostavlja periodične izvještaje o njenoj implementaciji.
(5) Periodični izvještaji o implementaciji strategije razvoja iz stava (1) ovog člana javno su dostupni na internet stranici Visoke škole.

Član 21.
(Akademska zajednica)

(1) Članovi akademske zajednice Visoke škole su akademsko osoblje, studenti, angažovirana lica i drugi saradnici koji učestvuju u procesu visokog obrazovanja.
(2) Članovi akademske zajednice, prilikom javnog nastupa u ime Visoke škole, dužni su istaći svoju pripadnost Visokoj školi, kao i akademsko ili naučnoistraživačko zvanje.

Član 22.
(Zabrana političkog i vjersko-religijskog organiziranja i djelovanja)

(1) Na Visokoj školi nije dozvoljeno organiziranje niti djelovanje političkih stranaka i vjersko-religijskih organizacija, niti realizacija aktivnosti kojima se direktno ili indirektno promoviraju političke ili vjersko-religijske organizacije i stranke.
(2) Direktor ne može, tokom trajanja mandata, obavljati funkcije u organima izvršne i zakonodavne vlasti, političkim strankama i sindikalnim organizacijama, kao ni druge funkcije čije je obavljanje ograničeno posebnim propisima.

Član 23.
(Politička i vjersko-religijska neutralnost)

Članovi akademske zajednice i drugo osoblje u svom radu, na Visokoj školi, djeluju politički i vjersko-religijski neutralno u odnosu na svoja eventualna politička, vjersko-religijska i stranačka opredjeljenja.

Član 24.
(Ravnopravnost i zabrana diskriminacije)

(1) Visoka škola je u obavljanju svoje djelatnosti usmjerena na jednakost u mogućnostima i tretmanu svih lica, bez bilo kakve diskriminacije.
(2) Diskriminacijom se smatra svako različito postupanje, uključujući isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti, utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu ili grupi lica, kao i prema osobama povezanim s njima po rodbinskoj ili drugoj osnovi, a naročito na osnovu: rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, invaliditeta, starosne dobi, nacionalnog ili socijalnog porijekla, pripadnosti nacionalnoj manjini, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja, spola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, spolnih karakteristika, kao i bilo koje druge okolnosti koja ima za cilj ili posljedicu uskraćivanje, ograničavanje ili onemogućavanje uživanja prava i sloboda na ravnopravnoj osnovi.
(3) Izuzeci od primjene odredbi iz stava (2) ovog člana dozvoljeni su u skladu s članom 5. stav (1), tačka (h) Zakona o zabrani diskriminacije.
(4) U cilju poticanja pune socijalne integracije i učešća osoba sa invaliditetom u životu zajednice, Visoka škola, u skladu sa svojim mogućnostima, preduzima mjere za omogućavanje pristupa obrazovanju tim kategorijama lica.
(5) Zaštita od diskriminacije i uznemiravanja osigurava se u skladu s važećim propisima iz ove oblasti.

Član 25.
(Nepovredivost prostora)

(1) Prostor Visoke škole je nepovrediv, u skladu sa zakonom.

(2) Nepovredivošću prostora iz stava (1) ovog člana podrazumijeva se da, bez odobrenja direktora ili od njega ovlaštenog lica, policija i drugi organi nadležni za gonjenje i sprečavanje krivičnih djela nemaju pravo ulaska u objekte Visoke škole.
(3) Izuzetno, radi sprečavanja ili zaustavljanja izvršenja krivičnog djela, sprječavanja nastanka štetnih posljedica usljed prirodnih nepogoda i drugih nesreća, policija i druga nadležna tijela mogu, u okviru svojih ovlaštenja, preduzeti neophodne mjere unutar prostora Visoke škole. O preduzetim radnjama dužni su bez odlaganja obavijestiti direktora ili drugo ovlašteno lice.

ORGANIZACIJA VISOKE ŠKOLE

Član 26.
(Načela unutrašnje organizacije)

(1) Organizacija Visoke škole temelji se na načelima centralizirane unutrašnje organizacije, racionalizacije, funkcionalnosti, vertikalne i horizontalne povezanosti, harmonizacije osnovnih elemenata unutrašnje strukture i organizacione fleksibilnosti.
(2) Visoka škola djeluje kroz centralizirani model unutrašnje organizacije, koji podrazumijeva rukovođenje i koordinaciju procesa rada putem vertikalne i horizontalne povezanosti, kroz podjelu nadležnosti i prenos prava i obaveza sa rukovodnog osoblja Visoke škole na rukovodno osoblje studijskih programa, kao i kroz koordinaciju rada administrativnih i stručnih službi.
(3) Radi objedinjavanja rukovodnih, stručnih i izvršnih funkcija u okviru djelatnosti Visoke škole, organizuju se Ured direktora. Putem Ureda direktora organizuje se rad i rukovodi radom Visoke škole, a putem rukovodnog osoblja studijskih programa organizuje se rad i rukovodi radom studijskih programa i katedri.
(4) Radom stručnih i savjetodavnih tijela rukovodi generalni sekretar, u skladu s odredbama ovog Statuta.
(5) Unutrašnja organizacija Visoke škole bliže se uređuje ovim Statutom i Pravilnikom o radu, kojim se definišu organizacija i struktura Visoke škole, sistem plaća, organizacija rada, sistematizacija radnih mjesta, te druga pitanja iz radnopravnog statusa zaposlenih.

Član 27.
(Istraživački rad)

(1) Nastavni i istraživački rad predstavljaju ravnopravne djelatnosti Visoke škole.
(2) Istraživački rad je temelj kvaliteta nastave i njena je neodvojiva sastavnica, te predstavlja osnovno pravo i obavezu akademskog osoblja.
(3) Istraživački rad realizira akademsko osoblje, individualno ili u okviru naučnoistraživačkih projekata i institucionalne saradnje.

(4) U realizaciji istraživačkog rada, u okviru odobrenih projekata, mogu učestvovati i studenti, kao i, po potrebi, lica izvan Visoke škole izabrana u naučna i stručna zvanja u skladu s važećim propisima.
(5) Pod istraživačkom djelatnošću podrazumijevaju se aplikativna, razvojna i ekspertna istraživanja.
(6) Ugovore o realizaciji domaćih i međunarodnih projekata u oblasti registrirane djelatnosti, odnosno istraživačkog rada, potpisuje direktor ili lice koje on za to ovlasti.
(7)

Član 28.
(Udruživanje Visoke škole)

Visoka škola se može udruživati u domaće i međunarodne visokoškolske i druge asocijacije s ciljem ostvarivanja svojih osnovnih zadataka, u skladu sa zakonom i ovim statutom.

Član 29.
(Međunarodna saradnja)

(1) S ciljem unapređenja vidljivosti i prepoznatljivosti Visoke škole, kao i kvaliteta studija i istraživačkog rada, potiču se svi oblici internacionalizacije, kroz jačanje, razvijanje i koordiniranje aktivnosti međunarodne saradnje s partnerskim visokoškolskim ustanovama, nastavnim bazama u svijetu, te institucijama, organizacijama i asocijacijama čija je djelatnost vezana za oblast visokog obrazovanja i istraživanja.
(2) Visoka škola, u okviru svoje djelatnosti, uspostavlja bilateralne i multilateralne sporazume, te se uključuje u međunarodne mreže, inicijative, programe i projekte iz oblasti visokog obrazovanja i istraživanja, promovišući sve aspekte mobilnosti i nastavne saradnje.
(3) Visoka škola razvija kapacitete za internacionalizaciju s ciljem jačanja ponude zajedničkih studijskih programa, kao i programa na stranom jeziku, u skladu sa zakonom. Strategija internacionalizacije čini sastavni dio strategije razvoja Visoke škole.
(4) Realizacija mobilnosti nastavnog, istraživačkog, nenastavnog osoblja i studenata može se preciznije urediti općim aktom Visoke škole.

Sastav visoke škole i nastavne baze

Član 30.
(Sastav Visoke škole)

(1) Visoka škola u svom sastavu ima Studijske programe.
(2) Visoku školu čine:
   a) Ured direktora, unutar kojeg se organizira i funkcionalno integrira rad Visoke škole;
   b) Šefove studijskih programa koji se organiziraju i integriraju rad studijskih programa;
   c) Katedre unutar kojih se realizuju više od dva predmeta iz istie ili srodne naučne oblasti;
   d) Sekretarijat sa stručnim službama;
   e) Drugi organizacioni oblici, u skladu sa zakonom.
(3) Visoka škola, radi cjelovitog razvoja djelatnosti visokog obrazovanja, istraživačkog rada i studentskog standarda, u svoje nastavne i istraživačke procese uključuje i druge domaće i strane, privatne i javne ustanove i nastavne baze, čija je djelatnost regulisana posebnim zakonima, na način utvrđen zakonom i ovim Statutom.

Član 31.
(Nastavne i istraživačke baze)

(1) Status nastavne i istraživačke baze (u daljnjem tekstu: nastavna baza) stiče se na način, u postupku i pod uslovima utvrđenim zakonom i ovim Statutom.

(2) Inicijativu za sticanje statusa nastavne baze mogu podnijeti tijela Visoke škole, uključujući Senat, direktora i šefove studijskih programa, kao i pravna lica koja imaju opravdan interes za sticanje ovog statusa.
(3) Status nastavne baze utvrđuje Senat, uz prethodno pribavljeno mišljenje Upravnog odbora, pri čemu se u obzir uzimaju i specifični uslovi definisani nastavnim planovima i programima.
(4) Studijski programi mogu realizovati dio nastave po predmetima ili modulima, odnosno cijele predmete, u obrazovnim i drugim ustanovama koje ispunjavaju kadrovske, prostorne, tehničke i druge uslove za izvođenje nastavnog procesa (nastavne i istraživačke baze).

(5) Položaj i funkcije nastavnih baza preciznije se uređuju ugovorom ili sporazumom, kojim se definišu međusobna prava i obaveze Visoke škole i nastavne baze.
(6) Finansiranje nastavne i istraživačke djelatnosti, kao i izdavačke aktivnosti koje se realizuju u nastavnoj bazi, vrši se iz sredstava Visoke škole.
(7) Akademska prava i obaveze akademskog osoblja angažovanog u nastavnim bazama ostvaruju se putem tijela Visoke škole.

UNUTRAŠNJA ORGANIZACIJA VISOKE ŠKOLE

Član 32.
(Ured direktora)

(1) Radi objedinjavanja rukovodnih, stručnih i izvršnih poslova u okviru obavljanja osnovnih, dopunskih, pratećih i stručnih djelatnosti, na Visokoj školi organizira se Ured direktora.
(2) Putem Ureda direktora organizira se rad i rukovodi radom Visoke škole, što se preciznije uređuje Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, u skladu sa važećim propisima. Ured direktora čine direktor, dekan i generalni sekretar.

Član 33.
(Studijski programi kao podorganizacione jednice)

(1) Studijski programi su podorganizacione jedinice koje obavljaju nastavnu i istraživačku djelatnost u oblasti jedne ili više srodnih, odnosno međusobno povezanih naučnih disciplina, te osiguravaju njihov razvoj i druge djelatnosti koje proizlaze iz prirode naučne i stručne oblasti studijskog programa, u skladu sa zakonom i ovim Statutom.

Član 34.
(Podorganizacione jedinice)

(1) Visoka škola u svom sastavu ima nastavne i istraživačke podorganizacione jedinice, kao što su: katedre, laboratorije, klinike i druge oblike organizacije, radi obavljanja djelatnosti iz svoje nadležnosti.
(2) Studijski program je podorganizaciona jedinica koja se osniva radi obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja i nauke te realizacije određenog studijskog programa u jednom ili više srodnih naučnih polja ili područja. U okviru svoje unutrašnje strukture, studijski program može imati jednu ili više katedri.

(3) Katedra je podorganizaciona jedinica u kojoj se realizira nastavni i naučno-nastavni rad jednog ili više studijskih programa, iz jednog ili više istih ili srodnih predmeta iz odgovarajućih naučnih oblasti, polja ili grana.
(4) Laboratorije, klinike i drugi podorganizacioni oblici predstavljaju jedinice koje se osnivaju u cilju realizacije djelatnosti Visoke škole, u skladu sa zakonom i ovim Statutom.
(5) Na Visokoj školi, pored unutrašnjih podorganizacionih cjelina definisanih relevantnim propisima, mogu se organizirati klinike i/ili poliklinike, u okviru kojih se realizira nastavni proces, provodi praktična nastava i praksa studenata, te pružaju stručne usluge.
(6) Laboratorija je podorganizaciona jedinica u kojoj se mogu obavljati: praktični rad studenata, naučnoistraživački rad kroz aplikativna i razvojna istraživanja, obrazovni rad kroz eksperimentalne i praktične aktivnosti, te standardna ispitivanja kroz analitičke i dijagnostičke procedure.

Član 35.
(Funkcije unutrašnje organizacije)

(1) Unutrašnjom organizacijom i načinom rada osigurava se efektivno i efikasno obavljanje poslova iz registrirane djelatnosti, odnosno izvršavanje zakona, drugih propisa, Statuta i općih akata Visoke škole, kao i zakonito, stručno i efikasno vršenje poslova i zadataka zaposlenika.
(2) Unutrašnja organizacija Visoke škole uređuje se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, u skladu sa zakonom i ovim Statutom.

Član 36.
(Nadležnosti studijskog programa)

(1) Nadležnosti studijskog programa u realizaciji nastavnog rada su:
a) predlaganje angažmana akademskog osoblja radi realizacije plana pokrivenosti nastave;
b) organizacija i izvođenje nastavnog rada definisanog nastavnim planom i programom, kao i organizacija istraživačkog rada;
c) organizacija i izvođenje praktične nastave;
d) priprema i predlaganje studijskih programa i nastavnih predmeta, te njihovo kontinuirano usavršavanje;
e) praćenje realizacije nastavnih planova i programa te pojedinačnih nastavnih predmeta;
f) praćenje rada i uspjeha studenata te predlaganje mjera za njihovo unapređenje;
g) predlaganje naučnog i stručnog usavršavanja i napredovanja akademskog osoblja;
h) predlaganje objavljivanja konkursa za izbor u akademska zvanja, kao i sastava komisija za izbor;
i) predlaganje angažovanja naučnih i stručnih lica za izvođenje eksperimentalne i praktične nastave, kao i za realizaciju istraživačkog i stručnog rada;
j) usklađivanje programa istraživačkog rada s potrebama nastavnih disciplina zastupljenih u okviru studijskog programa, odnosno katedre;
k) poticanje i uključivanje studenata u istraživački i stručni rad;
l) organizacija stručnih i naučnih skupova u djelokrugu rada katedre i podsticanje učešća akademskog osoblja na takvim skupovima u zemlji i inostranstvu;
m) utvrđivanje prijedloga za imenovanje šefa studijskog programa, ili katedre;
n) rješavanje tekućih organizacionih i stručnih pitanja u okviru studijskog programa, odnosno katedre;
o) uspostavljanje registra studijskih programa koji se realizuju samostalno ili u saradnji s drugim studijskim programima i katedrama, a koji čine dio registra studijskih programa kojeg vodi direktor u skladu sa zakonom.

Član 37.
(Osnivanje, statusna promjena i ukidanje studijskih programa)

(1) Osnivanje novih studijskih programa vrši se na osnovu elaborata o opravdanosti njihovog osnivanja, koji donosi Vijeće, a usvaja Senat dvotrećinskom većinom članova s pravom glasa, uz prethodnu saglasnost osnivača, u skladu sa Zakonom i ovim Statutom.

(2) Odluku o statusnim promjenama i ukidanju studijskih programa donosi Senat dvotrećinskom većinom članova s pravom glasa, uz prethodnu saglasnost osnivača, u skladu sa Zakonom i ovim Statutom.

Član 38.
(Osnivanje katedri, laboratorija i klinika)

(1) Odluku o osnivanju katedri, laboratorija, klinika i drugih podorganizacionih oblika, na prijedlog odgovarajuće podorganizacione jedinice, usvaja Senat, u skladu sa zakonom i ovim Statutom.
(2) Osnivanje podorganizacionih jedinica čija je djelatnost regulisana posebnim propisima vrši se na način i pod uslovima utvrđenim tim propisima.

Podorganizacione jedinice za podršku

Član 39.
(Podorganizacione jedinice za podršku)

(1) Podorganizacione jedinice za podršku Visoke škole su:
   a) Biblioteka;
   b) Tele-informatički centar (TIC);
   c) Ured za podršku profesionalnom razvoju osoblja;
   d) Ured za podršku studentima.
(2) Unutrašnja organizacija, način rukovođenja i upravljanja, kao i druga pitanja od značaja za rad podorganizacionih jedinica iz stava (1) ovog člana, utvrđuju se Pravilnikom o radu, kao i drugim općim aktima, zakonom i ovim Statutom.

Član 40.
(Biblioteka)

(1) Biblioteka se osniva radi osiguravanja pristupa literaturi, naučnim informacijama i dokumentaciji, u skladu s usvojenim mjerilima i standardima.
(2) Biblioteka Visoke škole, kao bibliotečko-informacijski centar, organizira i omogućava pristup, pretraživanje i korištenje zabilježenog znanja pohranjenog na bilo kojem mediju i u bilo kojem formatu, s ciljem stvaranja, širenja i dijeljenja znanja kroz podršku učenju te nastavnom i naučnom procesu, u skladu sa savremenim bibliotečko-informacijskim standardima.
(3) Biblioteka prikuplja, obrađuje i stavlja na raspolaganje štampanu i elektronsku bibliotečku građu studentima, akademskom i administrativnom osoblju, kao i vanjskim korisnicima.
(4) Biblioteka provodi edukaciju korisnika o korištenju bibliotečko-informacijskih usluga, izrađuje personalne bibliografije nastavnog osoblja te sastavlja popise nedostajuće obavezne literature.
(5) Organizacija i djelatnost biblioteke uređuju se općim aktom Visoke škole, u skladu sa zakonskim propisima koji reguliraju ovu oblast.

Član 41.
(Tele-informatički centar)

(1) Tele-informatički centar (u daljnjem tekstu: TIC) predstavlja podorganizacionu jedinicu Visoke škole za podršku čija je osnovna djelatnost planiranje, projektovanje, razvoj, izgradnja, održavanje i unapređenje računarske i komunikacione infrastrukture i servisa.
(2) TIC je nadležan za sljedeće poslove:
   a) upravljanje i administraciju nacionalnog internet domena Bosne i Hercegovine (.ba),
   b) planiranje, razvoj, izgradnju i održavanje mrežne i sistemske infrastrukture,
   c) upravljanje tačkom za razmjenu internet saobraćaja – BHNIX,
   d) planiranje, razvoj, izgradnju i održavanje autentifikacijske i autorizacijske infrastrukture,
   e) održavanje i administraciju internet stranice Visoke škole,

f) održavanje sistema za upravljanje dokumentima Visoke škole,
g) omogućavanje i upravljanje pristupom relevantnim bazama podataka,
h) razvoj i održavanje e-biblioteke,
i) razvoj, nabavku, distribuciju i održavanje softverskih rješenja,
j) pružanje stručne pomoći i edukacije korisnicima,
k) prevenciju i zaštitu u oblasti sajber-sigurnosti,
l) upravljanje akademskim CSIRT timom (engl. Computer Security Incident Response Team),
m) povezivanje informatičke mreže Visoke škole sa međunarodnim mrežama,
n) sve ostale usluge i servise iz oblasti informacionih i komunikacionih tehnologija.

(3) TIC realizira stručno osposobljavanje osoblja u oblasti informacionih tehnologija te obavlja i druge djelatnosti koje doprinose realizaciji njegovih ciljeva, optimalnom korištenju ljudskih i tehničkih resursa, kao i izvršavanju stručnih poslova u okviru svog djelokruga.

(4) Organizacija rada TIC-a odvija se putem stručnih službi, u skladu s pravilnicima Visoke škole.

(5) Djelatnosti TIC-a bliže se uređuju općim aktom. Poslovi iz stava (2) ovog člana mogu, uz prethodnu odluku nadležnog organa Visoke škole, biti povjereni pravnom licu ovlaštenom i licenciranom za obavljanje takvih poslova.

Član 42.
(Ured za podršku profesionalnom razvoju osoblja Visoke škole)

(1) Ured za podršku profesionalnom razvoju osoblja (u daljem tekstu: Ured) predstavlja podorganizacionu jedinicu Visoke škole, čija je osnovna djelatnost pružanje stručne podrške nastavnom i nenastavnom osoblju u radu i profesionalnom razvoju.

(2) Rad Ureda usmjeren je na jačanje nastavnih, naučnih i stručnih kompetencija zaposlenika, razvijanje savremenih nastavnih praksi i tehnologija, te kontinuirano unapređenje kvaliteta nastavnog procesa, uz osiguranje njegove usklađenosti s raznolikim potrebama studenata.

(3) Djelokrug rada Ureda je multidisciplinaran i obuhvata:
a) praćenje potreba za edukacijom i profesionalnim usavršavanjem zaposlenika, kao i organizaciju edukativnih aktivnosti za nastavno i nenastavno osoblje,
b) pružanje podrške unapređenju nastavnog procesa i poboljšanju metoda učenja i podučavanja,
c) praćenje i primjenu istraživanja o savremenim metodama nastave u fizičkom, online i hibridnom okruženju,
d) poticanje međusobne saradnje nastavnog i nenastavnog osoblja te razmjenu dobrih praksi,
e) osiguranje pristupa resursima i alatima za dizajn kurikuluma i razvoj nastavnih sadržaja,
f) pružanje savjetodavne podrške u organizaciji nastavnog procesa,
g) promociju i integraciju inovativnih tehnologija i metoda u nastavni proces,
h) informisanje zaposlenika o mogućnostima stručnog usavršavanja,
i) jačanje kompetencija nenastavnog osoblja radi efikasne podrške osnovnim djelatnostima Visoke škole.

(4) Ured realizuje svoju misiju i kroz saradnju s odgovarajućim uredima i centrima drugih visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini i inostranstvu, nevladinim organizacijama, kao i domaćim i međunarodnim tijelima koja se bave unapređenjem kvaliteta visokog obrazovanja.

Član 43.
(Ured za podršku studentima)

(1) Ured za podršku studentima predstavlja podorganizacionu jedinicu Visoke škole zaduženu za pružanje stručne pomoći i podrške studentima, nastavnom i nenastavnom osoblju, kao i drugim zainteresiranim licima, u skladu sa zakonom, Statutom i općim aktima Visoke škole. Djelovanje Ureda temelji se na

načelima inkluzivnosti i jednakog pristupa obrazovanju, s ciljem osiguranja podržavajuće akademske sredine za sve korisnike.

(2) Djelatnosti Ureda za podršku studentima su multidisciplinarne i obuhvataju:
   a) pružanje pomoći i savjetovanja pri odabiru studijskog programa,
   b) karijerno savjetovanje i planiranje profesionalnog razvoja,
   c) podršku unapređenju pristupa visokom obrazovanju za sve kategorije studenata,
   d) osiguravanje uvjeta za ostvarivanje prava studenata i zadovoljenje njihovih individualnih potreba,
   e) organizaciju i pružanje psihološke pomoći i podrške,
   f) informiranje studenata, nastavnog i nenastavnog osoblja o relevantnim pitanjima iz djelokruga rada Ureda,
   g) unapređenje uslova studiranja i studentskog iskustva, posebno za studente s invaliditetom,
   h) pripremu i realizaciju projektnih prijedloga i inicijativa, kao i druge oblike usluga u saradnji s visokoškolskim ustanovama i relevantnim akterima.

(3) Ured ostvaruje svoju djelatnost i kroz saradnju sa srodnim ustanovama u zemlji i inostranstvu, nevladinim organizacijama, te domaćim i međunarodnim tijelima koja se bave podrškom studentima, neciklčnim obrazovanjem i cjeloživotnim učenjem.

Član 44.
(Privredna društva)

(1) Visoka škola može, u okviru svoje registrirane djelatnosti, osnivati privredna društva u svrhu realizacije obrazovnih, istraživačkih i/ili zdravstvenih aktivnosti, u skladu sa važećim zakonodavstvom.
(2) Odluku o osnivanju privrednih društava iz stava (1) ovog člana donosi Upravni odbor, na prijedlog Senata.
(3) Osnivanje, statusne promjene, prestanak rada, kao i način upravljanja privrednim društvima iz stava (1) ovog člana, uređuju se u skladu sa propisima koji regulišu oblast privrednih društava, kao i internim aktima Visoke škole.

TIJELA VISOKE ŠKOLE

Član 45.
(Tijela Visoke škole)

(1) Tijela Visoke škole su:
   a) Upravni odbor,
   b) Senat,
   c) Direktor,
   d) druga stručna i savjetodavna tijela, čije se osnivanje, sastav i nadležnosti utvrđuju ovim Statutom ili drugim općim aktom Visoke škole.
(2) Visoka škola ima stručna i savjetodavna tijela radi obavljanja i unapređenja svojih djelatnosti, a njihovo osnivanje, sastav i nadležnosti uređuju se Statutom i/ili drugim općim aktima.
(3) Stručna i savjetodavna tijela Visoke škole uključuju odbore, savjete, komisije, kao i druga stalna tijela koja imenuje Senat.
(4) Senat može, u skladu s potrebama, imenovati i ad hoc tijela, pri čemu se njihov sastav, nadležnosti i trajanje definiraju posebnim aktom Visoke škole.

UPRAVNI ODBOR

Član 46.
(Sastav Upravnog odbora)

(1) Upravni odbor je kolektivni organ upravljanja odgovoran za poslovanje Visoke škole.
(2) Upravni odbor ima sedam (7) članova, i to:
   a) četiri (4) člana imenuje osnivač,
   b) tri (3) člana imenuje Senat Visoke škole.
(3) Imenovanje članova Upravnog odbora vrši se u skladu sa zakonom i ovim Statutom. Članove koje imenuje osnivač određuje osnivač posebnom odlukom.
(4) Predsjednik Upravnog odbora imenuje se iz reda predstavnika osnivača, dok se zamjenik predsjednika bira iz reda članova koje imenuje Senat.
(5) Članovi Senata, direktor ne mogu biti članovi Upravnog odbora.
(6) Članovi Upravnog odbora ne mogu istovremeno biti članovi organa upravljanja privrednog društva koje je u poslovno-pravnom odnosu s Visokom školom, bilo na određeno ili neodređeno vrijeme.
(7) Član Upravnog odbora ne može istovremeno biti član upravljačkog tijela druge visokoškolske ustanove.
(8) Najmanje jedna trećina članova Upravnog odbora moraju biti lica s prebivalištem ili boravištem u Bosni i Hercegovini.

Član 47.
(Izbor članova Upravnog odbora koje imenuje Senat)

(1) Za člana Upravnog odbora kojeg bira i imenuje Senat može biti izabran kandidat iz reda profesora ili predavača koji ispunjava sljedeće uvjete:
   a) da je u radnom odnosu s Visokom školom sa punim ili dijelom radnog vremena,
   b) da nije član upravnog odbora druge visokoškolske ustanove,
   c) da u posljednje tri godine prije kandidiranja nije bio disciplinski kažnjen za povredu radne discipline ili pravila akademskog ponašanja,
   d) da nije pravosnažno osuđen za krivično djelo ili privredni prestup nespojiv s obavljanjem dužnosti člana Upravnog odbora.

Član 48.
(Izbor članova Upravnog odbora koje imenuje Osnivač)

(1) Za člana Upravnog odbora kojeg bira i imenuje Osnivač može biti imenovano lice koje ima najmanje tri godine radnog iskustva u oblasti upravljanja ili rukovođenja.
(2) Članove Upravnog odbora iz reda Osnivača imenuje Osnivač posebnom odlukom, u skladu sa zakonom i ovim Statutom.

Član 49.
(Procedura izbora članova Upravnog odbora)

(1) Senat donosi odluku o raspisivanju javnog oglasa za izbor i imenovanje tri člana Upravnog odbora iz reda predstavnika Visoke škole.
(2) Na istoj sjednici, Senat imenuje tročlanu komisiju za provođenje procedure izbora članova Upravnog odbora koje imenuje Senat.

(3) Javni oglas se objavljuje u najmanje jednom dnevnom listu koji se izdaje na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine, kao i na zvaničnoj internet stranici Visoke škole. Javni oglas se raspisuje najkasnije 60 dana prije isteka mandata članovima Upravnog odbora.
(4) Po isteku roka za prijavu kandidata, komisija iz stava (2) ovog člana dužna je u roku od 15 dana dostaviti Senatu izvještaj s listom kandidata koji ispunjavaju uvjete za izbor.
(5) Sjednica Senata na kojoj se vrši izbor članova Upravnog odbora saziva se najkasnije sedam dana od dana dostavljanja izvještaja komisije. Nakon usvajanja izvještaja, izbor se vrši neposrednim tajnim glasanjem.
(6) Proceduru tajnog glasanja provodi komisija koju Senat imenuje na istoj sjednici. Glasanje se vrši putem glasačkih listića sa imenima kandidata koji ispunjavaju propisane uvjete.
(7) Za članove Upravnog odbora izabrani su kandidati koji se svrstaju među prva tri po broju osvojenih glasova, pod uvjetom da svaki od njih dobije natpolovičnu većinu glasova ukupnog broja članova Senata.
(8) Ako jedan ili više kandidata ne osvoje natpolovičnu većinu, glasanje se ponavlja bez kandidata koji je ostvario najmanji broj glasova. Postupak se ponavlja dok se ne izaberu tri kandidata sa potrebnom većinom.
(9) U slučaju da dva ili više kandidata ostvare isti broj glasova, glasanje se ponavlja. Ako ni nakon ponovljenog glasanja nema razlike u broju glasova, izabranim se smatra kandidat sa višim akademskim zvanjem, a ako su i zvanja ista – kandidat sa dužim radnim stažem.
(10)U postupku izbora članova Upravnog odbora koje imenuje Senat vodi se računa o etničkoj i spolnoj zastupljenosti.

Član 50.
(Način rada Upravnog odbora)

(1) Predsjednik Upravnog odbora saziva sjednice, predlaže dnevni red, predsjedava sjednicama i potpisuje akte i odluke donesene na sjednicama Upravnog odbora. Sjednicama Upravnog odbora prisustvuju direktor i generalni sekretar, bez prava odlučivanja.
(2) Zapisnik sa sjednice Upravnog odbora dostavlja se osnivaču u roku od 15 dana od dana njegovog usvajanja.
(3) Postupak sazivanja i vođenja sjednica, način odlučivanja te druga pitanja od značaja za rad i funkcionisanje Upravnog odbora uređuju se Poslovnikom o radu Upravnog odbora.

Član 51.
(Nadležnosti Upravnog odbora)

(1) Upravni odbor Visoke škole ima sljedeće nadležnosti:
   a) daje mišljenje o prijedlogu statuta,
   b) utvrđuje planove finansiranja i razvoja,
   c) donosi godišnji program rada na prijedlog Senata i prati njegovu realizaciju,
   d) utvrđuje budžet/finansijski plan Visoke škole,
   e) donosi plan nabavki, kao i izmjene i dopune plana nabavki za sredstva u iznosu većem od 5.000,00 KM,
   f) utvrđuje elemente izvještaja o radu i finansijskom poslovanju,
   g) usvaja godišnji izvještaj o radu i finansijskom poslovanju i dostavlja ga osnivaču,
   h) usmjerava i nadzire rad direktora u domenu poslovanja te preduzima mjere radi osiguranja zakonitosti poslovanja,
   i) donosi poslovne instrukcije iz svoje nadležnosti,
   j) odlučuje o korištenju finansijskih sredstava u iznosima većim od 5.000,00 KM,

k) daje saglasnost direktoru za zaključivanje domaćih i međunarodnih ugovora i sporazuma čija vrijednost prelazi 5.000,00 KM ili koji su od posebnog značaja za Visoku školu,
l) predlaže Senatu razrješenje direktora,
m) rješava pitanja koja uređuju odnos Visoke škole i osnivača,
n) uz prethodnu saglasnost osnivača, utvrđuje visinu školarina, upisnina i drugih naknada koje studenti u svim statusima plaćaju za sve vrste studija i necikličnog obrazovanja,
o) donosi Pravilnik o radu kojim se uređuju plaće, organizacija rada, sistematizacija radnih mjesta i druga pitanja iz radno-pravnog statusa zaposlenika,
p) donosi opće akte iz oblasti materijalno-finansijskog poslovanja, radnih odnosa i drugih oblasti u skladu sa zakonom i statutom,
q) donosi druge opće akte u skladu sa zakonom i statutom,
r) odlučuje o prigovorima i žalbama zaposlenika na odluke tijela Visoke škole koja su u prvom stepenu odlučivala o pravima, obavezama i odgovornostima iz radnog odnosa,
s) odlučuje o prigovorima kandidata koji su učestvovali u konkursnoj proceduri prijema u radni odnos u kategoriji nenastavnog osoblja,
t) donosi odluku o osnivanju i ukidanju studijskih programa na prijedlog Senata, u skladu sa zakonom i ovim statutom,
u) donosi odluku o osnivanju drugih pravnih subjekata u skladu sa zakonom i statutom,
v) daje mišljenje na prijedlog direktora za raspisivanje konkursa za izbor u nastavna zvanja u dijelu koji se odnosi na izvore finansiranja,
w) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i ovim statutom.

Član 52.
(Prestanak mandata člana Upravnog odbora)

(1) Dužnost člana Upravnog odbora, u pravilu, prestaje istekom vremenskog perioda na koji je imenovan.
(2) Mandat člana Upravnog odbora može prestati i prije isteka imenovanog perioda u sljedećim slučajevima:
   a) donošenjem odluke kojom se prihvata ostavka člana Upravnog odbora,
   b) izborom ili imenovanjem na funkciju nespojivu sa članstvom u Upravnom odboru,
   c) trajnim gubitkom sposobnosti za obavljanje dužnosti,
   d) prijevremenim razrješenjem iz razloga propisanih zakonom, statutom ili odlukom osnivača,
   e) u drugim slučajevima predviđenim zakonom, provedbenim propisima i ovim Statutom.
(3) Odluka o prestanku mandata člana Upravnog odbora prije isteka može se donijeti i u sljedećim slučajevima:
   a) prestanak radnog odnosa ili statusa koji je bio osnov za imenovanje,
   b) pravosnažna presuda za krivično djelo,
   c) nesavjesno ili neodgovorno izvršavanje dužnosti, kršenje ovlaštenja, te nanošenje štete Visokoj školi ili osnivaču.
(4) U slučaju postojanja jednog ili više razloga navedenih u ovom članu, Upravni odbor donosi odluku o prestanku mandata i pokreće postupak za imenovanje novog člana, u skladu sa zakonom, provedbenim aktima i ovim Statutom.
(5) Ukoliko tokom trajanja mandata nastupe okolnosti koje onemogućavaju ispunjavanje kriterija za članstvo u Upravnom odboru, član je dužan bez odlaganja podnijeti ostavku.

Član 53.
(Prijevremeno razrješenje dužnosti člana Upravnog odbora)

(1) Prijevremeno razrješenje člana Upravnog odbora iz reda predstavnika Osnivača vrši se odlukom koju donosi Osnivač.

(2) Član Upravnog odbora kojeg bira i imenuje Senat može biti razriješen dužnosti prije isteka mandata u sljedećim slučajevima:
   a) zbog neizvršavanja odluka Senata ili postupanja suprotno istima,
   b) ukoliko svojim radnjama nanese štetu ugledu Visoke škole,
   c) ako svojim ponašanjem naruši ugled i integritet Visoke škole.
(3) Prijedlog za prijevremeno razrješenje može podnijeti:
   a) direktor,
   b) najmanje jedna trećina članova Senata sa pravom glasa,
   c) Osnivač.
(4) Senat donosi odluku o prijevremenom razrješenju člana Upravnog odbora kojeg je imenovao, i u slučaju kada je protiv tog člana donesena pravosnažna presuda za krivično djelo.
(5) Predlagači iz tačke a) i c) stava (3) ovog člana podnose svoj prijedlog Senatu u pisanoj formi, uz obrazloženje i dokumentaciju, radi razmatranja i odlučivanja.

SENAT

Član 54.
(Sastav Senata)

(1) Senat je najviše akademsko tijelo Visoke škole, nadležno za odlučivanje o svim akademskim pitanjima, a posebno o pitanjima nastavne, naučne i stručne djelatnosti.
(2) Senat čine:
   a) direktor Visoke škole,
   b) šefovi studijskih programa,
   c) rukovodioci nastavnih baza, prema odluci Senata i u skladu s ugovorom sa nastavnom bazom,
   d) dva predstavnika studenata, odnosno najmanje 15% ukupnog broja članova Senata, vodeći računa o zastupljenosti svakog studijskog programa, s tim da u dva uzastopna mandata u Senat budu imenovani studenti različitih studijskih programa.
(3) U slučaju odsustva članova iz stava (2) ovog člana, iste može predstavljati drugi član akademskog osoblja, na osnovu pismene ovlasti.
(4) Predstavnike studenata iz stava (2) bira Studentski parlament, u skladu sa Statutom Studentskog parlamenta i važećim propisima o studentskom organiziranju.
(5) Mandat članova Senata iz reda rukovodnog i akademskog osoblja (tačke a–c) traje koliko i mandat funkcije na osnovu koje su imenovani.
(6) Mandat članova Senata iz reda studenata traje jednu akademsku godinu, uz mogućnost jednog ponovnog uzastopnog izbora.
(7) U radu Senata mogu učestvovati i rukovodioci nastavnih i naučnoistraživačkih baza bez prava glasa, na osnovu odluke Senata i ugovora kojim se uređuju međusobna prava i obaveze između Visoke škole i nastavne baze.
(8) Predstavnici nastavnih baza svoja prava mogu ostvarivati i putem učešća u drugim tijelima Visoke škole i studijskih programa čija su nastavna baza.

Član 55.
(Nadležnosti Senata)

(1) Senat je najviše akademsko tijelo Visoke škole i nadležno je da:
odlučuje o svim akademskim pitanjima, a posebno o pitanjima iz oblasti nastavne, naučne i stručne djelatnosti,
   a) donosi Statut Visoke škole,

b) pokreće proceduru i vrši izbor direktora, u skladu sa zakonom i Statutom,
c) pokreće proceduru za razrješenje direktora, u skladu sa zakonom i Statutom,
d) imenuje tri člana Upravnog odbora iz reda predstavnika Visoke škole,
e) donosi smjernice za izbor u akademska zvanja,
f) razmatra i prosljeđuje Upravnom odboru na usvajanje godišnji izvještaj o radu sa finansijskim poslovanjem,
g) donosi Etički kodeks, u skladu sa zakonom i Statutom,
h) daje prijedlog Upravnom odboru za osnivanje i ukidanje organizacionih i podorganizacionih jedinica,
i) predlaže Upravnom odboru godišnji program rada Visoke škole,
j) daje saglasnost na prijedloge vijeća studijskih programa u vezi sa organizacijom studija prvog ciklusa, stručnog, dualnog i drugih oblika studija, uključujući cjeloživotno i necikličko obrazovanje, mikroakreditive, ljetne/zimske škole i izborne predmete, samostalno ili u saradnji s drugim domaćim ili inostranim visokoškolskim ustanovama i institucijama,
k) usvaja elaborat o opravdanosti osnivanja novih studijskih programa i/ili reorganizaciji postojećih,
l) daje saglasnost za iskazane nastavne potrebe i raspisivanje konkursa za izbor u akademska zvanja,
m) donosi pravila studiranja,
n) razmatra prijedloge u vezi sa realizacijom studijskih programa u saradnji s drugim visokoškolskim ustanovama koje mogu rezultirati izdavanjem zajedničkih ili dvojnih diploma,
o) vrši izbor akademskog osoblja na prijedlog nadležnih vijeća,
p) daje inicijative Upravnom odboru u vezi sa pitanjima organizacije i reorganizacije Visoke škole,
q) donosi opće akte u skladu sa zakonom i Statutom,
r) daje saglasnost na odluke o osnivanju pravnih lica za obrazovne i istraživačke svrhe,
s) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, propisima i ovim Statutom.

(2) Senat odlučuje o akademskim pitanjima na prijedlog drugih tijela Visoke škole ili predstavničkog tijela studenata, kao i po sopstvenoj inicijativi.
(3) Odluke koje Senat donosi u okviru svojih nadležnosti smatraju se konačnim aktima Visoke škole. Protiv ovih odluka može se pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda u Sarajevu, u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

Član 56.
(Način rada Senata)

(1) Sjednicama Senata predsjedava direktor Visoke škole.
(2) U slučaju odsutnosti direktora, predsjedavanje Senatom preuzima član Senata kojeg ovlasti direktor.
(3) Senat donosi odluke većinom glasova ukupnog broja članova.
(4) Radi efikasnijeg i djelotvornijeg izvršavanja poslova iz svoje nadležnosti, Senat može obrazovati stalne ili ad hoc komisije i druga radna tijela.
(5) Senat odlučuje o akademskim i istraživačkim pitanjima, na prijedlog pod/organizacionih jedinica Visoke škole, kao i Studentskog parlamenta. Odluke se donose u formi pojedinačnih akata – odluka ili zaključaka.
(6) Postupak sazivanja i vođenja sjednica, način odlučivanja, kao i druga organizaciona pitanja u vezi sa radom Senata uređuju se poslovnikom o radu koji donosi Senat.

DIREKTOR

Član 57.
(Direktor)

(1) Direktor rukovodi radom i poslovanjem Visoke škole u skladu sa zakonom i ovim Statutom.
(2) Direktoru u radu pomažu generalni sekretar, druga stručna i savjetodavna tijela, kao i osoblje zaposleno na stručnim i drugim poslovima.
(3) Direktor tokom mandata ne može obavljati funkciju dekana, prodekana niti biti član Upravnog odbora.

Član 58.
(Nadležnosti direktora)

(1) Nadležnosti direktora su:
   a) zastupa i predstavlja Visoku školu,
   b) organizira i rukovodi radom Visoke škole i odgovoran je za zakonitost rada,
   c) donosi pojedinačne akte u skladu sa zakonom i ovim Statutom,
   d) predlaže opće akte u skladu sa zakonom i ovim Statutom,
   e) predlaže tijelima Visoke škole mjere za unapređenje rada,
   f) predlaže Upravnom odboru mjere za djelotvorno i zakonito obavljanje djelatnosti,
   g) predlaže plan rada i razvoja,
   h) predlaže Upravnom odboru Pravilnik o radu sa organizacijom i sistematizacijom radnih mjesta, u skladu sa zakonom,
   i) izvršava odluke Upravnog odbora i drugih tijela,
   j) dostavlja na razmatranje Senatu izvještaj o radu sa finansijskim poslovanjem,
   k) odlučuje o korištenju sredstava u iznosu do 5.000,00 KM po pojedinačnom nalogu, a iznad tog iznosa uz saglasnost Upravnog odbora, izuzev sredstava iz odobrenih budžeta u okviru međunarodnih projekata,
   l) saziva sjednice Senata i predsjedava njima,
   m) odlučuje o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa,
   n) podnosi Upravnom odboru izvještaj o radu i finansijskom poslovanju,
   o) podnosi Senatu izvještaj o akademskim pitanjima,
   p) izvršava Finansijski plan,
   q) donosi izmjene i dopune Plana nabavki za iznose do 5.000,00 KM,
   r) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i ovim Statutom.
(2) Direktor može ovlastiti drugo lice da ga zamjenjuje u obavljanju određenih poslova iz svoje nadležnosti.
(3) Posebnom odlukom, ovlaštenja iz djelokruga svoga rada direktor može prenijeti na generalnog sekretara ili šefa studijskog programa – posebno ovlaštenja koja se odnose na poslove i zadatke iz djelatnosti studijskog programa, kao i poslove koji su direktno vezani za njihovu realizaciju.

Član 59.
(Kolegij direktora)

(1) Radi razmatranja pitanja iz djelokruga rada Visoke škole, direktor obrazuje Kolegij direktora.
(2) Članovi Kolegija direktora su: direktor, generalni sekretar i šefovi studijskih programa.
(3) Rad Kolegija direktora bliže se uređuje Poslovnikom o radu.

Član 60.
(Odgovornost direktora)

(1) Direktor za svoj rad u oblasti akademskih pitanja odgovara Senatu, a u oblasti poslovanja Upravnom odboru.
(2) Direktor je odgovoran za poštivanje zakona i izvršavanje odluka nadležnih organa vlasti i tijela Visoke škole u obavljanju registrovane djelatnosti.
(3) Direktor je obavezan obustaviti izvršenje odluke šefova studijskih programa ukoliko su iste u suprotnosti sa zakonom i ovim Statutom, te je dužan o tome obavijestiti Senat, odnosno Upravni odbor, u skladu s njihovim nadležnostima.
(4) Protiv odluke direktora iz stava (3) ovog člana može se podnijeti prigovor Upravnom odboru.
(5) Odluka Upravnog odbora iz stava (4) ovog člana je konačna, a protiv iste se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

Član 61.
(Suspenzija šefa studijskog programa)

(1) Direktor je ovlašten suspendirati šefa studijskog programa sa funkcije rukovodioca ukoliko raspolaže dokazima da su nezakonito izvršavali svoje obaveze utvrđene zakonom, ovim Statutom ili drugim općim aktima Visoke škole, te je o tome dužan obavijestiti:
   a) Upravni odbor,
   b) Senat, i
   c) Vijeće.

(2) Šef studijskog programa može biti suspendiran sa funkcije ukoliko je protiv njega pokrenut postupak za utvrđivanje odgovornosti za težu povredu radnih obaveza, odnosno teži disciplinski prekršaj.
(3) Suspenzija iz stava (2) ovog člana traje najduže do okončanja postupka za utvrđivanje odgovornosti za navedene povrede ili prekršaje.
(4) Direktor je obavezan suspendirati šefa studijskog programa ukoliko mu je izrečena mjera pritvora.
(5) Prije donošenja odluke o suspenziji, direktor je dužan pisanim putem upozoriti šefa studijskog programa, na mogućnost suspenzije.
(6) U slučaju donošenja odluke o suspenziji, Senat imenuje lice za vršenje dužnosti suspendovanog lica.
(7) Na odluku o suspenziji, suspendovano lice može izjaviti žalbu Upravnom odboru u roku od 15 dana od dana prijema odluke.
(8) Odluka Upravnog odbora je konačna, a protiv iste se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Član 62.
(Obaveza izvještavanja)

(1) Direktor je obavezan podnijeti Senatu i Upravnom odboru godišnji izvještaj o radu i finansijskom poslovanju za prethodnu godinu, a po posebnom zahtjevu i češće.
(2) Izvještaj iz stava (1) obavezno sadrži elemente o uspješnosti rada u oblastima nastavne, nastavno-naučne, naučnoistraživačke i finansijske djelatnosti.

Član 63.
(Uvjeti za izbor)

(1) Za direktora može biti izabrano lice koje ispunjava uvjete utvrđene zakonom i ovim Statutom, odnosno profesor visoke škole koji je u radnom odnosu sa punim radnim vremenom.

(2) Direktor u toku mandata ne može obavljati funkciju šefa studijskog programa, rukovodioca sindikalne organizacije, niti druge funkcije čije je obnašanje ograničeno posebnim propisima.
(3) Direktor se bira na mandatni period od četiri godine, s mogućnošću još jednog uzastopnog izbora.

Izbor mandat prestanak i prijevremeno razrješenje direktora

Član 64.
(Izbor direktora)

(1) Postupak izbora direktora pokreće Senat svojom odlukom, i to najranije četiri, a najkasnije tri mjeseca prije isteka mandata direktora na dužnosti. Na istoj sjednici Senat imenuje komisiju iz reda članova Senata za provođenje procedure izbora direktora, koja broji pet članova. Zainteresirani kandidati za direktora ne mogu biti imenovani za članove komisije.
(2) Izbor direktora vrši se na osnovu rezultata javnog konkursa, koji se objavljuje u najmanje dva dnevna lista koja se izdaju na području Bosne i Hercegovine i na internet stranici Visoke škole. Rok za prijavljivanje zainteresiranih kandidata je petnaest dana od datuma objavljivanja konkursa.
(3) U prijavi za izbor direktora, kandidati – pored dokumenata kojima dokazuju da ispunjavaju uvjete predviđene zakonom – prilažu i biografiju, opis naučnog i stručnog rada te program rada za četverogodišnji mandatni period.
(4) Nakon isteka roka za prijavljivanje, komisija iz stava (1) ovog člana u roku od 15 dana izvještava Senat o prijavljenim kandidatima, odnosno o kandidatima koji ispunjavaju uvjete utvrđene konkursom.
(5) U roku od sedam dana od podnošenja izvještaja komisije saziva se sjednica Senata na kojoj se usvaja izvještaj i na koju se pozivaju kandidati koji ispunjavaju uvjete za izbor direktora da prezentiraju svoj program rada. Tom sjednicom predsjedava član Senata kojeg ovlasti Senat. Izlaganje programa rada kandidata za direktora je otvoreno za javnost.
(6) Nakon prezentacije programa rada kandidata, Senat na istoj sjednici bira direktora, a proceduru glasanja provodi komisija imenovana na toj sjednici.
(7) Direktora bira Senat tajnim glasanjem, većinom glasova ukupnog broja članova Senata.
(8) Ukoliko se u postupku izbora direktora prijavi samo jedan kandidat, a ne dobije potrebnu većinu glasova, glasanje se ponavlja još jednom. Ako i u ponovljenom glasanju kandidat ne dobije potrebnu većinu, cjelokupni izborni postupak se poništava i ponavlja.
(9) U slučaju da se prijavi više kandidata, izabran je onaj kandidat koji dobije potrebnu većinu glasova. Ako nijedan kandidat ne dobije potrebnu većinu, glasanje se ponavlja. U ponovljenom glasanju izbor se vrši između dva kandidata s najvećim brojem glasova, odnosno između više njih ako imaju jednak broj glasova. Izabran je onaj kandidat koji u ponovljenom glasanju dobije potrebnu većinu. Ukoliko ni tada nijedan kandidat ne dobije potrebnu većinu, glasanje se ponavlja još jednom. Ako ni nakon tog glasanja nijedan kandidat ne bude izabran, cjelokupni izborni postupak se ponavlja.
(10) Nakon okončanja procedure izbora direktora, Senat na istoj sjednici ovlašćuje jednog svog člana koji će, po dobijanju saglasnosti Upravnog odbora, potpisati rješenje o imenovanju direktora.
(11) Ovlašteni član Senata iz stava (10) ovog člana obavezan je najkasnije sedam dana od dana donošenja odluke o izboru potpisati rješenje o imenovanju direktora.
(12) Rješenje Senata o imenovanju direktora, uz prethodnu pisanu saglasnost Upravnog odbora, je konačno, a protiv istog se može pokrenuti spor pred nadležnim sudom.

Član 65.
(Početak mandata direktora)

(1) Mandat direktora, u pravilu, započinje 1. oktobra godine u kojoj je izabran, a završava 30. septembra godine u kojoj mu mandat ističe.
(2) Rješenje o izboru direktora sadrži:

a) ime i prezime izabranog direktora,
b) datum stupanja na dužnost,
c) trajanje mandata.

(3) Prije stupanja na dužnost, izabrani direktor je obavezan potpisati izjavu o prihvatanju dužnosti.

Član 66.
(Prestanak mandata direktora)

Direktoru prestaje mandat:
a) istekom mandata na koji je izabran,
b) podnošenjem ostavke, odnosno na lični zahtjev,
c) trajnim gubitkom sposobnosti za obavljanje dužnosti,
d) prijevremenim razrješenjem u skladu sa zakonom i ovim statutom,
e) izborom ili imenovanjem na funkciju koja je nespojiva sa dužnošću direktora.

Član 67.
(Prijevremeno razrješenje direktora)

(1) Senat može donijeti odluku o razrješenju direktora i prije isteka perioda na koji je izabran, u sljedećim slučajevima:
a) ako bude pravosnažno osuđen za krivično djelo,
b) ako ne izvršava zadatke utvrđene zakonom i ovim Statutom, ili ih izvršava suprotno istima,
c) ako prekorači svoja ovlaštenja,
d) ako prouzrokuje štetu Visokoj školi,
e) ako zbog odsutnosti ili spriječenosti u neprekidnom trajanju dužem od tri mjeseca ne obavlja dužnost,
f) ako svojim ponašanjem ili djelovanjem povrijedi ugled Visoke škole ili funkciju direktora.

(2) Ako direktoru prestane mandat prije isteka roka na koji je izabran, Senat iz svojih redova bira vršioca dužnosti direktora, koji tu funkciju obavlja do izbora novog direktora, a najduže šest mjeseci. Na istoj sjednici Senat je obavezan donijeti odluku o raspisivanju konkursa za izbor direktora.
(3) U slučaju da postupak izbora novog direktora ne bude okončan u roku iz stava (2), mandat vršioca dužnosti direktora može se produžiti za najviše još šest mjeseci.
(4) Sjednicom Senata u slučajevima iz st. (2) i (3) predsjedava lice iz stava (6) ovog člana.
(5) Vršioca dužnosti direktora Senat bira tajnim glasanjem, većinom glasova ukupnog broja članova Senata.
(6) U slučaju donošenja odluke o prijevremenom razrješenju direktora, dužnost direktora privremeno obavlja najstariji član senata u najvišem akademskom zvanju, do imenovanja vršioca dužnosti ili izbora novog direktora, u skladu sa zakonom i ovim Statutom.

Član 68.
(Postupak razrješenja direktora)

(1) Direktor može biti razriješen dužnosti na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom i ovim Statutom.
(2) Obrazložen prijedlog za razrješenje direktora, zbog jednog ili više razloga navedenih u zakonu i članu 64. ovog Statuta, Senatu mogu podnijeti:
a) Osnivač,
b) Upravni odbor,
c) najmanje jedna trećina članova Senata s pravom glasa,

(3) Direktor je obavezan sazvati sjednicu Senata najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema prijedloga iz stava (2) ovog člana i o tome obavijestiti Osnivača.
(4) Ukoliko direktor ne sazove sjednicu Senata u roku iz stava (3), Upravni odbor dužan je imenovati vršioca dužnosti predsjedavajućeg Senata, koji je dužan sazvati sjednicu Senata u roku od sedam dana od dana imenovanja, te inicirati imenovanje vršioca dužnosti direktora.
(5) U slučaju da Senat odbije inicijativu za razrješenje direktora, nova inicijativa istog predlagača ne može se podnijeti prije isteka roka od šest mjeseci od dana prethodnog podnošenja.
(6) Postupak razrješenja direktora provodi se u skladu s odredbama ovog Statuta.

GENERALNI SEKRETAR VISOKE ŠKOLE

Član 69.
(Generalni sekretar Visoke škole)

(1) Visoka škola ima generalnog sekretara koji pruža stručnu i savjetodavnu pomoć direktoru i šefovima studijskih programau njihovom radu.
(2) Generalni sekretar koordinira rad i upravlja realizacijom poslova i zadataka stručnih i zajedničkih službi, a za svoj rad odgovara direktoru, odnosno ovlaštenom licu u slučaju odsutnosti direktora. Generalni sekretar je odgovoran za zakonitost rada Visoke škole.
(3) Radi harmonizacije osnovnih elemenata unutrašnje organizacije, kao i vertikalne i horizontalne povezanosti, odnosno unifikacije načina rada na Visokoj školi, generalni sekretar koordinira rad svih službi te administrativnog i tehničkog osoblja.
(4) Generalni sekretar, na zahtjev, daje stručno mišljenje u pisanoj formi o usklađenosti prijedloga općih i pojedinačnih akata, o kojima odlučuju tijela Visoke škole, sa zakonom, podzakonskim i općim aktima Visoke škole, kao i s drugim relevantnim propisima. Ukoliko akti koje donose tijela Visoke škole nisu usklađeni s propisima, generalni sekretar može obustaviti njihovo izvršenje, o čemu odmah obavještava Upravni odbor, direktora i Osnivača.
(5) Prava i dužnosti generalnog sekretara preciznije se uređuju Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

IZBOR ČLANOVA SENATA PREDSTAVNIKA NASTAVNIH BAZA

Član 70.
(Izbor člana Senata predstavnika nastavnih baza)

(1) Odgovorni nastavnici su nastavnici koje je Senat imenovao kao nositelje predmeta, odgovorne za organizaciju nastave i unos ocjena za predmete studijskih programa koji se realiziraju na Visokoj školi.
(2) Ukoliko u realizaciji nastave sudjeluje više nastavnih baza, Visoka škola je dužna osigurati ravnopravno učešće svih predstavnika tih baza, odnosno članova akademskog osoblja koji imaju status odgovornih nastavnika, u radu Senata.
(3) Ukoliko broj odgovornih nastavnika u zvanju profesora visoke škole i predavača visoke škole, iz nastavnih baza ili sa zaključenim ugovorom o radu sa nepunim radnim vremenom, prelazi broj mogućih mjesta u Senatu, prednost u izboru ima odgovorni nastavnik s dužim vremenskim periodom izbora u nastavnom zvanju.
(4) Odluku o bližim kriterijima za izbor odgovornih nastavnika u nastavnom zvanju, koji dolaze iz nastavnih baza ili imaju zaključen ugovor o radu sa nepunim radnim vremenom, donosi Senat prije početka studijske godine.

(5) Odluku o izboru odgovornih nastavnika u nastavnom zvanju, u smislu stava (3) ovog člana, iz nastavnih baza ili sa ugovorom o radu sa nepunim radnim vremenom, donosi Senat prije početka studijske godine, na prijedlog odgovarajućeg studijskog programa.

ODBORI I SAVJETI

Član 71.
(Odbori i savjeti)

(1) Na Visokoj školi mogu se formirati odbori i savjeti kao stalna ili privremena stručna i savjetodavna tijela Senata, i to:
   a) Odbor za bibliotečko-informacioni sistem,
   b) Odbor za međunarodnu saradnju,
   c) Odbor za nastavna i studentska pitanja,
   d) Odbor za upravljanje kvalitetom,
   e) Etički savjet.
(2) Odbori i savjeti djeluju putem sjednica koje se sazivaju u skladu s poslovnikom.
(3) O pitanjima iz svog djelokruga rada odbori i savjeti odlučuju većinom glasova ukupnog broja članova.
(4) Inicijativu za razmatranje prijedloga na odboru i savjetu mogu podnijeti Senat, direktor, Upravni odbor i generalni sekretar. Izuzetno, inicijativu mogu podnijeti i članovi samog odbora ili savjeta.
(5) Članove odbora i savjeta imenuje Senat na prijedlog direktora.
(6) Mandat članova odbora i savjeta traje četiri godine, uz mogućnost ponovnog imenovanja.
(7) Rad odbora i savjeta bliže se uređuje poslovnikom o radu odbora i savjeta.

Član 72.
(Odbor za bibliotečko-informacioni sistem)

(1) Odbor za bibliotečko-informacioni sistem predstavlja stručno i savjetodavno tijelo Senata Visoke škole.
(2) Odbor za bibliotečko-informacioni sistem nadležan je za:
   a) praćenje primjene standarda za rad biblioteke i davanje stručnih mišljenja o njima,
   b) praćenje rada, stanja i potreba biblioteke Visoke škole,
   c) definisanje obaveznih zadataka biblioteke,
   d) podsticanje saradnje sa drugim visokoškolskim bibliotekama i srodnim ustanovama,
   e) iniciranje i predlaganje programa za kontinuirano stručno usavršavanje i cjeloživotno učenje bibliotečkog osoblja,
   f) razmatranje i rješavanje ostalih pitanja iz djelokruga rada bibliotečko-informacionog sistema.
(3) Odbor za bibliotečko-informacioni sistem čine:
   a) po jedan predstavnik svakog studijskog programa,
   b) jedan predstavnik iz biblioteke Visoke škole,

(4) Predsjednik Odbora bira se između članova Odbora na konstituirajućoj sjednici većinom glasova prisutnih članova.

Član 73.
(Odbor za međunarodnu saradnju)

(1) Odbor za međunarodnu saradnju je stručno i savjetodavno tijelo Senata Visoke škole.
(2) Odbor za međunarodnu saradnju nadležan je za:
   a) provođenje aktivnosti u skladu sa strategijom internacionalizacije Visoke škole,

b) pružanje stručne podrške u razvoju i unapređenju međunarodne saradnje,
c) davanje prijedloga za usklađivanje internih akata i vanjskih inicijativa radi harmonizacije administrativnih i drugih postupaka u vezi sa mobilnošću učesnika u međunarodnoj razmjeni,
d) direktnu saradnju sa međunarodnim nastavnim bazama i drugim relevantnim ustanovama,
e) obavljanje i drugih poslova iz oblasti međunarodne saradnje u skladu sa zadacima Visoke škole.

(3) Odbor za međunarodnu saradnju čine po jedan predstavnik svakog studijskog programa iz reda nastavnika i saradnika, kojeg imenuje kolegij studijskog programa, generalni sekretar Visoke škole, i jedan predstavnik Studentskog parlamenta.

(4) Predsjednik Odbora bira se između članova Odbora na konstituirajućoj sjednici većinom glasova prisutnih članova.

Član 74.
(Odbor za nastavu i studentska pitanja)

(1) Odbor za nastavu i studentska pitanja je stručno i savjetodavno tijelo Senata.

(2) Nadležnosti Odbora obuhvataju:
a) davanje mišljenja i preporuka u vezi s organizacijom i unapređenjem nastavnog procesa,
b) davanje prijedloga za donošenje novih, kao i izmjena i dopuna postojećih akata koji se odnose na studente i studiranje,
c) predlaganje metodologije za utvrđivanje upisnih kvota,
d) davanje preporuka za provođenje i unapređenje upisne politike,
e) davanje prijedloga za izmjene iznosa školarina i upisnina.

(3) Odbor za nastavu i studentska pitanja čine: tri nastavnika sa studijskih programa, jedan predstavnik studenata i predstavnik Službe za nastavu i studentska pitanja kojeg imenuje direktor.

(4) Predsjednik Odbora bira se između članova Odbora na konstituirajućoj sjednici..

Član 75.
(Odbor za upravljanje kvalitetom)

(1) Odbor za upravljanje kvalitetom je stručno i savjetodavno tijelo Senata.

(2) Odbor za upravljanje kvalitetom ima nadležnost da:
a) prati primjenu pravila i procedura u realizaciji nastavnih planova i programa te predlaže mjere za njihovo unapređenje u okviru djelatnosti Visoke škole,
b) koordinira sve aktivnosti i učestvuje u pripremi interne evaluacije u okviru procesa akreditacije,
c) inicira i predlaže načine i postupke vrednovanja i osiguranja kvaliteta visokog obrazovanja i istraživačkog rada i
d) obavlja i druge poslove iz svoje nadležnosti u skladu s ovim Statutom i Pravilnikom o upravljanju kvalitetom na Visokoj školi.

(3) Odbor za upravljanje kvalitetom čine: jedan predstavnik direktora, osoba zadužena za kvalitet, po jedan predstavnik svakog studijskog programa kojeg imenuje šef studijskog programa, te jedan predstavnik studenata.

(4) Predsjednik Odbora bira se između članova Odbora na konstituirajućoj sjednici.

Član 76.
(Etički savjet)

(1) Etički savjet je stručno i savjetodavno tijelo Senata.

(2) Etički savjet ima nadležnost da:

a) savjetuje direktora i akademsku zajednicu Visoke škole o općim pitanjima koja se odnose na etičnost ponašanja, profesionalne prakse i naučnoistraživačkih aktivnosti, uključujući borbu protiv plagijarizma,
b) održava kontakte sa odgovarajućim tijelima drugih visokoškolskih ustanova u zemlji i inostranstvu,
c) donosi politike etičkog djelovanja, etički program i program obavezne edukacije iz oblasti etike, te provodi mjere i/ili intervencije s ciljem njihove realizacije,
d) donosi godišnji plan rada,
e) priprema godišnji plan mjera za borbu protiv plagijarizma i radi na jačanju institucionalne infrastrukture za sprečavanje plagijarizma i drugih oblika neetičkog ponašanja,
f) predlaže direktoru i Senatu izmjene i dopune Etičkog kodeksa,
g) daje mišljenja u vezi s primjenom i/ili kršenjem etičkih principa koji se odnose na rad nastavnika,
h) daje mišljenja o etičnosti procedura i postupaka naučnoistraživačkog rada,
i) vodi zvaničnu evidenciju izrečenih etičkih mjera u okviru Visoke škole,
j) obavlja i druge poslove predviđene zakonom, ovim Statutom, Etičkim kodeksom i drugim relevantnim općim aktima.

(3) Etički savjet čine: jedan predstavnik direktora, dva predstavnika studijskih programa i dva predstavnika Studentskog parlamenta.
(4) Etički savjet bira predsjednika iz reda svojih članova na konstituirajućoj sjednici.

POSLOVANJE, BUDŽET, IMOVINA I FINANSIRANJE VISOKE ŠKOLE

Član 77.
(Principi poslovanja)

(1) Poslovanje Visoke škole organizirano je na principu centralizirane organizacijske strukture.
(2) U skladu sa Zakonom i ovim Statutom, zadaci i poslovi rukovođenja, kao i funkcionalne i stručne koordinacije Visoke škole, vrše se na nivou direktora.
(3) Funkcionalna i stručna koordinacija rada Visoke škole osigurava se putem generalnog sekretara.
(4) U skladu sa Zakonom i ovim Statutom, Visoka škola samostalno posluje u oblastima finansija, korištenja i upravljanja imovinom, organizacije i provođenja procesa javnih nabavki, te upravljanja projektima.
(5) Finansijsko poslovanje Visoke škole uređeno je zakonima i općim aktima koji se odnose na finansijsko poslovanje.
(6) Na prijedlog Senata, a kao sastavni dio odluke o usvajanju godišnjeg plana nabavki, Upravni odbor donosi odluku o provođenju svih postupaka nabavki za potrebe Visoke škole.

Član 78.
(Upis lica ovlaštenih za zastupanje)

(1) Visoka škola se upisuje u registar kod nadležnog suda u skladu sa Zakonom o registraciji poslovnih subjekata Federacije Bosne i Hercegovine, na osnovu ovlaštenja utvrđenih Zakonom i ovim Statutom.
(2) Promjene lica ovlaštenih za zastupanje Visoke škole, kao i druge relevantne promjene, provode se posredstvom direktora, generalnog sekretara ili drugog ovlaštenog lica.
(3) Postupak promjene lica ovlaštenih za zastupanje u sudskom registru provodi se i u slučaju imenovanja vršioca dužnosti direktora.
(4) U slučaju uzastopnog mandata istog direktora, Visoka škola je dužna dostaviti nadležnom sudu odluku o izboru i rješenje o imenovanju, radi njihovog ulaganja u zbirku isprava suda.

(5) U registar kod nadležnog suda kao lice ovlašteno za zastupanje i predstavljanje Visoke škole u pravnom prometu upisuje se direktor, bez ograničenja ovlaštenja, u skladu sa odlukom Senata, važećim Zakonom o visokom obrazovanju i ovim Statutom.

Član 79.
(Finansiranje rada Visoke škole)

(1) Rad Visoke škole finansira se iz vlastitih sredstava osnivača, kao i iz školarina i upisnina studenata, u skladu sa Zakonom, ovim Statutom, općim aktima Visoke škole i ostalim relevantnim propisima.
(2) Pored sredstava iz stava (1) ovog člana, Visoka škola može ostvarivati i druge prihode, i to iz:
   a) tekućih i kapitalnih transfera,
   b) donacija,
   c) vlastitih prihoda ostvarenih realizacijom stručnih programa i projekata,
   d) prihoda od akademskih, stručnih, dualnih i drugih oblika studija, u skladu sa zakonom, koji se realizuju u okviru Visoke škole, samostalno ili u saradnji sa drugom domaćom ili stranom visokoškolskom ustanovom, institucijom ili poslovnim subjektom,
   e) dodatnih oblika vlastitih prihoda, uključujući: realizaciju kurseva, seminara, mikrokvalifikacija, pripremne nastave, ljetnih i zimskih škola, necikličnog i cjeloživotnog obrazovanja; ekspertsko- i stručno-konsultantske djelatnosti; istraživačkih projekata; tekućih transfera drugih pravnih lica i međunarodnih organizacija; donacija pravnih i fizičkih lica; legata, poklona i zavještanja; stručnih projekata, ekspertiza i skupova; domaćih i međunarodnih programa i projekata; postupaka ekvivalencije javnih isprava; prihoda od autorskih prava, patenata i drugih oblika intelektualne svojine; izdavačke djelatnosti; prodaje proizvoda i usluga koji su rezultat naučno-istraživačkog i stručnog rada; pružanja zdravstvenih usluga i edukativnog zdravstva; rada zdravstvenih i dijagnostičkih laboratorija; prodaje otpadnog materijala; izdavanja i korištenja imovine; realizacije pedagoškog obrazovanja i drugih oblika permanentnog obrazovanja,
   f) drugih izvora prihoda, u skladu sa zakonom i registrovanom djelatnošću Visoke škole, te
   g) ostalih prihoda iz edukativnih, akademskih i naučnih aktivnosti koje su u skladu sa djelatnostima Visoke škole.
(3) Svi prihodi iz st. (1) i (2) ovog člana koriste se u skladu sa zakonima iz oblasti finansijskog poslovanja i drugim općim aktima Visoke škole.

Član 80.
(Budžet/finansijski plan Visoke škole)

(1) Izrada budžeta, odnosno finansijskog plana Visoke škole priprema se i usvaja u skladu sa Zakonom i relevantnim propisima iz oblasti finansijskog poslovanja.
(2) Senat i Upravni odbor dužni su uskladiti proces predlaganja i usvajanja budžeta/finansijskog plana s budžetskim kalendarom, u skladu sa zakonskim propisima koji uređuju oblast javnih finansija i finansijskog poslovanja.

Član 81.
(Izvršavanje budžeta/finansijskog plana i izvještavanje)

(1) Budžet, odnosno finansijski plan Visoke škole izvršava se u skladu sa Zakonom i drugim relevantnim propisima koji uređuju finansijsko poslovanje javnih ustanova.
(2) Sve novčane transakcije koje se odnose na prihode i primitke, rashode i izdatke Visoke škole vrše se isključivo putem jedinstvenog računa Visoke škole.

Član 82.
(Finansijsko upravljanje i kontrola)

(1) Direktor Visoke škole, u okviru svojih nadležnosti, snosi odgovornost za funkcioniranje svih poslovnih procesa.
(2) Odgovornost za upravljanje procesima provode svi zaposleni u domenu provođenja svojih poslova i zadataka.

Član 83.
(Izvršenje budžeta Visoke škole)

(1) Sredstva koja Visoka škola ostvari obavljanjem registrovane djelatnosti i iz drugih zakonom dozvoljenih izvora koriste se za:
   a) isplatu plaća, naknada i drugih oblika novčanog nagrađivanja osoblju Visoke škole,
   b) isplatu naknada drugim licima angažovanim u nastavnom procesu,
   c) nabavku opreme i stvaranje uslova za izvođenje nastavnog procesa i studiranje,
   d) pokrivanje materijalnih troškova i investiciono održavanje,
   e) ulaganja u razvoj Visoke škole i unapređenje nastavnog rada,
   f) rad s nadarenim studentima i aktivnosti međunarodne saradnje,
   g) druge namjene u skladu sa zakonom, djelatnošću Visoke škole i njenim provedbenim aktima.
(2) Način obračuna plaća i naknada, kao i ostalih oblika plaćanja po osnovu angažmana osoblja Visoke škole uređuje se Pravilnikom o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole, te drugim općim aktima koji regulišu ovu oblast.

Član 84.
(Odgovornost za izvršenje finansijskog plana/budžeta)

(1) Direktor je odgovoran za zakonito, namjensko, efikasno i ekonomično raspolaganje prihodima Visoke škole, u skladu sa zakonom, Statutom i općim aktima Visoke škole.
(2) Nalogodavci za izvršenje budžeta/finansijskog plana Visoke škole su Upravni odbor i direktor, te lica koja oni ovlaste, u skladu sa odredbama Statuta.
(3) Visoka škola, odnosno direktor, dužan je poduzeti sve zakonom propisane radnje radi naplate potraživanja na osnovu zaključenih ugovora ili drugih pravnih osnova.
(4) Budžet/finansijski plan izvršava se u skladu sa stvarnim prilivom sredstava na jedinstveni račun Visoke škole.

Član 85.
(PDV – porez na dodanu vrijednost)

(1) U izradi redovne PDV prijave Visoka škola je u obavezne pridržavati se odredbi propisa koji regulirajun ovu oblast.
(2) Direktor je odgovoran za ispravnost svih podataka u PDV prijavi, raspoloživost sredstava, te redovan obračun PDV-a.

Član 86.
(Imovina i odgovornost za obaveze Visoke škole)

(1) Imovina Visoke škole vodi se u posebnoj evidenciji, u skladu sa zakonom.
(2) Visoka škola stiče i raspolaže imovinom u skladu sa zakonom.

(3) Imovinu Visoke škole čine: pravo vlasništva na pokretnim i nepokretnim stvarima, prava industrijskog vlasništva, finansijska sredstva stečena obavljanjem registrirane djelatnosti te potraživanja.
(4) Imovina stečena obavljanjem registrirane djelatnosti, kao i imovina stečena na drugi zakonit način, predstavlja imovinu Visoke škole i koristi se u skladu sa zakonom.
(5) U pravnom prometu, Visoka škola odgovara za svoje obaveze prema trećim licima cjelokupnom svojom imovinom.
(6) U pravnom prometu sa trećim licima, direktor može preuzimati obaveze do visine finansijskih sredstava odobrenih od strane Upravnog odbora i u skladu sa finansijskim planom. U izvršavanju obaveze upravljanja imovinom Visoke škole, direktor je dužan postupati s pažnjom dobrog privrednika.
(7) Visoka škola dužna je voditi urednu dokumentaciju o nekretninama kojima upravlja, uključujući i dokaze o upisu u zemljišne knjige, radi tačne finansijske evidencije imovine.
(8) Osnivač nije supsidijarno odgovoran za obaveze Visoke škole.

Član 87.
(Obaveza čuvanja finansijske dokumentacije)

(1) Visoka škola obavezna je čuvati knjigovodstvene isprave, poslovne knjige, izvještaje i ostalu računovodstvenu i revizijsku dokumentaciju u skladu s važećim propisima koji uređuju ovu oblast.
(2) Visoka škola dužna je trajno čuvati: platne liste i analitičke evidencije o isplatama plaća u vezi s plaćanjem doprinosa, kupoprodajne ugovore na osnovu kojih je izvršeno sticanje nekretnina, godišnje računovodstvene obračune, finansijske izvještaje, konsolidovane finansijske izvještaje, izvještaje o izvršenoj reviziji, te sve interne akte koji imaju uticaj na finansijsko poslovanje.

Član 88.
(Izvještaj o radu Visoke škole)

(1) Upravni odbor dužan je Vlasniku i Osnivaču podnijeti godišnji izvještaj o radu sa finansijskim poslovanjem, sa obaveznim elementima koje utvrdi Upravni odbor.

STUDIJ I STUDENTI

VRSTE STUDIJA

Ciklični akademski studiji

Član 89.
(Ciklični akademski studij)

Visoko obrazovanje na Visokoj školi organizira se kroz:
Prvi ciklus akademskih studija u trajanju od tri akademske godine (180 ECTS kredita), koji vodi do zvanja završenog dodiplomskog studija (bakalaureat) ili ekvivalenta.

Član 90.
(Prvi ciklus akademskih studija)

(1) Prvi ciklus akademskih studija traje tri godine i vrednuje se sa 180 ECTS bodova.

(2) Osnovni uvjet za upis na prvi ciklus akademskih studija je završeno četverogodišnje srednjoškolsko obrazovanje u Bosni i Hercegovini ili ekvivalentno obrazovanje u inostranstvu koje omogućava upis na visokoškolski studij u zemlji u kojoj je stečeno. Kandidati koji su završili srednjoškolsko obrazovanje u inostranstvu obavezni su izvršiti nostrifikaciju svjedočanstva ili diplome u skladu sa važećim propisima.
(3) Precizniji uvjeti organizacije i izvođenja prvog ciklusa akademskih studija uređuju se Pravilima studiranja koja donosi Senat.

Član 91.
(Dualni studij)

(1) Visoka škola može organizirati dualni studij koji podrazumijeva prvi ciklus studija realiziran u saradnji s privrednim društvima/poslovnim subjektima, kao i s vladinim i nevladinim organizacijama.
(2) Na studijskim programima koji se realiziraju kao dualni studiji, izvođenje nastavnog procesa podijeljeno je između Visoke škole i privrednih društava/poslovnih subjekata, vladinih i nevladinih organizacija.
(3) Visoka škola može organizirati dualni studij u okviru kojeg se kroz aktivnu nastavu na Visokoj školi i praktičnu obuku putem rada u poslovnom subjektu stiču, usavršavaju i razvijaju znanja, vještine i kompetencije u skladu sa studijskim programom i standardom kvalifikacije.
(4) Dualni studij može biti organiziran kao samostalan studijski program ili kao jedan od modula unutar drugih studijskih programa.
(5) Dualni studij realizira se kroz teorijsku nastavu na Visokoj školi i praktičnu obuku i rad u poslovnim subjektima.
(6) Visoka škola je obavezna za studijske programe po dualnom modelu studija formirati mrežu poslovnih subjekata i drugih organizacija koje iskazuju potrebu za zapošljavanjem lica sa kvalifikacijama koje se stiču na Visokoj školi.
(7) Poslovni subjekti koji se uključuju u realizaciju dualnog studija trebaju biti upisani u registar aktera dualnog studija koji vodi nadležno Ministarstvo u skladu s podzakonskim aktima.
(8) Međusobni odnosi između Visoke škole, poslovnih subjekata i drugih organizacija, te studenata u okviru studijskih programa odnosno modula po dualnom modelu, uređuju se posebnim ugovorom.
(9) Detaljniji uvjeti organizacije i realizacije dualnog studija uređuju se općim aktom koji donosi Senat.

Zajednički, interdisciplinarni, multidisciplinarni i transdisciplinarni studij

Član 92.
(Zajednički studij)

(1) Visoka škola može organizirati zajednički studij koji se realizira u saradnji s domaćom ili stranom visokoškolskom ustanovom.
(2) Studijski programi iz stava (1) ovog člana mogu biti multidisciplinarni, interdisciplinarni ili transdisciplinarni, te mogu rezultirati sticanjem dvostrukih (dvojnih) ili zajedničkih diploma.
(3) Zahtjev za pokretanje zajedničkog studija utvrđuje Senat.
(4) Nakon dobijanja saglasnosti iz stava (3) ovog člana, pristupa se izradi plana i programa studija, koji se zatim dostavlja Senatu na usvajanje.

Neciklični oblici studija

Član 93.
(Stručni studij)

(1) Visoka škola može organizirati stručni studij, kao vrstu necikličnog akademskog obrazovanja koji se vrednuje sa minimalno 60 ECTS bodova, na osnovu kojeg se omogućava nastavak studija na prvom ciklusu.
(2) ECTS bodovi ostvareni na adekvatnom stručnom studiju mogu se dijelom ili u cijelosti priznati u ECTS bodove koje je potrebno ostvariti na prvom ciklusu studija, što utvrđuje Vijeće.
(3) Precizniji uvjeti organizacije i izvođenja stručnog studija uređuju se Pravilima studiranja.

Član 94.
(Ostali oblici necikličnog obrazovanja na Visokoj školi)

(1) Neciklično obrazovanje podrazumijeva oblik edukacije kojim se zainteresiranim licima omogućava dopunjavanje prethodno stečenog obrazovanja. U neciklične oblike obrazovanja ubraja se svaka aktivnost cjeloživotnog učenja usmjerena na unapređenje znanja, vještina i kompetencija.
(2) Visoka škola organizira neciklične oblike obrazovanja u formi kurseva, mikrokvalifikacija, praktičnih obuka, seminara, zimskih i ljetnih škola, te drugih vidova formalne i neformalne edukacije.
(3) Neciklični oblici obrazovanja mogu se vrednovati s najviše 60 ECTS bodova.
(4) Neciklični oblik obrazovanja provodi se na osnovu programa koji, na prijedlog studijskog programa, odobrava Senat.
(5) Završetkom necikličnog oblika obrazovanja stiče se mikrokvalifikacija za koju je Visoka škola ovlaštena izdati certifikat.
(6) Zvanja stečena u okviru programa cjeloživotnog i necikličnog obrazovanja, uključujući ljetne i zimske škole, ne mogu se smatrati ekvivalentom zvanjima koja se stiču kroz ciklične studije.
(7) ECTS bodovi ostvareni u okviru cjeloživotnog i necikličnog obrazovanja, mikrokvalifikacija, te ljetnih i zimskih škola koje je odobrio Senat Visoke škole, mogu se priznati u postupku ekvivalencije cikličnih formi obrazovanja.
(8) ECTS bodovi ostvareni u okviru cjeloživotnog i necikličnog obrazovanja na drugoj visokoškolskoj ustanovi ili edukacijskoj organizaciji mogu, u postupku ekvivalencije, biti priznati kao ispit ili dio ispita, o čemu odluku, uz prethodno pribavljeno mišljenje kolegija studijskog programa, donosi Senat.

Akademske titule, naučna i stručna zvanja

Član 95.
(Akademske titule, stručna i naučna zvanja)

(1) Završetkom studija stiče se pravo na određenu akademsku titulu, odnosno stručno zvanje.
(2) Nazivi akademskih titula, odnosno stručnih zvanja koja se stiču završetkom odgovarajućeg studijskog programa utvrđeni su Pravilnikom o sticanju i korištenju akademskih titula, stručnih i naučnih/umjetničkih zvanja na visokoškolskim ustanovama na području Kantona Sarajevo.

Studijski program

Član 96.
(Studijski program)

(1) Studijski program, u skladu s odredbama Zakona i Statuta, predstavlja zaokruženu cjelinu obrazovanja koja vodi ka sticanju konkretne kvalifikacije. Studijski program je fleksibilan skup obaveznih i izbornih predmeta ili modula, čijim savladavanjem se osigurava postizanje planiranih ishoda učenja. Studijski program može uključivati praktični rad, studentsku praksu i izradu završnog rada.
(2) Na inicijativu i uz prijedlog Elaborata studijskog programa, a uz ispunjenje propisanih uvjeta, Senat Visoke škole daje saglasnost za pokretanje novih, kao i izmjenu postojećih studijskih programa, programa cjeloživotnog učenja, necikličnog obrazovanja i mikrokvalifikacija.

(3) Opis studijskog programa, te način donošenja i usvajanja novog studijskog programa, kao i izmjene i dopune postojećeg studijskog programa, detaljnije se uređuju općim aktom koji donosi Senat.

Član 97.
(Obim studijskog programa)

(1) Studijski programi cikličnih akademskih i stručnih studija organizirani su po akademskim godinama i semestrima.
(2) Jedan semestar nosi najmanje 30 ECTS bodova, odnosno jedna akademska godina najmanje 60 ECTS bodova.
(3) ECTS (Evropski sistem prenosa i akumulacije bodova, engl. European Credit Transfer System) predstavlja sistem vrednovanja opterećenja studenata, pri čemu jedan ECTS bod odgovara angažmanu od 25 do 30 sati rada. Ukupan zbir od 60 ECTS bodova odgovara prosječnom godišnjem opterećenju studenta u okviru 40-satne radne sedmice tokom jedne akademske godine. Ukupno opterećenje uključuje aktivnu nastavu (predavanja, vježbe, praktikume, seminare i druge oblike nastave), samostalni rad, hospitacije, kolokvije, ispite, izradu završnog rada, studentsku praksu i druge oblike angažmana.
(4) Svaki predmet i druga obaveza predviđena nastavnim planom vrednuje se odgovarajućim brojem ECTS bodova, a ukupno opterećenje studijskog programa izražava se zbirom svih dodijeljenih ECTS bodova.

Član 98.
(Informacioni paket/studentski vodič)

(1) Informacioni paket, odnosno studentski vodič, sadrži relevantne informacije o pravima i obavezama studenata tokom studija, uključujući: način ostvarivanja zdravstvene zaštite, rad studentskih udruženja na Visokoj školi, dostupne sekcije i vannastavne aktivnosti, programe mobilnosti, kao i mehanizme zaštite od diskriminacije, uznemiravanja na osnovu spola i seksualnog uznemiravanja, te druge važne informacije od značaja za studente.
(2) Važeći studijski programi redovno se objavljuju u formi informacionih paketa, odnosno studentskih vodiča, u pisanoj publikaciji i/ili na službenoj internet stranici Visoke škole.

Član 99.
(Predlaganje i donošenje studijskih programa i njihovih izmjena i dopuna)

(1) Studijski program donosi Senat.
(2) Visoka škola općim aktom detaljnije uređuje postupak predlaganja i donošenja novih, kao i postupak predlaganja i usvajanja izmjena i dopuna postojećih nastavnih planova i programa, odnosno studijskih programa.
(3) Redovno osavremenjivanje studijskog programa podrazumijeva unapređenje nastavnih metoda, praćenje savremene stručne i naučne literature, analizu uspjeha studenata i usklađivanje nastavnog sadržaja sa najnovijim naučnim spoznajama. Ovaj proces predstavlja sastavni dio sistema osiguranja kvaliteta i ne smatra se izmjenom i dopunom studijskog programa u smislu stava (2) ovog člana.

Član 100.
(Prava i obaveze studenata u pogledu izmijenjenih ili dopunjenih studijskih programa)

(1) Student ima pravo da završi studijski program po kojem je upisan u roku koji ne prelazi njegovo nominalno trajanje produženo za dvije akademske godine.

(2) U slučaju prelaska na novi ili izmijenjeni studijski program, Visoka škola je, na osnovu mišljenja studijskog programa, obavezna izvršiti ekvivalenciju prethodno položenih ispita i priznati ostvarene ECTS bodove. Također, dužna je utvrditi obavezne predmete koje student mora pohađati i položiti kako bi ostvario predviđene ishode učenja novog programa.

Član 101.
(Praćenje realizacije i evaluacija studijskog programa)

(1) Realizaciju studijskih programa prate Senat, koji na osnovu rezultata evaluacije daje prijedloge za izmjene i dopune s ciljem unapređenja kvaliteta nastave i postizanja planiranih ishoda učenja.
(2) Studijski programi podliježu internoj evaluaciji koju provode Senat, po završetku jednog ciklusa studija.

Član 102.
(Raspored sati)

(1) Nastava na studijskom programu realizira se prema utvrđenom rasporedu sati.
(2) Visoka škola dužna je objaviti raspored sati iz stava (1) ovog člana najkasnije deset dana prije početka nastave u zimskom, odnosno ljetnom semestru.
(3) Raspored sati sadrži: naziv studijskog programa, oznaku studijske godine, naziv nastavnog predmeta, termin održavanja nastave (dan i sat), mjesto odnosno prostor održavanja nastave, imena članova nastavnog osoblja koji izvode nastavu, kao i eventualna dodatna uputstva u vezi sa nastavom.
(4) Promjena rasporeda sati u toku semestra, u pravilu, nije dopuštena.
(5) Ukoliko se iz objektivnih razloga ukaže potreba za promjenom rasporeda, predmetni nastavnik dužan je o tome obavijestiti studente najkasnije 24 sata prije predviđene promjene.

Član 103.
(Praktična nastava i praktično osposobljavanje studenata)

(1) Visoka škola je obavezna, u okviru svojih studijskih programa, utvrditi praktične vidove nastave, odnosno oblike praktičnog osposobljavanja studenata (studentska praksa).
(2) Sadržaj i obim praktične nastave i praktičnog osposobljavanja studenata, u zavisnosti od studijskog programa, vezani su za različite vidove osposobljavanja koji se realiziraju tokom nastavnog procesa utvrđenog akademskim kalendarom.
(3) Praktična nastava i praktično osposobljavanje studenata mogu se organizirati i realizirati kao sastavni dio nastave u prostorijama Visoke škole i/ili u prostorijama pravnih subjekata iz javnog i privatnog sektora u Bosni i Hercegovini. Tokom ljetnog perioda, praksa se može organizirati i van Bosne i Hercegovine, u pravnim subjektima s kojima Visoka škola ima zaključen ugovor o ljetnoj hospitaciji studenata.
(4) Praktična nastava i praktično osposobljavanje studenata vrednuju se odgovarajućim brojem ECTS bodova, u skladu sa studijskim programom.
(5) Praktična nastava i praktično osposobljavanje studenata mogu se vrednovati ocjenom ili oznakom „zadovoljio" odnosno „nije zadovoljio", u skladu sa studijskim programom.
(6) Visoka škola je dužna utvrditi način dokumentiranja provedene praktične nastave i praktičnog osposobljavanja studenata.

Član 104.
(Praktična nastava u nastavnoj bazi)

(1) U nastavnim bazama mogu se realizirati praktični rad, stručna praksa, ferijalna praksa, hospitacija, kao i drugi vidovi praktičnog osposobljavanja studenata utvrđeni studijskim programom.
(2) Realizacija praktične nastave u nastavnoj bazi preciznije se uređuje ugovorom kojim se definišu međusobna prava i obaveze Visoke škole i nastavne baze.

Član 105.
(Program rada na predmetu)

(1) Nastavnik – nosilac predmeta obavezan je da pripremi program rada na predmetu i da u prvoj sedmici realizacije nastave upozna studente sa njegovim sadržajem, a posebno sa: ciljevima nastave, sadržajem i metodama realizacije, načinima i kriterijima praćenja znanja i napredovanja studenata, zadacima predviđenim za individualni rad i rokovima za njihovo izvršavanje, oblicima provjere znanja, kriterijima ocjenjivanja završnog ispita, kao i obaveznom i preporučenom literaturom.
(2) Promjena programa rada na predmetu tokom semestra, u pravilu, nije dopuštena.
(3) U slučaju opravdanih razloga za promjenu programa rada na predmetu, nastavnik je dužan blagovremeno obavijestiti studente o toj promjeni.

Član 106.
(Obaveze akademskog osoblja u realizaciji nastave)

(1) Akademsko osoblje obavezno je ličnim prisustvom i angažmanom u potpunosti realizirati utvrđeni program rada na nastavnom predmetu na koji je izabrano, odnosno na kojem je angažirano.
(2) Izuzetno, u slučaju opravdanog odsustva dužeg od četiri sedmice, izabrano akademsko lice može biti zamijenjeno drugim akademskim licem iz iste ili srodne naučne oblasti, na osnovu odluke Senata.
(3) U slučaju opravdanog odsustva u trajanju kraćem od četiri sedmice, propuštena nastava mora biti nadoknađena najkasnije do kraja tekućeg semestra.
(4) Termini za nadoknadu propuštene nastave iz stava (3) ovog člana moraju biti usaglašeni sa terminima nastave na drugim predmetima i obavezama studenata, te javno objavljeni.
(5) Visoka škola dužna je uspostaviti postupke za praćenje i evidentiranje urednog izvršavanja nastavnih obaveza, a posebno redovnosti održavanja nastave i dostupnosti nastavnika studentima u oglašenim terminima za konsultacije.

Organizacija akademske godine

Član 107.
(Organizacija akademske godine prvog ciklusa studija)

(1) Akademska godina organizira se u dva semestra: zimski i ljetni.
(2) Nastava u svakom semestru traje, u pravilu, 15 sedmica aktivnosti učenja i podučavanja.
(3) Kalendar organizacije i realizacije studijskih programa za akademsku godinu (akademski kalendar) utvrđuje Senat i objavljuje se na internet stranici Visoke škole najkasnije 60 dana prije početka izvođenja nastave u zimskom semestru.
(4) Direktor može odobriti izmjene u načinu realizacije nastave u slučaju odobrenog odsustva nastavnika ili saradnika radi naučnog ili stručnog usavršavanja, obavljanja aktivnosti od posebnog značaja za Visoku školu, gostujućih profesora ili predavača sa drugih visokoškolskih ustanova, te radi nadoknade nenastavnih dana utvrđenih akademskim kalendarom.

(5) Senat može odlučiti o izvođenju nastave na daljinu (online režimu) u obimu do jedne četvrtine nastavnog fonda u semestru, za studijske programe ili njihove dijelove čija je realizacija predviđena u učioničkom obliku.
(6) U izuzetnim okolnostima, nastava može trajati kraće i/ili se izvoditi u drugačijem obliku, uz obavezu realizacije propisanog fonda sati, o čemu odluku donosi Senat.
(7) Izuzetno, studijski program može, zbog svojih specifičnih zahtjeva, svojim kalendarom akademskih aktivnosti izvršiti modifikacije akademskog kalendara, pod uslovom da početak i završetak akademske godine ostanu u okvirima propisanim općim akademskim kalendarom.

STUDENTI

Sticanje statusa studenta

Član 108.
(Status studenta)

(1) Student je lice upisano na studijski program koji se izvodi na Visokoj školi.
(2) Status studenta dokazuje se odgovarajućom ispravom (indeksom ili elektronskim zapisom).
(3) Studenti mogu imati status redovnog ili vanrednog studenta.
(4) Student na dualnom studijskom programu ima status redovnog studenta koji se obrazuje istovremeno na Visokoj školi i kod poslodavca.
(5) Redovni student je obavezan prisustvovati nastavi i redovno izvršavati sve obaveze propisane studijskim programom i pravilima studiranja.
(6) Redovni student ostvaruje pravo pristupa svim oblicima nastavnih aktivnosti ukoliko ima najviše 20% izostanaka u odnosu na ukupni fond sati nastavnih aktivnosti iz predmeta.
(7) Izuzetno, u slučaju postojanja opravdanih razloga kao što su kraća bolest, angažman u projektima, studentskim takmičenjima, poslovima izvan Visoke škole, učešće u radionicama, naučnim smotrama, skupovima ili porodični razlozi – a koji su dokumentovani – student može izostati do 30% fonda sati nastavnih aktivnosti na predmetu.
(8) Student koji je bio spriječen da prati nastavu, izvršava predispitne obaveze i polaže ispit zbog bolesti u trajanju dužem od dvije sedmice, a kraćem od trajanja nastave u semestru, ima pravo da mu se omogući nadoknada propuštenih obaveza u skladu s odlukom nadležnog tijela, na osnovu vjerodostojne dokumentacije.
(9) Vanredni studenti su lica koja studiraju po posebnom izvedbenom planu, uz rad ili druge obaveze, zbog čega je studij organizovan u terminima i na način prilagođen njihovim potrebama.
(10) Vanredni student se pri upisu studijske godine opredjeljuje za broj predmeta koji omogućava ostvarenje najmanje 30 ECTS bodova, osim ako mu je do završetka studija preostalo manje od 30 ECTS bodova.
(11) Vanredni student zadržava status studenta do isteka roka koji se određuje kao trostruki broj akademskih godina potrebnih za realizaciju studijskog programa.
(12) Vanredni student je obavezan prisustvovati najmanje jednoj trećini nastavnog fonda po predmetu, uz obavezno učešće u provjerama znanja utvrđenim izvedbenim planom i silabusom, pri čemu se nastava organizuje u terminima prilagođenim vanrednim studentima.

Član 109.
(Konkurs i plan upisa)

(1) Konkurs za upis studenata raspisuje Visoka škola u skladu sa Zakonom.

(2) Senat predlaže Upravnom odboru i osnivaču broj i strukturu studenata za upis u prvu godinu prvog ciklusa studija.
(3) Svojom odlukom, uz saglasnost Upravnog odbora, osnivač utvrđuje broj studenata za upis u prvu godinu prvog ciklusa.
(4) Senat daje saglasnost na tekst konkursa i utvrđuje broj studenata na stručnom, dualnom studiju te daje saglasnost za organiziranje pripremne nastave, ljetnih i zimskih škola, kao i različitih oblika necikličnog i cjeloživotnog obrazovanja.

Član 110.
(Ugovor o studiranju)

(1) Studenti koji su upisani na studijski program Visoke škole dužni su potpisati ugovor o studiranju kojim se reguliraju međusobna prava i obaveze.
(2) Senat preciznije uređuje bitne elemente ugovora iz stava (1) ovog člana.

Član 111.
(Prava i obaveze studenata)

(1) Prava i obaveze studenata utvrđeni su zakonom i ovim statutom.
(2) Osim prava i obaveza studenata utvrđenih zakonom i ovim statutom, student ima pravo pristupa resursima koje Visoka škola osigurava, kao što su bibliografske baze, naučnoistraživačka infrastruktura, nastavne baze, te drugim resursima potrebnim za realizaciju nastavnih obaveza i ličnih interesiranja.
(3) Studenti koji postižu izvrsne rezultate mogu se uključiti u određene oblike nastavnog rada.

Član 112.
(Ugovor za obavljanje studentskog rada)

(1) Student može zaključiti ugovor za obavljanje studentskog rada kao osnov za stupanje na rad i ostvarivanje prava i obaveza po osnovu rada tokom studiranja.
(2) Ostvarivanje drugih prava studenta po osnovu zaključenog ugovora iz stava (1) ovog člana zavisi od njegovog statusa, odnosno da li je redovni ili vanredni student.
(3) Ugovor iz stava (1) može trajati najduže do posljednjeg dana statusa studenta, pri čemu radno vrijeme ne smije prelaziti 20 sati sedmično, raspoređenih na najviše pet radnih dana.

Član 113.
(Način studiranja)

(1) Studijski programi na Visokoj školi mogu se realizirati kao redovni i vanredni studij.
(2) Redovni studij je model studiranja koji podrazumijeva prisustvo studenta u punom fondu sati i izvršavanje svih obaveza propisanih studijskim programom.
(3) Vanredni studij je model studiranja koji podrazumijeva vremenski prilagođenu realizaciju nastavnog plana i programa.

Član 114.
(Oblici organizacije nastave)

(1) Nastava se organizira u prostorijama Visoke škole, u nastavnim bazama, na daljinu ili kao kombinacija ova dva modela.

(2) Nastava u prostorijama podrazumijeva izvođenje nastave u učionicama, laboratorijama i drugim nastavnim prostorima Visoke škole, kao i u prostorima nastavnih baza, poslovnih subjekata uključenih u realizaciju dualnog obrazovanja, te kao terenska nastava.
(3) Nastava na daljinu podrazumijeva da se nastavnici i studenti ne nalaze fizički na istoj lokaciji, već koriste odgovarajuće tehnologije za podršku interaktivnoj komunikaciji u okviru nastavnog procesa. Nastava na daljinu izvodi se isključivo u posebnim slučajevima i ne može obuhvatiti više od 20% ukupnog fonda sati za pojedini predmet.
(4) Kombinovani model nastave, u smislu stavova (2) i (3), podrazumijeva istovremeno izvođenje nastave u prostorijama Visoke škole i na daljinu.

Član 115.
(Individualizacija studija za studente sa invaliditetom)

(1) Studenti s invaliditetom imaju pravo na individualizirani pristup u realizaciji nastavnog procesa, uključujući osiguranje posebnih uslova za prisustvovanje i učestvovanje u nastavi, kao i prilikom provjere znanja i praćenja napredovanja, u skladu sa studijskim programom.

Član 116.
(Individualizacija nastavnog procesa za studente sa posebnim statusom)

(1) Pravo na individualizaciju u postupku realizacije nastavnog procesa imaju i studenti:
   a) roditelji djeteta kojem je neophodna posebna njega,
   b) samohrani roditelji,
   c) roditelji sa troje i više djece,
   d) trudnice i porodilje,
   e) studenti koji učestvuju na međunarodnim takmičenjima,
   f) vrhunski sportisti i umjetnici,
   g) studenti koji boluju od teških bolesti i/ili imaju posljedice teške bolesti,
   h) studenti na mobilnosti po međunarodnim sporazumima.
(2) Pod individualizacijom u postupku realizacije nastavnog procesa, u smislu prethodnog stava, podrazumijevaju se sljedeće prilagodbe: prisustvovanje nastavi, pauziranje studijskog procesa, ovjera semestra, učestvovanje u pojedinim nastavnim sadržajima, dodatne konsultacije, te prilagođeni način i dinamika provjere znanja.
(3) Zahtjev za ostvarivanje prava na individualizaciju student podnosi putem Ureda za podršku studentima.
(4) Na osnovu podnesenog zahtjeva iz stava (3) ovog člana i mišljenja Ureda za podršku studentima, direktor donosi odluku kojom se utvrđuje ostvarivanje prava iz stava (1).

TROŠKOVI STUDIJA

Član 117.
(Troškovi studija)

(1) Troškovi studija obuhvataju upisninu, školarinu i druge naknade koje uključuju korištenje informacionog sistema, upotrebu biblioteke, osiguranje studenata, kao i druge usluge utvrđene aktom osnivača kojim se definiše visina participacija.
(2) Upisnina podrazumijeva administrativne troškove obrade zahtjeva za upis ili obnovu studijske godine, a obavezni su je platiti svi studenti prilikom upisa ili obnove godine, osim onih koji su, u skladu s aktima Upravnog odbora i osnivača, oslobođeni plaćanja naknada.

(3) Školarina predstavlja učešće studenta u troškovima obrazovanja, koje snosi sam student, odnosno poslodavac u slučaju dualnog studija. Školarina se uplaćuje obročno tokom studijske godine, a detaljnije se uređuje ugovorom o studiranju.
(4) Najkasnije sedam dana prije objave konkursa za upis studenata, Visoka škola je dužna na svojoj internet stranici objaviti visinu školarine i svih drugih naknada koje snose studenti.

Član 118.
(Oslobađanje od školarine)

(1) Visoka škola može, na osnovu odluke Upravnog odbora i direktora, uz prethodno pribavljenu saglasnost osnivača, utvrditi kategorije studenata koji će biti oslobođeni troškova studiranja, kao i dodijeliti stipendije.
(2) Vanredni studenti ne mogu biti obuhvaćeni odlukom iz stava (1) ovog člana.

Vrednovanje postignuća studenata i ispitni rokovi

Član 119.
(Provjera i vrednovanje postignuća studenata)

(1) Postignuća studenata kontinuirano se provjeravaju, vrednuju i evidentiraju tokom nastave, a konačna ocjena utvrđuje se na završnom ispitu.
(2) U ukupnoj strukturi bodova, najmanje 50% mora biti dodijeljeno elementima kontinuiranih provjera znanja tokom semestra (parcijalni ispiti, kolokviji, brzi testovi, vježbe, praktikumi).
(3) Ukoliko student, u skladu sa silabusom i izvedbenim planom rada na predmetu, tokom semestra ostvari dovoljan broj bodova koji zadovoljava uvjete za prolaznu ocjenu, nastavnik može upisati tu ocjenu bez potrebe za završnim ispitom.
(4) Znanje studenata može se vrednovati putem pisanih, usmenih i praktičnih formi provjere znanja, ili njihovom kombinacijom, u skladu sa silabusom i planom rada na predmetu.
(5) Rezultati pisanog, usmenog i praktičnog ispita ili dijela ispita moraju biti objavljeni putem internet stranice, elektronske platforme za učenje ili oglasne ploče, i to u roku od:
   a) tri radna dana za ispite sa do 50 studenata,
   b) pet radnih dana za ispite sa 51 do 99 studenata,
   c) sedam radnih dana za ispite sa 100 i više studenata,

a u svakom slučaju najmanje tri dana prije narednog termina za isti ispit.
(6) Objavom na oglasnoj ploči u smislu prethodnog stava smatra se i objava putem elektronske platforme za učenje i nastavu.
(7) Nastavnik je dužan oglasiti termin u kojem će studentima biti omogućen neposredan uvid u ocijenjeni pisani ispit ili drugi vid ocjenjivanog rada.
(8) Pisani ispitni radovi studenata čuvaju se do kraja studijske godine u kojoj su polagani.
(9)

Član 120.
(Ocjena)

(1) Konačan uspjeh studenta nakon svih predviđenih oblika provjere znanja vrednuje se i ocjenjuje sistemom usklađenim sa ECTS sistemom, pri čemu se postignuća izražavaju procentualno, kako slijedi:
   a) Ocjena 10 ili A – izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama (95–100%)
   b) Ocjena 9 ili B – uspjeh iznad prosjeka sa ponekom greškom (85–94%)
   c) Ocjena 8 ili C – prosječan uspjeh uz primjetne greške (75–84%)
   d) Ocjena 7 ili D – generalno dobar, ali sa značajnijim nedostacima (65–74%)

e) Ocjena 6 ili E – zadovoljava minimalne uvjete (55–64%)
f) Ocjena 5 ili F – ne zadovoljava minimalne uvjete (manje od 55%)

(2) Minimalna prolazna razina iznosi 55% od maksimalnog broja bodova.
(3) Ocjena 6 ili E predstavlja najnižu prolaznu ocjenu.
(4) U indeks se upisuju isključivo prolazne ocjene. U informacioni sistem unose se sve prolazne ocjene, dok se za studente koji nisu zadovoljili minimalnu prolaznu razinu unosi napomena „nije položio/la".

Član 121.
(Ispitni rokovi)

(1) Završni ispit polaže se u četiri redovna ispitna roka, i to: januarsko-februarskom, aprilskom, junsko-julskom i septembarskom roku. Svaki rok može imati dva termina.
(2) Ispitni termini unutar navedenih rokova trebaju biti organizirani tako da student ima mogućnost polaganja ispita najmanje četiri puta tokom jedne studijske godine.
(3) U izuzetnim okolnostima, Senat može donijeti odluku o dodatnim ispitnim terminima unutar već postojećih rokova.
(4) Na studijskim programima koji se izvode temeljem ugovora sa drugim visokoškolskim ustanovama, broj ispitnih rokova i termina utvrđuje se tim ugovorom.
(5) Vanrednim studentima ispiti se organiziraju u prilagođenim terminima, ali oni mogu pristupiti i ispitima organiziranim za redovne studente istog programa.
(6) Ako je prolaznost na predmetu ispod 60% nakon završnog i popravnog termina u januarsko-februarskom, aprilskom i junsko-julskom roku, nastavnik je obavezan organizirati dopunsku nastavu u obimu do jedne trećine ukupnog fonda sati predmeta. Odluku o tome donosi Senat.
(7) Student koji ne položi ispit u završnom i dva popravna termina u jednoj akademskoj godini, ima pravo zahtijevati polaganje pred komisijom koju ad hoc imenuje dekan.
(8) Senat je dužnan na kraju akademske godine analizirati prolaznost i uspješnost studenata na ispitima, te donijeti mjere za unapređenje kvaliteta nastave u narednoj akademskoj godini.

Član 122.
(Ponovno polaganje ispita pred komisijom po zahtjevu studenta)

(1) Student ima pravo da, u roku od dva dana od datuma oglašenog za uvid u ocijenjene ispitne radove, podnese obrazloženi zahtjev za ponavljanje ispita pred komisijom.
(2) Obrazloženi zahtjev mora sadržavati razloge objektivne prirode koji dovode u sumnju kriterije ocjenjivanja.
(3) Zahtjev iz stava (1) podnosi se direktoru.
(4) direktor je dužan imenovati tročlanu ispitnu komisiju (predsjednik i dva člana) u roku ne dužem od dva dana od prijema zahtjeva, te istom odlukom utvrditi termin komisijskog polaganja ispita, u roku ne dužem od tri dana od dana donošenja odluke.
(5) Nastavnik predmeta na koji se odnosi zahtjev ne može biti član niti predsjednik komisije, osim u slučaju objektivne nemogućnosti održavanja komisijskog ispita.
(6) Svi članovi komisije moraju biti iz iste ili srodne naučne oblasti.
(7) Pisani ispit ili pisani dio ispita se ne ponavlja, već komisija ponovno pregledava i ocjenjuje postojeći ispitni rad. Ponavljanje usmenog ispita ili usmenog dijela ispita pred komisijom je obavezno.
(8) Student koji je podnio zahtjev ima pravo prisustvovati komisijskom pregledu ispitnog rada, uz prethodnu saglasnost svih članova komisije.
(9) Odluka komisije donosi se većinom glasova njenih članova.

Član 123.
(Komisijsko polaganje ispita zbog izuzeća predmetnog nastavnika)

(1) Student, kao i predmetni nastavnik, imaju pravo da najkasnije sedam dana prije održavanja ispita podnesu direktoru obrazloženi zahtjev za izuzeće predmetnog nastavnika, odnosno studenta, iz provođenja ispita.
(2) Ukoliko direktor procijeni da je zahtjev osnovan, dužan je u roku od tri dana imenovati tročlanu kvalificiranu komisiju koja će provesti ispit, pri čemu u sastavu komisije ne može biti nastavnik čije je izuzeće odobreno.
(3) Komisijski ispit organizovan na osnovu zahtjeva studenta iz stava (1) ovog člana održava se u ranije utvrđenom terminu za polaganje ispita pred predmetnim nastavnikom.
(4) Dodatni uvjeti i postupak za izuzeće predmetnog nastavnika uređeni su pravilima studiranja.

Član 124.
(Ovjera semestra i studijske godine)

(1) Ovjera semestra i studijske godine obavezna je za sve studente.
(2) Semestar se ovjerava na osnovu potpisa odgovornih nastavnika – nosilaca svih obaveznih i od studenta izabranih izbornih predmeta u tom semestru, u indeksu studenta, odnosno od strane drugog lica u slučaju spriječenosti nastavnika, a kojeg ovlasti direktor. Ovim potpisom potvrđuje se uredno pohađanje i izvršavanje predviđenih obaveza studenta na predmetu.
(3) Potpis nastavnika ili drugog ovlaštenog lica iz stava (2) ovog člana predstavlja uvjet za pristup studenta završnom ispitu iz tog predmeta.
(4) Student koji nije ostvario pravo na potpis nastavnika iz stava (2) ovog člana obavezan je ponovo pohađati predmet ili izvršiti druge predviđene obaveze (praktikum, vježbe, kolokvij, završni rad i sl.) u skladu sa studijskim programom.
(5) Na osnovu uredno ovjerenog zimskog i ljetnog semestra vrši se ovjera studijske godine. Nakon toga student, u skladu sa zakonom i ovim statutom o dozvoljenom broju prenesenih ECTS bodova, odnosno nepoloženih ispita, može upisati zimski semestar naredne studijske godine, odnosno narednu studijsku godinu.

PRELAZAK U NAREDNU STUDIJSKU GODINU

Član 125.
(Prelazak u narednu studijsku godinu)

(1) Student ima pravo prenijeti u narednu godinu studija unutar jednog ciklusa studija najviše 12 ECTS bodova, odnosno dva ili više nepoloženih predmeta čiji zbir ECTS bodova ne prelazi 12, bez obzira na njihovo pojedinačno vrednovanje, pod uslovom da nijedan od tih nepoloženih predmeta nije preduvjet za slušanje predmeta u narednoj godini studija.
(2) ECTS bodovi za svaki pojedinačni predmet priznaju se tek nakon što je student uspješno položio taj predmet.
(3) Student koji je prenio ispite u narednu godinu ne može upisati još jednu višu godinu dok ne položi sve prenesene ispite.
(4) Student koji obnavlja godinu studija ima pravo, u skladu sa kadrovskim, prostornim i organizacionim kapacitetima Visoke škole, pohađati nastavu i polagati ispite iz naredne godine studija, pod uslovom da ukupno opterećenje po semestru ne prelazi 30 ECTS bodova i da za predmete koje želi slušati nije propisan preduvjet, u skladu sa studijskim programom.

(5) Studentu koji obnavlja godinu, odnosno studentu koji prenosi ispite u narednu studijsku godinu, priznaju se prethodno ostvareni bodovi i uredno izvršene predispitne obaveze (parcijalni ispiti, kolokviji, ovjera vježbi i slično), i to najduže u trajanju od jedne akademske godine.

Član 126.
(Studenti koji ostvaruju dio studijskog programa na drugoj visokoškolskoj ustanovi)

(1) Student Visoke škole može ostvariti studijski boravak ili završiti dio studijskog programa u okviru zajedničkih i dvojnih studijskih programa na drugoj visokoškolskoj ustanovi, u skladu sa ugovorom zaključenim između visokoškolskih ustanova.
(2) Ukoliko student boravi na drugoj visokoškolskoj ustanovi u periodu kraćem od jednog semestra, taj boravak se dokazuje ispravom o savladanom dijelu nastavnih obaveza, na osnovu koje mu mogu biti priznati odgovarajući dijelovi predispitnih obaveza na Visokoj školi.
(3) Ukoliko student boravi na drugoj visokoškolskoj ustanovi najmanje jedan semestar, boravak se dokazuje javnom ispravom o savladanom dijelu studijskog programa, na osnovu koje se priznaju ostvareni ECTS bodovi, u skladu sa važećim ugovorom.

Studenti apsolventi i završni rad

Član 127.
(Status apsolventa)

(1) Student koji je u posljednjoj studijskoj godini odslušao sve predmete stiče status studenta apsolventa i ima pravo da polaže nepoložene ispite u svim ispitnim rokovima tokom tekuće akademske godine.
(2) Ukoliko student iz stava (1) ovog člana u propisanom vremenskom periodu ne položi sve ispite, dužan je obnoviti završnu studijsku godinu u statusu apsolventa ponovca.
(3) Apsolventi ponovci imaju pravo na konsultacije, izlazak na sve ispitne termine, kao i na dodatne termine koji se mogu organizovati izvan redovnih ispitnih rokova. Odluku o načinu organizacije i provođenja tih dodatnih termina donosi Senat.
(4) Ukoliko je apsolvent ili apsolvent ponovac položio sve ispite, osim završnog rada, ima pravo da brani završni rad tokom tekuće akademske godine, bez obzira na ispitne rokove utvrđene akademskim kalendarom.

Član 128.
(Završni rad)

(1) Studijskim programom prvog ciklusa studija može biti predviđena izrada i odbrana završnog rada.
(2) Ukoliko je studijskim programom utvrđen obavezni završni rad na prvom ciklusu, Visoka škola je dužna uspostaviti i provoditi procedure koje studentu omogućavaju pravovremeno kandidiranje za upis na studijski program drugog ciklusa studija na drugoj visokoškolskoj ustanovi.
(3) Završni rad se ocjenjuje ocjenom, odnosno oznakom „uspješno odbranjen" ili „nije odbranjen" i vrednuje se ECTS bodovima koji ulaze u zbir ECTS bodova potrebnih za završetak studija.
(4) Sva pitanja u vezi sa načinom, rokovima, postupkom izbora, predlaganjem, odobravanjem i zamjenom teme završnog rada, nazivom rada, formiranjem komisije, izradom i odbranom rada, određivanjem i zamjenom mentora, te ostala relevantna pitanja detaljnije se uređuju pravilima studiranja.

Mobilnost studenata i prelazak studenata sa drugih visokoškolskih ustanova

Član 129.
(Mobilnost studenata)

(1) Mobilnost studenata podrazumijeva:
   a) boravak studenata na drugoj visokoškolskoj ustanovi radi studija izvan ili unutar Bosne i Hercegovine,
   b) učešće u programima razmjene na osnovu međunarodnih sporazuma.
(2) Studenti koji ostvaruju mobilnost na osnovu međunarodnih sporazuma imaju ista prava kao i studenti upisani na Visoku školu.
(3) Studenti koji dolaze sa visokoškolskih ustanova koje nemaju potpisan sporazum sa Visokom školom tretiraju se pod jednakim uvjetima kao i studenti upisani na studijske programe Visoke škole.

Član 130.
(Prava studenata u okviru mobilnosti)

(1) Visoka škola obezbjeđuje usklađeno djelovanje studijskih programa u oblasti mobilnosti studenata, oslanjajući se na načelo uključenosti u međunarodni sistem visokog obrazovanja, a naročito u Evropski prostor visokog obrazovanja (EHEA), s ciljem promoviranja internacionalizacije putem povećane mobilnosti studenata.
(2) Studentu se tokom studija garantira pravo na mobilnost, uključujući priznavanje ECTS bodova ostvarenih na drugoj visokoškolskoj ustanovi, u skladu sa zakonom, ovim statutom i drugim općim aktima Visoke škole.
(3) Student ima pravo da jedan dio studijskog programa (jedan semestar ili duže) realizuje na drugoj visokoškolskoj ustanovi u zemlji ili inostranstvu, bez obzira na to da li je mobilnost podržana putem međunarodnih programa razmjene, bilateralnih ugovora između visokoškolskih ustanova, sporazuma, projekata ili drugih oblika međunarodne saradnje.
(4) Priznavanje rezultata ostvarenih u okviru mobilnosti, na osnovu Evropskog sistema prenosa i akumulacije bodova (ECTS), za uspješno ostvarene ishode učenja tokom razmjene u inostranstvu, detaljnije se uređuje općim aktima Visoke škole.

Član 131.
(Gostujući student)

(1) Gostujući student je student druge visokoškolske ustanove koji jedan dio studijskog programa (jedan semestar ili duže) realizuje na Visokoj školi, po bilo kojoj osnovi – posredstvom međunarodnih programa razmjene studenata, na osnovu bilateralnih ugovora između visokoškolskih ustanova, sporazuma, projekata ili drugih oblika međunarodne saradnje.
(2) Status gostujućeg studenta može trajati najduže dva uzastopna semestra, uz mogućnost ponovnog gostovanja tokom studija.
(3) Pohađanje nastave i položeni ispiti gostujućeg studenta evidentiraju se u indeksu koji izdaje Visoka škola, a dokazuju se uvjerenjem o položenim ispitima.

Član 132.
(Prelazak studenata sa drugih visokoškolskih ustanova)

(1) Studenti drugih visokoškolskih ustanova iz Bosne i Hercegovine ili inostranstva mogu preći i nastaviti studij na Visokoj školi ukoliko dolaze sa istih ili srodnih studijskih programa iz oblasti biomedicine i

zdravstva. Prelazak sa drugih visokoškolskih ustanova nije dozvoljen u završnu (treću) godinu bilo kojeg studijskog programa.

(2) Zahtjev za prelazak i upis iz stava (1) ovog člana student podnosi najkasnije 15 dana prije početka akademske godine. Uz zahtjev se prilaže: uvjerenje o položenim ispitima (prijepis ocjena), nastavni plan i program prethodne ustanove, te druga dokumentacija u skladu sa zahtjevima Visoke škole.

(3) Senat utvrđuje uvjete koje studenti moraju ispuniti kako bi mogli nastaviti studij na određenom studijskom programu.

(4) Odluku o prelasku studenta sa druge visokoškolske ustanove donosi direktor.

Mirovanje i prestanak studentskog statusa

Član 133.
(Mirovanje prava i obaveza studenta)

(1) Mirovanje prava i obaveza studenta predstavlja specifičan oblik odsustva tokom kojeg student ne izvršava svoje studijske obaveze, ali mu status studenta ne prestaje.

(2) Studentu se, na njegov zahtjev, može odobriti mirovanje prava i obaveza najduže u trajanju od dva semestra unutar jednog ciklusa studija, i to u sljedećim slučajevima:
   a) teža bolest,
   b) trudnoća i njega djeteta do navršene jedne godine života (porodiljsko odsustvo),
   c) nemogućnost plaćanja školarine ili nedostatak materijalnih sredstava,
   d) pripreme za međunarodna takmičenja ukoliko student ima status sportiste–reprezentativca,
   e) drugi opravdani razlozi lične prirode.

(3) Odluku o mirovanju prava i obaveza donosi direktor.

(4) Studentu koji obavlja funkciju člana Predsjedništva udruženja Studentskog parlamenta, na lični zahtjev, miruju prava i obaveze u vezi sa statusom redovnog studenta u periodu od jedne godine od dana stupanja na funkciju.

(5) Postojanje opravdanih razloga za ostvarivanje prava na mirovanje student dokazuje odgovarajućim ispravama izdatim od nadležnih zdravstvenih ili drugih relevantnih ustanova, u zavisnosti od konkretnog slučaja.

(6) Po prestanku okolnosti zbog kojih je odobreno mirovanje, student ima pravo da nastavi studij u skladu sa važećim pravilima studiranja.

Član 134.
(Prestanak statusa studenta)

(1) Status studenta prestaje:
   a) okončanjem odgovarajućeg ciklusa studija,
   b) ispisivanjem sa Visoke škole,
   c) ako student ne upiše narednu akademsku godinu ili ne obnovi godinu u predviđenom roku za upis,
   d) izricanjem disciplinske mjere isključenja sa studija,
   e) u drugim slučajevima predviđenim zakonom i ovim statutom.

(2) Nakon prestanka statusa studenta iz tačaka b), c), d) i e) stava (1) ovog člana, student ima pravo da nastavi studij.

(3) Student koji ostvaruje pravo na nastavak studija može se ponovo upisati na Visoku školu i dužan je nastaviti studij prema nastavnom planu i programu koji je na snazi u akademskoj godini u kojoj nastavlja studij, na način i pod uvjetima utvrđenim pojedinačnim aktom Senata.

(4) Studentu kojem je status prestao u skladu sa tačkom c) stava (1) ovog člana može se, izuzetno, odobriti nastavak studija i tokom tekuće akademske godine, ukoliko podnese zahtjev i ispunjava uvjete za

nadoknadu propuštenih obaveza, uzimajući u obzir dozvoljeni broj izostanaka u odnosu na ukupni fond nastavnih sati na predmetima.

Uključivanje studenata u nastavni rad

Član 135.
(Studenti koji postižu izvrsne rezultate)

(1) Studentima koji postižu izvrsne rezultate smatraju se studenti koji su iz svih položenih predmeta u prethodnoj akademskoj godini ostvarili prosječnu ocjenu najmanje 8,5.
(2) Studenti iz stava (1) ovog člana mogu biti uključeni u određene oblike nastavnog i stručnog rada, u skladu s planovima i kapacitetima Visoke škole.
(3) Studenti koji postižu izvrsne rezultate imaju pravo na okončanje studija u kraćem roku. Na njihov zahtjev, direktor može odobriti ostvarivanje više od 60 ECTS bodova, a najviše do 90 ECTS bodova u jednoj akademskoj godini.

Član 136.
(Student-demonstrator)

(1) U nastavnom procesu, radi pružanja stručne pomoći i organizovanja vježbi, mogu biti angažovani studenti prvog ciklusa studija u ulozi studenata-demonstratora.
(2) Student-demonstrator iz stava (1) ovog člana dužan je postupati u skladu s uputama predmetnog nastavnika.
(3) Student može biti angažovan kao demonstrator ako ispunjava sljedeće uslove: prosječna ocjena tokom studija najmanje 9,0; ocjena najmanje 9,0 iz predmeta na kojem se angažuje; i nema zaostalih studijskih obaveza iz prethodne akademske godine.

Disciplinska odgovornost studenata

Član 137.
(Disciplinska odgovornost studenata)

(1) Student snosi disciplinsku odgovornost u slučajevima kada svojim ponašanjem prekrši obaveze u vezi sa studiranjem, naruši akademski integritet, pravila ponašanja ili ugled Visoke škole.
(2) Povrede se dijele na teške i lakše, pri čemu teške povrede mogu dovesti do izricanja strožih disciplinskih mjera, uključujući i privremeno isključenje sa studija.
(3) Teže povrede obuhvataju:
   a) akademsku nečestitost: plagiranje, predstavljanje tuđeg rada kao svog, krivotvorenje rezultata, polaganje ispita umjesto druge osobe, korištenje nedozvoljenih sredstava za vrijeme ispita;
   b) krivotvorenje bilo kakvih službenih isprava u vezi sa statusom studenta ili ostvarivanjem prava;
   c) neovlašteni pristup informacionom sistemu Visoke škole, manipulacija ocjenama, baza podataka ili neovlašteni ulazak u službene prostorije;
   d) svjesno i namjerno izazivanje materijalne štete na imovini Visoke škole ili trećih lica u vezi sa nastavnim procesom;
   e) neprilično i agresivno ponašanje u učionicama, kabinetima, laboratorijama, bibliotekama ili na studijskim ekskurzijama;
   f) učestalo ponavljanje lakših povreda nakon prethodne opomene;
   g) uznemiravanje, govor mržnje, diskriminacija ili prijetnje na osnovu pola, roda, nacije, jezika, religije, invaliditeta, seksualne orijentacije ili bilo koje druge zaštićene osnove, prema studentima ili zaposlenicima;

h) djela koja u značajnoj mjeri narušavaju ugled i akademski integritet Visoke škole.

(4) Lakše povrede obuhvataju:
   a) ometanje nastavnog procesa, kasno dolaske, učestalo napuštanje nastave ili nepoštovanje nastavnika i kolega;
   b) prisustvo nastavnim aktivnostima pod dejstvom alkohola ili psihoaktivnih supstanci;
   c) neprihvatljivo ponašanje koje narušava radnu atmosferu ili remeti akademski dijalog (npr. nedoličan govor, neumjesno komentarisanje);
   d) neblagovremeno izvršavanje administrativnih obaveza (npr. nenajavljeno nepojavljivanje na
   e) terminu konsultacija, ignorisanje poziva službi).

(5) Studentu koji prekrši obaveze utvrđene ovim Pravilima mogu se, u zavisnosti od težine i okolnosti povrede, izreći sljedeće disciplinske mjere:
   a) Javna opomena – izriče se za lakše povrede kao formalno upozorenje uz mogućnost rehabilitacije.
   b) Opomena pred isključenje sa studija – izriče se za ozbiljnije povrede ili ponavljanje lakših povreda, uz eventualno određivanje probnog roka praćenja ponašanja (npr. 6 mjeseci).
   c) Privremena zabrana izlaska na ispite – studentu se može zabraniti izlazak na ispite iz svih nastavnih predmeta u trajanju od jednog do četiri ispitna roka, u skladu sa stepenom prekršaja. Ova mjera se bilježi u dosije studenta i smatra se ozbiljnom akademskom sankcijom.
   d) Isključenje sa studija – izriče se za teške povrede akademskog integriteta, uz gubitak studentskog statusa u trajanju od jedne do tri godine, s mogućnošću ponovnog upisa nakon isteka roka.

(6) Mjera isključenja sa studija može se izreći samo za težu povredu.

Član 138.
(Disciplinski postupak)

(1) Disciplinski postupak pokreće direktor po službenoj dužnosti nakon saznanja za povredu obaveza. Postupak je formalno pokrenut čim direktor preduzme bilo koju radnju u cilju vođenja postupka. Pokrenuti postupak mora se okončati u razumnom roku.
(2) Sva pitanja u vezi sa disciplinskim postupkom utvrđuju se pravilima studiranja.

Član 139.
(Odgovornost za štetu)

(1) Student odgovora za štetu koju namjerno ili iz krajnje nepažnje prouzrokuje Visokoj školi.
(2) Sva pitanja vezana za odgovornost za štetu i naknadu štete utvrđuju se pravilima studiranja i Zakonom o obligacionim odnosima FBiH.

ZAVRŠETAK STUDIJA

Član 140.
(Završetak studijskog programa)

(1) Student je uspješno okončao studijski program ukoliko je položio sve ispite i izvršio ostale obaveze predviđene studijskim programom.
(2) Student koji ostvaruje natprosječne rezultate ima pravo okončati studij i u vremenskom periodu kraćem od perioda trajanja studijskog programa, a što se detaljno utvrđuje pravilima studiranja.

Član 141.
(Akademska titula i stručno zvanje)

(1) Završetkom studijskog programa cikličnog studija stiče se pravo na akademsku titulu, odnosno stručno zvanje u skladu sa posebnim propisima koji reguliraju pitanja stručnih zvanja.
(2) Završetkom stručnog akademskog studija stiče se pravo na zvanje bakalaureat poslije kojeg se dodaje naziv struke.

Član 142.
(Diploma i dodjela diplome)

(1) Završetkom studijskog programa student stiče pravo na izdavanje diplome.
(2) Uz diplomu se studentu izdaje i dodatak diplomi.
(3) Diploma i dodatak diplomi obavezno sadrže osnovne podatke o završenom prvom ciklusu studija, stečenom zvanju odnosno tituli, te o postignutom uspjehu studenta tokom studija.
(4) Diploma i dodatak diplomi štampaju se na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini, te na engleskom ili njemačkom jeziku, u skladu s odlukom Visoke škole.
(5) Titule i stručna zvanja na diplomama, dodacima diplomi i drugim ispravama koje izdaje Visoka škola navode se u željenom gramatičkom rodu.
(6) Sadržaj i izgled diplome i dodatka diplomi preciznije se uređuju pravilnikom koji donosi nadležno ministarstvo.
(7) Do izdavanja diplome, Visoka škola izdaje uvjerenje o završenom studiju kao javnu ispravu, i to u roku od sedam dana od dana podnošenja zahtjeva za izdavanje uvjerenja.
(8) Uslovi, način i postupak dodjele diploma, uslovi za oduzimanje i poništavanje diploma, kao i druga relevantna pitanja, detaljnije se uređuju općim aktom Visoke škole.

Studentsko organiziranje

Član 143.
(Oblici studentskog organiziranja)

(1) Studenti se na nivou Visoke škole organiziraju kroz studentsko tijelo pod nazivom Studentski parlament Visoke škole.
(2) Studentski parlament predstavlja predstavničko tijelo studenata koje zastupa njihove interese te doprinosi ostvarivanju obrazovnih, nastavnih, naučnih, kulturnih, akademskih i drugih društveno korisnih potreba studenata, u skladu sa zakonom, ovim statutom i Statutom Studentskog parlamenta.
(3) Studentski parlament imenuje svoje predstavnike za učešće u radu Senata, kao i u stručnim i savjetodavnim tijelima, u skladu sa zakonom i vlastitim statutom.

Član 144.
(Obaveze Visoke škole prema Studentskom parlamentu)

(1) Visoka škola ima obavezu osigurati adekvatan prostor za rad Studentskog parlamenta, kao i pružiti administrativno-tehničku podršku i sufinansirati njegove aktivnosti, u skladu sa svojim materijalnim i finansijskim mogućnostima.
(2) Međusobna prava i obaveze Visoke škole i Studentskog parlamenta uređuju se posebnim ugovorom, uzimajući u obzir raspoložive kapacitete i mogućnosti Visoke škole.

OSOBLJE VISOKE ŠKOLE

Član 145.
(Osoblje Visoke škole)

(1) Osoblje Visoke škole čine osobe koje su u radnom odnosu sa Visokom školom, kao i osobe angažovane u svojstvu vanjskih saradnika.
(2) Osoblje se sastoji od:
   a) akademskog osoblja,
   b) stručnog osoblja,
   c) administrativno-tehničkog i pomoćnog osoblja.
(3) Akademsko osoblje čine osobe izabrane u akademska zvanja profesor visoke škole, predavač i asistent, koje učestvuju u nastavnom procesu ili su angažovane u nastavnom radu u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju.
(4) Stručno osoblje su osobe iz reda nenastavnog osoblja koje obavljaju najsloženije stručne poslove iz nadležnosti Visoke škole i za koje je potreban visok stepen stručnosti, odgovornosti i samostalnosti u obavljanju poslova određene oblasti rada.
(5) Administrativno-tehničko i pomoćno-tehničko osoblje su osobe iz reda nenastavnog osoblja koje obavljaju poslove manjeg stepena složenosti.

Prava i obaveze osoblja visoke škole

Član 146.
(Prava osoblja)

Osnovna prava osoblja Visoke škole su:
   a) pravo na jednakost u mogućnostima i tretmanu,
   b) pravo na dostojanstven rad i rad u odgovarajućim uvjetima,
   c) pravo na plaću i druga materijalna primanja,
   d) pravo na slobodu udruživanja, kolektivno pregovaranje i participaciju,
   e) pravo na stručno usavršavanje i osposobljavanje u skladu s potrebama rada,
   f) pravo na utvrđene mjere i aktivnosti za napredovanje s ciljem ispunjavanja uvjeta za izbor u više zvanje,
   g) pravo na učešće u organiziranim oblicima stručnog usavršavanja i osposobljavanja (za stručno, administrativno-tehničko i pomoćno-tehničko osoblje).

Član 147.
(Obaveze osoblja)

Osnovne obaveze osoblja Visoke škole su:
   a) odgovorno, savjesno i profesionalno obavljanje poslova i zadataka utvrđenih opisom radnog mjesta,
   b) poštivanje organizacije rada i poslovanja Visoke škole, kao i važećih zakona i općih akata,
   c) zaštita ugleda Visoke škole kroz profesionalno djelovanje i komunikaciju,
   d) ostvarivanje rezultata koji vode ispunjavanju uvjeta za izbor u više zvanje (za akademsko osoblje),
   e) aktivno učešće u organiziranim oblicima stručnog usavršavanja i osposobljavanja (za stručno, administrativno-tehničko i pomoćno-tehničko osoblje),
   f) promoviranje humanističkih principa, ljudskih prava, tolerancije i pridržavanje Etičkog kodeksa.

Član 148.

(Ljekarski pregled)

(1) Osoblje Visoke škole obavezno je obaviti periodični sistematski ljekarski pregled najmanje jednom u dvije godine.
(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, sistematski ljekarski pregledi mogu se organizirati i češće, ukoliko je to propisano posebnim propisima.
(3) Direktor može uputiti zaposlenika na vanredni ljekarski pregled i prije isteka roka iz stava (1) ovog člana u sljedećim slučajevima:
   a) kada je radnik bolestan,
   b) kada bolest ili druga okolnost bitno ometa ili onemogućava izvršavanje obaveza iz ugovora o radu,
   c) kada bolest ili druga okolnost može ugroziti život ili zdravlje drugih osoba s kojima radnik dolazi u kontakt tokom izvršavanja radnih zadataka,
   d) u drugim opravdanim slučajevima, u skladu sa važećim propisima o radu.

Radnopravni status osoblja visoke škole

Član 149.
(Radnopravni status osoblja Visoke škole)

(1) Na radnopravni status osoblja primjenjuju se propisi o radu i propisi o visokom obrazovanju.
(2) Radnopravni status osoblja uspostavlja se stupanjem na rad na osnovu zaključenog ugovora o radu ili ugovora o angažmanu.

Član 150.
(Odgovornost iz radnopravnog statusa)

Osoblje Visoke škole odgovara za povrede radnih obaveza i discipline ponašanja kao i za štetu koju učini na radu i u vezi sa radom (disciplinska i materijalna odgovornost), što se uređuje općim aktima.

Član 151.
(Prestanak radnog odnosa)

(1) Osoblju Visoke škole radni odnos prestaje na način i pod uvjetima utvrđenim općim propisima o radu, ovim Statutom i drugim općim aktima Visoke škole.
(2) Akademskom osoblju, pored slučajeva iz stava (1) ovog člana, radni odnos prestaje i u sljedećim situacijama:
   a) ako po isteku izbornog perioda, u skladu sa Zakonom i ovim Statutom, ne bude izabrano u isto ili više akademsko zvanje i ne zaključi ponuđeni izmijenjeni ugovor o radu,
   b) ako tokom prijave na konkurs dostavi netačne ili lažne dokumente i izjave,
   c) ako mu je izrečena pravosnažna presuda ili mjera za krivično djelo za koje je propisana kazna zatvora u trajanju od šest mjeseci ili duže,
   d) ako se bez odobrenja angažira na drugoj visokoškolskoj ustanovi suprotno važećim procedurama i propisima.

AKADEMSKO OSOBLJE

Član 152.
(Obaveze akademskog osoblja u nastavnom radu)

(1) Akademsko osoblje u svom nastavnom radu obavezno je da:
   a) pripremi i prema utvrđenom rasporedu održi predavanja, vježbe i druge oblike nastave,
   b) ličnim prisustvom i angažmanom u potpunosti realizira plan i program nastavnog predmeta za koji je angažirano,
   c) osigura nesmetano izvođenje svih oblika nastave,
   d) pruži podršku studentima u savladavanju nastavnih sadržaja i provjeri znanja, putem redovnih i, po potrebi ili zahtjevu studenata, dodatnih konsultacija,
   e) podstiče samostalan rad studenata i uključuje ih u stručni i istraživački rad,
   f) informira studente o ciljevima, sadržaju, preporučenoj literaturi i metodama realizacije nastave, kao i o načinima i kriterijima praćenja rada, provjere znanja i ocjenjivanja.
(2) U skladu s planom realizacije nastave, nastavnici izvode predavanja, vježbe i druge oblike nastave, dok asistenti izvode vježbe, a izuzetno, u koordinaciji s odgovornim nastavnikom, mogu realizirati dijelove predavanja i seminara.

Član 153.
(Plaćeno i neplaćeno odsustvo)

(1) Osoblje Visoke škole ima pravo na plaćeno i neplaćeno odsustvo s rada u skladu s Pravilnikom o radu Visoke škole.
(2) Akademsko osoblje ima pravo na plaćeno odsustvo radi stručnog usavršavanja i razmjene s drugim visokoškolskim ustanovama, ukoliko je to usavršavanje u funkciji unapređenja nastavnog procesa.
(3) Prava iz stava (2) ovog člana detaljno se uređuju općim aktom Visoke škole.
(4) Za vrijeme odsustva člana akademskog osoblja u skladu sa stavom (1) ovog člana, Visoka škola je obavezna osigurati kontinuitet izvođenja nastave i realizaciju ostalih nastavnih obaveza adekvatnom zamjenom odsutnog nastavnika.
(5) U slučaju kada Visoka škola nije u mogućnosti osigurati adekvatnu zamjenu, dozvoljena je izmjena oblika izvođenja nastave, uključujući mogućnost online realizacije nastave od strane člana akademskog osoblja koji je na plaćenom odsustvu, ili drugog angažiranog člana akademskog osoblja, uz odluku Senata.

Član 154.
(Angažiranje za vrijeme mirovanja radnog odnosa)

U slučaju mirovanja prava i obaveza iz radnog odnosa, osoblje izabrano za obavljanje javne dužnosti može učestvovati u realizaciji nastavnog rada na osnovu ugovora.

Član 155.
(Akademsko osoblje i akademska zvanja)

(1) Akademsko osoblje Visoke škole čine osobe izabrane u odgovarajuća akademska zvanja, u skladu s uvjetima propisanim zakonom i ovim statutom.
(2) Visoka škola dodjeljuje nastavna zvanja: profesor Visoke škole, predavač Visoke škole i asistent Visoke škole.
(3) Nastavna zvanja iz stava (2) ovog člana razvrstavaju se na nastavnička i saradnička zvanja.

(4) Osobe izabrane u zvanja profesor Visoke škole i predavač Visoke škole smatraju se nastavnicima, dok su osobe izabrane u zvanje asistenta saradnici.

Član 156.
(Stručni saradnik u nastavi)

(1) Radi osposobljavanja studenata za praktični i stručni rad, kao i radi pružanja podrške akademskom osoblju u organizaciji nastavnog procesa, Visoka škola može angažirati stručne saradnike, tutore i eksperte iz prakse.
(2) Stručne saradnike u nastavi imenuje Senat na prijedlog studjskog programa.
(3) Uvjeti za izbor stručnih saradnika, kao i trajanje njihovog angažmana, propisuju se Pravilnikom o radu Visoke škole.
(4) Stručni saradnici iz stava (1) ovog člana mogu biti izabrani u akademska zvanja, pod uvjetima i prema proceduri za izbor akademskog osoblja, u skladu sa zakonom i ovim statutom.

Član 157.
(Saradnik u praktičnoj nastavi)

(1) Radi realizacije dijela praktične nastave na Visokoj školi ili van nje, Visoka škola može izabrati u zvanje stručnog saradnika u nastavi (stručni saradnik–praktičar, stručni saradnik–klinički asistent) lice koje je zaposleno u ustanovi u kojoj se izvodi taj dio praktične nastave.
(2) U osoblje iz stava (1) ovog člana ubrajaju se i saradnici kao što su: viši laborant, laborant, tehničar, doktor specijalista i druge osobe koje učestvuju u realizaciji nastave na predmetima sa praktičnim sadržajem.
(3) Posebni uvjeti za izbor u zvanja iz st. (1) i (2) ovog člana utvrđuju se općim aktom Visoke škole.

UVJETI ZA IZBOR U AKADEMSKA ZVANJA

Član 158.
(Opći uvjeti)

(1) Član akademskog osoblja bira se za jednu ili više srodnih naučnih grana unutar određenog naučnog polja, ili za samo naučno polje.
(2) Senat donosi odluku o klasifikaciji nastavnih predmeta unutar odgovarajućih naučnih oblasti, polja i grana.
(3) Za članove akademskog osoblja koji su već izabrani u akademsko zvanje za jedan ili više nastavnih predmeta, Visoka škola će izvršiti ekvivalenciju izbora u akademsko zvanje prema naučnom polju ili grani unutar oblasti, u skladu sa odredbama ovog Statuta.

Član 159.
(Period izbora u zvanje)

(1) Period na koji se bira akademsko osoblje na Visokoj školi utvrđen je zakonom.
(2) Akademsko osoblje može zaključiti ugovor o radu na vremenski period u skladu sa periodom na koji je izabrano.
(3) Zakonom propisani rokovi za izbor u isto ili više akademsko zvanje mogu se, na lični zahtjev, produžiti u sljedećim slučajevima:
   a) za vrijeme provedeno na porodiljskom odsustvu ili odsustvu radi njege djeteta,
   b) u slučaju bolovanja dužeg od šest mjeseci,

c) za period obavljanja javne funkcije,
d) za vrijeme plaćenog ili neplaćenog odsustva radi stručnog usavršavanja,
e) zbog brige o bliskim srodnicima, njihovog zdravstvenog stanja ili teške bolesti,
f) u slučaju smrti bliskog srodnika,
g) u okolnostima suzbijanja širenja i liječenja od zaraznih bolesti,
h) prilikom obavljanja rukovodnih poslova u okviru Visoke škole.

(4) Ukoliko postoji nastavna potreba, član akademskog osoblja u saradničkom zvanju asistenta može učestvovati u postupku izbora u zvanje predavača Visoke škole i prije isteka perioda trajanja asistentskog zvanja.

Član 160.
(Uvjeti za izbor u nastavna zvanja na Visokoj školi)

(1) Uslovi za izbor u nastavna zvanja na Visokoj školi su sljedeći:
a) Asistent – završen prvi ciklus studija s prosječnom ocjenom najmanje 8,0 ili 3,5;
b) Predavač visoke škole – završen drugi ciklus studija, odnosno integrisani ciklus studija, s prosječnom ocjenom najmanje 8,0 ili 3,5, uz pokazane rezultate u nastavnom radu;
c) Profesor visoke škole – završen treći ciklus studija, najmanje tri naučna rada objavljena u priznatim publikacijama koje se nalaze u relevantnim naučnim bazama, te pokazani rezultati u nastavnom radu.

(2) Na Visokoj školi nastavu mogu izvoditi i lica izabrana u naučno-nastavna zvanja.

(3) Uvjeti za izbor u nastavna zvanja na Visokoj školi obuhvataju četiri oblasti: naučna dostignuća i doprinos, nastavničke sposobnosti i doprinos, doprinos procesu internacionalizacije, i društveni doprinos.

Član 161.
(Pristupno/ogledno predavanje)

(1) Kandidat za izbor u akademsko zvanje predavača ili profesora visoke škole koji prethodno nije učestvovao u realizaciji nastavnog procesa, a ispunjava sve uvjete za izbor, obavezan je održati pristupno (ogledno) predavanje iz nastavnog predmeta ili naučnog polja/grane za koje se kandiduje.

(2) Pristupno/ogledno predavanje održava se pred studentima i komisijom za pripremu prijedloga za izbor, o čemu se sačinjava pisani izvještaj.

(3) Predavanje se organizira za studente akademske godine i studijskog programa na kojem se izučava predmet iz kojeg se pristupno predavanje izvodi.

(4) Ukoliko neki član komisije iz stava (2) ne može prisustvovati iz opravdanih razloga, Senat Visoke škole imenuje zamjenskog člana pod istim uvjetima kao za prvobitno imenovanog člana komisije.

(5) Temu pristupnog predavanja kandidat bira sa unaprijed pripremljene liste tema u skladu s nastavnim planom i programom za odgovarajuću oblast. Odluku o listi tema, vremenu i mjestu održavanja predavanja donosi komisija i javno je objavljuje na internet stranici Visoke škole.

(6) Uspješnost pristupnog/oglednog predavanja ocjenjuje komisija, uzimajući u obzir i ocjene studenata o kvaliteti predavanja.

(7) Studenti ocjenjuju predavanje u odnosu na jasnoću izlaganja, metodološku prilagođenost i razumljivost sadržaja. Njihove ocjene su sastavni dio izvještaja komisije, koji se dostavlja Senatu Visoke škole.

Član 162.
(Radni odnos akademskog osoblja sa navršenih 65 godina života)

(1) Na člana akademskog osoblja koji je navršio 65 godina života primjenjuju se odredbe Zakona o radu, te isti može zasnovati ili nastaviti radni odnos ukoliko postoji nastavna potreba i ako član akademskog osoblja ima dokazanu radnu sposobnost.
(2) Radna sposobnost dokazuje se ljekarskim pregledom na zahtjev Visoke škole, a troškove pregleda snosi Visoka škola.

Postupak izbora akademskog osoblja

Član 163.
(Postupak izbora u akademska zvanja)

(1) Šefovi studijskih programa su dužni prije početka akademske godine, sačiniti i dostaviti Senatu i Upravnom odboru plan potreba za raspisivanje konkursa za izbor akademskog osoblja u isto ili više zvanje, odnosno za izbor novog akademskog osoblja.
(2) Proceduru za izbor člana akademskog osoblja, u skladu s planom potreba iz stava (1) ovog člana, pokreće Senat, uz prethodno pribavljenu saglasnost Upravnog odbora, u smislu finansiranja.
(3) Postupak izbora akademskog osoblja vrši se na osnovu javnog konkursa.
(4) Senat utvrđuje prijedlog za raspisivanje konkursa iz st. (2) i (3) ovog člana, te odluku dostavlja direktoru.
(5) Senat razmatra prijedlog i donosi odluku o raspisivanju konkursa, koji se objavljuje u najmanje jednom dnevnom listu i na internet stranici Visoke škole:
   a) najkasnije četiri mjeseca prije isteka izbornog perioda postojećeg člana akademskog osoblja, odnosno najranije šest mjeseci, što se ne smatra prijevremenim izborom.
(6) Izuzetno, u slučaju pokretanja novih studijskih programa, nastavna potreba se osigurava raspisivanjem konkursa za sva akademska zvanja.

Član 164.
(Sadržaj konkursa za izbor u akademsko zvanje)

(1) Konkurs za izbor u akademsko zvanje obavezno sadrži:
   a) naziv akademskog zvanja uz navođenje relevantnih odredbi zakona i ovog statuta,
   b) naznaku naučnog polja ili grane unutar naučnog polja, odnosno više srodnih grana, za koje se vrši izbor,
   c) uvjete koje kandidat mora ispunjavati,
   d) vrstu radnog odnosa (na određeno ili neodređeno vrijeme),
   e) popis potrebne dokumentacije koja se dostavlja uz svojeručno potpisanu prijavu, u skladu s važećim zakonskim propisima,
   f) rok za podnošenje prijava, koji ne može biti kraći od 15 dana od dana objave konkursa, te
   g) tačnu adresu za dostavu prijava, uz kontakt-informacije odgovorne osobe.
(2) Konkurs mora sadržavati i napomenu da neblagovremene i nepotpune prijave neće biti razmatrane.

Član 165.
(Prijava na konkurs za izbor u akademsko zvanje)

(1) Kandidat za izbor u akademsko zvanje dužan je uz svojeručno potpisanu prijavu na konkurs priložiti sljedeću dokumentaciju:
   a) biografiju (CV) sa spiskom objavljenih radova, uključujući naučna dostignuća i naučni doprinos,

b) dokaze o nastavničkim sposobnostima, doprinosu procesu internacionalizacije i društvenom angažmanu,
c) diplomu i druge dokaze o stečenom obrazovanju, u originalu ili ovjerenoj fotokopiji,
d) listu objavljenih knjiga, udžbenika i naučnih radova, te primjerke tih publikacija u originalu ili elektronskoj formi,
e) dokaze o eventualnim nagradama i priznanjima u naučnoj oblasti, ako ih kandidat posjeduje,
f) dokaz o uspješno obavljenom mentorstvu, ukoliko je isti predviđen konkursom kao uslov.

(2) Ukoliko kandidat već posjeduje odluku o izboru u zvanje redovnog profesora ili naučnog savjetnika, ali nema zaključen ugovor o radu, pri prijavi na konkurs dužan je dostaviti samo odluku o izboru u zvanje redovnog profesora/naučnog savjetnika.

Član 166.
(Komisija za pripremanje prijedloga za izbor)

(1) Senat imenuje komisiju za pripremanje prijedloga za izbor u akademsko zvanje.
(2) Komisiju čine najmanje tri nastavnika, od kojih većina mora biti iz uže naučne oblasti za koju se kandidat bira, te moraju biti izabrani u isto ili više akademsko zvanje od onoga za koje se kandidat prijavljuje.
(3) Ukoliko iz opravdanih razloga nije moguće ispuniti uslov iz stava (2) da većina članova bude iz uže naučne oblasti, Senat, uz odgovarajuće obrazloženje, može odrediti adekvatnu srodnu naučnu oblast i imenovati komisiju u skladu s tim.
(4) Ako je član komisije s druge visokoškolske ustanove, Senat prilikom imenovanja mora utvrditi srodnost njegove naučne oblasti s užom ili srodnom oblašću predmeta izbora. U tom slučaju, svaki član komisije dužan je dostaviti pisanu saglasnost o učešću, koja postaje sastavni dio izvještaja.
(5) Opravdani razlozi iz stava (3) odnose se na slučajeve kada na Visokoj školi, drugim visokoškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini ili u regiji ne postoji dovoljan broj akademskog osoblja iz odgovarajuće naučne oblasti.
(6) Komisija je obavezna podnijeti pisani izvještaj s prijedlogom Senatu u roku od 30 dana od dana imenovanja, uz evaluaciju ispunjenosti svih uslova propisanih za izbor u traženo akademsko zvanje.
(7) Nepridržavanje roka za izradu i dostavu izvještaja iz prethodnog stava smatra se težom povredom radnih obaveza članova komisije.

Član 167.
(Odluka o izboru)

Donošenje odluke o izboru u odgovarajuće akademsko-nastavno zvanje vrši se na način i po postupku utvrđenom zakonom i ovim statutom.

Član 168.
(Oduzimanje akademskog-nastavnog zvanja)

Akademska zvanja koja dodjeljuje Visoka škola mogu se oduzeti u sljedećim slučajevima:
a) ako se utvrdi da kandidat u trenutku izbora nije ispunjavao propisane uvjete, odnosno ako je izbor izvršen na osnovu netačnih, lažnih ili falsificiranih podataka ili dokumenata;
b) ako se utvrdi da je završni rad plagijat, odnosno da predstavlja prisvojeno ili krivotvoreno djelo;
c) ako se utvrdi da u trenutku odbrane završnog rada nisu bile ispunjene zakonom i aktima Visoke škole propisane pretpostavke za pristup odbrani.

Angažman akademskog osoblja

Član 169.
(Radni angažman akademskog osoblja bez zasnivanja radnog odnosa)

(1) Visoka škola može, u skladu sa zakonom, bez raspisivanja konkursa i bez zasnivanja radnog odnosa, za potrebe realizacije nastavnog procesa angažirati osobu već izabranu u odgovarajuće akademsko zvanje.
(2) U slučaju kada se angažira akademsko osoblje sa druge domaće ili strane visokoškolske ustanove, odluku o angažmanu donosi Senat, na prijedlog Vijeća Fakulteta.
(3) Senat donosi odluku iz stava (2) ovog člana samo ukoliko utvrdi postojanje opravdane nastavne potrebe koju nije moguće zadovoljiti angažmanom raspoloživog nastavnog kadra Visoke škole.
(4) Angažman osoba iz stava (1) ovog člana realizira se zaključivanjem odgovarajućeg ugovora.

Član 170.
(Radni angažman na drugoj visokoškolskoj ustanovi)

(1) Član akademskog osoblja, koji sa Visokom školom ima zaključen ugovor o radu na puno radno vrijeme može biti angažiran u realizaciji nastavnog procesa na drugoj visokoškolskoj ustanovi u skladu sa zakonom i ovim statutom.
(2) Zahtjev za angažman na drugoj visokoškolskoj ustanovi podnosi član akademskog osoblja.
(3) Odluku kojom se članu akademskog osoblja odobrava angažman iz stava (1) ovog člana donosi direktor.

Član 171.
(Angažman gostujućeg profesora kao odgovornog nastavnika)

(1) Visoka škola može, bez raspisivanja konkursa, angažirati nastavnika sa druge domaće ili strane visokoškolske ustanove u svojstvu gostujućeg profesora kao predmetnog nastavnika, na osnovu: sporazuma o saradnji, programa razmjene i mobilnosti akademskog osoblja, ili na osnovu statusa istaknutog stručnjaka, kao i u drugim opravdanim slučajevima, što se utvrđuje odlukom Senata.
(2) Odluku o angažmanu gostujućeg profesora, kao odgovornog nastavnika, donosi Senat na prijedlog studijskog programa.
(3) Angažman gostujućeg profesora može trajati najduže dva semestra, u obimu maksimalnog opterećenja propisanog Standardima i normativima.

Član 172.
(Angažman u ostvarivanju dijela nastave na nastavnom predmetu)

(1) Radi upoznavanja studenata s aktuelnim naučnim dostignućima, primjenom naučnih rezultata u praksi, praktičnim radom i drugim vidovima stručnog usavršavanja, Visoka škola može angažirati istaknutog naučnog radnika ili stručnjaka iz prakse da učestvuje u izvođenju dijela nastave na nastavnom predmetu studijskog programa, na prijedlog predmetnog nastavnika.
(2) Stručnjakom iz prakse, u smislu stava (1) ovog člana, smatra se osoba koja ima najmanje dvije godine radnog iskustva u relevantnoj struci i koja je ostvarila zapažene rezultate u svom profesionalnom radu.
(3) Istaknutim naučnim radnikom, u smislu stava (1) ovog člana, smatra se osoba koja posjeduje naučno zvanje doktora nauka.
(4) Angažman osoba iz stava (1) ovog člana odnosi se na dio nastave predviđen nastavnim planom i programom za konkretni predmet, a odluku o angažmanu donosi Senat, na prijedlog predmetnog nastavnika.

(5) Prava i obaveze angažiranih osoba uređuju se ugovorom zaključenim između Visoke škole i angažiranih osoba, u skladu sa zakonom.

Član 173.
(Ekvivalencija zvanja)

(1) U slučaju izmjene naziva nastavnog predmeta ili naučne oblasti, Senat je dužan, na prijedlog studijskog programa, donijeti odluku o ekvivalenciji prethodno izvršenih izbora u akademska zvanja, u roku od 60 dana od dana zaprimanja prijedloga. Izvršena ekvivalencija važi do isteka izbornog perioda propisanog zakonom za predmetno akademsko zvanje.
(2) U okviru postupka ekvivalencije, izvršeni izbor za konkretni nastavni predmet može se zamijeniti izborom na odgovarajuće naučno polje ili granu unutar naučnog polja, ukoliko se nastavnim sadržajem predmet suštinski odnosi na tu naučnu oblast.
(3) Također, u okviru postupka ekvivalencije, izvršeni izbor za naučno polje ili granu unutar polja može obuhvatiti i nastavni predmet koji u trenutku izbora nije bio klasifikovan kao dio tog naučnog polja ili grane, ukoliko postoji sadržajna i stručna povezanost.

Obaveze u vezi sa izborom u zvanja

Član 174.
(Obaveze stručne službe)

(1) Stručna služba Visoke škole dužna je, prije dostavljanja pristiglih prijava komisiji za izbor u akademska zvanja, izvršiti administrativnu provjeru i u pisanoj formi potvrditi blagovremenost prijava, kao i navesti ukupan broj prijavljenih kandidata uz naznaku akademskog zvanja za koje su se kandidati prijavili.
(2) Pisana potvrda iz stava (1) ovog člana dostavlja se direktoru prije donošenja odluke o imenovanju komisije za pripremu prijedloga za izbor, a istovremeno se dostavlja i svim kandidatima koji su podnijeli prijavu na konkurs.

Član 175.
(Rad komisije)

(1) Komisija za pripremu prijedloga za izbor u akademsko zvanje dužna je na svojoj konstituirajućoj sjednici usvojiti poslovnik o radu, kojim se uređuje način rada, odlučivanja i obaveze članova komisije.
(2) Stručna služba Visoke škole prisustvuje konstituirajućoj sjednici komisije radi otvaranja pristiglih prijava, te utvrđuje njihovu potpunost i formalnu urednost u skladu s uslovima konkursa. O izvršenoj provjeri stručna služba izdaje pisanu potvrdu, koja čini sastavni dio izvještaja komisije.
(3) Komisija je obavezna dostaviti Senatu izvještaj sa obrazloženim prijedlogom za izbor kandidata u akademsko zvanje, u pravilu, u roku od 30 dana od dana njenog imenovanja.

Član 176.
(Obaveze direktora)

(1) Po okončanju konkursne procedure, direktor je obavezan da u roku od 15 dana od dana isteka roka za podnošenje prijava uvrsti prijedlog za imenovanje komisije za pripremu prijedloga za izbor u akademsko zvanje na dnevni red sjednice Senata.
(2) Direktor je dužan da izvještaj sa prijedlogom komisije za izbor u akademsko zvanje uvrsti na dnevni red sjednice Senata najkasnije u roku od 30 dana od dana imenovanja komisije, te isti objavi na

internet stranici Visoke škole najmanje sedam dana prije održavanja sjednice na kojoj se o prijedlogu odlučuje.

(3) Direktor je dužan da u roku od pet dana od dana održavanja sjednice Senata, na kojoj se glasalo o izvještaju komisije za izbor u akademsko zvanje dostavi odluku i izvještaj sa prijedlogom Senatu Visoke škole.

Član 177.
(Obaveze Senata)

(1) Senat je obavezan donijeti odluku o izboru u akademsko zvanje u roku od 30 dana od dana prijema utvrđenog prijedloga.
(2) Ukoliko Senat donese odluku suprotnu prijedlogu komisije koja je dala pozitivan prijedlog direktor je dužan u roku od pet dana od dana donošenja odluke istu dostaviti Komisiji uz odgovarajuće obrazloženje, radi ponovnog razmatranja i odlučivanja.
(3) Nakon ponovnog razmatranja na prvoj narednoj sjednici Komisije, predsjednik Komisije je dužan prijedlog dostaviti Senatu u roku od 15 dana radi odlučivanja.
(4) Senat je obavezan donijeti konačnu odluku o izboru u akademsko zvanje na prvoj narednoj sjednici, a najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema prijedloga odluke Komisije iz stava (3) ovog člana. Konačna odluka se dostavlja izabranom kandidatu i ostalim kandidatima koji su učestvovali u konkursnom postupku.
(5) Odluka Senata o izboru je konačna. Protiv te odluke može se pokrenuti postupak pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

Akademska etika

Član 178.
(Etička pravila)

(1) Sistem etičkih pravila akademskog karaktera predstavlja podsistem opće društvene etike, sa jasno izraženim specifičnostima koje postaju sve značajnije u kontekstu uključivanja u Evropski prostor visokog obrazovanja, procesa internacionalizacije i primjene savremenih tehnologija u akademskoj zajednici.
(2) Visoka škola je dužna, u skladu sa svojom društvenom misijom, kontinuirano promicati i unapređivati akademski integritet i akademske slobode, s ciljem afirmacije etičkih načela i profesionalne izvrsnosti u svim segmentima svog djelovanja.
(3) Radi realizacije ciljeva iz stava (2) ovog člana, Visoka škola je obavezna donijeti Etički kodeks u skladu sa zakonom.

Član 179.
(Tijela nadležna za pitanja akademske etike)

(1) Na Visokoj školi, u skladu sa zakonom, formira se Etički savjet kao tijelo nadležno za: unapređenje akademskih vrijednosti i očuvanje akademskog integriteta, promicanje i nadzor akademske etike, zaštitu od svih oblika diskriminacije, uznemiravanja na osnovu spola i seksualnog uznemiravanja, standardizaciju moralnog ponašanja i etičkog djelovanja akademskog osoblja u nastavnom, naučno-istraživačkom i društvenom kontekstu.
(2) Etički savjet se formira na nivou Visoke škole, uz mogućnost osnivanja posebnih odbora po studijskim programima radi efikasnijeg djelovanja u specifičnim akademskim oblastima.

STRUČNO, ADMINISTRATIVNO I TEHNIČKO OSOBLJE

Član 180.
(Nenastavno osoblje)

a) Nenastavno osoblje Visoke škole čine lica koja obavljaju stručne, administrativne i tehničke poslove.
b) Nenastavno osoblje ostvaruje pravo na napredovanje u skladu sa Pravilnikom o radu Visoke škole i drugim općim aktima.

Član 181.
(Službe)

(1) Službe Visoke škole obavljaju stručne, administrativne i tehničke poslove.
(2) Prava, obaveze i odgovornosti osoblja u Službi iz stava (1) ovog člana preciznije se uređuju Pravilnikom o radu.

Član 182.
(Zaštita prava nenastavnog osoblja)

(1) Zaštita prava nenastavnog osoblja ostvaruje se u skladu sa zakonom, ovim statutom i drugim aktima Visoke škole.
(2) U pogledu prava i obaveze iz radnog odnosa nenastavnog osoblja primjenjuju se odredbe Zakona o radu, ako ovim statutom nije drugačije uređeno.

Član 183.
(Prijem u radni odnos)

Prijem u radni odnos nenastavnog osoblja vrši se u skladu sa važećim propisima iz oblasti rada i zapošljavanja.

Član 184.
(Stručno usavršavanje i obuke)

(1) U cilju redovnog provođenja svoje djelatnosti, poboljšanja i povećanja nivoa znanja za izvršavanje zadataka u okviru djelatnosti, Visoka škola osigurava stručno usavršavanje, obuke i međunarodnu razmjenu.
(2) Oblici i način ostvarivanja prava na stručno usavršavanje i obuku nenastavnog osoblja preciznije se uređuju Pravilnikom o radu Visoke škole.

POČASNA ZVANJA, PRIZNANJA I NAGRADE

Član 185.
(Promocija)

(1) Promocija je svečani čin i predstavlja:
    (1) dodjelu diplome i dodatka diplomi o završenim studijima prvog ciklusa studija stečenih na Visokoj školi.
(2) Promociju iz stava 1. tačke a) vrše direktor i dekan na svečanoj promociji.
(3) Termini održavanja promocija utvrđuju se Akademskim kalendarom Visoke škole.

Član 186.
(Priznanja i nagrade)

(1) Visoka škola može dodijeliti plakete, povelje i druge oblike priznanja organizacijama i pojedincima koji su dali izuzetan doprinos razvoju Visoke škole, unapređenju nastavnog procesa, naučno-istraživačkog rada ili akademske zajednice u cjelini.
(2) Visoka škola može dodijeliti povelje, nagrade i stipendije najboljim studentima za izuzetan uspjeh u studiranju, postignute rezultate i poseban doprinos u akademskim i stručnim aktivnostima.

SISTEM UPRAVLJANJA KVALITETOM I OSIGURANJE KVALITETA

Član 187.
(Sistem osiguranja i upravljanja kvalitetom)

(1) Visoka škola, u skladu s aktima Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine, uspostavlja i razvija sistem osiguranja i upravljanja kvalitetom.
(2) Sistem osiguranja i upravljanja kvalitetom podliježe redovnim unutrašnjim i vanjskim postupcima ocjenjivanja, uključujući institucionalnu akreditaciju i akreditaciju studijskih programa.
(3) Ovaj sistem obuhvata:
    a) misiju, viziju, funkcije i ciljeve Visoke škole,
    b) procedure osiguranja kvaliteta unutar upravljačke strukture,
    c) realizaciju i evaluaciju studijskih programa,
    d) unapređenje procesa provjere znanja i ocjenjivanja studenata,
    e) razvoj i primjenu mehanizama za samoevaluaciju, benchmarking i peer review,
    f) ljudske resurse i njihov profesionalni razvoj,
    g) infrastrukturu i tehničke resurse Visoke škole,
    h) informacione sisteme i tehnologije,
    i) sistem informiranja i pristupa informacijama,
    j) međunarodnu saradnju i mobilnost.
(4) Detaljne odredbe o obavezama, nadležnim tijelima i procedurama u okviru sistema osiguranja i upravljanja kvalitetom utvrđuju se Pravilnikom o upravljanju kvalitetom Visoke škole.

Član 188.
(Postupci samoevaluacije i ocjene kvaliteta)

(1) Visoka škola provodi postupke samoevaluacije i ocjenjivanja kvaliteta studijskih programa, nastavnog procesa i uslova rada.
(2) Interna institucionalna samoevaluacija sprovodi se kontinuirano i mora prethoditi podnošenju zahtjeva za eksternu institucionalnu akreditaciju. Interna samoevaluacija studijskog programa također se provodi kontinuirano, najmanje jednom po isteku trajanja ciklusa studija na kojem se program realizira, te mora prethoditi zahtjevu za eksternu programsku akreditaciju.
(3) Visoka škola je obavezna provesti postupke iz stava (1) ovog člana u intervalima koji ne mogu biti duži od trajanja studijskih programa prvog ciklusa studija.
(4) Izvještaji o provedenim postupcima samoevaluacije i ocjenjivanja kvaliteta iz stava (2) dostavljaju se na usvajanje Senatu Visoke škole, a Upravnom odboru na znanje.
(5) Samoevaluacija i ocjenjivanje kvaliteta iz stava (2) provode se u skladu sa zakonom, ovim Statutom i odgovarajućim općim aktom Visoke škole.

Član 189.

(Evaluacija rada akademskog osoblja)

(1) Rad akademskog osoblja podliježe kontinuiranoj evaluaciji s ciljem unapređenja kvaliteta.
(2) Postupak evaluacije rada akademskog osoblja preciznije se uređuje pravilnikom o evaluaciji rada akademskog osoblja koji donosi Senat.

INFORMACIONI SISTEM

Član 190.
(Informacioni sistem Visoke škole)

(1) Visoka škola uspostavlja i organizira pristup elektronskom informacionom sistemu radi evidentiranja i praćenja svih podataka relevantnih za obavljanje funkcija i djelatnosti Visoke škole.
(2) Osnovni ciljevi informacionog sistema su:
   a) vođenje sveobuhvatne zbirke podataka o studentima (uključujući i učesnike razmjene/mobilnosti), zaposlenicima (uključujući i one na razmjeni/mobilnosti), angažiranim saradnicima, nastavnom procesu, imovini, prostorno-materijalnim i tehničkim kapacitetima, finansijskom poslovanju te kompletnoj dokumentaciji i evidenciji propisanoj zakonom i Statutom Visoke škole;
   b) omogućavanje brzog pristupa informacijama te njihove pravovremene i efikasne interne distribucije;
   c) stalna dostupnost informacija internim i eksternim korisnicima sistema, posebno kao podrška postupcima samoevaluacije i osiguranja kvaliteta;
   d) pružanje informacione i logističke podrške svim nivoima donošenja upravljačkih odluka;
   e) automatsko generiranje izvještaja iz prikupljenih baza podataka;
   f) osiguranje sigurnosti i povjerljivosti podataka u sistemu;
   g) povećanje efikasnosti realizacije svih procesa unutar Visoke škole;
   h) unapređenje međusobne interakcije članova akademske zajednice.

Član 191.
(Sadržaj i način upotrebe informacionog sistema)

(1) Sadržaj i način upotrebe elektronskog informacionog sistema preciznije se utvrđuju općim aktom.
(2) Elektronski informacioni sistem podrazumijeva integrirani izvor podataka koji se organizira na najefektivniji i najefikasniji način u skladu sa osnovama softverskog inženjeringa za potrebe svih korisnika na Visokoj školi.

DOKUMENTACIJA, EVIDENCIJA I JAVNE ISPRAVE

Član 192.
(Dokumentacija i evidencija)

(1) Visoka škola je obavezna voditi matične knjige i evidencije o izdatim diplomama studenata, bez obzira na vrstu studija, u skladu sa zakonom i Pravilnikom o sadržaju, izgledu i načinu vođenja matičnih knjiga i evidencija o izdatim diplomama koji donosi nadležno ministarstvo.
(2) Visoka škola je dužna voditi i evidenciju o ispitima, akademskom uspjehu studenata, kao i sve druge evidencije propisane zakonom, Statutom i drugim općim aktima Visoke škole.

(3) Matične knjige i evidencije iz st. (1) i (2) ovog člana čuvaju se trajno. Način vođenja i čuvanja ostalih vrsta evidencija i dokumentacije uređuje se posebnim općim aktom Visoke škole.

Član 193.
(Javne isprave)

(1) Javne isprave koje izdaje Visoka škola utvrđene su zakonom i pravilnikom koji donosi nadležno ministarstvo.
(2) Javne isprave iz stava (1) ovog člana obuhvataju:
   a) studentski indeks ili drugi odgovarajući identifikacijski dokument,
   b) diplomu o stečenom zvanju,
   c) dodatak diplomi,
   d) uvjerenje o položenim ispitima,
   e) uvjerenje o stečenom zvanju,
   f) uvjerenje o ekvivalenciji ranije stečenog zvanja sa novim zvanjem,
   g) uvjerenje o završenom programu cjeloživotnog i necikličnog obrazovanja,
   h) mikrokvalifikacije,
   i) rješenje o akademskom priznavanju kvalifikacija,
   j) certifikat o završenom kratkom programu studija i stečenim kompetencijama,
   k) druge javne isprave utvrđene zakonom i podzakonskim propisima.
(3) Visoka škola može, na osnovu podataka iz službene evidencije, izdati duplikat javne isprave nakon njenog proglašenja nevažećom u „Službenim novinama Kantona Sarajevo", uz obaveznu oznaku da se radi o duplikatu.
(4) Izdavanje duplikata iz stava (3) vrši se na osnovu podnesenog zahtjeva lica na koje se isprava odnosi ili imaoca isprave.
(5) Zahtjev iz stava (4) podnosi se direktno Visokoj školi.

Član 194.
(Ispravke grešaka u javnoj ispravi)

(1) Lice koje je steklo javnu ispravu na Visokoj školi i kojem je ista izdata po završetku studija, a koja sadrži greške u imenu, brojevima, pisanju ili druge formalne netačnosti, može podnijeti pisani i obrazloženi zahtjev za ispravku greške, uz priloženu relevantnu dokumentaciju.
(2) Ispravka se vrši u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravni postupak.
(3) Direktor Visoke škole donosi rješenje o ispravci greške, koje se objavljuje u „Službenim novinama Kantona Sarajevo", te izdaje duplikat javne isprave sa naznakom o izvršenoj ispravci.

POSTUPAK PONIŠTAVANJA I OGLAŠAVANJA JAVNE ISPRAVE NEVAŽEĆOM

Član 195.
(Razlozi za poništavanje i oglašavanje javne isprave nevažećom)

(1) Visoka škola je obavezna poništiti i oglasiti nevažećom diplomu, dodatak diplomi, uvjerenje o stečenom zvanju i druge javne isprave propisane zakonom, ukoliko postoje razlozi za poništenje.
(2) Razlozi za poništenje javnih isprava iz stava (1) ovog člana su:
   a) ako je javna isprava potpisana od strane neovlaštenog lica,
   b) ako imalac javne isprave nije ispunio uvjete za upis na studij prvog ciklusa ili nije ispunio sve ispitne i nastavne obaveze u skladu s važećim propisima iz oblasti visokog obrazovanja, studijskim programom i statutarnim aktima Visoke škole u vrijeme izdavanja isprave,

c) ako se utvrdi da završni rad nije rezultat samostalnog i originalnog rada kandidata.

Član 196.
(Pokretanje postupka)

(1) Postupak za poništenje javne isprave može se pokrenuti po službenoj dužnosti ili na osnovu podnesenog zahtjeva od strane lica koje raspolaže saznanjima o postojanju razloga za poništenje, u skladu s prethodnim članom ovog Statuta.
(2) Postupak po službenoj dužnosti pokreće Senat, na prijedlog direktora Visoke škole.
(3) Postupak po zahtjevu fizičkog ili pravnog lica pokreće Senat, na osnovu podnesenog prijedloga tog lica.
(4) Zahtjev iz stava (3) ovog člana mora biti jasno formulisan, sadržavati relevantne podatke i dokaze koji ukazuju na postojanje činjenica zbog kojih se traži poništenje javne isprave.
(5) Zahtjev se podnosi Senatu Visoke škole, a danom prijema zahtjeva smatra se da je postupak zvanično pokrenut.

Član 197.
(Komisija za provođenje postupka)

(1) U roku od 30 dana od pokretanja postupka Senat formira komisiju za provođenje postupka.
(2) Komisija iz stava (1) ovog člana ima 5 članova, pri čemu se vodi računa o zastupljenosti svih studijskih programa.

Član 198.
(Postupak)

(1) Ukoliko podneseni zahtjev sadrži formalne nedostatke koji onemogućavaju postupanje po zahtjevu, komisija će ostaviti podnosiocu primjeren rok za njihovo otklanjanje.
(2) Ako je zahtjev potpun, komisija, na osnovu uvida u službenu evidenciju i utvrđenih činjenica od značaja, može predložiti jednu od sljedećih odluka:
   a) odluku o odbijanju zahtjeva kao neosnovanog,
   b) odluku o poništenju javne isprave, ukoliko je zahtjev osnovan.
(3) Komisija je obavezna tokom postupka zatražiti pisano izjašnjenje imaoca javne isprave u ostavljenom roku.
(4) Prijedlog odluke iz stava (2), zajedno sa kompletnom dokumentacijom, komisija dostavlja Senatu Visoke škole na konačno odlučivanje.
(5) Odluka Senata iz stava (4) ovog člana je konačna. Protiv iste može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim kantonalnim sudom, u skladu sa zakonom.
(6) Osoba kojoj je poništena i oglašena nevažećom javna isprava gubi sva prava stečena na osnovu te isprave.
(7) Odluka o poništenju i oglašavanju nevažećom javne isprave objavljuje se u „Službenim novinama Kantona Sarajevo", a o istom se obavještava nadležno ministarstvo.

OPĆI AKTI, JAVNOST RADA I POSLOVNA TAJNA

Opći akti visoke škole

Član 199.
(Statut)

(1) Osnovni opći akt Visoke škole je Statut.
(2) Statut donosi Senat Visoke škole dvotrećinskom većinom od ukupnog broja članova Senata, uz prethodno pribavljeno pozitivno mišljenje Upravnog odbora Visoke škole i ocjenu Ministarstva o usklađenosti Statuta sa zakonom.
(3) Izmjene i dopune Statuta provode se na način i po postupku propisanom za njegovo donošenje.
(4) Statut stupa na snagu petnaest (15) dana od dana objavljivanja na službenoj internet stranici Visoke škole.

Član 200.
(Drugi opći akti)

(1) Visoka škola donosi opće akte u skladu sa zakonom, drugim važećim propisima i ovim Statutom.
(2) Opći akti Visoke škole mogu biti: pravila, pravilnici, poslovnici, smjernice, uputstva, akti planiranja, generalne instrukcije i programi rada, kojima se uređuju pojedina pitanja iz djelokruga rada Visoke škole. Ovi akti donose se na način propisan zakonom i ovim Statutom.
(3) Inicijativu za donošenje, izmjene i dopune općih akata mogu podnijeti: Osnivač, Senat, Upravni odbor, direktor, generalni sekretar, dekan, prodekan, kao i vijeća fakulteta i studijskih programa.

Javnost rada i poslovna tajna

Član 201.
(Javnost rada)

(1) Rad Visoke škole je javan.
(2) Visoka škola je dužna pravovremeno i istinito informirati svoje zaposlenike, studente i druge zainteresirane strane o pitanjima značajnim za ostvarivanje njihovih prava i obaveza, o obavljanju svoje djelatnosti, kao i o svim drugim pitanjima od značaja za akademsku i administrativnu transparentnost.
(3) U obavljanju svojih djelatnosti Visoka škola je obavezna postupati u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama i propisima koji uređuju zaštitu ličnih podataka.

Član 202.
(Način ostvarivanja javnosti rada)

Javnost rada Visoke škole ostvaruje se putem:
a) saopćenja za javnost, izjava i intervjua predstavnika Visoke škole,
b) objava na zvaničnoj internet stranici Visoke škole,
c) informativnih aktivnosti stručnih službi Visoke škole,
d) publikacija Visoke škole (bilteni, informatori, izvještaji i dr.),
e) omogućavanja prisustva predstavnicima sredstava javnog informiranja na svim oblicima javnih događaja i okupljanja koje organizira Visoka škola, te
f) drugih aktivnosti koje doprinose transparentnom i otvorenom radu akademske zajednice.

Član 203.
(Poslovna tajna)

(1) Poslovna tajna je podatak čije bi saopćavanje neovlaštenim osobama moglo prouzrokovati štetne posljedice za poslovni interes, ugled ili funkcionisanje Visoke škole, njenih zaposlenika i studenata, ili koji je takvim izričito označen aktom direktora ili nadležnog tijela Visoke škole.
(2) Poslovnom tajnom smatraju se naročito sljedeći podaci:
   a) informacije koje se odnose na način postupanja i mjere u vanrednim situacijama,
   b) lični podaci zaposlenih, angažiranih lica i studenata,
   c) podaci o poslovima koje Visoka škola obavlja za druge pravne ili fizičke osobe, ako su isti zaštićeni određenim stepenom tajnosti,
   d) ponude dostavljene po javnim oglasima, sve do objave rezultata postupka,
   e) drugi podaci koji su zakonom ili drugim propisom utvrđeni kao tajni.
(3) Podaci koji predstavljaju poslovnu tajnu mogu se dati na uvid samo osobama koje imaju pravni interes, uz prethodnu saglasnost direktora ili lica koje je on ovlastio.

Član 204.
(Dužnost čuvanja poslovne tajne)

(1) Osoblje i tijela Visoke mškole dužni su čuvati poslovnu tajnu.
(2) Dužnost čuvanja poslovne tajne traje i po prestanku radnog odnosa ili prestanku funkcije/statusa na Visokoj školi.
(3) Povreda čuvanja poslovne tajne predstavlja povredu radne discipline.
(4) Podaci koji predstavljaju poslovnu tajnu i koji su kao takvi označeni čuvaju se i evidentiraju u posebnoj arhivi, pod posebnim brojevima, od lica koja za to posebno ovlasti direktor.

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 205.
(Supsidijarna primjena propisa)

Na pitanja koja nisu uređena ovim statutom supsidijarno će se primjenjivati propisi višeg reda, koji reguliraju tu oblast odnosno ta pitanja.

Član 206.
(Tumačenje Statuta)

(1) Obavezno i autentično tumačenje odredbi ovog statuta daje Upravni odbor.
(2) Obavezno i autentično tumačenje drugih općih akata daju tijela koja su ih donijela.

Član 207.
(Stupanje na snagu)

Ovaj statut stupa na snagu od dana objavljivanja na oglasnoj ploči i internet stranici Univerziteta.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG ODBORA/PREDSJEDNIK KOMISIJE MATIČARA

PRAVILA STUDIRANJA

ZA PRVI CIKLUS

VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

„AUSTRIJSKO-NJEMAČKA VISOKA ŠKOLA ZDRAVSTVENIH STUDIJA/HOCHSCHULE ÖSTERREICHISCH-DEUTSCHE FÜR GESUNDHEITSSTUDIEN“ SARAJEVO

Na osnovu člana 61. stav 1. tačka k) Zakona o visokom obrazovanju (Sl. Novine Kantona Sarajevo broj 36/22) i člana ..... Statuta „Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche für Gesundheitsstudien" Sarajevo Senat na svojoj ..... sjednici održanoj dana _____ d o n o s i :

PRAVILA STUDIRANJA ZA PRVI CIKLUS STUDIJA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE „AUSTRIJSKO-NJEMAČKA VISOKA ŠKOLA ZDRAVSTVENIH STUDIJA/HOCHSCHULE ÖSTERREICHISCH-DEUTSCHE FÜR GESUNDHEITSSTUDIEN" SARAJEVO

Član 1
(Predmet i svrha Pravila studiranja)

Ovim Pravilima uređuju se principi, struktura i uslovi izvođenja prvog ciklusa studija na visokoškolskoj ustanovi „Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche für Gesundheitsstudien" Sarajevo

(1) Praviulima studiranja „Austrijsko-Njemačke Visoke škole zdravstvenih studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche für Gesundheitsstudien" Sarajevo (u daljem tekstu: Visoka škola). Obuhvataju se pitanja vezana za organizaciju nastave, trajanje i oblike studija, način provjere znanja, prava i obaveze studenata, uslove završetka studija te izdavanje isprava o završenom studiju.
(2) Pravila su obavezujuća za sve studente i uposlenike uključene u izvođenje studijskih programa na Visokoj školi.
(3) Pravila se objavljuju najkasnije 30 dana prije početka akademske godine na zvaničnoj web stranici, oglasnoj ploči i e-learning platformi Visoke škole.
(4) Izmjene i dopune Pravila primjenjuju se od naredne akademske godine, osim ako Senat, iz opravdanih razloga, ne odluči drugačije.
(5) Terminologija u muškom ili ženskom rodu korištena u ovim Pravilima uključuje sve rodne identitete i odnosi se jednako na sve osobe.
(6) Ova Pravila su usklađena sa Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Visoke škole, načelima Bolonjskog procesa i ESG standardima Evropskog prostora visokog obrazovanja (EHEA).
(7) Pravila studiranja mogu se objaviti i na engleskom i njemačkom jeziku, ali je verzija na bosanskom jeziku pravno mjerodavna.

DIO I-STUDIJ

Član 2.
(Vrste i struktura studijskih programa)

(1) Visoka škola organizira i izvodi studijske programe u okviru cikličnog i necikličnog visokog obrazovanja, u skladu sa zakonodavstvom i sopstvenim licenciranim djelatnostima.
(2) Ciklični studijski programi obuhvataju:
prvi ciklus akademskih studija (dodiplomski studij, 180 ECTS),

(3) Neciklični oblici obrazovanja koje organizira Visoka škola uključuju:
a) programe cjeloživotnog učenja,
b) kratke edukativne kurseve i seminare,

c) zimske i ljetne škole,

(4) Neciklični programi usmjereni su na sticanje dodatnih znanja, unapređenje stručnih kompetencija i osposobljavanje za tržište rada, a mogu se vrednovati u skladu sa pravilima o priznavanju prethodnog učenja i dodjeli mikrokvalifikacija.

Član 3.
(Prvi ciklus studija)

(1) Prvi ciklus studija na Visokoj školi organizira se kao trogodišnji akademski studij, koji se vrednuje sa ukupno 180 ECTS bodova, u skladu sa bolonjskim sistemom i važećim licencama.
(2) Pravo upisa na prvi ciklus imaju kandidati koji su završili četverogodišnje srednjoškolsko obrazovanje u Bosni i Hercegovini ili odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu koje omogućava upis na visokoškolski studij u zemlji u kojoj je stečeno. Kandidati sa inostranim kvalifikacijama dužni su provesti postupak priznavanja strane diplome u skladu sa važećim propisima.
(3) Završetkom trogodišnjeg akademskog studija stiče se visokoškolska kvalifikacija i akademsko zvanje **„bachelor"(bakalaureat)** u skladu sa studijskim programom.

Član 4.
(Neciklični oblici obrazovanja)

(1) Neciklični oblici obrazovanja predstavljaju specifične edukativne programe namijenjene sticanju dodatnih znanja, vještina i kompetencija. Organiziraju se u formi stručnih kurseva, praktičnih obuka, seminara, ljetnih i zimskih škola, razlikovnih programa i mikrokvalifikacija. Završetkom ovih programa učesnicima se može izdati certifikat ili mikroakreditiv.
(2) (Programi necikličnog obrazovanja realiziraju se na osnovu prethodno usvojenog prijedloga od strane nadležnog stručnog tijela Visoke škole.
(3) Visoka škola, u skladu sa zakonodavstvom koje uređuje obrazovanje odraslih i cjeloživotno učenje, ima ovlaštenje da izdaje certifikate i mikroakreditive kao zvaničan dokaz o uspješno završenom programu i stečenim kompetencijama.
(4) Realizaciju necikličnih programa izvodi akademsko osoblje Visoke škole, uz mogućnost angažovanja vanjskih stručnjaka i praktičara.
(5) ECTS bodovi i ispiti ostvareni u okviru necikličnog obrazovanja mogu se, u skladu sa važećim pravilima, priznati kao ispit ili njegov dio u okviru redovnog (cikličnog) studijskog programa.
(6) Stečeni bodovi kroz programe cjeloživotnog obrazovanja, ljetne i zimske škole te mikrokvalifikacije odobrene u okviru Visoke škole mogu biti priznati u postupcima ekvivalencije ili validacije prethodnog učenja.
(7) Certifikati i mikroakreditive iz stava (1) ovog člana ne predstavljaju zamjenu za diplomu ili akademsko zvanje stečeno u okviru cikličnog studijskog programa, već služe kao dokaz stručne osposobljenosti za konkretne zadatke i poslove.
(8) Neciklični programi mogu se realizirati i putem online platformi za učenje, uključujući sinhrone i asinhrone oblike nastave, evaluacije i komunikacije, u skladu sa tehničkim kapacitetima Visoke škole i standardima kvaliteta.
(9) Kompetencije i mikrokvalifikacije stečene kroz neciklične, neformalne ili informalne oblike učenja mogu biti predmet postupka validacije prethodnog učenja, u skladu s posebnim pravilima koja donosi Senat Visoke škole.
(10) Sadržaji necikličnih programa usklađuju se s potrebama tržišta rada, relevantnim regulatornim tijelima, preporukama sektorskih vijeća i strateškim ciljevima Visoke škole u oblasti stručnog obrazovanja i osposobljavanja.

Član 5.
(Načini organizacije studija)

(1) Studijski programi na Visokoj školi mogu se organizirati i izvoditi kao:

a) **redovni studij**, i
b) **vanredni studij**.

(2) Redovni studij podrazumijeva izvođenje nastave u punom fondu sati predviđenih akreditiranim studijskim programom, uz obavezno prisustvo studenata svim oblicima nastave (predavanja, vježbe, praksa, seminari i dr.), u skladu s važećim pravilima.
(3) Vanredni studij je oblik studiranja prilagođen kandidatima koji nisu u mogućnosti pohađati redovnu nastavu zbog profesionalnih, porodičnih ili drugih opravdanih obaveza. Studij se izvodi u punom fondu sati, u skladu sa izvedbenim planom i nastavnim programom.
(4) Za vanredne studente najmanje jedna trećina ukupne nastave mora se izvoditi uživo u prostorijama Visoke škole (učionice, laboratorije, praktikumi), dok se preostali dio može realizirati putem nastave na daljinu ili u kombinaciji sa kontakt-nastavom, u skladu sa internim aktima Visoke škole.
(5) Prilikom upisa studijske godine, vanredni student se opredjeljuje za broj predmeta u skladu sa izvedbenim planom, s ciljem ostvarivanja minimalno 30 ECTS bodova po akademskoj godini, osim ukoliko mu je do završetka studija ostalo manje od 30 ECTS bodova.
(6) Vanredni studenti zadržavaju status studenta najduže do isteka roka koji iznosi tri puta nominalno trajanje studijskog programa (npr. 9 godina za studij koji traje 3 godine).
(7) Vanredni studenti su dužni da redovno pristupaju svim oblicima kontinuirane provjere znanja predviđenim silabusom predmeta i izvedbenim planom nastave, koje se, u pravilu, organiziraju tokom sedmica planiranih za izvođenje vanredne nastave.
(8) Završnim ispitima vanredni studenti pristupaju pod istim uslovima i u istim terminima kao redovni studenti, osim ako izvedbeni plan ne predviđa drugačiju organizaciju ispita radi prilagodbe njihovim obavezama.
(9) Svi ispiti za vanredne studente provode se isključivo u prostorijama Visoke škole, uz poštovanje principa javnosti i akademske čestitosti.
(10) Visoka škola se aktivno zalaže za primjenu digitalnih tehnologija i fleksibilnih modela učenja, uključujući e-platforme, hibridne oblike nastave, video-predavanja i asinkronu komunikaciju, radi povećanja dostupnosti i kvalitete obrazovanja za sve studente, posebno u vanrednom režimu studiranja.

DIO II-ORGANIZACIJA I REALIZACIJA AKADEMSKE GODINE I NASTAVE

Član 6.
(Organizacija akademske godine)

(1) Akademska godina traje 12 mjeseci i obuhvata sve nastavne i nenastavne aktivnosti predviđene studijskim programom. U pravilu počinje 1. oktobra, a završava 30. septembra naredne godine.
(2) Akademska godina podijeljena je na dva semestra:

- zimski semestar, i
- ljetni semestar.

(3) Nastava na prvom ciklusu studija započinje prvog ponedjeljka u oktobru i u pravilu traje 15 sedmica kontinuiranih nastavnih aktivnosti po semestru.
(4) Nakon završetka nastave u zimskom i ljetnom semestru, predviđena je pauza u trajanju od jedne sedmice, prije početka ispitnih rokova.
(5) Detaljan kalendar akademske godine, uključujući raspored nastave, ispitnih rokova, praznika, praktične nastave i drugih aktivnosti, donosi Senat Visoke škole i objavljuje ga na web stranici najkasnije 60 dana prije početka nastave.
(6) Visoka škola je obavezna objaviti akademski kalendar i raspored aktivnosti za svaki studijski program, uključujući eventualne razlike po studijskom programu ili studijskoj oblasti.
(7) U slučajevima kada nastavni kadar iz opravdanih razloga (naučno usavršavanje, gostujuća predavanja, zamjene) nije u mogućnosti realizirati nastavu u planiranom terminu, direktor može odobriti izmjene u načinu realizacije nastave, uključujući nadoknade i angažman zamjenskih predavača.
(8) Na osnovu odluke Senata Visoke škole, nastava se može izvoditi i na daljinu (online) u obimu do jedne trećine ukupnog fonda sati u semestru za studijske programe čija je primarna realizacija predviđena u učionici.
(9) Online sedmice moraju biti tačno definisane akademskim kalendarom, uz jasno navođenje datuma, metodologije izvođenja i platforme koja se koristi.
(10) U izuzetnim okolnostima (npr. vanredna stanja, prirodne nepogode, epidemije), Visoka škola može donijeti odluku o izmjeni trajanja nastave i/ili načinu izvođenja (online, hibridno), uz obaveznu realizaciju propisanog fonda sati i nastavnih ishoda.
(11) Na kraju svakog semestra, Visoka škola provodi anonimnu studentsku evaluaciju nastave i organizacije studijskog procesa, u cilju unapređenja kvaliteta obrazovanja.
(12) Visoka škola može organizirati nastavu, vježbe i ispite na engleskom ili njemačkom jeziku za određene studijske module, u skladu s kadrovskim, organizacijskim i tehničkim kapacitetima, uz prethodnu odluku Senata.
(13) U izvođenju nastave na daljinu, Visoka škola je dužna osigurati tehničke i proceduralne mjere za očuvanje akademskog integriteta, posebno u dijelu provjere znanja, identiteta studenata i evidencije prisustva.

Član 7.
(Raspored sati)

(1) Nastava se organizira i izvodi u skladu sa rasporedom sati, koji se izrađuje na osnovu važećih studijskih programa i kapaciteta Visoke škole.
(2) Raspored sati za zimski i ljetni semestar objavljuje se najkasnije deset (10) dana prije početka semestra, putem oglasne ploče, službene web stranice Visoke škole i elektronske platforme za učenje, ukoliko se koristi.
(3) Raspored sati obavezno sadrži: naziv studijskog programa, godinu studija, naziv predmeta, termin održavanja nastave (dan i sat), mjesto održavanja (učionica, laboratorija, sala), ime nastavnika i eventualne dodatne informacije u vezi sa realizacijom predmeta.
(4) Raspored se planira po godinama studija tako da ne dolazi do preklapanja obaveznih nastavnih aktivnosti za studente upisane u istu godinu studija. U slučaju preklapanja, student je obavezan pohađati nastavu iz prenesenih predmeta iz prethodne godine, osim ako nije ostvario pravo na potpis.
(5) Promjena rasporeda sati u toku semestra, u pravilu, nije dozvoljena.

(6) U opravdanim slučajevima (npr. spriječenost nastavnika, tehnički razlozi), raspored se može izmijeniti, s tim da je predmetni nastavnik dužan o promjeni obavijestiti studente najmanje 24 sata unaprijed, putem oglasne ploče i/ili elektronske platforme.
(7) (Sve verzije rasporeda i njihove izmjene moraju biti evidentirane, dokumentirane i dostupne studentima tokom trajanja semestra, putem platforme ili službene web stranice Visoke škole.
(8) Raspored može sadržavati i poveznice sa online predavanjima, ukoliko se nastava izvodi djelimično ili u potpunosti na daljinu, u skladu sa planom izvođenja nastave i raspoloživim tehničkim rješenjima.
(9) (Studenti imaju pravo prijaviti tehničke ili funkcionalne greške u rasporedu, kao i preklapanje nastavnih obaveza. Prijavu mogu podnijeti studentskoj službi, koja je dužna razmotriti prijavu i, ukoliko je osnovana, izvršiti neophodne korekcije u najkraćem roku.

Član 8.
(Program rada – Silabus)

(1) Predmetni nastavnik je obavezan da najkasnije u prvoj sedmici nastave upozna studente s planom i organizacijom rada na predmetu putem silabusa.
(2) Silabus mora sadržavati sljedeće informacije:

a) ciljeve i ishode učenja predmeta,
b) tematske jedinice i raspored njihovog izvođenja,
c) metode nastave (predavanja, vježbe, online učenje, samostalni rad),
d) oblike i dinamiku provjere znanja (kolokviji, seminarski radovi, zadaci, usmeni/pismeni ispiti),
e) kriterije ocjenjivanja i pondere pojedinih elemenata,
f) obaveze studenta i rokove za izvršenje zadataka,
g) obaveznu i preporučenu literaturu.

(3) Predmetni (odgovorni) nastavnik snosi odgovornost za:

a) planiranje i izvođenje svih oblika nastave u skladu sa studijskim programom,
b) objavu silabusa studentima (putem elektronske platforme i/ili oglasne ploče),
c) praćenje aktivnosti i napredovanja studenata,
d) organizaciju i sprovođenje provjere znanja u skladu sa navedenim kriterijima.

(4) Silabus predstavlja obavezujući akademski okvir za izvođenje predmeta i dokument je koji student ima pravo koristiti kao osnovu za praćenje ostvarivanja nastavnog procesa i evaluaciju sopstvenih postignuća.

Član 9.
(Nastavni predmeti)

(5) Nastavni predmet predstavlja didaktički strukturisanu cjelinu zasnovanu na određenoj naučnoj disciplini, usklađenu sa ciljevima i ishodima studijskog programa.
(6) Predmeti se, u okviru studijskog programa, dijele na obavezne i izborne.
(7) Obavezni predmeti su oni čije je pohađanje i polaganje neophodno za ostvarivanje temeljnih znanja, vještina i kompetencija predviđenih ishodima studijskog programa.

(8) Izborni predmeti su oni koje student bira sa liste izbornih predmeta, u cilju sticanja dodatnih akademskih, stručnih ili općeobrazovnih znanja. Izborni predmet je obavezan samo za onog studenta koji ga je izabrao.
(9) Prilikom upisa u narednu studijsku godinu, student je dužan prijaviti izborne predmete za zimski i ljetni semestar koje planira slušati i polagati.
(10)(Nakon verifikacije, prijavljeni izborni predmeti ne mogu se mijenjati, osim u slučaju kada izvođenje predmeta nije moguće iz opravdanih razloga (npr. spriječenost nastavnika, odlazak u penziju, nemogućnost formiranja grupe).
(11)Ako student ne položi predmet iz grupe obaveznih predmeta, isti predmet ponovo upisuje. Ako ne položi predmet iz grupe izbornih predmeta, može ponovo upisati isti predmet ili izabrati drugi s liste izbornih predmeta, radi ostvarivanja potrebnog broja ECTS bodova. Prilikom izbora izbornih predmeta prednost imaju studenti koji su godinu upisali prvi put, a potom studenti koji ponavljaju godinu.
(12)Ukoliko se za određeni izborni predmet u jednoj akademskoj godini prijavi manje od pet (5) studenata, Vijeće Visoke škole može donijeti odluku o izmijenjenom načinu realizacije tog predmeta (npr. konsultativna nastava, kombinovana predavanja, ili druga organizacija).
(13)Senat Visoke škole može donijeti odluku da se određeni predmet, zbog svoje sadržajne širine i stručne primjenjivosti, proglasi zajedničkim za više studijskih programa.
(14)Nastavni predmet može se izvoditi i u saradnji sa drugim visokoškolskim ustanovama, uz prethodnu saglasnost Senata Visoke škole.
(15)Svaki predmet se vrednuje unaprijed definisanim brojem ECTS bodova, koji odgovara očekivanom ukupnom opterećenju studenta (nastava, samostalni rad, priprema ispita i druge aktivnosti).
(16)Sadržaj i struktura svakog predmeta moraju biti usklađeni sa jasno definisanim ishodima učenja, u skladu sa kvalifikacijskim okvirom za Evropski prostor visokog obrazovanja (QF-EHEA), a isti predstavljaju osnov za planiranje nastave, evaluaciju i dodjelu ECTS bodova.
(17)Lista izbornih predmeta se može ažurirati na osnovu evaluacija studenata, promjena u raspoloživim kadrovskim i tehničkim kapacitetima, kao i potreba tržišta rada, uz prethodnu odluku kolegija studijskog programa i saglasnost Senata.

Član 10.
(Oblici organizacije nastave)

(1) Nastava se može organizirati na jedan od sljedećih načina:

a) kao kontaktna (nastava u fizičkom prostoru Visoke škole),
b) kao nastava na daljinu (online),
c) ili kao kombinovani model koji uključuje elemente oba oblika.

(2) Kontaktna nastava podrazumijeva izvođenje predavanja, vježbi, praktične nastave i drugih oblika učenja u učionicama, laboratorijama, vježbaonicama ili drugim akreditiranim nastavnim prostorima Visoke škole, kao i na terenu kada je to predviđeno planom i programom.
(3) Nastava na daljinu (online) izvodi se uz pomoć informaciono-komunikacione tehnologije koja omogućava interaktivnu dvosmjernu komunikaciju između nastavnika i studenata. Ovaj oblik se koristi kada nastavnici i studenti nisu fizički prisutni na istoj lokaciji.
(4) Kombinovana (hibridna) nastava predstavlja model u kojem se dio studenata nastavi prisustvuje fizički u učionici, dok drugi dio prati nastavu istovremeno putem online platforme. Uslov za

realizaciju ovog modela je dostupnost tehničke i pedagoške podrške koja omogućava ravnopravan pristup sadržaju svim studentima.

(5) Oblici organizacije nastave moraju biti unaprijed definisani u izvedbenom planu nastave, a svaki oblik mora osigurati ostvarenje predviđenih ishoda učenja i akademski integritet.

Član 11.
(Prisustvo na nastavi redovnih studenata)

(1) Prisustvo na nastavi je instrument za osiguranje ostvarenja ishoda učenja, posebno u predmetima koji zahtijevaju aktivno učešće, praktične vještine, timski rad ili interaktivne metode poučavanja.
(2) Studenti koji studiraju u statusu redovnog studenta obavezni su prisustvovati svim oblicima nastave u obimu od najmanje 80% ukupnog fonda sati po predmetu, čime stiču pravo na ovjeru nastave i izlazak na završni ispit.
(3) Iz opravdanih razloga, student može izostati do 30% nastave po pojedinom predmetu, pod uslovom da su razlozi pisano dokumentovani (npr. kraće bolesti, učešće u projektima, naučnim i stručnim skupovima, porodične obaveze, vannastavni angažmani).
(4) Odluku o priznavanju opravdanih izostanaka donosi predmetni nastavnik. Ukoliko student ne prihvata odluku nastavnika, može uložiti prigovor direktoru, koji odlučuje uzimajući u obzir prirodu predmeta i obim studijskog opterećenja. Student ima pravo uložiti žalbu Senatu ukoliko ni tada nije zadovoljan rješenjem.
(5) Prisustvo studentima se evidentira za svaki predmet i svaki oblik nastave, u elektronskoj ili štampanoj formi, u skladu sa pravilima Visoke škole. Ova evidencija predstavlja zvanični dokument o urednom pohađanju nastave.
(6) Ukoliko je tehnički izvodivo, prisustvo se evidentira putem elektronskog sistema, koji studentima omogućava uvid u sopstveni status prisustva. Time se osigurava transparentnost, pravovremena korekcija eventualnih grešaka i veća odgovornost u planiranju vlastitih obaveza.

Član 12.
(Konsultacije)

(1) Predmetni nastavnik i saradnik su obavezni pružati podršku studentima tokom realizacije nastave, izvršavanja samostalnih zadataka i priprema za provjeru znanja, kroz organizovanje i održavanje redovnih konsultacija.
(2) Termini konsultacija moraju biti usklađeni sa rasporedom nastave i radnim obavezama nastavnog osoblja, te prilagođeni potrebama studenata, posebno u periodima povećane opterećenosti (kolokviji, ispiti, izrada radova).
(3) Konsultacije se mogu realizirati:

a) kao kabinetne konsultacije (u prostoru Visoke škole),
b) u učionici u terminima van redovne nastave,
c) putem elektronske pošte ili
d) korištenjem digitalnih platformi za učenje i komunikaciju (videopozivi, forumi, LMS sistemi).

(4) Minimalno 5 nastavnih sati sedmično mora biti dostupno za konsultacije, pojedinačno ili kolektivno, ovisno o broju predmeta i angažmanu nastavnika.
(5) Termini konsultacija moraju biti javno oglašeni putem elektronske platforme i web stranice Visoke škole. Za kabinetne konsultacije vodi se uredna evidencija prisustva i sadržaja, u skladu sa pravilima.

Član 13.
(Vrste nastavnih aktivnosti)

(1) Nastava na Visokoj školi organizira se u skladu sa studijskim programima i obuhvata raznovrsne oblike obrazovnog rada koji integrišu teorijska znanja, praktične vještine, klinička iskustva, simulacijske scenarije, refleksivne procese i stručno orijentisane aktivnosti. Poseban akcenat stavlja se na rad u kontrolisanim uslovima, supervizirani kontakt s korisnicima, terensku praksu i učenje kroz interdisciplinarnu saradnju, s ciljem postizanja jasno definisanih ishoda učenja i stručnih kompetencija.

(2) Predavanja, vježbe i druge oblike nastave izvode nastavnici, dok saradnici (asistenti i stručni saradnici) učestvuju u izvođenju vježbi, demonstracija i praktične nastave. Saradnici mogu, u izuzetnim slučajevima i uz prisustvo i koordinaciju nastavnika, učestvovati u izvođenju dijelova teorijske nastave i seminara. Raspodjela uloga definira se izvedbenim planom, uz poštivanje stručne kompetentnosti i pedagoške odgovornosti.

(3) Vježbe i demonstracije omogućuju studentima da primijene teorijska znanja kroz strukturirane zadatke, modelirane situacije i prikaz slučajeva iz prakse. Izvode ih saradnici uz nadzor nastavnika, a mogu uključivati i rad na edukativnim modelima i alatima.

(4) *Praktična nastava* obuhvata nastavne aktivnosti koje se realizuju u simuliranim ili stvarnim uslovima, poput vježbaonica, kabineta, simulacijskih centara i stručnih ustanova, radi razvijanja tehničkih i profesionalnih vještina u sigurnom okruženju.

(5) *Klinička praksa* predstavlja obaveznu komponentu studija koji zahtijevaju direktan rad s korisnicima. Izvodi se u zdravstvenim, rehabilitacionim i socijalnim ustanovama, pod supervizijom stručnih mentora i nastavnog osoblja, u skladu sa planom studijskog programa.

(6) *Stručna praksa (internship)* realizuje se kroz angažman u relevantnim organizacijama i ustanovama koje omogućuju primjenu stečenih znanja u realnom radnom okruženju, a organizira se u saradnji s mentorima i koordinatorima stručne prakse na Visokoj školi.

(7) *Ferijalna praksa* izvodi se tokom ljetne pauze kao profesionalni angažman, koji može biti plaćen ili volonterski, samoiniciran ili organizovan putem Visoke škole, i odvija se u skladu s akademskim kalendarom i uslovima studijskog programa.

(8) *Seminari i radionice* predstavljaju nastavne aktivnosti koje omogućuju studentima aktivno učešće u obradi stručnih tema, razvijanje generičkih vještina poput komunikacije, timskog rada, etike i kritičkog mišljenja, a strukturirani su u skladu s ishodima učenja predmeta.

(9) *Simulacijska nastava* uključuje izvođenje nastavnog sadržaja kroz realistične scenarije i postupke, koristeći lutke, fantome, edukativne modele, softverske alate ili standardizirane korisnike, kako bi se studenti pripremili za složene situacije u praksi.

(10) *Stručne ekskurzije i terenska nastava* organizuju se kao dio planiranih nastavnih aktivnosti i uključuju posjete relevantnim ustanovama, stručnim skupovima, edukacijskim centrima i manifestacijama, čime se studenti upoznaju sa stvarnim profesionalnim okruženjem.

(11) *Refleksivne sesije i edukativni krugovi* podrazumijevaju strukturiranu analizu iskustava tokom praktične ili kliničke nastave, u cilju jačanja profesionalne empatije, etičke osjetljivosti, komunikacijske zrelosti i samoevaluacije studenata.

(12) Sve nastavne aktivnosti planiraju se i realizuju u skladu sa važećim akademskim kalendarom i izvedbenim planovima, uz obaveznu evidenciju učešća studenata i poštivanje standarda kvaliteta nastave.

(13) Visoka škola kontinuirano unapređuje metode izvođenja nastave u skladu sa evropskim standardima kvaliteta, podstičući aktivno, iskustveno i interdisciplinarno učenje. Savremeni oblici

rada uključuju komunikacijske i timske treninge, rad sa standardiziranim korisnicima, edukativne demonstracije, protokolizirane intervencije, strukturisane refleksije, integrisane zadatke i upotrebu digitalnih tehnologija, uz razvoj odgovornosti studenta za sopstveni profesionalni napredak.

Član 14.
(Stručna praksa)

(1) U okviru studijskih programa, Visoka škola je obavezna osigurati stručno-praktične oblike nastave koji studentima omogućuju sticanje profesionalnih vještina i kompetencija kroz neposredan rad u stvarnim ili simuliranim uslovima rada.
(2) Stručna praksa može se realizovati u prostorijama Visoke škole i/ili u saradnji s organizacijama, ustanovama i pravnim subjektima iz javnog ili privatnog sektora, u zemlji i inostranstvu, koji ispunjavaju uslove za izvođenje praktičnog osposobljavanja.
(3) Obim, trajanje i sadržaj stručne prakse određuju se nastavnim planom i programom studija. Stručna praksa se vrednuje odgovarajućim brojem ECTS bodova, a može se ocjenjivati brojčanom ocjenom ili sistemom zadovoljio/nije zadovoljio, u skladu s prirodom predmeta i studijskog programa.
(4) Način realizacije, dokumentovanja i evaluacije stručne prakse propisuje se posebnim aktom Visoke škole, izvedbenim planom nastave ili putem priručnika za stručnu praksu. Studenti su obavezni voditi evidenciju o realiziranoj praksi u formi dnevnika, izvještaja ili refleksivnog zapisa.
(5) Stručna praksa može biti organizovana kao kontinuirana, blok ili modularna, tokom semestra ili u periodima izvan redovne nastave, te može obuhvatati više nivoa osposobljavanja, u zavisnosti od kompetencijskog profila studijskog programa.
(6) Tokom stručne prakse, studenti rade pod supervizijom mentora u ustanovi u kojoj se praksa realizira, te pod pedagoškim nadzorom nastavnog osoblja Visoke škole.
(7) Uslovi i obaveze izvođenja stručne prakse u vanjskim ustanovama uređuju se sporazumom između Visoke škole i ustanove domaćina, koja time stiče status nastavne baze.

Član 15.
(Ciljevi organizacije vanrednog studija)

(1) Vanredni studij organizuje se u cilju povećanja pristupa visokom obrazovanju osobama koje zbog profesionalnih, porodičnih, zdravstvenih, geografskih ili drugih razloga nisu u mogućnosti da pohađaju nastavu u redovnom režimu.
(2) Ovaj oblik studija omogućava fleksibilno strukturiran nastavak obrazovanja uz rad, podržava individualne stilove učenja i prilagođava se potrebama studenata koji traže veći stepen autonomije u planiranju vlastitog obrazovnog procesa.
(3) Vanredno studiranje zasniva se na principima jednakih šansi i cjeloživotnog učenja, oslanjajući se na savremene digitalne tehnologije, metode kombinovanog učenja i mogućnost pristupa nastavi neovisno o mjestu i vremenu.
(4) Ciljevi vanrednog studija uključuju jačanje samostalnosti studenata, razvoj digitalnih i generičkih kompetencija, kao i integraciju online i hibridnih modela učenja, u skladu s pedagoškim standardima kvaliteta.
(5) Vanredni studij doprinosi internacionalizaciji obrazovanja, digitalnoj transformaciji i većoj inkluzivnosti kroz omogućavanje pristupa studijskim programima različitim društvenim grupama i

studentima iz udaljenih sredina, u skladu sa smjernicama Evropskog prostora visokog obrazovanja (EHEA) i ESG standardima.

Član 16.
(Realizacija vanrednog studija)

(1) Vanredni studij organizira se po semestrima, u skladu sa strukturom i dinamikom nastave redovnog studija, uz prilagodbe u načinu izvođenja i rasporedu nastavnih aktivnosti.
(2) Vanredni studij se može realizirati u kontaktnoj formi, kombinovanom režimu (hibridno) ili kao studij na daljinu, u skladu sa akreditovanim studijskim programom, infrastrukturnim kapacitetima i pedagoškim standardima.
(3) U okviru vanrednog studija, najmanje jedna trećina nastavnih aktivnosti mora biti realizirana fizičkim prisustvom nastavnika i studenata u prostorijama Visoke škole ili nastavnim bazama. Ostatak se može organizirati kao kontaktna nastava, nastava na daljinu ili njihova kombinacija, uz osiguranje jednakog akademskog standarda i pristupa resursima.
(4) Studij na daljinu (Distance Learning – DL) definira se kao formalizovan sistem učenja koji podrazumijeva korištenje digitalnih platformi i interaktivnih obrazovnih materijala uz kontinuiranu akademsku i tehničku podršku. U ovom modelu, najmanje jedna trećina ukupnog fonda nastave mora biti realizirana u fizičkom obliku, u skladu sa važećim zakonskim propisima i standardima kvaliteta.
(5) Visoka škola obavezna je osigurati kvalitetnu tehničku i pedagošku infrastrukturu za izvođenje online i hibridne nastave, uključujući platforme za učenje, dostupnost nastavnih materijala, virtualne učionice i evaluaciju postignuća studenata.

Član 17.
(Prisustvo na nastavi vanrednih studenata)

(1) Prisustvo na nastavi predstavlja ključni element osiguranja kvaliteta studija i realizacije planiranih ishoda učenja, posebno u programima koji uključuju praktične vještine, rad sa korisnicima, kliničku ili stručnu praksu.
(2) Praćenje prisustva vrši se putem evidencije u papirnoj ili elektronskoj formi.
(3) Vanredni studenti obavezni su prisustvovati ili aktivno učestvovati u svim oblicima nastave u obimu od najmanje 80% predviđenog fonda sati po predmetu, kako bi ostvarili pravo na ovjeru prisustva i pristup završnim ispitima. Ovaj uslov preciznije se uređuje izvedbenim planom i definisan je kao minimum potreban za postizanje ishoda učenja.
(4) U slučaju opravdanih razloga — kao što su kraće bolesti, profesionalni angažman, učešće u naučnim, stručnim ili umjetničkim događajima, porodične okolnosti i drugo — student može izostati do 30% fonda sati za pojedini predmet, uz obavezu blagovremenog dostavljanja pisane dokumentacije. Odluku o priznavanju izostanaka donosi predmetni nastavnik.
(5) Ako student nije zadovoljan odlukom predmetnog nastavnika, može se obratiti direktoru, koji na donosi konačnu odluku uzimajući u obzir specifičnosti studijskog programa. Student ima pravo uložiti žalbu Senatu ukoliko ni tada nije zadovoljan rješenjem.

Član 18.
(Organizacija i tehnička podrška za nastavu na daljinu)

(1) Visoka škola može organizirati nastavu na daljinu kao sastavni dio studijskog programa, koristeći licencirane i tehnički pouzdane digitalne platforme koje omogućavaju strukturirano, kvalitetno i inkluzivno učenje na daljinu, u skladu sa savremenim pedagoškim i tehničkim standardima.
(2) Predmetni nastavnici i saradnici obavezni su studentima obezbijediti digitalne nastavne materijale (prezentacije, video lekcije, interaktivni sadržaji, kvizovi, simulacije i dr.) koji omogućavaju samostalno učenje i redovno praćenje nastavnih cjelina u skladu sa izvedbenim planom predmeta.
(3) Dinamika postavljanja materijala u virtuelne učionice mora biti usklađena s ritmom izvođenja nastave na redovnom studiju, osiguravajući jednak pristup sadržaju i ostvarenje ishoda učenja.
(4) Visoka škola je dužna studentima osigurati neometan tehnički pristup platformi za e-učenje, službeni korisnički račun (e-mail), tehničku podršku dostupnu tokom cijele akademske godine i upute za korištenje sistema. Podrška mora biti dostupna putem više kanala (e-mail, chat, helpdesk), uz jasno definisane rokove odgovora.
(5) Visoka škola izrađuje i objavljuje:

a) Uputstvo za korištenje sistema za učenje na daljinu (za nastavno osoblje i saradnike),
b) Vodič za studente koji sadrži tehničke zahtjeve, komunikacijska pravila, pravila ponašanja u virtuelnim učionicama i načine evaluacije znanja.

(6) Svi materijali i digitalni resursi moraju biti pristupačni i prilagođeni studentima s invaliditetom, u skladu s principima univerzalnog dizajna i smjernicama Web Content Accessibility Guidelines (WCAG). Visoka škola obezbjeđuje stručnu i tehničku podršku za tu svrhu.
(7) Infrastruktura za izvođenje nastave na daljinu mora omogućiti integraciju interaktivnih elemenata, evidenciju učestvovanja, digitalnu analitiku učenja i dvosmjernu komunikaciju između studenata i nastavnog osoblja. Poseban naglasak stavlja se na očuvanje akademskog integriteta i didaktičke vrijednosti nastavnog procesa.

Član 19.
(Jednakost prava i obaveza vanrednih studenata)

(1) Vanredni studenti ostvaruju jednaka prava i obaveze kao i redovni studenti u pogledu: pristupa nastavi i studijskim materijalima, konsultacijama, korištenju resursa Visoke škole, akademskih prava i obaveza, učestvovanja u radu studentskih tijela, ostvarivanja studentskog standarda i zaštite prava.
(2) Sva prava i obaveze koje proizlaze iz akata Visoke škole, uključujući i pravo na evaluaciju nastavnog procesa, učešće u projektima, mobilnost, korištenje bibliotečkih i digitalnih resursa, važe i za vanredne studente u jednakom obimu, osim ako nije drugačije uređeno izvedbenim planom studija.
(3) Vanredni studenti imaju pravo na pravedan i jednak tretman u svim vidovima komunikacije i odlučivanja unutar Visoke škole, uključujući pravo na žalbu, zahtjev za dodatnu podršku, kao i pravo na uključivanje u aktivnosti akademske zajednice.
(4) Prava iz ovog člana se ostvaruju u skladu s načelima jednakog pristupa obrazovanju iz Evropskog prostora visokog obrazovanja (EHEA) i Zakonom o zabrani diskriminacije, bez obzira na status studenta, godine života, zaposlenost, mjesto stanovanja, invaliditet, pol ili druge okolnosti.

Član 20.
(Upis i ovjera semestra i godine)

(1) Upis i ovjera semestra i studijske godine obavezna je za sve studente, bez obzira na status studiranja.
(2) Ovjeru semestra vrši Studentska služba na osnovu evidencije prisustva i potpisa predmetnih nastavnika za sve obavezne i prijavljene izborne predmete u indeksu ili elektronskom sistemu. U slučaju spriječenosti nastavnika, ovjeru može izvršiti lice ovlašteno od strane direktora.
(3) Student ima pravo upisati ljetni semestar i u slučaju da nema sve potpise za predmete iz zimskog semestra, ali se ovjera godine može izvršiti tek nakon evidentiranih potpisa za oba semestra.
(4) Na osnovu uredno ovjerena oba semestra (zimski i ljetni), student stiče pravo upisa naredne godine studija, u skladu sa Zakonom, Statutom i ovim Pravilima, uključujući ograničenje broja prenesenih nepoloženih predmeta i ECTS bodova.
(5) Student koji nije ostvario pravo na potpis iz pojedinog predmeta obavezan je u narednoj godini ponovo pohađati nastavu iz tog predmeta, a ostvarene predispitne obaveze se mogu priznati u skladu sa pravilima i odlukom odgovornog nastavnika na predmetu.
(6) Visoka škola može uspostaviti elektronski sistem ovjere prisustva i potpisa (e-indeks), koji omogućava studentima i nastavnicima transparentan uvid u prisustvo, realizaciju obaveza i pravo na upis narednog semestra.
(7) Upis i ovjera semestra i godine moraju biti usklađeni sa Akademskim kalendarom, a svi postupci upisa moraju biti transparentni i dokumentovani putem službenog informacionog sistema Visoke škole.

DIO III-STUDIJSKI PROGRAM

Član 21.
(Studijski programi)

(1) Studijski program predstavlja organizovanu i tematski zaokruženu cjelinu učenja koja vodi ka sticanju konkretne stručne kvalifikacije i kompetencija u skladu sa Evropskim kvalifikacijskim okvirom i Kvalifikacijskim okvirom u BiH.
(2) Studijski program mora biti strukturiran tako da obezbijedi jasno definisane ishode učenja, usklađenost s nacionalnim i evropskim standardima kvaliteta, te uključuje fleksibilan izbor obaveznih i izbornih modula, praktičnu nastavu i mogućnost mobilnosti studenata.
(3) Studijski program se izrađuje u formi dokumenta koji obavezno sadrži sljedeće elemente:

a) naziv i tip programa (prvi ciklus, stručni studij),
b) naziv nosioca programa,
c) trajanje i obim u ECTS bodovima,
d) opći i specifični ciljevi,
e) očekivani ishodi učenja (znanja, vještine, kompetencije),
f) uvjete upisa i završetka programa,
g) naziv zvanja koje se stiče po završetku,
h) plan predmeta po semestrima i godinama,
i) sadržaj i metode nastave za svaki predmet,
j) broj sati po oblicima nastave (predavanja, vježbe, praksa),
k) načine provjere znanja i ocjenjivanja,
l) obaveznu i preporučenu literaturu,
m) strukturu praktične nastave i osposobljavanja,
n) informacije o završnom radu,
o) mogućnosti nastavka prekinutog studija i priznavanja prethodnog učenja.

(4) Obavezni podaci koji se unose u dodatak diplomi (Diploma Supplement) moraju biti dostupni i na engleskom jeziku, te dostavljeni uz elaborat o pokretanju studijskog programa, u skladu sa smjernicama EU za transparentnost kvalifikacija.
(5) Studijski programi se revidiraju periodično, najmanje svake četiri godine, u skladu s rezultatima interne i eksterne evaluacije, anketama studenata i zahtjevima tržišta rada.
(6) Detaljan postupak izrade, usvajanja, izmjene i praćenja realizacije studijskih programa uređuje se posebnim općim aktom Visoke škole

Član 22.
(Obim i struktura studija i studijskog programa)

(1) Visoka škola organizira i izvodi studije iz oblasti za koje posjeduje odgovarajuću akreditaciju, u skladu sa zakonodavnim okvirom, licencom i standardima kvaliteta u visokom obrazovanju.
(2) Studijski programi su strukturirani po akademskim godinama koje se sastoje od dva semestra. Svaka godina obuhvata obavezan minimum od 60 ECTS bodova, odnosno 30 ECTS bodova po semestru.
(3) Ukupno opterećenje studenta u jednoj akademskoj godini iznosi 1800 sati, pri čemu jedan ECTS bod predstavlja 30 sati ukupnog studentskog angažmana. Ovo obuhvata direktnu nastavu, praktični rad, terensku i kliničku praksu, samostalno učenje, pripremu za ispite, izradu zadataka i druge oblike aktivnosti.
(4) Broj ECTS bodova po pojedinom predmetu određuje se na osnovu procjene ukupnog opterećenja studenta za sve nastavne oblike tog predmeta, uključujući predavanja, vježbe, praktičnu nastavu, seminare, projekte, terensku nastavu, simulacije, evaluacije i završni ispit.
(5) Odstupanja od propisanog opterećenja mogu se odnositi na dodatne izborne predmete, priznavanje bodova ostvarenih kroz mobilnost, naučnoistraživački rad, mikrokvalifikacije i učešće u programima necikličnog obrazovanja.

Član 23.
(Izmjene studijskog programa)

(1) Izmjene i dopune studijskog programa provode se u skladu sa zakonom, Statutom Visoke škole i posebnim aktom koji uređuje postupak usvajanja novih i izmjene postojećih studijskih programa.
(2) Student ima pravo završiti studijski program po kojem je započeo studij, u roku koji ne prelazi nominalno trajanje studija produženo za dvije akademske godine.
(3) Izmjene nastavnog plana i programa ne mogu se primjenjivati retroaktivno u pogledu dodatnih obaveza za studenta u odnosu na prethodne ili tekuću akademsku godinu, ukoliko su te godine već uredno okončane, odnosno ako je student uredno ovjerio semestar.
(4) Opće kriterije za priznavanje (ekvivalenciju) položenih ispita iz ranijeg u odnosu na izmijenjeni program utvrđuje Senat Visoke škole, dok katedre mogu dodatno razraditi tehničke smjernice za usporedbu sadržaja i ishoda učenja.
(5) U slučaju izmjene studijskog programa, studenti koji obnavljaju godinu studiraju prema važećem programu, a prije nastavka studija vrši se ekvivalencija prethodno položenih ispita i utvrđuju nove obaveze, ukoliko ih ima.
(6) Studenti koji se nalaze u statusu apsolventa ili apsolventa-ponovca zadržavaju pravo završetka studija po programu po kojem su prvobitno stekli status, bez obzira na broj godina obnavljanja.

(7) Lica koja su izgubila status studenta, a kojima je odobren nastavak studija, dužna su nastaviti studij prema važećem studijskom programu u trenutku povratka, uz prethodnu provjeru ekvivalencije i potvrdu nove strukture obaveza.
(8) Visoka škola osigurava podršku studentima pogođenim izmjenama programa kroz fleksibilne modele prelaska koji uključuju: individualizirane obrazovne puteve (Individual Learning Paths), priznavanje prethodnog formalnog, neformalnog i informalnog učenja, integraciju mikrokvalifikacija i personalizirane obrazovne ugovore.
(9) U cilju transparentnosti i podrške tranziciji, Visoka škola će uspostaviti digitalni sistem za praćenje statusa studenata koji prelaze na izmijenjene programe, te osigurava dostupnost mentorske i savjetodavne podrške za planiranje izvršenja preostalih obaveza.

Član 24.
(Studentski vodič i informaciona podrška)

(1) Visoka škola je obavezna da na svojoj zvaničnoj web stranici javno objavi digitalni studentski vodič (informacioni paket), koji predstavlja centralni izvor tačnih, ažuriranih i transparentnih informacija o svim aspektima studija.
(2) Studentski vodič treba sadržavati najmanje sljedeće informacije:

a) prava i obaveze studenata tokom studija, uključujući pravo na zdravstvenu zaštitu, psihološko savjetovanje i studentski status;
b) informacije o studentskom predstavničkom tijelu i učešću studenata u odlučivanju;
c) dostupnost i način prijave na programe mobilnosti, uključujući Erasmus+, bilateralne sporazume i ljetne škole;
d) mehanizme zaštite od diskriminacije, uznemiravanja i kršenja etičkih principa, s kontaktima povjerljivih osoba i procedurama prijave;
e) akademski kalendar, način realizacije nastave, ocjenjivanje, ispitne rokove, konsultacije i uvjete napredovanja;
f) informacije o korištenju digitalnih platformi, online resursa, pristupu biblioteci, sistemima za e-učenje i studentski email;
g) mehanizme za akademsko savjetovanje i karijerno usmjeravanje;
specifične informacije za studente s invaliditetom i druge ranjive grupe, uključujući kontakt Ureda za podršku studentima;
h) dodatne prilike za profesionalno usavršavanje: kursevi, radionice, mikrokvalifikacije, ferijalna i stručna praksa;
i) kontakte svih ključnih službi Visoke škole (studentska služba, IT podrška, biblioteka, koordinatori studijskih programa).

(3) Studentski vodič se ažurira najmanje jednom godišnje i mora biti dostupan na b/h/s jeziku i, po potrebi, na engleskom jeziku u skladu s politikom internacionalizacije Visoke škole.
(4) Način kreiranja i ažuriranja studentskog vodiča, kao i odgovorne osobe i rokovi, uređuju se posebnim internim aktom Visoke škole.

DIO IV-STUDENTI

Član 25.
(Konkurs za upis na studij)

(1) Konkurs za upis studenata na Visoku školu raspisuje se u skladu sa Zakonom, Statutom i akademskim kalendarom, s ciljem osiguranja transparentnog, inkluzivnog i pravednog pristupa visokom obrazovanju.
(2) Konkurs za upis u prvu godinu studija objavljuje se na web stranici Visoke škole i putem javnih medija, najkasnije 60 dana prije početka akademske godine, a mora biti dostupan i u digitalno pristupačnom formatu.
(3) Konkurs za upis obavezno sadrži:

a) prijavne rokove i trajanje konkursa,
b) tehničke i proceduralne korake za online i fizičku prijavu,
c) pravo učešća i kategorije kandidata (domaći i strani državljani, kandidati s invaliditetom, iz marginalizovanih grupa),
d) način i termine polaganja prijemnog ispita (ako je predviđen),
e) kriterije i mjerila za rangiranje kandidata,
f) komisije za prijem i bodovanje,
g) mogućnosti žalbe i rokove za prigovor,
h) objavu preliminarnih i konačnih rang-listi,
i) uslove i procedure upisa kandidata,
j) dokumentaciju potrebnu za prijavu,
k) plan upisa po studijskim programima,
l) prava kandidata u okviru antidiskriminacijskih politika,
m) specifične informacije za strane studente (priznavanje inostranih diploma, vize, osiguranje),
n) cijene studija i mogućnosti stipendiranja.

(4) Sve dodatne informacije, kao što su orijentacione aktivnosti, mogućnosti smještaja, načini prilagođavanja studija studentima s invaliditetom i pristup karijernom savjetovanju, obavezno se navode u konkursnoj dokumentaciji.
(5) Konkurs mora jasno navesti mogućnosti prijave putem elektronske platforme Visoke škole i podršku za kandidate koji nemaju digitalne vještine ili pristup internetu.
(6) Konkurs se objavljuje dvojezično (b/h/s i engleski jezik) kako bi se osigurala internacionalizacija i pristupačnost.

Član 26.
(Pravo učešća na konkursu za upis)

(1) Pravo učešća na konkursu za upis u prvi ciklus studija i stručne studije imaju:

a) državljani Bosne i Hercegovine sa završenim četverogodišnjim srednjoškolskim obrazovanjem,
b) strani državljani sa stečenim odgovarajućim obrazovanjem, u skladu sa Zakonom, međunarodnim konvencijama i međudržavnim sporazumima koji obavezuju Bosnu i Hercegovinu.

(2) Kandidati izvan Bosne i Hercegovine imaju pravo učešća uz prethodnu nostrifikaciju, odnosno priznavanje srednjoškolske diplome, u skladu sa važećim zakonodavstvom i procedurama koje se mogu digitalno pokrenuti putem online platforme Visoke škole.
(3) Posebna pažnja u upisnim procedurama posvećuje se inkluzivnosti, osiguravanju jednakih mogućnosti za kandidate sa invaliditetom, pripadnike marginalizovanih grupa i povratnike iz inostranstva, kroz individualizirane pristupe u skladu sa preporukama Evropske asocijacije univerziteta (EUA).
(4) Visoka škola može predvidjeti dodatne pogodnosti za upis kandidata koji dolaze iz dualnih obrazovnih sistema, kao i za one koji su prethodno pohađali međunarodne ili evropski akreditirane škole.
(5) Kandidati koji se prijavljuju iz zemalja članica Evropskog prostora visokog obrazovanja mogu podnijeti dokumentaciju u elektronskoj formi uz digitalni potpis, a priznanje prethodnog obrazovanja može se izvršiti ubrzanim postupkom u skladu sa načelima mobilnosti iz Bolonjske deklaracije.

Član 27.
(Sticanje statusa studenta)

(1) Status studenta stiče se upisom u prvu godinu studijskog programa koji izvodi Visoka škola u skladu s akreditiranim programima i planom upisa odobrenim od strane Osnivača.
(2) Pravo upisa ostvaruju kandidati rangirani na konačnoj listi uspješnosti, u skladu s uvjetima Konkursa i brojem odobrenih mjesta po studijskim programima.
(3) Upis kandidata podrazumijeva zaključenje ugovora o studiranju, izdavanje studentske knjižice (indeksa) i unos u službenu matičnu evidenciju Visoke škole. Sadržaj i oblik studentske knjižice određuje nadležno ministarstvo.
(4) Student može imati status redovnog studenta na jednom studijskom programu, a istovremeno status vanrednog studenta na drugom programu Visoke škole ili druge visokoškolske ustanove, ukoliko su ispunjeni zakonski i organizacijski uslovi.
(5) U skladu sa savremenom EU praksom i principima cjeloživotnog učenja, Visoka škola omogućava i upis u pojedinačne module studijskog programa u statusu "privremenog studenta" (visiting student), s ciljem razvoja kompetencija i mobilnosti odraslih, zaposlenih i međunarodnih kandidata.
(6) Uvođenjem digitalne studentske legitimacije omogućava se brži i efikasniji pristup informacijama, praćenje akademskog napretka, prijava ispita i elektronska komunikacija sa studentskom službom.

Član 28.
(Prelazak sa drugih visokoškolskih ustanova)

(1) Student druge akreditirane visokoškolske ustanove može podnijeti zahtjev za nastavak studija na Visokoj školi, i to najkasnije po završetku druge godine istog ili srodnog studijskog programa, uz uslov da je bio upisan u tekuću akademsku godinu.
(2) Zahtjev za prelazak podnosi se najkasnije 15 dana prije početka nove akademske godine, uz sljedeću dokumentaciju:

a) uvjerenje o položenim ispitima (prepis ocjena),
b) ovjeren nastavni plan i program prethodne ustanove,

c) potvrda o statusu studenta,
d) dodatna dokumentacija po zahtjevu Visoke škole.

(3) Visoka škola svojim općim aktom utvrđuje kriterije za prelazak, koji mogu uključivati:

a) minimalni broj priznatih ECTS bodova,
b) mogućnost polaganja razlikovnih ispita,
c) uslov prijave na konkurs ako prethodno nisu položeni ispiti iz prve godine,
d) status akreditacije ustanove s koje kandidat dolazi.

(4) Prilikom odlučivanja o zahtjevu uzimaju se u obzir:

a) akreditacija prethodne ustanove,
b) struktura i ishodi učenja prethodno položenih predmeta,
c) prostorni i kadrovski kapaciteti studijskog programa Visoke škole.

(5) U slučaju neispunjavanja kriterija, Visoka škola može odbiti zahtjev ili odobriti uslovni prelazak uz definisane dodatne obaveze (npr. Slušanje i polaganje određenih ispita).
(6) Odluku o prelasku donosi direktor Visoke škole rješenjem, a protiv odluke student ima pravo žalbe Senatu Visoke škole.
(7) Po prihvatanju zahtjeva, provodi se postupak ekvivalencije predmeta i ECTS bodova, na osnovu standardiziranog obrasca koji uključuje kriterije usklađenosti nastavnog sadržaja, ishoda učenja i studentskog opterećenja.
(8) Nakon završene ekvivalencije, student se upisuje u odgovarajući semestar i potpisuje personalizirani studijski plan, uz dodjelu akademskog mentora koji ga savjetuje tokom nastavka studija.
(9) Prelazak se može odobriti isključivo u statusu studenta koji sam finansira svoje obrazovanje, osim ako nije drugačije predviđeno međunarodnim sporazumima o mobilnosti.
(10) Proces prelaska može uključivati i priznavanje prethodno stečenih znanja kroz formalno, neformalno i informalno učenje (Recognition of Prior Learning – RPL), u skladu sa standardima Evropskog prostora visokog obrazovanja.
(11) Visoka škola uspostavlja elektronski sistem za praćenje statusa zahtjeva za prelazak, koji studentima omogućava pregled priznatih predmeta, preostalih obaveza i dinamiku nastavka studija.

Član 29.
(Prelazak sa studijskog programa na drugi program Visoke škole)

(1) Student Visoke škole može podnijeti zahtjev za prelazak sa postojećeg studijskog programa na drugi studijski program unutar Visoke škole, pod uslovom da je uredno upisan u tekuću akademsku godinu i da je prethodno uspješno završio najmanje jednu godinu studija na izvornom programu.
(2) Zahtjev za prelazak podnosi se najkasnije 15 dana prije početka nastave u akademskoj godini, a student uz zahtjev prilaže: uvjerenje o položenim ispitima (prepis ocjena), kao i druge dokumente na zahtjev službe Visoke škole.

(3) Visoka škola može, u skladu sa svojim aktima, utvrditi dodatne uslove za prelazak, uključujući: obavezu slušanja i polaganja razlikovnih predmeta, procjenu opterećenja u ECTS bodovima, i usklađenost prethodnih stečenih znanja sa novim programom.
(4) Odluku o prelasku donosi direktor Visoke škole rješenjem, a protiv odluke student ima pravo žalbe Senatu Visoke škole.
(5) Prelazak se može odobriti isključivo ukoliko za to postoje organizacijski, kadrovski i prostorni kapaciteti.
(6) Nakon pozitivnog rješenja o prelasku, pristupa se procesu ekvivalencije prethodno položenih ispita, a student se upisuje u odgovarajući semestar uz definirane dodatne obaveze, ako je to potrebno.
(7) Promjenu studijskog programa student može ostvariti samo jednom tokom jednog ciklusa studija, osim u izuzetnim situacijama koje posebno odobri Senat Visoke škole.
(8) U svrhu osiguranja kvaliteta i transparentnosti, Visoka škola razvija smjernice za horizontalnu mobilnost unutar svojih programa u skladu sa ESG (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area).

Član 30.
(Ugovor o studiranju)

(1) Svaki student koji je upisan na Visoku školu stiče status studenta potpisivanjem ugovora o studiranju, kojim se detaljno uređuju međusobna prava i obaveze između studenta i Visoke škole.
(2) Ugovor o studiranju se zaključuje najkasnije sedam dana nakon upisa, a može biti zaključen i u elektronskoj formi putem verificirane digitalne platforme, u skladu s važećim zakonodavstvom o elektronskom potpisivanju i zaštiti podataka.
(3) Obavezni elementi ugovora uključuju: trajanje studija, strukturu i dinamiku plaćanja školarine, uslove nastavka studija, prava na mobilnost, mehanizme zaštite studentskih prava i obaveze Visoke škole u pogledu kvalitete obrazovnog procesa.
(4) Bitne elemente ugovora, kao i obrasce za sve cikluse studija, precizno utvrđuje Senat Visoke škole općim aktom, uzimajući u obzir transparentnost, fleksibilnost i načela prakse Evropskog prostora visokog obrazovanja (EHEA).
(5) Student ima pravo na pristup svom ugovoru i svim njegovim izmjenama putem studentskog informacionog sistema u svakom trenutku trajanja studija.

Član 31.
(Troškovi studija)

(1) Troškovi studija uključuju upisninu, školarinu i druge propisane naknade koje se odnose na korištenje informacionih sistema, digitalnih platformi za učenje, biblioteka, laboratorija, studentskog osiguranja, kao i drugih administrativno-tehničkih usluga u skladu s važećim aktima Visoke škole i osnivača.
(2) Upisnina obuhvata administrativne troškove prijave, obrade dokumentacije i realizacije upisa ili obnove godine, koje su obavezni platiti svi studenti osim onih koji su zakonski oslobođeni navedenih troškova.
(3) Školarina predstavlja učešće studenta u troškovima realizacije nastave, u skladu sa zakonom, Statutom i Ugovorom o studiranju. Visina školarine može varirati zavisno o statusu studenta (redovan/vanredan), jeziku izvođenja nastave, te načinu studiranja (kontaktna, hibridna ili online nastava).
(4) Visoka škola je dužna najkasnije sedam dana prije objave konkursa za upis objaviti na svojoj web stranici tačne iznose školarine i svih dodatnih troškova koje snose studenti.

(5) Student koji sam finansira svoje studije ima mogućnost plaćanja školarine jednokratno ili u ratama, a detaljni uvjeti definiraju se u Ugovoru o studiranju.
(6) Na osnovu socijalne osjetljivosti, izuzetnog uspjeha ili drugih relevantnih kriterija, Visoka škola može na prijedlog Senata i uz saglasnost osnivača djelimično ili potpuno osloboditi pojedine studente plaćanja školarine, dodijeliti stipendije ili omogućiti odgođeno plaćanje.
(7) Studenti imaju pravo biti informirani o ukupnim troškovima studiranja, transparentnosti finansijskih obaveza, kao i mogućnostima dodatnih olakšica (npr. digitalna infrastruktura, pristup e-knjigama, studentska mobilnost, pristup multidisciplinarnim resursima).

Član 32.
(Oslobadanje od troškova školarine)

(1) Visoka škola odlukom osnivača može osloboditi plaćanja troškova školarine ili dijela školarine određene kategorije studenata, odnosno može dodjeljivati stipendije.

Član 33.
(Vrednovanje znanja i postignuća studenta tokom nastave)

(1) Proces ocjenjivanja studenata zasniva se na principima kontinuiranosti, objektivnosti, transparentnosti i usmjerenosti na postizanje ishoda učenja definiranih nastavnim planom i programom. Vrednovanje se provodi tokom cijelog semestra i predstavlja sastavni dio procesa učenja.
(2) Znanje i postignuća studenta ocjenjuju se kroz različite forme – uključujući pismene i usmene provjere, praktične zadatke, projektni rad, studije slučaja, portfolios, samoprocjene, interaktivne zadatke, prezentacije i grupni rad – u skladu s metodama učenja i ocjenjivanja utvrđenim u silabusu.
(3) U strukturi ukupne ocjene, najmanje 50% bodova mora biti predviđeno za aktivnosti i provjere znanja tokom semestra, čime se potiče aktivno učešće i razvoj kompetencija u stvarnom vremenu. Završni ispit može nositi najviše 50% ukupne ocjene, osim kod predmeta sa izraženom praktičnom komponentom gdje se težine mogu prilagoditi.
(4) Predmetni nastavnik je obavezan osigurati studentima pravovremen uvid u bodovno stanje tokom semestra i omogućiti pregled svih postignuća prije završnog ispita. Na zahtjev studenta, nastavnik je dužan dostaviti jasnu analizu rezultata po segmentima ocjenjivanja.
(5) Student koji tokom semestra ispuni sve zadane forme provjere znanja u skladu s pravilima predmeta i ostvari dovoljan broj bodova za prolaz, stiče pravo na upis konačne ocjene i nije dužan izlaziti na završni ispit, ukoliko to silabus ne propisuje drugačije.
(6) Student ne polaže dijelove gradiva koje je prethodno uspješno savladao. Ukoliko je nezadovoljan bodovima, može odlučiti da polaže cjelokupan sadržaj predmeta u okviru završnog ispita, uz izuzetak aktivnosti koje se ne mogu retroaktivno nadoknaditi (npr. timski rad, prezentacije, reflektivni zadaci, praktična nastava).
(7) Završni ispit je obavezan za studente koji nisu ostvarili dovoljno bodova tokom semestra, a njegova struktura i značaj se utvrđuju u silabusu. Silabus mora jasno definisati prag prolaznosti i raspodjelu bodova.
(8) Po završetku evaluacije, rezultati se unose u elektronski informacioni sistem, nakon čega se ne mogu mijenjati osim u slučaju formalne žalbe i komisijskog ispita. Svi uneseni rezultati moraju biti dostupni studentu u digitalnom obliku.
(9) Vrednovanje mora biti prilagođeno različitim stilovima učenja, a nastavnici su podstaknuti da koriste digitalne alate, platforme za e-učenje, formativne kvizove i automatizirane povratne informacije radi jačanja procesa učenja kroz ocjenjivanje (assessment for learning).

Član 34.
(Dinamika, transparentnost i inovativni pristupi provjeri znanja)

(1) Provjera znanja studenata vrši se kontinuirano kroz različite oblike vrednovanja znanja i vještina tokom semestra i završava se završnim ispitom, u skladu s planom i programom predmeta.
(2) Predmetni nastavnik je dužan na početku semestra jasno definisati strukturu ocjenjivanja (uključujući parcijalne ispite, seminarske radove, prezentacije, praktične zadatke, refleksivne dnevnike i slične forme) i učiniti ih dostupnim studentima putem elektronske platforme za nastavu.
(3) Zadaci predviđeni za individualni i grupni rad (seminari, projekti, zadaci, simulacije) moraju biti raspoređeni ravnomjerno tokom semestra i proporcionalni ECTS opterećenju predmeta. Obavezno je omogućiti formativno ocjenjivanje (evaluacija u svrhu poboljšanja učenja) prije završne ocjene.
(4) U istom danu student može polagati samo jedan završni ispit na istoj godini studija, osim ako je drugačije predviđeno akademskim kalendarom ili specifičnostima studijskog programa.
(5) Svi ispiti moraju biti javni. Ako je ispit prijavio samo jedan student, nastavnik je obavezan osigurati javnost ispita (npr. prisustvo drugog nastavnika, zapisničara ili audio/video zapis uz saglasnost).
(6) Predmetnim nastavnicima nije dozvoljeno uslovljavanje pristupa provjeri znanja kupovinom literature ili drugih materijala koje su lično autorski priredili.

Član 35.
(Prijavljivanje završnih ispita i digitalna administracija)

(1) Prijavljivanje završnih ispita vrši se isključivo putem elektronskog informacionog Sistema, a izuzetno putem pisane prijave, u rokovima utvrđenim Akademskim kalendarom i planom realizacije nastave i ispita.
(2) Pravo na prijavu završnog ispita imaju samo studenti koji su uredno prisustvovali nastavi i izvršili sve predispitne obaveze, što se potvrđuje potpisom predmetnog nastavnika.
(3) Student koji nije ostvario pravo na potpis dužan je ponovo pohađati predmet ili izvršiti druge propuštene obaveze predviđene nastavnim planom i programom (npr. stručna praksa, završni rad i dr.).
(4) Informacijski sistem mora osigurati potvrdu prijave ispita, dostupnost roka, termin i lokaciju ispita, kao i pristup rezultatima, čime se osigurava potpuna transparentnost i digitalna sljedivost procesa.
(5) Prijava ispita i potvrda prisustva na istom evidentiraju se automatski kroz digitalne alate uz zadržavanje opcije za uvid i ispravke u slučaju tehničkih poteškoća, o čemu odlučuje odgovorni nastavnik uz obavijest Studentskoj službi.
(6) U skladu s EU praksama digitalnog učenja i e-uprave, članica je obavezna osigurati funkcionalnu, pristupačnu i korisnički orijentiranu platformu za upravljanje ispitima, u skladu s principima zaštite podataka i akademske integriteta.

Član 36.
(Oblici, trajanje i čuvanje provjera znanja)

(1) Provjera znanja studenata može se organizovati u više formata, u zavisnosti od prirode predmeta, nastavne metodologije i ishoda učenja. Osnovni oblici provjere uključuju pismene, usmene, praktične i kombinirane ispite, a mogu uključivati i digitalne, refleksivne i projektno orijentisane forme.
(2) Preporučeno maksimalno trajanje pojedinih ispita je sljedeće:

a) za pismene ispite: do 150 minuta, s mogućnošću produženja do 180 minuta kod integriranih ili klinički orijentisanih predmeta;
b) za usmene ispite: do 45 minuta po studentu;
c) za praktične ispite: do 90 minuta, s mogućnošću segmentirane evaluacije (u fazama);
d) za kombinovane ispite: maksimalno zbirno vrijeme trajanja svih uključenih komponenti, uz mogućnost vremenske podjele po komponentama.

(3) Pismeni ispitni radovi čuvaju se najmanje do kraja akademske godine u kojoj je ispit položen, a duže u slučaju otvorenog postupka žalbe, revizije ocjene ili vanredne evaluacije.
(4) Kod predmeta koji uključuju praktične vještine, komunikaciju, etičke situacije ili simulirane kliničke scenarije, provjera znanja može uključivati i portfolije, simulacije, prezentacije, rješavanje problema, rad u paru/timu, digitalne kvizove i druge oblike.
(5) Visoka škola podstiče korištenje savremenih digitalnih alata za provođenje i dokumentovanje ispita, uključujući e-platforme, alate za automatizaciju ocjenjivanja i standardizovane evaluacione obrasce, kako bi se osigurali jednakost, transparentnost i pouzdanost u provjeri znanja.

Član 37.
(Ispitni rokovi i termini)

(1) Završni ispit polaže se u četiri redovna ispitna roka, od kojih svaki uključuje najmanje dva termina (redovni i popravni): januarsko-februarski, aprilski, junsko-julski i septembarski rok.
(2) Redovni i popravni ispiti organiziraju se u skladu s Akademskim kalendarom, pri čemu između termina u istom roku mora postojati vremenski razmak od najmanje dvije sedmice.
(3) Za predmete odslušane u zimskom semestru, ispitni termini održavaju se u januarsko-februarskom, aprilskom I sptembarskom; za predmete iz ljetnog semestra u junsko-julskom i septembarskom prvom i drugom roku.
(4) Studentima je u septembarskom roku omogućeno polaganje ispita u dva odvojena termina, najkasnije do 30. septembra.
(5) U svim rokovima student može pristupiti polaganju ispita iz više predmeta, u skladu s pravilima o opterećenju i statusu studenta.
(6) U slučaju blok nastave, završni ispit se održava u sedmici nakon završetka nastave, a popravni ispit najmanje dvije sedmice kasnije, prema datumu naznačenom u silabusu.
(7) Ispitni termini moraju biti organizirani tako da student na istoj studijskoj godini ne bude opterećen sa više od jednog ispita u istom danu.
(8) Visoka škola može organizirati dodatne fleksibilne ispitne termine („mikrorokove") za predmete koji se izvode projektno, u formi blok-nastave, simulacija, prakse ili istraživačkog rada. Ovi termini se evidentiraju u akademskom kalendaru kao dodatni, ali ravnopravni ispitni rokovi.
(9) U vanrednim okolnostima (epidemije, prirodne nepogode, poremećaji u radu) Senat može donijeti odluku o izmijenjenim terminima i alternativnim oblicima ispitivanja, u skladu sa akademskim kalendarom i principima očuvanja akademskog integriteta.
(10) Vanredni studenti ispitu mogu pristupiti u redovnim terminima ili u posebnim, njima prilagođenim terminima, ako su tako predviđeni silabusom ili izvedbenim planom.
(11) Studenti u apsolventskom statusu imaju pravo polagati ispite u svim raspoloživim rokovima.
(12) Student koji je zbog duže bolesti ili drugih opravdanih razloga bio spriječen u izvršavanju obaveza, može uz saglasnost nastavnika polagati ispit u vanrednom terminu, uz dokumentaciju kojom opravdava izostanak.

Član 38.

(Ocjenjivanje studenata)

(1) Konačan uspjeh studenta nakon svih predviđenih oblika provjere znanja vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS sistemom pri čemu se pod bodom podrazumijevaju procenti, kako slijedi:

a) **ocjena 10 ili A** – izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama (95–100%),
b) **ocjena 9 ili B** – uspjeh iznad prosjeka sa ponekom greškom (85–94%),
c) **ocjena 8 ili C** – prosječan uspjeh uz primjetne greške (75–84%),
d) **ocjena 7 ili D** – generalno dobar, ali sa značajnijim nedostacima (65–74%),
e) **ocjena 6 ili E** – zadovoljava minimalne uvjete (55–64%),
f) **ocjena 5 ili F** – ne zadovoljava minimalne uvjete (manje od 55%).

(2) Izuzetno od stava (1), za pojedine predmete ili obaveze, kao što su završni rad, stručna praksa, rad na klinici i slično, vrednovanje se može vršiti bez brojčane ocjene.
(3) U tim slučajevima, studentu se u indeks i u informacioni sistem unosi „ispunio obaveze" ili „nije ispunio obaveze".
(4) Završni rad se ocjenjuje prema sistemu iz stava (1) ili se vrednuje kao „uspješno odbranjen"/„nije odbranjen". ECTS bodovi završnog rada ulaze u zbir potreban za završetak studija, a način ocjenjivanja utvrđuje se studijskim programom.
(5) Ako nijedan student na prvom ispitnom roku ne ostvari 95% za ocjenu 10, skala se može prilagoditi najboljem rezultatu tog roka. Prilagođena skala ne važi za naredne rokove u istoj akademskoj godini.
(6) Predmetni nastavnik može dodijeliti do 5 dodatnih bodova studentima za izuzetan napredak, učešće u nastavnom i istraživačkom radu, projekte ili vanredni angažman u toku semestra.
(7) Nastavnik može definisati dodatne kriterije za prolaznu ocjenu (npr. minimalan broj bodova na pojedinim dijelovima ispita, obavezno učešće na terenskoj ili praktičnoj nastavi) uz obaveznu objavu u silabusu.
(8) Student koji ispuni sve predispitne obaveze i osvoji potreban broj bodova, ima pravo završiti predmet bez dodatnog izlaska na završni ispit, ako je to predviđeno silabusom.
(9) Aktivnosti koje razvijaju transverzalne vještine (npr. timski rad, prezentacijske vještine) ocjenjuju se tokom semestra i ne mogu se nadoknađivati u okviru završnog ispita.
(10) Struktura bodovanja i kriteriji ocjenjivanja moraju biti transparentno objavljeni studentima najkasnije u prvoj sedmici nastave putem silabusa i dostupni tokom semestra.
(11) Visoka škola podstiče formativnu evaluaciju – provjere znanja koje studentima pružaju povratnu informaciju tokom semestra, s ciljem unapređenja procesa učenja, a ne isključivo za izračun ocjene.
(12) Konačna ocjena studenta mora biti usklađena s ostvarenim ishodima učenja iz predmeta, a ne isključivo zbir osvojenih bodova. Kod predmeta sa praktičnim ili profesionalnim komponentama, mora se ocijeniti i sposobnost primjene znanja u realnim ili simuliranim uslovima.

Član 39.
(Objava i transparentnost ocjena i povratne informacije studentima)

(1) Rezultati svih oblika provjere znanja (pismeni, usmeni, praktični i kombinirani ispiti) moraju biti objavljeni putem službene elektronske platforme Visoke škole najkasnije u roku od:

a) tri radna dana za ispite sa do 50 studenata,

b) pet radnih dana za ispite sa 51 do 99 studenata,
c) sedam radnih dana za ispite sa 100 i više studenata,
a u svakom slučaju najmanje tri dana prije narednog termina za isti ispit.

(2) U cilju transparentnosti, objava rezultata mora uključivati ukupan broj ostvarenih bodova i raspodjelu bodova po segmentima provjere, kao i pristup skeniranom ispitu ili digitalnoj evaluaciji putem elektronske platforme.
(3) Predmetni nastavnik je obavezan oglasiti termin za uvid u rad, u fizičkom ili on-line obliku, najkasnije u roku od dva dana od objave rezultata.
(4) Unos ocjena u informacioni sistem mora se izvršiti najkasnije 48 sati nakon uvida u radove, a studentima mora biti omogućeno podnošenje žalbe na ocjenu putem platforme, u roku od 24 sata od uvida.
(5) Prolazne ocjene se unose u indeks (u papirnoj ili elektronskoj formi) i informacioni sistem, a za studente koji nisu zadovoljili minimalnu prolaznu razinu unosi se oznaka „nije položio/la". Za nepristupanje ispitu unosi se „nije pristupio/la".
(6) Visoka škola razvija i koristi sistem automatskog obavještavanja putem e-maila i/ili studentske aplikacije o objavi rezultata, otvorenim terminima za uvid i upisom ocjena.
(7) S ciljem unapređenja kvalitete nastave i evaluacije, nastavnici su obavezni jednom godišnje dostaviti izvještaj o uspjehu i analizi postignuća studenata, uključujući prijedloge za poboljšanja, koji se razmatraju Senatu Visoke škole .
(8) Analiza prolaznosti, distribucije ocjena i uspješnosti studenata koristi se kao instrument za internu evaluaciju nastavnika i predmeta te je sastavni dio godišnjeg izvještaja o kvaliteti studijskog programa.

Član 40.
(Analiza prolaznosti i mjere za unapređenje kvaliteta nastave)

(1) Senat Visoke škole dužan je, po završetku svake akademske godine, izvršiti analizu prolaznosti studenata na svim ispitima, uključujući broj izlazaka, uspješnost, distribuciju ocjena i broj žalbi po predmetima.
(2) U cilju osiguranja akademske uspješnosti i pravičnosti, Senat razmatra izvještaje o postignućima i donosi mjere za poboljšanje kvaliteta nastave, koje mogu uključivati:

a) organizaciju dodatnih termina konsultacija i dopunske nastave za predmete s ispodprosječnom prolaznošću;
b) reviziju nastavnih materijala i metoda podučavanja;
c) korekcije silabusa, ukoliko se utvrdi prekomjerna složenost ispita u odnosu na ishode učenja;
d) osnaživanje didaktičkih kompetencija nastavnika putem internih radionica;
e) predlaganje mentorstva ili timskog izvođenja nastave za kompleksne predmete;
f) korištenje digitalnih alata za praćenje napretka i adaptivno učenje.

(3) Direktor je dužan inicirati detaljnu evaluaciju kada se utvrdi:

a) prolaznost ispod 30% ili iznad 95% bez jasnog obrazloženja;
b) značajna odstupanja u ocjenjivanju između različitih grupa studenata istog predmeta;
c) disproporcija u prolaznosti predmeta unutar iste studijske godine.

(4) Rezultati analize koriste se za:

a) izradu izvještaja o kvaliteti nastave koji se dostavlja Senatu;
b) unapređenje kurikuluma i nastavnih strategija u narednoj akademskoj godini;
c) planiranje ciljane stručne podrške nastavnom osoblju;
d) uvođenje preventivnih mjera za smanjenje broja studenata koji obnavljaju godinu i napuštaju studij.

(5) Povratne informacije studenata iz anketa o kvaliteti nastave, anonimne sugestije i prijave neregularnosti također se uključuju u sveobuhvatnu analizu, kao sastavni dio sistema osiguranja kvaliteta.

Član 41.
(Akademski integritet i ponašanje studenata tokom ispita)

(1) Tokom pismenih ispita, studenti su dužni raditi samostalno, bez korištenja bilo kakvih uređaja, bilješki, prenosivih digitalnih sredstava, pametnih satova ili komunikacijskih alata, osim ako je drugačije naznačeno u uputstvu za ispit. Korištenje elektronskih uređaja dozvoljeno je isključivo ukoliko priroda zadatka zahtijeva digitalnu podršku, što mora biti jasno navedeno u silabusu ili odobreno od strane nastavnika.
(2) Na usmenim ispitima, studenti se trebaju suzdržati od međusobne komunikacije, dijeljenja informacija ili oslanjanja na pomoćne materijale, osim ako ispitivač iz pedagoških razloga ne predvidi interaktivni pristup. Poštovanje reda, kulturna komunikacija i odgovorno ponašanje prema ispitivaču i kolegama obavezan su dio ispita.
(3) Prilikom izvođenja praktičnih ispita, studenti su obavezni pridržavati se propisanih standarda sigurnosti, stručnih protokola i tehničke pripreme. Bilo kakav neodgovoran pristup koji može dovesti do greške u izvedbi, oštećenja opreme, ugrožavanja sebe ili drugih, tretira se kao povreda akademskog ponašanja i profesionalne etike.
(4) U slučaju utvrđenog kršenja pravila iz ovog člana, studentu se konkretni ispit ocjenjuje sa nulom (0 bodova), a nastavno osoblje je obavezno sačiniti službenu zabilješku i pokrenuti postupak pred nadležnim disciplinskim tijelima Visoke škole. U postupku se osigurava pravo studenta na uvid, izjašnjenje i žalbu, u skladu s pravilima pravičnog postupka i etičkog kodeksa.
(5) Radi očuvanja akademskog integriteta, Visoka škola kontinuirano organizuje preventivne radionice o akademskom integritetu, s naglaskom na formativno vrednovanje i samoprocjenu. Kod ispita na daljinu koristi se certificirana platforma za e-nadzor (*e-proctoring*) koja osigurava identifikaciju studenta, zaštitu podataka i sprječavanje zloupotreba, u skladu s GDPR-om i EU normama.
(6) Visoka škola usvaja i redovno ažurira Etički kodeks i Kodeks ponašanja za studente i osoblje, čime se osigurava jasno razumijevanje pravila, očekivanja i posljedica vezanih za akademsku čestitost. Studenti su dužni da se sa ovim dokumentima upoznaju prije početka prve akademske godine.

Član 42.
(Žalbeni postupak i komisijsko ocjenjivanje)

(1) Student koji smatra da njegova ocjena na ispitu ne odražava objektivno postignuti nivo znanja ima pravo u roku od tri radna dana od objave rezultata i uvida u rad, podnijeti pismeni zahtjev za ponovnu evaluaciju pred ispitnom komisijom.
(2) Zahtjev se podnosi elektronski ili lično putem Studentske službe, a adresira se direktoru uz kratko, argumentirano obrazloženje. Nepotpuni ili neosnovani zahtjevi se odbacuju bez razmatranja.

(3) Direktor, ukoliko utvrdi osnovanost zahtjeva, imenuje komisiju najkasnije u roku od dva radna dana. Komisiju čine tri člana, uključujući predsjednika, a svi članovi moraju biti iz iste ili srodne naučne oblasti, s tim da nosilac predmeta ne može biti član komisije, osim u izuzetnim slučajevima kad nije moguće formirati komisiju drugačije.
(4) Komisijski ispit se organizira najkasnije u roku od tri radna dana od imenovanja komisije. Student mora biti blagovremeno obaviješten o terminu i sastavu komisije.
(5) Ukoliko se ispit sastoji od pismenog i usmenog dijela:

a) ocijenjeni pismeni rad ne polaže se ponovo, već ga komisija revidira, nezavisno i transparentno;
b) usmeni ispit ili njegov dio se obavezno ponavlja pred komisijom.

(6) Student ima pravo prisustvovati komisijskom pregledu svog pismenog rada, bez mogućnosti intervenisanja, u svrhu transparentnosti.
(7) Odluka komisije donosi se većinom glasova i konačna je. Ne postoji mogućnost žalbe na odluku komisije.
(8) Student koji nije uspio položiti predmet u četiri redovna ispitna roka u jednoj akademskoj godini može podnijeti zahtjev za komisijsko polaganje ispita, uz poštivanje postupka iz prethodnih stavova.
(9) Student ima pravo zatražiti komisijski ispit najviše dva puta tokom jedne akademske godine, uključujući ispite koji se traže radi poboljšanja ocjene.

Član 43.
(Komisijsko polaganje ispita u slučaju zahtjeva za izuzeće nastavnika ili studenta)

(1) Student ili predmetni nastavnik imaju pravo, uz pismeno obrazloženje, zatražiti izuzeće iz procesa ispitivanja ukoliko smatraju da postoji rizik od narušavanja nepristrasnosti ili profesionalnog odnosa. Zahtjev se podnosi direktoru najkasnije sedam dana prije zakazanog ispita.
(2) Direktor je dužan razmotriti zahtjev i donijeti odluku o njegovoj osnovanosti najkasnije u roku od tri radna dana. Prije donošenja odluke, direktor pribavlja očitovanje obje strane. Ukoliko neka strana ne dostavi očitovanje u predviđenom roku, postupak se nastavlja bez nje.
(3) Pri razmatranju zahtjeva, dekan posebno uzima u obzir:

a) eventualne sukobe interesa (porodične, profesionalne, finansijske veze),
b) prethodne disciplinske postupke,
c) nepristrasnost ocjenjivanja potvrđenu komisijskim ispitima,
d) eventualne etičke pritužbe u vezi sa predmetnim nastavnikom ili studentom.

(4) Ako direktor zaključi da postoje osnovani razlozi za izuzeće nastavnika, imenuje se tročlana ispitna komisija iz iste ili srodne stručne oblasti, isključujući nastavnika čije je izuzeće traženo. Komisija se imenuje najkasnije u roku od tri dana od donošenja odluke.
(5) Komisijski ispit se organizuje u okviru redovnog ispitnog termina, a studentu se garantuje pravo na blagovremenu obavijest i uvid u sastav komisije.
(6) Svi podaci i dokumentacija u vezi sa zahtjevom za izuzeće tretiraju se kao povjerljivi i dostupni samo uključenim stranama i relevantnim tijelima Visoke škole.
(7) Student i nastavnik imaju pravo uložiti žalbu na odluku direktora Etičkoj komisiji Visoke škole u roku od tri radna dana, ako smatraju da je odluka donesena protivno principima pravičnosti.
(8) Ova procedura se vodi u skladu sa načelima zaštite akademske čestitosti, nepristrasnosti i profesionalnog integriteta, u duhu evropskih standarda visokog obrazovanja.

Član 44.
(Konsultacije i akademska podrška između ispitnih rokova)

(1) U periodima između završnih i popravnih ispitnih rokova, akademsko osoblje ima pravo i obavezu, u skladu sa potrebama studenata, organizirati konsultacije s ciljem pojašnjenja nastavnog sadržaja i dodatne pripreme za ispite.
(2) Nastavnici, u saradnji rukovodiocem studijskog programa, mogu organizirati i dopunsku nastavu za studente koji nisu ispunili predispitne obaveze ili pokazuju teškoće u savladavanju gradiva. Dopunska nastava može uključivati teorijsku obradu, vježbe, grupni rad, online sesije ili vođeni samostalni rad uz povratnu informaciju.
(3) Ukoliko na predmetu, nakon realizacije redovnog i popravnog roka u januarsko-februarskom, aprilskom ili junsko-julskom roku, postotak prolaznosti bude manji od 60% u odnosu na broj studenata koji su pristupili ispitu, nastavnik je dužan organizirati dopunsku nastavu u obimu do jedne trećine fonda sati predmeta. Odluku o tome donosi direktor.
(4) Dopunska nastava iz stava (3) ovog člana ne uračunava se u godišnje nastavne norme, ali se evidentira kao aktivnost akademske podrške studentima i valorizira u evaluaciji nastavnog procesa.
(5) Nastava iz ovog člana može se izvoditi uživo, online ili hibridno, uz obaveznu najavu i dostupnost materijala putem elektronske platforme Visoke škole. Studenti se mogu konsultovati i putem e-maila, video-poziva, foruma i drugih digitalnih alata u dogovoru sa nastavnikom.
(6) Evidenciju održanih konsultacija i dopunske nastave vodi predmetni nastavnik i dostavlja je u elektronskom formatu nadležnoj službi na kraju semestra.

Član 45.
(Uslovi za prelazak u narednu studijsku godinu)

(1) Student ima pravo upisati narednu godinu studija u okviru istog ciklusa ako je u prethodnoj godini stekao najmanje 48 ECTS bodova, odnosno ako ne prenosi više od 12 ECTS bodova, u skladu sa zakonskim propisima.
(2) Prenos nepoloženih predmeta u narednu godinu moguć je isključivo pod uslovom da ti predmeti nisu definisani kao preduvjet za slušanje predmeta naredne godine, kako je regulisano studijskim programom.
(3) Preduvjetni predmeti i njihova međusobna povezanost utvrđuju se unaprijed u okviru studijskog programa, a potvrđuje ih Senat najkasnije do početka akademske godine.
(4) U slučaju da student završi sve obaveze osim završnog ispita iz određenog predmeta, nije obavezan ponovo pohađati predavanja iz tog predmeta, ali mora pristupiti polaganju ispita u skladu sa pravilima.
(5) Studenti koji obnavljaju godinu ili prenose ispite imaju pravo zadržati bodove ostvarene kroz kontinuiranu evaluaciju (npr. seminarski rad, prezentacije, parcijalni testovi) u trajanju od jedne akademske godine.
(6) Student koji je prenio ispite u narednu studijsku godinu ne može upisati još jednu višu godinu dok ne položi te prenesene ispite.
(7) Senat utvrduje mogućnost izlazaka studenata koji su obnovili godinu/prenijeli nepoloženi ispit u narednu godinu na elemente kontinuirane provjere znanja.
(8) Studentima u apsolventskom statusu, kao i onima koji ponavljaju apsolventsku godinu, priznaju se svi pozitivno ocijenjeni dijelovi ispita i aktivnosti ostvarene tokom nastave sve do kraja perioda dozvoljenog za završetak studija.

(9) Predmetni nastavnici mogu, u skladu sa silabusom, priznati i parcijalne rezultate s prethodne godine, uključujući bodove s predispitnih aktivnosti, pod uslovom da nisu istekao rok za njihovo važenje.
(10) Student koji obnavlja godinu može, u skladu sa raspoloživim kapacitetima i odlukom Senata, paralelno pohađati određene predmete iz naredne godine, pod uslovom da ukupno opterećenje u semestru ne prelazi 30 ECTS bodova i da ne postoji preduvjet za predmete koje je prenio.
(11) Sva pravila vezana za prelazak, prenos bodova i priznanja parcijalnih obaveza unose se u elektronski sistem evidencije i dostupna su studentu putem zvanične studentske platforme.

Član 46.
(Status apsolventa i pravo na završetak studija)

(1) Student koji je uredno završio sve nastavne aktivnosti i prisustvovao predavanjima u posljednjoj godini studija, a nije položio sve ispite, stiče status *apsolventa* i zadržava ga tokom naredne akademske godine. U tom periodu ima pravo polagati nepoložene ispite u svim ispitnim rokovima predviđenim akademskim kalendarom.
(2) Ukoliko student u statusu apsolventa ne položi sve ispite do kraja apsolventske godine, prelazi u status *apsolventa ponovca* i zadržava pravo polaganja ispita, bez obaveze ponovnog prisustva na predavanjima.
(3) Apsolvent koji je ispunio sve ispitne obaveze, osim završnog rada, ima pravo prijaviti i braniti završni rad u toku akademske godine, nezavisno od redovnih ispitnih rokova.
(4) Student u statusu apsolventa ili apsolventa ponovca ima pravo završiti studij po nastavnom planu i programu koji je bio na snazi u trenutku njegovog upisa, bez obzira na broj ponavljanja završne godine.
(5) Apsolventima ponovcima omogućene su konsultacije s nastavnicima, pravo izlaska na sve ispitne rokove, uključujući dodatne termine, te mogućnost organizacije individualnog plana polaganja ispita u skladu s organizacionim kapacitetima Visoke škole.
(6) Dodatne ispitne rokove, namijenjene apsolventima i apsolventima ponovcima, utvrđuje Senat Visoke škole, vodeći računa o načelima pravičnosti i podrške u završavanju studija.
(7) Visoka škola putem informacionog sistema osigurava studentima u apsolventskom statusu uvid u preostale obaveze i administrativne rokove, uz mogućnost podnošenja zahtjeva za prilagođeni plan završetka studija.

Član 47.
(Privremeno mirovanje studentskog statusa)

(1) Status studenta može privremeno mirovati u slučajevima definisanim Zakonom, Statutom Visoke škole i ovim Pravilima, bez gubitka studentskih prava.
(2) Na osnovu pismenog i obrazloženog zahtjeva, Visoka škola može studentu odobriti privremeno mirovanje statusa na period do najviše dva semestra u okviru jednog ciklusa studija. Tokom tog perioda student zadržava status, ali se oslobađa svih akademskih obaveza.
(3) Opravdani razlozi za privremeno mirovanje uključuju:

a) težu ili hroničnu bolest potvrđenu medicinskom dokumentacijom,
b) trudnoću, porođaj i brigu o djetetu do jedne godine života,
c) socijalne i ekonomske poteškoće (npr. nemogućnost plaćanja školarine),
d) aktivno učešće na međunarodnim akademskim, kulturnim ili sportskim takmičenjima uz status reprezentativca,

e) druge izuzetne okolnosti lične prirode (npr. briga o članovima porodice, promjena prebivališta i sl.).

(4) Student koji obavlja funkciju člana rukovodstva Studentskog parlamenta ili sličnog tijela ima pravo na mirovanje statusa u trajanju do jedne akademske godine, uz pismeni zahtjev.
(5) Uz zahtjev, student dostavlja odgovarajuće dokaze: medicinsku dokumentaciju, potvrde nadležnih organa, izjavu sportskog saveza, rješenje o socijalnoj pomoći i sl. Dokumentacija mora biti izdata od strane relevantne javne ili privatne ustanove.
(6) Zahtjev se podnosi prije početka akademske godine. U izuzetnim i nepredvidivim slučajevima (npr. bolest, trudnoća, porodična kriza), zahtjev se može podnijeti i tokom trajanja akademske godine.
(7) Odluku o odobravanju ili odbijanju zahtjeva donosi direktor Visoke škole u roku od sedam dana od dana prijema kompletnog zahtjeva. Odluka se evidentira u matičnoj evidenciji i elektronskom sistemu Visoke škole.
(8) Period mirovanja ne računa se u maksimalni broj dozvoljenih godina za završetak studija. Po završetku razloga mirovanja, student ima pravo nastaviti studij bez obaveze obnove te akademske godine i bez dodatnih troškova.
(9) Studentu koji ne upiše narednu ili obnovljenu godinu, niti podnese zahtjev za mirovanje statusa, prestaje status studenta, osim u slučaju više sile ili opravdanih razloga koje priznaje Visoka škola.

Član 48.
(Promjena režima studiranja – prelazak sa statusa redovnog na vanredni)

(1) Student koji zbog profesionalnih, porodičnih, zdravstvenih ili drugih opravdanih razloga ne može nastaviti studij u statusu redovnog studenta može podnijeti pismeni zahtjev za prelazak u status vanrednog studenta. Zahtjev se upućuje direktoru najkasnije do početka upisa u naredni semestar.
(2) Uz zahtjev, student je dužan priložiti odgovarajuću dokumentaciju kojom se dokazuje razlog promjene statusa (npr. ugovor o radu, medicinska dokumentacija, potvrda o skrbi za dijete, potvrda o profesionalnom angažmanu i sl.).
(3) Promjena statusa može se odobriti samo ako studijski program omogućava izvođenje nastave u režimu vanrednog studija. Visoka škola zadržava pravo odbiti zahtjev u slučaju kada organizacijski kapaciteti ne omogućavaju izvođenje predmeta za vanredne studente u datom semestru.
(4) Student kojem se odobri prelazak u status vanrednog studenta dužan je izmiriti troškove školovanja u skladu sa važećim cjenovnikom za vanredne studente za cijelu akademsku godinu.
(5) Zahtjev za promjenu statusa ne može se podnijeti retroaktivno niti u toku tekućeg semestra. Izuzetno, u slučaju zasnivanja radnog odnosa, student je dužan u roku od 15 dana obavijestiti Studentsku službu i priložiti dokaz o zaposlenju, kako bi se status mogao ažurirati za naredni semestar.
(6) Promjena statusa studenta evidentira se u studentskom informacionom sistemu i matičnoj evidenciji, a student zadržava prava i obaveze u skladu sa novim režimom studiranja.

Član 49.
(Prestanak i ponovno sticanje statusa studenta)

(1) Status studenta prestaje u sljedećim slučajevima:
   a) uspješnim okončanjem studijskog ciklusa,
   b) na lični zahtjev studenta (ispis sa Visoke škole),
   c) ako student ne upiše narednu studijsku godinu ili ne izvrši obnovu godine,

d) izricanjem disciplinske mjere isključenja sa studija,
e) u drugim slučajevima predviđenim zakonodavstvom i općim aktima Visoke škole.

(2) U slučajevima iz tačaka b), c), d) i e), student može pod određenim uslovima ponovo steći status studenta, ako takva mogućnost nije izričito isključena zakonom ili disciplinskom mjerom.
(3) Zahtjev za reaktivaciju studentskog statusa podnosi se Studentskoj službi najkasnije 15 dana prije početka akademske godine u kojoj student želi nastaviti studij.
(4) Izuzetno, u slučaju da studentu prestane status zbog neupisivanja godine (tačka c), može podnijeti zahtjev i u toku akademske godine, pod uslovom da propuštene nastavne aktivnosti može nadoknaditi, uzimajući u obzir dozvoljeno izostajanje do 20% po važećim pravilima nastave.
(5) Odluku o ponovnom sticanju statusa donosi direktor rješenjem u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva. Rješenje sadrži informacije o obavezama studenta u skladu sa važećim nastavnim planom i programom.
(6) Student kojem je odobrena reaktivacija nastavlja studij prema aktuelnom nastavnom planu i programu, pod istim uslovima kao i ostali studenti generacije kojoj se priključuje, osim ako nije drugačije predviđeno prelaznim odredbama.
(7) Reaktivacija statusa može se odobriti najviše dva puta tokom jednog ciklusa studija, osim u slučajevima viših sila, zdravstvenih razloga ili porodičnih okolnosti koje student može dokumentovati i opravdati.

DIO V-ZAVRŠNI RAD

Član 50.
(Završni rad)

(1) Studijskim programom prvog ciklusa ili stručnog studija može se predvidjeti izrada i odbrana završnog rada kao završne akademske obaveze kojom student dokazuje stečene kompetencije u skladu sa ishodima učenja programa.
(2) Završni rad vrednuje se dodjelom ocjene prema pravilima iz člana 38. ovih Pravila, te oznakom „uspješno odbranjen" ili „nije odbranjen". Broj ECTS bodova koji nosi završni rad definisan je u okviru studijskog programa i ulazi u ukupan broj bodova potrebnih za završetak studija.
(3) Tema završnog rada mora biti iz naučnog polja i grane koja odgovara studijskom programu, ali može uključivati i interdisciplinarni pristup, pod uslovom da je povezana s ishodima učenja studija.
(4) Liste prijedloga tema završnih radova predlažu predmetni nastavnici i/ili mentori, a iste se razmatraju i potvrđuju na nivou studijskih programa. Konačnu listu tema usvaja Senat Visoke škole.
(5) Liste tema objavljuju se na b/h/s jeziku na službenim platformama Visoke škole najkasnije do početka posljednjeg semestra studija. Student ima pravo predložiti sopstvenu temu, u dogovoru s potencijalnim mentorom, uz prethodnu validaciju na odgovarajućoj katedri i formalno usvajanje od strane Senata.
(6) U slučaju da tema ima interdisciplinarni ili multidisciplinarni karakter, studentu se može dodijeliti i više mentora (komentora), uz jasno definisanu ulogu svakog od njih. Jedan od mentora mora biti iz osnovne discipline studijskog programa.

(7) Završni rad se, po pravilu, piše i brani na jednom od službenih jezika Bosne i Hercegovine ili na jeziku na kojem se studijski program izvodi. Odbrana na drugom jeziku moguća je uz odobrenje mentora i Senata.
(8) Ako student dio ili cijeli završni rad realizuje u drugoj instituciji (u BiH ili vani), osoba iz te institucije može biti imenovana kao mentor ili komentor, pod uslovom da ima izbor u zvanje na visokoškolskoj ustanovi.
(9) Završni rad se predaje u elektronskom i štampanom obliku, arhivira se u digitalnu bazu radova Visoke škole, a sažetak završnog rada može se objaviti na web stranici ustanove uz saglasnost studenta i mentora.

Član 51.
(Postupak prijave, izrade i odbrane završnog rada)

(1) Prijava završnog rada vrši se putem standardizovanog obrasca "Prijava teme završnog rada" koji se podnosi Studentskoj službi i elektronski evidentira u studentskom informacionom sistemu.
(2) Prijava završnog rada sadrži sljedeće podatke:

a) studijski program,
b) ime i prezime studenta,
c) broj indeksa,
d) naziv predložene teme na jeziku studija i na jeziku programa,
e) predmet i obrazloženje teme,
f) osnovnu literaturu,
g) datum prijave i mjesto prijave,
h) ime, prezime i saglasnost mentora (potpisano ili elektronski odobreno).

(3) Potpisan i verificiran obrazac čuva se u dosijeu studenta i arhivira u elektronskoj bazi podataka Visoke škole.
(4) Student nakon izrade završnog rada predaje rad mentoru na pregled. Mentor dostavlja svoje komentare i eventualne sugestije najkasnije u roku od četiri sedmice od prijema rada. Student je dužan postupiti u skladu s uputama mentora i dostaviti finalnu verziju.
(5) Po završetku rada, student podnosi pismeni zahtjev za ocjenu i odbranu putem prijave Studentskoj službi. Uz zahtjev predaje:

a) četiri štampana primjerka rada,
b) elektronsku verziju rada,
c) Izjavu o autentičnosti rada, kojom potvrđuje da je rad rezultat njegovog samostalnog rada i da su svi izvori korektno citirani.

(6) Senat Visoke škole, na prijedlog mentora, imenuje tročlanu komisiju za odbranu završnog rada, koju čine mentor i još dva nastavnika iz srodnih oblasti.
(7) Odbrana završnog rada mora biti organizovana najkasnije 15 dana od dana podnošenja zahtjeva. Odbrana je javna, a student prezentira rad i odgovara na pitanja članova komisije.
(8) Po završetku odbrane, komisija popunjava i potpisuje obrazac "Zapisnik o odbrani završnog rada" koji se dostavlja Studentskoj službi. Ocjena i status rada unose se u elektronski sistem evidencije.

Član 52.
(Neuspješna odbrana završnog rada i promjena mentora ili teme)

(1) Ukoliko student ne odbrani završni rad, ima pravo na još jednu odbranu istog rada nakon unosa korekcija i uvida u evaluaciju komisije, ili može podnijeti zahtjev za promjenu mentora i/ili teme završnog rada.
(2) Student ima pravo najviše dva puta tokom studija promijeniti temu i mentora:

a) prvi put nakon što mu je odobrena početna tema,
b) drugi put u slučaju neuspješne odbrane završnog rada.

(3) Zahtjev za promjenu u slučaju neuspješne odbrane mora se podnijeti u roku od 30 dana od dana odbrane.
(4) Promjena teme završnog rada dozvoljena je samo u opravdanim i iznimnim slučajevima, kao što su:

a) značajne metodološke poteškoće,
b) nedostupnost izvora,
c) neslaganje teme s ishodima učenja programa,
d) promjena mentora iz opravdanih razloga.

(5) Student je dužan obrazložiti razloge u pismenom zahtjevu, uz priloženu dokumentaciju (npr. izjava mentora, ocjena komisije, itd.).
(6) Odluku o odobravanju promjene teme i/ili mentora donosi Senat Visoke škole, na osnovu mišljenja odgovarajuće katedre ili vijeća studijskog programa. Promjena se unosi u studentsku dokumentaciju i sistem evidencije.

Član 53.
(Digitalna pohrana i objavljivanje završnog rada)

(1) Svi studenti koji su uspješno odbranili završni rad na prvom ciklusu studija obavezni su svoj rad samostalno pohraniti u Repozitorij završnih radova Visoke škole, putem platforme predviđene za elektronsku pohranu i evidentiranje akademskih radova.
(2) Pohranjivanje završnog rada predstavlja obavezan uslov za izdavanje diplome o završenom studiju.
(3) Student (autor) obavezno unosi sljedeće:

a) finalnu verziju rada u PDF formatu,
b) sažetak na jeziku na kojem je rad napisan (300–500 riječi),
c) prijevod sažetka na engleskom ili njemačkom jeziku,
d) do 5 ključnih riječi na oba jezika.

(4) Završni rad mora sadržavati:

a) Naslovnu stranicu s imenom i prezimenom autora, nazivom rada, imenom i titulom mentora, nazivom studijskog programa, mjesecom i godinom odbrane;

b) Identničnu verziju naslovne stranice na engleskom ili njemačkom jeziku;
c) Sažetak i ključne riječi na oba jezika, integrirane unutar samog rada.

(5) Osoba koju direktor formalno odredi (administrator repozitorija) dužna je:

a) provjeriti tehničku ispravnost dokumentacije,
b) unijeti rad u digitalnu bazu,
c) najkasnije u roku od 30 dana od dana odbrane rada.

(6) Administrator evidentira završni rad putem standardiziranog obrasca koji uključuje metapodatke: ime i prezime autora, naziv rada, mentor, studijski program, godina, sažeci, ključne riječi i jezik rada.
(7) Visoka škola osigurava digitalnu sigurnost, zaštitu autorskih prava i ograničen pristup dokumentima u skladu sa Zakonom o autorskim pravima, pravilima akademske etike i politikom otvorenog pristupa.

DIO VI-PRAVA STUDENTA I AKADEMSKI STANDARDI

Član 54.
(Prava studenta i akademski standardi)

(1) Student ima pravo da studira u skladu sa odobrenim nastavnim planom i programom, važećim pravilima studiranja i akademskim standardima Visoke škole. Proces evaluacije znanja mora biti transparentan, nepristrasan, unaprijed poznat studentu i usklađen s definisanim ishodima učenja.
(2) Prava koja proizlaze iz studentskog statusa su lična, neprenosiva i ostvaruju se ličnim prisustvom, aktivnim učešćem u nastavnom procesu i poštivanjem akademskih normi i etike.
(3) Svaki student ima pravo na:

a) aktivno učešće u svim oblicima nastavnog procesa (predavanja, vježbe, radionice, seminari, praktična nastava i digitalno učenje);
b) kvalitetno, dostupno i pedagoški usklađeno izvođenje nastave, u skladu sa savremenim obrazovnim metodama i tehnologijama;
c) blagovremeno, tačno i dvojezično informisanje (b/h/s i engleski ili njemački jezik) o svim relevantnim aspektima studija putem zvaničnih kanala;
d) transparentnost nastavnog rasporeda, termina evaluacija i svih rokova – najkasnije u prve dvije sedmice od početka semestra;
e) ravnopravnost i nediskriminaciju bez obzira na spol, rod, jezik, porijeklo, religiju, političko uvjerenje, invaliditet, socioekonomski status, seksualnu orijentaciju ili bilo koje drugo lično svojstvo;
f) zaštitu od uznemiravanja, neprimjerenog ponašanja i akademske neetičnosti kroz jasno definisane mehanizme prijave i zaštite;
g) pristup osnovnoj zdravstvenoj zaštiti u skladu sa zakonom;
h) pravo na akademske konsultacije, mentorsku podršku i dodatne oblike podrške tokom studija, naročito prilikom izrade završnog rada;
i) korištenje svih raspoloživih infrastrukturnih resursa: biblioteka, laboratorija, učenje na daljinu, studentskih prostora, e-platformi i digitalnih baza podataka;

j) slobodu akademske misli, izražavanja mišljenja i kritičkog promišljanja u skladu sa normama akademskog dijaloga i slobode;
k) učešće u evaluaciji nastavnog procesa, kvaliteta rada nastavnika i ukupnog obrazovnog iskustva, putem redovnih anketa i studentskih vijeća;
l) mobilnost i priznavanje prethodnog učenja i stečenih ECTS bodova u skladu sa principima Bolonjskog procesa, uz podršku u administrativnoj i akademskoj integraciji;
m) učešće i pravo glasa u izboru studentskih predstavnika, kao i učestvovanje u radu studentskih tijela i organizacija;
n) uključenost u savjetodavna i odlučujuća tijela Visoke škole u pitanjima od značaja za studentski standard i obrazovni kvalitet;
o) zaštitu prava u slučaju njihove povrede putem mehanizama unutar Visoke škole (studentski pravobranilac, komisija za pritužbe), te dostupnost žalbenog postupka u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju;
p) sve druge oblike podrške, sigurnosti i razvoja, uključujući psihološko savjetovanje, karijerno usmjeravanje i učešće u međunarodnim programima, a koji su predviđeni Statutom i aktima Visoke škole.

Član 55.
(Akademsko savjetovanje i mentorstvo studenata)

(1) Svakom studentu se pri upisu na prvu godinu studija dodjeljuje akademski mentor, iz reda nastavnog ili saradničkog osoblja, s ciljem pružanja kontinuirane akademske, administrativne i razvojne podrške tokom studija.
(2) Mentor prati napredovanje studenta, pomaže pri izboru izbornih predmeta, učestvuje u planiranju profesionalnog usmjerenja i pruža podršku pri uključivanju u naučno-istraživačke, međunarodne ili vannastavne aktivnosti.
(3) Mentor je dužan održati najmanje jednu konsultaciju sa studentom/studentima po semestru, te voditi evidenciju o savjetodavnom radu.
(4) Studenti koji se suočavaju sa akademskim poteškoćama, produženim studijem, mobilnošću ili mirovanjem statusa imaju pravo zatražiti dodjelu posebnog mentora ili dodatne savjetodavne podrške, putem Ureda za podršku studentima.
(5) Visoka škola osigurava osnovnu edukaciju i resurse za sve mentore, kako bi se osigurala kvalitetna i standardizovana podrška studentima u skladu sa evropskom praksom.

Član 56.
(Obaveze studenta u skladu sa evropskim akademskim standardima)

(1) Student je dužan da u okviru svog akademskog statusa savjesno, odgovorno i u skladu s važećim pravilima Visoke škole izvršava sljedeće obaveze:

a) redovno pohađanje nastave i aktivno učešće u nastavnim i vannastavnim aktivnostima,
b) blagovremeno izvršavanje zadataka, testova, projekata i predispitnih obaveza,
c) prisustvo provjerama znanja (kolokvijima, ispitima, evaluacijama) i poštivanje pravila ispitne procedure.
d) pridržavanje važećih Pravila studiranja, Kodeksa akademske čestitosti i Statuta Visoke škole,
e) poštivanje nastavnog, stručnog i administrativnog osoblja, kao i prava i dostojanstva drugih studenata,

f) održavanje kulture dijaloga, uzdržavanje od diskriminacije, nasilja, govora mržnje ili bilo kojeg oblika ometanja akademskog rada.
g) pridržavanje principa akademske čestitosti – zabrana plagijata, varanja, neovlaštenog korištenja tuđih radova,
h) odgovorno korištenje resursa Visoke škole (opreme, prostora, biblioteke, informacionih sistema),
i) zaštita integriteta vlastitog i tuđeg obrazovnog procesa.
j) pravovremeno izvršavanje administrativnih procedura (upis, obnova, prijave ispita), dostavljanje tražene dokumentacije i komuniciranje putem zvaničnih kanala,
k) učešće u evaluacijama nastavnog procesa kada je to predviđeno.
l) sve ostale obaveze koje proizlaze iz posebnih akata Visoke škole i zakonskih odredbi.

Član 57.
(Izvrsni studenti i mogućnost akceleriranog studija)

(1) Studentima koji tokom studija ostvaruju izvrsne akademske, stručne, društvene, tehnološke, umjetničke, sportske ili poduzetničke rezultate može se, na osnovu zahtjeva, odobriti studij pod posebnim uvjetima, uključujući:

a) pohađanje dodatnih modula ili predmeta iz viših godina,
b) učešće u nastavnim i istraživačkim aktivnostima,
c) završetak studija u vremenu kraćem od standardnog trajanja ciklusa studija (akcelerirani studij).

(2) Minimalni uslovi za odobravanje studija pod posebnim uslovima i/ili akceleriranog studija su:

a) položeni svi ispiti iz prethodnih studijskih godina,
b) prosječna ocjena ne manja od **9,0** (ocjena B ili viša),
c) ostvaren puni broj ECTS bodova za svaku prethodnu godinu studija.

(3) Na zahtjev studenta, Senat Visoke škole može odobriti ostvarivanje više od 60 ECTS bodova tokom jedne akademske godine, ali ne više od 90 ECTS bodova, uz uvažavanje kapaciteta studijskog programa i preporuku mentora.
(4) Zahtjev se podnosi Studentskoj službi najkasnije mjesec dana prije završetka tekuće akademske godine, uz priloženu dokumentaciju: akademski transkript, preporuku mentora (ako postoji) i plan akceleriranog studija.
(5) Odluku o odobravanju posebnog statusa donosi Senat Visoke škole na godišnjoj osnovi, u skladu sa kriterijima transparentnosti i jednakosti.
(6) Studentima odobrenim za akcelerirani studij ili posebne uslove može se dodijeliti i mentorska podrška, kao i učešće u dodatnim oblicima nastavnog, istraživačkog ili asistentskog angažmana.
(7) Studenti iz ove kategorije imaju prioritet prilikom prijave za mobilnost, učešće u međunarodnim projektima, programima razmjene i dodatnim edukacijskim aktivnostima Visoke škole.

Član 58.
(Prava studenata s invaliditetom i inkluzivne obrazovne mjere)

(1) Visoka škola osigurava pun i ravnopravan pristup visokom obrazovanju studentima s invaliditetom, u skladu sa važećim zakonodavstvom i Konvencijom UN o pravima osoba s invaliditetom, te načelima akademske jednakosti.

(2) Studentima s invaliditetom omogućavaju se obrazovne prilagodbe, koje obuhvataju:

a) fleksibilnost u prisustvu nastavi i evidenciji aktivnosti,
b) dodatne akademske konsultacije i mentorske susrete,
c) prilagodbu sadržaja i načina izvođenja nastavnih i ispitnih aktivnosti,
d) digitalno ili audio/video snimanje nastavnih sadržaja,
e) zamjenske nastavne obaveze u skladu s mogućnostima studenta,
f) individualizaciju metode i dinamike provjere znanja,
g) upotrebu asistivne tehnologije i podrške u nastavi i evaluaciji.

(3) Prilagodba se provodi putem:

a) individualiziranog programa (didaktičko-metodičke prilagodbe unutar redovnog kurikuluma),
b) individualnog programa (sadržajne i metodičke prilagodbe, uz moguće modifikacije nastavnih ciljeva i procjene).

(4) Student ostvaruje pravo na prilagodbu tako što podnosi zahtjev Uredu za podršku studentima, uz odgovarajuću medicinsku, psihološku ili socijalnu dokumentaciju. Ured, uz konsultacije sa studentom, izrađuje stručno mišljenje i preporuku. Na osnovu stručnog mišljenja, odluku donosi Senat Visoke škole
(5) U procesu izrade programa prilagodbe mogu učestvovati članovi stručnog tima Ureda za podršku studentima, uključujući psihologa, pedagoga, logopeda, socijalnog radnika ili druge relevantne stručnjake.
(6) Studenti iz ove kategorije imaju pravo na:

a) prioritet u korištenju resursa,
b) dodatne edukacijske materijale,
c) mentorsku i psihološku podršku,
d) tehničku i asistivnu opremu za nesmetano studiranje.

(7) Prilagodba ne podrazumijeva smanjenje akademskih standarda, već omogućava studentu da iste temeljne kompetencije i ishode učenja postigne putem alternativnih metoda, dinamike i formata.
(8) U dodatku diplomi, certifikatu ili mikroakreditivu navode se ostvareni ishodi učenja, uz napomenu da je studij realiziran prema individualnom programu, bez označavanja invaliditeta-

Član 59.

(Pravo na individualizaciju nastavnog procesa za studente sa posebnim statusom)

(1) Pravo na prilagođeni (individualizirani) nastavnički pristup imaju studenti koji zbog ličnih, porodičnih, zdravstvenih ili profesionalnih razloga ne mogu u potpunosti učestvovati u redovnom nastavnom procesu. Ova prava priznaju se studentima koji pripadaju jednoj od sljedećih kategorija:

a) roditelji djeteta kojem je neophodna stalna njega i podrška,
b) samohrani roditelji sa troje ili više djece,
c) roditelji sa četvero ili više djece,
d) trudnice i studentice koje se nalaze u porodiljskom periodu,
e) vrhunski sportisti, umjetnici i naučnici koji učestvuju na međunarodnim takmičenjima i projektima,

f) studenti koji boluju od teških ili hroničnih bolesti koje otežavaju redovno prisustvo nastavi,
g) studenti koji se nalaze na međunarodnoj mobilnosti (razmjeni) u skladu sa bilateralnim ili međunarodnim sporazumima.

(2) Individualizacija nastavnog procesa može obuhvatati:

a) fleksibilno prisustvovanje nastavi ili djelimično učešće,
b) pauziranje dijela studijskog procesa uz zadržavanje stečenih prava,
c) ovjeru semestra u vanrednim uslovima,
d) prilagođeno učešće u nastavnim aktivnostima (uživo, online ili asinhrono),
e) dodatne konsultacije s nastavnicima i mentorima,
f) prilagođen način i dinamiku provjere znanja (usmeni, pismeni, projektni rad i sl.).

(3) Zahtjev za ostvarivanje prava na individualizaciju nastave student podnosi Uredu za podršku studentima, uz odgovarajuću dokumentaciju kojom potvrđuje specifične okolnosti (medicinsku, socijalnu, porodičnu ili profesionalnu).
(4) Na osnovu mišljenja Ureda za podršku studentima, direktor donosi odluku o priznavanju prava i izradi plana individualizacije za kategorije iz stava (1).
(5) Studentima iz tačke e) (vrhunski sportisti, umjetnici i sl.), koji su privremeno odsutni zbog učešća na međunarodnim takmičenjima, odobrava se pravo na individualizaciju, s obavezom da najkasnije 30 dana nakon završetka takmičenja nastave studij u skladu s redovnim nastavnim ritmom.
(6) Odluku o individualizaciji za slučajeve iz tačke e) stava (1) donosi Senat Visoke škole, na osnovu zvanične molbe, prateće dokumentacije i preporuke Ureda za podršku studentima, vodeći računa o zaštiti akademskih standarda.

Član 60.
(Ugovor o studentskom radu)

(1) Student može zaključiti ugovor o studentskom radu, koji predstavlja osnov za legalno obavljanje rada tokom studija, u skladu sa zakonima koji regulišu radne odnose ili posebnim pravilima Visoke škole.
(2) Zaključivanje ugovora o studentskom radu ne mijenja akademski status studenta, ali ostvarivanje pojedinih prava iz radnog odnosa može zavisiti od toga da li student ima status redovnog ili vanrednog studenta, u skladu s posebnim zakonima (npr. zakon o zdravstvenom osiguranju, poreznim olakšicama i sl.).
(3) Ugovor o studentskom radu može trajati najduže do dana prestanka studentskog statusa, a obim rada ne može preći 20 sati sedmično, raspoređenih najviše na pet radnih dana.
(4) Poslovi koje student obavlja moraju biti u skladu sa njegovim zdravstvenim stanjem, pravima iz radnog odnosa i ne smiju ometati redovno izvršavanje akademskih obaveza.
(5) Način zaključivanja, prava i obaveze iz ugovora, evidenciju i nadzor nad studentskim radom uređuje Senat Visoke škole u saradnji sa resornim ministarstvom kroz poseban pravilnik. Ugovor mora sadržavati najmanje:

a) identitet studenta i poslodavca,
b) opis posla i mjesto rada,
c) trajanje ugovora i radno vrijeme,
d) visinu naknade,
e) prava na pauze, zaštitu na radu i obavezu osiguranja.

(6) Ured za podršku studentima i karijerno savjetovanje pruža studentima informacije i podršku prilikom zasnivanja studentskog rada, uključujući savjetovanje o pravima i zaštiti na radu.

DIO VII-MOBILNOST

Član 61.
(Prava studenata u okviru mobilnosti)

(1) Visoka škola studentima garantuje pravo na akademsku mobilnost tokom studija, uključujući učešće u nacionalnim i međunarodnim programima razmjene i studija u inostranstvu, uz puno priznavanje ostvarenih ECTS bodova i nastavnih aktivnosti, u skladu sa zakonom, statutom i relevantnim međunarodnim konvencijama.
(2) Mobilnost se odnosi na:

a) realizaciju jednog ili dva semestra na drugoj visokoškolskoj ustanovi u zemlji ili inostranstvu, učešće u programima bilateralne, multilateralne, evropske (npr. Erasmus+, CEEPUS) ili projektno zasnovane saradnje,
b) individualnu mobilnost realiziranu putem poziva, stipendija ili direktnih prijava studenta.

(3) Tokom perioda mobilnosti student zadržava sve akademske, administrativne i socijalne statuse na matičnoj ustanovi.
(4) Visoka škola garantuje:

a) pravo na priznavanje svih položenih obaveza na instituciji primateljici,
b) pristup akademskom savjetovanju prije i nakon mobilnosti,
c) sklapanje Ugovora o učenju (Learning Agreement) između studenta, matične ustanove i ustanove domaćina, kojim se unaprijed definišu sadržaji i ECTS vrijednosti koji će biti priznati po povratku.

(5) Priznavanje ostvarenih rezultata vrši se bez dodatnog ispitivanja, u skladu s dogovorenim planom mobilnosti, a uzimajući u obzir ishod učenja, radno opterećenje i akademsku ekvivalentnost sadržaja.
(6) Mobilnost ne smije produžiti trajanje studija, osim ako je to izričito navedeno u sporazumu o studiranju i prihvaćeno od strane studenta i matične ustanove.
(7) Studentska služba pruža podršku studentima u svim fazama mobilnosti: pripremi dokumentacije, savjetovanju, koordinaciji s partnerskom institucijom i priznavanju bodova.

Član 62.
(Polaganje ispitnih obaveza tokom studentske mobilnosti)

(1) U slučaju kada student provodi jedan ili dva semestra na drugoj visokoškolskoj ustanovi u okviru međunarodne mobilnosti, za priznavanje njegovih ostvarenih rezultata primjenjuju se odredbe Pravilnika o mobilnosti i Ugovora o učenju (Learning Agreement).
(2) Ukoliko student za vrijeme trajanja mobilnosti ima obaveze polaganja predmeta sa matične Visoke škole koje nisu obuhvaćene Learning Agreementom, ima pravo polaganja tih ispita pod sljedećim uslovima:

a) u dogovoru sa predmetnim nastavnikom,
b) bez obaveze prisustva redovnoj nastavi ako je student prethodno ispunio predispitne i kontinualne obaveze iz predmeta,
c) putem alternativne evaluacije (online ispit, seminarski rad, projektna prezentacija) gdje je to pedagoški moguće,
d) u redovnim ispitnim terminima Visoke škole ili dodatnim terminima koji se organizuju u koordinaciji sa Senatom Visoke škole.

(3) Ako student zbog mobilnosti nije u mogućnosti prisustvovati redovnoj nastavi niti ispuniti sve obaveze, Visoka škola osigurava sljedeće oblike podrške:

a) dodatnu ili konsultativnu nastavu u fizičkom ili online formatu,
b) mogućnost polaganja u dodatnim ispitnim terminima,
c) pristup „ljetnoj školi", intenzivnim kursevima ili drugim prilagođenim oblicima nastave i evaluacije.

(4) Visoka škola i predmetni nastavnik u obavezi su, u saradnji s akademskim koordinatorom za mobilnost, pružiti podršku studentima koji se nalaze na mobilnosti kako bi im se omogućilo ravnopravno ostvarenje akademskih obaveza.
(5) Niti jedan student ne smije biti akademski oštećen zbog učešća u mobilnosti, niti može biti uslovljen dodatnim zahtjevima koji se ne primjenjuju na studente koji nisu na mobilnosti.

DIO VIII-DISCIPLINSKA ODGOVORNOST STUDENATA

Član 63.
(Disciplinska odgovornost studenata i povrede akademskog integriteta)

(1) Student snosi disciplinsku odgovornost u slučajevima kada svojim ponašanjem prekrši obaveze u vezi sa studiranjem, naruši akademski integritet, pravila ponašanja ili ugled Visoke škole.
(2) Povrede se dijele na teške i lakše, pri čemu teške povrede mogu dovesti do izricanja strožih disciplinskih mjera, uključujući i privremeno isključenje sa studija.
(3) Teže povrede obuhvataju:

a) akademsku nečestitost: plagiranje, predstavljanje tuđeg rada kao svog, krivotvorenje rezultata, polaganje ispita umjesto druge osobe, korištenje nedozvoljenih sredstava za vrijeme ispita;
b) krivotvorenje bilo kakvih službenih isprava u vezi sa statusom studenta ili ostvarivanjem prava;
c) neovlašteni pristup informacionom sistemu Visoke škole, manipulacija ocjenama, baza podataka ili neovlašteni ulazak u službene prostorije;
d) svjesno i namjerno izazivanje materijalne štete na imovini Visoke škole ili trećih lica u vezi sa nastavnim procesom;
e) neprilično i agresivno ponašanje u učionicama, kabinetima, laboratorijama, bibliotekama ili na studijskim ekskurzijama;
f) učestalo ponavljanje lakših povreda nakon prethodne opomene;
g) uznemiravanje, govor mržnje, diskriminacija ili prijetnje na osnovu pola, roda, nacije, jezika, religije, invaliditeta, seksualne orijentacije ili bilo koje druge zaštićene osnove, prema studentima ili zaposlenicima;
h) djela koja u značajnoj mjeri narušavaju ugled i akademski integritet Visoke škole.

(4) Lakše povrede obuhvataju:

a) ometanje nastavnog procesa, kasnjenje u dolasku na nastavu, učestalo napuštanje nastave ili nepoštovanje nastavnika i kolega;
b) prisustvo nastavnim aktivnostima pod dejstvom alkohola ili psihoaktivnih supstanci;
c) neprihvatljivo ponašanje koje narušava radnu atmosferu ili remeti akademski dijalog (npr. nedoličan govor, neumjesno komentarisanje);
d) neblagovremeno izvršavanje administrativnih obaveza (npr. nenajavljeno nepojavljivanje na terminu konsultacija, ignorisanje poziva službi).

(5) Svaki slučaj povrede pravila razmatra se u skladu s internim Pravilnikom o disciplinskoj odgovornosti studenata, koji osigurava:

a) pravo na pisanu odbranu,
b) pravo na prisustvo disciplinskoj komisiji,
c) pravo na žalbu drugostepenom tijelu,
d) proporcionalnost sankcija (opomena, izvinjenje, privremena mjera, isključenje).

(6) Sve odluke se dokumentuju i unose u studentski dosije s ograničenim rokom evidentiranja, u skladu sa politikom zaštite podataka.

Član 64.
(Vrste disciplinskih mjera i njihova primjena u skladu s težinom povrede)

(1) Studentu koji prekrši obaveze utvrđene ovim Pravilima mogu se, u zavisnosti od težine i okolnosti povrede, izreći sljedeće disciplinske mjere:
   a) **Javna opomena** – izriče se za lakše povrede kao formalno upozorenje uz mogućnost rehabilitacije.
   b) **Opomena pred isključenje sa studija** – izriče se za ozbiljnije povrede ili ponavljanje lakših povreda, uz eventualno određivanje probnog roka praćenja ponašanja (npr. 6 mjeseci).
   c) **Privremena zabrana izlaska na ispite** – studentu se može zabraniti izlazak na ispite iz svih nastavnih predmeta u trajanju od jednog do četiri ispitna roka, u skladu sa stepenom prekršaja. Ova mjera se bilježi u dosije studenta i smatra se ozbiljnom akademskom sankcijom.
   d) **Isključenje sa studija** – izriče se za teške povrede akademskog integriteta, uz gubitak studentskog statusa u trajanju od jedne do tri godine, s mogućnošću ponovnog upisa nakon isteka roka.
(2) Mjera iz tačke d) (isključenje) izriče se isključivo za teške povrede obaveza definisane u Članu 63. Odluka mora sadržavati detaljno obrazloženje i mogućnost žalbe.
(3) Svaka disciplinska mjera mora biti izrečena u pisanoj formi i dostavljena studentu. Student ima pravo uložiti žalbu drugostepenom tijelu Visoke škole u roku od 8 dana od dana prijema odluke.
(4) Disciplinske mjere se evidentiraju u studentski dosije u skladu sa propisima o zaštiti ličnih podataka. U slučaju blažih mjera, može se predvidjeti brisanje iz evidencije nakon proteka određenog vremenskog perioda bez novih prekršaja.

Član 65.
(Disciplinski postupak i garantovana prava studenta)

(1) Disciplinski postupak protiv studenta pokreće direktor osnovu prijave, a vodi ga Disciplinska komisija, koju imenuje direktor i koja je ovlaštena da utvrdi činjenice, odluči o odgovornosti i izrekne mjeru.
(2) Komisiju čine tri člana:

a) predsjednik i jedan član iz reda nastavnog ili saradničkog osoblja koje imenuje direktor,
b) jedan član iz reda studenata kojeg predlaže Studentski parlament. Mandat komisije traje jednu akademsku godinu i može se obnoviti.

(3) Disciplinska komisija vodi postupak u skladu sa pravilima upravnog postupka, uz obavezno poštovanje sljedećih načela:

a) pravo studenta na odbranu,
b) pravo na pisano i usmeno izjašnjenje o činjenicama,
c) pravo na uvid u dokumentaciju i dokazne materijale,
d) pravo na prisustvo punomoćnika ili savjetnika,
e) pravo na žalbu.

(4) O svakoj usmenoj raspravi, saslušanju, uvidu ili drugoj radnji vodi se zapisnik, koji potpisuju prisutni članovi komisije i student (ili uz napomenu o odbijanju potpisa).
(5) Pri odlučivanju o disciplinskoj mjeri uzimaju se u obzir:

a) težina povrede i njene posljedice,
b) stepen namjere i odgovornosti,
c) ranije ponašanje studenta i prisustvo olakšavajućih ili otežavajućih okolnosti,
d) saradnja u postupku i iskazano žaljenje.

(6) Odluku o disciplinskoj odgovornosti i mjeri komisija je dužna donijeti najkasnije u roku od 60 dana od dana pokretanja postupka.
(7) Protiv odluke komisije, student ima pravo podnijeti žalbu Senatu Visoke škole u roku od 15 dana od prijema pisane odluke. Odluka Senata je konačna.
(8) Disciplinske mjere za teže povrede obaveza unose se trajno u studentski dosije. Evidencija o lakšim mjerama može se, po zahtjevu studenta, ukloniti nakon isteka 12 mjeseci bez nove povrede.
(9) Postupak disciplinske odgovornosti ne može biti pokrenut:

a) nakon isteka 6 mjeseci od dana kada je Visoka škola saznala za povredu i identitet studenta,
b) nakon isteka 12 mjeseci od dana kada je povreda stvarno učinjena.

Član 66.
(Odgovornost studenta za prouzrokovanu štetu i postupak naknade)

(1) Student snosi materijalnu odgovornost za štetu koju namjerno ili iz krajnje nepažnje prouzrokuje Visokoj školi, njenoj imovini, resursima, opremi ili informatičkim sistemima.
(2) Postupak za utvrđivanje štete i odgovornosti pokreće direktor, na osnovu pismene prijave (npr. nastavnika, administrativnog osoblja, drugog studenta), ili ličnog saznanja ili neposrednog uvida.
(3) Direktor donosi rješenje o pokretanju postupka, koje mora sadržavati podatke o studentu, opis nastale štete, vrijeme i okolnosti u kojima je šteta nastala i preliminarne dokaze ili svjedočenja.

(4) Student ima pravo da: bude pisano obaviješten o pokretanju postupka, usmeno se ili pismeno izjasni, dostavi dokaze i svjedoke, predloži sporazumno rješenje ili otklanjanje štete.
(5) Nakon provedenog postupka, direktor donosi odluku kojom se utvrđuje da li je student odgovoran za štetu, iznos i priroda štete i obaveza nadoknade i rok izvršenja.
(6) Student je dužan izvršiti obavezu naknade štete u roku od 30 dana od dana prijema odluke. Po potrebi, može zatražiti plaćanje u ratama uz obrazloženi zahtjev.
(7) Ukoliko student u predviđenom roku ne izvrši uplatu ili ne postigne dogovor o otplati, Visoka škola može pokrenuti sudski postupak za naknadu štete pred nadležnim organom.
(8) Odluka o odgovornosti za štetu i postupak može biti unesena u studentski dosije samo privremeno, i briše se po izmirenju obaveze, osim u slučajevima kada je šteta rezultat teške povrede disciplinskog postupanja-

DIO IX-ISPRAVE

Član 67.
(Zvanje, diploma i dodatak diplomi)

(1) Student koji je uspješno položio sve ispite i ispunio sve obaveze predviđene studijskim programom i ovim Pravilima, stiče odgovarajuće akademsko zvanje ili stručnu kvalifikaciju, u skladu sa Pravilnikom o akademskim titulama i zvanjima i Statutom Visoke škole.
(2) Visoka škola izdaje diplomu kao javni dokument, kojom se potvrđuje završetak studija i sticanje akademskog zvanja, a koja sadrži sve obavezne elemente propisane zakonima i institucionalnim aktima.
(3) Uz diplomu se izdaje i dodatak diplomi (Diploma Supplement), koji omogućava transparentan uvid u:

a) trajanje i nivo studija,
b) sadržaj programa,
c) postignute rezultate,
d) nacionalni kvalifikacijski okvir.

(4) Dodatak diplomi je sastavni dio diplome i koristi se za potrebe akademske i profesionalne mobilnosti.
(5) Studentu se, do izdavanja diplome, na njegov zahtjev izdaje uvjerenje o završenom studiju kao privremena javna isprava, u roku od 7 dana od dana prijema zahtjeva.
(6) Diploma i dodatak diplomi se štampaju:

a) na jednom od jezika b/h/s i na njemačkom jeziku (obavezno),
b) uz mogućnost izrade i na engleskom jeziku po izričitom zahtjevu studenta.

(7) Akademska titula ili stručno zvanje ispisuje se u gramatičkom rodu (muškom ili ženskom) u skladu s izjašnjenjem koje student daje na obrascu pri upisu na prvu godinu. U slučaju da student ne dostavi izjavu, diploma se izdaje u muškom gramatičkom rodu.
(8) Izgled, sadržaj, forma i tehnički elementi diplome i dodatka diplomi, kao i:

a) uslovi za štampanje,
b) procedura izdavanja i svečanog uručenja,

c) uslovi poništavanja diplome (npr. u slučaju plagijata, falsifikata ili zloupotrebe), detaljno se regulišu posebnim Pravilnikom o izdavanju i poništavanju diploma koji donosi Visoka škola.

Član 68.
(Izdavanje uvjerenja i ostalih dokumenata)

(1) Student koji je upisan u tekuću godinu studija, u slučaju potrebe, na revers može preuzeti dokumente o završenoj srednjoj školi uz prilaganje sljedećih dokumenata:

a) Zahtjev za podizanje dokumenata,
b) Index,
c) Potvrda iz biblioteke (da student nije preuzeo knjigu na revers).

(2) Za izdavanje duplikata indeksa, diplome i/ili dodatka diplomi, lice je dužno dostaviti sljedeće dokumente:

a) Zahtjev,
b) Potvrda iz Službenog lista da je diploma/dodatak diploma/indeks proglašena nevažećom,
c) Uplate na račun prema važećem cjenovniku,
d) U slučaju zahtjeva za izdavanjem novog indeksa lice je obavezno donijeti novi indeks i dvije fotografije.

(3) Za ispis sa Visoke škole student je dužan dostaviti sljedeće dokumente:

a) Zahtjev za ispis,
b) Index,
c) Uplate na račun prema važećem cjenovniku,
d) Potvrda iz biblioteke da student nema zaduženih knjiga.

Član 69.
(Ostale javne isprave koje izdaje Visoka škola)

(1) Studentu koji je uspješno završio sve obaveze propisane studijskim programom, a čeka izdavanje diplome, Visoka škola izdaje Uvjerenje o završenom ciklusu studija, koje ima status javne isprave i može se koristiti u svrhe zapošljavanja ili nastavka školovanja.
(2) Studentu koji privremeno ili trajno napušta Visoku školu (npr. prelazak, mobilnost, prekid), izdaje se Uvjerenje o prepisu ocjena (Transcript of Records), koje sadrži:

a) sve položene predmete s ocjenama i ECTS bodovima,
b) zvanje, status i ukupno ostvarene bodove do datuma izdavanja.

(3) Student koji dolazi na Visoku školu po osnovu međunarodne mobilnosti dužan je podnijeti Prijavu za mobilnost, nakon čega mu se:

a) priznaje status mobilnog studenta,
b) izdaje potvrda o prihvatu i/ili potpisuje Ugovor o učenju.

(4) Na zahtjev studenta ili po službenoj dužnosti, Visoka škola može izdati i druge javne isprave, kao što su:

a) potvrda o redovnom/vanrednom statusu studenta,
b) potvrda o uplaćenoj školarini,
c) potvrda o promjeni studijskog programa,
d) potvrda o privremenom mirovanju prava i obaveza,
e) potvrda o učestvovanju u nastavnim i vannastavnim aktivnostima.
f) I druge

(5) Svi obrasci, izgled i sadržaj javnih isprava koje izdaje Visoka škola uređeni su u skladu sa Pravilnikom o sadržaju javnih isprava koje izdaju visokoškolske ustanove Kantona Sarajevo, uz mogućnost dvojezične ili višejezične izrade dokumenata prema potrebi studenta.

DIO X-PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 70.
(Primjena pravila)

Ova Pravila se primjenjuju za studente koji studiraju na prvom ciklusu studija, te stručnom studiju u skladu sa bolonjskim principima, a počev od akademske 2026/2027. godine.

Član 71.
(Tumačenje Pravila)

Tumačenje odredbi ovih Pravila daje Senat Visoke škole, a koje se obajvljuje na web stranici Visoke škole.

Član 72.
(Izmjene i dopune pravila)

Izmjene i dopune ovih Pravila vrše se na način njihovog donošenja.

PREDSJEDAVAJUĆI SENATA

STUDIJSKI PROGRAM

OKUPACIONA-RADNA TERAPIJA I REHABILITACIJA

2025.

Istorijski razvoj okupacione terapije

Okupaciona terapija je moderna, interdisciplinarna profesija koja povezuje biomedicinske nauke, psihosocijalne aspekte i rehabilitacijske pristupe u cilju unapređenja kvaliteta života pojedinaca svih starosnih skupina. Kroz istoriju, okupaciona terapija se razvijala od početaka u prvom svjetskom ratu, kada su terapeuti pomagali vojnim veteranima u reintegraciji u svakodnevni život, pa sve do savremenih koncepata terapije usmjerenih na holistički pristup i interdisciplinarnu saradnju.

Danas je okupaciona terapija prepoznata kao ključna komponenta zdravstvenih i socijalnih sistema širom svijeta, a značajan doprinos njenom razvoju dala je Evropska mreža za obrazovanje u okupacionoj terapiji (ENOTHE), koja harmonizuje obrazovne programe u ovoj oblasti u skladu sa Bolonjskom deklaracijom i evropskim smjernicama za priznavanje diploma.

O studijskom programu

Studijski program *Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija* osmišljen je kako bi studentima pružio temeljno teorijsko i praktično obrazovanje u oblasti rehabilitacije, terapijskih intervencija i promocije funkcionalne neovisnosti pacijenata. Program omogućava studentima razumijevanje uloge okupacione terapije u savremenom zdravstvenom sistemu i njenu povezanost sa medicinskom rehabilitacijom, psihosocijalnim tretmanima i radno-terapijskim pristupima. Tokom studija, studenti će ovladati savremenim metodama procjene i terapije, uključujući:

- Procjenu funkcionalnih sposobnosti pacijenata – identifikaciju ograničenja u svakodnevnim aktivnostima i kreiranje terapijskih planova.
- Terapiju aktivnostima i okupacijom – korištenje ciljano odabranih aktivnosti za poboljšanje fizičke, kognitivne i emocionalne funkcije pacijenata.
- Adaptivne metode i asistivnu tehnologiju – primjenu ergonomski prilagođenih pomagala kako bi se olakšalo obavljanje svakodnevnih aktivnosti.
- Neurorehabilitaciju – rad sa pacijentima sa neurološkim poremećajima poput moždanog udara, povrede kičme, Parkinsonove bolesti i multiple skleroze.
- Okupacionu terapiju u mentalnom zdravlju – primjenu terapijskih tehnika kod osoba sa depresijom, anksioznošću, autizmom i drugim mentalnim poremećajima.
- Terapiju senzorne integracije – rad sa djecom i odraslima koji imaju senzorne disfunkcije, uključujući poremećaje iz spektra autizma i hiperaktivnost.
- Okupacionu terapiju u gerijatriji – rad na očuvanju funkcionalne neovisnosti starijih osoba kroz aktivnosti prilagođene njihovim potrebama.
- Dječju okupacionu terapiju – terapijske intervencije usmjerene na djecu sa razvojnim kašnjenjima i poteškoćama u učenju.
- Rehabilitaciju radne sposobnosti – podrška pacijentima u povratku na posao i prilagođavanje radnog okruženja osobama s invaliditetom.

- Terapiju svakodnevnim aktivnostima (ADL) – edukacija pacijenata kako da ponovo usvoje vještine potrebne za samostalno življenje.

Ovaj program je osmišljen u skladu sa standardima Svjetske federacije okupacionih terapeuta (WFOT) i Evropske mreže za obrazovanje u okupacionoj terapiji (ENOTHE) kako bi studentima omogućio visok nivo stručne osposobljenosti i osigurao međunarodnu prepoznatljivost kvalifikacija. Cilj programa je umanjenje efekata fizičkih, kognitivnih i psihosocijalnih ograničenja, omogućavajući pacijentima bržu i efikasniju reintegraciju u svakodnevni život.

Ciljevi studijskog programa

Studijski program *Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija* ima za cilj obrazovanje stručnjaka osposobljenih za samostalan rad u oblasti rehabilitacije, terapijskih intervencija i unapređenja funkcionalne neovisnosti pacijenata. Program obuhvata širok spektar teorijskih i praktičnih znanja potrebnih za procjenu, planiranje i provođenje okupacionih terapijskih tretmana kod osoba sa različitim fizičkim, mentalnim i kognitivnim ograničenjima.

Studenti će, kroz ovaj program, razviti sposobnosti za:

- Procjenu funkcionalnog statusa pacijenta i prepoznavanje njegovih specifičnih potreba kroz okupacionu terapiju.
- Planiranje i provođenje individualizovanih terapijskih intervencija kako bi se poboljšala sposobnost pacijenata za svakodnevne aktivnosti.
- Primjenu savremenih metoda okupacione terapije u rehabilitaciji osoba sa fizičkim i mentalnim poteškoćama.
- Rad u interdisciplinarnim timovima, uključujući saradnju sa ljekarima, fizioterapeutima, psiholozima i drugim stručnjacima.
- Edukaciju pacijenata i njihovih porodica o značaju okupacione terapije i načinima prilagođavanja svakodnevnih aktivnosti.
- Vođenje i dokumentovanje terapijskih postupaka, praćenje napretka pacijenata i prilagođavanje terapijskih planova.
- Korištenje adaptivnih tehnologija i asistivnih pomagala kako bi se poboljšala neovisnost i kvaliteta života pacijenata.

Ovaj studijski program pruža studentima znanja i vještine potrebne za rad u bolnicama, rehabilitacionim centrima, ustanovama za mentalno zdravlje, gerijatrijskim centrima, obrazovnim institucijama i privatnim praksama, omogućavajući im da postanu kompetentni i međunarodno priznati okupacioni terapeuti.

Struktura i organizacija studijskog programa

Studijski program *Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija* traje tri (3) godine, odnosno šest (6) semestara, uz ukupno 180 ECTS bodova. Program je osmišljen tako da studentima pruži teorijska znanja i praktične vještine potrebne za samostalan rad u različitim zdravstvenim, rehabilitacionim i socijalnim ustanovama.

Program je strukturiran kroz sljedeće kategorije:

- **Bazične medicinske nauke** – anatomija, fiziologija, patologija, interna medicina, neurologija i psihijatrija, koje omogućavaju studentima razumijevanje osnovnih principa ljudskog zdravlja i bolesti.
- **Osnove okupacione terapije** – principi okupacione terapije, procjena pacijenata, terapijske metode i planiranje intervencija.
- **Specijalne okupacione terapijske tehnike** – rad sa osobama sa fizičkim, kognitivnim i mentalnim poteškoćama, senzorna integracija, rad sa djecom, neurorehabilitacija i terapija svakodnevnim aktivnostima (ADL).
- **Klinička praksa i rehabilitacija** – praktičan rad u bolnicama, rehabilitacionim centrima, ustanovama za mentalno zdravlje i domovima za starije osobe.
- **Menadžment u okupacionoj terapiji** – organizacija rada u rehabilitacionim centrima, planiranje terapijskih programa i profesionalna etika.

Studijski program kombinuje teorijska predavanja, praktične vježbe i kliničku praksu, kako bi studenti stekli sveobuhvatne kompetencije potrebne za profesionalni rad u ovoj oblasti.

Trajanje i struktura studijskog programa

Studijski Fizijatrija i rehabilitacija traje tri (3) godine odnosno šest (6) semestara, uz ukupno 180 ECTS bodova.

- Minimalan broj bodova po akademskoj godini iznosi 60 ECTS, što omogućava studentima postizanje potrebnih kompetencija kroz teorijsku i praktičnu nastavu.
- Nastava se izvodi kroz:
    - Predavanja i seminare za sticanje teorijskih znanja.
    - Kliničke i metodičke vježbe uz mentorski nadzor na specijaliziranim vježbama.
    - Individualni rad studenata uz podršku mentora.
    - Izvannastavne i nastavne aktivnosti usmjerene na razvoj stručnih i komunikacijskih vještina.

Usklađenost sa evropskom legislativom i Bolonjskom deklaracijom

Studijski program je u potpunosti usklađen sa:

- Direktivom Europske komisije 2005/36/EZ o regulaciji uzajamnog priznavanja kvalifikacija i diploma među državama članicama Evropske unije.
    - Ova direktiva propisuje minimalni obrazovni program za regulirane profesije (uključujući zdravstvene profesije), čime se omogućava automatsko priznavanje kvalifikacija u EU.
- Bolonjskom deklaracijom, što uključuje:
    - ECTS sistem bodovanja (180 ECTS za 3 godine).
    - Horizontalnu i vertikalnu mobilnost studenata unutar evropskog obrazovnog prostora.
    - Kompatibilnost sa sličnim programima u EU, čime se omogućava međunarodno priznavanje diploma.

Kompetencije i mogućnosti zapošljavanja

Nakon završetka ovog programa, studenti će biti kompetentni za samostalan rad u zdravstvenom, rehabilitacijskom i socijalnom sistemu, uključujući:

- Kliničke centre i bolnice – kao dio interdisciplinarnih medicinskih timova koji rade na rehabilitaciji pacijenata sa fizičkim, kognitivnim i mentalnim poteškoćama.
- Specijalizovane rehabilitacijske centre – pružanje tretmana osobama sa neurološkim, ortopedskim i drugim funkcionalnim ograničenjima kroz okupacionu terapiju.
- Domove zdravlja i ustanove socijalne zaštite – rad na prevenciji i rehabilitaciji hroničnih oboljenja, pružanje podrške osobama sa smanjenom funkcionalnom sposobnošću.
- Dječje razvojne centre i ustanove za mentalno zdravlje – rad sa djecom sa razvojnim poremećajima, kao i osobama sa mentalnim zdravstvenim poteškoćama.
- Ustanove za njegu starijih i osoba s invaliditetom – provođenje terapijskih aktivnosti usmjerenih na očuvanje neovisnosti i kvaliteta života starijih osoba.
- Obrazovne institucije – rad na prilagođavanju nastavnih metoda i okruženja za učenike sa posebnim potrebama.
- Privatne ustanove i centri za okupacionu terapiju – individualni rad sa pacijentima kroz primjenu različitih rehabilitacionih tehnika i terapijskih aktivnosti.
- Radna rehabilitacija i profesionalna reintegracija – podrška osobama u povratku na posao kroz prilagođavanje radnog okruženja i razvoj novih radnih vještina.

Diplomirani okupacioni terapeuti mogu raditi kao samostalni terapeuti, u okviru javnog ili privatnog sektora, u multidisciplinarnim timovima ili kao edukatori u struci, čime doprinose unapređenju kvaliteta života pacijenata i zajednice u cjelini

Praktična nastava i ljetna praksa

Pored redovne nastave, studenti su u obavezi nakon I I II godine studija da završe ljetnu praksu u trajanju od 180 sati kao uslov za upis u narednu akademsku godinu.

- Ljetna praksa omogućava studentima sticanje dodatnog praktičnog znanja i vještina koje su u skladu sa programom studija.
- Praksa se realizuje u javnim ili privatnim institucijama koje pružaju mogućnost primjene stečenih teorijskih znanja u realnim kliničkim uslovima.

Ciljevi ljetne prakse uključuju:

- Unapređenje praktičnih vještina u pružanju zdravstvene njege.
- Razvijanje profesionalne odgovornosti i etičkih standarda u radu sa pacijentima.
- Primjena teorijskih znanja u praksi, uz nadzor kvalifikovanih mentora.
- Osposobljavanje za samostalan rad u različitim zdravstvenim ustanovama.

Evaluacija ljetne prakse se odvija kroz:

- Praćenje i procjenu rada studenta od strane mentora u instituciji.
- Pismeni izvještaj o obavljenoj praksi koji student predaje nadležnom profesoru na fakultetu.
- Usmeni razgovor ili prezentacija iskustava sa prakse pred komisijom na fakultetu.

Ovaj program prati evropske standarde obrazovanja u okupacionoj terapiji, uključujući preporuke Svjetske federacije okupacionih terapeuta (WFOT) i Evropske mreže za obrazovanje u okupacionoj terapiji (ENOTHE). Zahvaljujući ovim standardima, program osigurava međunarodnu prepoznatljivost diplome i omogućava mobilnost studenata unutar evropskog prostora visokog obrazovanja.

Ovim programom studentima se pruža širok spektar profesionalnih mogućnosti, od kliničke prakse i rehabilitacije do naučnoistraživačkog rada i akademskog napredovanja, čime se osigurava njihov doprinos unapređenju struke i kvaliteta zdravstvene njege na lokalnom i međunarodnom nivou.

PLAN I PROGRAM STUDIJSKOG PROGRAMA

OKUPACIONA-RADNA TERAPIJA I REHABILITACIJA

I semestar

Sadržaj

Modul 1: Bazične medicinske nauke (10 ECTS)

Ovaj modul pruža temeljno znanje iz anatomije i fiziologije sa specifičnim fokusom na njihovu funkcionalnu primjenu u kontekstu okupacione terapije. Kroz predmete koji obuhvataju osnovnu građu i funkciju ljudskog tijela, biomehaničke osnove kretanja, neuroanatomiju i analizu aktivnosti, studenti razvijaju sposobnost prepoznavanja ključnih struktura tijela, razumijevanja njihovih funkcionalnih odnosa te povezivanja anatomsko-fizioloških znanja s procjenom svakodnevnih aktivnosti. Poseban naglasak stavlja se na usvajanje vještina analize posture, pokreta i senzomotorne koordinacije, kao i na praktičnu primjenu koncepata „adapting" i „grading" prilikom prilagođavanja aktivnosti osobama s različitim funkcionalnim mogućnostima. Korištenje standardiziranih instrumenata za analizu aktivnosti i uspješnosti omogućava studentima da razviju kliničku preciznost u procjeni učinka rehabilitacijskih intervencija.

Modul 2: Okupacija i zdravlje (10 ECTS)

Modul „Okupacija i zdravlje" usmjeren je na dublje razumijevanje značaja aktivnosti kroz životne faze i njihov utjecaj na zdravlje, dobrobit i socijalnu uključenost pojedinca. Studenti uče kako oblikovati kulturološki osjetljive okupacione profile, analizirati životne rutine i koristiti igru kao terapijski alat. Kroz savremene modele, uključujući ICF klasifikaciju, razvijaju sposobnost sagledavanja odnosa između osobe, aktivnosti i okruženja u planiranju terapije. Istovremeno se osposobljavaju za prepoznavanje socijalnih, psiholoških i fizičkih faktora koji utiču na performanse i svakodnevno funkcionisanje. Razvijaju se i kompetencije za implementaciju taksonomija aktivnosti kao što su „doing, being, becoming, belonging" te se stiče osjetljivost za razvojne i biografske karakteristike koje oblikuju terapijski pristup.

Modul 3: Praksa zasnovana na dokazima (4 ECTS)

U okviru ovog modula studenti stiču znanja i vještine potrebne za kritičko korištenje naučnih dokaza u profesionalnoj praksi. Uče kako pretraživati relevantne baze podataka (npr. PubMed, Cochrane), procjenjivati kvalitet i nivo dokaza, te integrisati rezultate istraživanja u donošenje terapijskih odluka. Razvijaju akademsku pismenost kroz strukturirano pisanje i prezentaciju naučnih sadržaja na engleskom jeziku, a usvajaju i tehnike evaluacije istraživačke metodologije uz korištenje standardiziranih alata za kritičku procjenu. Osim metodoloških znanja, studenti razvijaju i etičku odgovornost u vezi s korištenjem dokaza u praksi, kao i sposobnost identifikacije prepreka u primjeni EBP pristupa i osmišljavanja strategija za njihovo prevazilaženje. Modul gradi osnovu za trajno profesionalno usavršavanje i terapijski rad zasnovan na validnim informacijama.

Modul 4: Bazične vještine 1 (6 ECTS)

Modul „Bazične vještine 1" posvećen je razvoju profesionalne komunikacije, etičkog djelovanja i ličnog profesionalnog identiteta terapeuta. Kroz radioničke i interaktivne metode uče se principi aktivnog slušanja, verbalne i neverbalne komunikacije te vođenja terapijskog razgovora. Poseban akcenat stavljen je na narativni pristup u radu s klijentima i važnost generacijske osjetljivosti u komunikaciji. Studenti usvajaju i metode refleksije, davanja i primanja povratne informacije, što doprinosi unapređenju međuljudskih odnosa i timskog rada. U dijelu koji se odnosi na etiku i profesionalni razvoj, studenti se upoznaju s osnovnim etičkim principima, pravima pacijenata, kulturnom različitošću i zakonskim okvirima struke. Razvijaju sposobnost samoprocjene i upravljanja vlastitim profesionalnim razvojem, uključujući postavljanje ciljeva kroz SMART i GAS metode, planiranje profesionalnih koraka i dokumentovanje napretka putem portfolija. Ovaj modul podupire formiranje odgovornog, etički utemeljenog i komunikacijski kompetentnog terapeuta spremnog za izazove savremene zdravstvene prakse.

Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija I Semestar									
Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
Bazične medicinske nauke (10 ECTS)	VŠOT-O1	Osnove anatomije i fiziologije	30	15			30	75	2.5
	VŠOT-O2	Funkcionalna primjena anatomskih principa	30	30			90	150	5
	VŠOT-O3	Analiza aktivnosti i uspješnosti		45			30	75	2.5
Okupacija i zdravlje (10 ECTS)	VŠOT-O4	Suočavanje sa svakodnevnicom u životnim fazama		45			75	120	4
	VŠOT-O5	Elementi izvedbe performanse: osoba, radnja, okolina	30	30			75	135	4.5
	VŠOT-O6	Historija i modeli okupacione terapije	15	15			15	45	1.5
Praksa zasnovana na dokazima (4 ECTS)	VŠOT-O7	Osnove prakse utemeljene na dokazima	30	20			10	60	2
	VŠOT-O8	Kako napisati naučni rad			30		30	60	2
Bazične vještine 1 (6 ECTS)	VŠOT-O9	Osnove komunikologije u zdravstvenoj struci	25	25			40	90	3
	VŠOT-10	Razvijanje profesionalnog stava-etika u okupacionoj terapiji	20	30			40	90	3
UKUPNO			**180**	**255**	**30**		**435**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT – O1
Naziv predmeta	Osnove anatomije i fiziologije
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	2.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumjeti osnovne anatomske i fiziološke principe relevantne za okupacionu terapiju.
- Naučiti prepoznavati i opisivati građu i funkciju ljudskog tijela.
- Razviti sposobnost povezivanja anatomskih struktura sa njihovom funkcijom u kontekstu kretanja i aktivnosti.
- Usvojiti osnovne koncepte neuroanatomije i funkcionalne fiziologije.
- Omogućiti studentima praktično učenje kroz rad na anatomskim modelima.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnovni anatomski pojmovi i lokomotorni aparat

- Osnovni pojmovi anatomije
- Struktura i funkcija lokomotornog sistema
- Analiza pokreta i mišićnih funkcija

Modul 2: Neuroanatomija i funkcionalna fiziologija

- Struktura i funkcija nervnog sistema
- Osnove senzorne i motorne kontrole
- Uloga neuroanatomije u okupacionoj terapiji

Modul 3: Fiziološki procesi u ljudskom tijelu

- Homeostaza i regulacija funkcija
- Metabolizam i energetska potrošnja
- Adaptacija organizma na stres i aktivnost

Modul 4: Primjena anatomskih i fizioloških principa u terapiji

- Povezivanje anatomije sa funkcionalnim aktivnostima
- Praktične vježbe na anatomskim modelima
- Evaluacija anatomskih i fizioloških parametara

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Imenovati osnovne anatomske pojmove i koristiti ih u praksi.
- Opisati građu i funkciju ljudskog tijela, uključujući mišićno-koštani i nervni sistem.
- Prepoznati i analizirati strukture lokomotornog aparata i njihove funkcionalne odnose.
- Razumjeti neuroanatomiju i njenu ulogu u senzomotornim funkcijama.
- Primijeniti anatomska i fiziološka znanja u okupacionoj terapiji.

Vještine

Studenti će razviti sposobnost prepoznavanja i razumijevanja anatomskih struktura, te njihovu primjenu u okupacionoj terapiji. Također, steći će vještine praktične analize lokomotornog aparata, funkcionalne fiziologije i neuroanatomije.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Identifikaciju i analizu anatomskih struktura u okupacionoj terapiji.
- Razumijevanje i primjenu osnovnih fizioloških principa.
- Korištenje medicinske terminologije u anatomiji i fiziologiji.
- Praktičnu primjenu anatomskih znanja u procjeni pacijenata.
- Povezivanje neuroanatomskih i fizioloških funkcija sa rehabilitacijskim procesima.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 15 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ test, pismeno, usmeno	60	33
Praktični dio ispita	Kolokvij 1	20	11
	Kolokvij 2	20	11

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Aleksandar Maliković.Neuroanatomija. DataStatus.2024. 2. Anita Lukić. Fiziologija za visoke zdravstvene studije. Croatiagraf d.o.o.2015. Preporučena: 1. S. Malobabić, Laslo Puškaš, M. Aksić, S. Kapor. Funkcionalna neuroanatomija i Atlas centralnog nervnog sistema

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O2
Naziv predmeta	Funkcionalna primjena anatomskih principa
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumjeti i primijeniti anatomske principe u analizi kretanja i biomehaničkih funkcija.
- Razviti sposobnost prepoznavanja i analize senzomotornih i kognitivnih aspekata pokreta.
- Naučiti procjenjivati posturalne karakteristike i motoričke obrasce kod zdravih osoba i osoba s ograničenjima.
- Primijeniti osnovne koncepte motoričkog učenja i rehabilitacije u okupacionoj terapiji
- Razviti vještine rukovanja i mobilizacije pacijenata u terapijskom kontekstu.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Biomehaničke, senzomotoričke i kognitivne komponente kretanja

- Osnove funkcionalne anatomije i biomehanike
- Uloga senzomotornih procesa u pokretu
- Kognitivni aspekti u motoričkom učenju

Modul 2: Postura i analiza kretanja

- Osnovne karakteristike fiziološkog držanja
- Analiza svakodnevnog kretanja
- Primjena anatomske analize u terapiji

Modul 3: Motoričko učenje i terapijska primjena

- Principi motoričkog učenja i neuroplastičnosti
- Primjena funkcionalne kinetike u rehabilitaciji
- Uloga adaptivnih strategija u pokretu

Modul 4: Mobilizacija i rukovanje pacijentima

- Osnove mobilizacije i transfera pacijenata
- Praktične tehnike rukovanja u terapijskom kontekstu
- Primjena biomehaničkih principa u rukovanju pacijentima

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Identifikovati i opisati biomehaničke, senzomotoričke i kognitivne komponente kretanja.
- Povezati osnovna anatomska znanja sa praktičnom analizom aktivnosti i pokreta.
- Procijeniti posturalne karakteristike i razumjeti njihov utjecaj na funkcionalnost kretanja.
- Primijeniti osnovne principe motoričkog učenja i rehabilitacije.
- Samostalno koristiti metode mobilizacije i rukovanja pacijentima.
- Prepoznati i analizirati aspekte fiziološkog držanja i pokreta.

Vještine

Studenti će razviti sposobnost analize biomehaničkih i senzomotornih aspekata kretanja, te implementacije posturalnih analiza i motoričkog učenja u okupacionoj terapiji. Također, steći će vještine mobilizacije pacijenata, procjene pokreta i rukovanja osobama sa ograničenjima.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Analizu i procjenu biomehaničkih, senzomotornih i kognitivnih faktora kretanja.
- Razumijevanje i primjenu motoričkog učenja u terapiji.
- Prepoznavanje i procjenu posturalnih karakteristika i njihov utjecaj na kretanje.
- Implementaciju analiza kretanja u praksi okupacione terapije.
- Pravilno rukovanje i mobilizaciju pacijenata u terapijskom kontekstu.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 30 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ test, pismeno, usmeno	60	33
Praktični dio ispita	Kolokvij 1	20	11
	Kolokvij 2	20	11

Završni i popravni ispit Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Predrag Keros, Marko Pećina. Funkcijska anatomija lokomotornog sustava. Naklada Ljevak. 2007. Preporučena: 1. Ana Marušić, Ivica Grković. Anatomija čovjeka.Medicinska naklada. 2023. 2. Frank H. Netter. Atlas anatomije čoveka. Medicinska naklada. 2023.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O3
Naziv predmeta	Analiza aktivnosti i uspješnosti
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	2.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumjeti i primijeniti metode analize aktivnosti u različitim kontekstima.
- Razviti sposobnost analize uspješnosti kod zdravih osoba i osoba s ograničenjima.
- Objasniti i primijeniti principe Adapting (prilagođavanje) i Grading (ocjenjivanje) u ergoterapiji.
- Integrirati biomehaničke, senzomotoričke, kognitivne i intrapersonalne komponente vještina u procjenu aktivnosti.
- Naučiti koristiti instrumente za analizu aktivnosti i uspješnosti.
- Razviti sposobnost interpretacije kulturoloških aspekata pri analizi aktivnosti.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u analizu aktivnosti i uspješnosti

- Definicija i značaj analize aktivnosti
- Povezanost aktivnosti i funkcionalnih performansi
- Klinička primjena analize aktivnosti

Modul 2: Metodologija analize aktivnosti

- Biomehaničke, senzomotoričke, kognitivne i intrapersonalne komponente
- Klasifikacija i procjena aktivnosti
- Korištenje standardiziranih instrumenata

Modul 3: Primjena analize aktivnosti kod različitih populacija

- Procjena aktivnosti kod zdravih osoba
- Procjena aktivnosti kod osoba sa ograničenjima
- Razmatranje kulturoloških aspekata u analizi

Modul 4: Koncepti prilagođavanja i ocjenjivanja aktivnosti

- Adapting (prilagođavanje) – koncept i primjena
- Grading (ocjenjivanje) – princip i terapijska primjena
- Implementacija analiza aktivnosti u kliničkoj praksi

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Provoditi detaljnu analizu aktivnosti koristeći validirane instrumente i metode.
- Evaluirati uspješnost izvršenja aktivnosti kod različitih populacija, uključujući osobe sa i bez ograničenja.
- Objasniti i primijeniti koncepte Adapting (prilagođavanje) i Grading (ocjenjivanje) u različitim terapijskim scenarijima.
- Integrirati biomehaničke, senzomotoričke, kognitivne i intrapersonalne faktore u analizu aktivnosti.
- Samostalno koristiti instrumente i tehnike za analizu aktivnosti i uspješnosti.

Vještine

Studenti će razviti sposobnost provođenja detaljne analize aktivnosti i prilagođavanja terapijskih planova u skladu s individualnim potrebama pacijenata. Također, steći će vještine integracije biomehaničkih, senzomotoričkih i kognitivnih faktora u analizu, te prepoznavanja i prilagođavanja kulturnih aspekata aktivnosti.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Provođenje i dokumentaciju analize aktivnosti u praksi okupacione terapije.
- Samostalno ocjenjivanje uspješnosti aktivnosti kod različitih populacija.
- Korištenje i interpretaciju instrumenata za analizu aktivnosti.
- Implementaciju principa Adapting i Grading u planiranju tretmana.
- Integraciju biomehaničkih i kognitivnih komponenti u ergoterapijsku procjenu.
- Razmatranje i primjenu kulturoloških aspekata u okupacionoj terapiji.

Metode izvođenja nastave

- Vježbe – 45 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Praktični dio ispita	Kolokvij 1	50	27.5
	Kolokvij 2	50	27.5

Završni i popravni ispit Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Emira Švraka i sar. Okupaciona terapija. Univerzitet u Sarajevu Fakultet zdravstvenih studija u Sarajevu. 2012. Preporučena: 1. Sanela Sadiković, Mirsad Muftić, Ešref Bećirević. Okupaciona terapija u rehabilitaciji. Sarajevo, 2006. Dopunska: 1. Gillen, G. & Schell, B. A. B. (Hg.). Willard and Spackman's occupational therapy (13th edition, International edition). Wolters Kluwer. 2019. 2. Le Granse, M., van Hartingsveldt, M. & Kinébanian, A. Grundlagen der Ergotherapie. 2019. 3. O'Toole, G. & Mackenzie, L. Occupation analysis in practice. Wiley-Blackwell. 2011. 4. Scheepers, C., Steding-Albrecht, U., Jehn, P. & Berting-Hüneke, C. (Hg.). Ergotherapie. Ergotherapie: Vom Behandeln zum Handeln ; Lehrbuch für die theoretische und praktische Ausbildung ; 58 Tabellen (5. Aufl.). Thieme.2015.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O4
Naziv predmeta	Suočavanje sa svakodnevnicom u životnim fazama
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	4.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumjeti potrebe za aktivnostima i razvojne zadatke u različitim životnim fazama.
- Razviti sposobnost kreiranja kulturološki osjetljivih profila aktivnosti usmjerenih na klijente.
- Naučiti prepoznavati varijabilnost performansi i svakodnevnog suočavanja kroz analizu aktivnosti.
- Savladati metode prikupljanja podataka o aktivnostima kroz standardizirane postupke.
- Razumjeti terapijske, didaktičke i kreativne mogućnosti igre u rehabilitaciji i okupacionoj terapiji.
- Povezati koncepte inkluzije, sudjelovanja i društvenih odrednica zdravlja sa svakodnevnim izazovima.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Razvojne faze i aktivnost

- Pregled razvojnih faza i tipičnih aktivnosti za svaku dob
- Utjecaj okruženja na aktivnosti
- Uloga okupacija u zdravlju i blagostanju

Modul 2: Igra i svakodnevne rutine

- Osnove igre i razvoj kroz različite faze života
- Životni stilovi i rutine kroz perspektivu okupacione terapije
- Terapijska primjena igre

Modul 3: Suočavanje s izazovima u različitim životnim fazama

- Interdisciplinarni pristup kritičnim životnim događajima i prijelazima
- Profili aktivnosti u različitim društvenim kontekstima
- Socijalni kapital i podrška

Modul 4: Evaluacija i planiranje intervencija

- Kontakt sa pogođenim osobama i praktične analize
- Rješavanje problema, donošenje odluka i samoregulacija
- Primjena COPM metode u procjeni okupacione performanse

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Identifikovati potrebe za aktivnostima i razvojne zadatke u različitim životnim fazama.
- Kreirati kulturološki osjetljive profile aktivnosti usmjerene na klijenta.
- Primijeniti standardizirani postupak za prikupljanje informacija o aktivnostima.
- Opisati princip igre i njene terapijske, didaktičke i kreativne mogućnosti.
- Uporediti koncepte inkluzije, sudjelovanja i društvenih odrednica zdravlja sa svakodnevnim izazovima.

Vještine

Studenti će razviti sposobnost analize potreba za aktivnostima i prilagođavanja okupacionih intervencija prema različitim životnim fazama. Također, steći će vještine primjene terapijske igre, prepoznavanja svakodnevnih izazova i upotrebe standardiziranih instrumenata za analizu okupacija.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Procjenu potreba za aktivnostima u različitim životnim fazama.
- Kreiranje okupacionih profila usmjerenih na klijenta.
- Implementaciju terapijske igre u rehabilitaciji i edukaciji.
- Korištenje standardiziranih metoda za analizu okupacija.
- Povezivanje inkluzivnih koncepata sa praksom okupacione terapije.

Metode izvođenja nastave

- Vježbe – 45 sati
  - Diskusije i povratne informacije – razmjena iskustava i analiza slučajeva.
  - Interaktivne vježbe i grupni rad – simulacije i praktične analize.
  - Studije slučaja i kontakt sa pogođenim osobama – intervju i refleksija.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Praktični dio	Refleksija i analiza slučaja	50	27.5
Učešće u diskusijama	Aktivno učešće	50	27.5

Završni i popravni ispit Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Mirsad Muftić, Sanela Sadiković, Ešref Bećirević. ABC okupacione terapije. Fondacija Medicinsko humano društvo MHS.2008. Preporučena: 1. S. Stepanović. Okupaciona terapija u radu sa decom i odraslim. Visoka škola socijalnog rada. 2021.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O5
Naziv predmeta	Elementi izvedbe performanse: osoba, radnja, okolina
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumjeti dimenzije osobe, aktivnosti i okoline i njihov utjecaj na izvođenje performanse.
- Analizirati interakciju između osobe, aktivnosti i okoline kroz kontekst okupacione terapije.
- Razviti sposobnost prepoznavanja kulturnih i biografskih faktora koji utiču na aktivnosti pojedinca.
- Povezati aktivnosti sa zdravljem, kvalitetom života i dobrobiti u okviru različitih zdravstvenih modela.
- Naučiti ICF model i njegovu primjenu u međuprofesionalnoj saradnji.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osoba i njene performanse

- Kognitivne, fizičke i emocionalne komponente performanse
- Psihosocijalni faktori i njihova uloga u okupacionoj terapiji
- Komunikacija, motivacija, volja i identitet

Modul 2: Okolina i njen utjecaj na izvođenje aktivnosti

- Fizičko, socijalno i kulturološko okruženje
- Uloga životnih okolnosti i društvenih normi
- Prilagođavanje životnog prostora i ergonomija

Modul 3: Aktivnosti i obrasci ponašanja

- Taksonomije aktivnosti i analiza rutina
- Samostalnost, autonomija i participacija
- Dimenzije aktivnosti: doing, being, becoming, belonging

Modul 4: Povezanost aktivnosti i zdravlja

- Bio-psiho-socijalni koncept zdravlja
- Aktivnosti kao faktor prevencije i rehabilitacije
- Primjena ICF modela u analizi okupacija

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Objasniti ključne aspekte osobe, aktivnosti i okoline u izvođenju performanse.
- Identifikovati složene interakcije između osobe, aktivnosti i okruženja kroz studije slučaja.
- Evaluirati doprinos aktivnosti zdravlju, kvaliteti života i autonomiji pojedinca.
- Primijeniti ICF model u analizi okupacione performanse.
- Prepoznati sociološke i psihološke faktore koji utiču na performanse u svakodnevnom životu.

Vještine

Studenti će razviti sposobnost analize interakcije između osobe, aktivnosti i okoline, kao i primjene ICF modela u procjeni performanse. Također, steći će vještine identifikacije psihosocijalnih faktora, prepoznavanja kulturnih aspekata i prilagođavanja aktivnosti individualnim potrebama.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Analizu faktora osobe, aktivnosti i okoline u okupacionoj terapiji.
- Razumijevanje i primjenu ICF modela u međuprofesionalnoj saradnji.
- Evaluaciju utjecaja aktivnosti na zdravlje i kvalitetu života.
- Procjenu sociooloških i psiholoških aspekata performanse.
- Prilagođavanje aktivnosti individualnim i kulturološkim potrebama.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe - 30 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	50	27.5
Praktični dio	Kolokvij	50	27.5

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Dinka Čorkalo Biruški. Primijenjena psihologija: Pitanja i odgovori.Školska knjiga.2009. 2. Neala Ambrosi-Randić. Vježbe iz psihologije. Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Hrvatska sveučilišna naklada d.o.o. 2023. Preporučena: 1. Vladimir Gruden, Zdenka Gruden. Primijenjena psihoterapija. Medicinska naklada. 2006.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O6
Naziv predmeta	Historija i modeli okupacione terapije
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	1.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumjeti istorijski razvoj okupacione terapije i njegov utjecaj na savremenu praksu.
- Objasniti ključne konceptualne modele okupacione terapije i njihovu praktičnu primjenu.
- Razviti sposobnost korištenja stručne terminologije okupacione terapije u akademskom i kliničkom okruženju.
- Povezati teorijske modele s praktičnim aspektima terapijske intervencije.
- Usvojiti pristup usmjeren na klijenta u skladu s evolucijom okupacione terapije.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Istorijski razvoj okupacione terapije

- Počeci okupacione terapije: humanistički pristup i radna terapija
- Utjecaj industrijalizacije i medicinske rehabilitacije na okupacionu terapiju
- Evolucija okupacione terapije kao naučne discipline

Modul 2: Ključni teorijski modeli okupacione terapije

- Model okupacionog ponašanja (MOHO)
- Kanadski model okupacione performanse (CMOP-E)
- Model okupacionih adaptacija (OA)
- Model ekološke okupacione terapije (PEOP)

Modul 3: Stručna terminologija i konceptualni okvir okupacione terapije

- Definicije: okupacija, aktivnost, performansa, participacija
- Pojmovi kao što su rutina, autonomija, kontekst, motivacija
- Razvoj stručne terminologije u skladu sa savremenim praksama

Modul 4: Usmjerenost na klijenta i evolucija okupacione terapije

- Implementacija modela usmjerenih na klijenta
- Razvoj kliničkih smjernica i standardizacija prakse
- Pragmatizam i adaptacija okupacione terapije kroz različite epohe

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Identifikovati istorijski razvoj okupacione terapije i njegov utjecaj na današnju praksu.
- Objasniti osnovne koncepte i teorijske modele okupacione terapije.
- Koristiti stručnu terminologiju okupacione terapije u akademskom radu i kliničkoj praksi.
- Analizirati usmjerenost na klijenta u različitim modelima okupacione terapije.
- Povezati istorijske paradigme okupacione terapije sa savremenim intervencijama.

Vještine

Studenti će razviti sposobnost razumijevanja istorijskih i teorijskih osnova okupacione terapije, te njihovu primjenu u savremenoj praksi. Također, steći će vještine korištenja stručne terminologije, analize modela okupacione terapije i integracije pristupa usmjerenog na klijenta.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Analizu istorijskog razvoja okupacione terapije i njegovog utjecaja na savremenu praksu.
- Razumijevanje i primjenu ključnih teorijskih modela okupacione terapije.
- Korištenje i interpretaciju stručne terminologije u akademskom i kliničkom kontekstu.
- Primjenu modela usmjerenih na klijenta u okupacionoj terapiji.
- Povezivanje istorijskih i savremenih koncepata u planiranju terapijskih intervencija.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 15 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	50	27.5
Praktični dio	Kolokvij	50	27.5

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Ida Kovač. Osnove fizikalne i radne terapije.Medicinska naklada. 2020. Preporučena: 1. Švraka, Emira. Okupaciona terapija. Univerzitet u Sarajevu. Fakultet zdravstvenih studija. 2012

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O7
Naziv predmeta	Osnove prakse utemeljene na dokazima
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	2
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumjeti koncept prakse utemeljene na dokazima (EBP - Evidence-Based Practice) i njegov značaj u okupacionoj terapiji.
- Naučiti pretraživati naučne baze podataka i bibliotečke kataloge u svrhu identifikacije relevantnih dokaza.
- Razviti sposobnost kritičke evaluacije naučnih studija i njihovog pravilnog citiranja.
- Usvojiti osnovne kvalitativne i kvantitativne metode istraživanja.
- Razumjeti etičke principe u istraživanju i implementaciji naučnih dokaza u terapijskoj praksi.
- Prepoznati prepreke u implementaciji EBP pristupa i razviti strategije za njihovo prevazilaženje.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove prakse utemeljene na dokazima

- Definicija i značaj prakse utemeljene na dokazima (EBP)
- Koraci u implementaciji EBP modela
- Uloga naučnih dokaza u donošenju odluka u okupacionoj terapiji

Modul 2: Naučne baze podataka i pretraga literature

- Istraživanje naučnih baza podataka (PubMed, Cochrane)
- Bibliotečki katalozi i pretraga smjernica
- Dokumentacija procesa pretraživanja i analize izvora

Modul 3: Istraživačke metode i evaluacija dokaza

- Osnovni pojmovi kvalitativnih i kvantitativnih istraživanja
- Razine dokaza i hijerarhija EBP piramide
- Alati za kritičku procjenu naučnih studija

Modul 4: Etika istraživanja i implementacija EBP u terapijskoj praksi

- Etički principi u istraživanju i primjeni dokaza
- Smjernice: značenje, vrste i njihova upotreba u praksi
- Prepreke za implementaciju EBP i strategije za njihovo prevazilaženje

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Definisati koncept i osnovne elemente prakse utemeljene na dokazima (EBP).
- Pretraživati naučne baze podataka, kataloge i smjernice, te pravilno dokumentovati proces istraživanja.
- Pravilno citirati literaturu i koristiti akademske izvore u pisanju stručnih i naučnih radova.
- Objasniti osnovne principe kvalitativnih i kvantitativnih istraživanja i njihove razine dokaza.
- Diskutovati o etičkim pitanjima u istraživanju i primjeni naučnih dokaza u terapijskoj praksi.
- Identifikovati alate za kritičku evaluaciju istraživanja i koristiti ih za procjenu kvaliteta naučnih studija.
- Analizirati prepreke za implementaciju EBP pristupa u okupacionoj terapiji i predložiti strategije za njihovo prevazilaženje.

Vještine

Studenti će razviti sposobnost kritičkog razmišljanja, analize naučnih izvora i procjene kvaliteta dokaza. Također, steći će vještine pravilnog pretraživanja naučnih baza podataka, citiranja literature i evaluacije istraživačkih metoda u kontekstu okupacione terapije.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Definisanje i primjenu EBP pristupa u okupacionoj terapiji.
- Samostalno pretraživanje naučnih baza podataka i korištenje relevantnih izvora.
- Procjenu kvaliteta naučnih istraživanja koristeći standardizirane alate.
- Pravilno citiranje naučnih izvora i dokumentaciju istraživačkog procesa.
- Diskusiju o etičkim aspektima istraživanja i implementacije dokaza u praksu.
- Identifikaciju prepreka za EBP pristup i razvoj strategija za njihovo rješavanje.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 20 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	50	27.5

Praktični dio	Kritička analiza naučnih izvora	30	16.5
Učešće u diskusijama i zadacima	Aktivno sudjelovanje	20	11

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Davor Štimac i suradnici Medicina temeljena na dokazima. Medicinska naklada. 2023. Preporučena: 1. Bajgorić, Nijaz; Somun-Kapetanović, Rabija; Resić, Emina; Turulja, Lejla. Uvod u metodologiju naučnoistraživačkog rada. Univerzitet u Sarajevu-Ekonomski fakutet. 2019.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O8
Naziv predmeta	Kako napisati naučni rad
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	2
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razviti kritičko razmišljanje kroz analizu naučnih radova iz oblasti okupacione terapije.
- Naučiti prepoznavati nivo dokaza u različitim vrstama istraživanja.
- Poboljšati sposobnost strukturirane i razumljive prezentacije naučnih sadržaja na engleskom jeziku.
- Upoznati studente s tehnikama čitanja naučnih članaka i alatima za kritičku procjenu istraživanja.
- Omogućiti primjenu dokaza iz naučne literature u profesionalnoj praksi okupacione terapije.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Razumijevanje naučnih časopisa i članaka

- Struktura i dijelovi naučnih članaka
- Vrste istraživačkih radova i njihov značaj u okupacionoj terapiji
- Metode pretraživanja relevantne literature

Modul 2: Metode i tehnike analize naučnih radova

- Osnovni pojmovi istraživačke metodologije
- Kritičko čitanje naučnih članaka i identifikacija ključnih informacija
- Evaluacija metodologije i relevantnosti naučnih izvora

Modul 3: Procjena nivoa dokaza i analiza rezultata

- Ponavljanje i određivanje nivoa dokaza (EBP Level)
- Korištenje alata za kritičku procjenu istraživanja (Critical Appraisal Tools)
- Razumijevanje značaja validnosti i pouzdanosti studija

Modul 4: Prezentacija i akademska komunikacija

- Tehnike prezentacije naučnih rezultata
- Pisanje analitičkih osvrta na naučne radove
- Pozicioniranje u akademskoj zajednici: Statement Papers (WFOT, COTEC)

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Kritički procjenjivati i diskutovati o naučnim studijama iz oblasti okupacione terapije.
- Prepoznati i obrazložiti nivo dokaza u različitim istraživačkim studijama.
- Strukturirano i razumljivo predstaviti sadržaj i rezultate naučnih radova na engleskom jeziku.
- Koristiti tehnike čitanja za analizu naučnih članaka.
- Primijeniti alate za kritičku procjenu istraživanja u procjeni kvaliteta naučnih izvora.

Vještine

Studenti će razviti sposobnost kritičke analize naučnih članaka, te prepoznavanja nivoa dokaza i kvaliteta istraživačkih metoda. Također, steći će vještine akademske komunikacije i prezentacije naučnih rezultata na engleskom jeziku.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Kritičku analizu naučnih radova u okupacionoj terapiji.
- Prepoznavanje nivoa dokaza u različitim istraživačkim metodama.
- Prezentaciju naučnih članaka na engleskom jeziku na strukturiran način.
- Primjenu alata za kritičku procjenu studija u analizi naučnih podataka.
- Integraciju naučnih saznanja u praksu okupacione terapije.

Metode izvođenja nastave

- Seminari– 30 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Prezentacija naučnog rada	Strukturirana analiza članka i diskusija	50	27.5
Praktična evaluacija	Kritička procjena naučne studije	30	16.5
Učešće u diskusijama i zadacima	Aktivno sudjelovanje	20	11

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Helena Štrucelj. Osnove metodologije znanstvenoistraživačkoga rada. Medicinska naklada.2020. Preporučena: 1. Ekrem Čolakhodžić. Metodologija i tehnologija naučnoistraživačkog rada. Univerzitet Džemal Bijedić u Mostaru. 2021.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O9
Naziv predmeta	Osnove komunikologije u zdravstvenoj struci
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razviti sposobnost kritičke samorefleksije i njenog utjecaja na profesionalni razvoj.
- Omogućiti studentima razumijevanje osnova komunikacije i vođenja razgovora u profesionalnom okruženju.
- Pružiti znanja o postavljanju ciljeva i formulaciji strategija za profesionalni razvoj.
- Osnažiti studente u korištenju narativnih metoda i aktivnog slušanja u terapijskoj komunikaciji.
- Naučiti studente pravilnom davanju i primanju povratnih informacija u profesionalnom radu.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove vođene samorefleksije

- Značenje samorefleksije u profesionalnom razvoju
- Metode i tehnike za razvoj kritičke refleksije
- Lične vrijednosti i njihov utjecaj na profesionalni identitet

Modul 2: Osnove komunikacije i vođenja razgovora

1. Verbalna i neverbalna komunikacija u terapiji
2. Aktivno slušanje i empatična komunikacija
3. Struktura konstruktivnog razgovora

Modul 3: Narativni pristup i vođenje razgovora usmjerenog na osobu

- Osnove narativne terapije
- Specifičnosti komunikacije u zavisnosti od generacijske pripadnosti
- Razvijanje odnosa s klijentom kroz narativne metode

Modul 4: Davanje i primanje povratnih informacija

- Pravila efektivne povratne informacije
- Kako primati i koristiti povratne informacije za profesionalni rast
- Grupna dinamika i razvoj komunikacijskih vještina

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Opisati značenje postavljanja ciljeva i refleksije u profesionalnom razvoju.
- Objasniti osnovne principe učenja i razvoja kompetencija.
- Primijeniti osnovne vještine konstruktivnog razgovora u terapijskoj praksi.
- Koristiti narativne metode vođenja razgovora u interakciji s klijentima.
- Razumjeti pravila davanja i primanja povratnih informacija i njihovu važnost za profesionalni razvoj.

Vještine

Studenti će razviti sposobnost kritičke samorefleksije, vođenja terapijskih razgovora i pružanja povratnih informacija. Također, steći će vještine konstruktivne komunikacije, aktivnog slušanja i korištenja narativnih metoda u praksi.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Provođenje samorefleksije u profesionalnom radu.
- Korištenje komunikacijskih tehnika u okupacionoj terapiji.
- Primjenu narativnih metoda u radu s klijentima.
- Davanje i primanje konstruktivne povratne informacije.
- Razvoj profesionalnih ciljeva i strategija za kontinuirano učenje.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 25 sati
- Vježbe-25 sati
  - Radionice i praktične vježbe – simulacije komunikacijskih situacija.
  - Diskusije i analiza iskustava – razmjena refleksija i povratnih informacija.
  - Studije slučaja – primjena narativnih metoda u terapijskim situacijama.
  - Portfolio rad – razvoj samorefleksije kroz pisane zadatke.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	Pisani zadatak o profesionalnom razvoju	50	27.5

Praktična evaluacija	Simulacija terapijskog razgovora	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Zoran Tomić, Damir Jugo Temelji međuljudske komunikacije. Synopsis. 2021. Preporučena: 1. Joško Sindik i Marina Vučković Matić. Komuniciranje u zdravstvu. Sveučilište u Dubrovniku. 2016.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O10
Naziv predmeta	Razvijanje profesionalnog stava-etika u okupacionoj terapiji
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumjeti profesionalno relevantne koncepte etike i različitosti u okupacionoj terapiji.
- Kritički analizirati značaj etičkih, kulturnih, rodnih i generacijski specifičnih aspekata u terapijskoj praksi.
- Prepoznati prava pacijenata i njihovu povezanost s temeljnim i ljudskim pravima.
- Razviti sposobnost donošenja profesionalnih odluka kroz etički okvir.
- Usvojiti principe upravljanja promjenama i profesionalnog razvoja.
- Naučiti formulirati ciljeve razvoja kompetencija koristeći strategije SMART i GAS.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Etika i različitost u okupacionoj terapiji

- Osnovni etički principi i profesionalna odgovornost
- Kulturalna osjetljivost i inkluzija u terapijskoj praksi
- Različite generacijske perspektive u okupacionoj terapiji

Modul 2: Prava pacijenata i zakonski okvir

- Pregled prava pacijenata i mjera za osiguranje tih prava
- Uvod u GDPR i zaštitu podataka u zdravstvenim profesijama
- Zastupanje pacijenata i profesionalna odgovornost

Modul 3: Upravljanje promjenama i profesionalni razvoj

- Razumijevanje procesa promjene i njegov utjecaj na lični razvoj
- Primjena modela promjena (Kotter, Transtheoretical Model of Change)
- Strategije prilagođavanja promjenama u profesionalnom okruženju

Modul 4: Formulacija ciljeva i razvoj profesionalnih kompetencija

- SMART i GAS metode u postavljanju ciljeva
- Portfolijska refleksija i planiranje razvoja kompetencija
- Interni tim i lične vrijednosti u oblikovanju profesionalnog identiteta

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- ritički analizirati profesionalne i etičke principe u okupacionoj terapiji.
- Objasniti prava pacijenata i zakonski okvir relevantan za terapijsku praksu.
- Primijeniti strateške metode razvoja i formuliranja profesionalnih ciljeva.
- Identifikovati modele upravljanja promjenama i njihovu primjenu u ličnom i profesionalnom razvoju.
- Povezati vlastite vrijednosti i profesionalni identitet s dugoročnim ciljevima karijere.
- Koristiti portfolijsku refleksiju za praćenje napretka u razvoju kompetencija.

Vještine

Studenti će razviti sposobnost kritičkog promišljanja etičkih i profesionalnih pitanja, formulacije ciljeva razvoja kompetencija, te upravljanja vlastitim profesionalnim razvojem i procesima promjena u terapeutskoj praksi.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Prepoznavanje i primjenu etičkih principa u terapijskoj praksi.
- Razumijevanje i zaštitu prava pacijenata kroz profesionalni angažman.
- Samostalno formuliranje ciljeva razvoja kompetencija koristeći validirane metode.
- Primjenu strategija upravljanja promjenama u ličnom i profesionalnom kontekstu.
- Refleksivno planiranje i dokumentovanje profesionalnog razvoja kroz portfolij.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 20 sati
- Vježbe-30 sati
  - Portfolio rad i individualno mentorstvo – vođenje portfolija i razgovori o razvoju kompetencija.
  - Diskusije i grupni rad – interaktivna analiza etičkih dilema i procesa promjene.
  - Predavanja i case study analiza – teorijski okviri i njihova primjena u stvarnim situacijama.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz

Parcijalni ispit	Pisani zadatak o profesionalnom razvoju	50	27.5
Praktična evaluacija	Analiza etičke dileme i formulacija ciljeva	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Ehlimana Salihbegović. Medicinska praksa i etičko pitanje. Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo.2008. Preporučena: 1. Stella Fatović- Ferenčić, Antun Tucak.Medicinska naklada.2011.

II semestar

Sadržaj

Modul 1: Proces okupacione terapije 1 (5 ECTS)

Ovaj modul uvodi studente u osnovne principe procjene, evaluacije i planiranja terapijskih ciljeva u okviru okupacione terapije. Studenti se upoznaju s dijagnostičkim i evaluacijskim postupcima, analizom valjanosti i pouzdanosti različitih alata te s primjenom standardiziranih i nestandardiziranih metoda ocjenjivanja. Uče kako strukturirano prikupljati podatke putem intervjua, upitnika i promatranja, te kako interpretirati nalaze u skladu s terapijskim ciljevima. Kroz praktične vježbe razvijaju vještine vođenja evaluacije, izbora odgovarajućih instrumenata i dokumentovanja rezultata. Ovaj modul pruža temelj za profesionalno donošenje terapijskih odluka, uz oslanjanje na kriterije kvalitete i etičke smjernice u procjeni.

Modul 2: Proces okupacione terapije 2 (8 ECTS)

Nastavljajući graditi na prethodnom modulu, „Proces okupacione terapije 2" fokusira se na primjenu profesionalnog zaključivanja u terapijskoj praksi i realizaciju intervencija orijentisanih na svakodnevne aktivnosti. Studenti usvajaju metode treninga osnovnih i instrumentalnih aktivnosti dnevnog života, kao i strategije kompenzacije i adaptacije, uključujući izbor pomoćnih sredstava i primjenu digitalne tehnologije. Kroz praktične zadatke razvijaju sposobnost da planiraju i sprovode individualizirane terapijske intervencije, uz poštovanje principa zaštite zglobova i prevencije povreda. Modul također razvija vještine kliničkog zaključivanja, analiziranja slučajeva i refleksivnog promišljanja o odabranim terapijskim strategijama, što ih priprema za donošenje kompleksnih odluka u kliničkoj praksi.

Modul 3: Okupaciona terapija i mentalno zdravlje (5 ECTS)

U okviru ovog modula, studenti stiču temeljna znanja i vještine za primjenu okupacione terapije u psihijatrijskim kontekstima. Kroz teoriju i praksu, upoznaju se s ključnim konceptima kao što su remotivacija, modeli oporavka i omogućavanje djelovanja, te ulogom okupacionog terapeuta u multidisciplinarnim timovima. Poseban fokus stavlja se na planiranje intervencija za pacijente sa psihijatrijskim dijagnozama (depresija, anksioznost, psihoze), komunikaciju s pacijentima i njihovim porodicama, te procjenu terapijskih učinaka. Studenti razvijaju sposobnost odabira i primjene relevantnih instrumenata evaluacije, kao i dokumentovanja i refleksije o sopstvenom napretku. Modul im omogućava da razumiju kako okupacija može postati alat za podršku mentalnom zdravlju i reintegraciju u zajednicu.

Modul 4: Bazične vještine 2 (6 ECTS)

Modul „Bazične vještine 2" osnažuje studente u komunikaciji, savjetovanju i profesionalnom razvoju u terapeutskoj praksi. Kroz primjenu Calgary-Cambridge vodiča studenti usvajaju strukturu vođenja

terapijskih razgovora, aktivnog slušanja, postavljanja pitanja i empatične reakcije u interakciji s pacijentima. Uče se i osnovama podučavanja i edukacije kroz pedagoške i didaktičke principe, što ih priprema za savjetovanje klijenata i obuku kolega u timskom okruženju. Naglasak se stavlja na samorefleksiju, peer-feedback, mentorstvo i izgradnju profesionalnog identiteta. Modul omogućava studentima da stečene komunikacijske i edukacijske vještine povežu s konkretnim kliničkim situacijama i svakodnevnom praksom.

Modul 5: Vještine konverzacije i edukacije (7 ECTS)

Ovaj modul uključuje intenzivnu stručnu superviziju i fazu praktičnog učenja u stvarnim kliničkim uslovima. Studenti se po prvi put nalaze u direktnom kontaktu s pacijentima, gdje pod supervizijom primjenjuju znanja i vještine iz prethodnih modula. Uče kako planirati i provesti terapijske sesije, evaluirati učinak intervencija i profesionalno dokumentovati cijeli proces. U okviru praktične nastave razvijaju interprofesionalne vještine kroz saradnju s različitim članovima zdravstvenog tima, te strategije brige o sebi radi prevencije sagorijevanja. Ova faza učenja predstavlja ključni korak u prelasku iz teorije u praksu, gdje se studenti osposobljavaju za samostalan i odgovoran rad u profesionalnom okruženju.

Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija II Semestar									
Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
Proces okupacione terapije 1 (5 ECTS)	VŠOT-O11	Postupci ocjenjivanja i evaluacije	10	20			30	45	2.5
	VŠOT-O12	Postupci u okupacionoj terapiji	10	20			30	45	2.5
Proces okupacione terapije 2 (8 ECTS)	VŠOT-O13	Intervencije orijentirane na svakodnevicu	10	20			45	75	2.5
	VŠOT-O14	Primijenjeno profesionalno zaključivanje-terapijske intervencije			15		15	30	1
	VŠOT-O15	Intervencije za unapređenje komponenti sposobnosti i vještina	15	30			30	75	2.5
	VŠOT-O16	Kreativne metode u okupacionoj terapiji		30			30	60	2
Okupaciona terapija i mentalno zdravlje (5 ECTS)	VŠOT-O17	Okupaciona terapija u psihijatriji	30	45			75	150	5
Bazične vještine 2 (5 ECTS)	VŠOT-O18	Vještine razgovora i usmjeravanja	15	30			45	90	3
	VŠOT-O19	Prijenos teorije i prakse: Priprema za fazu praktičnog učenja	15	15			30	30	2
Vještine konverzacije i edukacije (7 ECTS)	VŠOT-O20	Stručna supervizija: Faza praktičnog učenja		15			15	30	1
	VŠOT-O21	Faza praktičnog učenja				180		180	6
UKUPNO			**105**	**225**	**15**	**180**	**375**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O11
Naziv predmeta	Postupci ocjenjivanja i evaluacije
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	2
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumjeti osnovne principe dijagnostičkih postupaka i evaluacije u okupacionoj terapiji.
- Naučiti procjenjivati prednosti i ograničenja različitih metoda procjene.
- Usvojiti vještine provođenja standardiziranih i nestandardiziranih ocjenjivanja.
- Razviti sposobnost interpretacije dijagnostičkih rezultata i njihovu primjenu u terapijskoj praksi.
- Razumjeti kriterije kvalitete procjene i njihov utjecaj na profesionalne odluke.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove procjene i evaluacije

- Uvod u postupke procjene: dijagnostika, evaluacija i prognoza
- Standardizirana i nestandardizirana procjena
- Povezanost procjene s terapijskim ciljevima

Modul 2: Metode i alati za ocjenjivanje

- Intervju, upitnik i promatranje kao metode prikupljanja podataka
- Mjerenja funkcija tijela i analiza aktivnosti
- Procjena okoline i faktora koji utiču na okupaciju

Modul 3: Kriteriji kvalitete i interpretacija podataka

- Validnost, pouzdanost i osjetljivost testova
- Kritičko vrednovanje procjena
- Etika i profesionalni standardi u procesu evaluacije

Modul 4: Primjena evaluacije u praksi

- Praktično provođenje procjene u kliničkom okruženju
- Integracija rezultata procjene u terapijski plan

- Dokumentacija i izvještavanje o rezultatima evaluacije

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Procijeniti prednosti i ograničenja različitih dijagnostičkih metoda.
- Identifikovati i imenovati različite metode procjene funkcija tijela, aktivnosti, sudjelovanja i okoline.
- Samostalno provoditi standardizirana ocjenjivanja i pravilno ih interpretirati.
- Primijeniti kriterije kvalitete u ocjenjivanju i evaluaciji rezultata.
- Odabrati odgovarajuću procjenu za određeni slučaj, provesti evaluaciju i analizirati rezultate.
- Kritički analizirati i tumačiti dijagnostičke podatke u kontekstu aktivnosti klijenta.

Vještine

Studenti će razviti sposobnost samostalnog provođenja procjena i evaluacija, analize i interpretacije dijagnostičkih rezultata, te primjene kriterija kvalitete u terapijskoj praksi. Također, steći će vještine komunikacije rezultata ocjenjivanja i dokumentacije podataka.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Odabir i primjenu odgovarajućih dijagnostičkih metoda u okupacionoj terapiji.
- Samostalno provođenje standardiziranih i nestandardiziranih procjena.
- Kritičku analizu i interpretaciju podataka prikupljenih tokom evaluacije.
- Upotrebu kriterija kvalitete za procjenu valjanosti i pouzdanosti testova.
- Integraciju dijagnostičkih podataka u terapijske intervencije.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 10 sati
- Vježbe – 20 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	50	27.5
Praktični dio	Provođenje dijagnostičke procjene i interpretacija rezultata	30	16.5
Učešće u diskusijama i zadacima	Aktivno sudjelovanje	20	11

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Dubravka Šimunović. Radna terapija i mentalno zdravlje. SWISSINBIH. 2021. Preporučena: 1. Ida Kovač. Osnove fizikalne i radne terapije. Medicinska naklada. 2020.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O12
Naziv predmeta	Postupci u okupacionoj terapiji
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	2
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumjeti faze okupacionog terapijskog procesa i objasniti njihov značaj.
- Naučiti pravilno provoditi standardizirane i nestandardizirane metode evaluacije.
- Razviti sposobnost strukturiranog prikupljanja podataka u okviru modela osoba–radnja–okolina.
- Steći vještine formulacije terapijskih ciljeva usmjerenih na klijenta prema SMART kriterijima.
- Naučiti principe kvalitetne dokumentacije i analizu dokumentiranih podataka.
- Usvojiti osnovna znanja o osiguranju kvaliteta u okupacionoj terapiji.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Pregled okupacionog terapijskog procesa

- Modeli okupacionog terapijskog procesa (npr. CPPF, OTIPM)
- Povezanost evaluacije i intervencije
- Standardizirani alati za procjenu okupacione performanse

Modul 2: Metode i alati evaluacije

- Activity Card Sort (ACS), COPM, OPHI-II, COSA/OSA, BIDOC, PEAP, IPA, PEM-CY
- Klinička promatranja i strukturalizirani intervjui
- Primjena upitnika i skala za procjenu funkcionalnosti

Modul 3: Formulacija terapijskih ciljeva i profesionalno donošenje odluka

- Proces definiranja ciljeva – SMART kriteriji
- Evaluacija terapijskih ciljeva i njihovo prilagođavanje potrebama klijenta
- Profesionalno donošenje odluka u terapiji

Modul 4: Dokumentacija i osiguranje kvalitete

- Principi dobre dokumentacije i analiza kvaliteta dokumentiranih podataka
- Etika i pravila zaštite podataka u dokumentaciji
- Osnovna znanja o osiguranju kvaliteta u okupacionoj terapiji

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Identifikovati faze okupacionog terapijskog procesa i objasniti njihov značaj.
- Pravilno koristiti standardizirane instrumente evaluacije, poput COPM, OPHI-II, Activity Card Sort.
- Strukturirano prikupljati podatke koristeći pristup osoba–radnja–okolina.
- Uspostaviti kontakt s klijentom i voditi inicijalni razgovor na profesionalan način.
- Formulisati terapijske ciljeve u skladu sa SMART kriterijima.
- Prepoznati i koristiti osnovne principe profesionalnog donošenja zaključaka.
- Dokumentovati evaluacione postupke prema standardima kvalitetne dokumentacije.

Vještine

Studenti će razviti sposobnost prikupljanja podataka i procjene okupacione performanse, korištenja standardiziranih instrumenata evaluacije, te formulacije terapijskih ciljeva i pravilne dokumentacije. Također, steći će vještine komunikacije s klijentima i profesionalnog donošenja odluka.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Provođenje evaluacije okupacione performanse korištenjem standardiziranih alata.
- Samostalno formuliranje terapijskih ciljeva usmjerenih na klijenta.
- Strukturirano prikupljanje i analizu podataka u okviru modela osoba–radnja–okolina.
- Korištenje i interpretaciju dijagnostičkih alata poput COPM i OPHI-II.
- Dokumentovanje procjena i terapijskih ciljeva prema standardima kvaliteta.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 10 sati
- Vježbe – 20 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	50	27.5
Praktični dio	Provođenje evaluacije i analiza rezultata	30	16.5

Učešće u diskusijama i zadacima	Aktivno sudjelovanje	20	11

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Bartolac A. Procjena okupacija u radnoj terapiji. Zagreb: Zdravstveno veleučilište; 2015. 2. Šimunović D. Odabrana poglavlja iz radne terapije. Zagreb: Visoka zdravstvena škola. 1998. Preporučena: 1. Ida Kovač. Osnove fizikalne i radne terapije. Medicinska naklada. 2020.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O13
Naziv predmeta	Intervencije orijentirane na svakodnevicu
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	2.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumjeti princip rada okupacione terapije usmjerene na svakodnevne aktivnosti.
- Usvojiti metode treninga aktivnosti dnevnog života (ADL) i instrumentalnih aktivnosti dnevnog života (I-ADL).
- Razviti sposobnost kreiranja i prilagođavanja strategija kompenzacije kod osoba s različitim funkcionalnim ograničenjima.
- Naučiti kako procijeniti i primijeniti pomoćna sredstva i adaptacije okoline za poboljšanje performansi u svakodnevnim zadacima.
- Upoznati se s upotrebom tehnologije i digitalnih alata u prilagođavanju svakodnevnih aktivnosti.
- Primijeniti strategije prevencije povreda i zaštite zglobova u različitim kontekstima svakodnevnog života.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: ADL i I-ADL trening

- Osnovni principi aktivnosti svakodnevnog života
- Razlika između ADL i I-ADL intervencija
- Planiranje i vođenje treninga aktivnosti

Modul 2: Strategije kompenzacije i adaptacije

- Individualizirana prilagodba svakodnevnih aktivnosti
- Kompenzacijske strategije kod različitih dijagnoza
- Kreiranje planova za postepeno poboljšanje vještina

Modul 3: Pomoćna sredstva i tehnologija

- Evaluacija i izbor odgovarajućih pomoćnih sredstava
- Uvođenje digitalnih rješenja za olakšavanje svakodnevnih aktivnosti

- Online alati i aplikacije za organizaciju i funkcionalnost

Modul 4: Prevencija povreda i zaštita zglobova

- Principi biomehaničke zaštite u aktivnostima
- Ergonomija i sigurnost pri obavljanju svakodnevnih zadataka
- Prevencija padova kod starijih i osoba s ograničenim kretanjem

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Provoditi odabrane metode i intervencije usmjerene na poboljšanje svakodnevnih vještina klijenata.
- Trenirati aktivnosti svakodnevnog života (ADL) i instrumentalne aktivnosti (I-ADL) prilagođene specifičnim potrebama klijenta.
- Razviti i primijeniti strategije kompenzacije i adaptacije okruženja za poboljšanje funkcionalnosti klijenata.
- Procijeniti i odabrati odgovarajuća pomoćna sredstva i tehnologiju za optimizaciju performansi.
- Pružiti klijentima savjete o strategijama kompenzacije i edukaciju o korištenju pomoćnih sredstava.
- Implementirati principe prevencije povreda i zaštite zglobova u svakodnevnim aktivnostima.

Vještine

Studenti će razviti sposobnost prilagođavanja svakodnevnih aktivnosti klijentima, primjene strategija kompenzacije i adaptacije, te korištenja pomoćnih sredstava i tehnologije za poboljšanje performansi. Također, steći će vještine edukacije klijenata o prevenciji povreda i zaštiti zglobova.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Planiranje i provođenje treninga aktivnosti svakodnevnog života.
- Procjenu potreba za adaptacijama i pomoćnim sredstvima.
- Implementaciju strategija kompenzacije i prilagodbe okruženja.
- Savjetovanje i edukaciju klijenata o korištenju pomoćnih sredstava.
- Primjenu mjera prevencije povreda i zaštite zglobova u svakodnevnim aktivnostima.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 10 sati
- Vježbe – 20 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz

Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	50	27.5
Praktični dio	Planiranje i provođenje ADL/I-ADL intervencije	30	16.5
Učešće u diskusijama i zadacima	Studije slučaja	20	11

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Bartolac A. Procjena okupacija u radnoj terapiji. Zagreb: Zdravstveno veleučilište; 2015. 2. Šimunović D. Odabrana poglavlja iz radne terapije. Zagreb: Visoka zdravstvena škola. 1998. Preporučena: 1. Hemphill B.J. Assessments in Occupational Therapy Mental Health: An Integrative Approach. Slack Incorporated; 2007.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O14
Naziv predmeta	Primijenjeno profesionalno zaključivanje-terapijske intervencije
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razviti sposobnost analitičkog promišljanja i donošenja odluka u terapijskim situacijama.
- Usvojiti metode primijenjenog profesionalnog zaključivanja u planiranju i provođenju intervencija.
- Naučiti integrisati postojeće dijagnostičke nalaze i evaluacione podatke u formiranje terapijskog plana.
- Povezati znanja stečena u drugim modulima sa praktičnom primjenom u slučajevima iz prakse.
- Razviti sposobnost kritičke refleksije o terapijskim odlukama i strategijama intervencije..

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove profesionalnog zaključivanja u okupacionoj terapiji

- Vrste i oblici profesionalnog zaključivanja
- Kliničko promišljanje i donošenje terapijskih odluka
- Integracija podataka iz evaluacije u terapijski plan

Modul 2: Rad na slučajevima i analiza terapijskih odluka

- Studije slučaja temeljene na stvarnim kliničkim podacima
- Procjena nalaza i razvoj strategija intervencija
- Primjena modela profesionalnog zaključivanja

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Odabrati i primijeniti odgovarajuće mjere, metode i sredstva za konkretne kliničke slučajeve.
- Razviti sposobnost planiranja i izbora ergoterapijskih intervencija kroz analizu slučajeva.
- Kritički reflektirati i argumentovati odluke o intervencijama kroz profesionalno zaključivanje.
- Povezati rezultate procjene funkcionalnosti pacijenata sa strategijama terapije.
- Dokumentovati i evaluirati proces donošenja odluka kroz rad na slučajevima.

Vještine
Studenti će razviti sposobnost kritičkog promišljanja terapijskih intervencija, donošenja odluka temeljenih na profesionalnom zaključivanju, te dokumentovanja i evaluacije terapijskih postupaka kroz analizu kliničkih slučajeva.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Samostalno provođenje profesionalnog zaključivanja u kliničkoj praksi.
- Analizu i evaluaciju kliničkih slučajeva kroz strukturirano donošenje odluka.
- Integraciju dijagnostičkih nalaza u terapijski plan.
- Dokumentaciju i evaluaciju procesa donošenja odluka u terapijskim intervencijama.
- Razvijanje kritičke refleksije i argumentaciju profesionalnih izbora u praksi.

Metode izvođenja nastave

- Seminari – 15 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	Dokumentacija i argumentacija odabranih terapijskih odluka	50	27.5
Praktični dio	Studije slučaja	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Mirsad Muftić, Sanela Sadiković, Ešref Bećirević. ABC okupacione terapije. Fondacija Medicinsko humano društvo MHS.2008.

Preporučena:

1. Ikiugu MN, Pollard N. Meaningful living across the lifespan: Occupation-based intervention strategies for occupational therapists and scientists. Critical studies in occupational therapy & occupational science. Whiting & Birch.2015.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O15
Naziv predmeta	Intervencije za unapređenje komponenti sposobnosti i vještina
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	2.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumjeti osnovne metode i tehnike za unapređenje motoričkih, senzomotoričkih, kognitivnih i psihosocijalnih sposobnosti.
- Naučiti procijeniti specifične potrebe klijenata i prilagoditi terapijske intervencije individualnim potrebama.
- Razviti sposobnost implementacije programa zasnovanih na dokazima za poboljšanje funkcionalnih vještina.
- Usvojiti principe terapijskog vježbanja i biomehaničkih strategija za optimizaciju performansi.
- Primijeniti savremene ergoterapijske intervencije u cilju poboljšanja samostalnosti pacijenata.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Biomehanički i funkcionalni trening

- Principi terapijskog vježbanja i biomehaničke osnove
- Primjena fizikalnih metoda (toplotna i hladna terapija)
- Prevencija kontraktura i deformiteta

Modul 2: Senzomotorički trening i percepcija

- Trening fine i grube motorike
- Koordinacija, ravnoteža i propriocepcija
- Vježbe s loptama i drugim rekvizitima

Modul 3: Kognitivni trening i mentalne funkcije

- Strategije poboljšanja pažnje, pamćenja i percepcije
- Vizuelno-prostorna percepcija i izvršne funkcije
- Primjena digitalnih tehnologija u kognitivnoj terapiji

Modul 4: Psihosocijalne intervencije i socijalne vještine

- Trening socijalnih vještina i grupna terapija
- Upravljanje emocijama i terapijske aktivnosti
- Uloga okupacione terapije u podršci mentalnom zdravlju

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Provoditi odgovarajuće metode i intervencije za unapređenje motoričkih, senzomotoričkih, kognitivnih i psihosocijalnih funkcija.
- Individualno prilagoditi terapijske tehnike potrebama pacijenata i evaluirati njihovu efikasnost.
- Razviti plan intervencije zasnovan na dokazima koristeći odgovarajuće metode i sredstva.
- Primijeniti strategije zaštite zglobova i energetske efikasnosti u terapijskom radu.
- Dokumentovati i reflektirati svoj rad kroz profesionalno zaključivanje i praksu utemeljenu na dokazima.

Vještine

Studenti će razviti sposobnost provođenja individualiziranih ergoterapijskih intervencija, korištenja tehnika unapređenja sposobnosti i vještina, te primjene programa zasnovanih na dokazima za poboljšanje funkcionalnosti pacijenata.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Samostalno provođenje terapijskih intervencija za unapređenje sposobnosti i vještina.
- Primjenu biomehaničkih i senzomotoričkih tehnika u ergoterapiji.
- Evaluaciju i prilagođavanje terapijskih metoda individualnim potrebama klijenata.
- Korištenje strategija zaštite zglobova i energetske efikasnosti u terapiji.
- Refleksivnu analizu i dokumentaciju sprovedenih intervencija.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe - 30 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	Dokumentacija i argumentacija odabranih terapijskih odluka	50	27.5
Praktični dio	Primjena intervencija i analiza rezultata	50	27.5

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Occupational Therapy Manual. CIRCLE Collaboration© 2009 Preporučena: 1. Mirsad Muftić, Sanela Sadiković, Ešref Bećirević.ABC okupacione terapije. Fondacija Medicinsko humano društvo MHS.2008.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O16
Naziv predmeta	Kreativne metode u okupacionoj terapiji
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	2
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumjeti osnovne principe kreativnih i zanatskih tehnika u okupacionoj terapiji.
- Usvojiti metode prilagođavanja kreativnih medija različitim terapeutskim kontekstima.
- Razviti sposobnost analize terapijskog potencijala kreativnih tehnika.
- Implementirati digitalne alate i tehnologije u kreativnim terapeutskim aktivnostima.
- Povezati umjetničke i zanatske tehnike sa psihosocijalnim i rehabilitacijskim ciljevima.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnovne kreativne i zanatske tehnike

- Upotreba umjetničkih i zanatskih tehnika u okupacionoj terapiji
- Analiza i terapijska primjena kreativnih metoda
- Izrada kreativnih materijala i tehnika

Modul 2: Kreativne tehnike u terapeutskoj praksi

- Strukturiranje aktivnosti pomoću kreativnih tehnika
- Prilagodba kreativnih tehnika za različite korisničke grupe
- Instrukcije i podučavanje pojedinaca i grupa

Modul 3: Digitalni alati u kreativnim terapijama

- Upotreba digitalnih tehnologija u kreativnom izražavanju
- Integracija multimedije u okupacionu terapiju
- Edukacija i osnaživanje klijenata putem digitalnih medija

Modul 4: Evaluacija i terapijski učinak kreativnih aktivnosti

- Analiza učinka kreativnih tehnika na samoučinkovitost, zdravlje i dobrobit
- Terapijska primjena kreativnih aktivnosti u rehabilitaciji

- Evaluacija uspješnosti kreativnih intervencija

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Samostalno izrađivati zanatske i kreativne tehnike i podučavati druge u njihovoj primjeni.
- Analizirati i evaluirati terapijski potencijal različitih kreativnih medija.
- Primijeniti kreativne tehnike za strukturiranje, izražavanje i planiranje aktivnosti.
- Prilagoditi umjetničke i zanatske tehnike osobama s različitim sposobnostima i potrebama.
- Objasniti i demonstrirati upotrebu digitalnih tehnologija kao terapijskih medija.

Vještine

Studenti će razviti sposobnost prilagođavanja kreativnih tehnika potrebama klijenata, analize i implementacije umjetničkih i zanatskih tehnika, te korištenja digitalnih alata za kreativno izražavanje i terapijske svrhe.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Samostalnu izradu i podučavanje kreativnih tehnika u okupacionoj terapiji.
- Analizu terapijskog potencijala kreativnih metoda i njihovu prilagodbu klijentima.
- Primjenu digitalnih tehnologija u terapeutskoj praksi.
- Strukturiranje i evaluaciju kreativnih intervencija u različitim kontekstima.
- Rad sa različitim grupama klijenata kroz kreativne i zanatske tehnike.

Metode izvođenja nastave

- Vježbe - 30 sati
  - Praktične radionice – izrada i primjena kreativnih tehnika.
  - Diskusije i peer-feedback – evaluacija učinka kreativnih medija.
  - Studije slučaja – analiza terapijske primjene kreativnih tehnika.
  - Samostalni i grupni rad – istraživanje i eksperimentisanje sa kreativnim alatima.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Praktični ispit	Izrada kreativnog terapijskog materijala	50	27.5
Učešće u radionicama i diskusijama	Aktivno učestvovanje	50	27.5

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Dijana Škrbina. Art terapija i kreativnost. Veble commerce2013.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O17
Naziv predmeta	Okupaciona terapija u psihijatriji
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Identifikovati relevantne procjene, koncepte i terapijske pristupe u radu sa psihijatrijskim pacijentima.
- Razviti sposobnost kritičke analize i primjene eterapijskih metoda u terapiji osoba sa psihičkim poremećajima.
- Usvojiti strategije motivacije i oporavka, poput remotivacijskog procesa i modela oporavka.
- Razviti vještine terapijske komunikacije i rada s porodicama u kontekstu mentalnog zdravlja.
- Istraživati i razlikovati različite vrste psihijatrijske skrbi i objasniti intervencije u multidisciplinarnom timu.
- Opisati osnovne psihijatrijske dijagnoze i njihovu povezanost s okupacijskom disfunkcijom.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Okupaciona terapija u psihijatriji

- Planiranje i evaluacija terapijskih intervencija
- Ključni principi rada u psihijatrijskim postavkama
- Dokumentacija i evaluacija napretka

Modul 2: Procjene i koncepti u psihijatrijskoj okupacionoj terapiji

- Standardizirane i nestandardizirane metode procjene
- ZEPS model, remotivacija, oporavak i omogućavanje djelovanja
- Terapijska procjena i analiza slučajeva

Modul 3: Komunikacija i terapijske strategije u psihijatriji

- Osnovni principi terapijske komunikacije
- Uloga okupacione terapije u promociji psihičkog zdravlja
- Rad s porodicama i timska saradnja u mentalnom zdravlju

Modul 5: Determinante mentalnog zdravlja i psihijatrijska skrb

- Faktori koji utiču na psihičko zdravlje i bolest
- Pregled različitih modela skrbi u psihijatriji
- Uloga okupacione terapije u multidisciplinarnom timu

Modul 6: Terapijske metode i procjene u psihijatriji

- Standardizirane procjene u psihijatrijskoj okupacionoj terapiji
- Uvod u klasifikacijske sisteme (DSM-5, ICD-10)
- Rad sa specifičnim psihijatrijskim dijagnozama (F1-F6 prema ICD-10)

Modul 4: Praktična primjena okupacione terapije u psihijatriji

- Studije slučaja i analiza realnih primjera
- Primjena ergoterapijskih metoda u radu s pacijentima s depresijom, anksioznošću i psihozama
- Evaluacija učinka terapijskih intervencija

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Planirati i obrazložiti process okupacione terapije za odabrane psihijatrijske slučajeve.
- Odabrati, opisati i primijeniti relevantne intervencijske mogućnosti za klijente s psihičkim poteškoćama.
- Koristiti odgovarajuće instrumente za procjenu i evaluaciju u psihijatrijskom kontekstu.
- Identifikovati i primijeniti koncepte ergoterapije u radu s pacijentima s mentalnim poremećajima.
- Dokumentovati i reflektovati vlastiti napredak kroz e-portfolio i profesionalnu evaluaciju.

Vještine

Studenti će razviti sposobnost analize i provođenja okupacione terapije u psihijatriji, korištenja procjena i koncepata relevantnih za mentalno zdravlje, te vještine komunikacije i rada s pacijentima i porodicama.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Planiranje i provođenje terapijskog procesa u psihijatrijskim slučajevima.
- Odabir i primjenu intervencija temeljenih na konceptima okupacione terapije i modelima oporavka.
- Korištenje terapijskih procjena za analizu i evaluaciju pacijenata s psihičkim poteškoćama.
- Komunikaciju s pacijentima i porodicama u terapijskom kontekstu.
- Refleksivnu analizu i dokumentaciju sprovedenih terapijskih intervencija.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe - 45 sati

- Radionice i praktične vježbe – primjena ergoterapijskih metoda u psihijatrijskom kontekstu.
- Studije slučaja i timski rad – analiza i planiranje intervencija za pacijente s mentalnim poremećajima.
- Igre uloga i simulacije – razvoj komunikacijskih i terapijskih vještina.
- Portfolio rad – refleksija i evaluacija vlastitog napretka.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ test, esej	50	27.5
Praktični ispit	Analiza i planiranje terapijskih intervencija	30	16.5
Učešće u radionicama i diskusijama	Aktivno učestvovanje	20	11

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Dubravka Šimunović. Radna terapija i mentalno zdravlje. Projekat mentalnog zdravlja u BiH. SwissinBIH. 2021.
2. Dražen Begić. Psihijatrija. Medicinska naklada. 2022.

Preporučena:

1. Hotujac Lj. Psihijatrija. Zagreb: Medicinska naklada; 2006.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O18
Naziv predmeta	Stručna supervizija: Faza praktičnog učenja
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razviti sposobnost kritičke refleksije kroz analizu vlastitog praktičnog iskustva.
- Usvojiti profesionalne strategije za suočavanje s tehničkim, komunikacijskim i etičkim izazovima u kliničkoj praksi.
- Razumjeti interprofesionalnu saradnju i njezinu ulogu u terapeutskoj zajednici.
- Povezati teorijska znanja sa praktičnim iskustvom u okupacionoj terapiji.
- Razviti strategije brige o sebi kao ključnog elementa profesionalnog razvoja i prevencije sagorijevanja.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Profesionalna refleksija i evaluacija iskustva

- Kritička analiza vlastitog praktičnog iskustva
- Primjena teorijskih koncepata u kliničkoj praksi
- Razvoj profesionalnog identiteta kroz refleksivne metode

Modul 2: Terapijski proces u praktičnom kontekstu

- Prikaz i analiza ergoterapijskih slučajeva iz prakse
- Interakcija s klijentima i analiza terapijskih strategija
- Evaluacija efikasnosti intervencija u praktičnom radu

Modul 3: Interprofesionalna saradnja i komunikacija

- Ključni elementi timskog rada u zdravstvu
- Razmjena iskustava i diskusija o interdisciplinarnom pristupu
- Struktura i vođenje efikasnih profesionalnih sastanaka

Modul 4: Briga o sebi i profesionalni razvoj

- Upravljanje stresom i prevencija sagorijevanja
- Razvoj ličnih strategija brige o sebi
- Dugoročno planiranje profesionalnog razvoja

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Prepoznati kulturološke, rodno-specifične i generacijske aspekte u interakciji s klijentima i kolegama.
- Reflektirati vlastito praktično iskustvo i primijeniti različite oblike profesionalnog zaključivanja.
- Identifikovati ključne aspekte interprofesionalnog rada i aktivno učestvovati u njegovoj evaluaciji.
- Razviti strategije za rješavanje izazova u kliničkom okruženju kroz diskusiju i superviziju.
- Primijeniti strategije brige o sebi u svakodnevnoj profesionalnoj praksi.

Vještine

Studenti će razviti sposobnost kritičke analize i refleksije o vlastitom praktičnom radu, primjene strategija za prevazilaženje izazova u kliničkom okruženju, te će unaprijediti kompetencije interprofesionalne saradnje i brige o sebi u profesionalnom kontekstu.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Refleksivnu analizu vlastitog praktičnog iskustva u okupacionoj terapiji.
- Aktivno učešće u interprofesionalnim timovima i razmjenu iskustava s kolegama.
- Razvoj profesionalnih strategija za suočavanje sa kliničkim izazovima.
- Primjenu metoda evaluacije i profesionalnog zaključivanja u svakodnevnoj praksi.
- Razvoj i primjenu strategija brige o sebi za dugoročni profesionalni razvoj.

Metode izvođenja nastave

- Vježbe - 15 sati
  - Peer feedback i grupne diskusije – razmjena iskustava i analiza refleksivnih uvida.
  - Portfolio rad – kontinuirana evaluacija i dokumentacija profesionalnog razvoja.
  - Prezentacije slučajeva – analiza praktičnih iskustava iz kliničkog okruženja.
  - Rad u malim grupama – strukturirana diskusija i rješavanje problema

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Praktični ispit 1	Analiza i evaluacija slučajeva iz kliničke prakse	50	27.5

Praktični ispit 2	Analiza i evaluacija slučajeva iz kliničke prakse	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Nema Rad sa mentorima u kliničkim i praktičnim uslovima.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O19
Naziv predmeta	Vještine razgovora i usmjeravanja
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumjeti strukturu razgovora prema Calgary-Cambridge vodiču i naučiti kako ga primijeniti u praksi.
- Naučiti kako prepoznati i primijeniti komunikacijske vještine u terapeutskoj interakciji.
- Razviti sposobnost empatičkog reagovanja u profesionalnim razgovorima.
- Usvojiti osnove podučavanja i edukacije klijenata u okviru okupacione terapije.
- Razumjeti didaktičke i pedagoške principe i njihovu ulogu u edukaciji pacijenata i kolega.
- Razviti strategije refleksije i profesionalnog razvoja, uključujući peer-feedback i mentorstvo.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Teorija i praksa vođenja razgovora

- Osnove vođenja razgovora u okupacionoj terapiji
- Calgary-Cambridge vodič za strukturirane razgovore
- Uloga terapeuta u komunikaciji

Modul 2: Komunikacijske vještine u terapiji

- Aktivno slušanje i neverbalna komunikacija
- Postavljanje pitanja i vođenje dijaloga
- Empatične reakcije i rješavanje konflikata

Modul 3: Edukacija i podučavanje pacijenata i kolega

- Didaktički i pedagoški principi u terapiji
- Oblici učenja i podučavanja u kliničkoj praksi
- Osnovi obrazovanja odraslih

Modul 4: Refleksija i profesionalni razvoj

- Samoprocjena i razvoj kroz mentorstvo
- Peer-feedback i evaluacija komunikacijskih vještina

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Objasniti strukturu razgovora s klijentom prema Calgary-Cambridge vodiču.
- Prepoznati i primijeniti različite komunikacijske vještine u terapeutskoj interakciji.
- Demonstrirati empatičku reakciju u situacijama prakse sa simuliranim pacijentima.
- Primijeniti odgovarajuće komunikacijske strategije u inicijalnom ergoterapijskom savjetovanju.
- Objasniti osnovne principe učenja i podučavanja u kontekstu okupacione terapije.
- Koristiti didaktičko-pedagoške principe za osmišljavanje i izvođenje podučavanja u terapeutskoj praksi.
- Razviti sposobnost refleksije i dokumentovanja vlastitog profesionalnog razvoja putem portfolija.

Vještine

Studenti će razviti sposobnost vođenja profesionalnih razgovora u terapeutskoj praksi, primjene pedagoških i didaktičkih principa u edukaciji klijenata, te usvojiti strategije samorefleksije i profesionalnog razvoja kroz mentorstvo i peer-feedback.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Vođenje strukturiranih razgovora s klijentima koristeći profesionalne komunikacijske metode.
- Primjenu odgovarajućih komunikacijskih strategija u različitim terapeutsko-edukativnim situacijama.
- Edukaciju pacijenata i kolega koristeći didaktičko-pedagoške principe.
- Kritičku refleksiju vlastitih profesionalnih vještina kroz portfolio i peer-feedback.
- Razvoj profesionalnog identiteta kroz mentorstvo i kontinuiranu edukaciju.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe - 30 sati
  - Praktične vježbe sa simuliranim pacijentima – primjena komunikacijskih strategija.
  - Grupni rad i studije slučaja – analiza profesionalne interakcije.
  - Peer-feedback i mentorstvo – refleksija i razvoj profesionalnih kompetencija.
  - Portfolio rad – kontinuirano dokumentovanje profesionalnog razvoja.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz

Parcijalni ispit	MCQ test, esej	50	27.5
Praktični ispit 2	Analiza i simulacija terapeutskih razgovora	30	16.5
Učešće u radionicama i diskusijama	Aktivno učestvovanje	20	11

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Damir Lučanin. Komunikacijske vještine u zdravstvu. Naklada Slap.2010. Preporučena: 1. Vesna Antičević, Ana Ćurković, Varja Đogaš, Slavica Kozina. Moć komunikacije u zdravstvu. SVEUČILIŠTE U SPLITU, Sveučilišni odjel zdravstvenih studija.2024.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O20
Naziv predmeta	Prijenos teorije i prakse: Priprema za fazu praktičnog učenja
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumjeti administrativno-organizacijske procese u okviru praktičnog učenja.
- Steći osnovno poznavanje prava pacijenata u kontekstu terapijske prakse.
- Naučiti i primijeniti higijenske smjernice i preventivne mjere u terapeutskoj praksi.
- Razviti sposobnost diskusije i refleksije o praktičnim izazovima i interprofesionalnoj saradnji.
- Naučiti kako analizirati očekivanja i strategije za ophođenje s klijentima i timovima.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Organizacija i administrativni procesi

- Struktura i vođenje administrativnih tokova u praktičnom učenju
- Praktični priručnici i zadaci tokom praktičnog učenja
- Dokumentacija okupacionog terapijskog procesa

Modul 2: Higijena i sigurnost u terapeutskoj praksi

- Osnovne higijenske smjernice u terapijskom okruženju
- Mjere prevencije bolničkih infekcija i sigurnost pacijenata
- Standardizirani protokoli higijenskih mjera

Modul 3: Interprofesionalna saradnja i profesionalno zaključivanje

- Rad u interdisciplinarnim timovima u terapijskoj praksi
- Upravljanje teškim situacijama (bolest, umiranje, smrt)
- Razvijanje profesionalnog zaključivanja kroz refleksivne metode

Modul 4: Komunikacija i Use of Self u terapiji

- Terapeutski modaliteti i strategije interakcije s pacijentima
- Razvijanje vještina profesionalne komunikacije

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Opisati administrativno-organizacijske tokove u fazama praktičnog učenja.
- Identifikovati i primijeniti osnovna prava pacijenata u terapeutskoj praksi.
- Primijeniti higijenske smjernice i preventivne mjere u kliničkom okruženju.
- Diskutovati i reflektirati o interdisciplinarnim i interprofesionalnim izazovima u terapijskoj praksi.
- Razviti strategije za efikasnu komunikaciju i saradnju s klijentima i terapijskim timovima.

Vještine

Studenti će razviti sposobnost orijentacije u administrativnim i pravnim aspektima terapije, primjene higijenskih i sigurnosnih mjera, te će unaprijediti vještine interprofesionalne saradnje i profesionalnog zaključivanja.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Samostalnu primjenu administrativnih procedura u terapeutskoj praksi.
- Pravilno razumijevanje i primjenu higijenskih standarda u okupacionoj terapiji.
- Aktivno učestvovanje u interdisciplinarnim i interprofesionalnim timovima.
- Analizu i refleksiju o vlastitoj profesionalnoj praksi kroz evaluaciju i portfolio rad.
- Efikasnu komunikaciju s klijentima i članovima terapeutske zajednice.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe - 15 sati
    - Studije slučaja – analiza konkretnih situacija u terapeutskoj praksi.
    - Peer-feedback i refleksija – razvoj profesionalne samosvijesti kroz mentorstvo.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ test, esej	50	27.5
Praktični ispit 2	Analiza i primjena administrativnih i sigurnosnih procedura	30	16.5
Učešće u radionicama i diskusijama	Aktivno učestvovanje	20	11

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Ingrid Söderback. International Handbook of Occupational Therapy Interventions.Springer Dordrecht Heidelberg London New York.2009. Preporučena: 1. Švraka Emira. Okupaciona terapija. Univerzitet u Sarajevu Fakultet zdravstvenih studija. 2012.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O21
Naziv predmeta	Faza praktičnog učenja
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	6
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razviti sposobnost samostalnog provođenja ergoterapijskog procesa pod supervizijom.
- Razumjeti i primijeniti princip kliničkog i stručnog zaključivanja u terapiji.
- Usvojiti sposobnost profesionalne dokumentacije i refleksije kroz praktični rad.
- Razviti komunikacijske vještine za rad u interprofesionalnim timovima.
- Povezati teorijska znanja sa praktičnim radom kroz rad s klijentima.
- Razviti odgovornost i samoorganizaciju u planiranju i provođenju terapijskih zadataka.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u praktični rad pod supervizijom

- Osnovne faze ergoterapijskog procesa u praktičnom radu
- Struktura i principi supervizije u praktičnom učenju
- Razvoj profesionalne samostalnosti

Modul 2: Rad sa pacijentima – planiranje, provedba i refleksija

- Postavljanje ciljeva i individualizacija terapijskog plana
- Evaluacija učinka terapije i prilagođavanje intervencija
- Primjena terapijskih tehnika i instrumenata evaluacije

Modul 3: Rad u intra- i međuprofesionalnim timovima

- Interprofesionalna saradnja u terapijskoj praksi
- Komunikacija i razmjena informacija s drugim stručnjacima
- Etički i profesionalni izazovi u timskom radu

Modul 4: Dokumentacija i profesionalno zaključivanje

- Standardizovana dokumentacija u ergoterapiji

- Kliničko zaključivanje i refleksija na terapijski proces
- Evaluacija i rad na kontinuiranom profesionalnom razvoju

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Samostalno planirati i provoditi individualnu terapijsku sesiju koristeći stečene vještine.
- Dokumentovati terapijski proces u skladu s profesionalnim standardima.
- Održavati profesionalne odnose s klijentima i kolegama kroz aktivnu komunikaciju.
- Djelovati u skladu s profesionalnom etikom i koristiti refleksiju za profesionalni razvoj.
- Pokazati odgovornost i organizacijske vještine u planiranju faza praktične nastave.
- Analizirati i opisati glavne zadatke i radno okruženje jednog od profesionalnih sektora u kojem su učestvovali tokom prakse.

Vještine

Studenti će razviti sposobnost samostalnog planiranja i provođenja terapijskih intervencija, komunikacije s klijentima i profesionalnim timovima, te će unaprijediti dokumentacijske i refleksivne vještine potrebne za profesionalni razvoj.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Provođenje individualnih terapijskih sesija pod supervizijom.
- Strukturirano i profesionalno dokumentovanje terapijskog procesa.
- Efikasnu komunikaciju i timski rad u interprofesionalnim okruženjima.
- Analizu i refleksiju terapijskih postupaka u skladu s etičkim i profesionalnim normama.
- Prepoznavanje i rješavanje izazova u kliničkom okruženju kroz profesionalno zaključivanje.

Metode izvođenja nastave

- Klinićka praksa – 180 sati
  - Rad pod supervizijom – praktični rad u terapijskim ustanovama.
  - Analiza slučajeva – evaluacija stvarnih kliničkih scenarija.
  - Peer-feedback i refleksija – razmjena iskustava s kolegama.
  - Dokumentacija i portfolio rad – praćenje profesionalnog razvoja.
  - Diskusije i konzultacije – analiza izazova u praktičnom učenju.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Praktični ispit	Provođenje terapijske sesije i refleksija Evaluacija putem Check liste	100	55

Završni i popravni ispit Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Mary Vining Radomski, Catherine A. Trombly Latham. Occupational Therapy for Physical Dysfunction. Lippincott Williams & Wilkins, a Wolters Kluwer.2014.

III semestar

Sadržaj

Modul 1: Nezarazne hronične bolesti (4 ECTS)

Ovaj modul osnažuje studente za razumijevanje uticaja nezaraznih hroničnih bolesti na zdravlje i svakodnevni život, ali i za aktivnu ulogu terapeuta u prevenciji i rehabilitaciji. Kroz predmete koji obrađuju patofiziologiju i kliničku sliku najčešćih stanja poput dijabetesa, kardiovaskularnih bolesti i karcinoma, studenti razvijaju sposobnost prepoznavanja funkcionalnih ograničenja i individualnih potreba pacijenata. Uče se primjeni okupacione terapije u svakodnevnim aktivnostima, planiranju terapijskih ciljeva, te pružanju savjetodavne podrške u kriznim i palijativnim situacijama. Poseban fokus je na razvoju refleksivnog mišljenja, profesionalne etike, empatijske komunikacije i zdravstvenog coachinga, čime se oblikuju terapeuti spremni za kompleksne kliničke situacije.

Modul 2: Okupaciona terapija kod starije životne dobi (5 ECTS)

Modul je fokusiran na terapijski rad sa starijim osobama, uključujući one sa multimorbiditetom, demencijom i povećanim rizikom od pada. Studenti se upoznaju s procesima evaluacije i planiranja terapijskih ciljeva kod gerijatrijskih pacijenata, uz primjenu standardizovanih instrumenata za procjenu funkcionalnosti i kognitivnih sposobnosti. Posebna pažnja se posvećuje implementaciji intervencija za očuvanje autonomije, mobilnosti i svakodnevnog funkcionisanja, kao i radu sa porodicama i multiprofesionalnim timovima. Kroz praktične vježbe i peer-refleksije, studenti razvijaju kompetencije u oblasti komunikacije, etičkog odlučivanja i kulturne osjetljivosti u radu sa starijom populacijom.

Modul 3: Okupaciona terapija kod djece i adolescenata (5 ECTS)

Ovaj modul obuhvata terapijske pristupe u radu sa djecom i mladima kroz primjenu razvojno-psiholoških i pedagoških principa. Studenti uče kako planirati i sprovoditi terapijske intervencije kod raznih razvojnih poremećaja (npr. ADHD, autizam, cerebralna paraliza), uz poštovanje individualnih potreba i porodičnog konteksta. Kroz studije slučaja i praktične vježbe, studenti usvajaju vještine procjene motoričkih, kognitivnih i socijalnih sposobnosti, kao i izradu terapijskih planova uz uključivanje igre kao terapijskog sredstva. Osim toga, uče i o medicinskoj osnovi rada sa djecom, uključujući prepoznavanje hitnih stanja, rijetkih bolesti i zaštitnih mjera, što doprinosi holističkom pristupu u radu s ovom populacijom.

Modul 4: Okupaciona terapija i fizičko zdravlje (8 ECTS)

Najopsežniji modul semestra usmjeren je na rad sa pacijentima u oblastima neurologije, ortopedije, reumatologije i traumatologije. Studenti stiču znanja o kliničkim slikama i terapijskim potrebama ovih pacijenata, te razvijaju praktične vještine kroz procjenu funkcionalnosti, izradu statičkih i dinamičkih

udlaga, ADL trening, zaštitu zglobova i regulaciju tonusa. Kroz simulacije i praktične zadatke studenti se osposobljavaju za precizno planiranje i provođenje terapije, uz integraciju kulturno osjetljivog pristupa i refleksiju o vlastitim stavovima prema fizičkim oštećenjima. Ovaj modul omogućava studentima da stečeno znanje primijene u različitim kliničkim kontekstima i timskom radu.

Modul 5: Profesionalni stav i etika (4 ECTS)

Modul je usmjeren na razvoj profesionalnog identiteta, etičkog djelovanja i brige o sebi kao terapeutu. Kroz tematske cjeline o samosvijesti, samorefleksiji i otpornosti, studenti se uče kako prepoznati profesionalne izazove i prevenirati sagorijevanje. Diskusije, radionice i peer-refleksije omogućavaju im da razviju kompetencije u prepoznavanju etičkih dilema, postupanju u skladu s profesionalnim standardima, te efikasnoj komunikaciji sa kolegama i klijentima. Modul je ključan za oblikovanje terapeuta koji djeluje odgovorno, empatično i s jasno definisanim profesionalnim granicama.

Modul 6: Recenzija naučnog rada (4 ECTS)

Ovaj akademski orijentisan modul osnažuje studente za razumijevanje, evaluaciju i pisanje naučnih radova iz oblasti okupacione terapije. Uče se osnovama istraživačkog procesa, pretraživanju relevantne literature, pravilnom citiranju i pisanju naučnih tekstova u skladu s akademskim standardima. Kroz praktične zadatke i mentorsku podršku studenti razvijaju vještine analize naučnih članaka, prepoznavanja validnosti dokaza i kritičkog razmišljanja. Završni dio modula uključuje izradu i recenziju vlastitog rada, čime se jačaju kompetencije za dalji akademski razvoj i primjenu istraživačkih nalaza u praksi.

Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija III Semestar									
Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
Nezarazne hronične bolesti (4 ECTS)	VŠOT-22	Okupaciona terapija kod nezaraznih hroničnih bolesti	10	20			60	90	3
	VŠOT-23	Nezarazne hronične bolesti	15				15	30	1
Okupaciona terapija kod starije životne dobi (5 ECTS)	VŠOT-24	Okupaciona terapija kod starije životne dobi	10	30			80	120	4
	VŠOT-25	Okupaciona terapija u gerontologiji	10	5			15	30	1
Okupaciona terapija kod djece i adolescenata (5 ECTS)	VŠOT-26	Okupaciona terapija sa djecom i omladinom	15	30			60	105	3.5
	VŠOT-27	Medicinske osnove za okupacionu terapiju sa djecom i omladinom	20	10			15	45	1.5
Okupaciona terapija i fizičko zdravlje (8 ECTS)	VŠOT-28	Okupaciona terapija u području neurologije, traumatologije, ortopedije i reumatologije	20	20			50	90	3
	VŠOT-29	Okupaciona terapija kod neuroloških slučajeva	20	20			35	75	2.5
	VŠOT-30	Okupaciona terapija kod slučajeva iz traumatologije, ortopedije i reumatologije	20	20			35	75	2.5
Profesionalni stav i etika (4 ECTS)	VŠOT-31	Razvoj profesionalnog stava i etičko djelovanje	10	20			60	90	3
	VŠOT-32	Prijenos teorije i prakse: samosuočavanje i briga o sebi	5	10			15	30	1
Recenzija naučnog rada (4 ECTS)	VŠOT-33	Izrada i recenzija naučnog rada			15		75	90	3
	VŠOT-34	Uvod u naučni rad	5	10			15	30	1
UKUPNO			**160**	**195**	**15**		**530**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećena

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O22
Naziv predmeta	Okupaciona terapija kod nezaraznih hroničnih bolesti
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje štetnih učinaka nezaraznih hroničnih bolesti na fizičko i mentalno zdravlje.
- Identifikacija individualnih potreba za savladavanje svakodnevnice kod osoba sa nezaraznim hroničnim bolestima.
- Primjena okupacione terapije za poboljšanje kvaliteta života.
- Savjetovanje pacijenata u preventivnom i terapijskom kontekstu s ciljem unapređenja zdravlja i kvaliteta života.
- Razvijanje refleksivnih vještina za analiziranje utjecaja bolesti i životnog stila na svakodnevni život, zdravlje i dobrobit.
- Refleksija i diskusija o profesionalnom ponašanju i stavovima prema suicidalnosti i palijativnoj skrbi u okviru procesa okupacione terapije.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u nezarazne hronične bolesti i njihov utjecaj na zdravlje

- Definicija i klasifikacija nezaraznih hroničnih bolesti: Dijabetes, kardiovaskularne bolesti, karcinom, hronična bol.
- Utjecaj na fizičko i mentalno zdravlje: Funkcionalna ograničenja, emocionalni i psihosocijalni efekti.
- Koncepti zdravog načina života za prevenciju komplikacija povezanih s nezaraznim hroničnim bolestima.
-

Modul 2: Savladavanje svakodnevnice kod klijenata s nezaraznim hroničnim bolestima

- Identifikacija individualnih potreba i ciljeva za poboljšanje kvaliteta života.
- Okupaciona terapija i mjere utemeljene na dokazima:
    - Strategije za upravljanje umorom, iscrpljenošću i bolom (npr. Fatigue Management).
    - Aktivnosti dnevnog života i prilagođavanje okruženja za olakšavanje svakodnevnih zadataka.

- Savjetovanje i zdravstveni coaching za postizanje zdravog načina života.

Modul 3: Suočavanje s kriznim situacijama i psihosocijalni pristup

- Ophođenje sa suicidalnošću: Prepoznavanje rizika i intervencije za krizne situacije.
- Palijativna skrb i terapija: Podrška u suočavanju s umiranjem i smrću.
- Seksualnost i duhovnost kao važni aspekti kvaliteta života kod osoba s hroničnim bolestima.
- Psihosocijalna podrška: Savjetovanje i podrška pacijentima i njihovim porodicama.

Modul 4: Refleksija, profesionalni stavovi i etika u okupacionoj terapiji

- Refleksija vlastitih stavova prema suicidalnosti i palijativnoj skrbi.
- Diskusija o profesionalnom ponašanju u okupacionoj terapiji s fokusom na etičke aspekte.
- Refleksija međusobnih učinaka bolesti i stilova života na zdravlje i dobrobit klijenata.
- Profesionalna komunikacija i empatija u radu s pacijentima i njihovim porodicama.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Opisati štetne učinke nezaraznih hroničnih bolesti na fizičko i mentalno zdravlje.
- Identificirati individualne potrebe za savladavanje svakodnevnice kod klijenata sa nezaraznim hroničnim bolestima.
- Primijeniti mjere okupacione terapije utemeljene na dokazima za poboljšanje kvaliteta života.
- Savjetovati pacijente u preventivnom i terapijskom kontekstu s ciljem unapređenja kvaliteta života.
- Reflektovati na vlastite stavove prema suicidalnosti i palijativnoj skrbi te diskutovati o profesionalnom ponašanju u okupacionoj terapiji
- Razvijati empatiju i profesionalnu komunikaciju u radu s pacijentima i njihovim porodicama.

Vještine

Studenti će razviti vještine za identifikaciju individualnih potreba i ciljeva pacijenata s nezaraznim hroničnim bolestima. Naučit će primijeniti princie okuacione terapije za poboljšanje kvaliteta života, uključujući strategije za upravljanje umorom, iscrpljenošću i bolom. Studenti će razvijati vještine za savjetovanje i zdravstveni coaching u preventivnom i terapijskom kontekstu, te empatijsku komunikaciju s pacijentima i njihovim porodicama. Također će unaprijediti refleksivne vještine za analiziranje profesionalnih stavova i etičkih aspekata u terapiji.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Identifikaciju individualnih potreba i postavljanje ciljeva za poboljšanje kvaliteta života.
- Primjenu okupacione terapije i mjera utemeljenih na dokazima za poboljšanje kvaliteta života.
- Savjetovanje i zdravstveni coaching za postizanje zdravog načina života kod osoba s hroničnim bolestima.

- Ophođenje sa suicidalnošću i pružanje psihosocijalne podrške u kriznim situacijama.
- Refleksiju i kritičko razmišljanje o profesionalnim stavovima i etici u terapiji.
- Profesionalnu komunikaciju i empatiju u radu s pacijentima i njihovim porodicama.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 10 sati
- Vježbe – 20 sati
  - Praktične vježbe i simulacije za primjenu terapijskih intervencija.
  - Diskusije i refleksija za razvijanje kritičkog mišljenja i profesionalnih stavova.
  - Radionice za savjetovanje i zdravstveni coaching s fokusom na Motivational Interviewing.
  - Grupni rad i studije slučaja za analiziranje kompleksnih kliničkih situacija.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	50	27.5
Praktični dio	Studije slučaja	30	16.5
Učešće u diskusijama i zadacima	Aktivno sudjelovanje	20	11

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Obradović Z. Primijenjena epidemiologija u okolinskom zdravlju. Fakultet zdravstvenih studija Univerziteta u Sarajevu, 2013
2. Vorko-Jović A, Strnad M, Rudan I. Epidemiologija kroničnih nezaraznih bolesti. Medicinska naklada. Zagreb, 2010.

Preporučena:

1. Muftić M, Sadiković S, Bećirević E. ABC okupacione terapije. Sarajevo: Fondacija Medicinsko Humano Društvo "MHS" Sarajevo, 2008.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O23
Naziv predmeta	Nezarazne hronične bolesti
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Definiranje i razumijevanje pojma Nezarazne hronične bolesti (NCD - Non Communicable Diseases).
- Opisivanje osnova patologije i kliničkih slika odabranih bolesti interne medicine.
- Analiza međusobnog utjecaja bolesti i načina života na svakodnevni život, zdravlje i dobrobit.
- Prepoznavanje važnosti zdravstvenih determinanti i stila života u prevenciji i kontroli nezaraznih hroničnih bolesti.
- Razvijanje kritičkog mišljenja o utjecaju nezaraznih hroničnih bolesti na društvo i zdravstveni sistem.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u nezarazne hronične bolesti (NCD)

- Definicija i klasifikacija nezaraznih hroničnih bolesti: Dijabetes, kardiovaskularne bolesti, respiratorne bolesti, karcinom.
- Globalni i lokalni epidemiološki podaci o prevalenciji i incidenciji NCD.
- Faktori rizika i determinante zdravlja: Način života, prehrana, fizička aktivnost, pušenje, stres.

Modul 2: Patologija i klinička slika nezaraznih hroničnih bolesti

- Osnove patologije i patofiziologije NCD:
  - Dijabetes tip 2 i komplikacije (neuropatija, nefropatija, retinopatija)
  - Kardiovaskularne bolesti: hipertenzija, ateroskleroza, koronarna bolest srca
  - Hronične respiratorne bolesti: astma, hronična opstruktivna plućna bolest (HOPB)
  - Maligni tumori: faktori rizika, prevencija, rani simptomi
- Odabrane kliničke slike interne medicine relevantne za njegu i prevenciju NCD.

Modul 3: Utjecaj NCD na zdravlje i svakodnevni život

- Međusobni utjecaj bolesti i načina života: Prehrana, fizička aktivnost, pušenje, stres.
- Utjecaj NCD na kvalitet života: Fizička, psihička i socijalna dobrobit.
- Multimorbiditet i komorbiditeti kod osoba s NCD.
- Dugotrajna njega i podrška za osobe s hroničnim bolestima.

Modul 4: Prevencija i kontrola nezaraznih hroničnih bolesti

- Primarna, sekundarna i tercijarna prevencija NCD.
- Promocija zdravlja i preventivne strategije: Edukacija, zdravstveni marketing, javnozdravstvene intervencije.
- Važnost zdravstvenih determinanti i stila života za prevenciju i kontrolu NCD.
- Uloga zdravstvenih radnika u prevenciji i kontroli NCD.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Definirati pojam nezarazne hronične bolesti (NCD) i opisati osnovne karakteristike.
- Opisati osnove patologije i odabrane kliničke slike relevantne za interne bolesti.
- Analizirati međusobni utjecaj bolesti i načina života na zdravlje i dobrobit.
- Prepoznati važnost zdravstvenih determinanti i stila života u prevenciji i kontroli NCD.
- Primijeniti znanje o NCD u kliničkom kontekstu i javnozdravstvenim intervencijama.
- Razvijati kritičko mišljenje o utjecaju nezaraznih hroničnih bolesti na društvo i zdravstveni sistem.

Vještine

Studenti će razviti vještine za definiranje i klasifikaciju nezaraznih hroničnih bolesti te analizu njihovog utjecaja na zdravlje i svakodnevni život. Naučit će prepoznati faktore rizika i zdravstvene determinante relevantne za prevenciju i kontrolu NCD. Studenti će razvijati kritičko mišljenje o utjecaju NCD na društvo i zdravstveni sistem, te će unaprijediti sposobnosti za primjenu stečenog znanja u kliničkom kontekstu i javnozdravstvenim intervencijama. Također će usvojiti vještine za analizu i interpretaciju epidemioloških podataka i razviti kritički pristup proučavanju zdravstvenih problema.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Analizu i interpretaciju epidemioloških podataka o prevalenciji i incidenciji NCD.
- Opisivanje patofiziologije i kliničkih slika relevantnih za interne bolesti.
- Analizu međusobnog utjecaja bolesti i načina života na zdravlje i dobrobit.
- Prepoznavanje faktora rizika i zdravstvenih determinanti za prevenciju i kontrolu NCD.
- Kritičko razmišljanje o utjecaju NCD na društvo i zdravstveni sistem.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit 1 (Modul 1-2)	MCQ, pismeni ispit	50	27.5
Parcijalni ispit 2 (Modul 3-4)	MCQ, pismeni ispit	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Kendić Sulejman i saradnici. Hroničnо nezarazne bolesti. Fakultet zdravstvenih studija Univerziteta u Bihaću.2023.

Preporučena:

1. Baklaić Željko, Capak Krunoslav. Kronične nezarazne bolesti. Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Zagreb. 2011

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O24
Naziv predmeta	Okupaciona terapija kod starije životne dobi
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje procesa okupacione terapije s fokusom na starije osobe i specifične probleme povezane s dobi, uključujući multimorbiditet, slabost, demenciju i rizik od pada.
- Primjena terapijskih intervencija usmjerenih na pacjentima na temelju dokaza za poboljšanje aktivnosti, sudjelovanja i autonomije starijih osoba.
- Opisivanje i provođenje dijagnostičkih/evaluacijskih metoda za odabrane probleme u starijoj životnoj dobi.
- Planiranje, provođenje i evaluacija okupacionog rada s fokusom na individualne potrebe i ciljeve starijih osoba.
- Razumijevanje složenosti sistema u radu sa starijim osobama i važnosti multiprofesionalne suradnje.
- Razvijanje vještina za rad sa starijim osobama kroz praktične vježbe, studije slučaja i refleksiju.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Proces okupacione terapije u starijoj životnoj dobi

- Uvod u terapiju sa starijim osobama: Pristupi i modeli u gerijatrijskoj okupacionoj terapiji.
- Proces terapije: Procjena, planiranje, provođenje i evaluacija intervencija.
- Aspekti multimorbiditeta i slabosti: Utjecaj na funkcionalnost i svakodnevne aktivnosti.
- Aktivnosti, sudjelovanje i autonomija: Poboljšanje kvaliteta života starijih osoba.

Modul 2: Dijagnostičke i evaluacijske metode u okupacionoj terapiji

- Osnove dijagnostičkih i evaluacijskih metoda: Procjena funkcionalnosti, mobilnosti i kognitivnih sposobnosti.
- Primjena standardiziranih instrumenata za procjenu: Aktivnosti dnevnog života, rizik od pada, kognitivne funkcije.
- Evaluacija učinkovitosti intervencija: Korištenje mjernih instrumenata i evaluacijskih alata.
- Praktične vježbe za primjenu dijagnostičkih i evaluacijskih metoda.

Modul 3: Okupaciona terapija za starije osobe

- Spektrum terapijskih intervencija: Aktivnosti dnevnog života, mobilnost, kognitivne vježbe.
- Intervencije za osobe s demencijom: Podrška kognitivnim funkcijama i smanjenje dezorijentacije.
- Prevencija pada: Intervencije za poboljšanje ravnoteže, snage i koordinacije.
- Reablement i mobilna akutna gerijatrija: Rehabilitacija i povratak funkcionalnosti.
- Praktične vježbe za provođenje terapijskih intervencija.

Modul 4: Rad sa rodbinom i multiprofesionalna suradnja

- Osnovno znanje o savjetovanju rodbine: Edukacija i podrška za starije osobe.
- Multiprofesionalna suradnja: Rad s liječnicima, fizioterapeutima, socijalnim radnicima.
- Komunikacija i timski rad: Efektivna komunikacija i saradnja u multiprofesionalnim timovima.
- Praktične vježbe i simulacije za razvoj komunikacijskih vještina i timskog rada.

Modul 5: Refleksija i profesionalni stavovi u okupacionoj terapiji

- Refleksija o profesionalnim stavovima prema starijim osobama i njihovim potrebama.
- Diskusija o etici i profesionalnom ponašanju u okupacinoj terapiji.
- Refleksija i Peer Reflexion: Analiza slučajeva i diskusija o profesionalnim izazovima.
- Evaluacija vlastitih stavova i ponašanja u radu sa starijim osobama.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Planirati proces okupacione terapije usmjeren na starije osobe na temelju dokaza.
- Odabrati i primijeniti terapijske intervencije za poboljšanje aktivnosti, sudjelovanja i autonomije.
- Primijeniti dijagnostičke i evaluacijske metode za procjenu funkcionalnosti starijih osoba.
- Identificirati i analizirati kliničke slike iz područja gerijatrije u kontekstu okupacione terapije.
- Razumjeti složenost sistema pacijenata i primijeniti multiprofesionalnu suradnju.
- Reflektirati o profesionalnim stavovima i ponašanju u radu sa starijim osobama.

Vještine

Studenti će razviti vještine za planiranje i provođenje procesa okupacione terapije usmjerenog na starije osobe. Naučit će primijeniti dijagnostičke i evaluacijske metode za procjenu funkcionalnosti te razviti kompetencije za multiprofesionalnu suradnju. Također će razviti refleksivne vještine za analiziranje profesionalnih stavova i ponašanja u radu sa starijim osobama.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Planiranje i provođenje procesa okupacione terapije usmjerenog na osobe starije životne dobi.

- Primjenu terapijskih intervencija za poboljšanje aktivnosti i autonomije starijih osoba.
- Procjenu funkcionalnosti koristeći standardizirane dijagnostičke i evaluacijske metode.
- Multiprofesionalnu suradnju i komunikaciju u timskom radu sa starijim osobama.
- Refleksiju o profesionalnim stavovima i primjenu etičkih načela u okupacionoj terapiji.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 10 sati
- Vježbe – 30 sati
  - Praktične vježbe i simulacije za primjenu terapijskih intervencija.
  - Rad na studijama slučaja za analiziranje kompleksnih kliničkih situacija.
  - Peer Reflexion i grupni rad za refleksiju i diskusiju o profesionalnim izazovima.
  - Radionice i diskusije za razvoj komunikacijskih vještina i timskog rada.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	30	16.5
Praktični ispit	Procjena primjene terapijskih intervencija. Studije slučaja i grupni rad za procjenu sposobnosti analize kliničkih situacija.	50	27.5
Samostalni rad	Prezentacije i eseji za evaluaciju refleksivnih vještina i profesionalnih stavova.	20	11.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Švraka E, Avdić D, Hasanbegović-Anić E. Okupaciona terapija. Fakultet zdravstvenih studija u Sarajevu, 2012 Preporučena: 1. Dubravka Šimunović. Radna terapija i mentalno zdravlje. Projekat mentalnog zdravlja u BiH. SwissinBIH. 2021.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O25
Naziv predmeta	Okupaciona terapija u gerontologiji
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje gerontoloških principa, socijalnih determinanti zdravlja starijih osoba i multimorbiditeta te njihove važnosti za terapijski rad sa starijim osobama.
- Istraživanje i opisivanje različitih postavki rada sa starijim osobama te analiza zadataka okupacione terapije i interprofesionalnog tima.
- Razvijanje refleksivnih vještina za analiziranje vlastitih stavova prema starijoj dobi i njihovog utjecaja na terapijski rad.
- Razvijanje komunikacijskih vještina i primjena specifičnih komunikacijskih tehnika u radu sa starijim osobama.
- Razumijevanje psiholoških aspekata starije životne dobi i njihovog utjecaja na učenje i prilagodbu.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Gerontološki principi i socijalne determinante zdravlja starijih osoba

- Diferencijacija dobnih skupina u starijoj fazi života: Raznolikost i specifične potrebe starijih osoba.
- Socijalne odrednice zdravlja starijih osoba: Utjecaj društvenih faktora na zdravlje i kvalitet života.
- Ageizam i stereotipi o starijim osobama: Prepoznavanje i prevazilaženje negativnih stavova.
- Multimorbiditet kod starijih osoba: Utjecaj višestrukih zdravstvenih stanja na funkcionalnost i samostalnost.

Modul 2: Psihološki aspekti starije životne dobi

- Učenje u starosti i geragogika: Prilagođavanje metoda učenja specifičnostima starije životne dobi.
- Psihološki aspekti prilagodbe na stariju životnu dob: Suočavanje s gubitkom, promjenama uloga i identiteta.

- Razumijevanje starije faze života: Specifične teme, raznolikost i izazovi u starijoj dobi.
- Instant Aging: Pojam i utjecaj brzih promjena na percepciju starenja.

Modul 3: Radni konteksti sa starijim osobama

- Interprofesionalni tim i saradnja u njezi starijih osoba: Uloga terapeuta u multiprofesionalnim timovima.
- Radni konteksti u zdravstvu i socijalnim uslugama: Od gerijatrijske fizikalne terapije do dugotrajne njege.
- Ponude podrške za starije osobe: Socijalne usluge, naknada za njegu i druge opcije podrške.
- Stara osoba kao stručnjak za vlastiti život: Promicanje autonomije i participacije starijih osoba.

Modul 4: Komunikacija sa starijim osobama

- Specifične komunikacijske tehnike: Individualna i grupna komunikacija sa starijim osobama.
- Validacija i biografski pristupi: Komunikacija s osobama s demencijom i oštećenjem sluha i vida.
- Empatijska komunikacija i aktivno slušanje: Razvijanje povjerenja i podrške starijim osobama.
- Refleksija vlastitih stavova prema dobi i njihov utjecaj na komunikaciju i terapijski rad.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Opisati gerontološke principe, socijalne determinante zdravlja starijih osoba i multimorbiditet te objasniti njihovu važnost za terapijski rad.
- Istražiti i opisati različite postavke rada sa starijim osobama te analizirati zadatke okupacione terapije i interprofesionalnog tima.
- Reflektovati vlastite stavove prema dobi i povezati ih sa društvenim aspektima te diskutovati o njihovom utjecaju na terapijski rad.
- Opisati komunikacijske osnove za terapijski rad sa starijim osobama i primijeniti specifične komunikacijske tehnike u praktičnim situacijama.
- Razumjeti psihološke aspekte starije životne dobi i njihov utjecaj na učenje i prilagodbu.

Vještine

Studenti će razviti vještine za primjenu gerontoloških principa u terapijskom radu sa starijim osobama te analizu socijalnih determinanti zdravlja i njihovog utjecaja na kvalitet života. Naučit će koristiti specifične komunikacijske tehnike, uključujući validaciju i biografske pristupe, te razvijati refleksivne vještine za analiziranje vlastitih stavova prema starijoj dobi. Također će unaprijediti sposobnosti za multiprofesionalnu saradnju u zdravstvu i socijalnim uslugama.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Primjenu gerontoloških principa u terapijskom radu sa starijim osobama.
- Analizu socijalnih determinanti zdravlja i njihovog utjecaja na kvalitet života starijih osoba.

- Refleksiju vlastitih stavova prema dobi i primjenu etičkih principa u radu sa starijim osobama.
- Primjenu specifičnih komunikacijskih tehnika u radu sa starijim osobama, uključujući validaciju i biografske pristupe.
- Multiprofesionalnu saradnju u timskom radu u zdravstvu i socijalnim uslugama.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 10 sati
- Vježbe – 5 sati
  - Praktične vježbe i simulacije za primjenu komunikacijskih tehnika.
  - Diskusije i refleksija za razvijanje kritičkog mišljenja i profesionalnih stavova.
  - Peer Reflexion i grupni rad za refleksiju i diskusiju o profesionalnim izazovima.
  - Studije slučaja za analiziranje kompleksnih kliničkih situacija.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	30	16.5
Praktični ispit	Procjena primjene terapijskih intervencija. Studije slučaja i grupni rad za procjenu sposobnosti analize kliničkih situacija.	50	27.5
Samostalni rad	Prezentacije i eseji za evaluaciju refleksivnih vještina i profesionalnih stavova.	20	11.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Mladen Davidović i Dragoslav P. Milošević. Medicinska gerontologija.Beograd.2007.
2. Zijad Duraković i suradnici,Gerijatrija medicina starije dobi,C.T.-Poslovne informacije,d.o.o.,Zagreb, 2007.
3. Četiri stupnja gerijatrijske zdravstvene njege. Centar za gerontologiju Zavoda za javno zdravstvo "Andrija Štampar", Zagreb; 2011.

	Preporučena: 1. Dubravka Šimunović. Radna terapija u gerijatriji. Ljetopis socijalnog rada, Vol. 11 No. 2, 2004. 2. Sandra Franković i suradnici, Zdravstvena njega odraslih, priručnik za studij sestrinstva,Medicinska naklada Zagreb, 2010.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O26
Naziv predmeta	Okupaciona terapija sa djecom i omladinom
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	3.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje raznolikosti životnih situacija i realnosti djece i omladine te refleksija vlastitih iskustava i stavova o djetinjstvu i mladosti.
- Opisivanje područja rada okupacione terapije s djecom i mladima, postavki, ciljeva i uloge terapije u interprofesionalnom timu.
- Primjena razvojno psiholoških i pedagoških temelja okupacione terapije s djecom i omladinom u terapijskom procesu.
- Planiranje terapijskog procesa za djecu i omladinu u standardnim situacijama na način usmjeren na pacijenta, te refleksija i kritička analiza izbora terapijskih mjera.
- Provođenje odabranih terapijskih mjera za procjenu i intervenciju kod djece i omladine uz poštivanje smjernica i evidencija relevantnih za okupacionu terapiju.
- Razvijanje vještina za rad s djecom i omladinom kroz praktične vježbe, studije slučaja i refleksiju.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Različitost životnih situacija i realnosti djece i omladine

- Različitost životnih situacija i realnosti djece i omladine: Kulturalna, socijalna i ekonomska raznolikost.
- Refleksija vlastitog iskustva i stavova o djetinjstvu i mladosti.
- Interkulturalnost i različitost u radu s djecom i omladinom.
- Humanistička i konstruktivistička slika čovjeka: Utjecaj na razvojni put dječijih sposobnosti i svakodnevnih vještina.

Modul 2: Razvojno psihološki i pedagoški temelji okupacione terapije

- Modeli razvoja i razvojni putevi dječijih sposobnosti i svakodnevnih vještina.
- Razvojno psihološki pristupi i teorije učenja u radu s djecom i omladinom.

- Utjecaj odabranih bolesti i poremećaja na aktivnost i participaciju: ADHD, razvojni poremećaj motoričkih funkcija, poremećaj iz autističnog spektra, infantilna cerebralna paraliza, kognitivni poremećaji.
- Promocija zdravlja, prevencija, terapija i rehabilitacija djece i mladih u standardnim situacijama.

Modul 3: Područja rada, postavke i ciljevi okupacione terapije s djecom i omladinom

- Područja rada, postavke i ciljevi terapije s djecom i mladima.
- Uloga okupacione terapije u interprofesionalnom timu: Saradnja s pedagozima, psiholozima, socijalnim radnicima i drugim stručnjacima.
- Smjernice i evidencije relevantne za okupacionu terapiju: Pravilnici, standardi i protokoli.
- Praktična vježba odabranih dijelova terapijskog procesa: Planiranje, provođenje i evaluacija intervencija.

Modul 4: Terapijske mjere i intervencije za djecu i omladinu

- Osnove dijagnostike i terapijske mjere za odabrane razvojne poremećaje i kliničke slike djece i adolescenata.
- Intervencije za poboljšanje pažnje, motoričkih funkcija i socijalnih vještina.
- Značaj igre tokom razvoja djece u okupacionoj terapiji: Razvoj kognitivnih, motoričkih i socijalnih vještina kroz igru.
- Osnove roditeljskog rada i savjetovanja: Refleksija različitih porodičnih sistema i stilova odgoja.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Reflektovati vlastita iskustva, stavove i društveni razvoj tokom djetinjstva i mladosti.
- Opisati područje rada okupacione terapije s djecom i mladima, postavke, ciljeve i ulogu okupacione terapije u interprofesionalnom timu.
- Primijeniti razvojno psihološke i pedagoške temelje okupacione terapije u terapijskom procesu.
- Planirati terapijski proces za djecu i omladinu usmjeren na pacijenta i reflektovati o izboru terapijskih mjera.
- Provoditi odabrane terapijske mjere za procjenu i intervenciju kod djece i omladine.

Vještine

Studenti će razviti vještine za refleksiju vlastitih stavova i kritičku analizu u radu s djecom i omladinom. Naučit će primijeniti razvojno psihološke i pedagoške temelje u terapijskom procesu, te planirati i provoditi terapijske intervencije usmjerene na pacijenta. Također će razviti vještine za multiprofesionalnu saradnju s drugim stručnjacima i primjenu smjernica i evidencija relevantnih za okupacionu terapiju.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Primjenu razvojno psiholoških i pedagoških temelja u procesu okupacione terapije.
- Planiranje i provođenje terapijskih intervencija za djecu i omladinu usmjerenih na pacijenta.
- Multiprofesionalnu saradnju s drugim stručnjacima u radu s djecom i omladinom.
- Primjenu smjernica i evidencija relevantnih za okupacionu terapiju.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 30 sati
  - Praktične vježbe i simulacije za primjenu terapijskih intervencija.
  - Studije slučaja i grupni rad za analizu složenih kliničkih situacija.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	30	16.5
Praktični ispit	Procjena primjene terapijskih intervencija. Studije slučaja i grupni rad za procjenu sposobnosti analize kliničkih situacija.	50	27.5
Grupni rad	Prezentacije i eseji za evaluaciju refleksivnih vještina i profesionalnih stavova.	20	11.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Mirela Badurina i Zlatan Jovanović. Dječija duša treba da se sluša. BHIDAPA.2022.

Preporučena:

	1. Mulligan S. Occupational Therapy Evaluation for Children. Lippincott: Williams & Wilkins; 2003 2. Parham L.D., Fazio L.S. Play in occupational therapy for children. Mosby, 1997 3. Swee Hong C., Howard L. Occupational Therapy in Childhood. Whurr Publishers; 2002 4. Swee Hong C., Howard L. Occupational Therapy in Childhood. Whurr Publishers; 2002

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O27
Naziv predmeta	Medicinske osnove za okupacionu terapiju sa djecom i omladinom
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	1.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje medicinskih osnova relevantnih za okupacionu terapiju sa djecom i omladinom, uključujući razvoj djeteta i kliničke slike odabranih bolesti i poremećaja.
- Prepoznavanje uzroka, kliničke slike, dijagnostike, terapije, rehabilitacije i prognoze prirođenih i stečenih bolesti te malformacija kod djece i omladine relevantnih za okupacionu terapiju.
- Prepoznavanje hitnih mjera i smjernica za zaštitu djece, kao i obaveza u slučaju sumnje na ugroženost djetetovog dobra.
- Razvijanje svijesti o rijetkim bolestima i njihovom utjecaju na razvoj i kvalitet života djece i omladine.
- Primjena znanja o razvojnim poremećajima i neurološkim stanjima u terapijskoj procjeni i intervencijama za djecu i omladinu.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Razvoj djeteta i prenatalni razvoj

- Prenatalni razvoj: Osnovi embriologije, faktori koji utiču na prenatalni razvoj i moguće malformacije.
- Razvoj djeteta: Motorni, kognitivni, emocionalni i socijalni razvoj od rođenja do adolescencije.
- Utjecaj genetskih i vanjskih faktora na razvoj djeteta.
- Razvojne norme i procjena razvoja djeteta u okupacionoj terapiji.

Modul 2: Prirođene, stečene bolesti i malformacije kod djece i omladine

- Uzrok, klinička slika, dijagnoza, terapija, rehabilitacija i prognoza za:
  - Prijevremeni porod: Rizici, posljedice i terapijske intervencije.
  - Razvojni poremećaji i poremećaji učenja: Disleksija, disgrafija, diskalkulija.
  - Poremećaj iz autističnog spektra: Dijagnostika i terapijske intervencije.
  - ADHD (poremećaj pažnje s hiperaktivnošću): Simptomi, dijagnostika i terapijske strategije.

- Infantilna cerebralna paraliza: Motorni i kognitivni 2eficit, metode rehabilitacije.
- Kognitivni poremećaji, senzorni poremećaji i poremećaji percepcije.
- Sindromi, bolesti mišića, paraliza pleksusa ruke, disrafija, tumori, višestruka oštećenja.

- Podizanje svijesti o rijetkim bolestima: Utjecaj na razvoj I kvalitet života djece I omladine.

Modul 3: Psihijatrijski problemi djece i omladine

- Odabrani psihijatrijski problemi: Anksioznost, depresija, poremećaji ponašanja.
- Dijagnostika i terapija psihijatrijskih problema u kontekstu okupacione terapije.
- Psihosocijalni utjecaji na razvoj i kvalitet života djece i omladine.
- Terapijske intervencije za emocionalne i socijalne probleme kod djece i omladine.

Modul 4: Hitne mjere i zaštita djece

- Hitne mjere u dječjoj medicini: Prepoznavanje hitnih stanja i odgovarajuće intervencije.
- Smjernice za zaštitu djece: Pravni okviri i profesionalne obaveze.
- Prepoznavanje i reakcija na sumnju na ugroženost djetetovog dobra.
- Rad u interprofesionalnom timu u zaštiti djece i omladine.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Opisati razvoj djeteta i prenatalni razvoj te prepoznati faktore koji utiču na njihov tok.
- Objasniti uzroke, kliničku sliku, dijagnostiku, terapiju, rehabilitaciju i prognozu odabranih bolesti i poremećaja kod djece i omladine relevantnih za okupacionu terapiju.
- Prepoznati i primijeniti hitne mjere te slijediti smjernice za zaštitu djece.
- Identificirati psihijatrijske probleme kod djece i omladine i primijeniti terapijske intervencije.
- Razviti svijest o rijetkim bolestima i njihovom utjecaju na razvoj i kvalitet života djece i omladine.

Vještine

Studenti će razviti vještine za refleksiju vlastitih stavova i kritičku analizu u radu s djecom i omladinom. Naučit će primijeniti razvojno psihološke i pedagoške temelje u terapijskom procesu, te planirati i provoditi terapijske intervencije usmjerene na pacijenta. Također će razviti vještine za multiprofesionalnu saradnju s drugim stručnjacima i primjenu smjernica i evidencija relevantnih za okupacionu terapiju.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Procjenu razvoja djeteta koristeći razvojne norme i dijagnostičke metode.
- Identifikaciju uzroka, kliničkih slika i terapije za prirođene i stečene bolesti kod djece i omladine.
- Primjenu hitnih mjera i zaštitnih smjernica u radu s djecom.
- Prepoznavanje i intervencije za psihijatrijske probleme kod djece i omladine.
- Multiprofesionalnu saradnju u zaštiti djece i omladine.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 20 sati
- Vježbe – 10 sati
  - Diskusije i analize slučajeva za razvijanje analitičkog mišljenja i rješavanje problema.
  - Video zapisi i primjer slučaja za razumijevanje kliničkih slika i terapijskih intervencija.
  - Praktične vježbe i simulacije za primjenu hitnih mjera i zaštitnih smjernica.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	30	16.5
Praktični ispit	Procjena primjene terapijskih intervencija. Studije slučaja i grupni rad za procjenu sposobnosti analize kliničkih situacija.	50	27.5
Kontinuirana evaluacija	Aktivno učešće na predavanjima i diskusijama.	20	11.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Mirela Badurina i Zlatan Jovanović. Dječija duša treba da se sluša. BHIDAPA.2022.

Preporučena:

1. Mulligan S. Occupational Therapy Evaluation for Children. Lippincott: Williams & Wilkins; 2003
2. Parham L.D., Fazio L.S. Play in occupational therapy for children. Mosby, 1997
3. Swee Hong C., Howard L. Occupational Therapy in Childhood. Whurr Publishers; 2002
4. Swee Hong C., Howard L. Occupational Therapy in Childhood. Whurr Publishers; 2002

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O28
Naziv predmeta	Okupaciona terapija u području neurologije, traumatologije, ortopedije i reumatologije
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje specijalističkih područja neurologije, traumatologije, ortopedije i reumatologije te njihovih implikacija na terapijski rad.
- Primjena dijagnostičkih postupaka usmjerenih na paijenta za procjenu funkcionalnosti i sposobnosti u navedenim područjima rada.
- Primjena terapijskih mjera usmjerenih na pacijenta za poboljšanje funkcionalnosti, pokretljivosti i kvaliteta života.
- Razvijanje refleksivnih vještina za analiziranje vlastitih stavova prema fizičkim bolestima, nedostacima, interkulturalnosti i različitosti.
- Razvijanje vještina za rad u različitim radnim okruženjima kroz praktične vježbe, simulacije i refleksiju.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Specijalistička područja neurologije, traumatologije, ortopedije i reumatologije

- Pregled specijalističkih područja:
  - Neurologija: Neurološke bolesti i poremećaji, neuropsihološke funkcije, regulacija tonusa.
  - Traumatologija: Povrede mišićno-koštanog sistema, rehabilitacija nakon trauma.
  - Ortopedija: Degenerativne i razvojne bolesti mišićno-koštanog sistema.
  - Reumatologija: Upalne reumatske bolesti, zaštita zglobova i trening funkcija.
- Multimorbiditet i komorbiditeti: Utjecaj na funkcionalnost i svakodnevne aktivnosti.

Modul 2: Dijagnostički postupci i evaluacija u okupacionoj terapiji

- Odabrani dijagnostički postupci:
  - Slobodan prvi pregled: Procjena funkcionalnosti, ravnoteže i neuropsiholoških funkcija.
  - Stručna procjena: Analiza mišićne snage, pokretljivosti i koordinacije.

- Nalaz ruke i osjetljivosti: Procjena senzomotornih funkcija.
- Provjera funkcija i ravnoteže: Testovi za procjenu funkcionalnosti i posturalne stabilnosti

- Evaluacija učinkovitosti intervencija: Korištenje mjernih instrumenata i evaluacijskih alata.
- Praktične vježbe za primjenu dijagnostičkih postupaka.

Modul 3: Terapijske mjere i intervencije

- Odabrane terapijske mjere:
  - Zaštita zglobova i trening funkcija: Prevencija deformacija i poboljšanje mobilnosti.
  - Regulacija tonusa i trening osjetljivosti: Fizikalne metode za normalizaciju tonusa.
  - ADL trening i nabava pomagala: Poboljšanje samostalnosti i kvaliteta života.
  - Izrada udlaga: Osnove dizajniranja i izrade statičkih, dinamičkih i statičko-progresivnih udlaga.
- Praktične vježbe za provođenje terapijskih mjera i izradu udlaga.

Modul 4: Interkulturalnost, različitost i refleksija

- Refleksija vlastitih iskustava i stavova o fizičkim bolestima, nedostacima i različitosti.
- Interkulturalnost i različitost: Utjecaj na terapijsku praksu i pristup pacijentima.
- Etičke dileme i profesionalno ponašanje: Refleksija i diskusija o etičkim aspektima u radu s pacijentima.
- Peer Reflexion i grupna diskusija za razvijanje profesionalnih stavova i refleksivnih vještina.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Opisati specijalistička područja neurologije, traumatologije, ortopedije i reumatologije te njihovu važnost za okupacionu terapiju.
- Odabrati dijagnostičke postupke usmjerene na pacijenta za navedena područja rada i pravilno ih provesti.
- Odabrati terapijske mjere usmjerene na pacijenta za poboljšanje funkcionalnosti i kvaliteta života.
- Reflektovati vlastita iskustva i stavove prema fizičkim bolestima, nedostacima, interkulturalnosti i različitosti.
- Primijeniti stečene vještine u različitim radnim okruženjima, uključujući multiprofesionalnu saradnju.

Vještine

Studenti će razviti vještine za refleksiju vlastitih stavova i kritičku analizu u radu s djecom i omladinom. Naučit će primijeniti razvojno psihološke i pedagoške temelje u terapijskom procesu, te planirati i provoditi terapijske intervencije usmjerene na pacijenta. Također će razviti vještine za multiprofesionalnu saradnju s drugim stručnjacima i primjenu smjernica i evidencija relevantnih za okupacionu terapiju.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Primjenu dijagnostičkih postupaka za procjenu funkcionalnosti i sposobnosti.
- Primjenu terapijskih mjera usmjerenih na pacijenta za poboljšanje funkcionalnosti i kvaliteta života.
- Refleksiju i kritičko razmišljanje o interkulturalnosti i različitosti u terapijskoj praksi.
- Multiprofesionalnu saradnju u timskom radu sa stručnjacima iz različitih područja.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 20 sati
- Vježbe – 20 sati
  - Praktične vježbe i simulacije za primjenu dijagnostičkih postupaka i terapijskih mjera.
  - Demonstracije složenih kliničkih situacija.
  - Peer Reflexion i grupna diskusija za refleksiju i razvijanje profesionalnih stavova.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	30	16.5
Praktični ispit	Evaluacija primjene dijagnostičkih postupaka i terapijskih mjera.	50	27.5
Kontinuirana evaluacija	Aktivno učešće na predavanjima i diskusijama.	20	11.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Brinar V. i suradnici. Neurologija za medicinare. Zagreb; 2009
2. Pećina M. i sur. Ortopedija. Zagreb: Naklada Ljevak; 2004.
3. Jajić I. Fizikalna medicina u reumatologiji. Zagreb: Medicinska naklada; 1997

Preporučena:

	1. Grbavac Ž. Neurologija. Zagreb; 1997 2. Mooney M. Occupational Therapy in Orthopaedics and Trauma. Wiley; 2006 3. Sandles L. Occupational Therapy in Rheumatology: An Holistic Approach. Routledge; 1991

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O29
Naziv predmeta	Okupaciona terapija kod neuroloških slučajeva
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	2.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje neuroloških i neuropsiholoških osnova odabranih kliničkih slika.
- Planiranje procesa okupacione terapije za odabrane neurološke i neuropsihološke bolesti na način utemeljen na dokazima i usmjeren na pacijenta.
- Provođenje procjena okupacione terapije i tretmana vezanih uz slučaj na način utemeljen na dokazima i usmjeren na pacijenta.
- Razvijanje vještina za analizu složenih neuroloških slučajeva kroz rad na primjerima slučaja.
- Primjena teorijskih znanja u praktičnim situacijama kroz učenje bazirano na problemu.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove neurologije i neuropsihologije

- Osnove neurologije: Anatomija i fiziologija centralnog i perifernog nervnog sistema.
- Osnove neuropsihologije: Funkcije mozga i neuropsihološke osnove kognitivnih procesa.
- Patofiziologija neuroloških bolesti: Moždani udar, traumatska ozljeda mozga, multipla skleroza, sindrom hroničnog umora, apraksija.
- Utjecaj neuroloških poremećaja na funkcionalnost i svakodnevne aktivnosti.

Modul 2: Procjena u okupacionoj terapiji za neurološke i neuropsihološke poremećaje

- Procjena funkcionalnosti: Motorne, kognitivne i emocionalne funkcije.
- Dijagnostički postupci i evaluacija: Primjena standardiziranih instrumenata za procjenu neuroloških i neuropsiholoških funkcija.
- Praktične vježbe i simulacije za provođenje procjena u okupacionoj terapiji.
- Evaluacija učinkovitosti tretmana: Korištenje mjernih instrumenata i evaluacijskih alata.

Modul 3: Provedba i modifikacija terapijskog procesa

- Planiranje terapijskog procesa: Postavljanje ciljeva i izrada individualiziranih planova tretmana.

- Terapijske intervencije: Prevencija, terapija i rehabilitacija neuroloških i neuropsiholoških poremećaja.
- Modifikacija tretmana: Prilagođavanje intervencija potrebama i ciljevima pacijenta.
- Uloga terapeuta u interprofesionalnom timu za neurološku rehabilitaciju.
- Praktične vježbe i simulacije za provođenje terapijskih intervencija.

Modul 4: Rad na slučaju i učenje bazirano na problemu

- Rad na primjerima slučaja: Analiza složenih neuroloških slučajeva.
- Učenje bazirano na problemu (PBL): Razvijanje kritičkog mišljenja i rješavanja problema.
- Razvoj kliničkog zaključivanja: Primjena teorijskih znanja u praktičnim situacijama.
- Refleksija i evaluacija tretmana: Korištenje dokaza za donošenje odluka u okupacionoj terapiji.
- Peer Reflexion i grupna diskusija za razvijanje profesionalnih stavova i refleksivnih vještina.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Opisati neurološke i neuropsihološke osnove odabranih kliničkih slika.
- Planirati proces okupacione terapije za neurološke i neuropsihološke bolesti na način utemeljen na dokazima i usmjeren na pacijenta.
- Provoditi procjene okupacione terapije i tretmane vezane uz slučaj na način utemeljen na dokazima i usmjeren na pacijenta.
- Analizirati složene neurološke slučajeve koristeći učenje bazirano na problemu.
- Primijeniti teorijska znanja u praktičnim situacijama kroz rad na primjerima slučaja.

Vještine

Studenti će razviti vještine za planiranje i provođenje terapijskog procesa usmjerenog na pacijenta za neurološke i neuropsihološke bolesti. Naučit će primijeniti dijagnostičke postupke za procjenu funkcionalnosti te razviti kompetencije za primjenu terapijskih intervencija usmjerenih na poboljšanje funkcionalnosti i kvaliteta života. Također će razviti vještine za analizu složenih neuroloških slučajeva koristeći učenje bazirano na problemu te unaprijediti sposobnosti za rad u interprofesionalnom timu.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Procjenu funkcionalnosti koristeći standardizirane dijagnostičke instrumente.
- Primjenu terapijskih intervencija za poboljšanje funkcionalnosti i kvaliteta života.
- Analizu složenih neuroloških slučajeva i kliničko zaključivanje na temelju dokaza.
- Rad u interprofesionalnom timu za neurološku rehabilitaciju.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 20 sati
- Vježbe – 20 sati

- Praktične vježbe i simulacije za primjenu dijagnostičkih postupaka i terapijskih intervencija.
- Rad na primjerima slučaja i učenje bazirano na problemu (PBL) za razvijanje kritičkog mišljenja i kliničkog zaključivanja.
- Diskusije i grupni rad za refleksiju i evaluaciju tretmana.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	30	16.5
Praktični ispit	Evaluacija primjene dijagnostičkih postupaka i terapijskih mjera.	50	27.5
Kontinuirana evaluacija	Studije slučaja i učenje bazirano na problemu za procjenu kritičkog mišljenja i rješavanja problema.	20	11.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Grbavac Ž. Neurologija. Zagreb; 1997
2. Brinar V. i suradnici. Neurologija za medicinare. Zagreb; 2009

Preporučena:

1. Peck, K. (2000). Neurologija. Školska knjiga, Zagreb
2. Forwell, S. Adults with Neurodegenerative Diseases: Occupational Therapy Practice Guidelines. American Occupational Therapy Association; 2006.
3. Okkema K. Cognition and Perception in the Stroke Patient: A Guide to Functional Outcomes in Occupational Therapy. Aspen Publishers; 1993.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O30
Naziv predmeta	Okupaciona terapija kod slučajeva iz traumatologije, ortopedije i reumatologije
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	2.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje medicinskih osnova odabranih kliničkih slika iz područja traumatologije, ortopedije i reumatologije.
- Planiranje procesa okupacione terapije na način utemeljen na dokazima i usmjeren na pacijenta za odabrane kliničke slike iz područja traumatologije, ortopedije i reumatologije.
- Provođenje procjena okupacione terapije i tretmana vezanih uz slučaj na način utemeljen na dokazima i usmjeren na pacijenta.
- Razvijanje vještina za analizu složenih kliničkih slučajeva kroz rad na primjerima slučaja.
- Primjena teorijskih znanja u praktičnim situacijama kroz učenje bazirano na problemu.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove traumatologije, ortopedije i reumatologije

- Osnove traumatologije: Povrede mišićno-koštanog sistema, frakture, dislokacije, uganuća.
- Osnove ortopedije: Degenerativne i razvojne bolesti mišićno-koštanog sistema.
- Osnove reumatologije: Upalne reumatske bolesti, artroza, artritis, sistemske bolesti vezivnog tkiva.
- Komorbiditeti i multimorbiditeti: Utjecaj na funkcionalnost i svakodnevne aktivnosti.

Modul 2: Provedba i modifikacija procesa okupacione terapije

- Provedba terapijskog procesa: Promocija zdravlja, prevencija, terapija i rehabilitacija.
- Planiranje terapijskog procesa: Postavljanje ciljeva i izrada individualiziranih planova tretmana.
- Modifikacija tretmana: Prilagođavanje intervencija potrebama i ciljevima pacijenta.
- ADL trening i nabava pomagala: Poboljšanje samostalnosti i kvaliteta života.
- Praktične vježbe i simulacije za provođenje terapijskih intervencija.

Modul 3: Terapijske intervencije za odabrane kliničke slike

- Reumatske bolesti: Artroza, artritis, sistemske bolesti vezivnog tkiva.
- Ozljede i bolesti gornjih ekstremiteta: Povrede ruke, ozljede tetiva i živaca, frakture i dislokacije.
- Ozljede i bolesti donjih ekstremiteta: Povrede koljena, kuka, gležnja, frakture i dislokacije.
- Bolesti i povrede kralježnice: Diskus hernija, spondilolisteza, frakture kralježnice.
- Izrada udlaga: Osnove dizajniranja i izrade statičkih, dinamičkih i statičko-progresivnih udlaga.
- Praktične vježbe i simulacije za provođenje terapijskih intervencija i izradu udlaga.

Modul 4: Rad na slučaju i učenje bazirano na problemu

- Rad na primjerima slučaja: Analiza složenih kliničkih situacija iz traumatologije, ortopedije i reumatologije.
- Učenje bazirano na problemu (PBL): Razvijanje kritičkog mišljenja i rješavanja problema.
- Razvoj kliničkog zaključivanja: Primjena teorijskih znanja u praktičnim situacijama.
- Refleksija i evaluacija tretmana: Korištenje dokaza za donošenje odluka u okupacionoj terapiji.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Opisati medicinske osnove odabranih kliničkih slika iz područja traumatologije, ortopedije i reumatologije.
- Planirati proces okupacione terapije na način utemeljen na dokazima i usmjeren na pacijenta za odabrane kliničke slike.
- Provoditi procjene okupacione terapije i tretmane vezane uz slučaj na način utemeljen na dokazima i usmjeren na pacijenta.
- Analizirati složene kliničke slučajeve koristeći učenje bazirano na problemu.
- Primijeniti teorijska znanja u praktičnim situacijama kroz rad na primjerima slučaja.

Vještine

Studenti će razviti vještine za planiranje i provođenje terapijskog procesa usmjerenog na pacijenta za traumatologiju, ortopediju i reumatologiju. Naučit će primijeniti terapijske intervencije za poboljšanje funkcionalnosti i kvaliteta života te izrađivati statičke, dinamičke i statičko-progresivne udlage. Također će razviti vještine za analizu složenih kliničkih slučajeva koristeći učenje bazirano na problemu te unaprijediti sposobnosti za rad u interprofesionalnom timu.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Planiranje i provođenje terapijskog procesa za traumatologiju, ortopediju i reumatologiju.
- Primjenu terapijskih intervencija za poboljšanje funkcionalnosti i kvaliteta života.
- Analizu složenih kliničkih slučajeva i kliničko zaključivanje na temelju dokaza.
- Izradu statičkih, dinamičkih i statičko-progresivnih udlaga za gornje i donje ekstremitete.
- Multiprofesionalnu saradnju u timskom radu sa stručnjacima iz različitih područja.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 20 sati
- Vježbe – 20 sati
  - Praktične vježbe i simulacije za primjenu dijagnostičkih postupaka i terapijskih intervencija.
  - Rad na primjerima slučaja i učenje bazirano na problemu (PBL) za razvijanje kritičkog mišljenja i kliničkog zaključivanja.
  - Diskusije i grupni rad za refleksiju i evaluaciju tretmana.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	30	16.5
Praktični ispit	Evaluacija primjene dijagnostičkih postupaka i terapijskih mjera.	50	27.5
Kontinuirana evaluacija	Studije slučaja i učenje bazirano na problemu za procjenu kritičkog mišljenja i rješavanja problema.	20	11.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Pećina M. i sur. Ortopedija. Zagreb: Naklada Ljevak; 2004.
2. Jajić I. Fizikalna medicina u reumatologiji. Zagreb: Medicinska naklada; 1997

Preporučena:

1. Mooney M. Occupational Therapy in Orthopaedics and Trauma. Wiley; 2006
2. Sandles L. Occupational Therapy in Rheumatology: An Holistic Approach. Routledge; 1991

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O31
Naziv predmeta	Razvoj profesionalnog stava i etičko djelovanje
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje i primjena osnova dramskog trokuta, deeskalacije, upravljanja sukobima i komunikacijskih modela usmjerenih na rješenja.
- Razvijanje kompetencija za primjenu pristupa usmjerenih na rješenja u vođenju razgovora u dilematskim situacijama.
- Kritička analiza i refleksija o kulturološkim, rodnim i generacijski specifičnim aspektima u odabranim situacijama dileme.
- Razvijanje svijesti o važnosti samozbrinjavanja za profesionalni rad i primjena strategija samozbrinjavanja u ulozi terapeuta.
- Razvijanje refleksivnih vještina za postavljanje ciljeva i kontinuiranu evaluaciju profesionalnog razvoja kroz višemodulni razvojni portfolio.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Samozbrinjavanje i profesionalni razvoj

- Pojam samozbrinjavanja: Definicija i važnost za profesionalni rad.
- Strategije samozbrinjavanja: Primjena u ulozi terapeuta.
- Postavljanje ciljeva za profesionalni razvoj: Individualni razvojni plan.
- Razvojni portfolio: Dokumentiranje profesionalnog razvoja i refleksija procesa.

Modul 2: Osnove dramskog trokuta i komunikacijskih modela

- Dramski trokut: Uloga žrtve, progonitelja i spasitelja.
- Deeskalacija i upravljanje sukobom: Tehnike orijentirane na rješenja.
- Komunikacijski modeli usmjereni na rješenja: Primjena u vođenju razgovora u dilematskim situacijama.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu komunikacijskih modela i deeskalacijskih strategija.

Modul 3: Etika i različitost u praksi

- Kulturološki, rodni i generacijski specifični aspekti: Refleksija i kritička analiza.
- Etika u profesionalnom ponašanju: Pristupi i dileme u praksi.
- Etički kodeks terapeuta: Primjena etičkih smjernica u svakodnevnom radu.
- Diskusija o profesionalnim izazovima: Etičke dileme i refleksija profesionalnog ponašanja.

Modul 4: Razvoj profesionalnog stava i refleksija

- Refleksija vlastitih stavova: Utjecaj na profesionalno ponašanje i rad s pacijentima.
- Profesionalno ponašanje i odgovornost: Etički pristupi u radu s pacijentima.
- Razvoj empatije i samosvijesti: Uloga u profesionalnom razvoju.
- Peer refleksija i feedback: Razvoj refleksivnih vještina kroz grupne diskusije i peer evaluaciju.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Objasniti osnove dramskog trokuta, deeskalacije, upravljanja sukobima i komunikacijskih modela usmjerenih na rješenja.
- Primijeniti pristupe usmjerene na rješenje u vođenju razgovora u dilematskim situacijama.
- Kritički analizirati i raspravljati o kulturološkim, rodnim i generacijski specifičnim aspektima u odabranim situacijama dileme.
- Opisati pojmove samozbrinjavanja i primijeniti strategije samozbrinjavanja u ulozi terapeuta.
- Postavljati ciljeve za profesionalni razvoj i kontinuirano reflektirati proces razvoja kroz višemodulni razvojni portfolio.

Vještine

Studenti će razviti vještine za primjenu komunikacijskih modela usmjerenih na rješenja i deeskalaciju sukoba u dilematskim situacijama. Naučit će primijeniti strategije samozbrinjavanja u ulozi terapeuta te razviti refleksivne vještine za kontinuirani profesionalni razvoj. Također će unaprijediti vještine za kritičku analizu kulturoloških, rodnih i generacijskih aspekata te razviti sposobnosti za vođenje razgovora usmjerenih na rješenja.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Primjenu komunikacijskih modela usmjerenih na rješenja u vođenju razgovora u dilematskim situacijama.
- Deeskalaciju i upravljanje sukobima korištenjem tehnika orijentiranih na rješenja.
- Kritičku analizu kulturoloških, rodnih i generacijskih aspekata u profesionalnom kontekstu.
- Primjenu strategija samozbrinjavanja u ulozi terapeuta.
- Refleksiju i kontinuirani profesionalni razvoj kroz višemodulni razvojni portfolio.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 10 sati
- Vježbe – 20 sati

- Praktične vježbe i simulacije za primjenu komunikacijskih modela i deeskalacijskih strategija.
- Peer refleksija i grupni rad za refleksiju i razvoj profesionalnih stavova.
- Rad na primjerima slučaja za analizu složenih profesionalnih dilema.
- Mentorstvo i portfolio za kontinuirani profesionalni razvoj.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	30	16.5
Praktični ispit	Evaluacija primjene komunikacijskih modela i deeskalacijskih strategija.	50	27.5
Kontinuirana evaluacija	Portfolio i individualno mentorstvo	20	11.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Bartolac, Andreja. Što je znanost o okupaciji? Istraživački pristup aktivnostima svakodnevnog života. // JAHR - European Journal of Bioethics. 4 (2013), 8; 819-841
2. Bartolac, A. Procjena okupacija u radnoj terapiji, Zdravstveno veleučilište, 2016.

Preporučena:

1. AOTA: Occupational Therapy Practice Framework: Domain and Process 3rd ed.
2. Boyt-Schell, B., Schell, J. W. (2007). Clinical and Professional Reasoning in Occupational Therapy. Lippincott Williams & Wilkins
3. Kielhofner, G. (2008). Model of Human Occupation: Theory and Application. Lippincott Williams & Wilkins

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O32
Naziv predmeta	Prijenos teorije i prakse: samosuočavanje i briga o sebi
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razvijanje samosvijesti kroz refleksiju vlastitih vrijednosti i njihovog utjecaja na terapeutski rad.
- Identifikacija vlastitih snaga i slabosti na temelju praktičnih iskustava i njihovog utjecaja na profesionalnu kompetenciju djelovanja.
- Primjena koncepta Growth Mindset za daljnji profesionalni razvoj kroz analizu snaga i slabosti.
- Razvijanje strategija za suočavanje sa samim sobom i unapređenje otpornosti u profesionalnom okruženju.
- Razvijanje refleksivnih vještina za kontinuiranu evaluaciju profesionalnog razvoja kroz portfolio.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Refleksija i povratna informacija na dokumentaciju prakse

- Refleksija na praktična iskustva: Analiza osobnih vrijednosti i njihovog utjecaja na terapeutski rad.
- Identifikacija snaga i slabosti: Samoprocjena i povratna informacija za daljnji profesionalni razvoj.
- Samoevaluacija profesionalne kompetencije djelovanja: Identifikacija oblasti za poboljšanje.
- Praktične vježbe i grupne rasprave za refleksiju na praktična iskustva.

Modul 2: Suočavanje sa samim sobom i analiza samosuradnje

- Samosvijest i introspekcija: Razumijevanje utjecaja osobnih vrijednosti na profesionalno ponašanje.
- Samosuočavanje i analiza samosuradnje: Razvijanje otpornosti i strategija za suočavanje sa stresom.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu strategija suočavanja sa stresom.
- Peer refleksija i povratna informacija za razvoj refleksivnih vještina.

Modul 3: Growth Mindset u profesionalnom razvoju

- Koncept Growth Mindset-a: Definicija, primjena i važnost za profesionalni razvoj.
- Postavljanje ciljeva za profesionalni razvoj: Primjena Growth Mindset-a za postizanje ciljeva.
- Strategije za prevladavanje prepreka i neuspjeha: Razvijanje otpornosti i ustrajnosti.
- Razvojni portfolio: Dokumentiranje profesionalnog razvoja i refleksija procesa.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Reflektirati na temelju svojih praktičnih iskustava vlastite osobne vrijednosti i svjesno se baviti njihovim utjecajem na terapeutski rad.
- Identificirati svoje snage i slabosti u odnosu na profesionalnu kompetenciju djelovanja i provesti strategije za daljnji razvoj.
- Primijeniti koncept Growth Mindset-a za postavljanje ciljeva i kontinuirani profesionalni razvoj.
- Razviti strategije za suočavanje sa samim sobom i unapređenje otpornosti u profesionalnom okruženju.
- Voditi razvojni portfolio za kontinuiranu evaluaciju profesionalnog razvoja.

Vještine

Studenti će razviti vještine za refleksiju vlastitih vrijednosti i samosvijest o njihovom utjecaju na profesionalno ponašanje. Naučit će identifikovati snage i slabosti te primijeniti strategije za daljnji profesionalni razvoj koristeći Growth Mindset. Također će razviti vještine za suočavanje sa samim sobom i unapređenje otpornosti u profesionalnom okruženju te voditi razvojni portfolio za kontinuiranu evaluaciju profesionalnog razvoja.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Identifikaciju snaga i slabosti u odnosu na profesionalnu kompetenciju djelovanja.
- Primjenu Growth Mindset-a za postavljanje ciljeva i kontinuirani profesionalni razvoj.
- Samosuočavanje i unapređenje otpornosti u profesionalnom okruženju.
- Kontinuiranu evaluaciju profesionalnog razvoja kroz razvojni portfolio.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 5 sati
- Vježbe – 10 sati
    - Praktične vježbe i simulacije za primjenu strategija suočavanja sa stresom i otpornosti.
    - Grupne rasprave i peer povratna informacija za refleksiju i razvoj profesionalnih stavova.
    - Razvojni portfolio za kontinuiranu evaluaciju profesionalnog razvoja.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	30	16.5
Praktični ispit	Evaluacija primjene strategija suočavanja sa stresom i otpornosti.	50	27.5
Kontinuirana evaluacija	Razvojni portfolio	20	11.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Bartolac, Andreja. Što je znanost o okupaciji? Istraživački pristup aktivnostima svakodnevnog života. // JAHR - European Journal of Bioethics. 4 (2013), 8; 819-841
2. Bartolac, A. Procjena okupacija u radnoj terapiji, Zdravstveno veleučilište, 2016.

Preporučena:

1. AOTA: Occupational Therapy Practice Framework: Domain and Process 3rd ed.
2. Boyt-Schell, B., Schell, J. W. (2007). Clinical and Professional Reasoning in Occupational Therapy. Lippincott Williams & Wilkins
3. Kielhofner, G. (2008). Model of Human Occupation: Theory and Application. Lippincott Williams & Wilkins

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O33
Naziv predmeta	Izrada i recenzija naučnog rada
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici iz različitih oblasti

Ciljevi predmeta

- Razvijanje sposobnosti postavljanja relevantnih istraživačkih pitanja i kreiranja koncepta za znanstveni rad.
- Razvijanje vještina za struktuirano i razumljivo dokumentiranje rezultata vlastitog istraživanja.
- Kritička procjena studija i evaluacija razine dokaza studija.
- Povezivanje aktualnih saznanja i sadržaja smjernica sa znanjem iz udžbenika za donošenje zaključaka u duhu prakse utemeljene na dokazima.
- Primjena pravilnih načela znanstvenog pisanja i citiranja.
- Izrada literarnih recenzija i prezentacija rezultata na strukturiran i profesionalan način.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Razvijanje istraživačkih pitanja i koncepta

- Razvijanje istraživačkih pitanja: Identifikacija relevantnih istraživačkih tema.
- Izrada koncepta za znanstveni rad: Struktuiranje ideja i postavljanje ciljeva istraživanja.
- Praktične vježbe i diskusije za razvijanje istraživačkih pitanja i izradu koncepta.

Modul 2: Dokumentacija i prezentacija rezultata istraživanja

- Struktuirano i razumljivo dokumentiranje rezultata: Organizacija sadržaja i prikaz podataka.
- Prezentacija radnih koraka i rezultata u malim grupama.
- Kritička refleksija vlastitih radnih koraka i razmjena povratnih informacija s kolegama.
- Praktične vježbe i grupne diskusije za prezentaciju i refleksiju radnih koraka.

Modul 3: Kritička procjena studija i evaluacija razine dokaza

- Kritička procjena studija: Evaluacija metodoloških pristupa i interpretacija rezultata.
- Evaluacija razine dokaza studija: Primjena standardiziranih kriterija za procjenu dokaza.
- Diskusija o relevantnosti i primjenjivosti rezultata u praksi utemeljenoj na dokazima.

- Peer-Feedback i grupne diskusije za kritičku procjenu studija.

Modul 4: Izrada i prezentacija recenzije

- Izrada recenzije: Struktuiranje recenzije i pravilna primjena citata.
- Prezentacija literarne recenzije: Profesionalna prezentacija rezultata i zaključaka.
- Povratna informacija i evaluacija prezentacije od strane kolega i nastavnika.
- Praktične vježbe i simulacije za izradu i prezentaciju recenzije.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razviti relevantna istraživačka pitanja i kreirati koncept za znanstveni rad.
- Struktuirano i razumljivo dokumentirati rezultate vlastitog istraživanja.
- Kritički procijeniti studije i evaluirati razinu dokaza studija.
- Povezati aktualna saznanja i sadržaj smjernica sa znanjem iz udžbenika za donošenje zaključaka utemeljenih na dokazima.
- Pravilno primijeniti načela znanstvenog pisanja i citiranja.
- Izraditi literarne recenzije i prezentovati ih na profesionalan način.

Vještine

Studenti će razviti vještine za razvijanje istraživačkih pitanja i izradu koncepta za znanstveni rad. Naučit će struktuirano i razumljivo dokumentirati rezultate vlastitog istraživanja te kritički procijeniti studije i evaluirati razinu dokaza studija. Također će razviti vještine za povezivanje aktualnih saznanja sa znanjem iz udžbenika za praksu utemeljenu na dokazima te za izradu i prezentaciju literarnih recenzija na profesionalan način.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Dokumentiranje rezultata istraživanja na strukturiran i razumljiv način.
- Kritičku procjenu studija i evaluaciju razine dokaza studija.
- Povezivanje aktualnih saznanja sa znanjem iz udžbenika za praksu utemeljenu na dokazima.
- Izradu i prezentaciju literarnih recenzija na profesionalan način.

Metode izvođenja nastave

- Seminari – 15 sati
  - Grupne diskusije za razvijanje istraživačkih pitanja i izradu koncepta.
  - Peer-Feedback i tekstualna povratna informacija za kritičku procjenu studija.
  - Prezentacija radnih koraka u malim grupama za razvoj prezentacijskih vještina.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz

Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	30	16.5
Praktični ispit	Izrada i prezentacija recenzije naučnog rada	50	27.5
Kontinuirana evaluacija	Evaluacija prezentacijskih vještina i profesionalnog pristupa	20	11.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Mejovšek M. Uvod u metode znanstvenog istraživanja. Jastrebarsko: Naklada Slap. 2003. 2. Ekrem Čolakhodžić. Metodologija i tehnologija naučnoistraživačkog rada. Nastavnički fakultet Univerziteta "Džemal Bijedić"Mostar, 2021. godine Preporučena: 1. Saša Drače i Ratko Đokić. Osnove metodologije eksperimentalnih istraživanja u psihologiji.Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu.2021.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O34
Naziv predmeta	Uvod u naučni rad
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici iz različitih oblasti

Ciljevi predmeta

- Razvijanje sposobnosti za izradu i pisanje recenzija kroz sistematski pristup.
- Razumijevanje strukture i sadržaja različitih dijelova recenzije te kriterija kvalitete recenzije.
- Razvijanje vještina za sistematsko istraživanje u znanstvenim bazama podataka i pravilno dokumentiranje istraživanja.
- Primjena stilova citiranja i razvijanje znanstvenog pisanog stila.
- Razvijanje kritičkog mišljenja kroz čitanje, prezentaciju i raspravu o objavljenim recenzijama.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u recenzije naučnog rada

- Osnovni koncepti recenzija: Definicija, svrha i vrste recenzija.
- Koraci za izradu i pisanje recenzije: Planiranje, istraživanje, pisanje, uređivanje i pregled.
- Struktura recenzije: Uvod, analiza, kritika, zaključak i preporuke.
- Kriteriji kvalitete recenzije: Relevancija, preciznost, objektivnost, konzistentnost i stil pisanja.

Modul 2: Sistematsko istraživanje i dokumentiranje

- Sistematsko istraživanje u znanstvenim bazama podataka: Pretraživanje, odabir i analiza izvora.
- Dokumentiranje istraživanja: Organizacija i strukturiranje podataka.
- Praktične vježbe: Pretraživanje u znanstvenim bazama podataka i dokumentiranje istraživanja.

Modul 3: Citiranje i izrada sadržaja

- Citiranje izvora: Primjena stilova citiranja (APA, MLA, Chicago).
- Izrada literarnog sadržaja: Pisanje uvoda, analize, kritike i zaključka.
- Kriteriji za znanstveno pisanje: Jasnoća, preciznost, objektivnost i konzistentnost.
- Praktične vježbe i simulacije: Pisanje i citiranje prema zadatom stilu citiranja.

Modul 4: Čitanje, prezentiranje i raspravljanje o objavljenim recenzijama

- Čitanje i analiza objavljenih recenzija: Identifikacija strukture, argumenata i stilova pisanja.
- Prezentacija i rasprava: Prezentacija analiza i vođenje rasprava o objavljenim recenzijama.
- Kritička refleksija: Razvoj kritičkog mišljenja kroz grupne diskusije i peer evaluaciju.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Navesti korake za izradu i pisanje recenzije te objasniti pojedine korake.
- Navesti različite dijelove recenzije, objasniti sadržaj dijelova i imenovati kriterije kvalitete recenzije.
- Sistematski istraživati u znanstvenim bazama podataka i pravilno dokumentirati istraživanje.
- Izraditi navode izvora i sadržaja prema zadanom stilu citiranja.
- Kritički analizirati objavljene recenzije i razvijati vlastite zaključke na temelju analiza.

Vještine

Studenti će razviti vještine za izradu i pisanje recenzija naučnih radova kroz sistematski pristup. Naučit će pravilno dokumentirati istraživanje i primijeniti stilove citiranja prema zadatim standardima. Također će razviti kritičko mišljenje kroz analizu objavljenih recenzija i unaprijediti prezentacijske vještine kroz grupne diskusije i peer evaluaciju.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Izradu i pisanje recenzija kroz sistematski pristup.
- Dokumentiranje istraživanja i primjenu stilova citiranja prema zadatim standardima.
- Kritičku analizu objavljenih recenzija i razvoj kritičkog mišljenja.
- Prezentaciju analiza i vođenje rasprava o objavljenim recenzijama.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 5 sati
- Vježbe – 10 sati
  - Praktične vježbe i simulacije za pisanje i citiranje prema zadatom stilu citiranja.
  - Grupne diskusije i peer evaluacija za razvoj kritičkog mišljenja i prezentacijskih vještina.
  - Čitanje i analiza objavljenih recenzija za identifikaciju strukture, argumenata i stilova pisanja.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	30	16.5

Praktični ispit	Procjena pisanja i citiranja prema zadatom stilu citiranja	50	27.5
Kontinuirana evaluacija	Evaluacija prezentacijskih vještina i profesionalnog pristupa	20	11.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Mejovšek M. Uvod u metode znanstvenog istraživanja. Jastrebarsko: Naklada Slap. 2003. 2. Ekrem Čolakhodžić. Metodologija i tehnologija naučnoistraživačkog rada. Nastavnički fakultet Univerziteta "Džemal Bijedić"Mostar, 2021. godine Preporučena: 1. Saša Drače i Ratko Đokić. Osnove metodologije eksperimentalnih istraživanja u psihologiji.Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu.2021.

IV semestar

Sadržaj

Modul 1: Grupna terapija (4 ECTS)

Ovaj modul razvija sposobnosti studenata da planiraju, vode i reflektiraju terapeutske procese u grupnom kontekstu. Kroz teorijske i praktične komponente, studenti stiču razumijevanje dinamike grupa, uloga voditelja, suvoditelja i članova grupe, kao i specifičnih izazova koje grupni rad nosi. Uče kako strukturirati grupne aktivnosti, koristiti komunikacijske strategije u različitim fazama grupne interakcije, te evaluirati učinke terapijskih intervencija. Poseban naglasak stavlja se na etičke, interkulturalne i rodne aspekte rada sa grupama, čime se osigurava kulturno kompetentan pristup. Studenti razvijaju refleksivne vještine, sposobnost kritičkog promišljanja i sposobnost prilagođavanja intervencija potrebama grupa u različitim kliničkim i zajedničkim okruženjima.

Modul 2: Zdravlje u zajednici i radnoj sredini (8 ECTS)

Ovaj opsežni modul obuhvata dvije važne oblasti – promociju zdravlja u zajednici i kreiranje zdravog radnog okruženja. U segmentu koji se odnosi na zajednicu, studenti uče kako identifikovati potrebe zajednice, razviti i implementirati inovativne projekte, koristiti Community Development Framework i razviti participativne komunikacijske vještine u kontaktu s predstavnicima zajednice. Segment o radnoj sredini fokusira se na primjenu znanja iz ergonomije, psihologije rada i zakonskih regulativa u svrhu prevencije profesionalnih bolesti i unapređenja radnog ambijenta. Studenti razvijaju sposobnost procjene fizičkog i psihičkog opterećenja radnika, dizajniranja radnog mjesta, savjetovanja o upravljanju stresom i ponašanju na radnom mjestu. Kroz praktične vježbe i simulacije, jačaju svoje kompetencije u savjetovanju, evaluaciji, timskom radu i refleksiji vlastitog profesionalnog razvoja.

Modul 3: Terenska praksa, semestar 4 (13 ECTS)

Praktična nastava u IV semestru pruža studentima priliku za direktnu primjenu znanja u kliničkom okruženju. Pod nadzorom mentora, studenti provode sve faze procesa okupacione terapije – od inicijalne procjene, preko planiranja i provođenja intervencija, do evaluacije i dokumentovanja. Pritom se osposobljavaju za profesionalnu komunikaciju s klijentima, članovima porodica i članovima interprofesionalnog tima. Uče kako donositi kliničke odluke, kako reflektirati vlastite postupke i kako u svoj rad integrisati principe prakse zasnovane na dokazima. Poseban fokus stavljen je na etiku, kulturološke i rodno-specifične aspekte te na razvoj strategija za brigu o sebi, što doprinosi očuvanju profesionalnog identiteta i prevenciji sagorijevanja.

Modul 4: Profesionalno ponašanje: Konsultacijske i liderske vještine (5 ECTS)

Ovaj modul omogućava studentima da razviju napredne kompetencije u vođenju profesionalnih procesa, donošenju odluka i komunikaciji unutar i izvan terapeutske prakse. Studenti stiču znanja i vještine vezane za vođenje savjetodavnih razgovora, facilitaciju grupa i implementaciju modela zajedničkog donošenja odluka (Shared Decision Making). Kroz individualnu obuku i simulirane situacije, studenti reflektiraju vlastiti profesionalni razvoj, postavljaju ciljeve i analiziraju napredak koristeći alate samoevaluacije i peer feedbacka. Također, osposobljavaju se za planiranje i dokumentaciju razvoja kompetencija, čime jačaju sposobnost dugoročnog upravljanja vlastitim profesionalnim putem. Modul priprema studente za ulogu samostalnih, reflektivnih praktičara koji su sposobni voditi procese promjene i doprinositi razvoju profesije.

Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija IV Semestar									
Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
Grupna terapija (4 ECTS)	VŠOT-O35	Rad sa terapeutskim grupama i timski rad	10	20			30	60	2
	VŠOT-O36	Planiranje i vođenje terapeutskih grupa: Osnove i praksa	10	20			30	60	2
Zdravlje u zajednici i radnoj sredini (8 ECTS)	VŠOT-O37	Zdravo starenje- rad u zajednici	15	30			75	120	4
	VŠOT-O38	Zdravo radno okruženje	30	30			60	120	4
Terenska praksa, semestar 4 (13 ECTS)	VŠOT-O39	Faza praktičnog učenja-stručni nadzor					15	15	0.5
	VŠOT-O40	Faza praktičnog učenja				375		375	12.5
Profesionalno ponašanje: Konsultacijske i liderske vještine (5 ECTS)	VŠOT-O41	Profesionalno djelovanje					30	30	1
	VŠOT-O42	Profesionalno djelovanje-vođenje i praćenje procesa promjene	15	15			45	75	2.5
	VŠOT-O43	Transfer teorije i prakse: pripremna faza praktičnog učenja 1	5	10			30	45	1.5
UKUPNO			**85**	**125**		**375**	**315**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O35
Naziv predmeta	Rad sa terapeutskim grupama i timski rad
Status predmeta	Obavezni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	2
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razvijanje sposobnosti za timsko planiranje procesa okupacione terapije za grupu pacijenata i kontinuirano poboljšanje kroz povratne informacije i kritičku refleksiju.
- Razvijanje kompetencija za refleksiju timskih procesa, preuzimanje različitih uloga u timskom radu te analizu vlastitih snaga i slabosti u izvršavanju tih uloga.
- Razvijanje sposobnosti za aktivno i konstruktivno sudjelovanje u timskom radu te procesima planiranja i refleksije.
- Diskutovanje o etičkim, interkulturalnim, rodnim, generacijskim i interprofesionalnim aspektima u praktičnom radu s pacijentima.
- Primjena ergoterapijskog procesa s konkretnom provedbom sa grupama pacjenata, uključujući planiranje, refleksiju i povratnu informaciju.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Timski rad u okupacionoj terapiji

- Planiranje procesa terapije za grupu pacijenata: Definiranje ciljeva, zadataka i metoda rada s grupom.
- Razvoj timske dinamike: Uloge u timskom radu, kooperacija, komunikacija i refleksija u timu.
- Preuzimanje različitih uloga u timu: Voditelj, suvoditelj, učesnik.
- Praktične vježbe i simulacije za timsko planiranje i razvoj timske dinamike.

Modul 2: Primjena terapijskog procesa s grupama pacijenata

- Planiranje, provedba i evaluacija intervencija: Primjena terapijskog procesa s konkretnom provedbom sa grupama pacijenata.
- Kliničko/profesionalno zaključivanje: Primjena znanja i vještina za donošenje odluka u terapijskom procesu.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu terapijskog procesa s grupama pacijenata.

Modul 3: Refleksija i kritičko promišljanje

- Refleksija timskih procesa i vlastite uloge u timu: Analiza snaga i slabosti u izvršavanju različitih uloga.
- Kritičko promišljanje i rasprava o grupnoj dinamici: Uloge voditelja, suvoditelja i sudionika u radu sa grupom klijenata.
- Peer refleksija i povratna informacija za razvoj refleksivnih vještina i profesionalnih stavova.

Modul 4: Etika i interkulturalni aspekti u okupacionoj terapiji

- Etika u okupacionoj terapiji: Etičke dileme i refleksija profesionalnog ponašanja.
- Interkulturalni, rodni, generacijski i interprofesionalni aspekti: Refleksija i kritička analiza u praktičnom radu s pacijentima.
- Diskusija i grupne rasprave za refleksiju o etičkim i interkulturalnim aspektima.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Planirati proces okupacione terapije za grupu pacijenata i kontinuirano ga poboljšavati kroz povratne informacije i kritičku refleksiju.
- Reflektirati timske procese i vlastitu ulogu u timu te proširiti sposobnost kooperacije.
- Preuzeti različite uloge u timskom radu, analizirati i reflektirati vlastite snage i slabosti te aktivno oblikovati individualni razvojni proces.
- Diskutovati o etičkim, interkulturalnim, rodnim, generacijskim i interprofesionalnim aspektima u praktičnom radu s pacijentima.
- Aktivno i konstruktivno sudjelovati u timskom radu te procesima planiranja i refleksije.

Vještine

Studenti će razviti vještine za timsko planiranje i provođenje grupnog terapijskog procesa. Naučit će reflektirati timske procese i vlastitu ulogu u timu te analizirati i reflektirati vlastite snage i slabosti u izvršavanju različitih uloga. Također će razviti vještine za diskusiju o etičkim, interkulturalnim, rodnim, generacijskim i interprofesionalnim aspektima te za kritičko promišljanje i refleksiju o grupnoj dinamici.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Timsko planiranje i provođenje grupnog terapijskog procesa.
- Refleksiju timskih procesa i preuzimanje različitih uloga u timu.
- Analizu i refleksiju vlastitih snaga i slabosti u timskom radu.
- Diskusiju o etičkim i interkulturalnim aspektima u praktičnom radu s klijentima.
- Kritičko promišljanje i refleksiju o grupnoj dinamici u radu sa pacijentima.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 10 sati

- Vježbe – 20 sati
  - Praktične vježbe i simulacije za timsko planiranje i provođenje terapijskog procesa s grupama klijenata.
  - Diskusije i grupne rasprave za refleksiju o etičkim i interkulturalnim aspektima.
  - Rad s glumcima- pacijentima za simulaciju stvarnih situacija u okupacionoj terapiji.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	50	27.5
Praktični dio	Evaluacija refleksivnih vještina i profesionalnih stavova	30	16.5
Učešće u diskusijama i zadacima	Evaluacija kooperacije i timske dinamike	20	11

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Manu Larcenet. Grupna terapija.Naklada Fibra.2023. Preporučena: 1. Irvin Jalom, Molin Lešić. Teorija i praksa grupne psihoterapije.Psihopolis institute.2014.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O36
Naziv predmeta	Planiranje i vođenje terapeutskih grupa: Osnove i praksa
Status predmeta	Obavezni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	2
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje teorijskih osnova za grupe, grupnu dinamiku i vođenje grupa.
- Razvijanje sposobnosti za ciljano odabiranje, primjenu i usmjeravanje terapijskih grupnih aktivnosti prilagođavanjem i procjenom.
- Razvijanje vještina za pripremu i provedbu grupnih programa uz primjenu didaktičkih metoda i prilagođavanje sadržaja pacijentima.
- Razvijanje komunikacijskih vještina za vođenje i suvođenje grupa uz primjenu evidencijom potkrijepljenih grupnih programa.
- Primjena ergoterapijskog procesa s konkretnom provedbom sa skupinama pacijenata, uključujući evaluaciju i prilagodbu intervencija.
- Razvijanje kompetencija za timski rad i doprinos razvoju tima kroz aktivno sudjelovanje u teambuildingu i refleksiji timskih procesa.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Teorijske osnove za grupe i grupna dinamika

- Teorija grupa i grupne dinamike: Definicije, faze razvoja grupe i uloge unutar grupe.
- Vođenje prvih razgovora i selekcija sudionika: Postavljanje ciljeva, procjena potreba i motivacije pacijenata.
- Komunikacijske vještine za vođenje i suvođenje grupa: Aktivno slušanje, postavljanje pitanja i davanje povratne informacije.
- Praktične vježbe i simulacije za vođenje prvih razgovora i primjenu komunikacijskih vještina.

Modul 2: Planiranje i vođenje terapijskih grupnih aktivnosti

- Odabir terapijskih grupnih aktivnosti: Prilagođavanje ciljnim grupama i procjena učinka.
- Priprema grupnih programa: Struktura, sadržaj i didaktika grupnih programa.
- Primjena terapijskog procesa: Planiranje, provedba i evaluacija intervencija s grupama pacijenata.

- Specijalizirani terapijski programi za grupe: Prevencija pada, Lifestyle Redesign, grafomotorika, ZEPS, Energy Conservation Programs (Fatique).
- Praktične vježbe i simulacije za planiranje i vođenje terapijskih grupnih aktivnosti.

Modul 3: Evaluacija i prilagodba grupnih programa

- Evaluacija učinkovitosti grupnih programa: Kriteriji evaluacije i metode prikupljanja povratnih informacija.
- Prilagodba grupnih programa: Fleksibilnost u vođenju grupa i prilagođavanje aktivnosti potrebama pacijenata.
- Refleksija i kritičko promišljanje o provedbi grupnih aktivnosti i rezultatima evaluacije.
- Peer refleksija i povratna informacija za razvoj refleksivnih vještina i profesionalnih stavova.

Modul 4: Timski rad i profesionalni razvoj

- Teorija timskog rada: Faze razvoja tima, uloge u timu i dinamika timskog rada.
- Aktivno sudjelovanje u teambuildingu: Razvoj kompetencija za timski rad i doprinos razvoju tima.
- Profesionalna odgovornost i etika u timskom radu: Etički principi u komunikaciji i suradnji s kolegama.
- Diskusije i grupne rasprave za refleksiju o timskim procesima i razvoju profesionalnog stava.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Opisati teorijske osnove za grupe, grupnu dinamiku i vođenje grupa.
- Ciljano odabrati, primijeniti i usmjeravati terapijske grupne aktivnosti prilagođavanjem i procjenom.
- Pripremiti i provoditi grupne programe uz primjenu didaktičkih metoda i prilagodbu sadržaja pacijentima.
- Komunicirati s poštovanjem u ulozi voditelja i suvoditelja grupa te primjenjivati evidencijom potkrijepljene grupne programe.
- Primijeniti terapijski proces s konkretnom provedbom sa skupinama pacijenata, uključujući evaluaciju i prilagodbu intervencija.
- Aktivno sudjelovati u timskom radu i doprinositi razvoju tima kroz teambuilding i refleksiju timskih procesa.

Vještine

Studenti će razviti vještine za planiranje i vođenje terapijskih grupnih aktivnosti prilagođenih ciljnim grupama. Naučit će prilagoditi i evaluirati grupne programe prema potrebama i povratnim informacijama klijenata. Također će razviti komunikacijske vještine za vođenje i suvođenje grupa te refleksivne vještine za razvoj profesionalnog stava kroz timski rad i teambuilding.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Planiranje i vođenje ergoterapijskih grupnih aktivnosti prilagođenih ciljnim grupama.
- Prilagodbu i evaluaciju grupnih programa prema potrebama i povratnim informacijama pacijenata.
- Komunikaciju u ulozi voditelja i suvoditelja grupa uz primjenu evidencijom potkrijepljenih grupnih programa.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 10 sati
- Vježbe – 20 sati
  - Praktične vježbe i simulacije za planiranje i vođenje ergoterapijskih grupnih aktivnosti.
  - Peer refleksija i povratna informacija za razvoj refleksivnih vještina i profesionalnih stavova.
  - Diskusije i grupne rasprave za refleksiju o timskim procesima i etičkim aspektima u vođenju grupa.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	50	27.5
Praktični dio	Evaluacija planiranja i vođenja terapijskih grupnih aktivnosti.	30	16.5
Učešće u diskusijama i zadacima	Evaluacija kooperacije i timske dinamike	20	11

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Manu Larcenet. Grupna terapija.Naklada Fibra.2023.

Preporučena:

2. Irvin Jalom, Molin Lešić. Teorija i praksa grupne psihoterapije.Psihopolis institute.2014.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O37
Naziv predmeta	Zdravo starenje- rad u zajednici
Status predmeta	Obavezni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razvijanje vještina za kontaktiranje članova zajednice i zastupnika uz primjenu participativnih i savjetodavnih oblika komunikacije.
- Provođenje analize potreba sa zajednicom u pogledu sudjelovanja, socijalne inkluzije i kvalitete života korištenjem prikladnog Frameworka te osmišljavanje inovativnih projekata na temelju rezultata.
- Razvijanje sposobnosti za suradnju u izradi projekata uz demonstraciju timskog rada i komunikacijskih vještina.
- Procjena vlastite motivacije za osobni razvoj, inovativnosti, agilnosti i tolerancije na nejasnoće.
- Razvijanje refleksivnih vještina za procjenu profesionalnog zaključivanja suočavanjem sa složenim situacijama unutar i izvan zajednica te primjena iskustava za buduće zadatke.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Zdravo starenje i jednake zdravstvene mogućnosti

- Fokus na zdravo starenje: Tranzicija, socijalna izolacija, Lifestyle Redesign, siromaštvo u starosti, psihičko zdravlje.
- Jednake zdravstvene mogućnosti: Pristup zdravstvenim uslugama i resursima za starije osobe.
- Inkluzija i kvalitet života: Osiguranje socijalne inkluzije i poboljšanje kvalitete života za starije osobe.
- Praktične vježbe i simulacije za analizu potreba zajednice i razvoj inovativnih projekata.

Modul 2: Community Development Framework i unapređenje zdravlja

- Community Development Framework: Principi i primjena u zajednicama.
- Standardi unapređenja zdravlja: Nacionalni i međunarodni standardi za promociju zdravlja.
- Nacionalni i regionalni okvirni uvjeti: Pravni i financijski uvjeti za provedbu projekata.
- Praktične vježbe i grupne diskusije za primjenu Community Development Frameworka.

Modul 3: Projektni menadžment i inovativni projekti

- Projektni menadžment: Planiranje, provedba i evaluacija inovativnih projekata.
- Inovativni projekti: Osmišljavanje i provođenje projekata za unapređenje zdravlja i kvalitete života.
- Finansiranje projekata: Mogućnosti finansiranja na lokalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini.
- Praktične vježbe i simulacije za razvoj i evaluaciju inovativnih projekata.

Modul 4: Tehnike prezentacije i komunikacija u zajednici

- Tehnike prezentacije: Priprema i izvođenje prezentacija za projekte.
- Komunikacija u zajednici: Participativna i savjetodavna komunikacija sa stakeholderima.
- Suradnja s članovima zajednice i zastupnicima: Razvoj komunikacijskih i pregovaračkih vještina.
- Praktične vježbe i simulacije za tehniku prezentacije i komunikaciju u zajednici.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Kontaktirati članove zajednice i zastupnike uz primjenu participativnih i savjetodavnih oblika komunikacije.
- Provesti analizu potreba sa zajednicom u pogledu sudjelovanja, socijalne inkluzije i kvalitete života korištenjem prikladnog Frameworka te osmisliti inovativne projekte.
- Suradivati u izradi projekata uz demonstraciju timskog rada i komunikacijskih vještina.
- Procijeniti vlastitu motivaciju za osobni razvoj, inovativnost, agilnost i toleranciju na nejasnoće.
- Procijeniti svoje profesionalno zaključivanje suočavanjem sa složenim situacijama unutar i izvan zajednica te reflektirati o iskustvima za buduće zadatke.

Vještine

Studenti će razviti vještine za analizu potreba zajednice i razvoj inovativnih projekata za unapređenje zdravlja i kvalitete života. Naučit će komunicirati u zajednici uz primjenu participativnih i savjetodavnih oblika komunikacije te surađivati u izradi projekata uz demonstraciju timskog rada i komunikacijskih vještina. Također će razviti vještine za procjenu vlastite motivacije i profesionalnog zaključivanja te refleksiju o složenim situacijama.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Analizu potreba zajednice i razvoj inovativnih projekata za unapređenje zdravlja i kvalitete života.
- Komunikaciju u zajednici uz primjenu participativnih i savjetodavnih oblika komunikacije.
- Suradnju u izradi projekata uz demonstraciju timskog rada i komunikacijskih vještina.
- Procjenu vlastite motivacije i profesionalnog zaključivanja uz refleksiju o složenim situacijama.
- Razvoj inovativnih rješenja za unapređenje zdravlja i kvalitete života u zajednicama.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 30 sati
  - Radionice i praktične vježbe za razvoj inovativnih projekata i primjenu Community Development Frameworka.
  - Tutorijali i Peer-Feedback za razvoj projekta i refleksiju o iskustvima.
  - Praktične vježbe za tehniku prezentacije i komunikaciju u zajednici.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	50	27.5
Praktični dio	Evaluacija vještina komunikacije, suradnje, motivacije, inovativnosti i agilnosti	30	16.5
Učešće u diskusijama i zadacima	Usmena prezentacija projekta sa inovativnim metodama	20	11

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Pulić E. Radna terapija u zajednici. Zagreb: Zdravstveno veleučilište; 2014

Preporučena:

1. Scaffa M., Reitz S.M. Occupational Therapy in Community-Based Practice Settings, F.A. Davis Company; 2 edition; 2013
2. Dunn, W. Best Practice Occupational Therapy for Children and Families in Community Settings, Slack Incorporated; Second Edition; 2011
3. Fazio L.S.S. Developing Occupation-Centered Programs for the Community: a workbook for students and professionals. Paperback, Prentice Hall PTR, 2000

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O38
Naziv predmeta	Zdravo radno okruženje
Status predmeta	Obavezni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje osnova znanosti o radu, psihologije rada i pravnih načela u kontekstu zdravog radnog okruženja.
- Razvijanje sposobnosti za analizu radnih mjesta s obzirom na fizičko i psihičko opterećenje i njihov utjecaj na zdravlje radnika.
- Samostalno razvijanje i implementacija preventivnih ili zdravstvenih ponuda u skladu s problemom na radnom mjestu uz pokazivanje osobne agilnosti.
- Razvijanje vještina savjetovanja i treniranja na stvarnom radnom mjestu, uključujući prenošenje znanja o ergonomiji ponašanja i odnosa, upravljanju stresom i pauzama te vježbama temeljenim na dokazima.
- Procjena i modifikacija strategija usmjerenih na klijenta za promjenu ponašanja u jednokratnim intervencijama.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Pravni i organizacijski okvir za zdravo radno okruženje

- Zakon o zaštiti radnika i propisi o radu za ekranom: Pravni aspekti i regulative za zaštitu zdravlja radnika.
- Osnove znanosti o radu i psihologije rada: Fokus na digitalizaciju i starije radnike.
- Okvirni uvjeti organizacije: Porezni oblici u organizacijama, kultura poduzeća, profitabilnost, nalog.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu pravnih i organizacijskih okvira u stvarnim situacijama.

Modul 2: Ergonomski dizajn radnog mjesta i okoliša

- Ergonomski dizajn radnog mjesta: Prilagodba radnih mjesta za smanjenje fizičkog opterećenja.
- Dizajn okoliša: Optimizacija radnog prostora za poboljšanje produktivnosti i zdravlja.
- Percepcija tijela, biomehanika i spiralna dinamika: Analiza položaja pri radu, vježbe rasterećenja.

- Praktične vježbe i simulacije za testiranje sjedećih i stojećih radnih mjesta.

Modul 3: Psihička opterećenja i upravljanje stresom

- Psihička opterećenja: Identifikacija i analiza faktora stresa na radnom mjestu.
- Upravljanje stresom: Strategije za smanjenje stresa i poboljšanje mentalnog zdravlja.
- Menadžment pauza: Optimizacija pauza za poboljšanje produktivnosti i zdravlja radnika.
- Praktične vježbe i simulacije za upravljanje stresom i pauzama na radnom mjestu.

Modul 4: Savjetovanje, Coaching i promjena ponašanja

- Savjetovanje i Coaching: Vještine savjetovanja i treniranja na radnom mjestu.
- Modeli promjene ponašanja: Strategije za promjenu ponašanja u jednokratnim intervencijama.
- Napredni trening u savjetničkim vještinama u 5 stupnjeva.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu savjetodavnih i trenerskih vještina na radnom mjestu.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti osnove znanosti o radu, psihologije rada i pravnih načela u kontekstu zdravog radnog okruženja.
- Analizirati radna mjesta s obzirom na fizičko i psihičko opterećenje i njihov utjecaj na zdravlje radnika.
- Samostalno razvijati i implementirati preventivne ili zdravstvene ponude u skladu s problemom na radnom mjestu.
- Demonstrirati vještine savjetovanja i treniranja na stvarnom radnom mjestu, uključujući prenošenje znanja o ergonomiji ponašanja i odnosa, upravljanju stresom i pauzama te vježbama temeljenim na dokazima.
- Procijeniti i modificirati strategije usmjerene na klijenta za promjenu ponašanja u jednokratnim intervencijama.

Vještine

Studenti će razviti vještine za analizu radnih mjesta s obzirom na fizičko i psihičko opterećenje i njihov utjecaj na zdravlje radnika. Naučit će samostalno razvijati i implementirati preventivne ili zdravstvene ponude u skladu s problemom na radnom mjestu. Također će razviti vještine za savjetovanje i treniranje na stvarnom radnom mjestu, uključujući prenošenje znanja o ergonomiji ponašanja i odnosa, upravljanju stresom i pauzama te vježbama temeljenim na dokazima.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Analizu radnih mjesta s obzirom na fizičko i psihičko opterećenje i njihov utjecaj na zdravlje radnika.
- Razvoj i implementaciju preventivnih i zdravstvenih ponuda na radnom mjestu.

- Savjetovanje i treniranje u području ergonomije, upravljanja stresom i pauzama te vježbama temeljenim na dokazima.
- Procjenu i modifikaciju strategija usmjerenih na klijenta za promjenu ponašanja u jednokratnim intervencijama.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 30 sati
  - Case-based learning za primjenu osnovnog znanja sa prezentacijom i povratnom informacijom.
  - Praktične vježbe i simulacije za analizu radnih mjesta, primjenu ergonomskih načela, upravljanje stresom i pauzama.
  - Interprofesionalna timska nastava s psihologijom rada za analizu složenih slučajeva.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	50	27.5
Praktični dio	Procjena primjene ergonomskih načela i upravljanja stresom	30	16.5
Učešće u diskusijama i zadacima	Evaluacija refleksivnih vještina i profesionalnih stavova.	20	11

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Anne Bruce.Stvaranje radnog mjesta s visokim moralom.Mate d.o.o.2024.

Preporučena:

1. Elisabeth Lukas i Paul M. Ostberg. Posao danas - teret ili zadovoljstvo?Medicinska naklada. 2024.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O39
Naziv predmeta	Faza praktičnog učenja-stručni nadzor
Status predmeta	Obavezni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	0.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razvijanje sposobnosti prepoznavanja kulturoloških, rodno-specifičnih i generacijskih aspekata u interakciji s pacijentima i kolegama te refleksija vlastitih stavova.
- Razvijanje kompetencija za prepoznavanje i raspravu o aspektima međuprofesionalnog rada na nacionalnoj i međunarodnoj razini.
- Razvijanje sposobnosti za identifikaciju etičkih aspekata u radu s pacijentima i konstruktivno sudjelovanje u raspravama u grupama za učenje.
- Razvijanje refleksivnih vještina za argumentaciju vlastitog terapijskog pristupa na temelju iskustava iz faze praktičnog učenja uz primjenu stručnog zaključivanja.
- Sposobnost sveobuhvatnog opisa trenutne životne situacije pacijenta uzimajući u obzir kontekst, aspekte aktivnosti i osobnost.
- Razvijanje strategija za brigu o sebi i njihova implementacija u svakodnevnu praksu na temelju koncepata brige o sebi.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Refleksija individualnog iskustva iz prakse

- Transfer teorije i prakse: Analiza i refleksija na praktična iskustva s posebnim osvrtom na primjenu teorijskih znanja u praksi.
- Kulturološki, rodno-specifični i generacijski aspekti: Prepoznavanje i refleksija vlastitih stavova u interakciji s pacijentima i kolegama.
- Praktične vježbe i diskusije za refleksiju individualnog iskustva iz prakse.

Modul 2: Prezentacija terapeutskih procesa

- Prezentacija terapeutskih procesa iz faze praktičnog učenja: Prikaz i analiza konkretnih primjera iz prakse.
- Stručno zaključivanje i refleksija: Argumentacija vlastitog terapijskog pristupa na temelju iskustava iz faze praktičnog učenja.

- Peer refleksija i povratna informacija za razvoj refleksivnih vještina i stručnog zaključivanja.

Modul 3: Slobodne teme izvedene iz praktičnih situacija

- Aktuelne praktične situacije: Analiza i refleksija na slobodne teme izvedene iz konkretnih situacija u praksi.
- Etički aspekti i međuprofesionalni rad: Identifikacija i refleksija na etičke aspekte i aspekte međuprofesionalnog rada.
- Diskusije i grupne rasprave za refleksiju o etičkim aspektima i međuprofesionalnom radu.

Modul 4: Strategije za brigu o sebi u svakodnevnoj praksi

- Briga o sebi: Razumijevanje i primjena koncepata brige o sebi u svakodnevnoj praksi.
- Strategije za brigu o sebi: Razvijanje i implementacija konkretnih strategija za unapređenje mentalnog i fizičkog zdravlja.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu strategija brige o sebi u svakodnevnoj praksi.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Prepoznati kulturološke, rodno-specifične i generacijske aspekte u interakciji s pacijentima i kolegama te reflektirati vlastite stavove.
- Identificirati aspekte međuprofesionalnog rada na nacionalnoj i međunarodnoj razini te o njima raspravljati u sklopu refleksije.
- Identificirati etičke aspekte u svom radu s pacijentima i konstruktivno raspravljati o njima u grupama za učenje.
- Reflektirati i argumentirati vlastiti terapijski pristup u direktnom radu s pacijentima na temelju iskustava u fazi praktičnog učenja u smislu stručnog zaključivanja.
- Sveobuhvatno opisati trenutnu životnu situaciju pacijenta, uzimajući u obzir kontekst, aspekte aktivnosti i osobnost.
- Razviti konkretne strategije za brigu o sebi i implementirati ih u svakodnevnu praksu.

Vještine

Studenti će razviti vještine za refleksiju individualnog iskustva iz prakse s posebnim osvrtom na transfer teorije i prakse. Naučit će prezentirati terapeutske procese uz argumentaciju vlastitog terapijskog pristupa i stručnog zaključivanja. Također će razviti vještine za identifikaciju i refleksiju na etičke aspekte i međuprofesionalni rad te za razvoj i implementaciju strategija za brigu o sebi u svakodnevnoj praksi.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Prezentaciju terapeutskih procesa uz argumentaciju vlastitog terapijskog pristupa i stručnog zaključivanja.

- Identifikaciju i refleksiju na etičke aspekte i međuprofesionalni rad u praktičnom radu s pacijentima.
- Razvoj i implementaciju strategija za brigu o sebi u svakodnevnoj praksi.

Metode izvođenja nastave

- Aktivno sudjelovanje- diskusije– 15 sati
  - Diskusije i grupne rasprave za refleksiju na etičke aspekte i međuprofesionalni rad.
  - Prezentacije (slučajevi) za razvoj prezentacijskih vještina i argumentacije terapijskog pristupa.
  - Peer grupe za razvoj refleksivnih vještina i stručnog zaključivanja.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Praktični dio	Procjena vještina i stručnog zaključivanja.	50	27.5
Učešće u diskusijama i zadacima	Evaluacija refleksivnih vještina i profesionalnih stavova.	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: Nema specifične literature, ovisi o trenutnoj praksi i individualnom iskustvu studenta. Dodatna literatura se preporučuje prema potrebama studenta i specifičnostima praktične situacije.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O40
Naziv predmeta	Faza praktičnog učenja
Status predmeta	Obavezni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	12.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada, mentori iz nastavnih baza

Ciljevi predmeta

- Razvijanje sposobnosti za prepoznavanje i primjenu dimenzija prakse utemeljene na dokazima u kontekstu okupacione terapije.
- Razvijanje kompetencija za refleksiju i argumentaciju planiranja i provedbe svih koraka procesa ergoterapije u smislu kliničkog/stručnog zaključivanja te prilagođavanje terapijskih mjera.
- Samostalno i razumljivo dokumentiranje svih faza procesa okupacione terapije.
- Uzimanje u obzir kulturoloških, rodno-specifičnih i generacijskih aspekata u osmišljavanju procesa okupacione terapije.
- Doprinijeti terapijskom stručnošću intra- i multi-profesionalnim timovima.
- Oblikovanje komunikacije i interakcije s različitim ciljnim skupinama (sistema pacijenata, grupama i zajednicama) s poštovanjem, uvažavanjem, kooperativno i ovisno o situaciji.
- Djelovanje u skladu s profesionalnom etikom i dalje razvijanje terapeutske prakse i profesionalnog stava kroz refleksiju i povratnu informaciju iz trenutne i prethodne faze praktičnog učenja.
- Razvijanje odgovornosti i samostalnosti u organizaciji vlastitog učenja i rada u fazi praktičnog učenja.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Okupaciona terapija pod vodstvom i nadzorom

- Planiranje, provedba i refleksija terapijskog procesa uz vođenje i nadzor mentora.
- Dokumentiranje procesa terapije: Razumljivo i precizno dokumentiranje svih faza procesa.
- Primjena prakse utemeljene na dokazima u svakodnevnom radu s pacijentima.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu terapijskog procesa pod vodstvom i nadzorom.

Modul 2: Rad u intra- i međuprofesionalnim timovima

- Doprinos ergoterapijskom stručnošću intra- i multi-profesionalnim timovima.

- Suradnja i komunikacija u timovima uz poštovanje različitosti i uvažavanje različitih profesionalnih perspektiva.
- Interprofesionalna suradnja i kulturološki, rodno-specifični i generacijski aspekti u timskom radu.
- Praktične vježbe i simulacije za razvoj suradničkih i komunikacijskih vještina u timovima.

Modul 3: Organizacija rada i profesionalni odnosi

- Organizacija rada u fazi praktičnog učenja uz odgovornost i samostalnost u radu.
- Stvaranje profesionalnih odnosa s klijentima i kolegama uz poštovanje profesionalne etike.
- Komunikacija i interakcija s različitim ciljnim skupinama (sustavima pacijenata, grupama i zajednicama).
- Praktične vježbe i simulacije za organizaciju rada i oblikovanje profesionalnih odnosa.

Modul 4: Profesionalna etika i refleksija

- Djelovanje u skladu s profesionalnom etikom uz poštovanje privatnosti i povjerljivosti klijenata.
- Refleksija i povratna informacija za razvoj terapeutske prakse i profesionalnog stava.
- Profesionalno zaključivanje u smislu refleksije na iskustva iz faze praktičnog učenja.
- Peer refleksija i povratna informacija za razvoj refleksivnih vještina i stručnog zaključivanja.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Prepoznati i primijeniti dimenzije prakse utemeljene na dokazima u kontekstu okupacione terapije.
- Reflektirati i argumentirati planiranje i provedbu svih koraka procesa okupacione terapije u smislu kliničkog/stručnog zaključivanja te prilagoditi terapijske mjere.
- Samostalno i razumljivo dokumentirati sve faze procesa okupacione terapije.
- Uzeti u obzir kulturološke, rodno-specifične i generacijske aspekte u osmišljavanju procesa okupacione terapije.
- Doprinijeti ergoterapijskom stručnošću intra- i multi-profesionalnim timovima.
- Oblikovati komunikaciju i interakciju s različitim ciljnim skupinama s poštovanjem, uvažavanjem, kooperativno i ovisno o situaciji.
- Djelovati u skladu s profesionalnom etikom i dalje razvijati terapeutsko djelovanje i profesionalni stav kroz refleksiju i povratnu informaciju.
- Pokazati odgovornost i samostalnost u organizaciji vlastitog učenja i rada u fazi praktičnog učenja.

Vještine

Studenti će razviti vještine za samostalno planiranje, provedbu i refleksiju terapijskog procesa uz dokumentiranje svih faza. Naučit će doprinositi terapijskom stručnošću intra- i multi-profesionalnim timovima te oblikovati komunikaciju i interakciju s različitim ciljnim skupinama uz poštovanje različitosti

i profesionalne etike. Također će razviti refleksivne vještine i profesionalni stav uz primjenu prakse utemeljene na dokazima.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Samostalno planiranje, provedbu i refleksiju terapijskog procesa uz dokumentiranje svih faza.
- Doprinos ergoterapijskom stručnošću intra- i multi-profesionalnim timovima.
- Komunikaciju i interakciju s različitim ciljnim skupinama uz poštovanje različitosti i profesionalne etike.
- Refleksiju i razvoj profesionalnog stava uz primjenu prakse utemeljene na dokazima.

Metode izvođenja nastave

- Praktična nastava na radnom mjestu pod vodstvom i nadzorom mentora.
- Peer refleksija i povratna informacija za razvoj refleksivnih vještina i stručnog zaključivanja.
- Simulacije i praktične vježbe za primjenu terapijskog procesa i saradnju u timovima.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Evaluacija prakse	Klinička procjena mentora	100	55.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: Nema specifične literature, ovisi o trenutnoj praksi i individualnom iskustvu studenta. Dodatna literatura se preporučuje prema potrebama studenta i specifičnostima praktične situacije.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O41
Naziv predmeta	Profesionalno djelovanje
Status predmeta	Obavezni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada, mentori iz nastavnih baza

Ciljevi predmeta

- Omogućiti studentima individualnu obuku prilagođenu njihovim osobnim potrebama i razini obuke.
- Razvijanje vještina za refleksiju o vlastitom profesionalnom razvoju i napretku kroz individualnu obuku.
- Primjena stečenog znanja iz individualne obuke na konkretne profesionalne situacije.
- Poticanje kontinuiranog profesionalnog razvoja kroz pohađanje obuke, događaja, kongresa, konferencija i tečajeva.
- Razvijanje kompetencija za analizu i evaluaciju vlastitog napretka u profesionalnom djelovanju.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Individualna obuka i profesionalni razvoj

- Pohađanje individualne obuke: Događaji, kongresi, konferencije, otvoreni tečajevi.
- Prilagođavanje obuke osobnim potrebama: Izbor obuke na temelju osobnog interesa i profesionalnog razvoja.
- Refleksija o profesionalnom razvoju i napretku kroz individualnu obuku.
- Primjena stečenog znanja na konkretne profesionalne situacije.
- Praktične vježbe i simulacije za refleksiju i primjenu stečenog znanja.

Modul 2: Profesionalno djelovanje i kontinuirani razvoj

- Kontinuirani profesionalni razvoj: Planiranje i postavljanje ciljeva za profesionalni razvoj.
- Evaluacija i analiza vlastitog napretka: Samoevaluacija i peer evaluacija.
- Refleksija o vlastitim iskustvima iz individualne obuke i profesionalnog djelovanja.
- Diskusije i grupne rasprave za razmjenu iskustava i refleksiju o napretku.

Modul 3: Primjena vještina savjetovanja i vođenja

- Primjena vještina savjetovanja i vođenja u konkretnim profesionalnim situacijama.
- Razvoj komunikacijskih vještina za savjetovanje i vođenje timova.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu vještina savjetovanja i vođenja.
- Peer refleksija i povratna informacija za razvoj refleksivnih vještina i profesionalnih stavova.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Primijeniti stečeno znanje iz individualne obuke na konkretne profesionalne situacije.
- Planirati i postaviti ciljeve za kontinuirani profesionalni razvoj.
- Evaluirati i analizirati vlastiti napredak kroz samoevaluaciju i peer evaluaciju.
- Primijeniti vještine savjetovanja i vođenja u konkretnim profesionalnim situacijama.

Vještine

Studenti će razviti vještine za pohađanje individualne obuke prilagođene osobnim potrebama i profesionalnom razvoju. Naučit će reflektirati o vlastitom profesionalnom razvoju i napretku kroz individualnu obuku te primijeniti stečeno znanje na konkretne profesionalne situacije. Također će razviti vještine za planiranje i postavljanje ciljeva za kontinuirani profesionalni razvoj te za evaluaciju i analizu vlastitog napretka kroz samoevaluaciju i peer evaluaciju.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Refleksiju o vlastitom profesionalnom razvoju i napretku kroz individualnu obuku.
- Primjenu stečenog znanja na konkretne profesionalne situacije i kontinuirani profesionalni razvoj.
- Evaluaciju i analizu vlastitog napretka kroz samoevaluaciju i peer evaluaciju.
- Primjenu vještina savjetovanja i vođenja u konkretnim profesionalnim situacijama.

Metode izvođenja nastave

- Individualne metode učenja prilagođene osobnim potrebama studenta.
- Refleksija i samoevaluacija za razvoj refleksivnih vještina i profesionalnih stavova.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu stečenog znanja na konkretne profesionalne situacije.
- Peer refleksija i povratna informacija za evaluaciju refleksivnih vještina i profesionalnih stavova.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Praktični ispit	Klinička procjena mentora	100	27.5
Aktivno sudjelovanje	Evaluacija refleksivnih vještina i profesionalnih	50	27.5

	stavova		

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Bartolac A. Procjena okupacija u radnoj terapiji. Zagreb: Zdravstveno veleučilište; 2016. Preporučena: 1. Crepeau E.B., Cohn E.S., Schell B.A., Willard & Spackmans Occupational Therapy. Lippnicott: Williams & Wilkins; 2003: 277 - 488. 2. Europen Network for Occupational Therapy Higher Education, Teaching and Learning: Activity Analysis and Occupational Mapping. A European Competence Based Model; 2008. 3. Hemphill B.J. Assessments in Occupational Therapy Mental Health: An Integrative Approach. Slack Incorporated; 2007. 4. Hersch G.I., Lamport N.K., Coffey M.S. Activity Analysis: Application to Occupation. Slack Incorporated; 2005.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O42
Naziv predmeta	Profesionalno djelovanje-vođenje i praćenje procesa promjene
Status predmeta	Obavezni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	2.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada, mentori iz nastavnih baza

Ciljevi predmeta

- Razvijanje sposobnosti vođenja razgovora i vođenja grupa uz primjenu komunikacijskih vještina prilagođenih različitim situacijama.
- Razvijanje kompetencija za vođenje grupa uzimajući u obzir interkulturalne, rodne i generacijske karakteristike.
- Primjena različitih koncepata savjetovanja i provođenje konsultacija usmjerenih na rješenja i klijenta.
- Razvijanje vještina za provedbu procesa Shared Decision Making (Zajedničko donošenje odluka) u savjetovanju i vođenju grupa.
- Refleksija i samoevaluacija vlastitog profesionalnog razvoja kroz redovitu analizu i dokumentiranje ciljeva u razvojnom modulu.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Vođenje razgovora i vođenje grupa

- Elementi vođenja razgovora i vođenja grupa: Osnove komunikacijskih vještina i vođenja grupa.
- Komunikacija s poštovanjem i uvažavanjem: Primjena komunikacijskih vještina uzimajući u obzir interkulturalne, rodne i generacijske karakteristike.
- Uloge i zadaci vođe grupe: Definiranje uloga, zadataka i kompetencija za vođenje grupa.
- Praktične vježbe s glumačkim pacijentima i bez njih za primjenu komunikacijskih vještina i vođenja grupa.

Modul 2: Koncepti savjetovanja i Shared Decision Making

- Različiti koncepti savjetovanja: Usmjereni na rješenja, klijenta i koncepte konsultacija.
- Shared Decision Making: Provedba procesa zajedničkog donošenja odluka u savjetovanju i vođenju grupa.

- Praktične vježbe i simulacije za primjenu koncepata savjetovanja i Shared Decision Making procesa.

Modul 3: Refleksija i samoevaluacija profesionalnog razvoja

- Refleksija i samoevaluacija: Redovita refleksija o vlastitom profesionalnom razvoju uz Peer feedback i povratnu informaciju od učitelja.
- Dokumentiranje ciljeva: Opisni i produbljeni reflektivni oblik dokumentiranja ciljeva u razvojnom modulu.
- Diskusije i grupne rasprave za refleksiju i samoevaluaciju profesionalnog razvoja.

Modul 4: Praktične vježbe i grupni rad

- Praktične vježbe i grupni rad: Razvoj vještina vođenja razgovora i vođenja grupa kroz interaktivne vježbe i simulacije.
- Portfolio za dokumentiranje iskustava i refleksije o profesionalnom razvoju.
- Peer feedback i diskusije za razvoj refleksivnih vještina i profesionalnih stavova.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Opisati elemente vođenja razgovora i vođenja grupa te komunicirati s poštovanjem i uvažavanjem različitosti.
- Primijeniti komunikacijske vještine u vođenju grupa uzimajući u obzir interkulturalne, rodne i generacijske karakteristike.
- Primijeniti različite koncepte savjetovanja i provoditi konsultacije usmjerene na rješenja i klijenta.
- Provesti proces Shared Decision Making u savjetovanju i vođenju grupa.
- Reflektirati i samoevaluirati vlastiti profesionalni razvoj te dokumentirati ciljeve u razvojnom modulu.

Vještine

Studenti će razviti vještine za vođenje razgovora i vođenje grupa uz primjenu komunikacijskih vještina prilagođenih različitim situacijama. Naučit će primijeniti različite koncepte savjetovanja i provesti proces Shared Decision Making u savjetovanju i vođenju grupa. Također će razviti refleksivne vještine za samoevaluaciju profesionalnog razvoja te dokumentirati ciljeve u razvojnom modulu.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Vođenje razgovora i vođenje grupa uz primjenu komunikacijskih vještina prilagođenih različitim situacijama.
- Primjenu različitih koncepata savjetovanja i provedbu Shared Decision Making procesa.

- Refleksiju i samoevaluaciju profesionalnog razvoja uz dokumentiranje ciljeva u razvojnom modulu.
- Komunikaciju s poštovanjem i uvažavanjem različitosti uzimajući u obzir interkulturalne, rodne i generacijske karakteristike.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 15 sati
  - Praktične vježbe s glumcima-pacijentima i bez njih za primjenu komunikacijskih vještina i vođenja grupa.
  - Grupni rad i peer feedback za refleksiju o vlastitom profesionalnom razvoju.
  - Portfolio za dokumentiranje iskustava i refleksije o profesionalnom razvoju.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	30	16.5
Praktični dio	Evaluacija vođenja razgovora i vođenja grupa.	50	27.5
Aktivno sudjelovanje	Portfolio za evaluaciju refleksije o vlastitom profesionalnom razvoju.	20	11

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Bartolac A. Procjena okupacija u radnoj terapiji. Zagreb: Zdravstveno veleučilište; 2016.

Preporučena:

1. Crepeau E.B., Cohn E.S., Schell B.A., Willard & Spackmans Occupational Therapy. Lippnicott: Williams & Wilkins; 2003: 277 - 488.
2. Europen Network for Occupational Therapy Higher Education, Teaching and Learning: Activity Analysis and Occupational Mapping. A European Competence Based Model; 2008.

	3. Hemphill B.J. Assessments in Occupational Therapy Mental Health: An Integrative Approach. Slack Incorporated; 2007. 4. Hersch G.I., Lamport N.K., Coffey M.S. Activity Analysis: Application to Occupation. Slack Incorporated; 2005.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O43
Naziv predmeta	Transfer teorije i prakse: pripremna faza praktičnog učenja 1
Status predmeta	Obavezni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	1.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada, mentori iz nastavnih baza

Ciljevi predmeta

- Razvijanje sposobnosti za razumijevanje i primjenu pravnog i institucionalnog okvira mjesta prakse u nacionalnom i međunarodnom kontekstu.
- Razvijanje kompetencija za demonstraciju vještina relevantnih za praksu kroz situacijske vježbe i simulacije.
- Razvijanje sposobnosti za diskusiju i refleksiju o temama vezanim uz praksu (npr. međuprofesionalni tim, senioritet) s nacionalnim i međunarodnim kolegama uzimajući u obzir profesionalnu kompetenciju.
- Osvještavanje stava i odnosa prema etičkim, kulturološkim, rodno-generacijskim aspektima praktičnog rada te razvijanje sposobnosti za argumentaciju tih stavova.
- Primjena interdisciplinarnog postavljanja zadataka uključujući specifičnu dokumentaciju s fokusom na razvijanje ciljeva, formulaciju, diverzitet i profesionalno zaključivanje.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Pravni i institucionalni okvir mjesta prakse

- Nacionalni i međunarodni pravni okviri: Relevantna prava pacijenata i regulative za rad na mjestu prakse.
- Institucionalni okvirni uvjeti mjesta prakse: Struktura i organizacija institucija u kojima se provodi praksa.
- Etički, kulturološki i rodno-generacijski aspekti: Osvještavanje i refleksija o vlastitom stavu i odnosu prema ovim aspektima u praktičnom radu.
- Diskusije i grupne rasprave za refleksiju o pravnim i institucionalnim okvirima te etičkim, kulturološkim i rodno-generacijskim aspektima.

Modul 2: Razvijanje vještina relevantnih za praksu

- Demonstracija vještina relevantnih za praksu: Situacijske vježbe i simulacije za primjenu teorijskog znanja u praksi.
- Interdisciplinarno postavljanje zadataka: Primjena interdisciplinarnih zadataka uključujući specifičnu dokumentaciju s fokusom na razvijanje ciljeva, formulaciju, diverzitet i profesionalno zaključivanje.
- Praktične vježbe i simulacije za demonstraciju vještina relevantnih za praksu.

Modul 3: Refleksija i diskusija o temama vezanim uz praksu

- Diskusija i refleksija o temama vezanim uz praksu: Međuprofesionalni tim, senioritet, diverzitet i profesionalno zaključivanje.
- Komunikacija s nacionalnim i međunarodnim kolegama: Razmjena iskustava i diskusija o profesionalnim temama.
- Peer refleksija i povratna informacija za razvoj refleksivnih vještina i profesionalnih stavova.

Modul 4: Profesionalno zaključivanje i diverzitet

- Profesionalno zaključivanje: Razvijanje vještina za profesionalno zaključivanje u kontekstu diverziteta i različitih perspektiva.
- Diverzitet u praksi: Prepoznavanje i poštovanje različitih perspektiva u profesionalnom radu.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu profesionalnog zaključivanja u kontekstu diverziteta.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Objasniti pravni i institucionalni okvir mjesta prakse te relevantna prava pacijenata u nacionalnom i međunarodnom kontekstu.
- Demonstrirati vještine relevantne za praksu kroz situacijske vježbe i simulacije.
- Diskutovati i reflektirati o temama vezanim uz praksu s nacionalnim i međunarodnim kolegama uzimajući u obzir profesionalnu kompetenciju.
- Osvijestiti stav i odnos prema etičkim, kulturološkim, rodno-generacijskim aspektima praktičnog rada te ih argumentirati.
- Primijeniti interdisciplinarno postavljanje zadataka uključujući specifičnu dokumentaciju s fokusom na razvijanje ciljeva, formulaciju, diverzitet i profesionalno zaključivanje.

Vještine

Studenti će razviti vještine za razumijevanje i primjenu pravnog i institucionalnog okvira mjesta prakse u nacionalnom i međunarodnom kontekstu. Naučit će demonstrirati vještine relevantne za praksu kroz situacijske vježbe i simulacije te reflektirati o vlastitim stavovima prema etičkim, kulturološkim, rodno-generacijskim aspektima praktičnog rada. Također će razviti vještine za interdisciplinarno postavljanje zadataka s fokusom na razvijanje ciljeva, formulaciju, diverzitet i profesionalno zaključivanje.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Demonstraciju vještina relevantnih za praksu kroz situacijske vježbe i simulacije.
- Refleksiju i argumentaciju stavova prema etičkim, kulturološkim, rodno-generacijskim aspektima praktičnog rada.
- Interdisciplinarno postavljanje zadataka s fokusom na razvijanje ciljeva, formulaciju, diverzitet i profesionalno zaključivanje.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 5 sati
- Vježbe – 10 sati
- Diskusija i grupne rasprave za refleksiju o pravnim, etičkim i kulturološkim aspektima.
- (Peer) Feedback za refleksiju i razvoj refleksivnih vještina.
- Praktične vježbe i simulacije za demonstraciju vještina relevantnih za praksu.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	30	16.5
Praktični dio	Evaluacija primjene teorijskog znanja u praksi.	50	27.5
Aktivno sudjelovanje	Evaluacija refleksivnih vještina i profesionalnih stavova.	20	11

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: Nema specifične literature, ovisi o trenutnoj praksi i individualnom iskustvu studenta. Dodatna literatura se preporučuje prema potrebama studenta i specifičnostima praktične situacije.

V semestar

Sadržaj

Modul 1: Uloga okupacione terapije u zdravstvenoj njezi (5 ECTS)

Ovaj modul omogućava studentima da sagledaju poziciju i doprinos okupacione terapije unutar šireg zdravstvenog sistema, uz poseban fokus na zdravstvenu politiku, marketing i pravni okvir djelovanja. Studenti usvajaju znanja o organizaciji profesionalnih interesnih grupa, njihovom političkom utjecaju i ulozi u donošenju odluka. Razvijaju se vještine tržišne analize i osmišljavanja marketinških strategija u zdravstvu, uključujući kreiranje i prezentaciju projekata. Kroz praktične vježbe i studije slučaja, studenti stiču sposobnosti za razumijevanje regulatornih i administrativnih aspekata zdravstvene njege, čime se osnažuju za samostalno i odgovorno djelovanje u sistemu zdravstvene zaštite.

Modul 2: Terenska praksa – semestar 5 (10 ECTS)

Ovaj modul predstavlja ključnu praktičnu komponentu studija, u kojoj studenti aktivno učestvuju u planiranju, sprovođenju i evaluaciji terapijskih intervencija u realnim kliničkim okruženjima. Uče kako dokumentovati sve faze procesa prema ICF klasifikaciji, razvijaju profesionalne odnose s klijentima i članovima tima te primjenjuju principe prakse zasnovane na dokazima. Poseban fokus je na refleksiji vlastitog rada, uz stručno mentorstvo i peer-feedback, kao i na razvoju organizacijskih i vremenskih vještina. Ova praksa oblikuje kompetentnog terapeuta spremnog za samostalan rad u kompleksnom zdravstvenom sistemu.

Modul 3: Profesionalni identitet u izazovnim situacijama (3 ECTS)

Modul je usmjeren na razvoj profesionalnog identiteta kroz suočavanje s izazovima u radu s pacijentima i u (inter)profesionalnim timovima. Studenti analiziraju vlastite reakcije u stresnim situacijama, razvijaju strategije suočavanja i reflektiraju o tranziciji iz uloge studenta u ulogu profesionalca. Pomoću praktičnih vježbi (pisanje CV-a, priprema za intervju, simulacije), studenti se pripremaju za tržište rada i stiču vještine neophodne za karijerni razvoj. Poseban fokus stavljen je na razvoj ključnih kompetencija 21. stoljeća – kritičkog mišljenja, kreativnosti, komunikacije i saradnje – koje ih osposobljavaju za inovativan i adaptabilan profesionalni angažman.

Modul 4: Proces naučnog istraživanja (5 ECTS)

Modul razvija istraživačke kompetencije kroz sistematsku pripremu za završni rad i završni ispit. Studenti se upoznaju s istraživačkim metodama, pisanjem istraživačkih prijedloga, etičkim aspektima istraživanja i

strukturom naučnog rada. Uče kako analizirati podatke, interpretirati rezultate i jasno predstaviti zaključke. Kroz praktične zadatke, seminare i pripremu za usmena izlaganja, studenti jačaju sposobnosti akademskog izražavanja, sinteze znanja i samoevaluacije. Modul im omogućava da budu osposobljeni za naučno zasnovano promišljanje i djelovanje unutar profesije.

Modul 5: Izborni predmet (1 ECTS)

Studenti biraju dva od ponuđenih izbornih predmeta prema vlastitim interesovanjima, čime dodatno profiliraju svoje profesionalne kompetencije. Ponuda uključuje područja poput okupacione terapije u neurologiji, ortopediji, mentalnom zdravlju, radu s djecom ili starijim osobama, te gerijatrijskoj njezi. Kroz ove module, studenti se specijalizuju za rad sa specifičnim populacijama ili kliničkim stanjima, razvijajući napredne vještine procjene, intervencije i evaluacije u specijaliziranim okruženjima. Istovremeno, usvajaju savremene pristupe i alate primjenjive u praksi, što doprinosi većoj konkurentnosti na tržištu rada.

Studenti mogu izabrati jedan od sljedećih izbornih predmeta, u zavisnosti od interesa:

- **Radna terapija za djecu i adolescente u oblasti mentalnog zdravlja** – ovaj predmet usmjeren je na razumijevanje psiholoških, emocionalnih i razvojnih potreba djece i adolescenata s mentalnim poremećajima. Studenti se upoznaju s terapijskim pristupima kod stanja kao što su anksioznost, depresija, ADHD i autizam. Razvijaju se vještine procjene, planiranja i provođenja okupacionih intervencija koje podržavaju emocionalnu regulaciju, socijalne vještine i svakodnevno funkcionisanje.

- **Radna terapija u neurologiji** – predmet obuhvata principe evaluacije i intervencije kod pacijenata s neurološkim oštećenjima kao što su moždani udar, multipla skleroza, Parkinsonova bolest i povrede kičmene moždine. Studenti razvijaju kompetencije u upotrebi terapijskih tehnika za poboljšanje motorike, kognicije, samostalnosti u svakodnevnim aktivnostima, te u planiranju rehabilitacije i korištenju asistivne tehnologije.

- **Radna terapija u ortopediji, reumatologiji i traumatologiji** – predmet se bavi rehabilitacijom pacijenata sa mišićno-koštanim oboljenjima i povredama. Uključuje izradu udlaga, trening aktivnosti svakodnevnog života, prilagodbu okoline i edukaciju pacijenata o ergonomiji i zaštiti zglobova. Studenti se osposobljavaju za rad sa osobama koje su pretrpjele frakture, amputacije, reumatoidni artritis ili operacije zamjene zglobova.

- **Radna terapija u oblasti mentalnog zdravlja**– fokus ovog predmeta je na primjeni okupacione terapije u psihijatrijskim kontekstima, uključujući rad sa odraslim osobama koje boluju od depresije, psihoze, bipolarnog poremećaja i drugih mentalnih stanja. Studenti razvijaju vještine za planiranje i evaluaciju terapije, grupni rad i edukaciju klijenata, uz naglasak na reintegraciju u zajednicu i svakodnevni život.

- **Gerontologija i gerijatrijska njega** – predmet pruža znanja o starenju, funkcionalnim promjenama u starijoj dobi, te terapijskim pristupima u radu sa gerijatrijskom populacijom. Fokus je na očuvanju

nezavisnosti, prevenciji padova, radu sa osobama koje imaju demenciju i podršci porodici. Studenti se uče primjeni validacijskih i reminiscencijskih tehnika, kao i specifičnostima komunikacije sa starijim osobama.

- **Radna terapija za starije osobe** – predmet se specifično bavi promocijom aktivnog starenja, očuvanja funkcionalnosti i prevencije institucionalizacije. Studenti uče kako prilagoditi intervencije za svakodnevne aktivnosti, koristiti strategije za prevazilaženje gubitka i krize u starosti te kako osnažiti starije osobe za aktivno učešće u društvu. Modul uključuje i rad u zajednici te implementaciju grupnih terapija.

Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija V Semestar									
Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
Uloga okupacione terapije u zdravstvenoj njezi (5 ECTS)	VŠOS-O44	Zdravstvena politika i marketing	5	10			15	30	1
	VŠOS-O45	Strategije suočavanja s izazovnim situacijama: Interprofesionalni i međunarodni konteksti	15	15			30	60	2
	VŠOS-O46	Privatna praksa - Osnove poslovne administracije		5	10		15	30	1
	VŠOS-O47	Zdravstvena zaštita i osnove prava	15				15	30	1
Terenska praksa, semestar 5 (10 ECTS)	VŠOS-O48	Faza praktičnog učenja-stručni nadzor 2					15	15	0.5
	VŠOS-O49	Faza praktičnog učenja 2				285		285	9.5
Profesionalni identitet u izazovnim situacijama (3 ECTS)	VŠOS-050	Transfer teorije i prakse: pripremna faza praktičnog učenja 2	5	10			30	45	1.5
	VŠOT-O51	Vođenje profesionalne tranzicije	15	15			15	45	1.5
Proces naučnog istraživanja (5 ECTS)	VŠOT-O52	Priprema za završni ispit					30	30	1
	VŠOT-O53	Seminar za završni rad 1: Pisanje istraživačkih prijedloga		15			45	60	2
	VŠOT-O54	Istraživačke metode i pisanje završnog rada	15	15			30	60	2
Izborni predmet (7 ECTS)	VŠOT-I	Izborni predmet 1	15	30			60	105	3.5
	VŠOT-I	Izborni predmet 2	15	30			60	105	3.5
UKUPNO			**100**	**145**	**10**	**285**	**360**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Izborni predmeti	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
	P	V	S	KP			
VŠOT-I1 Radna terapija za djecu i adolescente u oblasti mentalnog zdravlja VŠOT-I2 Radna terapija u neurologiji VŠOT-I3 Radna terapija u ortopediji, reumatologiji i traumatologiji VŠOT-I4 Radna terapija u oblasti mentalnog zdravlja VŠOT-I5 Gerontologija i gerijatrijska njega VŠOT-I6 Radna terapija za starije osobe	15	30			60	105	3.5

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O44
Naziv predmeta	Zdravstvena politika i marketing
Status predmeta	Obavezni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje organizacije i zadataka profesionalnih interesnih grupa te njihovog političkog utjecaja na donošenje odluka u zdravstvenom sistemu.
- Razvijanje sposobnosti za analizu tržišta, kompanija i konkurencije s fokusom na marketing usluga u zdravstvenom sektoru.
- Primjena osnova marketinga uključujući komunikacijska sredstva, korporativni identitet i korporativni dizajn u marketinškim strategijama.
- Razvijanje vještina za kreiranje i prezentaciju marketinških projekata s fokusom na zdravstvene usluge.
- Kritička analiza i refleksija o ulozi profesionalnih interesnih grupa u zdravstvenom sektoru i njihovom utjecaju na donošenje odluka.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Organizacija i zadaci profesionalnih interesnih grupa

- Profesionalne interesne grupe: Definicija, organizacija i zadaci.
- Politički utjecaj interesnih grupa: Uloga u donošenju odluka u zdravstvenom sistemu.
- Političke dimenzije u zdravstvu: Analiza utjecaja profesionalnih interesnih grupa na politike i regulative u zdravstvenom sektoru.
- Diskusije i grupne rasprave za refleksiju o političkim dimenzijama i ulozi profesionalnih interesnih grupa.

Modul 2: Osnove marketinga i tržišna analiza

- Osnove marketinga: Marketing usluga, tržište, kompanija i konkurentska analiza.
- Komunikacijska sredstva u marketingu: Kanali komunikacije, digitalni marketing i društvene mreže.
- Korporativni identitet i korporativni dizajn: Vizualni identitet, brendiranje i pozicioniranje na tržištu.

- Praktične vježbe i simulacije za primjenu osnova marketinga u zdravstvenom sektoru.

Modul 3: Marketing u zdravstvenom sektoru

- Marketing usluga u zdravstvu: Specifičnosti i izazovi marketinga u zdravstvenom sektoru.
- Strateško planiranje i implementacija marketinških kampanja u zdravstvenom sektoru.
- Primjeri iz prakse: Analiza stvarnih marketinških kampanja u zdravstvenom sektoru.
- Praktične vježbe i studije slučaja za razvoj i implementaciju marketinških kampanja u zdravstvu.

Modul 4: Projektni rad i prezentacija

- Projektni rad: Razvoj marketinškog projekta s fokusom na zdravstvene usluge.
- Prezentacija projekta: Strukturiranje, priprema i izvođenje prezentacije marketinškog projekta.
- Kritička analiza i refleksija o ulozi marketinga i profesionalnih interesnih grupa u zdravstvenom sektoru.
- Peer refleksija i povratna informacija za razvoj refleksivnih vještina i profesionalnih stavova.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Objasniti organizaciju i zadatke profesionalnih interesnih grupa te njihov politički utjecaj na donošenje odluka u zdravstvenom sistemu.
- Analizirati tržište, kompanije i konkurenciju s fokusom na marketing usluga u zdravstvenom sektoru.
- Primijeniti osnove marketinga uključujući komunikacijska sredstva, korporativni identitet i korporativni dizajn u marketinškim strategijama.
- Kreirati i prezentirati marketinški projekt s fokusom na zdravstvene usluge.
- Kritički analizirati i reflektirati o ulozi profesionalnih interesnih grupa u zdravstvenom sektoru i njihovom utjecaju na donošenje odluka.

Vještine

Studenti će razviti vještine za analizu tržišta, kompanija i konkurencije s fokusom na marketing usluga u zdravstvenom sektoru. Naučit će primijeniti osnove marketinga uključujući komunikacijska sredstva, korporativni identitet i korporativni dizajn u marketinškim strategijama. Također će razviti vještine za kreiranje i prezentaciju marketinških projekata s fokusom na zdravstvene usluge te kritičku analizu i refleksiju o ulozi profesionalnih interesnih grupa u zdravstvenom sektoru.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Razumijevanje organizacije i zadataka profesionalnih interesnih grupa te njihovog političkog utjecaja na donošenje odluka u zdravstvenom sistemu.
- Analizu tržišta, kompanija i konkurencije s fokusom na marketing usluga u zdravstvenom sektoru.

- Primjenu osnova marketinga uključujući komunikacijska sredstva, korporativni identitet i korporativni dizajn u marketinškim strategijama.
- Kreiranje i prezentaciju marketinškog projekta s fokusom na zdravstvene usluge.
- Kritičku analizu i refleksiju o ulozi profesionalnih interesnih grupa u zdravstvenom sektoru.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 5 sati
- Vježbe – 10 sati
  - Praktične vježbe i simulacije za analizu tržišta, kompanija i konkurencije te primjenu osnova marketinga.
  - Studije slučaja za analizu stvarnih marketinških kampanja u zdravstvenom sektoru.
  - Projektni rad i prezentacija za razvoj i prezentaciju marketinškog projekta s fokusom na zdravstvene usluge.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	50	27.5
Praktični dio	Simulacije za procjenu analize tržišta, kompanija i konkurencije te primjene osnova marketinga.	30	16.5
Učešće u diskusijama i zadacima	Projektna prezentacija marketinškog projekta s fokusom na zdravstvene usluge.	20	11

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Selma Šogorić.Organizacija zdravstvene zaštite i zdravstvena ekonomika. Medicinska naklada.2016.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O45
Naziv predmeta	Strategije suočavanja s izazovnim situacijama: Interprofesionalni i međunarodni konteksti
Status predmeta	Obavezni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	2
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje koncepata profesije, interprofesionalnosti i multiprofesionalnosti u međunarodnom kontekstu.
- Analiza i usporedba različitih paradigmi profesionalnih grupa u međunarodnom kontekstu.
- Identifikacija mogućnosti i izazova interprofesionalne suradnje u međunarodnom okruženju.
- Razvijanje vještina za primjenu odabranih metoda za suočavanje s izazovnim situacijama u interprofesionalnim i međunarodnim timovima.
- Analiza i obrada odabranih izazovnih situacija iz svakodnevnog terapijskog života kroz rad u interprofesionalnim i međunarodnim studentskim timovima.
- Refleksija o vlastitim iskustvima i stavovima u kontekstu suočavanja s izazovnim situacijama u međunarodnim i interprofesionalnim okruženjima.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Profesija, interprofesionalnost i multiprofesionalnost u međunarodnom kontekstu

- Profesija i profesionalni identitet: Definicije i karakteristike profesije u međunarodnom kontekstu.
- Interprofesionalnost i multiprofesionalnost: Razlike, sličnosti i važnost za zdravstvenu i socijalnu skrb.
- Međunarodne paradigme profesionalnih grupa: Usporedba različitih paradigmi i pristupa profesionalnih grupa u međunarodnom kontekstu.
- Diskusije i grupne rasprave za refleksiju o profesiji, interprofesionalnosti i multiprofesionalnosti.

Modul 2: Interprofesionalna suradnja: Mogućnosti i izazovi

- Mogućnosti i izazovi interprofesionalne saradnje: Prednosti, izazovi i strategije za uspješnu suradnju.

- Interprofesionalna komunikacija i timski rad: Uloga komunikacije, kulture i profesionalnih granica u interprofesionalnim timovima.
- Međunarodni kontekst interprofesionalne suradnje: Primjeri iz prakse i specifični izazovi u međunarodnom okruženju.
- Praktične vježbe i simulacije za razvoj vještina interprofesionalne komunikacije i timskog rada.

Modul 3: Metode suočavanja s izazovnim situacijama

- Odabrane metode suočavanja s izazovnim situacijama: Strategije suočavanja, krizne intervencije i rješavanje sukoba.
- Primjena metoda u interprofesionalnim i međunarodnim timovima: Prilagodba metoda različitim kulturama i profesionalnim grupama.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu odabranih metoda suočavanja s izazovnim situacijama.

Modul 4: Analiza i obrada izazovnih situacija

- Analiza odabranih izazovnih situacija: Identifikacija uzroka, faktora i posljedica izazovnih situacija.
- Obrada izazovnih situacija u interprofesionalnim i međunarodnim timovima: Suradnja u timovima i primjena metoda suočavanja.
- Refleksija o iskustvima i stavovima: Diskusija o vlastitim iskustvima i stavovima u kontekstu suočavanja s izazovnim situacijama.
- Grupni rad i simulacije za analizu i obradu izazovnih situacija u interprofesionalnim i međunarodnim timovima.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti i usporediti različite koncepte profesije, interprofesionalnosti i multiprofesionalnosti u međunarodnom kontekstu.
- Identificirati mogućnosti i izazove interprofesionalne suradnje u međunarodnom okruženju.
- Primijeniti odabrane metode za suočavanje s izazovnim situacijama u interprofesionalnim i međunarodnim timovima.
- Analizirati i obraditi odabrane izazovne situacije iz svakodnevnog terapijskog života kroz rad u interprofesionalnim i međunarodnim studentskim timovima.
- Reflektirati o vlastitim iskustvima i stavovima u kontekstu suočavanja s izazovnim situacijama u međunarodnim i interprofesionalnim okruženjima.

Vještine

Studenti će razviti vještine za razumijevanje i usporedbu koncepata profesije, interprofesionalnosti i multiprofesionalnosti u međunarodnom kontekstu. Naučit će identificirati i analizirati mogućnosti i izazove interprofesionalne suradnje te primijeniti odabrane metode za suočavanje s izazovnim

situacijama u interprofesionalnim i međunarodnim timovima. Također će razviti refleksivne vještine za analizu vlastitih iskustava i stavova.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Identifikaciju i analizu mogućnosti i izazova interprofesionalne suradnje u međunarodnom okruženju.
- Primjenu metoda za suočavanje s izazovnim situacijama u interprofesionalnim i međunarodnim timovima.
- Refleksiju o vlastitim iskustvima i stavovima u kontekstu suočavanja s izazovnim situacijama u međunarodnim i interprofesionalnim okruženjima.

Metode izvođenja nastave

- Seminari – 15 sati
- Vježbe – 15 sati
  - Praktične vježbe i simulacije za primjenu metoda suočavanja s izazovnim situacijama.
  - Grupni rad i peer feedback za analizu i obradu izazovnih situacija.
  - Diskusije i grupne rasprave za refleksiju o vlastitim iskustvima i stavovima.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	50	27.5
Praktični dio	Procjena primjene metoda suočavanja s izazovnim situacijama.	30	16.5
Učešće u diskusijama i zadacima	Evaluaciju refleksivnih vještina i profesionalnih stavova.	20	11

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Richard S. Lazarus, Susan Folkman. Stres, procjena i suočavanje.Naklada Slap.2004.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O46
Naziv predmeta	Privatna praksa - Osnove poslovne administracije
Status predmeta	Obavezni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje osnova poslovne administracije u kontekstu vođenja privatne prakse u zdravstvenom sektoru.
- Upoznavanje sa pravnim, administrativnim, organizacijskim i etičkim zahtjevima za obavljanje samostalne djelatnosti ili osnivanje i upravljanje praksom.
- Razvijanje vještina za izradu poslovnog plana i strategija za uspješno vođenje privatne prakse.
- Analiza i evaluacija organizacijskih struktura i administrativnih procesa u privatnoj praksi.
- Razumijevanje etičkih aspekata poslovanja u zdravstvenom sektoru i primjena etičkih načela u vođenju privatne prakse.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove poslovne administracije

- Definicija i značaj poslovne administracije u kontekstu privatne prakse.
- Funkcije poslovne administracije: Planiranje, organizacija, vođenje i kontrola.
- Finansijski menadžment i računovodstvo: Osnove finansijskog menadžmenta, budžetiranje i financijsko izvještavanje.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu osnova poslovne administracije u vođenju privatne prakse.

Modul 2: Pravne i administrativne osnove za vođenje privatne prakse

- Pravni zahtjevi za obavljanje samostalne djelatnosti: Licenciranje, registracija i regulative.
- Administrativni procesi: Upravljanje dokumentacijom, obračun usluga i fakturiranje.
- Porezi i doprinosi: Obveze plaćanja poreza i doprinosa za samostalne djelatnosti.
- Diskusije i grupne rasprave za refleksiju o pravnim i administrativnim osnovama za vođenje privatne prakse.

Modul 3: Organizacijski i etički zahtjevi

- Organizacijska struktura i procesi: Organizacija rada, timski rad i upravljanje ljudskim resursima.
- Etika u poslovanju: Etički kodeks, profesionalna etika i etičke dileme u vođenju privatne prakse.
- Odnos s klijentima i pacijentima: Komunikacija, povjerljivost i profesionalne granice.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu organizacijskih i etičkih zahtjeva u privatnoj praksi.

Modul 4: Izrada poslovnog plana i upravljanje praksom

- Poslovni plan za privatnu praksu: Sastavni dijelovi poslovnog plana (opis poslovanja, tržišna analiza, finansijski plan).
- Strategije za uspješno vođenje privatne prakse: Marketing, upravljanje kvalitetom i razvoj usluga.
- Evaluacija i prilagodba poslovnog plana: Praćenje uspješnosti i prilagodba strategija.
- Praktične vježbe i simulacije za izradu poslovnog plana i upravljanje privatnom praksom.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Objasniti osnove poslovne administracije u kontekstu vođenja privatne prakse u zdravstvenom sektoru.
- Identificirati pravne, administrativne, organizacijske i etičke zahtjeve za obavljanje samostalne djelatnosti ili osnivanje i upravljanje praksom.
- Izraditi poslovni plan za privatnu praksu s fokusom na tržišnu analizu, finansijski plan i strategije za uspješno vođenje prakse.
- Primijeniti organizacijske i etičke zahtjeve u vođenju privatne prakse uz poštivanje profesionalne etike.
- Evaluirati i prilagoditi poslovni plan na temelju praćenja uspješnosti i promjena na tržištu.

Vještine

Studenti će razviti vještine za razumijevanje osnova poslovne administracije i primjenu pravnih, administrativnih, organizacijskih i etičkih zahtjeva za obavljanje samostalne djelatnosti ili osnivanje i upravljanje praksom. Naučit će izrađivati i evaluirati poslovni plan za privatnu praksu s fokusom na tržišnu analizu, finansijski plan i strategije za uspješno vođenje prakse te primijeniti organizacijske i etičke zahtjeve uz poštivanje profesionalne etike.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Identifikaciju i primjenu pravnih, administrativnih, organizacijskih i etičkih zahtjeva za obavljanje samostalne djelatnosti ili osnivanje i upravljanje praksom.
- Izradu i evaluaciju poslovnog plana za privatnu praksu s fokusom na tržišnu analizu, finansijski plan i strategije za uspješno vođenje prakse.

- Primjenu organizacijskih i etičkih zahtjeva u vođenju privatne prakse uz poštivanje profesionalne etike.

Metode izvođenja nastave

- Seminari – 10 sati
- Vježbe – 5 sati
  - Praktične vježbe i simulacije za primjenu osnova poslovne administracije i izradu poslovnog plana.
  - Studije slučaja za analizu stvarnih primjera privatnih praksi u zdravstvenom sektoru.
  - Diskusije i grupne rasprave za refleksiju o etičkim dilemama i organizacijskim zahtjevima.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	50	27.5
Praktični dio	Simulacija za procjenu primjene osnova poslovne administracije i izrade poslovnog plana.	30	16.5
Učešće u diskusijama i zadacima	Evaluaciju refleksivnih vještina i profesionalnih stavova.	20	11

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Philip Kotler, Kevin L. Keller. Upravljanje marketingom.Naklada Mate.2004.

Preporučena:

1. Neven Šipić.Osnove poduzetništva. Poslovno veleučilište Zagreb

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O47
Naziv predmeta	Zdravstvena zaštita i osnove prava
Status predmeta	Obavezni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje zdravstvene zaštite i zdravstvene politike u Bih I EU uključujući ulogu aktere, organizaciju i finansiranje zdravstvenog sistema.
- Upoznavanje s osnovama zaštite podataka u zdravstvenom sektoru, uključujući pravne okvire i primjenu u praksi.
- Razumijevanje relevantnih pravnih propisa iz medicinskog prava, socijalnog osiguranja i radnog prava u kontekstu profesionalnog djelovanja u zdravstvenom sektoru.
- Razvijanje sposobnosti za identifikaciju i analizu pravnih problema u svakodnevnoj praksi u zdravstvenom sektoru.
- Primjena stečenih pravnih znanja u rješavanju praktičnih situacija u zdravstvenom sektoru.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Zdravstvena zaštita i zdravstvena politika u BiH i EU

- Organizacija zdravstvenog sistema: Akteri, struktura i organizacija zdravstvenog sistema u BiH i EU.
- Finansiranje zdravstvene zaštite: Modeli finansiranja zdravstvenih usluga i uloga socijalnog osiguranja.
- Zdravstvena politika u Austriji: Strategije i prioriteti zdravstvene politike, reforma zdravstvenog sistema.
- Diskusije i grupne rasprave za refleksiju o zdravstvenoj politici i organizaciji zdravstvenog sistema.

Modul 2: Zaštita podataka u zdravstvenom sektoru

- Pravni okviri za zaštitu podataka u zdravstvenom sektoru: GDPR, nacionalni zakoni o zaštiti podataka.
- Primjena zaštite podataka u praksi: Prikupljanje, obrada i pohranjivanje zdravstvenih podataka.
- Povjerljivost i sigurnost podataka: Etički i pravni aspekti zaštite povjerljivih informacija.

- Studije slučaja i simulacije za primjenu zaštite podataka u praksi.

Modul 3: Medicinsko pravo

- Osnove medicinskog prava: Prava i obaveze zdravstvenih radnika i pacijenata.
- Pristanak pacijenta: Informed consent, pristanak maloljetnika i pristanak u hitnim situacijama.
- Odgovornost i profesionalna odgovornost: Pravne posljedice grešaka u liječenju i profesionalna odgovornost.
- Diskusije i grupne rasprave za refleksiju o medicinskom pravu i profesionalnoj odgovornosti.

Modul 4: Socijalno osiguranje i radno pravo

- Socijalno osiguranje u zdravstvenom sektoru: Prava i obaveze iz socijalnog osiguranja za zdravstvene radnike i pacijente.
- Radno pravo: Ugovori o radu, radno vrijeme, odmori, zaštita na radu i prava zaposlenih u zdravstvenom sektoru.
- Radni odnosi i kolektivni ugovori: Uloga sindikata i kolektivnih ugovora u zdravstvenom sektoru.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu socijalnog osiguranja i radnog prava u zdravstvenom sektoru.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti organizaciju zdravstvenog sistema i zdravstvenu politiku, uključujući ulogu aktera i finansiranje zdravstvenog sistema.
- Primijeniti pravne okvire za zaštitu podataka u zdravstvenom sektoru u svakodnevnoj praksi.
- Identificirati relevantne pravne propise iz medicinskog prava, socijalnog osiguranja i radnog prava u kontekstu profesionalnog djelovanja u zdravstvenom sektoru.
- Analizirati pravne probleme u svakodnevnoj praksi i primijeniti stečena pravna znanja u rješavanju praktičnih situacija u zdravstvenom sektoru.
- Kritički reflektirati o pravnim i etičkim aspektima zaštite podataka, odgovornosti i profesionalne odgovornosti u zdravstvenom sektoru.

Vještine

Studenti će razviti vještine za razumijevanje organizacije zdravstvenog sistema i zdravstvene politike. Naučit će primijeniti pravne okvire za zaštitu podataka u zdravstvenom sektoru te identificirati i primijeniti relevantne pravne propise iz medicinskog prava, socijalnog osiguranja i radnog prava. Također će razviti analitičke vještine za rješavanje pravnih problema u svakodnevnoj praksi i refleksivne vještine za kritičku analizu pravnih i etičkih aspekata u zdravstvenom sektoru.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Primjenu pravnih okvira za zaštitu podataka u zdravstvenom sektoru.

- Identifikaciju i primjenu relevantnih pravnih propisa iz medicinskog prava, socijalnog osiguranja i radnog prava.
- Analizu pravnih problema i primjenu stečenih pravnih znanja u rješavanju praktičnih situacija u zdravstvenom sektoru.
- Kritičku refleksiju o pravnim i etičkim aspektima zaštite podataka, odgovornosti i profesionalne odgovornosti.

Metode izvođenja nastave

– Predavanja – 15 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit 1 (Modul 1-2)	MCQ, pismeni ispit	50	27.5
Parcijalni ispit 2 (Modul 3-4)	MCQ, pismeni ispit	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Nedeljko Stanković dr, Dženeta Hadžić dr., Albina Fazlović dr.Osnove zdravstvenog prava. Evropski univerzitet Brčko.2019.

Preporučena:

1. Ina Stašević. Osnove socijalnog i zdravstvenog zakonodavstva.Visoka tehnička škola u Bjelovaru.2017.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O48
Naziv predmeta	Faza praktičnog učenja-stručni nadzor 2
Status predmeta	Obavezni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	0.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Refleksija individualnog praktičnog iskustva s posebnim naglaskom na transfer teorije u praksu.
- Prezentacija ergoterapeutskih procesa iz faze praktičnog učenja uz argumentaciju i refleksiju o terapijskim odlukama.
- Diskusija i refleksija o temama vezanim uz trenutnu praktičnu situaciju s fokusom na profesionalni razvoj i stručno zaključivanje.
- Razvijanje vještina za argumentaciju vlastitog terapijskog pristupa na temelju praktičnih iskustava uz primjenu stručnog zaključivanja.
- Razvijanje refleksivnih vještina kroz (Peer) feedback i povratnu informaciju iz grupe za učenje.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Refleksija individualnog iskustva iz prakse

- Transfer teorije i prakse: Analiza i refleksija na praktična iskustva s posebnim osvrtom na primjenu teorijskih znanja u praksi.
- Diskusija o izazovima i uspjesima u primjeni teorijskih znanja u praktičnim situacijama.
- Praktične vježbe i diskusije za refleksiju individualnog iskustva iz prakse.

Modul 2: Prezentacija terapeutskih procesa iz faze praktičnog učenja

- Prezentacija terapeutskih procesa: Prikaz i analiza konkretnih primjera iz prakse.
- Stručno zaključivanje i refleksija: Argumentacija vlastitog terapijskog pristupa na temelju iskustava iz faze praktičnog učenja.
- Peer refleksija i povratna informacija za razvoj refleksivnih vještina i stručnog zaključivanja.

Modul 3: Slobodne teme izvedene iz trenutne praktične situacije

- Aktuelne praktične situacije: Analiza i refleksija na slobodne teme izvedene iz konkretnih situacija u praksi.

- Stručno zaključivanje: Razvoj profesionalnog zaključivanja na temelju stvarnih slučajeva iz prakse.
- Diskusije i grupne rasprave za refleksiju o slobodnim temama i stručnom zaključivanju.

Modul 4: Profesionalni razvoj i refleksija

- Profesionalni razvoj: Razvoj refleksivnih vještina i profesionalnog stava kroz povratnu informaciju i refleksiju.
- (Peer) feedback: Strukturirani feedback od kolega i mentora za razvoj profesionalnog stava.
- Portfolio za dokumentiranje iskustava i refleksije o profesionalnom razvoju.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Reflektirati o individualnom praktičnom iskustvu s posebnim naglaskom na transfer teorije u praksu.
- Prezentirati terapeutske procese iz faze praktičnog učenja uz argumentaciju i refleksiju o terapijskim odlukama.
- Diskutovati o temama vezanim uz trenutnu praktičnu situaciju s fokusom na profesionalni razvoj i stručno zaključivanje.
- Argumentirati vlastiti terapijski pristup na temelju praktičnih iskustava uz primjenu stručnog zaključivanja.
- Razviti refleksivne vještine kroz (Peer) feedback i povratnu informaciju iz grupe za učenje.

Vještine

Studenti će razviti vještine za refleksiju individualnog iskustva iz prakse s posebnim osvrtom na transfer teorije i prakse. Naučit će prezentirati terapeutske procese uz argumentaciju vlastitog terapijskog pristupa i stručnog zaključivanja. Također će razviti vještine za diskusiju o temama vezanim uz trenutnu praktičnu situaciju uz razvoj profesionalnog zaključivanja te refleksivne vještine kroz (Peer) feedback i povratnu informaciju iz grupe za učenje.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Prezentaciju terapeutskih procesa uz argumentaciju vlastitog terapijskog pristupa i stručnog zaključivanja.
- Diskusiju o temama vezanim uz trenutnu praktičnu situaciju uz razvoj profesionalnog zaključivanja.
- Razvoj refleksivnih vještina i profesionalnog stava kroz (Peer) feedback i povratnu informaciju iz grupe za učenje.

Metode izvođenja nastave

- Aktivno sudjelovanje- diskusije– 15 sati
    - Diskusije i grupne rasprave za refleksiju na etičke aspekte i međuprofesionalni rad.

- Prezentacije (slučajevi) za razvoj prezentacijskih vještina i argumentacije terapijskog pristupa.
- Peer grupe za razvoj refleksivnih vještina i stručnog zaključivanja.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Praktični dio	Procjena vještina i stručnog zaključivanja.	50	27.5
Učešće u diskusijama i zadacima	Evaluacija refleksivnih vještina i profesionalnih stavova.	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: Nema specifične literature, ovisi o trenutnoj praksi i individualnom iskustvu studenta. Dodatna literatura se preporučuje prema potrebama studenta i specifičnostima praktične situacije.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O49
Naziv predmeta	Faza praktičnog učenja 2
Status predmeta	Obavezni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	9.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada, mentori iz nastavnih baza

Ciljevi predmeta

- Razvijanje sposobnosti za planiranje, provedbu i refleksiju terapijskog procesa uz stručni nadzor.
- Razvijanje kompetencija za rad s pacijentima uz primjenu profesionalnog zaključivanja i prakse utemeljene na dokazima.
- Razvijanje vještina za rad u intra- i interprofesionalnim timovima uz poštovanje različitih profesionalnih perspektiva.
- Razvijanje sposobnosti za organizaciju rada i upravljanje vremenom u kontekstu praktičnog učenja.
- Razvijanje profesionalnih odnosa s pacijentima i kolegama uz poštovanje profesionalne etike.
- Primjena dokumentacije s posebnim naglaskom na orijentaciju prema ICF (Međunarodnoj klasifikaciji funkcionisanja, invaliditeta i zdravlja).
- Razvijanje refleksivnih vještina kroz (Peer) feedback i povratnu informaciju iz grupe za učenje.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Rad s pacijentima

- Planiranje, provedba i refleksija terapijskog procesa: Individualizirani pristup pacijentima uz primjenu profesionalnog zaključivanja i prakse utemeljene na dokazima.
- Evaluacija i prilagodba terapijskih mjera na temelju refleksije i povratne informacije.
- Komunikacija s pacijentima i njihovim porodicama uz poštovanje profesionalne etike i kulturne kompetencije.
- Praktične vježbe i simulacije za rad s pacijentima uz refleksiju o terapijskom procesu.

Modul 2: Rad u intra- i interprofesionalnim timovima

- Intra- i interprofesionalna saradnja: Suradnja s drugim profesionalcima uz poštovanje različitih profesionalnih perspektiva.
- Komunikacija u timovima: Razvoj vještina za efektivnu komunikaciju i timski rad.

- Rješavanje sukoba i donošenje odluka u timovima uz primjenu profesionalnog zaključivanja.
- Praktične vježbe i simulacije za razvoj vještina intra- i interprofesionalne saradnje.

Modul 3: Organizacija rada

- Organizacija rada i upravljanje vremenom: Planiranje i organizacija vlastitog rada u kontekstu praktičnog učenja.
- Upravljanje stresom i radnim opterećenjem uz primjenu strategija za očuvanje profesionalnog blagostanja.
- Evaluacija i prilagodba organizacijskih strategija na temelju refleksije i povratne informacije.
- Praktične vježbe i simulacije za organizaciju rada i upravljanje vremenom.

Modul 4: Profesionalni odnosi i dokumentacija

- Profesionalni odnosi s pacijentima i kolegama: Razvoj profesionalnih odnosa uz poštovanje profesionalne etike.
- Dokumentacija s orijentacijom prema ICF-u: Precizno i razumljivo dokumentiranje svih faza terapijskog procesa.
- Praktične vježbe i simulacije za razvoj profesionalnih odnosa i dokumentaciju prema ICF-u.

Modul 5: Praksa utemeljena na dokazima i profesionalno zaključivanje

- Primjena prakse utemeljene na dokazima: Integracija znanstvenih dokaza u terapijsku praksu.
- Profesionalno zaključivanje: Razvoj profesionalnog zaključivanja uz primjenu prakse utemeljene na dokazima.
- Evaluacija i refleksija o primjeni prakse utemeljene na dokazima i profesionalnom zaključivanju.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu prakse utemeljene na dokazima i profesionalnog zaključivanja.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Planirati, provoditi i reflektirati terapijski proces uz stručni nadzor.
- Raditi s pacijentima uz primjenu profesionalnog zaključivanja i prakse utemeljene na dokazima.
- Saradivati u intra- i interprofesionalnim timovima uz poštovanje različitih profesionalnih perspektiva.
- Organizirati rad i upravljati vremenom u kontekstu praktičnog učenja.
- Razviti profesionalne odnose s pacijentima i kolegama uz poštovanje profesionalne etike.
- Dokumentirati sve faze terapijskog procesa s posebnim naglaskom na orijentaciju prema ICF-u.
- Primijeniti praksu utemeljenu na dokazima i razviti profesionalno zaključivanje.

Vještine

Studenti će razviti vještine za planiranje, provedbu i refleksiju terapijskog procesa uz stručni nadzor. Naučit će raditi s pacijentima uz primjenu profesionalnog zaključivanja i prakse utemeljene na

dokazima te surađivati u intra- i interprofesionalnim timovima. Također će razviti vještine za organizaciju rada i upravljanje vremenom, dokumentaciju prema ICF-u i primjenu prakse utemeljene na dokazima.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Planiranje, provedbu i refleksiju terapijskog procesa uz stručni nadzor.
- Rad s pacijentima uz primjenu profesionalnog zaključivanja i prakse utemeljene na dokazima.
- Intra- i interprofesionalnu saradnju uz poštovanje različitih profesionalnih perspektiva.
- Organizaciju rada i upravljanje vremenom u kontekstu praktičnog učenja.
- Dokumentaciju prema ICF-u uz poštovanje profesionalne etike.

Metode izvođenja nastave

- Praktična nastava na radnom mjestu pod vodstvom i nadzorom mentora.
- Peer refleksija i povratna informacija za razvoj refleksivnih vještina i stručnog zaključivanja.
- Simulacije i praktične vježbe za primjenu terapijskog procesa i saradnju u timovima.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Evaluacija prakse	Klinička procjena mentora	100	55.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: Nema specifične literature, ovisi o trenutnoj praksi i individualnom iskustvu studenta. Dodatna literatura se preporučuje prema potrebama studenta i specifičnostima praktične situacije.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O50
Naziv predmeta	Transfer teorije i prakse: pripremna faza praktičnog učenja 2
Status predmeta	Obavezni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	1.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada, mentori iz nastavnih baza

Ciljevi predmeta

- Primjena teorijskih modela okupacione terapije u praktičnim situacijama uz interdisciplinarni pristup.
- Razvijanje kompetencija za suočavanje s izazovnim situacijama s pacijentima i/ili u (inter)profesionalnim timovima.
- Razvijanje sposobnosti za komunikaciju i suradnju s pacijentima i timovima uz primjenu strategija nenasilne komunikacije.
- Primjena praktične dokumentacije uz korištenje terapijskih modela i orijentaciju prema ICF-u (Međunarodnoj klasifikaciji funkcionisanja, invaliditeta i zdravlja).
- Refleksija o vlastitom profesionalnom razvoju kroz povratnu informaciju o dokumentaciji i zadacima iz faza praktičnog učenja (PLP4 i PLP5).
- Razvijanje vještina za samorefleksiju i samousmjeravanje u profesionalnom razvoju uz primjenu strategija samonjegovanja i profesionalnog blagostanja.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Interdisciplinarni zadaci i izazovne situacije

- Izazovne situacije s pacijentima i/ili u (inter)profesionalnim timovima: Identifikacija i analiza izazovnih situacija uz primjenu strategija rješavanja sukoba.
- Interdisciplinarni pristup: Primjena teorijskih modela okupacione terapije u interdisciplinarnim timovima.
- Komunikacija i suradnja u timovima: Strategije za efektivnu komunikaciju i suradnju s pacijentima i timovima.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu teorijskih modela okupacione terapije i interdisciplinarni pristup u izazovnim situacijama.

Modul 2: Dokumentacija i praktična primjena terapijskih modela

- Dokumentacija s orijentacijom prema ICF-u: Precizno i razumljivo dokumentiranje svih faza terapijskog procesa uz korištenje terapijskih modela.
- Praktična primjena terapijskih modela: Primjena teorijskih modela u planiranju, provedbi i evaluaciji terapijskog procesa.
- Povratna informacija o dokumentaciji iz faza praktičnog učenja (PLP4 i PLP5) za poboljšanje dokumentacijskih vještina.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu dokumentacije i terapijskih modela u praksi.

Modul 3: Komunikacija i suradnja s pacijentima i timovima

- Strategije nenasilne komunikacije: Primjena strategija nenasilne komunikacije u radu s pacijentima i timovima.
- Komunikacijske vještine i kulturna kompetencija: Razvijanje komunikacijskih vještina uz poštovanje različitih kulturnih perspektiva.
- Suradnja s pacijentima i timovima: Razvijanje vještina za efektivnu suradnju u interdisciplinarnim timovima.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu strategija nenasilne komunikacije i suradnje s pacijentima i timovima.

Modul 4: Samorefleksija i profesionalni razvoj

- Samorefleksija i samousmjeravanje: Razvijanje refleksivnih vještina za analizu vlastitih iskustava i profesionalnog razvoja.
- Strategije samonjegovanja i profesionalnog blagostanja: Primjena strategija za očuvanje profesionalnog blagostanja i sprječavanje sagorijevanja.
- Refleksija o vlastitom profesionalnom razvoju: Redovita refleksija o vlastitim iskustvima iz praktičnog učenja uz Peer feedback i povratnu informaciju od mentora.
- Portfolio za dokumentiranje iskustava i refleksije o profesionalnom razvoju.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Primijeniti teorijske modele okupacione terapije u praktičnim situacijama uz interdisciplinarni pristup.
- Suočiti se s izazovnim situacijama s pacijentima i/ili u (inter)profesionalnim timovima uz primjenu strategija rješavanja sukoba.
- Primijeniti strategije nenasilne komunikacije u radu s pacijentima i timovima uz poštovanje različitih kulturnih perspektiva.
- Dokumentirati sve faze terapijskog procesa uz korištenje terapijskih modela i orijentaciju prema ICF-u.
- Razviti refleksivne vještine za analizu vlastitih iskustava i profesionalnog razvoja uz primjenu strategija samonjegovanja i profesionalnog blagostanja.

Vještine

Studenti će razviti vještine za primjenu teorijskih modela okupacione terapije u praktičnim situacijama uz interdisciplinarni pristup. Naučit će se suočavati s izazovnim situacijama s pacijentima i/ili u (inter)profesionalnim timovima uz primjenu strategija rješavanja sukoba te primijeniti strategije nenasilne komunikacije u radu s pacijentima i timovima. Također će razviti vještine za dokumentaciju terapijskog procesa prema ICF-u, refleksivne vještine za analizu vlastitih iskustava i profesionalnog razvoja te strategije samonjegovanja i profesionalnog blagostanja.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Suočavanje s izazovnim situacijama s pacijentima i/ili u (inter)profesionalnim timovima uz primjenu strategija rješavanja sukoba.
- Dokumentaciju terapijskog procesa prema ICF-u uz korištenje modela okupacione terapije.
- Samorefleksiju i samousmjeravanje u profesionalnom razvoju uz primjenu strategija samonjegovanja i profesionalnog blagostanja.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 5 sati
- Vježbe – 10 sati
  - Diskusija i grupne rasprave za refleksiju o pravnim, etičkim i kulturološkim aspektima.
  - (Peer) Feedback za refleksiju i razvoj refleksivnih vještina.
  - Praktične vježbe i simulacije za demonstraciju vještina relevantnih za praksu.
  - Portfolio za dokumentiranje iskustava i refleksije o profesionalnom razvoju.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	30	16.5
Praktični dio	Evaluacija primjene teorijskog znanja u praksi.	50	27.5
Aktivno sudjelovanje	Evaluacija refleksivnih vještina i profesionalnih stavova.	20	11

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna:

	Nema specifične literature, ovisi o trenutnoj praksi i individualnom iskustvu studenta. Dodatna literatura se preporučuje prema potrebama studenta i specifičnostima praktične situacije.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O51
Naziv predmeta	Vođenje profesionalne tranzicije
Status predmeta	Obavezni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	1.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada, mentori iz nastavnih baza

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje uloga u profesionalnoj tranziciji, uključujući prijelaz iz početnika u eksperta.
- Razvijanje tolerancije na dvosmislenost (ambiguity tolerance) kao ključne kompetencije za inovativne procese.
- Primjena praktičnih vježbi za prijavu za posao, pripremu za razgovor i profesionalnu tranziciju.
- Razvijanje ključnih kompetencija (posebno 4K: kritičko mišljenje, kreativnost, komunikacija i kolaboracija) za inovativne procese.
- Primjena modela profesionalne tranzicije i karijernog razvoja za uspješan ulazak na tržište rada.
- Razvijanje refleksivnih vještina kroz (Peer) feedback i povratnu informaciju iz grupe za učenje.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uloge u profesionalnoj tranziciji

- Prijelaz iz početnika u eksperta: Razumijevanje različitih faza profesionalnog razvoja prema Bennerovom modelu.
- Razlike između početnika i eksperta: Razvoj kompetencija i profesionalnog identiteta kroz faze profesionalnog razvoja.
- Kritička refleksija o vlastitom profesionalnom razvoju kroz (Peer) feedback i povratnu informaciju.
- Praktične vježbe i simulacije za razumijevanje uloga u profesionalnoj tranziciji.

Modul 2: Tolerancija na dvosmislenost

- Tolerancija na dvosmislenost (ambiguity tolerance): Razvijanje sposobnosti za suočavanje s nesigurnošću i nejasnoćama u profesionalnom razvoju.
- Razvoj fleksibilnosti i adaptabilnosti kao ključnih kompetencija za inovativne procese.
- Strategije za razvoj tolerancije na dvosmislenost kroz refleksiju i primjenu u praksi.

- Praktične vježbe i simulacije za razvoj tolerancije na dvosmislenost.

Modul 3: Priprema za prijavu za posao i karijernu tranziciju

- Priprema za prijavu za posao: Izrada životopisa, motivacionog pisma i priprema za razgovor za posao.
- Simulacije razgovora za posao za razvoj komunikacijskih vještina i profesionalnog stava.
- Primjena modela profesionalne tranzicije i karijernog razvoja za uspješan ulazak na tržište rada.
- Praktične vježbe i simulacije za prijavu za posao i karijernu tranziciju.

Modul 4: Ključne kompetencije za inovativne procese

- 4K kompetencije (kritičko mišljenje, kreativnost, komunikacija, kolaboracija) za inovativne procese: Kritičko mišljenje, kreativnost, komunikacija i kolaboracija.
- Primjena ključnih kompetencija u inovativnim procesima: Razvoj kreativnih rješenja i inovativnih ideja.
- Rad u timovima za inovacije: Suradnja i komunikacija u interdisciplinarnim timovima.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu 4K kompetencija u inovativnim procesima.

Modul 5: Refleksija i profesionalni razvoj

- Refleksija o vlastitom profesionalnom razvoju: Redovita refleksija o vlastitim iskustvima i napretku.
- Samorefleksija i samousmjeravanje: Razvijanje refleksivnih vještina za analizu vlastitih iskustava i profesionalnog razvoja.
- Portfolio za dokumentiranje iskustava i refleksije o profesionalnom razvoju.
- (Peer) feedback i povratna informacija za razvoj refleksivnih vještina i profesionalnog stava.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti uloge u profesionalnoj tranziciji, uključujući prijelaz iz početnika u eksperta.
- Razviti toleranciju na dvosmislenost kao ključnu kompetenciju za inovativne procese.
- Primijeniti praktične vježbe za prijavu za posao, pripremu za razgovor i profesionalnu tranziciju.
- Razviti ključne kompetencije (4K: kritičko mišljenje, kreativnost, komunikacija i kolaboracija) za inovativne procese.
- Primijeniti modele profesionalne tranzicije i karijernog razvoja za uspješan ulazak na tržište rada.
- Reflektirati o vlastitom profesionalnom razvoju kroz (Peer) feedback i povratnu informaciju iz grupe za učenje.

Vještine

Studenti će razviti vještine za razumijevanje uloga u profesionalnoj tranziciji, uključujući prijelaz iz početnika u eksperta. Naučit će razviti toleranciju na dvosmislenost i primijeniti praktične vježbe za

prijavu za posao, pripremu za razgovor i profesionalnu tranziciju. Također će razviti ključne kompetencije za inovativne procese i refleksivne vještine za analizu vlastitih iskustava i profesionalnog razvoja.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Razvijanje tolerancije na dvosmislenost kao ključne kompetencije za inovativne procese.
- Pripremu za prijavu za posao i karijernu tranziciju uz primjenu praktičnih vježbi i simulacija.
- Primjenu ključnih kompetencija (4K) za inovativne procese.
- Refleksiju o vlastitom profesionalnom razvoju kroz (Peer) feedback i povratnu informaciju iz grupe za učenje.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 15 sati
  - Praktične vježbe i simulacije za primjenu teorijskih modela i razvoj ključnih kompetencija.
  - Portfolio za dokumentiranje iskustava i refleksije o profesionalnom razvoju.
  - (Peer) feedback i diskusije za refleksiju o praktičnom iskustvu i profesionalnom razvoju.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	50	27.5
Praktični dio Grupni projekti	Prezentacija inovativnih rješenja korištenjem 4K kompetencije	30	16.5
Učešće u diskusijama i zadacima	Evaluacija primjene naučenih teorijskih znanja u praktičnim situacijama	20	11

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: Nema specifične literature, ovisi o trenutnoj praksi i individualnom iskustvu studenta. Dodatna literatura se preporučuje prema potrebama studenta i specifičnostima praktične situacije.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O52
Naziv predmeta	Priprema za završni ispit
Status predmeta	Obavezni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada, mentori iz nastavnih baza

Ciljevi predmeta

- Razvijanje sposobnosti za strukturirano izlaganje i argumentaciju naučenih sadržaja iz prethodnih semestara.
- Razvijanje vještina kritičkog mišljenja i analize kroz usmeno izlaganje i odgovaranje na pitanja komisije.
- Primjena stečenog znanja i kompetencija iz svih prethodnih modula uz sintezu i evaluaciju ključnih koncepata.
- Razvijanje refleksivnih vještina kroz samoevaluaciju i pripremu za usmeno izlaganje.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

- Sistematska priprema za završni ispit: Organizacija i planiranje pripreme za završni ispit uz analizu ključnih tema i koncepata iz svih prethodnih modula.
- Strukturirano izlaganje i argumentacija: Razvijanje sposobnosti za strukturirano izlaganje i argumentaciju naučenih sadržaja uz korištenje relevantnih teorija, modela i primjera iz prakse.
- Kritičko mišljenje i analiza: Razvijanje vještina kritičkog mišljenja i analize kroz usmeno izlaganje i odgovaranje na pitanja komisije.
- Primjena stečenog znanja i kompetencija: Primjena stečenog znanja i kompetencija iz svih prethodnih modula uz sintezu i evaluaciju ključnih koncepata.
- Samoevaluacija i refleksija: Razvijanje refleksivnih vještina kroz samoevaluaciju i pripremu za usmeno izlaganje uz povratnu informaciju od mentora i kolega.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Organizirati i planirati pripremu za završni ispit uz analizu ključnih tema i koncepata iz svih prethodnih modula.

- Strukturirano izlagati i argumentirati naučene sadržaje uz korištenje relevantnih teorija, modela i primjera iz prakse.
- Primijeniti kritičko mišljenje i analizu kroz usmeno izlaganje i odgovaranje na pitanja komisije.
- Primijeniti stečeno znanje i kompetencije iz svih prethodnih modula uz sintezu i evaluaciju ključnih koncepata.
- Razviti refleksivne vještine kroz samoevaluaciju i pripremu za usmeno izlaganje uz povratnu informaciju od mentora i kolega.

Vještine

Studenti će razviti vještine za organizaciju i planiranje pripreme za završni ispit uz analizu ključnih tema i koncepata iz svih prethodnih modula. Naučit će strukturirano izlagati i argumentirati naučene sadržaje uz korištenje relevantnih teorija, modela i primjera iz prakse. Također će razviti vještine kritičkog mišljenja i analize kroz usmeno izlaganje i odgovaranje na pitanja komisije, kao i refleksivne vještine kroz samoevaluaciju i pripremu za usmeno izlaganje.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Strukturirano izlaganje i argumentaciju naučenih sadržaja uz korištenje relevantnih teorija, modela i primjera iz prakse.
- Primjenu kritičkog mišljenja i analize kroz usmeno izlaganje i odgovaranje na pitanja komisije.
- Sintezu i evaluaciju ključnih koncepata uz primjenu stečenog znanja i kompetencija iz svih prethodnih modula.
- Razvoj refleksivnih vještina kroz samoevaluaciju i pripremu za usmeno izlaganje uz povratnu informaciju od mentora i kolega.

Metode izvođenja nastave

- Rad sa supervizorom
  - Praktične vježbe i simulacije: Priprema za usmeno izlaganje kroz simulaciju završnog ispita (viva voce).
  - Diskusije i grupne rasprave: Diskusije o ključnim temama i konceptima uz refleksiju o stečenom znanju i kompetencijama.
  - Peer feedback i povratna informacija: Strukturirani feedback od kolega i mentora za poboljšanje usmenog izlaganja i argumentacije.
  - Samoevaluacija i refleksija: Razvijanje refleksivnih vještina kroz samoevaluaciju i pripremu za usmeno izlaganje.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

- Simulacija završnog ispita: Priprema za usmeno izlaganje kroz simulaciju završnog ispita uz povratnu informaciju od mentora i kolega.
- Samoevaluacija i refleksija: Evaluacija vlastitih vještina kroz samoevaluaciju i refleksiju o usmenom izlaganju i argumentaciji.
- Peer feedback i povratna informacija: Evaluacija refleksivnih vještina i profesionalnog stava kroz strukturirani feedback od kolega i mentora.

Završni i popravni ispit Na kraju 6. semestra	
Literatura	Obavezna: Literatura koritena u prethodnim semestrima
Napomena	Za slušanje predmeta neophodno je da student ima položene sve ispite do 5. semestra

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O53
Naziv predmeta	Seminar za završni rad 1: Pisanje istraživačkih prijedloga
Status predmeta	Obavezni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	2
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici iz različitih oblasti

Ciljevi predmeta

- Identifikacija teme i formulacija istraživačkog pitanja za Završni rad 2.
- Razvijanje istraživačkog koncepta kroz kreiranje Koncepta 1 i Koncepta 2 uz refleksiju i prilagodbu.
- Razvijanje sposobnosti za planiranje metodološkog postupka uz kritičku refleksiju o primjenjivosti i validnosti metoda.
- Razvijanje vještina za prezentaciju istraživačkog koncepta i refleksiju o procesu stvaranja istraživačkog prijedloga u malim grupama i tokom sastanaka sa mentorom.
- Razvijanje refleksivnih vještina kroz Peer feedback i povratnu informaciju od mentora i kolega.
- Primjena stečenih znanja o pisanju istraživačkih prijedloga za kreiranje izvodivog koncepta diplomskog rada.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Identifikacija teme i formulacija istraživačkog pitanja

- Identifikacija istraživačke teme: Prepoznavanje relevantnih istraživačkih problema u području studija.
- Formulacija istraživačkog pitanja: Razvijanje jasnih, relevantnih i mjerljivih istraživačkih pitanja.
- Analiza istraživačke literature za identifikaciju istraživačke praznine i postavljanje ciljeva istraživanja.
- Diskusije i grupne rasprave za refleksiju o izboru teme i formulaciji istraživačkog pitanja.

Modul 2: Kreiranje koncepta istraživanja

- Kreiranje Koncepta 1 i Koncepta 2: Razvijanje inicijalnih istraživačkih koncepata uz refleksiju i prilagodbu.
- Struktura istraživačkog prijedloga: Definiranje ciljeva istraživanja, istraživačkih pitanja, hipoteza, metodologije i očekivanih rezultata.
- Kritička refleksija o konceptima uz analizu izvodivosti i validnosti istraživačkog prijedloga.

- Praktične vježbe i simulacije za kreiranje i evaluaciju istraživačkih koncepata.

Modul 3: Planiranje metodološkog postupka

- Izbor metodologije: Kvalitativne, kvantitativne i mješovite metode istraživanja.
- Planiranje uzorka i prikupljanje podataka: Definiranje uzorka, metoda prikupljanja podataka i instrumenata za istraživanje.
- Analiza podataka i interpretacija rezultata: Planiranje analize podataka i interpretacije rezultata u skladu s istraživačkim pitanjem.
- Praktične vježbe i simulacije za planiranje metodološkog postupka i analizu podataka.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Identificirati relevantnu istraživačku temu i formulirati jasno istraživačko pitanje za diplomski rad.
- Kreirati istraživački koncept kroz razvoj Koncepta 1 i Koncepta 2 uz refleksiju i prilagodbu.
- Planirati metodološki postupak uz izbor odgovarajuće metodologije, uzorka, instrumenata za prikupljanje podataka i analizu podataka.
- Prezentirati istraživački koncept uz argumentaciju i refleksiju o procesu stvaranja istraživačkog prijedloga.
- Kritički reflektirati o vlastitim istraživačkim konceptima i razviti refleksivne vještine kroz Peer feedback i povratnu informaciju.

Vještine

Studenti će razviti analitičke vještine za identifikaciju relevantnih istraživačkih tema i formulaciju istraživačkog pitanja, kao i vještine kreiranja istraživačkog koncepta kroz razvoj i prilagodbu istraživačkih koncepata. Također će usvojiti metodološke vještine za planiranje istraživačkog postupka, uključujući izbor metodologije, uzorka i instrumenata za prikupljanje podataka. Razvit će prezentacijske vještine za strukturirano izlaganje istraživačkog koncepta uz argumentaciju i povratnu informaciju za kritičku analizu vlastitih istraživačkih koncepata.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Kreiranje istraživačkog koncepta uz razvoj Koncepta 1 i Koncepta 2 te refleksiju i prilagodbu.
- Planiranje metodološkog postupka uz izbor odgovarajuće metodologije, uzorka, instrumenata za prikupljanje podataka i analizu podataka.
- Prezentaciju istraživačkog koncepta uz argumentaciju i refleksiju o procesu stvaranja istraživačkog prijedloga.

Metode izvođenja nastave

- Seminar – 15 sati

- Predavanja i prezentacije za sticanje teorijskih znanja o pisanju istraživačkih prijedloga i planiranju metodološkog postupka.
- Diskusije i grupne rasprave za refleksiju o istraživačkom procesu i prezentacijskim vještinama.
- Peer feedback i povratna informacija za razvoj refleksivnih vještina i profesionalnog stava.
- Konsultacije s mentorom za individualnu podršku u kreiranju istraživačkog koncepta.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Praktični dio	Strukturirano izlaganje istraživačkog koncepta uz argumentaciju i refleksiju o procesu stvaranja istraživačkog prijedloga.	50	27.5
Učešće u diskusijama i zadacima	Priprema i predaja izvodivog koncepta završnog rada.	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Mejovšek M. Uvod u metode znanstvenog istraživanja. Jastrebarsko: Naklada Slap. 2003.
2. Ekrem Čolakhodžić. Metodologija i tehnologija naučnoistraživačkog rada. Nastavnički fakultet Univerziteta "Džemal Bijedić"Mostar, 2021. godine

Preporučena:

Saša Drače i Ratko Đokić. Osnove metodologije eksperimentalnih istraživanja u psihologiji.Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu.2021.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O54
Naziv predmeta	Istraživačke metode i pisanje završnog rada
Status predmeta	Obavezni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	2
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici iz različitih oblasti

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje zadataka i smjernica za izradu Završnog rada.
- Usvajanje faza istraživačkog procesa: identifikacija teme, istraživanje literature, razvoj koncepta, obrada literature, implementacija i evaluacija metodoloških koraka, pisanje rada i uređivanje.
- Primjena osnovnih principa za planiranje, implementaciju i evaluaciju empirijskih i teorijskih istraživačkih metoda kao što su intervju, fokus grupa, upitnik, analiza teksta i pregled literature.
- Razvijanje vještina akademskog pisanja i recenziranja uz primjenu dobre naučne prakse i kvalitativnih kriterija za istraživanje.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Zadaci i smjernice za završni rad

- Zadaci i smjernice za završni rad: Upoznavanje sa zahtjevima i kriterijima za izradu završnog rada.
- Struktura i organizacija završnog rada: Definiranje ciljeva, istraživačkih pitanja, metodologije i očekivanih rezultata.
- Izbor teme i istraživačkog pitanja: Identifikacija relevantnih istraživačkih problema i formulacija istraživačkog pitanja.
- Diskusije i grupne rasprave za refleksiju o izboru teme i formulaciji istraživačkog pitanja.

Modul 2: Faze istraživačkog procesa

- Identifikacija teme i istraživanje literature: Prepoznavanje relevantnih istraživačkih problema i analiza literature za identifikaciju istraživačke praznine.
- Razvoj koncepta i obrada literature: Kreiranje istraživačkog koncepta uz refleksiju i prilagodbu te obrada literature kroz analizu teksta i pregled literature.
- Implementacija i evaluacija metodoloških koraka: Planiranje metodološkog postupka uz izbor metodologije, uzorka i instrumenata za prikupljanje podataka.

- Pisanje rada i uređivanje: Razvoj akademskog pisanja uz primjenu dobre naučne prakse i kvalitativnih kriterija za istraživanje.
- **Praktične vježbe i simulacije za primjenu faza istraživačkog procesa.**

Modul 3: Empirijske i teorijske istraživačke metode

- Empirijske metode: Intervju, fokus grupa, upitnik i analiza podataka.
- Teorijske metode: Pregled literature, analiza teksta, kvalitativna i kvantitativna analiza.
- Planiranje istraživačkog postupka: Definiranje uzorka, metoda prikupljanja podataka i instrumenata za istraživanje.
- Evaluacija i refleksija o istraživačkim metodama uz analizu izvodivosti i validnosti istraživačkog prijedloga.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu empirijskih i teorijskih istraživačkih metoda.

Modul 4: Akademsko pisanje i dobra naučna praksa

- Akademsko pisanje: Struktura i organizacija naučnog rada, citiranje izvora i izrada referenci.
- Recenziranje: Kritička analiza i evaluacija naučnih radova uz primjenu kvalitativnih kriterija za istraživanje.
- Dobra naučna praksa i kvalitet istraživanja: Primjena etičkih principa, objektivnosti, transparentnosti i pouzdanosti u istraživanju.
- Praktične vježbe i simulacije za akademsko pisanje i recenziranje.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti zadatke i smjernice za izradu završnog rada.
- Identificirati relevantnu istraživačku temu i formulirati jasno istraživačko pitanje.
- Primijeniti faze istraživačkog procesa za razvoj istraživačkog koncepta.
- Planirati i implementirati empirijske i teorijske istraživačke metode.
- Pisati akademski rad prema pravilima dobre naučne prakse i kvalitativnim kriterijima za istraživanje.
- Kritički reflektirati o vlastitim istraživačkim konceptima kroz Peer feedback i povratnu informaciju.

Vještine

Studenti će usvojiti metodološke vještine za planiranje istraživačkog postupka, uključujući izbor metodologije, uzorka i instrumenata za prikupljanje podataka. Razvit će prezentacijske vještine za strukturirano izlaganje istraživačkog koncepta uz argumentaciju i refleksiju te refleksivne vještine kroz Peer feedback i povratnu informaciju za kritičku analizu vlastitih istraživačkih koncepata.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Identifikaciju istraživačke teme i formulaciju istraživačkog pitanja za završni rad.
- Planiranje i implementaciju istraživačkog procesa uz primjenu empirijskih i teorijskih metoda.
- Kreiranje istraživačkog koncepta uz razvoj i prilagodbu istraživačkih koncepata.
- Akademsko pisanje i recenziranje uz primjenu dobre naučne prakse i kvalitativnih kriterija za istraživanje.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 15 sati
  - Grupni rad i diskusije za refleksiju o istraživačkom procesu.
  - Praktične vježbe i simulacije za primjenu istraživačkih metoda.
  - Peer feedback i povratna informacija za razvoj refleksivnih vještina.
  - Konsultacije s mentorom za podršku u kreiranju istraživačkog koncepta.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ test, esej	30	16.5
Praktični dio	Prezentacija istraživačkog procesa	50	27.5
Učešće u diskusijama i zadacima	Evaluacija različtih ideja i projektnih prijedloga	20	11

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Mejovšek M. Uvod u metode znanstvenog istraživanja. Jastrebarsko: Naklada Slap. 2003.
2. Ekrem Čolakhodžić. Metodologija i tehnologija naučnoistraživačkog rada. Nastavnički fakultet Univerziteta "Džemal Bijedić"Mostar, 2021. godine

Preporučena:

	1. Saša Dračе i Ratko Đokić. Osnove metodologije eksperimentalnih istraživanja u psihologiji.Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu.2021.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-I1
Naziv predmeta	Radna terapija za djecu i adolescente u oblasti mentalnog zdravlja
Status predmeta	Izborni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	3.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje uzroka, kliničke slike, dijagnostike, terapije, rehabilitacije i prognoze psihijatrijskih dijagnoza relevantnih za radnu terapiju djece i adolescenata (emocionalni i socijalni poremećaji, depresija, samopovređivanje, trauma, anksiozni poremećaji, poremećaji ishrane, neonatalni apstinencijski sindrom).
- Unapređenje mentalnog zdravlja i otpornosti (rezilijencije) djece i mladih kroz radno-terapijske intervencije.
- Razvijanje i primjena radno-terapijskog procesa u kontekstu prevencije, terapije i rehabilitacije u dječijoj i adolescentskoj psihijatriji.
- Dijagnostika i terapijske mjere za odabrane psihijatrijske probleme kod djece i adolescenata.
- Praktična obuka elemenata različitih terapijskih metoda i pristupa u dječijoj i adolescentskoj psihijatriji (npr. Marte Meo, EST - Trening socijalne kompetencije, različiti kognitivni treninzi).
- Razumijevanje međuprofesionalne saradnje, kao i financijskih, socio-političkih i institucionalnih okvira radne terapije u dječijoj i adolescentskoj psihijatriji.
- Razvijanje etičke osjetljivosti i razumijevanje raznolikosti u radu u dječijoj i adolescentskoj psihijatriji.
- Primjena smjernica i dokaza relevantnih za radnu terapiju.
- Rad na slučajevima za rješavanje specifičnih zadataka u radno-terapijskom procesu u dječijoj i adolescentskoj psihijatriji.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Psihijatrijske dijagnoze relevantne za radnu terapiju

- Uzroci, klinička slika, dijagnostika i terapija: Emocionalni i socijalni poremećaji, depresija, samopovređivanje, trauma, anksiozni poremećaji, poremećaji ishrane, neonatalni apstinencijski sindrom.
- Rehabilitacija i prognoza: Postizanje funkcionalnog oporavka i socijalne integracije.
- Praktične vježbe i simulacije za dijagnostiku i terapijske intervencije.

Modul 2: Mentalno zdravlje i otpornost kod djece i adolescenata

- Unapređenje mentalnog zdravlja i otpornosti: Radno-terapijske intervencije za povećanje emocionalne otpornosti i socijalne kompetencije.
- Prevencija mentalnih poremećaja: Primjena preventivnih mjera kroz radnu terapiju.
- Praktične vježbe i simulacije za radno-terapijske intervencije u prevenciji i rehabilitaciji.

Modul 3: Radno-terapijski proces u dječijoj i adolescentskoj psihijatriji

- Dijagnostika i terapijske mjere: Dijagnostički pristupi i terapijske intervencije za emocionalne i socijalne poremećaje, depresiju, anksiozne poremećaje i druge psihijatrijske dijagnoze.
- Terapijske metode i pristupi: Marte Meo, EST - Trening socijalne kompetencije, kognitivni treninzi.
- Praktična obuka za primjenu različitih terapijskih metoda i pristupa.

Modul 4: Međuprofesionalna saradnja i institucionalni okviri

- Međuprofesionalna saradnja: Saradnja sa drugim stručnjacima (psiholozi, socijalni radnici, pedijatri).
- Finansijski, socio-politički i institucionalni okviri: Saradnja s centrima za socijalni rad, rezidencijalnim grupama i drugim relevantnim institucijama.
- Praktične vježbe i simulacije za međuprofesionalnu saradnju i rad u institucionalnim okvirima.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti uzroke, kliničku sliku, dijagnostiku, terapiju, rehabilitaciju i prognozu psihijatrijskih dijagnoza relevantnih za radnu terapiju djece i adolescenata.
- Primijeniti radno-terapijski proces u prevenciji, terapiji i rehabilitaciji u dječijoj i adolescentskoj psihijatriji.
- Provoditi dijagnostiku i terapijske mjere za odabrane psihijatrijske probleme kod djece i adolescenata.
- Primijeniti različite terapijske metode i pristupe u dječijoj i adolescentskoj psihijatriji.
- Razviti vještine međuprofesionalne saradnje i rada u institucionalnim okvirima.
- Kritički reflektirati o etičkim pitanjima i raznolikosti u radu s djecom i adolescentima.

Vještine

Studenti će razviti vještine za provođenje radno-terapijskog procesa u dječijoj i adolescentskoj psihijatriji, uključujući dijagnostiku i terapijske mjere. Također će razviti vještine međuprofesionalne saradnje, kao i etičku refleksiju i osjetljivost u radu s djecom i adolescentima različitih kultura i potreba.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Provođenje radno-terapijskog procesa u dječijoj i adolescentskoj psihijatriji.
- Primjenu dijagnostičkih i terapijskih mjera za psihijatrijske probleme kod djece i adolescenata.
- Saradnju s drugim stručnjacima u interdisciplinarnim timovima.
- Etičku refleksiju i osjetljivost u radu s djecom i adolescentima različitih kultura i potreba.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 30 sati
  - Praktične vježbe i simulacije za primjenu terapijskih metoda.
  - Rad na slučajevima za analizu i rješavanje specifičnih zadataka.
  - Diskusije i grupni rad za refleksiju i razmjenu iskustava.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ test,esej	50	27.5
Praktični ispit	Praktični zadaci i studije slučaja.	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Mirela Badurina i Zlatan Jovanović. Dječija duša treba da se sluša. BHIDAPA.2022.

Preporučena:

1. Mulligan S. Occupational Therapy Evaluation for Children. Lippincott: Williams & Wilkins; 2003
2. Parham L.D., Fazio L.S. Play in occupational therapy for children. Mosby, 1997
3. Swee Hong C., Howard L. Occupational Therapy in Childhood. Whurr Publishers; 2002
4. Swee Hong C., Howard L. Occupational Therapy in Childhood. Whurr Publishers; 2002

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-I2
Naziv predmeta	Radna terapija u neurologiji
Status predmeta	Izborni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	3.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje i primjena koncepta HoDT (Handlungsorientierte Diagnostik und Therapie) u neurološkoj rehabilitaciji.
- Usvajanje i primjena Bobath koncepta za tretman pacijenata s neurološkim poremećajima.
- Primjena CIMT (Constraint-Induced Movement Therapy) u radnoj terapiji za poboljšanje funkcionalne pokretljivosti.
- Razumijevanje i primjena Terapeutskog vođenja prema Affolteru za senzomotoričku integraciju.
- Primjena Basalne stimulacije u tretmanu neuroloških pacijenata.
- Korištenje sistema za upravljanje okolinom i smart home tehnologija u terapijskom kontekstu i svakodnevnom životu pacijenata.
- Razvijanje vještina za integraciju tehnologija u različite kontekste terapije i svakodnevnog života.
- Razvijanje refleksivnih vještina kroz rad na slučajevima, grupni rad i praktične vježbe.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Koncepti i pristupi u radnoj terapiji u neurologiji

- HoDT (Handlungsorientierte Diagnostik und Therapie): Primjena u dijagnostici i terapiji neuroloških poremećaja.
- Bobath koncept: Principi i primjena u tretmanu pacijenata s neurološkim poremećajima (npr. hemiplegija, multipla skleroza).
- CIMT (Constraint-Induced Movement Therapy): Upotreba i primjena za poboljšanje funkcionalne pokretljivosti.
- Terapeutsko vođenje prema Affolteru: Primjena u senzomotoričkoj integraciji i poboljšanju kognitivnih funkcija.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu različitih koncepata i pristupa u radnoj terapiji u neurologiji.

Modul 2: Bazalna stimulacija

- Bazalna stimulacija: Principi, metode i primjena u neurološkoj rehabilitaciji.
- Praktična obuka i simulacije za primjenu basalne stimulacije u terapijskom kontekstu.

Modul 3: Tehnologija i sistemi za upravljanje okolinom

- Sistemi za upravljanje okolinom: Upotreba u terapijskom kontekstu i svakodnevnom životu pacijenata.
- Smart home tehnologije: Integracija u radnu terapiju za poboljšanje funkcionalne neovisnosti pacijenata.
- Primjena tehnologija u različitim kontekstima (terapija i svakodnevni život).
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu tehnologija i sistema za upravljanje okolinom.

Modul 4: Rad na slučajevima i interdisciplinarna saradnja

- Rad na slučajevima: Analiza i rješavanje specifičnih neuroloških problema kroz primjenu različitih terapijskih pristupa.
- Interdisciplinarna saradnja: Rad s drugim stručnjacima (neurolog, fizioterapeut, logoped).
- Praktične vježbe i simulacije za rad na slučajevima i interdisciplinarnu saradnju.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Primijeniti HoDT, Bobath koncept, CIMT i Terapeutsko vođenje prema Affolteru u radnoj terapiji za neurološke pacijente.
- Primijeniti bazalnu stimulaciju u terapijskom kontekstu za poboljšanje senzomotoričkih i kognitivnih funkcija.
- Integrirati sisteme za upravljanje okolinom i smart home tehnologije u terapijski proces i svakodnevni život pacijenata.
- Analizirati i rješavati specifične neurološke probleme kroz rad na slučajevima.
- Saradivati u interdisciplinarnim timovima za holistički pristup neurološkoj rehabilitaciji.

Vještine

Studenti će razviti vještine za primjenu naprednih terapijskih koncepata u radnoj terapiji za neurološke pacijente, kao i vještine za korištenje basalne stimulacije i integraciju tehnologija u terapijski proces. Također će razviti vještine za analizu i rješavanje specifičnih neuroloških problema kroz rad na slučajevima, kao i vještine za interdisciplinarnu saradnju.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Primjenu naprednih terapijskih koncepata u radnoj terapiji za neurološke pacijente (HoDT, Bobath, CIMT, Affolter).
- Korištenje basalne stimulacije za poboljšanje senzomotoričkih i kognitivnih funkcija.

- Integraciju tehnologija i sistema za upravljanje okolinom u terapijski proces i svakodnevni život pacijenata.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 30 sati
  - Praktične vježbe i simulacije za primjenu terapijskih metoda.
  - Rad na slučajevima za analizu i rješavanje specifičnih zadataka.
  - Diskusije i grupni rad za refleksiju i razmjenu iskustava.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ test,esej	50	27.5
Praktični ispit	Praktični zadaci i studije slučaja.	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Brinar V. i suradnici. Neurologija za medicinare. Zagreb; 2009

Preporučena:

1. Jenny Preston, Judi Edmans. Occupational therapy and neurological conditions.John Wiley & Sons, Ltd. 2016.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-I3
Naziv predmeta	Radna terapija u ortopediji, reumatologiji i traumatologiji
Status predmeta	Izborni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	3.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Sticanje naprednih medicinskih znanja o odabranim ortopedskim, reumatološkim i traumatološkim kliničkim slikama, uključujući bolesti i povrede šake, bolesti kičme i povrede velikih zglobova.
- Razvijanje vještina korištenja odabranih dijagnostičkih instrumenata za radnu terapiju u ortopediji, reumatologiji i traumatologiji.
- Usvajanje i primjena tehnika zaštite zglobova, kao i savjetovanje o pomagalima i njezi pacijenata.
- Razvijanje vještina za izradu odabranih udlaga za šaku (statičkih, dinamičkih i statičko-progresivnih udlaga).
- Primjena tehnika mobilizacije i fizičkih metoda u radnoj terapiji.
- Razvijanje vještina za primjenu dijagnostičkih nalaza i terapijskih mjera za odabrane kliničke slike i indikacije u ortopediji, reumatologiji i traumatologiji.
- Razumijevanje i primjena radno-terapijskog procesa u različitim institucionalnim okvirima i uslovima (akutna njega, rehabilitacija, vanbolnička i bolnička njega).

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Medicinske osnove ortopedskih, reumatoloških i traumatoloških kliničkih slika

- Detaljne medicinske osnove: Bolesti i povrede šake, bolesti kičme, povrede velikih zglobova (npr. koljeno, kuk, rame).
- Dijagnostički nalazi i terapijske mjere: Procjena funkcionalnosti, analize pokreta i planiranje terapijskih intervencija.
- Rad na slučajevima i grupni rad za analizu i rješavanje specifičnih ortopedskih, reumatoloških i traumatoloških problema.

Modul 2: Dijagnostički instrumenti za radnu terapiju

- Odabrani dijagnostički instrumenti: Procjena funkcionalnosti šake, kičme i velikih zglobova.

- Primjena dijagnostičkih instrumenata u radno-terapijskom procesu.
- Praktične vježbe i simulacije za korištenje dijagnostičkih instrumenata.

Modul 3: Zaštita zglobova, pomagala i njega

- Zaštita zglobova: Tehnike za smanjenje stresa na zglobovima i prevenciju povreda.
- Pomagala i njega: Savjetovanje o pomagalima i adaptivnoj opremi za olakšavanje svakodnevnih aktivnosti.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu tehnika zaštite zglobova i savjetovanje o pomagalima.

Modul 4: Izrada udlaga za šaku

- Izrada odabranih udlaga: Statičke, dinamičke i statičko-progresivne udlage.
- Materijali i tehnike: Korištenje različitih materijala i tehnika za izradu udlaga.
- Praktične vježbe i simulacije za izradu udlaga za šaku.

Modul 5: Tehnike mobilizacije i fizičke metode

- Tehnike mobilizacije: Pasivne, asistivne i aktivne tehnike mobilizacije za poboljšanje pokretljivosti.
- Fizičke metode: Primjena toplote, hladnoće, ultrazvuka i elektroterapije u terapijskom procesu.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu tehnika mobilizacije i fizičkih metoda.

Modul 6: Rad na slučajevima i institucionalni okviri

- Rad na slučajevima: Analiza i rješavanje specifičnih problema kroz primjenu radno-terapijskog procesa.
- Institucionalni okviri i uslovi: Akutna njega, rehabilitacija, vanbolnička i bolnička njega.
- Praktične vježbe i simulacije za rad na slučajevima u različitim institucionalnim okvirima.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Primijeniti napredna medicinska znanja o ortopedskim, reumatološkim i traumatološkim kliničkim slikama u radnoj terapiji.
- Koristiti odabrane dijagnostičke instrumente u radno-terapijskom procesu.
- Primijeniti tehnike zaštite zglobova i savjetovati o pomagalima i njezi pacijenata.
- Izraditi odabrane udlage za šaku (statičke, dinamičke i statičko-progresivne udlage).
- Primijeniti tehnike mobilizacije i fizičke metode u radnoj terapiji.
- Analizirati i rješavati specifične ortopedske, reumatološke i traumatološke probleme kroz rad na slučajevima.
- Primijeniti radno-terapijski proces u različitim institucionalnim okvirima i uslovima.

Vještine
Studenti će razviti vještine za procjenu i tretman ortopedskih, reumatoloških i traumatoloških problema, uključujući korištenje dijagnostičkih instrumenata, izradu udlaga za šaku, primjenu tehnika mobilizacije i fizičkih metoda, kao i rad na slučajevima u različitim institucionalnim okvirima.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Izradu udlaga za šaku koristeći različite materijale i tehnike.
- Primjenu tehnika mobilizacije i fizičkih metoda u radnoj terapiji.
- Rad na slučajevima za analizu i rješavanje specifičnih problema.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 30 sati
  - Praktične vježbe i simulacije za primjenu terapijskih metoda.
  - Rad na slučajevima za analizu i rješavanje specifičnih zadataka.
  - Diskusije i grupni rad za refleksiju i razmjenu iskustava.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ test,esej	50	27.5
Praktični ispit	Praktični zadaci i studije slučaja.	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Pećina M. i sur. Ortopedija. Zagreb: Naklada Ljevak; 2004.
2. Jajić I. Fizikalna medicina u reumatologiji. Zagreb: Medicinska naklada; 1997

Preporučena:

1. Mooney M. Occupational Therapy in Orthopaedics and Trauma. Wiley; 2006

	2. Sandles L. Occupational Therapy in Rheumatology: An Holistic Approach. Routledge; 1991

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-I4
Naziv predmeta	Radna terapija u oblasti mentalnog zdravlja
Status predmeta	Izborni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	3.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje i primjena gerontopsihijatrijske radne terapije u radu sa starijim osobama koje pate od mentalnih poremećaja.
- Razvijanje vještina za forenzičku radnu terapiju u radu s klijentima u pravosudnim ili zatvorskim ustanovama, uključujući rehabilitaciju i reintegraciju.
- Primjena radne terapije u odabranim područjima psihijatrije, uključujući rad s osobama koje su pretrpjele traumu, rad sa zavisnicima, radnu terapiju u kućnom okruženju, te radnu terapiju zasnovanu na zajednici.
- Razvijanje osjetljivosti na traumu i primjena trauma-senzitivnog pristupa u radno-terapijskom procesu.
- Razumijevanje i primjena ZEPS (Ziel-, Erlebnis- und Prozesssteuerung-Upravljanje ciljevima, doživljajem i procesima) u radnoj terapiji u psihijatrijskom kontekstu.
- Razvijanje refleksivnih vještina kroz rad na slučajevima, grupni rad i praktične vježbe.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Gerontopsihijatrijska radna terapija

- Mentalno zdravlje starijih osoba: Gerontopsihijatrijske dijagnoze (demencija, depresija, anksiozni poremećaji).
- Intervencije u gerontopsihijatriji: Kognitivne vježbe, terapijske aktivnosti za poboljšanje pamćenja i koncentracije, radna terapija za poboljšanje socijalne interakcije i emocionalnog blagostanja.
- Institucionalni okviri: Radna terapija u staračkim domovima, centrima za dnevnu njegu i bolničkim uslovima.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu intervencija u gerontopsihijatriji.

Modul 2: Forenzička radna terapija

- Mentalno zdravlje u pravosudnom kontekstu: Forenzičke dijagnoze (antisocijalni poremećaj ličnosti, zavisnost, poremećaji ponašanja).

- Intervencije u forenzičkoj radnoj terapiji: Rehabilitacija, reintegracija, radno-terapijski programi za socijalnu adaptaciju i poboljšanje životnih vještina.
- Institucionalni okviri: Radna terapija u zatvorima, pravosudnim ustanovama i centrima za rehabilitaciju.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu intervencija u forenzičkoj radnoj terapiji.

Modul 3: Trauma-senzitivna radna terapija

- Trauma-senzitivna radna terapija: Razumijevanje traume, posljedica traume na mentalno zdravlje i trauma-senzitivni pristupi.
- Intervencije u trauma-senzitivnoj radnoj terapiji: Sigurno okruženje, emocionalna regulacija, kreativne terapijske aktivnosti za izražavanje emocija.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu trauma-senzitivnih intervencija.

Modul 4: ZEPS

- ZEPS u radnoj terapiji: Primjena ZEPS-a u strukturiranju i vođenju terapijskih sesija u psihijatrijskom kontekstu.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu ZEPS-a u radnoj terapiji.

Modul 5: Rad na slučajevima i interdisciplinarna saradnja

- Rad na slučajevima: Analiza i rješavanje specifičnih problema kroz primjenu radno-terapijskog procesa.
- Interdisciplinarna saradnja: Rad s drugim stručnjacima (psihijatri, psiholozi, socijalni radnici).
- Praktične vježbe i simulacije za rad na slučajevima i interdisciplinarnu saradnju.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Primijeniti gerontopsihijatrijsku radnu terapiju za starije osobe s mentalnim poremećajima.
- Primijeniti forenzičku radnu terapiju za klijente u pravosudnim ili zatvorskim ustanovama.
- Primijeniti trauma-senzitivnu radnu terapiju s fokusom na emocionalnu regulaciju i sigurno okruženje.
- Primijeniti ZEPS u vođenju terapijskih sesija.
- Analizirati i rješavati specifične psihijatrijske probleme kroz rad na slučajevima.
- Saradivati u interdisciplinarnim timovima za holistički pristup mentalnom zdravlju.

Vještine

Studenti će razviti vještine za primjenu gerontopsihijatrijske i forenzičke radne terapije, trauma-senzitivnog pristupa i ZEPS-a u radnoj terapiji za mentalno zdravlje. Također će razviti vještine za analizu i rješavanje specifičnih psihijatrijskih problema kroz rad na slučajevima, kao i vještine za interdisciplinarnu saradnju.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Primjenu trauma-senzitivnog pristupa u radno-terapijskom procesu.
- Korištenje ZEPS-a za strukturiranje i vođenje terapijskih sesija.
- Rad na slučajevima za analizu i rješavanje specifičnih problema u mentalnom zdravlju.
- Interdisciplinarnu saradnju u radu s osobama s mentalnim poremećajima.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 30 sati
  - Praktične vježbe i simulacije za primjenu terapijskih metoda.
  - Rad na slučajevima za analizu i rješavanje specifičnih zadataka.
  - Diskusije i grupni rad za refleksiju i razmjenu iskustava.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ test,esej	50	27.5
Praktični ispit	Praktični zadaci i studije slučaja.	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Dubravka Šimunović. Radna terapija i mentalno zdravlje. Projekat mentalnog zdravlja u BiH. SwissinBIH. 2021.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-I5
Naziv predmeta	Radna terapija za starije osobe
Status predmeta	Izborni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	3.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje i primjena mobilne radne terapije za starije osobe i njihove porodice/profesionalne asistente (npr. radna terapija u kući za osobe s demencijom, Reablement, AAL (Ambient Assisted Living) / AT (Assistive Technology)).
- Primjena radno-terapijskih pristupa za postizanje radne pravednosti u institucionalnim okruženjima.
- Unapređenje vještina za savjetovanje porodica i multiprofesionalnu saradnju u radu sa starijim osobama, uključujući mrežni rad u zajednici.
- Razvijanje vještina za radnu terapiju u paliativnom kontekstu, uključujući emocionalnu podršku pri suočavanju sa teškim sudbinama i smrću.
- Primjena dijagnostike/evaluacije i radno-terapijskih mjera za odabrane probleme u starijoj dobi.
- Unapređenje znanja i vještina kroz individualnu konsolidaciju u odabranim oblastima radne terapije sa starijim osobama.
- Razvijanje refleksivnih vještina kroz rad na slučajevima, grupni rad i praktične vježbe.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Mobilna radna terapija za starije osobe

- Kućna radna terapija za osobe s demencijom: Primjena radno-terapijskih intervencija za očuvanje kognitivnih i funkcionalnih sposobnosti kod osoba s demencijom.
- Reablement: Intervencije za poboljšanje funkcionalne neovisnosti i kvaliteta života starijih osoba.
- AAL (Ambient Assisted Living) i AT (Assistive Technology): Primjena tehnologija za podršku u svakodnevnim aktivnostima i poboljšanje sigurnosti starijih osoba u kućnom okruženju.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu mobilne radne terapije i tehnologija podrške.

Modul 2: Radna pravednost u institucionalnim okruženjima

- Radna pravednost: Pristupi za osnaživanje starijih osoba i omogućavanje njihovog učestvovanja u svakodnevnim aktivnostima.

- Institucionalna okruženja: Radna terapija u staračkim domovima, centrima za dnevnu njegu, bolnicama i zajednici.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu radne pravednosti u različitim institucionalnim okruženjima.

Modul 3: Savjetovanje porodica i multiprofesionalna saradnja

- Savjetovanje porodica: Edukacija i podrška porodicama u brizi za starije osobe.
- Multiprofesionalna saradnja: Rad s drugim stručnjacima (socijalni radnici, ljekari, fizioterapeuti) u integrisanoj njezi starijih osoba.
- Mrežni rad: Umrežavanje s lokalnim zajednicama i organizacijama za podršku starijim osobama.
- Praktične vježbe i simulacije za savjetovanje porodica i multiprofesionalnu saradnju.

Modul 4: Radna terapija u paliativnom kontekstu

- Paliativna radna terapija: Intervencije za očuvanje kvaliteta života i emocionalnu podršku pri suočavanju sa teškim sudbinama i smrću.
- Emocionalna podrška: Rad s porodicama i starijim osobama u fazi terminalne bolesti.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu radne terapije u paliativnom kontekstu.

Modul 5: Dijagnostika/evaluacija i radno-terapijske mjere za starije osobe

- Dijagnostika/evaluacija: Primjena dijagnostičkih instrumenata za procjenu kognitivnih, fizičkih i funkcionalnih sposobnosti starijih osoba.
- Radno-terapijske mjere: Intervencije za očuvanje mobilnosti, kognitivnih sposobnosti i funkcionalne neovisnosti.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu dijagnostičkih instrumenata i radno-terapijskih mjera.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Primijeniti mobilnu radnu terapiju za starije osobe i njihove porodice/profesionalne asistente.
- Primijeniti radno-terapijske pristupe za postizanje radne pravednosti u institucionalnim okruženjima.
- Savjetovati porodice i sarađivati u multiprofesionalnim timovima za integrisanu njegu starijih osoba.
- Primijeniti radnu terapiju u paliativnom kontekstu s fokusom na emocionalnu podršku i kvalitet života.
- Primijeniti dijagnostičke instrumente i radno-terapijske mjere za očuvanje funkcionalne neovisnosti starijih osoba.
- Analizirati i rješavati specifične probleme kroz rad na slučajevima.

Vještine

Studenti će razviti vještine za primjenu mobilne radne terapije, savjetovanje porodica, multiprofesionalnu saradnju, primjenu dijagnostičkih instrumenata i radno-terapijskih mjera, te rad na slučajevima u različitim institucionalnim okvirima.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Primjenu mobilne radne terapije za starije osobe u kućnom okruženju.
- Savjetovanje porodica i multiprofesionalnu saradnju u integrisanoj njezi starijih osoba.
- Primjenu radne terapije u paliativnom kontekstu za emocionalnu podršku i kvalitet života.
- Primjenu dijagnostičkih instrumenata i radno-terapijskih mjera za starije osobe.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 30 sati
  - Praktične vježbe i simulacije za primjenu terapijskih metoda.
  - Rad na slučajevima za analizu i rješavanje specifičnih zadataka.
  - Diskusije i grupni rad za refleksiju i razmjenu iskustava.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ test,esej	50	27.5
Praktični ispit	Praktični zadaci i studije slučaja.	50	27.5

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Despot-Lučanin J. Iskustvo starenja. Naklada Slap, Jastrebarsko, 2003.

Preporučena:

1. Brody, C., Semel, V. Strategies for Therapy with the Elderly: Living With Hope and Meaning. Springer Publishing Company,(2005).
2. Cutler, Lewis S. ,Elder Care in Occupational Therapy. Slack Incorporated (2003).

	3. Lohman, H., Padilla, R. L., Byers-Connon, S. Occupational Therapy With Elders: Strategies for the COTA. C.V. Mosby ,(2012) 4. McIntyre, A., Atwal, A. Occupational Therapy and Older People. Wiley-Blackwell ,(2005).

VI semestar

Sadržaj

Modul 1: Razvoj okupacione terapije (8.5 ECTS)

Ovaj integrativni modul sastoji se od više međusobno povezanih predmeta: *Samostalne vannastavne aktivnosti, Okupaciona nauka i globalne perspektive, Razvoj okupacione terapije u različitim okruženjima i ulogama*, te *Vođenje okupacione tranzicije – preduzetništvo*. Studenti stiču sposobnost da razumiju globalni kontekst razvoja struke, primjene okupacione terapije u inovativnim i netradicionalnim okruženjima, kao i važnost preduzetništva, profesionalnog identiteta i društveno odgovornog poslovanja. Kroz rad na stvarnim projektima, analizu društvenih izazova, refleksiju o profesionalnim vrijednostima i saradnju sa stručnjacima iz različitih oblasti, razvijaju se napredne vještine strateškog rezonovanja, inovativnog i preduzetničkog mišljenja, kulturne osjetljivosti, interprofesionalne saradnje i praktičnog planiranja terapijskih rješenja u širem društvenom kontekstu.

Modul 2: Terenska praksa – semestar 6 (16.5 ECTS)

U okviru ovog modula studenti samostalno, ali pod stručnim nadzorom, sprovode kompletan proces okupacione terapije sa stvarnim klijentima. Kroz predmete *Faza praktičnog učenja – stručni nadzor 3*, *Faza praktičnog učenja 3* i *Primjena teorije u praksi: priprema za terensku praksu*, studenti razvijaju napredne vještine profesionalnog zaključivanja, dokumentovanja prema ICF klasifikaciji, terapijske intervencije temeljene na dokazima i saradnje u interprofesionalnim timovima. Osim tehničkih i kliničkih kompetencija, fokus je i na profesionalnim odnosima, upravljanju vremenom, organizaciji rada i refleksiji o vlastitom profesionalnom razvoju. Priprema za ulazak u karijeru dodatno osnažuje studente za samostalno djelovanje u kompleksnom zdravstvenom sistemu.

Modul 3: Znanstveni proces istraživanja 2 (5 ECTS)

Kroz predmet *Primijenjene istraživačke metode – Završni rad*, studenti implementiraju sve prethodno stečeno znanje iz oblasti istraživačke metodologije i akademskog pisanja. Fokus je na strukturiranju, pisanju i prezentaciji završnog rada uz kontinuiranu mentorstvo i povratnu informaciju. Razvijaju se vještine prikupljanja i analize podataka, akademskog izražavanja, kritičke refleksije i samoprocjene, te se primjenjuju etički principi u svim fazama rada. Ovaj modul predstavlja kulminaciju akademskog razvoja studenta i snažnu osnovu za potencijalni nastavak edukacije na master nivou ili za primjenu istraživačkih nalaza u profesionalnoj praksi.

Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija VI Semestar									
Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
Razvoj okupacione terapije (8.5 ECTS)	VŠOS-O55	Samostalne vannastavne aktivnosti					60	60	2
	VŠOS-O56	Okupaciona nauka i globalne perspektive	15	15			30	60	2
	VŠOS-O57	Razvoj okupacione terapije u različitim okruženjima i ulogama	15	15			60	90	3
	VŠOT-O58	Vođenje okupacione tranzicije - Preduzetništvo		15	15		15	45	1.5
Terenska praksa, semestar 6 (16.5 ECTS)	VŠOS-O59	Faza praktičnog učenja-stručni nadzor 3					15	15	0.5
	VŠOS-O60	Faza praktičnog učenja 3				435		435	14.5
	VŠOT-O61	Primjena teorije okupacione terapije u praksi: Priprema za terensku praksu		15			30	45	1.5
Znanstveni proces istraživanja 2 (5 ECTS)	VŠOT-O62	Primijenjene istraživačke metode. Završni rad			15		135	150	5
UKUPNO			**30**	**60**	**30**	**435**	**345**	900	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O55
Naziv predmeta	Samostalne vannastavne aktivnosti
Status predmeta	Obavezni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	2
Nastavno osoblje	Nastavnici iz različitih oblasti

Ciljevi predmeta

- Omogućiti studentima individualni izbor aktivnosti za prikupljanje potrebnih ECTS bodova kroz različite oblike vannastavnog i fakultativnog obrazovanja.
- Podsticanje aktivnog učešća u akademskoj zajednici i profesionalnom razvoju kroz prisustvo na kongresima, konferencijama i dodatnim edukacijama.
- Razvijanje kritičkog mišljenja i refleksivnih vještina kroz interakciju sa stručnjacima iz različitih oblasti.
- Podrška interdisciplinarnom učenju kroz pohađanje kurseva izvan matičnog studijskog programa.
- Unapređenje profesionalnog i ličnog razvoja kroz sticanje novih znanja, vještina i kompetencija u različitim obrazovnim okruženjima.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Sadržaj ovog predmeta definira se individualno za svakog studenta na osnovu odabranih aktivnosti. Studenti mogu samostalno prikupljati potrebne ECTS bodove kroz:

Modul 1: Učešće na vannastavnim i fakultativnim kursevima

- Kursevi iz matičnog studijskog programa: Prisustvo na dodatnim predavanjima, radionicama, seminarima i praktičnim vježbama koje nisu dio redovnog nastavnog plana.
- Vannastavni kursevi na fakultetu: Prisustvo na otvorenim predavanjima, gostujućim predavanjima i specijaliziranim radionicama organiziranim na fakultetu ili univerzitetu.

Modul 2: Učešće na kongresima, konferencijama i dodatnim edukacijama

- Kongresi i konferencije: Prisustvo na domaćim i međunarodnim kongresima i konferencijama iz relevantnih oblasti studija.
- Dodatne edukacije: Pohađanje kurseva stručnog usavršavanja, radionica i seminara u organizaciji profesionalnih udruženja ili drugih obrazovnih institucija.

Modul 3: Interdisciplinarno učenje i saradnja

- Interdisciplinarni kursevi: Prisustvo na kursevima izvan matičnog studijskog programa, uključujući kurseve iz drugih oblasti unutar univerziteta.
- Mrežno umrežavanje i saradnja: Učešće u interdisciplinarnim timovima i zajedničkim projektima s kolegama iz drugih oblasti studija.
- kroz sticanje novih znanja, vještina i kompetencija u različitim obrazovnim okruženjima.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Samostalno planirati i organizirati vlastiti proces učenja i prikupljanje ECTS bodova kroz odabrane aktivnosti.
- Identificirati i odabrati relevantne vannastavne aktivnosti koje doprinose profesionalnom i ličnom razvoju.
- Primijeniti stečena znanja i vještine u daljem obrazovanju i profesionalnom radu.
- Reflektirati o vlastitom učenju kroz kritičku analizu stečenih iskustava i rezultata.
- Saradivati u interdisciplinarnim timovima i doprinositi zajedničkim projektima kroz interdisciplinarno učenje.

Vještine

Studenti će razviti vještine za samostalno planiranje i organizaciju vlastitog procesa učenja kroz izbor relevantnih vannastavnih aktivnosti, kao i vještine za kritičku refleksiju i samoprocjenu stečenih iskustava i postignuća. Također će razviti vještine za interdisciplinarnu saradnju i efikasnu komunikaciju s kolegama iz različitih oblasti studija, kao i za primjenu stečenih znanja i vještina u daljem obrazovanju i profesionalnom radu.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Izbor i procjenu relevantnih obrazovnih aktivnosti u skladu s vlastitim profesionalnim interesima i potrebama.
- Interdisciplinarnu saradnju i komunikaciju s kolegama iz različitih oblasti studija.
- Kritičku refleksiju i samoprocjenu vlastitog učenja i postignuća.

Metode izvođenja nastave

- Individualno učenje kroz samostalni izbor i učešće na vannastavnim aktivnostima.
- Praktične vježbe i simulacije (u zavisnosti od odabranih kurseva).
- Diskusije i grupni rad (u zavisnosti od tipa aktivnosti).

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Kontinuirana procjena	Na osnovu potvrde o učešću ili dokaza o položenom ispitu iz odabranih aktivnosti.	100	55.0

Završni i popravni ispit Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Varijabilna literatura u zavisnosti od odabranih aktivnosti i kurseva. Dodatni materijali dostupni na otvorenim predavanjima, radionicama i konferencijama.
Napomena	Studenti su odgovorni za samostalno planiranje i organizaciju vlastitog procesa učenja kroz izbor relevantnih vannastavnih aktivnosti. ECTS bodovi se dodjeljuju na osnovu potvrde o učešću ili dokaza o položenom ispitu iz odabranih aktivnosti. Mentor ili odgovorna osoba za predmet pruža podršku u izboru aktivnosti i procjeni postignuća.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O56
Naziv predmeta	Okupaciona nauka i globalne perspektive
Status predmeta	Obavezni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	2
Nastavno osoblje	Nastavnici iz različitih oblasti

Ciljevi predmeta

- Omogućiti studentima primjenu okupacione nauke u globalnom kontekstu kroz analizu održivog razvoja, ljudskih prava i socijalne transformacije.
- Podsticanje aktivnog učešća u akademskoj zajednici i profesionalnom razvoju kroz istraživanje migracije, zdravlja ranjivih grupa i kulturološki osjetljivih praksi u zdravstvenom sektoru.
- Razvijanje kritičkog mišljenja i refleksivnih vještina kroz analizu globalnih društvenih izazova i njihovu implikaciju na zdravlje i dobrobit.
- Podrška interdisciplinarnom učenju kroz integraciju inovativnih pristupa i preduzetničkih vještina u okupacionoj terapiji.
- Unapređenje profesionalnog i ličnog razvoja kroz sticanje novih znanja o ekološkoj održivosti, strateškom rezonovanju i društvenom kapitalu u različitim kulturnim i zdravstvenim okruženjima.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove okupacione nauke i globalnog građanstva

- Definicija i osnovni koncepti okupacione nauke.
- Globalno građanstvo i njegova primjena u zdravstvu.
- Uloga okupacione terapije u socijalnoj inkluziji i participaciji.

Modul 2: Ciljevi održivog razvoja i ekološka održivost

- Pregled ciljeva održivog razvoja (SDGs).
- Ekološka održivost i profesionalno rezonovanje.
- Strategije za ekološku održivost u okupacionoj terapiji.

Modul 3: Ljudska prava i socijalna transformacija

- Ljudska prava u okupacionoj terapiji.
- Promocija okupacije kao ljudskog prava.
- Socijalna transformacija zasnovana na okupaciji.

Modul 4: Migracija, zdravlje i kulturološka osjetljivost

- Migracija i zdravstveni izazovi: Fokus na ranjive grupe.
- Kulturološki osjetljive prakse u zdravstvenom sektoru.
- Primarna zdravstvena zaštita i prilagođavanje zajednici.

Modul 5: Inovacija i preduzetništvo u okupacionoj terapiji

- Osnove inovacije i preduzetništva.
- Alati za razvoj inovativnog razmišljanja.
- Primjena inovativnih rješenja u okupacionoj terapiji.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Primijeniti principe okupacione nauke za promociju globalnog građanstva i ljudskih prava.
- Kritički analizirati održive prakse u okupacionoj terapiji.
- Razviti strategije socijalne transformacije koristeći okupacione pristupe.
- Primijeniti kulturološki osjetljive prakse u različitim zdravstvenim kontekstima.
- Razviti inovativno razmišljanje i preduzetničke vještine u okupacionoj terapiji.

Vještine

Studenti će razviti napredne analitičke vještine za procjenu i implementaciju održivih praksi u okupacionoj terapiji. Razvijat će kritičko mišljenje kroz analizu globalnih društvenih izazova i njihovih implikacija na zdravlje. Studenti će steći vještine profesionalnog rezonovanja i kulturne osjetljivosti, omogućujući im efikasno djelovanje u različitim zdravstvenim i društvenim okruženjima. Također, kroz praktične vježbe i inovativne metode podučavanja, studenti će razvijati kreativno razmišljanje, preduzetničke vještine i sposobnost društvene transformacije zasnovane na okupacionim pristupima.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Profesionalno rezonovanje: Kritičko i strateško rezonovanje za ekološku i društvenu održivost.
- Kulturološku osjetljivost: Primjena kulturološki osjetljivih praksi u zdravstvenom sektoru.
- Inovacije i preduzetništvo: Razvoj inovativnog razmišljanja i preduzetničkih vještina.
- Socijalnu transformaciju: Primjena okupacionih pristupa za društvenu inkluziju i transformaciju.
- Komunikaciju i timski rad: Unapređenje komunikacijskih vještina i interprofesionalne saradnje.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
  - Aktivirajuće metode i interaktivna predavanja.
- Vježbe – 15 sati
  - Diskusije i povratne informacije: grupne diskusije i peer feedback za razvoj kritičkog mišljenja.
  - Praktične vježbe: Case study analize i simulacije stvarnih situacija.
  - Rad na zadacima: Samostalni i grupni zadaci uz povratne informacije.
  - Peer feedback: Kolaborativno učenje kroz peer evaluaciju i refleksiju.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ test, esej	30	16.5
Praktični ispit	Rješavanje slučaja: Analiza i prezentacija studija slučaja	30	16.5
Kontinuirana procjena	Grupne i individualne prezentacije	40	22.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Ingrid Söderback. International Handbook of Occupational Therapy Interventions.Springer.2009.
2. Suzanne Martin, Amy Wagenfeld. Global Perspectives on Occupational Therapy Practice and Education. The Open Journal of Occupational Therapy.2019;7(3).

Proširena:

1. Occupational therapy practice education: A perspective from international students in the UK. https://shura.shu.ac.uk/28052/
2. Jesus TS, Mani K, von Zweck C, Bhattacharjya S, Kamalakannan S, Ledgerd R. The Global Status of Occupational Therapy Workforce Research Worldwide: A Scoping Review. Am J Occup Ther. 2023;77(3):7703205080.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O57
Naziv predmeta	Razvoj okupacione terapije u različitim okruženjima i ulogama
Status predmeta	Obavezni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici iz različitih oblasti

Ciljevi predmeta

- Omogućiti studentima primjenu okupacione terapije u različitim i inovativnim okruženjima kroz praktične projekte i nove tehnologije.
- Podsticanje aktivnog učešća u interdisciplinarnim projektima s fokusom na promociju zdravlja i preduzetništvo.
- Razvijanje kritičkog mišljenja i refleksivnih vještina kroz analizu i rješavanje kompleksnih slučajeva u različitim radnim okruženjima.
- Podrška interdisciplinarnom učenju kroz saradnju sa stručnjacima iz različitih oblasti i primjenu strategijskog rezonovanja.
- Unapređenje profesionalnog i ličnog razvoja kroz sticanje novih znanja, vještina i kompetencija u primjeni okupacione terapije u različitim kulturnim i radnim okruženjima.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Primjena okupacione terapije u novim okruženjima

- Praktični projekti u novim područjima rada: škole, hosteli, kompanije.
- Implementacija projekata paralelno s trenutnim stažiranjem.
- Primarna zdravstvena zaštita i domaća okupaciona terapija.

Modul 2: Promocija zdravlja i preduzetništvo

- Razvoj projektnih prijedloga na temu promocije zdravlja.
- Preduzetništvo u okupacionoj terapiji: Aktivnosti zasnovane na ponudi.
- Saradnja s interdisciplinarnim akterima i projektima.

Modul 3: Nove tehnologije i inovativna rješenja

- Primjena novih tehnologija u okupacionoj terapiji (npr. 3D štampanje).
- Inovativna rješenja za unapređenje okupacione terapije.
- Primjena digitalnih alata i platformi za rad s klijentima.

Modul 4: Strateško rezonovanje i društvena transformacija

- Strateško razmišljanje u okupacionoj terapiji.
- Profesionalno rezonovanje i refleksivna praksa.
- Društvena transformacija kroz okupacione pristupe.

Modul 5: Istraživanje u okupacionoj terapiji

- Razvoj istraživačkih vještina za evaluaciju intervencija.
- Primjena istraživanja za unapređenje profesionalne prakse.
- Korištenje naučnih dokaza za donošenje kliničkih odluka.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Primijeniti okupacionu terapiju u različitim radnim okruženjima i novim područjima rada.
- Razviti inovativne projektne prijedloge za promociju zdravlja i preduzetništvo.
- Kritički analizirati i rješavati kompleksne slučajeve u različitim radnim okruženjima.
- Koristiti nove tehnologije i digitalne alate u okupacionoj terapiji.
- Primijeniti strateško rezonovanje za društvenu transformaciju kroz okupacione pristupe.

Vještine

Studenti će razviti napredne vještine strateškog rezonovanja i refleksivne prakse, omogućujući im da inovativno primijene okupacionu terapiju u različitim radnim okruženjima. Razvijat će vještine za izradu projektnih prijedloga s fokusom na promociju zdravlja i preduzetništvo. Studenti će također usvojiti vještine primjene novih tehnologija i digitalnih alata za rad s klijentima. Kroz praktične projekte i interdisciplinarnu saradnju, studenti će unaprijediti komunikacijske i timske vještine, kao i sposobnost društvene transformacije kroz okupacione pristupe.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Strateško rezonovanje: Razvoj strateškog razmišljanja za inovativnu primjenu okupacione terapije.
- Inovacija i preduzetništvo: Kreiranje inovativnih rješenja i razvoj preduzetničkih vještina.
- Digitalna pismenost: Primjena novih tehnologija i digitalnih alata u okupacionoj terapiji.
- Društvena transformacija: Promocija socijalne inkluzije i društvene transformacije kroz okupacione pristupe.
- Interdisciplinarna saradnja: Razvoj timskih vještina kroz interdisciplinarne projekte i saradnju.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
  - Aktivirajuće metode i interaktivna predavanja.
- Vježbe – 15 sati
  - Diskusije i povratne informacije: Grupne diskusije i peer feedback za razvoj kritičkog mišljenja.
  - Praktične vježbe: Case study analize i simulacije stvarnih situacija.

- Projektni rad: Samostalni i grupni projekti uz mentorstvo i povratne informacije.
- Problem-based learning (PBL): Učenje kroz rješavanje stvarnih problema.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ test, esej	30	16.5
Praktični ispit	Rješavanje slučaja: Analiza i prezentacija studija slučaja	40	22.0
Portfolio:	Dokumentacija praktičnih projekata	30	16.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Emira Švraka, Dijana Avdić, Enedina Hasanbegović-Anić. Okupaciona terapija.Fakultet zdravstvenih studija u Sarajevu.2012.
2. Hughes J., et al. Occupational therapy roles and responsibilities: Development of a standardised measure of time use for staff working with adults in community settings.British Journal of Occupational Therapy. 2016;79(6).

Proširena:

1. Gill M, Hunt A, Duncan A. Innovation and Competency Development in Occupational Therapy Fieldwork During the COVID-19 Pandemic. Canadian Journal of Occupational Therapy.2024;1(2);172-182

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O58
Naziv predmeta	Vođenje okupacione tranzicije - Preduzetništvo
Status predmeta	Obavezni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	1.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Omogućiti studentima sticanje ključnih kompetencija za preduzetništvo u okupacionoj terapiji, uključujući inovacije i društveno odgovorno poslovanje.
- Podsticanje aktivnog učešća kroz različite radionice za razvoj inovativnih rješenja i istraživanje slobodnih tema.
- Razvijanje kritičkog mišljenja i refleksivnih vještina kroz etičke aspekte preduzetništva i inovacija u okupacionoj terapiji.
- Podrška profesionalnom razvoju kroz oblike supervizije, intervizije i kolegijalnog savjetovanja.
- Unapređenje profesionalnog i ličnog razvoja kroz razvoj preduzetničkih vještina, inovativnog razmišljanja i etičkog rezonovanja u kontekstu okupacione terapije.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Ključne kompetencije za preduzetništvo u okupacionoj terapiji

- Definicija i osnovni koncepti preduzetništva u okupacionoj terapiji.
- Razvoj preduzetničkih vještina i inovativnog razmišljanja.
- Društveno odgovorno poslovanje i održivo preduzetništvo.

Modul 2: Etika i inovacije u preduzetništvu

- Etičke dileme i odgovornost u inovacijama i preduzetništvu.
- Profesionalno rezonovanje u donošenju etičkih odluka.
- Društvena odgovornost i etički pristupi u okupacionom preduzetništvu.

Modul 3: Radionice i slobodne teme

- Razvoj inovativnih rješenja za izazove u zdravstvu i društvu.
- Istraživanje slobodnih tema relevantnih za okupacionu terapiju i preduzetništvo.
- Primjena inovativnog razmišljanja u stvarnim situacijama.

Modul 4: Oblici supervizije i kolegijalnog savjetovanja

- Supervizija: Profesionalna podrška kroz refleksiju i vođeno promišljanje.
- Intervizija: Razmjena iskustava i znanja među kolegama.
- Kolegijalno savjetovanje kao oblik podrške u profesionalnom razvoju.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Primijeniti ključne kompetencije za preduzetništvo u okupacionoj terapiji s naglaskom na inovacije i društveno odgovorno poslovanje.
- Kritički analizirati etičke aspekte inovacija i preduzetništva u okupacionoj terapiji.
- Razviti inovativna rješenja za izazove u zdravstvu i društvu kroz radionice.
- Efikasno koristiti oblike supervizije, intervizije i kolegijalnog savjetovanja za profesionalni razvoj.
- Razviti refleksivno mišljenje i etičko rezonovanje u kontekstu okupacionog preduzetništva.

Vještine

Studenti će razviti napredne preduzetničke vještine i inovativno razmišljanje za primjenu u okupacionoj terapiji. Razvijat će kritičko mišljenje i refleksivne vještine kroz analizu etičkih aspekata preduzetništva i inovacija. Studenti će unaprijediti sposobnost donošenja etičkih odluka i profesionalnog rezonovanja u kontekstu društveno odgovornog poslovanja.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Razvoj preduzetničkih vještina i inovativnog razmišljanja.
- Razvoj inovativnih rješenja za društveno odgovorno poslovanje.
- Efikasnu primjenu supervizije, intervizije i kolegijalnog savjetovanja.
- Razvoj refleksivnog mišljenja i profesionalne odgovornosti.

Metode izvođenja nastave

- Seminari – 15 sati
  - Razgovori za razvoj kompetencija i individualna podrška.
- Vježbe – 15 sati
  - Primjena preduzetničkih vještina u stvarnim situacijama.
  - Diskusije i grupni rad: Grupne diskusije i rad na zajedničkim projektima.
  - Portfolio: Izrada portfolija za dokumentaciju profesionalnog razvoja.
  - Peer feedback: Razmjena iskustava i refleksija kroz peer feedback.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Evaluacija prakse	Klinička procjena mentora	100	55.0

Završni i popravni ispit Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Malenica, T., Borić, L. i Borić, E. (2024). Obrazovanje za poduzetništvo u zdravstvenom sustavu. Život i škola, LXX (2), 79-90. https://doi.org/10.32903/zs.70.2.5 2. Faris Gavrankapetanović. Uvod u zdravstveni menadžment. ZZJZFBIH

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O59
Naziv predmeta	Faza praktičnog učenja-stručni nadzor 3
Status predmeta	Obavezni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	0.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Omogućiti studentima refleksiju o individualnim iskustvima tokom terenske prakse, s posebnim fokusom na prijenos teorije u praksu.
- Podsticanje aktivnog učešća kroz analizu studija slučaja uzimajući u obzir aspekte različitosti i etike.
- Razvijanje kritičkog mišljenja i refleksivnih vještina kroz diskusije o interprofesionalnoj saradnji, dokazima zasnovanoj praksi i profesionalnom identitetu.
- Podrška profesionalnom razvoju kroz pripremu za ulazak u karijeru uz osvrt na profesionalne izazove i mogućnosti.
- Unapređenje profesionalnog i ličnog razvoja kroz razvijanje vještina samorefleksije, etičkog rezonovanja i dokumentacije profesionalnog rada.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Refleksija iskustava sa terenske prakse

- Refleksija o individualnim iskustvima iz terenske prakse.
- Teorijsko-praktični transfer: Prijenos teorijskih znanja u praktične situacije.
- Priprema za ulazak u karijeru: Profesionalni izazovi i prilike.

Modul 2: Analiza studije slučaja

- Prezentacija studije slučaja iz prakse.
- Fokus na aspekte različitosti (diversity) i etike u kliničkom radu.
- Kritička analiza odluka i postupaka u specifičnim slučajevima.

Modul 3: Interprofesionalna saradnja i dokazima zasnovana praksa

- Interprofesionalna saradnja (uključujući ICF).
- Dokazima zasnovana praksa: Primjena naučnih dokaza u kliničkoj praksi.
- Profesionalna dokumentacija: Evidencija i dokumentovanje intervencija.

Modul 4: Profesionalni identitet i etičko rezonovanje

- Profesionalni identitet: Razvoj profesionalnih vrijednosti i uloga.
- Etičko rezonovanje: Analiza etičkih dilema u kliničkoj praksi.
- Samorefleksija i razvoj profesionalne odgovornosti.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Reflektirati o individualnom praktičnom iskustvu s posebnim naglaskom na transfer teorije u praksu.
- Analizirajti studije slučaja uzimajući u obzir aspekte različitosti i etike.
- Primijeniti interprofesionalnu saradnju i dokazima zasnovanu praksu u kliničkom radu.
- Razviti profesionalni identitet i etičko rezonovanje u okupacionoj terapiji.
- Dokumentirati klinički rad u skladu sa profesionalnim standardima i etikom.

Vještine

Studenti će razviti vještine kritičke refleksije i prijenosa teorijskih znanja u praktične situacije kroz analizu individualnih iskustava sa terenske prakse. Usvojit će vještine etičkog rezonovanja i profesionalnog identiteta, omogućujući im da se suoče s etičkim dilemama u kliničkom radu. Kroz analizu studija slučaja i interprofesionalnu saradnju, studenti će unaprijediti vještine timskog rada, komunikacije i dokazima zasnovane prakse. Također, razvit će sposobnost profesionalne dokumentacije i samorefleksije, što će ih pripremiti za ulazak u profesionalni svijet okupacione terapije.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Primjenu etičkih načela u kliničkoj praksi i rješavanju etičkih dilema.
- Efikasnu komunikaciju i saradnju s kolegama iz različitih profesija.
- Primjenu naučnih dokaza za donošenje kliničkih odluka.
- Precizno i etičko dokumentovanje kliničkih intervencija.

Metode izvođenja nastave

- Aktivno sudjelovanje- diskusije– 15 sati
  - Diskusije i povratne informacije: Grupne diskusije i peer feedback za razvoj refleksivnog mišljenja.
  - Prezentacije studija slučaja: Prezentacija i analiza studija slučaja iz terenske prakse.
  - Portfolio: Izrada portfolija za dokumentaciju profesionalnog razvoja.
  - Peer grupa: Kolaborativno učenje kroz peer feedback i refleksiju

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz

Praktični dio	Analiza i prezentacija studija slučaja iz prakse	50	27.5
Učešće u diskusijama i zadacima	Evaluacija refleksivnih vještina i profesionalnih stavova.	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: Nema specifične literature, ovisi o trenutnoj praksi i individualnom iskustvu studenta. Dodatni materijali: Profesionalni vodiči i smjernice, ICF dokumenti, relevantni članci i istraživanja.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O60
Naziv predmeta	Faza praktičnog učenja 3
Status predmeta	Obavezni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	14.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada, mentori iz nastavnih baza

Ciljevi predmeta

- Omogućiti studentima primjenu okupacione terapije kroz samostalni rad s klijentima uz superviziju.
- Podsticanje aktivnog učešća u intra- i interprofesionalnim timovima za efikasnu saradnju u različitim radnim okruženjima.
- Razvijanje kritičkog mišljenja i refleksivnih vještina kroz planiranje, implementaciju i refleksiju okupacionog terapijskog procesa.
- Podrška profesionalnom razvoju kroz izgradnju profesionalnih odnosa s klijentima i kolegama te organizaciju vlastitog rada.
- Unapređenje profesionalnog i ličnog razvoja kroz primjenu dokazima zasnovane prakse, ICF orijentaciju i profesionalno rezonovanje.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Rad s pacijentima

- Planiranje, provedba i refleksija terapijskog procesa: Individualizirani pristup pacijentima uz primjenu profesionalnog zaključivanja i prakse utemeljene na dokazima.
- Evaluacija i prilagodba terapijskih mjera na temelju refleksije i povratne informacije.
- Komunikacija s pacijentima i njihovim porodicama uz poštovanje profesionalne etike i kulturne kompetencije.
- Praktične vježbe i simulacije za rad s pacijentima uz refleksiju o terapijskom procesu.

Modul 2: Rad u intra- i interprofesionalnim timovima

- Intra- i interprofesionalna saradnja: Suradnja s drugim profesionalcima uz poštovanje različitih profesionalnih perspektiva.
- Komunikacija u timovima: Razvoj vještina za efektivnu komunikaciju i timski rad.
- Rješavanje sukoba i donošenje odluka u timovima uz primjenu profesionalnog zaključivanja.

- Praktične vježbe i simulacije za razvoj vještina intra- i interprofesionalne saradnje.

Modul 3: Organizacija rada

- Organizacija rada i upravljanje vremenom: Planiranje i organizacija vlastitog rada u kontekstu praktičnog učenja.
- Upravljanje stresom i radnim opterećenjem uz primjenu strategija za očuvanje profesionalnog blagostanja.
- Evaluacija i prilagodba organizacijskih strategija na temelju refleksije i povratne informacije.
- Praktične vježbe i simulacije za organizaciju rada i upravljanje vremenom.

Modul 4: Profesionalni odnosi i dokumentacija

- Profesionalni odnosi s pacijentima i kolegama: Razvoj profesionalnih odnosa uz poštovanje profesionalne etike.
- Dokumentacija s orijentacijom prema ICF-u: Precizno i razumljivo dokumentiranje svih faza terapijskog procesa.
- Praktične vježbe i simulacije za razvoj profesionalnih odnosa i dokumentaciju prema ICF-u.

Modul 5: Praksa utemeljena na dokazima i profesionalno zaključivanje

- Primjena prakse utemeljene na dokazima: Integracija znanstvenih dokaza u terapijsku praksu.
- Profesionalno zaključivanje: Razvoj profesionalnog zaključivanja uz primjenu prakse utemeljene na dokazima.
- Evaluacija i refleksija o primjeni prakse utemeljene na dokazima i profesionalnom zaključivanju.
- Praktične vježbe i simulacije za primjenu prakse utemeljene na dokazima i profesionalnog zaključivanja.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Samostalno planirati, implementirati i reflektirati okupacioni terapijski proces u različitim okruženjima.
- Efikasno komunicirati i sarađivati u intra- i interprofesionalnim timovima.
- Organizirati vlastiti rad i izgraditi profesionalne odnose s klijentima i kolegama.
- Dokumentirati intervencije s fokusom na ICF orijentaciju, poštujući etičke standarde.
- Primijeniti dokazima zasnovanu praksu i profesionalno rezonovanje za donošenje kliničkih odluka.

Vještine

Studenti će razviti napredne kliničke vještine za samostalno planiranje, implementaciju i refleksiju okupacionog terapijskog procesa. Razvijat će vještine komunikacije i saradnje u intra- i interprofesionalnim timovima, kao i sposobnost organizacije vlastitog rada i profesionalnih odnosa. Studenti će usvojiti vještine precizne dokumentacije s fokusom na ICF orijentaciju i etičke standarde.

Kroz primjenu dokazima zasnovane prakse i profesionalnog rezonovanja, studenti će unaprijediti kritičko mišljenje i donošenje kliničkih odluka zasnovanih na naučnim dokazima.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Planiranje, provedbu i refleksiju terapijskog procesa uz stručni nadzor.
- Rad s pacijentima uz primjenu profesionalnog zaključivanja i prakse utemeljene na dokazima.
- Intra- i interprofesionalnu saradnju uz poštovanje različitih profesionalnih perspektiva.
- Organizaciju rada i upravljanje vremenom u kontekstu praktičnog učenja.
- Dokumentaciju prema ICF-u uz poštovanje profesionalne etike.
- Primjenu naučnih dokaza u kliničkom odlučivanju.

Metode izvođenja nastave

- Praktična nastava na radnom mjestu pod vodstvom i nadzorom mentora.
- Peer refleksija i povratna informacija za razvoj refleksivnih vještina i stručnog zaključivanja.
- Simulacije i praktične vježbe za primjenu terapijskog procesa i saradnju u timovima.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Evaluacija prakse	Klinička procjena mentora	100	55.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: Nema specifične literature, ovisi o trenutnoj praksi i individualnom iskustvu studenta. Dodatna literatura se preporučuje prema potrebama studenta i specifičnostima praktične situacije.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O61
Naziv predmeta	Primjena teorije okupacione terapije u praksi: Priprema za terensku praksu
Status predmeta	Obavezni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	1.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada, mentori iz nastavnih baza

Ciljevi predmeta

- Omogućiti studentima primjenu teorijskih znanja okupacione terapije u praktične situacije kroz pripremu za terensku praksu.
- Podsticanje aktivnog učešća kroz interdisciplinarne zadatke s fokusom na profesionalni identitet i tranzicioni proces „od studenta do početnika u karijeri".
- Razvijanje kritičkog mišljenja i refleksivnih vještina kroz analizu i refleksiju dokumentacije i zadataka vezanih za terensku praksu.
- Podrška profesionalnom razvoju kroz razvoj profesionalnog identiteta i osposobljavanje za ulazak u profesionalni svijet okupacione terapije.
- Unapređenje profesionalnog i ličnog razvoja kroz sticanje novih znanja i vještina u primjeni teorije u praksi i kroz samorefleksiju.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Profesionalni identitet i tranzicioni proces

- Razvoj profesionalnog identiteta s fokusom na tranzicioni proces „od studenta do početnika u karijeri".
- Izgradnja profesionalnih vrijednosti, vještina i odgovornosti.
- Razumijevanje profesionalnih uloga i očekivanja u radnom okruženju.

Modul 2: Interdisciplinarni zadaci i saradnja

- Interdisciplinarna saradnja u okupacionoj terapiji.
- Zajednički rad s drugim profesijama u zdravstvu i socijalnoj zaštiti.
- Razmjena znanja i iskustava kroz interdisciplinarne zadatke.

Modul 3: Priprema za terensku praksu i refleksija

- Priprema za terensku praksu: Planiranje i postavljanje ciljeva.

- Refleksija o očekivanjima i izazovima u terenskoj praksi.
- Povratne informacije o dokumentaciji i zadacima vezanim za terensku praksu.

Modul 4: Primjena teorije okupacione terapije u praksi

- Primjena teorijskih modela okupacione terapije u praktične situacije.
- Profesionalno rezonovanje i donošenje kliničkih odluka.
- Samorefleksija i profesionalna odgovornost u kliničkoj praksi.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razviti profesionalni identitet s fokusom na tranzicioni proces „od studenta do početnika u karijeri".
- Primijeniti teorijske modele okupacione terapije u praktične situacije.
- Kritički reflektirati o dokumentaciji i zadacima vezanim za terensku praksu.
- Efikasno sarađivati u interdisciplinarnim timovima.
- Razviti profesionalnu odgovornost i samorefleksiju kao osnovu za profesionalni rast.

Vještine

Studenti će razviti napredne vještine profesionalnog rezonovanja i primjene teorijskih modela okupacione terapije u praktične situacije. Razvijat će vještine za izgradnju profesionalnog identiteta i tranziciju iz uloge studenta u ulogu početnika u karijeri. Studenti će također unaprijediti vještine refleksije i samorefleksije kroz analizu dokumentacije i zadataka vezanih za terensku praksu. Kroz interdisciplinarne zadatke i saradnju, studenti će razviti komunikacijske vještine, timski rad i profesionalnu odgovornost.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Primjenu teorijskih modela okupacione terapije u praktične situacije.
- Efikasnu saradnju s drugim profesijama u zdravstvu.
- Razvoj profesionalne odgovornosti i etičkog rezonovanja.

Metode izvođenja nastave

- Vježbe – 15 sati
  - Praktična nastava na radnom mjestu pod vodstvom i nadzorom mentora.
  - Peer refleksija i povratna informacija za razvoj refleksivnih vještina i stručnog zaključivanja.
  - Simulacije i praktične vježbe za primjenu terapijskog procesa i saradnju u timovima.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz

Evaluacija prakse	Klinička procjena mentora	100	55.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: Nema specifične literature, ovisi o trenutnoj praksi i individualnom iskustvu studenta. Dodatna literatura se preporučuje prema potrebama studenta i specifičnostima praktične situacije.

Studijski program	**Okupaciona-radna terapija i rehabilitacija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠOT-O62
Naziv predmeta	Primijenjene istraživačke metode. Završni rad
Status predmeta	Obavezni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici iz različitih oblasti

Ciljevi predmeta

- Omogućiti studentima primjenu istraživačkih metoda kroz implementaciju planiranih koraka istraživanja za pisanje završnog rada.
- Podsticanje aktivnog učešća kroz prezentaciju i refleksiju individualnih koraka stvaranja rada.
- Razvijanje kritičkog mišljenja i refleksivnih vještina kroz diskusije i podržavajuće intervjue s mentorom.
- Podrška profesionalnom razvoju kroz primjenu akademskih smjernica za naučno pisanje i etičko rezonovanje.
- Unapređenje profesionalnog i ličnog razvoja kroz sticanje istraživačkih vještina i sposobnosti strukturiranja i pisanja naučnih radova.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Implementacija planiranih koraka istraživanja

- Primjena istraživačkih metoda za implementaciju planiranih koraka istraživanja.
- Prikupljanje podataka i analiza prema istraživačkom planu.
- Kritička refleksija o primijenjenim metodama i postupcima istraživanja.

Modul 2: Prezentacija i refleksija individualnih koraka stvaranja rada

- Prezentacija radnih koraka i rezultata u podržavajućim intervjuima.
- Refleksija o izazovima i rješenjima tokom stvaranja završnog rada.
- Peer feedback i diskusije za unapređenje kvaliteta rada.

Modul 3: Pisanje završnog rada

- Pisanje završnog rada prema akademskim smjernicama.
- Strukturiranje rada: Uvod, metode, rezultati, diskusija i zaključak.
- Primjena pravilnih citatnih standarda i izbjegavanje plagijata.

Modul 4: Etika i akademsko pisanje

- Etički principi u istraživanju i pisanju završnog rada.
- Akademsko pisanje: Stil, jezik i argumentacija.
- Samorefleksija i profesionalna odgovornost u pisanju naučnih radova.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Primijeniti istraživačke metode za implementaciju planiranih koraka istraživanja.
- Strukturirati i napisati završni rad prema akademskim smjernicama.
- Primijeniti etičke principe u istraživanju i pisanju završnog rada.
- Razviti akademski stil pisanja i profesionalnu odgovornost u naučnom pisanju.

Vještine

Studenti će razviti napredne istraživačke vještine za implementaciju planiranih koraka istraživanja i pisanje završnog rada. Razvijat će kritičko mišljenje i refleksivne vještine kroz podržavajuće intervjue i diskusije o individualnim koracima stvaranja rada. Studenti će unaprijediti vještine akademskog pisanja i citiranja prema međunarodnim standardima, kao i organizacijske vještine potrebne za strukturiranje naučnih radova. Kroz etičko rezonovanje i samorefleksiju, studenti će razviti profesionalnu odgovornost i akademski integritet.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Primjenu istraživačkih metoda i implementaciju istraživačkih koraka.
- Strukturiranje i pisanje završnog rada prema akademskim standardima.
- Kritičku analizu i refleksiju o radnim koracima i rezultatima istraživanja.

Metode izvođenja nastave

- Seminar – 15 sati
  - Predavanja i prezentacije za sticanje teorijskih znanja o pisanju istraživačkih prijedloga i planiranju metodološkog postupka.
  - Diskusije i povratne informacije: Grupne diskusije i peer feedback za unapređenje kvaliteta rada.
  - Podržavajući intervjui: Individualne konsultacije s mentorom za podršku u pisanju rada.
  - Portfolio: Izrada portfolija za dokumentaciju radnih koraka i refleksija.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Praktični dio	Samostalni rad na završnom radu	100	55.0

Završni i popravni ispit Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Mejovšek M. Uvod u metode znanstvenog istraživanja. Jastrebarsko: Naklada Slap. 2003. 2. Ekrem Čolakhodžić. Metodologija i tehnologija naučnoistraživačkog rada. Nastavnički fakultet Univerziteta "Džemal Bijedić"Mostar, 2021. godine Preporučena: 1. Saša Drače i Ratko Đokić. Osnove metodologije eksperimentalnih istraživanja u psihologiji.Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu.2021.

STUDIJSKI PROGRAM

GERONTOLOGIJA

2025.

Istorijski razvoj gerontologije

Gerontologija predstavlja multidisciplinarnu naučnu oblast koja proučava proces starenja i sve njegove biološke, psihološke, socijalne i funkcionalne aspekte. Kao disciplina, razvila se krajem 19. i početkom 20. stoljeća, u skladu s rastućom potrebom za razumijevanjem fenomena dugovječnosti i izazova koji prate starenje stanovništva.

Savremena gerontologija kombinuje spoznaje iz medicine, psihologije, sociologije, javnog zdravstva, etike i zdravstvene njege, s ciljem očuvanja kvaliteta života starijih osoba. S obzirom na globalni trend starenja populacije, gerontologija se danas pozicionira kao jedan od ključnih stubova zdravstvenih i socijalnih politika, sa snažnim naglaskom na prevenciju, funkcionalnu neovisnost i dostojanstveno starenje.

O studijskom programu

Studijski program *Gerontologija* kreiran je u skladu sa savremenim evropskim standardima i utemeljen na principima integrirane njege, person-centred pristupa i interprofesionalne saradnje. Program pruža studentima teorijska i praktična znanja potrebna za razumijevanje procesa starenja, prepoznavanje gerijatrijskih sindroma, planiranje i provođenje individualiziranih intervencija, te vođenje i evaluaciju zdravstvene i socijalne skrbi za starije osobe.

Studenti će tokom studija savladati sljedeće kompetencije:

- Biološki, psihološki i socijalni aspekti starenja i njihov uticaj na zdravlje i funkcionisanje.
- Organizacija sistema gerijatrijske skrbi i modeli njege u zajednici i institucijama.
- Procjena gerijatrijskih sindroma (padovi, delirij, demencija, depresija, inkontinencija itd.).
- Planiranje, provođenje i evaluacija intervencija u stacionarnoj, ambulantnoj i palijativnoj njezi.
- Komunikacija i savjetovanje sa starijim osobama, članovima porodice i članovima tima.
- Upotreba asistivnih tehnologija i inovativnih pristupa u radu sa starijom populacijom.
- Razvoj istraživačkih i edukativnih vještina kroz projekte, pedagoški rad i završni rad.

Ovaj studijski program predstavlja novinu u visokom obrazovanju u regionu, jer po prvi put sistemski obrađuje gerontologiju kao samostalnu i primijenjenu naučnu disciplinu. Koncipiran je prema uzoru na savremene studije iz oblasti gerontologije koji se realizuju u državama Evropske unije, čime se osigurava kompatibilnost sadržaja, ciljeva i kompetencija. U fokusu programa je integracija teorijskog znanja s praktičnom primjenom, uz snažan akcenat na očuvanje funkcionalne sposobnosti, dostojanstva i kvaliteta života starijih osoba.

Osnovni cilj programa jeste obrazovanje stručnjaka koji će razumjeti kompleksnost procesa starenja i biti sposobni pružiti sveobuhvatnu, personaliziranu i etički utemeljenu podršku starijoj populaciji u različitim kontekstima – od bolničkog i institucionalnog okruženja do rada u zajednici i porodici.

Ciljevi studijskog programa

Primarni cilj ovog programa jeste obrazovanje visoko kompetentnih stručnjaka za rad u oblasti zdravstva, socijalne zaštite i obrazovanja, koji su sposobni prepoznati i zadovoljiti kompleksne potrebe starijih osoba. Specifični ciljevi uključuju:

- Promovisanje aktivnog i zdravog starenja kroz individualiziran pristup i interdisciplinarni rad.
- Osposobljavanje za pružanje kvalitetne i sigurne njege u različitim gerontološkim kontekstima.
- Razvoj analitičkih, refleksivnih i pedagoških sposobnosti.
- Podsticanje inovacija i istraživačkog rada u oblasti gerontologije.
- Priprema za nastavak studija i profesionalni razvoj u domaćem i međunarodnom okruženju.

Ovaj studijski program pruža studentima znanja i vještine potrebne za rad u bolnicama, rehabilitacionim centrima, ustanovama za mentalno zdravlje, gerijatrijskim centrima, obrazovnim institucijama i privatnim praksama, omogućavajući im da postanu kompetentni i međunarodno priznati terapeuti.

Struktura i organizacija studijskog programa

Program traje tri (3) godine, odnosno šest (6) semestara i nosi ukupno 180 ECTS bodova. Nastava je organizovana kroz sljedeće kategorije:

- **Uvod u gerontologiju** – temelji gerontološke nauke, osnove njege, komunikacije, etike i psihologije.
- **Klinička i funkcionalna gerontologija** – fokus na gerijatrijske sindrome, rehabilitaciju, psihijatriju starije dobi, palijativnu njegu, menadžment i savjetovanje.
- **Strukovno obrazovanje i istraživanje** – timski projekti, strukovna pedagogija, završni rad i praktične rotacije.
- **Praktična nastava** – integrisana u svaki semestar, sa fokusom na stacionarnu, ambulantnu, akutnu i gerontopsihijatrijsku njegu.
- **Izborni predmeti** – studentima omogućavaju fokus na specifične oblasti: demencija, imunosenescencija, kulturna gerontologija, inovacije, AI itd.

Studijski program kombinuje teorijska predavanja, praktične vježbe i kliničku praksu, kako bi studenti stekli sveobuhvatne kompetencije potrebne za profesionalni rad u ovoj oblasti.

Usklađenost s evropskim zakonodavstvom i Bolonjskom deklaracijom

Studijski program je u potpunosti usklađen s Direktivom 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija u EU, kao i s Bolonjskom deklaracijom.

To uključuje:

- ECTS sistem (180 ECTS za 3 godine).
- Horizontalnu i vertikalnu mobilnost studenata.
- Kompatibilnost s programima drugih zemalja članica EU.
- Internacionalnu prepoznatljivost kvalifikacije.

Kompetencije i mogućnosti zapošljavanja

Nakon završetka programa, diplomirani stručnjaci iz gerontologije bit će osposobljeni za rad u:

- Domovima za starije osobe i ustanovama za dugotrajnu njegu.
- Bolnicama, ambulantama i gerijatrijskim klinikama.
- Palijativnoj njezi i mobilnim zdravstvenim timovima.
- Centarima za mentalno zdravlje i savjetovalištima za starije osobe.
- Obrazovnim i istraživačkim institucijama.
- Projektima i programima za aktivno starenje na lokalnom, državnom i međunarodnom nivou.

Praktična nastava i ljetna praksa

Pored redovne nastave, studenti su u obavezi nakon I I II godine studija da završe ljetnu praksu u trajanju od 180 sati kao uslov za upis u narednu akademsku godinu.

- Ljetna praksa omogućava studentima sticanje dodatnog praktičnog znanja i vještina koje su u skladu sa programom studija.
- Praksa se realizuje u javnim ili privatnim institucijama koje pružaju mogućnost primjene stečenih teorijskih znanja u realnim kliničkim uslovima.

Ciljevi ljetne prakse uključuju:

- Unapređenje praktičnih vještina u pružanju zdravstvene njege.
- Razvijanje profesionalne odgovornosti i etičkih standarda u radu sa pacijentima.
- Primjena teorijskih znanja u praksi, uz nadzor kvalifikovanih mentora.

- Osposobljavanje za samostalan rad u različitim zdravstvenim ustanovama.

Evaluacija ljetne prakse se odvija kroz:

- Praćenje i procjenu rada studenta od strane mentora u instituciji.
- Pismeni izvještaj o obavljenoj praksi koji student predaje nadležnom profesoru na fakultetu.
- Usmeni razgovor ili prezentacija iskustava sa prakse pred komisijom na fakultetu.

Ovaj program prati evropske standarde obrazovanja u oblasti gerontologije. Zahvaljujući ovim standardima, program osigurava međunarodnu prepoznatljivost diplome i omogućava mobilnost studenata unutar evropskog prostora visokog obrazovanja.

Ovim programom studentima se pruža širok spektar profesionalnih mogućnosti, od kliničke prakse i rehabilitacije do naučnoistraživačkog rada i akademskog napredovanja, čime se osigurava njihov doprinos unapređenju struke i kvaliteta zdravstvene njege na lokalnom i međunarodnom nivou.

PLAN I PROGRAM STUDIJSKOG PROGRAMA

GERONTOLOGIJA

I semestar

Sadržaj

Modul 1: Uvod u gerontologiju 1 (15 ECTS)

Ovaj modul predstavlja temelj za razumijevanje procesa starenja i gerijatrijske njege. Studenti će se upoznati sa biološkim osnovama starenja, najčešćim hroničnim bolestima u starijoj dobi, te konceptom očuvanja funkcionalne nezavisnosti. Proučava se struktura formalne i neformalne njege, uloga porodice i zdravstvenih institucija, kao i osnovni modeli zdravstvene njege poput person-centred care i psihobiografskog modela. Poseban naglasak stavljen je na etiku njege, organizaciju sistema njege u EU i lokalnom kontekstu, kao i integraciju naučnih spoznaja u praksu. Modul povezuje teoriju i praksu, i osnažuje studente za profesionalno djelovanje u interdisciplinarnim timovima.

Modul 2: Bazične medicinske nauke 1 (3 ECTS)

Modul iz anatomije i fiziologije pruža osnovna znanja o građi i funkciji ljudskog organizma, s posebnim fokusom na sisteme relevantne za gerijatriju – lokomotorni, krvožilni, respiratorni i limfni. Studenti će razumjeti kako se ovi sistemi mijenjaju s godinama, kako to utiče na zdravlje starijih osoba, i kako povezati anatomsko-funkcionalna znanja sa svakodnevnom njegom. Modul je ključan za razumijevanje patofizioloških procesa i razvoj kliničkog mišljenja.

Modul 3: Praksa zasnovana na dokazima 1 (9 ECTS)

Modul obuhvata tri povezane cjeline: naučno istraživanje, komunikaciju i timski rad, te pedagošku psihologiju. Studenti uče kako planirati i interpretirati jednostavna istraživanja, razlikovati kvantitativne i kvalitativne pristupe i primijeniti koncept evidentno zasnovane prakse (EBP). Razvijaju vještine verbalne i neverbalne komunikacije, aktivnog slušanja i rješavanja konflikata, te uče o timskoj dinamici i interdisciplinarnoj saradnji. Kroz pedagošku psihologiju, razumiju psihološke aspekte obrazovanja i motivacije, posebno kod starijih osoba. Modul osnažuje buduće stručnjake za edukativne i komunikacijske zadatke u gerontološkoj praksi.

Modul 4: Praktična nastava 1 – Stacionarna njega (5 ECTS)

U ovom modulu studenti započinju rad u stvarnim uslovima stacionarne njege. Upoznaju se s radnim okruženjem, pravilima ponašanja i osnovnim zadacima njege pod supervizijom. Fokus je na razvoju praktičnih vještina, profesionalne komunikacije i dokumentovanja procesa njege. Studenti posmatraju i analiziraju dnevne rutine, interakciju sa korisnicima i članovima tima, te pišu refleksivne izvještaje koji

potiču profesionalni rast. Modul omogućava direktnu povezanost teorije i prakse, a izvodi se u stvarnim ustanovama za dugotrajnu njegu.

Modul 5: Izborni predmet (1 ECTS)

Studenti mogu izabrati jedan od sljedećih izbornih predmeta, u zavisnosti od interesa:

- **Fiziologija i patofiziologija ishrane** – daje uvid u osnovne procese varenja i ulogu pravilne ishrane u prevenciji gerijatrijskih sindroma. Fokus je na nutritivnim izazovima kod starijih osoba, poput sarcopenije, dehidracije i disfagije.
- **Njemački jezik 1** – uvodi studente u osnove jezika na A1 nivou, s ciljem savladavanja osnovne komunikacije u svakodnevnim i zdravstvenim kontekstima.

Gerontologija I Semestar									
Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
Uvod u gerontologiju 1 (15 ECTS)	VŠGL-O1	Osnove gerijatrijske njege		30	15		105	150	5
	VŠGL-O2	Nauka o njezi I	15	30			15	60	2
	VŠGL-O3	Formalni i neformalni oblici njege	15	15			30	60	2
	VŠGL-O4	Zdravstvena njega i terapija u gerontologiji		15	15		60	90	3
Bazične medicinske nauke 1 (3 ECTS)	VŠGL-O5	Anatomija i fiziologija 1	30	30			30	90	3
Praksa zasnovana na dokazima 1 (9 ECTS)	VŠGL-O6	Naučno istraživanje i empirijska socijalna istraživanja	15	30	15		30	90	3
	VŠGL-O7	Komunikacija i timski rad	15	30	15		30	90	3
	VŠGL-O8	Uvod u pedagošku psihologiju	15	15			60	90	3
Praktična nastava 1 (5 ECTS)	VŠGL-O9	Stacionarna njega				150		150	5
	VŠGL-I	Izborni predmet	15	15				30	1
UKUPNO			**120**	**210**	**60**	**150**	**360**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Izborni predmeti	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
	P	V	S	KP			
VŠGL-I1 Fiziologija i patofiziologija ishrane VŠGL-I2 Njemački jezik 1	15	15				30	1

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O1
Naziv predmeta	Osnove gerijatrijske njege
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici iz različitih oblasti

Ciljevi predmeta

- Razviti razumijevanje specifičnosti gerijatrijskog pacijenta/pacijentice.
- Ovladati osnovama biologije starenja i povezanim bolestima.
- Razumjeti implikacije starenja na medicinsku i sestrinsku njegu.
- Poznavati strukture gerijatrijske njege u EU i lokalne koncepte
- Upoznati relevantne organizacije, udruženja i institucije u oblasti gerijatrijske njege i istraživanja.
- Razviti kompetencije za primjenu specifičnog gerijatrijskog načina razmišljanja i djelovanja.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u gerijatrijsku njegu

- Definicije i principi gerijatrijske njege
- Gerijatrijsko razmišljanje i pristup pacijentima
- Etika i specifične potrebe u njezi starijih osoba

Modul 2: Biološke osnove starenja

- Normalne promjene u funkciji organa tokom starenja
- Najčešće hronične bolesti u starijoj dobi
- Multimorbiditet i njegove posljedice

Modul 3: Funkcionalno zdravlje i očuvanje autonomije

- Koncept funkcionalnog kapaciteta i aktivnosti svakodnevnog života (ADL)
- Strategije za očuvanje samostalnosti
- Uloga njege u prevenciji funkcionalnog pada

Modul 4: Strukture gerijatrijske njege

- Pregled gerijatrijskih struktura u Njemačkoj (Landesgeriatriepläne)
- Lokalne zdravstvene mreže i njihovi zadaci
- Tipovi ustanova i njihov doprinos u njezi starijih osoba

Modul 5: Organizacije, udruženja i istraživanje

- Najvažnije organizacije i stručna udruženja u oblasti gerijatrije
- Institucije i aktuelna istraživanja u gerijatrijskoj njezi
- Implementacija naučnih saznanja u svakodnevni rad

Ishodi učenja

Po završetku predmeta student će biti sposoban da:

- Objasni osnovne karakteristike starenja i posljedice na zdravstvenu njegu
- Razlikuje promjene koje dolaze s godinama od bolesti koje zahtijevaju intervenciju
- Identifikuje najvažnije aktere i ustanove u sistemu njege starih osoba
- Prepozna značaj očuvanja funkcionalnosti i neovisnosti kod starijih osoba
- Primijeni specifičan gerijatrijski pristup u analizi slučajeva i planiranju njege

Vještine

Student će razviti sposobnost kritičkog sagledavanja procesa starenja i njegovog uticaja na zdravstveno stanje i potrebe starijih osoba. Kroz rad na studijama slučaja, student će razviti vještinu analize konkretnih situacija i donošenja odluka u skladu sa principima gerijatrijske njege. Student će se osposobiti za prepoznavanje i razumijevanje specifičnih potreba starijih osoba, kao i za efikasnu komunikaciju unutar interdisciplinarnog tima. Kroz praktične zadatke i grupni rad, student će razviti sposobnost profesionalne prezentacije nalaza, kao i samostalnog i timskog djelovanja u kontekstu gerijatrijske njege.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan da:

- djeluje u skladu s pravilnicima u oblasti gerijatrijske njege
- razumije i primjenjuje specifičan pristup njezi starijih osoba, utemeljen na funkcionalnom stanju i stepenu samostalnosti
- analizira i interpretira organizacione strukture zdravstvene njege za starije osobe na lokalnom i nacionalnom nivou
- prepoznaje značaj očuvanja autonomije starijih osoba i aktivno doprinosi njenom očuvanju kroz sestrinsku praksu
- sarađuje sa stručnim timovima i koristi savremene izvore znanja i istraživačke podatke u planiranju gerijatrijske njege.

Metode izvođenja nastave

- Seminari – 15 sati
- Praktične vježbe – 30 sati

- Rad na slučajevima, rad u grupama, simulacije
- Grupne diskusije, čitanje stručne literature, vođene analize slučaja

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Samostalna aktivnost	Portfolio s prezentacijom	40	22
Seminarskii rad		40	22
Parcijalni ispit	MCQ test, esej	20	11

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Zijad Duraković i saradnici; Gerijatrija Medicina starije dobi; Mladinska knjiga, 2009.
2. Sulejman Kendić i saradnici; Zdravstvena njega u Gerijatriji; Univerzitet u Bihacu, 2009

Preporučena:

1. Muhamed Gavranović Gerijatrija; Univerzitet Sarajevo, 2001

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O2
Naziv predmeta	Nauka o njezi 1
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	2
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti zdravstvene njege, gerontologije i zdravstvene organizacije

Ciljevi predmeta

- Upoznati studente s osnovnim strukturama i praksama profesionalne njege u različitim kontekstima: stacionarnom, akutnom, ambulantnom i porodičnom.
- Razviti razumijevanje složenosti formalnih i neformalnih odnosa njege i njihove međusobne dinamike.
- Analizirati aktuelne izazove i inovativne pristupe u savremenoj njezi starijih osoba.
- Povezati teorijska znanja s praktičnim kompetencijama kroz razumijevanje uloge njegovatelja, porodice i interdisciplinarnih timova.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u nauku o njezi

- Pojmovi njege, profesionalni identitet, interdisciplinarna saradnja
- Historijski razvoj i uloga njege u savremenom društvu
- Razlika između formalne i neformalne njege

Modul 2: Strukture formalne njege

- Stacionarna njega: organizacija, procesi, međuprofesionalna saradnja
- Akutna i postakutna njega: karakteristike i izazovi
- Ambulantna i kućna njega: specifičnosti, prednosti i ograničenja

Modul 3: Neformalna njega i podrška porodici

- Uloga porodice i bliskih osoba u njezi starijih
- Balans između formalne njege i porodične podrške
- Opterećenje neformalnih njegovatelja i modeli podrške

Modul 4: Savremeni koncepti njege

- Person-centered care i participativni modeli njege
- Inovacije u njezi: digitalizacija, telemedicina, SMART alati
- Profesionalna etika, autonomija i dostojanstvo u njezi

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni temeljne principe i razlike između različitih tipova njege
- analizira strukture i dinamike u stacionarnoj, akutnoj, ambulantnoj i porodičnoj njezi
- prepozna izazove i potrebe neformalnih njegovatelja
- evaluira savremene pristupe i tehnološke inovacije u njezi
- razumije etičke i profesionalne zahtjeve u svakodnevnoj njezi.

Vještine

Student će razviti sposobnost analitičkog sagledavanja uloge različitih aktera u njezi. Usavršit će prepoznavanje potreba korisnika i njihove porodice te razmišljati o strukturiranju podrške kroz formalne i neformalne mreže. Također će naučiti prepoznati inovativne prakse koje poboljšavaju kvalitetu njege i interakcije s korisnicima.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- razlikuje i analizira oblike njege u skladu s kontekstom i potrebama korisnika
- primijeni principe profesionalnosti, empatije i saradnje u timskom okruženju
- prepozna granice i mogućnosti pojedinih sistema njege
- učestvuje u oblikovanju njege koja je etički utemeljena i orijentisana na korisnika.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Praktične vježbe – 30 sati
  - Radionice, grupne vježbe, studije slučaja, igra uloga, simulacije, refleksije
  - Interaktivni pristup zasnovan na iskustvenom učenju

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	Pismeni ispit	50	27.5

Seminarski rad	Evaluacija praktičnih vještina	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Vesna Mijoč, Marin Čargo. Temeljni postupci i vještine u zdravstvenoj njezi. Naklada Slap, 2022. Preporučena: 1. Carol Tylor, Pamela Lynn, Jennifer L. Bartlett. Fundamentals of Nursing: The Art and Science of Person-Centered Care 9th Edition. LWW.2018.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O3
Naziv predmeta	Formalni i neformalni oblici njege
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	2
Nastavno osoblje	Nastavnici I stručnjaci iz oblasti zdravstvene njege, gerontologije i javnog zdravlja

Ciljevi predmeta

- Omogućiti studentima razumijevanje struktura formalne i neformalne njege u stacionarnim, akutnim, ambulantnim i porodičnim kontekstima.
- Analizirati odnose među akterima u sistemima njege, uključujući korisnike, porodicu i profesionalce.
- Poticati refleksiju o profesionalnoj i emocionalnoj dimenziji odnosa njege.
- Uputiti na modele podrške neformalnim njegovateljima i interdisciplinarnu saradnju.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u formalne i neformalne strukture njege

- Definicije formalne i neformalne njege
- Uloga sistema zdravstvene i socijalne zaštite
- Pregled oblika njege u EU kontekstu

Modul 2: Stacionarna i akutna njega

- Organizacijski oblici institucionalne njege
- Profesionalne odgovornosti u gerijatrijskim ustanovama
- Specifičnosti akutne skrbi u kontekstu starije populacije

Modul 3: Ambulantna i kućna njega

- Principi i modeli ambulantne njege
- Koordinacija njege između službi i porodice
- Komunikacija i saradnja s porodicom i njegovateljima

Modul 4: Porodična njega i uloga neformalnih njegovatelja

- Identifikacija neformalnih njegovatelja i njihove potrebe
- Psihosocijalna opterećenja porodice i balans između skrbi i posla
- Strateški modeli podrške i edukacije za članove porodice

Modul 5: Savremeni koncepti i etičke refleksije

- Participativni pristup: uključivanje korisnika u odlučivanje
- Profesionalna distanca i emocionalna bliskost
- Ekonomski i etički izazovi: plaćena i neplaćena njega

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- razlikuje i analizira strukture formalne i neformalne njege
- identifikuje uloge i izazove aktera u stacionarnoj, akutnoj i ambulantnoj skrbi
- razumije dinamiku porodične njege i potrebe neformalnih njegovatelja
- razmatra modele podrške i unapređenja saradnje između sistema i porodice
- prepozna etičke i emocionalne izazove u odnosima njege.

Vještine

Student će razviti sposobnost sagledavanja svakodnevne realnosti njegovateljskih odnosa. Razvit će vještinu procjene potreba korisnika i porodica, kao i prepoznavanja opterećenja s kojima se suočavaju neformalni njegovatelji. Biće osposobljen za profesionalno komuniciranje, interakciju s porodicama i timsku koordinaciju u skrbi.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- razumije kompleksnu mrežu odnosa skrbi u savremenom društvu
- komunicira sa svim akterima njege u skladu s profesionalnim standardima
- učestvuje u strukturiranju adekvatne njege kroz timsku i porodičnu saradnju
- učestvuje u programima podrške za neformalne njegovatelje
- razvije refleksivan i etički pristup skrbi, uvažavajući granice i mogućnosti.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
  - Diskusije, studije slučaja,radionice

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz

Parcijalni ispit	MCQ, esej	50	27.5
Praktični ispit	Evaluacija praktičnih vještina	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Aida Spahić, Dragana Grbić Hasibović i Nermin Cocalić. Personalizirani model kućne njege / kućna njega po mjeri korisnika. Sarajevo. 2021.. Preporučena: 1. Bađun, Marijana Formalni i neformalni njegovatelji u Socijalna gerontologija. Štambuk, Ana: Rusac, Silvia. Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet, 2024

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O4
Naziv predmeta	Zdravstvena njega i terapija u gerontologiji
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici iz oblasti zdravstvene njege, gerontologije i teorija njege

Ciljevi predmeta

- Upoznati studente s razvojem i osnovama zdravstvene njege kao naučne discipline.
- Omogućiti razumijevanje teorijskih osnova zdravstvene njege u kontekstu gerontologije.
- Razviti sposobnost analize i primjene različitih modela njege u radu sa starijim osobama.
- Uvesti ključne koncepte kao što su person-centred care (Tom Kitwood) i psihobiografski model (Erwin Böhm).

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u nauku o njezi

- Razvoj i konture zdravstvene njege kao naučne discipline
- Osnovne karakteristike i pravci razvoja u njemačkom govornom području
- Uloga zdravstvene njege u interdisciplinarnom kontekstu gerontologije

Modul 2: Teorije, modeli i koncepti njege

- Pregled ključnih teorija i modela njege u gerontologiji
- Uporedna analiza konceptualnih pristupa njezi starijih osoba
- Evaluacija i kritički osvrt na teorije kroz primjere iz prakse

Modul 3: Person-centred care (Tom Kitwood)

- Osnovni principi i koncepti pristupa usmjerenog na osobu
- Primjena u radu s osobama s demencijom
- Uloga odnosa, identiteta i dostojanstva u njezi

Modul 4: Psihobiografski model Erwin Böhm

- Temelji psihobiografskog pristupa

- Praktična primjena u institucionalnim i kućnim okruženjima
- Kritička refleksija i mogućnosti integracije u svakodnevni rad

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni razvoj zdravstvene njege kao naučne discipline i njenu ulogu u gerontologiji
- razlikuje i uporedi različite teorije, modele i koncepte zdravstvene njege
- primijeni principe person-centred care u radu s osobama treće životne dobi
- objasni osnovne komponente psihobiografskog modela i njegove implikacije za praksu
- analizira primjere iz prakse koristeći teorijske okvire i reflektuje vlastiti pristup.

Vještine

Student će razviti sposobnost razumijevanja i tumačenja različitih teorija i koncepata zdravstvene njege u kontekstu starije populacije, te razviti vještinu primjene teorijskih modela u svakodnevnoj njezi kroz studije slučaja i praktične primjere. Osposobiti će se za kritičku refleksiju vlastitog rada i vrednovanje njege na osnovu teorijskih principa. Student će razviti vještine timskog rada i akademskog izražavanja kroz prezentacije i diskusije o teorijama i praksama u gerijatrijskoj njezi.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni razvoj zdravstvene njege kao naučne discipline i njenu ulogu u gerontologiji
- razlikuje i uporedi različite teorije, modele i koncepte zdravstvene njege
- primijeni principe person-centred care u radu s osobama treće životne dobi
- objasni osnovne komponente psihobiografskog modela i njegove implikacije za praksu
- analizira primjere iz prakse koristeći teorijske okvire i reflektuje vlastiti pristup.

Metode izvođenja nastave

- Seminari – 15 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
  - Diskusije, prezentacije, timski rad i refleksija teorije u odnosu na praksu
  - Samostalna analiza literature i priprema prezentacija

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit 1 Modul 1-2)	Usmeni ispit	50	27.5
Parcijalni ispit 2 Modul 3-4)	Usmeni ispit	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Jovan Vukadinov. Gerijatrija i nega starih osoba. Medicinski fakultet Novi Sad. 2006. Preporučena: 1. Tomek-Roksandić S. Četiri stupnja gerijatrijske zdravstvene njege sa sestrinskom dokumentacijom i pristupnikom opće/obiteljske medicine u domu za starije osobe. Zagreb: Zavod za javno zdravstvo dr. Andrija Štampar; 2012.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O5
Naziv predmeta	Anatomija i fiziologija 1
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznati studente sa osnovama građe i funkcije ljudskog organizma.
- Razviti razumijevanje strukture i rada ključnih organskih sistema.
- Pripremiti studente za razumijevanje fizioloških promjena koje se dešavaju u starijoj dobi.
- Povezati osnovna znanja iz anatomije i fiziologije s kliničkom praksom u gerontologiji.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u anatomiju i fiziologiju

- Organizacija ljudskog tijela, pojmovi i ravni
- Tkiva, ćelija i osnovne životne funkcije

Modul 2: Lokomotorni sistem

- Građa i funkcija kostiju, zglobova i mišića
- Promjene u lokomotornom sistemu kod starijih osoba

Modul 3: Krvožilni i limfni sistem

- Srce, krvni sudovi, krv i limfa
- Regulacija krvnog pritiska, perfuzija i starenje kardiovaskularnog sistema

Modul 4: Respiratorni sistem

- Građa i funkcija disajnog sistema
- Promjene u plućnoj funkciji u starijoj dobi

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će biti sposoban da:

- opiše osnovnu građu i funkciju analiziranih organskih sistema

- objasni ključne fiziološke procese povezane s disanjem, cirkulacijom i kretanjem
- identifikuje osnovne promjene povezane sa starenjem
- poveže anatomsko-funkcionalna znanja s potrebama u gerijatrijskoj njezi.

Vještine

Student razvija sposobnost prepoznavanja osnovne građe i funkcije ljudskog tijela, kao i razmišljanje u pravcu povezanosti između anatomskih struktura i fizioloških procesa. Stiče vještinu korištenja anatomske i fiziološke terminologije, kao i razumijevanja mehanizama očuvanja homeostaze, što predstavlja temelj za dalje razumijevanje patoloških procesa kod starije populacije.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan da:

- objasni osnovnu strukturu i funkciju ljudskog tijela kroz sistemski pristup
- identifikuje fiziološke funkcije i promjene povezane sa starenjem
- poveže stečeno znanje sa procjenom zdravstvenog stanja i potrebama starijih osoba
- koristi osnovnu terminologiju iz anatomije i fiziologije u profesionalnoj komunikaciji.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Praktične vježbe – 30 sati
  - Tutorijali i interaktivne radionice
  - Studije slučaja

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit 1 (Modul 1-2)	MCQ, pismeni ispit	40	22
Parcijalni ispit 2 (Modul 3-4)	MCQ, pismeni ispit	40	22
Praktični ispit		20	11

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Saša Ostojić i Nina Pereza. Medicinska biologija,Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci.2019.

	2. Krešimir Rotim. Anatomija. Zdravstveno veleučilište.2017. 3. Anita Lukić. Fiziologija za visoke zdravstvene studije. Croatiagraf d.o.o.2015. Preporučena: 1. Ana Marušić, Ivica Grković. Anatomija čovjeka.Medicinska naklada. 2023. 1. Arthur C. Guyton, John E. Hall. Medicinska fiziologija. Medicinska naklada.2012.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O6
Naziv predmeta	Naučno istraživanje i empirijska socijalna istraživanja
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti metodologije, statistike, zdravstvene i socijalne njege

Ciljevi predmeta

- Uvesti studente u osnovne principe naučnog rada i metodologije istraživanja u društvenim i zdravstvenim naukama.
- Razviti razumijevanje ključnih teorijskih osnova kvalitativnog i kvantitativnog istraživanja.
- Osposobiti studente za analizu i procjenu naučnih studija u kontekstu zdravstvene njege i terapije.
- Upoznati ih sa konceptom i primjenom evidentno zasnovane prakse (EBP).

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Naučnoteorijski pristupi i istraživački paradigmi

- Osnovni principi naučnog mišljenja
- Paradigme: pozitivizam, konstruktivizam, kritički realizam
- Uvod u istraživačku etiku

Modul 2: Kvalitativna i kvantitativna istraživanja

- Ključne razlike i primjene
- Proces istraživanja: od pitanja do evaluacije
- Primjeri iz gerontološke prakse

Modul 3: Elementi empirijskog istraživanja

- Prikupljanje i obrada podataka
- Osnovni instrumenti (anketa, intervju, posmatranje)
- Statistički i tematski pristupi analizi

Modul 4: Evidentno zasnovana praksa (EBP)

- Istorijat i osnove EBP u medicini, njezi i terapiji

- Kritička procjena dokaza i donošenje odluka
- Integracija istraživanja u svakodnevni rad

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- opiše osnovne metodološke pristupe u društvenim i zdravstvenim istraživanjima
- razlikuje i objasni karakteristike kvalitativne i kvantitativne metodologije
- analizira i interpretira naučne studije iz oblasti njege i terapije
- primijeni osnovne alate za prikupljanje i obradu podataka
- uključi koncept evidentno zasnovane prakse u svoj profesionalni razvoj.

Vještine

Student će razviti sposobnost planiranja jednostavnog istraživačkog procesa, od formulacije pitanja do predlaganja metode. Biće osposobljen za identifikaciju pouzdanih izvora, procjenu validnosti studija i izvođenje osnovnih zaključaka. Steći će osnovne vještine rada sa kvantitativnim i kvalitativnim podacima te izgraditi kompetencije za uključivanje istraživačkih spoznaja u svakodnevnu praksu. Poseban fokus biće stavljen na kritičko mišljenje, akademsku pismenost i etički pristup naučnom radu.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- razumije i interpretira osnovne metode empirijskog istraživanja u kontekstu gerontološke njege
- kritički procijeni naučne dokaze i primijeni ih u skladu sa principima EBP
- učestvuje u istraživačkim projektima unutar zdravstvenih i socijalnih institucija
- koristi istraživačke alate i metodološke principe za evaluaciju terapijskih i njegovateljskih intervencija
- doprinosi razvoju profesionalne prakse kroz naučno utemeljen pristup.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Seminari – 30 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
  - radionice, analiza istraživačkih članaka, timski rad, rad na mini-istraživačkom zadatku

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit 1 Modul 1-2)	Pismeni ispit	50	27.5

Parcijalni ispit 2 Modul 3-4)	Pismeni ispit	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Helena Štrucelj. Osnove metodologije znanstvenoistraživačkoga rada. Medicinska naklada.2020. Preporučena: 2. Ekrem Čolakhodžić. Metodologija i tehnologija naučnoistraživačkog rada. Univerzitet Džemal Bijedić u Mostaru. 2021.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O7
Naziv predmeta	Komunikacija i timski rad
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti psihologije, komunikologije, zdravstvene njege i menadžmenta

Ciljevi predmeta

- Razviti temeljne kompetencije iz verbalne i neverbalne komunikacije u zdravstvenim i gerontološkim kontekstima.
- Omogućiti studentima razumijevanje dinamike timskog rada i uloge pojedinca u multiprofesionalnim timovima.
- Povezati teorijske modele komunikacije i grupne dinamike s praktičnim situacijama iz svakodnevne prakse.
- Osvijestiti značaj inter- i transdisciplinarnog pristupa u savremenoj gerijatrijskoj njezi.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove komunikacije

- Verbalna i neverbalna komunikacija
- Pravila i barijere u komunikaciji
- Aktivno slušanje i povratna informacija
- Rješavanje konflikata kroz komunikaciju

Modul 2: Grupna dinamika i timski rad

- Faze razvoja grupe
- Uloge i norme unutar tima
- Moderacija, vođenje i facilitacija timova
- Davanje i primanje povratne informacije

Modul 3: Interdisciplinarni i transdisciplinarni timovi

- Razlika između multi-, inter- i transdisciplinarnosti
- Saradnja između različitih stručnjaka: uloge i odgovornosti

- Koordinacija i integracija usluga u gerontološkom kontekstu

Modul 4: Komunikacija s korisnicima i okruženjem

- Profesionalna interakcija s klijentima, porodicama i institucijama
- Empatijska i kulturno senzitivna komunikacija
- Osnove etike u međuljudskoj komunikaciji

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni osnovne modele komunikacije i njihove specifičnosti u zdravstvenom okruženju
- identifikuje i analizira faktore koji utiču na efikasnost timskog rada
- razlikuje i primjenjuje strategije u radu u multi-, inter- i transdisciplinarnim timovima
- razvije kompetencije za saradnju i rješavanje konflikata unutar timskog okruženja
- uspostavi konstruktivne odnose s pacijentima, njihovim porodicama i kolegama.

Vještine

Student će razviti vještinu aktivnog slušanja i asertivne komunikacije u radu s kolegama, korisnicima i porodicama. Steći će sposobnost analize i razumijevanja grupne dinamike i efektivne koordinacije timskog rada. Također će se osposobiti za davanje konstruktivne povratne informacije, prepoznavanje konflikata i njihovo rješavanje. Kroz simulacije i praktične vježbe unaprijedit će vlastite interpersonalne vještine i osvijestiti važnost interprofesionalnog dijaloga.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- primijeni efikasne komunikacijske strategije u radu sa starijim osobama i profesionalnim timovima;
- funkcioniše kao aktivan član ili koordinator tima u gerontološkom okruženju
- prepozna specifične komunikacijske potrebe različitih aktera u zdravstvenom sistemu
- doprinese razvoju timske kulture kroz razumijevanje uloga i međusobnog poštovanja
- integriše principe profesionalne i etički odgovorne komunikacije u svakodnevnu praksu.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Seminari – 30 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
    - Radionice, grupne vježbe, studije slučaja, igra uloga, simulacije, refleksije
    - Interaktivni pristup zasnovan na iskustvenom učenju

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Seminarski rad 1 Modul 1-2)	Pismeni ispit	50	27.5
Seminarski rad 2 Modul 3-4)	Pismeni ispit	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Zoran Tomić, Damir Jugo Temelji međuljudske komunikacije. Synopsis. 2021. Preporučena: 2. Joško Sindik i Marina Vučković Matić. Komuniciranje u zdravstvu. Sveučilište u Dubrovniku. 2016.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O8
Naziv predmeta	Uvod u pedagošku psihologiju
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici I saradnici iz oblasti obrazovnih nauka i psihologije

Ciljevi predmeta

- Uvesti studente u temeljne pojmove i teorije pedagoške psihologije.
- Razviti razumijevanje psiholoških procesa učenja i ponašanja u obrazovnim kontekstima.
- Omogućiti primjenu osnovnih principa pedagoške psihologije u radu sa različitim ciljnim grupama, posebno sa starijim osobama
- Razviti temelje za dalji razvoj kompetencija u podučavanju, savjetovanju i vođenju edukativnih procesa u zdravstvu.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u pedagošku psihologiju

- Definicija i polje djelovanja pedagoške psihologije
- Odnos psihologije i pedagogije

Modul 2: Učenje i kognitivni razvoj

- Klasične i savremene teorije učenja
- Kognitivni, emocionalni i motivacioni aspekti procesa učenja

Modul 3: Socijalno učenje i interakcija

- Socijalna dimenzija obrazovanja i učenja
- Uloga modela i okruženja u oblikovanju ponašanja

Modul 4: Motivacija i samoefikasnost

- Teorije motivacije i primjena u pedagoškim situacijama
- Pojam unutrašnje i vanjske motivacije
- Samopouzdanje i samoregulacija

Modul 5: Primjena pedagoške psihologije u gerontološkom kontekstu

- Učenje i adaptacija kod starijih osoba
- Interakcija, komunikacija i edukacija u njezi
- Etika i uvažavanje individualnih razlika u učenju

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- definiše osnovne pojmove pedagoške psihologije i objasni njihov značaj u obrazovanju i njezi
- razlikuje ključne teorije učenja i njihove implikacije za praksu
- identifikuje psihološke faktore koji utiču na učenje i ponašanje
- analizira pedagoške situacije i prilagodi komunikaciju i pristup učenicima ili korisnicima
- primijeni principe motivacije i podrške u edukaciji odraslih i starijih osoba.

Vještine

Student će razviti sposobnost opažanja i analize psiholoških aspekata u obrazovnim i komunikacijskim procesima. Razvijat će vještinu aktivnog slušanja, motivisanja i vođenja kroz proces učenja. Biće osposobljen za profesionalnu interakciju sa korisnicima, porodicama i kolegama u edukativnim situacijama.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- razumije i primijeni psihološke principe u edukaciji i podršci korisnicima
- oblikuje i procijeni edukativne procese u skladu s potrebama ciljne grupe
- promišlja o individualnim faktorima učenja, motivacije i razvoja
- djeluje kompetentno u kontekstu formalnog i neformalnog obrazovanja u zdravstvu.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja - 15 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
  - Analiza slučajeva, diskusije, refleksivne vježbe

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	Pismeni ispit	50	27.5
Seminarski rad 2 Modul 3-4)	Evaluacija praktičnih vještina	50	27.5

Završni i popravni ispit Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Saša Stepanović. Pedagoška psihologija. Visoka škola socijalnog rada. 2023. Proširena: 1. Miran Martinac, Andrea Vranić, Predrag Zarevski, Zrinka Zarevski. Psihologija za liječnike. Naklada Slap. 2015.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O9
Naziv predmeta	Stacionarna njega
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	5
Nastavno osoblje	Mentori iz kliničke prakse, supervizori iz oblasti njege i gerontologije

Ciljevi predmeta

- Upoznati studente s praktičnim okruženjem stacionarne dugotrajne njege.
- Omogućiti primjenu teorijskih znanja u svakodnevnim situacijama njege i skrbi.
- Razviti osnovne profesionalne, komunikacijske i etičke kompetencije u kontekstu njege starijih osoba.
- Podstaći refleksiju o ulozi njegovatelja, organizaciji rada i odnosima sa korisnicima i timom.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod i integracija u radno okruženje

- Upoznavanje s ustanovom, organizacijom njege i timom
- Pravila profesionalnog ponašanja i komunikacije
- Posmatranje i analiza dnevnih procesa njege

Modul 2: Aktivno učešće u zadacima njege

- Pružanje osnovne njege pod supervizijom
- Praćenje potreba korisnika i dokumentacija procesa njege
- Upoznavanje sa specifičnostima gerijatrijske njege u stacionarnim uslovima

Modul 3: Osvrt i stručna refleksija

- Struktura dnevnih rutina i organizacija radnog dana
- Analiza interakcija sa korisnicima, porodicom i timom
- Profesionalni izazovi i lična opažanja

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- se integrira u timski rad u stacionarnoj dugotrajnoj njezi

- primijeni osnovna znanja o njezi korisnika u svakodnevnoj praksi
- uoči potrebe korisnika i odgovarajuće odgovori uz superviziju
- vodi osnovnu dokumentaciju u skladu s praksom ustanove
- reflektuje o profesionalnim iskustvima i etičkim aspektima njege.

Vještine

Student će razviti temeljne praktične vještine u komunikaciji, njezi i praćenju korisnika u ustanovi dugotrajne njege. Steći će sposobnost posmatranja, samoprocjene i timske saradnje u realnim uslovima rada. Kroz refleksivni rad student će naučiti sagledavati vlastitu ulogu i profesionalni razvoj.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- djeluje kao član tima u okruženju stacionarne njege pod mentorstvom
- primijeni osnovne postupke njege u skladu sa standardima prakse
- komunicira s korisnicima i saradnicima na profesionalan način
- sagleda složenost skrbi starijih osoba u institucionalnom okruženju
- poveže teorijska znanja s praktičnim iskustvom u procesu njege.

Metode izvođenja nastave

- Klinička praksa
- Studije slučaja i analiza kliničkih intervencija
- Vođenje i evaluacija Knjižice prakse

Konkretne faze učenja kroz praksu se biraju za jedno od sljedećih područja prakse:

- Akutna njega
- Njega u oblasti dugotrajne njege (npr. centri za gerijatriju, stacionarno i polustacionarno područje),
- Ambulantna/mobilna njega (npr. kućna njega, ambulante)
- Prevencija i rehabilitacija.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Evaluacija prakse	Klinička procjena mentora	80	44.0
Refleksivni izvještaj	Pisana obrada	20	11.0

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Slava Šepec. Standardizirani postupci u zdravstvenoj njezi.Hrvatska komora medicinskih sestara.Zagreb.2010.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-I1
Naziv predmeta	Fiziologija i patofiziologija ishrane
Status predmeta	Izborni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti fiziologije, patofiziologije i kliničke prehrane

Ciljevi predmeta

- Upoznati studente sa osnovnim principima fiziologije varenja i apsorpcije nutrijenata.
- Objasniti najčešće patofiziološke poremećaje povezane s ishranom, naročito u starijoj dobi.
- Istaknuti značaj pravilne prehrane u prevenciji i terapiji gerijatrijskih sindroma.
- Razviti razumijevanje uloge njegovatelja u nutritivnoj procjeni i podršci.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnovna fiziologija ishrane

- Probavni sistem i procesi varenja
- Apsorpcija makro i mikronutrijenata
- Regulacija apetita, metabolizam i energetska ravnoteža

Modul 2: Ishrana u starijoj dobi

- Promjene u funkciji probavnog sistema s godinama
- Potrebe za energijom i nutrijentima kod starijih osoba
- Sarcopenija, dehidracija i hiponutricija

Modul 3: Patofiziološki aspekti ishrane

- Malnutricija i prekomjerna ishrana
- Dijabetes tipa 2, dislipidemije, zatvor, anemije
- Intolerancije i problemi s gutanjem (disfagija)

Modul 4: Klinička i praktična primjena

- Osnovni principi nutritivne procjene (MNA i BMI u gerijatriji)
- Uloga tima u nutritivnoj podršci: njegovatelji, dijetetičari i ljekari
- Praktične preporuke za podršku prehrani u kućnoj i institucionalnoj njezi

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni osnovne fiziološke procese povezane s ishranom i varenjem
- prepozna nutritivne potrebe i izazove u starijoj dobi
- identifikuje najčešće nutritivne poremećaje i njihove posljedice
- učestvuje u timskoj procjeni i podrški adekvatne ishrane kod starijih korisnika

Vještine

Student će razviti vještinu uočavanja nutritivnih problema u svakodnevnoj njezi, razumijevanje osnovnih indikacija za intervenciju i saradnju s drugim članovima tima u cilju poboljšanja prehrambenog statusa korisnika.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan da:

- prepozna fiziološke i patofiziološke promjene vezane za ishranu kod starijih osoba
- doprinese uočavanju i praćenju nutritivnog rizika kod korisnika
- primijeni osnovne mjere za podršku adekvatne prehrane u gerijatrijskoj njezi.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 15 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
    - radionice, diskusije, analiza slučajeva

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Teoretski ispit	MCQ test, esej	50	27.5
Samostalna aktivnost	Izrada plana ishrane	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna:

	1. Darko Marčinko. Poremećaji hranjenja - od razumijevanja do liječenja.Medicinska naklada. 2013.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-I2
Naziv predmeta	Njemački jezik 1
Status predmeta	Izborni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Sticanje osnovnog znanja njemačkog jezika (A1 nivo).
- Razvijanje osnovnih jezičkih vještina: slušanje, čitanje, govor i pisanje.
- Razumijevanje osnovnih gramatičkih struktura i vokabulara.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove jezika

- Abeceda, pravilna izgovor.
- Brojevi, osnovni izrazi za upoznavanje i predstavljanje.
- Glagol sein (biti) i osnovni glagoli u prezentu.

Modul 2: Komunikacija u svakodnevnim situacijama

- Porodica, zanimanja, svakodnevne aktivnosti.
- Vrijeme i datumi.
- Osnovni dijalozi: u restoranu, trgovini, i javnom prevozu.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti osnovne fraze i izraze za svakodnevne situacije.
- Povezati rečenice koristeći osnovne gramatičke strukture.
- Voditi jednostavne razgovore i napisati kratke tekstove.

Vještine

Student će razviti osnovne vještine slušanja, čitanja, govora i pisanja na njemačkom jeziku kroz savladavanje osnovnog vokabulara i gramatičkih struktura. Naučit će kako koristiti jednostavne fraze za svakodnevnu komunikaciju, pravilno izgovarati riječi i sastavljati kratke rečenice za osnovne interakcije.

Fokus će biti na praktičnoj upotrebi jezika u situacijama poput predstavljanja, razgovora o porodici, brojevima, datumu i vremenu.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Sposobnost osnovne komunikacije u svakodnevnim situacijama.
- Razumijevanje jednostavnih tekstova i vođenje kratkih razgovora.
- Pisanje jednostavnih rečenica i osnovnih informacija o sebi i svojoj okolini.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 15 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1)	Pismeno (MCQ, esej)	50	22.5
II parcijalni ispit (Modul 2)	Pismeno (MCQ, esej)	50	22.5

Literatura

Obavezna:

1. Schritte International Neu 1 (Hueber Verlag).

Preporučena:

1. Deutsche Grammatik leicht erklärt (Cornelsen).
2. Online resursi za učenje njemačkog jezika (Goethe Institut, DW Learn German).

II semestar

Sadržaj

Modul 1: Uvod u gerontologiju 2 (12 ECTS)

Ovaj integrisani modul sastoji se od četiri predmeta: Gerijatrijski sindromi, Osnovni principi gerontologije, Nauka o njezi 2 i Pravni aspekti zaštite starijih osoba. Studenti će savladati prepoznavanje i upravljanje kompleksnim stanjima starijih osoba kao što su padovi, delirij, inkontinencija i hronični bol, ali i razumjeti polifarmaciju i njene rizike. Biće im predstavljen holistički koncept gerontologije, koji uključuje biološke, psihološke i socijalne aspekte starenja, uz kritički pristup stereotipima i *age*-izmu. U dijelu o njezi, naglasak je na savremenim modelima, evaluaciji kvaliteta i sigurnosti, te ulozi njegovatelja kao edukatora i lidera. Kroz pravni segment, studenti će naučiti kako da tumače zakone, koriste pravne instrumente poput punomoći i direktiva, i djeluju unutar pravnog okvira u zaštiti starijih osoba. Modul snažno povezuje teoriju i praksu.

Modul 2: Bazične medicinske nauke 2 (3 ECTS)

Studenti će se kroz ovaj predmet upoznati s građom i funkcijama neuroendokrinog, digestivnog, urinarnog i reproduktivnog sistema. Naglasak je na promjenama koje se dešavaju u starosti, te njihovim kliničkim implikacijama. Posebno su obrađeni pojmovi homeostaze, hormonskih promjena u menopauzi i andropauzi, kao i neurološki aspekti starenja poput kognitivnog propadanja. Ovo znanje će poslužiti kao osnova za razumijevanje zdravstvenih stanja koja prate stariju dob.

Modul 3: Praksa zasnovana na dokazima 2 (9 ECTS)

Ovaj složeni modul se sastoji od tri predmeta: Primjena naučnih metoda u praksi, Etika i tanatologija, te Osnove obrazovne pedagogije. Studenti će raditi na planiranju i provođenju malih istraživačkih projekata, razvijajući sposobnost interpretacije i primjene dokaza u njezi (EBP). Biće pripremljeni za suočavanje s etičkim dilemama u radu sa starijima i razumijevanje psiholoških i duhovnih aspekata smrti i žalovanja. Također će savladati osnovne pedagoške principe, pripremu edukativnih aktivnosti i ulogu edukatora u timu, posebno u radu sa starijim osobama.

Modul 4: Praktična nastava 2 – Ambulantna njega (5 ECTS)

Studenti se uključuju u rad mobilnih timova koji pružaju njegu u kućnim uslovima. Fokus je na primjeni osnovnih postupaka njege, komunikaciji s korisnicima i porodicom, dokumentovanju, te etičkom ponašanju u privatnom prostoru pacijenata. Studenti razvijaju refleksivne sposobnosti, profesionalne granice i vještine prilagođavanja u realnim uslovima. Praksa se vodi uz superviziju i završava pisanom analizom iskustva.

Modul 5: Izborni predmet (1 ECTS)

Studenti mogu izabrati jedan od sljedećih izbornih predmeta, u zavisnosti od interesa:

- **Zdrav životni stil u starosti –** fokusiran na promicanje fizičke aktivnosti, zdrave prehrane, mentalnog zdravlja i socijalne uključenosti kod starijih osoba.
- **Terapijske vježbe za starije osobe –** praktični predmet koji uvodi u izvođenje jednostavnih fizičkih vježbi za poboljšanje ravnoteže, snage i prevenciju padova kod starijih korisnika.

Gerontologija II Semestar									
Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
Uvod u gerontologiju 2 (12 ECTS)	VŠGL-O10	Gerijatrijski sindromi	15	30	15		60	120	4
	VŠGL-O11	Osnovni principi gerontologije		15	15		60	90	3
	VŠGL-O12	Nauka o njezi 2	15	30			15	60	2
	VŠGL-O13	Pravni aspekti zaštite starijih osoba	30		30		30	90	3
Bazične medicinske nauke 2 (3 ECTS)	VŠGL-O14	Anatomija i fiziologija 2	30	30			30	90	3
Praksa zasnovana na dokazima 2 (9 ECTS)	VŠGL-O15	Primjena naučnih metoda u praksi	15	30	15		30	90	3
	VŠGL-O16	Etika i tanatologija	30		30		30	90	3
	VŠGL-O17	Osnove obrazovne pedagogije	15		30		45	90	3
Praktična nastava 2 (5 ECTS)	VŠGL-O18	Ambulatna njega				150		150	5
	VŠGL-I	Izborni predmet	15	15				30	1
UKUPNO			**165**	**150**	**135**	**150**	**300**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Izborni predmeti	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
	P	V	S	KP			
VŠGL-I3 Zdrav životni stil u starosti VŠGL-I4 Terapijske vježbe za starije osobe	15	15				30	1

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O10
Naziv predmeta	Gerijatrijski sindromi
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici iz oblasti interne medicine i zdravstvene njege

Ciljevi predmeta

- Razviti sposobnost razlikovanja fizioloških promjena u starosti od patoloških stanja.
- Omogućiti razumijevanje najčešćih gerijatrijskih sindroma, njihove etiologije, kliničke slike i implikacija na njegu
- Povezati znanja o multimorbiditetu, polifarmaciji i funkcionalnom statusu starijih osoba.
- Razviti sposobnost za integraciju znanja u planiranju njege i podrške kod složenih sindroma.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u gerijatrijske sindrome

- Definicija i koncept sindroma u gerijatriji
- Razlika između bolesti, sindroma i starenja
- Multifaktorska etiologija i kompleksnost dijagnostike

Modul 2: Ključni gerijatrijski sindromi

- Frailty sindrom
- Padovi i rizici od padova
- Inkontinencija
- Delirijum i zbunjenost
- Gubitak tjelesne mase i malnutricija

Modul 3: Polifarmacija i interakcije

- Pojam polifarmacije u gerijatriji
- Najčešći lijekovi i nuspojave kod starijih osoba
- Interakcije i rizici
- Strategije racionalne farmakoterapije

Modul 4: Hronični bol i mobilnost

- Mehanizmi nastanka akutnog i hroničnog bola
- Povezanost bola s depresijom i funkcionalnim statusom
- Gubitak mobilnosti i prevencija sekundarnih komplikacija

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni razliku između normalnog starenja i gerijatrijskih sindroma
- navede najvažnije sindrome koji utiču na kvalitet života starijih osoba
- identifikuje rizike i posljedice sindroma poput padova, delirijuma, malnutricije i inkontinencije
- procijeni stanje pacijenta koristeći standardizirane alate i donese preporuke za njegu
- integriše znanja iz farmakologije i interne medicine u planiranju njege kod složenih slučajeva.

Vještine

Student će razviti sposobnost procjene kliničkog stanja starijih osoba sa gerijatrijskim sindromima koristeći standardizirane skale i alate. Student će razviti vještine identifikacije i upravljanja složenim slučajevima koji uključuju multimorbiditet, padove, inkontinenciju, bol i mentalne promjene. Student će se osposobiti za timski rad u planiranju i provođenju individualiziranih mjera njege. Student će razviti sposobnost analize efekata polifarmacije i predlaganja sigurnijih terapijskih pristupa u saradnji s ostalim članovima zdravstvenog tima.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan da:

- prepozna i analizira ključne gerijatrijske sindrome i njihovu kliničku sliku
- donese utemeljene odluke u vezi sa planiranjem i provođenjem njege
- identificira rizike povezane s padovima, inkontinencijom, delirijumom i hroničnim bolom
- prepozna posljedice polifarmacije i racionalno pristupi evaluaciji farmakoterapije
- sarađuje sa drugim zdravstvenim profesionalcima u cilju poboljšanja kvaliteta života starijih osoba.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 15 sati
- Seminari – 15 sati
- Praktične vježbe – 30 sati
  - Rad na slučajevima, rad u grupama, simulacije
  - Grupne diskusije, čitanje stručne literature, vođene analize slučaja

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz

Parcijalni ispit 1 (Modul 1-2)	MCQ test, esej	40	22
Parcijalni ispit 1 (Modul 3-4)	MCQ test, esej	40	22
Samostalna aktivnost	Učešće u seminaru / zadaci	20	11

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Branivoje Timotić, Uvod u medicinu i zdravstvanu njegu Beograd Elit medika 2004

Preporučena:

1. Internal Medicine Journal - Wiley Online Library, https://onlinelibrary.wiley.com/journal/14455994
2. Medical Care - LWW Journals - Wolters Kluwer, https://journals.lww.com/lww-medicalcare/pages/default.aspx
3. International Journal for Quality in Health Care | Oxford, https://academic.oup.com/intqhc
4. Healthcare: The Journal of Delivery Science and Innovation , https://www.journals.elsevier.com/healthcare-the- journal-of-delivery-science-and-innovation
5. Healthcare | An Open Access Journal from MDPI, https://www.mdpi.com/journal/healthcare

1. JAMA Internal Medicine – Improving Health and Health Care, https://jamanetwork.com/journals/jamainternalmedicine

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O11
Naziv predmeta	Osnovni principi gerontologije
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti gerontologije, sociologije, psihologije i javnog zdravstva

Ciljevi predmeta

- Upoznati studente s osnovnim pojmovima i teorijskim temeljima gerontologije kao multidisciplinarne nauke.
- Razviti razumijevanje bioloških, psiholoških i socijalnih aspekata starenja.
- Omogućiti sagledavanje starenja u širem društvenom kontekstu, uključujući interakciju između generacija.
- Podstaći kritičku refleksiju o stereotipima i stavovima prema starijim osobama.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u gerontologiju

- Definicija i multidisciplinarni karakter gerontologije
- Istorijat i razvoj gerontologije kao naučne discipline
- Povezanost s drugim naukama (medicina, psihologija, sociologija)

Modul 2: Biološki aspekti starenja

- Fiziološke promjene u procesu starenja
- Genetski, metabolički i okolinski faktori
- Teorije biološkog starenja

Modul 3: Psihološki aspekti starenja

- Psihološki razvoj u starijoj dobi
- Mentalno zdravlje i suočavanje sa životnim promjenama
- Psihološki resursi i strategije prilagođavanja

Modul 4: Socijalni aspekti starenja

- Demografski trendovi i društvene promjene

- Interakcije između generacija
- Starije osobe u porodici i društvu
- Age-izam i borba protiv stereotipa

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni osnovne koncepte i pristupe u gerontologiji kao naučnoj disciplini
- identifikuje biološke, psihološke i socijalne faktore koji utiču na proces starenja
- analizira položaj starijih osoba u savremenom društvu
- prepozna i kritički procijeni stereotipe i predrasude o starijim osobama
- primijeni stečeno znanje u promišljanju i unapređenju gerontološke prakse.

Vještine

Student će razviti sposobnost sagledavanja starenja iz biološke, psihološke i socijalne perspektive. Bit će osposobljen za analizu društvenih i demografskih podataka relevantnih za stariju populaciju, uz razumijevanje šireg konteksta u kojem starije osobe žive. Posebna pažnja biće usmjerena na prepoznavanje i argumentovano osporavanje ageističkih stavova i ponašanja u svakodnevnom životu i profesionalnoj praksi. Kroz grupni rad, diskusije i prezentacije, student će unaprijediti akademske komunikacijske vještine te sposobnost povezivanja teorijskih saznanja s konkretnim primjerima iz gerontološke prakse.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni kompleksnost procesa starenja i primijeni holistički pristup u radu sa starijom populacijom
- kritički promišlja o društvenim izazovima starenja i promjenama u demografskoj strukturi
- učestvuje u stvaranju pozitivnog društvenog okruženja za starije osobe kroz obrazovanje i informisanje
- prepozna potencijale starijih osoba i doprinese razvoju intergeneracijskog dijaloga
- poveže stečena znanja iz gerontologije sa praktičnim aspektima njege i podrške.

Metode izvođenja nastave

- Seminari – 15 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
    - Diskusije, analiza tekstova, grupni rad, prezentacije
    - Upotreba dokumentarnih materijala za ilustraciju stvarnog života starijih osoba

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ test, esej	60	33
Praktični ispit	Evaluacija praktičnih vještina	40	22

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Zloković J , Zovko A. Gerontologija, izazovi i perspektive. Hrvatska sveučilišna naklada. Rijeka. 2020. . Preporučena: 1. Galić S, Tomasović Mrčela N. Priručnik iz gerontologije, gerijatrije i psihologije starijih osoba - psihologije starenja. Osijek. 2013.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O12
Naziv predmeta	Nauka o njezi 2
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	2
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti zdravstvene njege, gerontologije i zdravstvene organizacije

Ciljevi predmeta

- Upoznati studente s teorijskim modelima i istraživačkim osnovama njege.
- Razviti razumijevanje važnosti evaluacije kvalitete njege i sigurnosti korisnika.
- Pripremiti studente za ulogu edukatora, istraživača i inovatora u okviru zdravstvene njege.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Teorije i modeli njege

- Pregled ključnih teorija njege (Orem, Watson, Peplau)
- Praktična primjena modela u različitim kontekstima
- Kritički pogled na utemeljenost i relevantnost teorija

Modul 2: Naučna osnova njege i istraživanje

- Osnove istraživanja u njezi: kvantitativne i kvalitativne metode
- Uloga sestrinstva u generisanju dokaza u praksi
- Pregled savremenih istraživanja u oblasti gerijatrijske njege

Modul 3: Kvalitet, sigurnost i evaluacija u njezi

- Instrumenti za mjerenje kvalitete njege
- Upravljanje rizicima i sigurnost korisnika
- Refleksija i samo-evaluacija u profesionalnom razvoju

Modul 4: Profesionalni razvoj i liderstvo

- Profesionalna etika, odgovornost i cjeloživotno učenje
- Uloga njegovatelja kao edukatora i mentora
- Liderstvo i inovacije u timskom radu

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni teorijske pristupe u nauci o njezi i primjeni u praksi
- analizira istraživačke metode relevantne za praksu u njezi
- prepozna i koristi instrumente za evaluaciju kvalitete njege
- sagleda svoju ulogu u timskom radu, profesionalnom razvoju i sigurnosti korisnika
- poveže naučna saznanja sa svakodnevnim odlukama u njezi.

Vještine

Student će razviti vještinu interpretacije i primjene teorijskih modela njege, kao i osnove kritičkog mišljenja u evaluaciji postupaka njege. Bit će sposoban za razumijevanje i osnovnu upotrebu podataka iz istraživanja, kao i za razvoj refleksivne prakse.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- integriše teorijska i praktična znanja u cilju unapređenja njege
- koristi istraživačke uvide za unapređenje prakse
- učestvuje u timovima za osiguranje kvalitete i evaluaciju njege
- prepozna značaj etike, liderstva i obrazovanja u profesionalnom razvoju.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Praktične vježbe – 30 sati
  - Studije slučaja, simulacije, analize članaka, refleksivne radionice
  - Interaktivni pristup kroz kolaborativno učenje

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	Pismeni ispit	50	27.5
Seminarski rad	Evaluacija praktičnih vještina	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Vesna Mijoč, Marin Čargo. Temeljni postupci i vještine u zdravstvenoj njezi. Naklada Slap, 2022. Preporučena: 2. Carol Tylor, Pamela Lynn, Jennifer L. Bartlett. Fundamentals of Nursing: The Art and Science of Person-Centered Care 9th Edition. LWW.2018.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O13
Naziv predmeta	Pravni aspekti zaštite starijih osoba
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Stručnjaci iz oblasti prava, socijalne zaštite i gerontologije

Ciljevi predmeta

- Upoznati studente s osnovama pravnog sistema i njegovom primjenom u kontekstu gerontološke njege i terapije.
- Razviti sposobnost razumijevanja pravnih normi i regulativa koje štite prava starijih osoba.
- Osposobiti studente za prepoznavanje, tumačenje i primjenu pravnih instrumenata u svakodnevnoj praksi.
- Povezati teorijska znanja iz oblasti prava sa socijalnim i etičkim aspektima zdravstvene njege.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u pravni sistem

- Funkcije prava i značaj za zdravstvenu njegu starijih osoba
- Nacionalni i evropski pravni okvir
- Osnovna ljudska prava, ustavni principi i pravna država

Modul 2: Privatno i javno pravo u gerontološkom kontekstu

- Razlike između privatnog i javnog prava
- Ugovorno pravo u zdravstvenoj njezi (ugovor o njezi, odgovornost)
- Prava i obaveze u okviru porodičnog prava

Modul 3: Pravni instrumenti zaštite starijih osoba

- Starateljstvo i pravna zastupljenost
- Instrumenti unaprijed izražene volje: punomoći, oporuke, direktive
- Pravni aspekti profesionalne odgovornosti (greške u njezi i liječenju)

Modul 4: Socijalno pravo i pravo na njegu

- Socijalna sigurnost i pravo na pomoć

- Sistemi socijalnog osiguranja, socijalne pomoći i naknade
- Pravo na njegu i participaciju: usluge, prava i obaveze korisnika

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni osnovne pravne pojmove i strukture važne za gerontološku praksu
- prepozna pravne aspekte u svakodnevnoj njezi i terapiji starijih osoba
- primijeni relevantne pravne propise i dokumente u konkretnim slučajevima
- tumači i koristi pravne instrumente zaštite volje i prava pacijenata
- učestvuje u timskom radu s pravnicima, socijalnim radnicima i drugim stručnjacima.

Vještine

Student će razviti sposobnost prepoznavanja i razumijevanja pravnih situacija koje se javljaju u okviru zdravstvene i socijalne zaštite starijih osoba. Bit će osposobljen da koristi pravne instrumente kao što su punomoći, direktive i ugovori u kontekstu zaštite prava pacijenata. Razvit će vještine analize pravnih dokumenata i komunikacije s institucijama i pravnim zastupnicima. Poseban naglasak bit će stavljen na praktičnu primjenu prava u svakodnevnom radu te etičku i odgovornu upotrebu zakonskih ovlaštenja.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- tumači pravni okvir djelovanja u zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti starijih osoba
- primjenjuje osnovne pravne principe u radu sa starijim osobama i njihovim porodicama
- koristi i razlikuje pravne instrumente (npr. punomoć, direktiva, ugovor) u svakodnevnoj praksi
- sarađuje s relevantnim institucijama i pravnim stručnjacima u cilju zaštite pacijentovih prava
- djeluje u skladu s principima pravne sigurnosti, ljudskih prava i profesionalne odgovornosti.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Seminari – 30 sati
  - Analiza slučajeva, rad na zakonima, simulacije i diskusije
  - Samostalna priprema pravnih izvora i refleksija kroz eseje i portfolio

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	Portfolio s analizom slučaja	60	33
Aktivno učešće	Studentski esej	40	22

Završni i popravni ispit Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Irena Majstorović. Obiteljskopravna zaštita starijih osoba. Sveučilište u Zagrebu. 2024. Preporučena: 1. Zaštita prava starijih osoba – promocija, informacija, edukacija. Udruga „MI" – Split. 2018.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O14
Naziv predmeta	Anatomija i fiziologija 2
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznati studente s neuroendokrinim, digestivnim, urinarnim i reproduktivnim sistemom.
- Uvesti osnovne koncepte regulacije homeostaze i hormonskih uticaja na starenje.
- Omogućiti bolje razumijevanje funkcionalnih poremećaja u starijoj dobi.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Nervni sistem

- Centralni i periferni nervni sistem
- Senzorne i motorne funkcije, autonomni nervni sistem
- Promjene u kogniciji i neuroplastičnosti s godinama

Modul 2: Endokrini sistem

- Osnovne žlijezde i hormoni
- Hormonska regulacija i njen uticaj na metabolizam i starenje

Modul 3: Digestivni i urinarni sistem

- Građa i funkcija probavnog i mokraćnog sistema
- Promjene u apsorpciji, metabolizmu i eliminaciji kod starijih

Modul 4: Reproduktivni sistem i homeostaza

- Građa i funkcija muškog i ženskog reproduktivnog sistema
- Menopauza, andropauza i hormonske promjene u starijoj dobi
- Integracija funkcija i održavanje unutrašnje ravnoteže (homeostaze)

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će biti sposoban da:

- opiše strukturu i funkcije analiziranih organskih sistema;
- objasni osnovne mehanizme neurohumoralne regulacije;
- identifikuje promjene povezane sa starenjem u digestivnim, neurološkim i hormonskim funkcijama;
- razumije implikacije na zdravstvenu njegu i praćenje funkcionalnih parametara.

Vještine

Student će razviti razumijevanje povezanosti neuroendokrinih i vegetativnih sistema u očuvanju zdravlja starijih osoba. Biće osposobljen za integraciju znanja u prepoznavanju kliničkih simptoma i poremećaja vezanih za stariju dob.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan da:

- razumije promjene u neuroendokrinoj regulaciji, metabolizmu i probavi kod starijih osoba
- identifikuje simptome vezane za fiziološke disfunkcije u sklopu kliničkog nadzora
- primijeni znanje za bolju procjenu funkcionalnog statusa pacijenta

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Praktične vježbe – 30 sati
  - Tutorijali i interaktivne radionice
  - Studije slučaja

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit 1 (Modul 1-2)	MCQ, pismeni ispit	40	22
Parcijalni ispit 2 (Modul 3-4)	MCQ, pismeni ispit	40	22
Praktični ispit		20	11

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna:

	1. Saša Ostojić i Nina Pereza. Medicinska biologija,Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci.2019. 2. Krešimir Rotim. Anatomija. Zdravstveno veleučilište.2017. 3. Anita Lukić. Fiziologija za visoke zdravstvene studije. Croatiagraf d.o.o.2015. Preporučena: 1. Ana Marušić, Ivica Grković. Anatomija čovjeka.Medicinska naklada. 2023. 1. Arthur C. Guyton, John E. Hall. Medicinska fiziologija. Medicinska naklada.2012.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O15
Naziv predmeta	Primjena naučnih metoda u praksi
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti metodologije, njege, javnog zdravlja i empirijskih istraživanja

Ciljevi predmeta

- Omogućiti studentima praktičnu primjenu stečenih znanja iz metodologije naučnih istraživanja.
- Osposobiti ih za planiranje, provođenje i evaluaciju jednostavnih istraživačkih projekata u zdravstvenoj i socijalnoj njezi.
- Razviti sposobnost integracije principa evidentno zasnovane prakse (EBP) u svakodnevne profesionalne aktivnosti.
- Povezati teorijska znanja sa stvarnim kontekstima prakse kroz projektno orijentisani rad.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Od teorije do istraživačkog pitanja

- Prepoznavanje problema iz prakse i formulisanje istraživačkog pitanja
- Pregled literature i teorijskih osnova
- Razrada ciljeva i hipoteza

Modul 2: Metodologija i dizajn

- Odabir pristupa i metoda istraživanja (kvalitativno / kvantitativno / mješovito)
- Instrumenti prikupljanja podataka: upitnici, intervjui, posmatranje
- Etička razmatranja i saglasnost ispitanika

Modul 3: Realizacija i analiza

- Provođenje malog istraživačkog projekta u praksi
- Dokumentovanje i upravljanje podacima
- Osnovna analiza rezultata i interpretacija

Modul 4: Prezentacija i refleksija

- Izrada istraživačkog izvještaja
- Prezentacija rezultata pred kolegama i mentorima
- Refleksija o procesu, izazovima i mogućnostima primjene EBP

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- planira i izvede mali istraživački projekt u relevantnom kontekstu zdravstvene njege
- primijeni metodološke principe i alate u prikupljanju i obradi podataka
- analizira i interpretira nalaze u skladu s postavljenim ciljevima
- izradi strukturiran i argumentovan izvještaj na osnovu dobijenih rezultata
- prepozna potencijalne implikacije nalaza za praksu i unapređenje njege.

Vještine

Student će razviti sposobnost povezivanja teorije i prakse kroz izvođenje vlastitog istraživačkog projekta. Bit će osposobljen za formulaciju istraživačkog pitanja, izbor odgovarajuće metode i adekvatnu primjenu instrumenata. Kroz rad na realnim problemima iz prakse, steći će vještine organizacije, timskog rada i upravljanja vremenom. Posebna pažnja biće usmjerena na razvijanje sposobnosti pisanja naučnih izvještaja i profesionalne prezentacije nalaza uz refleksiju o vlastitoj ulozi u procesu istraživanja.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- samostalno planira, realizuje i dokumentuje jednostavan istraživački projekt u zdravstvenoj praksi
- koristi naučne metode i alate u svrhu rješavanja praktičnih problema
- prezentira nalaze u strukturiranom i profesionalnom formatu
- primijeni principe evidentno zasnovane prakse u svakodnevnom profesionalnom kontekstu
- doprinosi razvoju kvaliteta njege kroz kritičko razmišljanje i istraživački pristup.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Seminari – 30 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
  - Radionice, timski projekti, mentorisani rad na mini-istraživanju, prezentacije
  - Praktičan rad u ustanovama uz vođenu superviziju

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz

Pisani izvještaj	Pismeni ispit	60	33.0
Prezentacija mini projekta		40	22.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Helena Štrucelj. Osnove metodologije znanstvenoistraživačkoga rada. Medicinska naklada.2020. Preporučena: 1. Ekrem Čolakhodžić. Metodologija i tehnologija naučnoistraživačkog rada. Univerzitet Džemal Bijedić u Mostaru. 2021.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O16
Naziv predmeta	Etika i tanatologija
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti filozofije, bioetike, psihologije i gerijatrije

Ciljevi predmeta

- Uvesti studente u osnovne etičke pojmove i principe u kontekstu skrbi o starijima.
- Razviti sposobnost prepoznavanja i rješavanja etičkih dilema u profesionalnoj praksi.
- Upoznati studente s tanatološkim konceptima smrti, umiranja i žalovanja.
- Osnažiti studente za suočavanje sa smrću i emocionalnim izazovima u radu s osobama na kraju života.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u etiku u zdravstvu

- Etički principi: autonomija, dobročinstvo, nenanošenje štete, pravednost
- Profesionalna etika u njezi i terapiji starijih
- Etička osjetljivost i profesionalna odgovornost

Modul 2: Etika u gerijatrijskoj praksi

- Etičke dileme: odlučivanje umjesto korisnika, sukobi vrijednosti
- Poštovanje dostojanstva u starenju i njezi
- Informirani pristanak i povjerljivost

Modul 3: Uvod u tanatologiju

- Pojam i značenje smrti u različitim kulturama
- Psihološki aspekti umiranja i gubitka
- Komunikacija s umirućima i članovima porodice

Modul 4: Smrt, žalovanje i duhovna briga

- Stadiji žalovanja i modeli suočavanja
- Profesionalna podrška u procesu umiranja i nakon smrti

- Duhovna briga i smisao u terminalnoj fazi života

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni temeljne etičke koncepte i principe u zdravstvenoj njezi starijih osoba
- prepozna i analizira etičke dileme u svakodnevnoj praksi
- razumije individualne i kulturne razlike u doživljaju smrti
- komunicira empatično s umirućima i osobama u žalovanju
- reflektuje o vlastitom odnosu prema smrti i profesionalnoj ulozi u terminalnoj njezi.

Vještine

Student će razviti vještinu etičkog rasuđivanja i komunikacije u situacijama moralne osjetljivosti. Također će usvojiti emocionalnu zrelost za pristupanje temama smrti i žalovanja, kao i sposobnost pružanja podrške korisnicima i njihovim porodicama u terminalnim fazama života.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan da:

- prepozna etičke izazove u njezi i donese odluke u skladu sa stručnim i moralnim normama
- djeluje sa saosjećanjem i poštovanjem prema umirućima i ožalošćenima
- doprinese timskom pristupu u palliativnoj i terminalnoj njezi
- izgradi lični i profesionalni odnos prema smrti, gubitku i dostojanstvu.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Seminari – 30 sati
  - Tutorijali i interaktivne radionice
  - Analiza slučajeva, vođena refleksija, timske diskusije

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ, pismeni ispit	40	22
Samostalni rad	Esej s analizom slučaja	60	33

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Ehlimana Salihbegović. Medicinska praksa i etičko pitanje. Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo. 2008. Preporučena: 1. Gary J. Kennedy. Geriatric mental health care : a treatment guide for health professionals. New York ; London : The Guilford Press, cop. 2000

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O17
Naziv predmeta	Osnove obrazovne pedagogije
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti pedagogije, obrazovnih nauka i andragogije

Ciljevi predmeta

- Uvesti studente u osnovne teorije i pojmove vezane za obrazovanje, nastavu i učenje.
- Omogućiti razumijevanje pedagoških uloga i procesa u formalnim i neformalnim obrazovnim okruženjima.
- Povezati koncepte školske pedagogije s učenjem odraslih i obrazovanjem u području zdravstva.
- Pripremiti studente za pedagoške zadatke u savjetovanju, edukaciji i prenosu znanja u gerontološkom kontekstu.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove pedagogije

- Pedagogija kao nauka: definicije, grane, uloga
- Učenje i obrazovanje u različitim društvenim kontekstima

Modul 2: Školski sistemi i obrazovne strukture

- Organizacija školskog sistema i obrazovne politike
- Uloga nastavnika, nastavnih planova i metoda podučavanja

Modul 3: Didaktika i metodika

- Principi efektivne nastave i učenja
- Individualizacija i diferencijacija nastave
- Evaluacija učeničkog napretka

Modul 4: Pedagoški odnosi i obrazovni procesi

- Komunikacija, interakcija i klasna dinamika
- Autoritet, disciplina i podrška učenicima
- Inkluzija i različitost u obrazovanju

Modul 5: Primjena u gerontološkom kontekstu

- Obrazovanje starijih osoba i međugeneracijsko učenje
- Prijenos znanja u zdravstvenom timu i savjetodavna uloga njegovatelja
- Profesionalna refleksija i razvoj pedagoške kompetencije

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni osnovne pedagoške pojmove i principe
- razumije strukture i funkcije školskog sistema i obrazovanja
- prepozna didaktičke pristupe i metode relevantne za različite ciljne grupe
- razvije pedagošku refleksiju i svijest o obrazovnoj odgovornosti
- poveže obrazovne procese sa zadacima u njezi, edukaciji i savjetovanju starijih osoba.

Vještine

Student će razviti sposobnost analitičkog promišljanja o obrazovnim procesima i interakcijama. Biće osposobljen za planiranje edukativnih aktivnosti i primjenu osnovnih principa nastave u svakodnevnom profesionalnom radu s korisnicima i timovima..

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- primijeni osnovne pedagoške koncepte u neformalnom obrazovanju i zdravstvenoj edukaciji
- vodi obrazovne i savjetodavne procese sa starijima i njihovim porodicama
- sarađuje sa obrazovnim institucijama i doprinosi međugeneracijskom dijalogu
- učestvuje u timovima koji planiraju i realizuju edukaciju u zdravstvu.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Seminari – 30 sati
  - analiza obrazovnih scenarija, timske radionice, refleksivni rad

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	Pismeni ispit	50	27.5
Seminarski rad	Esej / refleksija sa analizom	50	27.5

Završni i popravni ispit Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Heinz Bach. Osnove posebne pedagogije. EDUCA - nakladno društvo d.o.o. 2005.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O18
Naziv predmeta	Ambulantna njega
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	5
Nastavno osoblje	Mentori iz kliničke prakse, supervizori iz oblasti njege, gerontologije i socijalnog rada

Ciljevi predmeta

- Upoznati studente s praksom u ambulantnoj/mobilnoj njezi.
- Omogućiti praktičnu primjenu teorijskih znanja u prirodnom okruženju korisnika.
- Razviti komunikacijske, etičke i organizacijske kompetencije u radu s korisnicima u njihovim domovima.
- Podstaći refleksiju o profesionalnim i emocionalnim aspektima rada u ambulantnoj njezi.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Priprema i integracija u mobilni tim

- Uvodno upoznavanje sa sistemom mobilne njege
- Pravila i sigurnost pri radu na terenu
- Organizacija dnevnih posjeta i rasporeda

Modul 2: Aktivnosti u ambulantnoj njezi

- Pružanje osnovne njege u kućnom okruženju
- Prepoznavanje potreba korisnika i praćenje funkcionalnog statusa
- Komunikacija sa korisnicima i članovima porodice
- Dokumentacija i vođenje evidencije prema procedurama

Modul 3: Refleksija i etički izazovi

- Profesionalne granice i privatnost u kućnim uslovima
- Analiza situacija, izazova i samoprocjena
- Razmjena iskustava i stručno vođena refleksija

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- se integrira u rad mobilnog tima i prilagodi radu u različitim domaćinstvima
- primijeni postupke njege u realnim, često ograničenim uslovima
- vodi dokumentaciju u skladu s pravilima ambulantne službe
- prepozna i odgovori na potrebe i specifičnosti korisnika u kućnom okruženju
- reflektuje profesionalne izazove i etičke dileme karakteristične za mobilnu njegu.

Vještine

Student će razviti vještinu samostalnog planiranja i izvođenja njege u okruženju van institucije. Jačat će sposobnost brzog procjenjivanja situacije, prilagođavanja, organizacije i komunikacije s korisnicima i njihovim porodicama.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- djeluje kao član tima mobilne njege uz profesionalno ponašanje i sigurnost
- osigura kvalitetnu njegu u domu korisnika s poštovanjem privatnosti i dostojanstva
- sagleda širu socijalnu sliku korisnika i uoči potrebu za dodatnom podrškom
- poveže teorijska znanja s izazovima i praksom ambulantne njege.

Metode izvođenja nastave

- Klinička praksa
- Mentorska supervizija
- Vođenje Knjižice prakse i stručna refleksija
- Završna analiza iskustva u pisanoj formi

Konkretne faze učenja kroz praksu se biraju za jedno od sljedećih područja prakse:

- Akutna njega
- Njega u oblasti dugotrajne njege (npr. centri za gerijatriju, stacionarno i polustacionarno područje),
- Ambulantna/mobilna njega (npr. kućna njega, ambulante)
- Prevencija i rehabilitacija.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Evaluacija prakse	Klinička procjena mentora	80	44.0
Refleksivni izvještaj	Pisana obrada	20	11.0

Završni i popravni ispit Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Slava Šepec. Standardizirani postupci u zdravstvenoj njezi.Hrvatska komora medicinskih sestara.Zagreb.2010.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-I3
Naziv predmeta	Zdrav životni stil u starosti
Status predmeta	Izborni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti javnog zdravlja, gerontologije, nutricionizma i kineziologije

Ciljevi predmeta

- Upoznati studente sa značajem zdravih životnih navika za kvalitetu života u starijoj dobi.
- Poticati studente na promociju fizičke aktivnosti, uravnotežene prehrane, mentalnog zdravlja i socijalne uključenosti.
- Razviti razumijevanje načina kako stil života utiče na funkcionalnu sposobnost i prevenciju bolesti.
- Osposobiti studente za savjetodavnu ulogu u promociji zdravlja kod starije populacije.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Pojam zdravog starenja

- Definicije aktivnog i zdravog starenja (WHO)
- Determinante zdravlja u starijoj dobi
- Koncept samostalnosti i očuvanja funkcionalnosti

Modul 2: Prehrambene i fizičke navike

- Prehrambene smjernice za starije osobe
- Važnost hidratacije, unosa vlakana i proteina
- Umjerena fizička aktivnost: hodanje, vježbe snage, fleksibilnost

Modul 3: Mentalno zdravlje i kognitivna stimulacija

- Stres, depresija i anksioznost u starijoj dobi
- Strategije očuvanja mentalne vitalnosti
- Kognitivne vježbe i socijalna interakcija

Modul 4: Prevencija i samopomoć

- Prevencija padova i hroničnih bolesti
- Značaj sna, higijene, dnevne rutine
- Samomonitoring i osnaživanje korisnika

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni značaj zdravih životnih navika za očuvanje kvaliteta života u starosti
- identifikuje ključne faktore rizika i zaštite u ponašanju starijih osoba
- prepozna mogućnosti za intervenciju kroz savjetovanje i edukaciju
- kreira osnovne preporuke za zdrav životni stil kod starijih korisnika.

Vještine

Student će razviti vještinu davanja smjernica za unapređenje zdravlja i osnaživanje korisnika. Biće sposoban za procjenu stilova života i formulisanje savjeta koji promiču samostalnost i aktivnost u starijoj dobi.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan da:

- promoviše zdravlje u radu sa starijom populacijom
- učestvuje u planiranju preventivnih aktivnosti i radionica za korisnike
- prenosi znanje o zdravim navikama članovima tima, korisnicima i porodicama.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 15 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
    - Interaktivne radionice, simulacije, diskusije, vježbe u parovima

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Teoretski ispit	MCQ test, esej	50	27.5
Samostalna aktivnost	Izrada plana preporuka za zdrav životni stil	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Dr. sc. David A. Sinclair, Matthew D. LaPlante. Životni vijek - Zašto starimo, a ne moramo. Školska knjiga. 2024.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-I4
Naziv predmeta	Terapijske vježbe za starije osobe
Status predmeta	Izborni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Stručnjaci iz oblasti fizioterapije, kineziologije i gerontologije

Ciljevi predmeta

- Upoznati studente s osnovama terapijskog pokreta u radu sa starijim osobama.
- Razviti razumijevanje utjecaja vježbi na mišićnu snagu, pokretljivost, ravnotežu i prevenciju padova.
- Osposobiti studente za izvođenje i prilagođavanje jednostavnih vježbi starijim korisnicima.
- Osvijestiti ulogu pokreta u održavanju dostojanstva, samostalnosti i kvalitete života.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove terapijskog vježbanja

- Fiziološke osnove pokreta i starenja
- Terapijske vježbe – definicija, ciljevi, indikacije i kontraindikacije
- Psihološki i motivacijski aspekti fizičke aktivnosti kod starijih

Modul 2: Tipovi terapijskih vježbi

- Vježbe mobilnosti, fleksibilnosti i koordinacije
- Vježbe snage i izdržljivosti
- Vježbe za ravnotežu i prevenciju padova
- Disanje, relaksacija i pokret uz muziku

Modul 3: Praktična primjena i individualizacija

- Prilagođavanje vježbi individualnim sposobnostima
- Grupne vježbe vs. individualni pristup
- Osnove vođenja vježbi: demonstracija, sigurnost, praćenje

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni značaj terapijskog pokreta za fizičko i mentalno zdravlje starijih osoba
- razlikuje vrste terapijskih vježbi i njihove primjene
- izvede osnovne setove vježbi za različite funkcionalne nivoe
- primijeni principe sigurnog i motivirajućeg pristupa u radu sa starijima.

Vještine

Student će razviti sposobnost da procijeni fizičke mogućnosti korisnika, odabere odgovarajući tip vježbi i vodi kratke seanse jednostavnih vježbi. Takođe će razviti vještine komunikacije i bodrenja korisnika tokom izvođenja pokreta..

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan da:

- učestvuje u promociji tjelesne aktivnosti kod starijih osoba
- demonstrira i nadgleda izvođenje osnovnih terapijskih vježbi
- djeluje u saradnji sa fizioterapeutima i članovima tima u očuvanju funkcionalnosti korisnika.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 15 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
  - Demonstracija vježbi, analiza slučajeva, rad u grupama

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Teoretski ispit	MCQ test, esej	50	27.5
Samostalna aktivnost	Praktična prezentacija vježbi	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Avdić D. Pad u trećoj životnoj dobi. GIK „OKO"; Univerzitetska knjiga, Sarajevo 2004.

III semestar

Sadržaj

Modul 1: Klinička gerontologija i neuropsihijatrija starije dobi (12 ECTS)

Ovaj modul povezuje znanja iz neurologije, psihijatrije i kliničke gerijatrije. Studenti će naučiti kako funkcioniše mozak starijih osoba, kako prepoznati neurološke i psihijatrijske poremećaje poput moždanog udara, Parkinsonove bolesti, demencije i depresije, te kako te poremećaje diferencirati i povezati s kliničkom slikom. Poseban fokus stavljen je na praktične pristupe – kako procijeniti psihički status, kako komunicirati s osobama koje imaju kognitivne i emocionalne poremećaje, te kako uključiti porodicu u njegu. Modul obuhvata i osnovne principe farmakološke terapije u gerontologiji, uključujući sigurnost primjene lijekova, prepoznavanje nuspojava i ulogu njegovatelja u praćenju terapije. Također, studenti će steći znanja iz nutricionizma – od osnova prehrane i promjena probave u starosti, do planiranja dijeta i organizacije ishrane u ustanovama.

Modul 2: Promocija zdravlja i savjetovanje u gerontologiji (3 ECTS)

Ovaj modul usmjeren je na očuvanje zdravlja i prevenciju bolesti u starijoj dobi. Studenti će naučiti kako planirati i sprovoditi preventivne mjere koje se odnose na padove, malnutriciju i smanjenu pokretljivost. Također, upoznat će se s tehnikama savjetovanja i motivacije starijih osoba, s ciljem promjene ponašanja i usvajanja zdravijih životnih navika. Proučavat će se teorije motivacije, komunikacijske vještine, edukacija pacijenata i njihove porodice, kao i etički aspekti savjetodavnog rada. Modul priprema studente za aktivno uključivanje u interdisciplinarne timove u zajednici, domovima i ustanovama.

Modul 3: Upravljanje, organizacija i istraživanje u gerontološkoj praksi (9 ECTS)

Modul daje temelj za razumijevanje kako zdravstveni sistem funkcioniše, s posebnim naglaskom na gerijatrijsku skrb. Studenti će istraživati organizacijske modele, funkcionisanje mreža zdravstvenih ustanova, te ulogu socijalne politike u oblikovanju zdravstvenih servisa. Poseban fokus je na metodologiji istraživanja – kvantitativnoj i kvalitativnoj – gdje će studenti učiti kako formulisati istraživačko pitanje, izabrati metode, prikupljati i analizirati podatke. Modul ih osposobljava za provođenje vlastitih malih istraživačkih projekata u području gerontologije.

Modul 4: Praktična nastava 3 – Palijativna njega (5 ECTS)

U ovom modulu studenti će direktno učestvovati u palijativnoj njezi starijih osoba u kliničkoj i institucionalnoj praksi. Naučit će principe holističke njege, prepoznavanje i ublažavanje simptoma poput

boli, anksioznosti i disanja, kao i pružanje emocionalne i duhovne podrške pacijentima i porodici. Fokus je i na razvijanju empatične komunikacije, suočavanju sa smrću i profesionalnom ponašanju u zahtjevnim situacijama. Studenti vode knjižicu prakse, reflektuju vlastite reakcije i učestvuju u vođenim supervizijama.

Modul 5: Izborni predmet (1 ECTS)

Studenti biraju jedan od ponuđenih izbornih predmeta, u skladu sa vlastitim interesima:

- **Neuroplastičnost i starenje mozga** – istražuje kako se mozak mijenja s godinama, mehanizme neuroplastičnosti i kako ih potaknuti.
- **Hronična bol kod starijih osoba** – fokus na prepoznavanje i liječenje boli kroz farmakološke i nefarmakološke pristupe.
- **Njemački jezik 2** – nastavak jezičke edukacije s ciljem unapređenja komunikacije u zdravstvenim i svakodnevnim situacijama.

Gerontologija III Semestar									
Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
Klinička gerontologija i neuropsihijatrija starije dobi (12 ECTS)	VŠGL-O19	Neuropsihijatrija	15	15	15		45	90	3
	VŠGL-O20	Farmakologija u gerontologiji 1	30	30			30	90	3
	VŠGL-O21	Nutricionizam i upravljanje ishranom	30	15			45	90	3
Promocija zdravlja i savjetovanje u gerontologiji (3 ECTS)	VŠGL-O22	Prevencija i unaprjeđenje zdravlja u starijoj dobi	15	30	15		60	120	4
	VŠGL-O23	Savjetovanje, ponašanje, motivacija i obrazovanje		15	30		75	120	4
Upravljanje, organizacija i istraživanje u gerontološkoj praksi (9 ECTS)	VŠGL-O24	Temelji organizacije u zdravstvu		30	30		60	120	4
	VŠGL-O25	Kvantitativne i kvalitativne istraživačke metode	30		30		30	90	3
Praktična nastava 2 (5 ECTS)	VŠGL-O26	Palijativna njega				150		150	5
Izborni Predmet (1 ECTS)	VŠGL-I	Izborni predmet	15	15				30	1
UKUPNO			**165**	**150**	**135**	**150**	**300**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Izborni predmeti	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
	P	V	S	KP			
VŠGL-I5 Neuroplastičnost i starenje mozga VŠGL-I6 Hronična bol kod starijih osoba VŠGL-I7 Njemački jezik 2	15	15				30	1

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O19
Naziv predmeta	Neuropsihijatrija
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti neurologije, psihijatrije i gerontološke njege

Ciljevi predmeta

- Razviti razumijevanje osnovne neuroanatomije i neurofiziologije starije osobe.
- Omogućiti prepoznavanje i diferencijaciju neurodegenerativnih i gerontopsihijatrijskih poremećaja.
- Povezati neurološke promjene s kliničkom slikom i mogućnostima zdravstvene i terapijske intervencije.
- Prikazati praktične pristupe u prepoznavanju simptoma i planiranju njege.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Strukture i funkcije mozga relevantne za gerijatrijsku praksu

- Centralni i periferni nervni sistem
- Neuropsihološke funkcije: govor, koordinacija, orijentacija

Modul 2: Neurološki poremećaji u starijoj dobi

- Apopleksija (moždani udar) i posljedice
- Intrakranijalna krvarenja
- Parkinsonov sindrom
- Polineuropatije i njihove kliničke manifestacije

Modul 3: Psihijatrijski poremećaji kod starijih

- Demencije: vrste, simptomi i diferencijalna dijagnoza
- Afektivni poremećaji (depresija, anksioznost) u starijoj dobi
- Psihotični poremećaji i delirijum

Modul 4: Pristupi njezi i komunikaciji

- Psihički status i njegova procjena

- Komunikacijske strategije s neuropsihijatrijskim pacijentima
- Pristupi njezi i podršci porodici

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- prepozna neurološke i psihijatrijske poremećaje tipične za stariju dob
- razlikuje vrste demencija i razumije njihove kliničke osobitosti
- objasni uticaj neuropsihijatrijskih stanja na svakodnevno funkcionisanje
- primijeni odgovarajuće pristupe u komunikaciji i njezi starijih osoba s neuropsihijatrijskim poremećajima.

Vještine

Student će razviti sposobnost razumijevanja i objašnjavanja neuroloških i psihijatrijskih simptoma kod starijih osoba. Student će razviti vještinu prepoznavanja neurodegenerativnih promjena na osnovu kliničke slike i izvještaja. Student će se osposobiti za upotrebu osnovnih alata u procjeni psihičkog statusa te će razviti komunikacijske vještine potrebne za rad sa osobama koje imaju kognitivne ili afektivne poremećaje. Student će razviti sposobnost pristupa njezi neuropsihijatrijskih pacijenata na način koji uključuje razumijevanje simptoma, empatiju i podršku porodici.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- opiše funkcionalnu neuroanatomiju i neurofiziološke procese relevantne za stariju populaciju;
- prepozna neurološke i psihijatrijske poremećaje tipične za stariju dob;
- razlikuje vrste demencija i razumije njihove kliničke osobitosti;
- objasni uticaj neuropsihijatrijskih stanja na svakodnevno funkcionisanje;
- primijeni odgovarajuće pristupe u komunikaciji i njezi starijih osoba s neuropsihijatrijskim poremećajima.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 15 sati
- Seminari – 15 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
  - Rad na slučajevima, rad u grupama, simulacije
  - Posjete ustanovama koje se bave neuropsihijatrijskom njegom

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit 1 (Modul 1-2)	MCQ test, esej	30	16.5

Parcijalni ispit 1 (Modul 3-4)	MCQ test, esej	30	16.5
Samostalna aktivnost	Učešće u seminaru / zadaci	40	22

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Ljiljana Moro, Tanja Frančišković i suradnici. Psihijatrija : udžbenik za više zdravstvene studije. Medicinska naklada. Zagreb. 2011. 2. Dragica Kozarić-Kovačić, Tanja Frančišković. Psihoterapijski pravci. Medicinska naklada. Zagreb. 2014. Preporučena: 1. Miro Jakovljević: Psihijatrija za studente više medicinske škole. AGM, 1995.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O20
Naziv predmeta	Farmakologija u gerontologiji 1
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti farmakologije, gerijatrije i kliničke farmacije

Ciljevi predmeta

- Upoznati studente s osnovama kliničke farmakologije u starijoj dobi.
- Objasniti mehanizme djelovanja i farmakokinetiku lijekova kod starijih.
- Povezati najvažnije farmakoterapijske grupe s kliničkom slikom u gerijatriji.
- Uvesti u principe racionalne farmakoterapije i polifarmacije.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u farmakologiju starije dobi

- Farmakokinetika i farmakodinamika u gerijatriji
- Utjecaj starenja na metabolizam lijekova
- Polifarmacija i interakcije lijekova

Modul 2: Ključne farmakoterapijske grupe

- Antihipertenzivi i kardiovaskularni lijekovi
- Analgetici i antiinflamatorni lijekovi
- Lijekovi za bolesti CNS-a (antidepresivi, antipsihotici)

Modul 3: Sigurnost i neželjeni efekti

- Neželjene reakcije na lijekove kod starijih osoba
- Procjena rizika, praćenje i izvještavanje
- Standardi za sigurnu primjenu lijekova u njezi

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni farmakološke osnove i razlike u terapiji starijih osoba
- identifikuje rizike polifarmacije i nepravilne primjene lijekova

- prepozna najčešće lijekove i njihovu upotrebu u gerijatrijskoj populaciji
- sagleda ulogu njegovatelja i zdravstvenog tima u praćenju terapije.

Vještine

Student će razviti sposobnost prepoznavanja rizičnih terapijskih režima, praćenja učinaka terapije i osnovne komunikacije o lijekovima s korisnicima i porodicama.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- prati i razumije primjenu lijekova kod starijih osoba
- učestvuje u prepoznavanju i prevenciji nuspojava i interakcija
- sarađuje s farmaceutima i ljekarima u sigurnom provođenju terapije.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 30 sati
- Praktične vježbe – 30 sati
  - Studije slučaja, analiza terapijskih režima, grupne diskusije

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit 1	MCQ test, esej	60	33.0
Praktični ispit		40	22.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Rang HP, Dale MM, Ritter JM, Moore PK. Pharmacology – Farmakologija, osmo izdanje – prevod. Beograd: Data Status; 2019.
2. Varagić V, Milošević M. Farmakologija, 23. izdanje. Medika graf; 2012

Preporučena:

1. Katzung GB, Masters BS, Trevor JA. Temeljna i klinička farmakologija, 14. izdanje, prevod na hrvatski jezik. Zagreb: Medicinska naklada, 2020.

	2. Omeragić E, Bečić F. Racionalna farmakoterapija sa osnovama farmakografije. Sarajevo: Jež; 2003.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O21
Naziv predmeta	Nutricionizam i upravljanje ishranom
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti nutricionizma, gerijatrije i zdravstvenog menadžmenta

Ciljevi predmeta

- Uvesti studente u temeljne principe nauke o ishrani i dijetetike.
- Objasniti ulogu nutrijenata, vitamina i minerala u očuvanju zdravlja.
- Razviti razumijevanje izazova i potreba ishrane u starijoj dobi.
- Osposobiti studente za planiranje, evaluaciju i edukaciju u oblasti ishrane u okviru zdravstvenih i gerijatrijskih sistema.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Temelji nauke o ishrani

- Uvod u makro- i mikronutrijente
- Metabolizam i funkcionalna uloga hranljivih materija
- Regulacija energetskog balansa

Modul 2: Ishrana u starijoj dobi

- Promjene u fiziologiji varenja i apetitu s godinama
- Specifične potrebe: proteini, vitamini, tečnost
- Nutritivni rizici u gerijatriji: malnutricija, dehidracija, disfagija

Modul 3: Dijetalni pristupi i preporuke

- Smjernice za zdravu ishranu u starijoj dobi
- Terapijske dijete (dijabetes, hipertenzija, hiperlipidemije)
- Kulturni i individualni faktori u izboru ishrane

Modul 4: Menadžment prehrane i evaluacija

- Organizacija prehrambenih usluga u ustanovama
- Nutritivna procjena (MNA, BMI, laboratorijski parametri)

- Savjetovanje o ishrani i multidisciplinarni pristup

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni osnovne fiziološke i nutritivne principe ishrane
- identifikuje specifične prehrambene potrebe starijih osoba
- procijeni nutritivni status korisnika i rizike povezane s ishranom
- učestvuje u organizaciji i evaluaciji prehrambene podrške u praksi
- pripremi prezentaciju i edukativni materijal o ishrani za korisnike i porodice.

Vještine

Student će razviti sposobnost analize prehrambenih potreba, izrade jednostavnih preporuka i učestvovanja u timskom radu vezanom za prehranu korisnika. Naučit će prilagođavati preporuke individualnim i kulturnim potrebama u okviru gerijatrijske skrbi.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- razumije i primijeni osnovne principe ishrane i dijetetike u radu sa starijima
- identifikuje i prevenira nutritivne rizike u kliničkoj i institucionalnoj praksi
- doprinosi planiranju prehrambene podrške kroz savjetovanje i obrazovanje korisnika
- komunicira s dijetetičarima i članovima tima u cilju optimizacije prehrane.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 30 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
  - Rad u grupama, studije slučajeva, analiza prehrambenih preporuka
  - Upotreba naučnih članaka i stručne literature

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit 1	MCQ test, esej	30	16.5
Samostalni rad	Seminar s prezentacijom	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Vildana Alibabić, Ibrahim Mujić. Pravilna prehrana i zdravlje.Veleučilište u Rijeci.2016. dostupno na: https://www.veleri.hr/sites/default/files/2021-07/va_knjigapravilnaprehranaizdravlje_web_dec2016_0.pdf 2. Roko Živković. Dijetetika.Medicinska naglada. Zagreb.2002. Preporučena: 1. Darija Vranešić Bender i suradnici.Dijetoterapija. Medicinska naklada. Zagreb.2023.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O22
Naziv predmeta	Prevencija i unaprjeđenje zdravlja u starijoj dobi
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti javnog zdravstva, ishrane, fizioterapije i gerijatrijske njege

Ciljevi predmeta

- Razviti razumijevanje koncepta zdravog starenja i promocije zdravlja u gerijatrijskoj populaciji.
- Omogućiti identifikaciju faktora rizika i planiranje individualiziranih preventivnih intervencija.
- Upoznati studente s principima ishrane, pokretljivosti i prevencije padova kod starijih osoba.
- Povezati teorijska znanja s praktičnim primjenama u različitim gerijatrijskim kontekstima.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove prevencije i promocije zdravlja u starijoj dobi

- Koncepti prevencije (primarna, sekundarna, tercijarna)
- Promocija zdravlja i aktivno starenje
- Javne zdravstvene strategije u gerijatriji

Modul 2: Pokretljivost i prevencija padova

- Poremećaji hoda i rizik od padova
- Strukturni i organizacijski aspekti prevencije padova
- Programi i ekspertski standardi za prevenciju padova

Modul 3: Ishrana i nutritivna podrška u starijoj dobi

- Fiziološke promjene koje utiču na ishranu
- Procjena nutritivnog statusa i malnutricije
- Klinička prehrambena podrška i preporuke

Modul 4: Interdisciplinarna implementacija

- Implementacija programa promocije zdravlja u domovima i zajednici
- Uloga njegovatelja, terapeuta i porodice

- Evaluacija preventivnih mjera i efekata

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni osnovne koncepte prevencije i promocije zdravlja u gerijatriji
- identifikuje rizike za padove, malnutriciju i smanjenu mobilnost kod starijih osoba
- analizira i primjenjuje mjere prevencije u različitim ustanovama i okruženjima
- planira, provodi i evaluira zdravstveno-edukativne i preventivne intervencije
- sarađuje s interdisciplinarnim timom u cilju očuvanja funkcionalnosti starijih osoba.

Vještine

Student će razviti sposobnost identifikacije faktora rizika za padove i malnutriciju kod starijih osoba. Student će razviti vještinu planiranja i provođenja individualiziranih i grupnih intervencija s ciljem očuvanja zdravlja i funkcionalnosti. Student će se osposobiti za primjenu standardiziranih alata za procjenu stanja pokretljivosti i nutritivnog statusa. Student će razviti vještine edukacije pacijenata i njihovih porodica, te sposobnost evaluacije učinka zdravstvenih mjera.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- procijeni zdravstvene rizike i definiše preventivne strategije kod starijih osoba
- primijeni stručna znanja u cilju očuvanja mobilnosti, nutritivnog statusa i opšteg zdravlja
- implementira strukturirane programe promocije zdravlja u različitim ustanovama
- edukuje pacijente, porodice i saradnike o mjerama očuvanja zdravlja
- učestvuje u planiranju i evaluaciji preventivnih i zdravstveno-edukativnih intervencija.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 15 sati
- Seminari – 15 sati
- Praktične vježbe – 30 sati
    - Rad u grupama, analiza slučajeva, radionice, praktične vježbe
    - Studije slučajeva i samostalna evaluacija postojećih programa

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit 1	MCQ test, esej	30	16.5
Seminarski rad	Studentski rad s prezentacijom	50	27.5
Samostalna aktivnost	Učešće u diskusijama	20	11

Završni i popravni ispit Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Suad Sivić. Osnovi preventivne medicine. Medicinski fakultet Univerziteta u Zenici. 2022. dostupno na : Researchgate 2. Suada Branković, Dijana Avdić, Aida Rudić. Unapređenje zdravlja i zdravstveno obrazovanje. Bosanska riječ, Tuzla.2012. Preporučena: 1. Agima Ljaljević, Vilnerina Ramčilović, Verica Osmanović. Vodič za pružanje usluga u savjetovalištima za zdravo starenje. Podgorica, 2019. dostupno na: https://s3.eu-central-1.amazonaws.com/web.repository/ijzcg-media/files/1574233954-vodic-za-pruzanje-usluga-u-savjetovalistima-za-zdravo-starenje.pdf 2. Josip Galić i suradnici. Primarna i sekundarna prevencija bolesti suvremenog čovjeka. Medicinska naklada. 2023.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O23
Naziv predmeta	Savjetovanje, ponašanje, motivacija i obrazovanje
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti psihologije, komunikacije, obrazovanja odraslih i zdravstvene njege

Ciljevi predmeta

- Upoznati studente sa savremenim pristupima savjetovanju i edukaciji pacijenata u gerijatrijskoj praksi.
- Razviti razumijevanje komunikacijskih vještina u kontekstu savjetovanja i motivacije korisnika.
- Osposobiti studente za planiranje, realizaciju i evaluaciju savjetodavnog procesa.
- Povezati etičke i pravne aspekte s praktičnim savjetovanjem u zdravstvu.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Savjetovanje i uloga savjetnika

- Uvod u savjetodavni rad u zdravstvu
- Organizacija savjetodavne službe
- Profesionalna uloga i granice savjetovanja

Modul 2: Komunikacija i ponašanje

- Komunikacijski stilovi i tehnike slušanja
- Empatija, asertivnost i neverbalna komunikacija
- Interkulturna komunikacija i rad s različitim ciljnim grupama

Modul 3: Motivacija i promjena ponašanja

- Teorije motivacije u zdravstvu
- Motivacioni razgovor (Motivational Interviewing)
- Podrška promjenama životnog stila

Modul 4: Edukacija korisnika i porodica

- Planiranje i izvođenje edukativnih intervencija

- Edukacija o terapiji, prevenciji i samopomoći
- Evaluacija edukacijskog procesa

Modul 5: Etički i pravni okvir

- Prava pacijenata i dužnost informisanja
- Granice odgovornosti i stručnosti
- Etička načela u savjetovanju i edukaciji

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- razlikuje uloge i pristupe savjetovanju, edukaciji i motivaciji
- prepozna indikacije za savjetovanje i obrazovanje u gerontološkoj njezi
- pripremi i vodi savjetodavne razgovore s korisnicima i članovima porodice
- primijeni osnovne komunikacijske i motivacijske tehnike u različitim situacijama
- sagleda i poštuje etičke i pravne principe savjetodavnog rada.

Vještine

Student će razviti vještinu aktivnog slušanja, strukturirane komunikacije i vođenja savjetodavnog procesa. Također će steći sposobnost planiranja i izvođenja edukacijskih aktivnosti uz prilagođavanje individualnim potrebama korisnika.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- pruži osnovnu savjetodavnu i edukativnu podršku korisnicima i njihovim porodicama
- prepozna motive i prepreke u ponašanju korisnika
- upotrijebi komunikacijske i motivacijske alate u podršci promjenama ponašanja
- primijeni savjetodavne tehnike u skladu s pravnim i etičkim standardima.

Metode izvođenja nastave

- Seminari – 30 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
    - Rad na slučajevima, simulacije savjetovanja, refleksija i grupni rad

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit 1	MCQ test, esej	30	16.5
Samostalni rad	Portfolio s prezentacijom	50	27.5

Završni i popravni ispit Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Vesna Mijoč, Marin Čargo. Temeljni postupci i vještine u zdravstvenoj njezi. Naklada Slap. 2022. Preporučena: 1. Hrvatska komora medicinskih sestara. Standardni operativni postupci u zdravstvenoj njezi. Zagren. 2022. dostupno: https://www.hkms.hr/wp-content/uploads/2023/01/Standardni-operativni-postupci-u-zdravstvenoj-njezi-1.pdf

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O24
Naziv predmeta	Temelji organizacije u zdravstvu
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti zdravstvenog menadžmenta, organizacijskih nauka i socijalne politike

Ciljevi predmeta

- Razviti temeljno razumijevanje organizacijskih struktura i procesa u zdravstvu.
- Povezati socijalno-politički kontekst sa organizacijom i funkcionisanjem zdravstvenih ustanova.
- Osposobiti studente za analizu i razumijevanje organizacijskih izazova u gerijatrijskoj skrbi.
- Poticati primjenu znanja u dizajniranju mreža, struktura i međuinstitucionalne saradnje.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove organizacije i menadžmenta

- Osnovni organizacijski pojmovi
- Funkcije menadžmenta u zdravstvu
- Razlika između linijske i matrične organizacije
- Grafički prikazi struktura i procesa

Modul 2: Organizacijski oblici u zdravstvu

- Ustanove za njegu, rehabilitaciju i kućnu njegu
- Organizacija stacionarne, ambulantne i dnevne njege
- Personalne i konceptualne implikacije različitih struktura

Modul 3: Mreže i međuinstitucionalna saradnja

- Teorijska osnova mreža i njihovo funkcionisanje
- Uloga mreža u kompleksnim gerijatrijskim strukturama
- Koordinacija, fleksibilnost i sinergija u sistemima njege

Modul 4: Socijalna politika i zdravstveni sistem

- Socijalno-politički okvir u EU i regiji

- Principi socijalne države i njihova primjena u zdravstvu
- Političke mogućnosti uticaja građana
- Trenutni izazovi u socijalnoj politici za starije

Modul 5: Lokalna i regionalna organizacija njege

- Pregled organizacija u kojima se provodi gerijatrijska njega
- Mapiranje lokalnih servisa i ponuda
- Evaluacija postojećih modela i mogućnosti poboljšanja

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni osnovne principe organizacije i upravljanja u zdravstvu
- analizira strukture i procese u različitim zdravstvenim i gerijatrijskim ustanovama
- prepozna utjecaj socijalne politike na organizaciju zdravstvene njege
- poveže teorijska znanja sa praktičnim izazovima u organizaciji njege.

Vještine

Student će razviti sposobnost organizacijskog razmišljanja, razumijevanja odnosa unutar i između institucija, kao i analitičke vještine u procjeni organizacijskih modela i mreža. Također će usvojiti vještinu prepoznavanja političkih i administrativnih utjecaja na zdravstvo.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- djeluje unutar kompleksnih organizacijskih sistema u zdravstvu
- razumije strukturu, tokove i izazove menadžmenta u gerijatriji
- predlaže rješenja za optimizaciju organizacije njege kroz saradnju i umrežavanje
- prati i interpretira socijalno-političke promjene relevantne za svoj profesionalni kontekst.

Metode izvođenja nastave

- Seminari – 30 sati
- Praktične vježbe – 30 sati
    - Grupni rad, studije slučaja, diskusije, referati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit 1	MCQ test, esej	30	16.5
Seminarski rad	Studentski rad s prezentacijom	50	27.5

Samostalna aktivnost	Učešće u diskusijama	20	11

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Aida Pilav. Sistemi zaštite zdravlja. Univerzitet u Sarajevu. Fakultet zdravstvenih studija. Sarajevo, 2014. dostupno na: https://www.fzs.unsa.ba/wp-content/uploads/2021/11/pilav_knjiga_sistemi.pdf Preporučena: 1. Luka Kovačić . Organizacija i upravljanje u zdravstvenoj zaštiti. Medicinska naklada. 2003.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O25
Naziv predmeta	Kvantitativne i kvalitativne istraživačke metode
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti istraživačke metodologije, gerontologije i društvenih nauka

Ciljevi predmeta

- Upoznati studente sa osnovama kvantitativnog i kvalitativnog istraživanja u kontekstu gerontologije i zdravstvenih nauka.
- Razviti razumijevanje ključnih koncepata, pojmova i koraka istraživačkog procesa.
- Osposobiti studente za formulaciju istraživačkih pitanja, hipoteza i izbora odgovarajućih metoda prikupljanja podataka.
- Pripremiti studente za planiranje i provođenje manjih empirijskih istraživanja.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u istraživanje i metodologiju

- Uloga empirijskog istraživanja u gerontologiji i zdravstvenim naukama
- Naučna teorija, metodologija i znanstveno mišljenje
- Etika u istraživanju i akademska čestitost

Modul 2: Kvantitativne metode

- Osnovne karakteristike kvantitativnog istraživanja
- Formulisanje hipoteza i operacionalizacija varijabli
- Metode prikupljanja podataka: upitnici, testovi, mjerenja
- Uzorkovanje i istraživački dizajni

Modul 3: Kvalitativne metode

- Osnovne karakteristike kvalitativnog istraživanja
- Formulisanje istraživačkih pitanja
- Metode: intervjui, posmatranje, fokus grupe
- Uloga istraživača i kontekstualna interpretacija

Modul 4: Priprema istraživačkog dizajna

- Koraci istraživačkog procesa
- Validnost, pouzdanost i istraživačka pitanja
- Uvod u planiranje vlastitog istraživanja

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni osnovne pojmove i pristupe u empirijskom istraživanju
- razlikuje kvantitativne i kvalitativne metode istraživanja
- formuliše istraživačko pitanje i hipotezu
- prepozna odgovarajuće metode prikupljanja podataka
- razvije osnovni istraživački plan u kontekstu gerontologije.

Vještine

Student će razviti vještinu oblikovanja istraživačkih pitanja, izrade jednostavnih instrumenata za prikupljanje podataka, kritičke analize dizajna i primjene etičkih principa u istraživanju.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- učestvuje u planiranju i provođenju malih istraživačkih projekata
- razumije važnost naučno utemeljenih zaključaka u gerontologiji
- koristi stečena znanja kao osnovu za analitičko i evaluacijsko razmišljanje.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 30 sati
- Seminari – 30 sati
  - Analiza studija, diskusije, čitanje naučnih tekstova
  - Korištenje e-learning alata i digitalnih platformi

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit 1	MCQ test, esej	40	22.0
Praktični ispit	Projekat istraživanja	60	33.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Ekrem Čolakhodžić. Metodologija i tehnologija naučnoistraživačkog rada. Univerzitet „Džemal Bijedić“ u Mostaru Nastavnički fakultet. 2021. dostupno na : ResearchGate Preporučena: 1. Vesna Lamza Posavec. Kvantitativne metode istraživanja: anketa i analiza sadržaja. Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu. Zagreb, 2011. dostupno na : https://fhs.hr/_download/repository/dokumen.tips_kvantitativne-skripta.pdf

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O26
Naziv predmeta	Palijativna njega
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	5
Nastavno osoblje	Mentori iz palijativne skrbi, zdravstvene njege, psihologije i socijalnog rada

Ciljevi predmeta

- Upoznati studente sa osnovama palijativne njege i konceptom brige za teško bolesne i umiruće.
- Omogućiti primjenu principa palijativne njege u praksi u skladu sa etičkim i humanističkim vrijednostima.
- Razviti empatijsku komunikaciju, emocionalnu stabilnost i profesionalni odnos prema smrti.
- Osnažiti studente za timski rad u okviru multidisciplinarne palijativne njege.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnovni principi palijativne skrbi

- Definicija, ciljevi i razvoj palijativne skrbi
- Holistički pristup: tjelesne, emocionalne, socijalne i duhovne potrebe
- Razlika između palijativne i kurativne medicine

Modul 2: Zbrinjavanje simptoma i kvaliteta života

- Kontrola boli, mučnine, disanja i anksioznosti
- Njega kože, usta i pokretljivosti u terminalnoj fazi
- Adekvatna prehrana, hidracija i komfor

Modul 3: Komunikacija i podrška

- Empatična komunikacija s pacijentima i porodicama
- Psihološki aspekti suočavanja s gubitkom
- Podrška u žalovanju i post-bereavement

Modul 4: Etički i duhovni aspekti

- Donošenje odluka u terminalnoj fazi
- Poštivanje autonomije pacijenata

- Suočavanje sa sopstvenim emocijama i refleksija

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni osnovne principe i ciljeve palijativne njege
- primijeni mjere za ublažavanje simptoma i osiguranje komfora
- komunicira s teško bolesnim pacijentima i njihovim porodicama
- prepozna etičke dileme i duhovne potrebe korisnik
- sarađuje s članovima tima u osiguranju kvalitetne palijativne skrbi.

Vještine

Student će razviti sposobnost prepoznavanja potreba korisnika u terminalnoj fazi, pružanja njege usmjerene na udobnost i kvalitetu života, te vođenja empatične komunikacije u emocionalno zahtjevnim situacijama.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- učestvuje u pružanju palijativne njege u skladu s profesionalnim i etičkim standardima
- prepozna znakove fizičkog i psihološkog distresa
- podrži porodicu korisnika tokom procesa umiranja i žalovanja
- reflektuje vlastitu praksu i emocionalne reakcije kroz superviziju.

Metode izvođenja nastave

- Klinička praksa
- Mentorska supervizija
- Simulacije, reflektivne radionice i vođena analiza slučajeva
- Vođenje Knjižice prakse i stručna refleksija
- Završna analiza iskustva u pisanoj formi

Konkretne faze učenja kroz praksu se biraju za jedno od sljedećih područja prakse:

- Njega u oblasti dugotrajne njege (npr. centri za gerijatriju, stacionarno i polustacionarno područje),
- Ambulantna/mobilna njega (npr. kućna njega, ambulante)
- Prevencija i rehabilitacija.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz

Evaluacija prakse	Klinička procjena mentora	80	44.0
Refleksivni izvještaj	Pisana obrada	20	11.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Marija Ljubičić. Palijativna zdravstvena njega. Naklada Slap.2020. Proširena: 1. Slava Šepec. Standardizirani postupci u zdravstvenoj njezi.Hrvatska komora medicinskih sestara.Zagreb.2010.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-I5
Naziv predmeta	Neuroplastičnost i starenje mozga
Status predmeta	Izborni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti neuroznanosti, gerontologije i psihologije

Ciljevi predmeta

- Upoznati studenta s osnovnim pojmom i mehanizmima neuroplastičnosti.
- Proučiti kako se mozak mijenja tokom procesa starenja.
- Analizirati faktore koji pozitivno i negativno utiču na funkciju mozga kod starijih osoba.
- Promovisati pristupe za očuvanje i stimulaciju kognitivnih sposobnosti u starosti.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove neuroplastičnosti

- Tipovi i mehanizmi neuroplastičnosti
- Uloga sinaptičkih promjena i neurogeneze

Modul 2: Promjene u mozgu tokom starenja

- Fiziološko vs. patološko starenje mozga
- Strukturalne i funkcionalne promjene u starosti

Modul 3: Očuvanje moždanih funkcija

- Fizička aktivnost i kognitivna stimulacija
- Uloga ishrane, sna i socijalne angažovanosti
- Strategije prevencije kognitivnog pada

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni osnovne neurobiološke principe neuroplastičnosti
- prepozna promjene u strukturi i funkciji mozga koje prate starenje
- navede faktore koji utiču na očuvanje moždanih funkcija
- primijeni osnovne preporuke za stimulaciju kognitivnih funkcija kod starijih

- prepozna značaj edukacije, fizičke aktivnosti i društvene uključenosti za zdravlje mozga.

Vještine

Student razvija sposobnost prepoznavanja neurofizioloških procesa u kontekstu starenja, razumije važnost cjeloživotne stimulacije mozga i primjenjuje osnovne preporuke za njegovo očuvanje kroz rad sa starijom populacijom.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan da:

- objasni promjene u funkciji mozga povezane sa starenjem
- promoviše stil života koji podržava neuroplastičnost
- učestvuje u osmišljavanju edukativnih i terapijskih programa za starije osobe
- komunicira znanja o zdravlju mozga starijim osobama i njihovim porodicama.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 15 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
  - Interaktivne diskusije
  - Analiza slučajeva i naučnih članaka
  - Individualna priprema kratkih preporuka za stimulaciju mozga

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Teoretski ispit	MCQ test, esej	60	33
Samostalna aktivnost	Kratki pisani esej	40	22

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Dr. sc. David A. Sinclair, Matthew D. LaPlante. Životni vijek - Zašto starimo, a ne moramo. Školska knjiga. 2024.
2. Ninoslav Mimica , Marija Kušan Jukić i suradnici. Psihijatrija starije dobi. Medicinska naklada.2022.

	Proširena: 1. Pauwels L, Chalavi S, Swinnen SP. Aging and brain plasticity. Aging (Albany NY). 2018;10(8):1789-1790. doi:10.18632/aging.101514 2. Park DC, Bischof GN. The aging mind: neuroplasticity in response to cognitive training. *Dialogues Clin Neurosci*. 2013;15(1):109-119. doi:10.31887/DCNS.2013.15.1/dpark

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-I6
Naziv predmeta	Hronična bol kod starijih: Prepoznavanje i liječenje
Status predmeta	Izborni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti gerijatrije, kliničke farmakologije i zdravstvene njege

Ciljevi predmeta

- Upoznati studenta sa mehanizmima i vrstama hronične boli u starijem dobu.
- Razviti sposobnost prepoznavanja i procjene boli kod kognitivno i fizički oslabljenih osoba.
- Predstaviti principe terapije i podrške kod hronične boli sa fokusom na sigurnost i kvalitet života.
- Promovisati pristup usmjeren na osobu, funkcionalni oporavak i očuvanje dostojanstva.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u hroničnu bol i specifičnosti kod starijih osoba

- Fiziološke promjene koje utiču na percepciju boli
- Najčešći uzroci hronične boli u gerijatriji (osteoartritis, neuropatija, postherpetična neuralgija, vertebralne frakture)

Modul 2: Procjena bola kod starijih osoba

- Skale za mjerenje bola (VAS, PAINAD, Numeric Rating Scale)
- Komunikacija i neverbalni znakovi bola
- Procjena kod osoba s demencijom i kognitivnim oštećenjima

Modul 3: Farmakološki pristupi

- Lijekovi za bol: NSAIL, paracetamol, opioidi
- Rizici i interakcije u starijoj dobi
- Principi depreskripcije i prilagođavanja terapije

Modul 4: Nefarmakološki i kombinovani pristupi

- Fizioterapija, masaža, TENS, relaksacija
- Psihološki i edukativni pristupi

- Timski rad i holistički model liječenja

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni osnovne tipove i mehanizme hronične boli kod starijih osoba
- primijeni osnovne metode za procjenu intenziteta i lokalizacije boli, uključujući neverbalnu komunikaciju
- prepozna specifičnosti farmakološke terapije kod starijih (rizici, interakcije, depreskripcija)
- navede i primijeni nefarmakološke metode u tretmanu boli (fizikalna terapija, relaksacija, toplota/hladnoća, TENS)
- prepozna važnost multidisciplinarnog pristupa u liječenju hronične boli.

Vještine

Student razvija vještine procjene i razumijevanja subjektivnog iskustva bola kod starijih, poznavanja principa sigurnog propisivanja lijekova i korištenja nefarmakoloških intervencija. Jača empatijski pristup i sposobnost timske saradnje.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan da:

- efikasno prepozna i procijeni hroničnu bol kod starijih osoba
- učestvuje u planiranju i sprovođenju terapijskih mjera
- sarađuje sa članovima zdravstvenog tima u tretmanu boli
- promoviše dostojanstven i human pristup u radu sa starijim pacijentima koji pate od hronične boli.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 15 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
  - Analiza slučajeva i praktične vježbe procjene bola
  - Prikaz i diskusija protokola i terapijskih smjernica
  - Grupna izrada mini plana liječenja i refleksija

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Teoretski ispit	MCQ test, esej	60	33
Praktični prikaz pristupa	Analiza slučaja i kratki test	40	22

Završni i popravni ispit Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Vjenceslav Kiseljak. Kronična bol. Medicinska naklada. 2000. 2. Mills SEE, Nicolson KP, Smith BH. Chronic pain: a review of its epidemiology and associated factors in population-based studies. Br J Anaesth. 2019;123(2):e273-e283. doi:10.1016/j.bja.2019.03.023 Proširena: 1. Hrvatski zbor fizioterapeuta. Kako se nositi sa kroničnom boli. Michel d.o.o.. Zagreb.2013. dostupno na: https://www.kbsd.hr/media/2021/05/kronicna_bol.pdf

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-I7
Naziv predmeta	Njemački jezik 2
Status predmeta	Izborni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Proširenje znanja njemačkog jezika (A2 nivo).
- Razvijanje komunikacijskih vještina za složenije svakodnevne situacije.
- Savladavanje osnovnih pravila gramatike i proširivanje vokabulara.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Složene jezičke strukture

- Deklinacija imenica i pridjeva.
- Glagoli sa odvojenim i neodvojenim prefiksima.
- Prošireni vokabular za opisivanje ličnih interesa i rutina.

Modul 2: Komunikacija i pisanje

- Telefonski razgovori i e-mail korespondencija.
- Snalaženje u gradu: davanje i razumijevanje uputa.
- Opisivanje iskustava, događaja i planova.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Voditi razgovore o poznatim temama i situacijama.
- Koristiti pravilne gramatičke strukture za pisanje kratkih tekstova.
- Razumjeti jednostavne tekstove i dijaloge.

Vještine

Student će unaprijediti vještine izražavanja u složenijim svakodnevnim i profesionalnim situacijama, proširujući svoj vokabular i razumijevanje gramatike. Naučit će pravilnu upotrebu deklinacija, složenih glagolskih oblika i pisanih izraza, omogućavajući im da vode razgovore na poznate teme, pišu jednostavne

tekstove, te razumiju osnovne informacije u pisanom i govornom obliku. Posebna pažnja bit će posvećena sposobnosti snalaženja u situacijama kao što su telefonski razgovori i osnovna poslovna komunikacija.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Sposobnost izražavanja u svakodnevnim i jednostavnim profesionalnim situacijama.
- Razumijevanje osnovnih pisanih i usmenih informacija na A2 nivou.
- Kreiranje jasnih i koherentnih tekstova na poznate teme.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 15 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1)	Pismeno (MCQ, esej)	50	22.5
II parcijalni ispit (Modul 2)	Pismeno (MCQ, esej)	50	22.5

Literatura	Obavezna: 1. Schritte International Neu 2 (Hueber Verlag). Preporučena: 1. Deutsche Grammatik leicht erklärt (Cornelsen). 2. Online resursi za učenje njemačkog jezika (Goethe Institut, DW Learn German).

IV semestar

Sadržaj

Modul 1: Rehabilitacija i funkcionalna terapija u gerontologiji (8 ECTS)

Ovaj modul obuhvata dva predmeta – Koncepti njege i terapije usmjereni na očuvane funkcionalne sposobnosti i Rehabilitacija. Studenti će steći praktična znanja o primjeni bazalne stimulacije, Bobath koncepta i kinestetičkih metoda u radu sa starijim osobama, s ciljem očuvanja mobilnosti, prevencije kontraktura i poboljšanja kvaliteta života. Uče se procjenjivati rehabilitacijski potencijal i planirati individualizirane intervencije. Kroz ovaj modul, studenti razvijaju vještine za interdisciplinarnu saradnju, refleksivni rad i praktičnu primjenu koncepta funkcionalno orijentirane njege.

Modul 2: Integrisana terapija i procjena gerijatrijskih sindroma (7 ECTS)

Modul obuhvata Farmakologiju u gerontologiji 2 i Interdisciplinarnu procjenu starijih osoba. Fokus je na razumijevanju kompleksnih terapijskih protokola kod starijih osoba, uključujući pristupe demenciji, depresiji, bolu i nesanici, uz naglasak na individualizaciju terapije. Paralelno, studenti savladavaju alate za sveobuhvatnu procjenu fizičkog, kognitivnog, emocionalnog i socijalnog statusa korisnika (MMSE, GDS, Barthel, MNA itd.). Uče se postavljanju terapijskih ciljeva, timskom radu i dokumentaciji nalaza, razvijajući ključne kompetencije za kliničku i preventivnu praksu.

Modul 3: Upravljanje i projektni menadžment u gerontološkoj skrbi (6 ECTS)

U okviru predmeta Menadžment i organizacija gerontoloških sistema te Projektni menadžment i organizacija sistema brige o starijima, studenti stiču znanja o finansiranju i upravljanju zdravstvenim i gerontološkim ustanovama. Razvijaju sposobnost planiranja investicija, analize troškova i izrade projekata, uz upotrebu alata kao što su Gantt dijagrami i projektna dokumentacija. Poseban akcenat je na primjeni menadžerskih koncepata u praktičnim situacijama, što uključuje i evaluaciju kvaliteta usluga u domovima, bolnicama i zajednici.

Modul 4: Istraživanja i analitika u zdravstvu (3 ECTS)

Modul Analitičke metode u društveno-zdravstvenim naukama osposobljava studente za razumijevanje i primjenu osnovnih statističkih i kvalitativnih metoda analize podataka. Kroz praktične vježbe u SPSS-u i NVivo-u, studenti uče kako da interpretiraju rezultate, pišu analitičke izvještaje i doprinesu istraživačkom radu u oblasti gerontologije. Naglasak je na razvoju kritičkog mišljenja, analitičkih vještina i sposobnosti povezivanja istraživanja s praksom.

Modul 5: Praktična nastava 4 – Rehabilitacija i akutna njega (5 ECTS)

Studenti se uključuju u rad rehabilitacijskih i akutnih odjela, gdje kroz superviziranu praksu primjenjuju znanja iz prethodnih modula. Fokus je na procjeni korisnika, planiranju intervencija, prevenciji komplikacija i timskoj saradnji. Praksa uključuje kliničko promatranje, refleksiju i dokumentovanje. Studenti razvijaju kliničko razmišljanje, etički pristup i sposobnost donošenja odluka u stvarnim uslovima.

Modul 6: Izborni predmet (1 ECTS)

Studenti biraju jedan od sljedećih izbornih predmeta:

- **Pristupi u radu sa osobama sa demencijom** – usmjeren na komunikaciju, validaciju, orijentaciju i etiku njege osoba s demencijom.
- **Holistički pristupi u gerijatrijskoj njezi** – uključuje terapiju muzikom, aromaterapiju, dodir i druge metode za unapređenje kvaliteta života.
- **Programi socijalne inkluzije za starije osobe** – fokusiran na osmišljavanje i implementaciju aktivnosti koje uključuju starije osobe u zajednicu.

Gerontologija IV Semestar									
Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
Rehabilitacija i funkcionalna terapija u gerontologiji (8 ECTS)	VŠGL-O27	Koncepti njege i terapije usmjereni na očuvane funkcionalne sposobnosti 1	15	30	15		90	150	5
	VŠGL-O28	Rehabilitacija	15	30			45	90	3
Integrisana terapija i procjena gerijatrijskih sindroma (7 ECTS)	VŠGL-O29	Farmakologija u gerontologiji 2	30	30			30	90	3
	VŠGL-O30	Interdisciplinarna procjena starijih osoba	15	30			75	120	4
Upravljanje i projektni menadžment u gerontološkoj skrbi (6 ECTS)	VŠGL-O31	Menadžment i organizacija gerontoloških sistema	15	30	15		30	90	3
	VŠGL-O32	Projektni menadžment i organizacija sistema brige o starijima		15	15		60	90	3
Istraživanja i analitika u zdravstvu (3 ECTS)	VŠGL-O33	Analitičke metode u društveno-zdravstvenim naukama	15	15			60	90	3
Praktična nastava 4 (5 ECTS)	VŠGL-O34	Rehabilitacija i akutna njega				150		150	5
Izborni predmet (1 ECTS)	VŠGL-I	Izborni predmet	15	15				30	1
UKUPNO			**120**	**195**	**45**	**150**	**390**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Izborni predmeti	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
	P	V	S	KP			
VŠGL-I8 Pristupi u radu sa osobama sa demencijom VŠGL-I9 Holistički pristupi u gerijatrijskoj njezi VŠGL-I10 Programi socijalne inkluzije za starije osobe	15	15				30	1

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O27
Naziv predmeta	Koncepti njege i terapije usmjereni na očuvane funkcionalne sposobnosti 1
Status predmeta	Obavezni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	5
Nastavno osoblje	Nastavnici i stručnjaci iz oblasti gerijatrijske njege, rehabilitacije i terapije pokreta

Ciljevi predmeta

- Razviti temeljno razumijevanje koncepta resursno orijentisane njege i terapije.
- Upoznati studente s teorijskom osnovom i praktičnom primjenom pristupa poput Basalne stimulacije, Bobath koncepta i Kinestetike.
- Omogućiti kritičku procjenu primjene ovih pristupa u radu sa starijim i funkcionalno oštećenim osobama.
- Razviti kompetencije za evaluaciju efikasnosti intervencija i prilagođavanje postupaka individualnim potrebama.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Bazalna stimulacija u gerijatrijskoj njezi

- Ciljevi i osnovni principi
- Anatomsko-funkcionalna osnova percepcije i dodira
- Praktična primjena i evaluacija
- Uloga dodira u očuvanju identiteta i orijentacije

Modul 2: Bobath koncept u njezi odraslih

- Ciljevi i teorijska osnova
- Principi neurofiziološkog oporavka
- Tehnike rukovanja i podrške pokretima
- Evaluacija terapijskog učinka i prilagođavanje

Modul 3: Kinestetički pristupi u pokretnoj podršci

- Komunikacija pokretom
- Osnovni elementi kinestetičkog rada

- Pristup individualnim obrascima kretanja
- Prevencija kontraktura i očuvanje mobilnosti

Modul 4: Kritička evaluacija i implementacija

- Pregled dokaza o efikasnosti različitih pristupa
- Primjena u različitim gerijatrijskim kontekstima
- Individualizacija terapijskih ciljeva
- Dokumentacija i refleksija

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni teorijsku osnovu i principe koncepta bazirane na resursima
- demonstrira osnovne vještine iz oblasti Basalne stimulacije, Bobath koncepta i Kinestetike
- analizira primjenu ovih koncepata u zavisnosti od funkcionalnog statusa pacijenta
- kritički procijeni efikasnost različitih pristupa i izabere najprikladniji
- učestvuje u planiranju, provođenju i evaluaciji terapijskih intervencija.

Vještine

Student će razviti sposobnost primjene bazalnih, kinestetičkih i neurofizioloških principa u svakodnevnoj njezi starijih osoba. Student će razviti vještinu uočavanja individualnih potencijala pacijenta i planiranja podrške usmjerene na očuvanje funkcionalnosti. Student će se osposobiti za korištenje jednostavnih evaluacijskih metoda za mjerenje učinka terapije. Student će razviti vještine timske saradnje s fizioterapeutima, radnim terapeutima i njegovateljima s ciljem zajedničke implementacije terapijskih koncepata.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- primijeni principe Bazalne stimulacije, Bobath koncepta i Kinestetike u njezi starijih osoba
- procijeni funkcionalne sposobnosti pacijenata i odabere odgovarajuće terapijske strategije
- integriše resursno orijentisani pristup u planiranje njege u različitim okruženjima (kućna njega, dom za stare, bolnica)
- dokumentuje terapijske intervencije i procjenjuje njihov efekat
- doprinosi očuvanju i poboljšanju kvaliteta života starijih osoba kroz funkcionalno usmjerenu njegu.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 15 sati
- Seminari – 15 sati
- Praktične vježbe – 30 sati
    - Rad u grupama, analiza slučajeva, radionice, praktične vježbe

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Usmeni ispit/ praktična prezentacija		40	22
Seminarski rad	Studentski rad s prezentacijom	40	22
Samostalna aktivnost	Evaluacija učešća u vježbama	20	11

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Ivo Jajić, Zrinka Jajić i suradnici. Fizikalna i rehabilitacijska medicina - Osnove i liječenje. Medicinska naklada.2008.
2. Sonja Briski. Bobath concept. Nastavnička revija 3, 2022. https://doi.org/10.52444/nr.3.1.2
3. Damir Sekulić, Dušan MetikoŠ. Osnove transformacijskih postupaka u kineziologiji. Fakultet prirodoslovno - matematičkih znanosti i kineziologije Sveučilišta u Splitu. 2007.

Preporučena:

1. British Bobath Tutors Association. Bobath Concept - Theory and Clinical Practice in Neurological Rehabilitation.John Wiley and Sons Ltd. 2009.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O28
Naziv predmeta	Rehabilitacija
Status predmeta	Obavezni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti gerijatrijske rehabilitacije, zdravlja i funkcionalne medicine

Ciljevi predmeta

- Upoznati studente s osnovama i teorijskim temeljima rehabilitacije u gerontološkom kontekstu.
- Omogućiti razumijevanje procesa gubitka funkcionalnosti, nastanka invaliditeta i mjera za njihovu prevenciju.
- Razviti sposobnost primjene dijagnostičkih metoda i interpretacije podataka u svrhu procjene rehabilitacijskih potencijala.
- Osposobiti studente za strukturirano planiranje i obrazlaganje rehabilitacijskih intervencija kroz prezentaciju i pisani zadatak.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Temelji rehabilitacije i zdravlja

- Definicije i modeli rehabilitacije
- Koncepti zdravlja, bolesti, invaliditeta i funkcionalnog oporavka
- Etiologija i patogeneza invalidnosti kod starijih osoba

Modul 2: Rehabilitacijski potencijal i dijagnostika

- Upotreba dijagnostičkih alata (screening, testovi funkcije, intervjui)
- Procjena kvalitete života, samostalnosti i rezilijentnosti
- Biografski kontekst i plastičnost kod starijih osoba

Modul 3: Rehabilitacijske strategije

- Tjelesna aktivacija i očuvanje funkcionalnih sposobnosti
- Prevencija komplikacija, padova, nepokretnosti
- Planiranje i individualizacija rehabilitacijskih intervencija

Modul 4: Aktivacija i promjena ponašanja

- Tehnike motivacije i edukacije korisnika
- Promjena subjektivnog zdravstvenog ponašanja
- Dugoročna stabilizacija stečenih funkcija

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni teorijske osnove i koncepte rehabilitacije u kontekstu starenja
- prepozna i primijeni odgovarajuće metode procjene rehabilitacijskog potencijala
- razvije osnovni plan intervencije utemeljen na individualnim potrebama korisnika
- reflektuje procese tjelesnog oporavka, motivacije i ponašajnih promjena u starijoj dobi.

Vještine

Student će razviti sposobnost analiziranja i interpretiranja rezultata procjene funkcionalnosti i samostalnosti, te planiranja i strukturiranja rehabilitacijskih mjera u skladu s potrebama starije osobe. Također će ovladati tehnikama aktivacije, poticanja pokretljivosti i edukacije korisnika s ciljem postizanja i održavanja rehabilitacijskih ciljeva.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- učestvuje u timskom planiranju i realizaciji rehabilitacijskih intervencija
- procjenjuje i razvija preporuke za očuvanje funkcionalne sposobnosti starijih osoba
- povezuje individualni biografski i funkcionalni kontekst sa savremenim rehabilitacijskim pristupima.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 15 sati
- Praktične vježbe – 30 sati
    - Analiza naučnih tekstova, grupne vježbe
    - Korištenje E-learning modula i multimedijalnih prikaza

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ test, esej	40	22.0
Praktični ispit	Evaluacija praktičnih vještina	60	33.0

Završni i popravni ispit Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Avdić D. Pad u trećoj životnoj dobi. GIK „OKO"; Univerzitetska knjiga, Sarajevo 2004. 2. Galić S.,Tomasović N. i sur.:Priručnik iz gerontologije, gerijatrije i psihologije starih osoba – psihologija starenja, Medicinska škola Osijek, 2013. Proširena: 1. Slava Šepec. Standardizirani postupci u zdravstvenoj njezi.Hrvatska komora medicinskih sestara.Zagreb.2010.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O29
Naziv predmeta	Farmakologija u gerontologiji 2
Status predmeta	Obavezni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti farmakologije, gerijatrije i kliničke farmacije

Ciljevi predmeta

- Produbiti znanja o kliničkoj farmakologiji i patologiji stanja starije dobi.
- Povezati etiopatogenezu najčešćih gerijatrijskih sindroma s terapijskim strategijama.
- Razviti sposobnost analize i evaluacije terapijskih protokola.
- Uvesti studente u principe preventivne i suportivne terapije u gerijatriji.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Patofiziologija i farmakoterapija

- Kognitivni poremećaji (demencija, delirij)
- Inkontinencija, osteoporoza, padovi
- Kronični bol, depresija, nesanica

Modul 2: Strategije liječenja i skrbi

- Individualizacija terapije kod starijih
- Farmakološke vs. nefarmakološke mjere
- Edukacija korisnika i članova porodice

Modul 3: Praćenje i evaluacija terapije

- Procjena terapijskog odgovora i modifikacija režima
- Paliativna farmakoterapija
- Farmakoterapijski timski pristup

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni terapijski pristup u kompleksnim gerijatrijskim stanjima
- evaluira efikasnost i sigurnost terapije kod starijih osoba

- doprinese edukaciji korisnika o upotrebi lijekova
- primijeni principe kliničkog razmišljanja u terapijskom planiranju.

Vještine

Student će razviti vještine opažanja promjena u zdravstvenom stanju korisnika, uočavanja nuspojava, prilagođavanja terapije i komunikacije s timom.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- analizira i razumije kompleksne terapijske režime;
- predlaže prilagodbe terapije u saradnji sa zdravstvenim timom;
- doprinese prevenciji farmakoloških komplikacija kod starijih osoba.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 30 sati
- Praktične vježbe – 30 sati
  - Studije slučaja, grupna analiza terapijskih pristupa, refleksija i diskusije

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit 1	MCQ test, esej	60	33.0
Praktični ispit		40	22.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Rang HP, Dale MM, Ritter JM, Moore PK. Pharmacology – Farmakologija, osmo izdanje – prevod. Beograd: Data Status; 2019.
2. Varagić V, Milošević M. Farmakologija, 23. izdanje. Medika graf; 2012

Preporučena:

	1. Katzung GB, Masters BS, Trevor JA. Temeljna i klinička farmakologija, 14. izdanje, prevod na hrvatski jezik. Zagreb: Medicinska naklada, 2020. 2. Omeragić E, Bečić F. Racionalna farmakoterapija sa osnovama farmakografije. Sarajevo: Jež; 2003.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O30
Naziv predmeta	Interdisciplinarna procjena starijih osoba
Status predmeta	Obavezni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti istraživačkih metoda, gerontologije i zdravstvene njege

Ciljevi predmeta

- Upoznati studente s konceptom i značajem interdisciplinarne procjene u gerijatrijskoj praksi.
- Razviti sposobnost primjene standardiziranih i prilagodljivih assessmentinstrumenta u procjeni funkcionalnog, kognitivnog, emocionalnog i socijalnog statusa starijih osoba.
- Omogućiti studentima da samostalno provode screening i procjene relevantnih gerijatrijskih domena te da na osnovu rezultata prepoznaju potrebe za daljnjom dijagnostikom ili intervencijama.
- Poticati timski rad i integraciju različitih profesionalnih pristupa (medicinski, psihološki, socijalni) u procesu procjene.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u interdisciplinarnu procjenu

- Osnove gerijatrijske evaluacije
- Značaj i ciljevi timske evaluacije
- Etika i komunikacija u kontekstu procjene

Modul 2: Procjena funkcionalnih i kognitivnih domena

- Procjena kognitivnih funkcija (MMSE, DemTect, itd.)
- Procjena motorike gornjih i donjih ekstremiteta
- Funkcionalni osnovni testovi (Timed Up & Go, Barthel indeks)

Modul 3: Procjena fizičkih i emocionalnih aspekata

- Procjena emocionalnosti (GDS, Cornell skala)
- Procjena boli (VAS, PAINAD, BESD)
- Procjena kontrole kontinencije
- Procjena fizičke aktivnosti i tjelesne izdržljivosti

- Nutritivna procjena (MNA, BMI, albumin, unos kalorija)

Modul 4: Socijalna situacija, kvalitet života i ranjivosti

- Socijalna integracija i dostupnost podrške
- Instrumenti za mjerenje kvaliteta života (EQ-5D, WHOQOL-OLD)
- Frailty procjena (Fried kriteriji, Clinical Frailty Scale)

Modul 5: Posebnosti procjene kod demencije i sindroma

- Pristup osobama sa demencijom i specifičnosti komunikacije
- Teškoće u interpretaciji kod kognitivnih poremećaja
- Procjena kod specifičnih gerijatrijskih sindroma (delirij, depresija, padovi itd.)

Modul 6: Postavljanje terapijskih ciljeva i dokumentacija

- Postavljanje participativnih ciljeva sa korisnikom i porodicom
- Timska interpretacija nalaza
- Dokumentacija, evaluacija i izvještavanje u timu

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni važnost i principe interdisciplinarne procjene u gerijatrijskoj praksi
- koristi različite standardizirane instrumente za procjenu kognitivnih, motornih, socijalnih i emocionalnih aspekata starenja
- interpretira rezultate procjene i formulira preliminarne dijagnostičke i intervencijske preporuke
- vodi strukturirane razgovore sa članovima multidisciplinarnog tima i korisnicima, te dokumentira nalaze u skladu s profesionalnim standardima.

Vještine

Student će razviti sposobnost samostalne i timske primjene različitih standardiziranih screening i assessment-instrumenata koji se koriste u gerijatrijskoj njezi i terapiji. Kroz praktičan rad, simulacije i analizu slučajeva, student će ovladati primjenom instrumenata za procjenu kognitivnog statusa, motorike gornjih i donjih ekstremiteta, funkcionalne sposobnosti, nutritivnog statusa, boli, emocionalnog stanja, fizičke aktivnosti, kontrole kontinencije, kao i socijalne situacije i kvalitete života. Također će naučiti identificirati frailty sindrom te razlikovati pristupe u procjeni osoba sa demencijom i drugih specifičnih gerijatrijskih sindroma. Student će steći vještinu interpretacije rezultata i formulisanja preliminarnih preporuka, kao i postavljanja participativnih terapijskih ciljeva u saradnji s korisnikom i multidisciplinarnim timom. Osim tehničke primjene instrumenata, student će razviti osjetljivost za kontekstualne, kulturološke i etičke aspekte evaluacije, te sposobnost jasnog i strukturiranog dokumentovanja nalaza u skladu s profesionalnim standardima.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- integrira i primijeni interdisciplinarni pristup u procjeni starijih osoba
- prepozna i adresira kompleksne potrebe pacijenata kroz multidisciplinarni tim
- doprinese unapređenju procesa planiranja i evaluacije terapijskih intervencija u gerijatrijskoj skrbi.

Metode izvođenja nastave

- Seminari – 15 sati
- Praktične vježbe – 30 sati
  - Demonstracije, analiza studija slučaja, grupni rad i simulacije

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ test, esej	60	33.0
Samostalni rad	Esej/Portfolio s analizom slučaja	40	22.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Referentni centar Ministarstva zdravlja RH za zaštitu zdravlja starijih osoba. Četiri stupnja gerijatrijske zdravstvene njege sa sestrinskom dokumentacijom i postupnikom opće / obiteljske medicine u domu za starije osobe. 2012. dostupno na : https://stampar.hr/sites/default/files/gerontologija_-_cetiri_stupnja_gerijatrijske_zdravstvene_njege_2012.pdf
2. Slavka Galić, Nada Tomasović Mrčela i sur. Priručnik iz gerontologije, gerijatrije I psihologije starijih osoba - psihologije starenja. Medicinska škola Osijek, 2013. dostupno na: https://web-arhiva.skole.hr/ss-medicinska-os/upload/ss-medicinska-os/images/static3/1236/File/prirucnik.pdf

Preporučena:

1. Brandenburg H. (2015). Interdisziplinarität in der Gerontologie: Theoretische Probleme und praktische Herausforderungen [Interdisciplinarity in gerontology: Theoretical problems and practical challenges]. Zeitschrift fur Gerontologie und Geriatrie, 48(3), 220–224. https://doi.org/10.1007/s00391-015-0873-4
2. Cherbuin N, Iijima K, Kalula S, et al. Societal Need for Interdisciplinary Ageing Research: An International Alliance of Research Universities "Ageing, Longevity and Health" Stream (IARU-ALH) Position Statement. Biomed Hub. 2021;6(1):42-47. Published 2021 Feb 25. doi:10.1159/000513513
3. Tomoki Shiozawa, Hiromi Hirata, Takashi Inoue, Dominika Kanikowska, Hiroki Takada. Gerontology as an Interdisciplinary Science. Springer Singapore.2024. https://doi.org/10.1007/978-981-97-2712-4

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O31
Naziv predmeta	Menadžment i organizacija gerontoloških sistema
Status predmeta	Obavezni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	5
Nastavno osoblje	Stručnjaci iz oblasti zdravstvene ekonomije, menadžmenta i gerontologije

Ciljevi predmeta

- Upoznati studente sa osnovama finansiranja i upravljanja zdravstvenim i gerontološkim ustanovama.
- Omogućiti razumijevanje troškova, struktura i procesa u sektoru zdravstva i njege.
- Osposobiti studente za analizu investicija, izradu kalkulacija i planiranje personalnih kapaciteta.
- Razviti sposobnost za kritičku procjenu različitih sistema plaćanja i organizacionih modela u zdravstvu.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Finansijska osnova zdravstvenih ustanova

- Osnove računovodstva i kalkulacija troškova
- Analiza tačke pokrića (break-even)
- Planiranje osoblja i troškova rada

Modul 2: Investicije i njihova evaluacija

- Statičke i dinamičke metode investicijske procjene
- Metoda analize korisnosti
- Procjena isplativosti ulaganja u zdravstvenim ustanovama

Modul 3: Strukture i finansiranje zdravstvenog sistema

- Organizacija i struktura sektora zdravstva u EU
- Razlike između ambulantne, bolničke, rehabilitacione i gerijatrijske njege
- Finansiranje: zakonsko osiguranje, privatne i javne šeme, modeli refundacije

Modul 4: Sistemi plaćanja i njihova evaluacija

- DRG sistemi i sistem bodovanja u primarnoj zaštiti

- Rehabilitacioni sektor: monistički model
- Ambulantna i stacionarna njega: naknade, struktura i izazovi
- Kritička procjena podsticaja i efekata različitih sistema finansiranja

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni ključne pojmove finansiranja i upravljanja u zdravstvu
- izračuna osnovne troškove, koristi i personalne kapacitete za planiranje usluga
- prepozna strukturalne razlike između sektora zdravstva i njege
- analizira i uporedi modele finansiranja i njihovu primjenu u gerontologiji.

Vještine

Student će razviti vještinu finansijskog razmišljanja, izrade jednostavnih kalkulacija i evaluacije investicija. Biće osposobljen za strateško promišljanje o raspodjeli resursa u okviru gerijatrijskih ustanova.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- razumije i prati procese finansiranja u zdravstvenim organizacijama
- koristi alate za menadžersku analizu i donošenje odluka u gerijatrijskim ustanovama
- učestvuje u upravljanju organizacijskim i finansijskim strukturama zdravstvene njege.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 15 sati
- Seminari – 15 sati
- Praktične vježbe – 30 sati
    - Rad na studijama slučaja, diskusije, kvizovi i praktične vježbe
    - Korištenje simulacija i scenarija iz prakse

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ test, esej	60	33.0
Seminarski rad	Studentski rad s prezentacijom	40	22.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Milović Ljiljana. Organizacija zdravstvene nege sa menadžmentom. Naučna KMD. Beograd. 2003. Preporučena: 1. Kristen L. Mauk. Gerontological Nursing. Competencies for Care.Jones and Bartlett Publishers. 2005. Dostupno na: https://repository.poltekkes-kaltim.ac.id/595/1/Gerontological%20Nursing%20(%20PDFDrive.com%20).pdf

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O32
Naziv predmeta	Projektni menadžment i organizacija sistema brige o starijima
Status predmeta	Obavezni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti menadžmenta u zdravstvu i socijalnim službama

Ciljevi predmeta

- Upoznati studente s osnovama projektnog menadžmenta u zdravstvu i socijalnoj zaštiti.
- Omogućiti primjenu alata za planiranje, upravljanje i evaluaciju projekata u sektoru brige o starijima.
- Razviti razumijevanje organizacionih procesa i uloge finansiranja u implementaciji projekata.
- Osposobiti studente za samostalnu primjenu projektnog pristupa u gerontološkom kontekstu.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u projektni menadžment

- Razlika između projekata i rutinskih zadataka
- Ciklus projekta: definicija, planiranje, realizacija, evaluacija
- Uloga projekata u zdravstvu i gerijatrijskoj njezi

Modul 2: Planiranje i organizacija projekta

- Definisanje ciljeva i struktura projekta
- Izrada projektne dokumentacije: projektni plan, struktura zadataka, Gantt dijagram
- Upravljanje vremenom, resursima i timom

Modul 3: Evaluacija i kontrola

- Projektno izvještavanje i monitoring
- Tehnike evaluacije: kvalitativna i kvantitativna analiza rezultata
- Upravljanje rizicima i izazovima u toku projekta

Modul 4: Specifičnosti u oblasti njege

- Projekti u institucionalnoj i kućnoj njezi
- Finansiranje projekata kroz fondove i grantove

- Povezanost projektne logike sa sistemima kvaliteta i akreditacije

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni osnovne principe i faze projektnog menadžmenta
- kreira osnovni projektni plan primjenjiv u njezi starijih osoba
- prepozna organizacione izazove i prednosti projektne strukture
- koristi alate za upravljanje, praćenje i evaluaciju projekata.

Vještine

Student će razviti sposobnost strukturiranja i planiranja malih i srednjih projekata, korištenja osnovnih alata projektnog menadžmenta i prezentacije rezultata na strukturiran način. Također će razviti vještinu timskog rada i refleksije kroz projektno iskustvo.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- učestvuje u planiranju i implementaciji projekata u sistemima zdravstvene i socijalne njege
- koristi metode projektnog menadžmenta za poboljšanje usluga u gerijatriji
- evaluira rezultate projekta u skladu sa unaprijed postavljenim ciljevima
- dokumentuje projektni tok i predlaže održiva rješenja za praksu.

Metode izvođenja nastave

- Seminari – 15 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
  - Rad u grupama, analiza slučajeva, razvoj mini projekta
  - Projektni zadatak (individualni ili timski)

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ test, esej	60	33.0
Samostalni rad	Izrada i analiza projekta	40	22.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Balen S. Menadžment u zdravstvu. Medicinski fakultet Osijek; Osijek, 2012. 2. Gutić,D. & Aleksijević, A. & Stanić, L. Organizacija i vođenje zdravstvenih ustanova. Studio HS Internet d.o.o.; Osijek, 2016. Preporučena: 1. Kalauz S. Organizacija i upravljanje u zdravstvenoj njezi. Medicinska naklada, Zagreb, 2014. 2. Šogorić S. Organizacija zdravstvene zaštite i zdravstvena ekonomika. Medicinska naklada, Zagreb,2016.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O33
Naziv predmeta	Analitičke metode u društveno-zdravstvenim naukama
Status predmeta	Obavezni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti biostatistike, zdravstvene metodologije i gerontološke analize

Ciljevi predmeta

- Upoznati studente sa osnovama deskriptivne i inferencijalne statistike u kontekstu društveno-zdravstvenih istraživanja.
- Osposobiti ih za primjenu strategija analize kvantitativnih i kvalitativnih podataka.
- Razviti sposobnost razumijevanja i tumačenja istraživačkih rezultata u akademskim i profesionalnim tekstovima.
- Omogućiti pripremu jednostavne obrade podataka uz korištenje relevantnih softverskih alata.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove statističke analize

- Deskriptivna statistika: srednje vrijednosti, varijanse, distribucije
- Vizualizacija podataka (tabele, grafikoni)
- Uvod u inferencijalnu statistiku: pojmovi uzorka, greške i intervala povjerenja

Modul 2: Analiza kvantitativnih podataka

- T-test, hi-kvadrat test, ANOVA
- Korelacijska i regresiona analiza
- Interpretacija rezultata i pisanje nalaza

Modul 3: Strategije kvalitativne analize

- Kodiranje i tematska analiza
- Analiza sadržaja i narativa
- Validnost i pouzdanost u kvalitativnom pristupu

Modul 4: Softverski alati i primjena

- Uvod u SPSS, MAXQDA ili NVivo
- Rad sa skupovima podataka
- Prikaz i analiza primjera iz gerontoloških istraživanja

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- primijeni osnovne metode analize kvantitativnih i kvalitativnih podataka
- razlikuje tipove podataka i odgovarajuće statističke pristupe
- koristi osnovne funkcije alata za statističku obradu podataka
- interpretira rezultate i prezentira ih u akademskom i profesionalnom kontekstu.

Vještine

Student će razviti vještinu obrade podataka, samostalnog čitanja i interpretacije istraživačkih nalaza, kao i kritičkog razmišljanja o prikladnosti metoda u zavisnosti od istraživačkog pitanja. Također će ovladati osnovama korištenja softverskih alata za analizu podataka i prikaz rezultata u vizualnom obliku.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- primjenjuje i tumači osnovne statističke i kvalitativne metode u kontekstu gerontologije i zdravstvenih nauka
- doprinosi istraživačkim timovima kroz analitički rad i obradu podataka
- priprema osnovne analitičke izvještaje i sažetke rezultata za stručnu ili naučnu primjenu.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 15 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
    - Radionice, rad u parovima, analiza tekstova, praktične vježbe u softverskim alatima

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ test, esej	60	33.0
Ptaktični ispit		40	22.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Marušić M. i sur. Uvod u znanstveni rad u medicini. Medicinska naklada, Zagreb.2013: 2. Kniewald J. Metodka znanstvenog rada, Multigraf, Zagreb, 1993. 3. Adanja B, Vlajinac H, Gledović Z. i sar. Osnovi metodologije naučnog istraživanja u medicini. Nauka, Beograd, 1996. Preporučena: 1. Polit F. D, Hungler P. B. Nursing Research: Principles and Methods. Lippincott Williams & Wilkins, 2004. dostupno na: http://hsmi.psu.ac.th/upload/forum/polit_beck_nursing_research principles_and_methods_7e_2003.pdf

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O34
Naziv predmeta	Rehabilitacija i akutno zbrinjavanje u gerijatriji
Status predmeta	Obavezni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	5
Nastavno osoblje	Mentori i supervizori iz oblasti gerijatrijske rehabilitacije, akutne njege i interne medicine

Ciljevi predmeta

- Omogućiti studentima neposredno iskustvo u stacionarnoj gerijatrijskoj rehabilitaciji i akutnoj skrbi.
- Razviti sposobnost prepoznavanja rehabilitacijskih potreba i akutnih stanja kod starijih osoba.
- Osposobiti studente za integraciju teorijskog znanja u kliničku praksu uz saradnju s interdisciplinarnim timom.
- Unaprijediti kliničko razmišljanje, refleksiju i donošenje odluka u kontekstu akutne i rehabilitacione njege.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Organizacija i struktura rehabilitacijske i akutne gerijatrijske njege

- Uvod u sistem rehabilitacije i akutnog zbrinjavanja starijih osoba
- Interdisciplinarni tim i njegovi članovi
- Pravni i organizacijski okvir ustanova (stacionarna rehabilitacija, akutni gerijatrijski odjeli)

Modul 2: Kliničko promatranje i procjena korisnika

- Početna procjena korisnika u rehabilitaciji i akutnoj njezi
- Upotreba funkcionalnih, kognitivnih i gerijatrijskih assessment-instrumenata
- Dokumentacija opažanja i izvještavanje timu

Modul 3: Planiranje i provođenje mjera zdravstvene njege

- Individualizirani planovi njege u kontekstu akutnih stanja i rehabilitacije
- Prevencija komplikacija (dekubitusi, padovi, infekcije, delirij)
- Mjere zdravstvene njege u akutnim fazama bolesti

Modul 4: Aktivacija i podrška tokom rehabilitacije

- Promocija pokretljivosti, samostalnosti i učestvovanja
- Saradnja s fizioterapeutima, radnim terapeutima i logopedima
- Tehnike motivacije i psihosocijalna podrška

Modul 5: Refleksija, evaluacija i završno izvještavanje

- Kritička refleksija vlastitog angažmana i opažanja
- Zajednička evaluacija postignuća korisnika
- Priprema i izrada strukturiranog refleksivnog pisanog rada

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- prepozna specifične potrebe starijih osoba u kontekstu akutne i rehabilitacione skrbi
- učestvuje u realizaciji individualnih planova rehabilitacije i mjera zdravstvene njege
- dokumentuje i reflektuje tok zdravstvenog zbrinjavanja u skladu s profesionalnim standardima
- sarađuje sa članovima tima u donošenju odluka i planiranju daljnje njege.

Vještine

Student će razviti vještinu kliničkog promatranja, pravovremenog reagovanja na promjene zdravstvenog stanja, planiranja i provođenja osnovnih mjera rehabilitacije i akutne njege, te primjene znanja u stvarnim situacijama uz aktivno učešće u timu.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- razumije i primijeni princip njege i zbrinjavanja starijih osoba u stacionarnoj gerijatrijskoj rehabilitaciji i akutnoj gerijatriji
- donosi odluke zasnovane na opažanju, procjeni i saradnji s drugim zdravstvenim profesionalcima
- doprinese unapređenju kvaliteta života korisnika kroz rehabilitacijske i preventivne mjere.

Metode izvođenja nastave

- Klinička praksa u odabranim ustanovama (bolnice, centri za rehabilitaciju, gerijatrijski odjeli)
- Mentorska supervizija
- Reflektivne radionice i studije slučaja
- Vođenje Knjižice prakse i izrada pisanog izvještaja

Konkretne faze učenja kroz praksu se biraju za jedno od sljedećih područja prakse:

- Prevencija i rehabilitacija.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Evaluacija prakse	Klinička procjena mentora	80	44.0
Refleksivni izvještaj	Pisana obrada	20	11.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Avdić D. Pad u trećoj životnoj dobi. GIK „OKO"; Univerzitetska knjiga, Sarajevo 2004.
2. Galić S.,Tomasović N. i sur.:Priručnik iz gerontologije, gerijatrije i psihologije starih osoba – psihologija starenja, Medicinska škola Osijek, 2013.

Proširena:

3. Slava Šepec. Standardizirani postupci u zdravstvenoj njezi.Hrvatska komora medicinskih sestara.Zagreb.2010.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-I8
Naziv predmeta	Pristupi u radu sa osobama sa demencijom
Status predmeta	Izborni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti gerijatrije, gerontologije, psihijatrije i zdravstvene njege

Ciljevi predmeta

- Upoznati studenta sa osnovama razumijevanja demencije i njenih oblika.
- Razviti sposobnost komunikacije i skrbi usmjerene na osobu.
- Pružiti pregled pristupa i metoda koje poboljšavaju kvalitet života osoba s demencijom.
- Osnažiti za praktično djelovanje i emocionalnu otpornost u radu s osobama sa kognitivnim oštećenjima.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u demenciju

- Vrste i faze demencije
- Neurobiološke osnove i simptomi

Modul 2: Komunikacija i razumijevanje ponašanja

- Osnove neverbalne i verbalne komunikacije
- Validacijski pristup (Naomi Feil)
- Realitetna orijentacija i reminiscencija

Modul 3: Nježa usmjerena na osobu

- Koncept „person-centred care" (Tom Kitwood)
- Očuvanje identiteta, sjećanja i rutine
- Okruženje koje potiče orijentaciju i sigurnost

Modul 4: Etika, izazovna ponašanja i podrška njegovatelju

- Upravljanje agresijom, dezorijentacijom i noćnim nemirom
- Etika prisile, slobode i prava osobe s demencijom
- Podrška porodici i profesionalnim njegovateljima

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni osnovne karakteristike i vrste demencije
- razlikuje validacijski pristup, realitetnu orijentaciju i reminiscencijsku terapiju
- primijeni principe rada usmjerenog na osobu
- komunicira sa osobama s demencijom uz uvažavanje njihovih potreba i dostojanstva
- prepozna izazovno ponašanje i razvije strategije za njegovo nenasilno upravljanje.

Vještine

Student razvija vještine efikasne, empatične i individualizirane komunikacije sa osobama sa demencijom, razumije njihovu perspektivu i osposobljen je za korištenje validacijskih i orijentacijskih tehnika u svakodnevnoj njezi.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan da:

- prepozna potrebe i stanje osobe s demencijom u različitim fazama
- izabere i primijeni odgovarajući pristup komunikacije i njege;
- sarađuje s porodicom i timom u planiranju podrške
- djeluje sa suosjećanjem, stručnošću i emocionalnom stabilnošću.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 15 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
  - Analiza slučajeva i rasprava o mogućim pristupima
  - Radionice validacije i neverbalne komunikacije
  - Grupne diskusije i refleksivne vježbe

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Teoretski ispit	MCQ test, esej	60	33
Praktični prikaz pristupa	Esej ili simulacija razgovora	40	22

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Tomek-Roksandić S, Mimica N, Kušan Jukić M. Alzheimerova bolest i druge demencije: Rano otkrivanje i zaštita zdravlja. Zagreb. Medicinska naklada; 2016. 2. Tilinger A, Štambuk A. Problemi neformalnih (obiteljskih) njegovatelja u skrbi za osobe s demencijom – kvalitativni pristup. Hrvat Rev za Rehabil istraživanja. 2019;54(2):59–70. Proširena: 1. World Health Organization. Dementia [Internet]. 2021. dostupno na: https://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/dementia 2. World Health Organization. Risk Reduction Of Cognitive Decline And Dementia: WHO guidelines. Geneva: World Health Organization; 2019.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-I9
Naziv predmeta	Holistički pristupi u gerijatrijskoj njezi
Status predmeta	Izborni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti njege, porodične medicine i psihosocijalne gerontologije

Ciljevi predmeta

- Upoznati studenta sa konceptom holističkog pristupa u njezi.
- Razviti razumijevanje važnosti multidimenzionalnog sagledavanja pacijenta.
- Prikazati praktične primjere komplementarnih terapijskih intervencija.
- Osnažiti empatijski i refleksivni pristup u svakodnevnoj gerijatrijskoj njezi.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove holističkog pristupa

- Definicija holizma i cjelovite njege
- Povezanost tijela, uma i duha

Modul 2: Dimenzije zdravlja u gerijatriji

- Fizička, emocionalna, socijalna i duhovna komponenta zdravlja
- Individualizacija njege u skladu s potrebama starijih

Modul 3: Komplementarne metode u njezi

- Primjeri: terapija muzikom, dodir, aromaterapija, relaksacija
- Uloga okruženja i senzorne stimulacije
- Etički i profesionalni aspekti u primjeni alternativnih metoda

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni temeljne principe holističke njege i njezin značaj u gerijatriji
- identifikuje različite dimenzije zdravlja koje utiču na kvalitet života starijih

- prepozna mogućnosti primjene jednostavnih komplementarnih metoda (npr. aromaterapija, muzika, dodir)
- primijeni pristupe koji podstiču dostojanstvo i subjektivno blagostanje kod starijih osoba.

Vještine

Student razvija sposobnost empatijskog odnosa prema pacijentu, osnaživanja kroz poštovanje ličnih preferencija i primjene jednostavnih tehnika koje podstiču blagostanje. Takođe razvija vještinu procjene i uvažavanja svih dimenzija zdravlja kod starijih osoba.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan da:

- sagleda pacijenta u cjelini i razumije važnost individualnog pristupa
- primijeni osnovne komplementarne metode u okviru standardne njege
- promoviše filozofiju njege usmjerene na osobu i njezino životno iskustvo.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 15 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
  - Demonstracija jednostavnih tehnika (npr. aromaterapija, tehnike disanja)
  - Grupna diskusija i analiza primjera iz prakse
  - Refleksivni rad i diskusija o etičkim pitanjima u holističkoj njezi

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Teoretski ispit	MCQ test, esej	60	33
Samostalna aktivnost	Kratki refleksivni esej	40	22

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Galinsky, D., Kaplan, R., Dwolatzky, T. Holistic Approach to the Geriatric Patient: Geriatric Evaluation. In: MachasNúñez, J.F., Cameron, J.S., Oreopoulos, D.G. (eds) The Aging Kidney in Health and

	Disease. Springer, Boston, MA.2008. https://doi.org/10.1007/978-0-387-72659-5_1 2. Straßner C, Frick E, Stotz-Ingenlath G, et al. Holistic care program for elderly patients to integrate spiritual needs, social activity, and self-care into disease management in primary care (HoPES3): study protocol for a cluster-randomized trial. Trials. 2019;20(1):364. Published 2019 Jun 18. doi:10.1186/s13063-019-3435-z

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-I10
Naziv predmeta	Programi socijalne inkluzije za starije osobe
Status predmeta	Izborni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti gerontologije, socijalne politike i rada sa starijima

Ciljevi predmeta

- Upoznati se s pojmom, značajem i principima socijalne inkluzije.
- Identifikovati faktore koji doprinose socijalnoj isključenosti starijih osoba.
- Analizirati uspješne modele inkluzivnih programa u lokalnim i međunarodnim kontekstima.
- Razviti sposobnost kreiranja malih programa i aktivnosti usmjerenih na integraciju starijih..

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove socijalne inkluzije u gerontologiji

- Pojmovi: inkluzija, participacija, društveni kapital
- Teorijski okviri i međunarodni dokumenti (npr. Madrid International Plan of Action on Ageing)

Modul 2: Faktori rizika i prepreke inkluziji

- Siromaštvo, invaliditet, digitalna nepismenost, usamljenost
- Diskriminacija i ageizam

Modul 3: Inkluzivni programi i intervencije

- Lokalni i međunarodni primjeri: volontiranje, međugeneracijski centri, digitalna edukacija
- Uloga nevladinih organizacija, općina i ustanova

Modul 4: Razvoj mini-programa za zajednicu

- Kako osmisliti i predstaviti mali projekt za inkluziju starijih
- Evaluacija učinka i održivost programa

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni pojmove socijalne inkluzije, participacije i aktivnog starenja

- identifikuje grupe starijih koje su u povećanom riziku od socijalne izolacije
- navede i analizira primjere dobre prakse iz različitih zemalja
- osmisli predlog aktivnosti ili programa koji doprinosi većoj uključenosti starijih osoba
- prepozna važnost međusektorske saradnje u promociji inkluzije.

Vještine

Student razvija vještine analize društvenog okruženja, identifikacije ranjivih grupa i osmišljavanja konkretnih aktivnosti koje doprinose većem uključivanju starijih osoba. Takođe stiče sposobnost pisanja jednostavnih prijedloga projekata i vođenja grupnih diskusija u zajednici.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan da:

- azumije i zagovara pravo starijih na aktivno sudjelovanje u društvu
- sarađuje sa različitim akterima u planiranju i sprovođenju inkluzivnih programa
- identifikuje potrebe lokalne zajednice i razvije kreativna rješenja
- primijeni stečeno znanje u budućem profesionalnom radu sa starijom populacijom.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 15 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
  - Analiza slučajeva i primjera dobre prakse
  - Grupni rad: izrada prijedloga inkluzivne aktivnosti
  - Diskusije i refleksivne vježbe

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Teoretski ispit	MCQ test, esej	40	22
Samostalna aktivnost	Kratki projektni prijedlog	60	33

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna:

	1. Lejla Hasandedić Đapo. Priručnik za intervencije socijalne inkluzije korisnika usluga mentalnog zdravlja.Asocijacija XY. Sarajevo.2018. dostupno na : https://api.ipdbih.org/library/prirucnik%20za%20intervencije%20socijalne%20inkluzije%20korisnika%20l%20duza%20verzija.pdf 2. Crveni krst Srbije. Inicijativa za socijalno uključivanje starijih osoba. Uspesi i naučene lekcije.Beograd.2019. dostupno na: https://www.redcross.org.rs/media/5817/socijalna-inkluzija-srb.pdf Proširena: 1. Liougas MP, Fortino A, Brozowski K, McMurray J. Social inclusion programming for older adults living in age-friendly cities: a scoping review. *BMJ Open*. 2025;15(1):e088439. Published 2025 Jan 28. doi:10.1136/bmjopen-2024-088439 2. Anniriikka Rantala , Outi Valkama, Rita Latikka Outi Jolanki . Supporting Older Adults' Social Inclusion and Well-Being in Neighbourhoods: The Social Hub Model.Social Inclusion 2024. https://doi.org/10.17645/si.7431

V semestar

Sadržaj

Modul 1: Funkcionalna njega i psihosocijalna podrška (12 ECTS)

Ovaj modul obuhvata dva povezana predmeta – Koncepti njege i terapije usmjereni na očuvane funkcionalne sposobnosti 2 i Savjetovanje i koordinacija u gerontološkoj praksi 1. Studenti će usavršiti znanja o integraciji terapijskih i njegovateljskih pristupa kroz napredne metode poput MAKS terapije, kombinacije bazalne stimulacije i kinestetike, te individualizacije plana njege. Razvijat će sposobnosti za vođenje terapijskog procesa, timsku saradnju i samoevaluaciju u kliničkoj praksi. Paralelno, studenti stiču vještine savjetovanja starijih osoba i njihovih porodica, uče osnove andragogije, komunikacijske strategije i planiranje savjetodavnih intervencija. Naglasak je i na etici, motivaciji korisnika i evaluaciji kvaliteta savjetodavnog rada.

Modul 2: Okruženje, etika i kvaliteta u gerontologiji (3 ECTS)

Modul uključuje predmete Gerontoekologija i Vođenje slučaja i upravljanje kvalitetom u gerontološkoj njezi. Kroz gerontoekologiju, studenti istražuju kako fizičko, socijalno i institucionalno okruženje utiče na zdravlje i kvalitet života starijih osoba. Uče analizirati barijere i podrške u životnom prostoru, planirati pristupačne domove i razumjeti koncept "ageing in place." U drugom dijelu modula, fokus je na sistematskom upravljanju kvalitetom i vođenju slučajeva u ustanovama za starije osobe. Studenti razvijaju praktične vještine za planiranje, koordinaciju i evaluaciju njege, koristeći principe case managementa i alate za kontinuirano unapređenje kvaliteta.

Modul 3: Timski projekti i strukovno obrazovanje (9 ECTS)

Ovaj modul se sastoji od predmeta *Transdisciplinarni timski projekt* i *Strukovna pedagogija 1*. U okviru projektnog rada, studenti rade u timovima kako bi osmislili i proveli konkretne promjene u praksi njege, razvijajući vještine organizacije, menadžmenta promjena i profesionalne komunikacije. Istovremeno, kroz strukovnu pedagogiju, studenti stiču znanja o obrazovnim procesima u zdravstvu, didaktici, motivaciji, upravljanju konfliktima i ulozi edukatora. Modul ih osposobljava da prepoznaju obrazovne potrebe kolega, pacijenata i porodica, te aktivno učestvuju u prenosu znanja.

Modul 4: Praktična nastava 5 – Akutna gerontopsihijatrijska njega (5 ECTS)

U ovom kliničkom modulu, studenti se uključuju u njegu starijih osoba sa akutnim psihijatrijskim stanjima, poput delirijuma, depresije i psihoza. Uče prepoznati krizna stanja, primijeniti mjere sigurnosti, komunicirati s pacijentima u dezorganizovanom stanju i sarađivati s timovima koji uključuju psihijatre, psihologe i terapeute. Pored razvoja profesionalnog identiteta, studenti vode praksu kroz refleksivne

izvještaje i mentorske evaluacije. Naglasak je na terapijskom odnosu, etici, procjeni rizika i standardima gerontopsihijatrijske njege.

Modul 5: Izborni predmet (1 ECTS)

Studenti biraju jedan od sljedećih predmeta u skladu s vlastitim interesima:

- **Imunosenescencija i vakcinacija starijih osoba** – pruža uvid u imunološko starenje, povećan rizik od infekcija i strategije vakcinacije kod starijih osoba.
- **Kulturna gerontologija i aktivno starenje** – istražuje utjecaj kulture, umjetnosti i društva na percepciju starosti, te promoviše aktivno i kreativno starenje.
- **Njemački jezik 3** – napredni nivo (B1) sa fokusom na stručnu komunikaciju, pisanje formalnih tekstova i vođenje diskusija u profesionalnim kontekstima.

Gerontologija V Semestar									
Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
Funkcionalna njega i psihosocijalna podrška (12 ECTS)	VŠGL-O35	Koncepti njege i terapije usmjereni na očuvane funkcionalne sposobnosti 2	15	30	15		90	150	5
	VŠGL-O36	Savjetovanje i koordinacija u gerontološkoj praksi 1	15	15			60	90	3
Okruženje, etika i kvaliteta u gerontologiji (3 ECTS)	VŠGL-O37	Gerontoekologija		30	30		60	120	4
	VŠGL-O38	Vođenje slučaja i upravljanje kvalitetom u gerontološkoj njezi	15	30	15		90	150	5
Timski projekti i strukovno obrazovanje (9 ECTS)	VŠGL-O39	Transdisciplinarni timski projekt	15	30			75	120	4
	VŠGL-O40	Strukovna pedagogija 1	30	30			30	90	3
Praktična nastava 5 (5 ECTS)	VŠGL-O41	Akutna gerontopsihijatrijska njega				150		150	5
Izborni Predmet (1 ECTS)	VŠGL-I	Izborni predmet	15	15				30	1
UKUPNO			**105**	**180**	**60**	**150**	**405**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Izborni predmeti	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
	P	V	S	KP			
VŠGL-I11 Imunosenescencija i vakcinacija starijih osoba VŠGL-I12 Kulturna gerontologija i aktivno starenje VŠGL-I13 Njemački jezik 3	15	15				30	1

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O35
Naziv predmeta	Koncepti njege i terapije usmjereni na očuvane funkcionalne sposobnosti 2
Status predmeta	Obavezni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	5
Nastavno osoblje	Nastavnici i terapeuti iz oblasti rehabilitacije, fizioterapije, radne terapije i gerijatrijske njege

Ciljevi predmeta

- Produbiti znanje i vještine stečene u okviru prvog dijela predmeta u IV semestru.
- Upoznati proširene koncepte očuvanja funkcionalnih sposobnosti starijih osoba.
- Razviti sposobnost integracije kompleksnih terapijskih i njegovateljskih pristupa u svakodnevni rad.
- Osposobiti studente za vođenje i evaluaciju individualiziranih intervencija i timskih procesa.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Napredni koncepti i kombinacije pristupa

- Kombinacija Basalne stimulacije i kinestetike
- Pristupi specifičnim kliničkim situacijama (npr. post-moždani udar, demencija)
- Individualizacija terapijskog plana

Modul 2: Interdisciplinarna saradnja i komunikacija

- Zajedničko planiranje njege i terapije
- Uloga njegovatelja u timskom radu
- Dokumentacija i komunikacija u interdisciplinarnom okruženju

Modul 3: Samostalno planiranje i provođenje intervencije

- Praktična primjena koncepta na odabranom pacijentu
- Postavljanje ciljeva i evaluacija napretka
- Refleksija i samoprocjena u radu

Modul 4: Psihosocijalni pristup u MAKS-terapiji

- Osnovne komponente MAKS-koncepta: Motorika, Aktivnosti dnevnog života, Kognitivna stimulacija, Socijalna interakcija
- Ciljevi terapije u kontekstu očuvanja mentalnih i funkcionalnih sposobnosti
- Uloga njegovatelja u MAKS-terapiji
- Praktične smjernice i primjeri implementacije u ustanovama

Modul 5: Teorijska osnova za naprednu praksu

- Najnovija istraživanja o očuvanju funkcionalnosti u gerijatriji
- Etika i resursno orijentisan pristup u kompleksnoj njezi
- Kritička analiza uspješnosti implementacije

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- kombinuje različite koncepte njege i terapije u cilju očuvanja funkcionalnosti
- učestvuje u interdisciplinarnom planiranju i izvođenju terapijskih intervencija
- samostalno razvije i dokumentuje terapijski plan usmjeren na specifične potrebe pacijenta
- analizira rezultate terapije i adekvatno prilagodi postupke
- objasni principe psihosocijalnog pristupa u MAKS-terapiji i njenu primjenu u svakodnevnoj njezi.
- reflektuje vlastiti rad i unaprijedi praksu na osnovu evaluacije i povratne informacije.

Vještine

Student će razviti sposobnost integracije različitih konceptualnih pristupa u radu sa složenim gerijatrijskim pacijentima. Student će razviti vještinu planiranja, provođenja i evaluacije kompleksnih intervencija koje uključuju više stručnih profila. Student će se osposobiti za preuzimanje odgovornosti u timskom okruženju i za jasnu dokumentaciju procesa i efekata terapije, teće razviti vještinu primjene osnovnih elemenata MAKS-terapije u svakodnevnoj njezi s ciljem podrške kognitivnim i funkcionalnim sposobnostima starijih osoba. Student će razviti sposobnost refleksije i kontinuiranog poboljšanja profesionalne prakse na osnovu evaluacije i povratnih informacija.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- kombinuje različite koncepte njege i terapije u cilju očuvanja funkcionalnosti
- učestvuje u interdisciplinarnom planiranju i izvođenju terapijskih intervencija
- samostalno razvije i dokumentuje terapijski plan usmjeren na specifične potrebe pacijenta
- analizira rezultate terapije i adekvatno prilagodi postupke
- implementira osnovne principe MAKS-terapije u okviru interdisciplinarnog plana njege.
- reflektuje vlastiti rad i unaprijedi praksu na osnovu evaluacije i povratne informacije.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 15 sati
- Seminari – 15 sati
- Praktične vježbe – 30 sati
  - Analiza slučajeva, timski rad, mentorisani rad u ustanovama
  - Refleksivne sesije, grupne prezentacije

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Portfolio s prezentacijom		50	27.5
Parcijalni ispit	MCQ test, esej	30	16.5
Samostalna aktivnost	Evaluacija timskog rada	20	11

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Ivo Jajić, Zrinka Jajić i suradnici. Fizikalna i rehabilitacijska medicina - Osnove i liječenje. Medicinska naklada.2008.
2. Damir Sekulić, Dušan MetikoŠ. Osnove transformacijskih postupaka u kineziologiji. Fakultet prirodoslovno - matematičkih znanosti i kineziologije Sveučilišta u Splitu. 2007.

Preporučena:

3. British Bobath Tutors Association. Bobath Concept - Theory and Clinical Practice in Neurological Rehabilitation.John Wiley and Sons Ltd. 2009.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O36
Naziv predmeta	Savjetovanje i koordinacija u gerontološkoj praksi 1
Status predmeta	Obavezni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti savjetovanja, zdravstvene edukacije i gerontologije

Ciljevi predmeta

- Razviti razumijevanje osnovnih principa savjetovanja u gerijatrijskoj njezi.
- Upoznati se sa savremenim modelima edukacije i podučavanja odraslih.
- Ovladati planiranjem i provođenjem individualnih i grupnih savjetovanja.
- Primijeniti didaktičke modele i komunikacijske tehnike u različitim kontekstima.
- Razviti sposobnost evaluacije savjetodavnog rada i sopstvenih kompetencija.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove savjetovanja u gerontološkom kontekstu

- Uvod u savjetovanje u njezi
- Ethiski i pravni aspekti savjetodavne prakse
- Profesionalna uloga i odgovornost savjetnika

Modul 2: Motivacija i podučavanje odraslih

- Principi andragogije i motivacijski faktori
- Samopoimanje, atribucija i rad sa otporom
- Upotreba savremenih obrazovnih modela u edukaciji

Modul 3: Planiranje i provođenje savjetovanja

- Formulacija ciljeva i struktura savjetodavnog procesa
- Odabir metoda i sredstava – prilagodba ciljnim grupama
- Uloga povratne informacije i refleksije

Modul 4: Evaluacija i kvaliteta savjetovanja

- Kriteriji uspješnog savjetovanja
- Samoevaluacija i kontinuirano unapređenje

- Dokumentacija savjetodavnog rada

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni pravne i didaktičke temelje profesionalnog savjetovanja u njezi
- planira i sprovodi savjetovanje u skladu s principima andragogije
- koristi komunikacijske alate i motivacijske metode u radu s klijentima
- kreira materijale i koristi metode prikladne za specifične ciljne grupe
- samostalno evaluira savjetodavni proces i reflektuje sopstvenu izvedbu.

Vještine

Student razvija vještine efikasne komunikacije, prenošenja znanja, strukturiranog savjetovanja i facilitacije učenja u kontekstu zdravstvene njege starijih osoba. Takođe se osposobljava za izradu edukativnih materijala, planiranje individualnih i grupnih pristupa, kao i za kritičku refleksiju vlastitog savjetodavnog rada.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- prepozna potrebe korisnika i planira savjetodavne aktivnosti
- primijeni pravne i etičke principe u procesu savjetovanja
- iskoristi edukativne i motivacione strategije u radu sa starijim osobama
- unaprijedi kvalitet savjetovanja na osnovu evaluacije i refleksije.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja -15 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
  - Rad u grupama
  - Simulacije savjetodavnih situacija
  - Analiza slučajeva i razmjena iskustava

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ test, esej	50	27.5
Praktični ispit iz savjetodavne metode		50	27.5

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Kolarić B, Vranešić Bender D, Pavić E i sur. Prehrambeno-gerontološke norme. Ministarstvo zdravstva Republike Hrvatske; 2020. (dostupno na: https://zdravlje.gov.hr/UserDocsImages/2020%20Vijesti/Prehrambeno-gerontoloske%20norme_17.10.2020.%20.pdf) 2. Mišigoj-Duraković M, Duraković Z. Tjelesno vježbanje i zdravlje, Zagreb, Grafos, FFK, 2018. Preporučena: 1. Duraković Z i sur. Gerijatrija: Medicina starije dobi. Zagreb, C. T. - Poslovne informacije. 2007. 2. Kay, K., Morrison, A., Sidhu, I., & Mahamud, N. Coordinating Access to Specialized Geriatric Services:A Review of Evidence and Current Practice.Provincial Geriatrics Leadership Ontario.2022,dostupno na: https://geriatricsontario.ca/wp-content/uploads/2022/02/Coordinated-Access-Final-Report-Version-March-22-2022.pdf

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O37
Naziv predmeta	Gerontoekologija
Status predmeta	Obavezni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti gerontologije, javnog zdravstva i zdravstvene njege

Ciljevi predmeta

- Uvesti studente u osnovne principe gerontoekologije i odnosa između starijih osoba i njihovog životnog okruženja.
- Razviti svijest o značaju fizičkog, socijalnog i institucionalnog okruženja za zdravlje i kvalitet života starijih osoba.
- Omogućiti analizu i planiranje prilagođenih životnih prostora u različitim kontekstima – od kućnog do institucionalnog.
- Povezati teorijske spoznaje s praktičnim aspektima dizajna, sigurnosti i dostupnosti u prostoru.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u gerontoekologiju

- Osnovni pojmovi i ciljevi gerontoekologije
- Starost i okruženje: teorijski modeli odnosa (Lawton, Nahemow)
- Perspektive i značaj životne sredine za funkcionalnu neovisnost

Modul 2: Fizičko okruženje i dostupnost

- Barijere i podržavajući faktori u svakodnevnom životu
- Sigurnost doma, prilagođeni stanovi i "ageing in place" koncept
- Pristupačnost i univerzalni dizajn

Modul 3: Socijalno i institucionalno okruženje

- Socijalna mreža, izolacija i podrška u zajednici
- Značaj komšiluka i zajedničkih prostora za participaciju
- Institucionalni oblici stanovanja: prednosti i izazovi

Modul 4: Planiranje prostora i politika stanovanja

- Gerontološki aspekti urbanizma i arhitekture
- Etika, pravo na izbor i dostojanstvo u planiranju stanovanja
- Nacionalne i lokalne strategije stanovanja za starije osobe

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni osnovne pojmove, teorije i pristupe u okviru gerontoekologije
- identifikuje faktore fizičkog i socijalnog okruženja koji utiču na kvalitet života starijih osoba
- analizira arhitektonske i urbanističke koncepte iz perspektive potreba starijih osoba
- primijeni principe pristupačnosti i sigurnosti u procjeni i planiranju stambenih prostora
- sarađuje u timovima koji se bave planiranjem gerontološki prilagođenih sredina.

Vještine

Student će razviti sposobnost sagledavanja svakodnevnog životnog okruženja starijih osoba kroz prizmu sigurnosti, pristupačnosti i funkcionalnosti. Biće osposobljen za analizu domaće sredine, zajedničkih prostora i institucionalnih okruženja uz korištenje gerontoekoloških principa. Posebna pažnja biće posvećena identifikaciji prepreka koje smanjuju autonomiju starijih osoba i predlaganju rješenja u skladu s konceptom "ageing in place". Kroz timski rad i studije slučajeva student će unaprijediti vještine komunikacije i interdisciplinarne saradnje s profesionalcima iz oblasti arhitekture, urbanizma i socijalne politike.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- prepozna i procijeni uticaj okruženja na funkcionalnu sposobnost i kvalitet života starijih osoba
- učestvuje u analizi i oblikovanju fizičkih i socijalnih prostora prilagođenih starijoj populaciji
- primijeni principe univerzalnog dizajna u saradnji s drugim stručnjacima
- zastupa interese starijih osoba u kontekstu stanovanja, sigurnosti i participacije u zajednici
- doprinese razvoju gerontološke prakse zasnovane na razumijevanju međudjelovanja čovjeka i prostora.

Metode izvođenja nastave

- Seminari – 30 sati
- Praktične vježbe – 30 sati
  - Timski rad, studije slučaja, terenska nastava i analiza prostora
  - Prezentacije i projektni radovi u saradnji s lokalnim zajednicama

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz

Parcijalni ispit	MCQ test, esej	40	22
Evaluacija praktičnih aktivnosti	Grupni projekt	60	33

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. National Research Council (US) Committee on Chemical Toxicology and Aging. Aging In Today's Environment. Washington (DC): National Academies Press (US); 1987. 3, Principles of Gerontology. Available from: https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK218728/
2. Hoh, J.W.T., Lu, S., Yin, Y., Feng, Q., Dupre, M.E., Gu, D. Environmental Gerontology. In: Gu, D., Dupre, M.E. (eds) Encyclopedia of Gerontology and Population Aging. Springer, Cham.2021. https://doi.org/10.1007/978-3-319-69892-2_1126-1

Preporučena:

1. Isaacson M, Tripathi A, Samanta T, D'Ambrosio L, Coughlin J. Giving Voice to the Environment as the Silent Partner in Aging: Examining the Moderating Roles of Gender and Family Structure in Older Adult Wellbeing. Int J Environ Res Public Health. 2020;17(12):4373. Published 2020 Jun 18. doi:10.3390/ijerph17124373
2. Cain AE, Depp CA, Jeste DV. Ecological momentary assessment in aging research: a critical review. J Psychiatr Res. 2009;43(11):987-996. doi:10.1016/j.jpsychires.2009.01.014

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O38
Naziv predmeta	Vođenje slučaja i upravljanje kvalitetom u gerontološkoj njezi
Status predmeta	Obavezni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	5
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti menadžmenta u zdravstvu i gerontologije

Ciljevi predmeta

- Razumjeti osnovne principe i faze vođenja slučaja u gerijatrijskom kontekstu.
- Upoznati se sa strukturom, instrumentima i modelima upravljanja kvalitetom.
- Povezati teorijske koncepte sa praktičnom primjenom u svakodnevnom radu.
- Analizirati izazove implementacije sistema kvaliteta u ustanovama za starije osobe.
- Razviti sposobnost vođenja malih projekata i evaluacije rezultata.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Care i Case Management

- Definicije, ciljevi i principi vođenja slučaja
- Faze vođenja slučaja (procjena, planiranje, koordinacija, evaluacija)
- Uloge i kompetencije case managera
- Primjena u praksi: ustanove i terenska njega
- Razlike između care i case pristupa
- Mrežna saradnja i sistemski menadžment
- Primjeri model-projekata i rezultati istraživanja

Modul 2: Upravljanje kvalitetom (QM)

- Definicije i historijat koncepta kvaliteta
- Kvalitet u zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti
- Osnovni principi i ciljevi QM sistema

Modul 3:Elementi i modeli QM (ISO 9001, EFQM, TQM)

- QM u bolnicama, rehabilitaciji i staračkim domovima
- Zakonski zahtjevi i vanjski standardi u zdravstvu
- Procesi evaluacije i kontinuiranog poboljšanja

- Uloga QM u organizacijskom razvoju

Modul 4: Povezivanje i integracija koncepata

- Veze između vođenja slučaja i QM
- Izrada dijagrama funkcija i uputa za procedure
- Primjeri kako QM podržava case-procese
- Mjerenje učinka i kvaliteta usluge u gerijatrijskoj njezi

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni ciljeve i osnovne faze case managementa u gerontološkoj praksi
- definiše uloge i zadatke stručnjaka koji vodi slučaj
- primijeni principe sistemskog pristupa u mrežnoj saradnji
- razumije strukturu i funkcije sistema upravljanja kvalitetom u zdravstvu
- koristi metode za procjenu kvaliteta i razvije planove za poboljšanje usluga.

Vještine

Student razvija vještinu analize složenih situacija u gerijatrijskoj njezi i donošenja odluka u skladu s konceptima case managementa. Također stiče vještine organizacije i koordinacije mrežnih struktura, kao i upotrebe alata za evaluaciju i poboljšanje kvaliteta usluga. Student se osposobljava za rad u multidisciplinarnim timovima i za strukturiranu dokumentaciju i izvještavanje.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- planira, implementira i evaluira postupke u okviru vođenja slučaja
- doprinese razvoju i održavanju QM sistema u zdravstvenim ustanovama
- sarađuje s različitim akterima u mrežama njege i terapije
- koristi postojeće zakonske i profesionalne standarde za unapređenje prakse.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja -15 sati
- Seminari – 15 sati
- Praktične vježbe – 30 sati
    - Grupni rad i studije slučaja
    - Analiza QM priručnika i zakonskih propisa
    - Simulacije i praktične vježbe
    - Prezentacija mini-projekta

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ test, esej	40	22
Seminarski rad	Studija slučaja	40	22
Samostalna aktivnost	Izrada mini-projekta	20	11

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Milović Ljiljana. Organizacija zdravstvene nege sa menadžmentom. Naučna KMD. Beograd. 2003.

Preporučena:

1. Kristen L. Mauk. Gerontological Nursing. Competencies for Care.Jones and Bartlett Publishers. 2005. Dostupno na: https://repository.poltekkes-kaltim.ac.id/595/1/Gerontological%20Nursing%20(%20PDFDrive.com%20).pdf

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O39
Naziv predmeta	Transdisciplinarni timski projekt
Status predmeta	Obavezni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti projekt menadžmenta i gerontološke njege

Ciljevi predmeta

- Omogućiti studentu da primijeni prethodno stečena znanja kroz praktični timski projekt.
- Osposobiti za rad u multidisciplinarnom i transdisciplinarnom okruženju.
- Razviti vještine upravljanja promjenama i timske koordinacije.
- Promovisati inovativna rješenja u gerontološkoj njezi i terapiji.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u transdisciplinarnost

- Definicija i značaj transdisciplinarnog pristupa
- Razlika između interdisciplinarnog i transdisciplinarnog rada
- Uloga gerontologa u transdisciplinarnim timovima

Modul 2: Projektni rad u njezi i zdravstvu

- Identifikacija problema u praksi
- Formulisanje ciljeva i zadataka projekta
- Angažman dionika (korisnici, porodice, institucije)

Modul 3: Upravljanje promjenama i saradnja

- Changemanagement u zdravstvenoj njezi
- Integracija različitih profesionalnih perspektiva
- Prevazilaženje otpora i facilitacija timskog rada

Modul 4: Realizacija i evaluacija projekta

- Implementacija projektnih aktivnosti
- Dokumentacija i praćenje napretka
- Evaluacija rezultata i refleksija timskog procesa

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- planira i implementira transdisciplinarni projekt u oblasti njege i zdravstva
- komunicira sa članovima tima iz različitih profesionalnih pozadina
- prepozna izazove i prednosti saradnje više struka u praksi
- primijeni principe menadžmenta promjena u organizacionom kontekstu
- procijeni efikasnost projekta i izradi završni izvještaj.

Vještine

Student razvija vještine planiranja, organizacije i evaluacije projekata koji uključuju više profesionalnih aktera. Posebno razvija vještine facilitacije timskog rada, motivacije učesnika, upravljanja vremenskim i materijalnim resursima te izrade pisanih i usmenih izvještaja. Takođe jača komunikaciju, pregovaranje i rješavanje konflikata u timskom okruženju.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- vodi i učestvuje u timovima koji okupljaju različite struke
- koristi projektni pristup u unapređenju njege i zdravstvenih usluga za starije osobe
- implementira organizacijske promjene u skladu s identifikovanim potrebama
- reflektuje i dokumentuje rezultate projekta na profesionalan način.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja -15 sati
- Praktične vježbe – 30 sati
  - Grupni projektni rad, Analiza postojećih modela i procesa, Radionice i prezentacije

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Izvještaj o projektu	Pisani rad i evaluacija	100	55

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Austin N, Rudoler D, Allin S, et al. Team-based primary care reforms and older adults: a descriptive assessment of sociodemographic

	trends and prescribing endpoints in two Canadian provinces. *BMC Prim Care*. 2023;24(1):7. Published 2023 Jan 10. doi:10.1186/s12875-022-01960-z 2. Bhattacharya, S.B., Jernigan, S., Hyatt, M. et al. Preparing a healthcare workforce for geriatrics care: an Interprofessional team based learning program. BMC Geriatr. 2021. https://doi.org/10.1186/s12877-021-02456-8 Preporučena: 1. Murphy SC, Severance JJ, Camp K, Knebl JA, Fairchild TJ, Soto I. Lessons Learned from Age-Friendly, Team-Based Training. Geriatrics (Basel). 2023;8(4):78. Published 2023 Jul 28. doi:10.3390/geriatrics8040078 2. Tsukuda, R.A. Interdisciplinary Collaboration: Teamwork in Geriatrics. In: Cassel, C.K., Riesenberg, D.E., Sorensen, L.B., Walsh, J.R. (eds) Geriatric Medicine. Springer, New York, NY. 1990. https://doi.org/10.1007/978-1-4757-2093-8_52

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O40
Naziv predmeta	Strukovna pedagogija 1
Status predmeta	Obavezni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti pedagogije, psihologije i zdravstvenog obrazovanja

Ciljevi predmeta

- Razumjeti temeljne koncepte i ciljeve stručnog obrazovanja.
- Prepoznati različita obrazovna okruženja i profesionalne uloge nastavnika.
- Upoznati se s teorijama učenja, komunikacijom i konflikt menadžmentom.
- Razviti kritički pristup prema obrazovnim ciljevima u struci.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove strukovne pedagogije

- Uvod u stručnu pedagogiju
- Uloge, funkcije i ciljevi strukovnog obrazovanja

Modul 2: Obrazovne institucije i strukture

- Obrazovni sistem u zdravstvu i njezi
- Organizacija nastavnih programa i praktične obuke

Modul 3: Procesi učenja i kompetencije

- Teorije učenja i učenja kroz iskustvo
- Razlika između znanja, vještina i kompetencija

Modul 4: Motivacija, komunikacija i konflikti

- Osnove komunikacijske psihologije
- Upravljanje konfliktima i stresom u nastavnom radu

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- definiše osnovne pojmove i ciljeve strukovne pedagogije

- analizira funkcije, strukture i zadatke obrazovanja u području njege
- razlikuje različite učne procese i strategije učenja
- razmotri motivacione i komunikacijske faktore u nastavnom procesu
- primijeni osnovna znanja u kreiranju jednostavnih obrazovnih sadržaja.

Vještine

Student razvija vještine identifikacije obrazovnih potreba, osnovne nastavne pripreme i refleksije o obrazovnim ciljevima u okviru njege i zdravstvenog obrazovanja. Osposobljava se za razumijevanje nastavničke uloge i za timsku saradnju u edukativnim okruženjima.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- prepozna obrazovne ciljeve i didaktičke zahtjeve struke
- doprinese planiranju i refleksiji jednostavnih nastavnih aktivnosti
- komunicira efikasno u obrazovnom kontekstu
- primijeni osnovne strategije za motivaciju i upravljanje konfliktima.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja -30 sati
- Praktične vježbe – 30 sati
  - Rad u grupama: za razmjenu ideja, vježbanje komunikacije i analizu slučajeva iz obrazovne prakse.
  - Diskusije i debate: za promicanje kritičkog mišljenja o obrazovnim sistemima i ulogama nastavnika.
  - Radionice i vježbe: za simulaciju nastavnih situacija i razvoj pedagoških vještina.
  - Samostalni rad: za pripremu prezentacija i pisanje refleksivnih zapažanja.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ test, esej	50	27.5
Samostalni rad i usmeno izlaganje	Prezentacija	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna:

	1. Tuomas Eerola. Pedagogija vrhunske ekspertize u strukovnom obrazovanju. Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih. Zagreb, Hrvatska.2018.dostupno na : https://www.asoo.hr/UserDocsImages/web%20izdanje(1).pdf 2. Mušanović, M. Pedagogija profesionalnog obrazovanja. Rijeka: Graftrade.2001. Preporučena: 1. Brooks, C. Teacher Subject identity in Professional Practice. New York: Routledge.2016. 2. Caza, B. B. i Creary, S. J. The Construction of Professional Identity. 2016. dostupno na : Cornell University, SHA School http://scolarship.sha.cornell.edu/articles/878 3. Cedefop. Guiding principles on professional development of trainers in vocational education and training. Luxemburg: Publications Office of the European Union.2013. dostupno na: http://europa.eu 4. Cedefop. Vocational pedagogies and benefits for learners : practices and challenges in Europe. Luxemburg: Publications Office of the European Union.2015. dostupno na: http://europa.eu 5. Dalton J. i Smith P. Vocational Education and Training in Secondary Schools: challenging teachers' work and identity. Journal of Vocational Education and Training. 2004; 56(4), 507-521. 6. . Work-based learning: benefits and obstacles. ETF .2013.dostupno na: http://www.etf.europa.eu

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O41
Naziv predmeta	Akutna gerontopsihijatrijska njega
Status predmeta	Obavezni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	5
Nastavno osoblje	Mentori iz oblasti gerontopsihijatrije i kliničke gerijatrije

Ciljevi predmeta

- Omogućiti studentu praktičan uvid u principe akutne gerontopsihijatrijske njege.
- Razviti kompetencije za procjenu i reagovanje na akutna psihijatrijska stanja kod starijih.
- Osnažiti studentovu sposobnost za multidisciplinarnu saradnju u složenim kliničkim okruženjima.
- Promovisati integraciju teorijskog znanja i refleksivne prakse u specijalizovanoj njezi.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u akutnu gerontopsihijatrijsku njegu

- Kliničke slike: delirijum, depresija, psihoze, anksiozni poremećaji
- Specifičnosti njege starijih osoba u akutnim psihijatrijskim stanjima
- Etički i zakonski okvir djelovanja

Modul 2: Sigurnost i krizno djelovanje

- Upravljanje rizikom i prevencija agresije, samopovređivanja i bježanja
- Protokoli sigurnosti u akutnim ustanovama
- Uloga stručnog tima u kriznim intervencijama

Modul 3: Komunikacija i terapijski odnos

- Komunikacija sa zbunjenim i anksioznim osobama
- Terapijska prisutnost i neverbalna podrška
- Ponašajne strategije i podrška porodici

Modul 4: Interdisciplinarna saradnja i terapija

- Uloga njegovatelja u timu sa psihijatrom, psihologom, terapeutom
- Farmakoterapija: indikacije i nadzor nad efektima i neželjenim dejstvima

- Individualni i grupni terapijski pristupi

Modul 5: Refleksija i evaluacija prakse

- Profesionalni razvoj i samoprocjena
- Dokumentacija i standardi vođenja slučaja
- Završni refleksivni pisani rad

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- prepozna akutna psihijatrijska stanja i adekvatno interveniše u skladu sa pravilima struke
- primijeni principe sigurnosti, smanjenja rizika i krizne komunikacije u radu sa pacijentima
- sarađuje sa različitim stručnjacima u cilju holističkog zbrinjavanja pacijenta
- koristi terapijske pristupe i standarde njege u skladu sa savremenim preporukama
- reflektuje i dokumentuje vlastiti profesionalni razvoj u akutnom kliničkom okruženju.

Vještine

Student razvija vještine procjene psihičkog stanja pacijenata, efikasne komunikacije u kriznim situacijama, sprovođenja sigurnosnih mjera, kao i dokumentovanja i refleksije kliničkog rada. Osposobljava se za integraciju u interdisciplinarni tim i razvoj profesionalnog identiteta u gerontopsihijatriji.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- pruža akutnu gerontopsihijatrijsku njegu uz primjenu kliničkih protokola
- procjenjuje rizike i interveniše u skladu sa standardima sigurnosti i etike
- sarađuje i komunicira unutar tima i sa porodicom pacijenta
- reflektuje na svoju praksu i kontinuirano unapređuje profesionalne vještine.

Metode izvođenja nastave

- Klinička praksa u odabranim ustanovama (bolnice, centri za rehabilitaciju, gerijatrijski odjeli)
- Mentorska supervizija
- Reflektivne radionice i studije slučaja
- Vođenje Knjižice prakse i izrada pisanog izvještaja

Konkretne faze učenja kroz praksu se biraju za jedno od sljedećih područja prakse:

- Gerontopsihijatrija

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Evaluacija prakse	Klinička procjena mentora	80	44.0
Refleksivni izvještaj	Pisana obrada	20	11.0

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Ljiljana Moro, Tanja Frančišković i suradnici. Psihijatrija : udžbenik za više zdravstvene studije. Medicinska naklada. Zagreb. 2011.
2. Dragica Kozarić-Kovačić, Tanja Frančišković. Psihoterapijski pravci. Medicinska naklada. Zagreb. 2014.
3. Miro Jakovljević: Psihijatrija za studente više medicinske škole. AGM, 1995.

Proširena:

1. Slava Šepec. Standardizirani postupci u zdravstvenoj njezi.Hrvatska komora medicinskih sestara.Zagreb.2010.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-I11
Naziv predmeta	Imunosenescencija i vakcinacija starijih osoba
Status predmeta	Izborni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti imunologije, javnog zdravlja i kliničke gerijatrije

Ciljevi predmeta

- Upoznati studenta sa osnovnim pojmovima imunosenescencije i imunologije starenja.
- Analizirati kliničke i javnozdravstvene posljedice starenja imunog sistema.
- Predstaviti preporuke za vakcinaciju starijih osoba i strategije njihove primjene.
- Razviti razumijevanje uloge prevencije infekcija kod starije populacije.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Imunosenescencija – starenje imunološkog sistema

- Promjene u urođenom i stečenom imunitetu
- Kliničke implikacije: povećan rizik od infekcija, maligniteta i autoimunih bolesti

Modul 2: Infekcije u starijoj dobi

- Najčešće infekcije (pneumonija, gripa, herpes zoster, urinoinfekcije)
- Atipične prezentacije infekcija kod starijih osoba

Modul 3: Vakcinacija starijih – preporuke i izazovi

- Preporučene vakcine prema dobi i komorbiditetima
- Smanjena imunogenost i potreba za boosterima
- Etika, pristanak i edukacija korisnika i porodica

Modul 4: Strategije za promociju imunizacije

- Javnozdravstvene kampanje i institucionalni pristup vakcinaciji
- Uloga njegovatelja i zdravstvenih radnika u promociji i sprovođenju vakcinacije

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni osnovne mehanizme imunosenescencije i njihov uticaj na obrambenu sposobnost organizma
- navede najvažnije infekcije koje pogađaju stariju populaciju i poveća rizik od mortaliteta
- navede preporučene vakcine za starije osobe (protiv gripe, pneumokoka, herpes zostera tetanusa i dr.)
- razumije izazove smanjene imunogenosti vakcina i strategije za njihovo prevazilaženje
- promoviše značaj vakcinacije kao ključnog preventivnog alata u gerijatrijskoj skrbi.

Vještine

Student razvija vještine prepoznavanja imunoloških rizika kod starijih, preporučivanja vakcinacije u skladu sa individualnim zdravstvenim stanjem, edukacije korisnika i saradnje sa timom u sprovođenju preventivnih mjera.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan da:

- razumije implikacije imunosenescencije na zdravlje i rizik od infekcija
- koristi preporuke za imunizaciju starijih osoba u skladu s nacionalnim i međunarodnim smjernicama
- učestvuje u promociji vakcinacije i planiranju preventivne njege
- komunicira jasno s korisnicima i porodicama o koristima, rizicima i potrebama za vakcinaciju.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 15 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
  - Grupne rasprave i analiza smjernica (CDC, ECDC, WHO)
  - Analiza slučajeva i planiranje vakcinacije u ustanovi
  - Diskusije o etičkim i praktičnim izazovima

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Teoretski ispit	MCQ test, esej	60	33
Praktični prikaz pristupa	Izrada plana vakcinacije	40	22

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Allen, J. C., Toapanta, F. R., Chen, W., & Tennant, S. M. Understanding immunosenescence and its impact on vaccination of older adults. Vaccine, 2020; 38(52), 8264–8272. https://doi.org/10.1016/j.vaccine.2020.11.002. 2. Crooke, S. N., Ovsyannikova, I. G., Poland, G. A., & Kennedy, R. B. Immunosenescence and human vaccine immune responses. Immunity & ageing.2015. https://doi.org/10.1186/s12979-019-0164-9 Proširena: 1. Ciarambino T, Crispino P, Buono P, et al. Efficacy and Safety of Vaccinations in Geriatric Patients: A Literature Review. Vaccines (Basel). 2023;11(9):1412. Published 2023 Aug 24. doi:10.3390/vaccines11091412 2. Pangilinan, A. R., Brangman, S. A., Gravenstein, S., Schmader, K., & Kuchel, G. A. (2025). Vaccinations in older adults: Optimization, strategies, and latest guidelines. Journal of the American Geriatrics Society, 73(1), 20–28. https://doi.org/10.1111/jgs.19243 3. Feehan, J., Tripodi, N., & Apostolopoulos, V. The twilight of the immune system: The impact of immunosenescence in aging. *Maturitas*, 2021:*147*, 7–13. https://doi.org/10.1016/j.maturitas.2021.02.006 4. Lee KA, Flores RR, Jang IH, Saathoff A, Robbins PD. Immune Senescence, Immunosenescence and Aging. Front Aging. 2022;3:900028. Published 2022 May 30. doi:10.3389/fragi.2022.900028

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-I12
Naziv predmeta	Kulturna gerontologija i aktivno starenje
Status predmeta	Izborni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti gerontologije, društvenih i humanističkih nauka

Ciljevi predmeta

- Upoznati studenta s osnovnim principima i temama kulturne gerontologije.
- Analizirati načine na koje kultura, mediji i društvo oblikuju iskustvo starenja.
- Promovisati pristup aktivnog i pozitivnog starenja u gerontološkoj praksi.
- Razviti senzibilitet za raznolikost iskustava starenja kroz različite kulturne kontekste.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Kulturna gerontologija – teorijski okvir

- Historija i razvoj kulturne gerontologije
- Starenje kao kulturni konstrukt

Modul 2: Kultura, identitet i starost

- Uloga kulture u oblikovanju identiteta starijih osoba
- Kultura pamćenja, sjećanja i pripadnosti

Modul 3: Aktivno i kreativno starenje

- Koncepti aktivnog, uspješnog i produktivnog starenja
- Kultura, umjetnost i kreativnost u starijem dobu

Modul 4: Mediji, stereotipi i društvene reprezentacije

- Analiza prikaza starijih osoba u medijima i popularnoj kulturi
- Ageizam i kulturne barijere

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni osnovne pojmove i pristupe kulturne gerontologije

- analizira reprezentacije starijih osoba u kulturi, umjetnosti i medijima
- objasni koncepte aktivnog, uspješnog i produktivnog starenja
- prepozna značaj kulturnih i socijalnih faktora za kvalitet života u starosti
- razvije kritički stav prema stereotipima i diskriminaciji starijih u javnom diskursu.

Vještine

Student razvija vještinu analize kulturnih i društvenih uticaja na doživljaj starosti, kao i sposobnost primjene koncepta aktivnog i kulturno osnaženog starenja u radu sa starijima. Jača empatiju, kritičko mišljenje i sposobnost promišljanja gerontoloških fenomena kroz interkulturalnu i humanističku perspektivu.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan da:

- prepozna ulogu kulture i društva u oblikovanju slike o starijima
- učestvuje u promociji pozitivnog pristupa starenju
- primijeni principe kulturne osjetljivosti u komunikaciji sa starijim osobama
- kritički sagleda sadržaje koji utiču na socijalnu integraciju ili marginalizaciju starijih osoba.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 15 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
  - Analiza medijskih i umjetničkih prikaza starijih osoba
  - Grupni rad na primjerima iz lokalne i globalne prakse
  - Refleksivne vježbe i prezentacije

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Teoretski ispit	MCQ test, esej	60	33
Samostalna aktivnost	Kritička analiza medijske/umjetničke prezentacije	40	22

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. van Dyk S. The appraisal of difference: critical gerontology and the active-ageing-paradigm. J Aging Stud. 2014;31:93-103. doi:10.1016/j.jaging.2014.08.008 2. Johansson C, Gustafsson LK, Lindberg D, Asztalos Morell I. Culturally sensitive active ageing seen through the lens of the welfare theory of health: assistant nurses' views. Front Psychol. 2023;14:1161688. Published 2023 Sep 11. doi:10.3389/fpsyg.2023.1161688 3. Førsund E, Torrado Vidal JC, Fæø SE, Reithe H, Patrascu M, Husebo BS. Exploring active ageing in a community-based living environment: an ethnographic study in the Western Norway context. *Front Public Health*. 2024;12:1380922. Published 2024 Apr 30. doi:10.3389/fpubh.2024.1380922 Proširena: 1. Lin YY, Huang CS. Aging in Taiwan: Building a Society for Active Aging and Aging in Place. Gerontologist. 2016;56(2):176-183. doi:10.1093/geront/gnv107 2. Dogra S, Dunstan DW, Sugiyama T, Stathi A, Gardiner PA, Owen N. Active Aging and Public Health: Evidence, Implications, and Opportunities. *Annu Rev Public Health*. 2022;43:439-459. doi:10.1146/annurev-publhealth-052620-091107

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-I13
Naziv predmeta	Njemački jezik 3
Status predmeta	Izborni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Dostizanje srednjeg nivoa njemačkog jezika (B1 nivo).
- Razvijanje sposobnosti vođenja razgovora u profesionalnim i društvenim situacijama.
- Savladavanje složenijih gramatičkih pravila i obogaćivanje vokabulara.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Napredne jezičke strukture

- Kondicionali i subjunktiv.
- Relativne rečenice i povezivanje ideja.
- Napredni vokabular za opisivanje emocija, stavova i mišljenja.

Modul 2: Jezik u profesionalnom kontekstu

- Pisanje formalnih e-mailova i dopisa.
- Prezentacija ideja i vođenje diskusija.
- Slušanje i razumijevanje autentičnih audio i video sadržaja.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Koristiti njemački jezik u profesionalnim i društvenim kontekstima.
- Pisati koherentne tekstove i izražavati složenije ideje.
- Razumjeti i učestvovati u razgovorima na različite teme.

Vještine

Student će razviti napredne vještine komunikacije, uključujući vođenje razgovora i diskusija na složenije teme, kao i pisanje formalnih tekstova poput e-mailova i izvještaja. Naučit će kako prezentirati ideje i učestvovati u profesionalnim diskusijama, koristeći precizan vokabular i složene gramatičke strukture, poput kondicionala i relativnih rečenica. Dodatno, fokus će biti na razumijevanju autentičnih tekstova i

audio materijala, kao i na razvoju samopouzdanja za izražavanje u društvenim i profesionalnim kontekstima.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Sposobnost samostalne komunikacije u društvenim i profesionalnim situacijama.
- Pisanje i predstavljanje složenijih ideja uz upotrebu odgovarajućeg vokabulara i gramatike.
- Razumijevanje i učestvovanje u diskusijama na različite teme, koristeći preciznu i jasnu argumentaciju.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 15 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1)	Pismeno (MCQ, esej)	50	22.5
II parcijalni ispit (Modul 2)	Pismeno (MCQ, esej)	50	22.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Schritte International Neu 3 (Hueber Verlag).

Preporučena:

1. Deutsche Grammatik leicht erklärt (Cornelsen).
2. Online resursi za učenje njemačkog jezika (Goethe Institut, DW Learn German).

VI semestar

Sadržaj

Modul 1: Psihološka podrška, palijativna i etička praksa u gerontologiji (7 ECTS)

Ovaj modul integriše znanja iz psihologije, etike i palijativne njege kako bi studenti stekli cjelovito razumijevanje potreba starijih osoba u emocionalnom, duhovnom i etičkom kontekstu. Kroz predmet Gerontopsihologija i etika studenti će istraživati psihološke promjene povezane sa starenjem, mentalno zdravlje, te etičke dileme koje se javljaju u svakodnevnoj gerijatrijskoj praksi. U okviru predmeta Palijativna skrb i hospicijska njega fokus je na razvoju vještina u pružanju njege osobama s ograničenom prognozom života, s naglaskom na ublažavanje simptoma, emocionalnu podršku pacijentima i njihovim porodicama te donošenje odluka u skladu sa zakonskim i etičkim principima. Modul osnažuje studente za pružanje njege koja poštuje dostojanstvo, autonomiju i kvalitet života u završnim fazama života.

Modul 2: Terapijski koncepti i savjetovanje u praksi (7 ECTS)

Ovaj modul studentima nudi napredne vještine u organizaciji i implementaciji složenih oblika gerijatrijske njege te savjetodavne prakse. Predmet Napredna gerontološka njega i koordinacija složenih slučajeva usmjeren je na analizu složenih kliničkih i socijalnih situacija kod starijih osoba, planiranje njege u kontekstu multimorbiditeta i timsku koordinaciju. Kroz predmet Savjetovanje i koordinacija u gerontološkoj praksi 2 studenti razvijaju sposobnost planiranja i provođenja savjetodavnih procesa, individualizirane podrške i evaluacije rezultata savjetovanja u različitim okruženjima. Modul priprema studente za rad u savremenim sistemima njege, sa naglaskom na profesionalnu odgovornost, timsku komunikaciju i holistički pristup.

Modul 3: Obrazovanje i refleksija u struci (3 ECTS)

Modul je usmjeren na razvijanje pedagoških kompetencija budućih zdravstvenih edukatora. Studentima se pruža prilika da planiraju i izvode nastavne jedinice, izrađuju obrazovne materijale i analiziraju obrazovni proces u realnim uslovima. Kroz refleksivne aktivnosti studenti procjenjuju vlastiti profesionalni razvoj, analiziraju potrebe učenika i izrađuju personalizirane pristupe obrazovanju u zdravstvu. Ovaj modul je posebno važan za studente koji žele razvijati karijeru u obrazovnom i stručnom usavršavanju.

Modul 4: Završni rad (7 ECTS)

Završni rad predstavlja krunu studija i priliku za samostalnu primjenu stečenih znanja i vještina na konkretnom istraživačkom zadatku. Student, uz mentorstvo izabranog nastavnika, definiše istraživačko pitanje, provodi analizu literature, bira metodologiju, prikuplja i interpretira podatke, te prezentira rezultate u obliku akademskog rada. Modul jača sposobnosti kritičkog mišljenja, strukturiranog pisanja i naučnog izražavanja, te predstavlja osnovu za dalji akademski i profesionalni razvoj.

Modul 5: Praktična nastava 6 – Akutna stacionarna njega (5 ECTS)

U okviru ovog modula studenti provode praktičnu nastavu u bolničkim uslovima, gdje stiču iskustvo u pružanju akutne njege starijim osobama. Fokus je na procjeni vitalnih funkcija, reagovanju u hitnim stanjima, timskom radu i kliničkoj dokumentaciji. Kroz nadzor mentora, studenti razvijaju profesionalnu refleksiju i usvajaju visoke standarde odgovornosti i etičkog ponašanja u akutnim situacijama. Ova praksa je ključna za pripremu studenata za realne izazove u kliničkoj gerijatriji.

Modul 6: Izborni predmet (1 ECTS)

Studenti biraju jedan od sljedećih izbornih predmeta, u skladu s ličnim interesima:

- **Umjetna inteligencija i prediktivna medicina u gerontologiji** – uvodi u digitalne alate, algoritme i etičke dileme povezane s AI u zdravstvu.
- **Kvalitet života starijih osoba** – analizira fizičke, socijalne i psihološke dimenzije dobrobiti, uz primjere dobre prakse.
- **Tehnologije i inovacije u gerontološkoj njezi** – istražuje asistivne uređaje, gerontehnologiju i digitalnu inkluziju.

Gerontologija VI Semestar									
Modul (ECTS)	Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
			P	V	S	KP			
Psihološka podrška, palijativna i etička praksa u gerontologiji (7 ECTS)	VŠGL-O42	Gerontopsihologija i etika	30	30			60	120	4
	VŠGL-O43	Palijativna skrb i hospicijska njega	15	15	15		45	90	3
Terapijski koncepti i savjetovanje u praksi (7 ECTS)	VŠGL-O44	Napredna gerontološka njega i koordinacija složenih slučajeva	15	30	15		30	90	3
	VŠGL-O45	Savjetovanje i koordinacija u gerontološkoj praksi 2	15	45			30	120	4
Obrazovanje i refleksija u struci (3 ECTS)	VŠGL-O46	Strukovna pedagogija 2	15	30	15		30	90	3
Završni rad (7 ECTS)	VŠGL-O47	Završni rad					210	210	7
Praktična nastava 6 (5 ECTS)	VŠGL-O48	Akutna stacionarna njega				*150*		*150*	*5*
Izborni Predmet (1 ECTS)	VŠGL-I	Izborni predmet	15	15				30	1
UKUPNO			**105**	**165**	**45**	**150**	**435**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Izborni predmeti	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
	P	V	S	KP			
VŠGL-I14 Umjetna inteligencija i prediktivna medicina u gerontologiji VŠGL-I15 Kvalitet života starijih osoba VŠGL-I16 Tehnologije i inovacije u gerontološkoj njezi	15	15				30	1

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O42
Naziv predmeta	Gerontopsihologija i etika
Status predmeta	Obavezni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti psihologije, etike, filozofije i gerontologije

Ciljevi predmeta

- Razviti razumijevanje psiholoških procesa u starijoj dobi i izazova koji prate starenje.
- Upoznati studente s osnovama etike u kontekstu njege i odnosa prema starijim osobama.
- Omogućiti povezivanje psiholoških i etičkih aspekata u svakodnevnoj praksi gerijatrijske njege.
- Poticati razvoj empatije, poštovanja autonomije i odgovornog profesionalnog djelovanja.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove gerontopsihologije

- Psihološki razvoj i promjene u starijoj dobi
- Emocionalna adaptacija, krize i suočavanje sa starenjem
- Psihološka otpornost i strategije očuvanja identiteta

Modul 2: Mentalno zdravlje i podrška

- Depresija, anksioznost i kognitivne promjene kod starijih
- Psihološka podrška i prevencija socijalne izolacije
- Suočavanje s gubitkom i priprema za kraj života

Modul 3: Uvod u etiku i etička načela

- Osnovni etički pojmovi i pristupi (deontologija, utilitarizam itd.)
- Profesionalna etika u zdravstvu
- Poštovanje autonomije, dostojanstva i prava pacijenata

Modul 4: Etika u gerijatrijskoj praksi

- Etika odlučivanja na kraju života (napredne direktive, odbijanje terapije)
- Dileme u praksi: prisila vs. sigurnost, istina vs. nada
- Etika komunikacije, empatija i granice lične uključenosti

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni osnovne psihološke procese i promjene koje prate starenje
- prepozna i analizira probleme mentalnog zdravlja kod starijih osoba
- opiše osnovne etičke principe i primijeni ih u svakodnevnim situacijama u njezi
- sagleda i reflektuje etičke dileme u radu sa starijim osobama i njihovim porodicama
- poveže psihološke i etičke aspekte u cilju pružanja cjelovite, dostojanstvene njege.

Vještine

Student će razviti sposobnost razumijevanja psiholoških izazova starenja i njihovog uticaja na ponašanje i kvalitet života starijih osoba. Bit će osposobljen za prepoznavanje znakova mentalnog distresa i primjenu osnovnih oblika podrške u skladu s profesionalnim granicama. Kroz analizu slučajeva i diskusiju, razvijat će vještinu etičkog rasuđivanja i donošenja odluka koje poštuju autonomiju, dostojanstvo i vrijednosti starije osobe. Ujedno će steći vještine refleksije o vlastitim stavovima i emocionalnim reakcijama u radu sa osobama u terminalnoj fazi života.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni osnovne psihološke procese i promjene koje prate starenje
- prepozna i analizira probleme mentalnog zdravlja kod starijih osoba
- opiše osnovne etičke principe i primijeni ih u svakodnevnim situacijama u njezi
- sagleda i reflektuje etičke dileme u radu sa starijim osobama i njihovim porodicama
- poveže psihološke i etičke aspekte u cilju pružanja cjelovite, dostojanstvene njege.

Metode izvođenja nastave

- Seminari – 30 sati
- Praktične vježbe – 30 sati
  - Diskusije, analiza slučajeva, simulacije, rad u grupama
  - Refleksivne vježbe i prikazi stvarnih situacija iz prakse

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	Esej s etičkom analizom	60	33
Aktivno učešće i refleksija	Diskusija i evaluacija	40	22

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Jasminka Zloković, Anita Zovko.Gerontologija Izazovi i perspective. Hrvatska sveučilišna naklada, Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci.2020. 2. Berlinger N, de Medeiros K, Girling L. Bioethics and Gerontology: The Value of Thinking Together. Gerontologist. 2022;62(8):1097-1103. doi:10.1093/geront/gnab186 Preporučena: 1. Dowd SB, Steves AM. Caring for the older patient, Part III: Ethical issues in gerontology [published correction appears in J Nucl Med Technol 1997 Dec;25(4):253]. J Nucl Med Technol. 1997;25(3):171-180. 2. Gendron TL, Inker J, Welleford A. "How Old Do You Feel?" The Difficulties and Ethics of Operationalizing Subjective Age. Gerontologist. 2018;58(4):618-624. doi:10.1093/geront/gnx098 3. Altawalbeh SM, Alkhateeb FM, Attarabeen OF. Ethical Issues in Consenting Older Adults: Academic Researchers and Community Perspectives. J Pharm Health Serv Res. 2020;11(1):25-32. doi:10.1111/jphs.12327

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O43
Naziv predmeta	Palijativna skrb i hospicijska njega
Status predmeta	Obavezni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici i stručnjaci iz oblasti palijativne medicine, psihologije, etike i gerijatrijske njege

Ciljevi predmeta

- Razviti temeljno razumijevanje palijativne skrbi i filozofije hospicijskog pristupa.
- Upoznati studente s principima holističke skrbi za osobe s ograničenom prognozom života
- Osnažiti studente za kompetentno, empatično i etički utemeljeno djelovanje u kontekstu umiranja, smrti i žalovanja.
- Pripremiti studente za rad s članovima porodice, timom i samim pacijentima u završnim fazama života.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u palijativnu i hospicijsku njegu

- Definicija, historijat i razvoj palijativne skrbi
- Razlika između kurativne i palijativne medicine
- Uloga njege u okviru palijativnog pristupa

Modul 2: Simptomatska terapija i kontrola boli

- Principi kontrole boli kod terminalno oboljelih
- Upravljanje simptomima (dispneja, mučnina, tjeskoba)
- Individualni pristupi u skladu s potrebama pacijenta

Modul 3: Psihosocijalna i duhovna podrška

- Psihološki aspekti suočavanja sa smrću
- Duhovna njega i komunikacija s pacijentima i porodicama
- Podrška u procesu žalovanja

Modul 4: Etika, prava i timski rad u palijativnoj skrbi

- Etika donošenja odluka na kraju života
- Zakonski aspekti i prava pacijenata
- Uloga interdisciplinarnog tima i saradnja s porodicom

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni osnovne principe i ciljeve palijativne i hospicijske njege
- identifikuje fizičke, psihološke i duhovne potrebe pacijenata u terminalnoj fazi bolesti
- primijeni principe upravljanja simptomima u skladu s palijativnim standardima
- pruži emocionalnu i komunikacijsku podršku pacijentima i njihovim porodicama
- sarađuje s interdisciplinarnim timom i djeluje u skladu s etičkim normama i pravima pacijenata.

Vještine

Student će razviti sposobnost prepoznavanja potreba pacijenata u završnoj fazi života i planiranja adekvatne njege koja uključuje kontrolu boli, emocionalnu podršku i komunikaciju. Student će razviti vještinu pristupa pacijentima i njihovim porodicama s empatijom, poštovanjem i dostojanstvom. Osposobiti će se za saradnju sa svim članovima palijativnog tima i učestvovati u donošenju etički i profesionalno utemeljenih odluka. Student će razviti sposobnost pružanja podrške i nakon smrti pacijenta, uključujući podršku porodici i obradu vlastitih emocionalnih reakcija.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni osnovne principe i ciljeve palijativne i hospicijske njege
- identifikuje fizičke, psihološke i duhovne potrebe pacijenata u terminalnoj fazi bolesti
- primijeni principe upravljanja simptomima u skladu s palijativnim standardima
- pruži emocionalnu i komunikacijsku podršku pacijentima i njihovim porodicama
- sarađuje s interdisciplinarnim timom i djeluje u skladu s etičkim normama i pravima pacijenata.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 15 sati
- Seminari – 15 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
  - Simulacije, diskusije slučajeva, rad u malim grupama
  - Refleksivne vježbe, intervjui s profesionalcima

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz

Parcijalni ispit	MCQ test, esej	40	22
Prezentacija slučaja	Praktični ispit	40	22
Samostalna aktivnost	Evaluacija angažmana u diskusiji	20	11

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Marija Ljubičić. Palijativna zdravstvena njega. Naklada Slap.2020. Proširena: 2. Slava Šepec. Standardizirani postupci u zdravstvenoj njezi.Hrvatska komora medicinskih sestara.Zagreb.2010.

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O44
Naziv predmeta	Napredna gerontološka njega i koordinacija složenih slučajeva
Status predmeta	Obavezni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti gerijatrije, zdravstvene njege, javnog zdravlja i socijalnog rada

Ciljevi predmeta

- Razviti sposobnost analize složenih kliničkih i socijalnih situacija kod starijih osoba.
- Osposobiti studenta za vođenje procesa njege u kontekstu multimorbiditeta, demencije, ranjivosti i institucionalne njege.
- Upoznati sa modelima timske koordinacije i dokumentacije slučajeva.
- Povezati teorijska znanja i praktične vještine u planiranju i evaluaciji napredne gerontološke njege.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Multimorbiditet i složenost u gerijatrijskoj njezi

- Interakcija hroničnih bolesti: dijabetes, CHF, demencija, depresija
- Uticaj na svakodnevno funkcionisanje i kvalitet života

Modul 2: Holistički pristup i sveobuhvatna gerontološka procjena

- Upotreba CGA (Comprehensive Geriatric Assessment)
- Upitnici za rizik od pada, malnutricije, bol, depresiju, kogniciju

Modul 3: Planiranje i implementacija napredne njege

- Izrada SMART ciljeva i intervencija
- Dinamički plan njege: fleksibilnost i reevaluacija
- Upotreba digitalnih alata i dokumentacije

Modul 4: Koordinacija i međusektorska saradnja

- Rukovođenje slučajem (case management)
- Koordinacija sa ljekarima, porodicom, socijalnim službama i terapijama

- Prijenos informacija, izrada zajedničkih planova i izvještaja

Modul 5: Evaluacija i upravljanje rizicima

- Identifikacija ranih znakova pogoršanja
- Praćenje ishoda intervencije
- Etički izazovi i osnaživanje korisnika

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- analizira složene kliničke i psihosocijalne situacije kod starijih osoba
- izradi individualizirani, fleksibilni i timski koordinirani plan njege
- prepozna indikatore rizika za pogoršanje stanja i potrebe za specijalizovanom intervencijom
- koordinira timski sastanak i omogući saradnju između različitih profesionalaca (medicinara, socijalnih radnika, terapeuta)
- procijeni učinak intervencija i napravi plan za reevaluaciju.

Vještine

Student razvija sposobnost identifikacije kompleksnosti u kliničkoj i porodičnoj situaciji, komunikacije unutar tima, planiranja i vođenja procesa njege. Također razvija kritičko mišljenje, samopouzdanje i odgovornost u donošenju odluka.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- upravlja složenim slučajem na temelju profesionalnih standarda
- vodi i koordinira timsku procjenu i donošenje odluka
- dokumentuje i evaluira sveobuhvatni plan njege
- zastupa potrebe i interese starije osobe na etički i profesionalan način.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 15 sati
- Seminari – 15 sati
- Praktične vježbe – 30 sati
  - Radionice i simulacije timskih sastanaka
  - Grupni rad: izrada plana njege i izvještaja
  - Refleksivne vježbe i praktični rad na realnim scenarijima

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz

Parcijalni ispit	MCQ test, esej	40	22
Samostalna aktivnost	Izrada plana njege i analiza slučaja	60	33

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Duraković Z. i sur. Gerijatrija-Medicina starije dobi. CT poslovne informacije, Zagreb.2007.
2. Roksandić Tomek S. Četiri stupnja gerijatrijske zdravstvene njege sa sestrinskom dokumentacijom i pristupnikom opće/obiteljske medicine u domu za starije osobe. Zavod za javno zdravstvo dr. Andrija Štapmar, Zagreb.2012.

Preporučena:

1. McCabe B. Gerontological nursing.ANA. Silver Spring, Maryland.2010.
2. Ruiz BA, Tabloski PA, Frazier SM. The role of gerontological advanced practice nurses in geriatric care. J Am Geriatr Soc. 1995;43(9):1061-1064. doi:10.1111/j.1532-5415.1995.tb05576.x
3. Mueller C, Burggraf V, Crogan NL. Growth and specialization of gerontological nursing. Geriatr Nurs. 2020;41(1):14-15. doi:10.1016/j.gerinurse.2020.01.013
4. Fougère B, Lagourdette C, Abele P, et al. Involvement of Advanced Practice Nurse in the Management of Geriatric Conditions: Examples from Different Countries. J Nutr Health Aging. 2018;22(4):463-470. doi:10.1007/s12603-018-1008-6

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O45
Naziv predmeta	Savjetovanje i koordinacija u gerontološkoj praksi 2
Status predmeta	Obavezni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	5
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti savjetovanja, zdravstvene edukacije i gerontologije

Ciljevi predmeta

- Omogućiti studentu da savjetovanje provodi samostalno i odgovorno u skladu sa savremenim principima i zakonodavstvom.
- Osnažiti za identifikaciju kompleksnih savjetodavnih situacija i planiranje intervencija.
- Razviti vještine koordinacije i evaluacije savjetodavnog procesa.
- Upoznati se sa savjetovanjem u različitim kontekstima (porodica, zajednica, institucije).

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove savjetovanja u gerontološkom kontekstu

- Uvod u savjetovanje u njezi
- Ethiski i pravni aspekti savjetodavne prakse
- Profesionalna uloga i odgovornost savjetnika

Modul 2: Motivacija i podučavanje odraslih

- Principi andragogije i motivacijski faktori
- Samopoimanje, atribucija i rad sa otporom
- Upotreba savremenih obrazovnih modela u edukaciji

Modul 3: Planiranje i provođenje savjetovanja

- Formulacija ciljeva i struktura savjetodavnog procesa
- Odabir metoda i sredstava – prilagodba ciljnim grupama
- Uloga povratne informacije i refleksije

Modul 4: Evaluacija i kvaliteta savjetovanja

- Kriteriji uspješnog savjetovanja
- Samoevaluacija i kontinuirano unapređenje

- Dokumentacija savjetodavnog rada

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- procijeni i organizuje savjetodavne procese u skladu sa savremenim normama i pravilnicima
- identifikuje specifične potrebe korisnika i njihove porodice
- planira i implementira edukativne i koordinacione aktivnosti u različitim kontekstima njege
- koristi pravne okvire za donošenje odluka i savjetovanje
- prepozna kulturološke aspekte i nove oblasti savjetodavne prakse (npr. školsku zdravstvenu njegu, kvartovske centre).

Vještine

Student razvija napredne savjetodavne vještine koje uključuju analizu potreba, kreiranje individualiziranih planova podrške, komunikaciju sa različitim akterima (porodice, institucije, zajednice), te evaluaciju učinka savjetodavnih i koordinacijskih intervencija. Takođe, stiče sposobnost rada sa specifičnim korisničkim grupama, uključujući kulturološki i generacijski osjetljive pristupe.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- samostalno vodi savjetodavni proces u skladu sa zakonom i etikom
- koordiniše aktivnosti u različitim sektorima njege i podrške
- učestvuje u donošenju profesionalnih odluka zasnovanih na dokazu i procjeni
- doprinese razvoju i unapređenju kvaliteta savjetovanja u gerontološkoj praksi.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja -15 sati
- Praktične vježbe – 45 sati
  - Grupni rad i studije slučaja
  - Praktične simulacije savjetovanja
  - Refleksija i samoanaliza
  - Individualno i timsko projektovanje savjetodavnih rješenja

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit 1 (Modul 1-2)	Usmeni ispit	50	27.5
Parcijalni ispit 2 (Modul 3-4)		50	27.5

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Kolarić B, Vranešić Bender D, Pavić E i sur. Prehrambeno-gerontološke norme. Ministarstvo zdravstva Republike Hrvatske; 2020. (dostupno na: https://zdravlje.gov.hr/UserDocsImages/2020%20Vijesti/Prehrambeno-gerontoloske%20norme_17.10.2020.%20.pdf) 2. Mišigoj-Duraković M, Duraković Z. Tjelesno vježbanje i zdravlje, Zagreb, Grafos, FFK, 2018. Preporučena: 1. Duraković Z i sur. Gerijatrija: Medicina starije dobi. Zagreb, C. T. - Poslovne informacije. 2007. 2. Kay, K., Morrison, A., Sidhu, I., & Mahamud, N. Coordinating Access to Specialized Geriatric Services:A Review of Evidence and Current Practice.Provincial Geriatrics Leadership Ontario.2022,dostupno na: 3. https://geriatricsontario.ca/wp-content/uploads/2022/02/Coordinated-Access-Final-Report-Version-March-22-2022.pdf

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O46
Naziv predmeta	Strukovna pedagogija 2
Status predmeta	Obavezni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti pedagogije, psihologije i zdravstvenog obrazovanja

Ciljevi predmeta

- Učvrstiti znanja o planiranju i izvođenju nastavnih aktivnosti.
- Razviti kompetencije za rad u različitim obrazovnim institucijama.
- Reflektovati ličnu obrazovnu praksu i interes za nastavničku profesiju.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Kompetencijski orijentisana nastava

- Definicije i principi
- Uloga nastavnika i evaluacija kompetencija

Modul 2: Planiranje i izvođenje nastave

- Struktura nastavne jedinice
- Izrada nastavnih materijala i metoda

Modul 3: Praćenje i evaluacija učenja

- Instrumenti i kriteriji evaluacije
- Refleksija i samoanaliza

Modul 4: Obrazovna praksa i supervizija

- Hospitacija i analiza učionice
- Prikaz prakse i uvid u obrazovni sistem

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- kreira kompetencijski orijentisane nastavne planove i materijale
- evaluira obrazovne ishode i metode nastave

- analizira potrebe učenika i prilagodi sadržaj
- reflektuje praksu i identifikuje svoje profesionalne potencijale
- predstavi rezultate refleksije kroz prezentaciju sa handoutom.

Vještine

Student razvija sposobnost samostalnog osmišljavanja i izvođenja nastavnih sadržaja, izrade handout materijala, organizovanja učionice i refleksije o obrazovnim iskustvima. Povezuje teoriju s praksom i jača nastavničke kompetencije.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- samostalno kreira i procjenjuje nastavni proces u obrazovanju odraslih i učenika
- reflektuje vlastiti profesionalni razvoj u obrazovanju
- oblikuje obrazovne materijale u skladu sa kompetencijama i ishodima.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja -30 sati
- Praktične vježbe – 30 sati
  - Hospitacija i analiza prakse: student posmatra obrazovni proces u stvarnom okruženju (škola, edukativni centar, ustanova za njegu).
  - Simulacije i mikro-nastava: izvođenje kraćih nastavnih jedinica uz superviziju i povratnu informaciju.
  - Individualna i timska priprema nastave: planiranje nastavne jedinice i izrada obrazovnih materijala.
  - Prezentacije sa refleksijom: student izlaže rezultate praktičnog rada uz pisani handout.
  - Refleksivne diskusije: evaluacija iskustava i analiza vlastitih kompetencija u edukaciji.

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit	MCQ test, esej	50	27.5
Samostalni rad i usmeno izlaganje	Prezentacija	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna:

	1. Tuomas Eerola. Pedagogija vrhunske ekspertize u strukovnom obrazovanju. Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih. Zagreb, Hrvatska.2018.dostupno na : https://www.asoo.hr/UserDocsImages/web%20izdanje(1).pdf 2. Mušanović, M. Pedagogija profesionalnog obrazovanja. Rijeka: Graftrade.2001. Preporučena: 1. Brooks, C. Teacher Subject identity in Professional Practice. New York: Routledge.2016. 2. Caza, B. B. i Creary, S. J. The Construction of Professional Identity. 2016. dostupno na : Cornell University, SHA School http://scolarship.sha.cornell.edu/articles/878 3. Cedefop. Guiding principles on professional development of trainers in vocational education and training. Luxemburg: Publications Office of the European Union.2013. dostupno na: http://europa.eu 4. Cedefop. Vocational pedagogies and benefits for learners : practices and challenges in Europe. Luxemburg: Publications Office of the European Union.2015. dostupno na: http://europa.eu 5. Dalton J. i Smith P. Vocational Education and Training in Secondary Schools: challenging teachers' work and identity. Journal of Vocational Education and Training. 2004; 56(4), 507-521. 3. . Work-based learning: benefits and obstacles. ETF .2013.dostupno na: http://www.etf.europa.eu

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O47
Naziv predmeta	Izrada završnog rada
Status predmeta	Obavezni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	7
Nastavno osoblje	Izabrani mentori završnih radova
Ciljevi predmeta	
• Razvijanje sposobnosti samostalnog istraživačkog rada na odabranoj temi. • Upoznavanje sa strukturom i standardima pisanja završnog rada. • Razvijanje kritičkog mišljenja, analitičkih i prezentacijskih vještina. • Primjena stečenih znanja i vještina na konkretan istraživački problem.	
Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)	
Sadržaj kolegija uključuje studentski rad i aktivnosti vezane uz odabranu temu završnog rada, pod vodstvom mentora kroz interaktivne diskusije i praktičan rad u primjeni odabranih metoda na izradi završnog rada.	
Ishodi učenja	
Nakon izrađenog i odbranjenog završnog rada kandidat će moći: • Formulisati istraživačko pitanje i cilj rada na osnovu odabrane teme. • Izraditi relevantan pregled literature i postaviti hipoteze. • Primijeniti odgovarajuću metodologiju za istraživanje. • Pripremiti, napisati i prezentovati završni rad prema akademskim standardima.	
Metode izvođenja nastave	
– Individualne konsultacije sa mentorom. – Samostalni rad na istraživanju i pisanju. – Prezentacije napretka rada tokom semestra	
Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom	
Odbrana završnog rada pred komisijom	
Literatura	Obavezna: 1. Marušić M, ed. Principles of Research in Medicine. 4th ed. Zagreb: Medicinska naklada; 2008.

	2. Smjernice za pisanje završnih radova (dokument fakulteta). Preporučena: 1. Academic Writing for Graduate Students (Swales & Feak).

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-O48
Naziv predmeta	Akutna stacionarna njega
Status predmeta	Obavezni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	5
Nastavno osoblje	Mentori iz oblasti bolničke njege i kliničke gerijatrije

Ciljevi predmeta

- Omogućiti studentu da stekne direktno iskustvo u području akutne stacionarne njege.
- Osposobiti za primjenu kliničkih znanja u urgentnim i složenim situacijama.
- Razviti vještine timskog rada, dokumentacije i refleksije kliničke prakse.
- Upoznati s organizacijom rada i protokolima u akutnim bolničkim odjeljenjima.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u akutnu bolničku njegu

- Organizacija i struktura akutne bolnice
- Kliničke slike kod starijih pacijenata u akutnim stanjima
- Zakonski i etički okvir akutne njege

Modul 2: Kliničke intervencije i sigurnost pacijenta

- Procjena vitalnih funkcija i reagovanje na hitna stanja
- Primjena standardnih operativnih procedura
- Prevencija padova, infekcija i komplikacija u bolničkim uslovima

Modul 3: Komunikacija i saradnja u bolničkom timu

- Komunikacija s pacijentom, porodicom i zdravstvenim timom
- Dokumentacija i izvještavanje u stacionarnoj njezi
- Učešće u planiranju otpusta i tranziciji njege

Modul 4: Refleksija i evaluacija prakse

- Profesionalna refleksija i kritički osvrt na postupke njege
- Etika i profesionalna odgovornost u akutnoj njezi
- Pisani izvještaj kao alat za evaluaciju kompetencija

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- pruži adekvatnu njegu starijim osobama u akutnim kliničkim stanjima
- prepozna rizične situacije i implementira sigurnosne mjere u bolničkom okruženju
- sarađuje sa članovima multidisciplinarnog tima u akutnoj bolničkoj njezi
- dokumentuje i procjenjuje intervencije u skladu sa stručnim standardima
- reflektuje sopstvenu ulogu i ponašanje u stacionarnom sistemu njege.

Vještine

Student razvija vještine neposredne primjene njege u bolničkom okruženju, uključujući nadzor nad vitalnim funkcijama, provođenje hitnih mjera, upravljanje rizikom i suradnju sa medicinskim timom. Takođe jača sposobnosti dokumentacije, organizacije i kliničke refleksije.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će moći da:

- samostalno provodi zadatke iz akutne njege u skladu sa propisanim standardima
- prepozna potrebu za hitnom intervencijom i djeluje efikasno
- djeluje profesionalno u timskom kontekstu akutne bolnice
- razvije vlastitu kliničku praksu na osnovu stručne refleksije.

Metode izvođenja nastave

- Klinička praksa u odabranim ustanovama (bolnice, centri za rehabilitaciju, gerijatrijski odjeli)
- Mentorska supervizija
- Reflektivne radionice i studije slučaja
- Vođenje Knjižice prakse i izrada pisanog izvještaja

Konkretne faze učenja kroz praksu se biraju za jedno od sljedećih područja prakse:

- Akutna stacionarna njega

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Evaluacija prakse	Klinička procjena mentora	80	44.0
Refleksivni izvještaj	Pisana obrada	20	11.0

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Hughes JM, Freiermuth CE, Shepherd-Banigan M, et al. Emergency Department Interventions for Older Adults: A Systematic Review. J Am Geriatr Soc. 2019;67(7):1516-1525. doi:10.1111/jgs.15854 2. Mckenna HP, Pajknkihar M, Murphy FA. Osnove modela, teorije i prakse zdravstvene njege. Osijek, Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku; 2020. 3. Brinkhaus B, Esch T. Integrative Medicine and Health, 2021. E book Proširena: 1. McCabe JJ, Kennelly SP. Acute care of older patients in the emergency department: strategies to improve patient outcomes. Open Access Emerg Med. 2015;7:45-54. Published 2015 Sep 4. doi:10.2147/OAEM.S69974 2. Pascale Fritsch.Health interventions for older people in emergencies.HelpAge International.2012. dostupno na: https://www.helpage.org/silo/files/health-interventions-for-older-people-in-emergencies.pdf

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-I14
Naziv predmeta	Umjetna inteligencija i prediktivna medicina u gerontologiji
Status predmeta	Izborni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti biomedicinske informatike, gerontologije i javnog zdravlja

Ciljevi predmeta

- Upoznati studenta s osnovama umjetne inteligencije i prediktivne medicine.
- Proučiti primjenu AI tehnologija u detekciji i praćenju bolesti u starijoj dobi.
- Razviti razumijevanje potencijala i ograničenja digitalnih alata u gerontologiji.
- Promovisati etički i human pristup korištenju tehnologije u zdravstvu.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove umjetne inteligencije u zdravstvu

- Definicije: AI, mašinsko učenje, duboko učenje
- Podaci u zdravstvu: elektronski kartoni, nosivi uređaji, senzori

Modul 2: Prediktivna medicina i rani modeli rizika

- Algoritmi za detekciju pada, demencije, infekcija
- Genetički biomarkeri i personalizovana terapija

Modul 3: Primjeri iz gerijatrijske prakse

- Pametni senzori za prevenciju padova
- AI u dijagnostici delirijuma, depresije, kognitivnog opadanja
- Digitalni asistenti i glasovne tehnologije u njezi

Modul 4: Etika, sigurnost i budućnost tehnologije u njezi

- Privatnost podataka, digitalna diskriminacija i transparentnost
- Odnos ljudskog kontakta i automatizacije
- Uloga njegovatelja i etički okvir za primjenu AI

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni osnovne pojmove i principe umjetne inteligencije i prediktivne analitike
- prepozna primjene AI u detekciji rizika od pada, demencije, dekompenzacije hroničnih bolesti i drugih stanja
- razlikuje vrste podataka koji se koriste u digitalnom nadzoru i personalizovanom pristupu
- razumije osnovne etičke i praktične izazove primjene AI u radu sa starijima
- sarađuje sa timom u interpretaciji rezultata i integraciji tehnologije u plan njege.

Vještine

Student razvija vještinu prepoznavanja potencijala i rizika primjene novih tehnologija, sposobnost objašnjavanja prednosti AI starijim korisnicima i saradnje u implementaciji prediktivnih alata u gerijatrijsku praksu.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan da:

- učestvuje u tumačenju podataka dobijenih pomoću AI sistema
- prepozna mogućnosti za digitalnu podršku u ranom prepoznavanju rizika
- doprinosi primjeni prediktivne medicine u timskom radu
- postupa odgovorno i etički u korištenju novih tehnologija sa starijim osobama.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 15 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
  - Grupne analize scenarija korištenja AI u njezi
  - Simulacije i analiza materijala o senzorima i digitalnim alatima
  - Rasprave o etičkim dilemama i digitalnim barijerama

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Teoretski ispit	MCQ test, esej	60	33
Praktična procjena	Prikaz upotrebe AI u gerontologiji	40	22

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Abadir P, Chellappa R. Artificial Intelligence in Geriatrics: Riding the Inevitable Tide of Promise, Challenges, and Considerations [published correction appears in J Gerontol A Biol Sci Med Sci. 2024 May 1;79(5):glae111. doi: 10.1093/gerona/glae111.]. J Gerontol A Biol Sci Med Sci. 2024;79(2):glad279. doi:10.1093/gerona/glad279 2. Bai C, Mardini MT. Advances of artificial intelligence in predicting frailty using real-world data: A scoping review. Ageing Res Rev. 2024;101:102529. doi:10.1016/j.arr.2024.102529 3. Zhang L, Li J. Prospects for the application of artificial intelligence in geriatrics. *J Transl Int Med*. 2025;12(6):531-533. Published 2025 Jan 10. doi:10.1515/jtim-2024-0034 Proširena: 1. Dixon D, Sattar H, Moros N, et al. Unveiling the Influence of AI Predictive Analytics on Patient Outcomes: A Comprehensive Narrative Review. Cureus. 2024;16(5):e59954. Published 2024 May 9. doi:10.7759/cureus.59954 2. Wang J, Liang Y, Cao S, Cai P, Fan Y. Application of Artificial Intelligence in Geriatric Care: Bibliometric Analysis. *J Med Internet Res*. 2023;25:e46014. Published 2023 Jun 23. doi:10.2196/46014 3. Chu CH, Nyrup R, Leslie K, et al. Digital Ageism: Challenges and Opportunities in Artificial Intelligence for Older Adults. *Gerontologist*. 2022;62(7):947-955. doi:10.1093/geront/gnab167 4. Chen LK. Gerontechnology and artificial intelligence: Better care for older people. *Arch Gerontol Geriatr*. 2020;91:104252. doi:10.1016/j.archger.2020.104252

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-I15
Naziv predmeta	Kvalitet života starijih osoba
Status predmeta	Izborni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti gerontologije, društvenih i humanističkih nauka

Ciljevi predmeta

- Upoznati studenta s konceptima i definicijama kvaliteta života u starosti.
- Identifikovati ključne determinante koje utiču na dobrobit starijih osoba.
- Razviti sposobnost prepoznavanja i vrednovanja potreba starijih osoba.
- Promovisati pristupe koji podržavaju očuvanje i poboljšanje kvaliteta života u starijem dobu.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u pojam kvaliteta života

- Definicije i teorijski modeli
- Subjektivni vs. objektivni indikatori

Modul 2: Dimenzije kvaliteta života

- Fizičko i mentalno zdravlje
- Funkcionalna sposobnost i samostalnost
- Socijalna uključenost i emocionalna podrška

Modul 3: Mjerenje i evaluacija

- **Instrumenti za procjenu kvaliteta života (WHOQOL-OLD, SF-36, EQ-5D)**
- Prednosti i ograničenja upitnika
- Uloga evaluacije u planiranju intervencija

Modul 4: Strategije i programi unapređenja kvaliteta života

- Gerijatrijske intervencije, edukacija, aktivno starenje
- Uloga okruženja i zajednice
- Praktični primjeri iz lokalnih i međunarodnih sredina

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- definiše i objasni različite dimenzije kvaliteta života
- prepozna glavne faktore koji pozitivno ili negativno utiču na kvalitet života starijih osoba
- navede i uporedi instrumente za mjerenje kvaliteta života (npr. WHOQOL, SF-36)
- analizira primjere dobre prakse i programa usmjerenih na poboljšanje kvaliteta života
- izrazi vlastiti stav o ulozi društva, porodice i profesionalaca u očuvanju dostojanstva starijih.

Vještine

Student razvija vještine prepoznavanja potreba starijih osoba, analize faktora koji utiču na subjektivni i objektivni kvalitet života, kao i primjene osnovnih alata za procjenu i unapređenje dobrobiti u starijem dobu.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan da:

- identifikuje i analizira ključne determinante kvaliteta života;
- koristi osnovne instrumente za procjenu kvaliteta života
- predloži jednostavne mjere za unapređenje kvaliteta života starijih osoba
- djeluje u skladu s principima dostojanstva, osnaživanja i individualizovanog pristupa.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 15 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
  - Analiza studija slučaja i upitnika
  - Grupna diskusija o realnim izazovima i primjerima dobre prakse
  - Kratki refleksivni rad u formi preporuka za unapređenje kvaliteta života

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Teoretski ispit	MCQ test, esej	60	33
Refleksivni esej i mini-prezentacija	Kritički prikaz primjera iz prakse	40	22

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Gorka Vuletić. Kvaliteta života i zdravlje. Hrvatska zaklada za znanost. Osijek, 2011.dostupno na: http://bib.irb.hr/datoteka/592441.KVALITETA_IVOTA_I_ZDRAVLJE.pdf 2. van Leeuwen KM, van Loon MS, van Nes FA, et al. What does quality of life mean to older adults? A thematic synthesis. *PLoS One*. 2019;14(3):e0213263. doi:10.1371/journal.pone.0213263 Proširena; 1. Jazayeri E, Kazemipour S, Hosseini SR, Radfar M. Quality of life in the elderly: A community study. *Caspian J Intern Med*. 2023;14(3):534-542. doi:10.22088/cjim.14.3.543 2. Netuveli G, Blane D. Quality of life in older ages. *Br Med Bull*. 2008;85:113-126. doi:10.1093/bmb/ldn003 3. Owen R, Berry K, Brown LJE. Enhancing Older Adults' Well-Being and Quality of Life Through Purposeful Activity: A Systematic Review of Intervention Studies. *Gerontologist*. 2022;62(6):e317-e327. doi:10.1093/geront/gnab017

Studijski program	**Gerontologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠGL-I16
Naziv predmeta	Tehnologije i inovacije u gerontološkoj njezi
Status predmeta	Izborni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici iz oblasti gerontehnologije, zdravstvene njege i informacione tehnologije

Ciljevi predmeta

- Upoznati se sa savremenim tehnologijama u gerijatrijskoj njezi.
- Razviti razumijevanje primjene asistivnih uređaja i digitalnih alata.
- Kritički sagledati uticaj inovacija na autonomiju, sigurnost i kvalitet života starijih osoba.
- Promovisati odgovornu i etički osjetljivu upotrebu tehnologije u njezi.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u gerontehnologiju

- Definicija, razvoj i značaj za njegu starijih
- Pregled inovacija u oblasti njege

Modul 2: Tehnološki alati i asistivne tehnologije

- Tehnologije za praćenje zdravlja i sigurnosti
- Digitalna pomagala za komunikaciju i orijentaciju
- Tehnologije za kognitivnu stimulaciju i prevenciju pada

Modul 3: Digitalna pismenost i dostupnost

- Barijere i izazovi u korištenju tehnologije kod starijih osoba
- Uloga njegovatelja u obuci i podršci

Modul 4: Etika i humanizacija njege u doba tehnologije

- Privatnost, nadzor i dostojanstvo
- Ravnoteža između ljudskog kontakta i tehnološke podrške

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći da:

- objasni osnovne koncepte gerontehnologije i digitalne transformacije njege
- navede primjere tehnologija koje se koriste u skrbi za starije osobe (npr. pametni senzori, aplikacije za podsjetnike, telemedicina)
- prepozna prednosti i ograničenja asistivne tehnologije
- razumije etičke i socijalne aspekte primjene inovacija u gerontološkoj njezi.

Vještine

Student razvija sposobnost prepoznavanja potreba za primjenom tehnologije u njezi, razmatranja mogućnosti i ograničenja određenih rješenja te razvija kritički i etički pristup u njihovoj evaluaciji i implementaciji.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan da:

- prati inovacije i primijeni ih u skladu s potrebama starijih korisnika
- učestvuje u odabiru i implementaciji asistivnih tehnologija u ustanovi ili kući
- promoviše digitalnu inkluziju starijih osoba
- prepozna granice i rizike tehnologije u kontekstu holističke njege.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja– 15 sati
- Praktične vježbe – 15 sati
  - Analiza slučajeva i studija dobre prakse
  - Grupni rad na osmišljavanju ideja za primjenu inovacija
  - Diskusije o etičkim dilemama i primjerima iz prakse

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Teoretski ispit	MCQ test, esej	60	33
Mini-projekt ili esej	Opis i analiza inovacije u njezi	40	22

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Pilotto A, Boi R, Petermans J. Technology in geriatrics. Age Ageing. 2018;47(6):771-774. doi:10.1093/ageing/afy026 2. Koch M, Stolee P, MacNeil M, et al. Innovation processes for ageing-related health technologies. Healthc Manage Forum. 2021;34(1):34-42. doi:10.1177/0840470420936715 3. Jutai JW, Hatoum F, Bhardwaj D, Hosseini M. Implementation of digital health technologies for older adults: a scoping review. *Front Aging*. 2024;5:1349520. Published 2024 May 7. doi:10.3389/fragi.2024.1349520 Proširena: 1. Jenkins ML, Barberio J. Successful Aging with Innovations in Technology and Housing. *Gerontologist*. Published online February 21, 2025. doi:10.1093/geront/gnaf083 2. Huang G, Oteng SA. Gerontechnology for better elderly care and life quality: a systematic literature review. *Eur J Ageing*. 2023;20(1):27. Published 2023 Jun 22. doi:10.1007/s10433-023-00776-9 3. Vedel I, Akhlaghpour S, Vaghefi I, Bergman H, Lapointe L. Health information technologies in geriatrics and gerontology: a mixed systematic review. *J Am Med Inform Assoc*. 2013;20(6):1109-1119. doi:10.1136/amiajnl-2013-001705

STUDIJSKI PROGRAM

KOZMETOLOGIJA

2025.

Istorijski razvoj kozmetologije

Počeci profesionalnog razvoja kozmetologije datiraju još iz drevnih civilizacija kada su ljudi koristili prirodne sastojke za njegu kože, kose i tijela. Međutim, naučni pristup kozmetologiji razvija se tek u 20. vijeku, kada dolazi do ekspanzije industrije ljepote i kozmetičkih tretmana.

U periodu 1920-ih i 1930-ih godina, kozmetički preparati postaju sve sofisticiraniji, a industrija ljepote počinje da se širi, posebno u Evropi i Sjedinjenim Američkim Državama. Nakon Drugog svjetskog rata, razvoj hemijskih i farmaceutskih nauka omogućava naprednije formule kozmetičkih proizvoda, dok se u 1960-im i 1970-im godinama javlja pojačano interesovanje za regulaciju kozmetičkih proizvoda i njihovu sigurnost.

Od 2000-ih godina, kozmetologija postaje multidisciplinarna nauka koja se bavi ne samo estetikom, već i dermatološkim, farmakološkim i hemijskim aspektima njege kože, kose i tijela. Danas je kozmetologija jedna od najbrže rastućih industrija, sa stalnim inovacijama u oblasti dermatokozmetike, anti-age tretmana i neinvazivnih estetskih procedura

O studijskom programu

Studijski program *Kozmetologija* predstavlja moderan, inovativan i kompetentan visokoškolski obrazovni program, usklađen sa evropskim standardima i legislativom. Program je pažljivo osmišljen kako bi odgovorio na savremene potrebe tržišta rada, nudeći studentima širok spektar znanja i vještina iz oblasti kozmetologije, dermatokozmetike, kozmetičke hemije i estetske njege.

Kroz kombinaciju teorijskog znanja, koje obuhvata biomedicinske nauke, farmakologiju, dermatologiju, kozmetičku hemiju, menadžment u kozmetologiji i sigurnost kozmetičkih proizvoda, studenti stiču duboko razumijevanje procesa i principa kozmetičke njege. Program povezuje osnovne nauke sa praktičnim aspektima kozmetologije, omogućavajući studentima da steknu ključne kompetencije potrebne za profesionalni rad u ovoj oblasti.

Praktične vještine su ključni element ovog programa i postižu se kroz laboratorijske vježbe, demonstracije kozmetičkih tretmana, rad sa klijentima i obaveznu ljetnu praksu u kozmetičkim i dermatološkim ustanovama.

Ciljevi studijskog programa

Cilj studijskog programa *Kozmetologija* je obrazovanje stručnjaka za samostalan rad u kozmetičkoj industriji, dermatokozmetici i estetskoj medicini. Diplomirani studenti ovog programa bit će kompetentni za:

- Procjenu i analizu tipova kože i kose, te individualizaciju tretmana za klijente.
- Planiranje i provođenje kozmetičkih tretmana koristeći savremene neinvazivne i estetske tehnike.

- Sigurno korištenje aktivnih kozmetičkih sastojaka i preparata u skladu s regulativama i normama.
- Rad sa medicinskom i estetskom opremom, uključujući laseroterapiju, ultrazvučne tretmane i hemijske pilinge.
- Primjenu znanja iz farmakologije i dermatologije u cilju poboljšanja kvaliteta usluga u kozmetičkim centrima.
- Vođenje kozmetičkih centara i estetskih klinika kroz usvajanje menadžerskih i ekonomskih principa.
- Rad u istraživanju i razvoju kozmetičkih preparata u farmaceutskoj i kozmetičkoj industriji.
- Edukaciju klijenata o pravilnoj njezi kože, kose i tijela kroz individualne konsultacije i radionice.

Ovim znanjima studenti će steći visok nivo stručnosti i postati konkurentni na tržištu rada, kako u javnom tako i u privatnom sektoru.

Struktura i organizacija studijskog programa

Studijski program **Kozmetologija** traje **tri (3) godine**, odnosno **šest (6) semestara**, uz ukupno **180 ECTS bodova**. Organiziran je tako da studentima pruži **teorijska znanja i praktične vještine potrebne za samostalan rad** u različitim kozmetološkim, farmaceutskim i estetskim ustanovama.

Program je strukturiran kroz sljedeće kategorije:

1. **Bazične medicinske nauke** – anatomija, fiziologija, dermatologija, farmakologija i patologija kože.
2. **Osnove kozmetologije** – hemija kozmetičkih preparata, formulacija i testiranje kozmetike.
3. **Specijalna kozmetička njega** – anti-age tretmani, mezoterapija, hijaluronski fileri, tretmani kože lica i tijela.
4. **Tehnike profesionalne njege** – laserski tretmani, ultrazvučna terapija, hemijski pilinzi, dermoabrazija.
5. **Menadžment i marketing u kozmetologiji** – vođenje kozmetičkih salona, regulative u kozmetičkoj industriji, brendiranje i digitalni marketing.

Trajanje i struktura studijskog programa

Studijski program *Kozmetologija* traje tri (3) godine odnosno šest (6) semestara, uz ukupno 180 ECTS bodova.

- Minimalan broj bodova po akademskoj godini iznosi 60 ECTS, što omogućava studentima postizanje potrebnih kompetencija kroz teorijsku i praktičnu nastavu.

- Nastava se izvodi kroz:
    - Predavanja i seminare za sticanje teorijskih znanja.
    - Kliničke i metodičke vježbe uz mentorski nadzor na specijaliziranim vježbama.
    - Individualni rad studenata uz podršku mentora.
    - Izvannastavne i nastavne aktivnosti usmjerene na razvoj stručnih i komunikacijskih vještina.

Usklađenost sa evropskom legislativom i Bolonjskom deklaracijom

Studijski program je u potpunosti usklađen sa:

- Direktivom Europske komisije 2005/36/EZ o regulaciji uzajamnog priznavanja kvalifikacija i diploma među državama članicama Evropske unije.
    - Ova direktiva propisuje minimalni obrazovni program za regulirane profesije (uključujući zdravstvene profesije), čime se omogućava automatsko priznavanje kvalifikacija u EU.
- Bolonjskom deklaracijom, što uključuje:
    - ECTS sistem bodovanja (180 ECTS za 3 godine).
    - Horizontalnu i vertikalnu mobilnost studenata unutar evropskog obrazovnog prostora.
    - Kompatibilnost sa sličnim programima u EU, čime se omogućava međunarodno priznavanje diploma.

Kompetencije i mogućnosti zapošljavanja

Nakon završetka ovog programa, studenti će biti **kompetentni za samostalan rad** u industriji ljepote i zdravlja, uključujući:

- **Dermatološke i estetske klinike** – rad na estetskim tretmanima i anti-age terapijama.
- **Farmaceutsku i kozmetičku industriju** – formulacija i testiranje kozmetičkih preparata.
- **Kozmetičke salone i wellness centre** – rad na individualiziranim tretmanima njege kože.
- **Istraživačke laboratorije** – razvoj novih kozmetičkih i dermatoloških preparata.
- **Samostalni biznis u industriji ljepote** – otvaranje privatne prakse ili kozmetičkog centra.
- **Edukaciju i konsultacije** – rad kao savjetnik za njegu kože i profesionalne kozmetičke tretmane.

Međunarodna prepoznatljivost i mogućnost daljeg obrazovanja

Program je u potpunosti usklađen sa evropskim standardima i omogućava međunarodno priznavanje diploma. Studenti imaju priliku za dalji profesionalni razvoj kroz master i doktorske studije u oblastima dermatokozmetike, farmacije, hemijske analize i estetike.

Ovim programom studentima se pruža širok spektar profesionalnih mogućnosti, od kliničke prakse i industrijskog razvoja do naučnoistraživačkog rada i akademskog napredovanja, čime se osigurava njihov doprinos unapređenju struke i kvaliteta usluga u industriji ljepote.

PLAN I PROGRAM STUDIJSKOG PROGRAMA

KOZMETOLOGIJA

I semestar

Sadržaj

Uvod u kozmetologiju (4 ECTS)

Ovaj predmet predstavlja temeljni orijentir za sve buduće kozmetologe. Studenti se upoznaju s osnovnim konceptima kozmetologije, njenim historijskim razvojem i ulogom u očuvanju zdravlja i estetike. Kroz tematske cjeline o građi i funkciji kože, osnovama kozmetičkih proizvoda i profesionalnoj etici, razvijaju se osnovne vještine analize strukture kože i razumijevanja kozmetičkih preparata. Također se usvaja profesionalni pristup prema klijentima, uključujući etičke i sigurnosne standarde koji su ključni za praksu u ovoj oblasti.

Anatomija i funkcionalna anatomija kože i kožnih adneksa (6 ECTS)

Predmet pruža studentima temeljito znanje o građi kože, njenim slojevima (epidermis, dermis, hipodermis), kao i strukturama poput znojnih i lojnih žlijezda, dlaka i krvnih sudova. Kroz analizu histoloških preparata, studenti razvijaju vještine prepoznavanja mikroskopskih struktura, procjene funkcionalnih promjena te razumijevanja uloge mikrocirkulacije i inervacije u estetskim tretmanima. Ovo znanje omogućava studentima da sagledaju kožu ne samo kao estetski, nego i funkcionalni organ ključan za terapijsku praksu.

Fiziologija i specijalna fiziologija kože (5 ECTS)

U ovom predmetu studenti proučavaju fiziološke procese kože – zaštitnu funkciju, termoregulaciju, senzornu percepciju i regeneraciju. Poseban fokus stavlja se na hidrataciju, lipidnu barijeru i reakcije kože na kozmetičke proizvode i tretmane. Studenti razvijaju sposobnost analize promjena u fiziologiji kože tokom starenja i u različitim patofiziološkim stanjima, te stiču znanja neophodna za donošenje stručnih odluka o tretmanima baziranim na stvarnom stanju kože.

Biologija ćelije i osnove genetike (4 ECTS)

Predmet pruža uvid u osnovne strukture i funkcije ćelije, ćelijski ciklus, genetske procese i nasljeđivanje. Studenti uče kako genetski faktori i ćelijski mehanizmi utiču na zdravlje i izgled kože, uključujući pigmentaciju, regeneraciju i predispoziciju za kožna oboljenja. Kroz praktične primjere i zadatke studenti razvijaju sposobnost primjene znanja iz genetike u personaliziranim kozmetičkim pristupima i razumijevanju individualnih razlika među klijentima.

Hemija sa biohemijom (4 ECTS)

Ovaj predmet objedinjuje osnovna znanja iz hemije i biohemije sa fokusom na njihovu primjenu u kozmetologiji. Studenti analiziraju strukturu i funkciju biomolekula, učestvuju u interpretaciji hemijskih reakcija koje utiču na djelovanje kozmetičkih proizvoda, te stiču znanja o antioksidansima, oksidativnom stresu i regeneraciji kože. Kroz laboratorijske vježbe razvijaju se praktične vještine analize sastava proizvoda i biohemijskih procesa relevantnih za tretmane kože.

Internet i marketing u kozmetologiji (2 ECTS)

Predmet studentima pruža osnovna znanja iz digitalnog marketinga i internetske promocije kozmetičkih usluga i proizvoda. Uče se kreiranju sadržaja, upravljanju društvenim mrežama, SEO optimizaciji i osnovama online brendiranja. Razvijaju se praktične vještine za vođenje kampanja, analizu rezultata i etičku komunikaciju u digitalnom prostoru, što je posebno značajno za savremenu praksu u kozmetičkoj industriji.

Osnovna načela kozmetologije kože (4 ECTS)

Ovaj predmet fokusira se na analizu tipova i stanja kože, izbor i primjenu odgovarajućih kozmetičkih proizvoda te planiranje tretmana. Studenti se uče kako prepoznati suvu, masnu, dehidriranu i starenjem pogođenu kožu, te kako provoditi tretmane uz poštivanje higijenskih i sigurnosnih standarda. Kroz praktičan rad i teorijsko znanje, stiču se ključne kompetencije za rad sa klijentima i samostalno izvođenje osnovnih tretmana njege kože.

Izborni predmet (1 ECTS)

Studenti mogu izabrati jedan od sljedećih izbornih predmeta, u zavisnosti od interesa:

- **Likovna kultura i estetika i vještine** – predmet uvodi studente u svijet estetike i vizualne percepcije, sa posebnim fokusom na njen značaj u kozmetologiji. Studenti se upoznaju s osnovnim principima likovne umjetnosti, uključujući liniju, oblik, boju, teksturu i kompoziciju, te uče kako ih primijeniti u profesionalnom okruženju.
- **Pravo i etika u kozmetologiji** – predmet obuhvata ključne pravne i etičke aspekte djelovanja u kozmetološkoj praksi. Studenti stiču znanja o nacionalnim i međunarodnim regulativama koje se odnose na sigurnost kozmetičkih proizvoda, prava potrošača, profesionalnu odgovornost i obavezne standarde kvaliteta.
- **Njemački jezik 1** – uvodi studente u osnove jezika na A1 nivou, s ciljem savladavanja osnovne komunikacije u svakodnevnim i zdravstvenim kontekstima.

Kozmetologija I Semestar								
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
		P	V	S	KP			
VŠKZ-O1	Uvod u kozmetologiju	30				90	120	4
VŠKZ-O2	Anatomija i funkcionalna anatomija kože i kožnih adneksa	45	30			105	180	6
VŠKZ-O3	Fiziologija i specijalna fiziologija kože	30	45			75	150	5
VŠKZ-O4	Biologija ćelije i osnove genetike	30	30			60	120	4
VŠKZ-O5	Hemija sa biohemijom	30	45			45	120	4
VŠKZ-O6	Internet i marketing u kozmetologiji	15	15	30			60	2
VŠKZ-O7	Osnovna nečela kozmetologije kože	30	45			45	120	4
VŠKZ-I	Izborni predmet	15	15				30	1
UKUPNO		**225**	**225**	**30**		**420**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Izborni predmeti	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
	P	V	S	KP			
VŠKZ-I1 Likovna kultura i estetika i vještine VŠKZ-I2 Pravo i etika u kozmetologiji VŠKZ-I3 Njemački jezik 1	15	15				30	1

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O1
Naziv predmeta	Uvod u kozmetologiju
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osobije	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznavanje studenata sa osnovama kozmetologije i njenom historijskom evolucijom.
- Razumijevanje osnovnih principa kozmetičke njege i proizvoda.
- Sticanje osnovnih znanja o strukturama kože i njihovom značaju u kozmetologiji.
- Upoznavanje sa osnovnim profesionalnim standardima i etikom u kozmetologiji.
- Razumijevanje uloge kozmetologije u očuvanju zdravlja i estetike.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u kozmetologiju

- Historija i razvoj kozmetologije.
- Definicija i osnovni pojmovi.
- Modul 2: Struktura i funkcija kože

Modul 2: Struktura i funkcija kože

- Osnovna građa kože (epidermis, dermis, hipodermis).
- Funkcije kože i njena povezanost sa kozmetičkom praksom.

Modul 3: Osnove kozmetičkih proizvoda

- Vrste kozmetičkih proizvoda i njihova namjena.
- Osnovni sastojci kozmetičkih preparata.

Modul 4: Profesionalna etika u kozmetologiji

- Etika i profesionalno ponašanje u kozmetičkoj praksi.
- Standardi kvalitete i sigurnosti u kozmetologiji.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razlikovati osnovne strukture i funkcije kože relevantne za kozmetologiju.
- Razumjeti osnovne principe i pojmove kozmetologije.
- Analizirati osnovne sastojke kozmetičkih preparata i njihovu namjenu.
- Primijeniti profesionalnu etiku u kozmetičkoj praksi.

Vještine

Student će razviti sposobnost razumijevanja osnovnih principa kozmetologije, uključujući analizu struktura i funkcija kože te njihovu povezanost s kozmetičkom praksom. Ovladat će identifikacijom vrsta kozmetičkih proizvoda i njihovih osnovnih sastojaka, kao i procjenom njihove namjene. Također će steći vještine primjene profesionalnih standarda i etike u radu s klijentima, uz naglasak na kvalitetu i sigurnost u kozmetičkim tretmanima.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Analizu osnovnih struktura kože i njihovu povezanost s kozmetičkom njegom.
- Primjenu znanja o kozmetičkim proizvodima i njihovim sastojcima u profesionalnoj praksi.
- Razlikovanje ključnih principa kozmetologije i njihovu primjenu u očuvanju zdravlja i estetike kože.
- Primjenu profesionalnih standarda i etičkih principa u kozmetičkoj industriji, uključujući rad s klijentima i održavanje visokih standarda kvalitete.
- Razumijevanje historijskog razvoja kozmetologije i njenih savremenih aspekata.

Metode izvođenja nastave

– Predavanja – 30 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	50	27.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	50	27.5

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Milady. Milady's Standard Cosmetology 14th Edition. Milady.2021

	2. Varinia Michalun, Joseph DiNardo. Skin Care and Cosmetic Ingredients Dictionary 4th Edition. Milady.2014 Preporučena: 1. Leslie S. Baumann.Cosmetic Dermatology: Principles and Practice, Second Edition 2nd Edition. McGraw Hill / Medical. 2009.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O2
Naziv predmeta	Anatomija i funkcionalna anatomija kože i kožnih adneksa
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	6
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznavanje sa osnovnim anatomskim i histološkim strukturama kože i potkožnog tkiva.
- Razumijevanje građe epidermisa, dermisa i hipodermisa, uključujući njihove funkcije.
- Razvijanje praktičnih vještina u analizi histoloških uzoraka kože.
- Proširivanje znanja o mikrocirkulaciji i inervaciji kože.
- Razumijevanje regenerativnih procesa u koži.
- Povezivanje histoloških i estetskih aspekata kože sa kozmetološkom praksom

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u anatomiju i histologiju kože

- Građa epidermisa, dermisa i hipodermisa
- Strukture kože: folikuli dlake, znojne i lojne žlijezde

Modul 2: Histološke metode

- Priprema histoloških uzoraka
- Analiza histoloških slajdova

Modul 3: Mikrocirkulacija i inervacija kože

- Uloga krvnih i limfnih sudova
- Nervna mreža kože

Modul 4: Starenje kože i regeneracija

- Histološke promjene tokom starenja
- Procesi regeneracije i zarastanja rana

Modul 5: Estetske i funkcionalne karakteristike kože

- Histološke promjene kod različitih stanja kože
- Povezanost histologije i kozmetoloških tretmana

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Identifikovati osnovne anatomske strukture kože i potkožnih tkiva na histološkim preparatima.
- Razumjeti funkcionalne procese u koži povezane s estetskim tretmanima.
- Primijeniti stečeno znanje u analizi histoloških uzoraka za dijagnostiku i procjenu stanja kože.
- Razviti kritički pristup prema različitim kozmetološkim metodama baziranim na anatomskim i histološkim principima.

Vještine

Student će steći sposobnost prepoznavanja osnovnih anatomskih i histoloških struktura kože i potkožnog tkiva kroz analizu histoloških uzoraka. Razvit će praktične vještine pripreme i interpretacije histoloških slajdova, kao i procjenu promjena u koži povezanih sa starenjem, regeneracijom i estetskim tretmanima. Osim toga, student će biti osposobljen za povezivanje mikrocirkulacije i inervacije kože sa njihovom funkcionalnom ulogom u kozmetološkoj praksi.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Identifikaciju osnovnih anatomskih i histoloških struktura kože, uključujući epidermis, dermis i hipodermis.
- Analizu funkcionalnih procesa mikrocirkulacije i inervacije kože u odnosu na kozmetološke tretmane.
- Primjenu histoloških metoda za procjenu stanja kože i dijagnostiku.
- Razumijevanje regenerativnih procesa i njihov značaj za estetske tretmane, kao što su zarastanje rana i anti-age postupci.
- Korištenje naučnih osnova za evaluaciju i unapređenje kozmetoloških metoda baziranih na anatomskim i histološkim principima.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 45 sati
- Vježbe – 30 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-3)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 4-5)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Seminari	Prezentacije	10	

Završni i popravni ispit Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Dubravko Jalšovec. Sustavna i topografska anatomija čovjeka. Školska knjiga Zagreb. 2005. 2. Luiz Carlos Junqueira , Jose Carneiro Osnovi histologije - tekst i atlas. 11.izdanje. DataStatus.2005 Preporučena: 1. Ana Marušić, Ivica Grković. Anatomija čovjeka.3 izdanje. Mediccinska naklada.2023.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O3
Naziv predmeta	Fiziologija i specijalna fiziologija kože
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje osnovnih fizioloških funkcija kože kao najvećeg organa ljudskog tijela.
- Proučavanje specijaliziranih funkcija kože i njihove uloge u zaštiti, regulaciji temperature i senzornim procesima.
- Upoznavanje s fiziološkim procesima povezanima s kozmetičkim tretmanima.
- Razvijanje sposobnosti prepoznavanja fizioloških promjena u koži u različitim stanjima i životnim fazama.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u fiziologiju kože

- Osnovne funkcije kože: zaštita, termoregulacija, senzorna percepcija.
- Struktura i uloga barijere kože.

Modul 2: Hidratacija i funkcija lipidne barijere

- Procesi hidratacije kože.
- Lipidna barijera i njena uloga u zaštiti kože.

Modul 3: Termoregulacija i mikrookruženje kože

- Uloga znojnih žlijezda i krvnih sudova u termoregulaciji.
- Mikrocirkulacija kože i njeno prilagođavanje vanjskim uslovima.

Modul 4: Specijalna fiziologija kože

- Fiziološke promjene tokom starenja kože.
- Senzorna fiziologija: receptori za dodir, bol i temperaturu.
- Fiziološke reakcije kože na kozmetičke proizvode i tretmane.

Modul 5: Regeneracija i procesi zarastanja kože

- Regenerativni kapacitet kože.

- Proces zarastanja rana i njegov značaj za kozmetičke tretmane.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Analizirati osnovne fiziološke funkcije kože i njihovu povezanost s kozmetološkim tretmanima.
- Objasniti ulogu hidratacije i lipidne barijere u očuvanju zdravlja kože.
- Identificirati ključne procese u termoregulaciji i regeneraciji kože.
- Razumjeti fiziološke reakcije kože na tretmane i proizvode.

Vještine

Student će steći sposobnost analize osnovnih fizioloških procesa u koži, uključujući funkcije kože kao zaštitne barijere, termoregulacije i senzorne percepcije. Ovladat će tehnikama prepoznavanja i analize promjena u koži izazvanih starenjem, kao i procjenom reakcija kože na kozmetičke tretmane. Također će razviti praktične vještine za razumijevanje hidratacije i regenerativnih procesa kože, što će omogućiti donošenje informisanih odluka u profesionalnoj praksi.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Analizu i tumačenje osnovnih fizioloških procesa kože relevantnih za kozmetologiju.
- Prepoznavanje uloge lipidne barijere i hidratacije u očuvanju zdravlja i funkcionalnosti kože.
- Primjenu znanja o termoregulaciji i mikrookruženju kože u izboru i prilagođavanju kozmetičkih tretmana.
- Samostalno planiranje i sprovođenje procjena stanja kože u različitim životnim fazama i pod različitim uslovima.
- Korištenje naučnih principa za donošenje profesionalnih odluka u vezi sa tretmanima za regeneraciju i njegu kože.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 45 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-3)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 4-5)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij 1	20	11
	Kolokvij 2	20	11

Završni i popravni ispit Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. John E. Hall , Michael E. Hall. Medicinska fiziologija, 14 izdanje. Medicinska naklada. 2022. 2. M.D. Draelos, Zoe Diana, M.D. Pugliese, Peter T. Physiology of the Skin 3rd Edition. Allured Pub Corp.2011. Preporučena: 1. Robert Baran, Howard I. Maibach. Textbook of Cosmetic Dermatology (Series in Cosmetic and Laser Therapy) 5th Edition. CRC Press.2017

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O4
Naziv predmeta	Biologija ćelije i osnove genetike
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje osnovnih struktura i funkcija ćelija kao osnovnih jedinica života.
- Upoznavanje s procesima ćelijskog ciklusa, diobe i signalizacije.
- Proučavanje osnova genetike i uloge gena u nasljeđivanju i regulaciji bioloških funkcija.
- Razvijanje sposobnosti povezivanja ćelijskih i genetskih procesa sa stanjem kože i kozmetičkim tretmanima.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u biologiju ćelije

- Građa ćelije: ćelijska membrana, citoplazma, organeli.
- Osnovne funkcije ćelijskih struktura.

Modul 2: Ćelijski ciklus i dioba ćelija

- Faze ćelijskog ciklusa.
- Mitoza i mejoza: značaj u regeneraciji i nasljeđivanju.

Modul 3: Molekularna osnova genetike

- Struktura i funkcija DNK i RNK.
- Procesi replikacije, transkripcije i translacije.

Modul 4: Nasljeđivanje i genetika kože

- Osnovni principi nasljeđivanja.
- Genetički faktori u stanjima kože (npr. pigmentacija, predispozicija za kožne bolesti).

Modul 5: Primjena genetike u kozmetologiji

- Uloga genetike u personaliziranoj kozmetici.
- Genetičke analize i njihov značaj za kozmetičke tretmane.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Objasniti građu i funkciju ćelijskih organela i njihovu ulogu u ćelijskim procesima.

- Analizirati ćelijski ciklus i procese diobe ćelija.
- Razumjeti osnovne procese molekularne genetike i njihov značaj za funkcionisanje ćelija.
- Povezati genetičke procese sa specifičnim stanjima kože i mogućnostima tretmana u kozmetologiji.

Vještine

Student će steći detaljno razumijevanje građe i funkcije ćelijskih organela te osnovnih procesa molekularne genetike. Razvit će sposobnost analize ćelijskog ciklusa i diobe ćelija, kao i prepoznavanja uloge genetskih procesa u stanjima kože. Ovladat će praktičnim vještinama za primjenu genetskih analiza u personaliziranoj kozmetologiji i interpretaciju genetičkih podataka u kontekstu tretmana kože.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Kritičku analizu građe ćelije i molekularnih procesa relevantnih za zdravlje i regeneraciju kože.
- Primjenu znanja o genetskim faktorima u identifikaciji predispozicija za određena stanja kože.
- Povezivanje osnovnih genetskih procesa sa razvojem i primjenom personaliziranih kozmetičkih proizvoda.
- Planiranje i sprovođenje osnovnih laboratorijskih procedura za analizu genetskih uzoraka.
- Efikasnu komunikaciju sa stručnjacima iz oblasti biologije, genetike i kozmetologije, uz korištenje precizne stručne terminologije.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 30 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-3)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 4-5)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij 1	20	11
	Kolokvij 2	20	11

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Nives Pećine-Šlaus. Medicinska biologija. Medicinska naklada Zagreb.2024 2. Saša Ostojić i Nina Pereza. Medicinska biologija, prvo izdanje. Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci 2019. Preporučena: 1. Bruce Alberts. Molecular Biology of the Cell 6th Edition. Garland Science.2014.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O5
Naziv predmeta	Hemija sa biohemijom
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Sticanje osnovnih znanja o hemijskim principima i reakcijama značajnim za kozmetologiju.
- Razumijevanje strukture i funkcije biomolekula u ljudskom organizmu.
- Proučavanje biohemijskih procesa u koži i njihov značaj za kozmetičke tretmane.
- Razvijanje praktičnih vještina u analizi hemijskih supstanci i biomolekula.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove opšte i organske hemije

- Atomska struktura, periodni sistem i hemijske veze.
- Osnovne organske grupe spojeva i njihove reakcije.

Modul 2: Hemijski procesi u kozmetici

- Kiseline, baze i pH vrednost: značaj za kozmetičke proizvode.
- Emulzije, surfaktanti i njihova primjena u kozmetologiji.

Modul 3: Struktura i funkcija biomolekula

- Proteini, lipidi, ugljikohidrati i nukleinske kiseline: građa i funkcije.
- Enzimi: kataliza i značaj u biohemijskim procesima.

Modul 4: Biohemijski procesi u koži

- Metabolizam kože: uloga biomolekula.
- Oksidativni stres i antioksidansi: značaj za zdravlje i njegu kože.

Modul 5: Hemijski i biohemijski principi u kozmetologiji

- Aktivni sastojci kozmetičkih proizvoda i njihovo djelovanje na ćelijskom nivou.
- Biohemijski procesi u starenju kože i regeneraciji.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti osnovne hemijske i biohemijske principe relevantne za kozmetologiju.
- Analizirati ulogu biomolekula u biohemijskim procesima kože.
- Primijeniti stečeno znanje u razumijevanju djelovanja kozmetičkih proizvoda.
- Povezati oksidativne procese i antioksidanse s njegovom kože i prevencijom starenja.

Vještine

Student će steći sposobnost analize osnovnih hemijskih i biohemijskih procesa, uključujući razumijevanje strukture i funkcije biomolekula te njihovog značaja za kozmetologiju. Ovladat će tehnikama procjene hemijskih reakcija koje utiču na kvalitet i funkciju kozmetičkih proizvoda, kao i sposobnošću prepoznavanja uloge antioksidanasa i biohemijskih procesa u održavanju zdravlja kože i prevenciji starenja

.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Primjenu hemijskih i biohemijskih principa u analizi i razvoju kozmetičkih proizvoda.
- Razumijevanje i evaluaciju procesa oksidativnog stresa i uloge antioksidanasa u zdravlju kože.
- Povezivanje biomolekularnih procesa s regeneracijom kože i prevencijom oštećenja uzrokovanih vanjskim faktorima.
- Korištenje naučnih metoda i tehnika za procjenu hemijskih parametara i njihovu primjenu u kozmetološkim tretmanima.
- Profesionalno komuniciranje naučnih rezultata vezanih za hemijske procese i njihovu praktičnu primjenu u kozmetologiji.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 45 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-3)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 4-5)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij 1	20	11
	Kolokvij 2	20	11

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Smith C, Marks AD, Lieberman M. Marksove osnove medicinske biohemije: klinički pristup. Beograd: Data status; 2008. 2. Lekić M, Korać F. Fizikalno-hemijski procesi u biološkim sistemima i 3. specifična neorganska hemija. Sarajevo: Medicinski fakultet Univerziteta u Sarajevu; 2005. Preporučena: 1. Koračević D i sar. Biohemija. Beograd: Savremena administracija; 2003.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O6
Naziv predmeta	Internet i marketing u kozmetologiji
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	2
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznavanje sa osnovama digitalnog marketinga i njegovom primjenom u kozmetologiji.
- Razvijanje vještina korištenja interneta za promociju kozmetičkih usluga i proizvoda.
- Razumijevanje trendova i strategija marketinga u kozmetičkoj industriji.
- Učenje alata za online prisutnost i upravljanje društvenim mrežama u svrhu promocije.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove marketinga i digitalne promocije u kozmetologiji

- Definicija i osnovni principi marketinga.
- Specifičnosti marketinga u kozmetičkoj industriji.
- Uloga interneta i digitalne prisutnosti u promociji.
- Društvene mreže kao ključni alati promocije (Facebook, Instagram, TikTok).
- Izrada sadržaja i upravljanje online prisutnošću.

Modul 2: Strategije digitalnog marketinga i trendovi u kozmetologiji

- SEO optimizacija, e-mail marketing i Google Ads.
- Web stranice i blogovi: planiranje i upravljanje sadržajem.
- Analitika i praćenje uspjeha online kampanja.
- Trendovi u marketingu kozmetike: influenceri i etika u digitalnom marketingu.
- Primjena personaliziranih strategija promocije u kozmetologiji.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti osnovne principe marketinga i njihov značaj za kozmetičku industriju.
- Primijeniti alate digitalnog marketinga za promociju kozmetičkih proizvoda i usluga.
- Upravljati sadržajem na društvenim mrežama i analizirati uspješnost kampanja.

- Primijeniti trendove i inovacije u marketingu za poboljšanje promocije.

Vještine

Student će ovladati osnovama digitalnog marketinga, uključujući korištenje društvenih mreža, SEO optimizacije i analitike online kampanja. Razvit će sposobnost upravljanja online prisutnošću kozmetičkog brenda, uključujući kreiranje, planiranje i analizu sadržaja na različitim platformama. Također će naučiti prepoznati i implementirati personalizirane strategije promocije koje odgovaraju potrebama kozmetičke industrije.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Planiranje i realizaciju digitalnih marketinških kampanja prilagođenih kozmetičkim proizvodima i uslugama.
- Analizu uspješnosti kampanja korištenjem alata za online analitiku.
- Upravljanje sadržajem na društvenim mrežama uz implementaciju najnovijih trendova i inovacija.
- Kritičku procjenu etičkih izazova u digitalnom marketingu, posebno u vezi s transparentnošću i utjecajem influencera.
- Razvijanje dugoročnih marketinških strategija koje povezuju estetiku, tehnologiju i poslovne ciljeve u kozmetologiji.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 15 sati
- Seminari – 30 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	40	22.5
Praktični dio	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Seminarski rad	Prezentacija	30	

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna:

	1. Lindsay Karchin, Delphine Horvath. Cosmetics Marketing: Strategy and Innovation in the Beauty Industry. Bloomsbury Visual Arts.2023 Preporučena: 1. Shiv Singh, Stephanie Diamond. Social Media Marketing for Dummies, 2012

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O7
Naziv predmeta	Osnovna načela kozmetologije kože
Status predmeta	Obavezni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznavanje s osnovnim principima i praksama kozmetologije kože.
- Razumijevanje osnovnih karakteristika i funkcija kože kao ciljnog organa kozmetologije.
- Razvijanje praktičnih vještina u prepoznavanju stanja kože i planiranju odgovarajućih tretmana.
- Učenje o sigurnosti, kvaliteti i etičkim standardima u kozmetologiji.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u kozmetologiju kože

- Definicija i historijski razvoj kozmetologije.
- Anatomija i fiziologija kože relevantna za kozmetologiju.
- Osnovne funkcije kože: zaštita, regulacija i senzorna percepcija.

Modul 2: Tipovi i stanja kože

- Klasifikacija tipova kože (normalna, suha, masna, mješovita).
- Stanja kože: osjetljiva koža, dehidrirana koža, starenje kože.
- Procjena i dijagnostika stanja kože u kozmetologiji.

Modul 3: Aktivni sastojci i kozmetički proizvodi

- Osnovni sastojci kozmetičkih preparata i njihova funkcija.
- Primjena hidratantnih, anti-age i zaštitnih proizvoda.
- Sigurnost i kvalitet u upotrebi kozmetike.

Modul 4: Praktična primjena u kozmetologiji

- Planiranje i provođenje osnovnih tretmana kože.
- Higijena i sigurnosni protokoli u kozmetičkoj praksi.
- Etika i profesionalni standardi u radu s klijentima.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti osnovne principe i funkcije kože relevantne za kozmetologiju.
- Prepoznati različite tipove i stanja kože te planirati odgovarajuće tretmane.
- Primijeniti znanja o sastojcima kozmetike za njegu i zaštitu kože.
- Razviti profesionalne standarde u izvođenju kozmetičkih tretmana.

Vještine

Student će steći sposobnost analize i klasifikacije različitih tipova i stanja kože, uključujući prepoznavanje osjetljive, dehidrirane i starenjem pogođene kože. Ovladat će tehnikama procjene stanja kože, kao i planiranjem i provođenjem osnovnih kozmetičkih tretmana. Naučit će kako odabrati i primijeniti odgovarajuće kozmetičke proizvode na temelju aktivnih sastojaka i specifičnih potreba kože, uz poštivanje profesionalnih standarda higijene i sigurnosti.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Prepoznavanje i analizu osnovnih karakteristika i funkcija kože kao ciljnog organa kozmetologije.
- Primjenu znanja o aktivnim sastojcima kozmetičkih preparata za njegu, zaštitu i regeneraciju kože.
- Planiranje personaliziranih tretmana na temelju dijagnostičkih procjena stanja kože.
- Održavanje visokih standarda higijene, sigurnosti i profesionalne etike u kozmetičkoj praksi.
- Razvijanje i implementaciju sigurnosnih protokola u radu s klijentima, s naglaskom na etičko i profesionalno ponašanje.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 45 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio	Kolokvij 1 (Modul 1-2)	20	11
	Kolokvij 2 (Modul 3-4)	20	11

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Sallie Deitz. Skin Care Practices and Clinical Protocols: A Professional's Guide to Success in Any Environment 1st Edition. Milady. 2012. Preporučena: 1. Gabriella Baki. Introduction to Cosmetic Formulation and Technology, 2nd Edition. Wiley. 2023

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-I1
Naziv predmeta	Likovna kultura i estetika i vještine
Status predmeta	Izborni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razvijanje estetskog razumijevanja i likovnog izražavanja u kontekstu kozmetologije.
- Upoznavanje sa osnovnim principima estetike i likovne kulture.
- Razvijanje kreativnih vještina relevantnih za dizajn i prezentaciju kozmetičkih proizvoda i usluga.
- Povezivanje estetike i praktičnih vještina u profesionalnoj praksi.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u likovnu kulturu i estetiku

- Osnovni pojmovi likovne kulture i estetike.
- Historijski razvoj estetike i njen značaj u društvu.
- Elementi likovnog izraza: linija, oblik, boja, tekstura i kompozicija.
- Estetika u kozmetologiji: povezivanje ljepote i funkcionalnosti.

Modul 2: Praktične vještine u estetici i dizajnu

- Osnove crtanja i dizajna: razvijanje kreativnog izraza.
- Kombinacija boja i vizualna harmonija u kozmetičkim prezentacijama.
- Praktične vježbe u dizajniranju estetskih elemenata za kozmetičku praksu.
- Primjena estetike u profesionalnom okruženju (prezentacija proizvoda, uređenje prostora, vizualni marketing).

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti osnovne principe likovne kulture i estetike te njihovu primjenu u kozmetologiji.
- Razviti kreativne vještine kroz praktične aktivnosti.
- Povezati estetske principe s profesionalnim standardima u kozmetičkoj industriji.
- Izraditi vizualne koncepte koji odražavaju estetske vrijednosti u kozmetologiji.

Vještine
Student će razviti sposobnost analize osnovnih estetskih elemenata, uključujući liniju, oblik, boju, teksturu i kompoziciju, te njihovu primjenu u profesionalnoj kozmetologiji. Ovladat će tehnikama crtanja i dizajniranja estetskih elemenata, kao i kombinacije boja za postizanje vizualne harmonije. Također će naučiti kako primijeniti likovne principe u vizualnom marketingu, uređenju prostora i prezentaciji proizvoda, uz pridržavanje profesionalnih standarda.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Razvijanje i implementaciju estetskih koncepata u kozmetičkoj praksi.
- Primjenu kreativnih vještina u dizajniranju vizualno privlačnih elemenata za kozmetičke proizvode i usluge.
- Integraciju estetskih principa s profesionalnim standardima u cilju kreiranja privlačnih i funkcionalnih prezentacija.
- Samostalno kreiranje i evaluaciju vizualnih sadržaja koji odražavaju estetske vrijednosti brenda ili proizvoda.
- Efikasnu primjenu znanja o estetici u marketingu i promociji kozmetičkih proizvoda i usluga.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 15 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	50	22.5
Praktični dio (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	50	22.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Žmukić, M., Analysis and evaluation of art process and product in art teaching" Lambert: Academic Publishing.2021

Preporučena:

	1. Kovačević,J., Umjetnost i dobrobit. Likovno stvaralaštvo u službi mentalnoga zdravlja, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti. Osijek.203.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-I2
Naziv predmeta	Pravo i etika u kozmetologiji
Status predmeta	Izborni
Semestar	I
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje pravnih okvira i zakonskih regulativa u kozmetologiji.
- Upoznavanje s etičkim principima relevantnim za profesionalnu praksu.
- Proučavanje pravnih i etičkih aspekata sigurnosti kozmetičkih proizvoda i usluga.
- Razvijanje kritičkog razmišljanja u donošenju odluka povezanih s pravnim i etičkim izazovima u industriji.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Pravni okviri u kozmetologiji

- Osnovni zakoni i regulative o kozmetičkim proizvodima i uslugama.
- Nacionalne i međunarodne smjernice za kozmetičku industriju.
- Prava potrošača i profesionalne odgovornosti.
- Sigurnosni standardi i kontrola kvaliteta kozmetičkih proizvoda.

Modul 2: Etika u kozmetičkoj industriji

- Osnovni principi profesionalne etike.
- Etički izazovi u promovisanju i primjeni kozmetičkih proizvoda.
- Transparentnost i odgovornost u radu s klijentima.
- Etičke dileme u industriji (npr. testiranje na životinjama, marketing).

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti osnovne zakonske regulative u kozmetičkoj industriji.
- Primijeniti etičke principe u svakodnevnoj profesionalnoj praksi.
- Kritički analizirati pravne i etičke izazove u kozmetologiji.
- Osigurati usklađenost rada s relevantnim zakonima i profesionalnim standardima.

Vještine

Student će razviti sposobnost razumijevanja i interpretacije zakonskih regulativa i pravnih okvira u kozmetičkoj industriji, uključujući prava potrošača, kontrolu kvaliteta i sigurnosne standarde. Ovladat će tehnikama donošenja etičkih odluka u radu s klijentima, analiziranju pravnih i etičkih izazova te primjeni profesionalnih standarda u svakodnevnoj praksi. Također će razviti sposobnost prepoznavanja i rješavanja etičkih dilema vezanih uz promociju i upotrebu kozmetičkih proizvoda.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Primjenu zakonskih regulativa u planiranju i sprovođenju kozmetičkih tretmana i usluga.
- Osiguravanje usklađenosti s nacionalnim i međunarodnim standardima u radu s kozmetičkim proizvodima i klijentima.
- Analizu i rješavanje pravnih i etičkih izazova, uz očuvanje povjerenja i transparentnosti u radu.
- Kritičko donošenje odluka baziranih na profesionalnim i etičkim standardima, s posebnim fokusom na zaštitu klijenata i odgovorno poslovanje.
- Samostalno kreiranje i sprovođenje politika usklađenih s regulativama, uz fokus na održivost i društvenu odgovornost u kozmetičkoj industriji.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 15 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
Parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	50	22.5
Praktični dio (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	50	22.5

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Fatović – Ferenčić S.,Tucak A.Medicinska etika. Medicinska naklada, Zagreb 2011.

Proširena:

1. Timothy G. Patitsas. The Ethics of Beauty.Road to Emmaus Foundation.2020.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-I3
Naziv predmeta	Njemački jezik 1
Status predmeta	Izborni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Sticanje osnovnog znanja njemačkog jezika (A1 nivo).
- Razvijanje osnovnih jezičkih vještina: slušanje, čitanje, govor i pisanje.
- Razumijevanje osnovnih gramatičkih struktura i vokabulara.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove jezika

- Abeceda, pravilna izgovor.
- Brojevi, osnovni izrazi za upoznavanje i predstavljanje.
- Glagol sein (biti) i osnovni glagoli u prezentu.

Modul 2: Komunikacija u svakodnevnim situacijama

- Porodica, zanimanja, svakodnevne aktivnosti.
- Vrijeme i datumi.
- Osnovni dijalozi: u restoranu, trgovini, i javnom prevozu.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti osnovne fraze i izraze za svakodnevne situacije.
- Povezati rečenice koristeći osnovne gramatičke strukture.
- Voditi jednostavne razgovore i napisati kratke tekstove.

Vještine

Student će razviti osnovne vještine slušanja, čitanja, govora i pisanja na njemačkom jeziku kroz savladavanje osnovnog vokabulara i gramatičkih struktura. Naučit će kako koristiti jednostavne fraze za svakodnevnu komunikaciju, pravilno izgovarati riječi i sastavljati kratke rečenice za osnovne interakcije. Fokus će biti na praktičnoj upotrebi jezika u situacijama poput predstavljanja, razgovora o porodici, brojevima, datumu i vremenu.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Sposobnost osnovne komunikacije u svakodnevnim situacijama.
- Razumijevanje jednostavnih tekstova i vođenje kratkih razgovora.
- Pisanje jednostavnih rečenica i osnovnih informacija o sebi i svojoj okolini.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 15 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1)	Pismeno (MCQ, esej)	50	22.5
II parcijalni ispit (Modul 2)	Pismeno (MCQ, esej)	50	22.5

Literatura

Obavezna:

1. Schritte International Neu 1 (Hueber Verlag).

Preporučena:

1. Deutsche Grammatik leicht erklärt (Cornelsen).
2. Online resursi za učenje njemačkog jezika (Goethe Institut, DW Learn German).

II semestar

Sadržaj

Dermatologija (5 ECTS)

Ovaj predmet pruža studentima osnovno kliničko znanje iz dermatologije, sa fokusom na najčešća kožna oboljenja koja se susreću u kozmetičkoj praksi. Studenti se upoznaju s fiziološkim i patološkim stanjima kože, uključujući akne, seboreju, atopijski dermatitis, psorijazu i gljivične infekcije. Razvijaju vještine prepoznavanja simptoma, razlikovanja različitih tipova promjena na koži i adekvatnog postupanja u okviru svojih profesionalnih granica. Uče kada uputiti klijenta dermatologu, čime se jača interdisciplinarni pristup i odgovorno djelovanje u praksi.

Imunologija kože (5 ECTS)

Predmet obrađuje osnovne imunološke principe sa fokusom na imunsku funkciju kože. Studenti stiču znanja o ulozi keratinocita, Langerhansovih ćelija, mastocita i drugih imunokompetentnih stanica u održavanju barijere i odgovoru na štetne agense. Posebna pažnja posvećena je inflamatornim procesima, alergijskim reakcijama, autoimunim dermatozama i imunosenescenciji. Kroz ovaj predmet studenti razvijaju sposobnost razumijevanja mehanizama iza iritacija, osipa, alergija i učinka kozmetičkih proizvoda na osjetljivu kožu.

Patologija i patofiziologija kože (5 ECTS)

Ovaj predmet osigurava dublje razumijevanje morfoloških i funkcionalnih promjena koje prate različite kožne bolesti. Studenti analiziraju procese poput inflamacije, degeneracije, atrofije, hiperkeratoze i ožiljkavanja. Uče razlikovati benigne od malignih promjena i razumijevati faktore rizika za razvoj određenih dermatoza. Praktična komponenta predmeta uključuje analizu kliničkih primjera, čime se jača sposobnost povezivanja teorijskih sa stvarnim slučajevima iz kozmetološke prakse.

Osnove dijagnostike u kozmetologiji/dermatologiji (5 ECTS)

Predmet omogućava studentima da ovladaju osnovnim metodama procjene stanja kože. Uče kako koristiti dermatoskopiju, analizu sebuma, mjerenje vlage, TEWL, pH i elastičnost kože. Također se upoznaju s vizuelnim i taktilnim procjenama promjena kože, što im omogućava da temeljem objektivnih parametara kreiraju personalizirane tretmane. Razvijaju se vještine vođenja dokumentacije i praćenja efekata tretmana, što je ključno za profesionalno i odgovorno postupanje u radu s klijentima.

Kozmetičko terapijske procedure i vještine (5 ECTS)

U ovom predmetu studenti stiču praktična znanja i vještine za izvođenje najčešćih kozmetičkih tretmana. To uključuje manuelne tehnike čišćenja lica, pilinge, masaže, nanošenje maski i hidratantnih proizvoda. Uče se standardima higijene, sterilizacije, pravilnoj upotrebi aparata i vođenju klijentovog kartona. Razvija se preciznost u izvođenju postupaka, kao i sposobnost prilagodbe tretmana različitim tipovima i stanjima kože.

Higijena ishrane i prehrana kože (2 ECTS)

Predmet povezuje principe higijene, nutricionizma i uticaja prehrane na zdravlje kože. Studenti uče o ulozi vitamina, minerala, antioksidanasa, vode i masnih kiselina u očuvanju strukture i funkcije kože. Analiziraju se negativni efekti loših prehrambenih navika, aditiva i šećera, kao i principi detoksikacije i suplementacije. Kroz ovaj predmet studenti razvijaju sposobnost davanja savjeta o zdravim životnim navikama koje podržavaju rezultate kozmetičkih tretmana.

Teorija forme i likovna kultura i vještine (2 ECTS)

Ovaj predmet spaja estetiku, vizualnu percepciju i praktične vještine oblikovanja. Studenti analiziraju formu, simetriju, proporcije, boju i kompoziciju, s ciljem razumijevanja estetskih standarda u kozmetici. Kroz praktične vježbe razvijaju se sposobnosti dizajniranja izgleda (make-up, oblik obrva, proporcija lica), kao i izražavanja estetskih ideja u savremenim trendovima. Predmet podstiče kreativnost, preciznost i estetsku osjetljivost, važne osobine za svakog kozmetologa.

Izborni predmet (1 ECTS)

Studenti mogu izabrati jedan od sljedećih izbornih predmeta, u zavisnosti od interesa:

- **Stručna terminologija** – studenti se upoznaju s terminologijom iz oblasti kozmetologije, dermatologije, hemije i estetike. Uče pravilno razumijevati i koristiti stručne izraze u pisanju i govoru, analizirajući primjere iz stručne literature i prakse. Predmet razvija jezičke kompetencije i profesionalnu komunikaciju, što je ključno za nastup u stručnom i međunarodnom okruženju.
- **Praćenje parametara starenja kože** – predmet se fokusira na procjenu znakova starenja kože i praćenje efekata anti-age tretmana. Studenti uče koristiti alate i mjerenja za analizu bora, tonusa, pigmentacija i elastičnosti. Upoznaju se s holističkim pristupom koji uključuje i genetske, okolišne i životne faktore.

Kozmetologija II Semestar								
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
		P	V	S	KP			
VŠKZ-O8	Dermatologija	30	45			75	150	5
VŠKZ-O9	Imunologija kože	30	30			90	150	5
VŠKZ-O10	Patologija i patofiziologija kože	30	30			90	150	5
VŠKZ-O11	Osnove dijagnostike u kozmetologiji/dermatologiji	30	45			75	150	5
VŠKZ-O12	Kozmetičko terapijske procedure i vještine	30	45			75	150	5
VŠKZ-O13	Higijena ishrane i prehrana kože	15	15	20		10	60	2
VŠKZ-O14	Teorija forme i likovna kultura i vještine	15	30			15	60	2
VŠKZ-I	Izborni predmet	15	15				30	1
UKUPNO		**195**	**255**	**20**		**430**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Izborni predmeti	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
	P	V	S	KP			
VŠKZ-I4 Stručna terminologija VŠKZ-I5 Praćenje parametara starenja kože	15	15				30	1

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O8
Naziv predmeta	Dermatologija
Semestar	II
Broj ECTS kredita	5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznavanje s osnovama dermatologije, uključujući anatomiju, fiziologiju i patologiju kože.
- Razumijevanje najčešćih dermatoza i stanja kože relevantnih za kozmetologiju.
- Razvijanje sposobnosti prepoznavanja i diferencijalne dijagnoze kožnih oboljenja.
- Učenje o dermato-kozmetičkim pristupima i tretmanima u praksi.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnovne dermatološke patologije

- Najčešće dermatoze: ekcem, psorijaza, akne.
- Infekcije kože: bakterijske, virusne, gljivične i parazitarne.
- Kožne alergije i reakcije na kozmetičke proizvode.

Modul 2: Tumori i stanja povezani sa starenjem kože

- Benigni i maligni tumori kože.
- Fotostarenje i zaštita od UV zračenja.
- Kožne promjene povezane sa starenjem i hormonskim promjenama.

Modul 4: Dermato-kozmetički tretmani

- Dermato-kozmetički pristupi: piling, laserski tretmani, mezoterapija.
- Sigurnosni protokoli u primjeni tretmana.
- Indikacije i kontraindikacije za kozmetičke tretmane.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti građu i funkciju kože i njenih dodataka.
- Prepoznati najčešće dermatoze i razlikovati ih od drugih stanja kože.
- Primijeniti znanje o dermato-kozmetičkim tretmanima u praksi.
- Analizirati povezanost dermatoloških stanja i kozmetičke prakse.

Vještine

Student će razviti sposobnost prepoznavanja najčešćih dermatoloških stanja i povezivanja simptoma sa osnovnim patološkim procesima u koži. Ovladat će tehnikama analize i procjene stanja kože, uključujući osnovne dermato-kozmetičke tretmane poput pilinga, laserskih terapija i mezoterapije, te naučiti primjenjivati sigurnosne protokole i prilagoditi tretmane individualnim potrebama klijenata.

Kompetencije

Po odslušanom i položenom predmetu, student će biti kompetentan za:

- Prepoznavanje i diferencijalnu dijagnozu najčešćih dermatoza.
- Primjenu stečenog znanja u planiranju i izvođenju dermato-kozmetičkih tretmana.
- Evaluaciju povezanosti dermatoloških stanja sa kozmetičkom praksom.
- Samostalno donošenje odluka u odabiru tretmana uz primjenu etičkih i profesionalnih standarda.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 45 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 2-3)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij 1	20	11
	Kolokvij 2	20	11

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Mirna Šitum ,Nika Franceschi. Dermatologija . Medicinska naklada Zagreb.2024
2. Liborija Lugović Mihić, Mirna Šitum i saradnici. Bolesti kože s promjenama na licu i usnoj šupljinI , Medicinska naklada Zagreb.2017

	Preporučena: 1. Aleksandra Basta Juzbašić i saradnici. Dermatologija. Medicinska naklada Zagreb.2014 2. Nevenka M. Martinović, Sava V.Konstantinović. Praktikum iz dermatovenerologije. Data Status. 1996

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O9
Naziv predmeta	Imunologija kože
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje osnovnih imunoloških mehanizama koji djeluju u koži.
- Upoznavanje s ulogom imunološkog sistema kože u zaštiti od patogena i reakcijama na vanjske faktore.
- Proučavanje kožnih imunoloških poremećaja i njihovog utjecaja na zdravlje.
- Razvijanje praktičnih vještina u analizi imunoloških parametara relevantnih za kozmetologiju.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove imunologije kože

- Građa i funkcija imunološkog sistema kože.
- Barijerne funkcije kože i urođeni imunološki odgovor.
- Ćelije imunološkog sistema u koži: keratinociti, Langerhansove ćelije, T limfociti.

Modul 2: Upalne reakcije i imunološka ravnoteža u koži

- Procesi inflamacije i njihova uloga u zaštiti kože.
- Imunološka ravnoteža i njen značaj za zdravlje kože.
- Mikrobiom kože i njegov utjecaj na imunološke reakcije.

Modul 3: Imunološki poremećaji kože

- Alergijske reakcije kože: kontaktni dermatitis, atopijski dermatitis.
- Autoimune bolesti kože: psorijaza, vitiligo.
- Infekcije kože i imunološki odgovori na patogene.

Modul 4: Primjena imunologije u kozmetologiji

- Imunomodulirajući kozmetički proizvodi.
- Antioksidansi i njihova uloga u zaštiti kože od oksidativnog stresa.
- Dermato-kozmetički pristupi u tretmanu imunoloških poremećaja.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Objasniti osnovne mehanizme imunoloških reakcija u koži.
- Analizirati ulogu imunološkog sistema u zaštiti kože i patogenezi bolesti.
- Primijeniti stečeno znanje u prepoznavanju i tretmanu imunoloških poremećaja kože.
- Razviti kritički pristup prema primjeni imunoloških principa u kozmetologiji.

Vještine

Student će razviti sposobnost analize imunoloških mehanizama koji djeluju u koži, uključujući prepoznavanje ključnih ćelija i procesa povezanih sa zaštitom od patogena i upalnim reakcijama. Ovladat će praktičnim tehnikama za analizu imunoloških parametara i razumjeti ulogu imunomodulirajućih proizvoda u kozmetologiji. Također će steći vještine prepoznavanja i tretiranja imunoloških poremećaja u koži kroz dermato-kozmetičke pristupe.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Identifikaciju ključnih imunoloških ćelija i procesa u koži.
- Analizu upalnih reakcija i njihov utjecaj na zdravlje kože.
- Primjenu imunoloških principa u tretmanima za očuvanje zdravlja i ljepote kože.
- Evaluaciju imunoloških poremećaja i odabir odgovarajućih dermato-kozmetičkih pristupa.
- Primjenu kritičkog razmišljanja u odabiru i preporuci imunomodulirajućih kozmetičkih proizvoda.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 30 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij 1	20	11
	Kolokvij 2	20	11

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Abul K. Abbas ,Andrew H. Lichtman , Shiv Pillai. Stanična i molekularna imunologija, 10. Izdanje, Medicinska naklada Zagreb.2024. 2. Prof. dr Jasenko Karamehić, Prof. dr Zehra Dizdarević, Prim. mr. ph. Edina Stević, Nedim Muhić, dipl. ecc. I saradnici. Klinička imunologija. Svjetlost. Sarajevo. 2007. Preporučena: 1. Christine Dorresteyn Miller, Linda E. ; Stevens. Clinical Immunology and Serology A Laboratory Perspective Fifth Edition. F.A. Davis Company. 2021

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O10
Naziv predmeta	Patologija i patofiziologija kože
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje osnovnih patoloških i patofizioloških mehanizama koji djeluju u koži.
- Upoznavanje sa uzrocima, razvojem i kliničkim manifestacijama bolesti kože.
- Razvijanje sposobnosti prepoznavanja promjena u koži povezanih sa sistemskim i lokalnim poremećajima.
- Povezivanje patoloških procesa u koži sa potencijalnim kozmetičkim pristupima i tretmanima.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnovi patologije kože

- Definicija i osnovni principi patologije.
- Akutna i hronična inflamacija kože.
- Procesi regeneracije i zarastanja rana.

Modul 2: Patofiziologija upalnih i infektivnih bolesti kože

- Ekcem, psorijaza, atopijski i kontaktni dermatitis.
- Bakterijske, virusne, gljivične i parazitarne infekcije kože.
- Uloga imunološkog sistema u inflamatornim bolestima kože.

Modul 3: Tumori i sistemski poremećaji kože

- Benigni i maligni tumori kože (npr. melanom, bazocelularni karcinom).
- Kožne manifestacije sistemskih bolesti (dijabetes, vaskulitisi, lupus).
- Fotodermatoze i fotostarenje kože.

Modul 4: Degenerativni i autoimuni poremećaji kože

- Autoimune bolesti kože: vitiligo, alopecija areata, bulozne dermatoze.
- Degenerativne promjene kože tokom starenja.
- Uloga oksidativnog stresa i slobodnih radikala u patofiziologiji kože.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti osnovne patološke i patofiziološke procese u koži.
- Identifikovati najčešće kožne bolesti i prepoznati njihove uzroke i kliničke manifestacije.
- Analizirati povezanost sistemskih bolesti sa promjenama u koži.
- Primijeniti znanja iz patologije i patofiziologije kože u planiranju kozmetičkih tretmana.

Vještine

Student će razviti sposobnost prepoznavanja i analize patoloških i patofizioloških procesa u koži, uključujući inflamatorne, degenerativne i autoimune poremećaje. Ovladat će tehnikama procjene kožnih promjena i njihovim povezivanjem sa sistemskim bolestima. Također će naučiti kako planirati kozmetičke tretmane zasnovane na naučnom razumijevanju kožnih patologija.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Analizu i prepoznavanje uzroka i kliničkih manifestacija najčešćih kožnih bolesti.
- Povezivanje patoloških promjena u koži sa širim sistemskim poremećajima i njihovim utjecajem na opće zdravlje.
- Primjenu stečenog znanja u planiranju i izvođenju kozmetičkih tretmana prilagođenih specifičnim stanjima kože.
- Korištenje naučnih osnova za donošenje odluka u profesionalnoj kozmetičkoj praksi, uz poštivanje etičkih i sigurnosnih standarda.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 30 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij 1	20	11
	Kolokvij 2	20	11

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Sven Seiwerth, Božo Krušlin, Marina Kos, Danica Galešić Ljubanović. Patologija šesto, prerađeno i dopunjeno izdanje. Medicinska naklada.2023. 2. Stjepan Gamulin, Matko Marušić, Zdenko Kovač.Patofiziologija. Medicinska naklada.2018. Preporučena: 1. Ivan Damjanov, Anamarija Morovic Perry , Kyle Perry. Pathology for the Health Professions 6th Edition.Saunders.2021

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O11
Naziv predmeta	Osnove dijagnostike u kozmetologiji/dermatologiji
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznavanje sa osnovnim dijagnostičkim metodama u kozmetologiji i dermatologiji.
- Razumijevanje tehnika i alata za procjenu stanja kože i pridruženih tkiva.
- Razvijanje praktičnih vještina za prepoznavanje i analizu različitih stanja kože.
- Osposobljavanje za odabir odgovarajućih dijagnostičkih i terapijskih pristupa u kozmetologiji.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u dijagnostiku kože

- Anatomija i fiziologija kože u kontekstu dijagnostike.
- Indikacije za dijagnostičke postupke u kozmetologiji i dermatologiji.
- Osnovni alati i oprema za procjenu kože.

Modul 2: Klinička procjena i osnovni dijagnostički alati

- Vizualna procjena kože: boja, tekstura, elastičnost, hidratacija.
- Dermatoskopija: osnove i primjena.
- Upotreba Woodove lampe u procjeni stanja kože.

Modul 3: Napredne metode dijagnostike u kozmetologiji

- Mjerenje transepidermalnog gubitka vode (TEWL).
- Analiza površinskog sebuma i pH kože.
- Digitalne metode procjene kože: fotografija visokog rezolucije, 3D skeniranje.

Modul 4: Etičko-pravni aspekti dijagnostike u kozmetologiji

- Pravila privatnosti i povjerljivosti klijentovih podataka.
- Informirani pristanak za dijagnostičke i terapijske postupke.

- Profesionalni standardi i odgovornost u dijagnostičkoj praksi.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti osnovne principe dijagnostike kože i njihove kliničke primjene.
- Primijeniti osnovne i napredne metode procjene stanja kože.
- Kritički analizirati rezultate dijagnostičkih testova i povezati ih s mogućim terapijskim pristupima.
- Primijeniti profesionalne i etičke standarde u dijagnostici i komunikaciji s klijentima.

Vještine

Student će ovladati osnovama dijagnostičkih postupaka u kozmetologiji i dermatologiji, uključujući vizualnu procjenu kože, upotrebu dermatoskopije i analiza transepidermalnog gubitka vode (TEWL). Razvit će sposobnost korištenja dijagnostičkih alata i metoda za procjenu stanja kože i identificiranje specifičnih problema. Osim toga, student će naučiti kako primijeniti etičke i profesionalne standarde u komunikaciji i radu s klijentima.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Prepoznavanje i analizu stanja kože koristeći osnovne i napredne dijagnostičke metode.
- Primjenu dermatoskopije, Woodove lampe i digitalnih metoda procjene kože u praksi.
- Planiranje terapijskih pristupa zasnovanih na rezultatima dijagnostičkih procedura.
- Pridržavanje etičkih i pravnih standarda u prikupljanju i obradi klijentovih podataka.
- Samostalno donošenje odluka u izboru odgovarajućih dijagnostičkih i terapijskih pristupa u kozmetologiji.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 45 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij 1	20	11
	Kolokvij 2	20	11

Završni i popravni ispit Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Mira Čajkovac. Kozmetologija, drugo izdanja, Naklada Slap. 2000. Preporučena: 1. Rieger MM., Harry's Cosmeticology., 8th ed., Chemical Publishing Co., Inc., New York, 2000.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O12
Naziv predmeta	Kozmetičko terapijske procedure i vještine
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznavanje sa osnovnim terapijskim procedurama u kozmetologiji.
- Razvijanje praktičnih vještina potrebnih za izvođenje kozmetičkih tretmana.
- Razumijevanje indikacija i kontraindikacija za različite kozmetičke procedure.
- Osposobljavanje za primjenu modernih tehnologija u kozmetičkoj terapiji.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u kozmetičko terapijske procedure

- Osnovni principi kozmetičke terapije.
- Indikacije i kontraindikacije za kozmetičke tretmane.
- Higijenski i sigurnosni protokoli u kozmetičkoj praksi.

Modul 2: Manualne tehnike u kozmetologiji

- Osnove masaže lica i tijela.
- Tehnike limfne drenaže u kozmetičkoj terapiji.
- Praktične vježbe primjene manualnih tehnika.

Modul 3: Aparativne procedure u kozmetologiji

- Principi rada i primjene aparata za ultrazvuk, mikrodermoabraziju i radiofrekvenciju.
- Laserski tretmani i njihova primjena u kozmetičkoj terapiji.
- Sigurnosni protokoli i održavanje aparata.

Modul 4: Personalizirani kozmetički pristupi

- Procjena klijentovog stanja i planiranje terapijskih postupaka.
- Personalizirani planovi tretmana za specifične potrebe kože.

- Praćenje rezultata i prilagođavanje tretmana.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Objasniti osnovne principe i metode kozmetičkih terapijskih procedura.
- Izvoditi manualne i aparativne tretmane u skladu sa sigurnosnim standardima.
- Razviti sposobnost procjene stanja klijenta i izrade personaliziranih terapijskih planova.
- Primijeniti stečene vještine u kozmetičkoj praksi, uz praćenje rezultata i prilagođavanje tretmana.

Vještine

Student će razviti sposobnost procjene stanja kože koristeći osnovne i napredne dijagnostičke metode. Ovladat će tehnikama vizualne analize, dermatoskopije i procjene hidratacije i elastičnosti kože. Također će naučiti interpretirati rezultate dijagnostičkih metoda kako bi planirao personalizirane tretmane, koristeći profesionalne i etičke standarde.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Samostalnu primjenu dijagnostičkih metoda u kozmetologiji, uključujući analizu stanja kože i njene promjene.
- Povezivanje dijagnostičkih nalaza sa odgovarajućim kozmetičkim tretmanima.
- Izradu personaliziranih planova tretmana zasnovanih na naučnim dokazima i dijagnostičkim podacima.
- Profesionalnu komunikaciju s klijentima i timom, uz poštivanje etičkih i sigurnosnih standarda.
- Korištenje savremenih tehnologija za unapređenje dijagnostike u kozmetologiji.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 45 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij 1 (Modul 1-2)	20	11
	Kolokvij 2 (Modul 3-4)	20	11

Završni i popravni ispit Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Leslie S. Baumann. Cosmetic Dermatology: Principles and Practice, Second Edition 2nd Edition. McGraw Hill / Medical.2009 Preporučena: 1. Karen Fische.The Healthy Skin.Rodale UK.2009

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	[Upisati šifru predmeta]
Naziv predmeta	Kozmetičko terapijske procedure i vještine
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznavanje sa osnovnim terapijskim procedurama u kozmetologiji.
- Razvijanje praktičnih vještina potrebnih za izvođenje kozmetičkih tretmana.
- Razumijevanje indikacija i kontraindikacija za različite kozmetičke procedure.
- Osposobljavanje za primjenu modernih tehnologija u kozmetičkoj terapiji.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u kozmetičko terapijske procedure

- Osnovni principi kozmetičke terapije.
- Indikacije i kontraindikacije za kozmetičke tretmane.
- Higijenski i sigurnosni protokoli u kozmetičkoj praksi.

Modul 2: Manualne tehnike u kozmetologiji

- Osnove masaže lica i tijela.
- Tehnike limfne drenaže u kozmetičkoj terapiji.
- Praktične vježbe primjene manualnih tehnika.

Modul 3: Aparativne procedure u kozmetologiji

- Principi rada i primjene aparata za ultrazvuk, mikrodermoabraziju i radiofrekvenciju.
- Laserski tretmani i njihova primjena u kozmetičkoj terapiji.
- Sigurnosni protokoli i održavanje aparata.

Modul 4: Personalizirani kozmetički pristupi

- Procjena klijentovog stanja i planiranje terapijskih postupaka.
- Personalizirani planovi tretmana za specifične potrebe kože.
- Praćenje rezultata i prilagođavanje tretmana.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Objasniti osnovne principe i metode kozmetičkih terapijskih procedura.
- Izvoditi manualne i aparativne tretmane u skladu sa sigurnosnim standardima.
- Razviti sposobnost procjene stanja klijenta i izrade personaliziranih terapijskih planova.
- Primijeniti stečene vještine u kozmetičkoj praksi, uz praćenje rezultata i prilagođavanje tretmana.

Vještine

Student će razviti sposobnost procjene stanja kože koristeći osnovne i napredne dijagnostičke metode. Ovladat će tehnikama vizualne analize, dermatoskopije i procjene hidratacije i elastičnosti kože. Također će naučiti interpretirati rezultate dijagnostičkih metoda kako bi planirao personalizirane tretmane, koristeći profesionalne i etičke standarde.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Samostalnu primjenu dijagnostičkih metoda u kozmetologiji, uključujući analizu stanja kože i njene promjene.
- Povezivanje dijagnostičkih nalaza sa odgovarajućim kozmetičkim tretmanima.
- Izradu personaliziranih planova tretmana zasnovanih na naučnim dokazima i dijagnostičkim podacima.
- Profesionalnu komunikaciju s klijentima i timom, uz poštivanje etičkih i sigurnosnih standarda.
- Korištenje savremenih tehnologija za unapređenje dijagnostike u kozmetologiji.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 45 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I pracijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5

II Parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij 1 (Modul 1-2)	20	11
	Kolokvij 2 (Modul 3-4)	20	11
Literatura	Obavezna: 1. Leslie S. Baumann. Cosmetic Dermatology: Principles and Practice, Second Edition 2nd Edition. McGraw Hill / Medical.2009 Preporučena: 1. Karen Fische.The Healthy Skin.Rodale UK.2009		

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O13
Naziv predmeta	Higijena ishrane i prehrana kože
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	2
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznavanje sa osnovama higijene ishrane i njenim utjecajem na zdravlje kože.
- Razumijevanje uloge makro- i mikronutrijenata u održavanju zdravlja i ljepote kože.
- Proučavanje utjecaja prehrambenih navika na pojavu stanja kože poput akni, starenja i osjetljivosti.
- Razvijanje sposobnosti preporuke pravilnih prehrambenih navika za očuvanje zdravlja kože.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove higijene ishrane

- Pojam higijene ishrane i njen značaj za opće zdravlje.
- Pravilna prehrana: balansirani unos makro- i mikronutrijenata.
- Utjecaj prehrambenih navika na funkcije tijela i kože.

Modul 2: Nutrijenti i zdravlje kože

- Uloga vitamina (A, C, E, D) i minerala (cink, selen) u zdravlju kože.
- Esencijalne masne kiseline i njihova povezanost s kožnom barijerom.
- Antioksidanti i njihova uloga u prevenciji oksidativnog stresa kože.

Modul 3: Prehrana i stanja kože

- Utjecaj ishrane na akne, rozaceu i atopijski dermatitis.
- Prehrana i starenje kože: utjecaj šećera i proces glikacije.
- Detoksikacija i njeno značenje u kozmetologiji.

Modul 4: Praktične preporuke i planiranje prehrane za zdravlje kože

- Individualni pristup prehrani u odnosu na tip kože.
- Primjeri jelovnika za održavanje zdravlja i ljepote kože.
- Sigurnost i etika u davanju prehrambenih savjeta klijentima.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti osnovne principe higijene ishrane i njihov utjecaj na zdravlje kože.
- Identifikovati ključne nutrijente za zdravlje i ljepotu kože.
- Analizirati utjecaj prehrambenih navika na specifična stanja kože.
- Kreirati individualne prehrambene planove za očuvanje zdravlja kože.

Vještine

Student će razviti sposobnost analize utjecaja ishrane na zdravlje kože, uključujući prepoznavanje uloge makro- i mikronutrijenata u održavanju kožne barijere i prevenciji starenja kože. Također će savladati planiranje individualiziranih prehrambenih preporuka prilagođenih različitim tipovima i stanjima kože te razumjeti osnove detoksikacije i njen značaj za zdravlje i estetiku.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Prepoznavanje ključnih nutrijenata važnih za zdravlje kože i njihovu primjenu u prehrambenim planovima.
- Analizu i evaluaciju prehrambenih navika i njihov utjecaj na specifična dermatološka stanja poput akni, rozacee i atopijskog dermatitisa.
- Kreiranje sigurnih i etički ispravnih preporuka za prehranu s ciljem očuvanja zdravlja i ljepote kože.
- Primjenu znanja u promociji zdravih prehrambenih navika u profesionalnom kozmetološkom kontekstu.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 15 sati
- Seminari -20 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Pismeno (MCQ, esej	20	11
Seminari	Prezentacija	20	

Završni i popravni ispit Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Jasna Čerkez Habek i suradnici. Dijetetika. Medicinska naklada.2020. 2. Dušan Obradović.Vitamini u ishrani i zdravlju. Data Status.2024 Preporučena: 1. Karen Fische.The Healthy Skin.Rodale UK.2009

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O14
Naziv predmeta	Teorija forme i likovna kultura i vještine
Status predmeta	Obavezni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	2
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznavanje sa osnovama teorije forme i njenim značajem u likovnom izrazu i dizajnu.
- Razvijanje estetskog razumijevanja kroz proučavanje elemenata i principa dizajna.
- Razvijanje praktičnih vještina za vizualno izražavanje i primjenu likovnih principa u kozmetologiji.
- Primjena estetike i likovnih principa u kreiranju harmoničnih kozmetičkih prezentacija.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Teorija forme i osnovni likovni elementi

- Pojam forme: struktura, proporcija i dinamika.
- Elementi likovnog izraza: linija, oblik, boja, tekstura i prostor.
- Principi dizajna: ravnoteža, kontrast, ritam, jedinstvo i dominacija.

Modul 2: Likovna kultura i vizualna estetika

- Historijski razvoj likovne kulture i estetskih ideja.
- Uloga umjetnosti i dizajna u oblikovanju estetike.
- Povezanost likovnih principa sa savremenim trendovima u kozmetologiji.

Modul 3: Praktične vještine u likovnom izrazu

- Tehnike crtanja i skiciranja za kozmetičke koncepte.
- Kombinacija boja i tekstura u vizualnom izrazu.
- Praktične vježbe u primjeni likovnih elemenata u dizajnu kozmetičkih proizvoda i prostora.

Modul 4: Estetika u kozmetičkoj praksi

- Kreiranje harmoničnih prezentacija za kozmetičke proizvode i usluge.
- Primjena estetike u marketingu i vizualnim komunikacijama.
- Profesionalna etika i estetika u radu s klijentima.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti osnovne principe teorije forme i likovnog izraza.
- Primijeniti likovne elemente i principe dizajna u estetskim konceptima kozmetologije.
- Razviti vještine crtanja, dizajniranja i vizualnog izraza u kontekstu kozmetičke industrije.
- Povezati estetske principe s profesionalnim standardima i vizualnom komunikacijom.

Vještine

Po završetku predmeta, student će steći sposobnost primjene likovnih elemenata i dizajnerskih principa u estetskim i kozmetičkim projektima. Razvit će vještine crtanja, skiciranja, kombinacije boja i vizualne analize, koje će moći primijeniti u stvaranju vizualno privlačnih kozmetičkih rješenja i profesionalnih prezentacija.

Kompetencije

Po odslušanom i položenom predmetu, student će biti kompetentan u analizi likovnih elemenata i njihovoj primjeni u kozmetičkom dizajnu. Također će razviti sposobnost stvaranja i evaluacije estetskih koncepata, planiranja i izvođenja vizualnih komunikacija te usvajanja etičkih i profesionalnih standarda u radu s klijentima i timovima.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 30 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Pismeno (MCQ, esej	40	22

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Žmukić, M., Analysis and evaluation of art process and product in art teaching" Lambert: Academic Publishing.2021

	Preporučena: 1. Kovačević J. Umjetnost i dobrobit. Likovno stvaralaštvo u službi mentalnoga zdravlja, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti. Osijek.203.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-I4
Naziv predmeta	Stručna terminologija
Status predmeta	Izborni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznavanje s osnovnim stručnim terminima u području kozmetologije, dermatologije i srodnih nauka.
- Razvijanje vještina pravilne upotrebe stručne terminologije u profesionalnom okruženju.
- Povezivanje stručne terminologije sa praktičnim aspektima kozmetičkih tretmana i edukacije.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove stručne terminologije

- Pojam i značaj stručne terminologije.
- Osnovna terminologija u kozmetologiji i dermatologiji.

Modul 2: Primjena stručne terminologije u praksi

- Terminologija povezana s kozmetičkim proizvodima i tretmanima.
- Komunikacija sa stručnjacima i klijentima koristeći odgovarajući rječnik.
- Priprema stručnih dokumenata i izvještaja.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti i pravilno koristiti stručnu terminologiju relevantnu za kozmetologiju i dermatologiju.
- Primijeniti stručnu terminologiju u pisanju i verbalnoj komunikaciji.
- Povezati stručne izraze sa praktičnim aspektima kozmetologije i edukacije klijenata.

Vještine

Student će razviti vještinu precizne komunikacije u profesionalnom kontekstu, uključujući pravilno korištenje stručne terminologije u verbalnom i pisanom izražavanju. Steći će sposobnost prepoznavanja i analize stručnih termina u literaturi, kao i njihovu primjenu u praksi i edukaciji klijenata.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Jasnu i preciznu komunikaciju sa stručnjacima i klijentima koristeći odgovarajući stručni vokabular.
- Pripremu i prezentaciju stručnih dokumenata, izvještaja i edukativnih materijala.
- Kritičku analizu i razumijevanje stručne literature i istraživanja povezanih s kozmetologijom.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	50	27.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Milady, Beauty & Wellness Dictionary: for Cosmetologists, Barbers, Estheticians and Nail Technicians 3rd Edition.Milady. 2013

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-I5
Naziv predmeta	Praćenje parametara starenja kože
Status predmeta	Izborni
Semestar	II
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje osnovnih parametara koji se koriste za procjenu starenja kože.
- Upoznavanje sa metodama za praćenje promjena u koži uzrokovanih starenjem.
- Razvijanje praktičnih vještina za analizu i interpretaciju parametara starenja kože.
- Učenje o prevenciji i upravljanju procesima starenja kroz kozmetičke tretmane i proizvode.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Parametri starenja kože

- Biološki procesi starenja kože: intrinzični i ekstrinzični faktori.
- Ključni parametri starenja: elastičnost, hidratacija, pigmentacija, tekstura.
- Promjene u dermisu i epidermisu povezane s procesom starenja.

Modul 2: Metode praćenja i evaluacije

- Upotreba uređaja za mjerenje hidratacije, elastičnosti i transepidermalnog gubitka vode (TEWL).
- Vizualna procjena i fotografije visoke rezolucije.
- Digitalne metode za analizu bora, pigmentacija i tonusa kože.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti i primijeniti osnovne parametre za procjenu stanja kože u procesu starenja.
- Izvršiti procjenu starenja kože koristeći različite metode i alate.
- Povezati promjene u koži sa odgovarajućim tretmanima i preventivnim mjerama.

Vještine

Student će steći vještine procjene starenja kože koristeći objektivne i subjektivne metode. Ovladat će praktičnom primjenom uređaja za analizu kože i razumijevanjem rezultata evaluacije, što će omogućiti preporuku odgovarajućih kozmetičkih tretmana i proizvoda.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Profesionalno praćenje i dokumentovanje parametara starenja kože.
- Izradu personalizovanih planova tretmana za usporavanje i ublažavanje znakova starenja.
- Primjenu znanja o procesu starenja u razvoju i preporuci kozmetičkih proizvoda.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	50	27.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	50	27.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Milady, Beauty & Wellness Dictionary: for Cosmetologists, Barbers, Estheticians and Nail Technicians 3rd Edition.Milady. 2013

III semestar

Sadržaj

Dermatici i kozmetološki pripravci (3 ECTS)

Ovaj predmet pruža temeljna znanja o formulaciji i proizvodnji dermatičkih i kozmetoloških pripravaka, uključujući kreme, losione, gelove i masti. Studenti uče o aktivnim i pomoćnim supstancama, njihovim funkcijama, sigurnosti i regulatornim zahtjevima. Kroz praktične vježbe ovladavaju tehnikama miješanja, homogenizacije i ocjenjivanja stabilnosti proizvoda. Poseban akcenat stavlja se na personalizaciju pripravaka prema tipovima i stanjima kože, kao i etičke aspekte razvoja i primjene proizvoda. Po završetku predmeta, studenti su osposobljeni za samostalnu izradu i evaluaciju kozmetičkih formulacija u skladu s profesionalnim standardima.

Dermatologija kožnih adneksa – preventivna i terapijska (3 ECTS)

Studenti stiču znanja o anatomiji, fiziologiji i funkciji kožnih adneksa: kose, noktiju, lojnih i znojnih žlijezda. Predmet uključuje prepoznavanje i analizu čestih poremećaja poput alopecije, seboreje, gljivičnih infekcija i deformacija noktiju, uz prikaz terapijskih i preventivnih pristupa. Fokus je na integraciji estetskih i dermatoloških tretmana, savjetovanju klijenata i korištenju savremenih proizvoda i tehnologija. Studenti razvijaju sposobnost individualizacije tretmana i profesionalne procjene stanja kožnih adneksa.

Funkcionalna kozmetologija (3 ECTS)

Predmet uvodi studente u koncept funkcionalne kozmetike – proizvoda koji, osim estetskog, imaju i terapeutski učinak. Analiziraju se aktivni sastojci poput peptida, antioksidansa i vitamina, njihova farmakodinamika i primjena u personalizovanim tretmanima. Uče se metode in vivo i in vitro testiranja, procjena efekata kao što su hidratacija, elastičnost i anti-age djelovanje, te sigurnosni protokoli. Studenti razvijaju sposobnost dizajniranja personalizovanih kozmetičkih proizvoda i tretmana na osnovu naučnih principa i analiza sastava.

Osnove dijagnostike u kozmetologiji (3 ECTS)

Predmet omogućava studentima usvajanje temeljnih dijagnostičkih postupaka u procjeni stanja kože. Obrađuju se metode poput vizuelne analize, dermatoskopije, Woodove lampe, mjerenje TEWL-a, elastičnosti i hidratacije. Uključena je upotreba digitalnih tehnologija za 3D skeniranje i analizu mikrobioma. Studenti ovladavaju interpretacijom nalaza i izradom personaliziranih planova tretmana, čime se osnažuje njihova uloga u donošenju klinički zasnovanih odluka u kozmetološkoj praksi.

Hitna stanja u kozmetologiji/dermatologiji (6 ECTS)

Ovaj predmet priprema studente za prepoznavanje i zbrinjavanje hitnih stanja kao što su anafilaksija, urtikarija, infektivne komplikacije i akutne dermatološke reakcije. Obuhvata osnove prve pomoći, kardiopulmonalne reanimacije (KPR), prevenciju komplikacija i komunikaciju sa zdravstvenim timovima. Praktični dio uključuje simulacije i rad u dermatološkim ambulantama. Studenti razvijaju sigurnost u reagovanju u kriznim situacijama, kao i profesionalni odnos u hitnim i emocionalno zahtjevnim okolnostima.

Hirurške metode u kozmetologiji (7 ECTS)

Predmet pruža znanja o osnovama estetske hirurgije, uključujući procedure kao što su blefaroplastika, rinoplastika, lifting, liposukcija i uklanjanje kožnih lezija. Uče se preoperativna priprema, postoperativna njega, komplikacije i komunikacija s pacijentima. Studenti se upoznaju i s minimalno invazivnim zahvatima i laserima, a vježbaju osnovne asistentske postupke i higijensko-sterilne tehnike. Poseban fokus stavljen je na profesionalizam, etiku i realna očekivanja klijenata.

Fizikalne metode u kozmetologiji (4 ECTS)

Ovaj predmet obuhvata primjenu termoterapije, krioterapije, elektroterapije (galvanizacija, iontoforeza), ultrazvuka, laserskih i svjetlosnih tehnologija (IPL), te mehaničkih metoda kao što su mikrodermoabrazija, limfna drenaža i vakum terapija. Studenti stiču vještine odabira i izvođenja tretmana, prepoznavanja indikacija i kontraindikacija te primjene sigurnosnih protokola. Razvijaju se sposobnosti za planiranje i integraciju više metoda u kompleksne tretmane zasnovane na procjeni stanja kože.

Izborni predmet (1 ECTS)

Studenti mogu izabrati jedan od sljedećih izbornih predmeta, u zavisnosti od interesa:

- **Psihologija i komunikacija u kozmetologiji** – predmet je fokusiran na razvoj komunikacijskih vještina, prepoznavanje psiholoških potreba klijenata, upravljanje konfliktima i stresom, te etičku komunikaciju u radu.
- **Estetske procedure i vještine** – predmet obuhvata mikrodermoabraziju, hemijske pilinge, limfnu drenažu, vakum terapiju i druge tehnike. Potiče razvoj praktičnih i sigurnosnih vještina u izvođenju tretmana.
- **Njemački jezik 2** – predmet je nastavak učenja jezika s fokusom na svakodnevnu i profesionalnu komunikaciju na A2 nivou, uključujući pisanje e-mailova, vođenje razgovora i orijentaciju u prostoru.

Kozmetologija III Semestar								
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
		P	V	S	KP			
VŠKZ-O15	Dermatici i kozmetološki pripravci	30	30			30	90	3
VŠKZ-O16	Dermatologija kožnih adneksa preventivna i terapijska	30	30			30	90	3
VŠKZ-O17	Funkcionalna kozmetologija	30	30			30	90	3
VŠKZ-O18	Osnove dijagnostike u kozmetologiji	30	20			30	90	3
VŠKZ-O19	Hitna stanja u kozmetologiji/dermatologiji	30	45	20		85	180	6
VŠKZ-O20	Hirurške metode u kozmetologiji	30	45	20		125	210	7
VŠKZ-O21	Fizikalne metode u kozmetologiji	20	20			80	120	4
VŠKZ-I	Izborni predmet	15	15				30	1
UKUPNO		**215**	**235**	**40**		**410**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Izborni predmeti	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
	P	V	S	KP			
VŠKZ-I6 Psihologija i komunikacija u kozmetologiji VŠKZ-I7 Estetske procedure i vještine VŠKZ-I8 Njemački jezik 2	15	15				30	1

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O15
Naziv predmeta	Dermatici i kozmetološki pripravci
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznavanje sa osnovama formulacije dermatičkih i kozmetoloških pripravaka.
- Razumijevanje uloge aktivnih sastojaka u kozmetičkim i terapijskim proizvodima.
- Razvijanje praktičnih vještina u pripremi i procjeni kvaliteta kozmetičkih i dermatičkih pripravaka.
- Učenje o sigurnosnim i regulatornim aspektima proizvodnje kozmetičkih proizvoda.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove dermatičkih i kozmetoloških pripravaka

- Pojam dermatikuma i kozmetičkog pripravka: razlike i sličnosti.
- Aktivni sastojci i pomoćne tvari: funkcije i primjene.
- Osnovne formulacije: kreme, losioni, gelovi i masti.

Modul 2: Proizvodnja i procjena kozmetoloških pripravaka

- Tehnike miješanja i homogenizacije.
- Stabilnost i rok trajanja pripravaka.
- Kvalitativna i kvantitativna analiza pripravaka.

Modul 3: Sigurnosni i regulatorni aspekti

- Standardi kvaliteta i sigurnosti za dermatičke i kozmetičke proizvode.
- Regulatorni zahtjevi: označavanje, deklaracija i sigurnosni protokoli.
- Etika u razvoju i primjeni kozmetičkih pripravaka.

Modul 4: Personalizacija kozmetoloških pripravaka

- Prilagodba pripravaka prema tipovima i stanjima kože.
- Individualni pristup u izradi kozmetičkih formulacija
- Primjena dermatičkih pripravaka u terapijskim tretmanima.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti osnovne principe formulacije i proizvodnje dermatičkih i kozmetoloških pripravaka.
- Analizirati i procijeniti kvalitet i stabilnost kozmetičkih proizvoda.
- Prilagoditi formulacije specifičnim potrebama različitih tipova kože i stanja.
- Primijeniti regulatorne zahtjeve i etičke standarde u proizvodnji i primjeni pripravaka.

Vještine

Student će ovladati praktičnim tehnikama formulacije i proizvodnje dermatičkih i kozmetičkih pripravaka, uključujući pravilno odabiranje i doziranje aktivnih sastojaka. Naučit će kako provesti procjenu kvaliteta i stabilnosti proizvoda te identificirati i rješavati probleme povezane s formulacijom. Također će razviti vještine prilagodbe pripravaka individualnim potrebama klijenata, uz pridržavanje visokih standarda sigurnosti i kvalitete.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Samostalnu izradu dermatičkih i kozmetoloških pripravaka u skladu sa standardima kvalitete.
- Primjenu regulatornih i sigurnosnih smjernica u proizvodnji i označavanju proizvoda.
- Analizu tržišta kozmetičkih proizvoda i njihovu evaluaciju na temelju sastava i učinkovitosti.
- Razvijanje personaliziranih formulacija prilagođenih različitim tipovima i potrebama kože.
- Eticko i profesionalno postupanje u razvoju i primjeni dermatičkih i kozmetoloških pripravaka.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 30 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 2-3)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij 1	20	11
	Kolokvij 2	20	11

Literatura

Obavezna:

1. Francetić, I. i sur. Farmako-terapijski priručnik, 6th ed. Zagreb, Medicinska naklada, 2010
2. Basta – Juzbašić, A. i sur. Bolesti lojnica, akne i srodne bolesti. Dermatovenerologija, Zagreb, Medicinska naklada.2014

	Preporučena: 1. Barel A, Paye M, Maibach HI. Handbook of Cosmetic Science and Technology, 3rd ed. New York, NY: Informa Healthcare, 2009

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O16
Naziv predmeta	Dermatologija kožnih adneksa preventivna i terapijska
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje građe, funkcija i uloga kožnih adneksa (kosa, nokti, znojne i lojne žlijezde).
- Proučavanje preventivnih mjera i tretmana za održavanje zdravlja kožnih adneksa.
- Upoznavanje sa čestim poremećajima kožnih adneksa i njihovim terapijskim pristupima.
- Razvijanje vještina prepoznavanja, analize i planiranja tretmana za održavanje zdravlja i estetike kožnih adneksa.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Anatomija i fiziologija kožnih adneksa

- Građa i funkcije dlake, noktiju, lojnih i znojnih žlijezda.
- Fiziološki procesi rasta i regeneracije dlaka i noktiju.
- Uloga kožnih adneksa u zaštiti i regulaciji.

Modul 2: Preventivna njega kožnih adneksa

- Higijena i zaštita kose, noktiju i kože.
- Prehrana i suplementacija za zdravlje kožnih adneksa.
- Preventivne mjere za sprječavanje oštećenja i poremećaja.

Modul 3: Poremećaji kožnih adneksa i njihova terapija

- Alopecija: vrste i tretmani.
- Poremećaji noktiju: gljivične infekcije, deformacije, lomljivost.
- Seboreja, hiperhidroza i druge disfunkcije lojnih i znojnih žlijezda.
- Terapijski pristupi i dermato-kozmetički tretmani.

Modul 4: Estetski tretmani za kožne adnekse

- Kozmetički i terapeutski proizvodi za njegu kose i noktiju.
- Tretmani za stimulaciju rasta dlake i revitalizaciju noktiju.
- Upotreba modernih tehnologija u tretmanima (laseri, mezoterapija).

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti strukturu i funkciju kožnih adneksa te njihove uloge u zdravlju i estetici.
- Prepoznati i analizirati poremećaje kožnih adneksa te predložiti odgovarajuće tretmane.
- Primijeniti preventivne mjere za očuvanje zdravlja i funkcionalnosti kožnih adneksa.
- Koristiti moderne tehnologije i proizvode u terapiji i estetici kožnih adneksa.

Vještine

Student će ovladati tehnikama procjene stanja kose, noktiju i kože te prepoznavanja različitih poremećaja kožnih adneksa. Naučit će planirati i primjenjivati preventivne i terapijske mjere, uključujući upotrebu dermato-kozmetičkih proizvoda i tehnologija za regeneraciju i revitalizaciju. Također će razviti vještine za individualizaciju pristupa klijentima, uz primjenu profesionalnih standarda i etičkih principa.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Analizu stanja kožnih adneksa i planiranje personaliziranih tretmana.
- Primjenu znanja o anatomiji, fiziologiji i poremećajima kožnih adneksa u kozmetičkoj i terapeutskoj praksi.
- Izvođenje estetskih i terapijskih tretmana uz korištenje moderne opreme i tehnologija.
- Edukaciju klijenata o preventivnim mjerama i pravilnoj njezi kožnih adneksa.
- Kritičko donošenje odluka baziranih na naučnim dokazima i standardima kvaliteta.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 30 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 2-3)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij 1	20	11
	Kolokvij 2	20	11

Literatura

Obavezna:

1. Leslie Baumann. Kozmetička dermatologija (Cosmetic Dermatology: Principles and Practice Second Edition) . Interpreta usluge, d.o.o., Zagreb, 2011.

	2. Aleksandra Basta Juzbašić ,i suradnici. Dermatovenerologija. Medicinska naklada . 2014. Preporučena: 1. Liborija Lugović Mihić , i suradnici. Urtikarije i egzemi/dermatitis. Medicinska naklada.2022.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O17
Naziv predmeta	Funkcionalna kozmetologija
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje osnovnih principa funkcionalne kozmetologije i njene primjene u praksi.
- Upoznavanje sa sastavom i funkcijom kozmetičkih proizvoda s naglaskom na njihovu ulogu u očuvanju zdravlja kože.
- Razvijanje vještina analize kozmetičkih formulacija i procjene njihovog efekta na kožu.
- Proučavanje modernih pristupa u razvoju personalizirane i funkcionalne kozmetike.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u funkcionalnu kozmetologiju

- Pojam funkcionalne kozmetologije i njeno značenje.
- Razlika između kozmetike i funkcionalne kozmetike.
- Trendovi i inovacije u funkcionalnoj kozmetologiji.

Modul 2: Aktivni sastojci i njihova uloga

- Vitamini, peptidi, antioksidansi i njihova primjena u kozmetičkim proizvodima.
- Prirodni i sintetski aktivni sastojci.
- Uloga emolijenasa, ovlaživača i okluzivnih sredstava.

Modul 3: Procjena efikasnosti kozmetičkih proizvoda

- Metode procjene efikasnosti: in vivo i in vitro testiranja.
- Evaluacija funkcionalnih svojstava proizvoda (hidratacija, elastičnost, anti-age efekti).
- Sigurnosni protokoli u procjeni proizvoda.

Modul 4: Personalizacija i individualni pristupi

- Personalizirana kozmetika: koncept i primjena.
- Individualizacija proizvoda prema tipu i stanju kože
- Uloga funkcionalne kozmetologije u dermatološkim tretmanima.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti osnovne principe funkcionalne kozmetologije i njenu primjenu.
- Identificirati i analizirati aktivne sastojke u kozmetičkim proizvodima.
- Procijeniti efikasnost kozmetičkih proizvoda koristeći odgovarajuće metode.
- Kreirati personalizirane kozmetičke formulacije prilagođene različitim potrebama kože.

Vještine

Student će razviti vještine analize sastava i funkcije kozmetičkih proizvoda, uključujući identifikaciju ključnih aktivnih sastojaka i njihovu ulogu u održavanju zdravlja kože. Ovladat će tehnikama procjene efikasnosti proizvoda, razvojem personaliziranih formulacija i prilagođavanjem kozmetičkih tretmana specifičnim potrebama klijenata. Također će naučiti kako koristiti moderne metode testiranja i sigurnosnih protokola.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Razvijanje i procjenu funkcionalnih kozmetičkih proizvoda u skladu sa standardima kvaliteta.
- Povezivanje naučnih saznanja s praktičnim aspektima kozmetologije i personalizacije proizvoda.
- Kritičku analizu i procjenu sastava kozmetičkih preparata s ciljem odabira najprikladnijih proizvoda za klijente.
- Primjenu znanja o funkcionalnim sastojcima u dizajniranju kozmetičkih tretmana i usluga.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 30 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I pracijalni ispit (Modul 1)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II Parcijalni ispit (Modul 2-3)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij 1	20	11
	Kolokvij 2	20	11

Literatura

Obavezna:

1. Čajkovac M. Kozmetologija, Split, Zagreb, 2004
2. Esma Halepović Đečević ,Dinko Kaliterna Primijenjena kozmetika.Medicinska naklada Zagreb. 2012.

	Preporučena: 1. Glenn Parsons and Allen Carlson. Functional Beauty. Oxford University Press. 2009.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O18
Naziv predmeta	Osnove dijagnostike u kozmetologiji
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznavanje sa osnovama dijagnostičkih postupaka u kozmetologiji.
- Razumijevanje različitih metoda i tehnologija za procjenu stanja kože i pridruženih struktura.
- Razvijanje vještina prepoznavanja promjena na koži i njihove analize u kontekstu kozmetičke prakse.
- Učenje o planiranju tretmana zasnovanom na rezultatima dijagnostičkih procjena.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove procjene stanja kože

- Indikacije za dijagnostičke postupke u kozmetologiji.
- Osnovni alati za procjenu kože.

Modul 2: Klinička procjena i osnovne metode dijagnostike

- Vizualna analiza kože: prepoznavanje tipova i stanja kože.
- Upotreba dermatoskopije i Woodove lampe.
- Procjena hidratacije, elastičnosti i teksture kože.

Modul 3: Napredne metode i tehnologije

- Digitalne metode za procjenu kože (3D skeniranje, analiza pigmenata).
- Mjerenje transepidermalnog gubitka vode (TEWL).
- Procjena mikrobioma kože i povezanost s dijagnostikom.

Modul 4: Planiranje i primjena dijagnostike u praksi

- Korištenje dijagnostičkih nalaza za planiranje tretmana.
- Personalizacija tretmana na osnovu dijagnostičkih podataka.
- Profesionalna etika u dijagnostičkoj praksi i komunikacija s klijentima.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti i primijeniti osnovne dijagnostičke metode u procjeni stanja kože.
- Analizirati i interpretirati dijagnostičke podatke za planiranje tretmana.
- Koristiti savremene tehnologije u procjeni kože.
- Povezati rezultate dijagnostičkih postupaka s odgovarajućim kozmetičkim tretmanima.

Vještine

Student će ovladati osnovnim tehnikama dijagnostike kože, uključujući vizualnu analizu, upotrebu dermatoskopije i procjenu hidratacije i elastičnosti kože. Razvit će sposobnost interpretacije dijagnostičkih rezultata, planiranja personaliziranih tretmana i primjene modernih tehnologija u svakodnevnoj praksi.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Samostalnu procjenu stanja kože koristeći različite dijagnostičke metode.
- Izradu personalizovanih planova tretmana na osnovu analize dijagnostičkih podataka.
- Kritičko donošenje odluka u odabiru tretmana zasnovanih na naučnim dokazima i etičkim standardima.
- Profesionalnu komunikaciju s klijentima, uz poštivanje povjerljivosti i visokih standarda usluge.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 30 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 2-3)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij 1	20	11
	Kolokvij 2	20	11

Literatura

Obavezna:

1. Čajkovac M. Kozmetologija, Split, Zagreb, 2004

Preporučena:

2. Đečević Halepović E., Kaliterna D.:Primjenjena kozmetika, Medicinska naklada, Zagreb 2012

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O19
Naziv predmeta	Hitna stanja u kozmetologiji/dermatologiji
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	6
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje urgentnih stanja u kozmetologiji i dermatologiji.
- Prepoznavanje i reagovanje na hitne situacije kod pacijenata.
- Ovladavanje osnovnim tehnikama hitne medicinske pomoći u kozmetološkoj praksi.
- Povezivanje dermatoloških hitnih stanja sa općim zdravstvenim stanjem pacijenata.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove urgentnih stanja u kozmetologiji i dermatologiji

- Uvod u hitna stanja: definicija, učestalost i značaj.
- Etiologija hitnih stanja u dermatologiji: alergijske reakcije, anafilaksija, infektivne komplikacije.
- Osnove prepoznavanja sistemskih reakcija na kozmetičke preparate.

Modul 2: Postupci prve pomoći i hitna terapija

- Osnove kardiopulmonalne reanimacije (KPR) za kozmetologe.
- Hitne intervencije kod dermatoloških reakcija (urtikarija, angioedem, kontaktni dermatitis).
- Postupci kod akutnih infekcija kože i potkožnog tkiva.

Modul 3: Pristup pacijentu i prevencija komplikacija

- Procjena stanja pacijenta u hitnim situacijama.
- Dokumentacija i komunikacija sa zdravstvenim radnicima.
- Prevencija hitnih stanja u kozmetološkoj praksi: edukacija i monitoring pacijenata.

Modul 4: Kliničke simulacije i praksa

- Praktične vježbe: simulacija hitnih stanja
- Klinička praksa: rad u dermatološkim ambulantama i hitnim službama.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Prepoznati I adekvatno reagovati na urgentna stanja u kozmetologiji/dermatologiji.

- Primijeniti osnovne tehnike prve pomoći.
- Razumjeti etiologiju I patofiziologiju hitnih dermatoloških stanja.
- Koristiti preventivne mjere za smanjenje rizika od hitnih stanja.

Vještine

Tokom trajanja predmeta, 2tudent će razviti praktične vještine potrebne za prepoznavanje I reagovanje na hitna stanja u kozmetološkoj I dermatološkoj praksi. Ovladat će tehnikama kardiopulmonalne reanimacije (KPR) I zbrinjavanja akutnih stanja, poput alergijskih reakcija, anafilaksije I infektivnih komplikacija kože. Također će naučiti pravilno primjenjivati hitnu terapiju, procjenjivati stanje pacijenta I donijeti odluke u kriznim situacijama. Posebna pažnja će biti posvećena razvoju komunikacijskih vještina, što uključuje sposobnost jasne I efikasne komunikacije sa pacijentima I timovima hitne medicinske pomoći. Studenti će kroz praktične vježbe I simulacije steći sigurnost u reagovanju na urgentne situacije, što će unaprijediti njihovu sposobnost za samostalan rad u kozmetološkoj I dermatološkoj praksi.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Prepoznavanje i tretiranje hitnih stanja u kozmetološkoj praksi.
- Koordinaciju sa timovima hitne medicinske pomoći.
- Primjenu praktičnih znanja u svakodnevnom radu.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 45 sati
- Klinička praksa: 20 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij	20	11
	Aktivnost na kliničkoj praksi	20	

Literatura

Obavezna:

1. Dubravka Šimić i Nermina Hadžigrahić. Hitna stanja u dermatologiji.Sarajevo : Bosnalijek, 2011

Preporučena:

1. Silvis M, ONeill R, Olympia R. Urgent care medicine secrets, Medicine and Health, 2017.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O20
Naziv predmeta	Hirurške metode u kozmetologiji
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	7
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznavanje studenata sa osnovama hirurških procedura primjenjivih u kozmetologiji.
- Razumijevanje indikacija i kontraindikacija za hirurške zahvate u kozmetologiji.
- Sticanje znanja o postoperativnoj njezi i mogućim komplikacijama.
- Razvijanje praktičnih vještina potrebnih za preoperativnu pripremu pacijenata.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnovni principi hirurških metoda u kozmetologiji

- Uvod u hirurške metode: definicija i historijski razvoj.
- Indikacije i kontraindikacije za kozmetološke hirurške zahvate.
- Preoperativna procjena i priprema pacijenta.

Modul 2: Najčešće hirurške procedure u kozmetologiji

- Blefaroplastika (hirurška korekcija kapaka).
- Rinoplastika (estetska korekcija nosa).
- Facelift (lifting lica).
- Liposukcija i konturiranje tijela.
- Hirurško uklanjanje kožnih lezija (nevusi, ožiljci).

Modul 3: Postoperativna njega i upravljanje komplikacijama

- Postoperativna skrb i monitoring.
- Moguće komplikacije hirurških zahvata (hematomi, infekcije, nekroze).
- Pristup prevenciji i tretman komplikacija.

Modul 4: Napredne hirurške tehnike i tehnologije

- Upotreba lasera u kozmetološkim zahvatima.
- Transplantacija kose (folikularna jedinica).
- Minimalno invazivne procedure u hirurškoj kozmetologiji.

Modul 5: Etika i profesionalizam u hirurškoj kozmetologi

- Psihološki aspekti kozmetoloških hirurških zahvata.
- Komunikacija sa pacijentima: očekivanja i realni rezultati.
- Pravne i etičke smjernice u praksi.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti osnove hirurških metoda u kozmetologiji i njihove indikacije.
- Prepoznati kontraindikacije i procijeniti rizike hirurških zahvata.
- Primijeniti osnovna znanja o preoperativnoj pripremi i postoperativnoj njezi.
- Razumjeti moguće komplikacije i pristupe njihovom rješavanju.

Vještine

Studenti će razviti vještine neophodne za preoperativnu procjenu pacijenata, pripremu sterilnih uvjeta za izvođenje zahvata i asistiranje pri jednostavnijim procedurama. Također će naučiti prepoznati rane znakove komplikacija i adekvatno reagovati u cilju smanjenja rizika. Fokus će biti na razvijanju profesionalnog pristupa i komunikacije s pacijentima, uključujući postavljanje realnih očekivanja i upravljanje zadovoljstvom pacijenata.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Procjenu stanja pacijenta u kontekstu hirurških zahvata u kozmetologiji.
- Sudjelovanje u timu za izvođenje hirurških procedura.
- Primjenu stečenog znanja u edukaciji pacijenata o pripremi i postoperativnoj njezi.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 45 sati
- Klinička praksa: 20 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-3)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 4-5)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij	20	11
	Aktivnost na kliničkoj praksi	20	11

Literatura	Obavezna: 1. 1.Chung KC. Operatie techniques in Plastic Surgery,Wolters Kluwer,2018. 2. Robert T. Grant (Author), Constance M. Chen. Cosmetic Surgery (LANGE Clinical Medicine) 1st Edition, Kindle Edition. McGraw Hill / Medical. 2010. Preporučena: 1. Christopher B. Zachary, Michael S. Kaminer, Jeffrey S. Dover. Atlas of Cosmetic Surgery. 2nd Edition.Saunders.2008.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O21
Naziv predmeta	Fizikalne metode u kozmetologiji
Status predmeta	Obavezni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznavanje sa osnovnim fizikalnim metodama primjenjivim u kozmetologiji.
- Razumijevanje fizičkih principa i njihovih efekata na kožu i tkiva.
- Sticanje praktičnih vještina za primjenu fizikalnih metoda u kozmetološkoj praksi.
- Razumijevanje indikacija, kontraindikacija i sigurnosnih aspekata ovih metoda.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod i termalne metode

- Osnovni principi fizikalnih metoda u kozmetologiji.
- Indikacije i kontraindikacije za fizikalne metode.
- Termoterapija: primjena toplote u tretmanima regeneracije kože, smanjenja mišićne napetosti i ožiljaka.
- Krioterapija: efekti niskih temperatura na kožu, tretman akni, pigmentacija i hiperkeratoza.

Modul 2: Elektroterapija i ultrazvuk

- Osnovni principi elektroterapije: galvanizacija, iontoforeza i TENS.
- Primjena elektroterapije u tretmanima kože i potkožnih tkiva.
- Ultrazvuk u kozmetologiji: poboljšanje apsorpcije aktivnih sastojaka i stimulacija kolagena.
- Sigurnosni protokoli u primjeni elektroterapije i ultrazvuka.

Modul 3: Laserske i svjetlosne metode

- Osnove laserskih tehnologija i IPL-a (intenzivno pulsirajuće svjetlo).
- Laseri u tretmanima epilacije, uklanjanja pigmentacija i vaskularnih lezija.
- Prednosti i ograničenja laserskih i svjetlosnih metoda.
- Sigurnosni protokoli i prevencija komplikacija.

Modul 4: Mehaničke metode i integracija fizikalnih tehnika

- Mikrodermoabrazija i dermaplaning: uklanjanje površinskog sloja kože za podsticanje regeneracije.
- Limfna drenaža: tehnike stimulacije limfne cirkulacije za detoksikaciju i smanjenje edema.
- Vakum terapija: tretmani celulita i tonifikacije kože.
- Planiranje, procjena i integracija fizikalnih metoda u kozmetološkoj praksi.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Primijeniti termalne, elektroterapijske, laserske i mehaničke metode u kozmetološkoj praksi.
- Razumjeti principe rada uređaja i odabrati odgovarajuću metodu u skladu s indikacijama.
- Procijeniti rezultate tretmana i upravljati mogućim rizicima.
- Kreirati personalizirane tretmane koristeći integraciju više fizikalnih metoda.

Vještine

Student će ovladati tehnikama primjene termoterapije, krioterapije, elektroterapije, ultrazvuka i laserskih tretmana. Steći će kompetencije za procjenu stanja kože, odabir odgovarajuće metode i vođenje sigurnih i efikasnih tretmana. Fokus će biti na praktičnim vještinama planiranja i izvođenja tretmana, uključujući pravilnu upotrebu opreme i implementaciju sigurnosnih mjera.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Procjenu stanja kože i odabir odgovarajućih fizikalnih metoda.
- Pravilnu upotrebu opreme i izvođenje tretmana prema sigurnosnim smjernicama.
- Planiranje i evaluaciju kombinovanih tretmana.
-

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 20 sati
- Vježbe – 20 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij 1	20	11
	Kolokvij 2	20	11

Literatura	Obavezna: 1. Lisa A. DeStefano . Greenman's Principles of Manual Medicine Fifth Edition.LWW.2016. 2. Philip E. Greenman. Principles of Manual Medicine- LWW. 2003. 3. Preporučena: 1. Čajkovac M. Kozmetologija, Split, Zagreb, 2004

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-I6
Naziv predmeta	Psihologija i komunikacija u kozmetologiji
Status predmeta	Izborni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumjeti osnovne principe psihologije i njihov značaj u kozmetološkoj praksi.
- Razviti vještine profesionalne komunikacije sa klijentima.
- Prepoznati psihološke potrebe klijenata i adekvatno reagovati na njih.
- Osnažiti kompetencije u rješavanju konfliktnih situacija i građenju povjerenja.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove psihologije u kozmetologiji

- Uvod u psihologiju i njen značaj za kozmetologe.
- Psihološki faktori koji utiču na percepciju ljepote i samopouzdanja.
- Ponašanje klijenata: motivacija, očekivanja i zadovoljstvo uslugom.

Modul 2: Komunikacijske vještine

- Osnove verbalne i neverbalne komunikacije.
- Aktivno slušanje i empatija u komunikaciji s klijentima.
- Strategije građenja povjerenja i lojalnosti klijenata.
- Profesionalna etika u komunikaciji.

Modul 3: Upravljanje konfliktima i stresom

- Prepoznavanje i rješavanje konfliktnih situacija sa klijentima.
- Tehnike smirivanja i upravljanja stresnim situacijama.
- Komunikacija u situacijama nezadovoljstva klijenata.

Modul 4: Psihološki aspekti u estetskoj industriji

- Psihološki uticaj estetskih zahvata na klijente.
- Rad sa klijentima sa specifičnim potrebama (npr. psihodermatološki poremećaji).
- Profesionalni odnos prema klijentima s nerealnim očekivanjima.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Primijeniti osnovne principe psihologije u radu s klijentima.
- Razviti efikasne komunikacijske vještine za različite situacije u kozmetologiji.
- Prepoznati i upravljati konfliktima na profesionalan način.
- Razumjeti psihološki uticaj kozmetoloških tretmana na klijente i prilagoditi pristup njihovim potrebama.

Vještine

Student će razviti vještine profesionalne komunikacije kroz aktivno slušanje, empatiju i prilagodbu verbalne i neverbalne komunikacije potrebama klijenata. Naučit će kako prepoznati psihološke faktore koji utiču na zadovoljstvo klijenata, te upravljati njihovim očekivanjima na realan i transparentan način. Poseban fokus bit će na tehnikama rješavanja konfliktnih situacija, uključujući deeskalaciju problema i smirivanje nezadovoljnih klijenata. Također, studenti će ovladati strategijama za rad s klijentima s posebnim emocionalnim potrebama, kao i upravljanjem stresnim situacijama u profesionalnom okruženju. Razvijat će profesionalni odnos zasnovan na etici, povjerenju i poštovanju privatnosti klijenata.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Profesionalnu komunikaciju sa klijentima u skladu s etičkim standardima.
- Razumijevanje psiholoških aspekata ljepote i njihovog uticaja na klijente.
- Upravljanje stresnim i konfliktim situacijama u kozmetološkoj praksi.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 15 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij	20	11

Literatura

Obavezna:

1. Siniša Brlas. Psihologija komunikacije. Naklada Slap. 2010

	Preporučena: 1. Miran Martinac, Andrea Vranić, Predrag Zarevski, Zrinka Zarevski. Psihologija za liječnike. Naklada Slap. 2015.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-I7
Naziv predmeta	Estetske procedure i vještine
Status predmeta	Izborni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznavanje sa osnovnim estetskim procedurama u kozmetologiji.
- Razvijanje tehničkih i praktičnih vještina za izvođenje estetskih tretmana.
- Razumijevanje indikacija, kontraindikacija i sigurnosnih protokola.
- Sticanje kompetencija za profesionalan rad u estetskoj industriji.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove estetskih procedura

- Uvod u estetske tretmane: vrste, indikacije i kontraindikacije.
- Pregled osnovnih tehnika i alata u estetskoj kozmetologiji.
- Etika i profesionalizam u izvođenju estetskih procedura.

Modul 2: Napredne tehnike za njegu lica

- Mikrodermoabrazija: tehnika, primjena i efekti.
- Hemijski piling: vrste, indikacije i sigurnosni protokoli.
- Tretmani za hidrataciju i revitalizaciju kože (mezoterapija, ampule i serumi).

Modul 3: Tretmani za tijelo

- Vakum terapija: primjena za celulit i oblikovanje tijela.
- Limfna drenaža: manualne i aparaturne tehnike.
- Tretmani za tonifikaciju kože i smanjenje obima.

Modul 4: Sigurnosni protokoli i upravljanje klijentima

- Pravilna priprema klijenta za estetski tretman.
- Upravljanje rizicima i sprječavanje komplikacija.
- Profesionalna komunikacija i vođenje dokumentacije.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti i primijeniti osnovne i napredne estetske procedure u kozmetološkoj praksi.
- Identificirati indikacije i kontraindikacije za različite tretmane.
- Pravilno pripremiti klijente za tretmane i primijeniti sigurnosne protokole.
- Razviti profesionalan i etičan pristup u radu s klijentima.

Vještine

Student će ovladati praktičnim tehnikama izvođenja estetskih procedura, uključujući mikrodermoabraziju, hemijski piling i vakum terapiju. Naučit će procijeniti stanje kože i tijela, odabrati odgovarajuće tretmane i prilagoditi ih individualnim potrebama klijenata. Poseban fokus bit će na sigurnosnim protokolima, upravljanju klijentima i profesionalnoj dokumentaciji, što osigurava visok standard usluge.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Procjenu stanja kože i tijela i odabir odgovarajućih tretmana.
- Sigurno i profesionalno izvođenje estetskih procedura.
- Upravljanje klijentima kroz empatiju, povjerenje i profesionalizam.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 15 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij	20	11

Literatura

Obavezna:

1. Elma Bunar. Estetska medicina - odabrane teme Medicinska naklada.Zagreb.2019.

Preporučena:

1. Bahman Guyuron. *Aesthetic Plastic Surgery*, Saunders, 2020.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-I8
Naziv predmeta	Njemački jezik 2
Status predmeta	Izborni
Semestar	III
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Proširenje znanja njemačkog jezika (A2 nivo).
- Razvijanje komunikacijskih vještina za složenije svakodnevne situacije.
- Savladavanje osnovnih pravila gramatike i proširivanje vokabulara.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Složene jezičke strukture

- Deklinacija imenica i pridjeva.
- Glagoli sa odvojenim i neodvojenim prefiksima.
- Prošireni vokabular za opisivanje ličnih interesa i rutina.

Modul 2: Komunikacija i pisanje

- Telefonski razgovori i e-mail korespondencija.
- Snalaženje u gradu: davanje i razumijevanje uputa.
- Opisivanje iskustava, događaja i planova.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Voditi razgovore o poznatim temama i situacijama.
- Koristiti pravilne gramatičke strukture za pisanje kratkih tekstova.
- Razumjeti jednostavne tekstove i dijaloge.

Vještine

Student će unaprijediti vještine izražavanja u složenijim svakodnevnim i profesionalnim situacijama, proširujući svoj vokabular i razumijevanje gramatike. Naučit će pravilnu upotrebu deklinacija, složenih glagolskih oblika i pisanih izraza, omogućavajući im da vode razgovore na poznate teme, pišu jednostavne

tekstove, te razumiju osnovne informacije u pisanom i govornom obliku. Posebna pažnja bit će posvećena sposobnosti snalaženja u situacijama kao što su telefonski razgovori i osnovna poslovna komunikacija.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Sposobnost izražavanja u svakodnevnim i jednostavnim profesionalnim situacijama.
- Razumijevanje osnovnih pisanih i usmenih informacija na A2 nivou.
- Kreiranje jasnih i koherentnih tekstova na poznate teme.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 15 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1)	Pismeno (MCQ, esej)	50	22.5
II parcijalni ispit (Modul 2)	Pismeno (MCQ, esej)	50	22.5

Literatura

Obavezna:

1. Schritte International Neu 2 (Hueber Verlag).

Preporučena:

1. Deutsche Grammatik leicht erklärt (Cornelsen).
2. Online resursi za učenje njemačkog jezika (Goethe Institut, DW Learn German).

IV semestar

Sadržaj

Osnovni kozmetički tretmani kože (4 ECTS)

Ovaj predmet studentima pruža temeljno razumijevanje osnovnih kozmetičkih procedura za njegu kože, uključujući procjenu tipa i stanja kože, mehaničko, ultrazvučno i hemijsko čišćenje, eksfolijaciju, hidrataciju i masažu. Studenti razvijaju vještine u planiranju i izvođenju personalizovanih tretmana u skladu s potrebama klijenata, kao i u poštovanju higijenskih i sigurnosnih protokola. Kroz teorijske i praktične cjeline osposobljavaju se za pružanje profesionalne njege različitim tipovima kože, uključujući problematičnu i osjetljivu kožu.

Tretmani protiv starenja kože lica (4 ECTS)

Predmet omogućava studentima da razumiju procese starenja kože i efekte unutrašnjih i vanjskih faktora na njen izgled. Fokus je na primjeni neinvazivnih i savremenih anti-age tretmana poput mikrodermoabrazije, pilinga, ultrazvuka, PRP-a i mezoterapije. Studenti ovladavaju procjenom znakova starenja i odabirom optimalnih tretmana za regeneraciju i podmlađivanje kože. Kroz praktičan rad razvijaju kompetencije za sigurnu i efikasnu primjenu različitih metoda pomlađivanja, uz akcenat na individualizaciju pristupa

Osnovni i specijalni tretmani kožnih adneksa (4 ECTS)

U okviru ovog predmeta studenti uče kako njegovati i tretirati kosu, vlasište, nokte, kao i lojne i znojne žlijezde. Obuhvaćeni su terapijski tretmani za seboreju, hiperhidrozu, oštećene nokte, kao i napredne tehnologije poput PRP-a i laserske terapije. Posebna pažnja posvećuje se sigurnosnim protokolima i etičkom radu. Studenti razvijaju sposobnost prepoznavanja problema kožnih adneksa i izvođenja ciljanih tretmana u skladu sa stanjem klijenta i savremenim kozmetološkim dostignućima.

Primjena aparaturne kozmetike na koži i kožnim adneksima (4 ECTS)

Predmet obuhvata teorijsku osnovu i praktičnu primjenu aparaturnih tehnologija poput mikrodermoabrazije, radiofrekvencije, ultrazvuka, lasera i IPL-a u tretmanima kože i adneksa. Studenti stiču znanja o indikacijama, kontraindikacijama, pravilnoj upotrebi i održavanju opreme, te razvijaju vještine za izvođenje tretmana uz osiguranje maksimalne sigurnosti i profesionalizma. Naglasak je na integraciji tehnologije u svakodnevnu praksu, uz praćenje rezultata i adaptaciju tretmana.

Aparaturna kozmetologija – ultrazvuk i laser (4 ECTS)

Ovaj predmet se fokusira na rad s ultrazvučnim i laserskim uređajima u tretmanima kože i tijela. Studenti uče fizičke principe, biološke efekte i primjenu tehnologija za uklanjanje pigmentacija, vaskularnih promjena, epilaciju i lifting. Poseban naglasak stavlja se na sigurnosne protokole, upravljanje komplikacijama i edukaciju klijenata. Praktične vježbe omogućavaju studentima da ovladaju kombinovanim tretmanima za revitalizaciju kože, uz holistički pristup njezi i estetici.

Akupunktura i antistres u kozmetologiji (4 ECTS)

Ovaj predmet uvodi studente u principe tradicionalne kineske medicine i njenu primjenu u kozmetološkoj praksi. Fokus je na kozmetičkoj akupunkturi (lifting, bore, podočnjaci), akupresuri, aromaterapiji i tehnikama relaksacije. Uče se sigurnosni protokoli, indikacije i kontraindikacije, kao i etički principi rada. Studenti razvijaju vještine za izvođenje tretmana koji kombinuju fizičku i psihološku dobrobit, sa ciljem smanjenja stresa i poboljšanja izgleda kože.

Estetska hirurgija u kozmetologiji (5 ECTS)

Predmet daje uvid u najvažnije estetske hirurške procedure (blefaroplastika, rinoplastika, liposukcija, augmentacija grudi), njihovu svrhu, indikacije i kontraindikacije. Uče se principi postoperativne njege, tretmani za smanjenje ožiljaka i savjetovanje klijenata. Studenti razvijaju sposobnost procjene potreba klijenata, razumijevanja granica kozmetološke prakse i profesionalnog komuniciranja u kontekstu estetske hirurgije. Naglasak je na etici, sigurnosti i saradnji sa medicinskim stručnjacima.

Izborni predmet (1 ECTS)

Studenti mogu izabrati jedan od sljedećih izbornih predmeta, u zavisnosti od interesa:

- **Parametri estetike tijela** – studenti se upoznaju s principima procjene estetike tijela – proporcijama, tonusom, celulitom, strijama i masnim naslagama. Obrađuju se savremene metode oblikovanja tijela: kavitacija, vakuum terapija, RF i limfna drenaža. Pored fizičkih, analiziraju se i psihološki aspekti samopouzdanja i percepcije tijela.
- **Tehnike šminkanja** – predmet obuhvata dnevnu, večernju i specijalnu šminku (bridal, HD, SFX), uz vježbe konturisanja, korekcije i upotrebe boja u skladu s tenom i oblikom lica. Studenti ovladavaju tehnikama airbrush šminkanja i specijalnih efekata, uz primjenu higijenskih standarda i pravilnu pripremu kože. Razvijaju vještine za profesionalnu primjenu šminke i prilagođavanje različitim klijentima i prilikama.

Kozmetologija IV Semestar								
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
		P	V	S	KP			
VŠKZ-O22	Osnovni kozmetički tretmani kože	15	45			60	120	4
VŠKZ-O23	Tretmani protiv starenja kože lica	15	45			60	120	4
VŠKZ-O24	Osnovni i specijalni tretmani kožnih adneksa	15	45			60	120	4
VŠKZ-O25	Primjena aparaturne kozmetike na koži i kožnim adneksima	30	30			60	120	4
VŠKZ-O26	Aparaturna kozmetologija ultrazvuk i laser	30	30			60	120	4
VŠKZ-O27	Akupunktura i antistres u kozmetologiji	30	30			60	120	4
VŠKZ-O28	Estetska hirurgija u kozmetologija	30	45		30	45	150	5
VŠKZ-I	Izborni predmet	15	15				30	1
UKUPNO		**180**	**285**		**30**	**405**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Izborni predmeti	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
	P	V	S	KP			
VŠKZ-I9 Parametri estetike tijela VŠKZ-I10 Tehnike šminkanja	15	15				30	1

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O22
Naziv predmeta	Osnovni kozmetički tretmani kože
Status predmeta	Obavezni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznavanje sa osnovnim tehnikama i postupcima u tretmanu kože.
- Razvijanje vještina za procjenu stanja kože i planiranje kozmetičkih tretmana.
- Razumijevanje uloge higijene i sigurnosnih protokola u kozmetološkoj praksi.
- Primjena znanja o različitim tipovima kože i njihovim potrebama.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u kozmetičke tretmane

- Osnovni pojmovi i značaj kozmetičkih tretmana.
- Tipovi kože i osnovne karakteristike: normalna, masna, suha i mješovita.
- Higijenski standardi u kozmetologiji.

Modul 2: Priprema kože za tretman

- Analiza kože: procjena stanja, tipa i specifičnih problema.
- Tehnike čišćenja lica: mehaničko, ultrazvučno i kemijsko čišćenje.
- Eksfolijacija: vrste pilinga i njihova primjena.

Modul 3: Hidratacija i njegujući tretmani

- Maske za lice: hidratantne, hranjive i detoksikacijske.
- Primjena seruma i aktivnih sastojaka u tretmanima.
- Tehnike masaže lica za stimulaciju mikrocirkulacije i opuštanje.

Modul 4: Specifični tretmani za probleme kože

- Tretmani za akne i problematičnu kožu.
- Njega osjetljive kože: umirujući i reparativni tretmani.
- Anti-age tretmani: stimulacija kolagena i revitalizacija kože.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti osnovne principe kozmetičkih tretmana kože.
- Pravilno procijeniti tip i stanje kože te odabrati odgovarajući tretman.
- Primijeniti osnovne tehnike čišćenja, hidratacije i njege kože.
- Razumjeti higijenske i sigurnosne protokole u radu s klijentima..

Vještine

Studenti će razviti vještine potrebne za analizu i procjenu stanja kože, planiranje individualiziranih tretmana i izvođenje osnovnih kozmetičkih procedura poput čišćenja, pilinga, hidratacije i masaže. Naučit će kako pravilno koristiti kozmetičke preparate i alate, kao i kako pružiti njegu klijentima s različitim potrebama i kožnim problemima. Poseban fokus bit će na poštovanju higijenskih standarda i uspostavljanju profesionalnog odnosa s klijentima.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Izvođenje osnovnih kozmetičkih tretmana kože prema individualnim potrebama klijenata.
- Prepoznavanje specifičnih problema kože i pružanje adekvatne njege.
- Primjenu higijenskih i sigurnosnih protokola u radu.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 45 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij 1 (Modul 1-2)	20	11
	Kolokvij 2 (Modul 3-4)	20	11

Literatura

Obavezna:

1. Knajtner I. Njega lica i tijela. Split.2015.

Preporučena:

1. Esma Halepović Đečević , Dinko Kaliterna. Primijenjena kozmetika. Medicinska naklada.2012.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O23
Naziv predmeta	Tretmani protiv starenja kože lica
Status predmeta	Obavezni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumjeti proces starenja kože i faktore koji na njega utiču.
- Upoznati se s najnovijim tretmanima protiv starenja kože lica.
- Razviti vještine za planiranje i izvođenje tretmana koji usporavaju starenje kože i poboljšavaju njen izgled.
- Usvojiti principe sigurnosti i personalizacije anti-age tretmana.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Biologija i proces starenja kože

- Struktura i funkcija kože.
- Intrinzičko i ekstrinzičko starenje kože.
- Uticaj UV zračenja, oksidativnog stresa i životnog stila na starenje kože.

Modul 2: Njega i preparati protiv starenja

- Aktivni sastojci u anti-age proizvodima: retinoidi, hijaluronska kiselina, peptidi i antioksidansi.
- Primjena seruma, krema i maski s anti-age efektima.
- Personalizacija tretmana prema tipu kože i stepenu starenja.

Modul 3: Neinvazivni anti-age tretmani

- Mikrodermoabrazija i hemijski pilinzi za obnovu kože.
- Upotreba ultrazvuka i radiofrekvencije u stimulaciji kolagena.
- Laserski tretmani za uklanjanje pigmentacija i fine linije.

Modul 4: Napredne tehnike i sigurnosni aspekti

- Mezoterapija: primjena mikroinjekcija s anti-age koktelima.
- Tretmani plazmom bogatom trombocitima (PRP).
- Upravljanje komplikacijama i sigurnosni protokoli u anti-age tretmanima.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti procese starenja kože i primijeniti znanja u praksi.
- Izvoditi osnovne i napredne anti-age tretmane uz poštovanje sigurnosnih standarda.
- Prepoznati individualne potrebe klijenata i prilagoditi tretmane njihovom stanju kože.
- Koristiti savremene tehnologije i preparate za poboljšanje teksture i izgleda kože.

Vještine

Student će ovladati tehnikama procjene stanja kože i identifikacije znakova starenja, kao što su bore, hiperpigmentacije i gubitak volumena. Naučit će kako pravilno koristiti anti-age preparate i neinvazivne metode, poput mikrodermoabrazije, hemijskih pilinga i ultrazvučnih tretmana, za postizanje željenih rezultata. Također će razviti vještine upravljanja klijentima, uključujući planiranje tretmana, praćenje rezultata i pružanje savjeta za očuvanje zdravlja kože. Poseban fokus bit će na sigurnosnim protokolima i prevenciji komplikacija.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Procjenu kože i planiranje anti-age tretmana prema individualnim potrebama klijenata.
- Izvođenje neinvazivnih tretmana protiv starenja kože lica.
- Edukaciju klijenata o prevenciji starenja i pravilnoj njezi kože.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 45 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij 1 (Modul 1-2)	20	11
	Kolokvij 2 (Modul 3-4)	20	11

Literatura

Obavezna:

1. Halepović Đečević, Esma Starenje kože // Primijenjena kozmetika. Zagreb: Medicinska naklada, 2012.

	Preporučena: 1. Farage MA,Miller KW, Maibach HI, editors. Textbook of aging skin. Heidelberg. SpringerIVerlag. Berlin.2010.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O24
Naziv predmeta	Osnovni i specijalni tretmani kožnih adneksa
Status predmeta	Obavezni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumjeti proces starenja kože i faktore koji na njega utiču.
- Upoznati se s najnovijim tretmanima protiv starenja kože lica.
- Razviti vještine za planiranje i izvođenje tretmana koji usporavaju starenje kože i poboljšavaju njen izgled.
- Usvojiti principe sigurnosti i personalizacije anti-age tretmana.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnovni tretmani za njegu kožnih adneksa

- Njega kose i vlasišta: šamponi, balzami, maske i ulja.
- Njega noktiju i zanoktica: hidratacija, zaštita i jačanje strukture nokta.
- Tretmani za balansiranje lojnih i znojnih žlijezda.

Modul 2: Specijalni tretmani za kožne adnekse

- Terapijski tretmani za masnu i seboreičnu kožu vlasišta.
- Upotreba mezoterapije i PRP-a za stimulaciju rasta kose.
- Tretmani za hiperhidrozu: primjena botulinum toksina i antiperspiranata.
- Specijalizirani tretmani za lomljive i oštećene nokte.

Modul 3: Napredne tehnologije i sigurnosni protokoli

- Laserski tretmani za epilaciju i tretman kožnih lezija.
- Elektrokauterizacija i krioterapija u tretmanu kožnih adneksa.
- Sigurnosni protokoli i upravljanje komplikacijama.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Upoznati se s osnovnim i specijalnim tretmanima koji se koriste za njegu i terapiju kožnih adneksa.
- Razviti praktične vještine za izvođenje tretmana i upravljanje problemima povezanima s kožnim adneksima.

- Usvojiti principe personalizacije tretmana prema potrebama klijenata i stanju kožnih adneksa.

Vještine

Student će razviti praktične vještine za procjenu stanja kožnih adneksa, identifikaciju problema i primjenu odgovarajućih tretmana. Naučit će kako pravilno koristiti preparate i tehnologije za njegu kose, vlasišta, noktiju i žlijezda kože. Također će usvojiti tehnike za specijalne terapije, poput PRP-a, laserskih tretmana i tretmana za hiperhidrozu, uz poštovanje sigurnosnih protokola i personaliziran pristup klijentima.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Procjenu stanja kožnih adneksa i identifikaciju problema, kao što su seboreja, hiperhidroza, gubitak kose i oštećeni nokti, te prepoznavanje indikacija i kontraindikacija za tretmane.
- Planiranje i izvođenje osnovnih i specijalnih tretmana, uključujući upotrebu savremenih tehnologija poput PRP-a, laserskih tretmana i mezoterapije, uz poštovanje sigurnosnih protokola.
- Upravljanje opremom i preparatima za njegu i terapiju kožnih adneksa, kao i praćenje rezultata tretmana uz prilagodbu daljnjih terapijskih pristupa.
- Edukaciju klijenata o pravilnoj njezi i prevenciji problema kožnih adneksa, uz primjenu profesionalne i empatijske komunikacije.
- Primjenu visokih etičkih standarda u radu, uključujući očuvanje privatnosti, profesionalni integritet i odgovoran pristup klijentima.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 45 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij 1 (Modul 1-2)	20	11
	Kolokvij 2 (Modul 3-4)	20	11

Literatura

Obavezna:

1. Bosiljka M. Lalević-Vasić, Ljiljana M. Medenica, Miloš M. Nikolić. Dermatovenerologija sa propedevtikom: udžbenik za studente medicine. Medicinski fakultet Univerzitet u Beogradu. 2019.

	Preporučena: 1. Aleksandra Basta-Juzbašić. Dermatovenerologija. Medicinska naklada. 2014.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O25
Naziv predmeta	Primjena aparaturne kozmetike na koži i kožnim adneksima
Status predmeta	Obavezni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznati studente s principima rada i funkcijama aparata koji se koriste u kozmetološkoj praksi.
- Razviti praktične vještine za primjenu aparaturnih tretmana na koži i kožnim adneksima.
- Razumjeti indikacije, kontraindikacije i sigurnosne protokole kod aparaturnih tretmana.
- Stvoriti osnovu za integraciju savremenih tehnologija u kozmetološkoj praksi.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u aparaturnu kozmetiku

- Osnove aparaturne kozmetike: vrste aparata i njihova primjena.
- Fizička osnova rada aparata: ultrazvuk, radiofrekvencija, laseri, vakuum.
- Indikacije i kontraindikacije za primjenu aparaturne kozmetike.

Modul 2: Aparaturni tretmani kože

- Mikrodermoabrazija: tehnika i efekti na regeneraciju kože.
- Ultrazvuk i radiofrekvencija: stimulacija kolagena i poboljšanje tonusa kože.
- Laserski tretmani i IPL (intenzivno pulsirajuće svjetlo): epilacija, uklanjanje pigmentacija i vaskularnih lezija.

Modul 3: Aparaturni tretmani kožnih adneksa

- Tretmani vlasišta: mezoterapija, PRP i aparati za stimulaciju rasta kose.
- Tretmani za regulaciju rada lojnih i znojnih žlijezda.
- Njega i tretmani noktiju uz primjenu aparaturnih tehnologija.

Modul 4: Sigurnosni protokoli i upravljanje komplikacijama

- Priprema klijenta za aparaturne tretmane.
- Upravljanje komplikacijama i primjena sigurnosnih protokola.
- Etički i profesionalni pristup u radu s aparaturnim tehnologijama.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti principe rada aparata i njihovu primjenu na koži i kožnim adneksima.
- Planirati i izvoditi različite aparaturne tretmane u skladu s individualnim potrebama klijenata.
- Pravilno koristiti savremene tehnologije uz poštovanje sigurnosnih protokola.
- Upravljati rezultatima tretmana i prepoznati indikacije za daljnju terapiju..

Vještine

Studenti će ovladati tehnikama rada s aparatima za tretmane kože i kožnih adneksa, uključujući mikrodermoabraziju, ultrazvuk, radiofrekvenciju i laserske procedure. Naučit će kako pravilno pripremiti klijenta, koristiti opremu i prepoznati potencijalne rizike i komplikacije. Razvijat će vještine personalizacije tretmana u skladu s tipom kože, stanjem adneksa i željenim rezultatima. Također će se osposobiti za praćenje rezultata tretmana i profesionalnu komunikaciju s klijentima.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Procjenu stanja kože i kožnih adneksa te planiranje odgovarajućih aparaturnih tretmana.
- Sigurnu i profesionalnu upotrebu aparata za tretmane, uz poštovanje etičkih i sigurnosnih standarda.
- Upravljanje komplikacijama i evaluaciju rezultata tretmana.
- Edukaciju klijenata o aparaturnim tretmanima i održavanju rezultata.
- Integraciju savremenih tehnologija u svakodnevnu kozmetološku praksu.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 30 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I pracijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II Parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij 1 (Modul 1-2)	20	11
	Kolokvij 2 (Modul 3-4)	20	11

Literatura

Obavezna:

1. Đečević Halepović E., Kaliterna D.:Primjenjena kozmetika, Medicinska naklada, Zagreb 2012.

	Preporučena: 1. Kazutami Sakamoto, Robert Y. Lochhead, Howard I. Maibach, Yuji Yamashita- Cosmetic Science and Technology: Theoretical Principles and Applications 1st Edition.Elsevier.2017.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O26
Naziv predmeta	Aparaturna kozmetologija ultrazvuk i laser
Status predmeta	Obavezni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumjeti principe rada ultrazvuka i lasera u kozmetologiji.
- Upoznati se s indikacijama i kontraindikacijama za primjenu ovih tehnologija.
- Razviti praktične vještine za izvođenje tretmana ultrazvukom i laserom na koži i kožnim adneksima.
- Osposobiti studente za integraciju savremenih tehnologija u svakodnevnu praksu uz poštovanje sigurnosnih i etičkih standarda.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove ultrazvuka u kozmetologiji

- Fizički principi ultrazvuka i njegovi biološki efekti na kožu.
- Indikacije za ultrazvučne tretmane: stimulacija kolagena, poboljšanje tonusa kože, smanjenje bora.
- Ultrazvuk u tretmanima tijela: poboljšanje cirkulacije i razgradnja masnih naslaga.
- Sigurnosni protokoli i pravilna upotreba ultrazvučnih uređaja.

Modul 2: Laserska tehnologija u kozmetologiji

- Princip rada lasera: vrste lasera i njihova specifična primjena.
- Laserski tretmani za uklanjanje pigmentacija, vaskularnih lezija i epilaciju.
- Stimulacija regeneracije kože i tretmani protiv starenja.
- Uloga intenzivnog pulsirajućeg svjetla (IPL) u kozmetologiji.

Modul 3: Integracija ultrazvuka i lasera u tretmanima kože

- Kombinovani tretmani za revitalizaciju i pomlađivanje kože.
- Personalizacija tretmana prema tipu kože i potrebama klijenata.
- Upravljanje rezultatima i evaluacija učinka tretmana.

Modul 4: Upravljanje komplikacijama i profesionalna praksa

- Prepoznavanje komplikacija tretmana ultrazvukom i laserom.
- Sigurnosni i etički protokoli u aparaturnoj kozmetologiji.
- Profesionalna komunikacija s klijentima i edukacija o posttretmanskoj njezi.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti principe rada ultrazvučnih i laserskih uređaja i njihove biološke efekte na kožu.
- Planirati i izvoditi tretmane ultrazvukom i laserom u skladu s indikacijama i kontraindikacijama.
- Prepoznati i upravljati komplikacijama tretmana uz primjenu sigurnosnih protokola.
- Pravilno koristiti savremene tehnologije u kombinaciji za optimalne rezultate tretmana.

Vještine

Student će ovladati tehnikama rada s ultrazvučnim i laserskim uređajima za tretmane lica i tijela. Razvijat će sposobnost prilagođavanja tretmana individualnim potrebama klijenata, prepoznati potencijalne rizike i komplikacije, te pružiti odgovarajuće savjete za posttretmansku njegu. Fokus će biti na preciznom izvođenju tretmana, pravilnoj upotrebi opreme i evaluaciji rezultata u skladu s najvišim sigurnosnim standardima.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Procjenu stanja kože i planiranje tretmana ultrazvukom i laserom.
- Profesionalno izvođenje tretmana uz primjenu sigurnosnih i etičkih protokola.
- Upravljanje komplikacijama i praćenje rezultata tretmana.
- Integraciju ultrazvučnih i laserskih tehnologija u personalizirane tretmane.
- Edukaciju klijenata o mogućnostima i ograničenjima ovih tehnologija.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 30 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij 1 (Modul 1-2)	20	11
	Kolokvij 2 (Modul 3-4)	20	11

Literatura	Obavezna: 1. George J Hruza. Lasers and Lights: Procedures in Cosmetic Dermatology Series 4th Edition.Elsevier.2017. Preporučena: 1. Rebecca Small. A Practical Guide to Laser Procedures 1st Edition. LWW. 2015.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O27
Naziv predmeta	Akupunktura i antistres u kozmetologiji
Status predmeta	Obavezni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumjeti principe akupunkture i njen uticaj na tijelo u kontekstu kozmetologije i smanjenja stresa.
- Upoznati se s primjenom akupunkturnih tehnika za poboljšanje izgleda kože i opuštanje organizma.
- Razviti praktične vještine za izvođenje jednostavnih antistres tehnika u kozmetološkoj praksi.
- Primijeniti holistički pristup u radu s klijentima koristeći metode akupunkture i relaksacije.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove akupunkture i holistički pristup

- Istorija akupunkture i njeni principi.
- Meridian teorija: energetski kanali i tačke za tretman stresa i kože.
- Biološki efekti akupunkture: uticaj na nervni, imunološki i endokrini sistem.

Modul 2: Akupunktura u kozmetologiji

- Kozmetička akupunktura: lifting kože, smanjenje bora i tonifikacija mišića lica.
- Tretmani akni, hiperpigmentacije i podočnjaka putem akupunkturnih tačaka.
- Kombinacija akupunkture sa savremenim kozmetološkim tretmanima.

Modul 3: Antistres tehnike u kozmetološkoj praksi

- Tehnike relaksacije: akupresura, aromaterapija i vođeno disanje.
- Uticaj stresa na kožu: akne, rozacea, dermatitis i ubrzano starenje.
- Praktične metode smanjenja stresa za klijente tokom tretmana.

Modul 4: Sigurnosni protokoli i etika

- Indikacije i kontraindikacije za akupunkturu i antistres tretmane.
- Higijenski standardi i pravilna upotreba opreme (igala, masažera, ulja).
- Etika u radu s klijentima: empatija, povjerenje i profesionalni pristup.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti osnovne principe akupunkture i njen uticaj na zdravlje i izgled kože.
- Primijeniti kozmetičku akupunkturu i akupresuru za tretmane kože i smanjenje stresa.
- Uključiti holistički pristup u kozmetološke tretmane kroz tehnike relaksacije.
- Prepoznati kontraindikacije i pravilno upravljati sigurnosnim protokolima.

Vještine

Student će steći praktične vještine za izvođenje osnovnih tehnika kozmetičke akupunkture, uključujući rad na liftingu kože i tretmanima akni. Razvijat će sposobnost prepoznavanja stresnih faktora i njihove veze s problemima kože, te primjenjivati akupresuru i relaksacione tehnike u radu s klijentima. Naučit će kako kombinovati tradicionalne metode s modernim kozmetološkim pristupima za postizanje optimalnih rezultata.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Planiranje i izvođenje jednostavnih tretmana akupunkture i akupresure u kozmetologiji.
- Integraciju antistres tehnika u kozmetološku praksu za poboljšanje rezultata tretmana.
- Edukaciju klijenata o uticaju stresa na kožu i metodama opuštanja.
- Sigurnu i profesionalnu upotrebu igala i drugih alata u skladu s higijenskim standardima.
- Holistički pristup u radu s klijentima uz primjenu etičkih principa.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 30 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij 1 (Modul 1-2)	20	11
	Kolokvij 2 (Modul 3-4)	20	11

Literatura

Obavezna:

1. Milan Ferković, Milan Tapalović. Akupunktura. Školska knjiga.2008.

	Preporučena: 1. Anton Jayasuriya. Clinical Acupuncture. Health Harmony.2000.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O28
Naziv predmeta	Estetska hirurgija u kozmetologijo
Status predmeta	Obavezni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznati studente s osnovama estetske hirurgije i njenom ulogom u kozmetologiji.
- Razumjeti najčešće estetske hirurške procedure i njihove indikacije i kontraindikacije.
- Razviti znanja o postoperativnoj njezi i ulozi kozmetologa u održavanju rezultata estetskih zahvata.
- Steći razumijevanje o sigurnosnim protokolima i upravljanju očekivanjima klijenata.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u estetsku hirurgiju

- Definicija i značaj estetske hirurgije.
- Osnovne razlike između estetske i rekonstruktivne hirurgije.
- Etika i psihološki aspekti estetske hirurgije.

Modul 2: Hirurške procedure za lice

- Blefaroplastika (korekcija kapaka).
- Rinoplastika (estetska korekcija nosa).
- Facelift (lifting lica) i mini-lifting.
- Tretmani za korekciju podočnjaka i bora.

Modul 3: Hirurške procedure za tijelo

- Liposukcija i oblikovanje tijela.
- Abdominoplastika (korekcija stomaka).
- Estetska hirurgija grudi: augmentacija, redukcija i podizanje.
- Gluteoplastika i oblikovanje kukova.

Modul 4: Postoperativna njega i sigurnosni protokoli

- Uloga kozmetologa u postoperativnoj njezi (masaže, tretmani za smanjenje ožiljaka).
- Upravljanje komplikacijama: infekcije, ožiljci i hematomi.
- Savjeti klijentima za održavanje rezultata hirurških zahvata.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti osnovne principe i vrste estetskih hirurških procedura.
- Prepoznati indikacije i kontraindikacije za estetske zahvate.
- Primijeniti znanja o postoperativnoj njezi i podrški klijentima.
- Pružiti informacije i savjete klijentima o održavanju rezultata i prevenciji komplikacija.

Vještine

Student će razviti vještine potrebne za prepoznavanje odgovarajućih estetskih procedura prema potrebama klijenata, kao i za procjenu njihovih očekivanja. Naučit će kako pružiti podršku klijentima u postoperativnom periodu, uključujući tretmane za smanjenje ožiljaka i održavanje rezultata. Osposobit će se za komunikaciju s klijentima o mogućnostima, rizicima i realnim očekivanjima estetskih zahvata.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Razumijevanje uloge estetske hirurgije u kozmetologiji i njenu povezanost s nehirurškim procedurama.
- Identifikaciju odgovarajućih hirurških procedura prema potrebama klijenata.
- Praćenje i podršku klijentima kroz postoperativnu njegu i savjetovanje.
- Profesionalnu komunikaciju s klijentima o rizicima, komplikacijama i realnim očekivanjima.
- Integraciju znanja o estetskoj hirurgiji u širu praksu kozmetologije.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 45 sati
- Klinička praksa – 30 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij	20	11
	Aktivnost na kliničkoj praksi	20	

Literatura

Obavezna:

1. Ana Maletić Duško Ines. Estetske operacije i tretmani. Naklada Ljevak. 2014.

	Preporučena: 1. Maletić, Duško. Atlas estetskih operacija 1. Impresum. 2009.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-I9
Naziv predmeta	Parametri estetike tijela
Status predmeta	Izborni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznati se s ključnim parametrima koji definišu estetski izgled tijela.
- Razviti sposobnost procjene i planiranja tretmana na temelju individualnih estetskih potreba klijenata.
- Integrisati znanja o savremenim metodama za unapređenje estetike tijela u kozmetološku praksu.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnovni parametri estetike tijela

- Proporcije tijela: zlatni rez u estetici tijela.
- Anatomija i estetika tijela: mišići, koža, masno tkivo.
- Fiziološki aspekti koji utiču na izgled tijela (genetika, metabolizam, hormoni).

Modul 2: Analiza i procjena estetike tijela

- Antropometrijske mjere: BMI, WHR, omjer ramena i kukova.
- Analiza stanja kože i potkožnog tkiva: celulit, strije, tonus kože.
- Identifikacija estetskih problema i ciljeva tretmana.

Modul 3: Savremene metode za unapređenje estetike tijela

- Aparaturni tretmani: radiofrekvencija, vakuum terapija, ultrazvuk, kavitacija.
- Ručne tehnike: limfna drenaža, oblikovanje tijela masažom.
- Neinvazivni i minimalno invazivni tretmani: krioterapija, mezoterapija, tretmani za smanjenje masnih naslaga.

Modul 4: Holistički pristup i održavanje rezultata

- Uloga ishrane, hidratacije i fizičke aktivnosti u estetici tijela.
- Psihološki aspekti percepcije tijela i samopouzdanja.
- Savjetovanje klijenata: održavanje postignutih rezultata i prevencija estetskih problema.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti osnovne parametre koji definišu estetiku tijela.
- Procijeniti stanje tijela klijenta koristeći antropometrijske mjere i vizuelnu analizu.
- Planirati i izvoditi tretmane za unapređenje estetike tijela uz poštovanje individualnih potreba.
- Savjetovati klijente o održavanju postignutih rezultata kroz prilagođeni stil života.

Vještine

Student će razviti vještine analize proporcija i estetike tijela, identifikacije problema poput celulita, strija i masnih naslaga te odabira odgovarajućih tretmana za njihovo rješavanje. Naučit će kako primijeniti savremene tehnologije i ručne tehnike za poboljšanje estetike tijela, kao i kako savjetovati klijente o zdravim navikama i održavanju rezultata. Fokus će biti na prilagodbi tretmana individualnim potrebama i estetskim ciljevima klijenata.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Procjenu estetskih parametara tijela na osnovu proporcija, analize kože i potkožnog tkiva.
- Planiranje i izvođenje tretmana za unapređenje estetike tijela koristeći savremene tehnologije i metode.
- Primjenu holističkog pristupa koji uključuje savjetovanje o ishrani, fizičkoj aktivnosti i zdravim navikama.
- Profesionalnu komunikaciju s klijentima o realnim očekivanjima, mogućim rezultatima i održavanju postignutih ciljeva.
- Integraciju novih metoda i tehnologija u estetskoj praksi.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 15 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij	40	22

Literatura

Obavezna:

1. Čajkovac M. Kozmetologija, Split,Zagreb, 2004

	2. Nabel Khatut. Aesthetics 101: The Ultimate Guide on Transforming Your Body Into an Aesthetic Body Paperback – August 23, 2012 Preporučena: 1. Mark Johnson.The Meaning of the Body- Aesthetics of Human Understanding. The University of Chicago Press. 2007.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-I10
Naziv predmeta	Tehnike šminkanja
Status predmeta	Izborni
Semestar	IV
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznati studente sa osnovama i naprednim tehnikama šminkanja.
- Razviti praktične vještine za profesionalnu primjenu šminke u različitim situacijama i na različitim tipovima kože.
- Razumjeti principe boja, osvjetljenja i prilagođavanja šminke različitim prilikama.
- Steći sposobnost personalizacije šminkanja prema potrebama i željama klijenata

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove šminkanja

- Uvod u šminkanje: značaj i historijski pregled.
- Higijena i priprema radnog prostora.
- Priprema kože za šminkanje: čišćenje, hidratacija i primjeri.

Modul 2: Osnovne tehnike i dnevna šminka

- Primjena podloge: odabir pravog pudera i tehnike blendanja.
- Korekcija lica: konturiranje, bronzer, highlighter.
- Šminkanje očiju: sjenke, eyeliner i maskara za dnevni izgled.
- Korekcija usana: odabir boja i tehnike nanošenja ruža.

Modul 3: Večernja i specijalna šminka

- Smokey eyes tehnika i naglašavanje kontura lica.
- Upotreba umjetnih trepavica i šljokica.
- Specijalne tehnike: bridal šminka, fotošminka i HD šminka.

Modul 4: Umjetničke tehnike i personalizacija

- Korištenje boja u umjetničkom šminkanju: prilagodba tonu kože i očiju.
- Airbrush tehnika za besprijekoran izgled.
- Šminka za specijalne efekte (SFX): kreiranje iluzija i karakterizacija.
- Personalizacija šminke prema zahtjevima klijenata i prilikama.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti osnovne principe i tehnike šminkanja te higijenske standarde.
- Profesionalno primijeniti šminku za različite prilike, uključujući dnevnu, večernju i specijalnu šminku.
- Prilagoditi tehnike šminkanja različitim tipovima kože i individualnim karakteristikama klijenata. Primijeniti kreativne tehnike u umjetničkom i specijalnom šminkanju.

Vještine

Studenti će razviti praktične vještine za rad s različitim kozmetičkim proizvodima, tehnikama blendanja i pravilnim odabirom boja za svaki ten i priliku. Naučit će kako koristiti osnovne i napredne alate za šminkanje, uključujući kistove, spužve i airbrush uređaje. Fokus će biti na postizanju preciznosti, estetike i personalizacije, kao i na usvajanju profesionalnog pristupa prema klijentima.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Profesionalno izvođenje različitih tehnika šminkanja za sve prilike.
- Pravilno odabiranje proizvoda i alata prema tipu kože i željenom efektu.
- Kreiranje specijalnih efekata i umjetničkih stilova šminkanja.
- Edukaciju klijenata o osnovnoj njezi kože prije i nakon šminkanja.
- Profesionalnu komunikaciju i prilagodbu šminke individualnim zahtjevima klijenata.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 15 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij	40	22

Literatura

Obavezna:

1. Lisa Eldridge. Face Paint: The Story of Makeup Abrams Image.2015.

Preporučena:

Bobbi Brown Makeup Manual: For Everyone from Beginner to Pro. Grand Central Life & Style. 2011.

V semestar

Sadržaj

Dekorativna kozmetika i vještine (5 ECTS)

Predmet omogućava studentima da ovladaju osnovama dekorativne kozmetike kroz teoriju i praktične vježbe. Obuhvata šminkanje za različite prilike (dnevna, večernja, profesionalna), konturisanje, korekcije, te izbor proizvoda prema tipu kože. Razvijaju se vještine precizne aplikacije, estetskog izraza i savremenih tehnika uz praćenje aktuelnih trendova i sigurnosnih standarda. Studenti se osposobljavaju za planiranje i izvođenje profesionalnog šminkanja, savjetovanje klijenata i prilagodbu tretmana estetskim i dermatološkim potrebama.

Specijalna invazivna kozmetologija i vještine trajnog uljepšavanja lica i tijela (5 ECTS)

Sadržaj predmeta je fokusiran na izvođenje tretmana poput mikropigmentacije, mezoterapije, filera, hemijskih pilinga i mikrodermoabrazije. Studenti stiču znanja o indikacijama, kontraindikacijama i sigurnosnim aspektima ovih procedura. Kroz praktične vježbe razvijaju sposobnost personalizacije tretmana, upravljanja komplikacijama i etičke komunikacije s klijentima. Modul ih osposobljava za samostalno izvođenje naprednih kozmetičkih postupaka u skladu s propisima i profesionalnim standardima.

Nanotehnologija u kozmetologiji (4 ECTS)

Predmet uvodi studente u principe nanomaterijala i njihovu primjenu u kozmetičkim proizvodima (liposomi, nanoemulzije, nanosomi). Razmatra se mehanizam penetracije aktivnih sastojaka, sigurnost, regulativa i inovacije. Studenti razvijaju analitičke sposobnosti u procjeni učinkovitosti i sigurnosti nanoformulacija te primjenu ovih tehnologija u savremenoj kozmetološkoj praksi.

Toksikologija kozmetičkih pripravaka (3 ECTS)

Studenti analiziraju izvore toksičnih sastojaka u kozmetici, njihove toksikokinetičke i toksikodinamičke osobine, interakcije i kumulativne efekte. Uče procjenjivati rizike, interpretirati sigurnosne testove i regulative (EU, FDA), te razvijaju kritički odnos prema marketingu i sigurnosti proizvoda. Modul omogućava savjetovanje klijenata i odgovorno učešće u razvoju sigurnih kozmetičkih pripravaka.

Dermatofarmacija (4 ECTS)

Predmet povezuje farmaciju i dermatologiju, fokusirajući se na topikalne lijekove (kortikosteroidi, antiseptici, retinoidi, antibiotici), perkutanu apsorpciju i formulaciju dermalnih pripravaka. Studenti analiziraju sigurnost i učinkovitost, ovladavaju savjetovanjem pacijenata, te stiču kompetencije za evaluaciju i primjenu dermatofarmaceutskih proizvoda.

Kožni i metabolički poremećaji (4.5 ECTS)

Predmet povezuje kožna oboljenja s metaboličkim sindromom, dijabetesom, dislipidemijama i hormonalnim poremećajima. Studenti se osposobljavaju za prepoznavanje kliničkih manifestacija, planiranje tretmana i savjetovanje klijenata. Razvijaju interdisciplinarni pristup uz razumevanje uloge upale, adipokina i sistemskih bolesti u dermatološkim promjenama.

Psihološke procjene u kozmetologiji (3.5 ECTS)

Predmet razvija sposobnosti procjene psiholoških stanja klijenata i njihove motivacije za tretmane. Uključuje teme poput slike o tijelu, tjelesne dismorfije, samopouzdanja i komunikacijskih vještina. Studenti uče prepoznati emocionalne potrebe klijenata, primijeniti empatičnu komunikaciju i sarađivati s psiholozima kada je potrebno. Fokus je na etici, individualnom pristupu i emocionalnoj podršci.

Izborni predmet (1 ECTS)

Studenti mogu izabrati jedan od sljedećih izbornih predmeta, u zavisnosti od interesa:

- **Estetika tijela i kose** – studenti uče principe estetike i proporcija tijela i kose, analiziraju stanje i primjenjuju tretmane za hidrataciju, oblikovanje tijela, masaže i jačanje kose. Razvijaju vještine personalizacije tretmana i savjetovanja klijenata, prateći savremene estetske trendove.
- **Reaktivni intermediati i antioksidansi za kožu** – predmet obrađuje uticaj oksidativnog stresa i djelovanje ROS/RNS na kožu, ulogu antioksidansa (vitamin C, E, polifenoli), njihovu formulaciju i primjenu u kozmetici. Studenti analiziraju stabilnost, efikasnost i sigurnost proizvoda, razvijajući kritički pristup izboru tretmana i sastava kozmetike.
- **Njemački jezik 3** - namijenjen usvajanju B1 nivoa jezika. Fokus je na komunikaciji u profesionalnom kontekstu: pisanje formalnih tekstova, diskusije, prezentacije i razumijevanje autentičnih materijala. Studenti se osposobljavaju za samostalno izražavanje i profesionalno komuniciranje u kozmetološkoj praksi na njemačkom jeziku.

Kozmetologija V Semestar								
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
		P	V	S	KP			
VŠKZ-O29	Dekorativna kozmetika i vještine	30	45			75	150	5
VŠKZ-O30	Specijalna invazivna kozmetologija i vještine trajnog uljepšavanja lica i tijela	30	30	20		70	150	5
VŠKZ-O31	Nanotehnologija u kozmetologiji	30	45			45	120	4
VŠKZ-O32	Toksikologija kozmetičkih pripravaka	30	30	20		10	90	3
VŠKZ-O33	Dermatofarmacija	30	30			60	120	4
VŠKZ-O34	Kožni i metabolički poremećaji	30	30	20		55	135	4,5
VŠKZ-O35	Psihološke procjene u kozmetologiji	30	30	10		35	105	3.5
VŠKZ-I	Izborni predmet	15	15				30	1
UKUPNO		**225**	**255**	**70**		**350**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Izborni predmeti	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
	P	V	S	KP			
VŠKZ-I11 Estetika tijela i kose VŠKZ-I12 Reaktivni intermediati i antioksidansi za kožu VŠKZ-I13 Njemački jezik 3	15	15				30	1

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O29
Naziv predmeta	Dekorativna kozmetika i vještine
Status predmeta	Obavezni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razvijanje osnovnih znanja o proizvodima dekorativne kozmetike.
- Usvajanje tehnika i vještina primjene dekorativne kozmetike.
- Razumijevanje uticaja dekorativne kozmetike na estetiku i zdravlje kože.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u dekorativnu kozmetiku

- Povijest i razvoj dekorativne kozmetike.
- Osnovne karakteristike proizvoda dekorativne kozmetike.

Modul 2: Priprema kože za aplikaciju kozmetike

- Higijena i njega kože.
- Primjena baza za šminku.

Modul 3: Tehnike šminkanja

- Osnove konturiranja i isticanja crta lica.
- Korekcije pomoću dekorativne kozmetike.

Modul 4: Primjena kozmetike za različite prilike

- Dnevna i večernja šminka.
- Šminka za posebne događaje i fotografske sesije.

Modul 5: Profesionalni standardi i trendovi

- Sigurnost i kvaliteta proizvoda.
- Aktuelni trendovi u dekorativnoj kozmetici.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Identificirati osnovne vrste proizvoda dekorativne kozmetike i njihove karakteristike.
- Primijeniti tehnike šminkanja prema tipu kože i prigodi.
- Povezati odabir proizvoda sa zdravstvenim aspektima kože.
- Kritički analizirati trendove u dekorativnoj kozmetici.

Vještine

Student će kroz ovaj predmet steći praktične vještine primjene dekorativne kozmetike, uključujući tehnike šminkanja prilagođene različitim tipovima kože i prilikama, kao što su dnevna i večernja šminka te šminka za posebne događaje i fotografske sesije. Razvijat će sposobnost kreativnog izražavanja kroz kombinaciju boja, tekstura i stilova, uz analizu estetskog i funkcionalnog aspekta kozmetičkih proizvoda. Također će ovladati integracijom savremenih trendova u šminkanju, uz fokus na sigurnost, kvalitetu proizvoda i očuvanje zdravlja kože.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Planiranje i izvođenje postupaka šminkanja u skladu s profesionalnim standardima i prilagođenim potrebama klijenata.
- Kritičku analizu sastava i sigurnosti proizvoda dekorativne kozmetike.
- Savjetovanje klijenata o izboru proizvoda i tehnika šminkanja u skladu s njihovim osobnim preferencijama i tipom kože.
- Samostalno praćenje i primjenu novih trendova i tehnika u dekorativnoj kozmetici.
- Efikasnu komunikaciju sa klijentima i profesionalcima u oblasti kozmetologije.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 45 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-3)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 4-5)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij 1	20	11
	Kolokvij 2	20	11

Završni i poravni ispit Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Baumann, Leslie, Kozmetička dermatologija : načela i praksa. Zagreb Interpreta usluge, 2011. 2. Ricki Ostrov. Zdrava i lijepa koža. Zagreb. Mozaik knjiga, 2001. Preporučena: 1. Kat James. Istina o ljepoti : promijenite svoj izgled i život iznutra prema van. Zagreb. Planetopija, 2007.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O30
Naziv predmeta	Specijalna invazivna kozmetologija i vještine trajnog uljepšavanja lica i tijela
Status predmeta	Obavezni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje osnovnih principa invazivnih kozmetičkih procedura.
- Sticanje praktičnih vještina za izvođenje tretmana trajnog uljepšavanja.
- Upoznavanje sa sigurnosnim standardima i etičkim aspektima u invazivnoj kozmetologiji.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u invazivnu kozmetologiju

- Pojam i klasifikacija invazivnih kozmetičkih procedura.
- Indikacije i kontraindikacije za izvođenje tretmana.

Modul 2: Tehnike i metode trajnog uljepšavanja

- Mikropigmentacija (trajna šminka).
- Mezoterapija i dermalni fileri.
- Hemijski pilinzi i mikrodermoabrazija.

Modul 3: Tretmani lica i tijela

- Postupci za uljepšavanje lica: konturisanje, lifting i revitalizacija kože.
- Tretmani tijela: oblikovanje tijela, uklanjanje celulita i strija.

Modul 4: Sigurnosni i etički aspekti

- Prevencija komplikacija i upravljanje rizicima.
- Profesionalna odgovornost i komunikacija s klijentima.

Modul 5: Inovacije i trendovi u kozmetologiji

- Uvođenje novih tehnologija i materijala.
- Personalizacija kozmetičkih tretmana.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Objasniti osnovne principe i tehnike invazivne kozmetologije.
- Izvoditi tretmane trajnog uljepšavanja lica i tijela uz pridržavanje sigurnosnih standarda.
- Prepoznati potencijalne rizike i komplikacije te pravilno reagovati u slučaju njihovog nastanka.
- Primijeniti profesionalne i etičke standarde u radu s klijentima.

Vještine

Student će kroz ovaj predmet steći praktične vještine za izvođenje tretmana kao što su mikropigmentacija, mezoterapija, hemijski pilinzi i dermalni fileri. Razvit će sposobnost analize potreba klijenata i personalizacije tretmana, uz osiguranje sigurnosti i kvalitete usluge. Također će naučiti upravljati rizicima i komplikacijama te održavati visok nivo profesionalne komunikacije i etičkih standarda u radu.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Samostalno planiranje i izvođenje invazivnih kozmetičkih tretmana.
- Prepoznavanje i rješavanje komplikacija povezanih s tretmanima trajnog uljepšavanja.
- Efikasnu komunikaciju i savjetovanje klijenata o dostupnim opcijama i mogućim rezultatima tretmana.
- Praćenje i primjenu inovacija i novih tehnologija u kozmetologiji.
- Održavanje profesionalnih i etičkih standarda u radu.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 30 sati
- Seminari - 20 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-3)	Pismeno (MCQ, esej)	20	11
II parcijalni ispit (Modul 4-5)	Pismeno (MCQ, esej)	20	11
Praktični dio ispita	Kolokvij 1	20	11
	Kolokvij 2	20	11
Seminari	Prezentacija	20	

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Malcolm D. Paul, Raffi Hovsepian and Adam Rotunda.Cosmetic Medicine and Minimally Invasive Surgery, An Issue of Clinics in Plastic Surgery, 1st Edition.Saunders.2011. Preporučena: 1. Fred G. Fedok, Paul J. Carniol. Minimally Invasive and Office-Based Procedures in Facial Plastic Surgery.Thieme.2014.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O31
Naziv predmeta	Nanotehnologija u kozmetologiji
Status predmeta	Obavezni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje osnovnih principa nanotehnologije i njenog značaja u kozmetologiji.
- Analiza primjene nanomaterijala u kozmetičkim proizvodima.
- Istraživanje sigurnosnih i regulatornih aspekata nanotehnologije u kozmetologiji.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove nanotehnologije

- Uvod u nanotehnologiju: definicija i osnovni koncepti.
- Fizičko-hemijske osobine nanomaterijala.

Modul 2: Nanomaterijali u kozmetologiji

- Liposomi, nanosomi, nanoemulzije i druge nanoformulacije.
- Uloga nanotehnologije u formulaciji krema za sunčanje, anti-age proizvoda i seruma.

Modul 3: Mehanizmi djelovanja nanomaterijala

- Perkutana apsorpcija i isporuka aktivnih sastojaka.
- Ciljano djelovanje i produljeni efekti kozmetičkih proizvoda.

Modul 4: Sigurnosni i regulatorni aspekti

- Biokompatibilnost i toksičnost nanomaterijala.
- Regulative i standardi u upotrebi nanotehnologije u kozmetologiji.

Modul 5: Inovacije i trendovi u nanotehnologiji

- Razvoj novih nanomaterijala i tehnologija.
- Personalizacija kozmetičkih proizvoda putem nanotehnologije.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Objasniti osnovne principe i mehanizme djelovanja nanomaterijala u kozmetologiji.

- Identificirati različite vrste nanoformulacija i njihovu primjenu u kozmetičkim proizvodima.
- Analizirati sigurnosne i regulatorne aspekte nanotehnologije.
- Kritički procijeniti inovacije i trendove u nanotehnologiji.

Vještine

Student će kroz ovaj predmet razviti sposobnost razumijevanja i analize principa nanotehnologije te praktične primjene nanomaterijala u kozmetologiji. Naučit će identifikovati različite nanoformulacije i procjenjivati njihovu sigurnost i efikasnost. Također će se osposobiti za prepoznavanje potencijalnih rizika i upravljanje regulatornim izazovima vezanim za primjenu nanotehnologije u kozmetici.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Korištenje nanotehnologije u dizajnu i razvoju inovativnih kozmetičkih proizvoda.
- Analizu sigurnosnih karakteristika nanomaterijala u kozmetičkim formulacijama.
- Kritičku procjenu primjene nanotehnologije u skladu s važećim regulatornim standardima.
- Primjenu stručnih znanja za praćenje i uvođenje novih trendova u kozmetičkoj industriji.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 45 sati
- Vježbe – 30 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-3)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 4-5)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij 1	20	11
	Kolokvij 2	20	11

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Siti Hamidah Mohd Setapar, Akil Ahmad, Mohammad Jawaid. Nanotechnology for the Preparation of Cosmetics using Plant-Based Extracts. Elsevier. 2020.

	2. Mira Čajkovac. Kozmetologija. Medicinska naklada. 2000. Preporučena: 1. Esma Halepović Đečević , Dinko Kaliterna. Primijenjena kozmetika. Medicinska naklada.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O32
Naziv predmeta	Toksikologija kozmetičkih pripravaka
Status predmeta	Obavezni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	3
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznavanje sa osnovama toksikologije i njenim primjenama u kozmetologiji.
- Analiza toksičnih efekata sastojaka u kozmetičkim pripravcima.
- Razumijevanje sigurnosnih standarda i regulativa u proizvodnji kozmetike.
- Razvijanje kritičkog razmišljanja o procjeni rizika povezanih s kozmetičkim pripravcima.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove toksikologije i kozmetički pripravci

- Pojam i osnovni principi toksikologije.
- Izvori toksičnih supstanci u kozmetičkim pripravcima.
- Doza-odgovor i faktori koji utiču na toksičnost.

Modul 2: Toksikokinetika i toksikodinamika

- Apsorpcija, distribucija, metabolizam i eliminacija toksina.
- Mehanizmi djelovanja toksičnih supstanci na kožu i druge organe.
- Interakcije kozmetičkih sastojaka i kumulativni efekti.

Modul 3: Sigurnosni aspekti kozmetičkih proizvoda

- Procjena rizika i sigurnosni testovi za kozmetičke proizvode.
- Regulative i standardi u proizvodnji kozmetike (EU, FDA, itd.).
- Najčešći toksični sastojci i njihove zamjene (npr. parabeni, ftalati, formaldehid).

Modul 4: Praktična primjena toksikologije u kozmetologiji

- Studije slučaja: analiza toksičnih reakcija uzrokovanih kozmetikom.
- Odgovornost proizvođača i uloga toksikoloških laboratorija.
- Edukacija potrošača o sigurnom korištenju kozmetičkih proizvoda.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Objasniti osnovne principe toksikologije i njihove primjene u kozmetologiji.
- Analizirati toksikokinetičke i toksikodinamičke procese u organizmu.
- Prepoznati potencijalno štetne sastojke u kozmetičkim pripravcima i procijeniti rizike.
- Primijeniti sigurnosne standarde u razvoju i upotrebi kozmetike.
-

Vještine

Student će razviti sposobnost analize sastojaka kozmetičkih proizvoda s toksikološke perspektive, procjene njihovih sigurnosnih aspekata i identifikacije potencijalnih rizika za zdravlje. Ovladat će metodologijama procjene rizika i naučiti primjenjivati regulative u svakodnevnoj praksi. Također će se osposobiti za edukaciju potrošača o sigurnoj upotrebi kozmetičkih pripravaka.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Kritičku procjenu kozmetičkih proizvoda sa stanovišta toksikologije.
- Implementaciju sigurnosnih standarda u razvoju i proizvodnji kozmetike.
- Savjetovanje potrošača o izboru sigurnih i kvalitetnih proizvoda.
- Aktivno sudjelovanje u multidisciplinarnim timovima za razvoj sigurnih kozmetičkih pripravaka.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 30 sati
- Seminari - 20 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	20	11
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	20	11
Praktični dio ispita	Kolokvij 1	20	11
	Kolokvij 2	20	11
Seminari	Prezentacija	20	

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Bertram G. Katzung , Susan B. Masters , Anthony J. Trevor. Temeljna i klinička farmakologija. 11 izdanje. Medicinska naklada. 2011. Preporučena: 1. Aleksandar Rašković, Isidora Samojlik. Farmakologija sa toksikologijom: za studente zdravstvene nege, medicinske rehabilitacije i radiološke tehnologije. Medicinski fakultet Novi Sad.2011.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O33
Naziv predmeta	Dermatofarmacija
Status predmeta	Obavezni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznavanje s osnovama dermatofarmacije i farmakološkim aspektima dermatoloških pripravaka.
- Razumijevanje načina djelovanja, formulacije i primjene lijekova za dermatološke bolesti.
- Analiza sigurnosti i efikasnosti dermatoloških farmaceutskih proizvoda.
- Povezivanje znanja iz farmacije i dermatologije radi optimalnog izbora terapije za kožna oboljenja.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u dermatofarmaciju

- Osnovni pojmovi dermatofarmacije.
- Anatomija i fiziologija kože relevantna za apsorpciju lijekova.
- Perkutana apsorpcija i faktori koji na nju utiču.

Modul 2: Farmaceutski oblici za lokalnu primjenu

- Kreme, masti, gelovi i emulzije: karakteristike i primjena.
- Transdermalni flasteri i nanotehnološke formulacije.
- Stabilnost i čuvanje dermatoloških pripravaka.

Modul 3: Lijekovi i aktivni sastojci u dermatofarmaciji

- Kortikosteroidi, antiseptici, antibiotici i antimikotici.
- Retinoidi i preparati za liječenje akni.
- Pripravci za liječenje psorijaze, atopijskog dermatitisa i drugih kožnih oboljenja.

Modul 4: Sigurnosni i regulatorni aspekti

- Procjena sigurnosti i efikasnosti dermatoloških lijekova.
- Farmakovigilancija u dermatofarmaciji.
- Regulative za razvoj i upotrebu dermatoloških pripravaka.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Objasniti osnove dermatofarmacije i način djelovanja različitih farmaceutskih oblika.
- Identificirati i analizirati farmakološke osobine aktivnih sastojaka u dermatološkim pripravcima.
- Procijeniti sigurnost i efikasnost lijekova za dermatološke bolesti.
- Povezati znanja iz farmacije i dermatologije za optimizaciju terapije.

Vještine

Student će razviti sposobnost analize farmaceutskih oblika i njihovog djelovanja na kožu, identifikacije odgovarajućih lijekova za specifična stanja kože te kritičkog ocjenjivanja sigurnosnih i regulatornih aspekata dermatoloških pripravaka. Ovladat će tehnikama pravilne primjene lijekova i savjetovanja pacijenata o dermatološkim terapijama.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Kritičku procjenu farmaceutskih proizvoda za dermatološku upotrebu.
- Planiranje i implementaciju terapije za kožna oboljenja u saradnji sa zdravstvenim radnicima.
- Edukaciju pacijenata o pravilnoj upotrebi dermatoloških pripravaka.
- Aktivno sudjelovanje u razvoju i procjeni novih dermatoloških proizvoda..

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 30 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij 1	20	11
	Kolokvij 2	20	11

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Leslie Baumann. Kozmetička dermatologija (Cosmetic Dermatology: Principles and Practice Second Edition). Interpreta usluge, d.o.o., Zagreb.2011. 2. Robert Baran, Howard Maibach. Textbook of Cosmetic Dermatology, Fourth Edition (Series in Cosmetic and Laser Therapy) 4th Edition.CRC Press.2011. Preporučena: 1. Humphrey P. Rang, Maureen M. Dale, James M. Ritter, Philip K. Moore. Farmakologija, 8. Izdanje. Data Status. 2009.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O35
Naziv predmeta	Kožni i metabolički poremećaji
Status predmeta	Obavezni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	4.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje uzroka, mehanizama i kliničkih manifestacija kožnih i metaboličkih poremećaja.
- Analiza međusobne povezanosti kože i metaboličkog zdravlja.
- Sticanje znanja o dijagnostičkim postupcima i mogućnostima tretmana kožnih i metaboličkih oboljenja.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u kožne i metaboličke poremećaje

- Anatomija i fiziologija kože i njena uloga u metabolizmu.
- Osnove metabolizma i njegov uticaj na zdravlje kože.
- Koncepti sistemskih bolesti sa kožnim manifestacijama.

Modul 2: Metabolički sindrom i kožne manifestacije

- Uloga metaboličkog sindroma u razvoju kožnih poremećaja.
- Akantoza nigricans, akne, i psorijaza u kontekstu metaboličkog zdravlja.
- Uloga adipokina i upale u povezanosti kože i metabolizma.

Modul 3: Kožne bolesti povezane s metaboličkim poremećajima

- Dijabetes melitus i komplikacije na koži (dijabetički ulkusi, infekcije).
- Hiperlipidemija i ksantomatozne promjene kože.
- Hormonski poremećaji i njihovi efekti na kožu (hipotiroidizam, hiperandrogenizam).

Modul 4: Dijagnostika i terapijski pristupi

- Dijagnostički postupci za prepoznavanje kožnih i metaboličkih poremećaja.
- Uloga kozmetologije u tretmanu i prevenciji kožnih komplikacija.

- Multidisciplinarni pristup u liječenju sistemskih poremećaja sa kožnim manifestacijama.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti uzročne veze između metaboličkih poremećaja i kožnih bolesti.
- Identificirati kliničke manifestacije metaboličkih poremećaja na koži.
- Primijeniti dijagnostičke i terapijske metode u radu s pacijentima s kožnim i metaboličkim oboljenjima.
- Kritički analizirati ulogu kozmetologije u liječenju i prevenciji ovih poremećaja.

Vještine

Student će kroz ovaj predmet steći vještine prepoznavanja kožnih manifestacija metaboličkih poremećaja, analize njihovih uzroka i planiranja odgovarajućih tretmana. Ovladat će sposobnošću interpretacije dijagnostičkih nalaza i provođenja preventivnih mjera u kozmetološkoj praksi, te će biti u mogućnosti savjetovati klijente o zdravlju kože u kontekstu metaboličkog zdravlja.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Procjenu povezanosti metaboličkih poremećaja i kožnih stanja.
- Implementaciju multidisciplinarnih terapijskih pristupa za tretman kožnih i metaboličkih oboljenja.
- Aktivno sudjelovanje u edukaciji klijenata o važnosti metaboličkog zdravlja za kožu.
- Primjenu stručnih znanja u cilju smanjenja rizika od komplikacija povezanih s metaboličkim sindromom i kožnim poremećajima.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 30 sati
- Seminari - 20 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	20	11
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	20	11
Praktični dio ispita	Kolokvij 1	20	11
	Kolokvij 2	20	11

Seminari	Prezentacija	20	

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Basta-Juzbašić Aleksandra. Dermatovenerologija : udžbenik i atlas. Zagreb. Medicinska naklada. 2014. Preporučena: 1. Mirna Šitum i suradnici. Dermatovenerologija. Medicinska naklada.2018.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O35
Naziv predmeta	Psihološke procjene u kozmetologiji
Status predmeta	Obavezni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	3.5
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje psiholoških faktora koji utiču na percepciju fizičkog izgleda i odabir kozmetičkih tretmana.
- Sticanje znanja o tehnikama psihološke procjene u kontekstu kozmetologije.
- Razvijanje sposobnosti za rad s klijentima koji imaju specifične psihološke potrebe vezane za samopouzdanje i izgled.
- Upoznavanje s etičkim aspektima u radu s klijentima.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove psihologije u kozmetologiji

- Psihologija izgleda i samopouzdanja.
- Psihološki uticaj estetskih normi i društvenih standarda.
- Razumijevanje tjelesne dismorfije i drugih poremećaja povezanih sa izgledom.

Modul 2: Psihološke procjene klijenata u kozmetologiji

- Alati i tehnike za procjenu psiholoških stanja klijenata.
- Prepoznavanje emocionalnih potreba i očekivanja klijenata.
- Upravljanje očekivanjima klijenata kroz savjetovanje i edukaciju.

Modul 3: Komunikacijske vještine i rad s klijentima

- Aktivno slušanje i empatična komunikacija.
- Tehnike motivacijskog intervjua.
- Rješavanje konflikata i etički izazovi u radu s klijentima.

Modul 4: Multidisciplinarni pristup u kozmetologiji

- Saradnja s psiholozima i terapeutima u slučaju kompleksnih psiholoških potreba.

- Uloga kozmetologa u jačanju samopouzdanja klijenata.
- Etički standardi i odgovornost u radu s klijentima koji imaju osjetljive psihološke potrebe.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti psihološke faktore koji utiču na percepciju izgleda i odabir kozmetičkih tretmana.
- Primijeniti osnovne alate za procjenu psiholoških stanja klijenata.
- Efikasno komunicirati s klijentima i pružiti im podršku u vezi s izgledom i samopouzdanjem.
- Prepoznati situacije koje zahtijevaju saradnju sa stručnjacima iz drugih oblasti.

Vještine

Student će kroz ovaj predmet razviti vještine prepoznavanja psiholoških potreba klijenata, primjene tehnika procjene emocionalnih stanja i upravljanja očekivanjima klijenata. Također će ovladati komunikacijskim vještinama, uključujući empatično slušanje i motivacijski intervju, te će biti u mogućnosti pružiti podršku klijentima u vezi s percepcijom izgleda i samopouzdanjem.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Profesionalno i etičko procjenjivanje psiholoških potreba klijenata.
- Efikasnu komunikaciju i upravljanje emocionalnim stanjima klijenata.
- Planiranje i provođenje individualnog pristupa klijentima u skladu s njihovim potrebama.
- Saradnju s drugim stručnjacima u cilju pružanja sveobuhvatne podrške klijentima.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 30 sati
- Seminari - 10 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij	30	16.5
Seminari	Prezentacija	10	

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Gerald Corey. Teorija i praksa psihološkog savjetovanja i psihoterapije. Naklada Slap. 2004. 2. Anita Woolfolk. Edukacijska psihologija. Naklada Slap. 2016. Preporučena: 1. Ellen Sinkman. The Psychology of Beauty: Creation of a Beautiful Self. Jason Aronson, Inc. 2012.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-I11
Naziv predmeta	Estetika tijela i kose
Status predmeta	Izborni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznavanje s osnovama estetike tijela i kose u kontekstu kozmetologije.
- Razumijevanje različitih tehnika i postupaka za očuvanje i poboljšanje estetike tijela i kose.
- Razvijanje vještina analize stanja kože, tijela i kose radi personaliziranog pristupa klijentima.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove estetike tijela i kose

- Utjecaj faktora okoline i starenja na tijelo i kosu.
- Razumijevanje proporcija tijela i strukture kose u estetskom kontekstu.

Modul 2: Tehnike za njegu i poboljšanje estetike

- Njega tijela: tretmani hidratacije, pilinga, oblikovanja tijela i masaže.
- Njega kose: dubinska hidratacija, tretmani protiv opadanja kose i za jačanje vlasi.
- Uloga kozmetike i uređaja u estetskim tretmanima za tijelo i kosu.

Modul 3: Personalizirani pristup klijentima i trendovi u estetici

- Individualizacija tretmana na osnovu analize stanja tijela i kose.
- Aktuelni trendovi u estetici tijela i kose.
- Edukacija klijenata o zdravom načinu života i održavanju estetike.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti osnovne principe estetike tijela i kose.
- Primijeniti različite tehnike za njegu i poboljšanje stanja kože, tijela i kose.
- Izraditi personalizirane planove tretmana za klijente.
- Pratiti i primjenjivati najnovije trendove u estetici tijela i kose.

Vještine

Student će steći praktične vještine procjene stanja kože, tijela i kose, te izvođenja odgovarajućih tretmana za unapređenje estetike. Razvit će sposobnost savjetovanja klijenata i prilagođavanja tretmana njihovim specifičnim potrebama, kao i praćenja savremenih trendova u oblasti estetike tijela i kose.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Profesionalno izvođenje tretmana za njegu tijela i kose.
- Analizu stanja tijela i kose te predlaganje odgovarajućih tretmana.
- Kritičku primjenu novih tehnologija i proizvoda u estetici.
- Edukaciju klijenata o očuvanju i unapređenju estetike tijela i kose.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 15 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Pismeno (MCQ, esej)	40	22

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. James Kat. Istina o ljepoti : promijenite svoj izgled i život iznutra prema van. Zagreb. Planetopija. 2007.

Preporučena:

1. Ostrov Ricki. Zdrava i lijepa koža.Zagreb.Mozaik knjiga. 2001.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-I12
Naziv predmeta	Reaktivni intermediati i antioksidansi za kožu
Status predmeta	Izborni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje osnovnih mehanizama djelovanja reaktivnih intermedijata na kožu.
- Upoznavanje sa antioksidansima i njihovim ulogama u zaštiti kože od oksidativnog stresa.
- Analiza upotrebe antioksidanasa u kozmetičkim proizvodima i tretmanima.
- Razvijanje kritičkog pristupa prema izboru i primjeni antioksidansa u kozmetologiji.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove oksidativnog stresa i reaktivnih intermedijata

- Šta su reaktivni intermedijati (ROS, RNS) i kako nastaju?
- Utjecaj reaktivnih intermedijata na kožu: starenje, oštećenja i bolesti.
- Endogeni i egzogeni izvori oksidativnog stresa.

Modul 2: Antioksidansi – mehanizmi djelovanja i primjena

- Klasifikacija antioksidansa (enzimski i neenzimski).
- Prirodni i sintetski antioksidansi: vitamin C, vitamin E, polifenoli, glutation.
- Antioksidativni kapacitet i mehanizmi neutralizacije reaktivnih intermedijata.

Modul 3: Antioksidansi u kozmetičkim proizvodima

- Uloga antioksidansa u zaštiti kože od UV zračenja i zagađenja.
- Formulacija kozmetičkih proizvoda sa antioksidansima.
- Stabilnost, isporuka i efikasnost antioksidansa u kozmetici.

Modul 4: Primjena i trendovi u istraživanju antioksidansa za kožu

- Kliničke studije o efektima antioksidansa na zdravlje kože.
- Nanotehnologija i antioksidansi: nove formulacije

- Perspektive budućeg razvoja i primjene antioksidansa u kozmetologiji.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Objasniti osnovne procese povezane sa oksidativnim stresom i djelovanjem reaktivnih intermedijata na kožu.
- Identificirati glavne vrste antioksidansa i njihove mehanizme djelovanja.
- Analizirati formulacije kozmetičkih proizvoda sa antioksidansima.
- Procijeniti efikasnost i stabilnost antioksidansa u tretmanima za kožu.

Vještine

Student će razviti sposobnost razumijevanja i analize djelovanja reaktivnih intermedijata na kožu, kao i primjene antioksidansa u prevenciji oksidativnog stresa. Naučit će procjenjivati formulacije kozmetičkih proizvoda s antioksidansima te odabrati odgovarajuće proizvode za specifične potrebe kože. Također će ovladati temeljnim konceptima stabilnosti i efikasnosti antioksidansa.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Kritičku analizu utjecaja oksidativnog stresa na zdravlje kože.
- Izbor i preporuku antioksidativnih tretmana u kozmetologiji.
- Razvoj i evaluaciju kozmetičkih proizvoda sa antioksidansima.
- Praćenje i primjenu inovacija u istraživanju antioksidansa.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 15 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Pismeno (MCQ, esej)	40	22

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Mirjana M. Đukić. Oksidativni stres – slobodni radikali, prooksidansi i antioksidansi. Mono I Manjana. Beograd. 2008. 2. Mirjana M. Đukić. Oksidativni stres: kliničko - dijagnostički značaj. Vulkan izdavaštvo.2010. Preporučena: 1. Roger L. McMullen, Brian W. Budzynski. Antioxidants and the Skin First Edition.Allured Pub Corp.2013.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-I13
Naziv predmeta	Njemački jezik 3
Status predmeta	Izborni
Semestar	V
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Dostizanje srednjeg nivoa njemačkog jezika (B1 nivo).
- Razvijanje sposobnosti vođenja razgovora u profesionalnim i društvenim situacijama.
- Savladavanje složenijih gramatičkih pravila i obogaćivanje vokabulara.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Napredne jezičke strukture

- Kondicionali i subjunktiv.
- Relativne rečenice i povezivanje ideja.
- Napredni vokabular za opisivanje emocija, stavova i mišljenja.

Modul 2: Jezik u profesionalnom kontekstu

- Pisanje formalnih e-mailova i dopisa.
- Prezentacija ideja i vođenje diskusija.
- Slušanje i razumijevanje autentičnih audio i video sadržaja.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Koristiti njemački jezik u profesionalnim i društvenim kontekstima.
- Pisati koherentne tekstove i izražavati složenije ideje.
- Razumjeti i učestvovati u razgovorima na različite teme.

Vještine

Student će razviti napredne vještine komunikacije, uključujući vođenje razgovora i diskusija na složenije teme, kao i pisanje formalnih tekstova poput e-mailova i izvještaja. Naučit će kako prezentirati ideje i učestvovati u profesionalnim diskusijama, koristeći precizan vokabular i složene gramatičke strukture, poput kondicionala i relativnih rečenica. Dodatno, fokus će biti na razumijevanju autentičnih tekstova i

audio materijala, kao i na razvoju samopouzdanja za izražavanje u društvenim i profesionalnim kontekstima.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Sposobnost samostalne komunikacije u društvenim i profesionalnim situacijama.
- Pisanje i predstavljanje složenijih ideja uz upotrebu odgovarajućeg vokabulara i gramatike.
- Razumijevanje i učestvovanje u diskusijama na različite teme, koristeći preciznu i jasnu argumentaciju.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 15 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1)	Pismeno (MCQ, esej)	50	22.5
II parcijalni ispit (Modul 2)	Pismeno (MCQ, esej)	50	22.5

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Schritte International Neu 3 (Hueber Verlag). Preporučena: 1. Deutsche Grammatik leicht erklärt (Cornelsen). 2. Online resursi za učenje njemačkog jezika (Goethe Institut, DW Learn German).

VI semestar

Sadržaj

Specijalni kozmetički tretmani kože (6 ECTS)

Ovaj predmet omogućava studentima sticanje naprednog znanja i praktičnih vještina u izvođenju specijaliziranih tretmana za hidrataciju, regeneraciju, anti-age efekte, kao i tretmana za problematičnu kožu. Kroz modulski strukturiran sadržaj, studenti ovladavaju tehnikama poput mikrodermoabrazije, IPL tretmana, LED terapije i mezoterapije bez igle, te se upoznaju s inovacijama poput nanotehnologije i kućnih uređaja. Poseban fokus stavlja se na sigurnost tretmana, procjenu stanja kože i komunikaciju s klijentom. Student se osposobljava za profesionalno izvođenje tretmana i edukaciju klijenata o održavanju rezultata.

Analitika i kontrola kozmetičkih preparata (4 ECTS)

Predmet obuhvata temeljna znanja o analitičkim metodama u kozmetologiji, uključujući spektroskopiju (UV/VIS, IR, NMR), hromatografiju (HPLC, GC) i mikrobiološku kontrolu. Studenti razvijaju vještine laboratorijske analize, procjene stabilnosti, pH vrijednosti, viskoznosti i prisustva konzervansa. Upoznaju se sa standardima kvaliteta (EU regulativa, FDA, ISO) i analiziraju sigurnost proizvoda u skladu sa važećim zakonima. Kroz praktičan rad i prezentacije stiču kompetencije za odgovorno upravljanje kvalitetom i bezbjednošću kozmetike.

Biotehnologija u kozmetologiji (4 ECTS)

U ovom predmetu studenti proučavaju upotrebu biotehnologije u razvoju kozmetike, uključujući fermentaciju, genetički modificirane organizme i proizvodnju aktivnih sastojaka kao što su hijaluronska kiselina, enzimi i probiotici. Analiziraju se inovacije poput nanobiotehnologije, personalizirane kozmetike i održive proizvodnje. Studenti razvijaju sposobnost interpretacije biotehnoloških procesa i evaluacije sigurnosti sastojaka, s ciljem praćenja inovacija i primjene regulatornih smjernica u industriji.

Vrednovanje kozmetičkih preparata (4 ECTS)

Predmet razvija znanja o procjeni kvaliteta i efikasnosti kozmetičkih proizvoda putem in vitro i in vivo metoda. Studenti uče koristiti instrumente za mjerenje hidratacije, elastičnosti i anti-age efekata (korneometrija, elastometrija, fotoanaliza), te primjenjuju testove sigurnosti. Također ovladavaju regulatornim zahtjevima (EU, FDA), certifikacijom prirodne kozmetike i pripremom dokumentacije. Modul ih osposobljava za profesionalno vrednovanje proizvoda i komunikaciju rezultata u kontekstu marketinga i razvoja.

Marketing kozmetičkih proizvoda (4 ECTS)

Predmet pruža uvid u savremene principe marketinga sa fokusom na industriju kozmetike. Obrađuju se strategije tržišnog pozicioniranja, ponašanje potrošača, brendiranje, digitalni marketing i promocija proizvoda putem društvenih mreža i influensera. Studenti razvijaju vještine planiranja kampanja, kreiranja sadržaja i upravljanja održivim brendom. Naučeno se primjenjuje u razvoju promotivnih aktivnosti za lansiranje novih kozmetičkih proizvoda na konkurentnom tržištu.

Izrada završnog rada (7 ECTS)

Kroz ovaj predmet student pod mentorstvom izrađuje završni rad, koji podrazumijeva formulaciju istraživačkog pitanja, pregled literature, postavljanje hipoteze i provođenje metodološki utemeljenog istraživanja. Student se osposobljava za akademsko pisanje, prezentaciju i odbranu rada pred komisijom, razvijajući pri tom vještine analize, sinteze i evaluacije podataka, kao i stručne komunikacije i argumentacije.

Izborni predmet (1 ECTS)

Studenti mogu izabrati jedan od sljedećih izbornih predmeta, u zavisnosti od interesa:

- **Kozmetologija u sportu**– studenti uče uče o fiziološkim promjenama kože izazvanim sportskim aktivnostima i potrebama sportista u kontekstu njege kože i tijela. Tretiraju se teme kao što su prevencija iritacija, masaže, krioterapija, hidratacija i zaštita od UV zračenja. Razvijaju se vještine planiranja tretmana i odabira proizvoda specijalno dizajniranih za sportsku populaciju, uz akcenat na funkcionalnost i regeneraciju.
- **Biljni ekstrakti u kozmetičkoj industriji**– predmet obrađuje hemijski sastav, metode ekstrakcije i primjenu biljnih ekstrakata u kozmetici. Uključene su teme o polifenolima, eteričnim uljima, flavonoidima, te o metodama poput maceracije i CO_2 ekstrakcije. Studenti analiziraju kvalitet ekstrakata i njihovu ulogu u formulaciji prirodne kozmetike. Modul razvija vještine za razvoj održivih i inovativnih kozmetičkih proizvoda temeljenih na biljnim aktivnim sastojcima.

Kozmetologija VI Semestar								
Šifra predmeta	Naziv predmeta	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
		P	V	S	KP			
VŠKZ-O36	Specijalni kozmetički tretmani kože	30	45	30		75	180	6
VŠKZ-O37	Analitika i kontrola kozmetičkih preparata	30	30	20		40	120	4
VŠKZ-O38	Biotehnologija u kozmetologiji	30	30	20		40	120	4
VŠKZ-O39	Vrednovanje kozmetičkih preparata	30	15			75	120	4
VŠKZ-O40	Marketing kozmetičkih proizvoda	30	15	20		55	120	4
VŠKZ-O41	Izrada završnog rada					210	210	7
VŠKZ-I	Izborni predmet	15	15				30	1
UKUPNO		**165**	**150**	**90**		**495**	**900**	**30**

P-Predavanja; V-Vježbe; S-Seminari; KP-Klinička praksa; SR-Samostalni rad; US-Ukupno sati opterećenja

Izborni predmeti	Br kontakt sati				SR	US	ECTS
	P	V	S	KP			
VŠKZ-I14 Kozmetologija u sportu VŠKZ-I15 Biljni ekstrakti u kozmetičkoj industriji	15	15				30	1

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O36
Naziv predmeta	Specijalni kozmetički tretmani kože
Status predmeta	Obavezni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	6
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razvijanje naprednog znanja o specijalnim tretmanima za kožu.
- Sticanje praktičnih vještina u izvođenju specifičnih tretmana za različite tipove i stanja kože.
- Upoznavanje s indikacijama, kontraindikacijama i sigurnosnim aspektima specijalnih kozmetičkih tretmana.
- Praćenje novih tehnologija i trendova u kozmetičkim tretmanima.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uvod u specijalne kozmetičke tretmane kože

- Definicija i značaj specijalnih tretmana u kozmetologiji.
- Tipovi tretmana: hidratacija, regeneracija, anti-age, i tretmani za specifične kožne probleme.
- Osnove procjene kože prije izvođenja tretmana.

Modul 2: Napredni tretmani za hidrataciju i regeneraciju kože

- Upotreba hijaluronske kiseline, kolagena i ceramida.
- Mezoterapija bez igle i sonoforeza.
- Procedura dubinske hidratacije i revitalizacije kože.

Modul 3: Anti-age tretmani i tretmani za problematičnu kožu

- Tretmani za smanjenje bora: mikrodermoabrazija, hemijski pilinzi i dermalni fileri.
- Postupci za akne i ožiljke: IPL tretmani, LED terapija i kisikova terapija.
- Tretmani za hiperpigmentacije i neujednačen ton kože.

Modul 4: Sigurnosni aspekti i novi trendovi

- Procjena rizika i kontraindikacije specijalnih tretmana.
- Inovacije u tehnologijama: nanotehnologija, laseri i uređaji za kućnu upotrebu.

- Edukacija klijenata o održavanju rezultata tretmana.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Objasniti različite tipove specijalnih tretmana za kožu i njihove indikacije.
- Izvoditi napredne tretmane za hidrataciju, regeneraciju i pomlađivanje kože.
- Primijeniti sigurnosne standarde i procijeniti kontraindikacije tretmana.
- Kritički analizirati nove trendove i tehnologije u kozmetologiji.

Vještine

Student će razviti sposobnost izvođenja specijalnih tretmana kože prilagođenih specifičnim potrebama klijenata. Naučit će procjenjivati stanje kože i planirati odgovarajuće tretmane uz praćenje sigurnosnih standarda. Također će ovladati primjenom naprednih tehnologija i inovacija u kozmetičkim procedurama.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Profesionalno izvođenje specijalnih tretmana kože u skladu s individualnim potrebama klijenata.
- Prepoznavanje kontraindikacija i upravljanje potencijalnim rizicima.
- Kritičku evaluaciju novih proizvoda i tehnologija za specijalne tretmane kože.
- Edukaciju klijenata o pravilnom održavanju kože nakon tretmana.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 45 sati
- Klinička praksa-30 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Kolokvij 1	20	11
	Kolokvij 2	20	11

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Knajtner I. Njega lica i tijela. Split. 2015. Preporučena: 1. Andrew F. Alexis.Procedures in Cosmetic Dermatology: Cosmetic Procedures in Skin of Color 1st Edition.Elsevier.2024.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O37
Naziv predmeta	Analitika i kontrola kozmetičkih preparata
Status predmeta	Obavezni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje osnovnih principa analize i kontrole kvalitete kozmetičkih preparata.
- Sticanje znanja o metodama identifikacije, kvantifikacije i kontrole sastojaka u kozmetičkim proizvodima.
- Upoznavanje s nacionalnim i međunarodnim standardima za sigurnost i kvalitetu kozmetike.
- Razvijanje praktičnih vještina za analizu kozmetičkih proizvoda u laboratorijskim uslovima.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove analitike kozmetičkih preparata

- Hemijska i fizičko-hemijska svojstva kozmetičkih proizvoda.
- Osnovni principi analitičke hemije u kontroli kozmetike.
- Vrste analiza: kvalitativne i kvantitativne.

Modul 2: Metode analize kozmetičkih preparata

- Spektroskopske metode (UV/VIS, IR, NMR).
- Hromatografske metode (HPLC, GC).
- Mikrobiološke analize za ocjenu sigurnosti.

Modul 3: Kontrola kvaliteta i sigurnosti kozmetičkih preparata

- Parametri kvalitete: pH, viskoznost, stabilnost, konzervansi.
- Procjena sigurnosti sastojaka: alergeni, iritansi, toksičnost.
- Nacionalni i međunarodni standardi (EU regulative, FDA, ISO).

Modul 4: Praktične laboratorijske analize i trendovi

- Praktične vježbe analize kozmetičkih proizvoda.
- Upotreba savremenih tehnologija za kontrolu kvalitete.

- Trendovi i inovacije u analitici kozmetičkih preparata.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti osnovne principe i metode analize kozmetičkih preparata.
- Primijeniti laboratorijske tehnike za procjenu kvalitete i sigurnosti proizvoda.
- Kritički procijeniti usklađenost proizvoda sa važećim standardima i regulativama.
- Pratiti inovacije i primijeniti savremene metode u analitici kozmetičkih preparata.

Vještine

Student će kroz ovaj predmet razviti sposobnost analize hemijskog i fizičko-hemijskog sastava kozmetičkih preparata, kao i procjene njihovog kvaliteta i sigurnosti. Naučit će primjenjivati spektroskopske i hromatografske metode u laboratorijskim uslovima, uz praćenje relevantnih standarda i propisa.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Profesionalnu analizu i kontrolu kvalitete kozmetičkih preparata.
- Usklađivanje proizvoda sa nacionalnim i međunarodnim standardima.
- Razvijanje i evaluaciju novih metoda analize i kontrole kvalitete.
- Praktičnu primjenu laboratorijskih tehnika za ocjenu sigurnosti kozmetike.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 30 sati
- Seminari - 20 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	20	11
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	20	11
Praktični dio ispita	Kolokvij 1	20	11
	Kolokvij 2	20	11
Seminari	Prezentacija	20	

Završni i popravni ispit Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Mazić S., Kozmetologija I – Savremene kozmetičke sirovine, Zavod za udžbenike, 2011. Preporučena: 1. Čajkovac M., Kozmetologija, Slap, Zagreb, 2004.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O38
Naziv predmeta	Biotehnologija u kozmetologiji
Status predmeta	Obavezni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje osnovnih principa biotehnologije i njene primjene u kozmetologiji.
- Analiza biotehnoloških procesa u proizvodnji aktivnih sastojaka za kozmetiku.
- Upoznavanje s primjenom bioloških materijala i procesa u razvoju kozmetičkih preparata.
- Praćenje inovacija i novih tehnologija u biotehnološkom pristupu kozmetologiji.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove biotehnologije u kozmetologiji

- Definicija i historijski razvoj biotehnologije.
- Osnovni biotehnološki procesi (fermentacija, genetička modifikacija).
- Primjena biotehnoloških principa u kozmetici.

Modul 2: Proizvodnja aktivnih sastojaka pomoću biotehnologije

- Biotehnološki proizvedeni peptidi, hijaluronska kiselina i kolagen.
- Biološki aktivni ekstrakti iz mikroorganizama i biljaka.
- Enzimi i probiotici u kozmetičkim proizvodima.

Modul 3: Inovacije i trendovi u biotehnologiji kozmetike

- Nanobiotehnologija i njena primjena u kozmetologiji.
- Personalizirana kozmetika bazirana na biotehnološkim istraživanjima.
- Uloga biotehnologije u razvoju održivih kozmetičkih proizvoda.

Modul 4: Sigurnosni i regulatorni aspekti biotehnoloških proizvoda

- Procjena sigurnosti biotehnoloških sastojaka.
- Regulative za biotehnološke proizvode (EU, FDA).

- Etički izazovi i javna percepcija biotehnoloških inovacija u kozmetologiji.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Objasniti osnovne biotehnološke procese i njihovu primjenu u razvoju kozmetičkih proizvoda.
- Identificirati biotehnološki proizvedene sastojke i analizirati njihove koristi za kožu.
- Razumjeti inovacije i trendove u biotehnologiji kozmetike.
- Primijeniti relevantne standarde i regulative za biotehnološke proizvode.

Vještine

Student će razviti sposobnost analize biotehnoloških procesa koji se koriste u proizvodnji aktivnih kozmetičkih sastojaka. Naučit će procjenjivati sigurnost i efikasnost biotehnoloških proizvoda te će steći vještine za praćenje inovacija i prilagodbu trendovima u kozmetologiji.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Primjenu biotehnoloških metoda u razvoju kozmetičkih proizvoda.
- Analizu biotehnoloških sastojaka i njihovih učinaka na kožu.
- Praćenje i implementaciju inovacija u oblasti nanobiotehnologije i održive kozmetike.
- Razumijevanje i primjenu regulatornih standarda za biotehnološke proizvode.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 30 sati
- Seminari - 20 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	20	11
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	20	11
Praktični dio ispita	Kolokvij 1	20	11
	Kolokvij 2	20	11
Seminari	Prezetacija	20	

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu. Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.	
Literatura	Obavezna: 1. Mazić Senka. Kozmetologija I - Savremene kozmetičke sirovine. Zavod za udžbenike.2011. Preporučena: 1. Raj Lad. Biotechnology in Personal Care (Cosmetic Science and Technology) 1st Edition. CRC Press.2019.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O39
Naziv predmeta	Vrednovanje kozmetičkih preparata
Status predmeta	Obavezni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznavanje sa principima vrednovanja kozmetičkih preparata u skladu sa sigurnosnim i kvalitetnim standardima.
- Razumijevanje metoda procjene efikasnosti i sigurnosti kozmetičkih proizvoda.
- Sticanje znanja o regulatornim okvirima za ocjenu i plasman kozmetičkih proizvoda na tržište.
- Razvijanje sposobnosti interpretacije rezultata vrednovanja preparata.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove vrednovanja kozmetičkih preparata

- Definicija i značaj vrednovanja kozmetičkih proizvoda.
- Kategorije kozmetičkih proizvoda i njihova specifikacija.
- Principi procjene kvalitete i sigurnosti proizvoda.

Modul 2: Metode procjene efikasnosti i sigurnosti

- In vitro testovi za procjenu sigurnosti (citotoksičnost, iritacija kože).
- In vivo metode za testiranje proizvoda na koži (hidratacija, elastičnost, anti-age efekti).
- Upotreba instrumentalnih metoda u vrednovanju (korneometrija, elastometrija, fotoanaliza).

Modul 3: Regulatorni standardi i dokumentacija

- EU i globalne regulative za kozmetičke proizvode (EU kozmetička regulativa, FDA smjernice).
- Certifikacija proizvoda: prirodna i organska kozmetika.

Modul 4: Primjena vrednovanja u industriji i istraživanju

- Studije slučaja: uspješne procjene kozmetičkih preparata.
- Trendovi i inovacije u vrednovanju proizvoda.
- Uticaj vrednovanja na marketing i plasman proizvoda.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Objasniti osnovne principe i značaj vrednovanja kozmetičkih preparata.
- Primijeniti metode procjene efikasnosti i sigurnosti proizvoda.
- Razumjeti regulatorne zahtjeve za kozmetičke proizvode.
- Interpretirati rezultate vrednovanja i donijeti zaključke o kvalitetu proizvoda.

Vještine

Student će razviti sposobnost izvođenja procjena kozmetičkih proizvoda uz primjenu standardiziranih metoda. Naučit će prepoznati sigurnosne i efikasnosne aspekte preparata, te pripremati potrebnu dokumentaciju za vrednovanje u skladu s važećim regulativama. Također će ovladati tehnikama interpretacije rezultata vrednovanja i njihove primjene u marketingu i razvoju proizvoda.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Profesionalno vrednovanje kozmetičkih proizvoda u skladu s industrijskim standardima.
- Procjenu sigurnosti i efikasnosti preparata koristeći moderne analitičke metode.
- Pripremu dokumentacije potrebne za regulatorno odobrenje i plasman proizvoda.
- Praćenje i primjenu inovacija u procesu vrednovanja kozmetičkih preparata.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 15 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Pismeno (MCQ, esej)	40	22

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Mazić S., Kozmetologija I – Savremene kozmetičke sirovine, Zavod za udžbenike.2011. Preporučena: 1. P. Elsner, Hans F. Merk, Howard I. Maibach, F.H. Kemper. Cosmetics: Controlled Efficacy Studies and Regulation. 1st ed. Springer.1999.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O40
Naziv predmeta	Marketing kozmetičkih proizvoda
Status predmeta	Obavezni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	4
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Upoznavanje sa principima vrednovanja kozmetičkih preparata u skladu sa sigurnosnim i kvalitetnim standardima.
- Razumijevanje metoda procjene efikasnosti i sigurnosti kozmetičkih proizvoda.
- Sticanje znanja o regulatornim okvirima za ocjenu i plasman kozmetičkih proizvoda na tržište.
- Razvijanje sposobnosti interpretacije rezultata vrednovanja preparata.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove marketinga u kozmetičkoj industriji

- Uvod u marketing i specifičnosti tržišta kozmetičkih proizvoda.
- Analiza tržišta: segmentacija, ciljanje i pozicioniranje.
- Ponašanje potrošača u kontekstu kozmetike.

Modul 2: Razvoj marketing strategije za kozmetičke proizvode

- Planiranje proizvoda: inovacije i diferencijacija.
- Strategije cijena za kozmetičke proizvode.
- Distribucijski kanali: tradicionalni i online modeli.

Modul 3: Promocija kozmetičkih proizvoda

- Oglašavanje i brendiranje u industriji kozmetike.
- PR aktivnosti i organizacija promocija.
- Digitalni marketing: društvene mreže, influenseri i SEO.

Modul 4: Trendovi i održivi marketing kozmetičkih proizvoda

- Trendovi u marketingu prirodne i organske kozmetike.
- Održivost i društvena odgovornost u kozmetičkoj industriji.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Objasniti osnovne principe marketinga i njihovu primjenu u promociji kozmetičkih proizvoda.
- Kreirati i implementirati marketing strategije prilagođene kozmetičkom tržištu.
- Analizirati ponašanje potrošača i identificirati tržišne prilike.
- Razviti inovativne promocijske aktivnosti uz praćenje održivih marketinških praksi.

Vještine

Student će razviti vještine analize tržišta i potrošača, planiranja i implementacije marketinških strategija, te upravljanja promocijama kozmetičkih proizvoda. Naučit će koristiti alate digitalnog marketinga za promociju i praćenje rezultata, kao i razvijati održive marketinške prakse.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Kreiranje efektivnih marketinških strategija za kozmetičke proizvode.
- Uspješnu implementaciju digitalnog marketinga i upravljanje brendom.
- Identifikaciju i analizu tržišnih trendova za razvoj konkurentske prednosti.
- Primjenu principa održivosti u marketingu kozmetičkih proizvoda.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 30 sati
- Vježbe – 15 sati
- Seminari - 20 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1-2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 3-4)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Seminari	Prezentacija	10	

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura	Obavezna: 1. Mazić S.Kozmetologija I – Savremene kozmetičke sirovine, Zavod za udžbenike.2011. Preporučena: 1. Armstrong G, Kotler P, Harker M and Brennan R. Marketing: An Introduction.4th Edition. Pearson UK.2018.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-O41
Naziv predmeta	Izrada završnog rada
Status predmeta	Obavezni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	7
Nastavno osoblje	Izabrani mentori završnih radova

Ciljevi predmeta

- Razvijanje sposobnosti samostalnog istraživačkog rada na odabranoj temi.
- Upoznavanje sa strukturom i standardima pisanja završnog rada.
- Razvijanje kritičkog mišljenja, analitičkih i prezentacijskih vještina.
- Primjena stečenih znanja i vještina na konkretan istraživački problem.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Sadržaj kolegija uključuje studentski rad i aktivnosti vezane uz odabranu temu završnog rada, pod vodstvom mentora kroz interaktivne diskusije i praktičan rad u primjeni odabranih metoda na izradi završnog rada.

Ishodi učenja

Nakon izrađenog i odbranjenog završnog rada kandidat će moći:

- Formulisati istraživačko pitanje i cilj rada na osnovu odabrane teme.
- Izraditi relevantan pregled literature i postaviti hipoteze.
- Primijeniti odgovarajuću metodologiju za istraživanje.
- Pripremiti, napisati i prezentovati završni rad prema akademskim standardima.

Metode izvođenja nastave

- Individualne konsultacije sa mentorom.
- Samostalni rad na istraživanju i pisanju.
- Prezentacije napretka rada tokom semestra

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Odbrana završnog rada pred komisijom

Literatura	Obavezna: 1. Marušić M, ed. Principles of Research in Medicine. 4th ed. Zagreb: Medicinska naklada; 2008.

	2. Smjernice za pisanje završnih radova (dokument fakulteta). Preporučena: 1. Academic Writing for Graduate Students (Swales & Feak).

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-I14
Naziv predmeta	Kozmetologija u sportu
Status predmeta	Izborni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje specifičnih potreba sportista u oblasti kozmetologije.
- Sticanje znanja o tretmanima kože i njezi tijela u skladu sa fizičkim opterećenjima u sportu.
- Analiza uticaja sportskih aktivnosti na kožu i tijelo.
- Upoznavanje sa specijaliziranim kozmetičkim proizvodima i procedurama za sportiste.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Uticaj sportskih aktivnosti na kožu i tijelo

- Fiziološke promjene na koži tokom sportskih aktivnosti (znojenje, iritacija, dehidracija).
- Prevencija i tretman sportskih oštećenja kože (žuljevi, osipi, trenjem izazvana iritacija).
- Njega kože nakon fizičkih aktivnosti: hidratacija, regeneracija i masaža.
- Uloga kozmetičkih preparata u zaštiti kože sportista (kreme za sunčanje, antiperspiranti, kreme za oporavak).

Modul 2: Specijalizirani tretmani i proizvodi za sportiste

- Primjena kozmetičkih tretmana za mišićnu relaksaciju i smanjenje upala (masaža, krioterapija, balneoterapija).
- Upotreba specijaliziranih proizvoda za sportiste: rashladni gelovi, kreme za oporavak mišića, proizvodi za zaštitu kože od UV zračenja.
- Personalizirana kozmetička rješenja za sportiste različitih disciplina.
- Trendovi i inovacije u kozmetičkim proizvodima za sportsku populaciju.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Razumjeti specifične potrebe sportista u vezi s njegom kože i tijela.
- Prepoznati fiziološke promjene na koži izazvane sportskim aktivnostima i ponuditi odgovarajuća rješenja.

- Primijeniti specijalizirane tretmane i proizvode za oporavak kože i tijela sportista.
- Analizirati i preporučiti inovativne kozmetičke proizvode prilagođene sportistima.

Vještine

Student će razviti vještine prepoznavanja potreba sportista u kontekstu kozmetologije, kao i primjene odgovarajućih tretmana i proizvoda za oporavak i njegu kože i tijela. Ovladat će tehnikama prilagođavanja kozmetičkih rješenja sportistima različitih disciplina, uz praćenje trendova i inovacija u industriji.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Planiranje i izvođenje kozmetičkih tretmana prilagođenih sportistima.
- Procjenu stanja kože sportista i primjenu odgovarajućih preventivnih i tretmanskih metoda.
- Preporuku specijaliziranih proizvoda za njegu i oporavak kože i tijela nakon fizičkog opterećenja.
- Primjenu inovativnih proizvoda i tretmana u skladu sa savremenim trendovima u sportskoj kozmetologiji.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 15 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Pismeno (MCQ, esej)	40	22

Završni i popravni ispit

Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Mazić S., Kozmetologija I – Savremene kozmetičke sirovine, Zavod za udžbenike.2011.

Preporučena:

1. Hans Ulrich Gumbrecht. In Praise of Athletic Beauty.Belknap Press. 2006.

Studijski program	**Kozmetologija**
Ciklus	I
Šifra predmeta	VŠKZ-I15
Naziv predmeta	Biljni ekstrakti u kozmetičkoj industriji
Status predmeta	Izborni
Semestar	VI
Broj ECTS kredita	1
Nastavno osoblje	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada

Ciljevi predmeta

- Razumijevanje hemijskog sastava i funkcionalnih svojstava biljnih ekstrakata u kozmetici.
- Analiza metoda ekstrakcije i procjene kvalitete biljnih ekstrakata.
- Upoznavanje sa upotrebom biljnih ekstrakata u formulaciji različitih kozmetičkih proizvoda.
- Razvijanje sposobnosti primjene biljnih ekstrakata u skladu sa savremenim trendovima i standardima.

Sadržaj predmeta (moduli, tematske jedinice)

Modul 1: Osnove biljnih ekstrakata i metode ekstrakcije

- Definicija i značaj biljnih ekstrakata u kozmetici.
- Hemijski sastav: polifenoli, alkaloidi, flavonoidi, eterična ulja i njihova svojstva.
- Tehnike ekstrakcije: maceracija, perkolacija, ultrazvučna ekstrakcija, CO2 ekstrakcija.
- Procjena kvalitete biljnih ekstrakata: čistoća, stabilnost i koncentracija aktivnih sastojaka.

Modul 2: Upotreba biljnih ekstrakata u kozmetičkim proizvodima i trendovi

- Biljni ekstrakti u njezi kože: hidratacija, anti-age, UV zaštita.
- Primjena u njezi kose: regeneracija, jačanje vlasi, kontrola masnoće.
- Prirodna i organska kozmetika: standardi i certifikacija.
- Trendovi i inovacije: održivost, personalizacija kozmetike i nove tehnologije.

Ishodi učenja

Po završetku predmeta, student će moći:

- Objasniti hemijski sastav i funkcionalna svojstva biljnih ekstrakata.
- Primijeniti odgovarajuće metode ekstrakcije i procjene kvalitete biljnih ekstrakata.
- Razumjeti ulogu biljnih ekstrakata u formulaciji kozmetičkih proizvoda.
- Pratiti inovacije i implementirati trendove u upotrebi biljnih ekstrakata..

Vještine
Student će razviti vještine primjene biljnih ekstrakata u kozmetici, uključujući analizu njihovih svojstava, metode ekstrakcije i procjenu kvalitete. Naučit će kako odabrati odgovarajuće ekstrakte za specifične potrebe kože i kose te razumjeti njihovu ulogu u prirodnim i održivim kozmetičkim proizvodima.

Kompetencije

Po završetku predmeta, student će biti kompetentan za:

- Profesionalnu primjenu biljnih ekstrakata u razvoju kozmetičkih proizvoda.
- Procjenu kvalitete i efikasnosti biljnih sastojaka u kozmetici.
- Praćenje regulatornih standarda i trendova u industriji.
- Razvijanje održivih kozmetičkih rješenja baziranih na biljnim ekstraktima.

Metode izvođenja nastave

- Predavanja – 15 sati
- Vježbe – 15 sati

Način ocjenjivanja sa bodovnom strukturom

Vrsta provjere znanja	Način provjere znanja	Maksimalan broj bodova	Minimalan broj bodova za prolaz
I parcijalni ispit (Modul 1)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
II parcijalni ispit (Modul 2)	Pismeno (MCQ, esej)	30	16.5
Praktični dio ispita	Pismeno (MCQ, esej)	40	22

Završni i popravni ispit
Studenti koji nisu položili dio ispita (ili nisu zadovoljni ocjenom) polažu isti na završnom i popravnom ispitu.

Ocjena se formira zbrajanjem svih osvojenih bodova za svaki oblik provjere znanja.

Literatura

Obavezna:

1. Mahmutović, Ismet. Ljekovite biljke: integralni biljni ekstrakti. Selimpex, 2009.

Preporučena:

1. Beatriz P P Oliveira, Francisca Rodrigues. Plant Extracts in Skin Care. MDPI AG.2018.

Broj 1-4-125
Sarajevo 26.01.20205. godine.

Na osnovu člana 86.stav (6) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/22), u skladu sa odredbama Statuta , Odluke Senata Visoke škole Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo, Odluke Upravnog odbora, relevantnih propisa iz oblasti socijaqlne i zdravstvene djelatnosti, kolektivnih ugovora i standarda i normativa iz odgovarajuće oblasti, kao i iskazane spremnosti za uspostavljanje institucionalne saradnje, sporazumne strane

1. **Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** ulica Husreta Redžića, broj 10, 71000 Sarajevo, kojeg zastupa Direktor Prof. dr. Haris Tanović (u daljem tekstu: **Visoka škola**)

i

KJU "GERONTOLOŠKI CENTAR SARAJEVO", sa adresom . Aleja Bosne Srebrene, broj 7, 7100 Sarajevo, kojeg zastupa direktor Mirza Musa (u daljem tekstu: Centar)

Zaključuju: Prethodni

SPORAZUM O UREĐIVANJU MEĐUSOBNIH ODNOSA U OBAVLJANJU NASTAVNOG I IZDAVAČKOG RADA

I OPŠTE ODREDBE

Član 1
(Predmet Ugovora)

Predmet ovog Sporazuma je regulisanje međusobnih odnosa u vezi sa provođenjem nastavne, izdavačke djelatnosti, angažmana kadrova i drugih oblika saradnje između **Visoke škole** i **Centra** (dalje: sporazumne strane), kao i regulisanje prava, obaveza i odgovornosti koje proističu iz povezanosti sporazumnih strana u obavljanju svojih osnovnih djelatnosti, a u cilju unapređenja i ostvarivanja zajedničkih interesa.

Član 2
(Međusobna povezanost)

(1) Sporazumne strane su saglasne da u cilju ostvarivanja saradnje iz člana 3. ovog Sporazuma vode računa:
   a) Da je Visoka škola, kao visokoškolska ustanova, nosilac nastavne i izdavačke djelatnosti, čija djelatnost je visoko obrazovanje prvog ciklusa studija, dualnog i strukovnog studija, kao i kontinuirana edukacija i cjeloživotno učenje.
   b) Da je Centar, kao ustanova socijane i zdravstvene zaštite, nosilac socijalne i zdravstvene kao i rehabilitacijske djelatnosti u kojoj se obavlja socijalna i zdravstvena zaštita, rehabilitacija i resocijalizacija štićenika, te ovim Sporazumom i nastavna baza u kojoj se izvodi dio nastave prvog ciklusa studija za potrebe studenata Visoke škole.
(2) Poseban segment međusobne povezanosti se odnosi na ljudske, prostorne, materijalne i druge resurse koji proizilaze iz okvira djelatnosti sporazumnih strana.

Član 3
(Međusobni odnosi)

(1) Ovim Sporazumom regulišu se međusobni odnosi sporazumnih strana u sljedećim oblastima:)
   a) Nastava i neciklični vidovi obrazovanja:
   - realizacija nastave za studente na studijskim programima prvog ciklusa studija za potrebe odsjeka/studijskih programa Visoke škole:

-realizacija nastave za potrebe strukovnih, dualnih i stručnih studija za potrebe Visoke škole;
- programi kontinuirane edukacije;
- organizacija i realizacija učenja na daljinu;
- organizacija i realizacija seminara, radionica i drugih oblika aktivnosti u cilju edukacije,
- provođenje pedagoške edukacije akademskog kadra.

b) Akademmsko i drugo osoblje
- nastavnici i saradnici,
- zdravstveni djelatnici u specijalističkom zvanju,
- stručnjaci iz prakse,
- ostalo medicinsko i stručno osoblje.

c) Materijalno tehnički uslovi, koji obuhvataju prostorne kapacitete, te nastavnu opremu i sredstava:
- prostori za izvođenje nastave,
- prostori za stručni rad,
- biblioteke i bibliotečki fond,
- IT oprema i tehnologija,
- nastavna učila, oprema i pomagala,
- simulatori i fantomi,

d) Finansiranje i institucionalna povezanost
- finansiranje nastavnog, i stručnog rada je odgovornost Visoke škole,
- finansiranje zajedničkih aktivnosti je slobodno izražena volja sporazumnih strana.

(2) Sporazumne strane su saglasne da će svoje međusobne odnose urediti na način da se osigura optimalno i funkcionalno organizovanje, povezivanje i iskorištavanje prostornih, materijalnih i ljudskih resursa, a u skladu sa zakonima koji regulišu oblast visokog obrazovanja, i socijalne i zdravstvene zaštite, te drugih zakona i podzakonskih akata primjenjenih u djelatnosti ugovornih strana.

II NASTAVA I NECIKLIČNI VIDOVI EDUKACIJE

Član 4
(Nastava)

Dio nastave odsjeka/studijskih programa Visoke škole se izvodi u prostorima Centra koji imaju ispunjenje uslove za realizaciju nastavnih planova i programa ili dijela studijskih programa Visoke škole.

Član 5
(Funkcionalno povezivanje nastavnog rada)

(1) Centar se obavezuje da će, shodno svojim mogućnostima i obavezama iz statusa nastavne baze, obezbijediti uslove za realizaciju nastavnog procesa/praktičnog rada i vježbi za studente, a prema iskazanoj nastavnoj potrebi, te nastavnim planovima i programima za odgovarajuće odsjeke za potrebe Visoke škole , što podrazumjeva i obezbjeđenje svojih ljudskih resursa, opreme i prostora za tu namjenu, a u skladu sa Zakonom o socijalnoj i zdravstvenoj zaštiti F BiH i drugim propisima koji uređuju rad Centra.

(2) Nastavu u Centru, prema uslovima iz Zakona o visokom obrazovanju, mogu izvoditi lica koja imaju zaključen ugovor o radu sa Centrom i lica koja na osnovu Zakona o socijalnoj i zdravstvenoj zaštiti F BiH, propisa koji uređuju rad Centra, te Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo mogu raditi u nastavnoj bazi.

Član 6
(Realizacija nastave)

Realizacija nastavnog plana i programa predmeta prvog ciklusa studija, kao i dualnih i strukovnih studija, odvija se putem smjerova/katedri u za sve odsjeke Visoke škole, a u skladu sa iskazanom nastavnom potrebom i planom pokrivenosti nastave.

Član 7

(Unapređenje specijalističkih programa)

Sporazumne strane mogu zajednički raditi na inoviranju i izmjenama i dopunama studijskih programa, a u cilju unapređenja ovog vida edukacije.

Član 8

(Cjeloživotno učenje)

Sporazumne strane mogu zajednički planirati i izrađivati planove kontinuirane edukacije i cjeloživotnog učenja u oblasti zdravstva.

III NAUČNI I ISTRAŽIVAČKI RAD

Član 9

(Naučni i istraživački rad)

(1) Sporazumne strane su saglasne za zajednički naučni i istraživački rad u obavljanju svojih osnovnih djelatnosti, a u cilju unapređenja i ostvarivanja zajedničkih interesa.
(2) Sporazumne strane su saglasne da će zajednički raditi na naučnim i istaživačkim aktivnostima, programima i projektima.
(3) Sporazumne strane su saglasne da mogu zajednički učestovati na međunarodnim i domaćim istraživačkim i stručnim projektima i programima.
(4) Sporazumne strane su saglasne da će se naučni i istraživački rad odvijati i unaprjeđivati putem Visoke škole, u skladu sa ovim Sporazumom, te po potrebi posebnim sporazumima/ugovorima u skladu sa općim aktima ugovornih strana.

Član 10

(Korištenje raspoloživih resursa i pristup bazama podataka)

(1) Sporazumne strane se obavezuju da će međusobno obezbjeđivati nesmetano korištenje raspoloživih prostornih, materijalnih, informatičkih, bibliotečkih i drugih resursa i pristup bazama podataka svim licima uključenim u zajednički rad, vodeći računa o odredbama propisa o socijalnoj i zdravstvenoj zaštiti.
(2) Način korištenja i raspolaganja resursima iz stava (1) ovog člana, po potrebi, će se regulisati posebnim aktima sporazumnih strana.
(3) Sva pitanja vezana za naučni i istraživački rad u kojima se troše određena materijalna sredstva (hemikalije, reagencije, antitijela i sl.) bit će predmetom posebnog sporazumijevanja/ugovaranja.

Član 11

(Zajednički nastup)

U provedbi aktivnosti u vezi zajedničkog nastupa sporazumne strane su saglasne da će:

a) Pri organizovanju naučnih i stručnih skupova, kongresa i sl. iz oblasti socijalne zaštite i zdravstva u najvećoj mogućoj mjeri nastupati zajednički kao ravnopravni partneri.
b) Zajednički nastupati na tržištu intelektualnih usluga iz oblasti socijalne zaštite i zdravstva, gdje imaju zajedničke kapacitete i interese.

V AKADEMSKO OSOBLJE

Član 12.

(Angažman akademskog osoblja i stručnjaka iz prakse)

(1) Shodno propisima iz oblasti visokog obrazovanja akademsko osoblje čine lica koja imaju izbor u jedno od akademskih zvanja: aistent, predavač visoke škole i profesor visoke škole, a koji su izabrani u ta zvanja.
(2) Akademsko osoblje iz stava (1)ovog člana, a u vezi sa članom 5. ovog Sporazuma, obavezno je usklađiti svoju „afilijaciju" u rezultatima naučnog rada sa Visokom školom.
(3) Za potrebe realizacije nastavnog procesa mogu se angažirati i druga lica u stručnom zvanju ljekar opšte prakse, specijaliste/subspecijaliste, diplomirana sestra, fizioterapeut ili magistri struke iz oblasti zdravstva, a koji imaju zaključen ugovor o radu sa Centrom, te druga zaposlena lica u Centru, kao stručnjaci iz prakse u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima iz oblasti visokog obrazovanja.

Član 13.

(Izbor/učešće u radu tijela Visoke škole)

Izabrano akademsko osoblje koje ima zaključen ugovor o radu sa Centrom ima pravo biti birano/učestvovati u radu tijela Visoke škole, a u skladu sa odredbama Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo i Statuta Visoke škole.

VI MATERIJALNO TEHNIČKI USLOVI/RESURSI

Član 14.

(Usaglašavanje rasporeda korištenja nastavnih prostora)

(1) Sporazumne strane su saglasne da se korištenje nastavnih prostora u Centru vrši prema usaglašenom i usvojenom rasporedu korištenja.
(2) Raspored korištenja se mora usaglasiti najkasnije do 15. septembra tekuće godine,a za narednu studijsku godinu.
(3) Pod nastavnim prostorom se podrazumjeva:
   a) Amfiteatri,
   b) Učionice i posebni kabineti
   c) Ambilante, sale za grupne terapije i slično
   d) Prostori gdje se radi sa i gdje borave štićenici,
   e) Laboratorije i
   f) Drugi adekvatni prostori.

Član 15.

(Termini korištenja)

(1) Sporazumne strane su saglasne da se prioriteti za korištenje nastavnih prostora u Centru daje terminima za realizaciju programa rada Centra a tek zatim nastavnog procesa.
(2) U slučajevima vandrednih ili izuzetnih potreba, termini će se utvrđivati ad hoc uz predhodnu saglasnost sporazumnih strana.

Član 16.

(Odgovornost za pravilno rukovanje i čuvanje nastavne opreme i nastavnih pomagala)

Za čuvanje i pravilno rukovanje nastavnom opremom, učilima i nastavnim pomagalima odgovara neposredni rukovodilac istim, odnosno lice koje po rasporedu rada izvodi odgovarajući oblik nastave.

VII FINANSIRANJE I INSTITUCIONALNA POVEZANOST

Član 17.

(Pravo na plaću i naknade)

(1) Osoblje zaposleno u Centru, kao nastavnoj bazi Visoke škole, koje ima zaključen ugovor o radu sa nepunim radnim vremenom sa Visokom školom ostvaruje pravo na plaću, shodno procentu radnog vremena prema ugovoru o radu, na način utvrđen od strane Visoke škole, te odredbama Pravilnika o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole, odredbama Ugovora o radu sa nepunim radnim vremenom, ovog Sporazuma i drugim relevantnim propisima iz ove oblasti.
(2) Osoblje zaposleno u Centru, kao nastavnoj bazi Visoke škole, a koje nema zaključen ugovor o radu sa Visokom školom i koje ima izbor u odgovarajuće akademsko zvanje i angažman u svojstvu spoljnog saradnika, ostvaruje pravo na naknadu na način utvrđen od strane Visoke škole, te odredbama Pravilnika o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole, odredbama Ugovora o angažmanu ovog Sporazuma i drugim relevantnim propisima iz ove oblasti.

Član 18.

(Sredstva za plaće i napredovanje)

(1) Budžetom Visoke škole, u okviru utvrđenim limita, predviđena su sredstva za dio plaće akademskog osoblja koji imaju zaključen ugovor o radu sa nepunim radnim vremenom sa sporazumnim stranama, u zavisnosti od akademskog zvanja u koje je isto birano, a u skladu sa Metodologijom izračuna dijela plaće za akademsko osoblje nastavnih baza.

(2) Budžetom Visoke škole predviđena su sredstva za plaće akademskog osoblja ili drugih lica koji su zaključili ugovore o angažmanu u nastavnom procesu sa Visokom školom, a imaju zaključen ugovor o radu sa punim radnim vremenom sa Centrom kao nastavnom bazom.

Član 19.

(Finansiranje nastavne,naučnonastavne i naučnoistraživačke djelatnosti)

Sporazumne strane su saglasne da se finansiranje nastavne i djelatnosti prvog ciklusa studija, dualnog studija, i strukovnih studija koje se realizira u centru vrši iz Budžeta Visoke škole, u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

Član 20.

(Finansiranje angažmana osoblja zaposlenog u Centru koje nema izbor na Visokoj školi)

Budžetom Visoke škole predviđena su sredstva za plaće osoblja Centra, koje nema izbor u akademska zvanja, a koje je angažovano u nastavnom procesu i čija će se isplata vršiti u skladu sa Pravilnika o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole, odredbama ugovora o angažmanu, ovog Sporazuma i drugim relevantnim propisima iz ove blasti.

Član 21.

(Materijalni troškovi izvođenja nastave)

(1) Visoka škola se obavezuje da će budžetom realizacije nastave, koja se izvodi u Centru, planirati sredstva za finansiranje materijalnih troškova izvođenja nastave.
(2) Plaćanje će se izvršiti po dostavljenim mjesečnim/kvartalnim izvještajima o provedenoj nastavi i troškovima, od strane Centra, a po specifikaciji konkretnih triškova.
(3) Visoka škola ima pravo tražiti pojašnjenje troškova nastalih realizacijom nastavnog procesa u Centru.

Član 22.

(Učešće u radu Senata)

Ugovorne strane su saglasne da će predstavnik Centra, iz reda profesora visoke škole odnosno predavača visoke škole, učestvovati u radu Senata sa ili bez prava glasa, kao predstavnih nastavne baze, što se preciznije uređuje odlukom Senata i StatutomVisoke škole.

Član 23.

(Izvještavanje i periodične evaluacije)

(1) Sporazumne strane su saglasne da će Centar Visokoj školi podnositi periodične i godišnje izvještaje o nastavnom, i izdavačkom radu.
(2) Sporazumne strane su saglasne da će Centar podnositi i godišnji izvještaj o radu sa finansijskim poslovanjem u dijelu koji se odnosi na odredbe ovog Sporazuma, a u skladu sa relevantnim propisima koji reguliraju ovu oblast na Visokoj školi.
(3) Ugovorne strane su saglasne da će Centar učestvovati u periodičnim evaluacijama u okviru samoevaluacije Visoke škole, a u skladu sa zakonom i općim aktima Visoke škole.

VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 24.

(Primjena)

Na sva pitanja koja nisu riješena ovim Sporazumom, primjenjivat će se odredbe zakona koji regulišu oblast visokog obrazovanja i zdravstvene zaštite.

Član 25.

(Imenovanje odgovornih lica)

Sporazumne strane se obavezuju da imenuju lica odgovorna za praćenje i realizaciju ovog Sporazuma.

Član 26.

(Rješavanje sporova)

(1) Sporazumne strane su saglasne da će svi eventualni sporovi po ovom Sporazumu rješavati sporazumno, a za sva pitanja koja se ne budu riješila sporazumno, uspostavit će se arbitražno tijelo kojeg čine po 2 (dva) predstavnika svake ugovorne strane.

(2) Ukoliko se i nakon arbitraže ne postigne spoirazum, nadležan je sud u Sarajevu.

Član 27.

Svaka strana potpisnica ovog Sporazuma, isti može otkazati, ali se Sporazum ne može prekinuti/otkazati dok traje ciklus školovanja jedne generacije studenata (3 godine).

Visoka škola je obavezna informirati potencijalne studente (maturante koji konkuriraju za upis u I godinu studija na svim studijskim programima, ukoliko dobije obavijest od Centra o namjeri otkazivanja ugovorenih aktivnosti. Centar i Visoka škola mogu slične ugovore sklapati i sa drugim ustanovama, a u cilju što uspješnije realizacije svojih misija.

Član 28.

(Broj primjeraka)

Ovaj Sporazum je sačinjen u četiri (4) istovjetna primjerka od kojih svakoj ugovornoj strani pripadaju po dva (2).

Član 29.

(Stupanje na snagu i period trajanja)

(1) Sporazum stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licence od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditivanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.

(2) Ovaj Sporazum se zaključuje na period od tri (3) godine.

DIREKTOR

Prof.dr. Dario Tanović

DIREKTOR

Amra Musa

Broj 8-1 /25
Sarajevo 11.04.2025 godine

SPORAZUM
O SARADNJI U
REALIZACIJI NASTAVNOG PROCESA

Uzevši u obzir činjenice:

Da se Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo (Visoka škola) osniva kao privatna visokoškolska ustanova-visoka škola iz oblasti bimedicina i zdravstvo i u svom sastavu ima četiri studijska programa. Studijski program Gerontologija, Okupacina-radna terapija i rehabilitacija u trajanju od tri akademske godine i studijski program Kozmetologija u trajanju od tri akademske godine. Kao visokoškolska ustanova u osnivanju koja ima viziju razvoja obrazovne, stručne i istraživačke djelatnosti. Uz navedeno u planu je mogućnost izvođenja nastave na njemačkom jeziku, a zbog pokazane potrebe u regiji za nastavom organiziranom na taj način.

Da Visoka škola ima misiju i cilj da planiranjem i realizacijom nastave, te ostalim oblicima rada sa studentima i drugim korisnicima svojih usluga izgradi imidž visokoobrazovne ustanove od značaja za regionalni razvoj.

Da vođeni programskim ciljevima realizacije planiranih studijskih programa imamo namjeru postati atraktivna i prihvaćena viskoškolska ustanova. Visoka škola uspostavlja odnose sa institucijama koje daju unutarnji i međunarodni legitimitet obrazovnom projektu koji će da provodi.

Da će Visoka škola, kroz kontinuiranu saradnju sa relevantnim subjektima graditi odnose povjerenja i profesionalnosti sa korisnicima usluga u lokalnoj zajednici i regionu, a kroz uspostavljanje sistema kvaliteta primjenjivati međunarodne standard obrazovanja.

Da je Odredbama prijedloga Statuta utvrđeno da Visoka škola može sklapati posebne ugovore o organiziranju studijskih programa ili izvedbe dijela određenih studijskih programa, a što treba koristiti kao model unaprjeđenja saradnje sa ključnim akterima u oblasti obrazovanja i zdravstva, u cilju pružanja najvećeg mogućeg standard znanja i vještina polaznicima studija.

Da ASA Bolnica teži da postane respektabilna, kadrovski i materijalno vrhunski opremljena zdravstvena i rehabilitaciona ustanova, posvećena pacijentu efikasan prenosnik znanja i vještina potrebnih za kvalitetan rad i educiranje zdravstvenih stručnjaka specifičnih profila, ustanova koja ima jasnu viziju i misiju svog razvoja, ustanova koja je otvorena za nove ideje, inicijative i težnje, s ciljem unapređenja zadovoljstva svih interesnih skupina, sa naglaskom na klijente-pacijente, kojima će se, kroz proces zdravstvene zaštite i njege, a uz primjenu najsavremenijih dijagnostičkih i terapijskih postupaka, pružiti zdravstvene usluge vrhunskog kvaliteta.

Da „ASA Bolnica“ predstavlja visoko stručnu, zdravstvenu ustanovu u Kantonu Sarajevo, te da ima za cilj da pruži najbolju zdravstvenu uslugu i zaštitu pacijentima u skladu sa najvišim evropskim i svjetskim standardima, rukovodeći se vrijednostima timskog rada, razvijanjem odgovornosti prema zajednici, poštivanjem etičkih kodeksa, strategijskim upravljanjem resursa, kontinuiranim unaprjeđenjem dijagnostičko-terapijskih procedura i metoda liječenja od strane kvalitetnog i educiranog stručnog kadra, što u krajnjoj distanci doprinosi i unapređenju zadovoljstva krucijalne interesne skupine – korisnika njegovih zdravstvenih usluga.

Da „ASA Bolnica“ po strukturi kadra, opremi i prostorima, nivoima medicinskih usluga i rezultatima postignutim u praksi predstavlja značajnu ustanovu u oblasti biomedicine i zdravstva u BiH.

Da će u saradnji sa Visokom školom a kroz studijske programe Visoke škole biti intenzivirane aktivnosti na području naučno-istraživačkog rada u oblastio biomedicine i zdravstva.

Na osnovu člana 86.stav (6) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 36/22)

i na osnovu obostrano iskazane volje

Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo, sa sjedištem u ul. Husrefa Redžića 10, 71 000 Sarajevo, kojeg zastupa Generalni sekretar Benjamin Vojniković M.A.iur. (u daljem tekstu: Visoka škola)

i

ZDRAVSTVENA USTANOVA OPŠTA BOLNCA „ASA Bolnica“ ulica Džemala Bijedića, broj 127, Sarajevo, koju zastupa direktor Prof. dr Mustafa Hiroš i internacionalni medicinski direktor Prof. Dr. Roland Fasol (u daljem tekstu ASA Bolnica)

Zaključuju prethodni:

SPORAZUM O SARADNJI U REALIZACIJI NASTAVNOG PROCESA

I.- Predmet Sporazuma

Član 1.

Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo i ASA Bolnica zaključuju ovaj Sporazum radi definiranja međusobnih odnosa, prava, obaveza i odgovornosti u oblasti saradnje, koja može da se provodi u različitim oblicima partnerstva, ali se bazira na povezanosti osnovnih djelatnosti potpisnika ovog Sporazuma i sa ciljem unapređenja i ostvarivanja zajedničkih interesa.

Član 2.

Predmet ovog Sporazuma je prvenstveno saradnja u oblastina:

a) Nastavno-edukativni rad (angažmanom stručnjaka/nastavnika, asistenata, radnika, saradnika, istraživača/ ASA Bolnice u procesu provođenja teoretske i praktične nastave na Visokoj školi, a koji za to ispunjavaju uvjete utvrđene posebnim propisima);

b) Razmjena obrazovnog i stručnog kadra;
c) Organizaciju i učešće na konferencijama, obukama, seminarima, radionicama, vježbama i drugim modulima obučavanja polazinika studijskih programa Visoke škole;
d) Ekspertnu, odnosno konsultantsku pomoć i saradnju u utvrđivanju sadržaja studijskiih programa, a koji se odnose na oblast zdravstva;
e) Druge oblike saradnje kojima se ostvaruju interesi strana potpisnica ovog Sporazuma, a saglasno odredbama Statuta Visoke škole i ASA Bolnice kao i propisima iz oblasti visokog obrazovanja i oblasti zdravstva kojima se uređuje rad i djelatnost ovih ustanova.

Osim saradnje iz stave 1. Ovog člana, potpisnici Sporazuma sarađuju i kroz nastavno-edukativni rad za potrebe Visoke školo, a u smislu provođenja praktične nastave. ASA Bolnica u tom slučaju ima status partnera i čini nastavnu bazu Visoke škole, za provođenje praktičnog dijela nastave.

Bliži uvjeti saradnje iz stave 2. Ovog Sporazuma uređuju se posebnim aktom (ugovorom, sporazumom i sl.) između Visoke škole i ASA Bolnice.

Član 3.

Visoka škola je obavezna izvrši izbore profesora, predavača i asistenata. Dio nastavnog kadra činit će i stručnjaci ASA Bolnice, prvenstveno za klinički dio nastavnih planova i programa, osnosno studijskih programa organiziranih u okviru Visoke škole.

Član 4.

Zajedno sa Menadžmentom ASA Bolnice, Visoka škola će izvršiti selekciju nastavnika i asistenata iz ASA Bolnice, koji će nakon procedure izbora na Visokoj školi dobiti i odgovarajuća akademska zvanja i biti uključeni u izvođenju nastave i vježbi.

Zbog integralnog procesa izvođenja nastave i vježbi, nastavnici i asistenti iz ASA Bolnice imaju nastavne obaveze i odgovornosti kao i stalno zaposleni na Visokoj školi, kao spoljni saradnici čije radno vrijeme i trajanje će ugovorne strane odrediti naknadno, i na taj način njihovim angažmanom Visoka škola ispunjava uvjete u pogledu propisanih kadrovskih standard za rad.

Član 5.

Izabrano akademsko osoblje iz člana 4. Ovog Sporazuma zadržavaju zvanja i angažman na Visokoj školi, po osnovu ovog Sporazuma u slučaju prestanka radnog odnosa u ASA Bolnici, odnosno prelaska u druge zdravstvene ustanove.

Član 6.

Saglasno Statutu, nastava na Visokoj školi može biti organizirana i na njemačkom jeziku. Visoka škola se obavezuje da će organizirati kontinuirano usavršavanje nastavnog i akademskog osoblja iz njemačkog jezika.

Član 7.

Nastavno osoblje iz člana 4. ovog Sporazuma ima pravo na naknadu za svoj rad, odnosno sudjelovanje u nastavi Visoke škole, a u skladu sa propisima o radu u Federaciji Bosne i Hercegovine i internim pravilima Visoke škole, i to shodno vrsti angažmana.

Član 8.

Nastava i praksa na Visokoj školi će se odvijati na Visokoj školi u pogledu općih i bazičnih medicinskih predmeta i u prostorijama ASA Bolnice i drugih nastavnih baza, u pogledu dogovorenih kliničkih predmeta, i to na način uređen posebnim ugovorom između Visoke škole i ASA Bolnice. U vezi sa kliničkim predmetima, nastava će biti organizovana tako da osnovna djelatnost ASA Bolnice i osoblje ASA Bolnice ima pogodnosti.

II.- Odgovornost

Član 9.

U procesu rada Visoke škole, za svaku eventualnu tužbu prema Visokoj školi podnesenu od strane fizičkih ili pravnih lica, ASA Bolnioca ne snosi odgovornost. Odgovornost u tom slučaju snosi isključivo Visoka škola.

Član 10.

Visoka škola je dužna osigurati studente za eventualnu povredu u toku boravka u prostorijama Visoke škole, ali i u prostorijama ASA Bolnice, kada student tu borave, u vezi sa praćenjem nastave i ispunjavanjem propisanih studentskih obaveza.

Član 11.

Visoka škola snosi odgovornost za finansijsku samoodrživost i nesmetano odvijanje nastavnog procesa.

Član 12.

Zaposlenici ASA Bolnice angažirani u radu Visoke škole (izabrani u odgovarajuće zvanje ili stručnjaci iz prakse) dobijaju rješenje o izboru u odgovarajući nastavno zvanje, kao i rješenje/ugovor o mjesečnoj nadoknadi za svoj rad na studijskim programima Visoke škole.

Član 13.

Potpisnici ovog sporazuma se obavezuju da će se pridržavati visokih standarda (prostor, oprema, nastavnici, asistenti i stručnjaci iz prakse, u realizaciji različitih oblika saradnje temeljem ovog Sporazuma, tako da svaki student dobije vrhunsko obrazovanje u području zdravstvenih nauka.

III. – Završne odredbe

Član 14.

Potpisnici Sporazuma su saglasni da će se posebnim aktima Visoke škole i ASA Bolnice imenovati osobe odgovorne za provođenje odredni ovog Sporazuma i koordinaciju u realiziranju istog.

Član 15.

Za sva pitanja koja nisu regulirana ovim Sporazumom, a u slučaju da se ukaže potreba i interes, ugovorene strane pristupit će donošenju aneksa ovog Sporazuma.

Član 16.

Potpisnici ovog Sporazuma su saglasni da će, u slučaju spora, a vezano za tumačenje ili realiziranje ovog Sporatzuma, isti pokušati riješiti dogovorom, mirnim putem i iznalaženjem obostranih najboljih rješenja, a ako to nije moguće da će formirati zajedničku arbitražnu komisiju, koju će sačinjavati po dva predstavnika strana potpisnica ovog Sporazuma.

Član 17.

Ukoliko potpisnici Sporauma ne postignu dogovor, odnosno rješenje putem arbitraže u skladu sa članom 16. ovog Sporazuma, u tom slučaju u roku od 15 dana, mogu podnijeti zahtjev da se spor rješava pred nadležnim sudom.

Član 18.

Svaka strana potpisnica ovog Sporazuma, isti može otkazati, ali se Sporazum ne može prekinuti/otkazati dok traje ciklus školovanja jedne generacije studenata (3 godine).

Visoka škola je obavezna informirati potencijalne studente (maturante koji konkuriraju za upis u I godinu studija na svim studijskim programima, ukoliko dobije obavijest od ASA Bolnice o namjeri otkazivanja

ugovorenih aktivnosti. ASA Bolnica i Visoka škola mogu slične ugovore sklapati i sa drugim ustanovama, a u cilju što uspješnije realizacije svojih misija.

Član 19.

Sporazum stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licencu od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.

Ovaj Sporazum se zaključuje na period od tri (3) godine. Ukoliko ni jedna od strana potpisnica ovog Sporazuma, nakon isteka roka od tri godine isti ne raskine Sporazum se smatra produženim za još tri godine.

Član 20.

Ovaj Sporazum je sačinjen u 4 /četiri/ primjerka, od kojih po 2 /dva/ primjerka zadržava svaka strana potpisnica.

Za VISOKU ŠKOLU
GENERALNI SEKRETAR

Benjamin Vojnikević Mr. iur

Za ASA BOLNICU
DIREKTOR

Prof. Dr. Mustafa Hiroš

BR. 10-45-1592/25

Broj 2-1/24
Sarajevo 26.11.20204. godine

Na osnovu člana 86.stav (6) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/22), u skladu sa odredbama Statuta , Odluke Senata Visoke škole Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo, Odluke Upravnog odbora, relevantnih propisa iz oblasti socijalne i zdravstvene djelatnosti, kolektivnih ugovora i standarda i normativa iz odgovarajuće oblasti, kao i iskazane spremnosti za uspostavljanje institucionalne saradnje, sporazumne strane

1. **Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** ulica Husrefa Redžića, broj 10, 71000 Sarajevo, kojeg zastupa Direktor Prof. dr. Haris Tanović (u daljem tekstu: **Visoka škola**)

2. **USTANOVA ZA SOCIJALNO ZBRINJAVANJE, ZDRAVSTVENU NJEGU, ODGOJ I OBRAZOVANJE PAZARIĆ,** sa adresom . Resnik broj bb 71243 Pazarić, kojeg zastupa direktor Samir Suljagić (u daljem tekstu: **Ustanova Pazarić**)

Zaključuju: Prethodni

SPORAZUM O
UREĐIVANJU MEĐUSOBNIH ODNOSA
U OBAVLJANJU NASTAVNOG I IZDAVAČKOG RADA

I OPŠTE ODREDBE

Član 1
(Predmet Ugovora)

Predmet ovog Sporazuma je regulisanje međusobnih odnosa u vezi sa provođenjem nastavne, izdavačke djelatnosti, angažmana kadrova i drugih oblika saradnje između **Visoke škole** i **Ustanove Pazarić** (dalje: sporazumne strane), kao i regulisanje prava, obaveza i odgovornosti koje proističu iz povezanosti sporazumnih strana u obavljanju svojih osnovnih djelatnosti, a u cilju unapređenja i ostvarivanja zajedničkih interesa.

Član 2
(Međusobna povezanost)

(1) Sporazumne strane su saglasne da u cilju ostvarivanja saradnje iz člana 3. ovog Sporazuma vode računa:
   a) Da je Visoka škola, kao visokoškolska ustanova, nosilac nastavne i izdavačke djelatnosti, čija djelatnost je visoko obrazovanje prvog ciklusa studija, dualnog i strukovnog studija, kao i kontinuirana edukacija i cjeloživotno učenje.
   b) Da je Ustanova Pazarić, kao ustanova socijane i zdravstvene zaštite, nosilac socijalne i zdravstvene kao i rehabilitacijske djelatnosti u kojoj se obavlja socijalna i zdravstvena zaštita i rehabilitacija povjerenih štićenika, te ovim Sporazumom i nastavna baza u kojoj se izvodi dio nastave prvog ciklusa studija za potrebe studenata Visoke škole.

(2) Poseban segment međusobne povezanosti se odnosi na ljudske, prostorne, materijalne i druge resurse koji proizilaze iz okvira djelatnosti sporazumnih strana.

Član 3
(Međusobni odnosi)

(1) Ovim Sporazumom regulišu se međusobni odnosi sporazumnih strana u sljedećim oblastima:.)
   a) Nastava i neciklični vidovi obrazovanja:

- realizacija nastave za studente na studijskim programima prvog ciklusa studija za potrebe odsjeka/studijskih programa Visoke škole;
-realizacija nastave za potrebe strukovnih, dualnih i stručnih studija za potrebe Visoke škole;
- programi kontinuirane edukacije;
- organizacija i realizacija učenja na daljinu;
- organizacija i realizacija seminara, radionica i drugih oblika aktivnosti u cilju edukacije,
- provođenje pedagoške edukacije akademskog kadra.

b) Izdavačka djelatnost, odnosno zajedničke aktivnosti na:
- izdavanju fakultetskih i zajedničkih izdanja,
- publikovanju naučnih, stručnih i drugih radova u časopisima ugovornih strana i drugim časopisima,
- izdavanju monografije,
- izdavanju zajedničkih bibliografija,
- jačanju vidljivosti Visoke škole i Ustanove Pazarić.

c) Akademsko i drugo osoblje
- nastavnici i saradnici,
- zdravstveni djelatnici u specijalističkom zvanju,
- stručnjaci iz prakse,
- ostalo medicinsko i stručno osoblje.

d) Materijalno tehnički uslovi, koji obuhvataju korištenje prostornih kapaciteta, te nastavne opreme i sredstava:
- prostori za izvođenje nastave,
- prostori za stručni rad.
- biblioteke i bibliotečki fond,
- IT oprema i tehnologija,
- nastavna učila, oprema i pomagala,
- simulatori i fantomi,

e) Finansiranje i institucionalna povezanost
- finansiranje nastavnog, i stručnog rada je odgovornost Visoke škole,
- finansiranje izdavačke djelatnosti i pretplata na časopise, druga izdanja i baze podataka je slobodno izražena volja sporazumnih strana.

(2) Sporazumne strane su saglasne da će svoje međusobne odnose urediti na način da se osigura optimalno i funkcionalno organizovanje, povezivanje i iskorištavanje prostornih, materijalnih i ljudskih resursa, a u skladu sa zakonima koji regulišu oblast visokog obrazovanja, i socijalne i zdravstvene zaštite, te drugih zakona i podzakonskih akata primjenjenih u djelatnosti ugovornih strana.

II NASTAVA I NECIKLIČNI VIDOVI EDUKACIJE

Član 4
(Nastava)

Dio nastave odsjeka/studijskih programa Visoke škole se izvodi u prostorima Ustanove Pazarić koje imaju ispunjenje uslove za realizaciju nastavnih planova i programa ili dijela studijskih programa Visoke škole.

Član 5
(Funkcionalno povezivanje nastavnog rada)

(1) Ustanova Pazarić se obavezuje da će, shodno svojim mogućnostima i obavezama iz statusa nastavne baze, obezbijediti uslove za realizaciju nastavnog procesa/praktičnog rada i vježbi za studente, a prema iskazanoj nastavnoj potrebi, te nastavnim planovima i programima za odgovarajuće odsjeke za potrebe Visoke škole , što podrazumjeva i obezbjeđenje svojih ljudskih

resursa, opreme i prostora za tu namjenu, a u skladu sa Zakonom o socijalnoj i zdravstvenoj zaštiti F BiH.

(2) Nastavu u Ustanovi Pazarić, prema uslovima iz Zakona o visokom obrazovanju, mogu izvoditi lica koja imaju zaključen ugovor o radu sa Ustanovom Pazarić i lica koja na osnovu Zakona o socijalnoj i zdravstvenoj zaštiti F BiH, te Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo mogu raditi u nastavnoj bazi.

Član 6
(Realizacija nastave)

Realizacija nastavnog plana i programa predmeta prvog ciklusa studija, kao i dualnih i strukovnih studija, odvija se putem smjerova/katedri u za sve odsjeke Visoke škole, a u skladu sa iskazanom nastavnom potrebom i planom pokrivenosti nastave.

Član 7
(Unapređenje specijalističkih programa)

Sporazumne strane mogu zajednički raditi na inoviranju i izmjenama i dopunama studijskih programa, a u cilju unapređenja ovog vida edukacije.

Član 8
(Cjeloživotno učenje)

Sporazumne strane mogu zajednički planirati i izrađivati planove kontinuirane edukacije i cjeloživotnog učenja u oblasti zdravstva.

III NAUČNI I ISTRAŽIVAČKI RAD

Član 9
(Naučni i istraživački rad)

(1) Sporazumne strane su saglasne za zajednički naučni i istraživački rad u obavljanju svojih osnovnih djelatnosti, a u cilju unapređenja i ostvarivanja zajedničkih interesa.

(2) Sporazumne strane su saglasne da će zajednički raditi na naučnim i istaživačkim aktivnostima, programima i projektima.

(3) Sporazumne strane su saglasne da mogu zajednički učestovati na međunarodnim i domaćim istraživačkim i stručnim projektima i programima.

(4) Sporazumne strane su saglasne da će se naučni i istraživački rad odvijati i unaprjeđivati putem Visoke škole, u skladu sa ovim Sporazumom, te po potrebi posebnim sporazumima/ugovorima u skladu sa općim aktima ugovornih strana.

Član 10
(Korištenje raspoloživih resursa i pristup bazama podataka)

(1) Sporazumne strane se obavezuju da će međusobno obezbjeđivati nesmetano korištenje raspoloživih prostornih, materijalnih, informatičkih, bibliotečkih i drugih resursa i pristup bazama podataka svim licima uključenim u zajednički rad, vodeći računa o odredbama propisa o socijalnoj i zdravstvenoj zaštiti.

(2) Način korištenja i raspolaganja resursima iz stava (1) ovog člana, po potrebi, će se regulisat posebnim aktima sporazumnih strana.

(3) Sva pitanja vezana za naučni i istraživački rad u kojima se troše određena materijalna sredstva (hemikalije, reagencije, antitijela i sl.) bit će predmetom posebnog sporazumijevanja/ugovaranja.

Član 11
(Zajednički nastup)

U provedbi aktivnosti u vezi zajedničkog nastupa sporazumne strane su saglasne da će:

a) Pri organizovanju naučnih i stručnih skupova, kongresa i sl. iz oblasti socijalne zaštite i zdravstva u najvećoj mogućoj mjeri nastupati zajednički kao ravnopravni partneri,

b) Zajednički nastupati na tržištu intelektualnih usluga iz oblasti socijalne zaštite i zdravstva, gdje imaju zajedničke kapacitete i interese.

IV IZDAVAČKA DJELATNOST

Član 12.

(Oblici saradnje i finansiranje izdavačke djelatnosti)

(1) Sporazumne strane će sarađivati u izdavačkoj djelatnosti kroz publikovanje naučnih, stručnih i drugih radova u časopisima, a koje izdaju ili u koima objavljuju, kao i u drugim časopisima i periodici iz oblasti i biomedicine, socijalne zaštite i zdravstva.

(2) Izdavanje bibliografija akademskog osoblja Visoke škole, u skladu sa ovim Sporazumom, pretpostavlja da će biti obuhvaćeni i svi autori koji imaju ili su imali zaključen ugovor o radu sa Ustanovom Pazarić.

(3) Prilikom određivanja recenzenata za izdanja Visoke škole, određivat će se lica sa odgovarajućim izborom u akademsko zvanje.

(4) Sporazumne strane su saglasne da će osigurati međusobnu vidljivost putem upotrebe logotipa i web platformi.

(5) Finansiranje zajedničkih izdanja će se urediti posebnim ugovorom.

V AKADEMSKO OSOBLJE

Član 13.

(Angažman akademskog osoblja i stručnjaka iz prakse)

(1) Shodno propisima iz oblasti visokog obrazovanja akademsko osoblje čine lica koja imaju izbor u jedno od akademskih zvanja: aistent, predavač visoke škole i profesor visoke škole, a koji su izabrani u ta zvanja.

(2) Akademsko osoblje iz stava (1)ovog člana, a u vezi sa članom 9. ovog Ugovora, obavezno je uskladiti svoju „afilijaciju" u rezultatima naučnog rada sa Visokom školom.

(3) Za potrebe realizacije nastavnog procesa mogu se angažirati i druga lica u stručnom zvanju specijaliste/subspecijaliste, a koji imaju zaključen ugovor o radu sa Ustanovom Pazarić, te druga zaposlena lica u Ustanovi Pazarić, kao stručnjaci iz prakse u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima iz oblasti visokog obrazovanja.

Član 14.

(Izbor/učešće u radu tijela Visoke škole)

Izabrano akademsko osoblje koje ima zaključen ugovor o radu sa Ustanovom Pazarić ima pravo biti birano/učestvovati u radu tijela Visoke škole, a u skladu sa odredbama Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo i Statuta Visoke škole.

VI MATERIJALNO TEHNIČKI USLOVI/RESURSI

Član 15.

(Usaglašavanje rasporeda korištenja nastavnih prostora)

(1) Sporazumne strane su saglasne da se korištenje nastavnih prostora u Ustanovi Pazarić vrši prema usaglašenom i usvojenom rasporedu korištenja.

(2) Raspored korištenja se mora usaglasiti najkasnije do 15. septembra tekuće godine,a za narednu studijsku godinu.

(3) Pod nastavnim prostorom se podrazumjeva:

a) Amfiteatri,
b) Učionice i posebni kabineti
c) Ambulante, sale za grupne terapije i slično
d) Prostori gdje se radi sa i gdje borave štićenici,
e) Laboratorije i
f) Drugi adekvatni prostori.

Član 16.

(Termini korištenja)

(1) Sporazumne strane su saglasne da se prioriteti za korištenje nastavnih prostora u Ustanovi Pazarić daje terminima za realizaciju programa rada Ustanovi Pazarić a tek zatim nastavnog procesa.

(2) U slučajevima vandrednih ili izuzetnih potreba, termini će se utvrđivati ad hoc uz predhodnu saglasnost sporazumnih strana.

Član 17.

(Odgovornost za pravilno rukovanje i čuvanje nastavne opreme i nastavnih pomagala)

Za čuvanje i pravilno rukovanje nastavnom opremom, učilima i nastavnim pomagalima odgovara neposredni rukovodilac istim, odnosno lice koje po rasporedu rada izvodi odgovarajući oblik nastave.

VII FINANSIRANJE I INSTITUCIONALNA POVEZANOST

Član 18.

(Pravo na plaću i naknade)

(1) Osoblje zaposleno u Ustanovi Pazarić, kao nastavnoj bazi Visoke škole, koje ima zaključen ugovor o radu sa nepunim radnim vremenom sa Visokom školom ostvaruje pravo na plaću, shodno procentu radnog vremena prema ugovoru o radu, na način utvrđen od strane Visoke škole, te odredbama Pravilnika o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole, odredbama Ugovora o radu sa nepunim radnim vremenom, ovog Sporazuma i drugim relevantnim propisima iz ove oblasti.

(2) Osoblje zaposleno u Ustanovi Pazarić, kao nastavnoj bazi Visoke škole, a koje nema zaključen ugovor o radu sa Visokom školom i koje ima izbor u odgovarajuće akademsko zvanje i angažman u svojstvu spoljnog saradnika, ostvaruje pravo na naknadu na način utvrđen od strane Visoke škole, te odredbama Pravilnika o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole, odredbama Ugovora o angažmanu ovog Sporazuma i drugim relevantnim propisima iz ove oblasti.

Član 19.

(Sredstva za plaće i napredovanje)

(1) Budžetom Visoke škole, u okviru utvrđenim limita, predviđena su sredstva za dio plaće akademskog osoblja koji imaju zaključen ugovor o radu sa nepunim radnim vremenom sa sporazumnim stranama, u zavisnosti od akademskog zvanja u koje je isto birano, a u skladu sa Metodologijom izračuna dijela plaće za akademsko osoblje nastavnih baza.

(2) Budžetom Visoke škole predviđena su sredstva za plaće akademskog osoblja ili drugih lica koji su zaključili ugovore o angažmanu u nastavnom procesu sa Visokom školom, a imaju zaključen ugovor o radu sa punim radnim vremenom sa Ustanovom Pazarić kao nastavnoj bazi.

Član 20.

(Finansiranje nastavne,naučnonastavne i naučnoistraživačke djelatnosti)

Sporazumne strane su saglasne da se finansiranje nastavne i djelatnosti prvog ciklusa studija, dualnog studija, i strukovnih studija koje se realizira u Ustanovi Pazarić vrši iz Budžeta Visoke škole, u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

Član 21.

(Finansiranje angažmana osoblja zaposlenog u Ustanovi Pazarić koje nema izbor na Visokoj školi)

Budžetom Visoke škole predviđena su sredstva za plaće osoblja Ustanove Pazarić koje nema izbor u akademska zvanja, a koje je angažovano u nastavnom procesu i čija će se isplata vršiti u skladu sa Parvilnika o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole, odredbama ugovora o angažmanu, ovog Sporazuma i drugim relevantnim propisima iz ove blasti.

Član 22.

(Materijalni troškovi izvođenja nastave)

(1) Visoka škola se obavezuje da će budžetom realizacije nastave koja se izvodi u Ustanovi Pazarić, planirati sredstva za finansiranje materijalnih troškova izvođenja nastave.

(2) Plaćanje će se izvršiti po dostavljenim mjesečnim/kvartalnim izvještajima o provedenoj nastavi i troškovima od strane Ustanove Pazarić, a po specifikaciji konkretnih triškova.

(3) Visoka škola ima pravo tražiti pojašnjenje troškova nastalih realizacijom nastavnog procesa u Ustanovi Pazarić.

Član 23.
(Učešće u radu Senata)

Ugovorne strane su saglasne da će predstavnik Ustanove Pazarić. iz reda profesora visoke škole odnosno predavača visoke škole, učestvovati u radu Senata bez prava glasa, kao predstavnih nastavne baze, što se preciznije uređuje odlukom Senata i StatutomVisoke škole.

Član 24.
(Izvještavanje i periodične evaluacije)

(1) Sporazumne strane su saglasne da će Ustanova Pazarić Visokoj školi podnositi periodične i godišnje izvještaje o nastavnom, i izdavačkom radu.
(2) Sporazumne strane su saglasne da će Ustanova Pazarić podnositi i godišnji izvještaj o radu sa finansijskim poslovanjem u dijelu koji se odnosi na odredbe ovog Sporazuma, a u skladu sa relevantnim propisima koji reguliraju ovu oblast na Visokoj školi.
(3) Ugovorne strane su saglasne da će Ustanova Pazarić učestvovati u periodičnim evaluacijama u okviru samoevaluacije Visoke škole, a u skladu sa zakonom i općim aktima Visoke škole.

VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 25.
(Primjena)

Na sva pitanja koja nisu riješena ovim Sporazumom, primjenjivat će se odredbe zakona koji regulišu oblast visokog obrazovanja i zdravstvene zaštite.

Član 26.
(Imenovanje odgovornih lica)

Sporazumne strane se obavezuju da imenuju lica odgovorna za praćenje i realizaciju ovog Sporazuma.

Član 27.
(Rješavanje sporova)

(1) Sporazumne strane su saglasne da će svi eventualni sporovi po ovom Sporazumu rješavati sporazumno, a za sva pitanja koja se ne budu riješila sporazumno, uspostavit će se arbitražno tijelo kojeg čine po 2 (dva) predstavnika svake ugovorne strane.
(2) Ukoliko se i nakon arbitraže ne postigne spoirazum, nadležan je sud u Sarajevu.

Član 28.
(Broj primjeraka)

Ovaj Sporazum je sačinjen u četiri (4) istovjetna primjerka od kojih svakoj ugovovrnoj strani pripadaju po dva (2).

Član 29.
(Stupanje na snagu)

(1) Sporazum stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licence od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.
(2) Ovaj Sporazum se zaključuje na period od tri (3) godine.

Za

DIREKTOR

Prof.dr. Hares Tanović

DIREKTOR

Samir Suljagić

02-1-48/25
07.01.2025.

Broj 6-1.../25
Sarajevo 18..03.2025. godine

SPORAZUM
O SARADNJI U
REALIZACIJI NASTAVNOG PROCESA

Uzevši u obzir činjenice:

Da se Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo (Visoka škola) osniva kao privatna visokoškolska ustanova-visoka škola iz oblasti biomedicina i zdravstvo i u svom sastavu ima četiri studijska programa. Studijski program Fizijatrija i rehabilitacija u trajanju od tri akademske godine, studijski program Okupacina-radna terapija i rehabilitacija u trajanju od tri akademske godine, studijski program Opšte sestrinstvo-njegovateljstvo u trajanju od tri akademske godine i studijski program Kozmetologija u trajanju od tri akademske godine. Kao visokoškolska ustanova u osnivanju ima viziju razvoja obrazovne, stručne i istraživačke djelatnosti. Uz navedeno u planu je mogućnost izvođenja nastave na njemačkom jeziku, a zbog pokazane potrebe u regiji za nastavom organiziranom na taj način.

Da Visoka škola ima misiju i cilj da planiranjem i realizacijom nastave, te ostalim oblicima rada sa studentima i drugim korisnicima svojih usluga izgradi imidž visokoobrazovne ustanove od značaja za regionalni razvoj.

Da vođeni programskim ciljevima realizacije planiranih studijskih programa imamo namjeru postati atraktivna i prihvaćena viskoškolska ustanova. Visoka škola uspostavlja odnose sa institucijama koje daju unutarnji i međunarodni legitimitet obrazovnom projektu koji će da provodi.

Da će Visoka škola, kroz kontinuiranu saradnju sa relevantnim subjektima graditi odnose povjerenja i profesionalnosti sa korisnicima usluga u lokalnoj zajednici i regionu, a kroz uspostavljanje sistema kvaliteta primjenjivati međunarodne standard obrazovanja.

Da je Odredbama prijedloga Statuta utvrđeno da Visoka škola može sklapati posebne ugovore o organiziranju studijskih programa ili izvedbe dijela određenih studijskih programa, a što treba koristiti kao model unaprjeđenja saradnje sa ključnim akterima u oblasti obrazovanja i zdravstva, u cilju pružanja najvećeg mogućeg standard znanja i vještina polaznicima studija.

Da ZDRAVSTVENA USTANOVA LJEČILIŠTE „Banja Terme-Ilidža“ teži da postane respektabilna, kadrovski i materijalno vrhunski opremljena zdravstvena i rehabilitaciona ustanova, za fizijatriju i rehabilitaciju, posvećena pacijentu efikasan prenosnik znanja i vještina potrebnih za kvalitetan rada i educiranje zdravstvenih stručnjaka specifičnih profila, ustanova koja ima jasnu viziki i misiju svog razvoja, ustanova koja je otvorena za nove ideje, inicijative i težnje, s ciljem unapređenja zadovoljstva svih interesnih

skupina, sa naglaskom na klijente-pacijente, kojima će se, kroz process zdravstvene zaštite i njege, a uz primjenu najsavremenijih dijagnostičkih i terapijskih postupaka, pružiti zdravstvene usluge vrhunskog kvaliteta.

Da „Banja Terme-Ilidža" predstavlja visoko stručnu, zdravstvenu ustanovu u Kantonu Sarajevo te da ima za cilj da pruži najbolju zdravstvenu uslugu i zaštitu pacijentima u skladu sa najvišim evropskim i svjetskim standardima, rukovodeći se vrijednostima timskog rada, razvijanjem odgovornosti prema zajednici, poštivanjem etičkih kodeksa, strategijskim upravljanjem resursa, kontinuiranim unaprjeđenjem dijagnostičko-terapijskih procedura i metoda liječenja od strane kvalitetnog i educiranog stručnog kadra, što u krajnjoj distance doprinosi i unapređenju zadovoljstva krucijalne interesne skupine – korisnika njegovih zdravstvenih usluga.

Da „Banja Terme-Ilidža" po strukturi kadra, opremi i prostorima, nivoima medicinskih usluga i rezultatima postignutim u praksi predstavlja značajnu ustanovu u oblasti biomedicine i zdravstva u BiH.

Da će u saradnji sa Visokom školom a kroz studijske programe Visoke škole biti intenzivirane aktivnosti na području naučno-istraživačkog rada u oblastio biomedicine i zdravstva.

Na osnovu člana 86.stav (6) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/22)
i na osnovu obostrano iskazane volje

Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo, sa sjedištem u ul. Husrefa Redžića 10, 71 000 Sarajevo, kojeg zastupa Generalni sekretar Benjamin Vojniković Mr.iur. (u daljem tekstu: Visoka škola)

i

ZDRAVSTVENA USTANOVA LJEČILIŠTE „Banja Terme-Ilidža" ulica Hrasnička cesta, broj 10, Sarajevo, koju zastupa direktor Dr. Enes Šačić (u daljem tekstu Terme Ilidža)

Zaključuju prethodni:

SPORAZUM O SARADNJI U REALIZACIJI NASTAVNOG PROCESA

I.- Predmet Sporazuma

Član 1.

Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo i Terme-Ilidža zaključuju ovaj Sporazum radi definiranja međusobnih odnosa, prava, obaveza i odgovornosti u oblasti saradnje, koja može da se provodi u različitim oblicima partnerstva, ali se bazira na povezanosti osnovnih djelatnosti potpisnika ovog Sporazuma i sa ciljem unapređenja i ostvarivanja zajedničkih interesa.

Član 2.

Predmet ovog Sporazuma je prvenstveno saradnja u oblastina:

a) Nastavno-edukativni rad (angažmanom stručnjaka/nastavnika, asistenata, radnika, saradnika, istraživača/ Terme Ilidža u procesu provođenja teoretske i praktične nastave na Visokoj školi, a koji za to ispunjavaju uvjete utvrđene posebnim propisima);
b) Razmjena obrazovnog i stručnog kadra;
c) Organizaciju i učešće na konferencijama, obukama, seminarima, radionicama, vježbama i drugim modulima obučavanja polazinika studijskih programa Visoke škole;
d) Ekspertnu, odnosno konsultantsku pomoć i saradnju u utvrđivanju sadržaja studijskiih programa, a koji se odnose na oblast zdravstva;
e) Druge oblike saradnje kojima se ostvaruju interesi strana potpisnica ovog Sporazuma, a saglasno odredbama Statuta Visoke škole i tereme Ilidža kao i propisima iz oblasti visokog obrazovanja i oblasti zdravstva kojima se uređuje rad i djelatnost ovih ustanova.

Osim saradnje iz stave 1. Ovog člana, potpisnici Sporazuma sarađuju i kroz nastavno-edukativni rad za potrebe Visoke školo, a u smislu provođenja praktične nastave. Terme Ilidža u tom slučaju ima status partnera i čini nastavnu bazu Visoke škole, za provođenje praktičnog dijela nastave.

Bliži uvjeti saradnje iz stave 2. Ovog Sporazuma uređuju se posebnim aktom (ugovorom, sporazumom i sl.) između Visoke škole i Terme Ilidža.

Član 3.

Visoka škola je obavezna izvrši izbore profesora, predavača i asistenata. Dio nastavnog kadra činit će i stručnjaci Terme Ilidža, prvenstveno za klinički dio nastavnih planova i programa, osnosno studijskih programa organiziranih u okviru Visoke škole.

Član 4.

Zajedno sa Menadžmentom Terme Ilidža, Visoka škola će izvršiti selekciju nastavnika i asistenata iz Terme Ilidža, koji će nakon procedure izbora na Visokoj školi dobiti i odgovarajuća akademska zvanja i biti uključeni u izvođenju nastave i vježbi.

Zbog integralnog procesa izvođenja nastave i vježbi, nastavnici i asistenti iz Terme Ilidža imaju nastavne obaveze i odgovornosti kao i stalno zaposleni na Visokoj školi, kao spoljni saradnici čije radno vrijeme i trajanje će ugovorne strane odrediti naknadno, i na taj način njihovim angažmanom Visoka škola ispunjava uvjete u pogledu propisanih kadrovskih standard za rad.

Član 5.

Izabrano akademsko osoblje iz člana 4. Ovog Sporazuma zadržavaju zvanja i angažman na Visokoj školi, po osnovu ovog Sporazuma u slučaju prestanka radnog odnosa u Terme Ilidža, odnosno prelaska u druge zdravstvene ustanove.

Član 6.

Saglasno Statutu, nastava na Visokoj školi može biti organizirana i na njemačkom jeziku. Visoka škola se obavezuje da će organizirati kontinuirano usavršavanje nastavnog i akademskog osoblja iz njemačkog jezika.

Član 7.

Nastavno osoblje iz člana 4. ovog Sporazuma ima pravo na naknadu za svoj rad, odnosno sudjelovanje u nastavi Visoke škole, a u skladu sa propisima o radu u Federaciji Bosne i Hercegovine i internim pravilima Visoke škole, i to shodno vrsti angažmana.

Član 8.

Nastava i praksa na Visokoj školi će se odvijati na Visokoj školi u pogledu općih i bazičnih medicinskih predmeta i u prostorijama Terme Ilidža i drugih nastavnih baza, u pogledu dogovorenih kliničkih predmeta, i

Visoka škola je obavezna informirati potencijalne studente (maturante koji konkuriraju za upis u I godinu studija na svim studijskim programima, ukoliko dobije obavijest od Terme Ilidža o namjeri otkazivanja ugovorenih aktivnosti. Terme Ilidža i Visoka škola mogu slične ugovore sklapati i sa drugim ustanovama, a u cilju što uspješnije realizacije svojih misija.

Član 19.

Sporazum stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licence od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.

Ovaj Sporazum se zaključuje na period od tri (3) godine. Ukoliko ni jedna od strana potpisnica ovog Sporazuma, nakon isteka roka od tri godine isti ne raskine Sporazum se smatra produženim za još tri godine.

Član 20.

Ovaj Sporazum je sačinjen u 4 /četiri/ primjerka, od kojih po 2 /dva/ primjerka zadržava svaka strana potpisnica.

Za VISOKU ŠKOLU
GENERALNI SEKRETAR

Benjamin Vojnikovic Mr. Iur.

Za Z.U LJEČILIŠTE „Terme Ilidža"
Direktor

Dr. Enes Šačić

BANJA-TERME ILIDŽA ZDRAVSTVENO LJEČILIŠTE

19.03.25.
2364-3/25

Broj: 31-01-31-6-96/1/25
Sarajevo, 29.01.2025. godine

Broj 4-9/25
24.01.2025

Na osnovu člana 86.stav (6) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/22), u skladu sa odredbama Statuta, Odluke Senata Visoke škole Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo, Odluke Upravnog odbora, relevantnih propisa iz oblasti socijalne i zdravstvene djelatnosti, kolektivnih ugovora i standarda i normativa iz odgovarajuće oblasti, kao i iskazane spremnosti za uspostavljanje institucionalne saradnje, sporazumne strane

1. **Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** ulica Husrefa Redžića, broj 10, 71000 Sarajevo, kojeg zastupa Direktor Prof. dr. Haris Tanović (u daljem tekstu: **Visoka škola)**

i

2. **JU "TERAPIJSKA ZAJEDNICA-KAMPUS KANTONA SARAJEVO"**, sa adresom Iznad sela Kešelji, BROJ bb, 71210 Ilidža, kojeg zastupa direktor mr.Adis Hadžić (u daljem tekstu: **Kampus**)

Zaključuju: Prethodni

SPORAZUM O UREĐIVANJU MEĐUSOBNIH ODNOSA U OBAVLJANJU NASTAVNOG I IZDAVAČKOG RADA

I OPŠTE ODREDBE

Član 1
(Predmet Ugovora)

Predmet ovog Sporazuma je regulisanje međusobnih odnosa u vezi sa provođenjem nastavne, izdavačke djelatnosti, angažmana kadrova i drugih oblika saradnje između **Visoke škole** i **Kampusa** (dalje: sporazumne strane), kao i regulisanje prava, obaveza i odgovornosti koje proističu iz povezanosti sporazumnih strana u obavljanju svojih osnovnih djelatnosti, a u cilju unapređenja i ostvarivanja zajedničkih interesa.

Član 2
(Međusobna povezanost)

(1) Sporazumne strane su saglasne da u cilju ostvarivanja saradnje iz člana 3. ovog Sporazuma vode računa:
   a) Da je Visoka škola, kao visokoškolska ustanova, nosilac nastavne i izdavačke djelatnosti, čija djelatnost je visoko obrazovanje prvog ciklusa studija, dualnog i strukovnog studija, kao i kontinuirana edukacija i cjeloživotno učenje.
   b) Da je Kampus, kao ustanova psihosocijalne rehabilitacije, radne terapije, socijane reintegracije i zdravstvene zaštite, nosilac ovih aktivnosti a posebno rehabilitacijske djelatnosti u kojoj se obavlja i zdravstvena zaštita i rehabilitacija povjerenih štičenika, te

ovim Sporazumom i nastavna baza u kojoj se izvodi dio nastave prvog ciklusa studija za potrebe studenata Visoke škole.

(2) Poseban segment međusobne povezanosti se odnosi na ljudske, prostorne, materijalne i druge resurse koji proizilaze iz okvira djelatnosti sporazumnih strana.

Član 3

(Međusobni odnosi)

(1) Ovim Sporazumom regulišu se međusobni odnosi sporazumnih strana u sljedećim oblastima:

a) Nastava i neciklični vidovi obrazovanja:
- realizacija nastave za studente na studijskim programima prvog ciklusa studija za potrebe odsjeka/studijskih programa Visoke škole;
-realizacija nastave za potrebe strukovnih, dualnih i stručnih studija za potrebe Visoke škole;
- programi kontinuirane edukacije;
- organizacija i realizacija učenja na daljinu;
- organizacija i realizacija seminara, radionica i drugih oblika aktivnosti u cilju edukacije,
- provođenje pedagoške edukacije akademskog kadra.

b) Akademsko i drugo osoblje
- nastavnici i saradnici,
- zdravstveni djelatnici u specijalističkom zvanju,
- stručnjaci iz prakse,
- ostalo medicinsko i stručno osoblje.

c) Materijalno tehnički uslovi, koji obuhvataju korištenje prostornih kapaciteta, te nastavne opreme i sredstava:
- prostori za izvođenje nastave,
- prostori za stručni rad.
- biblioteke i bibliotečki fond,
- IT oprema i tehnologija,
- nastavna učila, oprema i pomagala,
- simulatori i fantomi,

d) Finansiranje i institucionalna povezanost
- finansiranje nastavnog, i stručnog rada je odgovornost Visoke škole,
- finansiranje izdavačke djelatnosti i pretplata na časopise, druga izdanja i baze podataka je slobodno izražena volja sporazumnih strana.

(2) Sporazumne strane su saglasne da će svoje međusobne odnose urediti na način da se osigura optimalno i funkcionalno organizovanje, povezivanje i iskorištavanje prostornih, materijalnih i ljudskih resursa, a u skladu sa zakonima koji regulišu oblast visokog obrazovanja, i socijalne i zdravstvene zaštite, te drugih zakona i podzakonskih akata primjenjenih u djelatnosti ugovornih strana.

II NASTAVA I NECIKLIČNI VIDOVI EDUKACIJE

Član 4

(Nastava)

Dio nastave, posebno praktični dio, odsjeka/studijskih programa Visoke škole se izvodi u prostorima Kampusa, koji imaju ispunjenje uslove za realizaciju nastavnih planova i programa ili dijela studijskih programa Visoke škole.

Član 5

(Funkcionalno povezivanje nastavnog rada)

(1) Kampus se obavezuje da će, shodno svojim mogućnostima i obavezama iz statusa nastavne baze, obezbijediti uslove za realizaciju nastavnog procesa/praktičnog rada i vježbi za studente, a prema

iskazanoj nastavnoj potrebi, te nastavnim planovima i programima za odgovarajuće odsjeke za potrebe Visoke škole , što podrazumjeva i obezbjeđenje svojih ljudskih resursa, opreme i prostora za tu namjenu, a u skladu sa Zakonom o socijalnoj i zdravstvenoj zaštiti F BiH i drugim propisima po kojima Kampus djeluje.

(2) Nastavu u Kampusu, prema uslovima iz Zakona o visokom obrazovanju, mogu izvoditi lica koja imaju zaključen ugovor o radu sa Kampusom i lica koja na osnovu zakonskih regulativa o socijalnoj i zdravstvenoj zaštiti FBiH, te Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo mogu raditi u nastavnoj bazi.

Član 6
(Realizacija nastave)

Realizacija nastavnog plana i programa predmeta prvog ciklusa studija, kao i dualnih i strukovnih studija, odvija se putem smjerova/katedri u za sve odsjeke Visoke škole, a u skladu sa iskazanom nastavnom potrebom i planom pokrivenosti nastave.

Član 7
(Unapređenje specijalističkih programa)

Sporazumne strane mogu zajednički raditi na inoviranju i izmjenama i dopunama studijskih programa, a u cilju unapređenja ovog vida edukacije.

Član 8
(Cjeloživotno učenje)

Sporazumne strane mogu zajednički planirati i izrađivati planove kontinuirane edukacije i cjeloživotnog učenja u oblasti zdravstva.

III NAUČNI I ISTRAŽIVAČKI RAD

Član 9
(Naučni i istraživački rad)

(1) Sporazumne strane su saglasne za zajednički naučni i istraživački rad u obavljanju svojih osnovnih djelatnosti, a u cilju unapređenja i ostvarivanja zajedničkih interesa.
(2) Sporazumne strane su saglasne da će zajednički raditi na naučnim i istaživačkim aktivnostima, programima i projektima.
(3) Sporazumne strane su saglasne da mogu zajednički učestovati na međunarodnim i domaćim istraživačkim i stručnim projektima i programima.
(4) Sporazumne strane su saglasne da će se naučni i istraživački rad odvijati i unaprjeđivati putem Visoke škole, u skladu sa ovim Sporazumom, te po potrebi posebnim sporazumima/ugovorima u skladu sa općim aktima ugovornih strana.

Član 10
(Korištenje raspoloživih resursa i pristup bazama podataka)

(1) Sporazumne strane se obavezuju da će međusobno obezbjeđivati nesmetano korištenje raspoloživih prostornih, materijalnih, informatičkih, bibliotečkih i drugih resursa i pristup bazama podataka svim licima uključenim u zajednički rad, vodeći računa o odredbama propisa o socijalnoj i zdravstvenoj zaštiti, te zaštiti ličnih podataka.
(2) Način korištenja i raspolaganja resursima iz stava (1) ovog člana, po potrebi, će se regulisat posebnim aktima sporazumnih strana.
(3) Sva pitanja vezana za naučni i istraživački rad u kojima se troše određena materijalna sredstva (hemikalije, reagencije, antitijela i sl.) bit će predmetom posebnog sporazumijevanja/ugovaranja.

Član 11
(Zajednički nastup)

U provedbi aktivnosti u vezi zajedničkog nastupa sporazumne strane su saglasne da će:

a) Pri organizovanju naučnih i stručnih skupova, kongresa i sl. iz oblasti socijalne zaštite i zdravstva u najvećoj mogućoj mjeri nastupati zajednički kao ravnopravni partneri,

b) Zajednički nastupati na tržištu intelektualnih usluga iz oblasti socijalne zaštite i zdravstva, gdje imaju zajedničke kapacitete i interese.

IV IZDAVAČKA DJELATNOST

Član 12.

(Oblici saradnje i finansiranje izdavačke djelatnosti)

(1) Sporazumne strane će sarađivati u izdavačkoj djelatnosti kroz publikovanje naučnih, stručnih i drugih radova u časopisima, a koje izdaju ili u kojima objavljuju, kao i u drugim časopisima i periodici iz oblasti i biomedicine, socijalne zaštite i zdravstva.
(2) Izdavanje bibliografija akademskog osoblja Visoke škole, u skladu sa ovim Sporazumom, pretpostavlja da će biti obuhvaćeni i svi autori koji imaju ili su imali zaključen ugovor o radu sa Kampusom.
(3) Prilikom određivanja recenzenata za izdanja Visoke škole, određivat će se lica, iz Kampusa, sa odgovarajućim izborom u akademsko zvanje.
(4) Sporazumne strane su saglasne da će osigurati međusobnu vidljivost putem upotrebe logotipa i web platformi.
(5) Finansiranje zajedničkih izdanja će se urediti posebnim ugovorom.

V AKADEMSKO OSOBLJE

Član 13.

(Angažman akademskog osoblja i stručnjaka iz prakse)

(1) Shodno propisima iz oblasti visokog obrazovanja akademsko osoblje čine lica koja imaju izbor u jedno od akademskih zvanja: asistent, predavač visoke škole i profesor visoke škole, a koji su izabrani u ta zvanja.
(2) Akademsko osoblje iz stava (1) ovog člana obavezno je uskladiti svoju „afilijaciju" u rezultatima naučnog rada sa Visokom školom.
(3) Za potrebe realizacije nastavnog procesa mogu se angažirati i druga lica u stručnom zvanju specijaliste/subspecijaliste, magistra, doktora i slično a koji imaju zaključen ugovor o radu sa Kampusom, te druga zaposlena lica u Kampusu, kao laboranti ili stručnjaci iz prakse u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima iz oblasti visokog obrazovanja.

Član 14.

(Izbor/učešće u radu tijela Visoke škole)

Izabrano akademsko osoblje koje ima zaključen ugovor o radu sa Kampusom ima pravo biti birano/učestvovati u radu tijela Visoke škole, a u skladu sa odredbama Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo i Statuta Visoke škole.

VI MATERIJALNO TEHNIČKI USLOVI/RESURSI

Član 15.

(Usaglašavanje rasporeda korištenja nastavnih prostora)

(1) Sporazumne strane su saglasne da se korištenje nastavnih prostora u Kampusu vrši prema usaglašenom i usvojenom rasporedu korištenja.
(2) Raspored korištenja se mora usaglasiti najkasnije do 15. septembra tekuće godine,a za narednu studijsku godinu.
(3) Pod nastavnim prostorom se podrazumjeva:
   a) Amfiteatri,
   b) Učionice i posebni kabineti
   c) Ambulante, sale za grupne terapije i slično
   d) Prostori gdje se radi sa i gdje borave štićenici
   e) Laboratorije i
   f) Drugi adekvatni prostori.

Član 16.
(Termini korištenja)

(1) Sporazumne strane su saglasne da se prioriteti za korištenje nastavnih prostora u Kampusu daju terminima za realizaciju programa rada Kampusa a tek zatim nastavnog procesa.
(2) U slučajevima vandrednih ili izuzetnih potreba, termini će se utvrđivati ad hoc uz predhodnu saglasnost sporazumnih strana.

Član 17.
(Odgovornost za pravilno rukovanje i čuvanje nastavne opreme i nastavnih pomagala)

Za čuvanje i pravilno rukovanje nastavnom opremom, učilima i nastavnim pomagalima odgovara neposredni rukovodilac istim, odnosno lice koje po rasporedu rada izvodi odgovarajući oblik nastave.

VII FINANSIRANJE I INSTITUCIONALNA POVEZANOST

Član 18.
(Pravo na plaću i naknade)

(1) Osoblje zaposleno u Kampusu, kao nastavnoj bazi Visoke škole, koje ima zaključen ugovor o radu sa nepunim radnim vremenom sa Visokom školom ostvaruje pravo na plaću, shodno procentu radnog vremena prema ugovoru o radu, na način utvrđen od strane Visoke škole, te odredbama Pravilnika o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole, odredbama Ugovora o radu sa nepunim radnim vremenom, ovog Sporazuma i drugim relevantnim propisima iz ove oblasti.
(2) Osoblje zaposleno u Kampusu, kao nastavnoj bazi Visoke škole, a koje nema zaključen ugovor o radu sa Visokom školom i koje ima izbor u odgovarajuće akademsko zvanje i angažman u svojstvu spoljnog saradnika, ostvaruje pravo na naknadu na način utvrđen od strane Visoke škole, te odredbama Pravilnika o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole, odredbama Ugovora o angažmanu ovog Sporazuma i drugim relevantnim propisima iz ove oblasti.

Član 19.
(Sredstva za plaće i napredovanje)

(1) Budžetom Visoke škole, u okviru utvrđenim limita, predviđena su sredstva za dio plaće akademskog osoblja koji imaju zaključen ugovor o radu sa nepunim radnim vremenom sa sporazumnim stranama, u zavisnosti od akademskog zvanja u koje je isto birano, a u skladu sa Metodologijom izračuna dijela plaće za akademsko osoblje nastavnih baza.
(2) Budžetom Visoke škole predviđena su sredstva za plaće akademskog osoblja ili drugih lica koji su zaključili ugovore o angažmanu u nastavnom procesu sa Visokom školom, a imaju zaključen ugovor o radu sa punim radnim vremenom sa Kampusom kao nastavnom bazom.

Član 20.
(Finansiranje nastavne,naučnonastavne i naučnoistraživačke djelatnosti)

Sporazumne starne su saglasne da se finansiranje nastavne i djelatnosti prvog ciklusa studija, dualnog studija, i strukovnih studija koje se realizira u Kampusu vrši iz Budžeta Visoke škole, u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

Član 21.
(Finansiranje angažmana osoblja zaposlenog u Kampusu koje nema izbor na Visokoj školi)

Budžetom Visoke škole predviđena su sredstva za plaće osoblja Kampusa koje nema izbor u akademska zvanja, a koje je angažovano u nastavnom procesu i čija će se isplata vršiti u skladu sa Parvilnikom o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole, odredbama ugovora o angažmanu, ovog Sporazuma i drugim relevantnim propisima iz ove blasti.

Član 22.
(Materijalni troškovi izvođenja nastave)

(1) Visoka škola se obavezuje da će budžetom realizacije nastave koja se izvodi u Kampusu, planirati sredstva za finansiranje materijalnih troškova izvođenja nastave.

(2) Plaćanje će se izvršiti po dostavljenim mjesečnim/kvartalnim izvještajima o provedenoj nastavi i troškovima od strane Kampusa, a po specifikaciji konkretnih troškova.
(3) Visoka škola ima pravo tražiti pojašnjenje troškova nastalih realizacijom nastavnog procesa u Kampusu.

Član 23.
(Učešće u radu Senata)

Ugovorne strane su saglasne da će predstavnik Kampusa. iz reda profesora visoke škole odnosno predavača visoke škole, učestvovati u radu Senata, kao predstavnih nastavne baze, što se preciznije uređuje odlukom Senata i Statutom Visoke škole.

Član 24.
(Izvještavanje i periodične evaluacije)

(1) Sporazumne strane su saglasne da će Kampus Visokoj školi podnositi periodične i godišnje izvještaje o nastavnom radu.
(2) Sporazumne strane su saglasne da će Kampus podnositi i godišnji izvještaj o radu sa finansijskim poslovanjem u dijelu koji se odnosi na odredbe ovog Sporazuma, a u skladu sa relevantnim propisima koji reguliraju ovu oblast na Visokoj školi.
(3) Ugovorne strane su saglasne da će Kampus učestvovati u periodičnim evaluacijama u okviru samoevaluacije Visoke škole, a u skladu sa zakonom i općim aktima Visoke škole.

VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 25.
(Primjena)

Na sva pitanja koja nisu riješena ovim Sporazumom, primjenjivat će se odredbe zakona koji regulišu oblast visokog obrazovanja i zdravstvene zaštite.

Član 26.
(Imenovanje odgovornih lica)

Sporazumne strane se obavezuju da imenuju lica odgovorna za praćenje i realizaciju ovog Sporazuma.

Član 27.
(Rješavanje sporova)

(1) Sporazumne strane su saglasne da će svi eventualni sporovi po ovom Sporazumu rješavati sporazumno, a za sva pitanja koja se ne budu riješila sporazumno, uspostavit će se arbitražno tijelo kojeg čine po 2 (dva) predstavnika svake ugovorne strane.
(2) Ukoliko se i nakon arbitraže ne postigne sporazum, nadležan je sud u Sarajevu.

Član 28.

Svaka strana potpisnica ovog Sporazuma, isti može otkazati, ali se Sporazum ne može prekinuti/otkazati dok traje ciklus školovanja jedne generacije studenata (3 godine).

Visoka škola je obavezna informirati potencijalne studente (maturante koji konkuriraju za upis u I godinu studija na svim studijskim programima, ukoliko dobije obavijest od Kampusa o namjeri otkazivanja ugovorenih aktivnosti. Kampus i Visoka škola mogu slične ugovore sklapati i sa drugim ustanovama, a u cilju što uspješnije realizacije svojih misija.

Član 29.
(Broj primjeraka)

Ovaj Sporazum je sačinjen u četiri (4) istovjetna primjerka od kojih svakoj ugovovrnoj strani pripadaju po dva (2).

Član 29.
(Stupanje na snagu)

(1) Sporazum stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licence od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.
(2) Ovaj Sporazum se zaključuje na period od tri (3) godine.

DIREKTOR

Prof.dr. Haris Hanović

DIREKTOR

mr. Adis Hadžić

Broj ...../25
Sarajevo .....2025. godine

SPORAZUM
O SARADNJI U
REALIZACIJI NASTAVNOG PROCESA

Uzevši u obzir činjenice:

Da se Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo (Visoka škola) osniva kao privatna visokoškolska ustanova-visoka škola iz oblasti bimedicina i zdravstvo i u svom sastavu ima četiri studijska programa. Studijski program Fizijatrija i rehabilitacija u trajanju od tri akademske godine, studijski program Okupacina-radna terapija i rehabilitacija u trajanju od tri akademske godine, studijski program Opšte sestrinstvo-njegovateljstvo u trajanju od tri akademske godine i studijski program Kozmetologija u trajanju od tri akademske godine. Kao visokoškolska ustanova u osnivanju ima viziju razvoja obrazovne, stručne i istraživačke djelatnosti. Uz navedeno u planu je mogućnost izvođenja nastave na njemačkom jeziku, a zbog pokazane potrebe u regiji za nastavom organiziranom na taj način.

Da Visoka škola ima misiju i cilj da planiranjem i realizacijom nastave, te ostalim oblicima rada sa studentima i drugim korisnicima svojih usluga izgradi imidž visokoobrazovne ustanove od značaja za regionalni razvoj.

Da vođeni programskim ciljevima realizacije planiranih studijskih programa imamo namjeru postati atraktivna i prihvaćena viskoškolska ustanova. Visoka škola uspostavlja odnose sa institucijama koje daju unutarnji i međunarodni legitimitet obrazovnom projektu koji će da provodi.

Da će Visoka škola, kroz kontinuiranu saradnju sa relevantnim subjektima graditi odnose povjerenja i profesionalnosti sa korisnicima usluga u lokalnoj zajednici i regionu, a kroz uspostavljanje sistema kvaliteta primjenjivati međunarodne standard obrazovanja.

Da je Odredbama prijedloga Statuta utvrđeno da Visoka škola može sklapati posebne ugovore o organiziranju studijskih programa ili izvedbe dijela određenih studijskih programa, a što treba koristiti kao model unaprjeđenja saradnje sa ključnim akterima u oblasti obrazovanja i zdravstva, u cilju pružanja najvećeg mogućeg standard znanja i vještina polaznicima studija.

Da Dermatovenerološka ordinacija „Dr Alendar“ teži da postane respektabilna, kadrovski i materijalno vrhunski opremljena zdravstvena ustanova, dermatovenerologiju, posvečena pacijentu efikasan prenosnik znanja i vještina potrebnih za kvalitetan rada i educiranje zdravstvenih stručnjaka specifičnih profila, ustanova koja ima jasnu viziju i misiju svog razvoja, ustanova koja je otvorena za nove ideje, inicijative i težnje, s ciljem unapređenja zadovoljstva svih interesnih skupina, sa naglaskom na pacijente, kojima će se, kroz proces

zdravstvene zaštite i njege, a uz primjenu najsavremenijih dijagnostičkih i terapijskih postupaka, pružiti zdravstvene usluge vrhunskog kvaliteta.

Da Dermatovenerološka ordinacija „Dr Alendar" predstavlja visoko stručnu, zdravstvenu ustanovu u Kantonu Sarajevo te da ima za cilj da pruži najbolju zdravstvenu uslugu i zaštitu pacijentima u skladu sa najvišim evropskim i svjetskim standardima, rukovodeći se vrijednostima timskog rada, razvijanjem odgovornosti prema zajednici, poštivanjem etičkih kodeksa, strategijskim upravljanjem resursa, kontinuiranim unaprjeđenjem dijagnostičko-terapijskih procedura i metoda liječenja od strane kvalitetnog i educiranog stručnog kadra, što u krajnjoj distance doprinosi i unapređenju zadovoljstva krucijalne interesne skupine – korisnika njegovih zdravstvenih usluga.

Da Dermatovenerološka ordinacija „Dr Alendar" po strukturi kadra, opremi i prostorima, nivoima medicinskih usluga i rezultatima postignutim u praksi predstavlja značajnu ustanovu u oblasti medicine i u kantonu Sarajevo.

Da će u saradnji sa Visokom školom a kroz studijske programe Visoke škole biti intenzivirane aktivnosti na području naučno-istraživačkog rada u oblastio biomedicine i zdravstva.

Na osnovu člana 86 stav (6) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/22)
i na osnovu obostrano iskazane volje

Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo, sa sjedištem u ul. Husrefa Redžića 10, 71 000 Sarajevo, kojeg zastupaju Direktor Prof. Dr Emir Turkušić ili Generalni sekretar Benjamin Vojniković Mr.iur. (u daljem tekstu: Visoka škola)

i

Dermatovenerološka ordinacija „Dr Alendar" ulica Hamdije Čemerlića, broj 3, Sarajevo, koju zastupa direktor Dr. Kerim Alendar (u daljem tekstu Dermatovenerološka ordinacija)

Zaključuju prethodni:

SPORAZUM O SARADNJI U REALIZACIJI NASTAVNOG PROCESA

I.- Predmet Sporazuma

Član 1.

Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo i Dermatovenerološka ordinacija zaključuju ovaj Sporazum radi definiranja međusobnih odnosa, prava, obaveza i odgovornosti u oblasti saradnje, koja može da se provodi u različitim oblicima partnerstva, ali se bazira na povezanosti osnovnih djelatnosti potpisnika ovog Sporazuma i sa ciljem unapređenja i ostvarivanja zajedničkih interesa.

Član 2.

Predmet ovog Sporazuma je prvenstveno saradnja u oblastina:

a) Nastavno-edukativni rad (angažmanom stručnjaka/nastavnika, asistenata, radnika, saradnika, istraživača/ Dermatovenerološke ordinacije u procesu provođenja teoretske i praktične nastave na Visokoj školi, a koji za to ispunjavaju uvjete utvrđene posebnim propisima);
b) Razmjena obrazovnog i stručnog kadra;
c) Organizaciju i učešće na konferencijama, obukama, seminarima, radionicama, vježbama i drugim modulima obučavanja polazinika studijskih programa Visoke škole;
d) Ekspertnu, odnosno konsultantsku pomoć i saradnju u utvrđivanju sadržaja studijskiih programa, a koji se odnose na oblast zdravstva;
e) Druge oblike saradnje kojima se ostvaruju interesi strana potpisnica ovog Sporazuma, a saglasno odredbama Statuta Visoke škole i Dermatovenerološke ordinacije kao i propisima iz oblasti visokog obrazovanja i oblasti zdravstva kojima se uređuje rad i djelatnost ovih ustanova.

Osim saradnje iz stave 1. Ovog člana, potpisnici Sporazuma sarađuju i kroz nastavno-edukativni rad za potrebe Visoke školo, a u smislu provođenja praktične nastave. Dermatovenerološka ordinacija u tom slučaju ima status partnera i čini nastavnu bazu Visoke škole, za provođenje praktičnog dijela nastave.

Bliži uvjeti saradnje iz stave 2. Ovog Sporazuma uređuju se posebnim aktom (ugovorom, sporazumom i sl.) između Visoke škole i Dermatovenerološke ordinacije.

Član 3.

Visoka škola je obavezna izvršiti izbore profesora, predavača i asistenata. Dio nastavnog kadra činit će i stručnjaci Dermatovenerološke ordinacije, prvenstveno za klinički dio nastavnih planova i programa, osnosno studijskih programa organiziranih u okviru Visoke škole.

Član 4.

Zajedno sa Menadžmentom Dermatovenerološke ordinacije, Visoka škola će izvršiti selekciju nastavnika i asistenata iz Dermatovenerološke ordinacije, koji će nakon procedure izbora na Visokoj školi dobiti i odgovarajuća akademska zvanja i biti uključeni u izvođenju nastave i vježbi.

Zbog integralnog procesa izvođenja nastave i vježbi, nastavnici i asistenti iz Dermatovenerološke ordinacije imaju nastavne obaveze i odgovornosti kao i stalno zaposleni na Visokoj školi, kao spoljni saradnici čije radno vrijeme i trajanje će ugovorne strane odrediti naknadno, i na taj način njihovim angažmanom Visoka škola ispunjava uvjete u pogledu propisanih kadrovskih standard za rad.

Član 5.

Izabrano akademsko osoblje iz člana 4. Ovog Sporazuma zadržavaju zvanja i angažman na Visokoj školi, po osnovu ovog Sporazuma u slučaju prestanka radnog odnosa u Dermatovenerološkoj ordinaciji, odnosno prelaska u druge zdravstvene ustanove.

Član 6.

Saglasno Statutu, nastava na Visokoj školi može biti organizirana i na njemačkom jeziku. Visoka škola se obavezuje da će organizirati kontinuirano usavršavanje nastavnog i akademskog osoblja iz njemačkog jezika.

Član 7.

Nastavno osoblje iz člana 4. ovog Sporazuma ima pravo na naknadu za svoj rad, odnosno sudjelovanje u nastavi Visoke škole, a u skladu sa propisima o radu u Federaciji Bosne i Hercegovine i internim pravilima Visoke škole, i to shodno vrsti angažmana.

Član 8.

Nastava i praksa na Visokoj školi će se odvijati na Visokoj školi u pogledu općih i bazičnih medicinskih predmeta i u prostorijama Dermatovenerološke ordinacije i drugih nastavnih baza, u pogledu dogovorenih kliničkih predmeta, i to na način uređen posebnim ugovorom između Visoke škole i Dermatovenerološke

ordinacije. U vezi sa kliničkim predmetima, nastava će biti organizovana tako da osnovna djelatnost Dermatovenerološke ordinacije i njeno osoblje ima pogodnosti.

II.- Odgovornost

Član 9.

U procesu rada Visoke škole, za svaku eventualnu tužbu prema Visokoj školi podnesenu od strane fizičkih ili pravnih lica, Dermatovenerološka ordinacija ne snosi odgovornost. Odgovornost u tom slučaju snosi isključivo Visoka škola.

Član 10.

Visoka škola je dužna osigurati studente za eventualnu povredu u toku boravka u prostorijama Visoke škole, ali i u prostorijama Dermatovenerološke ordinacije, kada student tu bprave, u vezi sa praćenjem nastave i ispunjavanjem propisanih studentskih obaveza.

Član 11.

Visoka škola snosi odgovornost za finansijsku samoodrživost i nesmetano odvijanje nastavnog procesa.

Član 12.

Zaposlenici Dermatovenerološke ordinacije angažirani u radu Visoke škole (izabrani u odgovarajuće zvanje ili stručnjaci iz prakse) dobijaju rješenje o izboru u odgovarajući nastavno zvanje, kao i rješenje/ugovor o mjesečnoj nadoknadi za svoj rad na studijskim programima Visoke škole.

Član 13.

Potpisnici ovog sporazuma se obavezuju da će se pridržavati visokih standarda (prostor, oprema, nastavnici, asistenti i stručnjaci iz prakse, u realizaciji različitih oblika saradnje temeljem ovog Sporazuma, tako da svaki student dobije vrhunsko obrazovanje u području zdravstvenih nauka.

III. – Završne odredbe

Član 14.

Potpisnici Sporazuma su saglasni da će se posebnim aktima Visoke škole i Dermatovenerološke ordinacije imenovati osobe odgovorne za provođenje odredni ovog Sporazuma i koordinaciju u realiziranju istog.

Član 15.

Za sva pitanja koja nisu regulirana ovim Sporazumom, a u slučaju da se ukaže potreba i interes, ugovorene strane pristupit će donošenju aneksa ovog Sporazuma.

Član 16.

Potpisnici ovog Sporazuma su saglasni da će, u slučaju spora, a vezano za tumačenje ili realiziranje ovog Sporatzuma, isti pokušati riješiti dogovorom, mirnim putem i iznalaženjem obostranih najboljih rješenja, a ako to nije moguće da će formirati zajedničku arbitražnu komisiju, koju će sačinjavati po dva predstavnika strana potpisnica ovog Sporazuma.

Član 17.

Ukoliko potpisnici Sporauma ne postignu dogovor, odnosno rješenje putem arbitraže u skladu sa članom 16. ovog Sporazuma, u tom slučaju u roku od 15 dana, mogu podnijeti zahtjev da se spor rješava pred nadležnim sudom.

Član 18.

Svaka strana potpisnica ovog Sporazuma, isti može otkazati, ali se Sporazum ne može prekinuti/otkazati dok traje ciklus školovanja jedne generacije studenata (3 godine).

Visoka škola je obavezna informirati potencijalne studente (maturante koji konkuriraju za upis u I godinu studija na svim studijskim programima, ukoliko dobije obavijest od Dermatovenerološke ordinacije o namjeri otkazivanja ugovorenih aktivnosti. Dermatovenerološka ordinacija i Visoka škola mogu slične ugovore sklapati i sa drugim ustanovama, a u cilju što uspješnije realizacije svojih misija.

Član 19.

Sporazum stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licence od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.

Ovaj Sporazum se zaključuje na period od tri (3) godine. Ukoliko ni jedna od strana potpisnica ovog Sporazuma, nakon isteka roka od tri godine isti ne raskine Sporazum se smatra produženim za još tri godine.

Član 20.

Ovaj Sporazum je sačinjen u 4 /četiri/ primjerka, od kojih po 2 /dva/ primjerka zadržava svaka strana potpisnica.

Za VISOKU ŠKOLU
GENERALNI SEKRETAR

Benjamin Vojniković Mr. Iur.

Za Dermatovenerološka ordinacija „Dr Alendar"
Direktor

Dr. Keziti Alendara

PRIVATNA SPECIJALISTIČKA ORDINACIJA ZA DERMATOVENEROLOGIJU "DR ALENDAR" H.Čemerlića br.3 SARAJEVO

forum
BUSINESS CENTER

Forum Business Center d.o.o.
Pijačna 6, 71 000 Sarajevo, BiH
www.forum-bc.com
info@forum-bc.com
+387 33 773 340
+387 62 652 685

Prim... 06-11-2025
Org...

Forum Business Center D.o.o. Sarajevo,Pijačna br.6 JIB/4201280890006 koga zastupa direktor društva Ećo Smajl u daljem tekstu: Zakupodavac.

I

ATP People Services D.o.o. Sarajevo,Husrefa Redžića br.10 JIB/4203438930003 koga zastupa direktor društva Gerald Hermann Kaufmann u daljnjem tekstu Zakupoprimac.

Zaključili su dana 01.11.2025 .godine u Sarajevu.

UGOVOR O ZAKUPU POSLOVNOG PROSTORA

Br. 58/2025

I - Uvodne odredbe

Član 1.

Ugovorne strane zajednički potvrđuju da postoji obostrani interes za zaključivanjem ovoga Ugovora.

Član 2.

Zakupodavac kao vlasnik poslovnog prostora u objektu koji se nalazi na adresi Pijačna br.6 na drugom spratu , na parceli broj 2266/4 i 2251/25 Gornji Butmir, upisanog u ZK uložak 6283 izdaje Zakupoprimcu kancelarijski prostor od 461m2.

Uz prostor iz stava prvog ovog člana Zakupoprimac na korištenje dobija , pred ulaz sa površinom 70m2, stubište površine 40m2 , i hodnici površine 160m2.
Zakupoprimac pored prostora za najam dobija i 270m2 na korištenje.

Član 3.

Forum Business Center d.o.o.
Pijačna 6, 71 000 Sarajevo, BiH
www.forum-bc.com
info@forum-bc.com
+387 33 773 340
+387 62 652 685

Ugovorne strane su saglasne da je cijena zakupa po jednom metru kvadratnom poslovnog prostora iz Čl.2. ovog Ugovora bez uračunatog PDV-a, mjesečno 18,00KM, što iznosi 8.298,00KM mjesečno, što predstavlja fiksnu naknadu zakupa predmetnog poslovnog prostora.

U cijenu zakupa nisu uračunati režijski troškovi koji će biti obračunati kako slijedi:

- Troškovi električne energije se plaćaju po očitanju brojila mjesečno.
- Troškovi vode se plaćaju u iznosu od 45% od ukupnog računa mjesečno.
- Grijanje će se plaćati u grijnoj sezoni , šest mjeseci u toku godine. Obračun se vrši po cjenovniku toplana za poslovne prostore. Cijena je 3,51KM sa pdv što daje ukupno 1.620,80KM. Napomena računi za grijanje ćete dobiti od mjesec marta 2026.

Član 4.

U slučaju uzrokovanja materijalne štete na objektu koji je predmet zakupa, odnosno na stvarima Zakupoprimca krađom, provalom ili nekom drugom štetom trećih lica ili djelovanjem više sile Zakupodavac nije dužan naknaditi štetu.

II- Zakupnina

Član 5.

Ugovorne strane su saglasne da se mijesečna zakupnina, obračunata u skladu sa Članom 3. ovog Ugovora uplaćuje do petog u mjesecu, za tekući mjesec, a nakon toga se zaračunava zakonom propisana zatezna kamata. Uplata zakupnine će se vršiti na račun zakupodavca na sljedeći način:

Vlasnik Računa: **Forum Business Center D.o.o.**
Ime banke: **RaiffeisenBanka d.d.**
Broj računa:**1610000066210077**

III –Depozit

Član 6.

Forum Business Center d.o.o.
Pijačna 6, 71 000 Sarajevo, BiH
www.forum-bc.com
info@forum-bc.com
+387 33 773 340
+387 62 652 685

Ugovorne strane su saglasne da pri potpisivanja ovog Ugovora, Zakupoprimac plaća Zakupodavcu iznos vrijednosti od jedne mjesečne zakupnine u iznosu od 9.708,66KM sa pdv i jedan depozit u iznosu od 8.298KM sa pdv na ime depozita i garancije potpisivanje ovog Ugovora, što ukupno iznosi 18.006,66KM.

IV - Prava i obaveze ugovornih strana

Član 7.

- Ugovorne strane potpisom ovog Ugovora potvrđuju da je Zakupoprimac ušao u posijed praznog poslovnog prostora iz Član 2. ovog Ugovora u stanju u kojem je zatečen na dan potpisivanja istog, te da je Zakupoprimac od Zakupodavca primio ključeve prostora. Kompjuterska telefonska i mrežna instalacija spadaju u obaveze Zakupoprimca.

- Zakupoprimac je dužan održavati zakupljeni poslovni prostor u ispravnom i urednom stanju za vrijeme trajanja zakupa i u tom cilju prema istom se odnositi kao dobar domaćin.

- Troškovi sitnih popravki, izazvani redovnim korištenjem poslovnog prostora od strane zakupoprimca padaju na teret Zakupoprimca.

- Sav potrošni materijal koji je potreban Zakupoprimcu,sam zakupoprimac će snositi troškove.

- Zapisnik o primopredaji prostora je sastavni dio ovog Ugovora.

- Zakupodavac će prostor predati okrečen u bijeloj boji, ispravan itison,nova vrata, staklena pregrada ispravna, prozori ispravni. Klime su ispravni i ako bude potrebe za servisiranje ili dodatne klime, Vi sami snosite troškove.

IV - Trajanje ugovora i otkazni rokovi

Član 8.

Ugovor o zakupu poslovnog prostora se potpisuje na određeno vrijeme od jedne godine počev od 01.11.2025. godine. Period od novembra 2025. Do marta 2026. Oslobođeni plaćanje zakupa. Ugovor se može otkazati samo pod uslovom da su izmirene sve obaveze prema zakupodavcu.

Forum Business Center d.o.o.
Pijačna 6, 71 000 Sarajevo, BiH
www.forum-bc.com
info@forum-bc.com
+387 33 773 340
+387 62 652 685

Otkazni rok je 90 (devedeset dana) i počinje teći od uručenja otkaza pismenim putem ili mailom.
Ukoliko zakupoprimac prekrši neki od članova ugovora, ugovor može biti prekinut jednostranom voljom zakupodavca.
Ukoliko Zakupoprimac otkaže ugovor u roku kraćem od godine dana , Zakupodavac zadržava uplaćeni depozit na ime obeštećenja.
Nakon isteka ugovora isti se može produžiti na period od dvije godine.

V - Zaključne odredbe

Član 9.

Ovaj Ugovor ostaje na snazi i u slučaju promjene vlasništva na poslovnom prostoru koji je predmet ovog Ugovora.

Član 10.

Sve što nije regulisano ovim Ugovorom, a relevantno je za njegovo izvršenje, ima se tretirati i tumačiti u skladu sa važećim propisima, te pozitivnim zakonskim i drugim propisima koji reguliraju predmetnu oblasti.

Član 11.

Ugovorne strane se obavezuju da će sve eventualne sporove povodom ovog Ugovora rješavati sporazumno, a ako to ne bude moguće, ugovaraju nadležnost suda u Sarajevu.

Član 12.

Prostor, koji je predmet ovog Ugovora, po otkazivanju ugovora je potrebno vratiti u prvobitno stanje. (Oštećenje itisona , vrata, krečenje zidova, rasvjeta, utičnice, prekidači, prozore, staklene pregrade i sva druga oštećenja što se tiče poslovnog prostora).

Forum Business Center d.o.o.
Pijačna 6, 71 000 Sarajevo, BiH
www.forum-bc.com
info@forum-bc.com
+387 33 773 340
+387 62 652 685

Član 13.

Ovaj ugovor je sačinjen u (3) tri istovjetna primjerka, po jedna za svaku ugovornu stranu, i jednu za poreznu upravu Ilidža.

Član14.

Ugovorene strane izjavljuju da su pročitale i razumjele Ugovor te ga u znak saglasnosti potpisuju.

Zakupodavac	Zakupodavac
Forum Business Center D.o.o.	ATP People Services D.o.o.
Direktor: Ećo Smajl	Direktor: Gerald Hermann Kaufmann

OSNOVA SPRATA II MJ 1:100

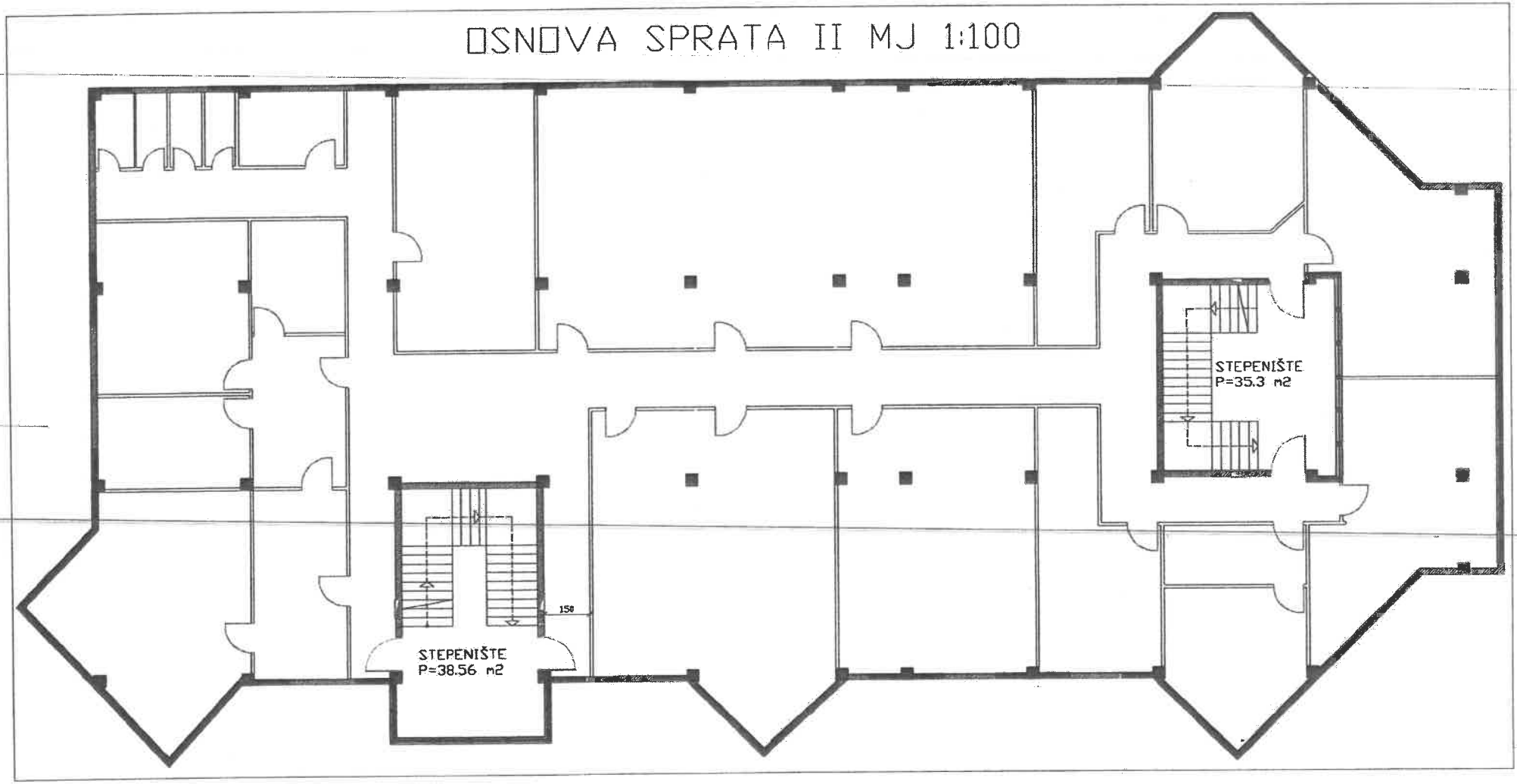

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO - OPĆINA ILIDŽA
OPĆINSKI NAČELNIK

SLUŽBA ZA PROSTORNO UREĐENJE

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
SARAJEVO CANTON - MUNICIPALITY OF ILIDŽA
MUNICIPALITY MAYOR

CITY PLANNING DEPARTMENT

07-08.2017

Broj: 03-23-3037/17H
Ilidža, 14.07.2017.god.

Općinski načelnik putem Službe za prostorno uređenje općine Ilidža,u postupku izdavanja odobrenja za **upotrebu poslovnog objekta** u Ilidži,ul.Pijačna do br.6.,investitora **"FORUM BUSINESS CENTER"d.o.o.Sarajevo** iz Ilidže,na osnovu člana 133. i 134. Zakona o prostornom uređenju (Sl.novine Kantona Sarajevo", br7/05) i člana 200. ZUP-a ("Sl.novine Federacije BiH", br.2/98), d o n o s i

R J E Š E N J E

Utvrđuje se da su izvedeni radovi na **poslovnom objektu,ukupne spratnosti; prizemlje + 3sprata (Pr+3S),**max **gabarita 25,00m x 20,05m,**lociranom na zemljištu označenom kao **k.č.br.2251/26** K.O.Gornji Butmir (z.k.stanje),što odgovara **k.č.br.829/2** K.O.Stup (kat.stanje),čiji je investitor **"FORUM BUSINESS CENTER"d.o.o.Sarajevo** iz Ilidže,izvedeni prema tehničkim propisima i standardima propisanim za ovu vrstu objekata i dokumentaciji koju posjeduju,a na osnovu koje je izdato odobrenje za izgradnju poslovnog objekta – te se kao takav **MOŽE KORISTITI.**

O b r a z l o ž e nj e

"FORUM BUSINESS CENTER"d.o.o.Sarajevo iz Ilidže,podnio je zahtjev ovoj službi za izdavanje upotrebne dozvole za izvedene radove na poslovnom objektu,koji se nalazi na adresi ul.Pijačna do br.6. – Ilidža.

Uz zahtjev je priložena sljedeća dokumentacija:

- Rješenje Službe za prostorno uređenje općine Ilidža br.03-23-5645/16 od 10.01.2017.godine,kojim je izdato odobrenje za izgradnju poslovnog objekta,
- Rješenje Službe za prostorno uređenje općine Ilidža broj:03-23-4298/2-15 od 17.11.2016.godine,
- Urbanističko-tehnički uslovi,
- Zemljišno-knjižni izvadak br.14349 K.O.Gornji Butmir,
- Kopija katastarskog plana l.d.Stup-8,
- Izjava o izvođenju građevinskih radova

Tehnički pregled je obavljen dana **05.07.2017.godine,** a Komisija je dostavila svoj Izvještaj **14.07.2017.godine,** kojim je predložila da se objekat **MOŽE KORISTITI.**

Imajući u vidu odredbe člana 133. i 134.Zakona o prostornom uređenju (Sl.novine Kantona Sarajevo", br7/05), ovaj organ je u potpunosti usvojio Izvještaj Komisije i na osnovu istog je donio Rješenje kao u dispozitivu.

PRAVNA POUKA:
Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu prostornog uređenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.
Žalba se predaje putem ovog organa , usmeno na zapisnik, pismeno putem pošte i na osnovu člana. 19. t.b. 3. Zakona o administrativnim taksama – prečišćeni tekst ("Sl.novine Kantona Sarajevo", br.30/01),a taksira se sa 6,00 KM administrativne takse.

Voditelj postupka: Kasapović Haris,dipl.pravnik

DOSTAVLJENO:
2x Imenovanim
1x Građevinska inspekcija
1x Služba civilne zaštite
1x Služba
1x a/a

OPĆINSKI NAČELNIK

Prof.dr.Senaid Memić

Dana ..... u Sarajevu

i

1. **ATP-APT People Services društvo sa ograničenom odgovornošću Sarajevo,** sa sjedištem u ulici Husrefa Redžića broj 10, Općina Centar Sarajevo, Sarajevo, MBS: 65-01-1267-24, JIB: 4203438930003, kog zastupa Gerald Hermann Kaufmann, direktor bez ograničenja ovlaštenja - **kao podzakupodavac**
2. Prof. dr Emir Trurkušić.....- kao podzakupac

zaključili su

Ugovor o podzakupu poslovnog prostora

Član 1.

Predmet ovog Ugovora jeste podzakup poslovnog prostora koji se nalazi u Sarajevu, u ulici Pijačna broj 6, izgrađenog na kč 226/4 i 2251/25 Gornji Butmir, upisanog u ZK uložak broj 6283 koji u naravi predstavlja kancelarijski prostor na drugom spratu površine 461 m2 uz pravo korištenja i 270m2 prostora (preulaz 70m2, stubište 40m2, hodnici 160m2).

Među ugovornim stranama je nesporno da prednje nekretnine drži u posjedu po osnovu Ugovora o zakupo poslovnog prostora broj 58/2025 od 01.11.2025. godine ovjerenog u nadležnoj poreznoj upravi dana 06.11.2025. godine, a da pravo podzakupodavca za davanje gore opisanih nekretnina proizilazi iz saglasnosti zakupodavca i vlasnika nekretnina Busines Center D.o.o. Sarajevo, sa sjedištem u ulici Pijačna broj 6, jib: 4201280890006 od .....

Među ugovornim stranama je nesporno da podzakupac zaključuje ovaj ugovor radi osnivanja Visoke škole "AUSTRIJSKO-NJEMAČKI FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA " na predmetnoj adresi.

Član 2.

Podzakupodavac će omogućiti podzakupcu nesmetano korištenje za vrijeme trajanja perioda podzakupa.

Član 3.

Podzakupac je ovlašten, o vlastitom trošku, opremiti nekretninu koja je predmet ovog ugovora kao i izvoditi radove u unutrašnjosti objekta i to bez bilo kakvih ograničenja od strane Podzakupodavca, sa tim da se pod

opremanjem ne smatraju radovi koji utiču na stabilnost ili vanjski izgled objekta.

U skladu sa prethodnim stavom i ovim Ugovorom, Podzakupac je ovlašten sve prostorije zakupljenog objekta prema svom nahođenju prilagoditi vlastitim potrebama.

Član 4.

U slučaju prestanka sa važenjem ugovora o podzakupu iz bilo kog razloga (istek ugovora, raskid, poništenje, oglašavanje ništavim itd.) Podzakupac je ovlašten iznijeti sve stvari, opremu i uređaje koji su njegovi pod uslovom da se time ne nanosi šteta objektu/nekretnini odnosno da se oni mogu odvojiti od nekretnine bez oštećenja nekretnine.

Član 5.

Podzakupac je ovlašten, o svome trošku, u zakupljenom objektu izvoditi zanatske i druge radove koji su potrebni radi prilagođavanja prostora vlastitim potrebama, kao što je prigrađivanje prostorija, postavljanje malih stonih mikroskopa ili drugih uređaja i aparata, postavljanje ormarića itd.

Osim toga, podzakupac je ovlašten i u odnosu na nekretninu, o svom trošku, vršiti druga ulaganja kojima se poboljšavaju uslovi korištenja nekretnine kao što su ulaganja u instalacije, uključujući IT instalacije, instaliranje dodatnih pristupnih tačaka kako bi se omogućilo bolje korištenje WIFI mreže, te bolji kapacitet i propusnost mreža.

Član 6.

Ovaj ugovor se zaključuje do 31.03.2026. godine sa mogućnošću produženja.

Ovaj ugovor se može produžiti isključivo ukoliko prije roka utvrđenog u stavu 1. ovog člana podzakupac obezbjedi ishodovanje odobranja za rad visoške škole.

Član 7.

Podzakupac nema obavezu plaćanja zakupnine sve do trenutka dok ne bude osnovana obrazovna ustanova čije se osnivanje planira.
Nakon osnivanja, podzakupac će kao osnivač i ovlašteno lice, zaključiti novi ugovor o podzakupu sa podzakupodavcem u kojem će biti određena i obaveza podzakupca za plaćanje mjesečne zakupnine.

Prilikom prestanka važenja ugovora, podzakupac je dužan vratiti zakupljeni prostor oslobođen od ljudi i stvari i bez obaveze vraćanja prostora u stanje kojem mu je predat u posjed.

Član 8.

Nakon prestanka sa važenjem ovog ugovora, podzakupac je ovlašten iz predmetnog prostora iznijeti sav inventar, stolove, stolicu, opremu, tehniku, uređaje i sve druge stvari koje se mogu iznijeti bez oštećenja zakupljenog objekta.

Na sve što nije regulirano ovim Ugovorom primjenjivat će se odredbe Zakona o obligacionim odnosima.

Član 9.

Ugovorne strane mogu jednostrano otkazati ovaj ugovor neovisno o razlogu pod uslovom da pisanu obavijest o raskidu ugovora dostave drugoj ugovornoj strani preporučenom poštom i to najkasnije 15 dana prije trenutka raskida ugovora (otkazni rok).

Član 10.

Za rješavanje eventualnih sporova iz ovog Ugovora, koje ugovorne strane ne mogu riješiti sporazumno, određuje se nadležnost Općinskog suda u Sarajevu

Član 11.

Ovaj ugovor sastavljen je u 4 istovjetna primjeraka od kojih svaka strana zadržava po 2 primjerka.

Član 12.

Ugovor stupa na snagu i obavezuje stranke od dana potpisivanja, s tim da se period podzakupa računa počevši od dana ..... godine.

Podzakupodavac: **Podzakupac:**

....

UGOVOR
O KORIŠTENJU POSLOVNIH PROSTORIJA BEZ NAKNADE

Zaključen dana 23.06.2025. godine u Sarajevu između:

1. **ASA Institut za ISTRAŽIVANJE-RAZVOJ-INOVACIJE**, sa sjedištem u Sarajevu, ul. Džemala Bijedića br. 127, ID: 4203184650005, koga zastupa direktorica Daria Ler (dalje: Ustupitelj) i

2. **Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo**, sa sjedištem u Sarajevu, ul. Husrefa Redžića br. 10, ID: _____, koga zastupa direktor Benjamin Vojniković (dalje: Korisnik)

Član 1

Ustupitelj ustupa Korisniku na korištenje konferencijske sale a za potrebe edukacije studenata za jednu akademsu godinu po treminima koje će Korisnik na početku akademske godine dostavljati prijedog rasporeda korištenja po sedmicama i mjesecima, a pri čemu bi se taj prijedlog fleksibilno korigovao prema terminima kada su prostori potrebni Ustupitelju.
Korekcije rasporeda korištenja prostora bi se trebale dogovriti najmanje 15 dana unaprijed.

Član 2

Ovaj ugovor se zaključuje na određeno vrijeme počev od 23.06.2025. godine do kraja akademske godine 2025/2026, s mogućnošću prestanka na način predviđen ovim ugovorom.

Član 3

Pored prostorija iz člana 1. ovog ugovora, Korisnik ima pravo korištenja sljedećih zajedničkih prostorija u zgradi: hol na ulazu u zgradu, sanitarni čvor, hodnik.

Član 4

Korisnik je obavezan koristiti ustupljene prostorije isključivo za obavljanje sljedećih djelatnosti: organizaciju edukacija za studente. Ustupitelj mora dati prethodnu pismenu saglasnost za bilo kakvo drugačije korištenje.

Član 5

Ustupanje prostorija iz člana 1. ovog ugovora vrši se uz naknadu u iznosu od:

Naknada za korištenje male seminarske sale:
40 KM po satu za korištenje do 6 sati dnevno. To bi predstavljalo dnevnu paušalnu cijenu u iznosu od 240 KM, čak i ako se seminarska sala koristi više od 6 sati tog dana. Sve to u okviru predviđenog vremenskog perioda od 08:00 do 17:00 sati.

Naknada za korištenje velike seminarske sale:
50 KM po satu za korištenje do 6 sati dnevno. To bi predstavljalo dnevnu paušalnu cijenu u iznosu od 300 KM, čak i ako se seminarska sala koristi više od 6 sati tog dana. Sve to u okviru predviđenog vremenskog perioda od 08:00 do 17:00 sati.

Član 6

Ustupitelj snosi troškove redovnih popravki i održavanja, potrebnih za korištenje prostorija u svrhu određenu ovim ugovorom. Ustupitelj je dužan izvršiti potrebne popravke u razumnom roku od dana kada ga Korisnik pismeno obavijesti.

Član 7

Korisnik je obavezan, po prestanku korištenja, vratiti prostorije u stanju u kojem ih je zatekao. Primopredaja prostorija vrši se na osnovu zapisnika o primopredaji.

Član 8

Korisnik nema pravo na bilo kakve prepravke ili adaptacije prostorija bez prethodne pismene saglasnosti Ustupitelja. Ako se prepravke odobre, Korisnik se obavezuje vratiti prostor u prvobitno stanje ukoliko to zatraži Ustupitelj.

Član 9

Ustupitelj može dati ustupljene prostorije na korištenje Korisniku isključivo uz prethodnu pismenu saglasnost vlasnika prostora (Portum d.o.o.), a u skladu sa čl. 8. Ugovora o korištenju poslovnih prostorija između vlasnika i ASA Instituta.

Član 10

Ovaj ugovor prestaje:

- pismenim otkazom bilo koje ugovorne strane uz najavu od najmanje 60 dana,
- ako Korisnik koristi prostorije protivno ugovoru ili im nanosi značajnu štetu,
- u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

Član 11

Sve izmjene i dopune ovog ugovora moraju biti sačinjene u pismenoj formi i potpisane od obje strane.

Član 12

Ugovorne strane se obavezuju rješavati eventualne sporove mirnim putem. Ako mirno rješavanje nije moguće, nadležan je Općinski sud u Sarajevu.

Član 13

Ovaj ugovor je sačinjen u četiri (4) istovjetna primjerka, od kojih svaka strana zadržava po dva primjerka.

USTUPITELJ:
ASA Institut za ISTRAŽIVANJE-RAZVOJ-INOVACIJE
Direktorica: ___

ASA INSTITUT

KORISNIK:
AUSTRIJSKO-NJEMAČKI FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA
Direktor: ___

br. 12/21 od 25.06.2025

Na osnovu članova 132. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo broj: 36/22), a u vezi sa članom 33. stav 1. alineja 6. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH („Službeni glasnik BiH", br. 59/07 i 59/09, čl. 4., 20a., 22 i 24. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18 i 44/22), članova ..... Statuta **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** Pravilnika o radu broj: .....od..... godine, člana ... Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Visokoj školi, broj: Oluke Senata Univerziteta u Sarajevu broj 01-4-1422/19 od 06.03.2019. godine, o izboru u akademsko zvanje Redovni profesor, zaključuje se između:

1. **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo"**, sa adresom **Husrefa Redžića broj 10, koju zastupa Direktor Prof. dr Haris Tanović (u daljem tekstu: *Poslodavac*)**

i

2. **Prof. dr. Selma Aličelebić iz Sarajeva, ulica , Općina Novo sarajevo, Kanton Sarajevo, JMBG: (u daljem tekstu: *Radnik*)**

UGOVOR O RADU
PROFESOR /PREDAVAČ

Član 1.
Osnovne odredbe

(1) Ovim Ugovorom uređuje se radno-pravni status radnika za obavljanje poslova PROFESORA VISOKE ŠKOLE za oblast/predmet **Histologija i embriologija** na Visokoj školi.

(2) Zaključivanjem ovog Ugovora o radu i stupanjem na rad zasniva se radni odnos između **Visoke škole Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** i radnika **Prof. Dr Selma Aličelebić**, na određeno/neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu, počevši od ..... godine, po osnovu Odluke Senata Visoke škole broj: .....od..... godine, kojom je imenovana izabrana u zvanje Redovni Profesor za oblast/predmet Histologija i embriologija na Visokoj školi i traje do isteka ugovorenog perioda/izbornog perioda.

(3) Radnik je započeo sa radom.....2025 godine.

(4) U okviru radnog mjesta radnik će obavljati sljedeće poslove
PROFESORA VISOKE ŠKOLE

- priprema, organiziranje i izvođenje nastave prvog ciklusa studija za nastavne predmete za koje je nastavnik odgovoran: predavanja, seminari i nadzor vježbi/vježbe i sl., u skladu sa rasporedom časova i Nastavnim planom i programom,
- vođenje evidencije o prisustvu studenata na nastavi, obavljenim predavanjima, ispitima i postignutom uspjehu studenata,
- održavanje semestralnih provjera znanja i ispita,
- konsultacije i drugi oblici rada sa studentima,
- mentorstva na završnim radovima studenata i sudjelovanje u radu komisija za odbranu radova,

- priprema pisanih materijala, priručnika i udžbenika za obavezne i izborne predmete nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran,
- priprema prijedloga nastavnog programa predmeta, predlaganje inoviranja i izmjena nastavnog plana i programa, kao i inoviranja nastavne metodologije predmeta nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran,
- rad sa saradnicima u cilju njihove edukacije i osposobljavanje za izvođenje nastave vježbi, te stručnog i naučnog usavršavanja,
- rad na stručnom i naučnom usavršavanju, praćenje savremene stručne i naučne literature, kao i nastavno-istraživački rad i projekti,
- objavljivanje rezultata na naučnim konferencijama, simpozijumima, stručnim i drugim skupovima, u naučnim i stručnim publikacijama i drugim javnim vidovima prezentiranja radova,
- rad u stručnim komisijama Visoke škole,
- sudjelovanje u organizaciji naučnih, stručnih i drugih skupova,
- sudjelovanje u upravljačkim i stručnim poslovima Visoke škole,
- svi drugi poslovi po nalogu neposredno nadređenog rukovodioca.

(5) Visoka škola je obavezna prijaviti radnika na obavezno osiguranje (penzijsko-invalidsko, zdravstveno i osiguranje) u skladu sa zakonom te odmah na početku rada radniku dostaviti fotokopije prijava na obavezno osiguranje.

Član 2.

Osnovna prava i obaveze

(1) Na svom radnom mjestu, radnik je obavezan i odgovoran za:
- stručnost u obavljanju svojih poslova sa dužnom pažnjom i u skladu sa pravilima struke,
- ispunjavanje nastavnih i drugih obaveza u odnosu na naučni i stručni rad, promicanje etičkih načela i vrijednosti u struci i visokom obrazovanju te zaštitu i promicanje ugleda Visoke škole, uz posebno posvećivanje pažnje radu sa studentima
- blagovremeno i kvalitetno izvršavanje tekućih poslova na svom radnom mjestu, kao i pojedinih radnih zadataka u roku koji odredi direktor/dekan,
- obavljanje poslova u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, općim aktima i odlukama nadležnih tijela Visoke škole.

(2) Radnik je obavezan poštivati organizaciju rada i poslovanja Visoke škole.
(3) Visoka škola je obavezna poštivati prava i dostojanstvo radnika na radu i u vezi sa radom.
(4) Za svoj rad radnik odgovara direktoru i dekanu.

Član 3.

Radno vrijeme

(1) Ovaj ugovor se zaključuje za rad sa punim radnim vremenom, koje iznosi 40 sati sedmično.
(2) Dužina i raspored punog radnog vremena radnika u okviru ugovorenog radnog vremena je vezana za nastavne aktivnosti, istraživački i stručni rad te rad u tijelima i komisijama. Dio radnog vremena radnik koristi za rad na osobnom stručnom usavršavanju i napredovanju, a radno vrijeme je raspoređeno u pravilu na pet radnih dana.
(3) Organizovanje, početak i završetak radnog vremena utvrđuje se Odlukom o radnom vremenu na Visokoj školi.
(4) Radno vrijeme preraspoređuje se prema potrebi obavljanja poslova u skladu sa Nastavnim planom i programom.
(5) Radno vrijeme u nastavi uključuje radno vrijeme provedeno neposredno u nastavi i radno vrijeme provedeno u pripremi za nastavu.
(6) Rad neposredno u nastavi podrazumijeva: predavanja, vježbe, konsultacije, mentorstva, ispiti, provjere i praćenje znanja, te drugi oblici pomoći studentima.

Član 4.

Odmori i odsustva

Pravo na odsustva, odmore i trajanje godišnjeg odmora radnika utvrđuje se u skladu sa zakonom, Statutom Visoke škole, Pravilnikom o radu Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima..

Član 5.

Pravo na plaću

Radnik ostvaruje pravo na plaću, dodatke na plaću i naknadu plaće na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom, Pravilnikom o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Član 6.

Zakonska zabrana takmičenja

Radnik ne može bez odobrenja Poslodavca za svoj ili tuđi račun ugovarati i obavljati poslove iz djelatnosti koju obavlja Poslodavac.

Član 7.

Dužnost čuvanja poslovne tajne

(1) Radnik je dužan čuvati podatke koji su od nadležnog tijela proglašeni za poslovnu tajnu, a zbog čijeg bi davanja na uvid neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za poslovni interes i ugled Visoke škole.

(2) Dužnost čuvanja poslovne tajne utvrđena je odredbama Statuta i traje i po prestanku radnog odnosa ili prestanku funkcije na Visokoj školi.

Član 8.

Prestanak radnog odnosa

Radniku prestaje radni odnos na način i pod uvjetima utvrđenim ovim ugovorom, zakonom, Statutom Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Završne odredbe

Član 9.

Na prava i obaveze koje nisu utvrđene ovim Ugovorom primjenjivat će se direktno odgovarajuće odredbe aktuelnog Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Zakona o radu Federacije BiH, Statuta, općih i pojedinačnih akata Visoke škole i drugih relevantnih propisa iz oblasti radnih odnosa.

Član 11.

U slučaju spora, mjesno i stvarno nadležan je Općinski sud u Sarajevu.

Član 12.

Ovaj Ugovor zaključen je u 3 (tri) istovjetna primjerka, od kojih radnik zadržava jedan primjerak a Visoka škola dva primjerka.

Član 13.

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja od strane radnika i poslodavca, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.

U slučaju da Visoka škola ne dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i ne izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo ovaj Ugovor se smatra nevažećim.

ZA POSLODAVCA:
DIREKTOR

Prof. dr. Haris Tanović

RADNIK

Prof. Dr. Selma Ličelebić

UNIVERZITET U SARAJEVU
MEDICINSKI FAKULTET
Broj: 01-4-1922/19
Datum, 06.03.2019. god.

Broj: 01-8-28/19
Sarajevo, 27.02.2019. godine

Na osnovu člana 130. stav 2. tačka k) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 33/17) i člana 59. tačka l) Statuta Univerziteta u Sarajevu, Senat Univerziteta u Sarajevu je na 28. sjednici održanoj 27.02.2019.godine donio

O D L U K U
O IZBORU U ZVANJE REDOVNOG PROFESORA

I

U zvanje redovnog profesora za oblast *histologija i embriologija* na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu bira se dr. Selma Aličelebić.

II

Dr. Selma Aličelebić zaključit će ugovor o radu sa Medicinskim fakultetom Univerziteta u Sarajevu na neodređeno vrijeme.

III

Odluka o izboru u zvanje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Vijeće Medicinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu na osnovu Izvještaja Komisije za pripremanje prijedloga za izbor u zvanja na sjednici održanoj 14.02.2019. godine utvrdilo je pozitivan prijedlog odluke o izboru dr. Selme Aličelebić u zvanje redovnog profesora za oblast *histologija i embriologija.* Nakon pozitivnog mišljenja Grupacije medicinskih nauka od 19.02.2019. godine, Senat Univerziteta u Sarajevu je na sjednici održanoj 27.02.2019. godine donio odluku da se predložena kandidatkinja izabere u zvanje redovnog profesora za oblast *histologija i embriologija.*
Postupak izbora akademskog osoblja završava se zasnivanjem radnog odnosa na način utvrđen u odredbama čl. 94. Zakona o visokom obrazovanju i čl.189 Statuta Univerziteta u Sarajevu.
Na osnovu naznačenog odlučeno je kao u dispozitivu.

Pouka o pravnom lijeku:
Protiv ove odluke nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Kantonalnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

Za **REKTOR**

prof.dr. Rifat Škrijelj

Dostavljeno:
-Izabranoj putem Medicinskog fakulteta
-Medicinskom fakultetu
-Službi za plan i analizu
-Arhivi x 2

CamScanner

Na osnovu člana 111. stav 4., člana 114. stav 1. alineja c i člana 132. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo broj: 36/22). a u vezi sa članom 33. stav 1. alineja 6. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH („Službeni glasnik BiH", br. 59/07 i 59/09, čl. 4., 20a., 22 i 24. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18 i 44/22), članova ..... Statuta **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo,** Pravilnika o radu broj: .....od..... godine, člana ... Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Visokoj školi, zaključuje se između:

1. **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo"**, sa adresom **Husrefa Redžića broj 10, koju zastupa Direktor Prof. dr Emir Turkušić (u daljem tekstu:** ***Poslodavac*****)**

i

2. **Doc. Dr Amila Smajović iz Sarajeva, ulica ... . Općina Centar Sarajevo, Kanton Sarajevo, JMBG:. i daljem tekstu:** ***Radnik*****)**

UGOVOR O RADU
PROFESOR /PREDAVAČ

Član 1.
Osnovne odredbe

(1) Ovim Ugovorom uređuje se radno-pravni status radnika za obavljanje poslova PROFESORA VISOKE ŠKOLE za oblast Art terapija, na Visokoj školi.

(2) Zaključivanjem ovog Ugovora o radu i stupanjem na rad zasniva se radni odnos između **Visoke škole Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** i radnika Prof. Dr **Amila Smajović**, na određeno/neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu, počevši od ..... godine, po osnovu Odluke Senata Visoke škole broj: .....od..... godine, kojom je imenovana izabrana u zvanje predavač za oblast/predmet bazične medicinske nauke na Visokoj školi i traje do isteka ugovorenog perioda/izbornog perioda.

(3) Radnik je započeo sa radom.....2025 godine.

(4) U okviru radnog mjesta radnik će obavljati sljedeće poslove
PREDAVAČ VISOKE ŠKOLE

- priprema, organiziranje i izvođenje nastave prvog ciklusa studija za nastavne predmete za koje je nastavnik odgovoran: predavanja, seminari i nadzor vježbi/vježbe i sl., u skladu sa rasporedom časova i Nastavnim planom i programom,
- vođenje evidencije o prisustvu studenata na nastavi, obavljenim predavanjima, ispitima i postignutom uspjehu studenata,
- održavanje semestralnih provjera znanja i ispita,
- konsultacije i drugi oblici rada sa studentima,
- mentorstva na završnim radovima studenata i sudjelovanje u radu komisija za odbranu radova,

- priprema pisanih materijala, priručnika i udžbenika za obavezne i izborne predmete nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran,
- priprema prijedloga nastavnog programa predmeta, predlaganje inoviranja i izmjena nastavnog plana i programa, kao i inoviranja nastavne metodologije predmeta nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran,
- rad sa saradnicima u cilju njihove edukacije i osposobljavanje za izvođenje nastave vježbi, te stručnog i naučnog usavršavanja,
- rad na stručnom i naučnom usavršavanju, praćenje savremene stručne i naučne literature, kao i nastavno-istraživački rad i projekti,
- objavljivanje rezultata na naučnim konferencijama, simpozijumima, stručnim i drugim skupovima, u naučnim i stručnim publikacijama i drugim javnim vidovima prezentiranja radova,
- rad u stručnim komisijama Visoke škole,
- sudjelovanje u organizaciji naučnih, stručnih i drugih skupova,
- sudjelovanje u upravljačkim i stručnim poslovima Visoke škole,
- svi drugi poslovi po nalogu neposredno nadređenog rukovodioca.

(5) Visoka škola je obavezna prijaviti radnika na obavezno osiguranje (penzijsko-invalidsko, zdravstveno i osiguranje) u skladu sa zakonom te odmah na početku rada radniku dostaviti fotokopije prijava na obavezno osiguranje.

Član 2.

Osnovna prava i obaveze

(1) Na svom radnom mjestu, radnik je obavezan i odgovoran za:
- stručnost u obavljanju svojih poslova sa dužnom pažnjom i u skladu sa pravilima struke,
- ispunjavanje nastavnih i drugih obaveza u odnosu na naučni i stručni rad, promicanje etičkih načela i vrijednosti u struci i visokom obrazovanju te zaštitu i promicanje ugleda Visoke škole, uz posebno posvećivanje pažnje radu sa studentima
- blagovremeno i kvalitetno izvršavanje tekućih poslova na svom radnom mjestu, kao i pojedinih radnih zadataka u roku koji odredi direktor/dekan,
- obavljanje poslova u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, općim aktima i odlukama nadležnih tijela Visoke škole.

(2) Radnik je obavezan poštivati organizaciju rada i poslovanja Visoke škole.
(3) Visoka škola je obavezna poštivati prava i dostojanstvo radnika na radu i u vezi sa radom.
(4) Za svoj rad radnik odgovara direktoru i dekanu.

Član 3.

Radno vrijeme

(1) Ovaj ugovor se zaključuje za rad sa punim radnim vremenom, koje iznosi 40 sati sedmično.
(2) Dužina i raspored punog radnog vremena radnika u okviru ugovorenog radnog vremena je vezana za nastavne aktivnosti, istraživački i stručni rad te rad u tijelima i komisijama. Dio radnog vremena radnik koristi za rad na osobnom stručnom usavršavanju i napredovanju, a radno vrijeme je raspoređeno u pravilu na pet radnih dana.
(3) Organizovanje, početak i završetak radnog vremena utvrđuje se Odlukom o radnom vremenu na Visokoj školi.
(4) Radno vrijeme preraspoređuje se prema potrebi obavljanja poslova u skladu sa Nastavnim planom i programom.
(5) Radno vrijeme u nastavi uključuje radno vrijeme provedeno neposredno u nastavi i radno vrijeme provedeno u pripremi za nastavu.
(6) Rad neposredno u nastavi podrazumijeva: predavanja, vježbe, konsultacije, mentorstva, ispiti, provjere i praćenje znanja, te drugi oblici pomoći studentima.

Član 4.

Odmori i odsustva

Pravo na odsustva, odmore i trajanje godišnjeg odmora radnika utvrđuje se u skladu sa zakonom, Statutom Visoke škole, Pravilnikom o radu Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima..

Član 5.

Pravo na plaću

Radnik ostvaruje pravo na plaću, dodatke na plaću i naknadu plaće na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom. Pravilnikom o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Član 6.

Zakonska zabrana takmičenja

Radnik ne može bez odobrenja Poslodavca za svoj ili tudi račun ugovarati i obavljati poslove iz djelatnosti koju obavlja Poslodavac.

Član 7.

Dužnost čuvanja poslovne tajne

(1) Radnik je dužan čuvati podatke koji su od nadležnog tijela proglašeni za poslovnu tajnu. a zbog čijeg bi davanja na uvid neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za poslovni interes i ugled Visoke škole.

(2) Dužnost čuvanja poslovne tajne utvrđena je odredbama Statuta i traje i po prestanku radnog odnosa ili prestanku funkcije na Visokoj školi.

Član 8.

Prestanak radnog odnosa

Radniku prestaje radni odnos na način i pod uvjetima utvrđenim ovim ugovorom. zakonom, Statutom Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Završne odredbe

Član 9.

Na prava i obaveze koje nisu utvrđene ovim Ugovorom primjenjivat će se direktno odgovarajuće odredbe aktuelnog Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Zakona o radu Federacije BiH, Statuta, općih i pojedinačnih akata Visoke škole i drugih relevantnih propisa iz oblasti radnih odnosa.

Član 11.

U slučaju spora, mjesno i stvarno nadležan je Općinski sud u Sarajevu.

Član 12.

Ovaj Ugovor zaključen je u 3 (tri) istovjetna primjerka. od kojih radnik zadržava jedan primjerak a Visoka škola dva primjerka.

Član 13.

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja od strane radnika i poslodavca, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licencu. od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.

U slučaju da Visoka škola ne dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i ne izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo ovaj Ugovor se smatra nevažećim.

ZA POSLODAVCA:
DIREKTOR

RADNIK

Prof. Dr Emir Turkušić

Prof. Dr Amila Smajović

BOSNA I HERCEGOVINA
UNIVERZITET U SARAJEVU
FAKULTET POLITIČKIH NAUKA

SMAJOVIĆ (RAMO) AMILA

rođen/a . odine, Jablanica, općina Jablanica, Bosna i Hercegovina, završio/la je dana 11.05.2018. treći ciklus studija u trajanju od šest semestara/tri godine na Univerzitetu u Sarajevu - Fakultet političkih nauka, Istraživačko polje - Komunikologija i na osnovi toga se izdaje

D I P L O M A

O STEČENOJ AKADEMSKOJ TITULI

I ZVANJU DOKTOR KOMUNIKOLOŠKIH NAUKA/ZNANOSTI

Izdato u Sarajevu, 20. decembra 2018. godine

Broj: 14/18

D E K A N:

Prof. dr. Šaćir Filandra

R E K T O R:

Prof. dr. Rifat Škrijelj

Internacionalni univerzitet u Sarajevu

- POSEBNA EKSPERTNA KOMISIJA –
Broj: IUS-REC01-487/2010
Datum: 11.10.2010. godine

Na osnovu Odluke Fondacije za razvoj obrazovanja broj: FRO-28/07-2010/10 o imenovanju posebne ekspertne komisije donesene dana 28.07.2010. godine, te Odobrenja Ministarstva obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo za formiranje Posebne ekspertne komisije broj: 11-01-38-20462/10 od 06.08.2010. godine, člana 95., 96. i 110. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo", 43/08 i 18/10), te na osnovu prijedloga Komisije za pripremanje prijedloga za izbor akademskog osoblja za umjtničku oblast Visualne umjetnosti, Posebna ekspertna komisija na svojoj 9. sjednici održanoj 11.10.2010. godine, donijela je:

ODLUKU
o izboru u zvanje docenta

I

Mr. Amila Smajović bira se u zvanje docenta za umjetničku oblast Visualne umjetnosti, na Fakultetu umjetnosti i društvenih nauka Internacionalnog univerziteta u Sarajevu, jer ispunjava sve uslove za izbor.

II

Izbor u zvanje docenta izvršen je na izborni period od 5 (pet) godina. Izborni period počinje teći od 11.10.2010. godine.

III

Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Predsjednik Posebne ekspertne komisije

Prof. Dr. Asif Šabanović

Dostaviti:
1. Amila Smajović
2. Dosije imenovanog
3. Računovodstvo
4. Fakultetu umjetnosti i društvenih nauka
5. a/a

Na osnovu naprijed navedenog doneseno je Rješenje kao u dispozitivu.

Pravna pouka: *Protiv ovog Rješenja nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema Rješenja.*

Predsjednik Posebne ekspertne komisije

Prof. Dr. Asif Šabanović

Dostaviti:
1. Amila Smajović
2. Fakultetu umjetnosti i društvenih nauka
3. Dosije imenovanog
4. Računovodstvo
5. a/a

Na osnovu članova 132. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo broj: 36/22), a u vezi sa članom 33. stav 1. alineja 6. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH („Službeni glasnik BiH", br. 59/07 i 59/09, čl. 4., 20a., 22 i 24. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18 i 44/22), članova ..... Statuta **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** Pravilnika o radu broj: .....od..... godine, člana ... Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Visokoj školi, Odluke Senata Univerziteta u Sarajevu broj ....., o izboru u akademsko zvanje Docent za oblast Deramtovenerologija, zaključuje se između:

1. **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo"**, sa adresom **Husrefa Redžića broj 10, koju zastupa Direktor Prof. dr Emir Turkušić (u daljem tekstu: *Poslodavac*)**

i

2. **Prof. Faruk Alendar iz Sarajeva, ulica , Općina Stari Grad, Sarajevo, Kanton Sarajevo, JMBG: , u daljem tekstu: *Radnik*)**

UGOVOR O RADU
PROFESOR /PREDAVAČ

Član 1.
Osnovne odredbe

(1) Ovim Ugovorom uređuje se radno-pravni status radnika za obavljanje poslova PROFESORA VISOKE ŠKOLE za oblast **Dermatovenerologija** na Visokoj školi.

(2) Zaključivanjem ovog Ugovora o radu i stupanjem na rad zasniva se radni odnos između **Visoke škole Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** i radnika **Prof. Dr Faruk Alendar**, na određeno/neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu, počevši od ..... godine, po osnovu Odluke Senata Visoke škole broj: .....od..... godine, kojom je imenovana izabrana u zvanje Profesor za oblast Deramatovenerologija Visokoj školi i traje do isteka ugovorenog perioda/izbornog perioda.

(3) Radnik je započeo sa radom.....2025 godine.

(4) U okviru radnog mjesta radnik će obavljati sljedeće poslove
PROFESORA VISOKE ŠKOLE

- priprema, organiziranje i izvođenje nastave prvog ciklusa studija za nastavne predmete za koje je nastavnik odgovoran: predavanja, seminari i nadzor vježbi/vježbe i sl., u skladu sa rasporedom časova i Nastavnim planom i programom,
- vođenje evidencije o prisustvu studenata na nastavi, obavljenim predavanjima, ispitima i postignutom uspjehu studenata,
- održavanje semestralnih provjera znanja i ispita,
- konsultacije i drugi oblici rada sa studentima,
- mentorstva na završnim radovima studenata i sudjelovanje u radu komisija za odbranu radova.

- priprema pisanih materijala, priručnika i udžbenika za obavezne i izborne predmete nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran.
- priprema prijedloga nastavnog programa predmeta, predlaganje inoviranja i izmjena nastavnog plana i programa, kao i inoviranja nastavne metodologije predmeta nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran.
- rad sa saradnicima u cilju njihove edukacije i osposobljavanje za izvođenje nastave vježbi, te stručnog i naučnog usavršavanja.
- rad na stručnom i naučnom usavršavanju, praćenje savremene stručne i naučne literature, kao i nastavno-istraživački rad i projekti,
- objavljivanje rezultata na naučnim konferencijama, simpozijumima, stručnim i drugim skupovima, u naučnim i stručnim publikacijama i drugim javnim vidovima prezentiranja radova,
- rad u stručnim komisijama Visoke škole,
- sudjelovanje u organizaciji naučnih, stručnih i drugih skupova,
- sudjelovanje u upravljačkim i stručnim poslovima Visoke škole,
- svi drugi poslovi po nalogu neposredno nadređenog rukovodioca.

(5) Visoka škola je obavezna prijaviti radnika na obavezno osiguranje (penzijsko-invalidsko, zdravstveno i osiguranje) u skladu sa zakonom te odmah na početku rada radniku dostaviti fotokopije prijava na obavezno osiguranje.

Član 2.

Osnovna prava i obaveze

(1) Na svom radnom mjestu, radnik je obavezan i odgovoran za:
- stručnost u obavljanju svojih poslova sa dužnom pažnjom i u skladu sa pravilima struke,
- ispunjavanje nastavnih i drugih obaveza u odnosu na naučni i stručni rad, promicanje etičkih načela i vrijednosti u struci i visokom obrazovanju te zaštitu i promicanje ugleda Visoke škole, uz posebno posvećivanje pažnje radu sa studentima
- blagovremeno i kvalitetno izvršavanje tekućih poslova na svom radnom mjestu, kao i pojedinih radnih zadataka u roku koji odredi direktor/dekan,
- obavljanje poslova u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, općim aktima i odlukama nadležnih tijela Visoke škole.

(2) Radnik je obavezan poštivati organizaciju rada i poslovanja Visoke škole.
(3) Visoka škola je obavezna poštivati prava i dostojanstvo radnika na radu i u vezi sa radom.
(4) Za svoj rad radnik odgovara direktoru i dekanu.

Član 3.

Radno vrijeme

(1) Ovaj ugovor se zaključuje za rad sa punim radnim vremenom, koje iznosi 40 sati sedmično.
(2) Dužina i raspored punog radnog vremena radnika u okviru ugovorenog radnog vremena je vezana za nastavne aktivnosti, istraživački i stručni rad te rad u tijelima i komisijama. Dio radnog vremena radnik koristi za rad na osobnom stručnom usavršavanju i napredovanju, a radno vrijeme je raspoređeno u pravilu na pet radnih dana.
(3) Organizovanje, početak i završetak radnog vremena utvrđuje se Odlukom o radnom vremenu na Visokoj školi.
(4) Radno vrijeme preraspoređuje se prema potrebi obavljanja poslova u skladu sa Nastavnim planom i programom.
(5) Radno vrijeme u nastavi uključuje radno vrijeme provedeno neposredno u nastavi i radno vrijeme provedeno u pripremi za nastavu.
(6) Rad neposredno u nastavi podrazumijeva: predavanja, vježbe, konsultacije, mentorstva, ispiti, provjere i praćenje znanja, te drugi oblici pomoći studentima.

Član 4.

Odmori i odsustva

Pravo na odsustva, odmore i trajanje godišnjeg odmora radnika utvrđuje se u skladu sa zakonom, Statutom Visoke škole, Pravilnikom o radu Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima..

Član 5.

Pravo na plaću

Radnik ostvaruje pravo na plaću, dodatke na plaću i naknadu plaće na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom, Pravilnikom o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Član 6.

Zakonska zabrana takmičenja

Radnik ne može bez odobrenja Poslodavca za svoj ili tuđi račun ugovarati i obavljati poslove iz djelatnosti koju obavlja Poslodavac.

Član 7.

Dužnost čuvanja poslovne tajne

(1) Radnik je dužan čuvati podatke koji su od nadležnog tijela proglašeni za poslovnu tajnu, a zbog čijeg bi davanja na uvid neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za poslovni interes i ugled Visoke škole.

(2) Dužnost čuvanja poslovne tajne utvrđena je odredbama Statuta i traje i po prestanku radnog odnosa ili prestanku funkcije na Visokoj školi.

Član 8.

Prestanak radnog odnosa

Radniku prestaje radni odnos na način i pod uvjetima utvrđenim ovim ugovorom, zakonom, Statutom Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Završne odredbe

Član 9.

Na prava i obaveze koje nisu utvrđene ovim Ugovorom primjenjivat će se direktno odgovarajuće odredbe aktuelnog Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Zakona o radu Federacije BiH, Statuta, općih i pojedinačnih akata Visoke škole i drugih relevantnih propisa iz oblasti radnih odnosa.

Član 11.

U slučaju spora, mjesno i stvarno nadležan je Općinski sud u Sarajevu.

Član 12.

Ovaj Ugovor zaključen je u 3 (tri) istovjetna primjerka, od kojih radnik zadržava jedan primjerak a Visoka škola dva primjerka.

Član 13.

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja od strane radnika i poslodavca, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.

U slučaju da Visoka škola ne dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i ne izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo ovaj Ugovor se smatra nevažećim.

ZA POSLODAVCA:
DIREKTOR

Prof. dr. Emir Turkušić

RADNIK

Prof. Dr. Faruk Alendar

REPUBLIKA BOSNA I HERCEGOVINA

UNIVERZITET U SARAJEVU
MEDICINSKI FAKULTET

DIPLOMA

O ZAVRŠENOM STUDIJU ZA STICANJE VISOKE STRUČNE SPREME
NA MEDICINSKOM FAKULTETU U SARAJEVU

REKTOR UNIVERZITETA I DEKAN MEDICINSKOG UNIVERZITETA U SARAJEVU
PEČATOM UNIVERZITETA I SVOJIM POTPISOM POTVRĐUJU DA JE

Alendar (Đemal) Faruk

RODEN JE U MOSTARU REPUBLIKA R BIH ZAVRŠIO JE STUDIJ ZA STICANJE VISOKE STRUČNE SPREME OPŠTE MEDICINE NA MEDICINSKOM FAKULTETU U SARAJEVU DANA 07.10.1976. GODINE I TIME ISPUNIO SVE PROPISANE USLOVE ZA STICANJE DIPLOME O VISOKOJ STRUČNOJ SPREMI.

NA OSNOVU TOGA IZDAJE SE OVA DIPLOMA, KOJOM STIČE SVA PRAVA PREDVIĐENA ZAKONOM KAO I STRUČNI NAZIV

DOKTOR MEDICINE

U Sarajevu, dana 30.08.1993. godine.
Broj 2321/1976

DEKAN
Medicinskog fakulteta,
prof. dr. Nedžad Mulabegović

REKTOR
Univerziteta u Sarajevu
prof. dr. Ćazif Mulić

Scanned with CamScanner

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL MINISTRY OF HEALTH

Broj: 06-34-5916/03
Sarajevo, 10.09.2003.godine
Br. evidencije : 72/03

Na temelju članka 21. Pravilnika o pripravničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih djelatnika ("Službene novine Federacije BiH", br 25/00 i 23/01), federalni ministar zdravstva i z d a j e

U V J E R E N J E

O POLOŽENOM STRUČNOM ISPITU

Faruk (Đemal) Alendar, doktor medicine, rođen [redacted] ine u Mostaru, općina Mostar, država Bosna i Hercegovina, nakon uspješno završenog pripravničkog staža za doktora medicine, **polagao je dana 09. 09. 2003. godine** stručni ispit pred Ispitnom komisijom Federalnog ministarstva zdravstva.

Komisija je ocijenila da je kandidat **položio ispit** i stekao stručnu osposobljenost za samostalan rad na poslovima

DOKTORA MEDICINE

Bosna i Hercegovina FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA SARAJEVO M.P.

PREDSJEDNIK KOMISIJE

Doc.dr. sc. Ratko Juričić

MINISTAR

Tomo Ljubić

Scanned with CamScanner

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL MINISTRY OF HEALTH

Broj: 06-34-5916/03
Sarajevo, 10.09.2003.godine
Br. evidencije : 48/03

Na temelju članka 21. Pravilnika o pripravničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih djelatnika ("Službene novine Federacije BiH", br 25/00 i 23/01), federalni ministar zdravstva i z d a j e

U V J E R E N J E

O POLOŽENOM STRUČNOM ISPITU

Faruk (Đemal) Alendar, doktor medicine, rođen godine u Mostaru, općina Mostar, država Bosna i Hercegovina, nakon uspješno završenog pripravničkog staža za doktora medicine, **polagao je dana 09. 09. 2003. godine** stručni ispit pred ispitnom komisijom Federalnog ministarstva zdravstva.

Komisija je ocijenila da je kandidat **položio ispit** i stekao stručnu osposobljenost za samostalan rad na poslovima

DOKTORA MEDICINE

PREDSJEDNIK KOMISIJE

Doc.dr. sc. Ratko Jurličić

Bosna i Hercegovina FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE M.P. SARAJEVO FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

MINISTAR

Tomo Ljučić

Scanned with CamScanner

Na osnovu člana 111. stav 4., člana 114. stav 1. alineja c i člana 132. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo broj: 36/22), a u vezi sa članom 33. stav 1. alineja 6. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH („Službeni glasnik BiH", br. 59/07 i 59/09, čl. 4., 20a., 22 i 24. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18 i 44/22). članova ..... Statuta **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo**, Pravilnika o radu broj: .....od..... godine, člana ... Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Visokoj školi i Odluke Senata Univerziteta u Sarajevu broj 02-01-283—1/01 od 13.04.2001. godine zaključuje se između:

1. **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo"**, sa adresom **Husrefa Redžića broj 10, koju zastupa Direktor Prof. dr Emir Turkušić (u daljem tekstu: *Poslodavac*)**

i

2. **Prof. Dr Jusuf Žiga iz Sarajeva, ulica** Patriotske lige **, br** 12 **Općina Centar Sarajevo, Kanton Sarajevo, JMBG:** 0401951172252 **(u daljem tekstu: *Radnik*)**

UGOVOR O RADU
PROFESOR /PREDAVAČ

Član 1.
Osnovne odredbe

(1) Ovim Ugovorom uređuje se radno-pravni status radnika za obavljanje poslova PROFESORA VISOKE ŠKOLE za oblast/predmet DRUŠTVENE I HUMANISTIČKE NAUKE. na Visokoj školi.

(2) Zaključivanjem ovog Ugovora o radu i stupanjem na rad zasniva se radni odnos između **Visoke škole Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** i radnika **Prof. Dr Jusuf Žiga**, na određeno/neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu, počevši od ..... godine. po osnovu Odluke Senata Visoke škole broj: .....od..... godine, kojom je imenovana izabrana u zvanje predavač za oblast/predmet društvene i humanističke nauke na Visokoj školi i traje do isteka ugovorenog perioda/izbornog perioda.

(3) Radnik je započeo sa radom.....2025 godine.

(4) U okviru radnog mjesta radnik će obavljati sljedeće poslove
PREDAVAČ VISOKE ŠKOLE

- priprema, organiziranje i izvođenje nastave prvog ciklusa studija za nastavne predmete za koje je nastavnik odgovoran: predavanja, seminari i nadzor vježbi/vježbe i sl., u skladu sa rasporedom časova i Nastavnim planom i programom,
- vođenje evidencije o prisustvu studenata na nastavi, obavljenim predavanjima, ispitima i postignutom uspjehu studenata.
- održavanje semestralnih provjera znanja i ispita.
- konsultacije i drugi oblici rada sa studentima.

VOJNOMEDICINSKA AKADEMIJA

DIPLOMA

O STRUČNOJ SPECIJALIZACIJI

Faruk (Džemil) Alendar
(ime, ime oca i prezime)

RODEN _____ 19__ GODINE U Mostaru,

SO Mostar, ISPUNIO JE SVE OBAVEZE

POSLEDIPLOMSKE NASTAVE, KOJA JE TRAJALA 6. SEMESTRA,

DANA 12. septembra 19 84. GODINE PRED ISPITNOM KOMISIJOM OVE AKADEMIJE POLOŽIO JE SPECIJALISTIČKI ISPIT I TIME ISPUNIO USLOVE ZA STICANJE AKADEMSKOG STEPENA

SPECIJALISTE dermatovenerologije

KAO I PRAVA KOJA MU PO ZAKONU PRIPADAJU.

REGISTARSKI BROJ KOJI JE UPISAN U EVIDENCIJU IZDATIH DIPLOMA 160.

BEOGRAD, 02. 02. 19 85. GODINE

NAČELNIK AKADEMIJE
general-major
prof. dr sci. med. Vlastimir Vojvodić

NAČELNIK SANITETSKE UPRAVE SSNO
general-major
dr sci. med. Aleksandar Radić

CS Scanned with CamScanner

- mentorstva na završnim radovima studenata i sudjelovanje u radu komisija za odbranu radova,
- priprema pisanih materijala, priručnika i udžbenika za obavezne i izborne predmete nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran,
- priprema prijedloga nastavnog programa predmeta, predlaganje inoviranja i izmjena nastavnog plana i programa, kao i inoviranja nastavne metodologije predmeta nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran,
- rad sa saradnicima u cilju njihove edukacije i osposobljavanje za izvođenje nastave vježbi, te stručnog i naučnog usavršavanja,
- rad na stručnom i naučnom usavršavanju, praćenje savremene stručne i naučne literature, kao i nastavno-istraživački rad i projekti,
- objavljivanje rezultata na naučnim konferencijama, simpozijumima, stručnim i drugim skupovima, u naučnim i stručnim publikacijama i drugim javnim vidovima prezentiranja radova,
- rad u stručnim komisijama Visoke škole,
- sudjelovanje u organizaciji naučnih, stručnih i drugih skupova,
- sudjelovanje u upravljačkim i stručnim poslovima Visoke škole,
- svi drugi poslovi po nalogu neposredno nadređenog rukovodioca.

(5) Visoka škola je obavezna prijaviti radnika na obavezno osiguranje (penzijsko-invalidsko, zdravstveno i osiguranje) u skladu sa zakonom te odmah na početku rada radniku dostaviti fotokopije prijava na obavezno osiguranje.

Član 2.

Osnovna prava i obaveze

(1) Na svom radnom mjestu, radnik je obavezan i odgovoran za:
- stručnost u obavljanju svojih poslova sa dužnom pažnjom i u skladu sa pravilima struke,
- ispunjavanje nastavnih i drugih obaveza u odnosu na naučni i stručni rad, promicanje etičkih načela i vrijednosti u struci i visokom obrazovanju te zaštitu i promicanje ugleda Visoke škole, uz posebno posvećivanje pažnje radu sa studentima
- blagovremeno i kvalitetno izvršavanje tekućih poslova na svom radnom mjestu, kao i pojedinih radnih zadataka u roku koji odredi direktor/dekan,
- obavljanje poslova u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, općim aktima i odlukama nadležnih tijela Visoke škole.

(2) Radnik je obavezan poštivati organizaciju rada i poslovanja Visoke škole.
(3) Visoka škola je obavezna poštivati prava i dostojanstvo radnika na radu i u vezi sa radom.
(4) Za svoj rad radnik odgovara direktoru i dekanu.

Član 3.

Radno vrijeme

(1) Ovaj ugovor se zaključuje za rad sa punim radnim vremenom, koje iznosi 40 sati sedmično.
(2) Dužina i raspored punog radnog vremena radnika u okviru ugovorenog radnog vremena je vezana za nastavne aktivnosti, istraživački i stručni rad te rad u tijelima i komisijama. Dio radnog vremena radnik koristi za rad na osobnom stručnom usavršavanju i napredovanju, a radno vrijeme je raspoređeno u pravilu na pet radnih dana.
(3) Organizovanje, početak i završetak radnog vremena utvrđuje se Odlukom o radnom vremenu na Visokoj školi.
(4) Radno vrijeme preraspoređuje se prema potrebi obavljanja poslova u skladu sa Nastavnim planom i programom.
(5) Radno vrijeme u nastavi uključuje radno vrijeme provedeno neposredno u nastavi i radno vrijeme provedeno u pripremi za nastavu.
(6) Rad neposredno u nastavi podrazumijeva: predavanja, vježbe, konsultacije, mentorstva, ispiti, provjere i praćenje znanja, te drugi oblici pomoći studentima.

Član 4.

Odmori i odsustva

Pravo na odsustva, odmore i trajanje godišnjeg odmora radnika utvrđuje se u skladu sa zakonom, Statutom Visoke škole, Pravilnikom o radu Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima..

Član 5.

Pravo na plaću

Radnik ostvaruje pravo na plaću, dodatke na plaću i naknadu plaće na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom, Pravilnikom o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Član 6.

Zakonska zabrana takmičenja

Radnik ne može bez odobrenja Poslodavca za svoj ili tuđi račun ugovarati i obavljati poslove iz djelatnosti koju obavlja Poslodavac.

Član 7.

Dužnost čuvanja poslovne tajne

(1) Radnik je dužan čuvati podatke koji su od nadležnog tijela proglašeni za poslovnu tajnu, a zbog čijeg bi davanja na uvid neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za poslovni interes i ugled Visoke škole.

(2) Dužnost čuvanja poslovne tajne utvrđena je odredbama Statuta i traje i po prestanku radnog odnosa ili prestanku funkcije na Visokoj školi.

Član 8.

Prestanak radnog odnosa

Radniku prestaje radni odnos na način i pod uvjetima utvrđenim ovim ugovorom, zakonom, Statutom Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Završne odredbe

Član 9.

Na prava i obaveze koje nisu utvrđene ovim Ugovorom primjenjivat će se direktno odgovarajuće odredbe aktuelnog Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Zakona o radu Federacije BiH, Statuta, općih i pojedinačnih akata Visoke škole i drugih relevantnih propisa iz oblasti radnih odnosa.

Član 11.

U slučaju spora, mjesno i stvarno nadležan je Općinski sud u Sarajevu.

Član 12.

Ovaj Ugovor zaključen je u 3 (tri) istovjetna primjerka, od kojih radnik zadržava jedan primjerak a Visoka škola dva primjerka.

Član 13.

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja od strane radnika i poslodavca, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.

U slučaju da Visoka škola ne dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i ne izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo ovaj Ugovor se smatra nevažećim.

ZA POSLODAVCA:
GENERALNI SEKRETAR

Benjamin Vojniković Iur. Dipl. prav

RADNIK

Prof. Dr Jusuf Žiga

UNIVERZITET U SARAJEVU
FARMACEUTSKI FAKULTET
S A R A J E V O
Br.01-[illegible]-[illegible]
Datum:08.10.1996.godine

Na osnovu Odluke NNV-a Farmaceutskog fakulteta u Sarajevu od 01.08.1996.godine, Odluke Kolegija Univerziteta u Sarajevu od 24.09.1996.godine i Pravila Fakulteta, donosi

R J E Š E NJ E
o izboru u zvanje redovnog profesora

PROF.DR.JUSUF ŽIGA izabran je u zvanje REDOVNOG PROFESORA na predmetu sociologija na Farmaceutskom fakultetu u Sarajevu.

O b r a z l o ž e nj e

NN. Farmaceutskog fakulteta u Sarajevu je na sjednici održanoj 01.08. 1996.godine jednoglasno prihvatilo Izvještaj i prijedlog komisije o izboru, te donijelo Odluku da se u zvanje REDOVNOG PROFESORA na predmetu sociologija izabere PROF.DR.JUSUF ŽIGA.
Kolegij Univerziteta u Sarajevu je na sjednici održanoj 24.09.1996. godine donio Odluku o davanju saglasnosti na izbor u zvanje REDOVNOG PROFESORA, na predmetu sociologija PROF.DR.JUSUFA ŽIGE.
Na osnovu ovih odluka i čl.45 Pravila Farmaceutskog fakulteta, riješio je kao u dispozitivu.

Dostaviti:
-[illegible]
-[illegible]
-[illegible]
-[illegible]

V.D.P R E D S J E D N I K
Upravnog odbora
[redacted]
(Prof.dr.Branko Nikolin)

UNIVERZITET U SARAJEVU
FAKULTETA POLITIČKIH NAUKA
S A R A J E V O

Broj: 02-01-283-1/01.
Sarajevo, 13.04.2001.god.

Na osnovu člana 70. Zakona o visokom obrazovanju (Službene novine Kantona Sarajevo, broj 17/99.), Odluke Senata Univerziteta u Sarajevu broj: 01-273-1/01. od 28.03.2001. godine o saglasnosti na izbor u isto zvanje - redovni profesor, te člana 34. Pravila Fakulteta, Nastavno-naučno vijeće Fakulteta na sjednici održanoj 30.01.2001. godine, d o n i j e l o j e

O D L U K U

Dr. JUSUF ŽIGA, izabran je u isto zvanje - **REDOVNI PROFESOR** za predmet "Savremeno bosansko društvo" na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sarajevu.

Izbor u navedeno zvanje teče od **28.03.2001. godine.**

FAKULTET POLITIČKIH NAUKA U SARAJEVU SARAJEVO

DEKAN
[redacted]
Prof. dr. Vahid Kljajić

Na osnovu članova 132. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo broj: 36/22), a u vezi sa članom 33. stav 1. alineja 6. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH („Službeni glasnik BiH", br. 59/07 i 59/09, čl. 4., 20a., 22 i 24. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18 i 44/22), članova ..... Statuta **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** Pravilnika o radu broj: .....od..... godine, člana ... Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Visokoj školi, broj: Oluke Senata Univerziteta u Sarajevu broj 01-4-1422/19 od 06.03.2019. godine, o izboru u akademsko zvanje Redovni profesor, zaključuje se između:

1. **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo"**, sa adresom **Husrefa Redžića broj 10, koju zastupa Direktor Prof. dr Haris Tanović (u daljem tekstu: *Poslodavac*)**

i

2. **Prof. dr. Đemo Subašić iz Sarajeva, ulica [redacted], Općina Ilidža Sarajevo, Kanton Sarajevo, JMBG: [redacted] (u daljem tekstu: *Radnik*)**

UGOVOR O RADU
PROFESOR /PREDAVAČ

Član 1.
Osnovne odredbe

(1) Ovim Ugovorom uređuje se radno-pravni status radnika za obavljanje poslova PROFESORA VISOKE ŠKOLE za oblast/predmet **Histologija i embriologija** na Visokoj školi.

(2) Zaključivanjem ovog Ugovora o radu i stupanjem na rad zasniva se radni odnos između **Visoke škole Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** i radnika **Prof. Dr Đemo Subašić**, na određeno/neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu, počevši od ..... godine, po osnovu Odluke Senata Visoke škole broj: .....od..... godine, kojom je imenovana izabrana u zvanje Redovni Profesor za oblast/predmet Mikrobiologija, Imunilogija i Molekularna biomedicinaHistologija i embriologija na Visokoj školi i traje do isteka ugovorenog perioda/izbornog perioda.

(3) Radnik je započeo sa radom.....2025 godine.

(4) U okviru radnog mjesta radnik će obavljati sljedeće poslove
PROFESORA VISOKE ŠKOLE

- priprema, organiziranje i izvođenje nastave prvog ciklusa studija za nastavne predmete za koje je nastavnik odgovoran: predavanja, seminari i nadzor vježbi/vježbe i sl., u skladu sa rasporedom časova i Nastavnim planom i programom,
- vođenje evidencije o prisustvu studenata na nastavi, obavljenim predavanjima, ispitima i postignutom uspjehu studenata,
- održavanje semestralnih provjera znanja i ispita,
- konsultacije i drugi oblici rada sa studentima,

Član 5.

Pravo na plaću

Radnik ostvaruje pravo na plaću, dodatke na plaću i naknadu plaće na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom. Pravilnikom o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Član 6.

Zakonska zabrana takmičenja

Radnik ne može bez odobrenja Poslodavca za svoj ili tuđi račun ugovarati i obavljati poslove iz djelatnosti koju obavlja Poslodavac.

Član 7.

Dužnost čuvanja poslovne tajne

(1) Radnik je dužan čuvati podatke koji su od nadležnog tijela proglašeni za poslovnu tajnu, a zbog čijeg bi davanja na uvid neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za poslovni interes i ugled Visoke škole.
(2) Dužnost čuvanja poslovne tajne utvrđena je odredbama Statuta i traje i po prestanku radnog odnosa ili prestanku funkcije na Visokoj školi.

Član 8.

Prestanak radnog odnosa

Radniku prestaje radni odnos na način i pod uvjetima utvrđenim ovim ugovorom, zakonom, Statutom Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Završne odredbe

Član 9.

Na prava i obaveze koje nisu utvrđene ovim Ugovorom primjenjivat će se direktno odgovarajuće odredbe aktuelnog Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Zakona o radu Federacije BiH, Statuta, općih i pojedinačnih akata Visoke škole i drugih relevantnih propisa iz oblasti radnih odnosa.

Član 11.

U slučaju spora, mjesno i stvarno nadležan je Općinski sud u Sarajevu.

Član 12.

Ovaj Ugovor zaključen je u 3 (tri) istovjetna primjerka, od kojih radnik zadržava jedan primjerak a Visoka škola dva primjerka.

Član 13.

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja od strane radnika i poslodavca, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.

U slučaju da Visoka škola ne dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i ne izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo ovaj Ugovor se smatra nevažećim.

ZA POSLODAVCA:	***RADNIK***
DIREKTOR	
_____	_____
Prof. dr. Haris Tanović	***Prof. Dr. Đemo Subašić***

PMF Prirodno-matematički fakultet

UNIVERSITY OF SARAJEVO
FACULTY OF SCIENCE

Zmaja od Bosne 33-35
Sarajevo
Bosnia and Herzegovina
Phone ++387 (0)33 723723
Fax ++387 (0)33 649359

Broj: 01/06-941/9-2013
Sarajevo, 05.07.2013. god.

Na osnovu člana 28. i 33. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju («Službeni glasnik BiH», broj: 59/07), člana 95. stava (1) tačke b) i člana 96. tačke b) Zakona o visokom obrazovanju – prečišćeni tekst („Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 22/10, 15/13), člana 107., 109. i 121. Pravila Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo i Odluke Senata Univerziteta u Sarajevu, broj: 01-34-530/13 od 26.06.2013. godine, Nastavno-naučno vijeće Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu na 36. sjednici, održanoj 04.07.2013. godine, *donijelo je*

ODLUKU

Dr. Đemo Subašić, vanredni profesor
Odsjeka za biologiju
Prirodno-matematičkog fakulteta
Sarajevo

izabran je u zvanje

REDOVNOG PROFESORA

za predmete: „Klinička mikrobiologija", „Fitopatologija" i „Imunologija" na Odsjeku za biologiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, jer ispunjava sve uvjete predviđene Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju, Zakonom o visokom obrazovanju-prečišćeni tekst, („Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 22/10, 15/13), Pravilima Univerziteta u Sarajevu i Pravilima Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo.

Pravna pouka: Na ovu Odluku može se uložiti prigovor Upravnom odboru Fakulteta, u roku od 15 dana od dana prijema Odluke.

DEKAN FAKULTETA

Prof. dr. Rifat Skrijelj

Dostavljeno:
* Imenovanom
* Dosije imenovanog
* Odsjeku za biologiju
* Dosije NNV
* Računovodstvu
* Arhivi

br. 22/23
od 07.03.2023.god

Na osnovu članova ..... Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo broj: 36/22), a u vezi sa članom 33. stav 1. alineja 6. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH („Službeni glasnik BiH", br. 59/07 i 59/09), čl. 4. i 24. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18 i 44/22), članova ..... Statuta **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** Pravilnika o radu broj: ....od..... godine, člana ... Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Visokoj školi, broj: ..... Odluke Senata Visoke škole o izboru u akademsko zvanje ....., broj:..... od ....., zaključuje se između:

1. **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo"**, sa adresom Husrefa Redžića broj 10 **koju zastupa Direktor Prof. dr Haris Tanović (u daljem tekstu: *Poslodavac*)**

i

2. **Dr. Sci Emina Subašić, iz Sarajeva, ulica , Općina Ilidža, Kanton, JMBG: (u daljem tekstu: *Radnik*)**

UGOVOR O ANGAŽMANU SPOLJNOG SARADNIKA PROFESOR/PREDAVAČ U REALIZACIJI NASTAVE

Član 1.

Osnovne odredbe

(1) Ovim Ugovorom uređuje se pravni status spoljnog saradnika za obavljanje poslova PROFESORA VISOKE ŠKOLE VISOKE ŠKOLE za oblast/predmet Medicinska biohemija, Mikrobilogija, Imunologija i Reumatologija na Visokoj školi.

(2) Zaključivanjem ovog Ugovora zasniva se ugovorni odnos između **Visoke škole Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** i spoljnog saradnika....., na određeno vrijeme, u radnom vremenu od..... sati nastave godišnje/semestralno, počevši od ..... godine, po osnovu Odluke Senata Visoke škole broj: .....od..... godine, kojom je imenovani/a izabran/a u zvanje..... za oblast/predmet na Visokoj školi i traje do isteka ugovorenog perioda perioda.

(3) Spoljni saradnik je započeo sa radom dana..... **godine.**

(4) U okviru radnog mjesta spoljni saradnik će obavljati sljedeće poslove:
PROFESORA VISOKE ŠKOLE:

- priprema, organiziranje i izvođenje nastave prvog ciklusa studija za nastavne predmete za koje je nastavnik odgovoran: predavanja, seminari i nadzor vježbi/vježbe i sl., u skladu sa rasporedom časova i Nastavnim planom i programom,
- vođenje evidencije o prisustvu studenata na nastavi, obavljenim predavanjima, ispitima i postignutom uspjehu studenata,
- održavanje semestralnih provjera znanja i ispita,
- konsultacije i drugi oblici rada sa studentima,
- mentorstva na završnim radovima studenata i sudjelovanje u radu komisija za odbranu radova,
- priprema pisanih materijala, priručnika i udžbenika za obavezne i izborne predmete nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran.

(1) Spoljni saradnik je dužan čuvati podatke koji su od nadležnog tijela proglašeni za poslovnu tajnu, a zbog čijeg bi davanja na uvid neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za poslovni interes i ugled Visoke škole.
(2) Dužnost čuvanja poslovne tajne utvrđena je odredbama Statuta i traje i po prestanku angaćmana spoljnog saradnika na Visokoj školi.

Član 6.

Prestanak radnog odnosa

Spoljnom saradnika prestaje radni angažman u nastavnom procesu istekom ugovorenog perioda nagažmana.

Završne odredbe

Član 7.

Na prava i obaveze koje nisu utvrđene ovim Ugovorom primjenjivat će se direktno odgovarajuće odredbe aktuelnog Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Zakona o radu Federacije BiH, zakona o obligacijama u F BiH, Statuta, općih i pojedinačnih akata Visoke škole i drugih relevantnih propisa iz oblasti rada.

Član 8.

U slučaju spora, mjesno i stvarno nadležan je Općinski sud u Sarajevu.

Član 9.

Ovaj Ugovor zaključen je u 3 (tri) istovjetna primjerka, od kojih spoljni saradnik zadržava jedan primjerak a Visoka škola dva primjerka.

Član 10.

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja od strane radnika i poslodavca, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.

U slučaju da Visoka škola ne dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i ne izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo ovaj Ugovor se smatra nevažećim.

ZA POSLODAVCA:
DIREKTOR

Prof. dr. Haris Tanović

SPLJNI SARADNIK

Dr. Sci. Emina Subašić

BOSNA I HERCEGOVINA
UNIVERZITET U SARAJEVU
PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET

SUBAŠIĆ (ĐEMO) EMINA

rođen/a 0. .dine, Sarajevo, općina Centar, Bosna i Hercegovina, završio/la je dana 12.07.2016. prvi ciklus studija u trajanju od osam semestara/četiri godine na Univerzitetu u Sarajevu - Prirodno-matematički fakultet, odsjek Biologija, smjer Biohemija i fiziologija i na osnovi toga se izdaje

DIPLOMA

O STEČENOJ AKADEMSKOJ TITULI

I STRUČNOM ZVANJU BAKALAUREAT/BACHELOR BIOLOGIJE - BIOHEMIJE I FIZIOLOGIJE

Izdato u Sarajevu, 5. novembra 2016. godine

Broj: 1294/2016

DEKAN:

Prof. dr. Mustafa Memić

REKTOR:

Prof. dr. Rifat Škrijelj

BOSNA I HERCEGOVINA
UNIVERZITET U SARAJEVU
PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET

SUBAŠIĆ (ĐEMO) EMINA

rođen/a [illegible]e, Sarajevo, općina Centar, Bosna i Hercegovina, završio/la je dana 13.07.2017. drugi ciklus studija u trajanju od dva semestra/jedna godina na Univerzitetu u Sarajevu - Prirodno-matematički fakultet, odsjek Biologija, smjer Biohemija i fiziologija i na osnovi toga se izdaje

D I P L O M A

O STEČENOJ AKADEMSKOJ TITULI

I ZVANJU MAGISTAR BIOLOGIJE - BIOHEMIJA I FIZIOLOGIJA

Izdato u Sarajevu, 2. decembra 2017. godine

Broj: 735/2017

D E K A N:

Prof. dr. Mustafa Memić

R E K T O R:

Prof. dr. Rifat Škrijelj

BOSNA I HERCEGOVINA
UNIVERZITET U SARAJEVU

SUBAŠIĆ EMINA

rođena . _ .ne, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, završila je dana 18. 12. 2023. godine treći ciklus studija u trajanju od šest semestara/tri godine na Univerzitetu u Sarajevu - Prirodno-matematički fakultet, Odsjek za biologiju, studijski program Biohemija i fiziologija i na osnovu toga se izdaje

D I P L O M A

O STEČENOJ AKADEMSKOJ TITULI

I NAUČNOM ZVANJU DOKTOR BIOLOŠKIH NAUKA/ZNANOSTI U OBLASTI BIOHEMIJE I FIZIOLOGIJE

Sarajevo, 19. juni 2024. godine

Broj: 94/2023

D E K A N
PRIRODNO-MATEMATIČKOG FAKULTETA

Prof. dr. Nusret Drešković

R E K T O R
UNIVERZITETA U SARAJEVU

Prof. dr. Rifat Škrijelj

br. 245/21
od 07.02.2021. god.

Na osnovu članova 132. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo broj: 36/22), a u vezi sa članom 33. stav 1. alineja 6. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH („Službeni glasnik BiH", br. 59/07 i 59/09, čl. 4., 20a., 22 i 24. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18 i 44/22), članova ..... Statuta **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo,** Pravilnika o radu broj: .....od..... godine, člana ... Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Visokoj školi, zaključuje se između:

1. **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo"**, sa adresom **Husreva Redžića broj 10, koju zastupa Direktor Prof. dr Emir Turkušić i generalni sekretar Benjamin Vojniković Ma ľur. (u daljem tekstu: *Poslodavac*)**

i

2. **Dr. Damir Turkušić iz Sarajeva, ulica [illegible], Općina Stari Grad Sarajevo, Kanton Sarajevo, JMBG: u daljem tekstu: *Radnik*)**

UGOVOR ZA SPOLJNJEG SARADNIKA

Član 1.

Osnovne odredbe

(1) Ovim Ugovorom uređuje se radno-pravni status radnika za obavljanje poslova ASISTENT VISOKE ŠKOLE za oblast/predmet _____ na Visokoj školi.

(2) Zaključivanjem ovog Ugovora o radu i stupanjem na rad zasniva se radni odnos između **Visoke škole Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** i radnika Damir Turkušić, na određeno/neodređeno vrijeme, u svojstvu spoljnog saradnika, počevši od ..... godine, po osnovu Odluke Senata Visoke škole broj: .....od..... godine, kojom je imenovana izabrana u zvanje asistent za oblast/predmet _____ na Visokoj školi i traje do isteka ugovorenog perioda/izbornog perioda.

(3) Radnik je započeo sa radom.....2025 godine.

(4) U okviru radnog mjesta radnik će obavljati sljedeće poslove

ASISTENTA VISOKE ŠKOLE

- Učešće u pripremi i organiziranju nastave prvog ciklusa studija za nastavne predmete za koje je asistent izabran/odgovoran: rad u seminarima, izvođenje praktičnih i nadzor vježbi, postvljnje vježbi i sl., u skladu sa rasporedom časova i Nastavnim planom i programom,
- vođenje evidencije o prisustvu studenata na vježbama i nastavi, obavljenim vježbama i praktičnim radom studenata, vođenje evidencija o ispitima i postignutom uspjehu studenata,
- učešće u održavanju semestralnih provjera znanja i ispita,
- konsultacije i drugi oblici rada sa studentima,
- vođenje predispitnih vježbi i praktičnog rada studenata,

- učešće u izradi i pripremi pisanih materijala, priručnika i udžbenika za obavezne i izborne predmete nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran.
- rad sa mentorom u cilju daljeg akakdemskog napredovanja i edukacije i osposobljavanje za izvođenje nastave vježbi, te stručnog i naučnog usavršavanja,
- pedagoško-andragoško usavršavanje na savladavanju modernih metoda transfera znanja,
- rad na stručnom i naučnom usavršavanju, praćenje savremene stručne i naučne literature, kao i istraživački rad i projekti,
- objavljivanje rezultata na naučnim konferencijama, simpozijumima, stručnim i drugim skupovima, u naučnim i stručnim publikacijama i drugim javnim vidovima prezentiranja radova,
- rad u stručnim komisijama Visoke škole,
- sudjelovanje u organizaciji naučnih, stručnih i drugih skupova,
- sudjelovanje u upravljačkim i stručnim poslovima Visoke škole,

(5) Visoka škola je obavezna prijaviti radnika na obavezno osiguranje (penzijsko-invalidsko, zdravstveno i osiguranje) u skladu sa zakonom te odmah na početku rada radniku dostaviti fotokopije prijava na obavezno osiguranje.

Član 2.

Osnovna prava i obaveze

(1) Na svom radnom mjestu, radnik je obavezan i odgovoran za:
- stručnost u obavljanju svojih poslova sa dužnom pažnjom i u skladu sa pravilima struke,
- ispunjavanje nastavnih i drugih obaveza u odnosu na naučni i stručni rad, promicanje etičkih načela i vrijednosti u struci i visokom obrazovanju te zaštitu i promicanje ugleda Visoke škole, uz posebno posvećivanje pažnje radu sa studentima
- blagovremeno i kvalitetno izvršavanje tekućih poslova na svom radnom mjestu, kao i pojedinih radnih zadataka u roku koji odredi direktor/dekan,
- obavljanje poslova u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, općim aktima i odlukama nadležnih tijela Visoke škole.

(2) Radnik je obavezan poštivati organizaciju rada i poslovanja Visoke škole.
(3) Visoka škola je obavezna poštivati prava i dostojanstvo radnika na radu i u vezi sa radom.
(4) Za svoj rad radnik odgovara direktoru i dekanu.

Član 3.

Radno vrijeme

(1) Ovaj ugovor se zaključuje za rad sa punim radnim vremenom, koje iznosi 40 sati sedmično.
(2) Dužina i raspored punog radnog vremena radnika u okviru ugovorenog radnog vremena je vezana za nastavne aktivnosti, istraživački i stručni rad te rad u tijelima i komisijama. Dio radnog vremena radnik koristi za rad na osobnom stručnom usavršavanju i napredovanju, a radno vrijeme je raspoređeno u pravilu na pet radnih dana.
(3) Organizovanje, početak i završetak radnog vremena utvrđuje se Odlukom o radnom vremenu na Visokoj školi.
(4) Radno vrijeme preraspoređuje se prema potrebi obavljanja poslova u skladu sa Nastavnim planom i programom.
(5) Radno vrijeme u nastavi uključuje radno vrijeme provedeno neposredno u nastavi i radno vrijeme provedeno u pripremi za nastavu.
(6) Rad neposredno u nastavi podrazumijeva: predavanja, vježbe, konsultacije, mentorstva, ispiti, provjere i praćenje znanja, te drugi oblici pomoći studentima.

Član 4.

Odmori i odsustva

Pravo na odsustva, odmore i trajanje godišnjeg odmora radnika utvrđuje se u skladu sa zakonom, Statutom Visoke škole, Pravilnikom o radu Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima..

Član 5.

Pravo na plaću

Radnik ostvaruje pravo na plaću, dodatke na plaću i naknadu plaće na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom. Pravilnikom o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Član 6.

Zakonska zabrana takmičenja

Radnik ne može bez odobrenja Poslodavca za svoj ili tuđi račun ugovarati i obavljati poslove iz djelatnosti koju obavlja Poslodavac.

Član 7.

Dužnost čuvanja poslovne tajne

(1) Radnik je dužan čuvati podatke koji su od nadležnog tijela proglašeni za poslovnu tajnu, a zbog čijeg bi davanja na uvid neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za poslovni interes i ugled Visoke škole.

(2) Dužnost čuvanja poslovne tajne utvrđena je odredbama Statuta i traje i po prestanku radnog odnosa ili prestanku funkcije na Visokoj školi.

Član 8.

Prestanak radnog odnosa

Radniku prestaje radni odnos na način i pod uvjetima utvrđenim ovim ugovorom, zakonom, Statutom Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Završne odredbe

Član 9.

Na prava i obaveze koje nisu utvrđene ovim Ugovorom primjenjivat će se direktno odgovarajuće odredbe aktuelnog Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Zakona o radu Federacije BiH, Statuta, općih i pojedinačnih akata Visoke škole i drugih relevantnih propisa iz oblasti radnih odnosa.

Član 11.

U slučaju spora, mjesno i stvarno nadležan je Općinski sud u Sarajevu.

Član 12.

Ovaj Ugovor zaključen je u 3 (tri) istovjetna primjerka, od kojih radnik zadržava jedan primjerak a Visoka škola dva primjerka.

Član 13.

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja od strane radnika i poslodavca, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.

U slučaju da Visoka škola ne dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i ne izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo ovaj Ugovor se smatra nevažećim.

ZA POSLODAVCA:
GENERALNI SEKRETAR

Benjamin Vojniković mr. iur. Dipl. prav

RADNIK

BSC Damir Turkušić

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

UNIVERZITET U SARAJEVU
VISOKA ZDRAVSTVENA ŠKOLA U SARAJEVU

DIPLOMA

O ZAVRŠENOM STUDIJU ZA STICANJE VIŠE STRUČNE SPREME
NA VISOKOJ ZDRAVSTVENOJ ŠKOLI U SARAJEVU

REKTOR UNIVERZITETA I DEKAN VISOKE ZDRAVSTVENE ŠKOLE
UNIVERZITETA U SARAJEVU, PEČATOM UNIVERZITETA
SVOJIM POTPISIMA POTVRĐUJU DA JE

TURKUŠIĆ (MENSUR) DAMIR

RODEN [redacted] BIJELJINI, OPŠTINA BIJELJINA, BOSNA I HERCEGOVINA,
ZAVRŠIO STUDIJ ZA STICANJE VIŠE STRUČNE SPREME NA VISOKOJ ZDRAVSTVENOJ
ŠKOLI U SARAJEVU, DANA 06.04.2007 GODINE I TIME ISPUNIO SVE PROPISANE
USLOVE ZA STICANJE DIPLOME O VIŠOJ STRUČNOJ SPREMI

NA OSNOVU TOGA IZDAJE SE OVA DIPLOMA, KOJOM STIČE SVA PRAVA
PREDVIĐENA ZAKONOM KAO I STRUČNI NAZIV

VIŠI FIZIOTERAPEUTSKI TEHNIČAR

U Sarajevu, 01.07.2007 godine
Broj : 331/07

DEKAN
VISOKE ZDRAVSTVENE ŠKOLE

Prof.dr. Faruk Dalagija

[redacted]

REKTOR
UNIVERZITETA U SARAJEVU

[redacted]

Prof.dr. Faruk Čaklovica

HOPE 87
Hundreds of Original Projects for Employment

CERTIFIKAT

Damir Turkušić

uspješno završio/la teoretski i praktični dio seminara

"OSNOVE OKUPACIONE TERAPIJE I OKUPACIONA TERAPIJA KOD PACIJENATA NAKON MOŽDANOG UDARA"

Sarajevo, 24/25. juni, 2016

u saradnji sa:
Ministarstvo zdravlja FBIH
Ministarstvo zdravstva i socijalne zaštite RS

podržan od:
Land Oberosterreich

LAND OBERÖSTERREICH

BRANCH OFFICE SARAJEVO

HOPE 87

Na osnovu članova ..... Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo broj: 36/22), a u vezi sa članom 33. stav 1. alineja 6. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH („Službeni glasnik BiH", br. 59/07 i 59/09), čl. 4. i 24. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18 i 44/22), članova ..... Statuta **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** Pravilnika o radu broj: .....od..... godine, člana ... Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Visokoj školi, broj: ....., Odluke Senata Visoke škole o izboru u akademsko zvanje ....., broj:..... od ....., zaključuje se između:

1. **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo"**, sa adresom Husrefa Redžića broj 10 **koju zastupa Direktor Prof. dr Emir Turkušić ili generalni sekretar Benjamin Vojniković (u daljem tekstu: *Poslodavac*)**

i

2. **MA Hadžibilić Majda udato Bašić, iz Sarajeva, ulica Općina Centar Sarajevo, Kanton, JMBG: _____ (u daljem tekstu: *Radnik*)**

UGOVOR O ANGAŽMANU SPOLJNOG SARADNIKA PREDAVAČ U REALIZACIJI NASTAVE

Član 1.
Osnovne odredbe

(1) Ovim Ugovorom uređuje se pravni status spoljnog saradnika za obavljanje poslova PROFESORA VISOKE ŠKOLE VISOKE ŠKOLE za oblast/predmetBiologija, Mikrobilogija i Imunologija na Visokoj školi.

(2) Zaključivanjem ovog Ugovora zasniva se ugovorni odnos između **Visoke škole Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** i spoljnog saradnika....., na određeno vrijeme, u radnom vremenu od..... sati nastave godišnje/semestralno, počevši od ..... godine, po osnovu Odluke Senata Visoke škole broj: .....od..... godine, kojom je imenovani/a izabran/a u zvanje..... za oblast/predmet na Visokoj školi i traje do isteka ugovorenog perioda perioda.

(3) Spoljni saradnik je započeo sa radom dana..... **godine.**

(4) U okviru radnog mjesta spoljni saradnik će obavljati sljedeće poslove:
PREDAVAČA VISOKE ŠKOLE:

- priprema, organiziranje i izvođenje nastave prvog ciklusa studija za nastavne predmete za koje je nastavnik odgovoran: predavanja, seminari i nadzor vježbi/vježbe i sl., u skladu sa rasporedom časova i Nastavnim planom i programom,
- vođenje evidencije o prisustvu studenata na nastavi, obavljenim predavanjima, ispitima i postignutom uspjehu studenata,
- održavanje semestralnih provjera znanja i ispita,
- konsultacije i drugi oblici rada sa studentima,
- mentorstva na završnim radovima studenata i sudjelovanje u radu komisija za odbranu radova,
- priprema pisanih materijala, priručnika i udžbenika za obavezne i izborne predmete nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran,

- priprema prijedloga nastavnog programa predmeta, predlaganje inoviranja i izmjena nastavnog plana i programa, kao i inoviranja nastavne metodologije predmeta nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran,
- rad sa saradnicima u cilju njihove edukacije i osposobljavanje za izvođenje nastave vježbi, te stručnog i naučnog usavršavanja,
- rad na stručnom i naučnom usavršavanju, praćenje savremene stručne i naučne literature, kao i nastavno-istraživački rad i projekti,
- objavljivanje rezultata na naučnim konferencijama, simpozijumima, stručnim i drugim skupovima, u naučnim i stručnim publikacijama i drugim javnim vidovima prezentiranja radova,
- rad u stručnim komisijama Visoke škole,
- sudjelovanje u organizaciji naučnih, stručnih i drugih skupova,
- sudjelovanje u upravljačkim i stručnim poslovima Visoke škole,
- svi drugi poslovi po nalogu neposredno nadređenog rukovodioca.

(5) Visoka škola je obavezna prijaviti spoljnog saradnika u skladu sa zakonom.

Član 2.

Osnovna prava i obaveze

(1) Na svom radnom mjestu, spoljni saradnik je obavezan i odgovoran za:
- stručnost u obavljanju svojih poslova sa dužnom pažnjom i u skladu sa pravilima struke,
- ispunjavanje nastavnih i drugih obaveza u odnosu na naučni i stručni rad, promicanje etičkih načela i vrijednosti u struci i visokom obrazovanju te zaštitu i promicanje ugleda Visoke škole, uz posebno posvećivanje pažnje radu sa studentima
- blagovremeno i kvalitetno izvršavanje tekućih poslova na svom radnom mjestu, kao i pojedinih radnih zadataka u roku koji odredi direktor/dekan,
- obavljanje poslova u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, općim aktima i odlukama nadležnih tijela Visoke škole.

(2) Spoljni saradnik je obavezan poštivati organizaciju rada i poslovanja Visoke škole.
(3) Visoka škola je obavezna poštivati prava i dostojanstvo spiljnog saradnika na radu i u vezi sa radom.
(4) Za svoj rad spoljni saradnik odgovara prema propisima iz rada i obligacionih odnosa a za konkretan nastavni rad odgovara direktoru i dekanu.

Član 3.

Radno vrijeme

(1) Ovaj ugovor se zaključuje za rad na broj časova nastavnih aktivnosti iz člkana 1 ovog ugovora koje iznosi .... sati sedmično.
(2) Dužina i raspored radna spoljnog saradnika u okviru ugovorenog radnog vremena je vezana za nastavne aktivnosti te rad u tijelima i komisijama.
(3) Organizovanje, početak i završetak radnog vremena utvrđuje se Odlukom o radnom vremenu na Visokoj školi.
(4) Radni angažman spoljnog saradnika raspoređuje se prema potrebi obavljanja poslova u skladu sa Nastavnim planom i programom.
(5) Radno vrijeme u nastavi uključuje isključivo radno vrijeme provedeno neposredno u nastavi, takozvani aplikativni sat nastave.
(6) Rad neposredno u nastavi podrazumijeva: vježbe, konsultacije, učešće u ispitima i provjerama i praćenju znanja studenata, te drugi specifični oblici pomoći studentima.

Član 4.

Pravo na plaću

Spoljni saradnik ostvaruje pravo na naknadu za svoj rad na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom, Pravilnikom o plaćama i naknadama osoblja i angažovanih lica Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Spoljni saradnik može prilikom sklapanja ovog Ugovora zahtjevati definisanje niminalnog iznosa naknade za rad kao i tempa i načina plaćanja za rad, što se mora utvrditi u istom Ugovoru.

Član 5.

Dužnost čuvanja poslovne tajne

(1) Spoljni saradnik je dužan čuvati podatke koji su od nadležnog tijela proglašeni za poslovnu tajnu, a zbog čijeg bi davanja na uvid neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za poslovni interes i ugled Visoke škole.
(2) Dužnost čuvanja poslovne tajne utvrđena je odredbama Statuta i traje i po prestanku angaćmana spoljnog saradnika na Visokoj školi.

Član 6.

Prestanak radnog odnosa

Spoljnom saradnika prestaje radni angažman u nastavnom procesu istekom ugovorenog perioda nagažmana.

Završne odredbe

Član 7.

Na prava i obaveze koje nisu utvrđene ovim Ugovorom primjenjivat će se direktno odgovarajuće odredbe aktuelnog Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Zakona o radu Federacije BiH, zakona o obligacijama u F BiH, Statuta, općih i pojedinačnih akata Visoke škole i drugih relevantnih propisa iz oblasti rada.

Član 8.

U slučaju spora, mjesno i stvarno nadležan je Općinski sud u Sarajevu.

Član 9.

Ovaj Ugovor zaključen je u 3 (tri) istovjetna primjerka, od kojih spoljni saradnik zadržava jedan primjerak a Visoka škola dva primjerka.

Član 10.

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja od strane radnika i poslodavca, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.

U slučaju da Visoka škola ne dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i ne izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo ovaj Ugovor se smatra nevažećim.

ZA POSLODAVCA:
GENERALNI SEKRETAR

Benjamin Vojniković M.A Iur, Dipl. Prav.

SPLJNI SARADNI

M.A BAŠIĆ MAJDA

BOSNA I HERCEGOVINA
UNIVERZITET U SARAJEVU
PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET

HADŽIABULIĆ (SULEJMAN) MAJDA

rođen/a [redacted]e, Travnik, općina Travnik, Bosna i Hercegovina, završio/la je dana 20.09.2016. drugi ciklus studija u trajanju od dva semestra/jedna godina na Univerzitetu u Sarajevu - Prirodno-matematički fakultet, odsjek Biologija, smjer Mikrobiologija i na osnovi toga se izdaje

DIPLOMA

O STEČENOJ AKADEMSKOJ TITULI

I ZVANJU MAGISTAR BIOLOGIJE, USMJERENJE MIKROBIOLOGIJA

Izdato u Sarajevu, 5. novembra 2016. godine

Broj: 600/2016

DEKAN: [redacted]

Prof. dr. Mustafa Memić

REKTOR: [redacted]

Prof. dr. Rifat Škrijelj

BOSNA I HERCEGOVINA
UNIVERZITET U SARAJEVU
PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET

HADŽIABULIĆ (SULEJMAN) MAJDA

rođen/a , Travnik, općina Travnik, Bosna i Hercegovina, završio/la je dana 20.09.2016. drugi ciklus studija u trajanju od dva semestra/jedna godina na Univerzitetu u Sarajevu - Prirodno-matematički fakultet, odsjek Biologija, smjer Mikrobiologija i na osnovi toga se izdaje

DIPLOMA

O STEĆENOJ AKADEMSKOJ TITULI

I ZVANJU MAGISTAR BIOLOGIJE, USMJERENJE MIKROBIOLOGIJA

Izdato u Sarajevu, 5. novembra 2016. godine

Broj: 600/2016

DEKAN:

Prof. dr. Mustafa Memić

REKTOR:

Prof. dr. Rifat Škrijelj

Na osnovu članova 132. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo broj: 36/22), a u vezi sa članom 33. stav 1. alineja 6. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH („Službeni glasnik BiH", br. 59/07 i 59/09, čl. 4., 20a., 22 i 24. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18 i 44/22), članova ..... Statuta **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** Pravilnika o radu broj: .....od..... godine, člana ... Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Visokoj školi, broj: Oluke Senata Univerziteta u Sarajevu broj 01-4-1422/19 od 06.03.2019. godine, o izboru u akademsko zvanje Redovni profesor, zaključuje se između:

1. **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo"**, sa adresom **Husrefa Redžića broj 10, koju zastupa Direktor Prof. dr Haris Tanović (u daljem tekstu: *Poslodavac*)**

2. **Dr. Med prim. Sulejman Ćuk iz Sarajeva, ulica , Općina Centar Sarajevo, Kanton Sarajevo, JMBG:) (u daljem tekstu: *Radnik*)**

UGOVOR O RADU
PROFESOR /PREDAVAČ

Član 1.
Osnovne odredbe

(1) Ovim Ugovorom uređuje se radno-pravni status radnika za obavljanje poslova PREDAVAČA VISOKE ŠKOLE za oblast/predmet **Bazične medicinske nauke** na Visokoj školi.

(2) Zaključivanjem ovog Ugovora o radu i stupanjem na rad zasniva se radni odnos između **Visoke škole Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** i radnika **Prof. Dr Selma Ličelebić**, na određeno/neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu, počevši od ..... godine, po osnovu Odluke Senata Visoke škole broj: .....od..... godine, kojom je imenovana izabrana u zvanje predavač za oblast/predmet Bazične medicinske nauke na Visokoj školi i traje do isteka ugovorenog perioda/izbornog perioda.

(3) Radnik je započeo sa radom.....2025 godine.

(4) U okviru radnog mjesta radnik će obavljati sljedeće poslove
PREDAVAČ VISOKE ŠKOLE

- priprema, organiziranje i izvođenje nastave prvog ciklusa studija za nastavne predmete za koje je nastavnik odgovoran: predavanja, seminari i nadzor vježbi/vježbe i sl., u skladu sa rasporedom časova i Nastavnim planom i programom,
- vođenje evidencije o prisustvu studenata na nastavi, obavljenim predavanjima, ispitima i postignutom uspjehu studenata,
- održavanje semestralnih provjera znanja i ispita,
- konsultacije i drugi oblici rada sa studentima,
- mentorstva na završnim radovima studenata i sudjelovanje u radu komisija za odbranu radova,

Član 5.

Pravo na plaću

Radnik ostvaruje pravo na plaću. dodatke na plaću i naknadu plaće na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom. Pravilnikom o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Član 6.

Zakonska zabrana takmičenja

Radnik ne može bez odobrenja Poslodavca za svoj ili tuđi račun ugovarati i obavljati poslove iz djelatnosti koju obavlja Poslodavac.

Član 7.

Dužnost čuvanja poslovne tajne

(1) Radnik je dužan čuvati podatke koji su od nadležnog tijela proglašeni za poslovnu tajnu, a zbog čijeg bi davanja na uvid neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za poslovni interes i ugled Visoke škole.
(2) Dužnost čuvanja poslovne tajne utvrđena je odredbama Statuta i traje i po prestanku radnog odnosa ili prestanku funkcije na Visokoj školi.

Član 8.

Prestanak radnog odnosa

Radniku prestaje radni odnos na način i pod uvjetima utvrđenim ovim ugovorom, zakonom, Statutom Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Završne odredbe

Član 9.

Na prava i obaveze koje nisu utvrđene ovim Ugovorom primjenjivat će se direktno odgovarajuće odredbe aktuelnog Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Zakona o radu Federacije BiH, Statuta, općih i pojedinačnih akata Visoke škole i drugih relevantnih propisa iz oblasti radnih odnosa.

Član 11.

U slučaju spora, mjesno i stvarno nadležan je Općinski sud u Sarajevu.

Član 12.

Ovaj Ugovor zaključen je u 3 (tri) istovjetna primjerka, od kojih radnik zadržava jedan primjerak a Visoka škola dva primjerka.

Član 13.

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja od strane radnika i poslodavca, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i nlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.

U slučaju da Visoka škola ne dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i nlade Kantona Sarajevo i ne izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo ovaj Ugovor se smatra nevažećim.

ZA POSLODAVCA:
Z.DIREKTOR

Prof. dr. Haris Tanović

RADNIK

Dr. MED. PRIM. Sulejman Ćuk

SOCIALISTICA FOEDERATIVA RES PUBLICA IUGOSLAVIA
SOCIALISTICA RES PUBLICA BOSNIA ET HERCEGOVINA

UNIVERSITAS STUDIORUM SARAIEVOENSIS
FACULTAS MEDICA SARAIEVOENSIS

DIPLOMA

DE STUDIIS PERACTIS AD OBTINENDAM ALTAM QUALIFICATIONEM
IN FACULTATE MEDICA SARAIEVOENSI

RECTOR UNIVERSITATIS ET DECANUS FACULTATIS MEDICAE
UNIVERSITATIS STUDIORUM SARAIEVOENSIS SIGILLO UNIVERSITATIS
PROPRIISQUE SUBSCRIPTIONIBUS TESTANTUR

Ćuk Ibrahima Sulejman

NATUM SARAIEVO – SARAIEVO-CENTAR – SOCIALISTICA RES PUBLIKA BOSNIA ET HERCEGOVINA DIE II MENSIS IUNII ANNO MCMXLVII LEGITIMA STUDIA AD OBTINENDAM ALTAM QUALIFICATIONEM IN FACULTATE MEDICA SARAIEVOENSI PEREGISSE DIE XII MENSIS SEPTEMBRIS ANNO MCMLXXIV ET ITA OMNES PRAESCRIPTAS CONDITIONES AD OBTINENDUM DIPLOMA DE ALTA QUALIFICATIONE PERFECISSE.

QUA DE CAUSA HOC DIPLOMA EI DATUR, QUO OMNIA IURA LEGE PRAEVISA ACQUIRIT, ITA UT SPECIALEM TITULUM

DOCTOR MEDICINAE

Datum Saraievi, die XXIV mensis ianuarii anno MCMLXXXVI

N. MCMLXIX/MCMLXXIV

DECANUS
FACULTATIS MEDICAE

Prof. dr Mensur Mujkerić

RECTOR
UNIVERSITATIS STUDIORUM
SARAIEVOENSIS

Prof. dr Ljubomir Berberović

Scanned with CamScanner

LANDESÄRZTEKAMMER BADEN-WÜRTTEMBERG

Körperschaft des öffentlichen Rechts

BEZIRKSÄRZTEKAMMER NORDBADEN

URKUNDE

Auf Grund der nachgewiesenen Weiterbildung
gemäß den Bestimmungen der Weiterbildungsordnung
erteilt die Bezirksärztekammer Nordbaden

SULEJMAN ĆUK

geboren am 2. Juni 1947 in Sarajevo/Jugoslawien

die Anerkennung als
ORTHOPÄDE

Karlsruhe, den 28. September 1984

Bezirksärztekammer Nordbaden

Vizepr.
(Prof. W[illegible])

Diese Urkunde allein berechtigt nicht zur Ausübung des ärztlichen Berufes in der [illegible] bis einschließlich Berlin (West). Die Arztbezeichnung darf nur führen, wer die Approbation als Arzt oder eine Erlaubnis zur vorübergehenden Ausübung des ärztlichen Berufes in der Bundesrepublik besitzt

Scanned with CamScanner

POKRAJINSKA LJEKARSKA KOMORA BADEN – WÜRTTEMBERG
Organ javnog prava

OKRUŽNA LJEKARSKA KOMORA NORDBADEN
(SJEVERNI BADEN)

ISPRAVA

Na osnovu dokazanog stručnog usavršavanja
u skladu sa odredbama Uredbe o stručnom usavršavanju
Okružna ljekarska komora Nordbaden izdaje

SULEJMAN ĆUK

rođer godine u Sarajevu/Jugoslavija

priznanje kao
ORTOPEDA

Karlsruhe, 28. Septembra 1984. godine

Okrugli sudski službeni pečat Pokrajinske ljekarske komore Baden Württemberg
Okružna ljekarska komora Nordbaden (stavljen)

Okružna ljekarska komora Nordbaden
(potpis stavljen)
Potpredsjednik
(Prof. Wysocki)

Ova isprava sama ne daje pravo za vršenje ljekarskog zanimanja u Saveznoj Republici Njemačkoj uključujući Berlin (Zapadni). Oznaku ljekara smije nositi samo onaj ko posjeduje aprobaciju kao ljekar ili dozvolu za privremeno vršenje ljekarskog zanimanja u S Njemačkoj.

Potvrđujem da ovaj prevod u potpunosti odgovara originalu sačinjenom na njemačkom jeziku.
Sarajevo, 21.02.2018..

Softić Ekrem
Stalni sudski tumač za njemački jezik

Stalni sudski tumač za njemački jezik
Ekrem Softić
SARAJEVO
Екрем Софтић
САРАЈЕВО

Scanned with CamScanner

Na osnovu članova 132. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo broj: 36/22), a u vezi sa članom 33. stav 1. alineja 6. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH („Službeni glasnik BiH", br. 59/07 i 59/09, čl. 4., 20a., 22 i 24. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18 i 44/22), članova ..... Statuta **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo,** Pravilnika o radu broj: .....od..... godine, člana ... Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Visokoj školi. zaključuje se između:

1. **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo"**, sa adresom **Husrefa Redžića broj 10, koju zastupa Direktor Prof. dr Emir Turkušić ili generalni sekretar Benjamin Vojniković Ma Iur. (u daljem tekstu: *Poslodavac*)**

i

2. **Nedim Žigal M.A iz Sarajeva, ulica_____, broj_____, Općina Centar Sarajevo, Kanton Sarajevo, JMBG:_____ daljem tekstu: *Radnik*)**

UGOVOR ZA SPOLJNOG SARADNIKA PREDAVAČ

Član 1.
Osnovne odredbe

(1) Ovim Ugovorom uređuje se radno-pravni status radnika za obavljanje poslova PREDAVAČA VISOKE ŠKOLE za oblast/predmet Ekonomske nauke na Visokoj školi.

(2) Zaključivanjem ovog Ugovora o radu i stupanjem na rad zasniva se radni odnos između **Visoke škole Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** i radnika M.A Nedim Žigal, na određeno/neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu, počevši od ..... godine, po osnovu Odluke Senata Visoke škole broj: .....od..... godine, kojom je imenovana izabrana u zvanje predavač za oblast Ekonomske nauke na Visokoj školi i traje do isteka ugovorenog perioda/izbornog perioda.

(3) Radnik je započeo sa radom.....2025 godine.

(4) U okviru radnog mjesta radnik će obavljati sljedeće poslove
PREDAVAČ VISOKE ŠKOLE

- priprema, organiziranje i izvođenje nastave prvog ciklusa studija za nastavne predmete za koje je nastavnik odgovoran: predavanja, seminari i nadzor vježbi/vježbe i sl., u skladu sa rasporedom časova i Nastavnim planom i programom,
- vođenje evidencije o prisustvu studenata na nastavi. obavljenim predavanjima, ispitima i postignutom uspjehu studenata,
- održavanje semestralnih provjera znanja i ispita,
- konsultacije i drugi oblici rada sa studentima,
- mentorstva na završnim radovima studenata i sudjelovanje u radu komisija za odbranu radova.

- priprema pisanih materijala, priručnika i udžbenika za obavezne i izborne predmete nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran.
- priprema prijedloga nastavnog programa predmeta, predlaganje inoviranja i izmjena nastavnog plana i programa, kao i inoviranja nastavne metodologije predmeta nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran,
- rad sa saradnicima u cilju njihove edukacije i osposobljavanje za izvođenje nastave vježbi, te stručnog i naučnog usavršavanja,
- rad na stručnom i naučnom usavršavanju, praćenje savremene stručne i naučne literature, kao i nastavno-istraživački rad i projekti,
- objavljivanje rezultata na naučnim konferencijama, simpozijumima, stručnim i drugim skupovima, u naučnim i stručnim publikacijama i drugim javnim vidovima prezentiranja radova,
- rad u stručnim komisijama Visoke škole,
- sudjelovanje u organizaciji naučnih, stručnih i drugih skupova,
- sudjelovanje u upravljačkim i stručnim poslovima Visoke škole,
- svi drugi poslovi po nalogu neposredno nadređenog rukovodioca.

(5) Visoka škola je obavezna prijaviti radnika na obavezno osiguranje (penzijsko-invalidsko, zdravstveno i osiguranje) u skladu sa zakonom te odmah na početku rada radniku dostaviti fotokopije prijava na obavezno osiguranje.

Član 2.

Osnovna prava i obaveze

(1) Na svom radnom mjestu, radnik je obavezan i odgovoran za:
- stručnost u obavljanju svojih poslova sa dužnom pažnjom i u skladu sa pravilima struke,
- ispunjavanje nastavnih i drugih obaveza u odnosu na naučni i stručni rad, promicanje etičkih načela i vrijednosti u struci i visokom obrazovanju te zaštitu i promicanje ugleda Visoke škole, uz posebno posvećivanje pažnje radu sa studentima
- blagovremeno i kvalitetno izvršavanje tekućih poslova na svom radnom mjestu, kao i pojedinih radnih zadataka u roku koji odredi direktor/dekan,
- obavljanje poslova u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, općim aktima i odlukama nadležnih tijela Visoke škole.

(2) Radnik je obavezan poštivati organizaciju rada i poslovanja Visoke škole.
(3) Visoka škola je obavezna poštivati prava i dostojanstvo radnika na radu i u vezi sa radom.
(4) Za svoj rad radnik odgovara direktoru i dekanu.

Član 3.

Radno vrijeme

(1) Ovaj ugovor se zaključuje za rad sa punim radnim vremenom, koje iznosi 40 sati sedmično.
(2) Dužina i raspored punog radnog vremena radnika u okviru ugovorenog radnog vremena je vezana za nastavne aktivnosti, istraživački i stručni rad te rad u tijelima i komisijama. Dio radnog vremena radnik koristi za rad na osobnom stručnom usavršavanju i napredovanju, a radno vrijeme je raspoređeno u pravilu na pet radnih dana.
(3) Organizovanje, početak i završetak radnog vremena utvrđuje se Odlukom o radnom vremenu na Visokoj školi.
(4) Radno vrijeme preraspoređuje se prema potrebi obavljanja poslova u skladu sa Nastavnim planom i programom.
(5) Radno vrijeme u nastavi uključuje radno vrijeme provedeno neposredno u nastavi i radno vrijeme provedeno u pripremi za nastavu.
(6) Rad neposredno u nastavi podrazumijeva: predavanja, vježbe, konsultacije, mentorstva, ispiti, provjere i praćenje znanja, te drugi oblici pomoći studentima.

Član 4.

Odmori i odsustva

Pravo na odsustva, odmore i trajanje godišnjeg odmora radnika utvrđuje se u skladu sa zakonom, Statutom Visoke škole, Pravilnikom o radu Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima..

Član 5.

Pravo na plaću

Radnik ostvaruje pravo na plaću, dodatke na plaću i naknadu plaće na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom. Pravilnikom o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Član 6.

Zakonska zabrana takmičenja

Radnik ne može bez odobrenja Poslodavca za svoj ili tuđi račun ugovarati i obavljati poslove iz djelatnosti koju obavlja Poslodavac.

Član 7.

Dužnost čuvanja poslovne tajne

(1) Radnik je dužan čuvati podatke koji su od nadležnog tijela proglašeni za poslovnu tajnu, a zbog čijeg bi davanja na uvid neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za poslovni interes i ugled Visoke škole.

(2) Dužnost čuvanja poslovne tajne utvrđena je odredbama Statuta i traje i po prestanku radnog odnosa ili prestanku funkcije na Visokoj školi.

Član 8.

Prestanak radnog odnosa

Radniku prestaje radni odnos na način i pod uvjetima utvrđenim ovim ugovorom, zakonom, Statutom Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Završne odredbe

Član 9.

Na prava i obveze koje nisu utvrđene ovim Ugovorom primjenjivat će se direktno odgovarajuće odredbe aktuelnog Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo. Zakona o radu Federacije BiH, Statuta, općih i pojedinačnih akata Visoke škole i drugih relevantnih propisa iz oblasti radnih odnosa.

Član 11.

U slučaju spora, mjesno i stvarno nadležan je Općinski sud u Sarajevu.

Član 12.

Ovaj Ugovor zaključen je u 3 (tri) istovjetna primjerka, od kojih radnik zadržava jedan primjerak a Visoka škola dva primjerka.

Član 13.

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja od strane radnika i poslodavca, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.

U slučaju da Visoka škola ne dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i ne izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo ovaj Ugovor se smatra nevažećim.

ZA POSLODAVCA:
GENERALNI SEKRETAR

RADNIK

Benjamin Vojniković mr. Iur. Dipl. prav

M.A Nedim Žiga

BOSNA I HERCEGOVINA
UNIVERZITET U SARAJEVU
FAKULTET POLITIČKIH NAUKA

ŽIGA (JUSUF) NEDIM

[redacted], Sarajevo, općina Centar, Bosna i Hercegovina, završio/la je dana 02.11.2015. drugi ciklus studija u trajanju od četiri semestra, dvije godine na Univerzitetu u Sarajevu - Fakultet političkih nauka, odsjek POLITOLOGIJA, smjer Međunarodni odnosi i diplomatija i na osnovi toga se izdaje

DIPLOMA

O STEČENOJ AKADEMSKOJ TITULI

I ZVANJU MAGISTAR POLITOLOGIJE, USMJERENJE: MEĐUNARODNI ODNOSI I DIPLOMATIJA

Izdato u Sarajevu, 5. novembra 2016. godine

Broj: 228/II-PIR

DEKAN: [redacted]

Prof. dr. Šaćir Filandra

REKTOR: [redacted]

Prof. dr. Rifat Škrijelj

Na osnovu člana 111. stav 4. i člana 114. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo broj: 36/22), a u vezi sa članom 33. stav 1. alineja 6. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH („Službeni glasnik BiH", br. 59/07 i 59/09), , čl. 4. i 24. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18 i 44/22), članova ..... Statuta **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** Pravilnika o radu broj: .....od..... godine, člana ... Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Visokoj školi, broj: ..... Odluke Senata (Komisije matičara) Visoke škole o izboru u akademsko zvanje ..... broj:..... od ..... zaključuje se između:

1. **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo"**, sa adresom Husrefa Redžića broj 10, Sarajevo**koju zastupa Direktor Prof. dr Emir Turkušić (u daljem tekstu: *Poslodavac*)**

2. **Asistent Iman Karović, iz Sarajeva, ulica ....., Općina Stari Grad Sarajevo, Kanton Sarajevo, JMBG: . u daljem tekstu: *Radnik*)**

UGOVOR O RADU
sa akademskim osobljem

Član 1.
Osnovne odredbe

(1) Ovim Ugovorom uređuje se radno-pravni status radnika za obavljanje poslova ASISTENTA VISOKE ŠKOLE za oblast/predmet psihologija na Visokoj školi.

(2) Zaključivanjem ovog Ugovora o radu i stupanjem na rad zasniva se radni odnos između **Visoke škole Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** i radnika Iman Karović, na određeno/neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu, počevši od .....2025 godine, po osnovu Odluke Senata Visoke škole broj: .....od..... godine, kojom je imenovani/a izabran/a u zvanje asistent za oblast/predmet psihologija na Visokoj školi traje do isteka izbornog perioda od (.....) godina.

(3) Radnik je započeo sa radom..... **2025. godine.**

(4) U okviru radnog mjesta radnik će obavljati sljedeće poslove:
ASISTENTA VISOKE ŠKOLE

- Učešće u pripremi i organiziranju nastave prvog ciklusa studija za nastavne predmete za koje je asistent izabran/odgovoran: rad u seminarima, izvođenje praktičnih i nadzor vježbi, postvljnje vježbi i sl., u skladu sa rasporedom časova i Nastavnim planom i programom,
- vođenje evidencije o prisustvu studenata na vježbama i nastavi, obavljenim vježbama i praktičnim radom studenata, vođenje evidencija o ispitima i postignutom uspjehu studenata,
- učešće u održavanju semestralnih provjera znanja i ispita,
- konsultacije i drugi oblici rada sa studentima,
- vođenje predispitnih vježbi i praktičnog rada studenata.

- učešće u izradi i pripremi pisanih materijala, priručnika i udžbenika za obavezne i izborne predmete nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran,
- rad sa mentorom u cilju daljeg akademskog napredovanja i edukacije i osposobljavanje za izvođenje nastave vježbi, te stručnog i naučnog usavršavanja,
- pedagoško-andragoško usavršavanje na savladavanju modernih metoda transfera znanja,
- rad na stručnom i naučnom usavršavanju, praćenje savremene stručne i naučne literature, kao i istraživački rad i projekti,
- objavljivanje rezultata na naučnim konferencijama, simpozijumima, stručnim i drugim skupovima, u naučnim i stručnim publikacijama i drugim javnim vidovima prezentiranja radova,
- rad u stručnim komisijama Visoke škole,
- sudjelovanje u organizaciji naučnih, stručnih i drugih skupova,
- sudjelovanje u upravljačkim i stručnim poslovima Visoke škole,
- svi drugi poslovi po nalogu neposredno nadređenog rukovodioca.

(5) Visoka škola je obavezna prijaviti radnika na obavezno osiguranje (penzijsko-invalidsko, zdravstveno i osiguranje za slučaj nezaposlenosti) u skladu sa zakonom te odmah na početku rada radniku dostaviti fotokopije prijava na obavezno osiguranje.

Član 2.

Osnovna prava i obaveze

(1) Na svom radnom mjestu, radnik je obavezan i odgovoran za:
- stručnost u obavljanju svojih poslova sa dužnom pažnjom i u skladu sa pravilima struke,
- ispunjavanje nastavnih i drugih obaveza u odnosu na naučni i stručni rad, promicanje etičkih načela i vrijednosti u struci i visokom obrazovanju te zaštitu i promicanje ugleda Visoke škole, uz posebno posvećivanje pažnje radu sa studentima
- blagovremeno i kvalitetno izvršavanje tekućih poslova na svom radnom mjestu, kao i pojedinih radnih zadataka u roku koji odredi direktor/dekan,
- obavljanje poslova u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, općim aktima i odlukama nadležnih tijela Visoke škole.

(2) Radnik je obavezan poštivati organizaciju rada i poslovanja Visoke škole.
(3) Visoka škola je obavezna poštivati prava i dostojanstvo radnika na radu i u vezi sa radom.
(4) Za svoj rad radnik odgovara direktoru i dekanu.

Član 3.

Radno vrijeme

(1) Ovaj ugovor se zaključuje za rad sa punim/nepunim radnim vremenom, koje iznosi ..... sati sedmično.
(2) Dužina i raspored punog radnog vremena radnika u okviru ugovorenog radnog vremena je vezana za nastavne aktivnosti, istraživački i stručni rad te rad u tijelima i komisijama. Dio radnog vremena radnik koristi za rad na osobnom stručnom usavršavanju i napredovanju, a radno vrijeme je raspoređeno u pravilu na pet radnih dana.
(3) Organizovanje, početak i završetak radnog vremena utvrđuje se Odlukom o radnom vremenu na Visokoj školi.
(4) Radno vrijeme preraspoređuje se prema potrebi obavljanja poslova u skladu sa Nastavnim planom i programom.
(5) Radno vrijeme u nastavi uključuje radno vrijeme provedeno neposredno u nastavi i radno vrijeme provedeno u pripremi za nastavu.
(6) Rad neposredno u nastavi podrazumijeva: predavanja, vježbe, konsultacije, mentorstva, ispiti, provjere i praćenje znanja, te drugi oblici pomoći studentima.

Član 4.

Odmori i odsustva

Pravo na odsustva, odmore i trajanje godišnjeg odmora radnika utvrđuje se u skladu sa zakonom, Statutom Visoke škole, Pravilnikom o radu Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima..

Član 5.

Pravo na plaću

Radnik ostvaruje pravo na plaću, dodatke na plaću i naknadu plaće na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom, Pravilnikom o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Član 6.

Zakonska zabrana takmičenja

Radnik ne može bez odobrenja Poslodavca za svoj ili tuđi račun ugovarati i obavljati poslove iz djelatnosti koju obavlja Poslodavac.

Član 7.

Dužnost čuvanja poslovne tajne

(1) Radnik je dužan čuvati podatke koji su od nadležnog tijela proglašeni za poslovnu tajnu, a zbog čijeg bi davanja na uvid neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za poslovni interes i ugled Visoke škole.

(2) Dužnost čuvanja poslovne tajne utvrđena je odredbama Statuta i traje i po prestanku radnog odnosa ili prestanku funkcije na Visokoj školi.

Član 8.

Prestanak radnog odnosa

Radniku prestaje radni odnos na način i pod uvjetima utvrđenim ovim ugovorom, zakonom, Statutom Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Završne odredbe

Član 9.

Na prava i obaveze koje nisu utvrđene ovim Ugovorom primjenjivat će se direktno odgovarajuće odredbe aktuelnog Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Zakona o radu Federacije BiH, Statuta, općih i pojedinačnih akata Visoke škole i drugih relevantnih propisa iz oblasti radnih odnosa.

Član 11.

U slučaju spora, mjesno i stvarno nadležan je Općinski sud u Sarajevu.

Član 12.

Ovaj Ugovor zaključen je u 3 (tri) istovjetna primjerka, od kojih radnik zadržava jedan primjerak a Visoka škola dva primjerka.

Član 13.

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja od strane radnika i poslodavca, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.

U slučaju da Visoka škola ne dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i ne izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo ovaj Ugovor se smatra nevažećim.

ZA POSLODAVCA:
DIREKTOR

Prof. dr. Emir Turkušić

RADNIK

B.S.C Iman Karović

BOSNIA AND HERZEGOVINA
UNIVERSITY OF SARAJEVO

KAROVIĆ IMAN

born on [redacted] in Sarajevo, Bosnia and Herzegovina
completed on 13 July 2023 the first cycle of study comprising six semesters/three years at the University of Sarajevo - Faculty of Philosophy, Department of Psychology - Psychology and thus fulfilled all the requirements to be conferred the following

DIPLOMA

OF ACADEMIC DEGREE
and the title of

BACHELOR OF ARTS IN PSYCHOLOGY

Sarajevo, 16 December 2023

Number: 4552/2023

DEAN
FACULTY OF PHILOSOPHY

[redacted]

Prof. dr. Kenan Sljivo

RECTOR
UNIVERSITY OF SARAJEVO

[redacted]

Prof. dr. Rifat Škrijelj

IZJAVA O RASPOLOŽIVOSTI

Na osnovu razgovora obavljnog sa menađmentom Visoke škole „Austrijsko-Njemački Fakultet zdravstvenih studija“, predočenih studijskih programa i člana 9. tačka i) Pravilnika o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i registar akreditovanih studijskih programa visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo izjavljujem da ću:

Ja Ignac Kurtagić JMBG _____ sa stečenim akademskim zvanjem PROFESOR za naučno polje DIJAGNOSTIKA I REHABILITACIJA, u slučaju da „Austrijsko-Njemački Fakultet zdravstvenih studija“ stekne licencu-dozvolu za rad i bude upisan u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo, biti na raspolaganju za realizaciju dijela nastavnog programa iz naučnog polja DIJAGNOSTIKA I REHABILITACIJA OKO BA SA SENZORNIM OŠTEĆENJIMA

Ovu Izjavu dajem u najboljoj volji i namjeri.

Vlastoručni potpis

Adresa: Avde Šabanovića 1 Opština Centar Ilijaš

Sarajevo ___ ___ ___

IZJAVA O RASPOLOŽIVOSTI

Na osnovu razgovora obavljnog sa menađmentom Visoke škole „Austrijsko-Njemački Fakultet zdravstvenih studija“, predočenih studijskih programa i člana 9. tačka i) Pravilnika o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i registar akreditovanih studijskih programa visokoških ustanova na području Kantona Sarajevo izjavljujem da ću:

Ja Ismet Kurtagić JMBG _____ sa stečenim akademskim zvanjem PROFESOR za naučno polje DIJAGNOSTIKA I REHABILITACIJA, u slučaju da „Austrijsko-Njemački Fakultet zdravstvenih studija“ stekne licencu-dozvolu za rad i bude upisan u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo, biti na raspolaganju za realizaciju dijela nastavnog programa iz naučnog polja DIJAGNOSTIKA I REHABILITACIJA ZDRAVSTVENIH STUDIJA

Ovu Izjavu dajem u najboljoj volji i namjeri.

Vlastoručni potpis

Sarajevo ___ ___ ___

UNIVERZITET U SARAJEVU
VISOKA ZDRAVSTVENA ŠKOLA
SARAJEVO
Broj: 13-844/04
Sarajevo, 06.12.2004.

Na osnovu člana 78. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo («Službene novine Kantona Sarajevo» br. 17/99, 14/00 i 15/01) i člana 165 Pravila Visoke zdravstvene škole u Sarajevu Nastavno-naučno vijeće Visoke zdravstvene škole u Sarajevu na 59. sjednici održanoj 06.12.2004. godine donosi

ODLUKU
o izboru u zvanje vanrednog profesora

I

Dr sci. Ismet Kurtagić u zvanju vanredan profesor za predmete «Klinička surdoaudiologija» i «Opća surdoaudiologija» na Defektološkom fakultetu JU Univerzitet u Tuzli, **bira se u zvanje vanrednog profesora** za predmet **«Kliničko-psihološki rad sa osobama sa senzornim oštećenjem»** na Visokoj zdravstvenoj školi u Sarajevu.

II

Prof. dr. Ismet Kurtagić je izabran u zvanju vanredan profesor za predmete «Klinička surdoaudiologija» i «Opća surdoaudiologija» na Defektološkom fakultetu JU Univerzitet u Tuzli, (Odluka o izboru kandidata u naučno-nastavno zvanje broj: 03-38-635-7.1./02 od 20.02.2002. godine), a predmet «Kliničko-psihološki rad sa osobama sa senzornim oštećenjem» samo segment pomenutih predmeta.

III

Imenovani se bira na period od šest godina.

IV

Izabranom nastavniku od dana izbora pripadaju sva prava u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i Pravilima Visoke zdravstvene škole u Sarajevu.

V

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

Pravna pouka:
Protiv ove Odluke može se uložiti prigovor Upravnom odboru Visoke zdravstvene škole u Sarajevu u roku od 15 dana od dana prijema Odluke.

v.d. Dekan

Prof. dr. Fatima Custović-Begović

REPUBLIKA BOSNA I HERCEGOVINA

UNIVERZITET U SARAJEVU

FAKULTET POLITIČKIH NAUKA

DIPLOMA

O DOKTORATU NAUKA SOCIJALNOG RADA

REKTOR UNIVERZITETA I DEKAN FAKULTETA POLITIČKIH NAUKA UNIVERZITETA U SARAJEVU,
PEČATOM UNIVERZITETA I SVOJIM POTPISIMA POTVRĐUJU DA JE

Kurtagić (Murat) Ismet

ROĐEN GODINE U ROŽAJU, SR CRNA GORA, KOJI JE DIPLOMIRAO 1969. GODINE NA FAKULTETU ZA DEFEKTOLOGIJU SVEUČILIŠTA U ZAGREBU, ODBRANIO DOKTORSKU DISERTACIJU PRED KOMISIJOM U SASTAVU: Prof. dr MUHAMED DERVIŠBEGOVIĆ, REDOVNI PROFESOR FAKULTETA POLITIČKIH NAUKA U SARAJEVU, Prof. dr VAHID KLJAJIĆ, VANREDNI PROFESOR FAKULTETA POLITIČKIH NAUKA U SARAJEVU I Prof. dr MUZAFER MUJIĆ, REDOVNI PROFESOR FAKULTETA POLITIČKIH NAUKA U SARAJEVU, DANA 28. SEPTEMBRA 1995. GODINE NA FAKULTETU POLITIČKIH NAUKA U SARAJEVU, POD NASLOVOM: »REHABILITACIJA I SOCIJALNA INTEGRACIJA OSOBA S HENDIKEPOM« I TIME ISPUNIO SVE PROPISANE USLOVE ZA STICANJE NAUČNOG STEPENA

DOKTORA NAUKA SOCIJALNOG RADA

TE MU SE NA OSNOVU TOGA IZDAJE OVA DIPLOMA.

U Sarajevu, 01. 12. 1995. god.

Broj: 1725/95.

DEKAN
FAKULTETA POLITIČKIH NAUKA

Prof. dr Halim Mulalbrahimović

REKTOR
UNIVERZITETA U SARAJEVU

Prof. dr Nedžad Mulabegović

IZJAVA O RASPOLOŽIVOSTI

Na osnovu razgovora obavljnog sa menađmentom Visoke škole „Austrijsko-Njemački Fakultet zdravstvenih studija“, predočenih studijskih programa i člana 9. tačka i) Pravilnika o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i registar akreditovanih studijskih programa visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo izjavljujem da ću:

Ja Samir Suljagić JMBG . sa stečenim akademskim zvanjemMagistar društvenih nauka iz područja Socijalne pedagogije za naučno polje Socijalna zaštita i Socijalna rehabilitacija, u slučaju da „Austrijsko-Njemački Fakultet zdravstvenih studija“ stekne licencu-dozvolu za rad i bude upisan u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo, biti na raspolaganju za realizaciju dijela nastavnog programa iz naučnog polja Socijalne zaštite i Rehabilitacije.

Ovu Izjavu dajem u najboljoj volji i namjeri.

mr.sc.Samir Suljagić dipl.scr.

Vlastoručni potpis

Sarajevo 07.01.2025.godine

IZJAVA O RASPOLOŽIVOSTI

Na osnovu razgovora obavljnog sa menadmentom Visoke škole „Austrijsko-Njemački Fakultet zdravstvenih studija", predočenih studijskih programa i člana 9. tačka i) Pravilnika o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i registar akreditovanih studijskih programa visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo izjavljujem da ću:

Ja Lamija Džino JMBG _____ sa stečenim akademskim zvanjem magistar farmacije za naučno polje farmacija, u slučaju da „Austrijsko-Njemački Fakultet zdravstvenih studija" stekne licencu-dozvolu za rad i bude upisan u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo, biti na raspolaganju za realizaciju dijela nastavnog programa iz naučnog polja farmacija.

Ovu Izjavu dajem u najboljoj volji i namjeri.

Vlastoručni potpis

Sarajevo 31.03.2026

BOSNA I HERCEGOVINA
UNIVERZITET U SARAJEVU
FARMACEUTSKI FAKULTET

TURKUŠIĆ (EMIR) LAMIJA

rođen/a [redacted]e, Sarajevo, općina Centar, Bosna i Hercegovina, završio/la je dana 28. 11. 2018. integrirani studijski program prvog i drugog ciklusa studija u trajanju od deset semestara/pet godina na Univerzitetu u Sarajevu - Farmaceutski fakultet i na osnovi toga se izdaje

DIPLOMA

O STEČENOJ AKADEMSKOJ TITULI

I ZVANJU MAGISTAR FARMACIJE

Izdato u Sarajevu, 7. decembra 2019. godine.

Broj: 318

DEKAN:

Prof. dr. Fahir Bečić

REKTOR:

Prof. dr. Rifat Škrijelj

Na osnovu članova 132. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo broj: 36/22), a u vezi sa članom 33. stav 1. alineja 6. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH („Službeni glasnik BiH", br. 59/07 i 59/09, čl. 4., 20a., 22 i 24. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18 i 44/22), članova ..... Statuta „**Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo**, Pravilnika o radu broj: .....od..... godine, člana ... Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Visokoj školi, zaključuje se između:

1. **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo"**, sa adresom **Husrefa Redžića broj 10, koju zastupa Direktor Prof. dr. Emir Turkušić i generalni sekretar benjamin Vojniković Ma Iur. (u daljem tekstu: *Poslodavac*)**

i

2. **Mr. Ph. Esma Karahmet-Farhat iz Sarajeva, ulica , Općina Centar Sarajevo, Kanton Sarajevo, JMBG: (u daljem tekstu: *Radnik*)**

UGOVOR O RADU
PROFESOR /PREDAVAČ

Član 1.
Osnovne odredbe

(1) Ovim Ugovorom uređuje se radno-pravni status radnika za obavljanje poslova PREDAVAČA VISOKE ŠKOLE za oblast/predmet _____ na Visokoj školi.

(2) Zaključivanjem ovog Ugovora o radu i stupanjem na rad zasniva se radni odnos između **Visoke škole Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** i radnika Mr. Ph. **Esma Karahmet-Farhat**, na određeno/neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu, počevši od ..... godine, po osnovu Odluke Senata Visoke škole broj: .....od..... godine, kojom je imenovana izabrana u zvanje predavač za oblast/predmet _____ na Visokoj školi i traje do isteka ugovorenog perioda/izbornog perioda.

(3) Radnik je započeo sa radom.....2025 godine.

(4) U okviru radnog mjesta radnik će obavljati sljedeće poslove
PREDAVAČ VISOKE ŠKOLE

- priprema, organiziranje i izvođenje nastave prvog ciklusa studija za nastavne predmete za koje je nastavnik odgovoran: predavanja, seminari i nadzor vježbi/vježbe i sl., u skladu sa rasporedom časova i Nastavnim planom i programom,
- vođenje evidencije o prisustvu studenata na nastavi, obavljenim predavanjima, ispitima i postignutom uspjehu studenata,
- održavanje semestralnih provjera znanja i ispita,
- konsultacije i drugi oblici rada sa studentima,
- mentorstva na završnim radovima studenata i sudjelovanje u radu komisija za odbranu radova,

- priprema pisanih materijala, priručnika i udžbenika za obavezne i izborne predmete nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran,
- priprema prijedloga nastavnog programa predmeta, predlaganje inoviranja i izmjena nastavnog plana i programa, kao i inoviranja nastavne metodologije predmeta nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran,
- rad sa saradnicima u cilju njihove edukacije i osposobljavanje za izvođenje nastave vježbi, te stručnog i naučnog usavršavanja,
- rad na stručnom i naučnom usavršavanju, praćenje savremene stručne i naučne literature, kao i nastavno-istraživački rad i projekti,
- objavljivanje rezultata na naučnim konferencijama, simpozijumima, stručnim i drugim skupovima, u naučnim i stručnim publikacijama i drugim javnim vidovima prezentiranja radova,
- rad u stručnim komisijama Visoke škole,
- sudjelovanje u organizaciji naučnih, stručnih i drugih skupova,
- sudjelovanje u upravljačkim i stručnim poslovima Visoke škole,
- svi drugi poslovi po nalogu neposredno nadređenog rukovodioca.

(5) Visoka škola je obavezna prijaviti radnika na obavezno osiguranje (penzijsko-invalidsko, zdravstveno i osiguranje) u skladu sa zakonom te odmah na početku rada radniku dostaviti fotokopije prijava na obavezno osiguranje.

Član 2.

Osnovna prava i obaveze

(1) Na svom radnom mjestu, radnik je obavezan i odgovoran za:
- stručnost u obavljanju svojih poslova sa dužnom pažnjom i u skladu sa pravilima struke,
- ispunjavanje nastavnih i drugih obaveza u odnosu na naučni i stručni rad, promicanje etičkih načela i vrijednosti u struci i visokom obrazovanju te zaštitu i promicanje ugleda Visoke škole, uz posebno posvećivanje pažnje radu sa studentima
- blagovremeno i kvalitetno izvršavanje tekućih poslova na svom radnom mjestu, kao i pojedinih radnih zadataka u roku koji odredi direktor/dekan,
- obavljanje poslova u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, općim aktima i odlukama nadležnih tijela Visoke škole.

(2) Radnik je obavezan poštivati organizaciju rada i poslovanja Visoke škole.
(3) Visoka škola je obavezna poštivati prava i dostojanstvo radnika na radu i u vezi sa radom.
(4) Za svoj rad radnik odgovara direktoru i dekanu.

Član 3.

Radno vrijeme

(1) Ovaj ugovor se zaključuje za rad sa punim radnim vremenom, koje iznosi 40 sati sedmično.
(2) Dužina i raspored punog radnog vremena radnika u okviru ugovorenog radnog vremena je vezana za nastavne aktivnosti, istraživački i stručni rad te rad u tijelima i komisijama. Dio radnog vremena radnik koristi za rad na osobnom stručnom usavršavanju i napredovanju, a radno vrijeme je raspoređeno u pravilu na pet radnih dana.
(3) Organizovanje, početak i završetak radnog vremena utvrđuje se Odlukom o radnom vremenu na Visokoj školi.
(4) Radno vrijeme preraspoređuje se prema potrebi obavljanja poslova u skladu sa Nastavnim planom i programom.
(5) Radno vrijeme u nastavi uključuje radno vrijeme provedeno neposredno u nastavi i radno vrijeme provedeno u pripremi za nastavu.
(6) Rad neposredno u nastavi podrazumijeva: predavanja, vježbe, konsultacije, mentorstva, ispiti, provjere i praćenje znanja, te drugi oblici pomoći studentima.

Član 4.

Odmori i odsustva

Pravo na odsustva, odmore i trajanje godišnjeg odmora radnika utvrđuje se u skladu sa zakonom, Statutom Visoke škole, Pravilnikom o radu Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima..

Član 5.

Pravo na plaću

Radnik ostvaruje pravo na plaću, dodatke na plaću i naknadu plaće na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom, Pravilnikom o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Član 6.

Zakonska zabrana takmičenja

Radnik ne može bez odobrenja Poslodavca za svoj ili tuđi račun ugovarati i obavljati poslove iz djelatnosti koju obavlja Poslodavac.

Član 7.

Dužnost čuvanja poslovne tajne

(1) Radnik je dužan čuvati podatke koji su od nadležnog tijela proglašeni za poslovnu tajnu, a zbog čijeg bi davanja na uvid neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za poslovni interes i ugled Visoke škole.

(2) Dužnost čuvanja poslovne tajne utvrđena je odredbama Statuta i traje i po prestanku radnog odnosa ili prestanku funkcije na Visokoj školi.

Član 8.

Prestanak radnog odnosa

Radniku prestaje radni odnos na način i pod uvjetima utvrđenim ovim ugovorom, zakonom, Statutom Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Završne odredbe

Član 9.

Na prava i obaveze koje nisu utvrđene ovim Ugovorom primjenjivat će se direktno odgovarajuće odredbe aktuelnog Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Zakona o radu Federacije BiH, Statuta, općih i pojedinačnih akata Visoke škole i drugih relevantnih propisa iz oblasti radnih odnosa.

Član 11.

U slučaju spora, mjesno i stvarno nadležan je Općinski sud u Sarajevu.

Član 12.

Ovaj Ugovor zaključen je u 3 (tri) istovjetna primjerka, od kojih radnik zadržava jedan primjerak a Visoka škola dva primjerka.

Član 13.

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja od strane radnika i poslodavca, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.

U slučaju da Visoka škola ne dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i ne izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo ovaj Ugovor se smatra nevažećim.

ZA POSLODAVCA:
GENERALNI SEKRETAR

Benjamin Vojnikovlć mr. Iur. Dipl. prav

RADNIK

Mr. Ph. Esma Karahmet-Farhat

REPUBLIKA HRVATSKA,
SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
PREHRAMBENO-TEHNOLOŠKI FAKULTET OSIJEK
OSIJEK

DIPLOMA

ESMA KARAHMET FARHAT

rođena [illegible] u Tešnju, Bosna i Hercegovina, OIB
završila je na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku na Prehrambeno-tehnološkom fakultetu Osijek doktorski studij *Prehrambena tehnologija i nutricionizam*, smjer *Nutricionizam*, tijekom kojega joj je mentorica bila prof. dr. sc. Ines Banjari, položila sve propisane ispite, udovoljila svim drugim propisanim obvezama, stekla 180 ECTS bodova, izradila i 25. srpnja 2025. obranila doktorski rad (disertaciju) ISPITIVANJE POVEZANOSTI KVALITETE PREHRANE I STATUSA VITAMINA B12 SA KVALITETOM SPAVANJA KOD DJECE S POREMEĆAJIMA IZ SPEKTRA AUTIZMA

te stekla akademski stupanj

DOKTORICA ZNANOSTI U PODRUČJU BIOTEHNIČKIH ZNANOSTI, ZNANSTVENOM POLJU NUTRICIONIZAM

SUMMA CUM LAUDE (S NAJVEĆOM POHVALOM)
IZ ZNANSTVENOGA PODRUČJA BIOTEHNIČKIH ZNANOSTI, ZNANSTVENOGA POLJA NUTRICIONIZMA

kao i sva prava koja joj pripadaju po propisima.

Broj 0113150710/2025
U Osijeku 25. srpnja 2025.

Ovaj dokument je ovjeren kvalificiranim elektroničkim pečatom visokog učilišta koje izdaje dokument te je isti namijenjen za upotrebu isključivo u elektroničkom formatu. Ispisom na papir se ne prenosi pravni učinak elektroničkog pečata koji je bio ugrađen u elektroničkom obliku dokumenta.

Provjera: https://diplome.hr/v/H00000113-20250902-86778727-f382-41d3-ad31-b7e63d8ae991

GUID: H00000113-20250902-86778727-f382-41d3-ad31-b7e63d8ae991

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

UNIVERZITET U SARAJEVU
FARMACEUTSKI FAKULTET

DIPLOMA

O ZAVRŠENOM STUDIJU ZA STICANJE VISOKE STRUČNE SPREME
NA FARMACEUTSKOM FAKULTETU U SARAJEVU

REKTOR UNIVERZITETA I DEKAN FARMACEUTSKOG FAKULTETA U SARAJEVU
PEĆATOM UNIVERZITETA I SVOJIM POTPISOM
POTVRĐUJU DA JE

Karahmet (Irfan) Esma

RODENA [redacted] U TEŠNJU, OPŠTINA TEŠANJ, DRŽAVA BOSNA I HERCEGOVINA, ZAVRŠILA STUDIJ ZA STICANJE VISOKE STRUČNE SPREME NA FARMACEUTSKOM FAKULTETU U SARAJEVU DANA 04. 11. 2013. GODINE I TIME ISPUNILA SVE PROPISANE USLOVE ZA STICANJE DIPLOME O VISOKOJ STRUČNOJ SPREMI.

NA OSNOVU TOGA IZDAJE SE OVA DIPLOMA, KOJOM STIČE SVA PRAVA PREDVIĐENA ZAKONOM KAO I STRUČNI NAZIV

MAGISTAR FARMACIJE

U Sarajevu, dana 08. 11. 2014. godine
Broj: 2438/2013

DEKAN
FARMACEUTSKOG FAKULTETA

Prof. dr. **Davorka Završnik**

REKTOR
UNIVERZITETA U SARAJEVU

Prof. dr. [redacted]apahić

BOSNA I HERCEGOVINA
UNIVERZITET U SARAJEVU

KARAHMET ESMA

rođen/a . .1989. godine, Tešanj, Bosna i Hercegovina, završio/la je dana 22.06.2020. godine drugi ciklus studija u trajanju od dva semestra/jedna godina na Univerzitetu u Sarajevu - Ekonomski fakultet, odsjek Zajednički Master program sa Ekonomskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu "MA+1", smjer Marketing menadžment i na osnovu toga se izdaje

DIPLOMA

O STEČENOJ AKADEMSKOJ TITULI

I STRUČNOM ZVANJU MAGISTAR MENADŽMENTA, SMJER MARKETING MENADŽMENT

Izdato u Sarajevu, 19. decembra 2020. godine.

Broj: 1840

DEKAN
EKONOMSKOG FAKULTETA

Prof. dr. Jasmina Selimović

REKTOR
UNIVERZITETA U SARAJEVU

Prof. dr. Rifat Škrijelj

Na osnovu člana 111. stav 4. i člana 114. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo broj: 36/22), a u vezi sa članom 33. stav 1. alinejа 6. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH („Službeni glasnik BiH", br. 59/07 i 59/09), ,,čl. 4. i 24. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18 i 44/22), članova ..... Statuta **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** Pravilnika o radu broj: .....od..... godine, člana ... Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Visokoj školi, broj: ..... Odluke Senata (Komisije matičara) Visoke škole o izboru u akademsko zvanje ....., broj:..... od ..... zaključuje se između:

1. **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo"**, sa adresom Husrefa Redžića broj 10, Sarajevo **koju zastupa Direktor Prof. dr Emir Turkušić (u daljem tekstu: *Poslodavac*)**

i

2. **Asistent Ilma Skenderović, iz Sarajeva, ulica [illegible], broj [illegible], Općina Centar Sarajevo, Kanton Sarajevo, JMBG: . (u daljem tekstu: *Radnik*)**

UGOVOR O RADU
sa akademskim osobljem

Član 1.
Osnovne odredbe

(1) Ovim Ugovorom uređuje se radno-pravni status radnika za obavljanje poslova ASISTENTA VISOKE ŠKOLE za oblast/predmet psihologija na Visokoj školi.

(2) Zaključivanjem ovog Ugovora o radu i stupanjem na rad zasniva se radni odnos između **Visoke škole Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** i radnika Ilma Skenderović, na određeno/neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu, počevši od .....2025 godine, po osnovu Odluke Senata Visoke škole broj: .....od.....godine, kojom je imenovani/a izabran/a u zvanje asistent za oblast/predmet psihologija na Visokoj školi traje do isteka izbornog perioda od (.....) godina.

(3) Radnik je započeo sa radom..... **2025. godine.**

(4) U okviru radnog mjesta radnik će obavljati sljedeće poslove *ASISTENTA VISOKE ŠKOLE*

- Učešće u pripremi i organiziranju nastave prvog ciklusa studija za nastavne predmete za koje je asistent izabran/odgovoran: rad u seminarima, izvođenje praktičnih i nadzor vježbi, postavljnje vježbi i sl., u skladu sa rasporedom časova i Nastavnim planom i programom,
- vođenje evidencije o prisustvu studenata na vježbama i nastavi, obavljenim vježbama i praktičnim radom studenata, vođenje evidencija o ispitima i postignutom uspjehu studenata,
- učešće u održavanju semestralnih provjera znanja i ispita,
- konsultacije i drugi oblici rada sa studentima,
- vođenje predispitnih vježbi i praktičnog rada studenata,

- učešće u izradi i pripremi pisanih materijala, priručnika i udžbenika za obavezne i izborne predmete nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran,
- rad sa mentorom u cilju daljeg akademskog napredovanja i edukacije i osposobljavanje za izvođenje nastave vježbi, te stručnog i naučnog usavršavanja,
- pedagoško-andragoško usavršavanje na savladavanju modernih metoda transfera znanja,
- rad na stručnom i naučnom usavršavanju, praćenje savremene stručne i naučne literature, kao i istraživački rad i projekti,
- objavljivanje rezultata na naučnim konferencijama, simpozijumima, stručnim i drugim skupovima, u naučnim i stručnim publikacijama i drugim javnim vidovima prezentiranja radova,
- rad u stručnim komisijama Visoke škole,
- sudjelovanje u organizaciji naučnih, stručnih i drugih skupova,
- sudjelovanje u upravljačkim i stručnim poslovima Visoke škole,
- svi drugi poslovi po nalogu neposredno nadređenog rukovodioca.

(5) Visoka škola je obavezna prijaviti radnika na obavezno osiguranje (penzijsko-invalidsko, zdravstveno i osiguranje za slučaj nezaposlenosti) u skladu sa zakonom te odmah na početku rada radniku dostaviti fotokopije prijava na obavezno osiguranje.

Član 2.

Osnovna prava i obaveze

(1) Na svom radnom mjestu, radnik je obavezan i odgovoran za:
- stručnost u obavljanju svojih poslova sa dužnom pažnjom i u skladu sa pravilima struke,
- ispunjavanje nastavnih i drugih obaveza u odnosu na naučni i stručni rad, promicanje etičkih načela i vrijednosti u struci i visokom obrazovanju te zaštitu i promicanje ugleda Visoke škole, uz posebno posvećivanje pažnje radu sa studentima
- blagovremeno i kvalitetno izvršavanje tekućih poslova na svom radnom mjestu, kao i pojedinih radnih zadataka u roku koji odredi direktor/dekan,
- obavljanje poslova u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, općim aktima i odlukama nadležnih tijela Visoke škole.

(2) Radnik je obavezan poštivati organizaciju rada i poslovanja Visoke škole.
(3) Visoka škola je obavezna poštivati prava i dostojanstvo radnika na radu i u vezi sa radom.
(4) Za svoj rad radnik odgovara direktoru i dekanu.

Član 3.

Radno vrijeme

(1) Ovaj ugovor se zaključuje za rad sa punim/nepunim radnim vremenom, koje iznosi ..... sati sedmično.
(2) Dužina i raspored punog radnog vremena radnika u okviru ugovorenog radnog vremena je vezana za nastavne aktivnosti, istraživački i stručni rad te rad u tijelima i komisijama. Dio radnog vremena radnik koristi za rad na osobnom stručnom usavršavanju i napredovanju, a radno vrijeme je raspoređeno u pravilu na pet radnih dana.
(3) Organizovanje, početak i završetak radnog vremena utvrđuje se Odlukom o radnom vremenu na Visokoj školi.
(4) Radno vrijeme preraspoređuje se prema potrebi obavljanja poslova u skladu sa Nastavnim planom i programom.
(5) Radno vrijeme u nastavi uključuje radno vrijeme provedeno neposredno u nastavi i radno vrijeme provedeno u pripremi za nastavu.
(6) Rad neposredno u nastavi podrazumijeva: predavanja, vježbe, konsultacije, mentorstva, ispiti, provjere i praćenje znanja, te drugi oblici pomoći studentima;

Član 4.

Odmori i odsustva

Pravo na odsustva, odmore i trajanje godišnjeg odmora radnika utvrđuje se u skladu sa zakonom, Statutom Visoke škole, Pravilnikom o radu Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima..

Član 5.

Pravo na plaću

Radnik ostvaruje pravo na plaću, dodatke na plaću i naknadu plaće na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom, Pravilnikom o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Član 6.

Zakonska zabrana takmičenja

Radnik ne može bez odobrenja Poslodavca za svoj ili tudi račun ugovarati i obavljati poslove iz djelatnosti koju obavlja Poslodavac.

Član 7.

Dužnost čuvanja poslovne tajne

(1) Radnik je dužan čuvati podatke koji su od nadležnog tijela proglašeni za poslovnu tajnu, a zbog čijeg bi davanja na uvid neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za poslovni interes i ugled Visoke škole.

(2) Dužnost čuvanja poslovne tajne utvrđena je odredbama Statuta i traje i po prestanku radnog odnosa ili prestanku funkcije na Visokoj školi.

Član 8.

Prestanak radnog odnosa

Radniku prestaje radni odnos na način i pod uvjetima utvrđenim ovim ugovorom, zakonom, Statutom Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Završne odredbe

Član 9.

Na prava i obaveze koje nisu utvrđene ovim Ugovorom primjenjivat će se direktno odgovarajuće odredbe aktuelnog Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Zakona o radu Federacije BiH, Statuta, općih i pojedinačnih akata Visoke škole i drugih relevantnih propisa iz oblasti radnih odnosa.

Član 11.

U slučaju spora, mjesno i stvarno nadležan je Općinski sud u Sarajevu.

Član 12.

Ovaj Ugovor zaključen je u 3 (tri) istovjetna primjerka, od kojih radnik zadržava jedan primjerak a Visoka škola dva primjerka.

Član 13.

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja od strane radnika i poslodavca, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.

U slučaju da Visoka škola ne dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i ne izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo ovaj Ugovor se smatra nevažećim.

ZA POSLODAVCA:
DIREKTOR

Prof. dr. Emir Turkušić

RADNIK

B.S.C Ilma Skenderović

BOSNA I HERCEGOVINA
UNIVERZITET U SARAJEVU

SKENDEROVIĆ ILMA

rođena . . . . . ne, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, završila je dana 13.07.2023. godine prvi ciklus studija u trajanju od šest semestara/tri godine na Univerzitetu u Sarajevu - Filozofski fakultet, Odsjek za psihologiju, studijska grupa Psihologija i na osnovu toga se izdaje

DIPLOMA

O STEČENOJ AKADEMSKOJ TITULI

I STRUČNOM ZVANJU BAKALAUREAT/BACHELOR PSIHOLOGIJE

Sarajevo, 16. decembar 2023. godine

Broj: 4561/2023

DEKAN
FILOZOFSKOG FAKULTETA

Prof. dr. Kenan Šljivo

REKTOR
UNIVERZITETA U SARAJEVU

Prof. dr. Rifat Škrijelj

Na osnovu članova 132. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo broj: 36/22), a u vezi sa članom 33. stav 1. alineja 6. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH („Službeni glasnik BiH", br. 59/07 i 59/09, čl. 4., 20a., 22 i 24. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18 i 44/22), članova ..... Statuta „**Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo,** Pravilnika o radu broj: .....od..... godine, člana ... Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Visokoj školi, zaključuje se između:

1. **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo".** sa adresom **Husrefa Redžića broj 10, koju zastupa Direktor Prof. dr Emir Turkušić i generalni sekretar benjamin Vojniković Ma Iur. (u daljem tekstu: *Poslodavac*)**

i

2. **Dr. Rijad Jahić iz Sarajeva, ulica _____, Općina Centar Sarajevo, Kanton Sarajevo, JMBG: (u daljem tekstu: *Radnik*)**

UGOVOR O RADU
PROFESOR /PREDAVAČ

Član 1.
Osnovne odredbe

(1) Ovim Ugovorom uređuje se radno-pravni status radnika za obavljanje poslova PREDAVAČA VISOKE ŠKOLE za oblast/predmet _____ na Visokoj školi.

(2) Zaključivanjem ovog Ugovora o radu i stupanjem na rad zasniva se radni odnos između **Visoke škole Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** i radnika Mr. Ph. **Esma Karahmet-Farhat**, na određeno/neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu, počevši od ..... godine, po osnovu Odluke Senata Visoke škole broj: .....od..... godine, kojom je imenovana izabrana u zvanje predavač za oblast/predmet _____ na Visokoj školi i traje do isteka ugovorenog perioda/izbornog perioda.

(3) Radnik je započeo sa radom.....2025 godine.

(4) U okviru radnog mjesta radnik će obavljati sljedeće poslove
PREDAVAČ VISOKE ŠKOLE

- priprema, organiziranje i izvođenje nastave prvog ciklusa studija za nastavne predmete za koje je nastavnik odgovoran: predavanja, seminari i nadzor vježbi/vježbe i sl., u skladu sa rasporedom časova i Nastavnim planom i programom,
- vođenje evidencije o prisustvu studenata na nastavi, obavljenim predavanjima, ispitima i postignutom uspjehu studenata,
- održavanje semestralnih provjera znanja i ispita,
- konsultacije i drugi oblici rada sa studentima,
- mentorstva na završnim radovima studenata i sudjelovanje u radu komisija za odbranu radova,

- priprema pisanih materijala, priručnika i udžbenika za obavezne i izborne predmete nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran,
- priprema prijedloga nastavnog programa predmeta, predlaganje inoviranja i izmjena nastavnog plana i programa, kao i inoviranja nastavne metodologije predmeta nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran,
- rad sa saradnicima u cilju njihove edukacije i osposobljavanje za izvođenje nastave vježbi, te stručnog i naučnog usavršavanja,
- rad na stručnom i naučnom usavršavanju, praćenje savremene stručne i naučne literature, kao i nastavno-istraživački rad i projekti,
- objavljivanje rezultata na naučnim konferencijama, simpozijumima, stručnim i drugim skupovima, u naučnim i stručnim publikacijama i drugim javnim vidovima prezentiranja radova,
- rad u stručnim komisijama Visoke škole,
- sudjelovanje u organizaciji naučnih, stručnih i drugih skupova,
- sudjelovanje u upravljačkim i stručnim poslovima Visoke škole,
- svi drugi poslovi po nalogu neposredno nadređenog rukovodioca.

(5) Visoka škola je obavezna prijaviti radnika na obavezno osiguranje (penzijsko-invalidsko, zdravstveno i osiguranje) u skladu sa zakonom te odmah na početku rada radniku dostaviti fotokopije prijava na obavezno osiguranje.

Član 2.

Osnovna prava i obaveze

(1) Na svom radnom mjestu, radnik je obavezan i odgovoran za:
- stručnost u obavljanju svojih poslova sa dužnom pažnjom i u skladu sa pravilima struke,
- ispunjavanje nastavnih i drugih obaveza u odnosu na naučni i stručni rad, promicanje etičkih načela i vrijednosti u struci i visokom obrazovanju te zaštitu i promicanje ugleda Visoke škole, uz posebno posvećivanje pažnje radu sa studentima
- blagovremeno i kvalitetno izvršavanje tekućih poslova na svom radnom mjestu, kao i pojedinih radnih zadataka u roku koji odredi direktor/dekan,
- obavljanje poslova u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, općim aktima i odlukama nadležnih tijela Visoke škole.

(2) Radnik je obavezan poštivati organizaciju rada i poslovanja Visoke škole.
(3) Visoka škola je obavezna poštivati prava i dostojanstvo radnika na radu i u vezi sa radom.
(4) Za svoj rad radnik odgovara direktoru i dekanu.

Član 3.

Radno vrijeme

(1) Ovaj ugovor se zaključuje za rad sa punim radnim vremenom, koje iznosi 40 sati sedmično.
(2) Dužina i raspored punog radnog vremena radnika u okviru ugovorenog radnog vremena je vezana za nastavne aktivnosti, istraživački i stručni rad te rad u tijelima i komisijama. Dio radnog vremena radnik koristi za rad na osobnom stručnom usavršavanju i napredovanju, a radno vrijeme je raspoređeno u pravilu na pet radnih dana.
(3) Organizovanje, početak i završetak radnog vremena utvrđuje se Odlukom o radnom vremenu na Visokoj školi.
(4) Radno vrijeme preraspoređuje se prema potrebi obavljanja poslova u skladu sa Nastavnim planom i programom.
(5) Radno vrijeme u nastavi uključuje radno vrijeme provedeno neposredno u nastavi i radno vrijeme provedeno u pripremi za nastavu.
(6) Rad neposredno u nastavi podrazumijeva: predavanja, vježbe, konsultacije, mentorstva, ispiti, provjere i praćenje znanja, te drugi oblici pomoći studentima.

Član 4.

Odmori i odsustva

Pravo na odsustva, odmore i trajanje godišnjeg odmora radnika utvrđuje se u skladu sa zakonom, Statutom Visoke škole, Pravilnikom o radu Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima..

Član 5.

Pravo na plaću

Radnik ostvaruje pravo na plaću, dodatke na plaću i naknadu plaće na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom, Pravilnikom o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Član 6.

Zakonska zabrana takmičenja

Radnik ne može bez odobrenja Poslodavca za svoj ili tuđi račun ugovarati i obavljati poslove iz djelatnosti koju obavlja Poslodavac.

Član 7.

Dužnost čuvanja poslovne tajne

(1) Radnik je dužan čuvati podatke koji su od nadležnog tijela proglašeni za poslovnu tajnu, a zbog čijeg bi davanja na uvid neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za poslovni interes i ugled Visoke škole.

(2) Dužnost čuvanja poslovne tajne utvrđena je odredbama Statuta i traje i po prestanku radnog odnosa ili prestanku funkcije na Visokoj školi.

Član 8.

Prestanak radnog odnosa

Radniku prestaje radni odnos na način i pod uvjetima utvrđenim ovim ugovorom, zakonom, Statutom Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Završne odredbe

Član 9.

Na prava i obaveze koje nisu utvrđene ovim Ugovorom primjenjivat će se direktno odgovarajuće odredbe aktuelnog Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Zakona o radu Federacije BiH, Statuta, općih i pojedinačnih akata Visoke škole i drugih relevantnih propisa iz oblasti radnih odnosa.

Član 11.

U slučaju spora, mjesno i stvarno nadležan je Općinski sud u Sarajevu.

Član 12.

Ovaj Ugovor zaključen je u 3 (tri) istovjetna primjerka, od kojih radnik zadržava jedan primjerak a Visoka škola dva primjerka.

Član 13.

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja od strane radnika i poslodavca, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo,

U slučaju da Visoka škola ne dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i ne izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo ovaj Ugovor se smatra nevažećim.

ZA POSLODAVCA:
GENERALNI SEKRETAR

RADNIK

Benjamin Vojniković, mr. Iur. Dipl. prav

Dr. Rijad Jahić

BOSNA I HERCEGOVINA
UNIVERZITET U SARAJEVU

JAHIĆ RIJAD

rođen/a ıe, Konjic, Bosna i Hercegovina, završio/la je dana 15.07.2022. godine integrisani studijski program prvog i drugog ciklusa studija u trajanju od dvanaest semestara / šest studijskih godina na Univerzitetu u Sarajevu - Medicinski fakultet i na osnovu toga se izdaje

DIPLOMA

O STEČENOJ AKADEMSKOJ TITULI

I STRUČNOM ZVANJU DOKTOR MEDICINE

Izdato u Sarajevu, 13. decembra 2022. godine.

Broj: 13/2022

DEKAN
MEDICINSKOG FAKULTETA

Prof. dr. Amina Valjevac

REKTOR
UNIVERZITETA U SARAJEVU

Prof. dr. Rifat Škrijelj

Na osnovu članova 111. stav 4. i 114. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo broj: 36/22), a u vezi sa članom 33. stav 1. alineja 6. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH („Službeni glasnik BiH", br. 59/07 i 59/09), , čl. 4. i 24. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18 i 44/22), članova ..... Statuta **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** Pravilnika o radu broj: .....od..... godine, člana ... Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Visokoj školi, broj: ..... Odluke Senata Visoke škole o izboru u akademsko zvanje ..... broj:..... od ....., zaključuje se između:

1. **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo"**, sa adresom ..... broj..... .....**koju zastupa Direktor Prof. dr Emir Turkušić (u daljem tekstu: *Poslodavac*)**

i

2. **Asistent. Ajla Mešić, iz Sarajeva, ulica Općina Novo Sarajevo, , Kanton Sarajevo, JMBG: daljem tekstu: *Radnik*)**

UGOVOR O RADU
sa akademskim osobljem

Član 1.
Osnovne odredbe

(1) Ovim Ugovorom uređuje se radno-pravni status radnika za obavljanje poslova ASISTENTA VISOKE ŠKOLE za oblast/predmet..... na Visokoj školi.

(2) Zaključivanjem ovog Ugovora o radu i stupanjem na rad zasniva se radni odnos između **Visoke škole Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** i radnika Ajla Mešić. na određeno/neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu, počevši od .....2025 godine. po osnovu Odluke Senata Visoke škole broj: .....od..... godine, kojom je imenovani/a izabran/a u zvanje asistent za oblast/predmet.....na Visokoj školi traje do isteka ugovorenog perioda/izbornog perioda od (.....) godina.

(3) Radnik je započeo sa radom..... **2025. godine.**

(4) U okviru radnog mjesta radnik će obavljati sljedeće poslove *ASISTENTA VISOKE ŠKOLE*

- Učešće u pripremi i organiziranju nastave prvog ciklusa studija za nastavne predmete za koje je asistent izabran/odgovoran: rad u seminarima, izvođenje praktičnih i nadzor vježbi, postvljnje vježbi i sl., u skladu sa rasporedom časova i Nastavnim planom i programom,
- vođenje evidencije o prisustvu studenata na vježbama i nastavi, obavljenim vježbama i praktičnim radom studenata, vođenje evidencija o ispitima i postignutom uspjehu studenata,
- učešće u održavanju semestralnih provjera znanja i ispita,
- konsultacije i drugi oblici rada sa studentima,
- vođenje predispitnih vježbi i praktičnog rada studenata,

- učešću u izradi i pripremi pisanih materijala, priručnika i udžbenika za obavezne i izborne predmete nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran,
- rad sa mentorom u cilju daljeg akakdemskog napredovanja i edukacije i osposobljavanje za izvođenje nastave vježbi, te stručnog i naučnog usavršavanja,
- pedagoško-andragoško usavršavanje na savladavanju modernih metoda transfera znanja,
- rad na stručnom i naučnom usavršavanju, praćenje savremene stručne i naučne literature, kao i istraživački rad i projekti,
- objavljivanje rezultata na naučnim konferencijama, simpozijumima, stručnim i drugim skupovima, u naučnim i stručnim publikacijama i drugim javnim vidovima prezentiranja radova,
- rad u stručnim komisijama Visoke škole,
- sudjelovanje u organizaciji naučnih, stručnih i drugih skupova,
- sudjelovanje u upravljačkim i stručnim poslovima Visoke škole,
- svi drugi poslovi po nalogu neposredno nadređenog rukovodioca.

(5) Visoka škola je obavezna prijaviti radnika na obavezno osiguranje (penzijsko-invalidsko, zdravstveno i osiguranje za slučaj nezaposlenosti) u skladu sa zakonom te odmah na početku rada radniku dostaviti fotokopije prijava na obavezno osiguranje.

Član 2.

Osnovna prava i obaveze

(1) Na svom radnom mjestu, radnik je obavezan i odgovoran za:
- stručnost u obavljanju svojih poslova sa dužnom pažnjom i u skladu sa pravilima struke,
- ispunjavanje nastavnih i drugih obaveza u odnosu na naučni i stručni rad, promicanje etičkih načela i vrijednosti u struci i visokom obrazovanju te zaštitu i promicanje ugleda Visoke škole, uz posebno posvećivanje pažnje radu sa studentima
- blagovremeno i kvalitetno izvršavanje tekućih poslova na svom radnom mjestu, kao i pojedinih radnih zadataka u roku koji odredi direktor/dekan,
- obavljanje poslova u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, općim aktima i odlukama nadležnih tijela Visoke škole.

(2) Radnik je obavezan poštivati organizaciju rada i poslovanja Visoke škole.
(3) Visoka škola je obavezna poštivati prava i dostojanstvo radnika na radu i u vezi sa radom.
(4) Za svoj rad radnik odgovara direktoru i dekanu.

Član 3.

Radno vrijeme

(1) Ovaj ugovor se zaključuje za rad sa punim/nepunim radnim vremenom, koje iznosi ..... sati sedmično.
(2) Dužina i raspored punog radnog vremena radnika u okviru ugovorenog radnog vremena je vezana za nastavne aktivnosti, istraživački i stručni rad te rad u tijelima i komisijama. Dio radnog vremena radnik koristi za rad na osobnom stručnom usavršavanju i napredovanju, a radno vrijeme je raspoređeno u pravilu na pet radnih dana.
(3) Organizovanje, početak i završetak radnog vremena utvrđuje se Odlukom o radnom vremenu na Visokoj školi.
(4) Radno vrijeme preraspoređuje se prema potrebi obavljanja poslova u skladu sa Nastavnim planom i programom.
(5) Radno vrijeme u nastavi uključuje radno vrijeme provedeno neposredno u nastavi i radno vrijeme provedeno u pripremi za nastavu.
(6) Rad neposredno u nastavi podrazumijeva: predavanja, vježbe, konsultacije, mentorstva, ispiti, provjere i praćenje znanja, te drugi oblici pomoći studentima.

Član 4.

Odmori i odsustva

Pravo na odsustva, odmore i trajanje godišnjeg odmora radnika utvrđuje se u skladu sa zakonom, Statutom Visoke škole, Pravilnikom o radu Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima..

Član 5.

Pravo na plaću

Radnik ostvaruje pravo na plaću, dodatke na plaću i naknadu plaće na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom, Pravilnikom o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Član 6.

Zakonska zabrana takmičenja

Radnik ne može bez odobrenja Poslodavca za svoj ili tuđi račun ugovarati i obavljati poslove iz djelatnosti koju obavlja Poslodavac.

Član 7.

Dužnost čuvanja poslovne tajne

(1) Radnik je dužan čuvati podatke koji su od nadležnog tijela proglašeni za poslovnu tajnu, a zbog čijeg bi davanja na uvid neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za poslovni interes i ugled Visoke škole.

(2) Dužnost čuvanja poslovne tajne utvrđena je odredbama Statuta i traje i po prestanku radnog odnosa ili prestanku funkcije na Visokoj školi.

Član 8.

Prestanak radnog odnosa

Radniku prestaje radni odnos na način i pod uvjetima utvrđenim ovim ugovorom, zakonom, Statutom Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Završne odredbe

Član 9.

Na prava i obaveze koje nisu utvrđene ovim Ugovorom primjenjivat će se direktno odgovarajuće odredbe aktuelnog Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Zakona o radu Federacije BiH, Statuta, općih i pojedinačnih akata Visoke škole i drugih relevantnih propisa iz oblasti radnih odnosa.

Član 11.

U slučaju spora, mjesno i stvarno nadležan je Općinski sud u Sarajevu.

Član 12.

Ovaj Ugovor zaključen je u 3 (tri) istovjetna primjerka, od kojih radnik zadržava jedan primjerak a Visoka škola dva primjerka.

Član 13.

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja od strane radnika i poslodavca, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.

U slučaju da Visoka škola ne dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i ne izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo ovaj Ugovor se smatra nevažećim.

ZA POSLODAVCA:
DIREKTOR

Prof. dr. Emir Turkušić

RADNIK

B.S.C Vela Mešić

BOSNIA AND HERZEGOVINA
UNIVERSITY OF SARAJEVO

MEŠIĆ AJLA

born on [redacted] in Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, completed on 18th July 2024 the first cycle of studies comprising eight semesters four years at the University of Sarajevo - Faculty of Health Studies, study programme Medical Laboratory Technology and thus fulfilled all the requirements to be conferred the following

DIPLOMA

OF ACADEMIC DEGREE
and the title of

BACHELOR OF MEDICAL LABORATORY TECHNOLOGY

Sarajevo, 1st February 2025

Number: 2269

DEAN
FACULTY OF HEALTH STUDIES

Prof. dr. Arzija Pasalić

RECTOR
UNIVERSITY OF SARAJEVO

Prof. dr. Tarik Zaimović

Broj: 02-30-5052/24
Sarajevo: 29.10.2024.godine
Br. evidencije

Na temelju članka 25. stavak 2. Pravilnika o pripravničkom stazu i stručnom ispitu zdravstvenih djelatnika ("Službene novine Federacije BiH", br. 99/21 i 12/22) federalni ministar zdravstva i z d a j e

U V J E R E N J E

O POLOŽENOM STRUČNOM ISPITU

Ajla (Edin) Mešić, diplomirani inžinjer medicinsko-laboratorijske dijagnostike, rođena [redacted] e u Sarajevu, općina Centar, Bosna i Hercegovina, nakon uspješno završenog pripravničkog staža za diplomiranog inžinjera medicinsko-laboratorijske dijagnostike, **polagala je dana 29.10.2024. godine,** stručni ispit pred ispitnom komisijom Federalnog ministarstva zdravstva.

Komisija je ocijenila da je kandidatkinja **položla ispit** i stekla stručnu osposobljenost za samostalan rad na poslovima

DIPLOMIRANI INŽINJER MEDICINSKO-LABORATORIJSKE DIJAGNOSTIKE

PREDSJEDNICA KOMISIJE

izv.prof.dr.sc. Ivanka Mikulić

M.P.

MINISTAR

Dr. Nediljko Rimac

Na osnovu članova 111. stav 4. i 114. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo broj: 36/22), a u vezi sa članom 33. stav 1. alineja 6. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH („Službeni glasnik BiH", br. 59/07 i 59/09), . čl. 4. i 24. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18 i 44/22), članova ..... Statuta **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** Pravilnika o radu broj: .....od..... godine, člana ... Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Visokoj školi, broj: ....., Odluke Senata Visoke škole o izboru u akademsko zvanje ....., broj:..... od ....., zaključuje se između:

1. **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo"**, sa adresom Husrefa Redžića broj 10, Sarajevokoju **zastupa Direktor Prof. dr Emir Turkušić (u daljem tekstu: *Poslodavac*)**

i

2. **Asistent, Jasmina Laković, iz Sarajeva, ulica , Općina Centar Sarajevo, Kanton Sarajevo, JMBG: (u daljem tekstu: *Radnik*)**

UGOVOR O RADU
sa akademskim osobljem

Član 1.
Osnovne odredbe

(1) Ovim Ugovorom uređuje se radno-pravni status radnika za obavljanje poslova ASISTENTA VISOKE ŠKOLE za oblast/predmet..... na Visokoj školi.

(2) Zaključivanjem ovog Ugovora o radu i stupanjem na rad zasniva se radni odnos između **Visoke škole Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** i radnika Jasmina Laković, na određeno/neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu, počevši od .....2025 godine, po osnovu Odluke Senata Visoke škole broj: .....od..... godine, kojom je imenovani/a izabran/a u zvanje asistent za oblast/predmet.....na Visokoj školi traje do isteka ugovorenog perioda/izbornog perioda od (.....) godina.

(3) Radnik je započeo sa radom..... **2025. godine.**

(4) U okviru radnog mjesta radnik će obavljati sljedeće poslove:
ASISTENTA VISOKE ŠKOLE

- Učešće u pripremi i organiziranju nastave prvog ciklusa studija za nastavne predmete za koje je asistent izabran/odgovoran: rad u seminarima, izvođenje praktičnih i nadzor vježbi, postvljnje vježbi i sl., u skladu sa rasporedom časova i Nastavnim planom i programom,
- vođenje evidencije o prisustvu studenata na vježbama i nastavi, obavljenim vježbama i praktičnim radom studenata, vođenje evidencija o ispitima i postignutom uspjehu studenata,
- učešće u održavanju semestralnih provjera znanja i ispita,
- konsultacije i drugi oblici rada sa studentima,
- vođenje predispitnih vježbi i praktičnog rada studenata,

- učešće u izradi i pripremi pisanih materijala, priručnika i udžbenika za obavezne i izborne predmete nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran.
- rad sa mentorom u cilju daljeg akademskog napredovanja i edukacije i osposobljavanje za izvođenje nastave vježbi, te stručnog i naučnog usavršavanja.
- pedagoško-andragoško usavršavanje na savladavanju modernih metoda transfera znanja.
- rad na stručnom i naučnom usavršavanju, praćenje savremene stručne i naučne literature, kao i istraživački rad i projekti,
- objavljivanje rezultata na naučnim konferencijama, simpozijumima, stručnim i drugim skupovima, u naučnim i stručnim publikacijama i drugim javnim vidovima prezentiranja radova;
- rad u stručnim komisijama Visoke škole.
- sudjelovanje u organizaciji naučnih, stručnih i drugih skupova.
- sudjelovanje u upravljačkim i stručnim poslovima Visoke škole.
- svi drugi poslovi po nalogu neposredno nadređenog rukovodioca.

(5) Visoka škola je obavezna prijaviti radnika na obavezno osiguranje (penzijsko-invalidsko, zdravstveno i osiguranje za slučaj nezaposlenosti) u skladu sa zakonom te odmah na početku rada radniku dostaviti fotokopije prijava na obavezno osiguranje.

Član 2.

Osnovna prava i obaveze

(1) Na svom radnom mjestu, radnik je obavezan i odgovoran za:
- stručnost u obavljanju svojih poslova sa dužnom pažnjom i u skladu sa pravilima struke.
- ispunjavanje nastavnih i drugih obaveza u odnosu na naučni i stručni rad, promicanje etičkih načela i vrijednosti u struci i visokom obrazovanju te zaštitu i promicanje ugleda Visoke škole, uz posebno posvećivanje pažnje radu sa studentima
- blagovremeno i kvalitetno izvršavanje tekućih poslova na svom radnom mjestu, kao i pojedinih radnih zadataka u roku koji odredi direktor/dekan,
- obavljanje poslova u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, općim aktima i odlukama nadležnih tijela Visoke škole.

(2) Radnik je obavezan poštivati organizaciju rada i poslovanja Visoke škole.
(3) Visoka škola je obavezna poštivati prava i dostojanstvo radnika na radu i u vezi sa radom.
(4) Za svoj rad radnik odgovara direktoru i dekanu.

Član 3.

Radno vrijeme

(1) Ovaj ugovor se zaključuje za rad sa punim/nepunim radnim vremenom, koje iznosi ..... sati sedmično.
(2) Dužina i raspored punog radnog vremena radnika u okviru ugovorenog radnog vremena je vezana za nastavne aktivnosti, istraživački i stručni rad te rad u tijelima i komisijama. Dio radnog vremena radnik koristi za rad na osobnom stručnom usavršavanju i napredovanju, a radno vrijeme je raspoređeno u pravilu na pet radnih dana.
(3) Organizovanje, početak i završetak radnog vremena utvrđuje se Odlukom o radnom vremenu na Visokoj školi.
(4) Radno vrijeme prerasporeduje se prema potrebi obavljanja poslova u skladu sa Nastavnim planom i programom.
(5) Radno vrijeme u nastavi uključuje radno vrijeme provedeno neposredno u nastavi i radno vrijeme provedeno u pripremi za nastavu.
(6) Rad neposredno u nastavi podrazumijeva: predavanja, vježbe, konsultacije, mentorstva, ispiti, provjere i praćenje znanja, te drugi oblici pomoći studentima.

Član 4.

Odmori i odsustva

Pravo na odsustva, odmore i trajanje godišnjeg odmora radnika utvrđuje se u skladu sa zakonom, Statutom Visoke škole, Pravilnikom o radu Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima..

Član 5.

Pravo na plaću

Radnik ostvaruje pravo na plaću, dodatke na plaću i naknadu plaće na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom, Pravilnikom o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Član 6.

Zakonska zabrana takmičenja

Radnik ne može bez odobrenja Poslodavca za svoj ili tuđi račun ugovarati i obavljati poslove iz djelatnosti koju obavlja Poslodavac.

Član 7.

Dužnost čuvanja poslovne tajne

(1) Radnik je dužan čuvati podatke koji su od nadležnog tijela proglašeni za poslovnu tajnu, a zbog čijeg bi davanja na uvid neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za poslovni interes i ugled Visoke škole.

(2) Dužnost čuvanja poslovne tajne utvrđena je odredbama Statuta i traje i po prestanku radnog odnosa ili prestanku funkcije na Visokoj školi.

Član 8.

Prestanak radnog odnosa

Radniku prestaje radni odnos na način i pod uvjetima utvrđenim ovim ugovorom, zakonom, Statutom Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Završne odredbe

Član 9.

Na prava i obaveze koje nisu utvrđene ovim Ugovorom primjenjivat će se direktno odgovarajuće odredbe aktuelnog Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Zakona o radu Federacije BiH. Statuta, općih i pojedinačnih akata Visoke škole i drugih relevantnih propisa iz oblasti radnih odnosa.

Član 11.

U slučaju spora, mjesno i stvarno nadležan je Općinski sud u Sarajevu.

Član 12.

Ovaj Ugovor zaključen je u 3 (tri) istovjetna primjerka, od kojih radnik zadržava jedan primjerak a Visoka škola dva primjerka.

Član 13.

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja od strane radnika i poslodavca, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.

U slučaju da Visoka škola ne dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i ne izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo ovaj Ugovor se smatra nevažećim.

ZA POSLODAVCA:
REKTOR

Prof. dr. Emir Turkušić

RADNIK

B.S.C jasmina Laković

IBU | International Burch University

Bosna i Hercegovina
Visokoškolska ustanova
Internacionalni Burč univerzitet
Fakultet za inžinjering, prirodne i medicinske nauke
Sarajevo

Bosnia and Herzegovina
Higher Education Institution
International Burch University
Faculty of Engineering, Natural and Medical Sciences
Sarajevo

Jasmina (Fadil) Laković

rođena [illegible] u Sarajevu, Bosna i Hercegovina, završila je prvi ciklus studija u trajanju od četiri godine / osam semestara na Visokoškolskoj ustanovi Internacionalni Burč univerzitet - Fakultet za inžinjering, prirodne i medicinske nauke, Odsjek za genetiku i bioinžinjering, dana 20.02.2025. godine i na osnovu toga se izdaje

born on [illegible]rajevo, Bosnia and Herzegovina, has fulfilled all requirements of the first study cycle in the duration of four years / eight semesters at the International Burch University, Faculty of Engineering, Natural and Medical Sciences, Department of Genetics and Bioengineering, on 20.02.2025, hence the University confers the

DIPLOMA DEGREE

o stečenoj akademskoj tituli i stručnom zvanju
Baccalaurea – Inžinjerka genetike i bioinžinjeringa

of Bachelor of
Science in Genetics and Bioengineering

Izdato u Sarajevu, 04.03.2025.
Broj: 04-01-G-I/25

Issued in Sarajevo on 04.03.2025.
Ref. No.: 04-01-G-I/25

[illegible]. Dr. Jasmin Kevrić
DEKAN / DEAN

Prof. Dr. Mersid Poturak
REKTOR / RECTOR

IZJAVA O RASPOLOŽIVOSTI

Na osnovu razgovora obavljnog sa menadmentom Visoke škole „Austrijsko-Njemački Fakultet zdravstvenih studija", predočenih studijskih programa i člana 9. tačka i) Pravilnika o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i registar akreditovanih studijskih programa visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo izjavljujem da ću:

Ja RUSMIN DIZDAR JMBG [redacted] sa stečenim akademskim zvanjem Magistar za naučno polje Fizioterapija i radna terapija, u slučaju da „Austrijsko-Njemački Fakultet zdravstvenih studija" stekne licencu-dozvolu za rad i bude upisan u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo, biti na raspolaganju za realizaciju dijela nastavnog programa iz naučnog polja okupaciona terapija i rehabilitacija

Ovu Izjavu dajem u najboljoj volji i namjeri.

Vlastoručni potpis

Sarajevo 31 03 26

prof.dr.sc. Jasmila Jaganjac

REKTOR

čilišta/Univerziteta "VITEZ"

Sveučilišta/Univerziteta "VITEZ"

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
ZENICA
UPRAVA POLICIJE

PU I
Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
ZENICA - DOBOJ CANTON
MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS
ZENICA
ADMINISTRATION OF POLICE
PA I

Broj : 08-02-08/4-03-10-1 1-91/26
Dana : 12.01.2026. godine

Policijska uprava I, na osnovu člana 169. Zakona o upravnom postupku (Službene novine FBiH broj 2/98, 48/99 i 61/22) i člana 227. stav 3. Zakona o krivičnom postupku FBiH, (Službene novine FBiH broj 35/03, 37/03, 56/03, 78/04. 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13. 59/14 i 74/20) i člana 13. Pravilnika o kaznenoj evidenciji (Službene novine F BiH broj 49/06, 1 1/09 i 5/12), postupajući po zahtjevu Dizdar Rusmina iz Zenice, izdaje:

U V J E R E NJ E

Da je DIZDAR RUSMIN, ime oca Damir i majke Dževahira rod. Kahrić, rođen ..... godine u Zenici, općina Zenica, država Bosna i Hercegovina, stalno nastanjen u Zenici, ul. Uzunovića put br.3A, Grad Zenica, država Bosna i Hercegovina, prema podacillla iz kaznene evidencije PU I:

N E OSUĐIVAN

Uvjerenje se izdaje na zahtjev podnosioca radi priznavanja diplome u SR Njemačkoj, dok se u druge svrhe ne može upotrijebiti.

Univerzitet u Sarajevu

University of Sarajevo

SENAT

Na osnovu člana 61. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 36/22) i člana 59. tačka n) Statuta Univerziteta u Sarajevu, a u vezi sa odredbama članova 2. i 3. Pravilnika o dodjeli počasnog zvanja profesor emeritus Univerziteta u Sarajevu i Izvještajem Komisije za ocjenu prijedloga za dodjelu počasnog zvanja profesor emeritus Univerziteta u Sarajevu broj: 0101-12290-1/22 od 28. 11. 2022. godine, Senat Univerziteta u Sarajevu je na 52. redovnoj sjednici održanoj 30. 11. 2022. godine, d o n i o

O D L U K U
O DODJELI POČASNOG ZVANJA PROFESOR EMERITUS UNIVERZITETA U SARAJEVU

I

Prof. dr. Emiri Kahrović, penzionisanoj redovnoj profesorici Univerziteta u Sarajevu – Prirodno-matematičkog fakulteta, dodjeljuje se počasno zvanje **profesor emeritus** Univerziteta u Sarajevu.

II

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

Sarajevo, 19. decembar 2022. godine
Broj: 0101-13613-9/22

REKTOR

Prof. dr. Rifat Škrijelj

VISOKA ŠKOLA - HOCHSCHULE

IZJAVA O RASPOLOŽIVOSTI

Na osnovu razgovora obavljnog sa menađmentom Visoke škole „Austrijsko-Njemački Fakultet zdravstvenih studija“, predočenih studijskih programa i člana 9. tačka i) Pravilnika o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i registar akreditovanih studijskih programa visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo izjavljujem da ću:

Ja **Emira Kahrović** **JMBG** , sa stečenim akademskim zvanjem **red prof, emerita** za naučno polje **Hemija** u slučaju da „Austrijsko-Njemački Fakultet zdravstvenih studija“ stekne licencu-dozvolu za rad i bude upisan u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo, biti na raspolaganju za realizaciju dijela nastavnog programa iz naučnog polja **Hemija**

Ovu Izjavu dajem u najboljoj volji i namjeri.

Vlastoručni potpis

Sarajevo, 31. 03. 2026.

AKADEMIJA NAUKA I UMJETNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE
АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЈЕТНОСТИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

POVELJA

Emira Kahrović

Na Izbornoj skupštini ANUBiH održanoj 20. decembra 2022. godine
izabrana je za

DOPISNU ČLANICU

AKADEMIJE NAUKA I UMJETNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE

Predsjednik

Potpredsjednica

Potpredsjednik

Generalni sekretar

Sarajevo, 27. april 2023. godine

Na osnovu članova 132. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo broj: 36/22), a u vezi sa članom 33. stav 1. alineja 6. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH („Službeni glasnik BiH", br. 59/07 i 59/09. čl. 4., 20a., 22 i 24. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18 i 44/22), članova ..... Statuta **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** Pravilnika o radu broj: .....od..... godine, člana ... Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Visokoj školi, Odluke Senata Univerziteta u Sarajevu broj 01-34-653/13, o izboru u akademsko zvanje Redovni profesor za oblast Fizijatrija i rehabilitacija i Odluke Senata Univerziteta u Sarajevu o dodjeli počasnog zvanja Profesor Emeritus broj 01-01-12325/25 od 04.12.2924 godine, zaključuje se između:

1. **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo"**, sa adresom **Husrefa Redžića broj 10, koju zastupa Direktor Prof. dr Emir Turkušić ili generalni sekretar Benjamin Vojniković (u daljem tekstu: *Poslodavac*)**

i

2. **Prof. Emeritus Dr. Dijana Avdić iz Sarajeva, ulica a, br ____, Općina Stari Grad Sarajevo, Kanton Sarajevo, JMBG: / (u daljem tekstu: *Radnik*)**

UGOVOR O RADU
PROFESOR /PREDAVAČ

Član 1.
Osnovne odredbe

(1) Ovim Ugovorom uređuje se radno-pravni status radnika za obavljanje poslova PROFESORA VISOKE ŠKOLE za oblast **Fizijatrija i rehabilitacija** na Visokoj školi.

(2) Zaključivanjem ovog Ugovora o radu i stupanjem na rad zasniva se radni odnos između **Visoke škole Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** i radnika **Prof. Dr Dijana Avdić**, na određeno/neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu, počevši od ..... godine, po osnovu Odluke Senata Visoke škole broj: .....od..... godine, kojom je imenovana izabrana u zvanje Profesor za oblast Fizijatrija i rehabilitacija na Visokoj školi i traje do isteka ugovorenog perioda/izbornog perioda.

(3) Radnik je započeo sa radom.....2025 godine.

(4) U okviru radnog mjesta radnik će obavljati sljedeće poslove ***PROFESORA VISOKE ŠKOLE***

- priprema, organiziranje i izvođenje nastave prvog ciklusa studija za nastavne predmete za koje je nastavnik odgovoran: predavanja, seminari i nadzor vježbi/vježbe i sl., u skladu sa rasporedom časova i Nastavnim planom i programom,
- vođenje evidencije o prisustvu studenata na nastavi, obavljenim predavanjima, ispitima i postignutom uspjehu studenata,
- održavanje semestralnih provjera znanja i ispita,
- konsultacije i drugi oblici rada sa studentima,

- mentorstva na završnim radovima studenata i sudjelovanje u radu komisija za odbranu radova,
- priprema pisanih materijala, priručnika i udžbenika za obavezne i izborne predmete nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran,
- priprema prijedloga nastavnog programa predmeta, predlaganje inoviranja i izmjena nastavnog plana i programa, kao i inoviranja nastavne metodologije predmeta nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran,
- rad sa saradnicima u cilju njihove edukacije i osposobljavanje za izvođenje nastave vježbi, te stručnog i naučnog usavršavanja,
- rad na stručnom i naučnom usavršavanju, praćenje savremene stručne i naučne literature, kao i nastavno-istraživački rad i projekti,
- objavljivanje rezultata na naučnim konferencijama, simpozijumima, stručnim i drugim skupovima, u naučnim i stručnim publikacijama i drugim javnim vidovima prezentiranja radova,
- rad u stručnim komisijama Visoke škole,
- sudjelovanje u organizaciji naučnih, stručnih i drugih skupova,
- sudjelovanje u upravljačkim i stručnim poslovima Visoke škole,
- svi drugi poslovi po nalogu neposredno nadređenog rukovodioca.

(5) Visoka škola je obavezna prijaviti radnika na obavezno osiguranje (penzijsko-invalidsko, zdravstveno i osiguranje) u skladu sa zakonom te odmah na početku rada radniku dostaviti fotokopije prijava na obavezno osiguranje.

Član 2.

Osnovna prava i obaveze

(1) Na svom radnom mjestu, radnik je obavezan i odgovoran za:
- stručnost u obavljanju svojih poslova sa dužnom pažnjom i u skladu sa pravilima struke,
- ispunjavanje nastavnih i drugih obaveza u odnosu na naučni i stručni rad, promicanje etičkih načela i vrijednosti u struci i visokom obrazovanju te zaštitu i promicanje ugleda Visoke škole, uz posebno posvećivanje pažnje radu sa studentima
- blagovremeno i kvalitetno izvršavanje tekućih poslova na svom radnom mjestu, kao i pojedinih radnih zadataka u roku koji odredi direktor/dekan,
- obavljanje poslova u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, općim aktima i odlukama nadležnih tijela Visoke škole.

(2) Radnik je obavezan poštivati organizaciju rada i poslovanja Visoke škole.
(3) Visoka škola je obavezna poštivati prava i dostojanstvo radnika na radu i u vezi sa radom.
(4) Za svoj rad radnik odgovara direktoru i dekanu.

Član 3.

Radno vrijeme

(1) Ovaj ugovor se zaključuje za rad sa punim radnim vremenom, koje iznosi 40 sati sedmično.
(2) Dužina i raspored punog radnog vremena radnika u okviru ugovorenog radnog vremena je vezana za nastavne aktivnosti, istraživački i stručni rad te rad u tijelima i komisijama. Dio radnog vremena radnik koristi za rad na osobnom stručnom usavršavanju i napredovanju, a radno vrijeme je raspoređeno u pravilu na pet radnih dana.
(3) Organizovanje, početak i završetak radnog vremena utvrđuje se Odlukom o radnom vremenu na Visokoj školi.
(4) Radno vrijeme preraspoređuje se prema potrebi obavljanja poslova u skladu sa Nastavnim planom i programom.
(5) Radno vrijeme u nastavi uključuje radno vrijeme provedeno neposredno u nastavi i radno vrijeme provedeno u pripremi za nastavu.
(6) Rad neposredno u nastavi podrazumijeva: predavanja, vježbe, konsultacije, mentorstva, ispiti, provjere i praćenje znanja, te drugi oblici pomoći studentima.

Član 4.

Odmori i odsustva

Pravo na odsustva, odmore i trajanje godišnjeg odmora radnika utvrđuje se u skladu sa zakonom, Statutom Visoke škole, Pravilnikom o radu Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima..

Član 5.

Pravo na plaću

Radnik ostvaruje pravo na plaću, dodatke na plaću i naknadu plaće na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom, Pravilnikom o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Član 6.

Zakonska zabrana takmičenja

Radnik ne može bez odobrenja Poslodavca za svoj ili tuđi račun ugovarati i obavljati poslove iz djelatnosti koju obavlja Poslodavac.

Član 7.

Dužnost čuvanja poslovne tajne

(1) Radnik je dužan čuvati podatke koji su od nadležnog tijela proglašeni za poslovnu tajnu, a zbog čijeg bi davanja na uvid neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za poslovni interes i ugled Visoke škole.

(2) Dužnost čuvanja poslovne tajne utvrđena je odredbama Statuta i traje i po prestanku radnog odnosa ili prestanku funkcije na Visokoj školi.

Član 8.

Prestanak radnog odnosa

Radniku prestaje radni odnos na način i pod uvjetima utvrđenim ovim ugovorom, zakonom, Statutom Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Završne odredbe

Član 9.

Na prava i obaveze koje nisu utvrđene ovim Ugovorom primjenjivat će se direktno odgovarajuće odredbe aktuelnog Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Zakona o radu Federacije BiH, Statuta, općih i pojedinačnih akata Visoke škole i drugih relevantnih propisa iz oblasti radnih odnosa.

Član 11.

U slučaju spora, mjesno i stvarno nadležan je Općinski sud u Sarajevu.

Član 12.

Ovaj Ugovor zaključen je u 3 (tri) istovjetna primjerka, od kojih radnik zadržava jedan primjerak a Visoka škola dva primjerka.

Član 13.

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja od strane radnika i poslodavca, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.

U slučaju da Visoka škola ne dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i ne izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo ovaj Ugovor se smatra nevažećim.

ZA POSLODAVCA:
GENERALNI SEKRETAR

Benjamin Vojniković MA Iur. Dipl. prav

RADNIK

Prof. Dr. Dijana Avdić

Univerzitet u Sarajevu — University of Sarajevo

Broj:
Sarajevo, 28.10.2015. godine

Na osnovu čl.319. st. 2. tač. j) Zakona o visokom obrazovanju – prečišćeni tekst ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 42/13) i čl. 56. st. 1. tač. j) Statuta Univerziteta u Sarajevu od 26. juna 2013.godine, Senat Univerziteta u Sarajevu je na 37. sjednici održanoj 28.10.2015.godine donio

O D L U K U
O IZBORU U ZVANJE REDOVNOG PROFESORA

I

U zvanje redovnog profesora na naučnoj oblasti Fizijatrija i rehabilitacija na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu bira se dr Dijana Avdić.

II

Dr Dijana Avdić zaključit će ugovor o radu s Medicinskim fakultetom Univerziteta u Sarajevu na neodređeno vrijeme.

III

Odluka o izboru u zvanje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Vijeće Medicinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu na osnovu Izvještaja Komisije za pripremanje prijedloga za izbor u zvanja na sjednici održanoj 12.10.2015.godine utvrdilo je pozitivan prijedlog odluke o izboru dr Dijane Avdić u zvanje redovnog profesora na naučnoj oblasti Fizijatrija i rehabilitacija. Nakon pozitivnog mišljenja Grupacije medicinskih nauka od 19.10.2015. godine, Senat Univerziteta u Sarajevu je na sjednici održanoj 28.10.2015. godine donio odluku da se predložena kandidatkinja izabere u zvanje redovnog profesora na naučnoj oblasti Fizijatrija i rehabilitacija.

Postupak izbora akademskog osoblja završava se zasnivanjem radnog odnosa na način utvrđen u odredbama čl. 88 st. 1. Zakona o visokom obrazovanju i čl.151. Statuta Univerziteta u Sarajevu.

Na osnovu naznačenog odlučeno je kao u dispozitivu.

Pouka o pravnom lijeku:

Protiv ove odluke nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Kantonalnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

REKTOR

[redacted]

prof.dr Muharem Avdispahić

Dostavljeno:
- Izabranom članu Medicinskog fakulteta
- Medicinskom fakultetu
- Arhivi x 2

Univerzitet u Sarajevu – Obala Kulina bana 7/II, 71000 Sarajevo – Bosna i Hercegovina
Telefon: ++387(33)226-375; ++387(33)668-250 fax: ++387(33)226-379
http://www.unsa.ba
e-mail: tajnostac@unsa.ba

IZJAVA O RASPOLOŽIVOSTI

Na osnovu razgovora obavljenog sa menadžmentom Visoke škole „Austrijsko-Njemački Fakultet zdravstvenih studija", predočenih studijskih programa i člana 9. tačka i) Pravilnika o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i registar akreditovanih studijskih programa visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo izjavljujem da ću:

Ja, **Dženan Jahić**, JMBG [redacted], sa stečenim akademskim zvanjem doktora medicinskih nauka za naučno polje Anatomija čovjeka, u slučaju da „Austrijsko-Njemački Fakultet zdravstvenih studija" stekne licencu-dozvolu za rad i bude upisan u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo, ću biti na raspolaganju za realizaciju dijela nastavnog programa iz naučnog polja **Anatomija čovjeka**.

Ovu Izjavu dajem u najboljoj volji i namjeri.

Vlastoručni potpis

Sarajevo, 30.03.2026.

BOSNA I HERCEGOVINA
UNIVERZITET U SARAJEVU

JAHIĆ DŽENAN

rođen/a [redacted]ne, Mostar, Bosna i Hercegovina, završio/la je dana 14.02.2020. godine treći ciklus studija u trajanju od šest semestara/tri godine na Univerzitetu u Sarajevu - Medicinski fakultet, Doktorski studij Biomedicina i zdravstvo i na osnovu toga se izdaje

DIPLOMA

O STEČENOJ AKADEMSKOJ TITULI

I NAUČNOM ZVANJU DOKTOR MEDICINSKIH NAUKA

Izdato u Sarajevu, 25. juna 2020. godine

Broj: 6/2020

DEKAN
MEDICINSKOG FAKULTETA

Prof. dr. Semra Čavaljuga

REKTOR
UNIVERZITETA U SARAJEVU

Prof. dr. Rifat Škrijelj

Na osnovu člana 78. stav 1. tačka d., člana 79. stav 1. i člana 84. stav 1. tačka [illegible] visokom obrazovanju („Sl. novine SBK/KSB" br. 4/13), te saglasnosti Senata Univerziteta u Travniku br. 594/25 od 22.10.2025. godine, Naučno-nastavno vijeće Fakulteta za menadžment i poslovnu ekonomiju na sjednici održanoj dana 07.11.2025. godine donosi

O D L U K U
o izboru u naučno-nastavno zvanje – vanredni profesor

Član 1.

Doc.dr. **Dženan Jahić** bira se u naučno-nastavno zvanje **vanredni profesor** na Fakultetu za menadžment i poslovnu ekonomiju Univerziteta u Travniku za naučnu oblast **„Menadžment i organizacija"**.

Član 2.

Imenovani se **bira na** period od 6 (**šest**) godina, s mogućnošću ponovnog izbora.

Član 3.

Odluka **stupa** na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Dana 24.09.2025. godine, Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju Univerziteta u Travniku **raspisao** je konkurs u „**Službenim novinama** FBiH" broj: 73, za izbor akademskog osoblja **u sva zvanja i reizbor**. Na raspisani konkurs prijavio se doc.dr. Dženan Jahić za izbor u zvanje vanredni profesor za naučnu oblast „Menadžment i organizacija". Nakon provedene procedure, te na osnovu **dobijene** saglasnosti Senata Univerziteta, Naučno-nastavno vijeće na svojoj **sjednici** od 07.11.2025. godine donijelo je odluku kao u dispozitivu.

[illegible]

SVEUČILIŠTE/UNIVERZITET "VITEZ" VITEZ

UNIVERSITY "VITEZ" VITEZ

Broj: 02-3-1-292/21
Vitez/Travnik, 23. 04. 2021.

Na osnovu članka 19. Pravilnika o akademskim zvanjima Sveučilišta/Univerziteta "VITEZ" Vitez, Senat Sveučilišta/Univerziteta na 6. sjednici održanoj 23. 04. 2021. god. donosi

ODLUKU
O IZBORU U AKADEMSKO ZVANJE

I

Dr.sc. Žana Pozderac Jahović, bira se u zvanje **docenta** na užu naučnu oblast **Fiziologija**, *(bez zasnivanja radnog odnosa)*, na Sveučilištu/Univerzitetu "Vitez" Vitez.

II

Na osnovu Prijedloga Nastavno-naučnog vijeća Fakulteta zdravstvenih studija br. 02-3-1-105-2/21, od 26. 02. 2021. god. i Izvještaja Komisije za izbor u akademsko zvanje dr.sc. Žane Pozderac Jahović, Senat Sveučilišta/Univerziteta "VITEZ" Vitez donio je ovu Odluku.

III

Sastavni dio ove Odluke je Izvještaj Komisije za izbor u akademsko zvanje i Prijedlog Nastavno-naučnog vijeća.

IV

Izbor u zvanje docenta daje se, u skladu sa zakonom, na period od pet godina, a izborni period teče od 23. 04. 202[illegible] god.

Obrazloženje

Sveučilište/Univerzitet "VITEZ" Vitez raspisao je natječaj za izbor nastavnika i saradnika za uže nastavnonaučne oblasti.

Na raspisani natječaj javila se kandidatkinja dr.sc. Žana Pozderac Jahović.

Nakon provedenog postupka, Senat Sveučilišta/Univerziteta je na sjednici održanoj 23. 04. 2021. godine prihvatio prijedlog da se dr.sc. Žana Pozderac Jahović, bira u zvanje docenta, na užu naučnu oblast Fiziologija.

Imajući u vidu navedeno riješeno je kao u dispozitivu.

Dostaviti:
- doc.dr. Žanu Pozderac Jahović
- dosje
-a/a

Predsjednik Senata

prof.dr.sc. Mirko Pejić, [illegible]

IZJAVA O RASPOLOŽIVOSTI

Na osnovu razgovora obavljnog sa menadmentom Visoke škole „Austrijsko-Njemački Fakultet zdravstvenih studija“, predočenih studijskih programa i člana 9. tačka i) Pravilnika o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i registar akreditovanih studijskih programa visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo izjavljujem da ću:

Ja Pozderac Jahović Žana JMBG _____ sa stečenim akademskim zvanjem docent. dr. med. za naučno polje interna medicina, u slučaju da „Austrijsko-Njemački Fakultet zdravstvenih studija“ stekne licencu-dozvolu za rad i bude upisan u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo. biti na raspolaganiu za realizaciju dijela nastavnog programa iz naučnog polja _____

Ovu Izjavu dajem u najboljoj volji i namjeri.

Vlastoručni potpis

Sarajevo 24.03.2026

Na osnovu člana 111. stav 4., člana 114. stav 1. alineja ć i člana 132. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo broj: 36/22), a u vezi sa članom 33. stav 1. alineja 6. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH („Službeni glasnik BiH", br. 59/07 i 59/09, čl. 4., 20a., 22 i 24. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18 i 44/22), članova ..... Statuta **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo,** Pravilnika o radu broj: .....od..... godine, člana ... Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Visokoj školi i Odluke Senata Univerziteta u Sarajevu o izboru u zvanje docent broj 01-3111/16 od 04.05.2016. godine zaključuje se između:

1. **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo"**, sa adresom **Husrefa Redžića broj 10, koju zastupa Direktor Prof. dr Emir Turkušić ili generalni sekretar Benjamin Vojniković (u daljem tekstu: *Poslodavac*)**

i

2. **Dr Sci Aida Volić iz Sarajeva, ulica Općina Stari Grad Sarajevo, Kanton Sarajevo, JMBG: (u daljem tekstu: *Radnik*)**

UGOVOR O RADU
PROFESOR VISOKE ŠKOLE

Član 1.
Osnovne odredbe

(1) Ovim Ugovorom uređuje se radno-pravni status radnika za obavljanje poslova PROFESORA VISOKE ŠKOLE za oblast Osnovne-bazične medicinske nauke, na Visokoj školi.

(2) Zaključivanjem ovog Ugovora o radu i stupanjem na rad zasniva se radni odnos između **Visoke škole Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** i radnika Prof. Dr **Amila Smajović**, na određeno/neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu, počevši od ..... godine, po osnovu Odluke Senata Visoke škole broj: .....od..... godine, kojom je imenovana izabrana u zvanje predavač za oblast/predmet Osnovne-bazične medicinske nauke na Visokoj školi i traje do isteka ugovorenog perioda/izbornog perioda.

(3) Radnik je započeo sa radom.....2025 godine.

(4) U okviru radnog mjesta radnik će obavljati sljedeće poslove
PREDAVAČ VISOKE ŠKOLE

- priprema, organiziranje i izvođenje nastave prvog ciklusa studija za nastavne predmete za koje je nastavnik odgovoran: predavanja, seminari i nadzor vježbi/vježbe i sl., u skladu sa rasporedom časova i Nastavnim planom i programom,
- vođenje evidencije o prisustvu studenata na nastavi, obavljenim predavanjima, ispitima i postignutom uspjehu studenata,
- održavanje semestralnih provjera znanja i ispita,
- konsultacije i drugi oblici rada sa studentima,
- mentorstva na završnim radovima studenata i sudjelovanje u radu komisija za odbranu radova.

- priprema pisanih materijala, priručnika i udžbenika za obavezne i izborne predmete nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran.
- priprema prijedloga nastavnog programa predmeta, predlaganje inoviranja i izmjena nastavnog plana i programa, kao i inoviranja nastavne metodologije predmeta nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran.
- rad sa saradnicima u cilju njihove edukacije i osposobljavanje za izvođenje nastave vježbi, te stručnog i naučnog usavršavanja,
- rad na stručnom i naučnom usavršavanju, praćenje savremene stručne i naučne literature, kao i nastavno-istraživački rad i projekti,
- objavljivanje rezultata na naučnim konferencijama, simpozijumima, stručnim i drugim skupovima, u naučnim i stručnim publikacijama i drugim javnim vidovima prezentiranja radova,
- rad u stručnim komisijama Visoke škole,
- sudjelovanje u organizaciji naučnih, stručnih i drugih skupova,
- sudjelovanje u upravljačkim i stručnim poslovima Visoke škole,
- svi drugi poslovi po nalogu neposredno nadređenog rukovodioca.

(5) Visoka škola je obavezna prijaviti radnika na obavezno osiguranje (penzijsko-invalidsko, zdravstveno i osiguranje) u skladu sa zakonom te odmah na početku rada radniku dostaviti fotokopije prijava na obavezno osiguranje.

Član 2.

Osnovna prava i obaveze

(1) Na svom radnom mjestu, radnik je obavezan i odgovoran za:
- stručnost u obavljanju svojih poslova sa dužnom pažnjom i u skladu sa pravilima struke,
- ispunjavanje nastavnih i drugih obaveza u odnosu na naučni i stručni rad, promicanje etičkih načela i vrijednosti u struci i visokom obrazovanju te zaštitu i promicanje ugleda Visoke škole, uz posebno posvećivanje pažnje radu sa studentima
- blagovremeno i kvalitetno izvršavanje tekućih poslova na svom radnom mjestu, kao i pojedinih radnih zadataka u roku koji odredi direktor/dekan,
- obavljanje poslova u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, općim aktima i odlukama nadležnih tijela Visoke škole.

(2) Radnik je obavezan poštivati organizaciju rada i poslovanja Visoke škole.
(3) Visoka škola je obavezna poštivati prava i dostojanstvo radnika na radu i u vezi sa radom.
(4) Za svoj rad radnik odgovara direktoru i dekanu.

Član 3.

Radno vrijeme

(1) Ovaj ugovor se zaključuje za rad sa punim radnim vremenom, koje iznosi 40 sati sedmično.
(2) Dužina i raspored punog radnog vremena radnika u okviru ugovorenog radnog vremena je vezana za nastavne aktivnosti, istraživački i stručni rad te rad u tijelima i komisijama. Dio radnog vremena radnik koristi za rad na osobnom stručnom usavršavanju i napredovanju, a radno vrijeme je raspoređeno u pravilu na pet radnih dana.
(3) Organizovanje, početak i završetak radnog vremena utvrđuje se Odlukom o radnom vremenu na Visokoj školi.
(4) Radno vrijeme preraspoređuje se prema potrebi obavljanja poslova u skladu sa Nastavnim planom i programom.
(5) Radno vrijeme u nastavi uključuje radno vrijeme provedeno neposredno u nastavi i radno vrijeme provedeno u pripremi za nastavu.
(6) Rad neposredno u nastavi podrazumijeva: predavanja, vježbe, konsultacije, mentorstva, ispiti, provjere i praćenje znanja, te drugi oblici pomoći studentima.

Član 4.

Odmori i odsustva

Pravo na odsustva, odmore i trajanje godišnjeg odmora radnika utvrđuje se u skladu sa zakonom, Statutom Visoke škole, Pravilnikom o radu Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima..

Član 5.

Pravo na plaću

Radnik ostvaruje pravo na plaću, dodatke na plaću i naknadu plaće na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom, Pravilnikom o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Član 6.

Zakonska zabrana takmičenja

Radnik ne može bez odobrenja Poslodavca za svoj ili tuđi račun ugovarati i obavljati poslove iz djelatnosti koju obavlja Poslodavac.

Član 7.

Dužnost čuvanja poslovne tajne

(1) Radnik je dužan čuvati podatke koji su od nadležnog tijela proglašeni za poslovnu tajnu, a zbog čijeg bi davanja na uvid neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za poslovni interes i ugled Visoke škole.

(2) Dužnost čuvanja poslovne tajne utvrđena je odredbama Statuta i traje i po prestanku radnog odnosa ili prestanku funkcije na Visokoj školi.

Član 8.

Prestanak radnog odnosa

Radniku prestaje radni odnos na način i pod uvjetima utvrđenim ovim ugovorom, zakonom, Statutom Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Završne odredbe

Član 9.

Na prava i obaveze koje nisu utvrđene ovim Ugovorom primjenjivat će se direktno odgovarajuće odredbe aktuelnog Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Zakona o radu Federacije BiH, Statuta, općih i pojedinačnih akata Visoke škole i drugih relevantnih propisa iz oblasti radnih odnosa.

Član 11.

U slučaju spora, mjesno i stvarno nadležan je Općinski sud u Sarajevu.

Član 12.

Ovaj Ugovor zaključen je u 3 (tri) istovjetna primjerka, od kojih radnik zadržava jedan primjerak a Visoka škola dva primjerka.

Član 13.

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja od strane radnika i poslodavca, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.

U slučaju da Visoka škola ne dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i ne izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo ovaj Ugovor se smatra nevažećim.

ZA POSLODAVCA:
DIREKTOR-GENERALNI SEKRETAR

Benjamin Vojniković MA Iur

RADNIK

Dr Aida Volić

Volić

Broj: 01-3911/16
Sarajevo, 04.05.2016. godine

Na osnovu čl.119. st. 2. tač. j) Zakona o visokom obrazovanju - prečišćeni tekst ("Sl.novine Kantona Sarajevo",broj 42/13) i čl. 56. st. 1. tač. j) Statuta Univerziteta u Sarajevu od 26. juna 2013 godine, Senat Univerziteta u Sarajevu je na 43. sjednici održanoj 04.05.2016.godine donio

O D L U K U
O IZBORU U ZVANJE DOCENTA

I

U zvanje docenta na naučnoj oblasti *otorinolaringologija* na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu bira se dr. Aida Volić.

II

Dr. Aida Volić zaključit će ugovor o radu s Medicinskim fakultetom Univerziteta u Sarajevu na određeno vrijeme na vremenski period od pet godina.

III

Odluka o izboru u zvanje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e nj e

Vijeće Medicinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu na osnovu Izvještaja Komisije za pripremanje prijedloga za izbor u zvanja na sjednici održanoj 12.04.2016.godine utvrdilo je pozitivan prijedlog odluke o izboru dr. Aide Volić u zvanje docenta na naučnoj oblasti *otorinolaringologija*. Nakon pozitivnog mišljenja Grupacije medicinskih nauka od 26.04.2016. godine, Senat Univerziteta u Sarajevu je na sjednici održanoj 04.05.2016. godine donio odluku da se predložena kandidatkinja izabere u zvanje docenta na naučnoj oblasti *otorinolaringologija*.

Postupak izbora akademskog osoblja završava se zasnivanjem radnog odnosa na način utvrđen u odredbama čl. 88 st. 1. Zakona o visokom obrazovanju i čl.151 Statuta Univerziteta u Sarajevu.

Na osnovu naznačenog odlučeno je kao u dispozitivu.

Pouka o pravnom lijeku:

Protiv ove odluke nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Kantonalnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

R E K T O R

[redacted]

prof.dr.Muharem Avdispahić

[redacted]

Dostavljeno:
-Izabranoj putem Medicinskog fakulteta
-Medicinskom fakultetu
-Arhivi x 2

01-3911/16
04.05.2016

American Northwest
University of Health
Science and
Technology

Seada Sofovića Sofe 27
T: +38738941842
F: +3873894184
info@iug.ba
www.iug.ba

Broj: 51-2/1
Goražde, 15.02.2024. godine

Na osnovu člana 27-33. Okvirnog Zakona o visokom obrazovanju Bosne i Hercegovine ("Službeni list Bosne i Hercegovine ", broj 59/07 I 59/09), člana 80. Zakona o visokom obrazovanju Bosansko-podrinjskog kantona Goražde ("Službene novine Bosansko- podrinjskog Kantona" broj: 2/10, 12/14 i 10/17) i člana 54. preuzetog Statuta Internacionalnog univerziteta u Goraždu, na prijedlog Nastavno naučnog vijeća, Organizacione jedinice- Fakulteta Zdravstvenih nauka, kao sastavnog dijela American Northwest University of Health Science and Technology/Američki Sjevero-zapad Univerzitet za Zdravstvene nauke i Tehnologije, Senat Univerziteta je na redovnoj sjednici, održanoj dana 15.02. 2024. godine, donio :

ODLUKU

o izboru u saradničko zvanje- docent

I

Dr.sci Aida Volić , doktor medicinskih nauka, bira se u saradničko- akademsko zvanje **"Docent"** za užu naučnu oblast "Otorinolaringologija"

II

Imenovani/a se bira period od 5 godina.

III

Imenovani/a će prava na osnovu izbora ostvarivati u skladu sa Zakonom o radu FBiH, Zakona o Visokom obrazovanju Bosansko- Podrinjskog kantona Goražde, Statuta Univerziteta i drugim opštim aktima Univerziteta.

IV

Odluka stupa na snagu danom donošenja

DOSTAVITI

01. Imenovanom
02. Dosije imenovanog
03. Stručnoj službi Univerziteta
04. N/N Vijeću organizacione jedinice i
05. a/a.

Predsjedavajući Senata

/S/ Prof. dr. Muamer Kalić

Na osnovu člana 111. stav 4., člana 114. stav 1. alineja c, člana 132. i člana 137. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo broj: 36/22), a u vezi sa članom 33. stav 1. alineja 6. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH („Službeni glasnik BiH", br. 59/07 i 59/09, čl. 4., 20a., 22 i 24. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18 i 44/22), članova ..... Statuta „**Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo,** Pravilnika o radu broj: .....od..... godine, člana ... Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Visokoj školi, zaključuje se između:

1. **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo"**, sa adresom **Husrefa Redžića broj 10, koju zastupa Direktor Prof. dr Emir Turkušić ili Generalni sekretar Benjamin Vojniković (u daljem tekstu: *Poslodavac*)**
   i
2. **Prof. Dr Ademir Spahić iz Sarajeva, ulica [redacted] pćina Centar Sarajevo, Kanton Sarajevo, JMBG: [redacted] (u daljem tekstu: *Radnik*)**

UGOVOR O ANGAŽMANU SPOLJNOG SARADNIKA PROFESOR U REALIZACIJI NASTAVE

Član 1.
Osnovne odredbe

(1) Ovim Ugovorom uređuje se pravni status spoljnog saradnika za obavljanje poslova PROFESORA VISOKE ŠKOLE za oblast/predmet..... na Visokoj školi.

(2) Zaključivanjem ovog Ugovora zasniva se ugovorni odnos između **Visoke škole Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** i spoljnog saradnika Prof. Dr Ademir Spahić, na određeno vrijeme, u radnom vremenu koje će se utvrditi posebnom odlukom Direktora, počevši od ..... akademske godine godine, po osnovu Odluke Senata Visoke škole broj: .....od..... godine, kojom je imenovani izabran/a u zvanje Profesor visoke škole, za oblast/predmet..... na Visokoj školi i traje do isteka ugovorenog perioda.

(3) Spoljni saradnik je započeo sa radom dana..... **godine.**

(4) U okviru radnog mjesta spoljni saradnik će obavljati sljedeće poslove:
PROFESORA VISOKE ŠKOLE:

- priprema, organiziranje i izvođenje nastave prvog ciklusa studija za nastavne predmete za koje je nastavnik odgovoran: predavanja, seminari i nadzor vježbi/vježbe i sl., u skladu sa rasporedom časova i Nastavnim planom i programom,
- vođenje evidencije o prisustvu studenata na nastavi, obavljenim predavanjima, ispitima i postignutom uspjehu studenata,
- održavanje semestralnih provjera znanja i ispita,
- konsultacije i drugi oblici rada sa studentima,

- mentorstva na završnim radovima studenata i sudjelovanje u radu komisija za odbranu radova.
- priprema pisanih materijala, priručnika i udžbenika za obavezne i izborne predmete nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran,
- priprema prijedloga nastavnog programa predmeta, predlaganje inoviranja i izmjena nastavnog plana i programa, kao i inoviranja nastavne metodologije predmeta nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran.
- rad sa saradnicima u cilju njihove edukacije i osposobljavanje za izvođenje nastave vježbi, te stručnog i naučnog usavršavanja,
- rad na stručnom i naučnom usavršavanju, praćenje savremene stručne i naučne literature, kao i nastavno-istraživački rad i projekti,
- objavljivanje rezultata na naučnim konferencijama, simpozijumima, stručnim i drugim skupovima, u naučnim i stručnim publikacijama i drugim javnim vidovima prezentiranja radova.
- rad u stručnim komisijama Visoke škole,
- sudjelovanje u organizaciji naučnih, stručnih i drugih skupova,
- sudjelovanje u upravljačkim i stručnim poslovima Visoke škole,
- svi drugi poslovi po nalogu neposredno nadređenog rukovodioca.

(5) Visoka škola je obavezna prijaviti spoljnog saradnika u skladu sa zakonom.

Član 2.

Osnovna prava i obaveze

(1) Na svom radnom mjestu, spoljni saradnik je obavezan i odgovoran za:
- stručnost u obavljanju svojih poslova sa dužnom pažnjom i u skladu sa pravilima struke,
- ispunjavanje nastavnih i drugih obaveza u odnosu na naučni i stručni rad, promicanje etičkih načela i vrijednosti u struci i visokom obrazovanju te zaštitu i promicanje ugleda Visoke škole, uz posebno posvećivanje pažnje radu sa studentima
- blagovremeno i kvalitetno izvršavanje tekućih poslova na svom radnom mjestu, kao i pojedinih radnih zadataka u roku koji odredi direktor/dekan,
- obavljanje poslova u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, općim aktima i odlukama nadležnih tijela Visoke škole.

(2) Spoljni saradnik je obavezan poštivati organizaciju rada i poslovanja Visoke škole.
(3) Visoka škola je obavezna poštivati prava i dostojanstvo spiljnog saradnika na radu i u vezi sa radom.
(4) Za svoj rad spoljni saradnik odgovara prema propisima iz rada i obligacionih odnosa a za konkretan nastavni rad odgovara direktoru i dekanu.

Član 3.

Radno vrijeme

(1) Ovaj ugovor se zaključuje za rad na broj časova nastavnih aktivnosti iz člkana 1 ovog ugovora koje iznosi ..... sati sedmično.
(2) Dužina i raspored radna spoljnog saradnika u okviru ugovorenog radnog vremena je vezana za nastavne aktivnosti te rad u tijelima i komisijama.
(3) Organizovanje, početak i završetak radnog vremena utvrđuje se Odlukom o radnom vremenu na Visokoj školi.
(4) Radni angažman spoljnog saradnika raspoređuje se prema potrebi obavljanja poslova u skladu sa Nastavnim planom i programom.
(5) Radno vrijeme u nastavi uključuje isključivo radno vrijeme provedeno neposredno u nastavi, takozvani aplikativni sat nastave.
(6) Rad neposredno u nastavi podrazumijeva:, vježbe, konsultacije, učešće u ispitima i provjerama i praćenju znanja studenata, te drugi specifični oblici pomoći studentima.

Član 4.

Pravo na plaću

Spoljni saradnik ostvaruje pravo na naknadu za svoj rad na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom, Pravilnikom o plaćama i naknadama osoblja i angažovanih lica Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Spoljni saradnik može prilikom sklapanja ovog Ugovora zahtjevati definisanje niminalnog iznosa naknade za rad kao i tempa i načina plačanja za rad, što se mora utvrditi u istom Ugovoru.

Član 5.

Dužnost čuvanja poslovne tajne

(1) Spoljni saradnik je dužan čuvati podatke koji su od nadležnog tijela proglašeni za poslovnu tajnu, a zbog čijeg bi davanja na uvid neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za poslovni interes i ugled Visoke škole.

(2) Dužnost čuvanja poslovne tajne utvrđena je odredbama Statuta i traje i po prestanku angažmana spoljnog saradnika na Visokoj školi.

Član 6.

Prestanak radnog odnosa

Spoljnom saradnika prestaje radni angažman u nastavnom procesu istekom ugovorenog perioda nagažmana.

Završne odredbe

Član 7.

Na prava i obaveze koje nisu utvrđene ovim Ugovorom primjenjivat će se direktno odgovarajuće odredbe aktuelnog Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Zakona o radu Federacije BiH, zakona o obligacijama u F BiH, Statuta, općih i pojedinačnih akata Visoke škole i drugih relevantnih propisa iz oblasti rada.

Član 8.

U slučaju spora, mjesno i stvarno nadležan je Općinski sud u Sarajevu.

Član 9.

Ovaj Ugovor zaključen je u 3 (tri) istovjetna primjerka, od kojih spoljni saradnik zadržava jedan primjerak a Visoka škola dva primjerka.

Član 10.

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja od strane radnika i poslodavca, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.

U slučaju da Visoka škola ne dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i ne izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo ovaj Ugovor se smatra nevažećim.

ZA POSLODAVCA:
GENERALNI SEKRETAR

Benjamin Vojniković M.A iur, Dipl. Prav.

SPOLJNI SARADNIK

Prof. Dr. Ademir Spahić

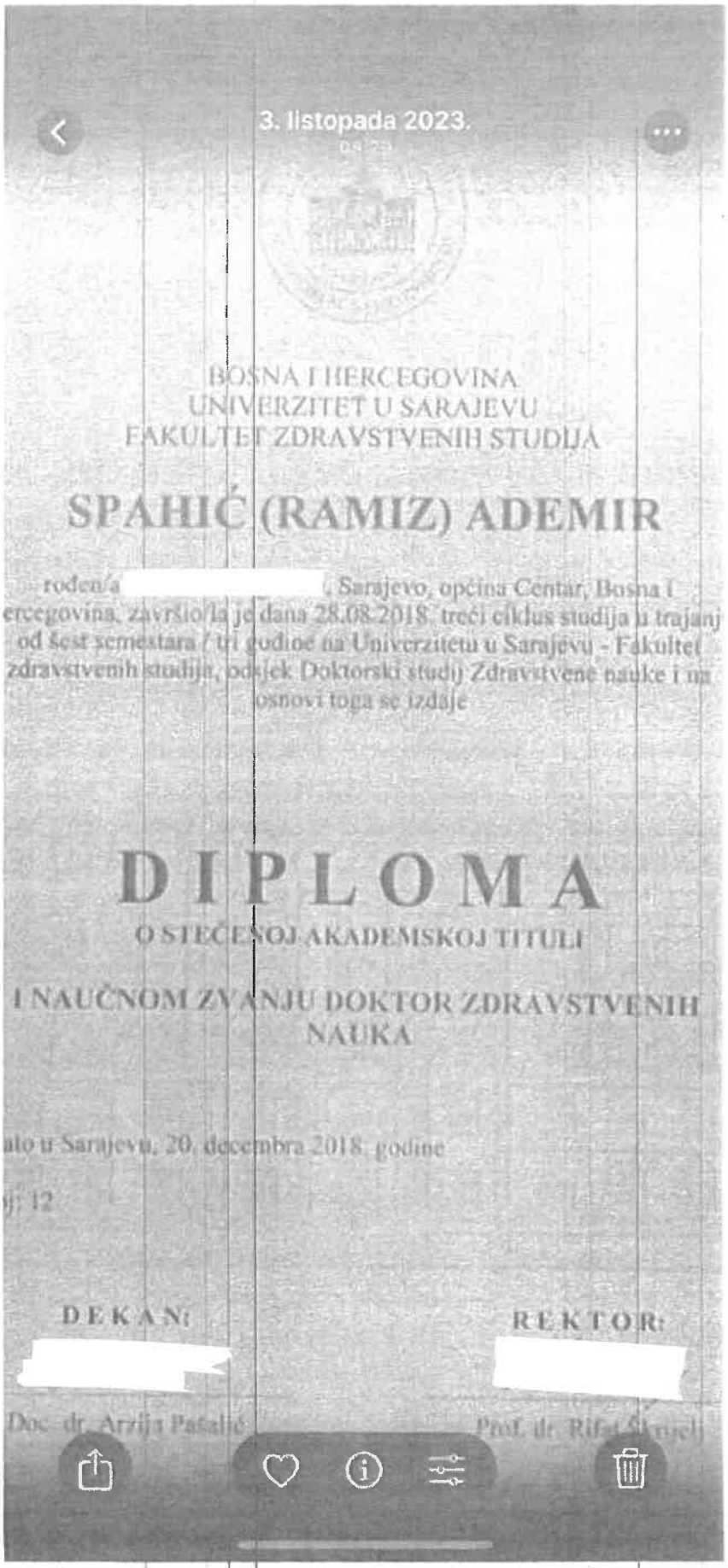
3. listopada 2023.
BOSNA I HERCEGOVINA
UNIVERZITET U SARAJEVU
FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA
SPAHIĆ (RAMIZ) ADEMIR
rođen/a , Sarajevo, općina Centar, Bosna i
ercegovina, završio/la je dana 28.08.2018. treći ciklus studija u trajanj
od šest semestara / tri godine na Univerzitetu u Sarajevu - Fakultet
zdravstvenih studija, odsjek Doktorski studij Zdravstvene nauke i na
osnovi toga se izdaje
DIPLOMA
O STEČENOJ AKADEMSKOJ TITULI
I NAUČNOM ZVANJU DOKTOR ZDRAVSTVENIH
NAUKA
alo u Sarajevu, 20. decembra 2018. godine
j: 12
DEKAN:
REKTOR:
Doc. dr. Arzija Pašalić
Prof. dr. Rifat Škrijelj

Na osnovu člana 111. stav 4., člana 114. stav 1. alineja c. člana 132. ičlana 137. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo broj: 36/22), a u vezi sa članom 33. stav 1. alineja 6. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH („Službeni glasnik BiH", br. 59/07 i 59/09, čl. 4., 20a., 22 i 24. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18 i 44/22), članova ..... Statuta „**Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo,** Pravilnika o radu broj: .....od..... godine, člana ... Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Visokoj školi, zaključuje se između:

1. **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo"**, sa adresom **Husrefa Redžića broj 10, koju zastupa Direktor Prof. dr Emir Turkušić ili Generalni sekretar Benjamin Vojniković (u daljem tekstu: *Poslodavac*)**

i

2. **Dr Kerim Alendar iz Sarajeva, ulica ....., br ..., Općina .....Sarajevo, Kanton Sarajevo, JMBG: (u daljem tekstu: Spoljni saradnik)**

KROMOLJ 17C - CENTAR -

UGOVOR O ANGAŽMANU SPOLJNOG SARADNIKA PREDAVAČ U REALIZACIJI NASTAVE

Član 1.
Osnovne odredbe

(1) Ovim Ugovorom uređuje se pravni status spoljnog saradnika za obavljanje poslova PREDAVAČA VISOKE ŠKOLE za oblast/predmet dermatologija i venerologija na Visokoj školi.

(2) Zaključivanjem ovog Ugovora zasniva se ugovorni odnos između **Visoke škole Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** i spoljnog saradnika Dr Kerim Alendar, na određeno vrijeme, u radnom vremenu koje će se utvrditi posebnom odlukom Direktora, počevši od ..... akakdemske godine godine, po osnovu Odluke Senata Visoke škole broj: .....od..... godine, kojom je imenovani izabran/a u zvanje Predavač visoke škole, za oblast/predmet dermatologija i venerologija na Visokoj školi i traje do isteka ugovorenog perioda.

(3) Spoljni saradnik je započeo sa radom dana..... **godine.**

(4) U okviru radnog mjesta spoljni saradnik će obavljati sljedeće poslove:
PREDAVAČ VISOKE ŠKOLE:

- priprema, organiziranje i izvođenje nastave prvog ciklusa studija za nastavne predmete za koje je nastavnik odgovoran: predavanja, seminari i nadzor vježbi/vježbe i sl., u skladu sa rasporedom časova i Nastavnim planom i programom,
- vođenje evidencije o prisustvu studenata na nastavi, obavljenim predavanjima, ispitima i postignutom uspjehu studenata,
- održavanje semestralnih provjera znanja i ispita,
- konsultacije i drugi oblici rada sa studentima,

Član 5.

Dužnost čuvanja poslovne tajne

(1) Spoljni saradnik je dužan čuvati podatke koji su od nadležnog tijela proglašeni za poslovnu tajnu, a zbog čijeg bi davanja na uvid neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za poslovni interes i ugled Visoke škole.

(2) Dužnost čuvanja poslovne tajne utvrđena je odredbama Statuta i traje i po prestanku angaćmana spoljnog saradnika na Visokoj školi.

Član 6.

Prestanak radnog odnosa

Spoljnom saradnika prestaje radni angažman u nastavnom procesu istekom ugovorenog perioda nagažmana.

Završne odredbe

Član 7.

Na prava i obaveze koje nisu utvrđene ovim Ugovorom primjenjivat će se direktno odgovarajuće odredbe aktuelnog Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Zakona o radu Federacije BiH, zakona o obligacijama u F BiH, Statuta, općih i pojedinačnih akata Visoke škole i drugih relevantnih propisa iz oblasti rada.

Član 8.

U slučaju spora, mjesno i stvarno nadležan je Općinski sud u Sarajevu.

Član 9.

Ovaj Ugovor zaključen je u 3 (tri) istovjetna primjerka, od kojih spoljni saradnik zadržava jedan primjerak a Visoka škola dva primjerka.

Član 10.

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja od strane radnika i poslodavca, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.

U slučaju da Visoka škola ne dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i ne izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo ovaj Ugovor se smatra nevažećim.

ZA POSLODAVCA:	***SPLJNI SARADNIK***
GENERALNI SEKRETAR	
Benjamin Vojniković M.A iur, Dipl. Prav.	***Dr Kerim Alendar***

BOSNA I HERCEGOVINA
UNIVERZITET U SARAJEVU
MEDICINSKI FAKULTET

ALENDAR (FARUK) KERIM

rođen/a ę, Sarajevo, općina Centar, Bosna i Hercegovina, završio/la je dana 08.07.2014. integrirani studijski program prvog i drugog ciklusa studija u trajanju od dvanaest semestara/šest akademskih godina na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu - i na osnovi toga se izdaje

DIPLOMA

O STEČENOJ AKADEMSKOJ TITULI

I ZVANJU DOKTOR MEDICINE

Izdato u Sarajevu, 8. novembra 2014. godine

Broj: 57/2014

DEKAN: Prof. dr. Almira Hadžović-Džuvo

REKTOR: Prof. dr. Muharem Avdispahić, dr. h. c.

Scanned with CamScanner

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL MINISTRY OF HEALTH

Broj: 02-30-6876/20
Sarajevo, 28.12.2020.godine
Br.ev. 148 / 20

Na temelju članka 157. Zakona o zdravstvenoj zaštiti («Službene novine Federacije BiH», broj: 46/10 i 75/13), a u svezi sa člankom 34. Pravilnika o specijalizacijama i subspecijalizacijama zdravstvenih radnika i zdravstvenih suradnika («Službene novine FBiH», broj: 75/20), federalni ministar zdravstva, i z d a j e

U V J E R E N J E
O POLOŽENOM SPECIJALISTIČKOM ISPITU

KERIM (FARUK) ALENDAR

ime (ime oca) prezime

roden-a [redacted] u Sarajevu, općina Centar, Bosna i Hercegovina, državljanin Bosne i Hercegovine, u zvanju doktora medicine, polagao-la je 25.12.2020. godine, u Sarajevu pred Ispitnom komisijom Federalnog ministarstva zdravstva specijalistički ispit iz

DERMATOVENEROLOGIJE

Prema ocjeni ispitne komisije

KERIM (FARUK) ALENDAR

ISPIT JE POLOŽIO

PREDSJEDNIK ISPITNE KOMISIJE **MINISTAR**

Prof.dr. Nermina Hadžigrahić

Prof.dr. Vjekoslav Mandić

Scanned with CamScanner

VISOKA ŠKOLA - HOCHSCHULE

IZJAVA O RASPOLOŽIVOSTI

Na osnovu razgovora obavljnog sa menađmentom Visoke škole „Austrijsko-Njemački Fakultet zdravstvenih studija", predočenih studijskih programa i člana 9. tačka i) Pravilnika o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i registar akreditovanih studijskih programa visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo izjavljujem da ću:

Ja Samir Arnautović JMBG . sa stečenim akademskim zvanjem redovni profesor za naučno polje filozofija, u slučaju da „Austrijsko-Njemački Fakultet zdravstvenih studija" stekne licencu-dozvolu za rad i bude upisan u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo, biti na raspolaganju za realizaciju dijela nastavnog programa iz naučnog polja etika, sociologija/socijalna filozofija, epistemologija, psihologija.

Ovu Izjavu dajem u najboljoj volji i namjeri.

Vlastoručni potpis

Sarajevo, 30. 03. 2026.

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
U SARAJEVU
Broj: 02-01/9
Datum: 13.02.2007 god.

- SENAT -
Broj: 01-1-165/07
Sarajevo, 07.02.2007. godine

Na osnovu člana 167. tačka 13. Pravila Univerziteta u Sarajevu, a u skladu sa odredbama člana 70. Zakona o visokom obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 17/99, 14/00, 15/01, 13/02, 12/03, 15/03, 13/04, 31/04, 22/05, 23/06 i 25/06), Senat je, na 3. sjednici održanoj 07.02.2007. godine, d o n i o

ODLUKU
O SAGLASNOSTI NA IZBOR U ZVANJE REDOVNOG PROFESORA

1

Daje se saglasnost na izbor dr. Samira Arnautovića u zvanje redovnog profesora za predmete: HISTORIJA FILOZOFIJE III i HISTORIJA FILOZOFIJE IV na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu.

II

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a izvršiće je Nastavno-naučno vijeće Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu.

za. REKTOR

Prof. dr. Faruk Čaušević

Na osnovu člana 111. stav 4.. člana 114. stav 1. alineja c i člana 132. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo broj: 36/22), a u vezi sa članom 33. stav 1. alineja 6. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH („Službeni glasnik BiH", br. 59/07 i 59/09. čl. 4., 20a.. 22 i 24. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH". br. 26/16, 89/18 i 44/22), članova ..... Statuta **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo,** Pravilnika o radu broj: .....od..... godine, člana ... Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Visokoj školi, zaključuje se između:

1. **„Visoka škola Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo".** sa adresom **Husrefa Redžića broj 10, koju zastupa Direktor Prof. dr Emir Turkušić (u daljem tekstu: *Poslodavac*)**

i

2. **Prof. Dr Ksenija Papić-Miladinović iz Sarajeva, ulica Općina Centar Sarajevo, Kanton Sarajevo, JMBG: (u daljem tekstu: *Radnik*)**

UGOVOR O RADU
PROFESOR /PREDAVAČ

Član 1.
Osnovne odredbe

(1) Ovim Ugovorom uređuje se radno-pravni status radnika za obavljanje poslova PREDAVAČA VISOKE ŠKOLE za oblast/predmet bazične medicinske nauke, na Visokoj školi.

(2) Zaključivanjem ovog Ugovora o radu i stupanjem na rad zasniva se radni odnos između **Visoke škole Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien Sarajevo** i radnika Prof. Dr **Ksenija Papić-Miladinović**, na određeno/neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu, počevši od ..... godine, po osnovu Odluke Senata Visoke škole broj: .....od..... godine, kojom je imenovana izabrana u zvanje predavač za oblast/predmet bazične medicinske nauke na Visokoj školi i traje do isteka ugovorenog perioda/izbornog perioda.

(3) Radnik je započeo sa radom.....2025 godine.

(4) U okviru radnog mjesta radnik će obavljati sljedeće poslove
PREDAVAČ VISOKE ŠKOLE

- priprema, organiziranje i izvođenje nastave prvog ciklusa studija za nastavne predmete za koje je nastavnik odgovoran: predavanja, seminari i nadzor vježbi/vježbe i sl., u skladu sa rasporedom časova i Nastavnim planom i programom,
- vođenje evidencije o prisustvu studenata na nastavi, obavljenim predavanjima, ispitima i postignutom uspjehu studenata,
- održavanje semestralnih provjera znanja i ispita,
- konsultacije i drugi oblici rada sa studentima,
- mentorstva na završnim radovima studenata i sudjelovanje u radu komisija za odbranu radova.

- priprema pisanih materijala, priručnika i udžbenika za obavezne i izborne predmete nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran,
- priprema prijedloga nastavnog programa predmeta, predlaganje inoviranja i izmjena nastavnog plana i programa, kao i inoviranja nastavne metodologije predmeta nastavne oblasti na koju je nastavnik izabran,
- rad sa saradnicima u cilju njihove edukacije i osposobljavanje za izvođenje nastave vježbi, te stručnog i naučnog usavršavanja,
- rad na stručnom i naučnom usavršavanju, praćenje savremene stručne i naučne literature, kao i nastavno-istraživački rad i projekti,
- objavljivanje rezultata na naučnim konferencijama, simpozijumima, stručnim i drugim skupovima, u naučnim i stručnim publikacijama i drugim javnim vidovima prezentiranja radova,
- rad u stručnim komisijama Visoke škole,
- sudjelovanje u organizaciji naučnih, stručnih i drugih skupova,
- sudjelovanje u upravljačkim i stručnim poslovima Visoke škole,
- svi drugi poslovi po nalogu neposredno nadređenog rukovodioca.

(5) Visoka škola je obavezna prijaviti radnika na obavezno osiguranje (penzijsko-invalidsko, zdravstveno i osiguranje) u skladu sa zakonom te odmah na početku rada radniku dostaviti fotokopije prijava na obavezno osiguranje.

Član 2.

Osnovna prava i obaveze

(1) Na svom radnom mjestu, radnik je obavezan i odgovoran za:
- stručnost u obavljanju svojih poslova sa dužnom pažnjom i u skladu sa pravilima struke,
- ispunjavanje nastavnih i drugih obaveza u odnosu na naučni i stručni rad, promicanje etičkih načela i vrijednosti u struci i visokom obrazovanju te zaštitu i promicanje ugleda Visoke škole, uz posebno posvećivanje pažnje radu sa studentima
- blagovremeno i kvalitetno izvršavanje tekućih poslova na svom radnom mjestu, kao i pojedinih radnih zadataka u roku koji odredi direktor/dekan,
- obavljanje poslova u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, općim aktima i odlukama nadležnih tijela Visoke škole.

(2) Radnik je obavezan poštivati organizaciju rada i poslovanja Visoke škole.
(3) Visoka škola je obavezna poštivati prava i dostojanstvo radnika na radu i u vezi sa radom.
(4) Za svoj rad radnik odgovara direktoru i dekanu.

Član 3.

Radno vrijeme

(1) Ovaj ugovor se zaključuje za rad sa punim radnim vremenom, koje iznosi 40 sati sedmično.
(2) Dužina i raspored punog radnog vremena radnika u okviru ugovorenog radnog vremena je vezana za nastavne aktivnosti, istraživački i stručni rad te rad u tijelima i komisijama. Dio radnog vremena radnik koristi za rad na osobnom stručnom usavršavanju i napredovanju, a radno vrijeme je raspoređeno u pravilu na pet radnih dana.
(3) Organizovanje, početak i završetak radnog vremena utvrđuje se Odlukom o radnom vremenu na Visokoj školi.
(4) Radno vrijeme preraspoređuje se prema potrebi obavljanja poslova u skladu sa Nastavnim planom i programom.
(5) Radno vrijeme u nastavi uključuje radno vrijeme, provedeno neposredno u nastavi i radno vrijeme provedeno u pripremi za nastavu.
(6) Rad neposredno u nastavi podrazumijeva: predavanja, vježbe, konsultacije, mentorstva, ispiti, provjere i praćenje znanja, te drugi oblici pomoći studentima.

Član 4.

Odmori i odsustva

Pravo na odsustva, odmore i trajanje godišnjeg odmora radnika utvrđuje se u skladu sa zakonom, Statutom Visoke škole, Pravilnikom o radu Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima..

Član 5.

Pravo na plaću

Radnik ostvaruje pravo na plaću, dodatke na plaću i naknadu plaće na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom. Pravilnikom o plaćama i naknadama osoblja Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Član 6.

Zakonska zabrana takmičenja

Radnik ne može bez odobrenja Poslodavca za svoj ili tuđi račun ugovarati i obavljati poslove iz djelatnosti koju obavlja Poslodavac.

Član 7.

Dužnost čuvanja poslovne tajne

(1) Radnik je dužan čuvati podatke koji su od nadležnog tijela proglašeni za poslovnu tajnu, a zbog čijeg bi davanja na uvid neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za poslovni interes i ugled Visoke škole.

(2) Dužnost čuvanja poslovne tajne utvrđena je odredbama Statuta i traje i po prestanku radnog odnosa ili prestanku funkcije na Visokoj školi.

Član 8.

Prestanak radnog odnosa

Radniku prestaje radni odnos na način i pod uvjetima utvrđenim ovim ugovorom, zakonom, Statutom Visoke škole i drugim općim i pojedinačnim aktima.

Završne odredbe

Član 9.

Na prava i obaveze koje nisu utvrđene ovim Ugovorom primjenjivat će se direktno odgovarajuće odredbe aktuelnog Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Zakona o radu Federacije BiH, Statuta, općih i pojedinačnih akata Visoke škole i drugih relevantnih propisa iz oblasti radnih odnosa.

Član 11.

U slučaju spora, mjesno i stvarno nadležan je Općinski sud u Sarajevu.

Član 12.

Ovaj Ugovor zaključen je u 3 (tri) istovjetna primjerka, od kojih radnik zadržava jedan primjerak a Visoka škola dva primjerka.

Član 13.

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja od strane radnika i poslodavca, a primjenjuje se nakon što Visoka škola dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo.

U slučaju da Visoka škola ne dobije dozvole za rad-licencu, od strane Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i ne izvrši upis u Registar akreditivanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i Registar akreditovanih studijskih programa na području Kantona Sarajevo ovaj Ugovor se smatra nevažećim.

ZA POSLODAVCA: ***RADNIK***

GENERALNI SEKRETAR

Benjamin Vojnikovic mr. Iur. Dipl. prav

Prof. Dr Ksenija Paplć Miladinović

Sarajevo, 28.09.2016. godine

Na osnovu čl.119. st. 2. tač. j) Zakona o visokom obrazovanju - prečišćeni tekst ("Sl. novine Kantona Sarajevo" broj 42/13) i čl. 56. st. 1. tač. j) Statuta Univerziteta u Sarajevu od 26. juna 2013 godine, Senat Univerziteta u Sarajevu je na 47. sjednici održanoj 28.09.2016 godine donio

O D L U K U
O IZBORU U ZVANJE VANREDNOG PROFESORA

I

U zvanje vanrednog profesora na naučnoj oblasti *fizijatrija i rehabilitacija* na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu bira se dr. Ksenija Miladinović.

II

Dr. Ksenija Miladinović zaključit će ugovor o radu s Medicinskim fakultetom Univerziteta u Sarajevu na određeno vrijeme na period od šest godina.

III

Odluka o izboru u zvanje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Vijeće Medicinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu na osnovu Izvještaja Komisije za pripremanje prijedloga za izbor u zvanja na sjednici održanoj 15.07.2016.godine utvrdilo je pozitivan prijedlog odluke o izboru dr. Ksenije Miladinović u zvanje vanrednog profesora na naučnoj oblasti *fizijatrija i rehabilitacija*. Nakon pozitivnog mišljenja Grupacije medicinskih nauka od 19.09.2016. godine, Senat Univerziteta u Sarajevu je na sjednici održanoj 28.09.2016. godine donio odluku da se predložena kandidatkinja izabere u zvanje vanrednog profesora na naučnoj oblasti *fizijatrija i rehabilitacija*.

Postupak izbora akademskog osoblja završava se zasnivanjem radnog odnosa na način utvrđen u određbama čl. 88 st. 1. Zakona o visokom obrazovanju i čl.151 Statuta Univerziteta u Sarajevu.

Na osnovu naznačenog odlučeno je kao u dispozitivu.

Pouka o pravnom lijeku:

Protiv ove odluke nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Kantonalnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

[redacted]

REKTOR

[redacted]

prof.dr Muharem Avdispahić

Dostaviti:
- Izabranoj osobi
- Medicinskom fakultetu
- Arhiva

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
КАНТОН САРАЈЕВО
Министарство за науку, високо образовање и младе

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
Ministry for Science, Higher Education and Youth

Broj: 27-34-3584/26
Sarajevo, 05.02.2026. godine

Na osnovu člana 70. stav (1) i (2) Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine (*"Službene novine Federacije BiH"*, broj: 35/05), člana 42. Zakona o visokom obrazovanju (*"Službene novine Kantona Sarajevo"*, broj: 36/22 i 28/25) i člana 10. stav (4) Pravilnika o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u Registar akreditovanih visokoškolskih ustanova i Registar akreditovanih studijskih programa visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo (*"Službene novine Kantona Sarajevo"*, broj: 46/23), ministrica Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo, d o n o s i:

R J E Š E N J E
o imenovanju Ekspertne komisije za ocjenu Elaborata o osnivanju visokoškolske ustanove - Visoka škola „Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija / Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien" Sarajevo

Član 1.

Imenuje se Ekspertna komisija za ocjenu Elaborata o osnivanju visokoškolske ustanove Visoka škola „Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija / Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien" Sarajevo, u sastavu:

1. [redacted], *predstavnica* Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo - ***predsjednik***,
2. [redacted], *predstavnica* Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo – ***član***,
3. [redacted], redovna profesorica, dekanica Univerziteta u Sarajevu - Fakulteta zdravstvenih studija, *predstavnica* akademske zajednice za naučnu oblast - ***član***,
4. [redacted] redovna profesorica, dekanica Univerziteta u Sarajevu - Medicinskog fakulteta, *predstavnica* akademske zajednice za naučnu oblast - ***član***,
5. [redacted] vanredna profesorica Univerziteta u Sarajevu - Farmaceutskog fakulteta, *predstavnica* akademske zajednice za naučnu oblast - ***član***,
6. [redacted], *predstavnica* podnosioca zahtjeva - ***član***,
7. [redacted], *ekspert* - ***vanjski član***.

Član 2.

Zadatak Ekspertne komisije je da: razmotri zahtjev, izvrši ocjenu Elaborata o osnivanju visokoškolske ustanove iz člana 1. ovog Rješenja, a zatim po okončanju rada, Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo, dostavi Izvještaj o radu Ekspertne komisije, zajedno sa stručnim mišljenjem/ odnosno preporukom o ocjeni Elaborata o osnivanju visokoškolske ustanove.

Član 3.

Prije početka rada, predsjednik i članovi Ekspertne komisije dužni su potpisati izjavu o nepostojanju sukoba interesa, u skladu sa važećim propisima.

Član 4.

Predsjednik i članovi Ekspertne komisije imaju pravo na naknadu za rad, u skladu sa Odlukom o utvrđivanju iznosa naknade u postupku provođenja statusnih promjena na privatnoj visokoškolskoj ustanovi i iznosa naknada za rad komisija u postupku osnivanja visokoškolske ustanove, osnivanja članice/odsjeka u okviru visokoškolske ustanove i provođenja statusnih promjena visokoškolske ustanove („Službene novine Kantona Sarajevo", broj 6/24).

Isplata naknade vršit će se na osnovu posebnog Rješenja ministrice, nakon okončanja rada Ekspertne komisije odnosno dostavljanja Ministarstvu Izvještaja o radu zajedno sa stručnim mišljenjem/ odnosno preporukom o ocjeni Elaborata o osnivanju visokoškolske ustanove.

Član 5.

Način rada Ekspertne komisije, sazivanje i održavanje sjednica, mjesto i vrijeme rada, način odlučivanja, vođenje zapisnika, kao i druga pitanja od značaja za rad komisije, uređuju se Poslovnikom o radu Ekspertne komisije, koji Ekspertna komisija donosi na prvoj konstituirajućoj sjednici.

Član 6.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

MINISTRICA

Prof. dr. Ljušanka Bošković

Dostaviti:

1. Imenovanim (1-7);
2. Evidencija;
3. A/a.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
КАНТОН САРАЈЕВО
Министарство за науку, високо образовање и младе

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
Ministry for Science, Higher Education and Youth

Broj: 27-34-3584/26
Sarajevo, 18.02.2026. godine

Na osnovu člana 70. stav (1) i (2) Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj 35/05), člana 42. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/22 i 28/25) i člana 10. stav (4) Pravilnika o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u Registar akreditovanih visokoškolskih ustanova i Registar akreditovanih studijskih programa visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo", broj 46/23), ministrica Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo donosi:

R J E Š E N J E
o izmjeni Rješenja o imenovanju Ekspertne komisije za ocjenu Elaborata o osnivanju visokoškolske ustanove Visoka škola „Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija / Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien" Sarajevo

Član 1.

U Rješenju o imenovanju Ekspertne komisije za ocjenu Elaborata o osnivanju visokoškolske ustanove
Visoka škola „Austrijsko-Njemački Fakultet Zdravstvenih Studija / Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien" Sarajevo, broj: 27-34-3584/26 od 05.02.2026. godine, u članu 1. stav (1) tačka 7.,

umjesto riječi:

[redacted], *ekspert – vanjski član*"

imenuje se:

[redacted], *ekspert – vanjski član.*

Član 2.

U preostalom dijelu Rješenje ostaje neizmijenjeno.

Član 3.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

MINISTRICA

Prof. dr. Dušanka Bošković

Dostaviti:

1. Imenovanim članovima Ekspertne komisije (7x);
2. [redacted];
3. Evidencija;
4. A/a.

[redacted]

MINISTARSTVO ZA NAUKU, VISOKO OBRAZOVANJE I MLADE KANTONA SARAJEVO
Ekspertna komisija za ocjenu Elaborata o osnivanju visokoškolske ustanove

Broj: 27-34-3584/26
Datum: 23.04.2026. godine

IZVJEŠTAJ O RADU EKSPERTNE KOMISIJE
sa stručnim mišljenjem o Elaboratu o osnivanju visokoškolske ustanove

I UVOD

Na osnovu člana 42. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo", br. 36/22 i 28/25) (u daljem tekstu: Zakon), Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo imenovalo je Ekspertnu komisiju Rješenjem, broj: 27-34-3584/26 od 05.02.2026. godine, kao i izmijenjenim Rješenjem, broj: 27-34-3584/26 od 18.02.2026. godine, sa zadatkom da izvrši stručnu ocjenu Elaborata o osnivanju visokoškolske ustanove „Austrijsko-Njemački Fakultet zdravstvenih studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien" Sarajevo (u daljem tekstu: Elaborat).
Postupajući u okviru dodijeljenih nadležnosti, Ekspertna komisija je provela analizu dostavljenog Elaborata, kao i njegove Dopune, te je na osnovu izvršene ocjene sačinila ovaj Izvještaj, koji sadrži pregled rada Ekspertne komisije, metodološki pristup ocjenjivanju, rezultate analize i konačno stručno mišljenje.
Pravni osnov za ocjenu Elaborata sadržan je prvenstveno u članu 44. Zakona, kojim su propisani obavezni elementi Elaborata, te u članu 9. Pravilnika o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u Registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo", broj 46/23) (u daljem tekstu: Pravilnik), kojim se detaljnije razrađuje sadržaj i struktura Elaborata.

II NADLEŽNOST I PRIRODA OCJENE EKSPERTNE KOMISIJE

Ekspertna komisija je u svom radu postupala u skladu sa članom 11. Pravilnika, prema kojem je njen osnovni zadatak da razmotri zahtjev i dostavljeni Elaborat te da sačini stručno mišljenje odnosno preporuke o njegovoj usklađenosti sa propisanim elementima.
U tom smislu, važno je naglasiti da ocjena koju vrši Ekspertna komisija ima karakter **stručne, normativne i sadržajne analize Elaborata kao dokumenta**, a ne faktičke provjere ispunjenosti uslova za rad visokoškolske ustanove.
Drugim riječima, Komisija je ocjenjivala:

- da li Elaborat sadrži sve Zakonom i Pravilnikom propisane elemente,
- da li su ti elementi obrazloženi na način koji omogućava razumijevanje koncepta osnivanja ustanove,

- da li postoji unutrašnja logička i pravna usklađenost između pojedinih dijelova Elaborata,
- da li su dati podaci i obrazloženja dovoljni za formiranje stručnog mišljenja.

Nasuprot tome, **provjera stvarne ispunjenosti kadrovskih, prostornih, tehničkih i drugih uslova** u skladu sa standardima i normativima predstavlja nadležnost Stručne komisije koja se formira u narednoj fazi postupka. Ta provjera podrazumijeva neposrednu analizu dokaza i faktičkog stanja, što nije predmet rada Ekspertne komisije.

III METODOLOGIJA OCJENJIVANJA

Radi osiguranja dosljednosti i pravne jasnoće u postupku ocjenjivanja, Ekspertna komisija je primijenila metodološki pristup zasnovan na kvalifikaciji stepena ispunjenosti pojedinih elemenata Elaborata.
Pri tome, Ekspertna komisija nije koristila kategoriju „ispunjeno" u apsolutnom smislu, već je ocjena vršena kroz kvalifikaciju formalnog ispunjenja, imajući u vidu prirodu ove faze postupka.
U tom kontekstu:

- ocjena *formalno ispunjeno* znači da je određeni element sadržan u Elaboratu, da je obrazložen i dokumentovan u mjeri koja odgovara zahtjevima propisa, te da ne zahtijeva dodatne intervencije;
- ocjena *djelimično ispunjeno* podrazumijeva da je element prisutan, ali da postoje određene nejasnoće, nedovoljna preciznost ili potreba za dodatnim usklađivanjem sa pravnim okvirom u nastavku procesa osnivanja;
- ocjena *nije primjenjivo* odnosi se na elemente koji se po svojoj prirodi ne odnose na konkretan postupak osnivanja.

Ovakav pristup omogućio je Ekspertnoj komisiji da jasno razgraniči nivo usklađenosti Elaborata sa propisima, bez prejudiciranja konačne ocjene ispunjenosti uslova za rad Ustanove.

IV TOK RADA EKSPERTNE KOMISIJE

Ekspertna komisija je, u okviru svog mandata, rad organizovala kroz pet sjednica na kojima je postupno razmatrana dostavljena dokumentacija, uz kontinuirano usaglašavanje stavova u pogledu obima i metodologije ocjene Elaborata.

U početnoj fazi rada izvršeno je formalno zaprimanje i distribucija dokumentacije svim članovima Ekspertne komisije. Ekspertnoj komisiji pored Prijedlog Elaborata o osnivanju visokoškolske ustanove kao visoke škole pod nazivom „Austrijsko-Njemački Fakultet zdravstvenih studija / Hochschule Österreichisch-Deutsche Fakultät für Gesundheitsstudien" Sarajevo dostavljena je i sljedeća dokumentacija:

1. Ovjerena kopija Odluke Vijeća Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu broj 01/06-135/10-2018 od 05.04.2018. godine o izboru u zvanje redovnog profesora za [redacted]
2. Potvrda Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu broj 02/01-509/2-2025 od 21.03.2025. godine o radnom stažu na Univerzitetu u Sarajevu za prof. dr. [redacted]

3. Uvjerenje Općinskog suda u Sarajevu broj 65 0 Kr 4445 25 od 24.03.2025. godine kojim se potvrđuje da protiv [redacted] nije podignuta optužnica koja je stupila na pravnu snagu, niti je izrečena osuđujuća presuda za krivično djelo;
4. Izjava [redacted], ovjerena u Općini Novo Sarajevo, kao dokaz o ispunjavanju uslova iz člana 40. stav (6) Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo;
5. Dokaz o uplati sredstava u iznosu od 20.017,92 KM za troškove rada komisije i postupka davanja saglasnosti za osnivanje visokoškolske ustanove (izvod iz banke i pregled uplata vlastitih prihoda Ministarstva finansija Kantona Sarajevo);
6. Dokaz o bankarskoj garanciji u iznosu od 1.000.000,00 KM za planirani broj studenata (dokumentacija izdavanja garancije i potvrda o prijemu garancije);
7. Prijedlog Statuta visokoškolske ustanove;
8. Prijedlog Pravila studiranja za prvi ciklus studija;
9. Nastavni planovi i programi predloženih studijskih programa (Gerontologija, Okupaciono-radna terapija i rehabilitacija i Kozmetologija);
10. Kopije ugovora o zakupu i korištenju poslovnih prostora, uključujući i dokumentaciju o namjeri korištenja dodatnih prostora;
11. Kopije predugovora i sporazuma o saradnji koji se odnose na realizaciju nastavnog i istraživačkog procesa, kao i odgovori na pisma namjere;
12. Kopije predugovora o radu za akademsko i drugo osoblje;
13. Izjave o raspoloživosti nastavnog i saradničkog kadra.

Nakon inicijalnog razmatranja dostavljene dokumentacije, Ekspertna komisija se upoznala sa sadržajem Elaborata i relevantnim propisima, te zauzela stav da će pored održavanja formalnih sjednica, a s ciljem efektivnosti rada Ekspertne komisije, svi članovi Ekspertne komisije matarijale razmatrati i analizirati van sjednica te u skladu sa Posolovnikom o radu održavati elektronsku komunikaciju putem e maila, a sve kako bi se otklonile nejasnoće i dileme.

Tokom druge sjednice uslijedila prezentacija Elaborata od strane člana Ekspertne komisije imenovanog ispred osnivača, nakon čega je otvorena detaljna stručna rasprava i razmatrana su pitanja koja su se odnosila na organizaciju nastavnog procesa, strukturu kadra, prostorne kapacitete, kao i pravne i organizacione aspekte osnivanja ustanove. Na osnovu provedene rasprave, od osnivača je zatražena dopuna Elaborata sa ciljem dodatnog pojašnjenja pojedinih elemenata.

Treća sjednica bila je posvećena prezentaciji dopune Elaborata, pri čemu je konstatovano da dostavljena pojašnjenja nisu bila prethodno distribuirana u pisanom obliku, zbog čega nije bilo moguće izvršiti potpunu analizu, te je odlučeno da se ocjena odgodi do dostavljanja kompletne dokumentacije.

Na četvrtoj sjednici Ekspertna komisija je izvršila uvid u dostavljenu dopunu Elaborata, koja je obuhvatala dodatnu dokumentaciju, i to:

1. Izjavu privrednog društva o saglasnosti za davanje u podzakup poslovnih prostora;
2. Ugovor o podzakupu poslovnog prostora;
3. Tehničku dokumentaciju prostora (tlocrt);
4. Rješenje nadležnog organa o upotrebnoj dozvoli za objekat;
5. Fotodokumentaciju učioničkih i drugih prostora;
6. Fotodokumentaciju konferencijskih sala i nastavnih baza;
7. Fotodokumentaciju opreme, nastavnih sredstava i pomagala;

8. Predloženi raspored realizacije nastave za prva dva semestra svih studijskih programa;
9. Dodatne dokaze o nastavnom i saradničkom kadru (izjave o raspoloživosti, akademska zvanja i predugovori o radu).

Nakon izvršenog uvida u Dopunu Elaborata i prateću dokumentaciju, Ekspertna komisija je, polazeći od nadležnosti utvrđenih Zakonom i Pravilnikom, a u okviru ocjene formalne usklađenosti sa propisanim elementima, utvrdila sljedeće:

- da je Dopuna Elaborata izrađena na osnovu primjedbi i pitanja iznesenih tokom prethodnih sjednica, te da ista predstavlja sadržajno unaprijeđen i preciziran dokument u odnosu na prvobitno dostavljeni prijedlog Elaborata. Kroz dostavljenu dopunu otklonjen je značajan dio ranije uočenih nejasnoća, posebno u segmentima koji se odnose na organizaciju nastavnog procesa, definisanje lokacija izvođenja nastave, kao i pregled kadrovskih i materijalno-tehničkih resursa;
- da su ključni elementi Elaborata dodatno razrađeni i dokumentovani, uključujući pravni osnov korištenja prostora, raspoloživost i strukturu nastavnog i saradničkog kadra, plan realizacije nastave, kao i tehničku opremljenost i nastavne baze za izvođenje praktične nastave. Dostavljena dokumentacija omogućila je Ekspertnoj komisiji da izvrši cjelovitu i pouzdaniju ocjenu formalne usklađenosti Elaborata sa propisanim zahtjevima.

Ekspertna komisija je posebno istakla da su kroz dopunu Elaborata dostavljeni dodatni dokazi i pojašnjenja u vezi sa rasporedom realizacije nastave, uključujući precizno definisane termine i lokacije izvođenja nastave po studijskim programima, što doprinosi većoj jasnoći i transparentnosti planiranog nastavnog procesa.

Također je konstatovano da su dopunjeni i segmenti koji se odnose na kadrovske kapacitete, kroz dostavljanje dodatnih izjava o raspoloživosti, dokaza o akademskim zvanjima i predugovora o radu, čime je unaprijeđena preglednost i sistematičnost prikaza planiranog angažmana nastavnog i saradničkog osoblja.

U pogledu materijalno-tehničkih resursa, Ekspertna komisija je konstatovala da su kroz dopunu Elaborata dostavljeni dodatni dokazi o raspolaganju prostorom, uključujući ugovorne odnose, tehničku dokumentaciju i fotodokumentaciju, kao i pregled opreme i nastavnih sredstava, čime je dodatno pojašnjena infrastruktura planirana za realizaciju nastavnog procesa.

Nakon konstatacija Ekspertna komisija je pristupila konačnoj ocjeni svih elemenata u skladu sa članom 44. Zakona i članom 9. Pravilnika, koja je prikazana u tabelarnom pregledu kao sastavnom dijelu ovog Izvještaja.

U toku rada Ekspertne komisije vođene su rasprave koje su se odnosile i na metodološka pitanja, posebno u pogledu granica nadležnosti Ekspertne komisije, pri čemu je zauzet jasan stav da se ocjena mora kretati isključivo u okviru propisanih elemenata Elaborata, uz mogućnost traženja dodatnih pojašnjenja kada je to neophodno za razumijevanje dostavljenog sadržaja.

V REZULTATI ANALIZE ELABORATA

Na osnovu sveobuhvatne analize dostavljenog Elaborata i dopune Elaborata, Ekspertna komisija je utvrdila da predmetni dokument sadrži sve elemente propisane Zakonom i Pravilnikom, te da su isti obrazloženi na način koji omogućava sagledavanje koncepta osnivanja visokoškolske ustanove.

U pogledu osnovnih identifikacionih podataka, finansijskog okvira, trajanja studija, studijskih programa, analize potreba tržišta rada i načina realizacije nastavnog procesa, Elaborat je ocijenjen kao formalno usklađen sa zahtjevima propisa.

S druge strane, Ekspertna komisija je identifikovala određene segmente koji su zahtijevali dodatno usklađivanje i preciziranje, a što je podnosilac zahtjeva prihvatio te uočene nedostatke otklonio i dostavio uređeni tekst Elaborata.
Ti segmenti se se prvenstveno odnosili na:

- potrebu jasnijeg razgraničenja naziva ustanove u odnosu na zakonske definicije visoke škole i fakulteta,
- preciznije normiranje unutrašnje organizacije, posebno u dijelu odnosa između funkcije direktora i dekana,
- dodatno razrađivanje upravljanja društvenim i organizacionim rizicima,
- usklađivanje stručnih zvanja sa *važećim kvalifikacijskim okvirom u Bosni i Hercegovini,* i Odlukom o klasifikaciji zanimanja u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", br. 60/14, 73/22 i 20/26) te potrebu daljnjeg usklađivanja ishoda učenja sa nastavnim planovima i programima.

U tom smislu dostavljen je novi Elaborat o osnivanju pod nazivom: **Visoka škole „Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche für gesundheitsstudien" Sarajevo**, koji je nadalje usklađen u pogledu ostalih elemenata na koje je ukazala Ekspertna komisija.

S tim vezi, na predmetni Elaborat Ekspertna komisija daje Stručno mišljenje.

VI STRUČNO MIŠLJENJE

Polazeći od izvršene analize, Ekspertna komisija smatra da Elaborat o osnivanju visokoškolske ustanove, zajedno sa dostavljenom dopunom Elaborata, **ispunjava** formalne zahtjeve propisane članom 44. Zakona i članom 9. Pravilnika.
Ekspertna komisija je stava da Elaborat pruža dovoljno elemenata za donošenje informisanog stava o opravdanosti osnivanja visokoškolske ustanove, te da su ključni aspekti osnivanja, uključujući ciljeve, organizaciju, resurse i način realizacije nastavnog procesa adekvatno predstavljeni.
Istovremeno, Ekspertna komisija naglašava da ocjena u ovoj fazi ne prejudicira konačnu odluku o ispunjenosti uslova za rad ustanove, budući da će se ta ocjena zasnivati na nalazima Stručne komisije u pogledu ispunjenosti standarda i normativa za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo

VII ZAKLJUČAK

Na osnovu svega navedenog, Ekspertna komisija je jednoglasno usvojila sljedeći :

ZAKLJUČAK

Komisija daje pozitivno mišljenje o dostavljenom Elaboratu o opravdanosti osnivanja visokoškolske ustanove Visoka škole: „Austrijsko-Njemačka Visoka škola zdravstvenih studija/Hochschule Österreichisch-Deutsche für gesundheitsstudien“ Sarajevo i daje preporuku da isti bude predmet daljnje procedure.

Ekspertna komisija u sastavu:

1. [redacted], predsjednik
2. [redacted], član
3. [redacted], član
4. [redacted], član
5. [redacted], član
6. [redacted], član
7. [redacted], član

sjednice radnog tijela, mjesečni paušal će mu se umanjiti za 10% po izostanku.

Za realizaciju stavova 2, 3. i 4. nadležna je Komisija za izbor imenovanja i administrativna pitanja.

Član 106.

Poslanik/zastupnik ima pravo i dužnost da:

- pokreće inicijative za donošenje odluka i zakona u nadležnosti Skupštine;
- da pokreće inicijative za donošenje drugih akata u nadležnosti Skupštine;
- da pokreće rasprave o pitanjima koja su u nadležnosti Skupštine; i
- da u roku predviđenom ovim poslovnikom dobije sve informacije i materijale vezane za rad Skupštine i njenih tijela.

Član 107.

Poslanik/zastupnik ima pravo na novčanu naknadu za svoj rad u Skupštini, te naknadu materijalnih troškova, u skladu sa zakonom.

Član 108.

Poslanik/zastupnik uživa imunitet za svoj rad u Skupštini, u skladu sa odredbama Zakona o imunitetu Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 109.

Poslaniku/zastupniku prestaje mandat na način propisan Izbornim zakonom BiH.

V - JAVNOST RADA SKUPŠTINE

Član 110.

Rad Skupštine je javan.

Skupština obezbjeđuje javnost rada blagovremenim, potpunim i objektivnim informisanjem javnosti o svom radu.

Član 111.

Skupština obezbjeđuje svim sredstvima javnog informisanja, pod jednakim uslovima, pristup informacijama kojima raspolaže, omogućava pristup skupštinskim materijalima, izdaje službena saopštenja i organizuje konferencije za štampu.

Pristup informacijama iz prethodnog stava može biti uskraćen samo ako one predstavljaju državnu, vojnu, službenu ili poslovnu tajnu na način propisan zakonom ili drugim propisima donesenim na osnovu zakona.

Član 112.

Građanima i predstavnicima sredstava javnog informisanja omogućava se slobodan pristup sjednicama Skupštine u za njih posebno rezervisanom prostoru, kako to utvrdi Kolegij i u skladu sa prostornim mogućnostima.

Član 113.

Sjednica ili dio sjednice na kojoj se razmatraju pitanja regulisana stavom 2. člana 111. biće održana bez prisustva sredstava javnog informisanja i zatvorena za javnost.

U slučaju iz prethodnog stava, predsjedavajući je dužan javnosti obrazložiti razloge zatvaranja sjednice Skupštine.

Član 114.

Sjednice komisija Skupštine u pravilu su otvorene za javnost.

Izuzetno, sjednice ili dijelovi sjednica komisija mogu biti zatvoreni za javnost ako se odnose na razmatranje pitanja ili saslušanja vezana za rad predstavnika organa vlasti, stručnjaka ili poslanika/zastupnika posebnih socijalnih interesa.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, predstavnicima sredstava javnog informisanja i građanima biće omogućeno prisustvovanje u skladu sa prostornim mogućnostima.

Član 115.

Gost na sjednicama Skupštine ima pravo da:

- učestvuje u radu Skupštine i u raspravi pred Skupštinom prema odobrenju Kolegija;
- iznosi ekspertsko mišljenje na osnovu odobrenja Kolegija; i
- daje prijedloge Skupštini za rješavanje određenih pitanja na osnovu poziva Skupštine.

Izuzetno, ukoliko se ukaže hitna potreba da gost učestvuje u radu i raspravi pred Skupštinom, Skupština može na sjednici odlučiti da mu se da riječ.

Član 116.

Sekretar Skupštine dužan je organizovati rad Službe Skupštine na način koji omogućava da se brzo i efikasno obrade svi zahtjevi koji su Skupštini upućeni po osnovu Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

VI - AKTA SKUPŠTINE

Opće odredbe o aktima

Član 117.

Skupština donosi Ustav, zakone, budžet i izvještaj o izvršenju budžeta, prostorni plan Kantona, Poslovnik Skupštine, odluke i zaključke, deklaracije, rezolucije, preporuke i smjernice i daje autentična tumačenja zakona ili drugog akta.

Član 118.

Kad Skupština vrši izmjene ili dopune općih akata Skupštine, zakon mijenja ili dopunjuje zakonom, a ostale opće akte, osim zaključka, odlukom.

Zaključak se mijenja ili dopunjuje zaključkom.

Autentično tumačenje se ne može mijenjati ili dopunjavati.

Član 119.

Odluka je skupštinski akt koji se donosi radi izvršavanja ili konkretizacije Ustava, zakona ili drugih općih akata ili njihovih pojedinih dijelova.

Odlukom se odlučuje i o drugim pravima i obavezama Skupštine kada je to Ustavom, zakonom, drugim općim aktom ili ovim poslovnikom određeno.

Član 120.

Zaključkom Skupština odlučuje o svom radu i o radu radnih tijela Skupštine i Službe Skupštine.

Zaključkom Skupština može zauzeti stav o pitanju koje je razmatrala, uključujući utvrđivanje obaveza za Vladu i kantonalne organe uprave u pogledu pripreme zakona ili drugih propisa i općih akata ili vršenja drugih poslova iz njihovog djelokruga.

Radna tijela Skupštine donose zaključke iz svog domena rada.

Član 121.

Deklaracijom se izražava stav Skupštine o političkim pitanjima i drugim bitnim pitanjima od interesa za Kanton, Federaciju Bosne i Hercegovine ili Bosnu i Hercegovinu.

Član 122.

Rezolucijom se utvrđuje političko djelovanje u svim ili pojedinim oblastima iz djelokruga Skupštine.